

Pe aripile vântului

Gone With The Wind, 1936

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul I

Scarlett O'Hara nu era frumoasă, dar bărbații nu-și dădeau seama de asta când erau sub farmecul ei, așa cum erau acum gemenii Tarleton. Pe chipul ei, trăsăturile delicate ale mamei, o aristocrată de origine franceză din regiunea de coastă, nu se armonizau cu trăsăturile greoaie ale tatălui, un irlandez cu obrazul rumen. Totuși avea o față atrăgătoare, cu bărbia ascuțită și fălci puternice. Ochii, puțin migdalați și mărginiți de gene dese, erau de un verde deschis, fără cea mai mică nuanță căpruie. Sprâncenele, groase și negre, desenau o neașteptată linie oblică pe pielea albă ca magnolia, acea piele pe care puneau atâta preț femeile din Sud și pe care o apărau cu atâta grijă, cu ajutorul pălăriilor, al vălurilor și al mitenelor, de soarele arzător al Georgiei.

În acea luminoasă după-amiază de aprilie din anul 1861, Scarlett O'Hara, cum stătea între Stuart și Brent Tarleton, pe veranda răcoroasă și umbroasă de la Tara, plantația tatălui ei, oferea ochilor o imagine încântătoare. Rochia nouă, croită din doisprezece iarzi de muselină verde înflorată, unduia pe cercurile crinolinei și culoarea se armoniza perfect cu aceea a sandalelor de marochin verde cu tocuri joase, pe care tatăl ei i le adusese de curând din Atlanta. Rochia îi scotea în evidență într-un mod fermecător mijlocul, cel mai subțire din trei comitate, și corsajul foarte ajustat învăluia un piept bine dezvoltat pentru o fată de șaisprezece ani. Dar cu tot felul pudic în care-și așezase poalele rochiei, cu tot aerul rezervat pe care i-l dădea părul lins, strâns în coc la spate, cu toată cumințenia mâinilor mici și albe, încrucișate în poală, Scarlett își ascundea cu greu adevărata fire. Pe fața ei, plină de o dulceață studiată, ochii verzi, neastâmpărați și poruncitori, plini de viață, nu se potriveau deloc cu atitudinea ei cuviincioasă. Își datora bunele purtări observațiilor blânde ale mamei ei și disciplinei mai severe exercitate de Mammy, dar ochii îi trădau firea.

Lângă ea, de o parte și de alta, gemenii se lăfăiau în fotolii și, râzând și pălăvrăgind, priveau soarele prin paharele pline cu lichior de mentă. Își încrucișaseră neglijent picioarele lungi și greoaie de călăreți, încălțate cu cizme până la genunchi. În vârstă de nouăsprezece ani, înalți de aproape 1,90 m, cu mâini și picioare lungi și cu mușchii tari, cu fața arsă de soare, părul roșu închis, privirea veselă și arogantă, îmbrăcați în vestoane identice și cu pantaloni de culoarea muștarului, semănau unul cu altul ca două picături de apă.

Afară, soarele care apunea poleia grădina, luminând copacii încărcăți de flori albe care se profilau în mase compacte pe un fond verde deschis. Caii celor doi gemeni – niște animale mari, roșcate ca părul stăpânilor lor – erau priponiți pe aleea de trăsuri; lângă ei mârâia haita de câini slabi și nervoși care întovărășeau peste tot pe Stuart și pe Brent. Mai la o parte, cum se cădea unui aristocrat, un câine mare, cu pete negre, stătea culcat cu botul pe labe și aștepta răbdător ca băieții să plece acasă, la cină.

Între câini, cai și gemeni exista o înrudire mult mai adâncă decât aceea rezultând dintr-o permanentă tovărășie. Erau ca niște animale tinere, nepăsătoare, pline de grație și de nerv, strălucind de sănătate. Băieții erau impetuoși și susceptibili ca și caii lor, dar blânzi cu cei care știau cum să se poarte cu ei.

Deși cei trei de pe verandă fuseseră deprinși din naștere cu viața ușoară de pe plantații și fuseseră serviți din fragedă copilărie de slugi mereu la cheremul lor, pe chipurile lor nu se citea nici moliciune, nici indolență. Aveau puterea și vioiciunea oamenilor de la țară, care și-au petrecut toată viața în aer liber și care nu și-au prea bătut capul cu lucrurile anoste din cărți. Viața în nordul Georgiei, în comitatul Clayton, era încă rustică și, după principiile în vigoare la Augusta, Savannah și Charleston, chiar puțin cam primitivă. Sudiștii din regiunile mai vechi îi priveau de sus pe georgienii din nord, dar aici, în nordul Georgiei, lipsa rafinementelor unei educații alese nu avea însemnătate dacă te arătai la înălțime când trebuia.

Ceea ce avea mai ales însemnătate era să cultivi bumbac de bună calitate, să încaleci bine, să tragi bine cu pușca, să fii un bun dansator, să știi să ții tovărășie doamnelor și să bei ca un om de lume, ca un gentleman.

În toate aceste privințe, gemenii se arătau la înălțime, dar în același timp erau cunoscuți pentru totala lor incapacitate de a învăța ceva din cărți. Părinții lor erau oamenii cei mai bogați din comitat, stăpâneau cel mai mare număr de cai și de sclavi, dar cei doi tineri erau mai nepricepuți la gramatică decât cei mai mulți țărani albi săraci din împrejurimi.

Tocmai din cauza asta Stuart și Brent trândăveau în această după-amiază de aprilie, pe verandă, la Tara. Fuseseră eliminați de la universitatea din Georgia, a patra universitate de unde fuseseră dați afară în doi ani. Iar Tom și Boyd, frații lor mai mari, plecaseră împreună cu ei, fiindcă nu voiau să rămână într-o instituție în care gemenii nu erau primiți. Stuart și Brent considerau ultima lor aventură ca o excelentă glumă, și Scarlett, care nu deschisese de bună voie o carte de când terminase anul trecut Institutul pentru domnișoare din Fayetteville, lua și ea lucrurile în glumă.

— Știu că puțin vă pasă și că nici lui Tom nu-i pasă că v-au dat afară, zise ea. Dar Boyd? El vrea să studieze și, după ce l-ați silit să părăsească universitatea din Virginia, pe aceea din Alabama, și din Carolina de Sud, a trebuit să plece acum și din cea din Georgia. Așa n-o să sfârșească niciodată.

— O, va putea să-și continue dreptul în biroul judecătorului Parmalee, la Fayetteville, răspunse Brent nepăsător. De altfel, n-are mare importanță. Oricum, ar fi trebuit să ne întoarcem acasă înainte de sfârșitul anului școlar.

— De ce?

— Războiul, prostuțo! Războiul poate izbucni dintr-o zi într-alta, și cred că nu-ți inchipui că vreunul din noi ar rămâne la universitate în timp de război.

— Știți bine că nu va fi război, zise Scarlett plictisită. Sunt numai vorbe. Nu mai devreme de săptămâna trecută, Ashley Wilkes și tatăl lui i-au spus tatei că delegații noștri la Washington vor ajunge la... un... acord amiabil cu domnul Lincoln cu privire la Confederație. Și apoi, yankeilor le e prea mare frică de noi. Nu va fi război și m-am săturat să tot aud vorbindu-se de el.

— Nu va fi război! exclamă cei doi gemeni indignați, ca și când li s-ar fi luat un bun al lor.

— Ba da, fetițo, are să fie război, zise Stuart. Yankeilor le e poate frică de noi, dar după bombardamentul de alaltăieri și după felul cum generalul Beauregard i-a dat afară din fortul Sumter, vor fi siliți să se bată. Altfel, vor fi considerați de lumea întreagă ca o bandă de lași. Confederații...

Scarlett făcu o mutră plictisită, enervată.

— Dacă mai repetați o dată cuvântul "război", mă duc să mă închid în casă. În viața mea nu m-a plictisit un cuvânt mai mult decât cuvântul "război", afară doar de "secesiune". Papa vorbește de război de dimineața până seara și toți domnii care vin să-l vadă vorbesc de fortul Sumter, de drepturile statelor sau de Abe Lincoln, de-mi vine să urlu de plictiseală. Și tinerii nu vorbesc decât de asta și de grozăvia lor de trupă. Nu ne-am distrat nicăieri în primăvara asta, fiindcă tinerii n-aveau alt cuvânt pe buze. Sunt încântată că Georgia a așteptat Crăciunul ca să proclame "secesiunea", altfel nici una din petrecerile noastre n-ar fi fost reușită. Dacă mai aud cuvântul "război", intru în casă.

Și Scarlett s-ar fi ținut de cuvânt, căci nu putea urmări multă vreme o conversație al cărei principal subiect nu-l constituia persoana ei. Totuși surâse. Gropițele îi apărură în obraji și genele negre începură să se zbată repede ca niște aripi de fluture. Băieții fură încântați și, așa cum dorise, îi cerură iertare fiindcă o necăjiseră. Nu-i păstrau pică pentru lipsa ei de interes. Dimpotrivă. Războiul îi privea pe bărbați, așa că socotiră atitudinea ei drept o dovadă de feminitate.

După ce manevrase așa încât să-i sustragă de la subiectul plictisitor al războiului, reluă cu interes discuția privitoare la situația actuală a celor doi frați.

— Ce-a spus mama voastră aflând că ați fost dați din nou afară?

Tinerii păreau jenați. Își aminteau de felul cum reacționase mama lor cu trei luni mai înainte, când reveniseră de la universitatea din Virginia, după eliminare.

— Păi, zise Stuart, n-a prea avut ocazia să spună mare lucru. Azi-dimineață, Tom cu Brent și cu mine am plecat de acasă devreme. Nu se sculase încă. Tom s-a dus să facă o vizită familiei Fontaine, iar noi am venit aici.

— Nu v-a spus nimic aseară, când v-ați întors?

— Aseară am avut noroc. Înainte de sosirea noastră aduseseră noul armăsar, pe care l-a cumpărat mama în Kentucky luna trecută. Toată casa era dată peste cap. E un cal superb, Scarlett, trebuie să-i spui tatălui tău să vie să-l vadă îndată ce va putea... pe drum l-a și mușcat pe grăjdar și a călcat în picioare doi dintre negrii mamei, care se duseseră să-l ia de la gară, la Jonesboro. Chiar înainte să ajungem acasă, a fost cât pe ce să dărașme grajdul și aproape l-a omorât pe Strawberry, bătrânul armăsar al mamei! Când am sosit, mama era la grajd căutând să-l liniștească cu niște bucăți de zahăr, și pe cuvântul meu că reușea. Negrii făceau niște ochi! Le era atât de frică, încât se agățaseră de grinzile lui, dar mama vorbea calului ca și cum ar fi fost o ființă omenească, blând ca un mieluşel. Nimeni nu se pricepe la cai mai bine ca mama. Când ne-a văzut a spus: "Pentru numele lui Dumnezeu, ce căutați acasă toți patru? Sunteți mai răi ca cele șapte plăgi ale Egiptului!" Atunci calul a început să sforăie și să zvârle din picioare și mama a zis: "Ieșiți afară! Nu vedeți că e nervos, mititelul de el! Mă voi ocupa de voi mâine dimineață!" Ne-am dus deci să ne culcăm. Azi dimineață am șters-o înainte să pună mâna pe noi și l-am lăsat pe Boyd să se descurce.

— Credeți că o să-l bată pe Boyd?

Ca întreg comitatul, Scarlett nu izbutea să se obișnuiască cu felul cum mica doamnă Tarleton își certa fiii, mari acum, și la nevoie le administra lovituri de cravașă la spate.

Beatrice Tarleton era o femeie de acțiune. Ducea în spate nu numai o vastă plantație de bumbac, vreo sută de negri și opt copii, dar și cea mai mare crescătorie de cai din Georgia. Era iute din fire și, scoasă mereu din sărite de deseale trăsnăi ale celor patru fii, socotea că din când în când o mică bătaie dată băieților nu strica, ceea ce n-o împiedica să interzică să fie atins un cal

sau un sclav.

— Nu, n-o să-l bată pe Boyd. Nu l-a bătut niciodată prea mult, fiindcă-i cel mai mare, și fiindcă-i cel mai pipernicit din toată droaia, zise Stuart mândru de înălțimea sa. De aceea l-am lăsat acasă, ca să se descurce cu ea. Mama ar trebui să înceteze de a ne mai bate. Avem nouăsprezece ani, Tom are douăzeci și unu. Se poartă cu noi ca și când am avea șase.

— Oare mâine va veni călare pe calul ei cel nou la petrecerea Wilkes-ilor?

— Așa vrea, dar tata spune că-i primejdios. De altfel, fetele n-o vor lăsa. Spun că vor reuși s-o ducă cel puțin o dată la o petrecere în trăsură, ca pe o adevărată doamnă.

— Sper că n-are să plouă mâine, zise Scarlett. De o săptămână plouă aproape în fiecare zi. Nimic nu-i mai neplăcut ca un picnic care se sfârșește în casă.

— Mâine va fi frumos și cald ca în iunie, zise Stuart. Privește apusul ăsta de soare. N-am văzut niciodată un cer mai roșu. Poți întotdeauna prezice timpul după asfințit.

Ochii lor se ațintiră asupra nesfârșitei întinderi a domeniului lui Gerald O'Hara, asupra țărinilor de bumbac proaspăt arate și asupra zărilor roșiatice. Acum, când soarele apunea într-o vâlvătaie de flăcări în spatele colinelor, dincolo de râul Flint, căldura de aprilie se schimba încet-încet într-o răcoare ușoară dar binefăcătoare.

În acest an primăvara venise devreme, întovărășită de ploi calde și scurte, de izbucnirea florilor trandafirii ale piersicilor și de salbele de flori ca stelele care împânziseră balta întunecată și colinele îndepărtate. Arăturile erau aproape sfârșite și splendoarea purpurie a asfințitului accentua culoarea brazdelor de curând răsturnate în argila roșie a Georgiei. Întors de fierul plugurilor, pământul umed și înfometat aștepta semințele de bumbac, bătând în roșu pe creasta nisipoasă a brazdelor, și în purpuriu, în roșu aprins sau în cafeniu acolo unde umbrele cădeau pe marginile brazdelor. Clădirile plantației, cu zidurile lor de cărămidă date cu var, păreau o insulă în mijlocul unei mări roșii dezlănțuite, ale cărei valuri unduioase, sinuoase, pline de vârtejuri, ar fi fost pietrificate în clipa când erau gata să se prăvălească cu spuma lor trandafirie. În această regiune nu existau brazde lungi și drepte, așa cum se puteau vedea în țărinile de argilă gălbuie din șesurile aflate în inima Georgiei, sau în pământul negru și mănos de pe coastă. Aici, în nord, arăturile care unduiau la poalele dealurilor erau crestate de mii de brazde în formă de seceră, ca să împiedice pământul bogat să alunece în albia nurilor.

Era un pământ sălbatic, roșu de culoarea sângelui după ploaie, de culoarea cărămizii în timpul secetei, cel mai bun pământ din lume pentru bumbac. Era o regiune plăcută, cu case albe, țărini pașnice, râuri încete și gălbui, dar o regiune de contraste unde strălucirea soarelui era orbitoare și umbra foarte deasă. Terenurile defrișate și nesfârșitele ogoare de bumbac ale plantațiilor surădeau unui soare cald, domol, binevoitor. La marginea lor se înălțau pădurile virgine, întunecate și răcoroase chiar în amiezile cele mai arzătoare, păduri misterioase, puțin sinistre, ai căror pini ce vuiiau păreau să stea de veacuri, răbdători, de veghe, murmurându-și amenințarea într-un suspin: "Băgați de seamă! Băgați de seamă! Ați fost ale noastre odată. Vă putem lua înapoi."

La urechile celor trei așezați pe verandă ajungea zgomotul dobitoacelor bătând pământul cu copitele lor, clinchetul tălăngilor, râsul strident și nepăsător al negrilor care se întorceau de la câmp cu catării. Din casă se auzea vocea dulce a mamei lui Scarlett, Ellen O'Hara, chemând-o pe negresa mititică ce-i purta cheile. Vocea ascuțită a copilului răspundea: "Da, doamnă!" Și se auzeau pașii celor ce ieșeau pe ușa din dos mergând spre afumătoare,

unde Ellen obișnuia să împartă hrana muncitorilor care veneau de la lucru. Și se auzea zăngănitul argintăriei și clinchetul farfuriilor, în timp ce Pork, valetul principal de la Tara, pune masa pentru cină.

Auzind sunetele acestea, gemenii își dădură seama că era timpul să se întoarcă acasă, dar n-aveau chef să dea ochi cu mama lor și întârziiau pe verandă cu nădejdea că Scarlett îi va pofti la cină.

— Ascultă, Scarlett, în legătură cu petrecerea de mâine, zise Brent. N-aveam de unde să știm că va fi un picnic și un bal mâine seară. Vei dansa cu noi? N-ai făgăduit toate dansurile tale, nu-i așa?

— Ba da! Cum puteam să știu că veți fi cu toții acasă? Nu era să risc să rămân nedansată, numai ca să vă aștept pe voi doi.

— Tu să rămâi nedansată!

Băieții începură să râdă zgomotos.

— Ascultă, fetiço, va trebui să-mi acorzi mie primul vals, să-i rezervi ultimul lui Stu și să supezi cu noi. Ca la ultimul bal, ne vom așeza pe treptele scării și-i vom cere lui Mammy Jincy să vină să ne mai ghicească o dată.

— Nu-mi place să-mi ghicească Mammy Jincy. Știți că mi-a prezis că am să mă mărit cu un bărbat cu părul negru ca pana corbului și cu mustăți lungi, și mie nu-mi plac bărbații cu părul negru.

— Îți plac cei cu părul roșu, nu-i așa, draga mea? zise Brent surâzând. Hai, făgăduiește-ne că ne vei acorda valsurile și că vei supa cu noi.

— Dacă ne făgăduiești, îți vom spune un secret, zise Stu.

— Ce secret? strigă Scarlett cu o curiozitate de copil.

— E vorba de ce-am auzit ieri la Atlanta, Stu? Dacă-i chestia aceea, știi bine că am făgăduit să nu spunem nimic.

— Domnișoara Pitty ne-a spus-o.

— Domnișoara cine?

— Știi, vara lui Ashley Wilkes, care stă la Atlanta, domnișoara Pittypat Hamilton, mătușa lui Charles și a Melaniei Hamilton.

— Da, o cunosc, e cea mai proastă cucoană bătrână pe care am văzut-o în viața mea.

— Ei bine, ieri, pe când așteptam trenul la Atlanta, trăsura ei s-a oprit în fața gării. A coborât ca să stea de vorbă cu noi și ne-a încredințat că mâine seară, la balul Wilkes-ilor, se va anunța o logodnă.

— O, știi despre ce-i vorba, zise Scarlett dezamăgită. Se va anunța logodna prostănacului ei de nepot Charlie Hamilton cu Honey Wilkes. De ani de zile toată lumea știe că vor sfârși prin a se lua, deși Charles n-a avut niciodată aerul că ar fi prea încântat.

— Crezi că e un prostănac? întrebă Brent. Anul trecut, de Crăciun, l-ai lăsat totuși să se cam învâртеască în jurul tău.

— Nu-l puteam împiedica, zise Scarlett ridicând nepăsătoare din umeri. Dar, după părerea mea, e un nătărău.

— De altfel, nu se va anunța logodna lui, zise Stuart triumfător, ci logodna lui Ashley Wilkes cu sora lui Charlie, domnișoara Melanie.

Fața lui Scarlett nu se schimbă, dar buzele ei păliră ca ale unei persoane care a primit o lovitură pe cât de puternică pe atât de neașteptată și care, în primul moment, nu înțelege ce s-a petrecut. Privi la Stuart și chipul ei era atât de impasibil, încât tânărul, foarte slab psiholog, crezu că era numai surprinsă și foarte interesată de noutatea pe care i-o adusese.

— Domnișoara Pitty ne-a spus că nu voiau să anunțe oficial lucrurile înainte de anul viitor, fiindcă domnișoara Melly e cam slăbuță, dar că, din cauza zvonurilor astea de război, cele două familii au socotit că e mai bine să grăbească nunta. De aceea vor anunța mâine seară logodna, la supeu. Scarlett, noi ți-am spus secretul, și trebuie să ne promiți că vei supa cu noi.

— Ne-am înțeles, răspunse Scarlett automat.
— Și ne vei acorda toate valsurile?
— Toate.
— Ce drăguță ești! Pariez că ceilalți băieți vor înnebuni de ciudă.
— N-au decât, zise Brent. Le venim noi de hac. Ascultă, Scarlett, ai să stai cu noi în timpul picnicului?
— Ce?

Brent își reînnoi cererea.

— Sigur că da.

Gemenii se uitară unul la altul. Erau încântați, dar și puțin mirați. Deși se credeau curtezanii preferați ai lui Scarlett, niciodată nu obținuseră de la ea atât de ușor o dovadă de favoare. De obicei Scarlett îi silea s-o roage, îi amâna, refuza să le răspundă, râdea când făceau pe supărații, se îmbufna când se necăjeau de-a binelea. Și dintr-o dată, le făgăduise aproape toată ziua de mâine. Primea să se așeze lângă ei la picnic, le rezerva toate valsurile (vor aranja ei ca să nu se danseze decât valsuri), accepta să supeze cu ei. Făcea să fii dat afară din universitate!

Încântați de succesul lor, nu se grăbeau să plece. Vorbeau de picnic, de bal, de Ashley Wilkes și de Melanie Hamilton. Își tăiau vorba, spuneau glume și râdeau de ele, și făceau aluzii străvezii în legătură cu invitația la cină. Trecu o bună bucată de vreme înainte să bage de seamă că Scarlett nu spunea aproape nimic. Atmosfera se schimbase. Gemenii n-ar fi știut să spună de ce, dar după-amiaza își pierduse farmecul. Deși Scarlett le răspundea la întrebări părea că nu acordă decât o atenție foarte relativă conversației. Ghicind că se întâmplă ceva ce nu puteau înțelege, gemenii, încurcați și plictisiți, mai rezistară câțeva vreme, apoi se sculară cam fără voie și se uitară la ceasornicele lor.

Soarele cobora asupra ogoarelor de curând arate și, de cealaltă parte a râului, pădurile mari își profilau masa lor întunecată. Rândunelele treceau prin curte ca săgețile. Găini, rațe și curcani veneau de pe câmp bălăbănindu-se și umflându-se în pene.

Stuart răcni un "Jeems!" asurzitor și, după câteva clipe, un negru înalt, de vârsta gemenilor, înconjură casa și, suflând din greu, se repezi spre caii legați. Jeems era servitorul celor doi frați și, ca și câinii, îi întovărășea pretutindeni. Se jucase cu ei în copilărie și le fusese dăruit în ziua când împliniseră zece ani. Văzându-l, câinii culcați în praful roșiatic se sculară, pândindu-și stăpânii. Tinerii se înclinară, strânseră mâna lui Scarlett și-i spuseră că o așteptau devreme a doua zi la familia Wilkes. Apoi plecară în goană, săriră în șa și, urmați de Jeems, coborâră în galop aleea plantată cu cedri, fluturându-și pălăriile și chiuind.

După ce cotiră pe drumul prăfuit și pierdură Tara din vedere, Brent își opri calul sub un copac. Stuart se opri și el, iar tânărul negru își struni și el calul la câțiva pași în urmă. Simțind că hăturile slăbesc, caii lungiră gâturile și începură să pască iarba fragedă de primăvară. Răbdători, câinii se lungiră din nou în praful moale și roșu și se uitară cu jind la rândunelele ce se roteau în amurgul care se lăsa. Fața lată și naivă a lui Brent trăda încurcătură și o ușoară indignare.

— Ascultă, zise el, n-ai impresia că ar fi trebuit să ne oprească la cină?

— Credeam că ne va opri, răspunse Stuart. Am așteptat să se hotărască, dar nu s-a hotărât. Tu ce crezi?

— Nu cred nimic. Am totuși impresia că ar fi trebuit să ne rețină. În definitiv, e prima zi pe care o petrecem aici, nu ne-a văzut de mult și mai aveam să-i spunem o mulțime de lucruri.

— Când am sosit, mi s-a părut că era foarte mulțumită să ne vadă.

— Și mie mi s-a părut.

— Și apoi, acum vreo jumătate de oră, tot cheful i s-a dus, parcă ar fi apucat-o durerea de cap.

— Am observat și eu, dar n-am dat atenție faptului. După tine, ce crezi că s-a întâmplat?

— Nu știu. I-am spus oare ceva care a supărat-o?

Se gândiră o clipă amândoi.

— Nu văd ce. De altfel, când Scarlett e supărată, o știe toată lumea. N-are o fire închisă ca alte fete.

— Da, asta-mi place la ea. Nu umblă înțepată și bosumflată când se supără. Îți spune verde în față ce are. Dar sunt sigur că vreo vorbă de-a noastră sau vreun gest al nostru au făcut-o să amuțească și să pară bolnavă. Aș putea să jur că era încântată să ne vadă și că voia să ne oprească la masă.

— Nu cumva o fi pentru că am fost eliminați?

— Ți-ai găsit! Mare prost mai ești! A râs cu poftă când i-am povestit. De altfel, Scarlett nu pune mai mult preț ca noi pe învățătură.

Brent se întoarse în șa și-l strigă pe rânduș:

— Jeems!

— Poftim, domnu' B'ent?

— Ai auzit ce-am vorbit cu domnișoara Scarlett?

— Nu, domnu' B'ent. Cum c'ezi mata, că eu spionez pe albi?

— Să spionezi! Nu, Doamne ferește! Dar voi, negrii, sunteți la curent cu tot ce se petrece. Mă, mincinosule, te-am văzut cu ochii mei strecurându-te după verandă și pitindu-te lângă zid, sub o tufă de iasomie. Hai, zi, ne-ai auzit spunând ceva care ar fi putut s-o supere pe domnișoara Scarlett... sau ar fi putut s-o jignească?

Prins asupra faptului, Jeems renunță să susțină că nu trăsese cu urechea.

— Nu, domnu' B'ent, zise el încrețindu-și fruntea neagră, n-am auzit că spus ceva ca'e s-o supe'e. C'ed c-a fost fe'icită că văzut pe dumneavoastră și a fost veselă ca o v'ăbiuță, până când vo'bit dumneavoastră de nunta lu' domnu' Ashley cu domnișoa'a Melly Hamilton. Atunci a tăcut ca o po'umbiță când se 'otește uliu' pe sus.

Gemenii se priviră și dădură din cap în semn de aprobare. Totuși nu izbuteau să înțeleagă.

— Jeems are dreptate. Dar nu văd de ce, zise Stuart. Ashley nu-i decât un prieten pentru ea. Nu-l iubește. Pe noi ne iubește.

Brent dădu din cap.

— Nu crezi că e din pricină că Ashley nu i-a spus că mâine seară se va anunța logodna lui și e furioasă că un vechi prieten ca el n-a prevenit-o înaintea tuturor celorlalți? Fetele țin mult să fie primele care află lucrurile astea!

— Poate că da, ei, și dacă nu i-a spus că va fi mâine? Trebuia doar să fie un secret și o surpriză. Ce, un bărbat n-are dreptul să păstreze lucrurile astea pentru el? N-am fi știut nimic dacă mătușa domnișoarei Melly n-ar fi pomenit de asta. De fapt, Scarlett trebuia să știe că Ashley o va lua pe Melly într-o bună zi. O știm cu toții de ani de zile. În familiile Wilkes și Hamilton se fac multe căsătorii între veri. Toată lumea știa că vor sfârși prin a se căsători. Ca și Hpney Wilkes, care va lua pe Charlie, fratele domnișoarei Melly.

— Renunț să încerc să înțeleg! Regret totuși că nu ne-a invitat la masă. Îți jur că n-am nici un chef să mă întorc acasă, ca s-o aud pe mama certându-ne pentru eliminare, mai ales că nu e pentru prima dată.

— Până acum poate că Boyd a găsit mijlocul s-o potolească. Știi bine că secătura aia e bun de gură. Știi că întotdeauna reușește s-o potolească pe

mama.

— Da, se poate, dar asta cere timp. Încurcă întotdeauna așa de tare itele, încât mama nu izbuteste să le descurce, și atunci se dă bătută și-l roagă să-și cruce vocea pentru ziua când va fi avocat. Dar probabil că n-a găsit încă momentul. Pariez că mama e atât de preocupată de calul cel nou, că a uitat de întoarcerea noastră și nu se va gândi la ea decât când se va așeza la masă și-l va zări pe Boyd. Și înainte de sfârșitul mesei, va fi foc și pară. Și abia pe la zece Boyd va reuși să-i demonstreze că nici unul din noi nu mai putea rămâne la universitate, dat fiind tonul cu care ne-a vorbit, ție și mie, rectorul. În sfârșit, la miezul nopții va fi atât de supărată pe rector, încât îl va întreba pe Boyd de ce nu l-a împușcat. Nu, nu ne putem întoarce acasă înainte de miezul nopții.

Gemenii se uitară unul la altul, îmbufnați. Nu se temeau de caii sălbatici pe care-i încălecau, de gloanțe la o învălmășeală, de furia unor vecini scoși din sărite, dar aveau o sfântă teamă de observațiile necruțătoare ale mamei lor și de cravașa cu care nu se sfia să-i atingă.

— Ascultă-mă, zise Brent. Hai pe la Wilkes-i. Ashley și fetele vor fi încântați să ne oprească la masă.

Stuart păru cam stingherit.

— Nu, nu mergem acolo. Trebuie să fie foarte ocupați cu picnicul de mâine și apoi...

— Uitasem, se grăbi să spună Brent. Nu, firește că nu putem merge acolo.

Își struniră caii și călăriră câțeva vreme în tăcere. Stuart părea încurcat și fața lui bronzată se înroșise. Până în vara trecută îi făcuse curte Indiei Wilkes, cu aprobarea celor două familii și a întregului comitat. Lumea credea că recea și rezervata India Wilkes va avea, poate, o înrăurire liniștitoare asupra lui. În orice caz, era dorința cea mai vie a tuturor. Stuart ar fi putut s-o ia în căsătorie, dacă Brent nu și-ar fi arătat nemulțumirea. Brent avea simpatie pentru India, dar o găsea cam urâtică și prea moale și-i era cu neputință să se îndrăgostească de ea ca să-i țină tovărășie lui Stuart. Pentru întâia oară gemenii nu se potriveau la gusturi și Brent îi purtase pică fratelui său, fiindcă făcea curte unei fete care, pentru el, n-avea nimic deosebit.

Și-apoi, vara trecută, în cursul unei întruniri politice într-un crâng de stejari la Jonesboro, amândoi deveniseră conștienți de Scarlett O'Hara. O cunoșteau de ani de zile și, în copilăria lor, fusese una din tovarășele preferate de jocuri, căci știa să călărească și să se cațere în copaci aproape tot atât de bine ca și ei. Dar acum, spre marea lor mirare, se transformase într-o domnișoară, cea mai încântătoare din lume.

Pentru prima oară observară vioiciunea ochilor ei verzi, gropițele pe care le făcea când râdea, mâinile delicate, picioarele mici și talia subțire. Reflecțiile lor spirituale o făcuseră să râdă cu hohote și, plecând de la ideea că-i considera pe amândoi niște ființe excepționale, fiecare căutase să pară cât mai grozav.

A fost o zi memorabilă în viața gemenilor. Pe urmă, de câte ori își aminteau, se întrebau întotdeauna cum de nu observaseră mai devreme farmecul lui Scarlett. Nu izbutiră niciodată să rezolve această problemă, care era totuși foarte simplă, și anume că Scarlett hotărâse în ziua aceea să atragă atenția gemenilor. Nu putea suferi ca un bărbat să se îndrăgostească de o altă femeie decât de ea, și văzând pe Stuart făcând curte Indiei Wilkes la acea întrunire, firea ei hrăpăreață nu mai putu răbda. Stuart nu-i ajungea; își puse ochii și pe Brent și reuși în planurile ei pe deplin.

Amândoi se îndrăgostiră de Scarlett și amintirea Indiei Wilkes și a lui Betty Munroe din Lovejoy, căreia Brent îi făcuse curte fără prea mare

entuziasm, se șterse cu totul din mintea lor. Gemenii nu se întrebau ce va face cel ce va pierde, în caz că Scarlett va acorda mâna sa unuia din ei. Vor lua o hotărâre atunci. Pentru moment, erau foarte mulțumiți că erau din nou de aceeași părere în legătură cu o fată, căci nu exista gelozie între ei. Era o situație care-i distra pe vecini și o enerva pe mama lor, care n-o putea suferi pe Scarlett.

— Dacă șireata asta o să se mărite cu unul din voi, așa o să vă trebuiască. Numai să nu vă ia pe amândoi. În acest caz veți fi siliți să vă mutați în Utah, dacă vă vor primi mormonii, ceea ce mă îndoiesc. Singurul lucru care mă sperie e că într-o bună zi o să vă îmbătați și o să deveniți geloși unul de altul din cauza șmecherei ăsteia mici, din cauza javrei ăsteia cu ochi verzi și veți sfârși prin a vă ucide unul pe altul. Dar, în fond, nici n-ar fi prea rău.

Din ziua întrunirii aceleia politice, Stuart se simțise jenat în fața Indiei, nu fiindcă India – prea mândră pentru așa ceva – i-ar fi arătat cu un gest sau cu vreo privire că era la curent cu brusca schimbare față de ea, dar Stuart se simțea vinovat. Știa că o făcuse pe India să se îndrăgostească de el. Știa că-l mai iubea încă, și în fundul sufletului simțea că nu se purtase ca un gentleman. Îi păstra încă Indiei o puternică afecțiune și o respecta pentru că era foarte bine-crescută, cultă și pentru că avea calități reale. Dar, la dracu! – era atât de nesărată, de neinteresantă și de monotună, alături de firea vioaie și schimbătoare a lui Scarlett. Știa întotdeauna la ce să te aștepti din partea Indiei, în timp ce cu Scarlett aveai întotdeauna ceva neprevăzut. Era de ajuns ca să sucească mințile unui bărbat, dar și asta era ceva plin de farmec.

— Ei bine, hai să cinăm la Cade Calvert. Cathleen s-a întors de la Charleston, cel puțin așa ne-a spus Scarlett. Are poate știri proaspete despre fortul Sumter.

— Cathleen? Pun rămașag pe tot ce vrei că nici nu știe că era un fort acolo, și mai puțin că era plin de yankei, până când obuzele noastre i-au silit s-o șteargă. Nu o interesează decât balurile la care merge și curtezanii pe care-i descoperă.

— Da, dar e atât de amuzant s-o auzi sporovăind! Și va fi și o bună ascunzătoare până ce mama se va duce la culcare.

— De acord! Îmi place Cathleen, are haz și am chef s-o aud vorbind de Caro Rhett și de celelalte persoane pe care le cunoaștem la Charleston. Dar să mă ia dracu, dacă pot înghiți o masă în fața mamei ei vitrege, care e yankee.

— Nu fi prea sever cu ea, Stuart. E plină de intenții bune.

— Nu sunt prea sever. Mi-e milă de ea și nu-mi plac oamenii pe care trebuie să-i plâng. Și face atâtea fasoane, își dă atâta osteneală să se poarte cum trebuie și să te facă să te simți la largul tău, că sfârșește întotdeauna prin a spune și a face ceea ce nu trebuie. Mă scoate din sărite. Își închipuie că sudiștii sunt niște barbari, chiar a spus-o mamei. Se teme de sudiști. Ori de câte ori venim la ea, am impresia că-i stărnim o frică grozavă. S-ar zice că e o găină slabă cocoțată pe un scaun, cu ochi inexpresivi și speriați, gata să bată din aripi și să țipe la cel mai mic gest.

— Nici nu poți să i-o reproșezi, doar l-ai rănit pe Cade la picior.

— Eram beat turtă, altfel n-aș fi făcut-o, zise Stuart. De altfel, Cade n-a fost niciodată supărat pe mine. Nici Cathleen, nici Raiford, nici domnul Calvert. Numai maștera asta yankee a scos urlate grozave și s-a apucat să spună că sunt un sălbatic și că oamenii cumsecade nu sunt în siguranță în mijlocul sudiștilor.

— Păi, e normal. E yankee și nu-i prea bine crescută. Dar, la urma urmei, ai tras asupra lui Cade, care e fiul ei vitreg.

— La naiba, ăsta nu-i un motiv ca să mă jignească. Cu toate că ești fiul

bun al mamei, a făcut ea oare vreo dramă când Tony Fontaine te-a rănit la picior? Deloc, s-a mulțumit să trimită după bătrânul doctor Fontaine ca să te panseze și l-a întrebat ce l-a împiedicat pe Tony să ochească mai bine. I-a spus că bănuiește că alcoolul l-a făcut să-și piardă îndemânarea. Ți aduci aminte cum s-a infuriat Tony?

Amândoi băieții izbucniră în râs.

— Mama e cineva, zise Brent înduioșat. Poți să fii întotdeauna sigur că va face ce trebuie și că te va pune la largul tău în fața lumii.

— Da, dar astă-seară când ne vom întoarce, e în stare să nu ne pună la largul nostru în fața tatei și a fetelor, zise Stuart morocănos. Am impresia că nu stăm prea bine cu călătoria noastră în Europa. Știi că mama a spus că dacă vom fi eliminați din universitate, nu vom mai face călătoria promisă în principalele țări din Europa.

— Puțin ne pasă! Ce-i de văzut în Europa? Pariez că străinii ăștia n-au nimic de arătat pe care să nu-l avem și noi în Georgia. Caii lor nu sunt atât de iuți și fetele lor atât de frumoase ca ale noastre și știu că n-au whisky de secară care să poată rivaliza cu cel făcut de tata.

— Ashley Wilkes pretinde că au o mulțime de teatre și că dau o mulțime de concerte. Lui Ashley i-a plăcut Europa. Vorbește de ea tot timpul.

— Păi, doar știi cum sunt Wilkes-ii. Se prăpădesc după muzică, după cărți și după teatre. Mama spune că-s așa, pentru că bunicul lor era din Virginia. Spune că cei din Virginia se interesează mult de chestiile astea.

— Îi privește. Dă-mi un cal bun de călărit, ceva bun de băut, o fată cumsecade să-i fac curte, una mai puțin cumsecade să mă distrez cu ea, și n-am nici o nevoie de Europa lor! Ce ne supără dacă pierdem voiajul? Presupune că am fi în Europa acum, și că războiul ar începe. N-am putea reveni la timp. Îmi place de o sută de ori mai mult să merg să mă bat decât să călătoresc în Europa.

— Și mie la fel. Ascultă, Brent, știu unde putem merge să cinăm. Trecem balta și mergem la Able Wynder să-i spunem că ne-am întors toți patru și că suntem gata să reluăm antrenamentul.

— Bună idee! strigă Brent cu entuziasm. Ne va spune toate noutățile de la regiment și vom ști ce culoare au hotărât pentru uniforme.

— Dacă au ales aceeași culoare ca pentru zuavi, să mă ia dracu, dar nu intru voluntar. Cum o să arăt în pantalonii ăia roșii, largi ca niște saci? Parcă ar fi chiloți de flanelă roșie cum poartă femeile.

— Veți să me'geți la domnu' Wynde'? Fiindcă dacă me'geți, n-o să aveți mult de mânca'e, zise Jeems. Bucăta'u' lo' a mu'it și n-au cumpă'at altu'. Le gătește o femeie de la câmp și oamenii spun că e cea mai 'ea mânca'e din toată Geo'gia.

— Dumnezeu! De ce n-au cumpărat un alt bucătar?

— Cum să poată cumpă'a golani ăia albi? N-au avut niciodată mai mult de pat'u.

Tonul lui Jeems era plin de dispreț. Avea o situație socială deosebită, întrucât Tarleton-ii stăpâneau vreo sută de negri și, ca toți sclavii marilor plantatori, nu nutreau decât dispreț pentru micii fermieri care nu aveau decât câțiva sclavi.

— Am să-ți trag o bătaie pentru asta! strigă Stuart cu o voce cruntă. Nu te apuca să-l numești pe Able Wynder golan alb! Firește că-i sărac, dar nu-i golan, și să fiu al dracului dacă las pe cineva, negru sau alb, să-l vorbească de rău. Nu-i alt bărbat în tot comitatul care să fie ca el, altfel de ce l-ar fi ales trupa sublocotenent?

— N-am înțeles niciodată asta, răspunse Jeems fără să-i pese de chipul amenințător al stăpânului său. C'edeam că ofițe'ii vo' fi aleși dint'e domnii

bogați, în loc să fie aleși dint'e golani din bălți.

— Nu-i un golan. Golani sunt oameni ca Slattery-ii. Able nu-i bogat, asta-i tot. E mic fermier, nu-i mare plantator și dacă oamenii îl respectă destul ca să-l aleagă sublocotenent, ei bine, un negru n-are voie să-și bată joc de el. Trupa știe ce face.

Corpul de cavalerie fusese creat cu trei luni înainte, chiar în ziua în care Georgia se separase de Uniune, și de atunci recruții așteptau nerăbdători războiul. Deși fuseseră propuse o mulțime de denumiri, corpul acesta nu căpătase încă una. În această chestiune fiecare avea o părere la care nu voia să renunțe, ca și în chestiunea culorii și a croielii uniformelor. "Pisicile sălbătice din Clayton", "Mâncătorii de foc", "Husarii Georgiei", "Zuavii", "Trupa de pușcași" (deși urmau să fie înarmați cu pistoale, săbii și pumnale, nu cu puști), "Cavaleriștii din Clayton", "Sân-ge și trăsnet", "Gata oricând", toate numirile acestea își aveau partizanii lor. Până ce lucrurile urmau să fie puse la punct și în ciuda numelui pompos pe care l-au ales în cele din urmă, lumea se mulțumea să numească acest corp "trupa".

Ofițerii erau aleși de soldați, căci în afară de veteranii războiului din Mexic și ai celui cu indienii seminoli, nimeni nu cunoștea meseria armelor. În afară de asta, "trupa" n-ar fi admis niciodată un veteran care să nu fie iubit și stimat. Toată lumea ținea la cei trei băieți Fontaine și la cei patru băieți Tarleton, totuși aceștia nu fură aleși, fiindcă Tarleton-ii se îmbătau prea repede și făceau pe nebunii, iar Fontaine-ii aveau un caracter prea violent și prea brutal. Ashley Wilkes fu ales căpitan fiindcă era cel mai bun călăreț din comitat și fiindcă se puneau multe nădejdi în calmul său spre a menține o oarecare ordine. Raiford Calvert fu ales locotenent, fiindcă toată lumea îl iubea pe Raif, iar Able Wynder, fiu de vânător din regiunea bălților, el însuși mic fermier, fu ales sublocotenent.

Able era un fel de uriaș analfabet, serios și capabil și plin de bun-simț. Avea o inimă de aur și, mai în vârstă decât ceilalți tineri, se purta cel puțin tot atât de bine ca ei în prezența cucoanelor. Nu exista prea mult snobism printre membrii trupei. Mulți dintre părinții sau bunicii celor din trupă ajunseseră bogați după ce fuseseră mici fermieri. De altfel, Able era cel mai bun țințaș al trupei, un țințaș admirabil care, la șaptezeci de iarzi, putea să lovească o veveriță în ochi; în plus, cunoștea toate secretele vieții în aer liber, știa să aprindă focul pe ploaie, să găsească urma unui animal și să descopere locuri cu apă. Trupa se închina în fața adevăratului merit și, fiindcă-l iubea pe Able, îl făcu ofițer. Acesta acceptă onoarea cu o gravitate demnă și fără să se mândrească deloc, ca un lucru ce i se datora. Totuși, dacă bărbații izbuteau să uite că Able se ridicase de jos, nici soțiile plantatorilor, nici sclavii nu reușeau să uite.

La început nu fuseseră recrutați decât fii de plantatori. Fiecare om era obligat să-și aducă singur calul, armele, echipamentul, uniforma și un servitor personal. Dar plantatori bogați nu erau prea mulți în comitatul Clayton, recent creat, și spre a îngroșa rândurile trupei fuseseră siliți să apeleze la fiii micilor fermieri, la vânătorii care trăiau în păduri, la pescarii de pe marginea bălților și chiar, într-un foarte mic număr de cazuri, la "golani albi", dacă erau ceva mai pricopsiți decât media celor din clasa lor.

Recruții din această ultimă categorie erau tot atât de nerăbdători să se bată cu yankeii, în caz de război, ca și bogații lor vecini, dar aici intervenea problema bănească. Foarte puțini fermieri aveau cai. Își cultivau fermele cu ajutorul catârilor. Aveau rareori mai mult de patru catări și, dat fiind că acest număr abia le ajungea, n-ar fi fost în măsură să dispună de ei în timp de război, chiar dacă ar fi convenit trupei, ceea ce nu era nicidecum cazul. În ceea ce-i privește pe albi săraci, se socoteau bogați dacă aveau un singur

catâr. Locuitorii pădurilor și ai bălților n-aveau nici cai, nici catâri. Trăiau în întregime din vânat și din produsele pământului lor. În general, făceau troc de mărfuri și adeseori n-aveau timp de un an întreg cinci dolari în casă. Era peste puterile lor să-și procure cal și uniformă. Dar, în sărăcia lor, erau de o mândrie tot atât de nemărginită ca și plantatorii în bogăția lor. N-ar fi primit niciodată ceva ce ar fi semănat a pomană din partea bogaților lor vecini. De aceea, spre a menaja susceptibilitatea fiecăruia și a înzestra trupa cu tot ce trebuia, toți marii plantatori din comitat, tatăl lui Scarlett, John Wilkes, Buck Munroe, Jim Tarleton, Hugh Calvert, în afară de Angus Macintosh, contribuiseră cu fonduri spre a completa echipamentul trupei, al soldaților și al cailor. Fiecare plantator acceptase să-și echipeze fiii și un anumit număr de alți tineri, dar făcuseră astfel încât cei mai puțin bogați dintre recruți să primească uniforme și cai fără să se simtă jigniți în onoarea lor.

De două ori pe săptămână, trupa se întrunea la Jonesboro ca să facă instrucție și să se roage să înceapă războiul. Nu izbutiseră încă să strângă un număr suficient de cai, dar cei care aveau își închipuiau că fac "manevre de cavalerie" într-un câmp în spatele tribunalului, unde ridicau nori de praf, răgușeau tot strigând și învăteau săbii datând din timpul războiului independenței, pe care le luaseră din panopliile saloanelor. Cei ce n-aveau încă pe ce să încalce se așezau pe marginea trotuarului, în fața prăvăliei lui Bullard, și priveau la camarazii lor, meșterind tutun, spunând povești, când nu organizau concursuri de tir. Nu era nevoie să-i înveți pe acești oameni să tragă. Cei mai mulți dintre sudiști se născuseră cu pușca în mână și, fiindcă-și petrecuseră întreaga viață la vânătoare, deveniseră țințași excelenți.

Ori de câte ori se făcea instrucție, apăreau tot felul de arme, provenind din plantații sau din cocioabele de pe lângă bălți. Se vedeau astfel lungi puști de vânătoare, care fuseseră noi cu prilejul primei treceri a munților Allegheni, pușcoale vechi care se încărcău pe la gură și care culcaseră la pământ mulți indieni pe timpul când Georgia abia se formase, pistoale puse în serviciu în 1812 pe timpul războaielor cu indienii seminoli și în Mexic, pistoale de duel montate în argint, revolvere de buzunar, puști de vânătoare cu țeava dublă, frumoase carabine de fabricație engleză cu patul de lemn fin.

Exercițiile se sfârșeau întotdeauna în cârciumile din Jonesboro, și seara se porneau atâtea bătaii, încât ofițerii abia puteau împiedica să nu fie morți sau răniți înainte ca trupa să se măsoare cu yankeii. În cursul unor asemenea încăierări trăsese Stuart Tarleton asupra lui Cade Calvert, și Tony Fontaine asupra lui Brent. De curând eliminați de la universitatea din Virginia, gemenii se aflau acasă când se organizase trupa și se înscriaseră cu entuziasm. Dar la două luni după bătaia și rănirea lui Cade Calvert, mama lor îi expediasă la universitatea statului, poruncindu-le să rămână acolo. În timpul cât stătuseră la universitate suferiseră din cauză că nu mai cunoșteau plăcerile instrucției militare și puțin le păsa dacă-și întrerupeau studiile, numai să fie lăsați să galopeze, să urle și să tragă cu pușca în tovărășia prietenilor lor.

— Ei bine, hai să mergem la Able, propuse Brent. O tăiem peste câmp, trecem prin valea domnului O'Hara și prin pășunea Fonraine-ilor și vom fi acolo numaidecât.

— N-o să ne dea de mânca'e decât oposum și legume, protestă Jeems.

— Ba tu n-ai să capeți nimic, declară Stuart strâmbându-se. Ai să te întorci acasă să spui mamei că nu venim la masă.

— Nu, nu mă duc! strigă Jeems, speriat. Nu, nu mă duc. Nu-mi place, cum nu vă place nici dumneavoastră, ca doamna Beat'ice să mă ia la zo'. Întâi o să mă înt'ebe de ce v-au dat din nou afa'ă pe toți. Și pe u'mă de ce nu v-am adus acasă astă-sea'ă ca să vă ce'te. Și p-u'mă se va 'epezi la mine ca un uliu la o v'abie, și p-u'mă o să spună că toate astea sunt din cauza mea. Dacă nu

mă luați la domnu' Wynde', am să stau în pădu'e toată noaptea și poate am să fiu p'ins de pat'ule fiindcă-mi place de o mie de o'i mai mult să fiu p'ins de pat'ule decât de doamna Beat'ice când e supă'ată.

Gemenii se uitau la negru, încurcați și indignați.

— E în stare să se lase prins de-o patrulă și mama va râde săptămâni întregi. Zău, negrii sunt prea plicticoși. Cred că aboliționiștii au dreptate.

— Nu e drept să-l expunem pe Jeems la o scenă pe care noi vrem s-o evităm. Va trebui să-l luăm cu noi. Dar, ascultă-mă, negru idiot și obraznic, dacă o să-ți dai aere cu negrii lui Wynder și dacă-i lași să înțeleagă că noi nu mâncăm decât pui fripți și șuncă, în timp ce ei nu au altceva decât iepure și oposum, te... te voi spune mamei. Și pe urmă n-o să mai mergi la război cu noi.

— Ae'e! Să-mi dau ae'e față de niște p'ăpădiți de neg'i ca ei? Nici o g'ijă. Sunt bine-c'escut. Doamna Beat'ice m-a învățat bunele manie'e ca și pe dumneavoașt'ă!

— N-a prea avut mult succes cu nici unul din noi trei, adăugă Stuart. Hai, la drum!

Dădu pinteni calului și-l făcu să sară fără greutate peste gardul care înconjura ogoarele lui Gerald O'Hara. Calul lui Brent sări și el, urmat apoi de al lui Jeems, care se ținea agățat de coamă și de șa. Lui Jeems nu-i plăcea să sară peste garduri, dar sărise și mai înalte decât acesta ca să-și poată urma stăpânii.

Se lăsa noaptea. Pe când treceau printre brazdele roșietice și coborau valea spre râu, Brent strigă fratelui său:

— Ascultă, Stu. N-ai impresia că Scarlett *ar fi trebuit* să ne poftească la masă?

— Asta-i și părerea mea, strigă Stuart la rândul său. De ce crezi că...

Capitolul II

După ce gemenii Tarleton o lăsară pe Scarlett pe veranda de la Tara și când zgomotul galopului cailor încetă, fata se întoarse la scaunul ei, ca o somnambulă. Fața îi era împietrită, iar gura, fiindcă se silise să râdă ca să-i împiedice pe gemeni să-i descopere secretul, o durea. Se așeză cu un aer obosit și-și aduse un picior sub ea. Inima îi era plină de atâta suferință, încât avu impresia că se va sparge. Bătea cu lovituri mici, neregulate. Măinile îi erau reci și avea senzația iminenței unei mari nenorociri. Pe chipul ei se citeau durere și nedumerire, încurcătura unui copil răsfățat care a făcut întotdeauna tot ce-a vrut și care acum, pentru prima oară, se luptă cu neplăcerile vieții.

Ashley să se căsătorească cu Melanie Hamilton!

Nu putea fi adevărat! Gemenii se înșelaseră. Iar o păcăliseră. Ashley n-o putea iubi pe Melanie! Nimeni n-ar putea iubi o ființă atât de mică și de ștearsă ca Melanie! Scarlett își aminti cu dispreț de trupul subțire și copilăresc al Melaniei, de fața ei serioasă și atât de lipsită de farmec, încât era aproape urâtă. Și Ashley n-o mai văzuse de luni de zile. Nu se dusese mai mult decât de două ori la Atlanta, de la recepția pe care o dăduse anul trecut la Doisprezece Stejari. Nu, Ashley n-o putea iubi pe Melanie, fiindcă... Oh! nu se putea înșela... fiindcă pe ea o iubea! Pe ea! Scarlett era singura femeie pe care o iubea, o știa precis!

Scarlett auzi pe Mammy călcând greu prin hol, făcând să se cutremure podeaua. Repede își îndreptă piciorul și încercă să dea feței ei o expresie mai calmă. Nu era bine ca Mammy să bănuiască măcar că se întâmplase ceva rău. Mammy socotea că cei din familia O'Hara îi aparțineau trup și suflet, că

secretele lor erau secretele ei. Cea mai mică bănuială de mister ajungea ca s-o hotărască să pornească la vânătoare cu încăpățânarea unui copoi. Scarlett știa din experiență că, dacă curiozitatea lui Mammy nu era satisfăcută îndată, va începe să discute problema cu Ellen, și atunci Scarlett va fi silită să povestească totul mamei sale sau să născocească vreo minciună plauzibilă.

Mammy ieși din hol. Era o bătrână foarte grasă, cu ochi mici și vicleni ca de elefant. De tip african pur, era de un negru strălucitor. Credincioasă familiei O'Hara până la ultima picătură de sânge, îi știa de frică toți ceilalți servitori. Mammy era negresă, dar principiile și mândria ei erau asemenea sau chiar le depășeau pe ale stăpânilor ei. Fusesse crescută în dormitorul Solangei Robillard, mama lui Ellen O'Hara, o franțuzoaică rafinată, rece și mândră, care nu cruța nici pe copiii ei, nici pe servitori de o pedeapsă meritată pentru orice încălcare a etichetei. Mammy o crescuse pe Ellen și plecase din Savannah împreună cu ea când Ellen se măritase și venise la Tara. Pe cei pe care îi iubea, Mammy îi certa și, cum pe Scarlett o iubea nespus și se mândrea cu ea tot atât de mult, aproape nu mai contenea muștrând-o.

— Au plecat domnii? De ce nu i-ai 'ugat să 'ămână la masă, domnișoa'a Sca'lett? I-am spus lu' Po'ck să pună două tacâmu'i în plus. Ce fel de manie'e sunt astea?

— M-am săturat să-i tot aud vorbind de război și n-aș mai fi putut să-i ascult și în timpul cinei, mai ales că tata le-ar fi cântat în strună și ar fi început să strige contra domnului Lincoln.

— Ai manie'e de ță'an, cu toată silința pe ca'e ne-am dat-o, domnișoa'a Ellen și cu mine. Și cum se face că ești fără șal, acum când începe 'ăcoarea nopții? Ți-am spus de o mie de o'i că ai să te îmbolnăvești de figuri când stai afa'a sea'a făă nimic pe ume'i. Int'ă în casă, domnișoa'a Sca'lett!

Scarlett se întoarse cu o încetineală studiată. Era fericită că Mammy fusese prea ocupată cu chestiunea șalului ca să-i observe fața.

— Nu, vreau să stau aici să văd asfințitul. E așa de frumos. Du-te repede și adu-mi șalul. Te rog, Mammy, am să stau aici până la întoarcerea tatei.

— După glas, pa'că ai și căpătat gutu'ai, zise Mammy pe un ton bănuitor.

— Nu, răspunse Scarlett nerăbdătoare. Du-te de-mi adu șalul!

Mammy reintră în hol și Scarlett o auzi strigând unei servitoare care se afla la etajul întâi:

— 'osa, zvâ'le-mi șalul domnișoa'ei Sca'lett!

Apoi, mai tare:

— Bună de nimic, neg'esă scâ'boasă! Nu-i niciodată unde e nevoie de ea. Acum t'ebuie să mă sui chia' eu!

Scarlett auzi scara gemând și se sculă în picioare încetișor. Când va reveni, Mammy va reîncepe să-i facă morală pentru lipsa ei de ospitalitate și Scarlett simți că nu va putea să îndure o discuție pe o chestiune atât de mărunță, când ei i se frângea inima de durere. Stând în picioare, neștiind ce să facă, întrebându-se unde s-ar putea ascunde până când durerea i se va potoli puțin, avu o idee care-i aduse o slabă rază de nădejde. În după-amiaza aceea tatăl ei se dusesse la Doisprezece Stejari, plantația Wilkes-ilor, pentru a cumpăra pe Dilcey, soția valetului său, Pork. Dilcey era menajeră și moașă la Doisprezece Stejari și de la nuntă, care avusese loc acum șase luni, Pork nu încetase zi și noapte să-și piseze stăpânul s-o cumpere pe Dilcey, pentru ca perechea să nu fie despărțită. În după-amiaza aceea Gerald, nemaiputând răbda, plecase s-o cumpere pe Dilcey.

"Fără îndoială, papa va ști dacă povestea asta îngrozitoare e adevărată. Chiar dacă n-a auzit nimic precis, poate că a observat ceva, a văzut o oarecare frământare în familia Wilkes. Dacă izbutesc să-l văd singură înainte de masă, poate că voi ști adevărul, poate voi afla că n-a fost decât o glumă răutăcioasă a

gemenilor."

Era ora la care Gerald trebuia să se întoarcă și, dacă Scarlett voia să vorbească singură cu el, n-avea altceva de făcut decât să-i iasă înainte, acolo unde aleea dădea în drum. Coborî încet treptele verandei, având grijă să privească în urmă spre a vedea dacă Mammy n-o observa de la una din ferestrele de la etaj. Văzând că fața mare și neagră a lui Mammy și capul ei înfășurat într-un tulpă alb ca zăpada nu se ascundeau după perdelele vreunei ferestre, își ridică plină de curaj fusta înflorată și o zbughi spre alee, cât de repede îi îngăduiau sandalele strâns legate cu panglici.

De fiecare parte a aleii așternute cu pietriș, cedrii de culoare închisă își uneau ramurile, transformând lunga alee într-un tunel întunecos. Îndată ce Scarlett intră sub ramurile noduroase ale cedrilor, socoti că nu mai putea fi văzută din casă și-și încetini pasul. Sufla greu, corsetul ei fiind prea strâns ca să-i îngăduie să fugă, dar continuă să meargă cât putu de repede. În curând ajunse la capătul aleii, în drumul mare; totuși, nu se opri înainte de a fi depășit un cot care puneă câțiva pomi între ea și casă.

Cu obraji îmbujorați și gâfâind se așeză pe un trunchi de copac, așteptându-l pe tatăl ei.

Tatăl ei ar fi trebuit să fie acum acasă, dar lui Scarlett îi păru bine că întârzia. Va avea astfel timpul să-și recapete răsuflarea și să-și schimbe expresia feței, pentru ca tatăl ei să nu bănuiască nimic. În fiecare clipă credea că aude galopul calului și că-l vede urcând dealul nebunește, cum făcea întotdeauna. Dar minutele treceau și Gerald nu mai venea. Scarlett cercetă drumul ca să-l vadă. Inima începu din nou s-o doară. "Nu poate să fie adevărat!" gândi ea. "De ce nu vine odată?"

Ochii ei urmăreau drumul sinuos, roșu ca sângele de pe urma ploii din dimineața aceea. Îl urmări în minte cum cobora dealul până la apele domoale ale râului Flint, cum trecea prin valea mlăștinoasă și apoi urca un alt deal spre Doisprezece Stejari, unde stătea Ashley. Drumul acesta nu mai însemna nimic altceva acum. Era numai drumul care ducea la Ashley, la locuința frumoasă cu coloane albe, care domina dealul ca un templu grec.

"O, Ashley, Ashley!" gândi ea și inima-i începu să bată mai repede.

Uită pentru moment senzația dureroasă de mirare și de deznădejde care o stăpânea de când Tarleton-ii îi spusese secretul, și în locul ei începu s-o cuprindă febra care o mistuia de doi ani. I se părea curios acum că, pe vremea când era copilă, Ashley nu o atrăgea deloc. În copilăria ei Ashley venea mereu pe la ei, însă nu se gândise niciodată la el. Dar din ziua când, cu doi ani în urmă, Ashley, întors din marea lui călătorie de trei ani în Europa, venise în vizită la Tara, îl iubise.

Era pe verandă și el urcase călare de-a lungul aleii. Purta haine dintr-o stofă subțire, cenușie. Lavaliera neagră scotea minunat în evidență cămașa cu garnitură de dantelă. Chiar acum Scarlett putea să-și reamintească toate amănuntele îmbracă minții lui, cizmele atât de strălucitoare, cameea cu cap de meduză înfaptă în cravată, panama mare pe care o scosese de îndată ce o zărise. Descălecă și-și zvârlise frâul unui negru mititel. Se opri s-o privească. Ochii lui cenușii și visători surâdeau și soarele juca atât de luminos în părul lui blond, că părea o coroană de argint strălucitor. Și spusese: "Ce mare te-ai făcut, Scarlett!" Și urcând scara cu un pas ușor, îi sărutase mâna. Și glasul lui! Nu va uita niciodată tresărirea inimii ei când îl auzise. Parcă auzea pentru prima oară glasul acesta tăgănat, sonor și muzical.

Din clipa aceea îl dorise tot atât de firesc și fără să-și dea seama, cum dorea hrană, cai de călărit și un pat moale.

Doi ani de zile o întovărășise prin comitat, la baluri, la petreceri unde se mânca pește fript, la picnicuri, la serbări. N-o vedea niciodată atât de des ca

frații Tarleton, sau Cade Calvert; nu era niciodată atât de insistent ca cei mai tineri dintre Fontaine-i, dar nu trecea săptămână fără să facă o vizită la Tara.

Era adevărat, nu-i făcuse niciodată curte, ochii lui cenușii n-avuseseră niciodată lumina aceea caldă pe care Scarlett o cunoștea atât de bine la ceilalți bărbați. Și totuși... totuși... știa că o iubea. Nu se putea înșela. Instinctul, mai puternic decât rațiunea și experiența ei, îi spuneau că o iubea. Prea des văzuse cum i se însuflețea privirea când o ațintea asupra ei, plină de o tristețe și de o duioșie care o nedumereau. Da, știa că o iubea. De ce nu i-o spusese? Nu putea să înțeleagă. Dar erau atâtea lucruri la el pe care nu le înțelegea!

Era întotdeauna politicos, dar rezervat și distant. Nimeni nu putea ști ce gândea, Scarlett mai puțin ca oricine, într-o regiune unde fiecare știa ce gândea vecinul său, aproape în același timp cu el, rezerva lui Ashley era exasperantă. Nu rămânea deloc în urma celorlalți tineri în tot ceea ce privea distracțiile obișnuite ale comitatului. Vâna, juca jocuri de noroc, dansa, discuta politică și era cel mai bun călăreț, dar se deosebea de toți ceilalți prin faptul că aceste lucruri nu erau pentru el scopul vieții. Și era singurul care se interesa de cărți, de muzică și îi plăcea să scrie poezii.

O, de ce era atât de frumos și de blond? O plictisea de moarte conversația lui despre Europa, despre cărți, și muzică, și poezie, și lucruri care nu o interesau câtuși de puțin, și totuși cât era de atrăgător!

Noapte după noapte, când Scarlett se ducea să se culce, după ce șezuse lângă el în penumbra verandei, se zvârcolea în pat ceasuri întregi și se mângâia numai la gândul că-i va cere mâna la vizita următoare. Dar vizita următoare venea, trecea și nu aducea nimic... nimic, în afară de o creștere a febrei care o mistuia pe Scarlett.

Îl iubea, îl dorea și nu-l înțelegea. Naturală, simplă ca vântul care sufla asupra Tarei, ca râul galben care șerpuia pe plantație nu va fi în stare niciodată să înțeleagă ceva complex. Și acum, pentru prima oară în viața ei, se găsea în fața unei firi complexe.

Fiindcă Ashley se trăgea dintr-o familie care-și petrecea timpul liber gândind, nu făptuind, urmărind vise strălucitoare fără legătură cu realitatea. Ashley se mișca într-o lume interioară, mult mai frumoasă ca Georgia, și revenea la realitate cu greu. Privea oamenii ca spectator, fără să-i iubească sau să-i urască. Privea viața fără entuziasm și fără tristețe. Lua lumea și locul pe care el îl deținea în ea așa cum erau și, ridicând din umeri, revenea la muzica lui, și la cărțile lui, și la lumea lui mai bună.

Scarlett nu-și dădea seama cum reușise să o atragă, când felul lui de a fi era atât de deosebit de al ei. Misterul care-l învăluia îi ațâțase curiozitatea, ca o ușă care n-are nici cheie, nici broască. Felul lui de a fi, din care nu înțelegea nimic, nu făcea decât să-i mărească dragostea pentru el, iar atențiile lui bizare, reticențele lui nu serveau decât să-i sporească hotărârea de a-l cuceri. Nu se îndoie niciodată că într-o zi o va cere în căsătorie. Era prea tânără și prea răsfățată ca să fi cunoscut vreodată o înfrângere. Și acum, ca o lovitură de trăsnet, aflase vestea îngrozitoare. Ashley s-o ia pe Melanie! Nu putea fi adevărat!

Nu mai departe decât săptămâna trecută, în timp ce reveneau în amurg călare de la Fairhill, îi spusese: "Scarlett, am ceva atât de important să-ți spun, încât nu știu cum să mă exprim."

Ea plecase modest ochii în jos, inima începuse să-i bată de bucurie, credea că momentul fericit sosise. Apoi Ashley spusese: "Nu acum! Aproape că am ajuns, n-avem timp! O, Scarlett, ce laș sunt!" Și dând pinteni calului, urcaseră în galop dealul de la Tara.

Așezată pe trunchiul de copac, Scarlett se gândea la cuvintele acelea care o făcuseră atât de fericită, și deodată luara un alt sens, o semnificație

îngrozitoare. Dacă voise să-i vestească logodna lui?

"O, de-ar veni odată papa!" Nu mai putea îndura nesiguranța. Își plimbă din nou privirea de-a lungul drumului și din nou fu dezamăgită.

Soarele dispăruse și lumina roșie care cuprindea marginea lumii devenea trandafirie. Deasupra, cerul își schimba încet culoarea, din azuriu într-un albastru-cenușiu, ca oul de prihor, și liniștea nepământească a asfințitului de țară se întindea pe nesimțite în jurul ei. Văluri de umbră lunecau pe câmpie. Brazdele roșii și rana roșie a drumului își pierdeau magia culorii lor sângerânde și nu erau decât fâșii de pământ negru. De cealaltă parte a drumului, pe pășune, caii, catării și vacile stăteau nemișcate, cu capul peste gard, așteptând să fie duși la grajd și la hrană. Dobitoacelor nu le plăcea culoarea întunecată a pădurii care mărginea pășunea și, când se uitau la Scarlett, urechile le tresăreau ca și când tovărășia unei ființe omenești le-ar fi fost plăcută.

În penumbra stranie, pinii mari de pe malul mlăștinii al râului, de un verde atât de cald în plin soare, se înălțau întunecați spre cerul albastru, ca un șir nepătruns de uriași negri ascunzând apa galbenă și înceată care curgea la picioarele lor. Pe deal, dominând celălalt mal, înaltele hornuri albe ale domeniului Wilkes-ilor se estompau puțin câte puțin în întunecimea stejarilor deși, plantați jur-împrejur, și numai micile puncte luminoase ale lămpilor așezate pe mese arătau că acolo, departe, se găsea o casă. Călduț și umed, un suflu primăvărat aducea spre Scarlett parfumul jilav al pământului proaspăt arat și al tuturor plantelor verzi și proaspete care tocmai răsăreau.

Asfințitul soarelui, primăvara, toată această verdeață și această primenire nu erau o minune pentru Scarlett. Le accepta frumusețea fără să le dea mai multă atenție decât aerului pe care-l respira sau apei pe care o bea, căci pentru ea nu exista frumusețe decât în chipuri de femei, în cai, rochii de mătase sau lucruri tot atât de palpabile. Totuși, penumbra liniștită care înconjură ogoarele bine întreținute ale Tarei aduse oarecare liniște sufletului ei tulburat. Fără să-și dea seama, îi era drag acest pământ, cum îi era drag chipul mamei ei sub lampă, seara, la ora rugăciunii.

Gerald nu se zărea încă pe drumul pustiu și șerpuitor. Dacă va fi silită să mai aștepte, Mammy nu va întârzia să vină s-o caute și s-o silească să se întoarcă acasă, certând-o. Dar, tocmai când se uita mai atentă la drumul ce se întuneca, deosebi zgomot de copite în josul pășunii și văzu cum caii și vacile speriate se dădeau la o parte. Gerald O'Hara, tăind peste câmp, revenea acasă în galop.

Urca dealul pe calul său de vânătoare, cu trupul masiv și picioarele fine. De departe l-ai fi putut lua drept un băiat tânăr cocoțat pe un cal prea mare pentru el. Părul lui lung și alb flutura în vânt. Își îndemna calul cu cravașa și strigăte.

Deși preocupată de grijile ei, Scarlett își urmărită tatăl cu o mândrie duioasă, căci Gerald era excelent călăreț.

"Mă întreb de ce vrea să sară întotdeauna gardurile când e puțin băut", se gândi ea. "Mai ales după căzătura de anul trecut, chiar aici, când și-a fracturat genunchiul. S-ar fi putut crede că lecția îi folosise. Mai ales că i-a jurat mamei să nu mai sară niciodată."

Scarlett nu se temea deloc de tatăl ei și se simțea mai aproape de el decât de surorile ei. Să sară gardurile și să ascundă asta de soția lui îi dădeau lui Gerald un sentiment de mândrie tinerească și de plăcere vinovată, care se asemăna cu aceea pe care o resimțea fiică-sa înșelând-o pe Mammy. Scarlett se ridică spre a-l vedea mai bine.

Calul ajunsese la gard, își luă avânt și sări cu ușurința unei păsări. Călărețul scotea strigăte de entuziasm, bătea aerul cu cravașa și părul alb

flutura în urma lui. Gerald nu-și văzu fiica în umbra copacilor. Se opri în drum și începu să mângâie gâtul calului.

— Nu sunt doi ca tine în comitat, și chiar în tot statul! declară el mândru calului său, cu accentul irlandez care nu-l părăsise, deși era de treizeci și nouă de ani în America.

Apoi își netezi grăbit părul, își așeză cămașa și-și potrivi cravata care alunecase până după ureche. Scarlett știa că tatăl ei se grăbea să-și îndrepte ținuta, spre a apare în fața soției sale ca un domn ce revine liniștit acasă după ce a făcut o vizită unui vecin. Știa de asemenea că-l va găsi în cea mai bună dispoziție, astfel că-l va putea descoase fără să-și trădeze adevăratele motive.

Izbucni în râs și, așa cum nădăjduia, Gerald tresări. Atunci o recunosc, și pe fața lui rumenă apăru o expresie pe jumătate rușinată, pe jumătate sfidătoare. Coborî de pe cal cu oarecare greutate, căci genunchiul îi era țeapăn și, trecând hăturile în jurul brațului, se îndreptă spre fiica sa, schiopătând.

— Așa, domnișoară, zise el ciupind-o de obraz, mă spionezi și, ca și sora ta Suellen săptămâna trecută, ai să mă părăști mamei tale?

În glasul lui de bas, cam răgușit, se simțea indignare dar și dorință de alintare. Spre a-și necăji tatăl, Scarlett plescăi din limbă și, în același timp, întinse mâna ca să-i îndrepte cravata. Simți răsuflarea lui Gerald mirosind puternic a whisky, amestecat cu un ușor iz de mentă. Mirosea și a tutun, a pielărie bine unsă și a cal, și Scarlett lega întotdeauna aceste mirosuri de tatăl ei și, din instinct, îi plăceau și la alți bărbați.

— Nu, tată, nu părăsc ca Suellen, îl liniști ea, dându-se înapoi ca să-i inspecteze ținuta cu un aer priceput.

Gerald era un bărbat scund. N-avea mai mult de un metru șaizeci și cinci, dar era atât de robust și avea ceafa atât de lată, încât cei ce nu-l cunoșteau îl luau, când stătea jos, drept mult mai înalt decât era. Corpul lui masiv era susținut de două picioare scurte și puternice, întotdeauna încălțate în cizme din pielea cea mai fină și întotdeauna răscăcărâte ca picioarele unui băiețel fudul. Cei mai mulți dintre oamenii mici de statură care se iau în serios sunt puțin ridicoli; în curtea găinilor însă cocoșul mic dar îndesat e respectat, și același lucru se petrecea și cu Gerald. Nimeni n-ar fi avut îndrăzneala să gândească că Gerald O'Hara era un personaj mic și caraghios.

Avea șaizeci de ani, părul cârlionțat îi era alb-argintiu, dar fața inteligentă n-avea nici o zbârcitură și ochii mici, albaștri și duri, exprimau nepăsătoarea tinerețe a unei ființe care nu se plecase niciodată asupra unei probleme mai complicate decât aceea de a ști câte cărți trebuia să schimbi la pocher. În lungul și-n latul patriei sale, pe care o părăsise de mult, ar fi fost greu să întâlnești o față mai specific irlandeză ca a lui, rotundă, rumenă, cu nasul mic, cu gura largă și agresivă.

Deși părea iute la mânie, Gerald O'Hara avea inimă bună. Nu putea îndura să vadă un sclav amărât în urma unei observații, oricât ar fi fost de meritată; nici să audă miorlăind o pisicuță, sau plângând un copil; dar nu putea suferi ca lumea să-i cunoască această slăbiciune. Nu-și dădea seama că toți cei ce-l întâlneau descopereau bunătatea inimii lui după cinci minute; și amorul său propriu ar fi fost rănit dacă ar fi știut-o, fiindcă îi plăcea să creadă că, atunci când dădea ordine urlând cât îl ținea gura, toți tremurau și-i dădeau ascultare. Nu-i venise niciodată în minte că singura voce de care asculta toată lumea pe plantație era glasul dulce al lui Ellen. Gerald nu va afla niciodată acest secret, deoarece, începând cu Ellen și sfârșind cu cel mai mărginit dintre argați, toată lumea conspira tacit și binevoitor să-l facă să creadă că vorba lui avea putere de lege.

Scarlett era încă și mai puțin impresionată decât alții de accesele lui de furie și de strigătele lui. Era cea mai mare dintre copiii săi și acum, când

Gerald știa că nu va mai avea fiica să înlocuiască pe cei trei care odihneau în cimitirul familiei, se obișnuise să se poarte cu ea ca și cu un bărbat, ceea ce-i plăcea fetei foarte mult. Semăna mai mult cu tatăl ei decât surorile mai mici. Carreen, care fusese botezată cu numele de Caroline Irene, era plâpândă și visătoare, iar Suellen, botezată Susan Elinor, se fudulea cu eleganța și cu ținuta ei distinsă.

În afară de asta, Scarlett și tatăl ei erau legați între ei printr-un pact al tăcerii. Dacă Gerald o surprindea sărind un gard în loc să facă o jumătate de milă ca să găsească o poartă, sau dacă o găsea pe verandă la o oră nepotrivită alături de un adorator, o certa el, dar nu spunea nimic lui Ellen sau lui Mammy. Și când Scarlett îl descoperea sărind peste garduri, cu toată promisiunea solemnă făcută soției sale, sau când datorită bârfelor comitatului afla suma exactă a pierderilor lui la pocher, nu făcea nici o aluzie la masă, cum obișnuia Suellen cu nevinovată șiretenie. Scarlett și tatăl ei își spuneau că, lăsând asemenea lucruri să ajungă la urechile lui Ellen, n-ar fi făcut decât s-o îndurereze, și pentru nimic în lume n-ar fi vrut una ca asta.

În lumina amurgului Scarlett își privi tatăl și, fără să știe de ce, fu îmbărbătată de prezența lui. Era în el ceva primitiv, aspru și plin de viață care-i plăcea. Dar fiind lipsită de orice spirit analitic, nu-și dădea seama că asta se întâmpla fiindcă și ea avea, într-o oarecare măsură, aceleași însușiri, cu toate eforturile făcute timp de șaisprezece ani de Ellen și de Mammy ca să le înăbușe.

— Acum arăți foarte bine, zise ea, și nu cred să bănuiescă nimeni că te-ai ținut de prostii, dacă nu te lauzi singur. Dar am impresia că, după ce ți-ai fracturat genunchiul anul trecut sărind același gard...

— Ei așa! Să fiu al naibii dacă am să permit ca fiica mea să-mi dicteze ce să sar și ce să nu sar! strigă el ciupind-o din nou de obraz. Dacă-mi frâng gâtul, mă privește. De altfel, domnișoară, ce cauți aici fără șal?

Dându-și seama că recurgea la manevrele obișnuite ca să scape de o conversație neplăcută, Scarlett își trecu brațul sub brațul lui și spuse:

— Te așteptam. Nu știam că ai să întârzii atât. Voiam să te întreb numai dacă ai cumpărat-o pe Dilcey.

— Desigur că am cumpărat-o, pe un preț care m-a ruinat. Am cumpărat-o și pe ea, și pe fetița ei Prissy. John Wilkes voia să mi le dăruiască, dar nu vreau să se spună că Gerald O'Hara profită de prietenii lui ca să facă afaceri. L-am silit să primească trei mii pentru amândouă.

— Pentru Dumnezeu, papa! Trei mii de dolari! Și nu era nevoie s-o cumperi și pe Prissy!

— Ia te uită, domnule! Am ajuns să fiu judecat de fiicele mele! strigă Gerald, pompos. Prissy e o fată simpatcă.

— O cunosc. E tot atât de șireată pe cât e de proastă, i-o tăie Scarlett, deloc speriată de strigătele lui. Și singurul motiv pentru care ai cumpărat-o e fiindcă te-a rugat Dilcey.

Gerald păru încurcat și dezamăgit. Asta se întâmpla întotdeauna când îl prindeai cu o dovadă de bunătate și Scarlett nu se sfii să râdă de naivitatea lui.

— Și dacă ar fi așa, ce ai de spus? La ce buri s-o fi cumpărat pe Dilcey fără copil? Ca să-și piardă vremea jelindu-se? N-am să mai îngădui niciodată ca un negru de-al meu să-și ia nevastă de pe altă plantație. Costă prea scump. Hai, pisicuțo, hai acasă să mâncăm.

Umbra serii se lăsase din ce în ce mai deasă, ultimul reflex verzui se ștersese de pe cer și atmosfera îmbălsămată a primăverii se răcorea ușor. Dar Scarlett zăbovea. Se întreba cum să aducă vorba despre Ashley, fără ca Gerald să bănuiască ceva. Era greu, căci Scarlett nu era câtuși de puțin abilă și

Gerald îi semăna atât de mult, încât reușea întotdeauna să-i ghicească subterfugiile transparente, după cum și ea i le ghicea pe ale lui. Și rareori o făcea cu tact.

— Ce mai e nou pe ia Doisprezece Stejari?

— Ca de obicei. Cade Calvert era acolo și, după ce am terminat cumpărarea lui Dilcey, am mers cu toții și ne-am așezat pe verandă să bem grog. Cade abia a sosit din Atlanta. Toată lumea și-a pierdut capul acolo, nu se vorbește decât de război și...

Scarlett oftă. Dacă Gerald începea să vorbească despre război și despre secesiune, avea să vorbească ceasuri întregi. De aceea îndreptă brusc conversația în altă direcție.

— S-a vorbit de picnicul de mâine?

— A, da, într-adevăr, s-a vorbit. Domnișoara nu-știu-cum-o-cheamă, mititica aceea drăguță care a fost aici anul trecut, știi, vara lui Ashley – a, da, domnișoara Melanie Hamilton – a sosit cu fratele ei din Atlanta și...

— A, a și sosit!?

— Da, o fetiță foarte drăguță, foarte liniștită. N-are păreri personale. Așa trebuie să fie o femeie. Hai, vino, fata mea, nu te lăsa rugată. Maică-ta ne caută, probabil.

Inima lui Scarlett se strânse la această veste. Nădărduse totuși că ceva o va fi reținut pe Melanie Hamilton la Atlanta de unde n-ar fi trebuit să plece și, văzând că însuși tatăl ei aprecia caracterul blând și liniștit al Melaniei, atât de deosebit de-al ei, se hotărî să dea cărțile pe față.

— Era și Ashley acolo?

— Da.

Gerald lăsă brațul fiicei sale, se întoarse spre ea și o privi drept în ochi.

— Dacă pentru asta ai venit în întâmpinarea mea, de ce n-ai spus-o în loc s-o iei pe atât de departe?

Scarlett nu găsi nimic de răspuns. Simți cum i se înroșesc obraji de ciudă.

— Hai, vorbește.

Dar tot nu putu să spună nimic. Ar fi vrut să poată să-l zgâlțâie pe tatăl ei și să-i poruncească să tacă.

— Era și el acolo, și surorile lui m-au întrebat de tine foarte amabil.

Mi-au spus că nădărduesc toți că nimic nu te va împiedica să vii mâine la picnic. Și garantez eu că așa e, adăugă Gerald cu șiretenie. Spune-mi, fetițo, ce e între tine și Ashley?

— Nimic, răspunse Scarlett trăgându-l de braț. Hai acasă, tată!

— Acuma, tu vrei să te întorci acasă. Ei bine, nu mă mișc de aici înainte de a înțelege ce se petrece cu tine. Într-adevăr, îmi amintesc că ai fost cam bizară în timpul din urmă. Te-a făcut să crezi că ține la tine? Țe-a cerut în căsătorie?

— Nu, zise ea scurt.

— Și nici nu te va cere.

Pe Scarlett o cuprinse furia, dar Gerald o liniști cu un gest.

— Ține-ți gura, fetițo! John Wilkes mi-a spus adineauri, făgăduindu-i că voi păstra secretul, că Ashley o va lua pe domnișoara Melanie. Logodna va fi anunțată mâine.

Scarlett dădu drumul brațului lui.

Așadar, era adevărat! Durerea îi străpunse inima tot atât de crud ca și cum ar fi fost mușcată de colții unei fiare. Cu toată durerea, zări ochii tatălui ațintiți asupra ei, puțin îndurerat, puțin plictisit de a se găsi în fața unei probleme pe care nu era în stare s-o rezolve. O iubea pe Scarlett, dar nu-i era prea plăcut să fie silit să rezolve problemele ei copilărești. Ellen avea răspuns

la toate. Scarlett ar fi trebuit să-i încredințeze ei necazurile.

— Așadar, te-ai dat în spectacol? Ne-ai dat pe toți în spectacol! răcni el, forțându-și vocea ca întotdeauna când era emoționat. Ai alergat după un bărbat care nu te iubea, când puteai să alegi pe cel mai bine din comitat?

Supărarea și mândria rănită goniră din inima lui Scarlett o parte din durere.

— N-am alergat după el. Mă... mă surprinde, asta-i tot.

— Minți, zise Gerald și, aplecându-se spre fața ei îndurerată, adăugă într-un brusc elan de duioșie: îmi pare rău, fetița mea. Dar, la urma urmei, nu ești decât un copil și mai sunt o mulțime de alți tineri.

— Mama n-avea decât cindsprezece ani când te-a luat, și eu am șaisprezece, zise Scarlett cu vocea stinsă.

— Maică-ta nu-ți seamănă. N-a fost niciodată nestatornică, așa cum ești tu. Hai, fetițo, lasă necazurile. Te voi lua săptămâna viitoare la Charleston s-o vezi pe mătușa Eulalie și, cu toată frământarea de acolo din cauza fortului Sumter, îl vei uita pe Ashley în opt zile.

"Mă ia drept un copil", gândi Scarlett, neputând vorbi de durere și de furie. "Își închipuie că n-are decât să-mi arate o jucărie nouă ca să uit lovitura primită."

— Hai, nu te uita la mine atât de amenințătoare, o sfătui Gerald. Dacă ai avea un dram de bun-simț, te-ai fi măritat demult cu Stuart sau Brent Tarleton. Gândește-te la asta, fata mea. Mărită-te cu unul din gemeni și plantațiile se vor uni, iar Jim Tarleton și cu mine îți vom construi o casă frumoasă acolo unde pământurile se ating, în pădurea aceea mare de pini și...

— Sfârșește odată! Nu mă mai trata ca pe un copil! strigă Scarlett. Nu vreau să merg la Charleston, nu vreau casă, nu vreau să mă mărit cu gemenii. Vreau numai...

Se opri, dar prea târziu.

Vocea lui Gerald deveni straniu de calmă când începu să vorbească, încet, ca și când își scotea cuvintele dintr-un fond de gânduri de care nu se folosea prea des.

— Îl vrei numai pe Ashley, și nu-l vei avea. Și chiar dacă ar dori să te ia de nevastă, nu mi-aș da consimțământul decât cu inima îndoită și numai de dragul frumoasei prietenii care există între John Walkes și mine.

Și văzând privirea surprinsă a fiicei sale, urmă:

— Vreau ca fiica mea să fie fericită, și cu el n-ai fi fericită.

— Ba da, ba da!

— Ba nu, fiica mea. Nu există fericire în căsătorie decât între ființe care se aseamănă.

Lui Scarlett îi veni poftă să strige răutăcios: "Dar voi ați fost fericiți, și mama și cu tine nu vă asemenați deloc!" Totuși, se stăpâni de teamă ca tatăl ei să n-o plesnească pentru obrăznicie.

— Cei din familia noastră sunt deosebiți de cei din familia Wilkes, continuă Gerald căutându-și cuvintele. Wilkes-ii sunt deosebiți de toți vecinii noștri... deosebiți de toate familiile pe care le-am cunoscut. Sunt ființe ciudate. E mai bine să se căsătorească între veri și să-și păstreze ciudățeniile pentru ei.

— Dar, tată, Ashley nu-i...

— Ține-ți gura, pisicuțo! N-am zis nimic împotriva băiatului ăstuia, căci mi-e simpatic. Când spun ciudat, nu înțeleg nebun. Ciudățenia lui n-are nimic a face cu cea a Calvert-ilor care ar miza întreaga lor avere pe un cal, sau a Tarleton-ilor care la fiecare generație produc unul sau doi bețivi, sau aceea a Fontaine-ilor care sunt niște mici brute în stare să ucidă un om pentru o jignire cât de mică. Acest gen de ciudățenie e ușor de înțeles, desigur, și slavă Domnului, Gerald O'Hara ar fi putut avea toate aceste defecte. Nici nu vreau

să zic că Ashley ar fugi cu altă femeie dacă ai fi nevasta lui, sau că te-ar bate. De altfel, ai fi mai fericită în cazul acesta, pentru că cel puțin ai ști despre ce-i vorba. Dar el are alt fel de ciudățenie și nu e chip să-l înțelegi deloc. Mi-e simpatic dar, după părerea mea, cele mai multe dintre lucrurile pe care le spune n-au nici cap, nici coadă. Hai, pisicuțo, spune-mi adevărul. Înțelegi oare tot ce trăncănește despre cărți, poezie, muzică, pictură în ulei și toate prostiile de felul ăsta?

— O, tată, strigă Scarlett nerăbdătoare, dacă l-aș lua de bărbat, s-ar schimba toate!

— Nu mai spune! zise Gerald zvârlindu-i o privire pătrunzătoare. Atunci nu știi mare lucru despre bărbați, cu atât mai puțin despre Ashley. Nici o femeie n-a reușit să schimbe caracterul bărbatului ei. Caută să nu uiți asta. Iar dacă e vorba să schimbi un Wilkes... să te ferească sfântul! Toată familia e așa, întotdeauna a fost așa și probabil vor fi întotdeauna așa. Îți spun că sunt ciudați din naștere. Uite-i ce osteneală își dau ca să meargă la New York și la Boston, să asculte opere și să vadă tablouri. Și comandă lăzi cu cărți franceze și germane de la yankei și stau să citească și să viseze la Dumnezeu știe ce, atunci când ar face mai bine să-și petreacă vremea vânând sau jucând pocher, cum fac bărbații adevărați!

— Nimeni în tot comitatul nu călărește mai bine ca Ashley, spuse Scarlett furioasă din cauza insinuării că Ashley ar fi efeminat. Nu, nimeni nu încalcă mai bine ca el, afară poate de tatăl lui. Cât despre pocher, nu ți-a câștigat Ashley două sute de dolari nu mai târziu decât săptămâna trecută la Jonesboro?

— Iar nu și-au ținut gura băieții Calvert, zise Gerald cu un ton resemnat, altfel n-ai fi știut la cât se ridica suma. Da, pisicuța mea, Ashley e cel mai bun călăreț, cel mai bun jucător de pocher. Și nu voi fi eu acela care să conteste că atunci când se pune pe băutură, poate să bage sub masă chiar pe frații Tarleton. E în stare de toate astea, dar nu le face din toată inima. Iată de ce spun că e ciudat.

Scarlett tăcu, cu inima strânsă. N-avea cum să-l apere pe Ashley, deoarece știa că tatăl ei are dreptate. Ashley nu făcea din toată inima lucrurile acestea plăcute, deși le făcea atât de bine. Întotdeauna se prefăcea, politicos doar, că-l interesau lucruri care pentru toți ceilalți erau de un interes vital.

Interpretând corect tăcerea ei, Gerald îi mângâie brațul și zise pe un ton triumfător:

— Vezi, Scarlett? Recunoști și tu că-i adevărat. Ce-ți trebuie ție un soț ca Ashley? Toți din familia asta sunt cam suciți. Și urmă pe un ton convingător: Dacă am vorbit adineauri de Tarleton-i, nu era ca să ți-i impun. Sunt băieți excelenți, dar dacă-ți pui ochii pe Cade Calvert, ei bine, mie mi-e tot una. Calvert-ii sunt toți oameni cumsecade, deși bătrânul a luat o yankee. Și când voi părăsi lumea asta... ascultă, draga mea... o să-ți las Tara ție și lui Cade.

— Nu l-aș vrea pe Cade chiar de-ar fi aurit, strigă Scarlett scoasă din sărite. Și te rog să nu mă mai bați la cap cu el! Nu vreau Tara și nici vreo altă plantație. Să ai o plantație nu contează, când...

Era să spună: "Când n-ai bărbatul pe care-l vrei", dar Gerald, indignat de impertinența cu care primise oferta Tarei, care era tot ceea ce iubea el mai mult pe lume după Ellen, răcnî:

— Ia vezi, Scarlett O'Hara, să nu îndrăznești să-mi spui că Tara nu contează!

Scarlett clătină cu încăpățănare din cap. Suferea prea mult ca să-i mai pese de supărarea tatălui său.

— Pământul e singurul lucru pe lume care contează, strigă Gerald făcând gesturi indignate cu brațele lui scurte și groase. E singurul lucru pe lume care

durează. Vezi de nu uita asta! E singurul lucru pentru care merită să muncești, să lupți – sau să mori!

— O, papa! făcu Scarlett cu un aer scârbit. Vorbești ca un irlandez.

— Mi-a fost mie vreodată rușine că sunt irlandez? Nu. Sunt mândru. Și nu uita, domnișoară, că ești pe jumătate irlandeză! Și pentru toți cei care au o picătură de sânge irlandez în vine, pământul pe care trăiesc e ca mama lor. Mi-e rușine de tine în clipa asta! Ți ofer cel mai frumos pământ din lume... afară de cel din comitatul Meath, acolo, în patrie... și tu ce faci? Strâmbi din nas!

Gerald începuse să se ambaleze, să se înfurie și să strige, când observă expresia de deprimare de pe fața lui Scarlett și se opri.

— Lasă, ești tânără. Are să te apuce și pe tine dragostea de pământ. N-ai să scapi, fiindcă ești irlandeză. Nu ești decât o fetiță și nu te gândești decât la curtezanii tăi. Vei înțelege când vei fi mai mare. Hai, alege pe Cade, sau pe gemeni, sau pe unul din băieții lui Evan Munroe și ai să vezi ce voi face pentru tine.

— O, tată!

Gerald se cam săturase de discuție și era foarte plictisit că rezolvarea acestei probleme căzuse pe capul lui. În afară de asta, era cam necăjit pe Scarlett că nu revenise la sentimente mai bune după ce-i oferise elita băieților din comitat, și Tara pe deasupra. Când dăruia ceva, lui Gerald îi plăcea să bați din palme și să-i sari de gât.

— Hai, termină cu bosumflarea, domnișoară! N-are importanță cu cine te vei mărita, cu condiția să alegi un bărbat care să aibă aceleași gusturi ca tine, și care să fie gentleman, sudist și om de ispravă. La femei, dragostea vine după nuntă.

— O, tată, asta-i o altă idee din Irlanda.

— Și-i bună... Nu pot suferi obiceiul acesta american – auzi, să te căsătorești din dragoste, ca servitorii sau ca yankeii? Cele mai bune căsnicii sunt cele în care părinții aleg în locul fetei. Cum crezi că o prostituată ca tine va ști să deosebească un om de treabă de o canalie? Privește la Wilkes-i. Cum se face că, din generație în generație, își păstrează puterea și demnitatea? Păi fiindcă se căsătoresc cu persoane cu care se aseamănă, fiindcă iau pe verii pe care familia îi crede buni de luat.

— Oh! exclamă Scarlett, cu durerea trezită de groaznicul adevăr cuprins în cuvintele lui Gerald.

Își lăsă capul în piept, și Gerald, stânjenit, se legănă, de pe un picior pe altul.

— Nu cumva plângi? întrebă el, încercând stângaci să-i ridice bărbia, iar chipul lui arăta ce milă îi era de fată.

— Nu! țipă Scarlett smucindu-se din mâna lui.

— Minți, și-mi pare bine că minți! Sunt fericit că ești mândră, pisicuța mea. Și vreau să te arăți mândră mâine la picnic. Nu țin deloc să se spună povești pe socoteala ta și să-și bată lumea joc de tine în comitat, fiindcă te prăpădești după un bărbat care n-a avut pentru tine decât prietenie.

"Oh, știu că a avut alte gânduri", se gândi Scarlett cu tristețe. "Multe gânduri, știu bine. De-aș fi avut numai puțin mai multă vreme, aș fi reușit să-l fac să spună... Oh, dacă cei din neamul Wilkes n-ar trebui să se căsătorească întotdeauna între ei!"

Gerald îi luă brațul.

— Acum mergem la masă și toate astea vor rămâne între noi. N-am s-o plictisesc pe maică-ta cu poveștile astea... și nici tu să n-o faci. Șterge-ți nasul, fetiço!

Scarlett își șterse nasul cu batista ei sfâșiată și, braț la braț, tatăl și fiica

urcară alea întunecoasă, urmați de calul care înainta încet. Lângă casă, Scarlett era cât pe aici să înceapă din nou vorba, dar o zări pe maică-sa în semi-întunericul verandei. Avea pălăria pe cap, șalul și mănușile și, în spatele ei, cu chipul amenințător ca un nor de furtună, venea Mammy ținând geanta de piele neagră în care Ellen O'Hara puneă întotdeauna pansamentele și medicamentele de care se folosea spre a-și îngriji sclavii. Mammy avea buzele groase, dar când se supăra se întâmpla ca buza de jos să devină de două ori mai lungă. Era cazul acum, și Scarlett știa că Mammy fierbea din cauza unui lucru care nu-i convenea.

— Domnule O'Hara, exclamă Ellen văzând că sosesc tatăl și fiica.

Ellen aparținea unei generații în care formalismul era menținut chiar după șaptesprezece ani de căsătorie și șase copii.

— Domnule O'Hara, la Slattery-i e cineva bolnav. Copilul lui Emmie s-a născut, dar e pe moarte și trebuie botezat. Mă duc cu Mammy să văd ce-i de făcut.

Vocea ei deveni întrebătoare, ca și cum realizarea proiectului ei depindea de Gerald. Nu era în fond decât o simplă formalitate, dar Gerald puneă mare preț pe ea.

— Pentru Dumnezeu, izbucni el, de ce să ieși la ora cinei pentru golani ai albi, și tocmai în clipa în care voiam să-ți vorbesc despre tot ce se spune la Atlanta în legătură cu războiul. Du-te, doamnă O'Hara. N-o să poți dormi la noapte dacă știi că există oameni necăjiți și că nu ești acolo să-i ajuți.

— Nici nu apucă să se odihnească noaptea și se și scoală ca să îngrijească neg'ii și golani albi și să'aci, ca'e a' putea să se îngrijească și singu'i, mormăi Mammy cu glasul ei monoton, coborând treptele verandei și îndreptându-se spre trăsura care aștepta pe o alee laterală.

— Ia locul meu la masă, dragă, zise Ellen către Scarlett, mângâindu-i ușor obrazul cu mâna înmănușată.

Cu toate că-și stăpânea cu greu plânsul, Scarlett tresări sub mângâierea mamei sale, care o emoționa întotdeauna, și aspiră parfumul delicat de lămâiță ce emana din săculețul cu flori uscate cusut de rochia ei de mătase foșnitoare. Ellen O'Hara avea ceva care o răscolea pe Scarlett, o depășea, un fel de minune care, pe rând, o speria, o fermeca și o liniștea.

Gerald își ajută soția să urce în trăsură și dădu ordin vizitiului să mâne prudent. Toby, care de douăzeci de ani îngrijea de caii lui Gerald, făcu o mutră indignată auzind că i se dau sfaturi. Cu Mammy așezată lângă el, Toby era întruchiparea perfectă a negrului bosumflat și dezaprobat.

— Dacă nu i-aș ajuta pe golani de Slattery-i cu lucruri pentru care în altă parte ar trebui să plătească, zise Gerald clocotind de furie, ar fi mai dispuși să-mi vândă acrii lor nenorociți de pământ mlăștin, și așa comitatul ar scăpa de ei.

Apoi, fericit să facă una din glumele lui obișnuite, adăugă:

— Hai, fetița mea, hai să-i spunem lui Pork că, în loc s-o cumpăr pe Dilcey, l-am vândut pe el lui John Wilkes.

Zvârli frâul calului unui mic negru și începu să urce treptele verandei. Uitase durerea lui Scarlett și nu se gândea decât la festa pe care o va face servitorului său. Cu picioarele grele, Scarlett urcă treptele în urma lui. Își zicea că, în definitiv, o căsătorie între ea și Ashley n-ar fi mai ciudată decât aceea dintre tatăl ei și Ellen Robillard O'Hara. Ca întotdeauna, se întreba cum reușise tatăl ei, atât de grosolan și de lipsit de finețe, să ia o fată ca mama ei, căci niciodată două ființe nu fuseseră mai diferite ca naștere, ca educație și ca mentalitate.

Ellen O'Hara avea treizeci și doi de ani și, pentru vremurile acelea, era socotită o femeie între două vârste. Născuse șase copii și înmormântase trei. Era cu un cap mai înaltă ca impetuosul ei bărbat, dar avea atâta grație în mers, în mișcările lente ale crinolinei, încât nu i se observa înălțimea. Gâtul rotund și subțire, care ieșea din rochia de tafta neagră, era alb ca laptele și părea întruna ușor tras spre spate de greutatea părului prins într-o rețea. De la mama ei, o franțuzoaică ai cărei părinți fugiseră din Haiti în urma revoluției din 1791, moștenise ochii negri migdalați, umbriți de niște sprâncene ca cerneala, și părul negru. De la tatăl ei, un soldat de-al lui Napoleon, moștenise nasul drept și lung și bărbia pătrată, pe care o îndulcea conturul plăcut al obrazilor rotunzi. Iar viața îi dăduse lui Ellen mândria lipsită de aroganță, farmecul, melancolia și desăvârșita-i seriozitate.

Ar fi fost o femeie de o frumusețe izbitoare dacă ar fi avut cea mai mică strălucire în ochi, cea mai mică urmă de căldură în surâs sau de vioiciune în glas, al cărui timbru melodios era ascultat cu atâta plăcere de familie și de servitori. Vorbea cu un ton șovăitor și dulce ca georgienii de pe coastă, înmuind vocalele, apăsând asupra consoanelor, cu un foarte ușor accent franțuzesc. Nu ridica niciodată tonul ca să dea o poruncă unui servitor sau să certe un copil, dar la Tara toată lumea o asculta, pe când nimeni nu se sinchisea prea mult de răcnetele și de urletele bărbatului ei.

Pentru Scarlett, oricât de departe ar fi căutat în amintire, mama ei fusese întotdeauna aceeași. Întrebuințase întotdeauna același ton măsurat, fie pentru o rugămintă, fie pentru o muștrare; făcuse întotdeauna ceea ce trebuia cu aceeași seninătate, cu toate grijile pe care i le impunea în fiecare zi greaua povară a unei case ca aceea a lui Gerald O'Hara; își păstrase întotdeauna calmul și nu se lăsase niciodată abătută; nici chiar la moartea celor trei băieți, Scarlett n-o văzuse niciodată pe maică-sa rezemându-se de speteaza scaunului pe care stătea. De asemenea, n-o văzuse niciodată stând jos fără să aibă ceva de cusut în mână, în afară de timpul meselor, sau când îngrijea pe bolnavi, sau se ocupa de contabilitatea plantației. Când avea musafiri, lua o broderie, altfel cosea cămășile cu volane ale lui Gerald, croia rochii fetelor sau făcea haine pentru sclavi. Scarlett nu-și putea închipui mâinile mamei sale fără degetarul ei. Când se gândea la ea, îi auzea foșnetul rochiei și o vedea umblând prin casă, urmată de mica negresă al cărei unic rol era de a scoate ațele dintr-o rochie însăilată și de a duce din odaie în odaie cutia de palisandru cu lucruri de cusut, în timp ce Ellen supraveghea bucătăria, ori spălatul și cusutul hainelor pentru toți cei de pe plantație.

N-o văzuse niciodată pe mama ei decât austeră și calmă, îmbrăcată cu o corectitudine perfectă, oricare ar fi fost ceasul din zi sau din noapte. Când Ellen se pregătea să meargă la un bal, sau să primească musafiri, sau chiar să se ducă la vreo serbare la Jonesboro, îi trebuiau deseori două ceasuri, două servitoare și pe Mammy pentru a se găti așa cum dorea, dar iuțea cu care se îmbrăca la nevoie era surprinzătoare.

Scarlett, a cărei cameră se deschidea pe hol în fața camerei mamei sale, cunoștea din cea mai fragedă copilărie zgomotul pe care-l făceau în zorii zilei negrii alergând cu picioarele goale pe podea, ciocăniturile grăbite la ușa mamei, vocile înăbușite și îngrijorate ale negrilor care vorbeau încet de boli, de nașteri sau de morți întâmplare într-unul sau într-altul din șirul de bordeie albe care le erau rezervate. Când era mică, se sculase adeseori ca să se uite prin vreo crăpătură a ușii, și de acolo o văzuse pe Ellen ieșind din odaia ei întunecoasă, la lumina tremurândă a unei lumânări, cu trusa de farmacie sub braț, cu părul bine pieptănat, cu bluza încheiată, în timp ce Gerald,

nepăsător, continua să sforăie, ritmic și netulburat.

Scarlett se simțise întotdeauna liniștită auzind-o pe mama ei trecând prin hol în vârful picioarelor și șoptind, severă dar plină de compătimire: "Sst! Nu așa de tare. O să-l trezești pe domnul O'Hara. Nu cred că bolnavii sunt chiar pe moarte."

Da, era plăcut când te băgai din nou în pat să știi că Ellen plecase afară, în miez de noapte, și că totul era cum trebuie.

Dimineața, după ce-și petrecuse noaptea la căpătâiul unor lăuze sau muribunzi, când bătrânul doctor Fontaine, împreună cu tânărul doctor Fontaine, chemați în alte părți, nu putuseră fi găsiți ca să-i dea o mână de ajutor, Ellen prezida ca de obicei micul dejun. Ochii negri erau cercănați, dar glasul și gesturile nu trădau nici o oboseală.

Blândețea ei demnă ascundea o tărie de oțel care-i impresiona pe toți din casă, pe fiicele ei ca și pe Gerald, deși acesta din urmă n-ar fi recunoscut-o nici dacă l-ai fi tăiat.

Uneori, când Scarlett se ridica pe vârful picioarelor ca să-și sărute mama și să-i spună noapte bună, privea la gura ei cu buza de sus prea scurtă și prea delicată, gura unei femei pe care viața o rănisese. Și se întreba dacă Ellen chicotise vreodată cum chicotesc fetele tinere sau dacă își încredințase în vreo noapte secretele prietenelor ei. Dar nu, nu se putea. Mama ei fusese totdeauna așa cum era acum, stâlp de putere, izvor de înțelepciune, singura ființă care avea răspuns la toate.

Dar Scarlett se înșela, căci cu mulți ani înainte, Ellen Robillard din Savannah chicotise fără grijă ca orice fată de cincisprezece ani în acest fermecător oraș de pe coastă și petrecuse seri lungi făcând confidențe prietenelor ei și spunându-le toate secretele în afară de unul. Era anul în care Gerald O'Hara, cu douăzeci și opt de ani mai în vârstă ca ea, intrase în viața ei, și de asemeni anul în care vârul ei Philippe Robillard ieșise din viața ei. Când Phil, un tânăr cu ochii negri scânteietori și cu felul lui furtunos de a fi, plecase pentru totdeauna din Savannah, luase cu el tot ce ardea în inima lui Ellen și nu lăsase decât o fermecătoare scoică goală micuțului irlandez crăcănat care avea să se căsătorească cu ea. Dar Gerald nu cerea mai mult, uluit de nemaipomenitul noroc de a fi luat-o de soție pe aceea pe care o dorea. Și deși Ellen nu mai era aceeași, nu avu niciodată de suferit din pricina asta. Era destul de inteligent ca să înțeleagă că numai o minune îi îngăduise lui, un irlandez obscur și fără avere, să cucerească o fată dintr-una din cele mai bogate și mai mândre familii de pe coastă. Căci Gerald nu era decât un parvenit.

Gerald venise în America din Irlanda când avea douăzeci și unu de ani. Așa cum făcuseră sau cum vor face mai târziu mulți irlandezi, mai buni sau mai răi ca el, își părăsise în grabă țara, neluând decât hainele pe care le avea pe el. În afară de banii necesari călătoriei peste ocean, nu avea decât doi șilingi în buzunar și capul îi era pus la preț pentru o sumă care, socotea el, întrecea cu mult importanța vinii lui. Nu exista un singur partizan al casei de Orania pe lume pentru care guvernul englez sau dracu însuși să merite să dea o sută de lire. Dar dacă guvernul se arăta atât de impresionat de moartea vechilului unui moșier englez venetic, era timpul ca Gerald O'Hara să plece, și să plece cât mai repede. E drept, îl făcuse pe vechil "ticălos de orangist", dar asta, din punctul de vedere al lui Gerald, nu conferea acestui om dreptul să-l insulte fluierând primele măsuri din "Boyne Water".

Bătălia de pe râul Boyne se purtase cu mai bine de o sută de ani în urmă, dar pentru cei din clanul O'Hara și pentru vecinii lor ar fi putut tot atât de bine avea loc și în ajun. Visurile și nădejdlile lor se spulberaseră odată cu pământurile și averile lor în norul de praf care învăluise ruga unui prinț Stuart

cuprins de panică, lăsând pe Wilhelm de Orania și pe soldații săi cu cocarde portocalii să-i sfâșie în bucăți pe irlandezii partizani ai Stuarților.

Pentru acest motiv și pentru altele, familia lui Gerald n-ar fi luat prea în serios sfârșitul fatal al certe aceleia, dacă n-ar fi avut consecințe atât de grave. De ani de zile cei din familia O'Hara trăiau în raporturi rele cu poliția britanică, care-i bănuia de activități suspecte împotriva guvernului, și Gerald nu era primul O'Hara care-și lua picioarele la spinare și părăsea Irlanda în zori de zi. Cei doi frați mai mari, James și Andrews, făcuseră la fel. Abia și-i amintea, își aducea aminte numai că erau doi tineri foarte tăcuți, care veneau și plecau misterios la ore târzii și lipseau câteodată săptămâni întregi, în timp ce mama lor nu mai putea de grijă. Plecaseră în America cu mulți ani înaintea lui, în urma descoperirii unui mic arsenal de puști îngropat sub cocina de porci a familiei O'Hara. Acum erau negustori bogați, la Savannah, "deși numai bunul Dumnezeu singur știe unde poate fi asta", cum spunea mereu mama lor când vorbea despre cei doi băieți mai mari. Tânărul Gerald fu trimis la ei.

Părăsi casa părinților săi, primind sărutarea pripită și binecuvântările de catolică ferventă ale mamei sale și ultimul îndemn al tatălui său: "Amintește-ți cine ești și nu lua nimic de la nimeni." Cei cinci frați, toți înalți, îi spusese la revedere, cu surâsuri pline de admirație, dar puțin protectoare, pentru că Gerald era ultimul și cel mai mic dintr-o familie de oameni voinici.

Tatăl său și cei cinci frați măsurau aproape un metru nouăzeci în înălțime și erau lați în umeri, dar micul Gerald, la douăzeci și unu de ani, știa că un metru șaizeci și cinci era tot ceea ce Dumnezeu, în înțelepciunea sa, avea să-i dea. Dar niciodată Gerald nu-și făcea sângeră din pricina staturii sale mici și n-o considera o piedică pentru a obține tot ce dorea. Dimpotrivă, statura lui făcu din Gerald ceea ce era, căci învățase de timpuriu că oamenii mici trebuie să fie îndrăzneți ca să răzbată printre cei înalți. Și Gerald era îndrăzneț.

Frații lui, băieți înalți, erau toți calmi și posaci. La ei, vechea tradiție de familie a unei glorii pentru totdeauna apuse se prefăcuse într-o ură surdă și se manifesta prin accese de proastă dispoziție. Dacă Gerald ar fi fost mai voinic, ar fi călcat pe urmele celorlalți O'Hara și i-ar fi imitat pe rebelii care complotau în umbră împotriva guvernului. Dar, așa cum îi plăcea mamei lui să spună, Gerald "avea gură mare și făcea pe grozavul". Având un temperament bătaios, se mânia ușor și era gata oricând să sară la bătaie. Se umfla în pene în mijlocul familiei O'Hara, cu obrăznicia unui cocoșel care se plimbă într-o curte de păsări unde nu sunt decât cocoși uriași. Și toți îl iubeau. Frații lui îl necăjeau fără răutate, pentru plăcerea fie a-l auzi urlând, și nu-l pocneau cu pumnii lor mari mai mult decât era nevoie spre a-l pune pe mititel la locul lui.

Dacă Gerald luă cu el în America un bagaj de cunoștințe cam sărac, nici nu-și dădu măcar seama de asta, și dacă l-ar fi făcut atent cineva, nu s-ar fi sinchisit. Maică-sa îl învățase să citească și să scrie citeț și devenise destul de priceput la socoteli. La atât se mărginea știința lui. În ceea ce privește latina, nu știa decât să dea răspunsurile la slujbă, iar în ceea ce privește istoria, nu o cunoștea decât pe aceea a nenumăratelor nenorociri ale Irlandei. Nu știa altă poezie în afară de poemele irlandezului Moore, și nici altă muzică în afara cântecelor irlandeze păstrate din moși-strămoși. Deși avea mare respect pentru oamenii mai culți ca el, niciodată nu și-a dat seama de neștiința sa. Și apoi, la ce i-ar fi slujit toate aceste lucruri într-o țară nouă, unde irlandezii cei mai inculți făcuseră mari averi, în țara unde nu i se cerea unui bărbat decât să fie vrednic și să nu-și precupețească munca?

James și Andrews, care-l luară în prăvălia lor, la Savannah, n-avură de ce se plânge de ignoranța lui. Scrisul frumos, socotelile precise și îndemânarea în afaceri îl făcură respectat de frații lui, pe când dacă Gerald ar fi avut

cunoștințe literare sau i-ar fi plăcut muzica frumoasă, ei ar fi fost primii gata să-l disprețuiască. La începutul aceluia veac, America fusese primitoare pentru irlandezi. James și Andrews, care începuseră prin a căra în căruțe acoperite mărfuri de la Savannah spre orașele din centrul Georgiei; se căpătuiseră atât încât aveau o prăvălie a lor, și împreună cu ei se căpătuiseră și Gerald.

Începu să iubească Sudul și nu întârzie să devină un sudist convins. Erau multe lucruri în legătură cu Sudul și cu sudiștii pe care nu va reuși să le înțeleagă niciodată, dar grație naturii sale dintr-o bucată, adoptă ideile și moravurile țării, așa cum le înțelegea el. Învăță să joace pocher și să parieze la curse. Se pasiona după politica violentă și regulile duelului, discuta drepturile statelor federale, îi afurisea pe yankei, se arăta partizan al sclaviei și al culturii intensive a bumbacului, își manifesta disprețul pentru golanii albi și se arăta puțin cam prea galant cu doamnele. Se obișnuia chiar să mestece tutun. N-avea nevoie să învețe să bea whisky. Asta o știa de la naștere.

Totuși, Gerald rămase el însuși. Felul de viață și ideile i se schimbă, dar nu voi să-și schimbe, chiar dacă ar fi fost în stare, felul său de-a fi. Admira distincția disprețuitoare a bogaților plantatori de orez sau de bumbac care veneau de pe domeniile lor la Savannah călare pe cai pur-sânge, în timp ce elegantele lor soții îi urmau în trăsură și sclavii în căruțe. Dar Gerald nu reuși niciodată să fie distins. Glasurile domoale și voalate ale plantatorilor îi gădilau plăcut urechea, dar el nu scăpă de puternicul său accent irlandez. Îi plăcea felul detașat în care acești oameni tratau o afacere importantă, riscând o avere, o plantație sau un sclav pe o singură carte, și acceptând pierderile cu o bună-dispoziție nepăsătoare și fără a face mai mult caz decât atunci când zvârleau bănuț micilor negri. Însă Gerald cunoscuse sărăcia și nu se obișnuia niciodată să piardă bani cu distincție sau cu bună-dispoziție. Cu vocile lor dulci, cu accesele lor de supărare și cu fermecătoria lor nestatornicie, acești georgieni de pe coastă erau oameni plăcuți, și-i erau simpatici lui Gerald. Dar în tânărul irlandez, proaspăt, venit dintr-o țară unde vântul era umed și rece, unde mlaștinile cețoase nu produceau friguri, exista o putere de viață arzătoare care-l deosebea de gentlemanii moleșiți de clima subtropicală și de malarie.

Învăță de la ei ceea ce socotea indispensabil, iar restul nu-l luă în seamă. Socoti că pocherul și obișnuința whisky-ului, pentru cei cu capul solid, erau cele mai prețioase obiceiuri ale Sudului; și de altfel, înclinația pentru jocurile de cărți și pentru licoarea de culoarea chihlimbarului îi aduse lui Gerald două din cele trei bunuri la care ținea mai mult pe lume: servitorul și plantația. Al treilea bun era soția lui și era sigur că o datora numai tainicei bunătați a lui Dumnezeu.

Pork, servitorul său, un negru de un abanos strălucitor, foarte demn și cunoscând toate practicile artei vestimentare, era rezultatul unei nopți albe petrecute jucând pocher cu un plantator de pe insula St. Simon, a cărui îndrăzneală în materie de cacialmale o egala pe aceea a lui Gerald, dar care nu rezista atât de bine ca el romului de New Orleans. Cu toate că, mai târziu, fostul proprietar al lui Pork se oferă să răscumpere servitorul plătind îndoitul valorii sale, Gerald refuză cu încăpățănare, căci stăpânirea primului său sclav, și a unui sclav care era "un admirabil servitor, cel mai bun de pe coastă", însemna și primul pas spre realizarea dorinței sale celei mai scumpe: Gerald voia să stăpânească sclavi și să fie moșier.

Hotărâse să nu-și petreacă toată viața negustorind, ca James și Andrews, și nici nopțile la lumina unei lumânări aplecat peste lungi coloane de cifre. Spre deosebire de frații săi, resimțea foarte viu disprețul pentru toți cei ce "faceau comerț". Gerald voia să fie plantator. Cu lăcomia aprigă a unui irlandez care fusese silit să se mulțumească a fi arendaș pe pământul pe care

familia sa îl stăpânise odinioară, voia să-și vadă întinderile verzi ale moșiei desfășurându-se în fața ochilor săi. Mănat de această unică dorință, urmări fără preget să-și aibă casa lui, plantația lui, sclavii și caii lui, care să fie cu totul și cu totul ai lui. Și aici, în această țară nouă, la adăpost de dubla primejdie care l-ar fi pândit în patrie – impozitele care mâncau recoltele și fermele și amenințarea permanentă a unei confiscări totale – hotărî să-și realizeze scopul. Dar, cu timpul, descoperi că nici ambițiile lui și nici realizarea lor nu erau ușoare. Georgia aceasta era prea gelos păzită de o aristocrație puternică, spre a putea nutri vreodată speranța de a ocupa locul pe care-l dorea!

În acel moment, o lovitură a soartei și o lovitură la pocher îi procurară plantația pe care, mai pe urmă, o boteză Tara și, în același timp, îl făcură să plece de pe coastă pentru regiunea deluroasă din nordul Georgiei.

Asta se petrecu într-o caldă seară de primăvară, într-o tavernă din Savannah, când Gerald surprinse conversația unui necunoscut așezat nu departe de el.

Necunoscutul, un om din Savannah, revenise în orașul său natal după o ședere de doisprezece ani în interiorul țării. Câștigase la loteria funciară organizată de stat pentru împărțirea vastului teritoriu al Georgiei centrale, cedat de indieni în anul care precedase venirea lui Gerald. Se dusesse acolo și pusese bazele unei plantații, dar casa îi fusese distrusă de foc și, cum se săturase până peste cap de "locul acela blestemat", ar fi fost încântat să scape de el.

Gerald, pe care nu-l părăsise nici un moment ideea de a poseda o plantație, făcu astfel ca să-i fie prezentat și se interesă din ce în ce mai mult de necunoscut, mai ales când acesta îi povesti că regiunile acelea din nord se populau repede cu oameni veniți din Carolina și din Virginia. Gerald trăise destul de mult la Savannah spre a adopta ideile celor de pe coastă, unde lumea își închipuie că tot restul țării se compune din pădure și că, în spatele fiecărui tufiș, pândește un indian. Afacerile lui pentru frații O'Hara îl duseseră până la Augusta, oraș construit la o sută de mile mai sus de Savannah, pe râul cu același nume; parcursese de asemenea regiunile spre vest, vizitând vechile orașe din această regiune. Știa că regiunea era tot atât de bine colonizată ca și coasta, dar, după descrierea necunoscutului, ajunse la concluzia că plantația se găsea la mai mult de două sute cincizeci de mile la nord-vest de Savannah și nu prea departe de malul sudic al râului Chattahoochee. Gerald știa că la nordul acestui râu regiunea era încă în mâinile indienilor cherokezi, de aceea fu foarte mirat auzindu-l pe necunoscut pufnind în râs când îi vorbi de încurcături posibile cu indienii, ba chiar povestindu-i în ce ritm se dezvoltă acolo orașele și plantațiile.

O oră mai târziu, când conversația începu să lăncezească, Gerald, cu o viclenie pe care strălucirea nevinovaților săi ochi albaștri o dezmințea, propuse o partidă de pocher. Pe măsură ce noaptea trecea și paharele băute se înmulțeau, ceilalți jucători începură să se retragă și rămaseră față în față doar Gerald cu necunoscutul. Acesta își puse toți banii în joc, după care aduse și actul de proprietate al plantației. Gerald puse și el la bătaie toți banii și pe deasupra portofelul. Deși banii pe care-i conținea portofelul aparțineau firmei Frații O'Hara, Gerald n-avu remușcări. Nici nu se gândi că va trebui să-și mărturisească fapta a doua zi înainte de liturghie. Știa ce voia și, când voia ceva, nu se încurca în drum. De altfel, avea o atare încredere în steaua lui și într-un caro de doiuri, încât nu se întrebă nici o clipă cum va da banii înapoi în cazul în care adversarul ar avea o carte mai mare ca a sa.

— Nu faci o afacere prea bună și sunt fericit că nu mai am de plătit impozite pentru plantație, îi zise necunoscutul cerând toc și cerneală, după ce

arătase un ful de ași. Clădirea principală a ars acum un an. Ogoarele sunt năpădite de tufișuri, pinii cresc mai peste tot – dar acum îți aparține.

— Când joci pocher, nu trebuie să te aventurezi niciodată să bei whisky, decât dacă ai fost înțârcat cu whisky irlandez de contrabandă, zise în aceeași seară cu voce sentențioasă Gerald către Pork, care-l ajuta să se dezbrace.

Și servitorul, plin de admirație pentru noul său stăpân, răspunse într-un amestec de geechee¹ și de dialect din comitatul Meath, care ar fi uimit pe oricine în afară de acești doi oameni.

Râul Flint, mocirlos, curgând tăcut, străjuit de pini și de stejari acoperiți de plante agățătoare, se înfășură ca un braț în jurul noului domeniu al lui Gerald și-l îmbrățișa din două părți. Urcat pe movila unde se înălțase altădată casa, Gerald privea cu plăcere înalta barieră verde. Era o dovadă vizibilă că locurile îi aparțineau, și i se părea a fi un gard pe care-l făcuse singur ca să arate că el e proprietarul. În picioare, pe temelia înnegrită a casei arse, urmărea cu privirea lungă alee plantată cu cedri care ducea la drum și înjura cu foc fiindcă era prea profund fericit ca să-i mulțumească lui Dumnezeu printr-o rugăciune. Acest îndoit șir de copaci întunecați îi aparținea, ca și peluza părăsită în care bălăriile creșteau sub tufele albe ale magnoliilor tinere. Câmpul necultivat, plin de pini încă tineri și acoperit de tufișuri, desfășurându-și mantia de argilă roșie până hăt-departe în cele patru zări, aparținea și el lui Gerald O'Hara, și toate astea din cauza căpățanei lui de irlandez și a îndrăzelii de a risca totul pe o lovitură la pocher.

¹ Jargon al negrilor din Sudul Statelor Unite.

Gerald închise ochii și, în tăcerea ogoarelor năpădite de bălării, simți că era în sfârșit acasă. Aici, sub picioarele lui, se va ridica o casă de cărămidă văruiată. De cealaltă parte a drumului se vor înălța noile țarcuri în care își va ține vitele grase și caii pur-sânge. Și pământul roșu, care se întindea de sus de pe deal spre valea mănoasă, se va preface în lanuri de bumbac alb, strălucind în soare ca un puf. Acri nesfârșiți de bumbac! Steaua neamului O'Hara va străluci din nou.

Din mica sa avere personală, din ceea ce putu împrumuta de la frații săi, destul de puțin entuziasmați, și dintr-o sumă rotunjoară pe care și-o procură ipotecându-și domeniul, Gerald cumpără primii săi sclavi și veni să trăiască singur la Tara, în mica locuință cu patru camere a vechilului, până să se înalțe zidurile albe ale casei sale.

Defrișa câmpurile, semăna bumbac și se împrumută din nou de la James și Andrews, spre a cumpăra alți sclavi. Cei din familia O'Hara aveau spirit de clan și erau strâns uniți, și la bine și la rău, nu fiindcă se iubeau foarte mult, ci fiindcă învățaseră în timpul anilor de încercări că, pentru a supraviețui, o familie trebuie să înfrunte lumea într-o unire perfectă. De aceea îi împrumutară lui Gerald banii, pe care mai târziu îi recăpătară cu dobândă. Încet, încet, plantația se dezvoltă, Gerald mai cumpără alți acri lângă domeniul său și, din simplu vis, casa albă deveni realitate.

Construită de mâinile sclavilor, clădirea era greoaie, mai mult lată decât înaltă, așezată în vârful unei movile de pe care se vedeau pășunile verzi coborând spre râu. Lui Gerald îi plăcea mult fiindcă, deși nouă, avea aerul patinat. Trunchiurile bătrânilor stejari pe sub care trecuseră indienii erau foarte aproape de casă și ramurile lor aruncau asupra acoperișului o umbră deasă. Peluza curățată de bălării era plină de trifoi și lucernă, și Gerald avea grijă să fie bine întreținută. De la aleea mărginită cu cedri până la șirul de bordeie albe ocupate de sclavi, domnea la Tara o atmosferă de trăinicie, de stabilitate și de permanență. Și ori de câte ori Gerald, cotind drumul în

galopul calului, zărea casa răsărind dintre ramurile verzi, inima i se umplea de mândrie, ca și cum ar fi văzut-o pentru prima oară.

El făcuse toate astea, el, micul, încăpățânatul și fanfaronul Gerald!

Gerald trăia în bună înțelegere cu toți vecinii din comitat, în afară de Macintosh-i a căror proprietate era vecină cu a lui la stânga, și de Slattery-i care aveau trei acri prăpădiți în dreapta, de-a lungul bălților, între râu și plantația lui John Wilkes.

Macintosh-ii erau pe jumătate scoțieni, pe jumătate irlandezi și, pe deasupra, orangiști. De-ar fi avut ei toate sfintele însușiri ale calendarului catolic, această origine tot i-ar fi condamnat pe veci în ochii lui Gerald. Ce-i drept, trăiau ei de șaptezeci de ani în Georgia, și înainte de asta o generație trăise în Carolina, dar primul dintre ei care pusese piciorul pe coasta americană venea din Ulster, și asta era de ajuns pentru Gerald.

Erau oameni închiși și foarte încrezuți. Nu vedeau pe nimeni și nu se căsătoreau decât cu rudele lor din Carolina. Gerald nu era singurul care nu-i putea suferi, căci în comitat lumea era primitoare și agreabilă și oamenii care nu aveau aceste calități nu erau bine văzuți. Se spunea despre ei că înclinau spre aboliționism și asta nu-i făcea mai iubiți. Deși bătrânul Angus Macintosh nu eliberase niciodată un sclav și călcase chiar într-un fel de neiertat obiceiurile, vânzând un anumit număr dintre negrii săi unor negustori de sclavi în drum spre ogoarele de trestie de zahăr din Louisiana, lumea continua totuși să vorbească.

"Nu încapă îndoială", spunea câteodată Gerald către John Wilkes, "că e un aboliționist. Dar la un orangist, când principiile vin în conflict cu zgârcenia scoțiană, principiile n-o duc prea bine."

Cu Slattery-ii era altă poveste. Fiind "albi săraci", nu li se acorda nici măcar respectul de care se bucurau, fără să vrea, Macintosh-ii pentru rezerva încăpățânată a lui Angus. Bătrânul Slattery, care se agăța dârz de puținul său pământ cu toate ofertele repetate ale lui Gerald și ale lui John Wilkes, era o ființă neputincioasă care se văicărea întruna. Nevastă-sa, cu părul mereu încâlcit, era bolnăvicioasă și ștearsă la chip. Aveau o droaie de copii ursuzi și sperioși, în fiecare an mai mulți. Tom Slattery n-avea sclavi. El și cu cei doi fii mai mari lucrau cu intermitență cei câțiva acri de bumbac, în timp ce nevastă-sa și cu cei mai mici cultivau ceea ce se considera a fi grădina de zarzavaturi. Dar dintr-un motiv sau altul bumbac nu se făcea, iar din cauza sarcinilor succesive ale doamnei Slattery, numai rareori producea grădina destul ca să hrănească droaia de copii.

De multe ori Tom Slattery era văzut pe veranda vecinilor săi, cerșind sămânță de bumbac sau o bucată de slănină, ca "să treacă hopul". Bruma de energie pe care o avea Slattery o folosea ca să-și urască vecinii. Le ghicea disprețul sub bunăvoința pe care i-o arătau și mai ales ura pe "negrii înfumurați ai bogaților". Servitorii negri se socoteau superiori golanilor albi și disprețul lor îl scotea din sărite, cu atât mai mult cu cât era invidios pe situația lor, mai stabilă ca a lui. În timp ce el ducea o viață mizerabilă, negrii aceștia erau bine hrăniți, bine îmbrăcați și îngrijiți când se îmbolnăveau sau deveneau prea bătrâni. Erau foarte mândri de reputația stăpânilor lor, și cei mai mulți erau fericiți să aparțină unor oameni care constituiau elita țării, pe când el era disprețuit de toți.

Tom Slattery și-ar fi putut vinde ferma la un preț de trei ori mai mare decât valora, oricărui plantator din comitat. Cumpărătorii ar fi plătit bucuros un preț mare ca să scape comunitatea de această plagă, dar Tom prefera să rămână și să trăiască mizerabil din câștigul pe care i-l aducea singurul balot de bumbac din recolta sa anuală și din mila vecinilor.

În tot restul comitatului, Gerald n-avea decât prieteni sau chiar prieteni

intimi. Wilkes-ii, Calvert-ii, Tarleton-ii, Fontaine-ii, toți surâdeau de plăcere când omulețul acesta, cocoțat pe marele său cal alb, suia în galop aleile lor, surâdeau și porunceau să se aducă pahare mari în care turnau whisky peste o linguriță de zahăr și puțină mentă zdrobită. Gerald inspira simpatie și, cu timpul, vecinii lui aflară ceea ce copiii, negrii și câinii descoperiseră de la început, anume că sub aparențe zgomotoase și brutale, Gerald ascundea o inimă de aur, întotdeauna gata să compătimească pe cei aflați la necaz și chiar să-i ajute cu bani.

Sosirea lui dezlănțuia întotdeauna un zgomot asurzitor de lătrături, de țipete scoase de droaia de plozi negri care se repezeau înaintea lui, certându-se între ei pentru cinstea de a-i ține calul, pe când el îi înjura în glumă. Copiii albilor îl rugau să-i salte pe genunchi, în timp ce el povestea celor mai mari infamiile politicianilor yankei. Fetele prietenilor săi îi incredințau secretele lor sentimentale, iar tinerii, care se temeau să mărturisească părinților lor o datorie de onoare de teama muștrărilor, găseau în el pe prietenul la nevoie. "Așadar, pungașule, datorezi suma asta de o lună!" spunea el. "De ce nu mi-ai cerut banii mai înainte?"

Faptul că vorbea răstit era prea cunoscut pentru ca cineva să se ofenseze și tinerii n-aveau decât să râdă prostește și să răspundă: "Fiindcă, domnule Gerald, nu voiam să vă supăr, și tatăl meu..."

"Taică-tău e un om foarte cumsecade, dar nu glumește cu lucrurile astea. Hai, ia banii și să nu mai vorbim de asta."

Soțiile plantatorilor capitulară ultimele. Dar când, într-o seară după plecarea lui Gerald, doamna Wilkes, "o adevărată doamnă, de obicei foarte zgârcită cu laudele", după însăși caracterizarea lui Gerald, îi spuse bărbatului ei: "E cam rău de gură, dar e un domn", Gerald fu definitiv acceptat.

N-avea să știe niciodată că-i trebuiseră aproape zece ani ca să ajungă aici, și nici nu bănuia vreodată că vecinii lui îl priviseră la început cu ochi răi. Își închipuise că din clipa când pusese piciorul în Tara, fusese acceptat ca un membru al comunității.

La vârsta de patruzeci și trei de ani, Gerald, atât de îndesat și de rumen că l-ai fi putut lua drept un gentilom englez dintr-o gravură de vânătoare, începu să-și spună că Tara, care-i era totuși dragă, și vecinii săi, care-i deschideau totdeauna ușa și inima lor, nu-i erau de ajuns. Voi să se însoare.

Nevoia unei stăpâne se făcea simțită la Tara. Bucătăreasa cea grasă, care îngrijise înainte de orătării și care din necesitate fusese înălțată la rang de bucătăreasă, nu prepara niciodată mesele la timp; cât despre jupâneasă, o fostă sclavă luată de la munca câmpului, aceasta lăsa să se adune praful pe mobile și părea să n-aibă niciodată rufe curate la dispoziție, așa că sosirea musafirilor stârnea gălăgie și tărăboi. Pork, singurul negru bine stilat de pe plantație, îi supraveghea pe servitori, dar el însuși, după ce se învățase timp de mai mulți ani cu felul de a fi nepăsător al lui Gerald, devenise leneș și prea puțin grijuliu. Ca valet, îngrijea de odaia de culcare a lui Gerald, iar ca majordom, servea la masă cu multă demnitate; altfel, lăsa lucrurile să-și urmeze cursul.

Cu instinctul sigur al africanilor, negrii își dăduseră toți seama că, deși Gerald lătra tare, nu mușca și profitau fără rușine de descoperirea lor. Mereu îi amenința că-i va vinde negustorilor de sclavi sau că-i va stâlci în bătaie, dar la Tara nu fusese niciodată vândut vreun sclav și nu fusese biciuit decât o singură dată un negru, care nu țesălase calul favorit al lui Gerald după o lungă zi de vânătoare.

Cu ochii săi albaștri pătrunzători, Gerald observa ce bine erau ținute casele vecinilor săi și cu câtă ușurință se făceau ascultate de servitori soțiile plantatorilor, cu părul pieptănat lins și rochiile de mătase foșnitoare. Nu știa

că din zori și până-n noapte, aceste femei trebuiau să muncească neîncetat. Nu știa că, fără preget și fără odihnă, trebuiau să supravegheze bucătărele, guvernantele, croitorele și spălătorele. Nu vedea decât rezultatele și aceste rezultate îl impresionau.

Într-o dimineață, pe când se îmbrăca să meargă în oraș spre a asista la o serbare oficială, Gerald înțelese că trebuie neapărat să se însoare. Pork îi adusese cămașa preferată, cea cu volănașe. Fusese atât de prost cârpită de jupâneasă, încât nu-i mai rămase altceva de făcut decât s-o dea în dar servitorului său.

— Domnu' Ge'ald, exclamă Pork radios, împăturind cămașa în timp ce stăpânul său fierbea de mânie, vă t'ebuie o nevastă, o nevastă ca'e a avut neg'i acasă.

Gerald îl certă pe Pork pentru îndrăzneală, dar știa că are dreptate. Voia o soție, voia să aibă copii și, dacă nu se însura curând, va fi prea târziu. Dar nu voia să se căsătorească cu cine i-o ieși în cale, ca domnul Calvert care se însurase a doua oară cu guvernanta yankee a copiilor săi orfani. Soția sa trebuia să fie o adevărată doamnă, o fată de familie bună, tot atât de amabilă și de distinsă ca doamna Wilkes, tot atât de capabilă să pună Tara pe roate pe cât era de capabilă doamna Wilkes să-și administreze domeniul.

Dar, voind să se înrudească cu una din familiile din comitat, Gerald se lovea de două greutăți. În primul rând, erau puține fete de vârsta măritişului. În sfârșit, și asta era mai grav, Gerald era "un om nou"; deși stătea aici de aproape zece ani, era un străin. Nimeni nu știa nimic despre familia lui. În Georgia, deși societatea dinlăuntrul țării era mai puțin închisă ca aristocrația de pe coastă, nici o familie nu se gândea să se înrudească cu un om pe al cărui bunic nu-l cunoscuse nimeni.

Gerald știa că, în ciuda sincerei simpatii pe care i-o arătau bărbații cu care vâna, bea și discuta politică, nu era, ca să zic așa, nici unul a cărui fată ar fi putut s-o ia de soție. Și nu ținea deloc să se povestească seara la masă că domnul cutare refuzase cu regret lui Gerald O'Hara permisiunea de a-i curta fata. Gerald nu se simțea din cauza asta cu nimic mai prejos de vecinii săi. De altfel, nimeni și nimic nu l-ar fi putut face să resimtă un astfel de sentiment. Era vorba numai de un curios obicei al comitatului, care cerea ca fetele să se înrudească cu familii stabilite de mai mult de douăzeci de ani în Sud, cu pământ și sclavi și cu vicii care erau la modă în timpul acela.

— Pregătește bagajele, plecăm la Savannah, zise Gerald lui Pork. Și dacă te mai aud o singură dată înjurând de cele sfinte, te vând, căci sunt cuvinte pe care chiar eu le întrebuițez rar.

James și Andrews puteau fi de folos în problema căsătoriei, căci printre vechile lor relații s-ar fi putut găsi tinere fete care să răspundă cerințelor lui și să vrea în același timp să-l ia de bărbat. James și Andrews îl ascultară cu răbdare, dar nu-l prea încurajară în proiectul său. Nu aveau nici ei la Savannah rude la care să găsească ajutor, fiindcă se căsătoriseră înainte de a veni în America, iar în ceea ce privește fiicele prietenilor lor, erau de mult măritate și-și creșteau copii.

— Nu ești bogat și nu aparții unei familii mari, îi zise James.

— Am câștigat parale și sunt în stare să-mi creez o familie mare. De altfel, nu vreau să iau pe oricine.

— Ești ambițios! observă Andrews, rece.

Dar cei doi frați făcură tot ce le stătea în putință pentru Gerald. Erau oameni în vârstă și erau bine văzuți la Savannah. Aveau mulți prieteni și, timp de o lună, îl cărară pe Gerald la vizite, dineuri, serate dansante și picnicuri.

— Nu-i decât una care-mi place, spuse hotărât Gerald, și când am debarcat aici nici nu se născuse.

— Cine e?

— Domnișoara Ellen Robillard, zise Gerald, încercând să pară că nu-l interesează prea mult, căci ochii negri și ușor migdalați ai lui Ellen Robillard îl fermecaseră.

Cu toată lipsa de vioiciune, surprinzătoare la o fată de cincisprezece ani, îl fermecase. În afară de asta, era în ea ceva deznădăjduit care-i mergea la inimă și-l făcea să se poarte mai amabil cu ea decât cu orice altă persoană pe care o cunoscuse.

— Când te gândești că ești destul de bătrân spre a-i fi tată.

— Eu! Dar sunt în floarea vârstei, strigă Gerald jignit.

— Jerry, zise James fără să ridice tonul, nu există nici o fată tânără în Savannah pe care să ai mai puține șanse s-o iei. Tatăl ei e un Robillard, și francezii ăștia sunt mândri nevoie mare. Și maică-sa, Dumnezeu s-o ierte, era o doamnă din înalta societate.

— Mi-e totuna, zise Gerald, înfierbântându-se. De altfel, maică-sa a murit și bătrânul Robillard ține la mine.

— Ca om da, dar ca ginere nu.

— În orice caz, mititica n-o să te vrea, interveni Andrews. De un an de zile îl iubește pe filfizonul ăla de Philippe Robillard, care-i e văr, deși familia ei încearcă de dimineată până seara s-o facă să renunțe la această dragoste.

— A plecat de o lună în Louisiana, zise Gerald.

— De unde știi?

— Știu, se mărgini să răspundă Gerald, care nu voia să dea pe față că Pork îi dăduse această prețioasă informație, nici că Philippe plecase în vest în urma dorinței familiei lui. Și nici nu cred că l-a iubit atât ca să nu-l uite. La cincisprezece ani, este prea tânără ca să știe ce-i iubirea.

— Familia ei l-ar prefera pe zăpăcitul de Philippe.

James și Andrews fură deci tot atât de surprinși ca și restul orașului când afluă că fata lui Pierre Robillard îl va lua de bărbat pe micul irlandez din interiorul țării. Savannah bârfi pe socoteala lor și făcu fel de fel de presupuneri asupra plecării lui Philippe Robillard în vestul țării, dar toate pălăvrăgelile nu duseră la nimic. Căsătoria celei mai frumoase dintre fetele Robillard cu un bărbat mărunțel, rumen și gălăgios, care-i ajungea abia până la urechi, rămase pentru toți un mister.

Însuși Gerald nu știu niciodată prea bine cum se întâmplaseră toate. Știa numai că se produsese o minune. Și, pentru prima dată în viața lui, fu plin de umilință când Ellen, foarte palidă dar foarte calmă, punând o mână ușoară pe brațul lui, îi spuse: "Mă voi căsători cu dumneata, domnule O'Hara".

Robillard-ii, înmărmuriți, știau în parte despre ce era vorba, dar singură Ellen și Mammy cunoscuseră întreaga poveste a acelei nopți în care tânăra fată plânsese până în zori ca un copil, cu inima zdrobită, și se sculase dimineata cu hotărârea luată.

Cu inima strânsă, Mammy adusesse tinerei ei stăpâne un pachetel trimis de la New Orleans, de o persoană al cărei scris era necunoscut. Conținea o miniatură a lui Ellen, pe care aceasta o azvârli cu un țipăt la pământ, patru scrisori scrise lui Philippe Robillard de propria ei mână și un scurt bilet de la un preot din New Orleans, anunțând că Philippe fusese omorât într-o încăierare la o cârciumă.

— Ei l-au gonit, tata, și Pauline, și Eulalie. L-au gonit! Îi urăsc. Îi urăsc pe toți. Nu vreau să-i mai văd niciodată. Vreau să plec. Vreau să plec într-un loc unde nu-i voi mai vedea niciodată, unde nu voi mai putea să revăd niciodată nici orașul și nici lumea care mă va face să-mi amintesc de el.

Și, spre sfârșitul nopții, Mammy care vărsase lacrimi amare ținându-și stăpâna în brațe, protestase:

— D'ăguța mea, nu poți face una ca asta!

— Ba da, am s-o fac. E un om bun. O fac, sau mă duc la mănăstire la Charleston.

Până la urmă, amenințarea cu mănăstirea smulse consimțământul lui Pierre Robillard, uimit și îndurerat. Deși familia lui era catolică, el era un prezbiterian convins și gândul că fata lui ar putea deveni călugăriță i se părea mai îngrozitor decât acela de a se căsători cu Gerald O'Hara. La urma urmei, nu i se putea reproșa nimic lui Gerald, în afară de faptul că nu era de neam.

Astfel Ellen, renunțând la numele de Robillard, întoarse spatele orașului Savannah pentru totdeauna și, în tovărășia unui bărbat între două vârste, a lui Mammy și a douăzeci de servitori negri, luă drumul Tarei.

În anul următor se născu primul lor copil, o fetiță. O botezară Katie Scarlett, după numele mamei lui Gerald. Gerald fu dezamăgit, căci voise un băiat; totuși se bucură destul de venirea pe lume a fiicei sale cu părul negru, spre a oferi rom tuturor sclavilor din Tara și a trage și el o beție zgomotoasă.

Dacă Ellen regretă vreodată hotărârea ei bruscă, n-o știu nimeni, în orice caz nu Gerald, care plesnea de mândrie ori de câte ori o vedea. În ziua în care plecase din Savannah, Ellen gonise din amintire orașul de pe malul mării, plăcut, cu oameni curtenitori, ca și amintirile pe care le avea și, din clipa când ajunsese în comitat, plantația din nordul Georgiei deveni căminul ei.

Părăsind pentru totdeauna locuința tatălui ei, lăsase în urmă o casă cu linii tot atât de frumoase și de unduioase ca ale unui trup de femeie, sau ale unei corăbii cu pânze; era o casă de stuc trandafiriu stins, construită în stilul colonial francez, înălțându-și sus silueta elegantă, cu o scară cu o dublă spirală în față, mărginită de o balustradă de fier lucrată ca o dantelă, o casă luxoasă și fermecătoare, dar puțin cam rece.

Nu numai că părăsise această locuință frumoasă, dar odată cu ea părăsise toată civilizația pe care o reprezenta și se regăsea într-o lume tot atât de străină, tot atât de deosebită ca și când ar fi traversat un continent.

Aici, în nordul Georgiei, era o regiune aspră locuită de oameni cutezători. Din creștetul podișului dominat de Munții Albaștri, Ellen vedea ondulându-se colinele roșii pe ale căror povârnișuri ieșeau enorme stânci granitice și se înălțau buchete întunecate de pini. Totul apărea sălbatic, nedomesticit ochilor ei obișnuiți cu marea, cu frumusețea senină a insulelor înfășurate în mușchi cenușiu și tufăriș verde, cu lungile întinderi albe ale plajelor încălzite de un soare semi-tropical, cu perspectivele uniforme ale unei regiuni nisipoase semănate cu palmieri, mari sau pitici.

Aici, în această regiune din nord, frigul iernii era tot atât de obișnuit ca și arșița verii și locuitorii aveau o energie și o vigoare cu care nu era obișnuită. Erau oameni amabili, curtenitori, generoși, plini de bunăvoință, dar simpli, brutali și care se supărau ușor. Oamenii de pe coastă pe care-i părăsise Ellen se puteau lăuda că privesc toate problemele, chiar și duelurile și certurile lor, cu nepăsare; dar acești georgieni din nord erau violenți. Pe coastă viața se îndulcise, aici era încă tânără și viguroasă și nouă.

Toți oamenii pe care Ellen îi cunoscuse la Savannah ar fi putut fi croiți după același tipar, atât de asemănătoare le erau tradițiile și felul de a vedea, dar aici oamenii erau deosebiți. Coloniștii din nordul Georgiei proveneau din locurile cele mai felurite, din celelalte părți ale Georgiei, din Carolina și Virginia, din Europa și din nord. Unii, ca Gerald, erau oameni noi, veniți să-și caute norocul. Alții, ca Ellen, erau membri ai unor familii vechi, cărora viața li se păruse nesuferită și plecaseră departe în căutarea unui adăpost unde să-și găsească liniștea. Mulți veniseră fără nici un motiv. O porniseră pentru că în vinele lor mai curgea sângele pionierilor, strămoșii lor.

Oamenii aceștia, veniți din toate părțile și cu mentalități atât de

deosebite, dădeau vieții comitatului o simplitate care era nouă pentru Ellen și cu care nu se obișnuie niciodată cu adevărat. Din instinct, știa cum s-ar fi purtat oamenii de pe coastă în orice împrejurare. Cu georgienii din nord, nu știa niciodată care le vor fi reacțiile.

Și, stimulând viața comitatului, asupra întregului Sud se abătuse un val de prosperitate. Lumea întreagă cerea bumbac, pe care pământul virgin și mănios al comitatului îl producea din belșug. Bumbacul era pentru regiunea aceasta inima care bate; plantarea și culesul erau diastola și sistola pământului roșu. Bogăția răsărea din brazdele curbe și, cu ea, orgoliul hrănit de vederea tufelor verzi și a acrilor de tufișuri albe ca lâna. Dacă bumbacul putea îmbogăți plantatorii într-o generație, care nu le va fi bogăția în generația următoare!

Această siguranță a zilei de mâine dădea vieții un stimulent și o notă de entuziasm, și oamenii din comitat savurau existența cu o poftă pe care Ellen nu ajungea s-o înțeleagă. Aveau destui bani și destui sclavi și le plăcea să petreacă. Nu păreau niciodată atât de ocupați încât să nu-și lase treaba pentru o petrecere cu pește prăjit, sau pentru o cursă de cai și nu trecea o săptămână fără un picnic sau un bal.

Ellen nu putu sau nu voi niciodată să le semene. Lăsase prea mult din ea însăși la Savannah, dar îi respecta și, cu timpul, se deprinse să admire sinceritatea acestor oameni hotărâți, care judecau un om după meritele lui.

Deveni femeia cea mai iubită din comitat. Era o stăpână econoamă și blândă, o mamă bună și o soție credincioasă. În loc să consacre religiei sufletul zdrobit și altruismul ei, le revărsa asupra copilului, a gospodăriei și a bărbatului care o dusesse departe de Savannah și de amintirile ei, și care nu-i pusese niciodată nici o întrebare.

Când Scarlett împlini un an, fiind după părerea lui Mammy mai sănătoasă și mai voinică decât ar fi avut dreptul să fie o fetiță, Ellen născu cel de al doilea copil, Susan Ellinor, căreia i-au spus întotdeauna Suellen, apoi veni pe lume Carreen, înscrisă în biblia familială cu numele de Caroline Irene. În sfârșit, sosiră cei trei băieți și toți trei muriră înainte de a putea să umble... trei băieți care odihneau acum sub cedrii noduroși la o sută de metri de casă, în cimitirul în care trei lespezi purtau numele de "Gerald O'Hara, junior".

Din ziua în care Ellen se stabili la Tara, domeniul se transformă. Deși nu împlinise decât cincisprezece ani, era totuși gata să-și asume toate răspunderile stăpânei unei plantații. Înainte de căsătorie, tinerele fete trebuiau să fie mai ales blânde, amabile, frumoase și decorative, dar după căsătorie era de așteptat să fie în stare să conducă gospodăria de o sută de persoane și mai mult, albi și negri, și spre acest scop tindea educația lor.

Ca toate fetele bine-crescute, Ellen fusese pregătită și ea în felul acesta pentru căsătorie, dar ea mai putea să se bizuie și pe Mammy, în stare să bage în viteză pe cel mai leneș dintre negri. Ellen aduse curând în căminul lui Gerald ordine, demnitate și grație, și astfel Tara cunoscuse o frumusețe pe care n-o avusese niciodată până atunci.

Locuința fusese construită fără nici un plan și i se adăugaseră odăi după capriciul necesităților. Dar, datorită îngrijirilor și indicațiilor date de Ellen, farmecul casei sfârși prin a compensa lipsa de proporții. Aleea de cedri care ducea de la drum la locuința principală, această alee fără care nici o locuință de plantator georgian n-ar fi completă, păstra o umbră răcoroasă și masa ei întunecată scotea în relief verdele celorlalți arbori. Glicinele ce se cocoțau pe acoperișurile verandelor dădeau strălucire cărămizii văruite și ajutau tufișurilor de mirt roz plantate lângă ușă și magnoliilor albe din curte să ascundă liniile lipsite de grație ale locuinței.

Primăvara și vara, lucerna și trifoiul peluzelor erau de un verde ca smaraldul, un verde atât de frumos încât cârdurile de găște și de curcani, ținute îndeobște în spatele casei, nu puteau rezista ispitei. Cei mai îndrăzneți din cârd se strecurau întruna, hoțește, până la marginea peluzei, atrași de iarba verde și de făgăduiala mugurilor de iasomie și a straturilor de cârciumărese. Spre a lupta împotriva stricăciunilor lor, un negru mititel stătea de santinelă lângă verandă. Înarmat cu un prosop zdrențuit, micul negru așezat pe scări făcea parte din priveliștea Tarei, și rolul său era foarte trist, căci n-avea voie să lovească orătăniile, neputând decât să-și fluture prosopul și să țiepe la ele ca să le gonească.

Ellen încredința acest post mai multor zeci de negri mititei; la Tara, era primul post de răspundere pentru un sclav negru. Când negrii treceau de zece ani, erau dați la învățătură pe lângă bătrânul Daddy, cârpaciul plantației, sau pe lângă Amos, rotarul și dulgherul, sau Phillip, văcarul, sau Cuffee, îngrijitorul catărilor. Dacă nu arătau nici o aptitudine pentru una sau alta din aceste meserii, erau întrebuițați la munca câmpului și, după părerea negrilor, pierdeau definitiv orice pretenție de a ocupa un rang social.

Ellen nu ducea o viață ușoară, nici fericită, dar nu se așteptase să ducă o viață ușoară și, dacă viața ei nu era fericită, asta era soarta femeilor. Lumea era a bărbaților și ea o accepta așa cum era. Bărbatul era stăpânul domeniului, femeia îl administra. Bărbatul își atribuia tot meritul unei bune administrații, femeia îi lăuda îndemânarea. Bărbatul mugea ca un taur când îi intra o așchie în deget, femeia își înăbușea gemetele când năștea, de teamă să nu-l stânjenească. Bărbații vorbeau urât și răstit și se îmbătau des. Femeile se prefăceau că nu aud cuvintele urâte și-i culcau pe bețivi în pat fără o vorbă de supărare. Bărbații erau brutali și vorbeau pe șleau. Femeile erau întotdeauna bune, îngăduitoare și iertătoare.

Fusese crescută în tradiția doamnelor din lumea mare, ceea ce însemna că știa să-și poarte povara, păstrându-și farmecul, și voia ca și cele trei fete ale ei să fie niște doamne din lumea mare.

Reuși cu cele două fete mai mici. Suellen ținea atât de mult să placă, încât asculta cu atenție învățăturile mamei sale, iar Carreen era timidă și puteai să faci ușor cu ea ce voiai. Dar Scarlett, demnă fiică a lui Gerald, găsea că drumul care ducea la distincție era prea aspru.

Spre marea indignare a lui Mammy, tovarășii de joacă preferați nu erau surorile ei atât de rezervate, nici fetițele Wilkes atât de bine-crescute, ci copiii negri de pe plantație și băieții din vecini. Știa tot atât de bine ca ei să se cațere în copaci sau să zvârle o piatră. Mammy era foarte îngrijorată văzând că fiica lui Ellen putea să manifeste astfel de tendințe și o ruga deseori "să se poa'te ca o mică doamnă". Dar Ellen privea lucrurile cu un ochi mai înțelegător și mai clarvăzător. Știa că tovarășii din copilărie devin adoratorii de mai târziu și că prima datorie a unei fete e să se mărite. Își spunea că fetița era pur și simplu plină de viață și că mai avea încă vreme să-nvețe șiretlicurile și grațiile care-i seduc pe bărbați.

În acest scop, Ellen și Mammy își uniră eforturile și, pe măsură ce se făcea mare, Scarlett se arătă elevă foarte înzestrată în această privință, chiar dacă altceva nu prea învăța. Cu toate nenumăratele guvernante și doi ani petrecuți nu departe de Tara, la Institutul pentru domnișoare din Fayetteville, educația ei rămase sumară, dar nici o fată tânără din comitat nu dansa cu mai multă grație ca ea. Știa să suradă ca să-și arate gropițele, să meargă pe vârful picioarelor ca să dea cercurilor largi ale crinolinei o legănare atrăgătoare, să privească un bărbat drept în față, apoi să plece ochii și să clipească repede din pleoape, spre a părea că freamătă de emoție. Învăța mai ales să ascundă bărbaților o inteligență ascuțită sub o față amabilă și dulce ca

a unui copilaș. Ellen cu muștrările ei afectuoase, Mammy cu criticile ei sfârșiră prin a-i imprima calitățile menite să facă din ea o soție cu adevărat încântătoare.

— Trebuie să fii mai blândă, draga mea, mai calmă, își învăța Ellen fata. Nu trebuie să-i întrerupi pe domni când vorbesc, chiar dacă crezi că știi mai multe decât ei. Domnilor nu le plac tinerele înfipite.

— Domnișoa'ele ca'e fac ochii ma'i și ca'e 'idică bă'bia și spun "V'EAU" și "Nu v'EAU", ei bine, cele mai multe nu se mă'ită, profetiza Mammy cu un aer lugubru. "Domnișoa'ele t'ebuie să țină ochii plecați în jos și să spună "Da, domnu'" și "Întocmai cum spuneți, domnu'!"

Împreună, o învățară tot ce trebuia să știe o fată de familie bună. Dar Scarlett nu învăța decât manifestările exterioare ale bune creșteri. Calitățile sufletești care trebuiau să dea naștere acestor manifestări, ea nu le deprinsese nicodată, și nici nu înțelegea de ce să le deprindă. Aparențele erau de altfel salvate, căci o făcură să fie peste tot sărbătorită, și asta și voia. Gerald se lăuda că e regina a cinci comitate, și cu oarecare dreptate, fiindcă aproape toți tinerii din vednatate îi ceruseră mâna, fără să numărăm pe cei din locuri mai depărtate, ca Atlanta și Savannah.

Datorită strădaniilor depuse de Mammy și de Ellen, la șaisprezece ani Scarlett părea blândă, fermecătoare și frivolă, în timp ce în realitate era voluntară, vanitoasă și încăpățânată. De la tatăl irlandez moștenise un temperament violent, iar din blândețea și răbdarea mamei n-avea decât o pojghiță subțire. Ellen nu-și dădu nicodată prea bine seama de subțirimea acestei pojghițe, căci Scarlett i se arăta întotdeauna sub lumina cea mai favorabilă. Îi ascundea escapadele, se stăpânea și făcea totul spre a părea docilă în prezența mamei sale, care dintr-o singură privire putea s-o facă să plângă de rușine.

Dar Mammy nu nutrea nici o iluzie în privința ei și se aștepta întruna ca această pojghiță să plesnească. Mammy avea ochi mai pătrunzători decât Ellen și Scarlett nu-și amintea s-o fi putut înșela vreodată mai multă vreme.

Acești doi mentori afectuoși nu deplângeau totuși verva, vioiciunea și farmecul lui Scarlett. Dimpotrivă, ca adevărate femei din Sud, erau mândre de asemenea trăsături de caracter. Dar ceea ce le îngrijora era că regăseau la Scarlett încăpățânarea și manierele impetuoase ale lui Gerald, și câteodată Ellen și cu Mammy se temeau că Scarlett nu va fi în stare să-și ascundă aceste supărătoare defecte înainte de a face o partidă bună. Dar Scarlett voia să se mărite – și anume cu Ashley – și de aceea era foarte dispusă să pară modestă, ascultătoare și zvăpăiată dacă asta plăcea bărbaților. Nu știa de altfel de ce erau bărbații așa. Știa numai că aceste metode reușeau. Lucrul n-o interesa nicodată atât de mult încât să caute să-i afle cauzele. Nu știa nimic despre felul cum funcționa mintea omenească, începând cu a ei. Știa numai că dacă făcea cutare lucru sau vorbea într-un anumit fel, bărbații nu vor întârzia să-i adreseze complimentele corespunzătoare. Era ca o formulă matematică și nu mai greu de aplicat, căci matematicile erau singura știință pe care Scarlett o asimilase fără greutate în timpul șederii la școală.

Dacă nu știa mare lucru despre mentalitatea bărbaților, știa și mai puțin despre aceea a femeilor, care n-o interesau. N-avusese nicodată vreo prietenă și nici nu-i simțise lipsa. Pentru ea toate femeile, inclusiv surorile ei, erau dușmance firești, repezindu-se în urmărirea aceleiași prăzi: bărbatul.

Toate femeile, în afară de maică-sa.

Ellen O'Hara era altfel, și Scarlett o socotea o sfântă, deosebită de tot restul omenirii. Copil fiind, Scarlett o asemuise pe maică-sa cu Sfânta Fecioară, și acum când era mai mare nu vedea de ce și-ar schimba părerea. Pentru ea, Ellen reprezenta siguranța perfectă, pe care numai raiul sau o

mamă ți-o pot da. Știa că maică-sa era întruchiparea dreptății, a adevărului, a duioșiei iubitoare, a unei adânci înțelepciuni, pe scurt, era o doamnă.

Scarlett dorea mult să-i semene. Singura greutate era că, dacă voiai să fii drept, cinstit, duios și credincios, treceai alături de cea mai mare parte a plăcerilor existenței și, cu siguranță, alături de un mare număr de adoratori; și viața era prea scurtă ca să te lipsești de aceste plăceri. Într-o zi, când va fi căsătorită cu Ashley și va fi bătrână, într-o zi când va avea vreme, își făgăduia să semene lui Ellen. Dar până atunci...

Capitolul IV

În seara aceea, la masă, în lipsa mamei, Scarlett își îndeplini datoria de stăpână a casei, dar cu sufletul adânc tulburat de îngrozitoarea veste pe care o aflate despre Ashley și Melanie. Aștepta cu înfrigurare ca maică-sa să revină de la Slaterry-i, fiindcă în lipsa ei se simțea singură și zăpăcită. Cu ce drept oare Slaterry-ii, cu veșnicele lor boli, o smulgeau pe mama de la căminul ei, chiar în momentul în care ea, Scarlett, avea atâta nevoie de ea?

În tot cursul acestei cine triste, glasul râsunător al lui Gerald îi sparse urechile în așa hal încât nu credea că mai putea răbda. Uitase cu totul conversația pe care o avusese cu ea și, întărindu-și cuvintele cu fluturări de brațe și lovituri de pumn date în masă, nu încetă să monologheze asupra ultimelor știri despre fortul Sumter. În timpul meselor, Gerald ținea să conducă discuția și, de obicei, Scarlett cufundată în propriile ei gânduri abia îl auzea, dar în seara asta nu reușea să neutralizeze sunetul vocii lui, cu toate eforturile pe care le făcea spre a surprinde zgomotul roților care ar vesti întoarcerea mamei.

Bineînțeles, n-avea de gând să-i încredințeze mamei ceea ce o apăsă atât de greu pe suflet. Ellen ar fi revoltată și întristată aflând că una din fiicele ei voia să se căsătorească cu un bărbat logodit cu o altă fată. Totuși, în mijlocul primei tragedii pe care o trăia, avea nevoie de îmbărbătarea pe care i-o aducea prezența mamei. Se simțea întotdeauna în siguranță alături de Ellen. Prin simpla ei prezență, Ellen îndulcea cele mai grele suferințe.

Auzind scârțâit de roți pe alee, Scarlett se ridică brusc de pe scaun, apoi se așeză la loc. Trăsura înconjura casa ca să intre în curte. Nu putea fi Ellen. Ar fi coborât din trăsură la scara din față. Atunci se auzi din curte un murmur confuz. Negrii se agitau, vorbeau și râdeau cu un râs ascuțit. Scarlett privi pe fereastră. Îl zări pe Pork, care părăsise o clipă mai înainte sufrageria, ridicând o torță de rășină, în timp ce câteva siluete vagi se dădeau jos dintr-o căruță. Zgomote agreabile, zgomote obișnuite și nepăsătoare, sunete guturale și glasuri muzicale și stridente, râsete și glume țâșneau și se pierdeau rând pe rând în noapte. Auzi niște pași târșâiți urcând scara verandei ce dădea în curte, luând-o pe coridorul ce ducea la corpul principal al casei și oprindu-se în sfârșit în hol, drept în fața sufrageriei. Avu loc o scurtă consfătuire în șoaptă, și Pork intră. Renunțase la obișnuita-i demnitate. Învârtea ochii rotunzi și-și descoperea dinții strălucitori.

— Domnu' Ge'ald, vesti el gâfâind și cu fața iluminată de mândria unui mire, noua femeie a sosit.

— Noua femeie? N-am cumpărat nici o femeie, declară Gerald prefăcându-se supărat.

— Ba da, domnu' Ge'ald! Ba da! Și e afa'ă. V'ea să vă vo'bească, răspunse Pork emoționat, chicotind și frângându-și mâinile de emoție.

— Hai, să vie mireasa, zise Gerald.

Și Pork, întorcându-se, făcu un semn nevastei sale care, sosită de la

Wilkes-i ca să servească la Tara, aștepta în hol. Dilcey intră și, în urma ei, aproape cu totul acoperită de rochia largă de stambă, venea fetița ei în vârstă de doisprezece ani, lipindu-se rușinoasă de picioarele mamei ei.

Dilcey era înaltă și dreaptă. Fața ei de bronz, impasibilă, era atât de puțin zbârcită, încât i-ai fi putut da orice vârstă între treizeci și șaiszeci de ani. Sângele indian contrabalansa pe chipul ei caracteristicile negroide. Culoarea roșiatică a pielii, fruntea înaltă și strâmtă, umerii obrajilor proeminenți și nasul coroiat, al cărui vârf se lățea deasupra buzelor groase de negresă, arătau precis amestecul celor două rase. Era plină de siguranță și ținuta ei demnă o întrecea chiar pe a lui Mammy, căci Mammy o dobândise pe a sa, în timp ce Dilcey o avea în sânge.

Când vorbi, glasul ei nu sună atât de neclar ca al celor mai mulți dintre negri și se exprimă cu multă grijă:

— Bună sea'a, domnișoa'ele mele. Domnu' Ge'ald, îmi pa'e 'ău că vă de'anjez, da' am v'ut să viu să vă mulțumesc fiindcă m-ați cumpă'at cu copilu'. O mulțime de domni voiau să mă cumpe'e da' nu voiau s-o cumpe'e și pe Fissy a mea, da' aș fi sufe'it mult și vă mulțumesc. Am să fac tot ce pot pent'u dumneavoaș'tă și pent'u ca să vă a'ăt că nu uit.

— Hm... hm... făcu Gerald dregându-și glasul.

Era foarte jenat că fusese descoperit făcând un act de bunătate.

Dilcey se întoarse spre Scarlett și umbra unui surâs îi încreți colțul ochilor.

— Domnișoa'ă Sca'lett, Po'k mi-a spus că ați ce'ut lu' domnu' Ge'ald să mă cumpe'e. De aceea o să v-o dau pe P'issy a mea să vă fie came'istă.

Atrase fetița mai aproape de ea și o împinse înainte. Era o mică ființă neagră cu picioarele subțiri ca niște bețe. Mulțimea codițelor cârlionțate, împletite cu îngrijire și legate cu sfoară, stăteau țepene în jurul capului. Avea ochi pătrunzători, vicleni, cărora nu le scăpa nimic și fața ei păstra o expresie de prostie prefăcută.

— Mulțumesc Dilcey, răspunse Scarlett, dar mi-e teamă că Mammy are de spus un cuvânt în treaba asta. Mă servește de când m-am născut.

— Mammy îmbăt'ânește, răspunse Dilcey cu un calm care ar fi scos-o pe Mammy din sărite. E bună Mammy, da' acuma sunteți domnișoa'ă ma'e și aveți nevoie de came'istă bună și P'issy a mea a fost un an came'istă domnișoa'ei India. Știe bine să coasă și știe și să coafeze ca o pe'soană ma'e.

Împinsă de maică-sa, Prissy făcu o bruscă reverență și îi surâse lui Scarlett, care îi răspunse tot printr-un surâs.

"O fetișcană deșteaptă", gândi Scarlett, și apoi zise tare:

— Mulțumesc, Dilcey, vom vedea când va veni mama.

— Mulțumesc, domnișoa'ă. Vă u'ez noapte bună, zise Dilcey retrăgându-se cu fiica ei, și Pork le întovărăși ceremonios.

După ce masa fu strânsă, Gerald își reluă firul discursului întrerupt, dar fără să simtă mare plăcere; cât despre cei ce-l ascultau, aceștia nu simțeau nici o plăcere. Degeaba prezicea, cu glas de stentor, că va începe războiul și întrebuinta toate întrebările retorice spre a ști dacă Sudul va mai tolera multă vreme jignirile yankeilor; nu obținea decât slabe "Da, tată", și "Nu, tată", pronunțate pe un ton plictisit. Așezată pe o pernă sub lampa cea mare, Carreen era cufundată în citirea aventurilor unei tinere care se călugărise după moartea iubitului ei și, vărsând lacrimi tăcute, se vedea îmbrăcată ca o călugăriță. Suellen, ocupată cu broderia a ceea ce numea "trusoul" ei, se întreba dacă a doua zi la picnic va izbuti să-l dezlipească pe Stuart Tarleton de sora ei și să-l cucerească cu încântătoare-i calități feminine pe care le poseda și de care Scarlett era lipsită. Cât privește pe Scarlett, gândurile ei se îndreptau numai spre Ashley.

Cum putea tatăl ei să trăncănească atâta de fortul Sumter și de yankei, când știa că inima ei era zdrobită? Așa cum se întâmplă întotdeauna la persoanele foarte tinere, era mirată de egoismul cu care oamenii uitau de durerea ei, văzându-și de ale lor, fără să țină seama de chinurile ei.

I se părea că o furtună îi pustiise mintea și găsea straniu ca sufrageria unde se găseau să fie atât de liniștită, atât de asemănătoare cu ceea ce fusese întotdeauna. Masa și bufetele de mahon greu, argintăria masivă, covoarele în culori vii întinse pe podeaua strălucitoare, erau toate la locul lor ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Era o odaie plăcută și confortabilă. De obicei lui Scarlett îi plăceau ceasurile liniștite pe care familia și le petrecea aici după cină, dar în seara asta îi era urâtă și, de nu i-ar fi fost teamă de întrebările indiscrete ale tatălui său, s-ar fi strecurat afară, ar fi traversat holul întunecat, ar fi ajuns în micul birou al lui Ellen și, trântită pe canapeaua veche, ar fi plâns până și-ar fi ogoit chinul.

Micul birou al mamei ei era odaia preferată a lui Scarlett. Acolo se așeza în fiecare dimineață Ellen, în fața mesei de scris, spre a ține contabilitatea plantației și a asculta rapoartele lui Jonas Wilkerson, vechilul. Întreaga familie se strângea tot aici ca să-și piardă vremea, în timp ce pana mamei scârțâia pe registre. Gerald se așeza pe vechiul scaun cu leagăn, în timp ce fetele ședeau pe pernele decolorate de pe canapeaua prea veche ca să poată sta în odăile din față. Acum Scarlett ardea de dorință să fie singură cu Ellen în micul birou, să-și pună capul în poala ei și să plângă în voie. De ce întârzia oare atâta mama?

Atunci se auziră roțile scârțâind pe nisipul aleii și dulcele murmur al vocii lui Ellen, dând drumul vizitiului. Intră. Tatăl și fetele ridicară repede capul. Crinolina ei se legăna. Avea chipul trist și obosit. O dată cu ea intră și mireasma ușoară a săculețului cu parfum de verbină, mireasmă ce părea întotdeauna că iese din faldurile rochiei ei și pe care Scarlett îl asocia întotdeauna imaginii mamei sale. Cu trusa de piele în mână, furioasă și încruntată, Mammy o urma la câțiva pași. Mormăia întruna, având grijă să-și spună părerile cu voce înceată spre a nu fi auzite, dar totuși destul de tare pentru ca nemulțumirea ei să fie observată.

— Îmi pare rău că am întârziat atât, zise Ellen scoțându-și șalul și întinzându-i-l lui Scarlett, căreia îi mângâie în treacăt obrazul.

Odată cu sosirea soției sale, chipul lui Gerald se luminează ca prin farmec.

— Plodul a fost botezat? întrebă el.

— Da, și a murit bietul mititel, răspunse Ellen. Mi-a fost frică să nu moară și Emmie, dar cred că va trăi.

Surprinse, fetele ei se întoarseră către ea ca spre a o întreba. Gerald dădu filozofic din cap.

— E mai bine că a murit, bietul copil fără de ta...

— E târziu. Să spunem rugăciunea, întrerupse Ellen cu atâta blândețe, încât dacă Scarlett n-ar fi cunoscut-o bine pe maică-sa, nu și-ar fi dat seama de nimic.

Ar fi fost interesant de știut cine era tatăl copilului lui Emmie Slaterry. Scarlett știa că nu va afla niciodată adevărul dacă o întreba pe maică-sa. Scarlett îl bănuia pe Jonas Wilkerson, pe care-l văzuse adeseori coborând drumul în tovărășia lui Emmie, seara la asfințit. Jonas era yankeu și neînsurat și slujba de vechil îl condamnă – pentru vecie – să n-aibă nici un raport cu lumea bună din comitat. Nici o familie de un oarecare rang nu i-ar fi dat fata în căsătorie și nu putea fi prieten decât cu oameni ca Slaterry-ii sau cu alți golani de felul lor. Și întrucât educația lui era mult deasupra educației acestora, era lucru firesc că nu voia să se căsătorească cu Emmie, oricât de des s-ar fi plimbat cu ea în amurg.

Scarlett oftă, fiindcă era foarte curioasă. Maică-sa asista întotdeauna la o mulțime de lucruri cărora nu le dădea nici o atenție. Ellen avea o adevărată artă de a nu observa tot ceea ce era împotriva regulilor de bună-cuviință și încerca s-o învețe la fel și pe Scarlett; dar fără succes.

Ellen se apropiase de cămin pe care era așezată cutiuța cu mătănii, când Mammy o opri pe un ton energic.

— Domnișoa'ă Ellen, t'ebuie să mănânci ceva înainte de 'ugăciune.

— Mulțumesc, Mammy, nu mi-e foame!

— Am să-ți p'egătesc chia' eu și ai să mănânci, insistă Mammy cu un aer indignat, ieșind în hol spre a merge la bucătărie. Po'k; strigă ea, spune bucătă'esei să aibă g'ijă de foc. Domnișoa'ă Ellen s-a înto's.

În timp ce scândurile podelei gemeau sub greutatea ei, monologul lui Mammy deveni din ce în ce mai tare și familia, adunată în sufragerie, putu să audă deslușit micul discurs pe care și-l ținea sieși.

— Am spus de o mie de o'i că n-a'e 'ost să te ocupi de golanii ăștia albi. Sunt cei mai ma'i leneși, cei mai ne'ecunoscăto'i din toți coate-goale de pe lume. Și nu e t'eaba lu' domnișoa'ă Ellen să se p'ăpădească cu fi'ea îng'ijind oameni ca'e dacă a' face doi bani a' avea neg'i ca să-i îngrijească. Și cum am spus...

Sunetul vocii ei se pierdu. Intrase în culoarul acoperit care ducea la bucătărie.

Mammy avea un fel al ei de a face cunoscute stăpânilor părerile ei precise. Știa că demnitatea lor îi împiedica pe albi de a acorda cea mai mică atenție cuvintelor pe care le mormăia o negresă ca ea. Știa că, spre a-și păstra această demnitate, albi se prefăceau că n-aud, chiar de-ar fi tipat din odaia de alături. Era astfel la adăpostul oricărei observații și, în același timp, nimeni nu avea îndoieli asupra părerii ei în diferite probleme.

Pork intră aducând o farfurie, tacâmuri de argint și un șervet. Pe urmele lui călca Jack, un negrișor de vreo zece ani, care tocmai sfârșea de încheiat, cu o singură mână, nasturii hainei sale de pânză albă, ținând în cealaltă mână o apărătoare de muște, făcută din benzi înguste de hârtie tăiată din ziare și legate de o coadă de lemn mai mare ca el. Ellen avea și o superbă apărătoare de muște din pene de păun, dar nu se folosea de ea decât în împrejurări foarte speciale și asta după un adevărat război civil împotriva lui Pork, a bucătăresei și a lui Mammy, care erau convinși că penele de păun aduc nenoroc.

Ellen se așeză pe scaunul pe care i-l oferă Gerald și de îndată patru glasuri o asaltară cu întrebări:

— Mamă, dantela rochiei mele de bal s-a desfăcut și aș vrea s-o port mâine seară la Doisprezece Stejari. Poți să mi-o aranjezi, te rog?

— Mamă, rochia nouă a lui Scarlett e mai frumoasă ca a mea și sunt îngrozitoare în roz. De ce n-ar fi ea îmbrăcată în roz? Aș purta eu rochia ei verde. Ei rozul îi stă foarte bine.

— Mamă, pot să merg la balul de mâine seară? Am treisprezece ani acum.

— Doamnă O'Hara, ai să mă crezi?... Tăceți fetelor, altfel vă așteaptă cravașul!... Cade Calvert a fost la Atlanta azi dimineață. Zice că... dar tăceți odată, că nu ne putem înțelege... zice că toate sunt talmeș-balmeș acolo, că nu se vorbește decât de război, de instrucția pe care o face miliția, de adunări de trupe. Și zice că după știri sosite de la Charleston, nu vom mai tolera să fim insultați de yankei.

În mijlocul acestui zgomot, Ellen zâmbi obosită și răspunse întâi bărbatului său, așa cum se cuvenea unei soții bune.

— Dacă oamenii bine din Charleston sunt de părerea asta, sunt sigură că nu vom întârzia să gândim ca ei, zise ea.

Căci era adânc convinsă că, în afară de Savannah, pe tot continentul nu

puteai întâlni lume de neam mai bun decât în acest mic port, și lumea din Charleston împărțea punctul ei de vedere.

— Nu, Carreen, la anul, draga mea. Atunci vei putea merge la bal și vei purta rochii de domnișoară mare. Și ce bine are să se distreze fetița mea! Nu fi necăjită, draga mea. Vei merge la picnic, nu uita, vei asista și la supeu, dar nu la bal înainte de paisprezece ani!

— Dă-mi rochia ta, Scarlett, după rugăciune o să-ți cos dantela.

— Dragă Suellen, nu-mi place tonul ăsta. Rochia ta roz e fermecătoare și ți se potrivește foarte bine la ten, după cum rochia lui Scarlett îi vine bine la tenul ei. Dar îți dau voie să porți mâine seară colierul meu de granate.

În spatele mamei sale, Suellen se strâmbă triumfător către Scarlett, care vruse să ceară colierul pentru ea. Scarlett îi scoase limba. Suellen era de nesuferit cu smiorcăielile și cu egoismul ei și, dacă Ellen n-ar fi intervenit, Scarlett i-ar fi tras de multeori câte o palmă.

— Și acum, domnule O'Hara, mai poveștește-mi ce ți-a mai spus domnul Calvert despre Charleston, zise Ellen.

Scarlett știa că pe maică-sa nu o interesa deloc războiul, nici politica, pe care le considera treburi pentru bărbați și care nu puteau să intereseze nici o femeie deșteaptă. Dar lui Gerald îi plăcea să-și spună părerile, și Ellen căuta mereu să-i facă plăcere bărbatului ei.

În timp ce Gerald vorbea, Mammy așeză în fața stăpânei ei biscuiți rumeniți, piept de pui prăjit și un ignam fierbinte, înotând în unt topit. Mammy îl ciupi pe micul Jack, care începu să miște din nou fâșiile de hârtie deasupra lui Ellen. Mammy stătea lângă masă și urmărea cum Ellen ducea fiecare duminică la gură, ca și cum la primul semn de oboseală ar fi avut de gând s-o facă să mănânce cu sila. Ellen se străduia să mănânce, dar Scarlett vedea că era prea obosită ca să-și dea seama ce mănca. Numai chipul neîndurător al lui Mammy o silea să se execute.

Când farfuria fu goală și pe când Gerald era încă în mijlocul expunerii asupra ticăloșiei yankeilor care voiau să-i elibereze pe negri fără să dea un ban spre a plăti libertatea lor, Ellen se sculă.

— Spunem rugăciunea? întrebă bărbatul ei cu jumătate de gură.

— Da. E așa târziu... oh, e zece!

Cu un zgomot de fierărie hodorogită, ceasornicul din perete bătut de zece ori.

— Carreen ar trebui să fie de mult în pat. Pork, te rog adu lampa. Mammy, cartea mea de rugăciuni.

La porunca lui Mammy, Jack își lăsă apărătoarea de muște într-un colț și începu să strângă masa, în timp ce Mammy scotocea prin sertarul unui bufet ca să găsească vechea carte de rugăciuni a lui Ellen. Ridicat pe vârfurile picioarelor, Pork ajunse la un inel atârnat de lanțul care susținea lampa, trase de el și coborî încet lampa, până ce masa fu inundată de lumină iar plafonul se pierdu în întuneric. Ellen își potrivi rochia, îngenunche pe podea, așeză cartea de rugăciuni pe masă în fața ei, o deschise și-și împreună mâinile. Gerald îngenunche alături de ea; de cealaltă parte a mesei, Scarlett și Suellen își luară locurile obișnuite și-și traseră sub genunchi jupoanele largi, spre a simți mai puțin contactul cu podeaua. Carreen, cam mititică pentru vârsta ei, nu putea să îngenuncheze în fața mesei, așa că îngenunche în fața unui scaun, cu coatele sprijinite pe el. Era o poziție care-i plăcea, căci rar se întâmpla să nu adoarmă în timpul rugăciunilor și, în această postură, maică-sa n-o observa.

Servitorii umpleau vestibulul cu zgomotul pașilor lor târșâiți sau cu foșnetul rochiilor și îngenuncheau în fața pragului. Mammy se aplecă gemând. Pork stătea drept ca o prăjină; grațioase, Rosa și Teena, jupânesele cu fustele

lor de stambă în culori vii, bucătăreasa, slabă și galbenă sub un tulpă alb ca zăpada, și Jack, mort de somn, care stătea cât putea mai departe de Mammy ca să scape de ciupiturile ei. Ochii lor negri străluceau de nerăbdare; pentru ei, rugăciunea cu stăpânii era unul din evenimentele zilei. Frazele străvechi și pline de culoare ale litaniilor cu metaforele lor orientale erau lipsite de sens pentru ei, dar deșteptau ceva în sufletul lor și oamenii se legănau de la dreapta la stânga cântând răspunsurile:

"Doamne miluiește-ne, Cristoase Dumnezeule, miluiește-ne!"

Ellen închise ochii și începu să se roage. Glasul ei se înălța, apoi recădea, mângâietor și liniștitor. Capetele se înclinău în interiorul cercului luminos și Ellen mulțumi lui Dumnezeu pentru sănătatea și fericirea căminului ei, a familiei și a negrilor.

Când isprăvi rugăciunea pentru cei ce locuiau sub acoperișul Tarei, pentru tatăl, mama și surorile ei, pentru cei trei copii morți și toate "biete" suflete din purgatoriu", strânse mătăniile albe între degetele ei lungi și începu să spună rozariul.

Asemeni unui ușor suflu de vânt, vocile negrilor și cele ale albilor îi răspundeau: "Sfântă Fecioară, Maica Domnului, roagă-te pentru noi, bieții păcătoși, acum și în ora morții noastre. Amin."

Deși cu durere în suflet, deși suferea stăpânindu-și lacrimile, ca întotdeauna la această oră Scarlett se simți năpădită de un sentiment adânc de calm și de seninătate. O parte din deziluziile zilei și groaza pe care o avea de ziua de mâine se șterseseră, făcând loc nădejdi. Această liniște nu i-o aducea elanul sufletului ei către Dumnezeu, căci pentru ea religia nu însemna decât a mormăi rugăciuni. Liniștea îi venea de la chipul mamei ei privind spre tronul lui Dumnezeu, spre sfinții și spre îngerii săi și rugându-se ca Domnul să binecuvânteze pe cei pe care îi iubea. Când Ellen cerea ceva Cerului, Scarlett era sigură că Cerul o auzea.

Ellen sfârși, și Gerald, care nu-și găsea niciodată mătăniile la ceasul de rugăciune, începu să numere pe ascuns decadele pe degete. La sunetul vocii monotone, gândurile lui Scarlett începură fără voie să rătăcească. Știa că ar fi trebuit să-și facă examenul conștiinței. Ellen o învățase că, la sfârșitul fiecărei zile, avea datoria să-și examineze conștiința temeinic, să recunoască greșelile făptuite și să ceară lui Dumnezeu iertarea și puterea de a nu mai cădea în ispită. Dar Scarlett își examina inima.

Își sprijini fruntea de mâinile împreunate, astfel ca mama să nu-i poată vedea fața, și gândurile i se îndreptară spre Ashley. Cum putea să se căsătorească cu Melanie, când o iubea pe ea, pe Scarlett? Și mai ales când știa cât îl iubea ea? Nu se gândea oare că-i zdrobește inima?

Deodată îi trecu prin minte, ca o cometă, o idee nouă, minunată.

"Ashley habar n-are că-l iubesc!"

Descoperirea aceasta fu atât de neașteptată, încât era gata să-i scape un suspin. O clipă, o clipă foarte lungă, rămase cu răsuflarea tăiată și cu mintea ca paralizată, apoi gândurile își reluară cursul grăbit.

"Cum ar putea să știe? Față de el am făcut întotdeauna pe distinsa și pe mironosița, încât fără îndoială că-și închipuie că nu-i decât un prieten pentru mine. Desigur că de aceea n-a spus niciodată nimic. Își închipuie că nu poate nădăjdui nimic. Iată de ce a avut aerul atât de..."

Mintea ei se întoarse îndată la clipele în care îi surprinsese privirea ațintită asupra ei într-un fel cu totul straniu, în care ochii lui cenușii, care de obicei își ascundeau gândurile atât de bine, păruseră că se măresc, că leapădă orice mister și că nu reflectă decât suferință și deznădejde.

"E disperat pentru că-și închipuie că iubesc pe Brent sau pe Stuart sau pe Cade. Și socotește că, neputând să se căsătorească cu mine, n-are decât

s-o ia pe Melanie, ca să facă plăcerea familiei sale. Dar dacă ar ști că-l iubesc..."

Mintea ei nestatornică trecu dintr-o dată de la cea mai adâncă deprimare la cea mai tulburătoare fericire. Găsise explicația reticențelor lui Ashley, a straniei lui purtări. Nu știa nimic! Vanitatea veni în ajutorul dorinței ei de a crede și îi transformă credința în siguranță. De-ar ști că-l iubește, ar alerga la ea. N-avea decât să...

"O", gândi ea încântată, apăsându-și degetele pe fruntea plecată, "ce proastă sunt că nu m-am gândit la asta mai înainte! Trebuie să găsesc mijlocul să-i spun. Dacă știe că-l iubesc, n-o va lua niciodată pe Melanie. Cum ar putea?"

Tresări, văzând că Gerald sfârșise rugăciunea și că maică-sa avea ochii ațintiți asupra ei. Începu îndată să spună rugăciunea mecanic, dar vocea îi era atât de schimbată, încât Mammy făcu ochii mari și-i zvârli o privire bănuitoare. Îndată ce-și sfârși rugăciunea și când începură Suellen și apoi Carreen, lăsă ca mintea s-o poarte iar la gândul nou și ademenitor pe care-l descoperise.

Chiar acum nu era prea târziu! Comitatul a fost deseori scandalizat de câte o pereche de îndrăgostiți care fugiseră împreună tocmai când unul sau altul dintre parteneri fusese aproape în fața altarului cu altcineva. Și logodna lui Ashley nici n-a fost măcar anunțată! Da, era încă timp!

Dacă Ashley și Melanie nu se iubeau, dacă nu era între ei decât o făgăduială veche, n-ar fi oare posibil ca Ashley să se dezlege de făgăduială și s-o ia pe ea, pe Scarlett? Firește, chiar asta și va face când va afla că-l iubește. Trebuie să găsească doar mijlocul de a-i face cunoscute sentimentele ei. Trebuie, și atunci...

Scarlett se trezi brusc din visul ei de fericire fiindcă găsise un răspuns și maică-sa o privea muștrătoare. Își reluă șirul răspunsurilor, deschise ochii și azvârli o privire iute în jurul ei. Trupurile ingenuncheate, lumina dulce a lămpii, penumbra care-i învăluia pe negrii ce se legănau încetisor, chiar obiectele cunoscute pe care le privise cu atâta aversiune cu un ceas mai înainte, luară dintr-o dată culoarea propriilor ei emoții, și sufrageria îi apărui din nou ca un loc plin de farmec. Nu va uita niciodată această clipă, nici această scenă.

"Fecioară prea curată", începu maică-sa. Rugăciunea Sfintei Fecioare începuse și Scarlett răspunse: "Roagă-te pentru noi", în timp ce vocea blândă de contraltă a lui Ellen slăvea însușirile Maicii Domnului.

Ca întotdeauna, din copilărie, pentru Scarlett aceasta era o clipă în care adora mult mai mult pe Ellen decât pe Sfânta Fecioară. Săvârșea poate un păcat, dar pe măsură ce se repetau străvechile fraze, Scarlett, cu ochii pe jumătate închiși, vedea chipul mamei, și nu pe acela al Sfintei Fecioare.

"Tămăduitoare a bolnavilor", "Lăcaș al înțelepciunii", "Mângâiere a păcătoșilor", "Sfânt trandafir", erau cuvinte minunate, fiindcă corespundeau însușirilor mamei ei. Dar în seara asta, din cauza exaltării, Scarlett găsi în desfășurarea ceremoniei, în cuvintele șoptite, în murmurul răspunsurilor, o frumusețe care depășea tot ce cunoscuse mai înainte. Și sufletul ei se înălță către Dumnezeu, sincer recunoscător, fiindcă se deschisese o cărare sub pașii ei care să-i îngăduie să iasă din deznădejde și să alerge în brațele lui Ashley.

Când răsună ultimul "Amin", se sculară toți, puțin cam amorțiți, iar Mammy fu ajutată să se scoale de eforturile unite ale Teenei și Rosei. Pork luă o feștilă de pe cămin, o aprinse de la lampă și ieși în hol. La picioarele scării în spirală se afla un bufet de nuc prea mare spre a fi așezat în sufragerie, pe care erau puse mai multe lămpi și un întreg șir de lumânări în sfeșnicele lor. Pork aprinse o lampă și trei lumânări și, cu prestanța pompoasă a unui mare șam-

belan al curții regale luminând mersul unui rege și al unei regine către camerele lor, porni în fruntea cortegiului care urca treptele scărilor, ținând lumina sus deasupra capului. Ellen urca în urma lui la brațul lui Gerald, urmată de cele trei fete care țineau în mână, fiecare câte o lumânare.

Scarlett intră în odaia ei, puse lumânarea pe un scrin înalt și începu să caute în dulap rochia de bal care avea nevoie de reparație. O luă pe braț și traversă, fără să se grăbească, culoarul. Ușa odăii părinților ei era întredeschisă și, înainte de a bate, auzi glasul lui Ellen, șoptit dar sever, spunând:

— Domnule O'Hara, Jonas Wilkerson trebuie dat afară.

Gerald izbucni:

— Și unde am să găsec un alt vechil care să nu mă fure?

— Trebuie dat afară numaidecât, mâine dimineată. Sam cel mare e un bun supraveghetor și-l poate înlocui, până ce vei găsi un alt vechil.

— A, bine! se auzi vocea lui Gerald. Am înțeles. Așadar, onorabilul Jonas a...

— Trebuie dat afară.

"Așadar, el e tatăl copilului lui Emmie Slaterry", gândi Scarlett. "La ce te poți aștepta de la un yankeu și de la o golancă albă?"

Apoi, după o pauză discretă care dădu lui Gerald timpul să se potolească, Scarlett bătut la ușă și întinse mamei sale rochia.

Când Scarlett se dezbracă și suflă în lumânare, avea pregătit un plan amănunțit pentru a doua zi. Era un plan foarte simplu, deoarece, ca o demnă fiică a lui Gerald care nu se încurca în considerații deșarte, nu-și uita scopul nici o clipă și nu se gândea decât la felul cel mai direct de a-l atinge.

La început va adopta o atitudine "mândră", așa cum îi poruncise Gerald. Cum va ajunge la Doisprezece Stejari, va încerca să pară cât se poate de veselă și de vioaie. Nimeni nu-și va putea închipui că fusese vreodată amărâtă din pricina lui Ashley și a Melaniei. Va fi cochetă cu toți bărbații care vor fi acolo. Va fi îngrozitor pentru Ashley, dar asta îl va face s-o dorească și mai mult. Nu va nesocoti nici un bărbat de vârsta însurătorii, de la bătrânul Frank Kennedy cel cu favoriți roșcați, care era curtezanul lui Suellen, până la fratele Melaniei, sfiosul Charles Hamilton care roșea întruna. Vor roi toți în jurul ei ca albinele în jurul stupului și Ashley o va lăsa pe Melanie spre a se alătura cercului admiratorilor. Apoi va găsi ea mijlocul să rămână singură cu el câteva minute, departe de mulțime. Nădăjduia că totul va decurge în această ordine, fiindcă altfel va fi mai greu. În orice caz, dacă Ashley nu făcea primii pași, va trebui să-i facă ea.

Când vor fi în sfârșit singuri, Ashley, având în minte proaspătă imaginea celorlalți bărbați îngrămădindu-se în jurul ei, va fi încă impresionat la gândul că toți bărbații aceștia o doreau și ochii lui vor avea din nou acea expresie de tristețe și de disperare. Atunci îi va reda bucuria, lăsându-l să afle că deși era atât de curtată, îl prefera tuturor. Și după ce o va fi recunoscut cu o grație plină de modestie, atitudinea ei va fi și mai elocventă. Firește, se va purta tot timpul ca o persoană bine-crescută. Nu-i trecea nici măcar prin minte să-i spună pe față că îl iubește... asta nu se putea. Dar felul în care-i va vorbi nu era decât un amănunt care n-o stingherea câtuși de puțin. Se mai descurcase ea în situații asemănătoare și se va descurca și acum.

Întinsă pe pat, scăldată de razele lunii, își închipui toată scena. Văzu expresia de uimire și de fericire de pe fața lui Ashley când își va da seama că-l iubește cu adevărat și auzi cuvintele pe care le va pronunța cerându-i să fie soția lui.

Firește, va trebui să-i spună atunci că nu se putea gândi să se căsătorească cu un bărbat logodit cu o altă fată, dar el va insista și, până la urmă, se va lăsa convinsă. Pe urmă vor hotărî să fugă la Jonesboro chiar în

după-amiaza aceea și...

Când te gândești că mâine la această oră ar putea fi doamna Ashley Wilkes!

Se ridică în capul oaselor, cu mâinile pe genunchi și, o clipă lungă, nesfârșită, își închipui că e doamna Ashley Wilkes... soția lui Ashley! Dar o îndoială i se strecură în suflet. Dacă nu se va petrece totul așa? Dacă Ashley n-o va ruga să fugă cu el? Izgoni cu hotărâre această idee din mintea ei.

"Nu vreau să mă gândesc la asta acum", își zise hotărât. "Dacă mă gândesc acum, îmi pierd liniștea. Nu-i nici un motiv ca lucrurile să nu se petreacă așa cum vreau eu... dacă mă iubește. Și știi că mă iubește."

Ridică bărbia și ochii ei verzi, mărginiți de gene negre, străluciră în lumina lunii. Ellen nu-i spusese niciodată că dorința și reușita sunt două lucruri deosebite; și viața încă n-o învățase că o întrecere nu-i câștigată de cel mai iute. Culcată în pat, în umbra argintie, curajul îi creștea și făcea planuri pe care le putea face o tânără de șaisprezece ani, când viața a fost atât de darnică cu ea încât o înfrângere i se pare imposibilă, și când o rochie frumoasă și un ten proaspăt sunt cele mai bune arme pentru a forța destinul.

Capitolul V

Era zece dimineăta. Pentru luna aprilie era o zi caldă și lumina aurie a soarelui năvălea strălucitoare în odaia lui Scarlett, pătrunzând prin perdelele azurii ale ferestrelor largi. Pereții de culoare gălbuie erau plini de lumină și mobilele masive de mahon luceau roșii ca vinul; podeaua strălucea ca sticla, afară de locurile unde o acopereau covoarele, formând pete vii de culoare.

În văzduh se și simțeau primele adieri ale verii georgiene, când căldura primăvărată cedează cu greu locul arșiței nemiloase. O căldură dulce năvălea în odaie, înmiresmată cu parfumuri catifelate de flori nenumărate, de copaci abia înmuguriți, de pământ umed de curând arat. Prin fereastră, Scarlett putea vedea mulțimea strălucitoare a șirurilor gemene de narcise galbene care mărgineau alea cu pietriș, tufișurile aurii de iasomie răsfirându-și ramurile înflorite până la pământ, ca o crinolină.

Păsările, mierlele și gaițele, învrăjbite ca totdeauna pentru stăpânirea magnoliei de sub fereastră ei, se ciondăneau; gaițele cu glas strident și acru, iar celelalte cu voci dulci și plângătoare.

O dimineată atât de radioasă o chema de obicei pe Scarlett la fereastră; atunci își rezema brațele pe pervazul lat și se îmbăta de miresmele și zgomotele Tarei. Azi însă nu dădea decât puțină atenție soarelui sau cerului azuriu; nu-și spunea decât: "Mulțumesc lui Dumnezeu că nu plouă". Pe pat era întinsă rochia de bal, de mătase verde ca mărul, cu garnitura de dantelă ecru, gata să fie împachetată într-o cutie mare de carton, spre a fi transportată la Doisprezece Stejari, ca să fie îmbrăcată înainte de începerea balului; Scarlett însă se strâmbă la vederea ei. Dacă planul ei reușea, nu va purta seara rochia. Cu mult înainte de începerea balului, ea și cu Ashley vor fi în drum spre Jonesboro spre a se căsători. Întrebarea chinuitoare era – ce rochie să poarte la picnic?

Ce rochie îi va scoate mai bine farmecele în evidență și o va face să pară mai irezistibilă lui Ashley? De la ora opt încerca și arunca rochii după rochii și acum stătea descurajată și necăjită în pantalonași de dantelă, în cache-corsef de olandă și trei jupoane spumoase de olandă și dantelă. Rochii aruncate zăceau împrejurul ei pe jos, pe pat, pe scaune, în grămezi vii de culori și panglici desfăcute.

Cea de organdi roz cu eșarfa lungă tot roz îi stătea bine, dar o purtase

vara trecută când Melanie fusese în vizită la Doisprezece Stejari și sigur că o va recunoaște. S-ar putea să fie destul de răutăcioasă să i-o spună. Cea de mătase neagră, cu mânecile bufante și cu gulerul "princesse" de dantelă, îi scotea minunat în relief pielea albă, dar o făcea să pară puțin mai matură. Scarlett își privi îngrijorată în oglindă chipul de șaisprezece ani, așteptându-se parcă să vadă zbârcituri și o bărbie cu mușchii căzuți. N-ar fi bine să pară bătrână, pe lângă Melanie, cu dulceața ei atât de tinerească. Cea de muselină cu dungi de culoarea levănțicăi era frumoasă, cu aplicații mari de dantelă și fileu la poale, dar nu se potrivea cu genul ei. S-ar potrivi cu profilul delicat al lui Carreen și cu fața ei spălăcită, dar Scarlett simțea că ei îi dădea un aer de școlăriță. N-ar fi bine să pară ca o școlăriță în fața Melaniei, o persoană cu o ținută atât de demnă. Cea de tafta verde în carouri, plină de volane mărginite de panglici verzi de catifea, era foarte frumoasă, de fapt rochia ei preferată, fiindcă dădea ochilor o culoare verde ca smaraldul. Dar, din nefericire, avea o pată de grăsime în față, pe corsaj. Sigur, ar putea prinde broșa drept peste pată, dar poate că Melanie are ochi ageri. Mai rămăseseră doar rochiile de bumbac de diferite culori, pe care Scarlett însă nu le găsea destul de festive pentru această împrejurare, și rochia de muselină verde cu floricele pe care o purtase în ajun. Era însă o rochie de după-amiază. Nu era nimerită pentru un picnic, fiindcă avea mâneci scurte și bufante și corsajul era decoltat ca pentru o rochie de bal. N-avea însă altceva de purtat. La urma urmei, nu îi era rușine de gâtul, de brațele și de pieptul ei, chiar dacă nu era cuviincios să le arăți dimineata.

În picioare în fața oglinzii, se răsucea ca să se vadă dintr-o parte și se gândea că n-avea de ce să-i fie rușine de corpul ei. Gâtul îl avea cam scurt, dar rotund, iar brațele erau durdulii și plăcute ochiului. Sâni ridicati sus de corset erau frumoși. Niciodată nu avusese nevoie să coasă rânduri de volănașe de mătase sub căptușeala corsajului așa cum fac cele mai multe dintre fetele de șaisprezece ani, ca să dea corpurilor lor curbele și rotunjimea dorită. Era fericită că moștenise mâinile fine și albe ale lui Ellen, ca și picioarele ei mici, și ar fi vrut să fie și de înălțimea lui Ellen, dar se mulțumea așa cum era. Păcat că nu se pot arăta și picioarele, își zise în gând, ridicându-și fustele și uitându-se cu părere de rău la ele, durdulii și bine făcute sub pantalonași. Avea picioarele atât de frumoase! Chiar și fetele de la Institutul pentru domnișoare din Fayetteville fuseseră silite să recunoască acest lucru; și cât despre mijlocul ei, nu era nimeni nici în Fayetteville, nici în Jonesboro, nici în trei comitate care să aibă un mijloc atât de subțire.

Gândurile în privința mijlocului ei o readuseră la chestiuni practice. Rochia de muselină verde avea patruzeci și trei de centimetri la talie, iar Mammy îi strânsese șireturile corsetului ca pentru rochia de mătase neagră, care avea patruzeci și cinci de centimetri. Mammy va trebui să-i strângă mai tare șireturile de la corset. Deschise ușa, împingând-o, trase cu urechea și auzi în hol pașii greoi ai lui Mammy. O strigă enervată, știind că poate țipa cât vrea, deoarece Ellen era în cămară și-i măsura bucătăresei porțiile zilnice de alimente.

— Unii oameni c'ed că pot să sbo', mormăi Mammy suind scările cu pas târșăit.

Intră pufnind, cu expresia celui care se așteaptă la o bătălie și e gata pentru ea. În mâinile ei mari și negre ducea o tavă cu mâncare aburindă, doi ignami înotând în unt, o grămadă de plăcinte de hrișcă însirocate și o felie de șuncă plină de grăsime. Zărind povara lui Mammy, expresia feței lui Scarlett se schimbă de la una de enervare trecătoare, la una de încăpățănare războinică. În focul încercării rochiilor, uitase de legea de oțel a lui Mammy, anume că înainte de a merge la o petrecere fetele O'Hara trebuie să fie atât de

bine îndopate cu mâncare, încât să nu mai fie în stare să mănânce din ceea ce se va servi la petrecere.

— Degeaba. Nu mănânc. Du totul înapoi la bucătărie.

Mammy puse tava pe masă și se propti în fața lui Scarlett, cu mâinile în solduri.

— Ba da, ai să mănânci! N-am poftă să se-ntâmples ca la ultimul picnic, când eram bolnavă și n-am putut să-ți aduc tava înainte de-ai plecat. Ai să mănânci totul, pân' la cea din u'mă fă'ămiță!

— Ba nu! Acum, hai și-mi strânge șireturile mai tare fiindcă am întârziat. Am auzit că trăsura a tras în fața casei.

Tonul lui Mammy deveni mios.

— Haide, haide, domnișoa'ă, fii cuminte și vin' de mănâncă numa' un pic. Domnișoa'a Ca'een și domnișoa'a Suellen au mâncat tot.

— Cred și eu, zise Scarlett, disprețuitoare. N-au curaj nici cât un iepure. Dar eu nu vreau! Am terminat cu tăvile! N-am să uit când am mâncat o tavă întreagă și m-am dus apoi la Calvert-i; și aveau înghețată – cu gheață adusă tocmai de la Savannah și n-am putut mânca decât o linguriță. Azi am să-mi fac toate chefurile și am să mănânc cât vreau.

Auzind această intenție îndrăzneată, fruntea lui Mammy se încruntă de indignare. Ceea ce se cuvine să facă o tânără domnișoară și ceea ce nu se cuvine erau în mintea lui Mammy două lucruri tot atât de deosebite ca negru de alb; între ele nu exista nici un prag de trecere. Suellen și Carreen erau ca argila în mâinile ei voinice și-i ascultau cu sfîntenie vorbele. Fusesse întotdeauna greu s-o învețe pe Scarlett că cele mai multe din impulsurile ei naturale erau nedemne de o doamnă. Victoriile pe care le repurta Mammy asupra lui Scarlett erau greu câștigate și se datorau unor șiretlicuri necunoscute de mintea albilor.

— Dacă dumitale nu-ți pasă ce zice lumea de familia dumitale, mie îmi pasă, zise ea. Și nu v'eu ca lumea de la pet'ec'e să spună că nu ești bine-c'escută! Ți-am spus și ți-am 'epetat că o doamnă e distinsă dacă mănâncă doa' cât o păsă'ică. Și nu v'eu să te duci la domnu' Wilkes și să mănânci ca o sclavă ca'e muncește la câmp și să-nghiți ca un po'c.

— Mama e o doamnă adevărată și tot mănâncă.

— Când o să te mă'iți, o să poți și dumneata să mănânci, răspunse Mammy. Când domnișoa'a Ellen e'a de vâ'sta dumitale, nu mânca nimic când ieșea, și nici mătușa Pauline, și nici mătușa Eulalie. Și toate s-au mă'itat! Domnișoa'ele ca'e mănâncă mult nu găsesc ap'oape niciodată bă'bați.

— Nu cred. La picnicul la care ai fost bolnavă și n-am mâncat nimic înainte, Ashley Wilkes mi-a spus că-i place să vadă o fată care mănâncă cu poftă.

Mammy dădu din cap, prevestind a rău.

— Ce spun domnii și ce c'ed, sunt două luc'u'i deosebite. Și n-am auzit ca domnu' Ashley să te fi ce'ut.

Scarlett se încruntă, vru să se răstească la ea și apoi se opri. Mammy o nimerise bine și n-avea ce răspunde. Văzând expresia încăpățânată din ochii ei, Mammy își luă tava și, cu șiretenia caracteristică rasei sale, își schimbă tactica. Pornind spre ușă, oftă.

— Atunci, bine. Tocmai îi spuneam bucătă'esei când p'egătea tava asta că o doamnă distinsă se cunoaște după cât mănâncă și i-am spus că n-am văzut altă doamnă ca'e să mănânce mai puțin ca domnișoa'a Melly Hamilton, atunci când e'a în vizită la domnul Ashley – adică v'eu să spun la domnișoa'a India.

Scarlett se uită bănuitoare la ea, dar fața lată a lui Mammy nu avea decât o expresie de nevinovăție și de regret pentru faptul că Scarlett nu era o doamnă atât de distinsă ca Melanie Hamilton.

— Pune tava jos și vino de strânge șireturile, zise Scarlett enervată. Și pe urmă, am să încerc să mănânc puțin. Dacă aş mânca acum, nu m-ai putea strânge destul.

Ascunzându-și victoria, Mammy puse tava jos.

— Cu ce se-mb'acă mielușica mea?

— Cu aia, zise Scarlett arătând cu degetul spre grămada de muselină verde înflorată.

Imediat Mammy porni la atac:

— Nu, n-ai s-o pui p'aia. Nu e bună pent'u dimineață. Nu poți să-ți a'ăți pieptu' înainte de o'a t'ei și 'ochia aia n-a'e mâneci și e p'ea decoltată. Și-ai să te umpli de pist'ui, cum te văd și mă vezi, și n-am poftă de asta după ce te-am uns toată ia'na cu ză', ca să ște'g pist'uui pe ca'e i-ai căpătat la Savannah pe plajă. Să știi că mă duc să te spun mamei.

— Dacă îi spui o vorbă înainte de a mă îmbrăca, n-am să mănânc nici o bucățică, zise Scarlett hotărâtă. Și mama n-are să aibă timp să mă trimită înapoi să mă schimb.

Mammy oftă resemnată, dându-se bătută. Dintre cele două rele, era mai bine ca Scarlett să poarte o rochie de după-amiază la un picnic de dimineață, decât s-o vadă înfulecând ca un porc.

— Țin'te de ceva și t'age-ți 'ăsufla'ea, îi porunci ea.

Scarlett o ascultă, se opinti și apucă strâns unul din picioarele patului. Mammy trase și smuci viguros, și când mica circumferință a taliei strânsă în balene se micșoră, o privire afectuoasă și mândră străluci în ochii ei.

— Nimeni n-are un mijlocel ca mielușica mea, zise ea. De câte o'i o st'âng pe domnișoa'a Suellen sub cincizeci de centimet'i, e gata să leșine.

— Pff! zise Scarlett, vorbind cu greu. N-am leșinat niciodată în viața mea.

— Ei, n-a' st'ica dac-ai leșina din când în când, o sfătui Mammy. Ești așa de ob'aznică uneo'i, domnișoa'ă Sca'lett. De mult voiam să ți-o spun – nu-i f'umos așa, să nu leșini niciodată, când vezi șe'pi, și șoa'eci, și alte lighioane. Nu când ești acasă – da' când ești în societate. Și ți-am mai spus că...

— Hai, grăbește-te. Nu mai vorbi atâta. Ai să vezi că-mi găsesc eu bărbat. Ai să vezi tu, chiar dacă nu țiip și leșin. Doamne, ce strâns mi-e corsetul! Pune-mi rochia.

Cu băgare de seamă Mammy lăsă să cadă cei zece metri de muselină verde înflorată peste grămada de jupoane și încheie spatele îngust și decoltat al rochiei.

— Să-ți ții șalul pe ume'i când stai la soa'e și să nu-ți scoți pălă'ia când ți-e cald, îi porunci ea. Altfel, când o să te înto'ci acasă ai să fii oflită ca băt'ăna madam Slatte'y. Acum, hai și mănâncă, scumpa mea, da' nu mânca p'ea 'epede. Nu e nevoie să ți se-ntoa'că înapoi imediat.

Ascultătoare, Scarlett se așeză în fața tăvii, întrebându-se cum va încapa mâncarea în stomacul ei și cum o să mai poată respira. Mammy luă un prosop mare de la lavabou și îl legă cu grijă în jurul gâtului lui Scarlett, întinzând faldurile-i albe peste poala ei. Scarlett începu cu șunca, fiindcă îi plăcea, și se sili să înghită.

— Of, Doamne, de ce nu sunt măritată! zise ea cu ciudă, trecând cu scârbă la ignami. M-am săturat să fiu veșnic nenaturală și să nu fac nimic din ce vreau. M-am săturat să mă prefac că mănânc ca o păsărică, și să merg încet când aş vrea, să alerg, și să spun că-mi vine să leșin după un singur vals când aş putea dansa două zile fără să obosesc. M-am săturat să zic: Ce minunat ești! unor dobitoci care n-au nici jumătate din mintea mea și m-am săturat să mă prefac că nu știu nimic, pentru ca bărbații să-mi poată povesti de toate și să-și dea și aere făcând-o... Oh, Mammy, nu mai pot mânca nici o înghițitură.

— Gustă o plăcintă caldă, zise Mammy, neînduplecată.
— De ce trebuie ca fetele să pară proaste ca să-și poată găsi un bărbat?
— Eu zic pent'u că domnii nu știu ce v'EAU. Nu știu decât ce c'ED că v'EAU. Și dacă le dai ce c'ED că v'EAU, atunci scapi de multe necazu'i și neno'oci'ea de-a 'ămâne fată băt'ână. Și li se pa'e că v'EAU fete mititele cu pofta de mânca'e a unei păsă'ici și fă'ă minte deloc. Un domn nu ia o doamnă dacă bănuiește că e mai deșteaptă ca el.

— Nu crezi că bărbații se miră după ce se căsătoresc când descoperă că nevestele lor sunt deștepte?

— Ei, atunci e p'ea tâziu. Sunt deja căsăto'iți. De altfel, domnii vo' ca nevestele lo' să fie deștepte.

— Într-o zi am să fac și-am să spun tot ce vreau și puțin îmi pasă dacă n-are să placă lumii.

— Ba n-ai s-o faci, zise Mammy acră. Nu cât mai t'ăiesc eu. Mănâncă o plăcintă acum. Moaie-o în și'op, scumpa mea.

— Nu cred că fetele yankee se poartă ca niște proaste. Când eram anul trecut la Saratoga, am văzut multe purtându-se ca și cum ar avea bun-simț, și chiar în fața bărbaților.

Mammy strâmbă din nas.

— Fetele yankee! Da, c'ED că vo'besc tot ce v'EAU, da' n-am văzut pe multe ce'ute în căsăto'ie la Sa'atoga.

— Dar și yankeu se căsătoresc, replică Scarlett. Doar nu cresc din pământ. Se căsătoresc și au copii. Sunt și așa foarte mulți.

— Bă'bații le iau pent'u ave'e, zise Mammy neclintită.

Scarlett muie plăcinta în sirop și o băgă în gură. Poate că Mammy avea puțină dreptate. Trebuie să aibă, fiindcă și Ellen spunea aceleași lucruri, în cuvinte mai deosebite, mai delicate. De fapt, toate mamele prietenelor ei își învățau fetele că trebuie să pară neajutorate, languroase, delicate ca porumbețele. Trebuia mult tact ca să deprinzi și să menții o astfel de atitudine. Poate că fusese prea obraznică. Uneori discutase cu Ashley și-și spusese deschis părerea. Poate că lucrul acesta și plăcerea sănătoasă pe care i-o dădeau plimbările și călăria îl îndepărtaseră de ea și-l apropiaseră de plăpânda Melanie. Poate că dacă și-ar schimba tactica... Simțea însă că dacă Ashley s-ar lăsa cucerit de șiretlicuri feminine, nu l-ar mai putea respecta. Orice bărbat care era destul de prost pentru a se lăsa cucerit de un oftat, un leșin și de un "O! ce minunat ești!" nu era demn de ea. Părea însă că tuturor bărbaților le plac lucrurile astea.

Dacă în trecut întrebuințase cu Ashley o tactică greșită – atunci ce-a fost a fost. Azi va folosi alta, tactica bună. Voia să se mărite cu el și nu avea decât câteva ceasuri ca să-l cucerească. Dacă leșinul sau un leșin prefăcut vor ajuta, atunci va leșina. Dacă fandoselile, cochetăria sau prostia îl atrag, va flirta și va părea mai proastă chiar decât Cathleen Calvert. Și dacă va fi nevoie de gesturi mai îndrăznețe, atunci le va face. Acum ori niciodată!

Nu era cine să-i spună lui Scarlett că propria ei personalitate, deși de o vitalitate înspăimântătoare, era mai seducătoare ca orice artificii pe care le-ar adopta. Dacă i s-ar fi spus, ar fi fost satisfăcută, dar n-ar fi crezut. Și lumea civilizată din care făcea parte ar fi rămas sceptică, fiindcă niciodată, înainte sau mai târziu, nu se pusese atât de puțin preț pe naturalețea feminină.

Pe când trăsura o ducea pe drumul roșu spre plantația Wilkes-ilor, Scarlett avea un sentiment de plăcere vinovată prin faptul că nici mama, nici Mammy nu veneau la petrecere. La picnic nu va fi nimeni care, cu o ușoară ridicare din sprâncene sau cu o strâmbătură de nemulțumire, să intervină în

planul ei de acțiune. Desigur că Suellen are s-o părăscă a doua zi, dar dacă toate vor merge cum nădăjduia Scarlett, bucuria familiei din cauza logodnei ei cu Ashley sau din cauza fugii ei va fi mai mare decât neplăcerea lor. Da, era foarte mulțumită că Ellen fusese silită să rămână acasă.

Gerald, stimulat de coniac, îl concediasse pe Jonas Wilkerson în dimineața aceea, și Ellen rămăsese la Tara să controleze socotelile plantației înainte de plecarea lui. Scarlett își luase rămas bun de la mama ei, sărutând-o în micul birou unde era așezată în fața mesei de scris, cu casetele pline de hârtii. Cu pălăria în mână, Jonas Wilkerson stătea lângă ea; fața lui cu pielea galbenă și întinsă abia ascundea ura și furia care-l stăpâneau pentru că era dat afară, fără menajamente, din cel mai bun loc de vechil din tot comitatul. Și numai din cauză că-i dăduse puțină atenție Emmiei Slattery. I-a spus de nenumărate ori lui Gerald că Emmie ar fi putut avea copilul tot așa de bine de la vreo zece alți bărbați – un fapt pe care-l recunoștea și Gerald – dar pentru Ellen lucrul acesta nu avea nici o însemnătate. Jonas îi ura pe toți cei din Sud. Ura politețea rece cu care se purtau cu el și disprețul ce-l nutreau pentru rangul lui social, ascuns prea puțin sub politețea lor. O ura pe Ellen O'Hara mai mult ca pe ceilalți, fiindcă personifica tot ce ura el la cei din Sud.

Mammy, ca cea mai mare peste femeile plantației, rămăsese s-o ajute pe Ellen, și acum Dilcey era pe capră lângă Toby, cu rochiile de bal ale fetelor într-o cutie lungă pe care o ținea în poală. Gerald călărea lângă trăsură pe calul lui de vânătoare, încălzit de coniac și mulțumit de sine însuși, fiindcă soluționase atât de repede neplăcuta chestiune a lui Wilkerson. Aruncase toată răspunderea asupra lui Ellen și nici nu-i trecea prin minte că soției lui îi părea rău că nu vine la picnic și nu-și va vedea prietenii; era o minunată zi de primăvară; lanurile lui crescuseră frumos, păsările cântau și se simțea prea tânăr și vesel ca să se mai gândească la altceva. Din când în când începea să cânte "Peg se plimbă cu trăsura" și alte cântece irlandeze, sau cântecul de jale pentru moartea lui Robert Emmet "Depart e țara unde zace tânărul ei erou".

Era fericit, plăcut emoționat la gândul că va petrece ziua țipând despre yankei și război și mândru de cele trei fiice ale lui, frumoase, îmbrăcate în crinoline largi în culori vii, sub umbreluțe caraghioase de dantelă. Nu se mai gândea deloc la conversația din ajun cu Scarlett, fiindcă îi dispăruse complet din minte. Se gândea numai că e frumoasă și că se poate mândri cu ea și că azi ochii ei erau verzi ca dealurile Irlandei. Acest ultim gând îl făcu să se gândească la sine însuși, fiindcă cuprindea o nuanță de poezie, așa că le făcu fetelor cinstea să cânte tare și puțin fals: "Purtând culoarea verde".

Privindu-l cu duiosul dispreț pe care-l au mamele pentru fiii lor fanfaroni, Scarlett știa că diseară va fi foarte beat. Întorcându-se acasă pe întuneric, va sări ca de obicei peste toate gardurile dintre Doisprezece Stejari și Tara, și nădăjduia că din mila Cerului și prin bunul-simț al calului nu-și va frânge gâtul. Va ocoli disprețuitor podul și va trece înot cu calul prin râu; se va întoarce acasă răcnind; Pork, care în asemenea ocazii îl aștepta în hol cu o lampă aprinsă, îl va culca pe sofaua din birou.

Are să-și strice costumul cel nou de postav cenușiu și a doua zi dimineață va înjura îngrozitor din cauza asta și îi va povesti lui Ellen, cu multe amănunte, cum calul a căzut de pe pod din pricina întunericului – o minciună sfruntată cu care nu va putea păcăli pe nimeni, dar va fi primită de toți făcându-l să se creadă foarte deștept.

"Tata e un om drăguț, egoist și iresponsabil", se gândi Scarlett, cu inima plină de dragoste pentru el. Se simțea atât de emoționată și de fericită în dimineața asta, încât în dragostea ei cuprindea întreaga lume, alături de Gerald. Era frumoasă și o știa; până diseară Ashley va fi al ei; soarele era cald și dulce și în fața ochilor ei se întindea splendoarea primăverii din Georgia.

De-a lungul drumului, tufişurile de mure ascundeau sub verdele lor dulce râpele săpate de puhoaiete iernii; pietroaiete golaşe de granit, lustruite de ploi, răsăreau din pământul roşu şi începeau să se acopere cu tufe de măceşi, ca şi de toporaşi sălbatici de un violet dulce. Pe dealurile împădurite de deasupra râului, florile de corn luceau albe ca şi cum ar mai fi rămas zăpadă printre verdeată. Merii pădureţi erau plini de muguri şi de flori de la alb gingaş la roz, iar sub pomii printre care razele de soare făceau să lucească acele de pin, caprifoiul sălbatic se întindea ca un covor pestriţ, roşu aprins, portocaliu şi roz. Adierea avea o mireasmă uşoară, sălbatică, de plante verzi şi lunca mirosea atât de frumos încât îţi venea s-o mănânci.

"Am să-mi amintesc până la moarte ce frumoasă a fost ziua asta", se gândi Scarlett. "Poate că va fi ziua nunţii mele."

Şi cu clopoţei sunându-i în inimă, se gândi cum ea şi cu Ashley vor pleca, poate călare, prin bogăţia de flori şi verdeată, chiar în după-amiaza asta, sau diseară la lumina lunii, şi se vor duce la Jonesboro să caute un preot. Fără îndoială că va trebui să fie recăsătorită de un preot la Atlanta, dar de asta se vor îngriji Ellen şi Gerald. Se cutremură puţin când se gândi ce palidă de umilire va fi Ellen când va auzi că fiica ei fugise cu logodnicul alteia, dar ştia că o va ierta când îi va vedea fericirea. Şi Gerald o va certa şi va răcni, dar deşi în ajun spusese că n-ar vrea ca ea să se mărite cu Ashley, va fi nespus de mulţumit de alianţa între familia lui şi Wilkes-i.

"Toate astea sunt griji pentru după nuntă", se gândi ea alungând necazurile.

Era cu neputinţă să simţi altceva decât o bucurie fără margini sub soarele cald al acestei primăveri, când hornurile de la Doisprezece Stejari începeau să se vadă pe dealul de peste râu.

"Am să trăiesc acolo toată viaţa şi am să mai văd cincizeci de primăveri ca asta şi poate mai multe şi am să povestesc copiilor şi nepoţilor mei ce frumoasă a fost primăvara asta, mai frumoasă decât oricare vor vedea ei."

Acest ultim gând o umplu de atâta fericire, încât începu şi ea să cânte ultimul refren din "Purtând culoarea verde", şi Gerald o aplaudă zgomotos.

— Nu ştii de ce eşti atât de fericită azi-dimineaţă, zise Suellen acră, încă sub impresia că i-ar fi stat mai bine rochia de bal de mătase verde a lui Scarlett.

Şi de ce era Scarlett întotdeauna atât de egoistă când era vorba să-şi împrumute rochiile şi pălăriile? Şi de ce o susţinea mama întotdeauna, afirmând că verdele nu e o culoare pentru Suellen?

— Doar ştii că logodna lui Ashley va fi anunţată diseară? Aşa a spus tata azi-dimineaţă. Şi ştii că de luni de zile te gândeşti la el.

— Asta-i tot ce ştii, zise Scarlett scoţând limba, nevrând să-şi piardă buna dispoziţie.

Ce surprinsă va fi domnişoara Suellen mâine dimineaţă, pe vremea asta!

— Susie, ştii că nu e adevărat, protestă Carreen indignată. Scarlett ţine la Brent.

Scarlett se uită cu o privire amuzată la sora ei mai mică, întrebându-se cum poate fi atât de drăguţă. Toată familia ştia că inima de fetiţă de treisprezece ani a lui Carreen bătea pentru Brent Tarleton, care nici nu se uita la ea decât ca la sora mai mică a lui Scarlett. Când Ellen nu era de faţă, toţi o necăjeau până când începea să plângă.

— Scumpa mea, puţin îmi pasă de Brent, zise Scarlett, care era atât de fericită încât putea fi generoasă. Şi nici el nu ţine la mine. Aşteaptă să creşti tu!

Faţa mică şi rotundă a lui Carreen se îmbujoră, în timp ce în sufletul ei plăcerea se lupta cu nesiguranţa.

— O, Scarlett, crezi?

— Scarlett, știi că mama a spus că e prea mică să se gândească de pe acum la adoratori – și tu îi bagi idei în cap.

— Atunci, du-te și părăște-mă dacă vrei, că tot nu-mi pasă, zise Scarlett. Ai vrea s-o ții acasă, fiindcă îți dai seama că are să fie mai frumoasă ca tine peste un an.

— Fiți cuminți azi, sau vă cumințesc eu cu cravașa, le preveni Gerald. Haide, tăceți! Parcă se aude uruit de roți. Trebuie să fie Tarleton-ii sau Fontaine-ii.

Pe când se apropiau de drumul curmeziș care cobora dealul acoperit de păduri dese dinspre Mimosa și Fairhill, se auzi mai distinct tropot de potcoave și uruit de roți de trăsură; glasuri ascuțite de femei, sporovăind tare, răsunau din dosul perdelei de pomi. Gerald o luă înainte; își struni calul și-i făcu semn lui Toby să oprească trăsura acolo unde cele două drumuri se încrucișau.

— Sunt doamnele Tarleton, anunță fiicelor sale, cu fața-i roșie surâzătoare, fiindcă după Ellen nu era nici o doamnă din tot comitatul care să-i placă mai mult ca roșcovana doamnă Tarleton. Și ea mână caii! Ah, ce mână are femeia asta când ține hățurile! Ușoare ca pana și tari ca oțelul și totuși frumoase... să le săruți. Păcat că nici una dintre voi nu aveți asemenea mâini, adăugă ei aruncând fetelor sale o privire afectuoasă dar muștrătoare. Carreen se teme de cai și Sue are mâinile ca de fier când e vorba să țină hățurile, și tu, pisicuțo...

— În orice caz, pe mine nu m-a trântit niciodată calul, strigă Scarlett indignată. Doamna Tarleton ia o trântă la fiecare vânătoare.

— Și-și frânge clavicula ca un bărbat, zise Gerald. Nu leșină, nu se agită. Acum, tăceți, fiindcă iată că se apropie.

Se ridică în scări, își scoase pălăria cu un gest larg când trăsura Tarleton-ilor se opri, încărcată de fete în rochii de culori vii cu umbrele și voaluri, și cu doamna Tarleton pe capră, așa cum spusese Gerald. Cu cele patru fiice ale ei, cu Mammy a lor și cu rochiile de bal în cutiile lungi de carton, nu mai era loc pentru vizitiu. În afară de asta, Beatrice Tarleton nu dădea nimănui voie, fie alb sau negru, să țină hățurile când brațele ei nu erau rănite. Gîngașă, cu oase fine, atât de albă la piele încât părul roșcat părea să fi tras toată roșeața din față pentru șuvițele ruginii, avea totuși o sănătate de fier și o energie neobosită. Născuse opt copii, toți roșcovani și plini de viață ca și ea, și îi crescuse bine, zicea comitatul, fiindcă le acordase toată duioasa neglijență și toată severa disciplină pe care o acorda și mânjilor pe care îi creștea. "Strunește-i, dar nu le distruge personalitatea" – era motoul doamnei Tarleton.

Iubea caii și vorbea despre ei întruna. Îi înțelegea și se ocupa de ei mai bine decât orice bărbat din comitat. Mânjii nu mai încăpeau în ogradă și se răspândeau și pe peluză, așa cum cei opt copii ai ei nu mai încăpeau în casa de pe deal. Mânjii, fiii și fiicele și câinii de vânătoare se țineau după ea când cutreiera plantația. Credea că toți caii ei, mai ales iapa cea roșie, Nellie, au inteligență omenească, și dacă grijile casei o ocupau după ora când voia să-și facă plimbarea călare zilnică, dădea unui negru mititel zaharnița și-i spunea: "Dă-i un pumn de zahăr lui Nellie și spune-i că viu imediat."

Rareori purta altceva decât costumul de călărie, fiindcă fie că era călare sau nu, întotdeauna spera că va călări, astfel că se îmbrăca de dimineată cu acest costum. În fiecare dimineată, pe ploaie sau pe soare, Nellie era înșeuată și adusă în fața casei, să aștepte ca doamna Tarleton să găsească un ceas în care să-și poată părăsi ocupațiile. Fairhill era însă o plantație greu de condus, așa că stăpâna casei nu prea avea timp de prisos, și de multe ori Nellie se plimba ceasuri întregi încoace și încolo fără călăreată, în timp ce Beatrice

Tarleton petrecea ziua cu fusta costumului neglijent aruncată peste braț, lăsând să se vadă carâmbul cizmulițelor.

Astăzi, îmbrăcată într-o rochie de mătase neagră cu o crinolină mică, demodată, arăta tot ca în hainele de călărie; pălăriuța neagră cu pană lungă, pusă cochet pe un ochi căprui, plin de lumină și de haz, semăna cu pălăria veche și hărtănită pe care o purta la vânătoare.

Făcu un semn cu biciul când îl văzu pe Gerald și-și opri perechea de cai roșcați; cele patru fete se aplecară peste trăsură cu țipete de bucurie, încât caii începură să tropăie alarmați. Unui observator întâmplător i s-ar fi părut că cele două familii nu se văzuseră de ani de zile, nu numai de două zile. Dar Tarleton-ii erau sociabili și-și iubeau vecinii, mai ales pe fetele O'Hara. De fapt, le plăceau Suellen și Carreen. Nici o fată din tot comitatul nu o simpatiza pe Scarlett, în afară doar de proasta de Cathleen Calvert.

Vara, în comitat avea loc câte un picnic și un bal aproape în fiecare săptămână, dar pentru cele patru fete Tarleton, cu imensa lor capacitate de distracție, fiecare picnic și fiecare bal părea să fi fost primul. Formau un cvartet frumos și vesel, așa înghesuie, cu crinolinelor și volanele revărsându-se peste marginile trăsurii și cu umbreluțele jucând și lovindu-se una de alta deasupra pălăriilor de pai cu boruri mari, acoperite de trandafiri și împodobite cu panglici de catifea neagră înnodate sub bărbie. Sub pălăriile acestea se vedeau toate nuanțele de păr roșu: părul roșu pur și simplu al lui Hetty, blondul roșcat al Camillei, arămiul Randei și buclele roșii ca morcovul ale lui Betsy.

— Frumos grup, doamnă, zise Gerald, cavalier, oprindu-și calul lângă trăsură. Mai au însă mult până să o întreacă pe mama lor.

Doamnei Tarleton îi jucau ochii în cap de satisfacție; își mușcă buza de jos, în semn de comică aprobare, iar fetele strigară:

— Mamă, nu mai face ochi dulci, că te spunem tatei! Domnule O'Hara, niciodată nu avem succes în fața unui bărbat frumos ca dumneata, când e mama cu noi.

Scarlett râse cu ceilalți la aceste glume dar, ca de obicei, libertatea cu care fetele Tarleton se purtau cu mama lor o izbea în mod neplăcut. Se purtau cu ea ca și cum ar fi fost una dintre ele și ar fi avut șaisprezece ani. Pentru Scarlett, numai gândul că ar putea spune asemenea lucruri mamei ei îi părea un sacrilegiu. Și totuși – totuși – era și ceva plăcut în relațiile dintre fetele Tarleton și mama lor, și ele o adorau, deși o criticau, o muștrău și o necăjeau. Nu că ar fi preferat o mamă ca doamna Tarleton în locul lui Ellen, se grăbi Scarlett să recunoască în mod cinstit, dar trebuie să fie amuzant să te joci cu mama. Știa că însuși gândul acesta e o lipsă de respect față de Ellen și îi era rușine de el. Și mai știa că astfel de gânduri nu tulburau mințile din cele patru capete acoperite de păr roșcat și, ca întotdeauna când se simțea deosebită de vecinele ei, o cuprinse o jenă supărătoare.

Deși mintea îi era ageră, nu era totuși făcută pentru analiză; își dădea însă seama, pe jumătate conștient, că deși fetele Tarleton erau nedisciplinate ca mânjii și sălbătice ca iepurii, aveau totuși o simplitate a spiritului pe care o căpătaseră prin moștenire. Și din partea mamei lor și din partea tatălui erau georgiene, georgiene din nordul regiunii: numai o generație le despărțea de pionieri. Erau sigure de ele și de mediul lor. Știau din instinct ce trebuiau să facă, așa cum știau și Wilkes-ii, deși în moduri foarte deosebite; în ele nu se nășteau conflicte ca acelea ce izbucneau în sufletul lui Scarlett, în care se amesteca sângele unei aristocrate rafinate cu vocea blândă, venită de pe coastă, cu sângele unui țaran irlandez viclean și primitiv. Scarlett ar fi vrut s-o respecte și s-o adore pe mama ei ca pe un idol, dar să-i și ciufulească părul și s-o necăjească. Știa însă că nu putea fi decât într-un fel, sau într-altul. Era

aceeași emoție contradictorie care o făcea să dorească să se poarte cu bărbații când ca o doamnă delicată și bine-crescută, când ca o ștregăriță care nu se dă în lături de la câteva sărutări.

— Ce face Ellen azi-dimineață? întrebă doamna Tarleton.

— Îl dă afară pe vechilul nostru și a rămas acasă ca să controleze socotelile. Dar unde sunt soțul și fiii dumitale?

— Au plecat de mult la Doisprezece Stejari – ca să guste puncii și să vadă dacă e destul de tare, parcă n-ar avea timp s-o facă până mâine dimineață. Am să-i cer lui John Walaces să-i țină toată noaptea, chiar dacă trebuie să-i culce în grajd. Cinci bărbați beți sunt prea mult pentru mine. Până la trei, suport, dar...

Gerald o întrerupse repede, ca să schimbe vorba. Le auzea pe fetele lui chicotind în spate, amintindu-și în ce stare se întorsese el de la picnicul Wilkes-ilor din toamna trecută.

— Și azi, de ce nu ești călare, doamnă Tarleton? Parcă nu-ți stă bine fără Nellie. Ești un adevărat stentor.

— Un stentor, incultule? exclamă doamna Tarleton, imitând accentul lui irlandez. Vrei să spui centaur; stentor înseamnă un om cu o voce ca un gong de alamă.

— Stentor sau centaur, n-are a face, răspunse Gerald fără să-i pese de greșeală. Și glasul ți-e ca un gong de alamă, doamnă, mai ales când chemi câinii la vânatoare.

— Vezi, mamă, zise Hetty, ți-am spus eu că de câte ori vezi o vulpe, scoți țipete ca ale indienilor comanși.

— Da, dar nu așa de tare ca tine când îți spală Mammy urechile, răspunse doamna Tarleton. Și ai șaisprezece ani! întrebi de ce nu sunt călare azi? Fiindcă Nellie a fătat devreme azi-dimineață.

— Nu mai spune! strigă Gerald cu mare interes, cu toată pasiunea pentru cai a irlandezului strălucind în ochii lui.

Și iar simți Scarlett că mama ei nu se putea compara cu doamna Tarleton. Pentru Ellen, nici iepele nici vacile nu fătau. De fapt aproape că nici găinile nu se ouau. Ellen se făcea că nu știe lucrurile astea. Doamna Tarleton nu avea însă asemenea reticențe.

— O iepșoară?

— Nu, un mânz mititel cu picioare lungi de aproape doi metri. Trebuie să vii să-l vezi, domnule O'Hara. E un adevărat cal Tarleton, roșu ca buclele lui Hetty.

— Și chiar seamănă cu Hetty, zise Camilla, care dispăru imediat țipând într-un vârtej de fuste, pantalonași și pălării, când Hetty, care avea de fapt fața lunguiață, începu s-o ciupească.

— Mânzoaicele mele au mâncat cam prea mult ovăz azi-dimineață, zise doamna Tarleton. Nu mai conțin cu sporovăială de când au auzit vestea despre Ashley și mica lui verișoară din Atlanta. Cum o cheamă? Melanie? E drăguță, mititica, dar nu-mi pot niciodată aminti nici chipul, nici numele ei. Bucătăreasa noastră e soția majordomului Wilkes-ilor, care a adus aseară vestea că la bal se va anunța logodna, și bucătăreasa ne-a spus-o de dimineață. Fetele sunt foarte emoționate, deși nu văd de ce. Toată lumea știa de mult că Ashley se va căsători cu ea, dacă nu va lua pe una din verișoarele lui din familia Burr de la Macon. Întocmai cum Honey Wilkes are să se mărite cu Charles, fratele Melaniei. Spune-mi, domnule O'Hara, este oare interzis ca un Wilkes să se căsătorească cu cineva în afară de familia lui? Fiindcă dacă...

Scarlett nu auzi celelalte cuvinte glumețe. O clipă, crezu că soarele s-a ascuns după un nor rece, lăsând lumea în umbră și luând toată culoarea. Frunzișul verde proaspăt păru palid, tufișurile de corn spălăcite, iar merii

pădureți înfloriți, atât de trandafirii cu o clipă înainte, acum păreau veștejiți și mohorâți. Scarlett își înfipse degetele în pernele trăsorii și umbreluța îi tremură un pic. Una era să știi că Ashley era logodit, și alta să auzi pe alții vorbind de asta ca de un lucru firesc. Pe urmă curajul îi reveni, soarele răsări din nou și peisajul începu iarăși să strălucească. Știa că Ashley o iubea. Era un lucru neîndoielnic. Și zâmbi gândindu-se ce mirată va fi doamna Tarleton când diseară nu se va anunța nici o logodnă, ce mirată va fi când va auzi de o răpire. Și va povesti vecinilor ce șireată e Scarlett, cum a auzit-o vorbind de Melanie când tot timpul știa că ea și Ashley... Făcu gropițe surâzând gândurilor ei, și Hetty, care se uitase la ea să vadă ce efect aveau cuvintele mamei ei, se rezemă de fundul trăsorii, încruntându-se intrigată.

— Poți să spui ce vrei, domnule O'Hara, zicea doamna Tarleton categoric, dar e rău să se căsătorească verii între ei. E destul de rău că Ashley se căsătorește cu fata Hamilton-ilor, dar și Honey să se mărite cu Charles Hamilton, tânărul acela palid...

— Honey n-are să găsească pe altcineva dacă nu se mărită cu Charles, zise Randa, crudă și sigură pe succesele ei. Alt curtezan n-a avut în afară de el, și deși sunt logodiți, nici el nu pare prea amorezat de ea. Scarlett, îți amintești cum se ținea după tine, anul trecut de Crăciun...

— Nu fi răutăcioasă, domnișoară, zise mama ei. Verii nu trebuie să se căsătorească între ei chiar dacă sunt doar veri de-al doilea. Asta slăbește rasa. Nu e ca la cai. Poți să încrucișezi o iapă cu fratele ei sau un cal cu fiica lui dacă le cunoști rasa, dar la oameni nu merge. Poate că dă indivizi interesanți, dar fără vlagă. Dumneata...

— Nu, doamnă, n-ai dreptate. Există oare oameni mai reușiți ca cei din familia Wilkes-ilor? Și s-au căsătorit între ei de când lumea.

— Și e timpul să înceteze fiindcă au început să se vadă efectele rele. O, nu atât la Ashley, fiindcă e frumos, diavolul, deși chiar el... Dar fetele acelea două spălăcite, săracele! Drăguțe, firește, dar spălăcite. Și gândește-te la domnișoara Melanie. Slabă ca un țâr și delicată de o suflă vântul și fără nerv deloc. Nici un pic de personalitate. "Nu, doamnă!", "Da, doamnă!" Atâta știe să spună. Mă înțelegi. Neamul acela are nevoie de sânge proaspăt, sânge viguros, ca al roșcovanelor mele sau al lui Scarlett a dumitale. Să nu interpretezi greșit ce-ți spun. Wilkes-ii sunt oameni bine în felul lor, și știi că-mi plac; dar fii sincer! Sunt prea rafinați și prea delicați, nu-i așa? Merg bine pe un drum bun și uscat, dar – nu uita cuvintele mele! – nu cred că ar putea ține mult pe un drum noroios. Și-au pierdut toată vloga și, dacă ar apare un pericol, nu cred că l-ar putea înfrunta. Rasă de vreme bună. Prefer un cal mare care să poată alerga pe orice vreme! Și căsătoriile între ei i-au făcut să se deosebească de ceilalți de pe-aici. Toată ziua cântă la pian sau își vârstă capul într-o carte. Cred că Ashley ar prefera să citească, în loc să vâneze. Da, zău o cred, domnule O'Hara! Și uită-te ce oase au. Prea subțiri. Ar avea nevoie de o încrucișare cu o rasă viguroasă.

— Hm, hm, zise Gerald, dându-și brusc seama cu un sentiment de vinovăție că această convorbire, deși interesantă și potrivită pentru el, n-ar părea la fel lui Ellen.

De fapt, știa că s-ar supăra dacă ar afla că fiicele ei au auzit o conversație atât de liberă. Ca de obicei doamna Tarleton nu ținea seama de nimic când vorbea de subiectul ei favorit, înmulțirea, fie la cai, fie la oameni.

— Știu ce spun, fiindcă am avut un vârst și o verișoară care s-au luat și, îți dau cuvântul meu de onoare, copiii lor au ieșit cu ochii bulbucăți ca niște broscui, sârmanii. Și când ai mei au vrut să mă mărite cu un vârst de-al doilea, am refuzat. Le-am zis: "Nu, mamă, asta nu. Toți copiii mei ar avea noduri la picioare și tignafes." Mama a leșinat când a auzit de noduri, dar am rămas

neclintită și bunica m-a susținut. Vezi, și ea se pricepea la înmulțirea cailor și a zis că am dreptate. Și m-a ajutat să fug cu domnul Tarleton. Poftim acum ce copii am! Mari și sănătoși și nu e nici unul bolnăvicios sau pirpiriu printre ei, deși Boyd n-are decât un metru șaptezeci și cinci. Iar Wilkes-ii...

— Nu că vreau să schimb vorba, doamnă... o întrerupse Gerald repede.

Observase privirea mirată a lui Carreen și curiozitatea avidă întipărită pe fața lui Suellen și se temea că fetele ar putea pune lui Ellen întrebări jenante care ar da de gol lipsa lui de grijă; Scarlett, după câte vedea cu plăcere, părea că se gândește la alte lucruri, așa cum îi ședea bine unei doamne. Hetty Tarleton îl scăpă din încurcătură

— Doamne, mamă, hai să mergem! strigă ea nerăbdătoare. Soarele mă prăjește și aud cum pistruii au început să-mi iasă pe gât.

— O clipă, doamnă, zise Gerald. Ce-ai hotărât cu vânzarea cailor pentru trupă? Războiul poate izbucni în fiecare clipă și băieții ar vrea să se hotărască. E o trupă din comitatul Clayton și vrem cai din comitatul Clayton. Dar dumneata, ființă încăpățânată, refuzi să ne vinzi frumoasele dumitale animale.

— Poate că n-are să fie război, încercă să-l liniștească doamna Tarleton, cu mintea încă la ciudatele obiceiuri legate de căsătorie în familia Wilkes.

— Dar bine, doamnă, nu poți...

— Mamă, o întrerupse din nou Hetty, nu poți discuta cu domnul O'Hara tot așa de bine despre cai și la Doisprezece Stejari?

— Ai dreptate, domnișoară Hetty, zise Gerald. Nu vă mai rețin decât o clipă. Ajungem la Doisprezece Stejari în puțin timp și toți bărbații, și tineri și bătrâni, vor dori să afle ce se întâmplă cu caii. Și mi se rupe inima când văd o cucoană frumoasă ca mama voastră atât de zgârcită când e vorba de caii ei. Unde ți-e patriotismul, doamnă Tarleton? Confederația nu înseamnă nimic pentru dumneata?

— Mamă, strigă mica Betsy. Randa s-a așezat pe rochia mea și mi-o mototolește.

— Atunci, împinge-o pe Randa, Betsy, și taci din gură... Acum ascultă-mă, Gerald O'Hara, răspunse ea și ochii începură să-i arunce fulgere. Nu-mi vorbi mie de Confederație! Mi se pare că pentru mine ea înseamnă cel puțin cât și pentru dumneata, când am patru băieți în armată și dumneata n-ai nici unul. Băieții mei știu însă să se păzească, și caii nu știu. Aș da bucuros caii gratis, dacă aș ști că vor fi călăriți de oameni pe care-i cunosc, de gentlemen obișnuiți cu cai pur-sânge. N-aș șovăi un minut. Dar să las frumusețile mele de cai la cheremul unor pădurari și țărani obișnuiți să călărească pe măgari! Nu, domnule, nu! Aș avea coșmaruri gândindu-mă cum îi rod șeile și cum nu sunt îngrijiți bine. Crezi că aș lăsa niște dobitoci nepricepuți să călărească pe caii mei dragi, cu boturile lor atât de simțitoare, ca să-i umple de sânge și să-i frângă în bățai? Mi se încrețește carnea de pe acum numai la gândul ăsta. Nu, domnule O'Hara, e frumos din partea dumitale că-mi ceri caii, dar mai bine du-te la Atlanta și cumpără mârțoage bătrâne pentru țărănoii dumitale, care tot n-or să observe deosebirea.

— Mamă, hai să mergem, zise Camilla, alăturându-se corului nerăbdător. Știi bine că tot o să le dai caii tăi iubiți. Când tata și băieții vor începe să-ți spună: "Confederația are nevoie de ei", ai să plângi și-ai să-i dai.

Doamna Tarleton zâmbi și scutură hățurile.

— Ba asta n-am s-o fac, zise ea, atingând ușor caii cu biciul.

Trăsura porni iute.

— Minunată femeie, zise Gerald, punându-și pălăria pe cap și luându-și locul lângă trăsură. Mână, Toby! O s-o convingem noi să ne dea caii. Sigur, are dreptate. Un bărbat care nu e un gentleman n-ar trebui să călărească. Ar trebui să meargă la infanterie. Păcat însă că nu sunt destui fii de plantatori în

tot comitatul ca să formeze o trupă completă. Ce-ai zis, pisicuța mea?

— Tată, te rog, mergi sau înaintea sau în urma noastră. Stârnești atâta praf că ne înecăm, zise Scarlett, care simțea că nu mai poate îndura conversația.

O distrăgea de la gândurile ei și dorea foarte mult să-și așeze și gândurile și fața înainte de-a ajunge la Doisprezece Stejari.

Ascultător, Gerald dădu pintenii calului și porni într-un nor roșu de praf după trăsura Tarleton-ilor, ca să-și poată continua conversația despre cai.

Capitolul VI

Trăsura trecu râul și sui dealul. Chiar înainte de a zări casa de la Doisprezece Stejari, Scarlett văzu o ceață de fum atârând leneș deasupra copacilor înalți și simți savuroasele arome amestecate, de lemn ars și de carne friptă.

Focurile picnicului care, din ajun, ardeau încet, acum nu mai erau decât niște gropi pline de jărat, deasupra cărora se învârtteau frigările din care zeama se scurgea sfârâind pe cărbuni. Scarlett știa că mirosurile aduse de adierea vântului veneau dinspre păduricea de stejari din spatele casei celei mari. John Wilkes dădea întotdeauna picnicurile acolo, pe povârnișul care ducea spre grădina de trandafiri; era un loc plăcut și umbrat, mult mai plăcut decât locul unde dădeau picnicuri Calvert-ii. Doamnei Calvert nu-i plăcea mâncarea ce se servea la picnic și susținea că mirosurile rămâneau zile întregi în casă, așa că musafirii ei se înăbușeau de căldură, într-un loc fără umbră, la cinci sute de metri de casă. Dar John Wilkes, cunoscut în tot statul pentru ospitalitatea lui, știa într-adevăr cum să organizeze un picnic.

Mesele lungi, susținute de câpriori, acoperite cu cele mai fine fețe de masă pe care le aveau Wilkes-ii, se aflau acolo unde umbra era mai deasă, cu bănci fără speteze înșirate pe amândouă părțile; pentru cei ce nu voiau să șadă pe bănci, fuseseră aduse scaune, taburete capitonate și perne, care se vedeau acum risipite în tot luminișul. La o distanță destul de mare ca fumul să nu supere pe musafiri, erau focurile cele mari unde se frigeau cărnurile, și tăvile din care ieșea mirosul de sos și de friptură. Domnul Wilkes avea întotdeauna cel puțin o duzină de negri care alergau înapoi și încolo cu tăvi pentru a servi pe musafiri. În dosul hambarelor mai era un foc, unde servitorii, vizitii și servitoarele musafirilor își pregăteau banchetul lor de plăcinte, ignami și mațe de porc, acest fel de mâncare atât de plăcut negrilor, iar când era sezonul, pepeni verzi la discreție.

Cu nările fremătânde, Scarlett, lacomă, aspiră mirosul cărnii de porc proaspete, bine fripte, și nădăjdui că-i va fi foame atunci când va fi gata. Acum era atât de sătulă și atât de strânsă în corset, încât în fiecare clipă îi era teamă să nu râgâie. Ar fi fost o nenorocire, fiindcă numai domnii bătrâni și doamnele foarte bătrâne puteau râgâi fără teamă de a fi desconsiderați.

Trăsura ajunsese sus și, în fața ochilor lui Scarlett, se desfășură vederea casei albe – perfectă, simetrică, cu coloane înalte, verande largi și acoperișul jos; era frumoasă, cum e frumoasă o femeie care e atât de sigură de farmecul ei, încât poate fi mărinimoasă și amabilă cu toată lumea. Scarlett iubea Doisprezece Stejari mai mult chiar decât Tara, pentru frumusețea ei impunătoare și demnitatea discretă, pe care casa lui Gerald n-o avea.

Aleea, care făcea o curbă largă, era plină de cai de călărie, de trăsuri și de musafiri care coborau și își salutau prietenii. Negrii zâmbitori, enervați ca întotdeauna când se dădea o petrecere, duceau animalele la grajd să-i deshame sau să scoată șeile. Stoluri de copii, negri și albi, alergau țipând pe

peluza verde, jucându-se sau lăudându-se ce mult vor mânca. Holul cel larg care străbătea toată casa roia de oameni. Când trăsură lui Gerald O'Hara trase în fața scării din față, Scarlett văzu fete în crinoline, ușoare ca fluturii, ținându-se de mijloc și coborând sau urcând scările spre catul de sus; se opreau să se rezeme de delicata balustradă a scărilor, râdeau și vorbeau cu tinerii de jos din hol.

Prin ferestrele larg deschise, zări în salon doamnele mai în vârstă, serioase, îmbrăcate în rochii de mătase în culori închise, făcându-și vânt cu evantaiile, vorbind de copii, de boli și de căsătorii. Tom, majordomul Wilkes-ilor, trecea repede prin odăi cu o tavă de argint în mână; saluta și surâdea oferind pahare înalte tinerilor îmbrăcați în pantaloni cenușii sau bej și cămăși fine cu volane.

Veranda însoțită din față era plină de lume. "Tot comitatul e aici!" gândi Scarlett. Cei patru băieți Tarleton și tatăl lor se rezemau de coloanele înalte; gemenii Stuart și Brent, alături, nedespărțiți ca de obicei, Boyd și Tom cu tatăl lor, James Tarleton. Domnul Calvert ședea aproape de soția lui yankee care, chiar după cincisprezece ani petrecuți în Georgia, părea tot străină. Toți erau politicoși și amabili cu ea fiindcă o compătimeau, dar nimeni nu putea uita că, pe lângă marele ei cusur de a fi yankee, fusese guvernanta copiilor domnului Calvert. Cei doi tineri Calvert, Raiford și Cade, erau acolo împreună cu blonda și eleganta lor soră Cathleen și îl tachinau pe Joe Fontaine, un brunet frumos, și pe drăguța lui logodnică, Sally Munroe. Alex și Tony Fontaine îi șopteau ceva la ureche drăgălașei Dimity Munroe, făcând-o să râdă cu poftă. Erau acolo familii venite tocmai de la Lovejoy, la zece mile depărtare, și de la Fayetteville și Jonesboro, și câteva chiar de la Atlanta și Macon. Casa părea că trosnește de atâta lume și un neîncetat murmur de glasuri, de râsete și de chicoteli ascuțite de femei creștea și descreștea încontinuu.

Pe treptele din față se afla John Wilkes, cu părul lui argintiu, și cu statura foarte dreaptă, radiind farmecul potolit și o ospitalitate tot atât de caldă și blândă ca soarele de vară din Georgia. Lângă el, Honey¹ Wilkes, poreclită astfel fiindcă așa se adresa tuturor, fără deosebire, de la tatăl ei până la muncitorii de pe plantație, se sucea, se răsucea și râdea pe înfundate salutându-i pe musafirii ce soseau.

¹ Apelativ de afecțiune, având aproximativ sensul de drag.

Dorința vădită a lui Honey de a place tuturor bărbaților contrasta puternic cu demnitatea tatălui ei. Scarlett se gândi că poate doamna Tarleton avea dreptate. Era cert că, în familia Wilkes, bărbații erau mai frumoși decât femeile. Genele aurii și dese care mărgineau ochii cenușii ai lui John Wilkes și ai lui Ashley erau rare și decolorate la Honey și la sora ei, India. Honey avea o ciudată privire de iepure, iar pentru India nu exista cuvânt mai potrivit decât ștearsă.

India nu se vedea nicăieri; Scarlett știa însă că e probabil în bucătărie, dând slugilor ultimele instrucțiuni. "Sărmana India", se gândi Scarlett; "are atâta treabă cu gospodăria de când a murit mama ei, încât n-a avut alt adorator în afară de Stuart Tarleton, și nu e vina mea dacă îi par mai frumoasă ca dânsa."

John Wilkes coborî scările ca să-i ofere lui Scarlett brațul. În timp ce se dădea jos din trăsură, Scarlett o văzu pe Suellen zâmbind afectat și înțelese că-l zărise pe Frank Kennedy în mulțime.

"Ce idee să-ți alegi un asemenea adorator! Parcă e o fată bătrână îmbrăcată bărbătește", gândi ea disprețuitoare, punând piciorul jos și mulțumindu-i lui John Wilkes cu un surâs.

Frank Kennedy venea repede spre trăsură ca s-o ajute pe Suellen, care se umfla atâta în pene de mândrie încât Scarlett ar fi vrut să-i tragă o palmă. Degeaba avea Frank Kennedy mai mult pământ ca oricare altul din comitat, și degeaba avea o inimă bună; aceste calități își pierdeau orice valoare când te gândeai că împlinise patruzeci de ani, că era mărunț și fricos, că avea o bărbuță rară și roșcată și apucături de față bătrână. Totuși, amintindu-și de planul ei, Scarlett își ascunse disprețul și-i aruncă un surâs atât de strălucitor, încât acesta se opri brusc, cu brațul întins spre Suellen, și se holbă la ea plăcut surprins.

Ochii lui Scarlett cutreierau prin mulțime căutându-l pe Ashley, chiar în timpul când conversa cu John Wilkes; nu era însă pe verandă. Vreo zece glasuri o salutară, și Stuart și Brent Tarleton se apropiară. Fetele Munroe năvăliră spre ea, lăudându-i rochia, și în curând fu centrul unui cerc în care fiecare vorbea mai tare ca celălalt ca să poată fi auzit în tot acest zgomot. Dar unde, era Ashley? Și Melanie, și Charles? Încerca să nu fie observată pe când cerceta cu privirea grupul ce discuta vesel în hol.

În timp ce vorbea, râdea și arunca priviri ascuțite în casă și în curte, ochii i se opriră asupra unui străin, care stătea singur în hol; se uita fix la ea cu o privire rece și obraznică, care o făcu să simtă plăcerea pe care o simte orice femeie când a atras un bărbat, dar îi dădu și senzația jenantă că rochia ei era prea decoltată în față. Părea destul de bătrân, de cel puțin treizeci și cinci de ani. Era un bărbat înalt și voinic. Scarlett se gândi că nu văzuse niciodată un bărbat cu umeri atât de lați și de musculoși; era aproape prea voinic ca să pară un om de lume. Când privirile li se întâlniră, el surâse arătându-și dinții albi ca de fiară, sub o mustață neagră tăiată scurt. Avea tenul oacheș, aproape ca al unui pirat, și ochii îi erau negri și îndrăzneți tot ca ai unui pirat când se uită la o corabie pe care vrea s-o cucerească sau la o fată tânără pe care vrea s-o răpească. Îi surâdea cu atâta îndrăzneală și gura lui se strâmba cu atâta umor cinic, încât Scarlett fu uluită. Își dădea seama că ar fi trebuit să se simtă jignită de o astfel de privire și era necăjită pe ea însăși că nu se simțea jignită. Nu știa cine e bărbatul, dar fața lui arăta că era de neam bun. Se vedea după nasul subțire și vulturesc, după buzele roșii și pline, după fruntea lată și ochii așezați departe unul de altul.

Își feri ochii de privirea lui, fără să răspundă la surâs, în timp ce bărbatul se întoarse când cineva strigă:

" Rhett! Rhett Butler! Vino încoace! Vreau să te prezint fetei cu inima cea mai crudă din toată Georgia."

Rhett Butler? Numele i se părea cunoscut, legat oarecum de amintirea unei afaceri scandaloase și nostime; mintea ei era însă ocupată cu Ashley și nu o interesa acest Butler.

— Trebuie să mă duc să-mi așez părul, zise ea lui Stuart și lui Brent care încercau s-o despartă de lume. Așteptați-mă; nu care cumva să fugiți cu altă fată, că mă supăr foc.

Scarlett își dădea seama că azi va avea de furcă cu Stuart dacă va mai cocheta cu altul. Băuse și avea o expresie arogantă și belicoasă care – Scarlett o știa din experiență – prevestea a rău. Se opri în hol ca să schimbe câteva cuvinte cu niște prieteni și s-o salute pe India, care tocmai venea din spatele casei cu părul în dezordine și mici broboane de nădușeală pe frunte. Sărmana India! Era destul de rău să ai păr și gene spălăcite și o bărbie scoasă în afară, semnul unei firi încăpățănate, dar să mai ai douăzeci de ani și să fii fată bătrână pe deasupra!... Scarlett se întreba dacă India o ura fiindcă i-l luase pe Stuart. Multă vreme spunea că e tot îndrăgostită de el, dar era greu să știi ce gândește un Wilkes. Dacă o ura, nu o arăta deloc; se purta cu Scarlett cu aceeași curtenie puțin distantă cu care se purtase întotdeauna.

Scarlett îi vorbi amabil și apoi începu să suie scara cea largă. În timpul acesta, din urmă o chemă un glas sfios și, când se întoarse, îl văzu pe Charles Hamilton. Era un băiat drăguț; părul castaniu făcea cârlionți pe fruntea-i palidă și ochii căprui erau sinceri și blânzi ca ai unui câine ciobănesc. Era elegant, cu pantalonii de culoarea muștarului, haina neagră, cămașa cu cerculețe și cravata neagră, bogată, foarte la modă. Chipul i se acoperi de o ușoară roșeață, fiindcă era foarte timid cu fetele. Ca majoritatea bărbaților timizi, admira fetele vioaie și sigure de ele, cum era Scarlett. Până acum Scarlett nu-i arătase mai mult decât o politețe de comandă, așa că acum rămase uluit văzând surâsul cu care îl întâmpină și cele două mâini întinse spre el.

— O, Charles, dumneata erai? Te pomenești că ai venit tocmai din Atlanta ca să-mi zdrobești biata inimioară!

Charles, ținându-i mâinile mici și calde în ale lui, începu să se bâlbâie de emoție, cu ochii ațintiți în ochii ei scânteietori. Niciodată nu-i vorbise așa vreo fată, deși cu alți băieți știa că se întâmplă. Nu știa de ce fetele se purtau cu el ca față de un frate mai mic, cu blândețe, fără să-l tachineze niciodată. Ar fi vrut ca fetele să flirteze și să glumească cu el, așa cum făceau cu băieți mai puțin frumoși și mai puțin înzestrați de soartă ca el. Dar, în puținele ocazii în care lucrul acesta se întâmplă, niciodată nu-i venea în minte ce să spună și îi era rușine de muțenia lui. Pe urmă stătea treaz noaptea în pat și se gândea la toate lucrurile fermecătoare pe care le-ar fi putut spune. Rareori însă mai avea ocazia să-și plaseze complimentele, fiindcă după una sau două încercări fetele îl părăseau.

Chiar cu Honey, cu care exista o înțelegere tacită că se vor căsători la toamnă când el va ajunge major, rămânea tăcut și rezervat. Uneori avea senzația neplăcută că cochetăriile și atitudinea lui Honey față de el nu-i făceau nici o cinste; Honey era atât de nebună după băieți, încât s-ar fi purtat la fel cu orice bărbat care i-ar fi dat prilejul. Charles nu era încântat la gândul că se va căsători cu ea, fiindcă nu trezea în el nici una din emoțiile unui adevărat îndrăgostit, așa cum reieșea din cărți. Dorise întotdeauna să fie iubit de o ființă minunată, pătimașă și îndrăzneată. Și iată că Scarlett O'Hara îi reproșa, în glumă, că-i zdrobea inima.

Încercă să găsească ceva de spus, dar nu izbuti, și în sinea lui îi fu recunoscător că întreținea singură conversația, scăpându-l de necesitatea de a răspunde. Era prea frumos ca să fie adevărat.

— Acum, să mă aștepți chiar aici până mă întorc; vreau să iau masa cu dumneata. Și să nu te apuci să faci curte altor fete, fiindcă să știi că sunt foarte geloasă.

Acestea fură cuvintele rostite de gura roșie cu gropițe, în timp ce genele negre se coborau cu modestie peste ochii verzi.

— Nu, reuși el în sfârșit să răspundă, fără să-i treacă măcar prin minte că pentru Scarlett părea ca un vițel dus la tăiere.

Lovindu-l ușurel peste braț cu evantaiul închis, porni să suie scările, când ochii ei se opriră din nou asupra omului numit Rhett Butler, care stătea la câțiva pași de Charles. Era vădit că auzise toată conversația, fiindcă se uita la ea cu o expresie de motan șiret, iar ochii o măsurau cu o privire complet lipsită de deferență cu care era obișnuită.

"Drace!" își zise Scarlett indignată, împrumutând injurătura preferată a lui Gerald. "Parcă... parcă ar ști cum arăt fără cămașă!"

Și, cu capul drept, sui scările.

În odaia de culcare unde fuseseră aduse rochiile, o găsi pe Cathleen Calvert gătindu-se în fața oglinzii și mușcându-și buzele ca să le facă să pară mai roșii. Purta trandafiri la cingătoare care se potriveau cu obrajii ei, iar ochii

ei ca albăstrelele jucau de veselie.

— Cathleen, zise Scarlett, încercând să-și ridice puțin corsajul, cine e omul acela urâcios care se numește Butler?

— Nu știi, dragă? șopti Cathleen, uitându-se pe furiș în odaia vecină unde flecăreau Dilcey și doica fetelor. Îmi închipui că domnului Wilkes nu-i face plăcere că e aici; – era însă în vizită la domnul Kennedy, la Jonesboro – ceva în legătură cu cumpărarea bumbacului – și domnul Kennedy l-a adus cu el. Nu putea să plece și să-l lase acolo singur.

— Dar ce-i cu el?

— Dragă, nu-l primește nimeni!

— Nu, zău?

— Nu.

Scarlett tăcu și reflectă. Era prima oară când se găsea sub același acoperiș cu cineva care nu era primit nicăieri. I se păru pasionant.

— Ce-a făcut?

— O, Scarlett, are o reputație îngrozitoare. Îl cheamă Rhett Butler și e din Charleston și familia lui e dintre cele mai bune de-acolo, dar nici unul din ei nu mai vorbește cu el. Caro Rhett mi-a povestit totul vara trecută. Nu e rudă cu familia ei, dar îl cunoaște bine. A fost dat afară de la West Point.

Închipuie-ți! Și pentru lucruri prea urâte ca să le știe Caro. Și-apoi, a fost o întâmplare cu o fată pe care n-a luat-o de nevastă.

— Hai, spune-mi-o.

— Scumpa mea, cum se face că nu știi nimic? Caro mi-a povestit totul vara trecută și mama ei ar muri dacă ar afla că ea știe. Domnul Butler ăsta a dus-o la plimbare cu trăsura pe o fată din Charleston. N-am aflat niciodată exact cine era, dar am eu bănuielele mele. Nu era prea cuminte, fiindcă altfel nu s-ar fi dus la plimbare cu el pe înserate și fără o însoțitoare. Și, dragă, nu s-au întors aproape toată noaptea și au venit acasă pe jos, spunând că s-a năvălit călii, a sfărâmat trăsura și că s-au rătăcit prin pădure. Și, ia ghicește ce...

— Nu pot. Spune-mi, zise Scarlett cu însuflețire, crezând că are să audă ceva groaznic.

— A doua zi a refuzat s-o ia de soție!

— O, zise Scarlett dezamăgită.

— A zis că nu... ăă... că nu-i făcuse nimic și nu înțelegea de ce trebuia s-o ia. Și, firește, fratele ei l-a provocat la duel și domnul Butler a zis că preferă să fie împușcat decât să se însoare cu o proastă. S-au bătut în duel și domnul Butler l-a împușcat pe fratele fetei; acesta a murit și domnul Butler a trebuit să plece din Charleston, unde nimeni nu-l mai primește.

Cathleen sfârși triumfătoare povestirea tocmai la timp, fiindcă Dilcey intră în odaie să controleze toaleta lui Scarlett.

— A avut un copil? șopti Scarlett în urechea lui Cathleen.

Cathleen clătină din cap energic.

— Totuși a fost compromisă, șuieră ea printre dinți.

"Ce rău îmi pare că Ashley nu m-a compromis", se gândi Scarlett deodată. "E prea cavalier ca să nu mă ia de soție după aceea."

Își dădea însă vag seama că îl respecta pe Rhett Butler fiindcă refuzase să se căsătorească cu o proastă.

Scarlett ședea pe un divan de palisandru, sub umbra unui stejar uriaș, în dosul casei. Volanele și volănașele rochiei făceau o adevărată spumă împrejurul ei și-i descopereau sandalele de marochin verde, atât cât se cuvenea să o facă o fată bine-crescută fără să se compromită. În mână ținea o farfurie pe care abia o atinsese și era înconjurată de șapte cavaleri. Picnicul era în toi și văzduhul cald era plin de râsete și conversații, de clinchetul

tacâmurilor de argint și de mirosul greu și aromitor al fripturilor și sosurilor picante. Din când în când, vântul își schimba direcția, aducând puțin din fumul ce se înălța din gropile cu jărat. Doamnele se prefăceau că le face rău și țipau, agitându-și evantaiele din frunze de palmier.

Cele mai multe dintre fetele tinere erau așezate împreună cu cavalerii lor pe băncile lungi din fața meselor. Scarlett însă își dăduse seama că, în astfel de condiții, o fată n-ar putea avea decât doi cavaleri împrejurul ei, unul la dreapta și unul la stânga, și se hotărâse să șadă deoparte ca să poată aduna cât mai mulți bărbați împrejurul ei.

Femeile măritate ședeau sub umbrar; rochiile lor de culori închise aduceau o notă gravă în mijlocul veseliei și al culorilor vii. Întotdeauna femeile măritate, oricare le-ar fi fost vârsta, se așezau împreună, departe de fetele tinere cu ochi strălucitori, departe de cavaleri și de râsete, fiindcă în Sud nu se cuvenea ca o femeie măritată să fie cochetă. Începând cu bunica Fontaine care, profitând de privilegiul vârstei, râgăia fără să-i pese, până la Alice Munroe cea de șaptesprezece ani, care se lupta cu grețurile primei sarcini, toate discutau nesfârșite probleme în legătură cu copiii și nașterile, care făceau ca aceste adunări să fie și plăcute și instructive.

Aruncându-le priviri disprețuitoare, Scarlett se gândi că par un cârd de ciori grase. Femeile măritate nu se distrau niciodată. Nici prin minte nu-i trecea ca, după ce se va mărita cu Ashley, să fie automat surghiunită sub umbrare și în saloane, printre matroane serioase, îmbrăcate auster în mătase de culori închise, și să fie tot atât de gravă și de neinteresantă și să nu ia parte la jocuri și la nebunii. Ca cele mai multe dintre fete, imaginația ei o ducea doar până la altar, și nu mai departe. De altfel, acum era prea nefericită ca să poată face teorii.

Cu privirea ațintită în farfurie, ronțăia dintr-un biscuit cu grație și totală lipsă de poftă, care i-ar fi adus felicitări din partea lui Mammy. Cu toate că avea mai mulți curtezani decât îi trebuia, nu fusese niciodată mai nefericită. Fără să înțeleagă de ce, planurile ei de ieri seară, cel puțin în ceea ce îl privea pe Ashley, nu reușiseră deloc.

Atrăsese în jurul ei o mulțime de admiratori, dar nu pe Ashley; acum toate temerile din după-amiaza de ieri îi năvăleau înapoi în suflet, făcând ca inima să-i bată când repede, când încet, iar obraji să se îmbujoreze ori să pălească.

Ashley nu încercase să vină în cercul din jurul ei; de fapt, nu schimbase nici un cuvânt singură cu el de când sosise, nici nu-i vorbise de când se salutaseră. Ieșise înaintea ei ca să-i ureze bun sos și când venise în grădina din dos, dar Melanie era la brațul lui, Melanie care abia-i venea până la umăr.

Era o fată mică și plăpândă, care îți făcea impresia unei fetițe deghizate cu enorma crinolină a mamei ei, și această iluzie era mărită de privirea sfioasă aproape speriată din ochii ei câprui prea mari. Avea părul negru și buclat, care era însă atât de strâns ținut de o rețea, încât nici un cârlionț nu scăpa din ea și această masă de păr întunecat, cu unghiul pe care-l desena pe frunte, îi accentua forma ovală a obrazului. Cu umerii obrajilor prea îndepărtați și cu bărbia prea ascuțită, avea un chip drăgălaș și sfios, dar nu era frumoasă și nu știa să folosească șiretlicurile feminine ca să-și ascundă lipsa de frumusețe. Părea simplă ca pământul, bună ca pâinea caldă și limpede ca apa de izvor – și așa și era de fapt. Cu toată lipsa de frumusețe și cu toată statura ei mică, mișcările îi erau pline de o demnitate calmă, care erau ciudat de impresionante și o făceau să pară mai mare de șaptesprezece ani.

Rochia de organdi cenușie, cu cordonul de satin roșu aprins, ascundea cu volanele și crețurile ei corpul nede dezvoltat de copil, iar pălăria galbenă cu panglicile lungi și roșii făcea să-i strălucească pielea albă. Cerceii grei, cu

franjurile lor lungi de aur, atârnavau din buclele cuminți ale părului, legănându-se aproape de ochii căprui, care aveau luciul liniștit al unui lac în timpul iernii, când prin apa limpede se văd strălucind frunzele ruginii.

Melanie o salutase pe Scarlett, zâmbindu-i cu timidă simpatie, spunându-i ce frumoasă e rochia ei verde, dar lui Scarlett îi venise greu să-i răspundă politicos, atât de mult ar fi dorit să fie singură cu Ashley. De atunci Ashley șezuse pe un scăunel la picioarele Melaniei, ceva mai departe de ceilalți musafiri, și îi vorbise încet, surâzând cu surâsul liniștit care-i plăcea atât de mult lui Scarlett. Sub surâsul lui, o mică flacără se aprinsese în ochii Melaniei, și culmea era că acum chiar și Scarlett trebuia să admită că era aproape frumoasă. Privindu-l pe Ashley, chipul Melaniei se lumina ca de un foc lăuntric, pentru că niciodată o inimă iubitoare nu s-a reflectat mai bine pe un chip decât se reflecta acum pe chipul Melaniei.

Scarlett încerca să-și deslipească ochii de pe ei, dar nu putea, și după fiecare asemenea încercare devenea și mai veselă cu cavalerii ei; râdea, spunea lucruri îndrăznețe, îi tachina, dădea din cap la complimentele lor ca să i se legene cerceii. Repeta de mai multe ori cuvântul "fleacuri", susținea că ceea ce spuneau ei nu era adevărat și se jura că nu va crede niciodată ce-i vor spune bărbații. Totuși, Ashley nu părea că se uită la ea. Se uita numai la Melanie, și Melanie se uita la el cu o expresie care arăta tuturor că îi aparține.

Așa că Scarlett se simțea nenorocită.

Pentru cei ce judecau după înfățișare, niciodată o fată n-ar fi avut mai puține motive să se simtă nenorocită. Neîndoielnic, era regina picnicului, centrul atenției tuturor. Admirația pe care o stârnea printre bărbați, precum și ciuda celorlalte fete, i-ar fi făcut o imensă plăcere altă dată.

Încurajat de atitudinea ei, Charles Hamilton se așezase curajos în dreapta ei, refuzând să plece de acolo cu toate eforturile combinate ale gemenilor Tarleton. Îi ținea evantaiul într-o mână și farfuria cu friptură, de care nu se atinsese, în cealaltă și refuza încăpățânat să întâlnească privirea ochilor lui Honey, care era gata să izbucnească în lacrimi. Cade, tolănit cu multă grație pe jos, la stânga ei, o trăgea de fustă ca să-i atragă atenția și se uita în sus la Stuart cu o privire mânioasă. Atmosfera dintre ei și gemeni era încărcată cu electricitate și își aruncară unul altuia câteva grosolării. Frank Kennedy se agita ca o găină cu un singur pui, alergând înainte și înapoi, din umbra stejarului până la masă, ca să-i aducă bunătăți lui Scarlett, ca și cum n-ar fi existat o droaie de servitori pentru asta. Rezultatul era că Suellen nu-și mai putea ascunde ciuda așa cum se cuvine și se uita cu ură la Scarlett. Lui Carreen îi venea să plângă, fiindcă, cu toate cuvintele de îmbărbătare spuse de Scarlett în cursul dimineții, Brent mi-i spusese decât un "Bună ziua, mititico!" și-i desfăcuse panglica cu care-și legase părul, ca apoi să se ocupe numai de Scarlett. De obicei era așa de bun și o trata cu o deferență care o făcea să se simtă domnișoară mare; Carreen visa în taină la ziua când își va ridica părul și-și va lungi rochiile și Brent va fi adoratorul ei. Acum se părea că Scarlett îl acaparase. Fetele Munroe încercau să ascundă cât le durea purtarea băieților Fontaine, privind cu ciudă cum Tony și Alex căutau să ocupe un loc mai aproape de Scarlett de câte ori se ridica cineva. Înălțară delicat din sprâncene ca să-i comunice lui Hetty Tarleton ce mult dezaprobau purtarea lui Scarlett. "Îndrăzneată" era cuvântul care i se potrivea cel mai mult lui Scarlett. Dintr-o dată, cele trei fete tinere își ridicară umbreluțele de dantelă, afirmând că se saturaseră, mulțumiră și, punând ușor mâna pe brațul bărbaților ce se aflau mai aproape de ele, cerură să vadă grădina de trandafiri, izvorul și chioșcul din grădină. Această retragere strategică, în bună ordine, nu scăpă nici uneia din femeile prezente, dar nici unul dintre bărbați nu o observă.

Scarlett începu să râdă, văzându-i pe cei trei bărbați scoși din câmpul de

influență al farmecului ei ca să arate fetelor locuri pe care le cunoșteau din copilărie și se uită pe furiș la Ashley ca să vadă dacă observase mișcarea. Acesta însă se juca surâzând cu capetele cordonului Melaniei. Inima lui Scarlett se strânse de durere. Simțea că bucuros ar fi zgâriat până la sânge pielea sîdfie a Melaniei și că i-ar fi plăcut s-o facă.

Când își luă ochii de la Melanie, observă privirea lui Rhett Butler, care stătea deoparte de vorbă cu John Wilkes.

O urmărise cu privirea și, când se uită la el, văzu că începe să rădă. Scarlett simți o senzație de jenă la gândul că omul acesta, care nu era primit în lumea bună, era singurul care-și dădea seama de ceea ce se petrecea în sufletul ei sub veselia nestăpânită pe care o afișa și că lucrul acesta îi făcea o cinică plăcere. O, cât ar fi vrut să-l poată zgâria și pe el!

"Dacă voi putea rezista până după-amiază", se gândi ea, "toate fetele se vor duce sus să doarmă puțin ca să fie odihnite diseară, și am să rămân jos să caut să vorbesc cu Ashley. Trebuie să-și fi dat seama ce succes am avut." Își alină sufletul cu o nouă nădejde: "E firesc să fie atent cu Melanie, fiindcă în definitiv e verișoara lui și n-are succes deloc și dacă nu ar fi drăguț cu ea, nimeni n-ar băga-o în seamă."

Acest gând îi dădu curaj și-și mări eforturile față de Charles, ai cărui ochi câprui se uitau galeș spre ea. Pentru el era o zi minunată, o zi de vis și se îndrăgostise de Scarlett fără cel mai mic efort. În fața acestui nou sentiment, Honey dispărea ca într-o ceață deasă. Honey era ca o vrabie cu glas ascuțit, pe când Scarlett un colibri strălucitor. Îl tachina, era favoritul ei. Îi puneă întrebări și răspundea singură la ele, așa că el părea deștept fără a fi nevoit să spună un cuvânt. Ceilalți băieți erau intrigati și supărați din cauza interesului vădit pe care i-l arăta, fiindcă știau că Charles era prea timid ca să poată lega două cuvinte și aveau nevoie de toată politețea lor ca să-și ascundă furia crescândă. Toți erau înnebuniți și, pentru Scarlett, ar fi fost un adevărat triumf dacă n-ar fi fost Ashley.

Când ultima îmbucătură de friptură de porc, de pui și de berbec fu înghițită, nădăjdui că sosise vremea ca India să se ridice de pe scaun și să propună ca doamnele să se retragă în casă. Erau ceasurile două și soarele dogorea, dar India, obosită de cele trei zile de pregătiri, era mulțumită să șadă sub umbră de vorbă cu un domn bătrân și surd, venit din Fayetteville.

O somnolență leneșă cuprinsese toată adunarea. Negrii umblau ici și colo, strângând farfuriile. Răsetele și conversațiile erau mai puțin animate și unele grupuri tăcură de tot. Toți așteptau ca gazda să dea semnalul sfârșitului petrecerii de dimineață. Evantaiile de frunze se mișcau mai încet, și câțiva bărbați chiar moțăiau din cauza căldurii și a excesului de mâncare. Picnicul se sfârșise și toți ar fi vrut să se odihnească în timpul căldurii de la amiază.

În intervalul acesta dintre petrecerea de dimineață și balul care urma să aibă loc seara, toți păreau calmi și liniștiți. Numai tinerii păstrau neobosită energie care animase adunarea cu puțin timp înainte; trecând de la un grup la altul, cu vocile lor dulci și tăragănite, ei semănau cu armăsarii pur-sânge și erau tot atât de periculoși. Căldura amiezii moleșise pe toată lumea, dar sub acest calm mocneau firi care ar fi putut izbucni din nimica toată și s-ar fi putut potoli tot atât de repede. Și femeile și bărbații erau frumoși și nestăpâniți, cu toții destul de primitivi și prea puțin îmblânziți, cu toată aparența lor plăcută.

Mai trecu o vreme, în care soarele deveni din ce în ce mai fierbinte, și Scarlett și ceilalți priviră din nou spre India. Conversațiile mureau, când deodată în mijlocul acalmiei toți auziră glasul lui Gerald răsunând mânios. Se afla la o mică distanță de mesele picnicului și era în toiul unei discuții cu John Wilkes.

— Drace, omule! Ai dori să ajungem la o înțelegere pașnică cu yankeii? După ce am tras în bandiții aceia din fortul Sumter? O înțelegere pașnică? Sudul trebuie să arate cu armele în mâini că nu se lasă insultat și că nu părăsește Uniunea fiindcă i se face o favoare, ci fiindcă e sigur de puterea lui.

"O, Doamne!" se gândi Scarlett. "Iar a început. Acum aici încremenim până la miezul nopții."

Într-o clipă, mulțimea își scutură toată somnolența și un fel de curent electric trecu prin aer. Bărbații săriră de pe bănci și de pe scaune făcând gesturi largi cu brațele, și din toate direcțiile răsunară glasuri. În tot cursul dimineții nu se vorbise de politică sau de războiul iminent, fiindcă domnul Wilkes insistase ca doamnele să nu fie plictisite cu astfel de conversații. Acum însă, când Gerald pomenise de fortul Sumter, toți bărbații uitară de recomandările gazdei.

"Sigur că vom lupta." "Tâlharii de yankei!" "Îi batem într-o lună – un sudist bate douăzeci de yankei." "Le dăm noi o lecție pe care să n-o uite prea curând." "Înțelegere pașnică? Dar ne lasă ei în pace?" "Ați văzut cum i-a insultat domnul Lincoln pe delegații noștri? Da, i-a făcut să aștepte săptămâni întregi, și jurase că va evacua fortul Sumter!" "Dacă vor război, o să-i săturăm noi de război."

Și dominând toate glasurile, cel mai tare se auzea glasul lui Gerald. Tot ce ajungea până la urechile lui Scarlett era: "drepturile statelor", mereu și mereu. Gerald se distra de minune, dar fiica lui deloc.

Secesiune, război – cuvintele acestea dveniseră plictisitoare pentru ea, de mult ce le auzise; acum însă le ura, fiindcă însemna că bărbații vor rămâne acolo ceasuri întregi discutând, și ea nu va avea prilejul să-l acapareze pe Ashley. Firește, nu va fi război și bărbații știau lucrul acesta. Le plăcea doar să vorbească și să se asculte vorbind.

Charles Hamilton nu se sculase odată cu ceilalți și, văzând că e aproape singur cu Scarlett, se apropie puțin de ea și, cu îndrăzneala izvorâtă din noua sa iubire, îi mărturisi în șoaptă:

— Domnișoară O'Hara, m-am... hotărâsem că, dacă ne vom bate, să mă înrolez în Carolina de Sud. Se zice că domnul Wade Hampton organizează acolo o trupă de cavalerie și, firește, aș vrea să fiu cu el. E un om minunat și era cel mai bun prieten al tatei.

Scarlett se gândi: "Ce-ar vrea să fac? Să strig ura?", fiindcă expresia feței lui Charles arăta că acum își dezvăluia secretele inimii. Nu-i veni în minte nimic, așa că se uită doar la el, întrebându-se de ce bărbații erau atât de proști încât puteau crede că pe femei le interesau astfel de lucruri. El interpretă atitudinea ei ca o aprobare mută și continuă repede, îndrăzneț:

— Dacă plec, ți-ar... ți-ar părea rău, domnișoară O'Hara?

— În fiecare seară aș plânge cu fața în pernă, zise Scarlett în glumă.

El însă o crezu și se înroși de plăcere. Mâna ei era ascunsă de cutele rochiei; Charles, copleșit de propria lui îndrăzneală și de docilitatea ei, o apucă prudent și i-o strânse într-a lui.

— Te-ai ruga pentru mine?

"Ce prost e! gândi Scarlett cu amărăciune, aruncând pe furiș o privire împrejur, nădăjduind că cineva o va scăpa de această conversație.

— Da?

— O, da, firește, domnule Hamilton. Trei rozarii în fiecare seară, cel puțin.

Charles aruncă repede o privire în jurul lui, își ținu respirația și luă o poziție mai țeapănă. Erau aproape singuri și poate că niciodată nu va mai găsi o împrejurare atât de favorabilă. Și poate că într-o altă împrejurare, tot atât de favorabilă, curajul îl va părăsi.

— Domnișoară O'Hara... trebuie să-ți spun ceva... Te iubesc!

— Ce? zise Scarlett absentă, încercând să pătrundă cu privirea prin mulțimea de bărbați până la locul unde Ashley ședea la picioarele Melaniei.

— Da, șopti Charles, fericit că ea nu răsese, nici nu țipase, nici nu leșinase, cum își închipuise că fac fetele în astfel de împrejurări. Te iubesc! Ești cea mai... cea mai... – și acum pentru prima dată în viața lui i se dezlegă limba – cea mai frumoasă fată pe care am cunoscut-o vreodată, și cea mai dulce, și cea mai bună. Și te porți atât de frumos. Te iubesc din toată inima. Nu pot spera că m-ai putea iubi, dar, scumpă domnișoară O'Hara, dacă m-ai încuraja puțin, aș face orice ca să mă iubești. Voi...

Charles se opri, fiindcă nu-i venea în minte ce lucru greu ar putea săvârși ca să-i dovedească într-adevăr lui Scarlett profunzimea sentimentului său. Zise deci simplu:

— Vreau să mă căsătoresc cu dumneata.

Scarlett se trezi brusc, auzind cuvântul "căsătorie". Tocmai se gândea la căsătorie și la Ashley, și îl privi pe Charles cu o iritare pe care și-o stăpâni cu greu. De ce trebuia ca prostul de Charles să aleagă tocmai ziua asta, ca s-o plictisească cu sentimentele lui, tocmai ziua asta când era aproape să-și piardă mințile? Se uită în ochii lui căprui care o implorau și nu înțelese nimic din frumusețea primei dragoste sfioase a unui tânăr, nici bucuria pricinuită de un ideal realizat sau nebuna fericire și duioșie care îl cuprinseseră ca o flacăară. Scarlett era obișnuită cu bărbați care o cereau de soție, bărbați mult mai atrăgători decât Charles Hamilton, care aveau mai mult tact ca el și nu o cereau la un picnic, când avea chestiuni mai importante pe cap. Nu văzu nimic decât un tânăr de douăzeci de ani, roșu ca sfecla, cu o expresie destul de prostească. Grozav ar fi vrut să-i poată spune ce prost părea. Dar în mod automat îi veniră pe buze cuvintele pe care Ellen o învățase să le spună în astfel de cazuri și, plecând ochii în jos din obișnuință, murmură:

— Domnule Hamilton, îmi dau seama ce cinste îmi faci, cerându-mi să-ți devin soție, dar totul a fost atât de neașteptat, încât nu știu ce să spun.

Era un mijloc elegant de a măguli vanitatea unui om fără a-l descuraja complet. Charles fu păcălit ca și cum acest șiretlic ar fi fost nou, și el primul om păcălit.

— Aș aștepta toată viața! N-aș vrea să fii soția mea dacă n-ai fi perfect sigură de sentimentele dumitale. Te rog, domnișoară O'Hara, spune-mi că pot să sper!

— Hm, zise Scarlett, observând că Ashley, care nu luase parte la discuție, îi surâdea Melaniei.

Dacă prostul ăsta care încerca s-o ia de mână ar sta liniștit o clipă, poate că ar putea auzi ce-și spun cei doi. Trebuie să afle ce vorbeau. Oare ce îi spunea Melanie ca să-l intereseze atât de mult?

Cuvintele lui Charles o împiedicau să audă glasurile lor.

— O, taci, zise ea printre dinți, ciupindu-l de mână fără să-l privească măcar.

Surprins la început, Charles se înroși că fusese muștrat, dar văzând că ochii lui Scarlett erau pironiți asupra surorii sale, surâse. Scarlett se temea că cineva l-ar putea auzi. Era, firește, jenată și intimidată și tremura de teamă ca cineva să nu-i audă. Pe Charles îl cuprinse o mândrie bărbătească, așa cum nu simțise niciodată: era prima oară în viața lui când intimidase o fată. Pentru el era o senzație ametoitoare. Își luă o expresie pe care o crezu indiferentă și, la rândul lui, o ciupi pe Scarlett, ca să-i arate că avea destulă experiență ca să înțeleagă și să accepte muștrarea ei.

Nici nu-i simți ciupitura, fiindcă acum distingea bine glasul dulce al Melaniei, glasul acela care constituia farmecul ei cel mai mare:

— Nu sunt de părerea dumitale în privința operelor domnului Thackeray.

E un cinic. Mi-e teamă că nu e un adevărat gentleman, ca domnul Dickens.

Ce prostii vorbește cu un bărbat, gândi Scarlett, aproape izbucnind în râs de ușurare. Dar bine, Melanie nu e decât o pedantă și toată lumea știe ce părere au bărbații de pedante... Ca să-l interesezi pe un bărbat și să-i reții interesul, trebuie să-i vorbești de el însuși și, pe urmă, treptat să aduci vorba despre tine... și pe urmă numai și numai despre tine. Scarlett ar fi fost alarmată dacă ar fi auzit-o pe Melanie zicând: "Ce minunat ești!" sau: "Cum oare te poți gândi la atâtea lucruri? Bietul meu căpșor ar crăpa dacă aș încerca măcar să mă gândesc la ele..." Poftim însă – Melanie avea un bărbat la picioarele ei și vorbea cu el tot așa de serios ca la biserică! Viitorul i se păru mai surâzător lui Scarlett, atât de surâzător încât întoarse spre Charles privirea-i încântată și-i zâmbi de bucurie. Fericit de acest semn de afecțiune el îi luă evantaiul și îi făcu vânt atât de energic, încât părul lui Scarlett începu să se zbârlească.

— Ashley, n-am avut cinstea să auzim părerea ta, zise Jim Tarleton, rupându-se de grupul bărbaților ce discutau.

Ashley ceru scuze Melaniei și se sculă. Nici unul dintre bărbați nu e atât de frumos, gândi Scarlett, observând ce grațios se ținea, într-un fel puțin neglijent, și cum strălucea soarele în părul și pe mustăcioara lui aurie. Nici unul dintre cei de acolo nu era atât de frumos ca Ashley. Chiar bătrânii tăcură ca să-l asculte.

— Ce să vă spun, domnilor? Dacă Georgia intră în război, voi lupta alături de ea. Altfel, de ce m-aș fi înrolat? zise el.

Ochii cenușii i se deschiseră mari și toată melancolia lor dispăru, făcând loc unei dărgenii pe care Scarlett nu o mai văzuse.

— Însă, ca și tatăl meu, sper ca yankeii ne vor da pace și că nu va fi război.

Își ridică puțin mâna surâzând, fiindcă băieții Fontaine și Tarleton începuseră să protesteze:

— Da, da, știu că am fost jigniți și mințiți, dar dacă am fi în locul yankeilor și ei ar încerca să părăsească Uniunea, ce-am fi făcut? Aproape același lucru. Nici nouă nu ne-ar fi convenit.

"Iar începe", se gândi Scarlett. "Întotdeauna se gândește ce ar face dacă ar fi în locul celuilalt."

Pentru ea, în orice discuție, numai una din păreri conta. Uneori îi era greu să-l înțeleagă pe Ashley.

— Să nu fim prea repeziți, și să căutăm să evităm războiul. Cea mai mare parte din nenorocirile din lume se datoresc războaielor. Și, după ce trec, nimeni nu știe de ce-au izbucnit.

Scarlett strâmbă din nas. Din fericire, Ashley avea o reputație inatacabilă de om curajos, altfel ar fi avut neplăceri. Nici nu-și formulase bine Scarlett gândul, că împrejurul lui Ashley izbucneau glasuri supărate, indignate, furioase.

Sub umbrar, domnul cel bătrân și surd din Fayetteville începu s-o înghiontească pe India.

— Ce este? Ce spun?

— Război! țipă India, aplecându-se spre urechea lui. Vor să se bată cu yankeii.

— A, da, război, strigă el, căurându-și bastonul și sculându-se de pe scaun cu mai multă energie ca de obicei. Am să le vorbesc eu de război. L-am făcut.

Destul de rar avea domnul McRae prilejul să vorbească despre război; de obicei, femeile din familia lui îl făceau să tacă.

Se apropie schiopătând de grup, făcând gesturi cu bastonul și țipând;

cum nu auzea vocile din jurul lui, curând rămase stăpân pe câmpul de luptă.

— Ia ascultați-mă, măi, belicoșilor. Să nu doriți să vă bateți. Eu m-am bătut și știu ce e. Am făcut războiul cu seminolii și am fost destul de prost să-l fac și pe cel cu mexicanii. Voi habar n-aveți ce e războiul. Credeți că o să călăriți pe un cal frumos, că fetele or să vă arunce flori și că vă veți întoarce acasă ca niște eroi. Ei bine, nu-i așa! Deloc! Ți-e foame, și te îmbolnăvești de pojar și de pneumonie, fiindcă dormi în locuri umede. Și dacă nu faci pojar și pneumonie, atunci te îmbolnăvești de intestine. Da, domnilor, războiul atacă intestinele omului... capeți dizenterie și lucruri de-astea...

Doamnele roșiră. Domnul McRae făcea parte dintr-o epocă mai primitivă, ca și bunica Fontaine cu tusea și răgăitul ei zgomotos. O epocă pe care toți ar fi vrut s-o uite.

— Du-te repede și cheamă-l pe bunicul, șopti una dintre fiicele domnului McRae unei tinere fete de lângă dânsa. Credeți-mă, zise ea tinerelor doamne dimprejurul ei, devine din ce în ce mai rău. Azi-dimineață i-a spus lui Mary – și ea n-are decât șaisprezece ani: "Ascultă, domnișoară...", și vocea se pierdu în șoapte.

Nepoțica domnului McRae se strecură în mijlocul grupului, ca să încerce să-l convingă pe bunicul ei să se întoarcă la locul lui la umbră.

Dintre toți oamenii care se plimbau jur-împrejur sub copaci, dintre atâtea fete tinere care zâmbeau enervate și atâția bărbați care discutau aprins, unul singur părea calm. Privirea lui Scarlett se opri asupra lui Rhett Butler, care stătea rezemat de un copac, cu mâinile băgate în buzunarele pantalonilor. Rămăsese singur de când îl părăsise domnul Wilkes și nu se amestecase în convorbirea care devenea din ce în ce mai animată. Sub mustăcioara tunsă scurt, buzele roșii se lăsaseră în jos și în ochi îi juca o privire disprețuitoare, ca și cum ar fi ascultat discuțiile unor copii lăudăroși. Lui Scarlett, surâsul lui îi plăcea. Ascultă tăcut până când Stuart Tarleton, cu părul roșcat ciufulit de vânt și cu ochii scânteietori, repetă:

— Dar bine, îi putem bate într-o lună. Gentlemenii se bat întotdeauna mai bine ca prostimea. O lună – o singură bătălie...

— Domnilor, zise Rhett Butler cu un accent care arăta că era de fel din Charleston, și fără să-și schimbe poziția de lângă copac sau să-și scoată mâinile din buzunare, îmi dați voie să spun și eu un cuvânt?

Și ținuta și ochii îi erau plini de dispreț, un dispreț oarecum ascuns sub o politețe care parcă le ironiza manierele.

Grupul se întoarse spre el și îi acordă atenția cuvenită unui străin.

— S-a gândit oare vreunul dintre dumneavoastră că la sud de linia Macon-Dixon nu există nici o fabrică de tunuri? Sau cât de puține topitorii sunt? Și cât de puține tăbăcării, și fabrici de bumbac, și de lână? V-ați gândit că nu vom avea un singur vas de război și că flota yankee va putea bloca porturile noastre într-o săptămână, așa că nu vom mai putea să ne vindem bumbacul în străinătate? Firește însă... domnilor... v-ați gândit la toate lucrurile acestea.

"Deci, după el, băieții ăștia sunt niște dobitoci", gândi Scarlett indignată, și sângele i se urcă în obraji.

Evident că acest gând nu-i venise numai ei în minte, deoarece câțiva tineri începură să ia un aer bătăios. Ca din întâmplare, dar totodată foarte repede, John Wilkes își reluă locul lângă vorbitor, ca și cum ar fi vrut să arate tuturor că era musafirul lui și că, în afară de asta, erau și doamne de față.

— Ce ne strică nouă celor din Sud, urmă Rhett Butler, e că ori nu călătorim destul, ori nu profităm destul din călătoriile noastre. Dumneavoastră desigur ați călătorit mult. Dar ce ați văzut? Europa, New York-ul și Philadelphia și, firește, doamnele (se înclină puțin spre grupul de

sub umbrar) au fost la Saratoga. Ați vizitat hotelurile și muzeele și ați fost la baluri ori la tripouri. Și când v-ați întors, vi s-a părut că tot în Sud e mai frumos. Cât despre mine, m-am născut la Charleston dar am stat în ultimii ani în Nord.

Își arată dinții albi într-un surâs, ca și cum își dădea seama că toți cei de față știau de ce nu mai stătea la Charleston și că nu-i păsa deloc că o știau. Apoi continuă:

— Am văzut multe lucruri pe care dumneavoastră nu le-ați văzut. Miile de emigranți care ar fi bucuroși să lupte de partea yankeilor pentru hrană și câțiva dolari, fabricile, topitoriile, șantierul naval, minele de cărbuni și de fier – tot lucruri pe care noi nu le avem. Noi n-avem decât bumbac, sclavi și mândrie. Yankeii ne-ar bate într-o lună.

O clipă domni o tăcere încordată. Rhett Butler scoase o frumoasă batistă de olandă din buzunarul hainei și-și șterse neglijent puțin praf de pe mânecă. Apoi un murmur amenințător se ridică din mulțime și, de sub umbrar, se auzi un zumzet ca de un stup de albine tulburate. Chiar atunci când era roșie de mânie, mintea practică a lui Scarlett îi sufla că omul acesta avea dreptate și că ceea ce spunea era plin de bun-simț. De fapt, ea nici nu văzuse vreodată o fabrică și nici nu cunoscuse pe cineva care să fi văzut una. Însă chiar dacă era așa, nu era frumos din partea lui s-o spună, mai ales la o petrecere unde toată lumea venise să se distreze.

Încruntând din sprâncene, Stuart Tarleton se apropie, urmat de Brent. Gemenii Tarleton erau bine-crescuți și n-ar face scandal la un picnic, chiar dacă se simțeau provocați. Totuși, doamnele se simțeau plăcut speriate, fiindcă rareori asistau la un scandal sau la o ceartă. În general, auzeau de lucrurile acestea numai de la terță persoană.

— Domnule, vorbi Stuart apăsător, ce vreți să spuneți?

Rhett îl privi politicoasă, dar batjocoritor.

— Vreau să spun, răspunse el, ceea ce Napoleon – poate că ați auzit de el – a zis odată: "Dumnezeu e de partea batalionului celui mai puternic!"

Și, întorcându-se spre John Wilkes, îi zise cu o reală curtenie:

— Mi-ați făgăduit să-mi arătați biblioteca dumneavoastră, domnule. Ar fi o favoare prea mare dacă v-aș cere să mi-o arătați acum? Trebuie să plec devreme spre Jonesboro, unde am puțină treabă.

Cu fața spre ceilalți, lipi călcâiele și salută ca un profesor de dans. Salutul lui, plin de grație pentru un om atât de voinic și de insolent, era ca o palmă trasă peste față. Pe urmă, cu capul sus, traversă peluza împreună cu John Wilkes, iar ecoul râsului său neliniștitor ajunsese până la grupul de lângă mese.

Urmă mai întâi o tăcere mirată și pe urmă murmurul izbucni din nou. Obosită, India se sculă de pe scaunul ei de sub umbrar și se îndreptă spre Stuart Tarleton, care ședea supărat. Scarlett nu auzi ce-i spusese, dar privirea ochilor ei îndreptați spre fața lui îi dădu oarecare remuș-cări. Era o privire posesivă, asemănătoare aceleia cu care se uita Melanie la Ashley, numai că Stuart n-o vedea. Atunci, era adevărat că India îl iubea! O clipă, Scarlett se gândi că dacă n-ar fi cochetat atât de mult cu Stuart acum un an, la acea adunare politică, acesta s-ar fi căsătorit poate de mult cu India. Remușcările însă dispărură repede și se mângâie cu gândul că nu era vina ei dacă fetele nu știau să păstreze pe bărbații pe care i-au ales.

În sfârșit, Stuart îi zâmbi Indiei, puțin în silă, și dădu din cap. Probabil că ea îl rugase să nu se ducă după domnul Butler ca să facă scandal. Sub copaci se auzea zgomotul făcut de musafiri, care se sculau și scuturau firmiturile din poală. Femeile măritate strigau doicile și copiii, și-și adunau progeniturile înainte de plecare; grupuri de fete tinere porniră spre casă râzând și vorbind,

ca să meargă sus să se odihnească și să mai trăncănească.

În afară de doamna Tarleton, toate doamnele părăsiră curtea din dos, lăsând bărbaților umbra stejarilor și umbrarului.

Doamna Tarleton fu reținută de Gerald, de domnul Calvert și de alții care doreau să capete un răspuns în privința cailor pentru armată.

Ashley se apropie încet de locul unde ședeau Scarlett și Charles; figura lui avea un surâs melancolic și amuzat.

— Ce individ arogant, nu-i așa? zise el, privind după Butler. Parcă ar fi din familia Borgia.

Degeaba se gândi Scarlett; nu-și putu aminti nici o familie cu numele acesta în tot comitatul, nici în Atlanta, nici în Savannah.

— Nu-i cunosc. E rudă cu ei? Cine sunt?

O expresie ciudată se întipări pe fața lui Charles; rușinea și mirarea se luptau cu dragostea. Dragostea triumfă, își dădu seama că e destul ca o fată să fie dulce, blândă și frumoasă, fără să fie nevoie de o cultură care să-i întunece farmecul; răspunse repede.

— Borgia erau italieni.

— O, străini, zise Scarlett, pierzând orice interes.

Se uită la Ashley cu surâsul ei cel mai frumos, dar nu se știe de ce, el nu se uita la ea. Se uita la Charles și privirea lui era plină de înțelegere și milă.

Scarlett ieși pe palier și se uită prudentă peste balustradă, în holul de jos. Era gol. Din odăile de culcare de sus răzbătea un murmur nesfârșit de voci șoptite, întrerupt din când în când de râsete și de câte un "Nu, nu se poate!" și "Atunci, ce-a spus?" Pe paturile și pe sofalele din cele șase mari camere de culcare, fetele se odihneau; își scosese rochiile, își desfăcuseră corsetele și părul le atârna pe spate. Odihna de după-amiază era un obicei al regiunii și niciodată nu era mai necesară ca în zilele când petrecerile începeau de dimineață și se terminau cu un bal. Cam o jumătate de ceas, fetele obișnuiau să vorbească și să râdă, apoi servitorii închideau obloanele; în penumbra caldă glasurile se auzeau șoptind și în sfârșit amuțeau; și liniștea era întreruptă doar de râsuflarea dulce și regulată a tinerelor fete adormite.

Scarlett controlase dacă Melanie se culcase lângă Honey și Hetty Tarleton și numai după aceea se furișase în hol și începuse să coboare scările. De pe fereastra palierului se vedea grupul de bărbați de sub umbrar, bând din pahare lungi; știa că vor sta acolo până spre seară. Ochii ei cercetau grupul, dar Ashley nu era printre ei. Pe urmă îi auzi glasul. După cum nădăjduse, era încă pe alea din față, luându-și rămas bun de la doamnele care plecau cu copiii lor.

Cu inima strânsă de emoție, coborî scările încet. Dacă îl va întâlni pe domnul Wilkes? Cum îi va explica de ce cutreieră prin casă când celelalte fete se odihneau? Ce să facă, trebuia să riște!

Când ajunse pe ultima treaptă, îi auzi pe servitori umblând prin sufragerie și scoțând mesele și scaunele; pregăteau sala pentru bal sub supravegherea majordomului. În partea cealaltă văzu ușa deschisă a bibliotecii. Intră repede și fără zgomot. Va aștepta aici până când Ashley va sfârși de spus la revedere musafirilor și îl va striga când va intra în casă.

În bibliotecă era semiîntuneric, căci obloanele fuseseră lăsate din cauza soarelui. Odaia întunecată, cu pereții înalți, acoperiți de cărți, o deprimă. Nu era locul pe care l-ar fi ales ea pentru o întâlnire cum nădăjduia să fie aceasta. Prea multe cărți o deprimeau întotdeauna; tot așa și oamenii cărora le plăcea să citească multe cărți. Adică... toată lumea în afară de Ashley. În penumbră, mobila grea păru că se înalță în fața ei; fotolii adânci cu speteze înalte și cu

brațe largi, făcute parcă anume pentru bărbații înalți din familia Wilkes, fotolii joase și moi cu perne de catifea în fața lor, pentru fetele din familie. În fundul odăii, în fața căminului, o sofa enormă, locul preferat al lui Ashley, își înălța speteaza ca un fel de animal mare adormit.

Scarlett trase ușa lăsând-o întredeschisă și încercă să-și potolească bătăile inimii. Căută să-și amintească ce plănuse să-i spună lui Ashley cu o seară înainte, dar nu-și putea aduce aminte nimic. Se gândise la ceva și uitase – sau plănuse că Ashley îi va spune ei ceva? Nu-și putea aduce aminte, și o cuprinsese o teamă care o înghețea. Numai dacă bătăile inimii ei n-ar mai răsunat atât de tare – poate s-ar putea gândi la ceva. Bătăile repezi se întetiră și mai mult când îl auzi rostind ultimele cuvinte de rămas bun și intrând în hol.

Nu se mai gândea la nimic decât că-l iubea, că iubea tot ce era al lui, de la mândra ținută a capului blond, până la ghetele negre și subțiri; îi iubea râsul chiar când nu-l înțelegea, iubea tăcerile lui care o intrigau. O, dacă ar intra acum și ar lua-o în brațe, ca să nu mai trebuiască să zică ceva! Trebuie s-o iubească. "Poate dacă m-aș ruga..." închise ochii și începu să șoptească: "Sfântă Mărie, plină de har..."

— Tu ești, Scarlett? zise glasul lui Ashley care, pătrunzând prin tumultul ce-i asurzea urechile, o zăpăci complet.

Ashley era în hol și se uita la ea prin ușa întredeschisă, cu un zâmbet ironic pe buze.

— De cine te ascunzi, de Charles sau de băieții Tarleton?

Simți că se sufocă. Deci observase cum roiseră bărbații în jurul ei! Cât de drag îi era, așa cum stătea acum, cu ochii strălucitori care nu vedeau ce emoționată era. Nu putea vorbi, dar întinse mâna și-l trase în cameră. El intră, intrigat dar și interesat. Scarlett avea o intensitate, un foc în obraji pe care nu i le cunoștea și chiar în penumbră putea vedea ce îmbujorați îi erau obraji. Închise ușa automat și o luă de mână.

— Ce este? zise el aproape în șoaptă.

La atingerea mâinii lui, începu să tremure. Avea să se întâmple acum, întocmai cum visase. O mie de gânduri incoerente îi trecură prin minte și nu putea opri unul singur ca să-l exprime. Nu putea decât să tremure și să se uite la el. De ce nu spunea nimic?

— Ce este? repetă Ashley. Ai să-mi spui un secret?

Deodată limba i se dezlegă și atâția ani de educație dată de Ellen dispărură; sufletul irlandez, sufletul fără de ocolișuri al lui Gerald vorbi prin gura fiicei lui.

— Da... un secret. Te iubesc.

O clipă, tăcerea fu atât de profundă, încât părea că nici unul dintre ei nu răsufla. Pe urmă ea încetă să mai tremure, fiindcă un val de fericire și mândrie îi umplu sufletul. De ce nu făcuse asta mai înainte? Ce simplu era! Mult mai simplu ca toată strategia de femeie distinsă pe care o învățase. Și ochii ei îi căutară pe ai lui Ashley.

Ai lui aveau o privire consternată, o privire plină de îndoială și ceva mai mult... ce oare? Da – așa se uitase Gerald în ziua când calul lui preferat își rupsesse piciorul și fusese silit să-l împuște. De ce se gândea Scarlett la asta acum? Ce idee stupidă! Și de ce părea Ashley așa de ciudat și nu zicea nimic? Pe urmă chipul lui se acoperi cu un fel de mască și surâse plin de curtenie.

— Nu-ți ajunge oare că ai cucerit azi pe toți ceilalți bărbați? zise el cu vocea lui de altădată, mângâietoare și puțin ironică. Nu vrei să lipsească nimeni? Știi însă că inima mea ți-a aparținut întotdeauna. Ți-ai ascuțit ghearele pe ea, nu-i așa?

Ceva nu mergea, nu mergea deloc. Nu așa plănuse ea. Din toate ideile care jucau hora în mintea ei, una începea să se închege. Nu știa de ce, dar

Ashley se purta ca și cum ea ar cocheta cu el. El știa însă că nu era așa. Scarlett era convinsă de asta.

— Ashley... Ashley... spune-mi, trebuie să-mi spui... o, nu mă necăji acum! Inima ta îmi aparține? O, dragul meu, eu te iu...

Ashley îi puse repede mâna peste gură. Masca îi căzu.

— Nu trebuie să spui lucrurile astea, Scarlett. Nu trebuie. Nici tu nu le crezi. Ai să regreti că le-ai spus și are să-ți fie ciudă pe mine că te-am ascultat!

Ea își aruncă repede capul înapoi. Un val rapid și fierbinte trecu parcă prin ea.

— Niciodată n-are să-mi fie ciudă pe tine. Îți spun că te iubesc și sunt sigură că ții la mine fiindcă...

Se opri. Până acum nu văzuse niciodată un chip mai chinuit.

— Ashley, ții la mine... nu-i așa?

— Da, zise el încruntat. Țin la tine.

Dacă i-ar fi spus că-i e scârbă de ea, nu s-ar fi putut speria mai tare. Îl trase de mânecă, neputând să vorbească.

— Scarlett, zise el, oare n-am putea pleca și uita cuvintele pe care le-am spus?

— Nu, șopti ea. Nu pot. Ce vrei să spui? Nu vrei să... să te căsătorești cu mine?

El răspunse:

— Mă căsătoresc cu Melanie.

Fără să-și dea seama cum s-a întâmplat, se trezi așezată pe unul din scaunele joase de catifea. Ashley, stând pe perna de la picioarele ei, îi ținea mâinile strâns într-ale lui. Îi spunea lucruri... lucruri care n-aveau nici un înțeles. Mintea îi era goală; nu mai era în ea nici unul din gândurile care năvăliseră acum o clipă și vorbele lui cădeau ca ploaia pe geam, fără să-i lase nici o impresie. Cuvintele lui, cuvinte dulci și mângâietoare, pline de milă, cuvinte ca ale unui tată vorbind unui copil îndurerat, nu le auzea.

Desluși totuși numele Melaniei și se uită în ochii lui cenușii. În ei citi vechea expresie de depărtare care o neliniștise întotdeauna; privirea unui om care se disprețuia pe sine.

— Tatăl meu va anunța diseară logodna. Ne vom căsători în curând. Trebuia să ți-o spun, dar credeam că știi. Credeam că toată lumea știe, că toată lumea știe de ani de zile. Nici nu visasem că tu... doar ai atâția adoratori. Credeam că Stuart...

Începea să-și recapete viața, simțirea și înțelegerea.

— Dar mi-ai spus că ții la mine!

Mâinile lui fierbinți o strângeau tare.

— Draga mea, de ce vrei să mă faci să-ți spun lucruri care să te jignească?

Tăcerea ei îl făcu să continue.

— Cum să te fac să înțelegi, draga mea? Ești atât de tânără și de nechibzuită, că nici nu știi ce înseamnă căsătoria.

— Știu că te iubesc.

— Dragostea nu e destul pentru ca o căsătorie între doi oameni atât de deosebiți ca noi să fie fericită. Ai cere bărbatului tău să-ți dea totul, Scarlett, și trupul, și inima, și sufletul, și gândurile lui. Și dacă nu ți le-ar da, ai fi nenorocită. Și eu nu ți-aș putea da totul. Nimănui nu i-aș putea da totul. Și n-aș vrea nici ca tu să-mi dai toată mintea și tot sufletul tău. Și te-ar durea, și ai începe să mă urăști, și cu câtă patimă m-ai urî! Ai urî cărțile pe care le citesc, și muzica la care țin, fiindcă m-ar îndepărta de tine o clipă. Și eu... poate că eu...

— O iubești?

— Ea e ca mine; avem același sânge și ne înțelegem. Scarlett! Scarlett! Nu te pot face să înțelegi că o căsătorie nu este potrivită dacă cei doi soți nu seamănă?

Mai spusese cineva același lucru: "Nu există fericire decât în căsătoriile între oameni care se aseamănă". Oare cine o spusese? I se părea că auzise vorbele astea de un milion de ani, dar tot nu înțelegea sensul lor.

— Dar ai spus că ții la mine.

— N-ar fi trebuit să ți-o spun.

Undeva, într-un colț al minții ei, începu să ardă un foc, și mânia înăbuși orice alt gând.

— Arunci, dacă ai fost destul de ticălos ca s-o spui...

Ashley îngălbeni.

— Da, am fost un ticălos că ți-am spus-o acum, când mă căsătoresc cu Melanie. Ți-am făcut ție rău, și Melaniei mai mult. N-ar fi trebuit să ți-o spun, fiindcă știam că n-ai să înțelegi. Cum să nu țin la tine, când ai toată această dragoste de viață pe care eu nu o am? La tine, care știi să iubești și să urăști cu o intensitate pe care n-o pot simți? Ești tot atât de simplă ca focul, ca vântul, ca ființele sălbatice, și eu...

Scarlett se gândi la Melanie, și deodată îi revăzu ochii căprui și liniștiți, cu privirea lor depărtată, mâinile mici și cuminiți în mânușile de dantelă neagră, tăcerile ei fermecătoare. Și mânia ei izbucni, aceeași mânie care îl împingea pe Gerald la crimă și pe ceilalți strămoși irlandezi să facă lucruri pentru care plăteau cu capul. Acum nu mai avea nimic din sângele ales al Robillard-ilor, care știau să rabde în tăcere orice jignire.

— De ce n-o spui, lașule! De ce nu spui că ți-e frică să te căsătorești cu mine? Preferi să trăiești cu stupida și proasta aceea care nu știe să spună decât "Da" și "Nu" și să crești o droaie de țânci fandosiți ca ea! Haide...

— Nu trebuie să spui lucrurile astea despre Melanie.

— Nu trebuie! Cu ce drept îmi dai mie ordine? Lașule, ticălosule! M-ai lăsat să cred că o să mă iei pe mine...

— Fii sinceră, o rugă el. Niciodată n-am...

Nu voia să fie sinceră, deși știa că ceea ce spusese era drept. Niciodată nu depășise cu ea marginile prieteniei, și acest gând îi mări mânia, chinul mândriei și al vanității feminine rănite. Fugise după el, și el o respingea. Prefera în locul ei o proastă mică cu fața palidă ca Melanie. Mai bine ar fi urmat preceptele lui Ellen și ale lui Mammy și nu i-ar fi spus niciodată că are măcar simpatie pentru el. Orice ar fi fost mai bine decât această rușine usturătoare.

Sări în sus, cu pumnii strânși. Ashley se sculă și el. Era mult mai înalt ca ea, și chipul lui exprima durerea mută a celui care nu poate fugi de o realitate, oricât de dureroasă ar fi.

— Am să te urăsc până la moarte, lichea ce ești, ticălosule, ticălosule...

Ce cuvânt căuta oare? Nu-i venea în minte un cuvânt destul de aspru.

— Scarlett... te rog...

Întinse mâna spre ea, dar în clipa aceea îl lovi peste față, cu toată puterea. În odaia liniștită, lovitura plesni ca un bici; brusc, toată mânia ei dispăru, și sufletul îi rămase plin de durere.

Urma roșie a palmei se vedea clar pe fața lui. Nu zise nimic; îi luă doar mâna moale, o duse la buze și o sărută. Pe urmă plecă, fără ca ea să fi putut zice ceva și ușa se închise încet în urma lui.

Scarlett se așeză brusc, fiindcă mânia îi muiase genunchii. Plecase, și amintirea chipului lui pălmuit o va urmări toată viața.

Auzi cum descrește zgomotul înăbușit al pașilor lui de-a lungul holului și își dădu seama de grozăvia gestului ei. Îl pierduse pentru totdeauna. Acum are

s-o urască și, de câte ori o va vedea, își va aminti cum s-a aruncat de gâtul lui deși nu o încurajase deloc.

"Nu sunt mai bună ca Honey Wilkes", se gândi ea deodată, amintindu-și cum toată lumea, și ea mai ales, râdea disprețuitoare de purtarea îndrăzneță a lui Honey. O vedea în minte pe Honey cum se sucea, cum râdea prostește și se agăța de brațul tinerilor; și imaginea aceasta o făcu să se deteste mai tare pe ea însăși, pe Ashley, lumea întreagă. Fiindcă îi era silă de ea însăși, ura pe toată lumea cu furia ce o simte o fată de șaisprezece ani a cărei dragoste e neîmpărtășită. Prea puțină duioșie fusese amestecată în dragostea ei. Era alcătuită mai ales din vanitate și încredere în farmecele ei. Acum pierduse, și mai tare ca sentimentul pierderii era teama că se făcuse de râs în fața lumii. Oare se purtase la fel ca Honey? Răsese oare cineva de ea? Numai la gândul acesta începu să tremure.

Puse mâna pe măsuta de lângă ea și atinse un vas mic de porțelan împodobit cu doi îngerași surâzători. Odaia era atât de liniștită, încât îi veni să tipe ca să întrerupă tăcerea. Trebuia să facă ceva, căci simțea că înnebunește. Ridică vasul și-l aruncă cu furie în partea cealaltă a odăii, spre cămin. Vasul abia atinse speteaza cea înaltă a sofalei și se sparse în bucăți de placa de marmură de deasupra căminului.

— Asta e prea din cale-afară, zise un glas ce se înalță din adâncurile sofalei.

Niciodată nu mai fusese Scarlett atât de mirată și de speriată; gura i se uscă și simți că nu poate scoate nici un sunet. Se sprijini de speteaza scaunului, fiindcă picioarele i se tăiaseră; și atunci îl văzu pe Rhett Butler sculându-se de pe sofaua pe care șezuse culcat și salutând-o cu o politețe exagerată.

— Destul de rău că am fost deranjat în timpul siestei mele de o discuție ca aceea pe care am auzit-o, dar acum de ce să-mi fie și viața în pericol?

Era el. Nu era o fantomă. Dar, Doamne sfinte, înseamnă că auzise totul! Își adună forțele într-un fel de atitudine demnă.

— Domnule, ar fi trebuit să spui că ești aici.

— Serios?

Dinții lui albi străluceau și ochii negri și îndrăzneți râdeau de ea.

— De fapt, dumneata ai fost intrusa. Trebuia să-l aștept pe domnul Kennedy, și simțind că poate nu eram "persona grata" în curte, am avut buna inspirație de a ascunde nedorita mea prezență aici, unde credeam că nu voi fi deranjat. Dar, vai!

Dădu din umeri și râse încet.

Scarlett simți cum din nou o cuprinde mânia, gândindu-se că bărbatul acela obraznic și mojit auzise totul! Auzise lucruri de care acum îi era atât de rușine, încât ar fi preferat să fie moartă decât să le fi rostit.

— Cei ce ascultă la ușă... începu ea furioasă.

— Cei ce ascultă la ușă aud de multe ori lucruri amuzante și instructive, zise el surâzând. Dintr-o lungă practică a ascultatului la uși, am...

— Domnule, zise ea, nu ești un bărbat de lume.

— O observație justă, răspunse el puțin ironic. Nici dumneata, domnișoară, nu ești o femeie de lume.

Părea că o găsește foarte amuzantă pe Scarlett, fiindcă iar începu să râdă încet.

— Nici o femeie nu poate fi o femeie de lume după ce a spus și a făcut ce-am auzit și am văzut. De altfel, nu mi-au plăcut niciodată femeile de lume. Știu ce gândesc, dar n-au nici curajul și nici lipsa de bună creștere să spună ce gândesc. Și, cu timpul, asta devine plictisitor. Dar dumneata, scumpă domnișoară O'Hara, ești o fată cu un caracter rar, cu un caracter admirabil,

și-mi scot pălăria în fața dumatăle. Nu înțeleg cum de elegantul domn Wilkes poate ferma pe o fată cu o fire atât de clocotitoare ca a dumatăle... Ar trebui să-i mulțumească în genunchi lui Dumnezeu că i-a trimis o fată cu... cum a zis el?... "dragostea dumatăle de viață". Cum însă e un mototol...

— Nu meriți nici să-i ștergi ghetete! strigă ea furioasă.

— Ia te uită! Și ziceai că ai să-l urăști toată viața!

Se așeză pe sofa și Scarlett îl auzi râzând.

L-ar fi omorât dacă ar fi putut. În loc de asta, ieși din bibliotecă cu toată demnitatea de care era capabilă și trânti ușa grea în urma ei.

Sui scările atât de reped, încât crezu că are să leșine ajungând sus la etaj. Se opri și se prinse de balustradă. Inima îi bătea ca un ciocan, de furie, jignire și emoție; parcă era gata să plesnească. Încercă să răsuflă adânc, dar Mammy îi strânsese prea tare șireturile. Dacă va leșina și o vor găsi aici pe palier, ce-are să creadă lumea? Ce-ar crede Ashley, și scârbosul acela de Butler, și fetele acelea răutăcioase care erau geloase pe ea? Pentru prima oară în viața ei, regretă că nu avea săruri de respirat, așa cum aveau celelalte fete; nu avea nici măcar un flaconaș. Se mândrise întotdeauna că nu-i vine amețea! Și nici acum nu trebuia să leșine!

Încet, încet se simți mai bine. Peste o clipă, va fi bine de tot și se va strecura tiptil în odăița de toaletă vecină cu camera Indiei; acolo își va desface corsetul, va intra în odaie și se va culca pe unul dintre paturi, alături de fetele adormite. Încercă să-și potolească bătăile inimii și să-și schimbe expresia feței, fiindcă știa că trebuie să arate ca o nebună. Dacă una din fete va fi trează, va înțelege că s-a întâmplat ceva. Și nimeni nu trebuie să afle vreodată că s-a întâmplat ceva.

Prin fereastra largă a balconului îi vedea pe bărbați așezați pe scaune sub copaci sau în răcoarea umbrarului.

Cum îi invidia! Ce minunat era să fii bărbat și să nu trebuiască să treci prin încercările prin care trecuse ea chiar acum. Privindu-i cu ochii plini de foc și cu tâmpilele zvâcnind, auzi tropotul iute al unui cal pe aleea din față, scârțâitul pietrișului și o voce agitată întrebând ceva pe negri. Iar începu să scârțâie pietrișul sub copitele unui cal și Scarlett văzu un om trecând în galop peste peluza verde, îndreptându-se spre grupul de sub copaci.

Un musafir întârziat? Atunci, de ce trece călare peste iarba de care India e atât de mândră? Nu-l putea recunoaște, dar când sări de pe șa și îl apucă pe John Wilkes de braț, văzu că fața lui exprimă o mare tulburare. Mulțimea se înghesui în jurul lui; paharele înalte și evantaiile din foi de palmier stăteau părăsite pe mese sau pe jos. Cu toate că se afla departe, Scarlett auzi zgomotul glasurilor, întrebările, strigătele și simți ce încordare îi cuprinsese pe toți. Pe urmă, dominând tumultul, îl auzi pe Stuart Tarleton strigând entuziast "Iu-huul!", ca și cum ar fi la vânătoare. Fără să știe, Scarlett auzise pentru prima dată chiuitul rebelilor.

Cei patru Tarleton-i, urmași de băieții Fontaine, se desprinseră din grup și o luară la fugă spre grajduri țipând: "Jeems! Hei, Jeems! Pune șaua pe cai!"

"Trebuie să fi luat foc vreo casă", se gândi Scarlett. Oricum, trebuie să ajungă înapoi în camera de culcare înainte de a fi descoperită.

Acum inima i se mai liniștise și sui scările în vârful picioarelor, apoi intră în bolul liniștit. O somnolență grea și caldă plutea în toată casa, ca și cum și ea se odihnea, așteptând noaptea când va străluci în toată splendoarea în lumina lumânărilor și în sunetele muzicii. Crăpă ușor ușa odăii de toaletă și se strecură înăuntru. Mai ținea clanta cu mâna, când ajunse până la ea vocea lui Honey Wilkes, ca o șoptă, pătrunzând prin crăpătura ușii din față care ducea spre camera de culcare.

— Mi se pare că Scarlett s-a purtat cum nu se poate mai urât astăzi.

Scarlett simți cum inima-i începe din nou să bată nebunește și își apăsă mâna pe ea, ca s-o potolească. Uitase că cei ce ascultă la ușă aud adeseori lucruri foarte "instructive". Să iasă afară? Sau să le dea de știre că e aici și s-o pună în încurcătură pe Honey, așa cum merită. Celălalt glas o făcu însă să se oprească. Nimic n-ar mai fi putut s-o miște din loc după ce auzi glasul Melaniei.

— O, Honey, nu! Nu fi răutăcioasă! E doar veselă și vioaie. Mie mi s-a părut încântătoare!

"O", zise Scarlett în sine, înfigându-și unghiile în rochie. "Să ajung să mă apere miorlăita asta!"

Era mai penibil pentru ea decât răutățile lui Honey. Scarlett nu avusese niciodată încredere în nici o femeie și, în afară de mama ei, credea că toate erau egoiste. Melanie era sigură de Ashley și îi dădea mâna să fie bună și miloasă. Scarlett simțea că Melanie vrea să facă paradă de cucerirea ei și să fie admirată pentru bunătatea ei. De multe ori făcuse și Scarlett la fel, când discuta cu bărbați despre alte fete, și întotdeauna reușise să-i convingă pe acești naivi de blândețea și dezinteresarea ei.

— Am impresia, dragă, că ești oarbă, zise Honey acră, ridicând tonul.

— Taci, Honey, se auzi glasul lui Sally Munroe. Te aude toată casa!

Honey vorbi mai încet.

— N-ai văzut cum cocheta cu toți bărbații pe care pune mâna... chiar și cu domnul Kennedy care e adoratorul surorii ei. N-am mai văzut așa ceva! Și acum s-a legat de Charles. (Honey începu să râdă afectat.) Și știți că Charles și cu mine...

— Sunteți într-adevăr? șoptiră câteva glasuri.

— Să nu spuneți nimănui, fetelor... nu încă!

Fetele începură iar să chicotească și arcurile patului trosniră când una dintre ele o îmbrățișă pe Honey, Melanie murmură că va fi fericită s-o aibă pe Honey ca soră.

— Să știți că eu nu voi fi bucuroasă s-o am pe Scarlett ca soră, fiindcă rar am văzut o fată atât de destrăbălată, zise Hetty Tarleton, necăjită. E ca și logodită cu Stuart. Brent susține că-și bate joc de el, dar și Brent e nebun după ea.

— Dacă vreți să știți, zise Honey misterioasă, dându-și aere, ea nu ține decât la o persoană. La Ashley!

Pe când șaptele se amestecau și întrebările se încrucișau aprinse, Scarlett se simți înghețată de frică și de umilință. Honey era o proastă, o imbecilă, o tâmpită în privința bărbaților, dar când era vorba de femei avea o intuiție pur feminină pe care Scarlett o subestimase. Mândria ei rănită de Ashley și de Rhett Butler nu era nimic în comparație cu ceea ce simțea acum. Bărbații știu să-și țină gura, chiar bărbații ca domnul Butler, dar cu Honey Wilkes, o vorbăreată fără pereche, până seara întreg comitatul va afla toată întâmplarea. Și doar aseară spusese Gerald că nu vrea ca tot comitatul să râdă de fiica lui. Și ce-au să mai râdă acum! Broboane reci de sudoare începură să-i curgă la subțiori, prelingându-i-se pe coaste.

Măsurat și pașnic, puțin muștrător, glasul Melaniei le domină pe celelalte.

— Honey, știi bine că nu e adevărat și că ești răutăcioasă.

— Ba da, Melly, și dacă n-ai căuta să vezi numai calități la oamenii care nu le au deloc, ai fi văzut și tu. Și-mi pare bine că e așa. Așa-i trebuie. Scarlett O'Hara n-a făcut decât să bage zăvan peste tot și să ia adoratorii celorlalte fete. Știi bine că i l-a luat pe Stuart bieteii India, deși nu-i place. Și azi a încercat să-l cucerească pe domnul Kennedy, pe Ashley și pe Charles...

"Trebuie să mă duc acasă", se gândi Scarlett. "Trebuie să mă duc acasă!"

Dacă ar fi putut ajunge printr-o minune în aceeași clipă la Tara, acolo s-ar simți în siguranță. Dacă ar putea fi lângă Ellen, numai s-o vadă, să se agațe de fusta ei, să plângă și să-i povestească totul, cu capul ascuns în poala ei! Dacă va mai trebui să asculte un singur cuvânt, va năvăli înăuntru și va smulge șuvițe întregi din părul galben al lui Honey și o va scuipa pe Melanie Hamilton, numai ca să-i arate ce crede de mila ei. Se purtase însă destul de ordinar astăzi, se purtase ca golani albi – și asta o durea cel mai tare.

Își apăsă mâinile pe fustă ca să nu foșnească și ieși de-a-ndăratelea, pe furiș, ca un animal. "Acasă", își zise ea, coborând repede scările, trecând pe lângă uși închise și odăi liniștite, "Trebuie să mă duc acasă."

Ajunsesse pe veranda din față, când un gând nou o făcu să se oprească brusc: nu se putea duce acasă! Nu putea să fugă! Va trebui să stea până la sfârșit, să rabde ironia celorlalte fete și propria ei umilință și durere. Dacă ar fugi, le-ar da arme noi împotriva ei.

Cu pumnii strânși, lovi coloana înaltă și albă de lângă ea. Ar fi vrut să fie Samson, să dărâme casă de la Doisprezece Stejari și să-i distrugă pe toți cei ce se aflau în ea. Au să-i plătească pentru asta. Are să le arate ea. Nu prea știa cum avea să le arate, dar o va face totuși. Are să-i lovească mai rău decât au lovit-o ei pe ea.

Acum, pentru ea Ashley nu mai era Ashley. Nu mai era tânărul înalt și elegant pe care-l iubea, ci era parte integrantă din neamul Wilkes, din Doisprezece Stejari, din comitat... Și îi ura pe toți fiindcă râdeau de ea. La șaisprezece ani, vanitatea era mai puternică decât dragostea, și în sufletul ei pățimaș nu mai era loc decât pentru ură.

"N-am să mă duc acasă", se gândi ea. "Am să rămân și au să mă plătească. Și n-am să-i spun mamei niciodată. Nu, n-am să spun nimănui."

Se pregăti să intre înapoi în casă ca să suie scara și să intre în altă cameră de culcare.

Se întoarse și îl văzu pe Charles intrând în casă prin capătul celălalt al coridorului. Când o zări, se grăbi spre ea. Părul îi era răvășit, și de emoție chipul lui era aproape de culoarea mușcatei.

— Nu știi ce s-a întâmplat? strigă el înainte de-a ajunge lângă ea. Ai auzit? Paul Wilson a venit călare de la Jonesboro și ne-a adus vestea!

Se opri lângă Scarlett cu respirația tăiată. Ea nu zise nimic; se uita doar fix la el.

— Domnul Lincoln și-a chemat oamenii sub drapel... soldații... adică voluntarii....șaptezeci și cinci de mii!

Iar domnul Lincoln! Oare bărbații nu se gândesc niciodată la lucruri serioase? Prostul ăsta ar fi vrut ca ea să se emoționeze din cauza maimuțărelilor domnului Lincoln, când inima ei era sfâșiată și reputația ei distrusă.

Charles o privi fix. Chipul ei era alb ca varul și ochii înguști luceau ca niște smaralde.

Niciodată nu văzuse o expresie atât de pățimașă pe fața unei fete tinere, și nici o astfel de lucire în ochii cuiva.

— Ce neghiob sunt! Trebuia să ți-o spun mai pe ocolite. Am uitat cât sunt de delicate doamnele. Îmi pare rău că te-am tulburat. Nu cumva ți-e rău? Să-ți aduc un pahar cu apă?

— Nu, zise ea, reușind să suradă.

— Vrei să mergem și să stăm pe o bancă? zise el luând-o de braț.

Ea dădu din cap și el o ajută să coboare treptele din față; trecură peste iarbă, așezându-se pe banca de fier de sub cel mai înalt stejar din curtea din față. Ce gingașe și delicate sunt femeile, gândi el; leșină doar dacă le pomenești de război și de greutate. Acest gând îl făcu să se simtă foarte

puternic și se purtă cu mai multă blândețe cu Scarlett. Avea o expresie atât de stranie, și chipul ei palid era de o frumusețe sălbatică, ce făcea ca inima lui să bată mai iute. Era oare cu puțință să fie tulburată la gândul că el pleacă la război? Nu, ar trebui să fie încrezut ca să-și închipuie asta. De ce, atunci, îl privea atât de straniu? Și de ce-i tremurau degetele pe când se juca cu batista de dantelă? Și genele ei dese și negre – oh, tremurau cum tremură genele fetelor în romanele pe care le citise, tremurau de timiditate și de dragoste.

De trei ori își dresе glasul ca să vorbească și apoi renunță. Lăsă ochii în jos, fiindcă ochii ei verzi îl priveau atât de pătrunzător, aproape parcă nu-l vedeau.

"Are mulți bani", se gândi ea repede, făcându-și un plan în minte. "Și n-are părinți care ar putea să mă piseze și stă la Atlanta. Dacă m-aș mărita imediat cu el, i-aș dovedi lui Ashley că nu țin la el, că am flirtat doar cu el. Și Honey ar muri de necaz. Niciodată n-ar mai găsi alt adorator și toată lumea și-ar bate joc de ea. Și aș răni-o pe Melanie, fiindcă-l iubește atât de mult pe Charles. Și i-aș răni și pe Stu și pe Brent..." Nu prea înțelegea de ce voia să le facă rău gemenilor, decât că aveau surori răutăcioase. "Și tuturor le-ar fi necaz, când aș veni aici în vizită într-o trăsură frumoasă, și aș avea rochii multe și casa mea. Și niciodată, niciodată n-ar mai râde de mine."

— Firește, înseamnă că ne vom bate, zise Charles după câteva încercări zadarnice de a vorbi. Să nu te necăjești însă, domnișoară Scarlett! Totul se va sfârși într-o lună și au să se roage de noi. Da, asta e sigur. Pentru nimic în lume n-aș vrea să lipsesc de acolo. Mă tem că n-are să fie bal diseară, fiindcă trupa are să se adune la Jonesboro. Gemenii Tarleton au plecat să ducă vestea. Știu că doamnele or să fie mahnite.

Neștiind ce să spună, ea făcu: "Oh!", dar era destul. Încet, încet își regăsea stăpânirea de sine și ideile începeau să i se așeze în ordine. Un fel de chiciură se așternea peste emoțiile ei și i se păru că niciodată nu va mai simți căldură. De ce să nu se mărite cu băiatul ăsta drăguț și îmbujorat? Era tot așa de bun ca oricare altul și, de altfel, ei îi era indiferent. N-are să-i mai pese niciodată de nimic, chiar de-ar trăi până la nouăzeci de ani.

— Nu mă pot hotărî dacă să plec cu Legiunea din Carolina de Sud a domnului Wade Hampton, sau cu Garda Atlantei.

— Oh, zise Scarlett din nou.

Privirile li se întâlniră și tremuratul genelor ei îl dădu gata.

— Ai să mă aștepți, domnișoară Scarlett? Pentru mine ar fi o fericire să știu că mă vei aștepta până îi vom bate!

Cu respirația tăiată îi aștepta răspunsul, uitându-se la buzele ei arcuite. Pentru prima dată observă umbra din colțurile gurii ei și se gândi ce fericire ar fi dacă le-ar săruta. Scarlett îi întinse mâna, cu palma puțin umedă.

— N-aș dori să aștept, zise ea și ochii i se acoperiră cu un văl.

O ținea strâns de mână și ședea cu gura căscată. Observându-l pe sub pleoapele lăsate, Scarlett își zise că seamănă cu o broască prinsă într-un cârlig. De câteva ori se bâlbâi, închise gura, o deschise din nou și iar se făcu roșu ca focul.

— E oare adevărat că mă iubești?

Ea nu zise nimic, dar plecă ochii în jos și Charles fu cuprins de un nou extaz și o nouă jenă. Poate că un bărbat nu trebuie să pună unei tinere fete o astfel de întrebare? Poate că nu se cuvenea ca ea să răspundă? Cum nu avusese niciodată destul curaj ca să se afle într-o situație ca aceasta, Charles nu știa ce trebuie să facă. Ar fi vrut să strige și să cânte și s-o sărute și să zburde pe iarbă, să alerge și să spună tuturor, și albilor și negrilor, că ea îl iubește: o strânse numai de mână până când inelele îi intrară în carne.

— Vrei să te măriți cu mine mai repede, domnișoară Scarlett?

— M... Îhî, zise ea, potrivindu-și o cută a rochiei.

— Să ne căsătorim odată cu Mel...

— Nu, zise ea repede, privindu-l amenințător.

Charles își dădu seama că făcuse o greșală. Firește, fiecare fată voia să-și aibă nunta ei – nu voia să împartă gloria acelei zile cu nimeni. Ce bună era că îi trecea cu vederea greșelile. Dacă ar fi fost întuneric, ar fi avut mai mult curaj, și i-ar fi sărutat mâna și i-ar fi spus vorbele pe care dorea să i le spună.

— Când aş putea vorbi cu tatăl dumitale?

— Cu cât mai curând, cu atât mai bine, zise ea nădăjduind că poate îi va da drumul mâinii înainte ca durerea să n-o silească să i-o ceară s-o facă.

El se ridică brusc și, o clipă, Scarlett crezu că are să înceapă să sară în sus. Se uită la ea radios, cu tot sufletul lui curat zugrăvit în privirea ochilor. Nimeni nu o privise așa până acuma și nici un alt bărbat nu o va mai privi niciodată astfel; totuși, în ciudata ei indiferență, nu se gândi decât că Charles seamănă cu un vițel.

— Mă duc să-l caut pe tatăl dumitale, zise el cu fața luminată de un surâs. Nu pot să aștept. Mă scuzi... dragă?

Îi veni greu să pronunțe cuvântul dragă, dar după aceea îl repetă cu plăcere.

— Da, zise ea. Te aștept aici. E răcoare și plăcut.

Porni peste peluză și dispăru după casă. Scarlett rămase singură sub stejarul ce foșnea. Dinspre grajduri venea o mulțime de bărbați călare, urmați de servitori negri care se grăbeau să-și ajungă stăpânii. Băieții Munroe trecură în goană, fluturându-și pălăriile. Tinerii Fontaine și Calvert coborâră drumul chiuind. Cei patru Tarleton-i traversară peluza pe lângă ea și Brent strigă:

— Mama are să ne dea caii! Iu-huu!

Bucăți de pământ săriră de sub copitele cailor. Era din nou singură.

În fața ei casa cea albă își înălța albele-i coloane, vrând parcă să se depărteze demnă de ea. N-avea să fie casa ei niciodată. Niciodată Ashley n-avea să-i treacă pragul purtând-o în brațe, așa cum sunt purtate miresele.

"O, Ashley, Ashley! Ce-am făcut?"

În fundul sufletului, sub straturile de mândrie rănită și de simț practic rece, se mișcă ceva care o durea. Se năștea în ea o simțire matură, mai puternică decât vanitatea sau decât egoismul încăpățânat. Îl iubea pe Ashley și știa că-l iubește; niciodată nu-și dăduse mai bine seama de dragostea ei ca în clipa când îl văzuse pe Charles dispărând la cotitura aleii acoperite de nisip.

Capitolul VII

Două săptămâni mai târziu Scarlett era măritată și peste două luni văduvă. Scăpă repede de lanțurile cu care se legase în așa mare grabă și cu atât de puțină chibzuială, dar niciodată nu va mai cunoaște libertatea deplină de pe vremea când era nemăritată. Văduvia urmase repede după căsătorie, dar spre marea ei durere veni și maternitatea.

Mai târziu, când se va gândi la aceste ultime zile ale lui aprilie 1861, Scarlett nu va putea niciodată să-și amintească totul amănunțit. Timpul și evenimentele se precipitaseră și se amestecaseră ca într-un coșmar lipsit de realitate și de rațiune. Până în clipa morții ei, zilele acelea vor rămâne ca locuri albe în memorie. Timpul care se scurse între momentul când primi să se mărite cu Charles și ziua nunții îi lăsă o amintire prea vagă. Două săptămâni! O logodnă atât de scurtă n-ar fi fost cu puțință în timp de pace. Ar fi trebuit să dureze cel puțin un an sau șase luni, așa cum se cuvenea. Sudul însă era în

vâltoarea războiului, evenimentele se succedau ca luate de un vânt năprasnic și ritmul lent al vremurilor trecute dispăruse. Ellen își frânsese mâinile și îi sfătuisese să mai aștepte, ca să aibă timp să se gândească bine ce fac. Scarlett însă rămăsese mută și neimpresionată de rugămințile ei. Voia să se mărite! Și încă repede. În două săptămâni!

Auzind că nunta lui Ashley se va celebra la întâi mai și nu la toamnă, pentru ca el să poată pleca cu trupa îndată ce va fi chemat, Scarlett fixă data căsătoriei sale cu o zi înainte de a lui Ashley. Ellen protestă, dar Charles stăruie cu noua elocvență pe care o dobândise, fiind foarte nerăbdător să plece în Carolina de Sud, la Legiunea lui Wade Hampton. Gerald se situă de partea tinerilor. Era cuprins de frigurile războiului și mulțumit că Scarlett făcea o partidă atât de bună. Nu vedea de ce s-ar opune dragostei lor tinerești, acum pe timp de război. Ellen, disperată, trebui să cedeze așa cum cedau toate mamele din Sud. Viața lor liniștită fusese complet tulburată; toate rugămințile, toate sfaturile, toate insistențele lor nu se puteau împotrivi forțelor puternice care le luau cu ele.

Sudul era ca beat de entuziasm și exaltare. Toată lumea știa că o singură bătălie va pune capăt războiului; toți tinerii se grăbeau să se înroleze înainte de sfârșitul ostilităților, toți se grăbeau să se căsătorească cu iubitele lor înainte de a pleca în Virginia, spre a trage o bătaie yankeilor. Se celebrau zeci de căsătorii de război în tot comitatul și nu era timp pentru durerea despărțirilor, fiindcă toată lumea era sau prea ocupată sau prea exaltată ca să mai găsească timp pentru lacrimi sau gânduri serioase. Femeile coseau uniforme, împleteau ciorapi și înfășurau bandaje, iar bărbații făceau instrucție și exerciții de tir. Trenuri încărcate de trupe treceau zilnic prin Jonesboro spre Nord, către Atlanta și Virginia. Unele detașamente erau îmbrăcate în uniforme vesele, roșii și albastre și verzi, ale companiilor de miliție specială. Alte grupuri mai mici purtau uniforme obișnuite și căciuli de blană; alții fără uniformă, aveau haine de postav și rufărie fină, toți numai pe jumătate pregătiți și înarmați, nebuni de veselie și chiuind de parcă s-ar fi dus la o petrecere. Văzându-i pe acești bărbați, tinerii din comitat se speriară că războiul se va sfârși înainte ca ei să poată ajunge în Virginia; așadar, pregătirile pentru plecarea trupei fură accelerate.

În mijlocul acestei efervescențe se făceau pregătirile pentru nunta lui Scarlett și, aproape fără să-și dea seama, se trezi în rochia și cu vâlul de mireasă al lui Ellen, coborând scara cea mare de la Tara, la brațul tatălui ei, așteptată de o mulțime de musafiri care umpleau casa. Mai târziu își aminti ca de un vis de reflexul sutelor de lumânări pe pereți, de figura mamei, plină de dragoste, puțin umilă și cu buzele rostind încet o rugăciune pentru fericirea fiicei ei, de Gerald roșu de coniac și de mândrie că fiica lui se căsătorește cu un om bogat, de neam bun și vechi. Și, în sfârșit, Ashley stând jos, lângă scară, la braț cu Melanie.

Când văzu expresia chipului lui, se gândi: "Nu poate să fie adevărat. Nu se poate. E un vis urât. Am să mă trezesc și am să văd că a fost un coșmar. Acum nu trebuie să mă gândesc la asta, fiindcă îmi vine să țip în fața lumii întregi. Nu trebuie să mă gândesc. Am să mă gândesc mai târziu, când am să fiu mai tare – când n-am să mai văd ochii lui."

Și totul a fost ca un vis: trecerea printre cele două rânduri de oameni surăzători, fața roșie a lui Charles și glasul lui bâlbâit, răspunsurile ei, atât de clare și reci. Și pe urmă felicitările, sărutările, toasturile și dansul – totul, totul ca un vis. Chiar și sărutul lui Ashley pe obraz, chiar și dulcea șoaptă a Melaniei: "Acum suntem cu adevărat surori" – toate erau ireale. Chiar și emoția pricinuită de leșinul mătușii lui Charles, domnișoara Pittypat Hamilton, o femeie grasă și impresionabilă, a fost ca un coșmar.

Însă când dansul și toasturile luară sfârșit și când ziua începu să mijească, iar toți musafirii din Atlanta, înghesuiți în casă și în casa vechilului, se duseră să se culce pe paturi, pe canapele sau saltele puse pe jos și toți vecinii plecară acasă, să se odihnească pentru nunta de a doua zi de la Doisprezece Stejari, atunci visul se risipi ca un fum în fața realității. Realitatea era reprezentată de Charles, roșu de jenă, ieșind din camera ei de toaletă în cămașă de noapte, evitând privirea speriată pe care i-o aruncă ea peste cearceaful tras bine până sus.

Firește că știa că oamenii căsătoriți dormeau în același pat, dar până acum nu se prea gândise la lucrul acesta. I se părea un lucru foarte firesc pentru tatăl și mama ei, dar nu se gândise că i se va întâmpla și ei. Pentru prima dată de la picnic, își dădu seama ce făcuse. Ideea că acest tânăr pe care abia îl cunoștea și pe care nu voise de fapt să-l ia de bărbat se va culca lângă ea în pat, acum când regreta amarnic fapta pripită și când era disperată că l-a pierdut de tot pe Ashley, erau lucruri pe care nu le putea îndura. Cum el șovăi când să se apropie de pat, ea începu să-i vorbească încet și răgușit:

— Am să țiș dacā te apropii de mine! Am să țiș! Am să țiș în gura mare! Pleacă de aici! Să nu îndrăznești să mă atingi!

Așa că Charles Hamilton își petrecu noaptea de nuntă pe un fotoliu, într-un colț. Nu se simți prea nenorocit fiindcă înțelegea, sau credea că înțelege, timiditatea și delicatețea miresei sale. Era gata să aștepte până când îi va trece frica, dar... dar... suspină, răsucindu-se să-și caute o poziție confortabilă... dar pleca atât de curând la război!

Dacă lui Scarlett nunta ei i se păru un vis urât, nunta lui Ashley îi apărură și mai cumplită. În salonul de la Doisprezece Stejari, la lumina sutelor de lumânări, unde se înghesuia aceeași mulțime ca în ajun, Scarlett într-o rochie verde pal, special făcută pentru a doua zi după nuntă, văzu fața aproape urâtă a Melaniei Hamilton devenind radios de frumoasă când se numi Melanie Wilkes. Acum Ashley era pierdut pentru totdeauna. Ashley al ei. Nu, acum nu mai era Ashley al ei. Dar fusese oare vreodată al ei? Toate îi păreau atât de încurcate, și mintea ei era atât de obosită și de zăpăcită. Ashley îi spusese că o iubește, dar atunci ce anume îi despărțise? Dacă și-ar putea aminti. Închisese gura lumii măritându-se cu Charles, dar acum ce importanță mai avea? Atunci i se păruse foarte important, dar acum nu i se mai părea. Acum numai Ashley însemna ceva. Și acum îl pierduse, și ea era măritată cu un om pe care nu numai că nu-l iubea, dar îl disprețuia.

O, cum regreta ceea ce făcuse! De multe ori auzise zicându-se că omul se nenorocește singur, dar crezuse că e numai o figură de stil. Acum înțelegea lucrul acesta. Dorea din tot sufletul să scape de Charles, să se ducă înapoi la Tara, să fie iar nemăritată, dar mai presus de toate avea conștiința că ea singură era de vină. Ellen încercase s-o oprească, dar ea n-o ascultase.

Toată noaptea dansă la nunta lui Ashley, aproape năucă, vorbind mecanic și surâzând. Se mira cu totul fără rost de prostia oamenilor care o credeau o mireasă fericită și nu înțelegeau că sufletul îi era sfâșiat de durere. Oh, slavă Domnului, că nu observau!

În seara aceea, când Mammy plecase după ce o ajutase să se dezbrace și Charles ieșise sfios din camera de toaletă, întrebându-se dacă va trebui să mai petreacă încă o noapte pe fotoliu, Scarlett izbucni în lacrimi. Plânse până când Charles se strecură în pat lângă ea și încercă s-o consoleze, plânse încetișor până când nu mai avu lacrimi și, în sfârșit, își puse suspinând capul pe umărul lui.

Dacă n-ar fi fost războiul, o săptămână întreagă ar fi durat vizitele în tot comitatul. Ar fi fost apoi baluri și picnicuri în cinstea celor două perechi de noi căsătoriți, înainte ca ei să plece în călătorie de nuntă la Saratoga sau la White

Sulphur. Dacă n-ar fi fost războiul, Scarlett ar fi avut rochii speciale pentru a treia, a patra și a cincea zi după nuntă, și le-ar fi purtat la petrecerile date în cinstea ei de familiile Fontaine, Calvert și Tarleton. Acum însă nu erau nici petreceri, nici călătorii de nuntă. O săptămână după nuntă, Charles plecă să se alăture colonelului Wade Hampton și două săptămâni mai târziu Ashley și trupa plecară, lăsând tot comitatul îndurerat.

În aceste două săptămâni, Scarlett nu-l văzu niciodată pe Ashley, singură; niciodată nu putu sta de vorbă cu el. Nici chiar în groaznică clipă a despărțirii, când Ashley se opri la Tara, în drum spre gară, nu putu vorbi cu el singur. Melanie, purtând bonetă și șal, conștientă de noua ei demnitate de soție, atârna de brațul lui; și tot personalul de la Tara, negri și albi, ieșiseră afară ca să-l conducă pe Ashley care pleca la război.

Melanie zise: "Ashley, trebuie s-o săruți pe Scarlett. Acum e sora mea", și Ashley, cu fața crispată, se aplecă și-i atinse obrazul cu buze reci. Această sărutare nu-i făcu nici o bucurie lui Scarlett, atât de chinuită îi era inima că fusese dată la sugestia Melaniei. La despărțire, Melanie o strânse în brațe, aproape să o înăbușe.

— Să vii la Atlanta să mă vezi și să o vezi pe mătușa Pittypat. Ce mult am vrea să vii la noi, dragă! Vrem s-o cunoaștem mai bine pe soția lui Charlie.

Trecură cinci săptămâni, aducând scrisori timide, fericite și pline de dragoste de la Charles, care se afla în Carolina de Sud; vorbea de dragostea lui, de planurile de viitor, când războiul se va sfârși, de dorința lui de-a deveni un erou de dragul ei și de venerația pe care o simțea pentru comandantul lui, Wade Hampton. În a șaptea săptămână sosi o telegramă din partea colonelului Wade Hampton însuși, și pe urmă o scrisoare de condoleanțe. O scrisoare amabilă și plină de demnitate. Charles murise. Colonelul ar fi telegrafiat mai curând, dar crezând că boala lui nu era serioasă, Charles nu voise să-și alarmeze familia. În toate fusese înșelat: se înșelase bietul băiat când se crezuse iubit, și acum nu avusese nici cinstea și gloria de a muri pe câmpul de bătaie. Murise de pneumonie, o moarte ușoară dar umilitoare, după ce avusese pojar, fără să se fi putut apropia măcar de yankei.

La timpul convenit se născu fiul lui Charles și, fiindcă era la modă să botezi băieții cu numele comandanților sub care serviseră tații lor, fu numit Wade Hampton Hamilton. Scarlett plânsese de disperare când își dăduse seama că e însărcinată, vrând mai curând să moară. Își purta sarcina cu foarte puțină suferință, născu ușor și-și reveni atât de repede, încât Mammy îi spuse între patru ochi că era grozav de vulgar să-ți treacă așa de repede – doamnele trebuie să sufere mai mult. Nu simțea decât prea puțină dragoste pentru copil, dar ascunse lucrul acesta. Nu-l dorise și-i era necaz că se născuse; acum, când îl vedea, nu-i venea să creadă că e al ei, că e o parte din ea.

Deși își reveni fizicește rușinos de repede după nașterea lui Wade, sufletește se simțea năucă și bolnavă. Tânjea, deși toată plantația se silea s-o înveselească. Ellen avea o expresie de îngrijorare; Gerald înjura mai mult ca de obicei și îi aducea daruri inutile de la Jonesboro. Chiar bătrânul doctor Fontaine admitea că e deconcertat, după ce tonicul lui pe bază de sulf, tot felul de ierburi și melasă nu avu nici un efect. Îi spuse în taină lui Ellen că dacă Scarlett era când nervoasă, când abătută, asta se datora faptului că inima ei era zdrobită. Dar dacă Scarlett ar fi vrut să vorbească, le-ar fi spus să suferea de o durere foarte diferită și mult mai complexă. Nu le spuse că plictiseala și mirarea de-a fi mamă și, mai presus de toate, absența lui Ashley, o deprimau atât de mult.

Era tot timpul îngrozitor de plictisită. Nu mai erau deloc petreceri și nici vizite, de când plecase trupa la război. Toți tinerii interesanți plecaseră la

război – cei patru băieți Tarleton, cei doi Calvert, băieții Fontaine și Munroe și tot tineretul simpatic din Jonesboro și Fayetteville și Lovejoy. Numai bărbații mai bătrâni, infirmii și femeile rămăseseră să-și petreacă vremea împletind și cosând, cultivând bumbac și grâu, crescând porci, oi și vaci pentru armată. Nu se mai vedea un bărbat adevărat, în afară de intențenții militari de sub ordinele lui Frank Kennedy, adoratorul lui Suellen, care veneau în fiecare lună să facă aprovizionarea. Aceștia nu erau prea interesați și curtea timidă pe care Frank o făcea surorii ei o enerva așa de mult, încât îi venea greu să fie politicoasă cu el. Dacă Suellen și Frank s-ar hotărî odată!

Chiar dacă intențenții militari ar fi fost mai interesați, tot n-ar fi ajutat-o cu ceva. Era văduvă, și inima îi era în mormântul bărbatului ei. Cel puțin așa credea toată lumea și toată lumea se aștepta să se poarte după cum se cuvenea. Lucrul acesta o irita, fiindcă nu ținea minte nimic despre Charles, decât expresia lui de vițel dus la tăiere atunci când îi spusese că se va mărita cu el. Și chiar imaginea aceasta începuse să pălească. Era însă văduvă și trebuia să-și supravegheze purtarea. Plăcerile fetelor nu mai erau pentru ea. Trebuia să fie gravă și detașată de toate. Ellen îi atrăsese atenția asupra acestui lucru, într-o zi când îl găsisese pe locotenentul lui Frank dând-o în leagăn și făcând-o să râdă în hohote. Profund măhnită, Ellen îi spusese ce ușor este să bârfești o văduvă. Purtarea unei văduve trebuie să fie de două ori mai prudentă decât a unei femei măritate.

"Și numai Dumnezeu știe cât de puțin se distrează femeile măritate", se gândi Scarlett, ascultând vocea blândă a mamei ei. "Văduvele mai bine ar fi moarte."

O văduvă trebuia să poarte rochii negre hidoase, fără cea mai mică garnitură care să le înveselească; nu putea purta nici o floare, nici o panglică, nici o dantelă, nici o bijuterie în afară de broșele de doliu de onix și colierele făcute din părul răposatului. Și pe urmă, vâlul de crep negru trebuia să-i ajungă până la genunchi, și numai după trei ani de văduvie se scurta până la umăr. Văduvele nu trebuiau să vorbească cu vioiciune și nici să râdă tare, și chiar când surâdeau, trebuiau să surâdă trist, tragic. Și lucrul cel mai îngrozitor, nu trebuiau să arate că le place tovărășia domnilor. Și dacă un domn ar fi fost destul de prost-crescut să-i arate oarecare interes, ea trebuia să-l înghețe cu o aluzie demnă dar bine aleasă la răposatul ei soț. "Oh, da", se gândi Scarlett tristă, "sunt și văduve care se recăsătoresc, când sunt bătrâne, deși Dumnezeu știe cum de reușesc, fiindcă vecinii sunt mereu cu ochii pe ele. Și, în general, iau câte un văduv bătrân cu o plantație și o droaie de copii."

Căsătoria nu e prea interesantă, dar văduvia... o, atunci viața e ca și sfârșită! Ce proști erau cei care îi spuneau ce mângâiere trebuie să fie micul Wade Hampton pentru ea, acum când l-a pierdut pe Charles. Ce proști erau ca să creadă că acum avea pentru ce trăi! Toată lumea spunea cât de bine era că are această dovadă postumă a dragostei lor și, firește, nu le putea spune cum stau lucrurile într-adevăr. Dar nici nu se gândea la lucrul acesta. Wade o interesa foarte puțin și uneori îi era greu să țină minte că era cu adevărat al ei.

În fiecare dimineață, după ce se trezea, o clipă, cât era încă somnoroasă, credea că e iar Scarlett O'Hara. Soarele lumina magnolia din fața ferestrei și păsările cântau, iar mirosul plăcut de slănină prăjită i se strecura în nări. Era iarăși tânără și fără griji! Pe urmă auzea scâncetul enervant al copilului, căruia îi era foame și, de fiecare dată, doar o clipă, gândea mirată: "Cum, e un copil în casă!" Pe urmă își aducea aminte că e copilul ei. Toate lucrurile astea o năuceau.

Și Ashley! Mai ales Ashley! Pentru prima dată în viața ei ura Tara, ura drumul lung și roșu care cobora dealul până la râu, ura câmpiile roșii, acoperite de bumbacul ce începea să înverzească. Fiecare bucățică de pământ,

fiecare pom și fiecare izvor, fiecare cărare sau făgaș îi amintea de el. Aparținea unei alte femei și plecase la război, dar stafia lui se plimba pe înserat pe drumurile astea, îi surâdea din umbra verandei cu privirea galeșă a ochilor lui cenușii. Niciodată n-auzea tropot de copite suind drumul ce venea de la Doisprezece Stejari, fără să creadă o clipă, fericită, că e Ashley!

Acum ura casa și plantația Doisprezece Stejari, așa cum le iubise odată. Le ura dar se simțea atrasă de ele, ca să-l poată auzi pe John Wilkes și pe fete vorbind de el – să-i audă citind scrisorile lui din Virginia. Îi făceau rău scrisorile acestea, dar trebuia să afle ce scria în ele. O ura pe India cea țeapănă și pe proasta și flecara de Honey, și știa că și ele o urau, dar nu putea să nu se ducă pe la ele. Și ori de câte ori se întorcea de la Doisprezece Stejari, se culca plictisită și nu se mai scula ca să vină la cină.

Acest refuz de a mânca le îngrijora mai mult ca orice pe Ellen și pe Mammy. Mammy îi aducea tot felul de bunătăți și-i spunea că acum, fiind văduvă, putea mânca oricât, dar Scarlett n-avea poftă.

Când doctorul Fontaine îi spuse grav lui Ellen că adeseori o inimă zdrobită produce o boală care poate duce o femeie în mormânt, Ellen se îngălbeni, fiindcă asta era teama pe care o avea în suflet.

— Nu e nimic de făcut, doctore?

— O schimbare de aer ar fi cel mai bun lucru, zise doctorul ca să scape de o pacientă jenantă.

Așa se făcu că Scarlett, luându-și copilul, plecă fără pic de entuziasm la Savannah, să-și vadă rudele din familiile O'Hara și Robillard, și pe urmă la Charleston, la surorile lui Ellen, Pauline și Eulalie. Se întoarse la Tara cu o lună înainte de a o aștepta Ellen, fără să dea vreo lămurire. La Savannah fuseseră buni cu ea, dar James și Andrew, împreună cu soțiile lor, erau bătrâni și se mulțumeau să ducă o viață pașnică și să vorbească de un trecut care nu o interesa pe Scarlett. Și cu Robillard-ii era la fel, iar Charlestonul i se păruse lui Scarlett un oraș groaznic.

Mătușa Pauline și bărbatul ei, un bătrân mititel, formalist și distant, cu aerul absent al cuiva trăind într-o epocă trecută, locuiau pe o plantație pe malul râului, un loc mai izolat și decât Tara. Cel mai apropiat vecin era la douăzeci de mile de ei și, ca să ajungi la el, călătoreai pe drumuri proaste, printr-o junglă de chiparoși și stejari de mlaștină. Stejarii, cu perdelele de mușchi cenușiu ce se legănau în bătaia vântului, o făceau pe Scarlett să se înfioare și îi aminteau de poveștile irlandeze ale lui Gerald, în care stafiile se plimbau în cețuri cenușii, tremurătoare. N-aveai ce face decât să îndeplinești toată ziua, iar seara să-l asculți pe unchiul Carey citind din operele instructive ale domnului Bulwer-Lytton.

Eulalie, ascunsă într-o casă mare, înconjurată de o grădină cu ziduri înalte de pe strada Battery din Charleston, nu era mai amuzantă. Scarlett, deprinsă cu întinderile mari ale unor pământuri vălurate, se simțea ca într-o închisoare. Aici viața era mai mondenă decât la mătușa Pauline; dar lui Scarlett nu-i plăceau persoanele care veneau aici, din cauza aerelor pe care și le dădeau, a tradițiilor și a importanței pe care o atribuiau legăturilor de familie. Știa bine că toți o considerau rodul unei mezalianțe și se minunau cum o Robillard putuse să se căsătorească cu un irlandez de curând venit în țară. Scarlett simțea că, în spatele ei, mătușa Eulalie parcă cerea scuze că o avea de nepoată. Lucrul acesta o înfuria fiindcă, asemenea tatălui ei, nu punea mare preț pe familie. Era mândră de Gerald și de tot ce făcuse el singur, neajutat de nimeni decât de inteligența lui vicleană de irlandez.

Și cei din Charleston se mândreau atâta cu fortul Sumter! Doamne sfinte! Cum nu-și dădeau seama că dacă n-ar fi făcut prostia de a trage primul foc care să declanșeze războiul, s-ar fi găsit alți proști care s-o facă? Obișnuită cu

vorba iute a celor din Georgia de sus, vocile târăgănite ale oamenilor din părțile acestea o enervau. Se gândea că nu mai poate suferi vorba lor târăgănată și afectată, care o făcea să țipe de enervare. O irita așa de mult, încât în timpul unei vizite începu să imite accentul irlandez al lui Gerald, spre disperarea mătușii sale. Așa că, plecă înapoi la Tara. Mai bine s-o chinuiască amintirea lui Ashley, decât accentul din Charleston.

Ellen, ocupată zi și noapte, căutând să dubleze producția Tarei ca să ajute Confederația, se sperie când fiica ei cea mare se întoarce acasă de la Charleston, slabă, palidă și gata de harță. Și ea cunoscuse durerea, și stătea noapte după noapte culcată lângă Gerald, care sforăia, gândindu-se ce să facă pentru a îndulci suferința lui Scarlett. De mai multe ori domnișoara Pittypat Hamilton, mătușa lui Charles, îi scrisese rugând-o s-o lase pe Scarlett să vină la Atlanta ca să stea mai mult, și acum Ellen se gândi serios la această soluție.

Domnișoara Pittypat locuia singură cu Melanie, într-o casă mare "fără nici un protector masculin", scria ea, "acum când scumpul nostru Charlie nu mai este. Firește, mai e și fratele meu, Henry, dar nu stă cu noi. Dar poate că Scarlett ți-a vorbit de Henry. Delicatețea mă oprește de a scrie mai mult despre el. Melly și cu mine ne-am simți mult mai liniștite dacă Scarlett ar fi cu noi. Trei femei singure fac mai mult decât două. Și poate că Scarlett și-ar putea alina puțin durerea, așa cum face Melly, îngrijind pe bolnavii noștri tineri, aici la spitale. Și, bineînțeles, Melly și cu mine am dori foarte mult să vedem copilul..."

Iar fură umplute cuferele lui Scarlett cu hainele ei de doliu și ea porni spre Atlanta, împreună cu Wade Hampton și cu Prissy, doica lui, cu un car de sfaturi privitoare la purtarea ei, date de Ellen și de Mammy, și o sută de dolari, în bilete ale Confederației, din partea lui Gerald. Nu prea voia să meargă la Atlanta. Pe mătușa Pitty o considera ca pe cea mai proastă dintre bătrâne și numai gândul de a trăi sub același acoperiș cu soția lui Ashley îi repugna. Dar și comitatul, cu amintirile lui, era nesuferit acum, și orice schimbare era binevenită.

PARTEA A DOUA

Capitolul VIII

În dimineața aceea de mai a anului 1862, pe când trenul o ducea spre nord, Scarlett se gândea că nu era cu puțință ca Atlanta să fie un oraș atât de plictisitor ca Charleston și ca Savannah. Cu toată antipatia pe care o simțea pentru domnișoara Pittypat și pentru Melanie, era curioasă să vadă cum se schimbaseră orașul de la ultima ei vizită, care avusese loc în iarna dinaintea războiului.

Atlanta o interesase întotdeauna mai mult ca oricare alt oraș fiindcă în copilărie Gerald îi spusese că ea și Atlanta aveau exact aceeași vârstă. Devenind mai mare, descoperise că Gerald mințise puțin, așa cum îi era obiceiul când voia să-și facă poveștile mai interesante; însă Atlanta era numai cu nouă ani mai mare ca Scarlett, și astfel orașul îi părea extraordinar de tânăr în comparație cu alte orașe. Savannah și Charleston aveau o vârstă respectabilă, primul fiind în al doilea secol de existență și celălalt intrând în al treilea. Când era copil, aceste orașe i se păreau a fi ca niște bunici bătrâne, așezate la soare și făcându-și liniștite vânt cu evantaiele. Atlanta însă era din

generația ei; avea toată cruzimea tinereții, un oraș impulsiv și impetuos ca și ea.

Povestea pe care i-o spusese Gerald se întemeia pe faptul că ea și Atlanta fuseseră botezate în același an. În cei nouă ani înainte de nașterea lui Scarlett, orașul se numise la început Terminus, apoi Marthasville, și numai în anul în care se născuse Scarlett devenise Atlanta.

Când Gerald se instalase în nordul Georgiei, Atlanta nici nu exista, nu era nici măcar un sat, și locul unde se afla acum orașul era un pustiu. Dar în anul următor, în 1836, statul autorizase construirea unei căi ferate spre nord-vest, prin teritoriul cedat recent de indienii cherokezi. Se știa sigur că drumul de fier se va îndrepta spre Tennessee și spre vest, iar punctul inițial din Georgia rămăsese oarecum nesigur, până când, un an mai târziu, un inginer înfipse un stâlp în lutul roșiatic, pentru a însemna extremitatea sudică a liniei ferate; astfel se născu Atlanta, numită la început Terminus.

Pe atunci nu erau căi ferate în nordul Georgiei și foarte puține în alte părți. Însă în timpul anilor dinainte de căsătoria lui Gerald cu Ellen, mica așezare aflată la douăzeci și cinci de mile de Tara se transformă încet în târg, și drumul de fier înaintă spre nord. Pe urmă începu adevărata eră a construcției căilor ferate. Din vechiul oraș Augusta, o a doua cale ferată se întise spre vest străbătând statul, ca să se unească cu noua cale ferată spre Tennessee. Din vechiul oraș Savannah porni un al treilea drum de fier, întâi spre Macon, chiar în inima Georgiei, și pe urmă spre nord, făcând legătura cu celelalte două căi ferate, pentru a da portului Savannah un drum prin care să ajungă în vest. De la același nod, noul oraș Atlanta, se construi o a patra cale ferată spre sud-vest, spre Montgomery și Mobile.

Născut dintr-o cale ferată, Atlanta se dezvoltă odată cu căile ferate. Aflată la încrucișarea celor patru linii, Atlanta era legată de vest, de sud, de coastă și, prin Augusta, de nord și de est. Devenise punct de încrucișare între nord și sud, între est și vest, și fosta așezare se trezi la viață.

În puțin mai mult decât cei șaptesprezece ani câți avea Scarlett, Atlanta, dintr-un par înfipt în pământ, ajunsese un orașel prosper de zece mii de oameni, centrul atenției întregului stat. Orașele mai vechi, mai liniștite se uitau la acest nou oraș harnic ca o găină care a clocit un pui de rață. Prin ce se deosebea orașul acesta de celelalte orașe din Georgia? De ce se dezvoltă așa de repede? În fond, n-avea nici o calitate specială, în afară de căile ferate și o mână de oameni care știau ce voiau.

Oamenii care întemeiaseră orașul numit rând pe rând Terminus, Marthasville și Atlanta știau foarte bine ce voiau. Erau oameni energici, neobosiți, veniți din părțile mai vechi ale Georgiei și din statele mai depărtate, atrași de orașul acesta care se întindea împrejurul nodului de cale ferată. Veniseră cu mult entuziasm. Ridicaseră magazine împrejurul gării, acolo unde se încrucișau cele cinci drumuri roșii și noroioase. Construiseră apoi case frumoase pe străzile Whitehall și Washington, de-a lungul părții mai ridicate de teren, pe care generații întregi de indieni încălțați cu mocasini bătuseră o potecă ce se numea Făgașul Piersicului. Erau mândri de orașul lor, mândri de dezvoltarea lui, mândri de ei înșiși, care contribuiseră la această dezvoltare. Orașele cele vechi puteau spune orice voiau despre Atlanta. Atlantei nu-i păsa.

Lui Scarlett îi plăcuse întotdeauna acest oraș, tocmai pentru motivele pentru care Savannah, Augusta și Macon îl condamnau. Ca și ea, era un amestec de ceea ce era nou și ceea ce era vechi în Georgia, în care elementul vechi venea adeseori în conflict cu elementul nou, viguros și încăpățânat și era adeseori alungat pe planul al doilea. De altfel, pentru Scarlett orașul care se născuse – sau cel puțin fusese botezat – în același an cu ea prezenta un interes pasionant.

Toată noaptea plouase și bătuse vântul, dar când Scarlett ajunse la Atlanta, un soare fierbinte încerca să usuce străzile întortocheate; care erau ca niște râuri de noroi roșiatic. În locul deschis din fața gării, pământul moale fusese ca arat și răsturnat de neîntrerupta circulație care-l transformase într-o băltoacă de noroi. Ici-colo se vedeau vehicule înămolite până la butucul roților. Un nesfârșit șir de furgoane militare și de ambulanțe descărcau sau încărcau provizii și răniți din trenuri; noroiul se îngroșase și îmbulzeala crescuse; vehiculele porneau cu greu; oamenii înjurau, catării improșcau cu noroi.

Scarlett se opri pe treapta cea mai de jos a vagonului. Era minunat de frumoasă în hainele de doliu, palidă sub vâlul de crep care-i atârna fluturând până aproape de călcâie. Șovăi, nevoind să-și murdărească pantofii și poalele rochiei, și căută cu privirea dacă nu se afla și domnișoara Pittypat în învălmășeala de furgoane, trăsuri și șarete. Dar persoana ei grăsuță cu obraji trandafirii nu se vedea nicăieri. Tocmai când Scarlett, puțin îngrijorată, era să-și reîn-ceapă cercetările, un negru bătrân și uscățiv cu favoriți cărunți și cu un aer plin de autoritate și de demnitate se apropie de ea, trecând prin noroi cu pălăria în mână.

— Domnișoa'a Sca'lett? Eu sunt Pete', vizitiu' domnișoa'ei Pitty. Nu călcați în no'oiu' ăsta, îi porunci el sever, tocmai când Scarlett își apucase fustele ca să coboare. Sunteți ca domnișoa'a Pitty, ca'e își udă picioa'ele la fel ca un copil. Vă duc eu în b'ațe!

O ridică ușor pe Scarlett, deși părea bătrân și plăpând, și zărind-o pe Prissy pe platforma vagonului, cu copilul în brațe, se opri și zise:

— Copila aia e dădaca dumneavoastră? Domnișoa'a Sca'lett, e p'ea tână'ă să îng'ijească de singu'ul copil al lu' domnu' Cha'les. A'anjăm noi însă asta mai tâ'ziu. Hai, fată, vino după mine și nu ca'e cumva să scapi copilul.

Scarlett se lăsă dusă în brațe la trăsură și nu răspunse nimic criticilor adresate ei și lui Prissy de unchiul Peter. Trecând prin noroi, urmată de Prissy, îmbufnată, Scarlett își aduse aminte ce-i povestise Charles despre unchiul Peter.

"A făcut toată campania Mexicului cu tata și l-a îngrijit când a fost rănit – de fapt i-a scăpat viața. Se poate spune că unchiul Peter ne-a crescut, pe Melanie și pe mine, fiindcă eram mici când au murit tata și mama. Cam în timpul acela mătușa Pitty s-a certat cu fratele ei, unchiul Henry, și atunci a venit să locuiască la noi și să ne îngrijească. E cea mai neputincioasă ființă din lume – e ca un copil mare și unchiul Peter o tratează ca pe un copil. Mătușa Pitty n-ar fi în stare să ia nici o hotărâre, chiar dacă ar fi să-și scape viața, așa că unchiul Peter le ia pentru ea. El a fost cel care a hotărât ca, la vârsta de cincisprezece ani, să capăt mai mulți bani de buzunar și a insistat să fiu trimis la Harvard ca să-mi iau licența, atunci când unchiul Henry voia să-mi continui studiile la universitate. El a hotărât când Melly să-și pieptene părul în sus și când să meargă la petreceri. Îi spune mătușii Pitty când e prea frig sau prea umed ca să meargă în vizite și când să-și pună un șal pe umeri... E cel mai deștept negru din câți am văzut și totodată și cel mai devotat. Singurul cusur e că s-a făcut stăpân pe noi trei, trup și suflet, și o știe și el."

Peter se sui pe capră, luă biciul, și cuvintele lui Charles se dovediră adevărate.

— Domnișoa'a Pitty e foa'te necăjită că n-a venit la ga'ă. Se temea c-o să vă supă'ați, da' i-am spus ei și domnișoa'ei Melly că au să se st'opească cu no'oi și că o să vă explic eu. Domnișoa'ă Sca'lett, a' fi mai bine să luați copilul. Neg'esa aia mică a'e să-l scape jos.

Scarlett se uită la Prissy și oftă. Prissy nu era deloc dădaca ideală. Recentă ei înaintare îi zăpăcise mintea. Dintr-o negresă mică, cu fuste scurte și cu moațe în păr, ajunsese dădacă cu rochie lungă de stambă și turban alb, scrobrit. O transformare care o zăpăcise. N-ar fi ajuns așa de tânără la o situație atât de înaltă, dacă nevoile războiului și pretențiile intendenței n-ar fi oprit-o pe Ellen să se despartă de Mammy sau de Dilcey, chiar de Rosa sau de Teena. Prissy nu se depărtase niciodată mai mult de o milă de Tara sau de Doisprezece Stejari, așa încât călătoria cu trenul, plus ridicarea ei la rangul de dădacă, fusese prea mult pentru creierul închis în țeasta ei mică și neagră. Călătoria de douăzeci de mile de la Jonesboro la Atlanta o emoționase în așa hal, încât tot drumul Scarlett se văzu silită să țină ea copilul. Acum, atâtea clădiri și atâta lume o îmbătară pe Prissy complet. Se răsucea într-o parte și într-alta, arăta cu degetul, sărea în sus și scutura așa de tare copilul, încât acesta începu să scâncească.

Scarlett regreta că Mammy nu putea să-l legene în brațele ei grase. Mammy doar puneă mâna pe un copil, și acesta tăcea. Dar Mammy era la Tara și Scarlett nu putea face nimic. Degeaba l-ar lua ea pe micul Wade. Țipa tot așa de tare în brațele ei ca și în ale lui Prissy. S-ar fi agățat și de panglicile bonetei ei și i-ar fi mototolit rochia. Se prefăcu deci că n-auzise propunerea unchiului Peter.

"Poate că într-o zi am să învăț și eu să îngrijesc copii", se gândi ea enervată, pe când trăsura o zdruncina, ieșind cu greu din mocirla din fața gării. "Niciodată însă n-are să-mi placă să mă joc cu ei."

Fața lui Wade se înroșise de atâtea țipete, și Scarlett zise furioasă:

— Dă-i suțeta pe care o ai în buzunar, Prissy. Dă-i orice, numai să tacă. Știu că-i e foame, dar acum n-am ce să-i fac.

Prissy scoase suțeta pe care i-o dăduse Mammy de dimineață, și țipetele copilului încetară. Acum, când liniștea se restabilise și când vedea atâtea lucruri noi, Scarlett începu să-și recapete buna dispoziție. Când, în sfârșit, unchiul Peter reuși să scoată trăsura din băltoacele pline de noroi și ajunseră pe Strada Piersicului, simți un interes pe care nu-l simțise de luni de zile. Cum se mai dezvoltase orașul! Nu trecuse decât un an de când fusese pe aici, și totuși parcă nu i se părea cu puțință ca micul oraș Atlanta pe care-l cunoștea să se fi schimbat atâta.

În ultimul an fusese atât de absorbită de propriile ei dureri, atât de plictisită de tot ce se spunea despre război, încât nu știa că, din clipa când începuseră luptele, Atlanta se transformase. Aceleași căi ferate care, în timp de pace, făcuseră din orașul acesta ridicat la încrucișarea lor un centru comercial, erau acum de o importanță strategică de prim rang. Departate de zona de luptă, orașul și căile ferate formau legătura dintre cele două armate ale Confederației, armata din Virginia și armata din Tennessee și vest. Și Atlanta mai unea și cele două armate cu Sudul mai îndepărtat, de unde se aprovizionau. Acum, răspunzând nevoilor războiului, Atlanta devenise un centru industrial, o bază de spitale și unul din principalele antrepozite pentru strângerea alimentelor și a materialelor necesare armatelor în campanie.

Scarlett căută cu ochii micul orașel pe care-l cunoștea atât de bine, dar nu-l mai văzu. Orașul pe care-l vedea acum era ca un copil mic care se transformase peste noapte într-un uriaș harnic și plin de viață.

Atlanta bâzâia ca un stup de albine. Orașul era mândru de importanța pe care o avea pentru Confederație și, zi și noapte, nu mai înceta activitatea care transforma o regiune agricolă într-una industrială. Înainte de război se găseau foarte puține fabrici de bumbac sau de lână, arsenale și ateliere de construcții mecanice la sud de Maryland, și sudiștii erau mândri de lucrul acesta. Sudul producea bărbați de stat și soldați, plantatori și medici, avocați și poeți, dar

bineînțeleas nu ingineri sau mecanici. Să îmbrățișeze yankeii profesiuni atât de ordinare, dacă voiau! Acum însă porturile Confederației erau blocate de canonierele yankee. Doar foarte puține mărfuri reușeau să se strecoare din Europa din cauza blocadei, și Sudul încerca din răspuțeri să-și fabrice propriile materiale de război. Nordul putea cere lumii întregi materiale și soldați, și mii de irlandezi și de nemți se înrolau în armata Uniunii, atrași de soldele oferite de Nord. Sudul nu se bizuia decât pe sine însuși.

În Atlanta erau fabrici care produceau prea încet material de război – încet, fiindcă Sudul avea doar puține mașini după care să poată lua model și aproape fiecare roată și fiecare angrenaj se făcea după planuri expediate din Anglia și ajunse aici înfruntând blocada. Se vedeau chipuri străine pe străzile Atlantei și cetățeni care, acum un an, ar fi ciulit urechile auzind doar accentul din vest, nu dădeau nici o atenție limbilor străine vorbite de europenii care, în ciuda blocadei, veniseră să construiască mașini și să fabrice muniții pentru Confederație. Erau oameni dibaci, fără de care cu greu ar fi putut Confederația produce pistoale, puști, tunuri și praf de pușcă.

Puteai aproape să auzi bătând pulsul orașului, care muncea zi și noapte pentru a expedia armament și materiale spre cele două fronturi. Mereu soseau și plecau trenuri. Funinginea deasă de la fabricile de curând clădite cădea pe casele albe. Noaptea, furnalele dogoreau și ciocanele loveau mult timp după ce orașenii se culcaseră. Acolo unde cu un an în urmă fuseseră locuri virane erau acum fabrici ce produceau hamuri, șei și ghete; arsenale pentru puști și tunuri, laminoare și topitorii pentru șine de fier, și furgoane pentru a înlocui pe cele distruse de yankei, și tot felul de fabrici producând piteni, zăbale, catarâmi, corturi, nasturi, pistoale și săbii. Dar topitoriilor începuse să le lipsească fierul, fiindcă prin blocadă nu trecea decât o cantitate minimă, și minele din Alabama lucrau prea puțin din cauză că minerii erau pe front. La Atlanta nu se mai vedeau acum garduri de fier, chioșcuri de fier; porți de fier sau chiar statui de fier pe peluzele grădinilor; toate ajunseseră în cuptoarele fabricilor.

Aici, pe Strada Piersicului și pe străzile vecine, se aflau sediile diferitelor servicii militare; toate roiau de bărbați în uniforme, de infanteriști, de ofițeri din corpul de semnalizări, din cel de transmisiuni, transporturi și comandamentul pieții. La marginea orașului se afla depoul de remontă, cu țarcuri îngrădite pline de cai și catări, și pe străzile laterale erau spitalele. Din câte spunea unchiul Peter, Scarlett înțelese că Atlanta era un oraș plin cu răniți, fiindcă avea spitale generale, spitale pentru boli contagioase și nenumărate spitale pentru convalescenți. Și în fiecare zi, trenurile aduceau alți bolnavi și răniți.

Orașelul dispăruse, iar orașul care se dezvolta era animat de o neobosită energie și de o nepotolită activitate. Scarlett, care abia plecase din liniștea și viața potolită de la țară, era înmărmurită de atâta forfoteală, dar îi plăcea. Orașul avea o atmosferă de înfrigurare care o înviora. I se părea că pulsul orașului bătea în același ritm cu inima ei.

Înaintând încet prin fâgașele pline de noroi ale străzii principale, se uita cu interes la toate clădirile și chipurile noi. Trotuarele erau înțesate de bărbați în uniforme purtând însemnele tuturor gradelor și ale tuturor armelor. Strada îngustă era plină de vehicule: trăsuri, șarete, ambulante, furgoane militare acoperite, ai căror conducători nepricepuți injurau în timp ce catării înaintau cu greu printre fâgașuri. Curieri îmbrăcați în cenușiu duceau în galop ordine și telegrame de la un sediu la altul. Convalescenți treceau șchiopătând, sprijiniți în cârje, însoțiți de obicei de câte o doamnă binevoitoare. De pe terenul de instrucție, unde recruții erau transformați în soldați, se auzeau trompete, tobe și comenzi. Cu gâtul strâns de emoție, Scarlett văzu pentru

prima dată uniforme yankee, când unchiul Peter îi arătă cu vârful biciului un detașament de soldați în uniforme albastre, pe care un grup de soldați confederați, cu baioneta la armă, îl ducea la gară să ia trenul spre un lagăr de prizonieri.

"O", se gândi Scarlett, simțind pentru prima oară de la ziua picnicului o adevărată plăcere, "are să-mi placă să stau la Atlanta. E un oraș plin de viață!"

Era chiar mai plin de viață decât își dădea seama Scarlett, fiindcă se deschisese o mulțime de baruri noi. Orașul roia de femeile ușoare ce urmau armata, și bordelurile erau pline de târfe, spre marea consternare a lumii bisericească. Toate hotelurile, toate pensiunile și toate casele particulare erau ticsite de rude ce veniseră să fie aproape de răniții internați în spitalele din Atlanta. Se dădeau petreceri și baluri; se organizau bazaruri în fiecare săptămână; mulți militari se căsătoreau în grabă înainte de a pleca pe front. Mirii erau în concediu și arborau uniforme strălucitoare, cenușiu cu auriu, miresele purtau rochii elegante importate în ciuda blocadei. Perechile treceau pe sub săbiile încrucișate ale camarazilor ce asistau la cununie; se bea șampanie, importată și ea cu toată blocada, și pe urmă venea despărțirea udată de lacrimi. În fiecare noapte, pe străzile întunecoase mărginite de pomi răsunau pașii dansatorilor, iar în saloane se cânta la pian, vocile sopranelor amestecându-se cu ale militarilor în melodii fermecătoare și pune de melancolie ca "Goarna sună" și "Scrisoarea ta a sosit, dar prea târziu". Aceste balade triste făceau să plângă ochi frumoși care nu cunoscuseră până acum lacrimile vărsate pentru suferințe reale.

În timp ce trăsura înainta pe stradă, prin noroiul lipicios, Scarlett îi puneă lui Peter nenumărate întrebări, la care acesta răspundea arătând ici și colo cu biciul, mândru de cunoștințele lui.

— Acolo e a'senalul. Da, acolo se țin tunu'ile. Nu, domnișoa'ă, alea nu sunt p'avălii, sunt bi'ou'ile blocadei. Doamne sfinte, domnișoa'ă Sca'lett, nu știți ce sunt? Sunt bi'ou'i unde șed st'ăinii ca'e cumpă'ă de la noi bumbac și-l t'imit la Cha'leston și la Wilmington și ne aduc p'af de pușcă. Nu, domnișoa'ă, nu știu ce fel de st'ăini sunt. Domnișoa'a Pitty zice că sunt ingleji, da' nimeni nu p'icepe ce zic. Da, e mult fum, și funinginea asta st'ică pe'delele de mătase ale domnișoa'ei Pitty. Vine de la topito'ie și de la fab'ici. Și ce gălăgie fac noaptea! Nimeni nu poate să doa'mă. Nu, domnișoa'ă, nu pot să op'esc ca să vă uitați. Am făgăduit domnișoa'ei Pitty să vă aduc acasă imediat... Domnișoa'ă Sca'lett, răspundeți la salut... V-au salutat domnișoa'a Me'iwehe' și domnișoa'a Elsing.

Scarlett își amintea vag de două doamne cu aceste nume care veniseră de la Atlanta la Tara ca să asiste la nunta ei; știa că sunt cele mai bune prietene ale domnișoarei Pittypat. Salută deci, întorcându-se repede în direcția pe care i-o arătase unchiul Peter. Cele două doamne ședeau într-o trăsură oprită în fața unei prăvălii cu stofe. Negustorul și doi vânzători ieșiseră pe trotuar cu brațele pline de baloturi de pânzeturi, pe care le arătau. Doamna Merriwether era o doamnă înaltă și grasă, așa de strânsă în corset încât bustul îi ieșea înainte ca prora unui vapor. Părul ei cărunț era completat de un breton de păr fals, care se ondula mândru în bucle șatene, nepăsător că nu se armoniza cu restul părului. Avea o față rotundă și roșie care exprima totodată bunătate, șiretenie și obișnuința de-a porunci. Doamna Elsing era o femeie mai tânără și mai gingașă; odinioară fusese o adevărată frumusețe și îi mai rămăsese încă o oarecare strălucire puțin veștejită și o expresie distinsă și impunătoare.

Aceste două doamne, împreună cu o a treia, doamna Whiting, erau personajele feminine centrale ale Atlantei. Ele conduceau cele trei parohii din care făceau parte, precum și clerul, corul și pe enoriași. Organizau bazaruri și prezidau șezători, însoțeau fete tinere la baluri și picnicuri, știa cine era o

partidă bună și cine nu, cine bea pe ascuns, cine era gata să nască și când trebuia să nască. Se pricepeau de minune în chestiunile de genealogie, cunoșteau toate familiile bune din Georgia, din Carolina de Sud și din Virginia și nu se sinchiseau de celelalte state, convinse că orice persoană bine trebuie să fie numai din unul din aceste trei state. Știau ce se cade să faci și ce nu; întotdeauna își spuneau părerile ca să fie auzite de toată lumea; doamna Merriwether și-o spunea pe-a ei cu un glas ascutit, doamna Elsing, mai distinsă, cu o voce obosită, târăgănată, iar doamna Whiting într-un fel de șoaptă, ca să arate ce neplăcut îi era să vorbească de astfel de lucruri. Aceste trei doamne se antipatizau și se bănuiau una pe cealaltă, așa cum făcuseră primii triumviri ai Romei, și acesta era probabil și motivul strânsei lor alianțe.

— I-am spus lui Pitty că vreau să vii la spitalul meu, strigă doamna Merriwether zâmbind. Să nu care cumva să promiți doamnei Meade sau doamnei Whiting că te duci la ele.

— Nu, zise Scarlett care habar n-avea despre ce vorbea doamna Merriwether, dar plăcut impresionată de această primire. Sper să vă văd în curând.

Trăsura își continuă drumul mai departe și se opri puțin, ca să lase două doamne, cu coșuri și feși în brațe, să treacă cu greu strada plină de noroi și de pietre alunecoase.

Chiar în clipa aceea Scarlett zări o femeie mergând repede pe trotuar. Purta o rochie de culoare deschisă – prea deschisă pentru stradă – și un șal de Paisley cu franjuri lungi până jos. Era înaltă și frumoasă și avea o față îndrăzneată și un păr bogat, prea roșu ca să fie natural. Era prima oară când vedea o femeie care era evident că "și-a dat cu ceva în păr" și se uită la ea fascinată.

— Unchiule Peter, cine e femeia aceea? șopti ea.

— Nu știu.

— Ba știi. Sunt sigură. Spune-mi.

— O cheamă Belle Watling, zise unchiul Peter strâmbându-se puțin disprețuitor.

Scarlett observă imediat că nu spusese nici domnișoară, nici doamnă înainte de numele ei.

— Cine e?

— Domnișoa'ă Sca'lett, zise Peter încruntat, lovind caii așa de tare încât se speriară, domnișoa'ei Pitty n-a'e să-i placă dacă înt'ebați atâtea lucr'u'i câte nu vă p'ivesc. Acum e o mulțime de lume de tot felul pe aici, de ca'e nu face să vo'bești.

"Doamne sfinte!" se gândi Scarlett, silită să tacă din gură. "Trebuie să fie o femeie stricată."

Niciodată nu văzuse o femeie stricată, și-și răsuci gâtul și se uită după ea până dispăru în mulțime.

Acum magazinele și noile clădiri ridicate pentru necesitățile războiului se mai răriseră și între ele erau locuri virane. În sfârșit, cartierul comercial rămase în urmă și începu să se zărească partea mai elegantă a orașului. Scarlett recunoștea casele cum ar fi recunoscut niște prieteni vechi. Iată casa impunătoare și plină de demnitate a familiei Leyden, casa cu coloane mici albe și cu sturzi verzi a Bonnell-ilor; casa în stil georgian de cărămidă roșie a familiei McLure, străjuită în față de un gard de merișor. Acum trăsura mergea mai încet fiindcă multe doamne, care de pe verande, care de pe trotuar, o strigau pe Scarlett. Pe unele le cunoștea puțin, pe altele și le amintea vag, dar pe cele mai multe nu le cunoștea deloc. Desigur că Pittypat spusese la toată lumea că vine. De o mulțime de ori trebui să-l ridice pe micul Wade ca să-l arate doamnelor care se aventurau prin noroi până la trăsura ca să-l vadă.

Toate îi cereau să vină la ele la șezătoare, să coasă sau să împletească; să lucreze la spital; să nu cumva să meargă la altele. Scarlett le promitea tuturor.

Pe când treceau pe lângă o casă verde de lemn, așezată pieziș, o mică negresă așezată pe treptele din față strigă:

— Iat-o că vine!

Și doctorul Meade, soția lui și băiatul lor Phil în vârstă de treisprezece ani ieșiră s-o salute. Scarlett își aminti că și ei fuseseră la nunta ei. Doamna Meade se sui pe un pietroi și întinse gâtul ca să-l vadă pe copil, doctorul însă, fără să-i pese de noroi, veni până la trăsură. Era un om înalt și uscățiv, cu o barbă căruntă, cenușie; hainele fluturau pe trupul lui slab ca bătute de vânt. La Atlanta era considerat izvorul puterii și al înțelepciunii, și nu era de mirare că împărtășise până la urmă credința concetățenilor săi. Însă, cu toate că obișnuia să facă preziceri, și cu tot felul lui cam pompos de a fi, era unul dintre cei mai buni oameni din oraș.

După ce strânse mâna lui Scarlett și ciupi burta lui Wade, găsindu-l foarte bine dezvoltat, doctorul anunță că mătușa Pittypat jurase că Scarlett nu va intra la alt spital nici în alt comitet decât în acelea conduse de doamna Meade.

— Vai de mine! Dar am promis până acum la o mulțime de doamne, zise Scarlett.

— Desigur că doamnei Merriwether, strigă doamna Meade. Of, și femeia asta! Mi se pare că se duce la toate trenurile.

— I-am făgăduit fiindcă habar n-aveam despre ce e vorba, mărturisi Scarlett. În orice caz, ce sunt comitetele de spitale?

Amândoi, și doctorul și soția lui, părură mirați de neștiința ei.

— Firește, ai fost până acum înmormântată la țară și n-ai de unde să știi, o scuză doamna Meade. Avem comitete de infirmiere pentru diferite spitale și pentru diferite zile. Îngrijim soldații, îi ajutăm pe doctori, facem feși și coasem haine și, când oamenii sunt destul de sănătoși ca să poată părăsi spitalul, îi ducem acasă la noi să-și termine convalescența, până când se pot întoarce în armată. Și îngrijim nevestele și copiii răniților săraci... ai celor foarte săraci. Doctorul e la spitalul Institutului, acolo unde lucrează comitetul meu, și toată lumea spune că face minuni și...

— Haide, haide, doamnă Meade, zise doctorul afectuos. Ia nu mă mai lăuda în fața lumii. Fac destul de puțin, fiindcă nu m-ai lăsat să mă înrolez.

— N-am vrut să te las? strigă ea indignată. Cine? Eu? Orașul n-a vrut să te lase, și o știi prea bine. Scarlett, când lumea a auzit că are de gând să plece în Virginia ca medic militar, toate doamnele au iscălit o petiție rugându-l să rămână aici. Evident, orașul nu se putea lipsi de tine.

— Bine, bine, doamnă Meade, zise doctorul, care se simțea vădit satisfăcut auzind atâtea laude. Poate că, pentru moment, e destul că am un fiu pe front.

— Și eu plec la anul, strigă micul Phil, ținându-se de gâtul tatălui său entuziasmat. Plec ca toboșar. Am început să-nvăț să bat toba. Vrei să mă auzi? Mă duc să-mi aduc toba.

— Nu, nu acum, zise doamna Meade strângându-l lângă ea, cu o expresie de durere. Nu la anul, scumpul meu, poate peste doi ani.

— Dar atunci războiul are să se termine, strigă Phil supărat, fugind de lângă mama lui. Și mi-ai promis!

Peste capul copilului, părinții se uitară unul la celălalt cu o privire pe care Scarlett o surprinse. Darcy Meade era în Virginia, și acum părinții lui se strângeau mai aproape de băiețușul care le rămăsese.

Unchiul Peter tuși un pic.

— Domnișoa'a Pitty e'a foa'te ene'vată când am plecat de acasă și dacă nu

mă-nto'c cu'ând, a'e să leșine.

— La revedere. Trec să vă văd după-amiază, zise doamna Meade. Și spune-i lui Pitty din partea mea că are să-i meargă și mai rău dacă nu intri în comitetul meu.

Trăsura porni alunecând și opintindu-se pe drumul plin de noroi; Scarlett se răsturnă pe perne și surâse. Se simțea bine, cum nu se mai simțise de luni de zile. Atlanta, cu mulțimea, cu agitația, cu atmosfera ei îmbătătoare era foarte plăcută și foarte veselă. Era mult mai simpatică decât plantația izolată, departe de Charleston, unde doar țipătul aligatorilor întrerupea liniștea nopții. La Atlanta era mai bine chiar decât la Charleston, un oraș adormit, cu grădinile lui înconjurată de ziduri înalte, și chiar ca la Savannah, cu străzile mărginite de palmieri și râul plin de mâl. Da, și pentru moment prefera Atlanta chiar Tarei, oricât de dragă îi era Tara.

Orașul acesta cu străzi înguste și pline de noroi, întins printre dealuri ondulate, roșietice, avea ceva captivant, ceva primitiv care impresiona latura sălbatică a sufletului ei, ascunsă sub pojghița cu care-o acoperise educația dată de Elen și de Mammy. Deodată își dădu seama că era făcută să trăiască aici și nu în orașele vechi și liniștite de pe malul nurilor cu apă gălbuie.

Acum, casele erau din ce în ce mai rare. Aplecându-se în afară, Scarlett zări zidurile de cărămidă roșie și acoperișul turtit al casei mătușii Pittypat. Era aproape ultima casă de la marginea de nord a orașului. După ea, Strada Piersicului se îngusta și șerpuia sub pomi înalți, până se pierdea în pădurea deasă și liniștită. Gardul de lemn fusese de curând vopsit în alb și grădinița era presărată cu ultimele narcise galbene ale primăverii. Pe scara din față se aflau două femei îmbrăcate în negru și, în spatele lor, o femeie voinică cu tenul galben, cu mâinile ascunse sub șorț, arătându-și dinții albi într-un zâmbet deschis. Grasă și foarte emoționată, domnișoara Pittypat țopăia, cu o mână apăsată pe pieptul voluminos, ca să-și astâmpere bătăile inimii. Scarlett o văzu pe Melanie lângă ea și, cuprinsă de antipatie, simți că singurul punct negru din viața ei la Atlanta va fi această mică persoană în doliu, care își strânsese buclele părului ca să pară mai impunătoare și care o aștepta cu un surâs fericit, întipărit pe fața ei în formă de inimă.

Când un locuitor din Sud se ostenea să-și umple cufărul și să pornească într-o călătorie de douăzeci de mile ca să facă o vizită cuiva, aceasta nu dura mai puțin de o lună, sau chiar mai mult. Celor din Sud le plăcea să primească și să meargă în vizită. Și nu era un lucru extraordinar ca niște rude venite să petreacă Crăciunul să rămână până în iulie. Adeseori, când perechile de curând căsătorite își făceau obișnuitul turneu de vizite de după nuntă, rămâneau în câte o casă mai primitoare până li se năștea al doilea copil. De multe ori, mătuși bătrâne sau unchi bătrâni veneau într-o casă să prânzească duminica și rămâneau ani întregi, până mureau și erau înmormântați acolo. Musafirii nu erau o problemă, deoarece casele erau spațioase, servitorii numeroși și, în țara asta a belșugului, câteva guri în plus nu însemnau nimic. Veneau musafiri de toate vârstele și de toate sexele, perechi în călătorie de nuntă, tinere mame, convalescenți sau persoane îndoliate, fete pe care părinții voiau să le oprească de la o căsătorie nepotrivită, tinere la vârsta periculoasă care nu fuseseră încă cerute în căsătorie și care se spera că vor face partide bune sub scutul rudelor stabilite în alte locuri. Musafirii aduceau noutate și variație în viața domoală a Sudului și erau întotdeauna bineveniți.

Venind la Atlanta, Scarlett nu se gândise cât va rămâne acolo. Dacă viața i se va părea tot atât de plictisitoare ca la Charleston și Savannah, se va întoarce acasă într-o lună. Dacă va fi însă plăcut, va sta oricât. De cum sosi

însă, mătușa Pitty și cu Melanie se apucară s-o convingă să se stabilească definitiv la ele. Foloseau toate argumentele posibile. Voiau să stea cu ele de dragul ei, fiindcă o iubeau. Le era urât și uneori le era frică noaptea singure în casa asta mare și Scarlett era atât de curajoasă, încât le dădea și lor curaj. Era atât de fermecătoare, încât le mai înveselea făcându-le să-și mai uite durerea. Acum când Charles era mort, locul ei și al fiului ei era lângă rudele lui. În afară de asta, prin testament Charles îi lăsase jumătate din casă. În sfârșit, Confederația avea nevoie de toată lumea ca să coasă, să împletească, să ruleze feșe și să îngrijească răniții.

Unchiul lui Charles, Henry Hamilton, un burlac care locuia la Hotelul Atlanta de lângă gară, îi vorbi și el serios în această privință. Unchiul Henry era un domn bătrân, mic și burtos, cu fața trandafirie și păr lung argintiu. Era foarte irascibil și nu putea suferi femeile fricoase care leșinau pentru orice fleac. Acesta era motivul pentru care abia vorbea cu sora lui, domnișoara Pittypat. Din copilărie avuseseră temperamente diametral opuse și animozitatea dintre ei crescuse din cauza felului cum îl crescuse ea pe Charles; dintr-un fiu de militar făcuse un molău. Cu mulți ani în urmă o jignise atât de tare, că acum domnișoara Pitty nu vorbea de el decât în șoaptă și cu atâtea reticențe, încât un străin ar fi putut crede că vorbește cel puțin de un ucigaș și nu de un bătrân avocat cinstit. Lucrul acesta se întâmplase în ziua în care Pitty voise să retragă cinci sute de dolari din averea ei, pe care o administra Henry, ca să-i investească într-o mină de aur fictivă. El nu-i dăduse voie s-o facă, spunându-i înfuriat că n-avea minte nici cât un cărăbuș și că îl apucau toți nervii când stătea doar cinci minute lângă dânsa. Din ziua aceea nu-l mai vedea decât o dată pe lună, când unchiul Peter o ducea la biroul lui să scoată banii de care avea nevoie pentru gospodărie. După aceste vizite scurte, Pitty petrecea restul zilei în pat, plângând și mirosind săruri. Melanie și Charles, care erau în excelente relații cu unchiul lor, se oferiseră de mai multe ori s-o scape de această corvoadă, dar Pitty lua o expresie de copil încăpățânat și refuza. Henry era crucea ei și trebuia s-o poarte. Charles și Melanie ajunseseră la concluzia că această emoție reînnoită îi făcea plăcere, fiind singura emoție în viața ei monotonă.

Scarlett plăcu imediat unchiului Henry, fiindcă, zicea el, cu toate aerele ei afectate, se vede că are bun-simț. Ei administra nu numai averea lui Pitty și a Melaniei, ci și pe aceea pe care Charles o lăsase lui Scarlett. Pentru Scarlett fu o plăcută surpriză când află că acum era o femeie bogată. Căci Charles îi lăsase, în afară de jumătate din casa lui Pitty, și o moșie și imobile în oraș. Magazinele și antrepozitele înșirate de-a lungul căii ferate, lângă gară, care făceau parte din ceea ce moștenise, își întreisera valoarea de când începuse războiul. Când unchiul Henry îi făcu inventarul averii, îi vorbi și de chestiunea stabilirii ei definitive în Atlanta.

— Când Wade Hampton va ajunge major, are să fie un tânăr bogat, zise el. După felul cum se dezvoltă Atlanta, averea lui își va înzeci valoarea în douăzeci de ani, și se cuvine ca băiatul să fie crescut acolo unde se află averea lui, ca să se deprindă să vadă de ea... dar și de partea lui Pitty și a Melaniei. În curând are să fie singurul ce va purta numele de Hamilton, căci eu n-am să trăiesc veșnic.

Cât despre unchiul Peter, el nu se îndoia că Scarlett venise să se stabilească pentru totdeauna la Atlanta. Era de necrezut ca singurul fiu al lui Charles să fie crescut undeva unde el să nu-l poată supraveghea. În fața tuturor acestor argumente, Scarlett surâdea dar nu zicea nimic, nevoind să se angajeze înainte de a vedea dacă șederea la Atlanta și relațiile constante cu rudele ei prin alianță îi vor plăcea. De asemenea, știa că va trebui să capete aprobarea lui Gerald și a lui Ellen. Și nu numai atâta. Acum, când nu era la

Tara, își dădea seama cât de mult îi lipseau câmpiile roșii, bumbacul verde care răsărea și dulcea liniște a înserării. Era prima oară când înțelegea vag ce voia să spună Gerald când afirma că purta și ea în sânge dragostea de pământ.

Pentru moment deci Scarlett, deși foarte amabilă, evită să precizeze durata vizitei sale și se adapta ușor vieții din casa de cărămidă roșie de la liniștitul capăt al Străzii Piersicului.

Trăind alături de rudele de sânge ale lui Charles, cunoscând căminul în care crescuse, Scarlett putea acum să-l înțeleagă pe adolescentul care o făcuse soție, văduvă și mamă într-un timp atât de scurt. Acum înțelegea ușor de ce era sfios, candid și idealist. Chiar dacă Charles moștenise vreuna din calitățile tatălui său, care fusese un militar aspru, curajos și iute la mânie, ele fuseseră înăbușite din copilărie de atmosfera plină de feminitate în care trăise. Fusese foarte legat de copilăroasa Pitty și mai legat decât sunt frații, de obicei, de Melanie și nu erau pe lume două femei mai încântătoare și mai puțin pregătite pentru viață ca ele.

Cu șaiszeci de ani în urmă, mătușa Pitty căpătase la botez numele de Sarah Jane Hamilton, dar când era mică tatăl ei care o adora o poreclise Pittypat, din cauza felului cum își mișca întruna piciorușele neobosite, și nimeni nu-i mai spusese altfel decât Pittypat. În anii care urmaseră acestui al doilea botez se întâmplaseră multe schimbări, care făcuseră ca numele să devină comic. Din copila ușoară și iute nu mai rămăseseră acum, în afară de obiceiul de a sporovăi și a râde oricând și fără rost, decât două picioare mici, nepotrivite cu greutatea trupului. Mătușa Pitty era acum o femeie grasă, cu obraji roșii și părul argintiu. Își strângea așa de tare corsetul, încât întotdeauna găfăia puțin. Picioarele și le încălța în pantofi prea mici și nu putea face decât câțiva pași pe jos. Cea mai mică emoție îi dădea palpații și, plină de grijă pentru inima ei, leșina la orice fleac. Toți știau că leșinurile ei nu erau decât șiretlicuri femeiești, dar o iubeau destul ca să nu i-o spună. Toată lumea o iubea și o răsfăța ca pe un copil; nimeni nu o lua în serios, în afară de fratele ei Henry.

Îi plăcea bârfeala mai mult decât orice pe lume, chiar mai mult decât să mănânce, și ceasuri întregi vorbea de treburile celorlalți, fără răutate însă. Nu avea memoria numelor, a datelor și a locurilor, și adeseori confunda personajele unei drame din Atlanta cu cele ale altei drame; lucrul acesta nu făcea rău nimănui, fiindcă spusele ei nu erau luate în serios. Nimeni nu-i povestea vreun lucru într-adevăr groaznic sau scandalos, fiindcă situația ei de fată bătrână trebuia respectată, deși avea șaiszeci de ani. Prietenele ei o iubeau și complotau cum s-o ferească de rele ca să rămână, deși bătrână acum, un copil răsfățat.

În multe privințe, Melanie semăna cu mătușa ei. Avea timiditatea, îmbujorările bruște și modestia ei, dar avea și bun-simț... "Un anumit fel de bun-simț, trebuie s-o recunosc", își zicea vrând-nevrând Scarlett. Ca și mătușa Pitty, Melanie avea o față de copil care nu cunoscuse ticăloșia, ci numai simplitatea și bunătatea, sinceritatea și dragostea, un copil care nu știa ce e răul și răutatea și care nu le-ar recunoaște dacă ar fi pusă în fața lor. Fiindcă fusese întotdeauna fericită, voia ca toți cei din jurul ei să fie fericiți, sau cel puțin mulțumiți. De aceea nu vedea decât binele în toate și se grăbea să-l sublinieze. Oricât de proastă sau de mărginită era o servitoare, ea găsea că e credincioasă și bună; oricât de urâtă și de antipatică era o fată, ea îi descoperea grație sau noblețe de caracter, oricât de plictisitor sau de lipsit de valoare era un bărbat, îl vedea nu cum era în realitate, ci cum ar fi putut fi.

Grație acestor calități, ce izvorau sincer și spontan dintr-o inimă generoasă, toată lumea se îngămădea în jurul ei. De altfel, cine ar fi rezistat

farmecului unei persoane care descoperă în alții calități pe care ei nici nu visează că le au? Avea mai multe prietene ca orice altă fată din oraș și mai mulți prieteni chiar, deși avea puțini adoratori, fiindcă îi lipsea egoismul și șiretenia care ajută pe femei să cucerească inimile bărbaților.

Melanie făcea tot ce învățau să facă fetele din Sud, adică să-i ajute pe oameni să se simtă bine și mulțumiți de ei înșiși. Această fericită influență feminină făcea ca societatea celor din Sud să fie atât de plăcută. Femeile știau că o țară în care bărbații sunt mulțumiți, în care nimeni nu-i contrazice și nu le jignește vanitatea, e un loc plăcut de trăit pentru femei. Așadar, din leagăn până în mormânt, femeile se străduiau să-i facă pe bărbați să se simtă satisfăcuți de ei înșiși; iar bărbații, mulțumiți, le răsplăteau prin curtenie și adorație. De fapt, bărbații recunoșteau doamnelor orice calitate în afară de inteligență. Scarlett avea același farmec ca și Melanie, dar și-l exercita cu mai mult meșteșug și mai multă îndemânare. Deosebirea dintre cele două fete era că Melanie spunea cuvinte frumoase și măgulitoare din dorința de a face lumea fericită, chiar și numai o clipă, în timp ce Scarlett nu o făcea decât ca să-și atingă scopurile.

Melanie și Pittypat, cele două femei pe care Charles le iubise mai presus de orice, nu-l pregătiseră însă deloc pentru viață, și căminul în care crescuse fusese ca un cuib cald. Ce casă liniștită, distinsă și învechită în comparație cu Tara! Scarlett simțea că această casă avea nevoie de mirosurile bărbătești de coniac, tutun și briantină; ar fi vrut să audă, din când în când, glasuri răgușite de bărbați și înjurături; ar fi vrut să vadă puști, mustăți, șei, hamuri și câini. Simțea lipsa glasurilor certărețe care se auzeau la Tara ori de câte ori lipsea Ellen, și Mammy se certa cu Pork, Rosa se încăiera cu Teena, ea se lua la hartă cu Suellen, și Gerald îi amenința pe toți. Nu era deci de mirare ca Charles să fi ajuns ca o curcă plouată. Aici nu există enervare; lumea nu se răstie, toți se înțelegeau între ei și bătrânul autocrat cărunt din bucătărie conducea totul. Scarlett, care spera că va da de puțină libertate scăpând de Mammy, descoperi spre marea ei nemulțumire că normele de conduită ale lui Peter erau mai stricte chiar decât ale lui Mammy, mai ales în ceea ce privea pe "văduva lu' domnu' Cha'les".

În casa asta, Scarlett se regăsi pe sine și, aproape fără să-și dea seama, spiritul i se echilibră. Nu avea decât șaptesprezece ani, era sănătoasă și plină de energie și rudele lui Charles se sileau s-o facă fericită. Dacă nu reușeau complet, nu era vina lor; nimeni nu-i putea vindeca inima de junghiul care o străbătea de câte ori se pomenea numele lui Ashley. Și ce des îl pomenea Melanie! Ce plicticoase erau Pitty și Melanie căutând mereu mijloace pentru a calma durerea de care credeau că suferă! Își împingeau deoparte propria lor durere, ca s-o distreze pe ea. Se osteneau să-i pregătească mâncărurile care-i plăceau; îi fixau ceasuri când trebuia să-și facă siesta, și când trebuia să iasă la plimbare cu trăsura. Nu numai că se extaziau admirându-i curajul, silueta, mâinile și picioarele mici, tenul alb, dar îi repetau întruna că o iubesc, o mângâiau, o strâneau în brațe și o sărutau ca să-i dovedească dragostea lor.

Lui Scarlett nu-i plăceau mângâierile, dar adora complimentele. La Tara nimeni nu-i spusese despre persoana ei lucruri atât de frumoase. De fapt, Mammy căuta să-i combată încrederea în sine. Acum, micul Wade n-o mai deranja atât de mult, fiindcă toți din casă, negri și albi, precum și vecinii îl adora și veșnic se certau care să-l țină în poală. Mai ales Melanie murea după el. Chiar când țipa cât îl ținea gura, Melanie îl găsea adorabil și adăuga: "Comoara mea! Cum aș vrea să fii al meu!"

Uneori, lui Scarlett îi venea greu să-și ascundă sentimentele. Tot o mai considera pe mătușa Pitty cea mai neghioabă dintre bătrâne, și leșinurile ei o scoteau din sărute. Pentru Melanie simțea o aversiune geloasă ce creștea pe

măsură ce trecea timpul, și uneori era silită să plece brusc din cameră când Melanie, plină de dragoste sau de mândrie, vorbea de Ashley sau îi citea scrisorile cu voce tare. În general însă viața se scurgea cât se poate de plăcut în împrejurările existente. Atlanta era un loc mai interesant decât Savannah sau Charleston, și chiar decât Tara, și oferea atâtea preocupări noi, create de nevoile războiului, încât nu mai avea timp să se gândească la lucruri triste. Uneori însă când sufla în lumânare și-și îngropa capul în pernă, ofta și se gândea: "Dacă Ashley n-ar fi căsătorit! Dacă n-ar trebui să lucrez în blestematul acela de spital! O, dacă aș putea avea câțiva adoratori!"

Lui Scarlett îi fusese silă de la început de munca la spital; nu putea însă scăpa de această îndatorire, întrucât făcea parte și din comitetul doamnei Meade, și din cel al doamnei Merriwether. Aceasta însemna patru dimineți pe săptămână petrecute într-un spital înăbușitor și plin de mirosuri grele, cu capul legat cu un tulpă și cu un halat grosolan până la călcâie. Tinere sau bătrâne, toate femeile măritate din Atlanta erau infirmiere, și încă infirmiere pline de zel, care lui Scarlett i se părea un fel de fanaticism. Ele credeau serios că și ea avea aceleași simțăminte patriotice, și ar fi fost indignate dacă ar fi aflat ce puțin o interesa războiul. În afară de grija permanentă pentru Ashley, războiul nu o interesa deloc și îngrijea bolnavii numai fiindcă nu știa cum să scape de corvoada asta.

Meseria de infirmieră n-avea, firește, nimic poetic. Nu însemna nimic decât gemete, delir, moarte și mirosuri grele. Spitalele erau ticsite de soldați bârboși, murdari și plini de păduchi, care miroseau îngrozitor și aveau răni atât de hidoase, încât ți se făcea rău doar privindu-le. Spitalele miroseau a cangrenă; mirosul acesta îi pătrundea în nări înainte de a ajunge la ușă; un miros dulceag, greșos, care îi intra în mâini, în păr și o urmărea și în vis. Nori de muște, de musculițe și de țânțari pluteau bâzâind prin sălile spitalului, chinuindu-i pe soldați și făcându-i să înjure sau să se vaiete încet. Și, în timp ce-și scărpină înțepăturile de țânțari, Scarlett mișca evantaie din foi de palmieri până când o dureau umerii, dorind să-i vadă morți pe toți oamenii aceștia.

Pe Melanie însă părea că n-o supăra nici mirosurile, nici rănilor, nici corpurile goale. Lui Scarlett acest lucru i se părea ciudat pentru o persoană care fusese întotdeauna cea mai sperioasă și mai rușinoasă dintre femei. Uneori, ținând un lighean sau instrumente, pe când doctorul Meade tăia în carnea cangrenată, Melanie se îngălbenea. O dată, după o astfel de operație, Scarlett dădu peste ea în camera unde se păstra rufăria, vărsând într-un prosop. Dar cât timp era într-un loc unde o puteau vedea răniții, se arăta blândă, înțelegătoare și veselă, și toți soldații din spital ziceau că e un înger de bunătate. Și lui Scarlett i-ar fi plăcut să i se spună așa, dar pentru asta ar fi trebuit să atingă bărbați plini de păduchi, să bage degetele în gâtleejurile bolnavilor leșinați ca să vadă dacă nu s-au sufocat, să bandajeze membre amputate și să caute viermi în cărnuri pline de puroi. Nu, era neîndoielnic că nu-i plăcea să fie infirmieră.

Poate că această meserie i s-ar fi părut suportabilă dacă i s-ar fi permis să-și exercite farmecele asupra convalescenților, fiindcă mulți dintre ei erau drăguți și de familie bună; numai că în situația ei de văduvă lucrul acesta nu-i era îngăduit. Domnișoarele din localitate, care nu aveau voie să fie infirmiere de teamă să nu vadă lucruri ce nu se cădea a fi văzute de ochi feciorelnici, îngrijeau de saloanele de convalescenți. Nefiind nici măritate, nici văduve, puteau să cocheteze cât voiau și făceau ravagii printre convalescenți. Scarlett observă cu tristețe că până și fetele mai urâte se logodeau foarte ușor.

În afară de muribunzi și de grav răniți, Scarlett nu vedea decât femei, și lucrul acesta îi era nesuferit nu numai fiindcă n-avea încredere în semenele ei,

ci și pentru că o plictiseau. Totuși, de trei ori pe săptămână trebuia să se ducă la șezătorile de lucru și la comitetele pentru rulat feși, organizate de prietenele Melaniei. La aceste adunări, fetele care-l cunoscuseră pe Charles erau bune și atente cu ea, mai ales Fanny Elsing și Maybelle Merriwether, fiicele celor două doamne care erau cele mai de vază și mai autoritare din oraș. Se purtau însă respectuos cu ea, ca și cum ar fi fost o bătrână cu viața sfârșită; vorbeau întruna de serate dansante și de adoratori, făcând-o să le invidieze plăcerile și să-i pară rău de văduvia ei care o lipsea de astfel de petreceri. Ah, și când te gândești că era de trei ori mai atrăgătoare decât Fanny ori Maybelle! Ce nedreaptă e viața! Ce nedrept e ca toată lumea să creadă că inima ei era în mormântul lui Charles, când de fapt era cu Ashley, în Virginia!

În ciuda acestor mici neplăceri, Atlanta îi plăcea mult. Săptămânile treceau, și vizita ei se prelungea.

Capitolul IX

Într-o dimineață de vară, Scarlett ședea la fereastra odăii ei de culcare și se uita tristă la căruțele și trăsurile pline de fete tinere, de militari și de doamne mai în vârstă. Toți coborau veseli pe Strada Piersicului, îndreptându-se spre pădure după ramuri de copaci cu care să împodobească sala pentru bazarul ce se ținea în aceeași seară în folosul spitalelor. Coroanele copacilor se uneau deasupra drumului, iar frunzele își profilau umbrele pe pământ. De sub copitele cailor zburau nori mici de praf roșiatic. Într-o căruță, cea din frunte, erau patru negri voinici cu topoare cu care să taie crengile și să doboare vița sălbatică. În fundul căruței erau îngrămădite coșuri învelite cu șervete, pline de provizii, și vreo zece pepeni verzi. Doi dintre negri aveau un banjo și o armonică și interpretau în felul lor melodia "Dacă vrei să petreci bine, înrolează-te în cavalerie". În urma lor se înșira vesela cavalcadă. Fetele tinere purtau rochii răcoroase de bumbac înflorat, eșarfe ușoare, mitene, pălării mari de pai și umbreluțe care să le apere de soare tenul și pielea. Doamnele mai în vârstă zâmbeau calm auzind glumele ce se aruncau de la o trăsură la alta. Convalescenții, abia ieșiți din spitale, ședea înghesuiți între doamne grase și fete subțiri, care îi îngrijeau cu multă dragoste. Ofițeri călare mergeau fără să se grăbească pe lângă trăsură. Roțile scârțâiau, pintenii sunau, fireturile scânteiau, umbreluțele săltau, evantaiele se mișcau și negrii cântau. Toată lumea se ducea să adune verdeață și să se amuze mâncând pe iarbă bucatele aduse în coșuri și pepenii. "Toată lumea", se gândi Scarlett îmbufnată, "afară de mine."

Trecând prin fața ei, toți o salutară și o strigară, și ea încercă să le răspundă amabil, dar îi veni greu. O durere mică dar ascuțită îi înțepa inima și i se ridica în gât; acolo se va face nod și nodul se va preface curând în lacrimi. Toată lumea se ducea la picnic, afară de ea. Adică toată lumea afară de ea, de Pittypat, de Melly și de celelalte nenorocite în doliu. Melly și Pittypat însă păreau nepăsătoare. Nici nu le trecea prin cap că s-ar fi putut duce la petrecere. Scarlett însă ar fi dat orice ca să poată merge.

Nu era drept. Lucrase de două ori mai mult ca orice altă fată ca să pregătească totul pentru bazar. Împletise șosete și bonete pentru copii, cuverturi și fulare și coți întregi de dantelă, și pictase nu știu câte vase de porțelan. Și apoi brodase steagul confederaților pe vreo șase fețe de pernă (de fapt stelele erau cam neregulate, unele fiind rotunde și altele având șase sau șapte vârfuri, dar efectul general era bun). Ieri lucrase până la extenuare într-un hambar prăfuit ca să întindă pânza subțire, galben, roz și verde, peste standurile ce se înșirau lângă pereți. Supravegheată de doamnele din

comitetul spitalului, muncise din greu și nu se distrase deloc. Nu era amuzant să stai lângă doamna Merriwether, sau doamna Elsing, sau doamna Meade, care te terorizau ca pe negri. Și pe urmă, trebuia să asculți cum se lăudau cu succesele fiicelor lor. Și, culmea, făcuse două bășici la degete ajutând-o pe Pittypat și pe bucătăreasă să facă prăjituri pentru tombolă.

Acum, după ce muncise ca o roabă, trebuia să se retragă demnă tocmai când începea hazul. Nu era drept să aibă un soț mort și un copil care țipă în odaia vecină, și să fie ținută departe de tot ce e plăcut pe lume!

Nu se scursese decât un an de când purtase și ea rochii vesele, în loc de doliul acesta mohorât, și fusese aproape logodită cu trei tineri. Nu avea decât șaptesprezece ani, și picioarele ei cereau să danseze.

O, ce nedreptate! Viața trecea pe lângă ea pe drumul umbrit, plin de dogoarea verii – viața în uniforme cenușii și rochii de organdi înflorat, în sunetele banjoului și ale pintenilor. Încercă să nu suradă și să nu facă gesturi prea înflăcărate bărbaților pe care-i cunoștea mai bine, aceluia pe care îi îngrijise în spital; îi venea însă greu să nu râdă făcând gropițe, păstrând înfățișarea unei femei al cărei bărbat i-ar fi luat inima cu el în mormânt, atunci când de fapt nu era așa.

Încetă brusc de-a mai saluta și de-a face gesturi, căci mătușa Pittypat intrase în odaie, gâfâind ca de obicei din cauza scărilor, și o smucise destul de brutal de lângă fereastră.

— Ți-ai pierdut mințile, scumpa mea? Cum de ți-a venit să faci semne bărbaților de la fereastra odăii tale de culcare? Scarlett, îți spun drept, sunt indignată! Ce-ar spune mama ta?

— Bine, dar lumea nu știe că e odaia mea de culcare.

— Dar ar putea bănuși că e odaia ta! Draga mea, nu trebuie să faci asemenea lucruri. Toată lumea are să vorbească de tine și are să spună că ești ușuratică... În orice caz, doamna Merriwether știe că e dormitorul tău.

— Îmi închipui că are s-o spună tuturor băieților, scorpia bătrână!

— Ssst, draga mea! Dolly Merriwether e cea mai bună prietenă a mea!

— Asta n-o împiedică să fie o scorpie... Oh, îți cer iertare, mătușă, nu plânge! Uitasem că e fereastra dormitorului meu. N-am s-o mai fac... voiam... voiam doar să-i văd trecând. Aș fi vrut să mă duc și eu.

— Draga mea!

— Ba da, e adevărat! M-am săturat de stat acasă.

— Scarlett, făgăduiește-mi că n-ai să mai spui asemenea lucruri. Lumea te-ar vorbi de rău. Ar spune că nu respecti cum se cuvine memoria sărmanului Charlie...

— O, mătușă, nu mai plânge!

— O, și-acum te-am făcut și pe tine să plângi, suspină Pittypat oarecum mulțumită, căutându-și batista în buzunarul fustei.

Durerea cea ascuțită ajunsese în sfârșit în gâtul lui Scarlett și acum plângea tare, dar nu pentru bietul Charlie, cum credea Pittypat, ci pentru că nu se mai auzea uruitul roților și râsetele vesele.

Cu foșnet de mătăsuri, Melanie intră în odaie; fruntea îi era încruntată de grijă și în mână ținea o perie de cap. Părul ei negru, de obicei bine strâns, era fără fileu, desfăcut în jurul feței, într-o masă de bucle și ondulații.

— Dragele mele, ce s-a întâmplat?

— Charlie! suspină Pittypat, cedând cu totul plăcerii pe care i-o făcea durerea și ascunzându-și capul pe umărul lui Melly.

— O, zise Melly și buzele-i începură să tremure auzind numele fratelui ei. Fii curajoasă, dragă. Nu plânge. O, Scarlett!

Scarlett se trântise pe pat și plângea cu sughițuri; își plângea tinerețea pierdută și plăcerile tinereții care îi erau refuzate; plângea de indignare și de

disperare, ca un copil obișnuit să capete tot ce vrea dacă plânge, și care acum știe că lacrimile nu-i mai pot ajuta. Își îngropă capul în pernă și începu să țipe și să izbească cu picioarele în plapuma de puf.

— Mai bine aș muri, țipă ea disperată.

Văzând atâta durere, lacrimile lui Pittypat se opriră, iar Melly se repezi lângă pat să-și mângâie cumnata:

— Dragă, nu plânge! Gândește-te cât de mult te-a iubit Charles și asta să-ți fie alinare! Gândește-te la scumpul tău copilaș!

Revolta pe care o simțea văzându-se neînțeleasă, amestecată cu sentimentul de-a fi ținută departe de toate plăcerile, o gâtuiră pe Scarlett, făcând-o să nu poată rosti un cuvânt. Și asta era bine, fiindcă dacă ar fi vorbit, ar fi ținut adevărul care o rodea, în cuvintele brutale folosite de obicei de Gerald. Melanie o bătu pe umăr, iar Pittypat străbătu odaia, călcând greoi în vârful picioarelor, și se duse să tragă storurile.

— Nu le trage, țipă Scarlett, scoțând din pernă o față roșie și umflată de plâns. Nu sunt destul de moartă ca să tragi storurile... deși nici mult nu mai am. O, duceți-vă de aici și lăsați-mă în pace!

Și își infundă iar fața în pernă; după ce se consultară încet, mătușa și cumnata ei ieșiră binișor. O auzi pe Melanie spunându-i încet lui Pittypat, pe când coborau scările:

— Mătușă Pitty, aș dori să nu-i mai vorbești de Charles. Vezi cum o tulbură. Săraca, are o privire stranie și știu că se străduiește să nu plângă. Nu trebuie să-i mărim durerea.

În furia ei neputincioasă, Scarlett lovi plapuma cu picioarele căutând disperată o înjurătură.

— Fir-ar al dracului să fie! zise ea în sfârșit și se simți puțin ușurată.

Cum putea Melanie să fie mulțumită să stea acasă și să nu se distreze, să poarte doliu după fratele ei, când n-avea decât optsprezece ani? Melanie parcă nu înțelegea sau nu-i păsa că viața trece pe lângă ea în sunete de pinteni.

"E ca de lemn", gândi Scarlett, dând cu pumnii în pernă. "Și niciodată n-a avut atâtea succese ca mine, și nu-i pare rău după lucrurile pe care le regret eu. Și, în afară de asta, îl are pe Ashley, pe când eu... eu n-am pe nimeni!"

Și această nouă durere o făcu să izbucnească iar în lacrimi.

Rămase tristă în odaia ei până după-amiază și nu se înveseli nici după ce toți cei ce se duseseră la picnic se întoarseră în căruțe pline de ramuri de pini, de viță și de ferigă.

Toți păreau obosiți, dar fericiți, și-i făceau semne, cărora ea le răspunse plictisită. Viața e un lucru zadarnic și nu merită s-o trăiești!

Salvarea veni sub o formă la care nu se aștepta câtuși de puțin. În timpul siestei, sosiră doamna Merriwether și cu doamna Elsing. Mirate de venirea musafirelor la o asemenea oră, Melanie, Scarlett și mătușa Pittypat se sculară, își încheiară repede bluzele, își neteziră părul și coborâră în salon.

— Copiii doamnei Bonnell au pojar, zise brusc doamna Merriwether, arătând ca și când o considera pe doamna Bonnell direct răspunzătoare de lucrul acesta.

— Și fetele McLure au fost chemate în Virginia, adăugă doamna Elsing cu vocea ei de muribundă, făcându-și vânt agale, ca și cum pentru ea nimic nu avea mare importanță. Dallas McLure a fost rănit.

— Ce îngrozitor! ziseră în cor cele trei gazde. Oare bietul Dallas...

— Nu. E numai rănit la umăr, zise doamna Merriwether repede. Dar s-a întâmplat într-un moment cât se poate de nepotrivit. Fetele se duc să-l aducă acasă. Dar, Doamne sfinte, n-avem timp să stăm la taifas! Trebuie să ne ducem repede înapoi la arsenal și să terminăm cu împodobitul sălii. Pitty, avem nevoie de tine și de Melly diseară să țineți locul doamnei Bonnell și al

fetelor McLure.

— O, Dolly, dar nu putem veni!

— Să nu-mi spui mie că nu puteți veni, Pitty Hamilton, zise doamna Merriwether energic. Avem nevoie de tine ca să-i supraveghezi pe negri la bufet. Acesta era rolul doamnei Bonnell. Și, Melly, tu trebuie să ții standul fetelor McLure.

— O, nu putem... știi doar că Charlie a murit doar de un...

— Te înțeleg, dar nici un sacrificiu nu e prea mare pentru cauză, interveni doamna Elsing cu o voce blândă, care puse lucrurile la punct.

— O, am vrea să ajutăm... dar de ce nu căutați niște fete drăguțe să țină standurile?

Doamna Merriwether pufni.

— Nu știu ce s-a întâmplat cu tineretul din ziua de astăzi. N-are simțul răspunderii. Toate fetele care n-au standuri au găsit o mulțime de pretexte ca să nu primească. Pe mine însă nu mă păcălesc! Nu vor să fie împiedicate de-a se învăța în jurul ofițerilor, și atâta tot. Și le e teamă că rochiile lor n-or să se vadă bine din dosul tejghelei. Cât n-aș da ca omul acela cu blocada... cum îl cheamă?

— Căpitanul Butler, zise doamna Elsing.

— Ei da, să aducă mai mult material pentru spitale și mai puține crinoline și dantele. Azi am văzut cel puțin douăzeci de rochii noi, aduse de el, cu toată blocada. Căpitanul Butler... m-am săturat de numele ăsta. Acum, Pitty, n-am timp de discuții. Trebuie să veniți. Toată lumea o să înțeleagă. N-are să te vadă multă lume, Pitty, și Melly va fi foarte puțin vizibilă. Standul bietelor fete McLure e în fund și nu-i prea frumos, așa că nimeni n-are să te observe.

— Cred că ar trebui să mergem, zise Scarlett, încercând să-și ascundă nerăbdarea și să dea feței sale o expresie serioasă și simplă. Măcar atâta putem face și noi pentru spital.

Nici una dintre musafiri nu-i pomenise măcar numele, așa că îi aruncară amândouă o privire înțepată. Chiar într-o situație atât de critică, nu se gândiseră să ceară unei femei văduve abia de-un an să apară în lume. Scarlett le susținu privirea cu ochii măriți, ca de copil mirat.

— Cred că ar trebui să mergem toate și să ajutăm să iasă bine. Pot să stau și eu la stand cu Melly... fiindcă ar fi mai bine să fim două în loc de una, nu-i așa, Melly?

— Atunci... începu Melly, neștiind ce să mai facă.

Ideea de a apare în lume la o reuniune mondenă, fiind în doliu, era atât de extraordinară încât se simți complet dezorientată.

— Scarlett are dreptate, zise doamna Merriwether observând semne de nehotărâre.

Și, ridicându-se, își aranjă crinolina și urmă:

— Voi două – adică toate trei trebuie să veniți. Haide, Pitty, nu începe din nou. Gândește-te ce mare nevoie are spitalul de bani pentru paturi noi și doctorii. Și știu că lui Charlie i-ar plăcea să ajuti cauza pentru care el și-a dat viața.

— Bine, zise Pittypat, dezarmată cum era întotdeauna în fața unei personalități mai energice, dacă credeți că lumea ne va înțelege...

"E prea frumos ca să fie adevărat! Nu-mi vine să cred!" cânta o voce în inima fericită a lui Scarlett, în timp ce se strecura discret în dosul standului drapat în roz și galben, care fusese standul fetelor McLure... În sfârșit, era la o petrecere! După un an de izolare cernită, cu oameni vorbind numai în șoaptă,

după ce era să înnebunească de plictiseală, se ducea iar la o petrecere, la cea mai mare petrecere dată vreodată în Atlanta! Și avea să fie lume, și lumini multe, și avea să audă muzică, și să vadă cu ochii ei minunatele dantele, rochii și jabouri pe care vestitul căpitan Butler le adusese cu el din ultima lui călătorie, în ciuda blocadei yankee.

Se așază pe unul din scăunelele din dosul tejghelei și se uită în lungul sălii uriașe, care până în după-amiaza aceasta nu fusese decât o șură urâtă și goală, în care soldații făceau instrucție. Ce mult trebuie să fi lucrat astăzi doamnele ca s-o facă atât de frumoasă! Era splendidă. Parcă toate lumânările și toate sfeșnicele din Atlanta fuseseră aduse aici. Erau sfeșnice de argint cu douăsprezece brațe, sfeșnice de porțelan împodobite cu figurine minunate și sfeșnice vechi de bronz, drepte și mândre. Toate erau încărcate cu lumânări de toate mărimile și de toate culorile, parfumate cu dafin. Erau sfeșnice și pe rastelul de ținut puști de pe pereții sălii, pe mesele acoperite de flori, chiar pe pervazurile ferestrelor deschise, unde adierile vântului călduț de vară făceau să tremure flacăra lor.

În mijlocul sălii, lampa cea mare și urâtă, atârnată de tavan cu lanțuri ruginite, era complet transformată de ramurile de iederă și de viță sălbatică care și începuseră să se vestejească de atâta căldură. Pereții erau acoperiți de ramuri de pin care răspândeau o aromă plăcută și formau în colțuri frumoase umbrare de verdeață, unde puteau ședea doamnele bătrâne care veniseră să însoțească pe fetele tinere. Lungi și grațioase ghirlande de iederă și de viță sălbatică și de rochița-rândunelei desenau festoane pe pereți, înconjurau ferestrele și firidele căptușite cu stofe în culori vii unde fuseseră instalate standurile. Și peste tot, printre verdeață, pe steaguri și pe draperii, străluceau stelele Confederației pe fond roșu și albastru.

Estrada pentru orchestră era cel mai frumos împodobită, complet ascunsă de verdeață și steaguri înstelate. Scarlett știa că toate plantele din oraș, fie în ghivece, fie în lădițe, erau aici: ficuși, mușcate, hortensii, oleandri, begonii... chiar cei patru palmieri de cauciuc ai doamnei Elsing, pe care ea îi prețuia atât, fuseseră puși la loc de cinste în cele patru colțuri.

La celălalt capăt al sălii, în fața estradei, doamnele se întrecuseră. Pe perete atârneau două mari tablouri reprezentându-i pe președintele Davis și pe "Micul Alec" Stephens, de fel din Georgia, vicepreședintele Confederației.

Deasupra lor era un steag enorm, iar dedesubt, pe mese lungi, se îngrămădeau toate florile smulse din grădinile orașului: grâmezi de trandafiri roșii, galbeni și albi, teci semețe de gladiole aurii, buchete de colțunași de diferite culori și nalbe cu florile lor roșii și albe înălțându-se deasupra celorlalte. Printre ele, lumânările ardeau liniștite ca la altar. Scena aceasta era privită de sus de cele două chipuri de bărbați atât de deosebiți, aflați la cârma țării în acel moment covârșitor – Davis, cu obrajii trași și ochii calmi ai unui ascet, cu gura subțire și orgolioasă, viguros desenată, și Stephens, cu ochii mari și pătimași, adânc înfundați în orbite, cu expresia celui ce nu cunoscuse decât boală și suferință, dar le învinsese datorită caracterului și energiei sale – amândouă chipurile foarte iubite.

Doamnele vârstnice din comitet care aveau răspunderea întregului bazar intrară foșnind, cu aere maiestuoase, ca niște corăbii cu pânzele întinse. Le siliră pe doamnele mai tinere care întârziaseră și pe fetele care râdeau, să-și ocupe locurile, fiecare la standul ei. Apoi se repeziră în odăile laterale unde se aranja bufetul. Mătușa Pitty alerga în urma lor gâfâind.

Muzicanții se suiră pe estradă – negri, zâmbitori, cu obrajii grași strălucind de nădușeală – și începură să-și acordeze vocile și să-și miște arcușurile ca pentru a-și arăta importanța. Bătrânul Levi, vizitiul doamnei Merriwether, care dirija orchestra la toate bazarurile, balurile și nunțile încă

din timpurile când Atlanta se numea Marthasville, lovi pupitrul cu bagheta. Sosiseră puține doamne în afară de acelea care conduceau bazarul, dar toți ochii se întoarseră spre el. Atunci viorile, contrabasurile, banjourile și armonicile atacară într-un ritm lent, prea lent pentru dans, "Lorena". Dansul avea să înceapă mai târziu, când standurile se vor fi golit se mărfuri. Scarlett simți cum inima-i începe să bată mai tare, recunoscând languroasa melancolie a valsului:

*Anii trec încet, Lorena!
Zăpada iarăși a căzut,
Apune soarele, Lorena...*

Un-doi-trei, balans. Ce vals minunat! Scarlett întinse puțin mâinile, închise ochii și începu să se lege în ritmul trist și obsedant. Melodia tristă și dragostea pierdută a Lorenei avea ceva care semăna cu propriile ei emoții, și un nod i se sui în gât.

Apoi, ca și când ar fi fost atrase de muzică, de afară se apropiară zgomote, din strada scăldată de lumina lunii. Tropotul cailor și scârțâitul roților de trăsură se amestecau cu râsete zglobii și cu glasurile arțăgoase ale negrilor care se certau pe locurile unde să tragă trăsurile. Pe scară se auzi zarvă și larmă plină de veselie, voci dulci de fete tinere amestecându-se cu glasurile mai groase ale cavalerilor lor. Lumea se saluta voioasă și fetele întâmpinau cu țipete pe prietenii de care se despărțiseră abia după-amiază.

Și deodată, sala se umplu de viață. Era plină de fete tinere îmbrăcate în rochii de culori deschise, cu enorme crinoline de sub care se zăreau pantalonașii de dantelă. Își arătau umerii goi, mici, rotunzi și albi, descoperind sub volănașele de dantelă începutul sânilor tineri; purtau șaluri de dantelă, neglijent aruncate pe braț, iar de încheietura mâinii aveau prinse printr-o panglică îngustă de catifea evantaie paietate sau pictate, din pene de lebădă sau păun. Printre ele erau fete cu păr negru, așezat într-un coc atât de greu încât le trăgea capul spre ceafă, dându-le o expresie de mândrie, fete cu ceafa încărcată de bucle aurii, cu cercei grei de aur care săltau odată cu buclele. Dantele, mătăsuri, fireturi și panglici; cu atât mai prețioase, cu cât fuseseră aduse în ciuda blocaiei, și din același motiv purtate cu mai multă mândrie, ca o nouă sfidare adusă yankeilor.

Nu toate florile orașului fuseseră aduse tribut conducătorilor Confederației. Cele mai mici și mai parfumate fuseseră rezervate pentru tinerele fete. Trandafiri galbeni purtați după ureche, boboci de trandafiri și iasomie împlețiți în bucle, căzând ca o cascadă, flori înfipite cochet în cingătorile de șaten – și toate până dimineața vor fi dăruite ca amintire și ascunse în buzunarele uniformelor cenușii.

Erau atât de multe uniforme în mulțime – multe purtate de bărbați pe care Scarlett îi cunoștea, căci îi văzuse zăcând în paturi de spital, ori pe stradă, ori pe terenul de instrucție. Erau uniforme splendide, cu nasturi sclipitori și galoane aurii la manșete și pe gulere, cu lampasuri roșii, galbene și albastre la pantaloni, după arma în care erau și care făceau ca cenușiul să pară atât de frumos. Ici-colo se vedeau și eșarfe roșii sau aurii; săbiile scânteiau și zăngăneau lovindu-se de cizmele strălucitoare, iar pintenii zornăiau.

Ce bărbați frumoși, se gândi Scarlett cu inima plină de mândrie, pe când cei pe care îi admira salutau, făceau semne prietenilor lor sau se înclinau adânc sărutând mâna doamnelor mai în vârstă. Toți păreau atât de tineri, deși aveau mustați blonde sau bărbii negre, și erau atât de frumoși și de curajoși, chiar cu brațele prinse în eșarfe ori cu capetele învelite în bandaje ce păreau

extraordinar de albe pe lângă fețele lor arse de soare. Unii se sprijineau în cârje. Ce mândre erau fetele care-și încetineau mersul ca să fie în pas cu cavalerii lor! Printre uniforme, o pată de culoare mai bătătoare la ochi decât buchetele în culori aprinse ale fetelor, ca o pasăre de la tropice: era un zuav din Louisiana, cu brațul într-o eșarfă de mătase neagră, purtând pantaloni bufanți albaștri cu benzi albe, jambiere crem și o jachetă roșie, strâmtă. Contrasta cu restul mulțimii și părea o pasăre din regiunea tropicelor, formând un ansamblu de culori care făcea să pălească rochiile aprinse ale fetelor. Se numea Rene Picard și era adoratorul lui Maybelle Merriwether. Era un tânăr scund, negricios și expresiv ca o maimuță. Toți răniții din spital păreau să fie acolo, adică toți cei care puteau să umble, ca și toți militarii în permisie sau în concediu de boală. Pe lângă ei, mai erau și bărbații care lucrau la căile ferate, la poștă, în spitale sau la intendență, în toată regiunea dintre Atlanta și Macon. Ce mulțumite vor fi doamnele care organizaseră balul! Vor aduna o mulțime de bani astă-seară pentru spitale.

Din stradă se auziră bătăi de tobe, tropăit de picioare, strigăte ale vizitiilor. O trompetă sună și o voce de bas ordonă ruperea rândurilor. O clipă după aceea, garda locală și miliția, toți în uniforme sclipitoare, suiră repede scara îngustă și intrară în sală înclinându-se, salutând și strângând mâinile. Garda locală se compunea din băieți foarte tineri, mândri că se pot juca de-a soldații și sperând că la anul vor fi în Virginia, dacă războiul va dura până atunci. Mai erau în gardă și bărbați bătrâni cu bărbi albe, regretând că nu mai sunt tineri, mândri și ei să poarte uniformă și să-și aroge puțin din gloria fiilor lor care se aflau pe front. În miliție erau mulți bărbați de vârstă mijlocie și unii mai bătrâni; totuși, erau printre ei și mulți buni de front, care nu afixau o înfățișare atât de războinică ca cei mai bătrâni și mai tineri ca ei. Lumea și începuse să șoptească, întrebând de ce aceștia din urmă nu sunt cu generalul Lee.

Cum erau să încapă cu toții în sală? Doar cu câteva minute mai înainte păruse atât de mare, și acum era ticsită; atmosfera încălzită, plină de miresmele verii amestecate cu parfumul florilor, al săculețelor aromate, al apei de colonie, al briantinei și al lumânărilor cu miros de dafin, era încărcată și de praful ridicat de numeroasele picioare care călcau pe dușumeaua veche. Larma și sunetul glasurilor făceau să nu se mai audă nimic. Dându-și parcă seama de bucuria și entuziasmul care domneau, bătrânul Levi se opri drept în mijlocul "Lorenei", dădu o lovitură bruscă cu bagheta și orchestra atacă "Mândrul Nostru Steag".

Dintr-o sută de piepturi, cântecul izbucni ca o aclamație. Gornistul din garda locală se sui pe estradă și începu să acompanieze orchestra la refren. Notele cristaline vibrau deasupra mulțimii, făcând să se înfioare toți ascultătorii:

Ura! Pentru Sudul nostru drag!
Ura! Pentru mândrul nostru steag!
Steag albastru care poartă-o stea!

Intonară a doua strofă cu mai multă putere și Scarlett, cântând împreună cu toții, auzi înălțându-se în spatele ei vocea de soprană a Melaniei, justă, clară și impresionantă ca sunetul goarnei. Întorcându-se, o văzu pe Melanie cu brațele încrucișate peste piept, cu ochii închiși și cu lacrimi în colțul ochilor. Când muzica încetă, Melanie se uită la Scarlett cu un surâs straniu, ștergându-și lacrimile cu batista și făcând o mică strâmbătură de parcă și-ar fi cerut scuze.

— Sunt atât de fericită, șopti ea, și atât de mândră de soldații noștri,

încât îmi vine să plâng.

Ochii ei aveau o lucire înflăcărată, aproape fanatică, o privire care, o clipă, ilumina fața ei urâțică și o făcu într-adevăr frumoasă.

Aceeași privire strălucea în ochii tuturor femeilor când cântecul încetă. Lacrimi de mândrie curgeau pe obraji trandafirii ori zbârșiți, buzele surâdeau, ochii erau plini de căldură privind spre bărbații pe care îi iubeau – fetele îndrăgostite spre iubiții lor, mamele spre fiii lor, femeile spre soții lor. Erau toate frumoase, cu acea frumusețe orbitoare care transfigurează chiar pe cea mai urâtă dintre femei, atunci când un bărbat o iubește și o apără și ea îi răspunde cu o dragoste însutită.

Își iubeau bărbații, credeau în ei până la ultima lor răsuflare. Cum s-ar putea ca un dezastru să se abată vreodată asupra lor, când rânduri eroice de uniforme cenușii se înălțau între ele și yankei! Se mai văzuseră oare de la facerea lumii bărbați mai viteji, mai îndrăzneți, mai nobili și mai duiosi ca aceștia? Victoria trebuie să fie de partea unei cauze atât de drepte ca a lor! O cauză pe care o iubeau cum își iubeau bărbații, o cauză despre care vorbeau, la care se gândeau, pe care o visau – o cauză pentru care i-ar sacrifica, de va fi nevoie, pe acești bărbați și i-ar plânge apoi cu aceeași mândrie cu care duceau soldații steagurile la luptă.

Inimile le erau pline de devotament și mândrie, steaua Confederației lucea sus pe cer, căci victoria finală se apropia. Succesele lui Stonewall Jackson și înfrângerea yankeilor după bătălia de șapte zile de lângă Richmond arătau limpede lucrul acesta. Și cum să nu fie așa, cu generali ca Lee și Jackson? Încă o victorie, și yankeii vor cădea în genunchi cerșind pace. Atunci bărbații se vor întoarce acasă călare și toți au să se sărute și să se bucure! Încă o victorie, și războiul va lua sfârșit!

Firește, vor rămâne multe goluri în căminele oamenilor, și mulți copilași nu-și vor cunoaște tații, și vor fi multe morminte fără nume pe plaiurile pustii ale Virginiei și printre munții singuratici din Tennessee. Dar era oare acesta un preț prea scump plătit pentru cauză? Se găsea greu mătase pentru rochiile doamnelor, și ceai, și zahăr, dar asta era un fleac. De altfel, curajoșii negustori care forțau blocada aduceau aceste mărfuri chiar sub privirile furioase ale yankeilor, și parcă era și mai mare fericirea de a le avea. În curând, Raphael Semmes și flota confederaților se vor ocupa și de canonierele yankee, și atunci porturile se vor deschide larg. Și Anglia îi va ajuta pe confederați să câștige bătălia, fiindcă filaturile ei șomau din lipsă de bumbac. Și, firește, aristocrația britanică ținea cu Confederația, așa cum se cuvine între aristocrați, care disprețuiesc rasa yankeilor iubitori de dolari.

Doamnele făceau să foșnească rochiile de mătase, râdeau și se uitau la bărbați cu inimile pline de mândrie; știau că, în fața primejdiei și a morții, dragostea e de două ori mai dulce, plină fiind de o stranie exaltare.

La început, privind mulțimea, plăcerea neobișnuită de a fi la o petrecere făcuse să bată inima lui Scarlett; când însă văzu, fără să înțeleagă pe deplin, expresia de pe fețele care o înconjurau, bucuria ei începu să se risipească. Fiecare femeie din sală simțea o emoție pe care ea nu o simțea. Lucrul acesta o miră și apoi o deprimă. Sala nu i se mai păru atât de frumoasă, fetele atât de elegante, și tot acest entuziasm pentru cauză, zugrăvit pe fiecare chip, i se păru, ei da... atât de stupid!

Cu un sentiment de covârșitoare mirare, care o făcu să rămână cu gura căscată, își dădu seama că nu împărtășea înflăcărata mândrie a celorlalte femei, nici dorința lor de a se sacrifica și de a sacrifica tot ce aveau de dragul cauzei. Conștiința ei îngrozită nu avu timp să-i spună: "Nu... nu! Nu trebuie să gândești astfel de lucruri. E rău... e păcat!", căci înțelese că, pentru ea, cauza nu însemna nimic și că se săturase să-i tot audă pe alții vorbind de cauză cu o

privire fanatică în ochi. Ei, cauza nu i se părea deloc sfântă. Războiul nu era un lucru sacru, ci o năpastă care omora oameni fără rost, și costa bani, și făcea ca obiectele de lux să fie greu de găsit. Înțelege că se plictisise să îndeplinească la nesfârșit ciorapi, și să ruleze feșe, și să facă scamă, înăsprindu-și pielea din jurul unghiilor. Și ce mult se săturase de spital! Se săturase și se plictisise și îi era greață de mirosurile scârboase de cangrenă, de neîncetatele vaiete, și îi era frică de privirea de pe chipurile descompuse când simt apropierea morții.

Se uită pe furiș împrejurul ei, în timp ce aceste gânduri trădătoare și nelegiuite îi treceau prin minte, temându-se că cineva i le-ar putea ghici. Oh, de ce nu putea simți ca și celelalte femei? Erau sincere și devotate cauzei. Credeau în tot ce spuneau și în tot ce făceau. Și dacă cineva ar bănuși că ea... Nu, nimeni nu trebuie să știe! Trebuie să continue să se prefacă entuziasmată și mândră de cauză, deși nu simțea nimic, și să-și joace rolul de văduvă de ofițer confederat, ce-și poartă curajos durerea, inima ei fiind în mormânt, și care crede că moartea soțului ei a fost un sacrificiu necesar fiindcă a ajutat cauzei să triumfe.

Oh, de ce e deosebită, de ce e altfel decât aceste femei iubitoare? Niciodată n-ar putea iubi ceva sau pe cineva cu atâta dezinteresare ca ele. Ce senzație de singurătate... și până acum nu se simțise niciodată singură, nici sufletește, nici trupește. La început, încercă să-și înăbușe gândurile, dar sinceritatea aspră care era la baza firii ei o împiedică. Și astfel, pe când bazarul își continua activitatea, pe când împreună cu Melanie servea pe clienții care veneau la standul lor, mintea lui Scarlett se frământa neîncetat, încercând să se justifice față de sine însăși – un lucru care rareori i se păruse greu până atunci.

Celelalte femei erau niște proaste și niște exaltate cu vorbăria lor despre patriotism și despre cauză, iar bărbații erau aproape tot atât de proști cu poveștile lor despre lovituri decisive și drepturile statelor. Numai ea, Scarlett O'Hara Hamilton, avea bun-simț și un cap solid de irlandeză. N-avea de gând să se facă de râs pentru cauză, dar n-avea de gând nici să se facă de râs arătându-și adevăratele sentimente. Avea destul cap, și trebuia să fie practică, și nimeni să nu afle părerile ei. Ce mirată ar fi toată lumea de la bazar dacă i-ar afla părerile! Ce indignați ar fi dacă, deodată, ea s-ar sui pe estrada muzicii și ar declara că e de părere că războiul trebuie să înceteze, astfel ca toată lumea să se poată duce acasă să cultive bumbac, și să fie din nou multe petreceri, o mulțime de adoratori și rochii de mătase verde!

O clipă, convinsă de dreptatea ei, se simți mai mulțumită, dar tot se uita cu dezgust la cei din sală. După cum spusese doamna Merriwether, standul fetelor McLure era cu totul neînsemnat, și trecea mult timp fără ca nimeni să vină în colțul lor. Scarlett n-avea altceva de făcut decât să privească cu invidie mulțimea. Melanie își dădu seama că e prost-dispusă, dar crezând că dorul de Charlie era de vină, nu încercă să înjghebeze o conversație. Își făcu de lucru, așezând articolele într-un mod mai atrăgător, pe când Scarlett se uita îmbufnată prin sală. Chiar grămada de flori de sub portretele domnului Davis și domnului Stephens îi dis plăcea.

"Parcă e un altar", își zise ea batjocoritoare. "Și atâta vorbesc de ăștia doi, de parcă ar fi Dumnezeu și Isus Cristos!"

Speriată de lipsa ei de respect, începu să-și facă semnul crucii, ca pentru a-și cere iertare, dar se opri la timp.

"Totuși e adevărat", continuă să discute cu conștiința ei. "Parcă ar fi niște sfinți, și nu sunt decât oameni, și oameni destul de urâți încă."

"Bineînțeles că nu e vina domnului Stephens dacă arată ca un om care a fost bolnav toată viața, dar domnul Davis..." Se uită la fața mândră, cu

trăsături frumoase ca de medalie. Bărbuța lui de țăp îi displăcea cel mai mult.

"Bărbaților nu le stă bine decât sau rași și cu mustăți, sau cu barbă."

"Un smoc de păr în bărbie, parcă n-ar avea mai mult", se gândi ea, fără să vadă pe fața lui inteligența rece și îndârjită care ducea toată greutatea unei națiuni noi.

Nu, acum nu era fericită, deși la început fusese radioasă de plăcerea de a fi în mijlocul unei mari mulțimi. Acum nu-i ajungea să fie doar o spectatoare. Era la petrecere, dar fără să participe la ea. Nimeni n-o băga în seamă și era singura femeie tânără nemăritată care să nu aibă cavalier. Și toată viața îi plăcuse să fie în centrul atenției. Ce nedreptate! Avea șaptesprezece ani, și picioarele ei băteau tactul pe dușumea în dorința de a sălta și de a dansa. Avea șaptesprezece ani, bărbatul ei zăcea în cimitirul din Oakland, și copilul ei era culcat în leagăn, acasă, la mătușa Pittypat, și toată lumea o credea mulțumită de soarta ei. Avea pieptul mai alb, și mijlocul mai subțire, și piciorul mai mic decât al tuturor tinerelor de aici, și cu toate acestea ar fi fost mai bine să fie culcată lângă Charles sub o piatră purtând inscripția: "Soția iubitoare".

Nu mai era nici fată tânără ca să poată flirta și dansa, și nu era nici femeie măritată ca să poată șede lângă celelalte femei măritate și să le critice pe fetele tinere care dansau și flirtau. Și nu era nici destul de bătrână ca să fie văduvă. Văduvele trebuie să fie bătrâne... atât de bătrâne încât să nu mai dorească să danseze, să flirteze și să fie admirate. Era nedrept să șadă aici demnă și înțepată, văduvă model la șaptesprezece ani! Era nedrept să vorbească încet și să plece ochii în pământ când un bărbat mai simpatic venea la standul ei.

Fiecare fată din Atlanta avea câțiva curtezani. Chiar și cele mai urâte se purtau ca niște adevărate frumuseți... și ceea ce era mai dureros, ce rochii minunate aveau!

Și ea șede ca o cioară, cu rochia ei de tafta groasă cu mâneci lungi, încheiată până sus, fără cea mai mică garnitură, fără nici o bijuterie, în afară de broșa de doliu din onix dată de Ellen, pe când fetele slabe și urâte treceau la brațul unor bărbați frumoși. Și astea toate, numai fiindcă Charles Hamilton avusese pojar! Nici măcar n-a murit ca un erou pe câmpul de luptă, ca să se poată mândri cu el.

Revoltată, își rezemă coatele pe tejghea și se uită la mulțime. Degeaba îi spusese de atâtea ori Mammy că nu e frumos să-ți rezemi coatele, fiindcă se urătesc și se zbârcesc. Ce importanță avea că se urătesc? Probabil că n-o să le mai arate niciodată. Se uita invidioasă la rochiile care treceau pe lângă ea, rochii de moar galben ca untul cu ghirlande de trandafirași, de satin roz cu optsprezece rânduri de volane, cu marginile de panglică neagră de catifea, rochii de tafta bleu deschis cu fusta largă și plină de spuma cascadelor de dantelă, săni dezvoltați, flori atrăgătoare. Maybelle Merriwether trecu spre standul vecin la brațul zuavului, îmbrăcată într-o rochie de muselină verde deschis, atât de largă încât mijlocul părea că i se frânge. Era acoperită cu volane de dantelă crem de Chantilly, care fusese adusă de la Charleston de ultimul vapor, și Maybelle o purta atât de mândră, de parcă ea, și nu căpitanul Butler reușise să forțeze blocada.

"Ce drăguță aș fi eu dacă aș fi îmbrăcată în rochia asta", se gândi Scarlett cu inima plină de o aprigă invidie. "Mijlocul lui Maybelle e gros ca al unei vaci. Verdele e culoarea mea și ar face ca ochii să-mi... De ce poartă blondele culoarea asta? Tenul ei pare verde ca o brânză veche. Și când mă gândesc că n-am să mai port niciodată culoarea asta, nici când voi ieși din anii de doliu. Nu, nici chiar dacă reușesc să mă mai mărit o dată. Atunci va trebui să port rochii în culori șterse, cenușiu, maro sau violet."

O clipă, Scarlett se gândi la toate nedreptățile soartei. Ce scurt e timpul cât poți să petreci, să te gătești, să dansezi, să cochetezi! Numai câțiva ani, prea puțini! Și pe urmă te măriți, porți rochii de culori închise, faci copii care îți strică linia taliei, la baluri ștezi prin colțuri cu alte doamne rezervate și nu te miști decât ca să dansezi cu bărbatul tău, sau cu niște domni bătrâni care te calcă pe picioare. Dacă nu faci așa, celelalte cucoane te vorbesc de rău, îți pierzi reputația și îți faci de răs familia. Ce păcat să-ți petreci toată tinerețea învățând cum să fii frumoasă și cum să plăci bărbaților, ca să nu folosești toate cunoștințele acestea decât un an sau doi. Când își amintea cum o crescuseră Ellen și Mammy, își zicea că o crescuseră foarte bine, fiindcă dăduse rezultate bune în fiecare împrejurare. Erau reguli fixe ce trebuiau urmate; dacă le urmai, erai sigură de succes.

Cu doamnele bătrâne trebuie să fii drăguță și naivă, să pari proastă, fiindcă doamnele bătrâne sunt deștepte și pândesc fetele tinere cu ochi invidioși ca de pisică, gata să se repeadă la ele dacă greșesc cât de puțin cu vorba sau cu privirea. Cu domnii bătrâni trebuie să fii îndrăzneată, vorbăreață, și chiar puțin cochetă, dar nu prea mult, doar atât cât să măgulești vanitatea bătrânilor caraghioși. Atunci se simt întineriți și te ciupesc de obraz spunându-ți că ești o ștregărită. Și, firește, trebuie să te înroșești în asemenea ocazii, căci altfel te ciupesc cu mai multă plăcere decât se cuvine și spun fiilor lor că ești ușuratică.

Cu fetele și cu doamnele tinere trebuie să fii drăgălașă, să le săruți de câte ori le vezi, chiar dacă le vezi de zece ori pe zi. Și trebuie să le iei de talie și să le dai voie să-ți facă și ție la fel, oricât de mult ți-ar displace. Trebuie să le admiri rochiile sau copiii, să le tachinezi în privința adoratorilor lor, să le lauzi soții, să râzi prosteste și să negi că ai vreo calitate care să se poată compara cu ale lor. Și, mai presus de toate, nu trebuie să spui ce crezi niciodată, după cum nici ele nu spun ce cred.

Pe bărbații celorlalte femei trebuie să-i lași în pace, chiar dacă sunt foștii tăi adoratori și oricât ar fi de frumoși. Dacă ești prea drăguță cu domnii de curând însurați, soțiile lor zic că ești ușuratică, reputația ți s-a dus și nu mai poți pune mâna pe nici un adorator!

Dar cu tinerii necăsătoriți... a, aici se schimbă lucrurile! Poți să râzi galeș uitându-te la ei, și când te întreabă de ce râzi, poți să refuzi să explici, să râzi mai tare și să-i faci oricât de curioși. Din ochi poți să promiți oricât de multe lucruri frumoase, care-i fac pe bărbați să caute un prilej de a rămâne singuri cu tine. Și când unul a reușit să rămână cu tine și vrea să te sărute, poți să te prefaci că ești foarte, foarte jignită, sau foarte, foarte supărată. Îl faci să-ți ceară scuze că a fost moșic și îl ierți atât de dulce, încât încearcă să te sărute a doua oară. Uneori, nu prea des, îl lași chiar să te sărute. (Ellen și Mammy nu-i spusese lucrul acesta, dar ea văzuse că dă rezultate bune). Pe urmă lăcrimezi și spui că nu știi ce ți s-a întâmplat și că niciodată el nu te va mai respecta. El trebuie să-ți șteargă lacrimile; apoi, de obicei, te cere de soție, ca să-ți arate cât de mult te respectă. Și atunci trebuie să... erau atât de multe lucruri de făcut când îți făcea curte un bărbat neînsurat, și ea le cunoștea pe toate atât de bine, cunoștea toate nuanțele privirilor galeșe cu coada ochiului, surâsul ascuns în evantai, legănarea soldurilor așa ca fustele să se miște ca un clopot, lacrimile, râsetele, lingușirile și o dulce înțelegere. O, toate șiretlicurile care reușeau cu toți bărbații... afară de Ashley.

Nu, era păcat să înveți atâtea șiretlicuri ca să le întrebuințezi așa de puțin timp, și pe urmă să renunți la ele pentru totdeauna. Ce minunat ar fi să nu te măriți niciodată, și să continui să fii frumoasă, și să porți rochii de culoare verde deschis, și să fii veșnic curtată de bărbați frumoși. Dacă continui însă prea mult, ajungi fată bătrână ca India Wilkes, și toată lumea zice: "săraca",

cu un aer de milă prefăcută. Nu, în definitiv era mai bine să te măriți și să-ți păstrezi demnitatea, chiar dacă nu te mai amuzi.

Ce complicată e viața! De ce a fost idioată și s-a măritat cu Charles, ca să-și termine viața la șaisprezece ani?

Gândurile ei indignate și disperate fură întrerupte, căci lumea începu să se miște spre perete, doamnele strângându-și cu grijă crinolinelor de teamă să nu se deranjeze printr-un gest mai brusc și să se vadă pantalonașii mai mult decât se cuvenea. Scarlett se ridică în vârful picioarelor și văzu cum căpitanul de miliție se suie pe estrada muzicii. Dădu câteva comenzi, și jumătate din companie se alinie.

Câteva clipe executară niște mișcări rapide care făcură să li se acopere fruntea de nădușeală; lumea îi aclamă și îi aplaudă.. Scarlett bătu și ea din palme, ca toată lumea. După ce rupseră rândurile, milițienii își făcură drum spre standurile unde se vindea limonadă și puncti. Scarlett se întoarse spre Melanie, socotind că e mai bine să se prefacă entuziasmată pentru cauză.

— Sunt frumoși, nu-i așa? zise ea.

Melanie era foarte ocupată cu așezatul lucrurilor împletite, pe tejghea.

— Mulți dintre ei ar părea mai frumoși în uniforme cenușii, și în Virginia, zise ea fără să se ostenească a vorbi încet.

Multe dintre mamele mândre ale celor din miliție se aflau prin apropiere și auziră această observație. Doamna Guinan se înroși și pe urmă se îngălbeni, fiindcă fiul ei Willie, în vârstă de douăzeci și cinci de ani, făcea parte chiar din compania asta.

Scarlett încremeni auzind-o tocmai pe Melly rostind astfel de cuvinte.

— Dar bine, Melly!

— Știi că am dreptate, Scarlett. Nu mă gândesc la băiețandri și la domnii mai bătrâni. Fac parte însă din miliție și mulți care sunt perfect apți pentru a mânui o pușcă, și asta ar trebui de fapt să facă chiar acum.

— Dar... dar..., începu Scarlett care nu se gândise la lucrul acesta până acuma. Cineva trebuie să rămână acasă ca să... (Oare ce-i spusese Willie Guinan ca să explice prezența lui la Atlanta?) Cineva trebuie să rămână aici ca să apere statul de o eventuală invazie.

— Nu e nici un pericol de invazie pentru moment, zise Melly rece, privind un grup de milițieni. Și cel mai bun mijloc de a ne apăra de invazie e să meargă în Virginia și să-i bată pe yankei acolo. Și cât despre vorbele care se spun că miliția rămâne aici să-i împiedice pe negri să se răscoale, e cea mai mare prostie pe care am auzit-o vreodată. De ce să se răscoale oamenii noștri? E numai un pretext pentru lași... Sunt sigură că i-am bate pe yankei într-o lună, dacă milițiile din toate statele s-ar duce în Virginia. Asta s-o știi!

— Melly! strigă Scarlett, încremenită.

Ochii negri și blânzi ai lui Melly scânteiau de mânie.

— Bărbatului meu nu i-a fost teamă să plece, și nici lui Charles, soțului tău. Mai bine să-i vâd morți pe amândoi decât aici acasă... O, draga mea, iartă-mă. Ce crudă am fost! Nu mi-am dat seama!

O mângâie pe Scarlett pe braț, rugând-o s-o ierte. Scarlett se uită la ea fix. Nu se gândea însă la Charles care murise. Se gândea la Ashley. Dacă ar muri? Se întoarse repede și surâse mecanic doctorului Meade, care se apropia de standul lor.

— Ei, fetelor, zise el, e drăguț din partea voastră că ați venit. Știu ce sacrificiu ați făcut venind astă-seară. Dar totul e pentru cauză. Și am să vă spun un secret. Am o surpriză cu care să mai câștig bani pentru spital, dar mi-e teamă că unele cucoane au să se scandalizeze.

Se opri și râse trăgându-se de bărbuța căruntă.

— O, ce e? Spune-ne, te rog!

— M-am răzgândit, e mai bine să ghiciți. Voi, fetelor, trebuie să mă susțineți dacă cei prea belicoși or să-ncerce să mă dea afară din oraș după asta. O să vedeți. Niciodată nu s-a mai făcut așa *ceva*.

Plecă îngâmfat, îndreptându-se spre un grup de doamne mai în vârstă, care ședeau într-un colț. Tocmai când cele două fete erau gata să înceapă să discute despre ce secret o fi vorba, doi domni bătrâni veniră spre stand spunând în gura mare că doreau zece metri de danteluță. În definitiv, mai bine domni bătrâni decât deloc, se gândi Scarlett, măsurând danteluța și îngăduind, cu modestie, să fie ciupită de bărbie. Cei doi moșnegi plecară apoi spre standul de limonadă, și alții le luară locurile. Standul lor nu avea atâția clienți ca celelalte, unde răsuna râsul melodios al lui Maybelle Merriwether și râsul mai strident al lui Fanny Elsing, sau răspunsurile spirituale ale fetelor Whiting, care înveseleau lumea. Melly vindea lucruri inutile bărbaților, care nu aveau ce face cu ele, cu calmul și seninătatea unei negustorese de meserie, iar Scarlett își modela purtarea după aceea a lui Melly.

Era o mare îngrămădeală în fața tuturor celorlalte tejghele, unde fetele vorbeau, iar bărbații cumpărau. Puținii care veneau la standul lor vorbeau de timpul când fuseseră la universitate împreună cu Ashley, se extaziau asupra virtuților lui militare, sau vorbeau respectuos despre Charles și despre marea pierdere pe care o reprezenta moartea lui pentru Atlanta.

Atunci orchestra atacă muzica veselă a bucății "Johnny Booker, ajută-l pe negru". Lui Scarlett îi veni să țipe. Voia să danseze. Murea de dorință să danseze. Picioarul ei bătea tactul, și ochii ei verzi parcă scoteau scântei. În fața ei, de cealaltă parte a sălii, un bărbat de curând sosit stătea în picioare lângă ușă. Tresări recunoscând-o pe Scarlett și începu să se uite cu atenție la ochii ei migdalați și la fața ei îmbufnată și indignată. Apoi surâse în sinea lui, înțelegând sensul privirii ei, pe care de altfel orice bărbat îl putea înțelege.

Era un bărbat înalt, mai înalt decât toți ofițerii din jurul lui, cu umerii lați, mijlocul subțire și picioare mici, încălțate în pantofi de lac. Haina sobră, de postav negru, cu o cămașă fină cu jabou, pantalonii eleganți, prinși în elastic sub pantofi, contrastau ciudat cu aspectul lui fizic și cu expresia feței. Era îmbrăcat extrem de elegant și hainele lui de dandy acopereau un corp de o forță periculoasă, cu toată grația lui leneșă. Părul era negru ca pana corbului și mustața mică și neagră, tunsă scurt, îi dădea un aer de străin, deosebit de al ofițerilor de cavalerie, cu mustățile lor lungi și elegante. Părea, și era de fapt, un om viguros care nu-și ascundea poftele. Avea un aer de siguranță, de insolență antipatică. Ochii lui îndrăzneți aveau totuși o lucire malițioasă privind-o pe Scarlett, până când aceasta, simțindu-i privirea, se uită spre el.

Într-un colț al minții o amintire licări, dar o clipă nu putu să-și aducă aminte cine era. Totuși, de luni de zile era primul bărbat care îi arăta oarecare interes, deci îi zâmbi veselă. El se înclină, și ea îi răspunse cu o mică reverență. Dar când bărbatul își ridică după aceea capul și porni spre ea, cu un mers ciudat ca de indian, Scarlett, îngrozită, își duse mâna la gură. Acum știa cine e.

Încremenită, rămase ca paralizată pe când el își făcea drum prin mulțime. Pe urmă se întoarse, vrând să fugă la bufet, dar fusta i se prinse de un cui al standului. Mânioasă, încercă să scape, își rupse fusta, dar într-o clipă străinul fu lângă ea.

— Dați-mi voie, zise el aplecându-se ca să desfacă volanul prins de cui. Nu nădăjduiam că mă veți recunoaște, domnișoară O'Hara.

Vocea lui era ciudat de plăcută auzului; o voce sonoră de om de lume, cu accentul încet și târăgănat din Charleston.

Scarlett se uită la el cu fața roșie de rușine, cu ochii rugători, amintindu-și de ultima lor întâlnire. Privirea ei întâlnește doi dintre cei mai negri

ochi pe care-i văzuse vreodată, plini de o veselie necruțătoare. De ce tocmai omul acesta îngrozitor ce fusese martor la scena cu Ashley, care și acum o făcea să viseze urât, de ce tocmai el să fie aici? Mizerabilul acesta care compromitea tinere fete și nu era primit de lumea bună; ființa aceasta josnică ce-i spusese, și încă pe bună dreptate, că nu e o femeie de lume?

Auzindu-i glasul, Melanie se întoarse. Fu prima oară din viața ei când Scarlett mulțumi lui Dumnezeu că o crease pe cumnata ei.

— Dar, bine... sunteți domnul Rhett Butler, nu-i așa? zise Melanie surâzând puțin și întinzându-i mâna. V-am cunoscut...

— În fericita împrejurare când s-a anunțat logodna dumneavoastră, termină el, aplecându-se ca să-i sărute mâna. Mă onorează că nu m-ați uitat...

— Și ce căutați aici, așa de departe de Charleston, domnule Butler?

— O plictisitoare chestiune de afaceri, doamnă Wilkes. De acum înainte am să viu de multe ori în orașul dumneavoastră. Văd că trebuie nu numai să aduc mărfuri, dar să supraveghez și distribuirea lor.

— Să aduceți... începu Melly, încrețindu-și fruntea, apoi deodată chipul i se luminează. Dar bine, dumneavoastră trebuie să fiți vestitul căpitan Butler de care am auzit vorbindu-se atâta... cel ce forțează blocada. Toate fetele de aici poartă rochii aduse de dumneavoastră. Scarlett, nu găsești că e interesant... Ce-i, dragă? Ți-e rău? Stai jos.

Scarlett se așeză pe un scăunel, răsufând atât de greu, încât se temea să nu-i plesnească șiretul corsetului. O, ce lucru îngrozitor! Nu crezuse că avea să-l mai întâlnească pe omul acesta. El îi luă evantaiul negru de pe teighea și începu să-i facă vânt cu multă sollicitudine, poate cu prea multă. Fața lui era serioasă, dar ochii îi jucau în cap.

— E foarte cald aici, zise el. Nu e de mirare că domnișoarei O'Hara îi e rău. Pot să vă conduc la o fereastră?

— Nu, zise Scarlett așa de brutal, încât Melly o privi mirată.

— Nu se mai numește domnișoara O'Hara, zise Melly. E doamna Hamilton. Acum e sora mea.

Și Melly îi aruncă una din obișnuitele ei priviri afectuoase. Văzând expresia ce se întipări pe fața brună de pirat a căpitanului Butler, lui Scarlett i se păru că se înăbușă.

— Sunt convins că e un mare câștig pentru două doamne atât de încântătoare, zise el, înclinându-se puțin.

Toți bărbații spun asemenea lucruri, dar lui Scarlett i se păru că el ar fi vrut să spună tocmai contrariul.

— Probabil că soții dumneavoastră sunt aici, în această fericită ocazie? Aș fi încântat să fac din nou cunoștință cu ei.

— Soțul meu e în Virginia, zise Melly ridicându-și mândră capul. Dar Charles... glasul i se sugrumă.

— A murit în tabără, zise Scarlett răspicat, accentuând fiecare cuvânt. "Oh, de ce nu mai pleacă individul ăsta odată?"

Melly se uită mirată la ea, și căpitanul făcu un gest de regret.

— Doamnelor... cum am putut? Vă rog să mă iertați. Dați-mi voie să vă spun, pentru a vă consola, că a muri pentru țară înseamnă să trăiești veșnic.

Melanie îi surâse printre lacrimi, pe când Scarlett simți cum o rod mânia și ura neputincioasă. Iar spusese câteva cuvinte amabile, un compliment ca acela pe care l-ar face orice domn în atare împrejurare, dar sigur că nu credea o vorbă din câte spusese. Își bătea joc. Știa că ea nu-l iubise pe Charles. Și Melly era o proastă și nu-i ghicea gândurile. Of, Doamne, de nu i-ar ghici nimeni gândurile! se gândi ea tresărind îngrozită. Oare are să povestească ce știa? Bineînțeles, nu era un gentleman, și cu oameni ca el nu poți să știi. N-aveai după ce criterii să-i judeci. Se uită la el și văzu că avea colțurile gurii

lăsate în jos, într-un fel de compătimire ironică, chiar pe când îi mișca evantaiul. Privirea lui îi dădu iar curaj și puterile i se întoarseră cu un val de antipatie. Îi smulse brusc evantaiul din mână.

— Sunt bine de tot, zise ea înțepată. Nu e nevoie să-mi stricați pieptănătura.

— Scarlett, dragă! Domnule căpitan, trebuie s-o iertați. Nu... nu e stăpână pe ea când se vorbește de bietul Charlie... și poate că, în definitiv, n-ar fi trebuit să venim aici. Vedeți, suntem încă în doliu și pentru ea e prea mult... atâta veselie, atâta muzică, sărmana copilă!

— Înțeleg perfect, zise el cu o seriozitate prefăcută.

Totuși, când se întoarse ca să arunce Melaniei o privire atentă, care pătrunse până în fundul ochilor frumoși și îngrijorați ai tinerei femei, expresia lui se schimbă; vrând-nevrând, fața-i oacheșă arăta respect și duioșie.

— Cred că sunteți o femeie curajoasă, doamnă Wilkes.

"Și de mine nici o vorbă", gândi Scarlett indignată, pe când Melly zâmbea intimidată și zicea:

— Oh, nu, domnule căpitan! Comitetul spitalului a avut nevoie de noi pentru standul acesta, fiindcă în ultimul minut... O față de pernă? Pofțiți una foarte frumoasă cu un steag brodat pe ea.

Melly se întoarse spre trei cavaleriști care apăruseră lângă stand. O clipă, se gândi cât de amabil era căpitanul Butler. Pe urmă se gândi că ar fi fost mai bine dacă între fusta ei și scui pătoarea așezată chiar lângă stand s-ar fi aflat ceva mai substanțial decât bucata aceea de pânză. Ofițerii nimereau cu mai puțină precizie în scui pătoare când aruncau lungi țâșnituri de scuipat îngălbenite de tutun, decât atunci când trăgeau cu pistoalele. În sfârșit, prezentându-se și alți clienți, uită de căpitan, de Scarlett și de scui pătoare.

Așezată pe scăunel, Scarlett își făcea vânt liniștită; nu îndrăzneia însă să ridice ochii și se gândea că ar fi bine dacă domnul Butler s-ar întoarce pe puntea corăbiei sale, pe care n-ar fi trebuit s-o părăsească niciodată.

— A murit de mult soțul dumneavoastră?

— O, da, de mult. Aproape de un an.

— O veșnicie.

Scarlett era sigură că-și bătea joc de ea, așa că nu zise nimic.

— Ați fost căsătorită mult timp? Iertați-mi curiozitatea, dar am lipsit mult timp de prin părțile astea.

— Două luni, zise Scarlett în silă.

— O adevărată tragedie, continuă el pe un ton degajat.

"O, lua-l-ar dracu!" se gândi ea, furioasă. "Cu un alt om aș ști cum să mă port. L-aș lua de sus și i-aș porunci să mă lase în pace. Dar cunoaște povestea cu Ashley și știe că nu l-am iubit pe Charles. Sunt cu mâinile legate."

Nu zise nimic, ținându-și ochii pironiți pe evantai.

— E prima dată când vă faceți apariția în lume?

— Știu că vi se pare bizar, se grăbi ea să explice, dar fetele McLure, care trebuiau să țină standul acesta, au trebuit să plece, și nu era altcineva, așa că Melanie și cu mine...

— Nici un sacrificiu nu e prea mare pentru cauză.

Acestea erau tocmai cuvintele rostite de doamna Elsing, dar în gura ei sunaseră cu totul altfel. Scarlett ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte jignitoare, dar se stăpâni. În definitiv, ea venise aici nu pentru cauză, ci fiindcă se săturase să stea acasă.

— Întotdeauna mi-am zis, spuse el gânditor, că obiceiul de a purta doliu, de a le zidi pe femei în văluri de crep pentru tot restul vieții și de a le interzice orice distracție normală e tot atât de barbar ca și *sati*-a hindusă.

— Satira?

Căpitanul Butler începu să râdă și ea se roși de rușine. Ura lumea care întrebuița cuvinte pe care ea nu le cunoștea.

— În India, când soțul moare, e ars, nu înmormântat ca la noi, și soția lui este suită pe rugul funerar și arsă împreună cu el.

— Ce îngrozitor! De ce fac așa? Și poliția nu intervine?

— Sigur că nu. O soție care nu s-ar lăsa arsă de vie ar fi o paria. Toate doamnele hinduse cumsecade ar zice că nu se poartă ca o femeie binecrescută... priviți în colțul de colo, exact cum ar vorbi de dumneavoastră doamnele acelea în vârstă, dacă astă-seară ați fi apărut îmbrăcată în rochie roșie și ați fi aleasă să conduceți cadrilul. Personal, cred că obiceiul numit *sati* e mai uman decât frumoasele noastre obiceiuri din Sud, care cer ca o văduvă să fie îngropată de vie.

— Cum îndrăzniți să spuneți că sunt îngropată de vie?

— Ce strâns se agață femeile de lanțurile care le leagă! Credeți că obiceiul hindus e barbar... dar ați fi avut curajul să apăreți aici; dacă Confederația n-ar fi avut nevoie de dumneavoastră?

Astfel de discuții o puneau întotdeauna pe Scarlett în încurcătură. Se simțea cu atât mai încurcată, cu cât i se părea într-un fel că ceea ce spunea era drept. Acum însă sosise momentul să-l repeadă.

— Firește că n-aș fi venit. Ar fi fost o lipsă de respect față de... s-ar fi părut că nu l-am iu...

Pândeau vorbele ei, cu ochii plini de o veselie cinică, și ea trebui să tacă. Omul acesta știa că nu-l iubise pe Charlie și nu voia să-i permită să exprime niște sentimente nobile pe care, de fapt, nu le nutrea. Ce lucru îngrozitor e să ai de-a face cu un om care nu e gentleman! Un gentleman se preface întotdeauna a crede o doamnă, chiar dacă știe că minte. Așa cerea cavalerismul Sudului. Un gentleman respectă întotdeauna eticheta, spune numai ceea ce se cuvine, făcând astfel mai ușoară viața unei doamne. Omului acestuia, însă, parcă nu i-ar păsa de etichetă și era vădit că se complăcea în a vorbi de lucruri de care nimeni nu vorbește.

— Aștept cu nerăbdare să vă aud.

— Sunteți îngrozitor! zise Scarlett neștiind ce să mai spună și lăsând ochii în jos.

Atunci el se aplecă peste tejghea, până când gura lui fu aproape de urechea ei și, imitând pe actorii ce jucau pe scena Ateneului roluri de trădători, murmură:

— Nu vă temeți, frumoasă doamnă, voi păstra taina greșelii dumneavoastră!

— O! murmură Scarlett enervată. Cum puteți spune asemenea lucruri?

— Am vrut doar să vă liniștesc. Ce-ați fi vrut să vă spun? "Fii a mea, frumoaso, ori o să spun totul!"

Fără voia ei îl privi și văzu că ochii lui aveau luciri glumețe ca ai unui băiețaș. Deodată, Scarlett începu să râdă. Situația era atât de stupidă! Și el începu să râdă și încă așa de tare, încât câteva dintre doamnele mai bătrâne se uitară spre ei. Observând ce bine se distra văduva lui Charles Hamilton cu un necunoscut, se apropiară una de alta ca să-și împărtășească indignarea.

Tobele începură să bată, și mai multe glasuri strigară "ssst". Doctorul Meade se sui pe estradă și întinse brațele, cerând să se facă liniște.

— Trebuie să mulțumim cu toții încântătoarelor doamne, ale căror străduințe neobosite și patriotice au făcut nu numai ca acest bazar să aibă un succes bănesc, dar au și transformat o șură într-un locaș frumos, într-o grădină demnă de minunatele flori pe care le văd împrejurul meu.

Toată lumea aplaudă în semn de aprobare.

— Doamnele și-au sacrificat nu numai timpul, ci și munca mâinilor lor, și aceste frumoase obiecte din standuri sunt, fără îndoială, de două ori mai frumoase fiind făcute de mâinile delicate ale încântătoarelor noastre doamne din Sud.

Alte aplauze. Rhett Butler, care se rezemase neglijent de tejghea lângă Scarlett, îi șopti:

— Parcă-i un țap pretențios, nu crezi?

Speriată, îngrozită de această crimă de lez-majestate față de cetățeanul cel mai iubit din Atlanta, Scarlett se uită la el muștrător. Doctorul însă chiar semăna cu un țap când favoriții și bărbuța lui căruntă se mișcau repede; cu greu reuși să nu râdă.

— Dar nu e destul. Bunele doamne din comitetul spitalului, ale căror mâini răcoroase au alinat multe frunți suferinde și au smuls din ghearele morții pe mulți dintre bravii noștri ostași, răniți pentru cea mai bravă dintre toate cauzele, aceste doamne cunosc nevoile noastre. N-am să vi le înșir. Avem nevoie de bani ca să cumpărăm doctorii din Anglia. Și trebuie să vă spun că astă-seară se află alături de noi neînfricatul căpitan care de un an forțează blocada cu atâta succes și care o va mai forța încă spre a ne aduce doctoriile de care avem nevoie – căpitanul Rhett Butler!

Deși luat prin surprindere, Rhett Butler salută grațios... prea grațios, se gândi Scarlett, încercând să-i analizeze salutul. I se părea că se întrecea în curtenie, tocmai pentru că avea atâta dispreț pentru toți cei de față. Aplauzele izbucniră puternice, și doamnele din colț își întinseră gâtul ca să-l vadă. Deci, cu Rhett Butler se distra văduva bietului Charles Hamilton! Și Charlie nu murise decât de un an!

— Avem nevoie de mai mult aur, și am să vi-l cer dumneavoastră, continuă doctorul. Vă cer să faceți un sacrificiu, dar un sacrificiu atât de mic în comparație cu acela pe care-l fac bravii noștri ostași, încât are să vi se pară rizibil. Doamnelor, vă cer bijuteriile. Eu vă cer bijuteriile? Nu, Confederația vi le cere, Confederația face acest apel și știu că nimeni nu va refuza. Ce frumos lucește o piatră scumpă pe o mână mică! Ce minunat sclipește o broșa de aur pe pieptul femeilor noastre patriote! Dar sacrificiul ce vi se cere e mult mai frumos decât tot aurul și toate pietrele Indiei! Aurul va fi topit, și pietrele vândute, și cu banii dobândiți vom cumpăra doctorii și alte materiale de spital. Doamnelor, doi dintre bravii noștri răniți vor trece printre dumneavoastră, ducând câte un coș...

Restul cuvântării se pierdu în furtuna și în vuietul de aplauze și aclamații.

Primul gând al lui Scarlett a fost să se bucure că doliul o oprea să poarte cerceii ei scumpi, lanțul gros de aur care aparținuse bunicii Robillard, brățara de aur și email și broșa de granat. Văzu pe micul zuav, cu un coș atârnat de brațul lui sănătos, trecând prin mulțime, în partea sălii în care ședea ea și văzu femeile, tinere și bătrâne, răsând tare și scoțându-și nerăbdătoare brățările, ori țipând de durere prefăcută când își scoteau cerceii din urechile lor găurite. Se ajutau una pe alta ca să desfacă închizătorile colierelor și să scoată broșele înfipite în piept. Se auzea un clinchet neîntrerupt de metal căzând peste metal și strigăte de: "Așteaptă, așteaptă! Am făcut-o acum! Poftim!" Maybelle Merriwether își scotea cele două brățări care-i strângeau brațul, una deasupra și alta sub cot. Fanny Elsing striga: "Mamă, îmi dai voie?" și își smulgea din păr diadema de perle și de aur masiv care aparținea de generații familiei Elsing. Fiecare dar aruncat în coș era salutat cu aplauze și aclamații.

Omulețul surzător se apropia acum de standul lor. Coșul era greu. Cu

un gest nepăsător, Rhett Butler aruncă un frumos port-țigaret de aur. Când zuavul ajunsese la Scarlett și își puse coșul pe tejghea, ea dădu din cap și își întinse mâinile ca să-i arate că n-avea nimic de dat. Atunci zări strălucind inelul ei de cununie.

O clipă, tulburată, încercă să-și amintească de fața lui Charles... așa cum arătase când îi pusese inelul în deget. Memoria ei însă n-o ajuta, așa cum făcea întotdeauna din cauza enervării care o cuprindea când se gândea la el – Charles... din cauza lui viața ei se sfârșise, din cauza lui era o femeie bătrână.

Deodată, trase de inel din toate puterile; acesta însă nu se mișcă din loc. Zuavul se îndreptă spre Melanie.

— Așteaptă! strigă Scarlett. Am ceva să-ți dau.

Reușise să-și scoată inelul și, pe când se pregătea să-l arunce în coșul plin de lanțuri, ceasuri, ace de cravată, brățări, zări privirea lui Rhett Butler. Atunci, ca o înfruntare, aruncă inelul în coș.

— O, scumpa mea, șopti Melanie, apucând-o de braț, cu ochii strălucind de dragoste și de mândrie. Ce curajoasă ești! Așteaptă, te rog, domnule Picard. Am și eu ceva să-ți dau!

Și trase de inelul ei de cununie – inelul care nu-i părăsise niciodată degetul de când i-l pusese Ashley. Asta o știa bine Scarlett și știa cât însemna pentru ea. Inelul ieși cu greu și, o clipă, Melanie îl ținu strâns în palma ei mică. Apoi îl puse binișor pe grămada de bijuterii. Cele două tinere femei se uitară după zuavul care se îndrepta acum spre doamnele din colț. Scarlett avea o expresie îndrăzneată, iar Melly o expresie mai tristă decât dacă ar fi plâns. Și bărbatul de lângă ele le înțelese pe amândouă.

— Dacă n-ai fi avut curajul s-o faci, nici eu n-aș fi făcut-o, zise Melly, luând-o pe Scarlett de mijloc și strângând-o încet.

O clipă, lui Scarlett îi veni să se desfacă din îmbrățișarea ei și să strige în gura mare: "Du-te naibii!", așa cum făcea Gerald la supărare, dar zări privirea lui Rhett Butler și reuși să suradă acru. Ce enervantă era Melly, care niciodată nu înțelegea adevăratul motiv al gesturilor ei... dar poate că era mai bine așa, decât să înțeleagă adevărul.

— Ce gest frumos! zise Rhett Butler încet. Astfel de sacrificii îi încurajează pe bravii noștri ostași.

Cu mare greutate se stăpâni Scarlett să nu-i spună câteva cuvinte de ocară. Tot ce spunea Butler era plin de ironie. Îi era antipatic și se săturase să-l vadă stând rezemat de standul lor. Totuși, din ființa lui se desprindea ceva întăritor, ceva cald și viu. Ochii lui negri trezeau în Scarlett toate instinctele ei irlandeze. Se hotărî să-l umilească puțin. Faptul că-i cunoștea secretul îi dădea un avantaj asupra ei și o exaspera. Va trebui să schimbe raportul dintre ei, punându-l pe el într-o situație de inferioritate. Își stăpâni impulsul care o împingea să-i spună ce credea despre el. Vorba lui Mammy: "E mai ușor să prinzi muște cu zahăr decât cu oțet"; o să prindă și o să încâtușeze musca asta, ca să nu mai fie la cheremul lui...

— Mulțumesc, zise ea cu drăgălășenie, făcându-se că nu înțelege ironia observației. Un astfel de compliment, din partea unui om atât de vestit cum e căpitanul Butler, are o valoare foarte mare.

El își dădu capul pe spate și izbucni în râs. Parcă chelălăia, gândi Scarlett furioasă, roșind din nou.

— De ce nu spui ce crezi cu adevărat? o întreabă el, coborând glasul pentru ca să nu fie auzit decât de ea. De ce nu spui că sunt o canalie afurisită, că n-am nici una din calitățile unui gentleman? Spune-mi s-o șterg de-aici dacă nu vreau să rogi pe unul dintre tinerii aceștia curajoși să vină să-mi ceară socoteală?

Scarlett era gata să-i răspundă obraznic, dar se stăpâni eroic și zise:

— Oh, domnule căpitan Butler! Cum poți să spui așa ceva? Doar toată lumea știe cât ești de vestit, și cât de curajos și de... și de...

— Mă dezamăgești!

— Te dezamăgesc?

— Da. La prima noastră întâlnire atât de agitată, mi-am zis în sinea mea că, în sfârșit, cunoscusem o fată nu numai frumoasă dar și curajoasă. Acum văd că ești numai frumoasă.

— Mă crezi lașă? întrebă Scarlett ca o găină zbârlită de furie.

— Exact. Ți lipsește curajul de a spune ceea ce crezi cu adevărat. Când te-am cunoscut prima oară mi-am zis: Iată o fată cum nu găsești una într-un milion. Nu e ca prostuțele acelea care cred tot ce le spun mămicile lor și se poartă așa cum li se spune, oricare le-ar fi părerile. Își ascund toate sentimentele, și dorințele, și decepțiile sub o mulțime de cuvinte frumoase. Mi-am zis: Domnișoara O'Hara e o fată cu un caracter rar. Știe ce vrea și nu se sfiește să spună ce gândește... sau să arunce vase.

— O, zise Scarlett, care nu-și mai putu stăpâni furia, atunci, chiar acum am să-ți spun tot ce cred. Dacă ai fi avut cât de puțină bună creștere, n-ai fi venit să-mi vorbești. Ai fi știut că nu vreau să te mai văd niciodată! Dar nu ești un gentleman! Ești un mojiș și un prost-crescut! Și crezi că dacă scârbele dumitale de corăbii îi pot înfrunta pe yankei, ai dreptul să vii aici să-ți bați joc de bărbații și de femeile care sacrifică totul pentru cauză...

— Destul, destul, o imploră el râzând. Ai început foarte bine și ai spus ce crezi, dar să nu începi să-mi vorbești mie de cauză. M-am săturat să tot aud tot același și același lucru și pariez că și dumneata te-ai...

— Cum ai ghi... Începu ea luată prin surprindere, dar se opri imediat, fierbând de necaz că se lăsase prinsă în cursă.

— Am stat lângă ușă și m-am uitat la dumneata, înainte de a mă vedea, zise el. Și m-am uitat și la celelalte fete. Toate păreau că au fețele făcute după același calapod. Numai a dumitale nu era la fel. Ai o figură pe care mi-e ușor s-o înțeleg. Nu te interesa ce se petrece aici și nu te gândeai nici la cauză, nici la spital. Pe fața dumitale se vedea că ai fi vrut să dansezi, să petreci și nu puteai. Erai nebună de ciudă. Spune drept, n-am dreptate?

— Nu mai am nimic să-ți spun, domnule căpitan, zise ea căutând să fie cât se poate de ceremonioasă și să se învâluiască în puțină demnitate pe care o mai avea. Tocmai pentru că ești atât de mândru din cauza rolului dumitale în forțarea blocadei, n-ar trebui să jignești femeile.

— Forțarea blocadei! Glumești! Te rog, acordă-mi doar câteva clipe din timpul dumitale prețios, înainte de a-mi întoarce pentru totdeauna spatele. N-aș vrea ca o patrioată atât de încântătoare să păstreze o idee falsă în privința contribuției mele la cauza Confederației.

— Nu vreau să ascult cum te lauzi.

— Pentru mine a forța blocada e o afacere, și câștig bani din lucrul acesta. Când n-are să-mi mai renteze, n-am să mai fac această meserie. Ce crezi despre asta?

— Cred că ești o canalie, un interesat... așa cum sunt yankeii.

— Exact, zise el râzând. Și yankeii mă ajută să-mi câștig banii. Chiar luna trecută am intrat cu corabia mea drept în portul New York și am încărcat un transport.

— Ce, strigă Scarlett interesată și impresionată fără să vrea, n-au tras în dumneata?

— Sărmană naivă! Sigur că nu. Există destui vajnici partizani ai Uniunii care nu se dau înapoi de la a câștiga bani vânzând mărfuri Confederației. Îmi duc corabia la New York, cumpăr de la firmele yankee, bineînțeles pe ascuns, și o șterg. Și când lucrul acesta devine puțin cam prea periculos, mă duc la

Nassau, unde aceiași patrioți ai Uniunii îmi aduc praf de pușcă, gloanțe și crinoline. E mai ușor decât să merg în Anglia. Uneori, e cam greu să intri cu mărfurile în Charleston sau Wilmington... dar n-ai crede ce mult poate face puțin aur.

— O, știam că yankeii sunt mârșavi, dar nu știam...

— De ce să-i condamni pe yankei fiindcă vor să câștige un ban cinstit vânzând mărfuri Confederației? Peste o sută de ani n-are să aibă nici o importanță. Rezultatul va fi același. Eu știu că, în orice caz, Confederația va fi înfrântă, așa că de ce să nu profite de ocazia asta?

— Înfrânți... noi?

— Sigur că da.

— Te rog să pleci... sau va trebui să cer să mi se aducă trăsura și să plec acasă ca să scap de dumneata?

— Ești o mică rebelă fanatică, zise el zâmbind din nou.

Se înclină și plecă fără să se grăbească, iar Scarlett rămase răsuflând anevoie de furie neputincioasă și de indignare. Totuși, avea un simțământ, pe care nu-l putea analiza bine, ca o arsură, ca decepția unui copil când își vede toate iluziile năruindu-se. Cum de îndrăzne să atace prestigiul celor ce forțau blocada? Cum de îndrăzne să spună că va fi înfrântă Confederația? Merita să fie împușcat pentru asta... împușcat ca un trădător. Se uită prin sală la toate fețele cunoscute, sigure de succes, atât de curajoase, de devotate, și un fior rece îi trecu prin inimă. Înfrânți? Oamenii aceștia... nu se poate! Era cu neputință. Chiar gândul acesta era o trădare!

— Ce șopteați amândoi? întrebă Melanie, întorcându-se spre Scarlett când clienții ei se depărtară. Am observat că doamna Merriwether se uita tot timpul la voi și, dragă, știi ce gură are.

— O, omul acela e un nesuferit... un pisălog prost-crescut, zise Scarlett. Și cât despre bătrâna doamnă Merriwether, las-o să vorbească. M-am săturat să mă port ca o proastă numai ca să-i plac ei.

— Scarlett! zise Melly scandalizată.

— Ssst, sst! zise Scarlett. Doctorul Meade mai anunță ceva.

Adunarea se liniști iar, și doctorul începu prin a mulțumi doamnelor care își dăduseră bijuteriile cu atâta bunăvoință.

— Și acum, doamnelor și domnilor, am să vă fac o surpriză... o inovație care poate să supere pe unii, dar vă rog să nu uitați că totul se face pentru spital și pentru ostașii noștri care zac în el.

Toată lumea veni mai aproape, încercând să ghicească ce ar putea propune doctorul; un om atât de cumsecade, ca să poată supăra pe cineva.

— În curând va începe balul. Primul dans va fi cadrilul, și pe urmă un vals. Pe urmă vor fi polci, mazurci; toate precedate de scurte cadriluri. Știu ce rivalitate amicală există între cei ce doresc să conducă cadrilul, așa că...

Doctorul își șterse fruntea și aruncă o privire piezișă spre colțul unde ședea soția lui, împreună cu celelalte doamne în vârstă.

— Domnilor, dacă voiți să conduceți cadrilul cu doamna pe care ați ales-o, trebuie să licitați. Eu voi ține licitația, și beneficiul va merge pentru fondul spitalului.

Evantaiele se opriră, și un murmur trecu prin toată sala. În colțul doamnelor în vârstă era rumoare: doamna Meade ar fi vrut să-și susțină bărbatul, deși îi dezaproba ideea, așa că se pomeni într-o situație dificilă. Doamna Elsing, doamna Merriwether și doamna Whiting erau roșii de indignare. Deodată, garda locală strigă "Ura!", la care se asocieră și musafirii în uniforme. Fetele tinere bătură din palme și țopăiră de bucurie.

— Nu crezi... nu crezi că e ca un târg de sclavi? șopti Melanie, privindu-l pe îndrăznețul doctor, care până acuma fusese pentru dânsa un om perfect.

Scarlett nu răspunse nimic, dar ochii ei străluceau și inima i se strânse de durere. Dacă n-ar fi fost văduvă! Dacă ar fi fost din nou Scarlett O'Hara! Ar fi purtat rochia ei verde deschis, garnisită cu panglici de catifea verde închis, ar fi avut tuberoze în păr și ar fi deschis balul. Da, desigur! O mulțime de bărbați s-ar certa pentru ea și s-ar întrece dând cât mai mulți bani doctorului. Și-acum, să șadă aici, să joace rol de figurantă fără voia ei și s-o vadă pe Fanny sau pe Maybelle conducând primul cadril, devenind astfel regina Atlantei.

Deasupra zgomotului, se auzi glasul micului zuav, cu accentul lui creol atât de pronunțat:

— Dacă-mi permiteți... douăzeci de dolari pentru domnișoara Maybelle Merriwether.

Maybelle își rezemă capul de umărul lui Fanny și cele două fete își ascunseră chipurile îmbujorate, începând să râdă înăbușit. Alte glasuri strigau alte nume și alte sume de bani. Doctorul Meade începuse iar să surădă, ignorând șoptele indignate care porneau din colț, de la comitetul doamnelor.

La început, doamna Merriwether declarase cu glas tare și pe un ton categoric că Maybelle a ei nu va lua parte la o asemenea licitație. Când însă numele lui Maybelle fu pronunțat tot mai des și suma se ridică la șaptezeci și cinci de dolari, protestele ei începură să-și piardă din severitate. Scarlett își rezemă coatele de tejghea. Se uita ca fascinată la mulțimea veselă care se adunase lângă estradă, în mâini cu bancnotele Confederației.

Acum toate vor începe să danseze – toate, în afară de ea și de doamnele bătrâne. Îl văzu pe Rhett Butler, în picioare, chiar lângă doctor. Înainte ca ea să fi avut timp să-și schimbe expresia feței, el o văzuse; își lăsă în jos colțurile gurii, ridicând dintr-o sprânceană. Cu o mișcare arogantă, Scarlett se întoarse, dar deodată își auzi numele strigat, strigat de un glas cu un accent foarte pronunțat din Charleston, care domină zgomotul celorlalte glasuri.

— Doamna Charles Hamilton... o sută cincizeci de dolari – în aur.

Auzind numele și suma, o liniște bruscă se așternu în sală. Scarlett fu atât de speriată, încât incremeni. Rămase pe scaun, cu bărbia sprijinită în mâini, cu ochii mari deschiși, plini de uluială. Toată lumea se întoarse s-o privească. Văzu cum doctorul se aplecă de pe estradă ca să-i șoptească ceva lui Rhett Butler. Probabil că-i spunea că Scarlett era în doliu și că era cu neputință să ia parte la dans. Scarlett văzu cum Rhett dădea din umeri cu nepăsare.

— Poate alta dintre frumoasele noastre doamne? întrebă doctorul.

— Nu, zise Rhett, cu o voce clară, plimbându-și privirea nepăsătoare peste mulțime. Doamna Hamilton.

— V-am spus că e imposibil, zise doctorul enervat. Doamna Hamilton nu va primi să...

Scarlett auzi o voce pe care la început nu o recunoscuse... vocea ei.

— Ba da, primesc!

Se ridică în picioare, deodată. Inima îi bătea atât de tare, încât se temea că va cădea jos; bătea însă din cauza plăcerii de a fi din nou centrul de atenție al tuturor privirilor, de a fi cea mai dorită dintre toate femeile și, mai ales, mai ales la ideea că va dansa.

"O, nu-mi pasă! Nu-mi pasă de ce va spune lumea", își zise ea cuprinsă de un fel de dulce nebunie. Își aruncă sfidătoare capul pe spate și ieși repede de lângă stand. Tocurile ei loveau dușumeaua cu zgomot de castaniete. Își desfăcu cât putu mai mult evantaiul de mătase neagră. Ca într-un fulger zări fața Melaniei, căreia parcă nu-i venea să creadă; zări expresia incremenită a doamnelor în vârstă, aceea a fetelor enervate și chipurile pline de entuziasm

aprobare ale militarilor.

Apoi se trezi în mijlocul parchetului de dans și, prin mulțime, Rhett Butler se apropie de ea. Avea tot expresia aceea antipatică pe față, dar lui Scarlett nu-i păsa, nu-i păsa chiar dacă ar fi trebuit să danseze cu Abe Lincoln însuși. Totul era că va dansa din nou! Va conduce cadrilul. Îi făcu lui Rhett o reverență profundă și îi aruncă un surâs amețitor. Acesta se înclină, cu o mână pe jaboul lui plisat. Levi, îngrozit, salvă situația, urlând:

— Alegeți-vă pa'tene'ele pent'u Cad'ilul Vi'giniei!

Orchestra atacă cea mai bună melodie pentru cadril, "Dixie".

— Cum ai îndrăznit să atragi asupra mea toate privirile, domnule Butler?

— Dar bine, scumpă doamnă Hamilton, se vedea limpede că doreai să atragi toate privirile asupra dumitale!

— Cum ai îndrăznit să strigi numele meu în fața lumii?

— Puteai să refuzi.

— Dar... datoria mea față de cauză... nici nu m-am mai gândit la mine când te-am auzit oferind atâta aur. Nu mai râde, toată lumea se uită la noi.

— Oricum se va uita la noi. Nu încerca să-mi vorbești de cauză. Voiai să dansezi, și ți-am oferit prilejul. Marșul acesta e ultima figură a cadrilului, nu-i așa?

— Da... trebuie să mă opresc și să stau jos.

— De ce? Te-am călcat pe picioare?

— Nu... dar o să vorbească lumea de mine.

— Spune drept, în fundul sufletului, îți pasă mult?

— Să-ți spun...

— Nu faci o crimă, nu-i așa? De ce să nu dansezi și valsul cu mine?

— Dacă mama ar...

— Înțeleg, ești încă legată de fusta mamei.

— Ce manie urâtă ai de a ridiculiza virtuțile.

— Virtuțile sunt într-adevăr ridicole. Îți pasă de ce spune lumea?

— Nu... dar, mai bine să nu vorbim de asta. Mulțumesc lui Dumnezeu că începe valsul. Cadrilul mă obosește întotdeauna.

— Nu ocoli întrebarea mea. Parcă mult îți pasă de ce spun celelalte femei!

— O, fiindcă văd că nu pot să scap de dumneata... nu, nu-mi pasă. O fată însă ar trebui să țină seama de ce spune lumea. Totuși, astă-seară nu-mi pasă.

— Bravo! Acum începi să gândești singură, în loc să lași pe alții să gândească pentru dumneata. E începutul înțelepciunii.

— O, dar...

— Când lumea are să vorbească de dumneata cât a vorbit de mine, ai să vezi ce puțină importanță are. Ia gândește-te că în Charleston nu sunt primit în nici o familie. Nici tot ce fac pentru dreapta și sfânta noastră cauză nu poate ridica interdicția ce apasă asupra mea.

— Ce îngrozitor!

— Ba deloc. Până când nu-ți pierzi reputația, nu-ți poți da seama ce povară era și ce înseamnă libertatea.

— E scandalos ceea ce spui.

— E scandalos și adevărat. Atâta timp cât ai destul curaj... sau destui bani... te poți lipsi de reputație.

— Banii nu pot cumpăra totul.

— Asta ți-a spus-o cineva. Singură n-ai fi putut gândi o asemenea banalitate. Ce nu se poate cumpăra cu bani?

— O, nu știu... nici fericirea, nici dragostea, în orice caz.

— În general, da. Și când nu poate, poate cumpăra cele mai bune înlocuitoare.

— Ai atât de mulți bani, domnule căpitan Butler?

— Ce întrebare nepoliticoasă, doamnă Hamilton! Mă surprinde. Da, da. Pentru un tânăr căruia din tinerețe familia nu i-a mai dat nici un ban, am reușit foarte bine. Și sunt sigur că din blocadă are să-mi rămână un milion.

— O, nu mai spune.

— Ba da! Lumea nu-și dă seama deloc că se pot câștiga tot atâția bani din distrugerea unei vechi civilizații, ca și din clădirea uneia noi.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Familia dumitale și familia mea și toți aceia care sunt aici acum și-au câștigat averea transformând un pustiu într-o lume civilizată. Asta se numește a construi un imperiu. Se câștigă bine construind un imperiu. Se câștigă însă și mai bine distrugând un imperiu.

— De care imperiu vorbești?

— De imperiul în care trăim. Sudul... Confederația... regatul bumbacului... acest imperiu care se sfârșeamă sub picioarele noastre. Numai că majoritatea imbecililor nu vor să-și dea seama de lucrul acesta și refuză să profite de situația creată de prăbușire. Eu câștig o avere din acest naufragiu.

— Atunci, crezi serios că vom fi înfrânți?

— Sigur. De ce să facem ca struțul?

— O, Doamne, mă plictisește să vorbesc de astfel de lucruri. Nu ți se întâmplă uneori să spui și lucruri frumoase, domnule căpitan Butler?

— Ți-ar place dacă ți-aș spune că ochii dumitale seamănă cu două vase de sticlă în care înoată peștișori aurii, două vase pline până la margine cu apă verde, limpede de tot, și când peștii se ridică până sus ca acuma, ești diabolic de fermecătoare!

— O, asta nu-mi place... Ce melodie minunată, nu-i așa? Aș valsa fără să mă opresc. Nici nu-mi dădeam seama ce mult îmi lipsea dansul!

— Ești cea mai frumoasă dansatoare pe care am ținut-o vreodată în brațe.

— Domnule căpitan Butler, nu mă strânge atât de tare. Toată lumea ne privește.

— Dacă nu ne-ar vedea nimeni, te-ar supăra?

— Domnule căpitan Butăer, nu-ți dai seama ce vorbești.

— Cum aș putea să-mi dau seama ce vorbesc când te țin în brațe?... Ce melodie e asta? E ceva nou?

— Sigur că da. E divină. E o melodie furată de la yankei.

— Cum se numește?

— "Când va înceta războiul."

— Ce cuvinte are? Cântă-mi-le!

*Mai ții minte, dragul meu,
Când, la ultima-ntâlnire,
În genunchi îmi tot vorbeai
De neștersa ta iubire?*

*De vestonul cenușiu
Erai mândru-atuncea, seara,
Și jurai să nu-ți trădezi
Nici iubita și nici țara.*

*Singură și tristă plâng
Lacrimi vărs, amar șuvoiul...
Dă, Doamne, să te mai văd,
Când va înceta războiul!*

— Bineînțeles că era "vestonul albastru", dar la noi a fost schimbat în "cenușiu"... O, ce bine valsezi, domnule căpitan Butler. Cei mai mulți dintre bărbații înalți nu dansează bine. Și când te gândești că va trebui să aștept ani de zile până să mai dansez o dată.

— Numai câteva clipe. Am să te rog să-mi acorzi cadrilul următor... și pe urmă celălalt, și celălalt.

— O, nu! Nu se poate! Nu trebuie! Reputația mea va fi distrusă.

— E în zdrențe și-așa, așa că ce importanță mai are un dans? Când voi fi dansat de cinci sau șase ori cu dumneata, poate că o să-i las și pe ceilalți tineri să-și încerce norocul, dar ultimul dans tot al meu trebuie să fie.

— Bine, bine. Știu că sunt nebună, dar atâta pagubă. Nu-mi pasă de ce spune lumea. M-am săturat de stat acasă. Am să dansez, am să dansez...

— Și n-ai să mai porți rochii negre. Nu pot să sufăr crepul de doliu.

— N-aș putea lăsa doliul, domnule căpitan Butler... oh, nu mă strânge așa de tare. Am să mă supăr.

— Și ești minunată când te superi. Am să te mai strâng o dată... poftim... numai să văd dacă te superi într-adevăr. Nu-ți dădeai seama ce fermecătoare erai în ziua – aceea la Doisprezece Stejari, când te-ai înfuriat și ai aruncat cu vaza.

— O, te rog... n-ai să uiți ziua aceea niciodată?

— Nu... e una din amintirile mele cele mai neprețuite... o fată frumoasă din Sud, bine-crescută, cu un temperament de irlandeză. Ești foarte irlandeză, nu-i așa?

— Vai de mine! S-a terminat muzica, și uite-o pe mătușa Pittypat că vine. Precis că doamna Merriwether i-a spus. Oh, pentru Dumnezeu, du-mă până la o fereastră, să privim afară. Nu vreau să mă prindă acuma. A făcut niște ochi mari cât cepele.

Capitolul X

A doua zi dimineța, la micul dejun, Pittypat lăcrima. Melanie tăcea, iar Scarlett era îmbufnată, gata de ceartă.

— Puțin îmi pasă dacă lumea vorbește. Sunt sigură că am câștigat mai mulți bani pentru spital decât oricare altă fată de-acolo – mai mult decât au adunat vânzând toate vechiturile alea.

— Doamne, Doamne, ce importanță au banii! se tângui Pittypat frângându-și mâinile. Nici nu-mi venea să cred, și bietul Charlie e mort doar de un an... Și căpitanul Butler, omul acela îngrozitor, atrăgând toate privirile asupra ta. Scarlett, să știi că e o ființă groaznică, groaznică. Verișoara doamnei Whiting, doamna Coleman, al cărei soț e de fel din Charleston, mi-a vorbit de el. E rușinea familiei lui, care e de altfel foarte cumsecade. Doamne, cum au putut Butler-ii să aibă un fiu atât de groaznic? Nu e primit de nimeni în Charleston, are o reputație deocheată și s-a vorbit și despre o fată... ceva atât de urât... Încât nici doamna Coleman nu știa exact ce era.

— O, nu cred că e chiar așa de rău, zise Melly blândă. Părea foarte bine-crescut, și când te gândești ce curajos a fost, cum a forțat blocada...

— Nu e curajos, zise Scarlett cu răutate, turnând o jumătate de cană de sirop peste clătitele pe care se pregătea să le mănânce. Toate le face pentru bani. Mi-a spus-o mie. Nu-i pasă de Confederație și crede că o să mâncăm bătaie. Însă dansează minunat.

Ascultătoarele ei amuțiseră de groază.

— M-am săturat să stau acasă și n-am s-o mai fac de-acum înainte. Dacă

aseară toți au vorbit de mine, atunci reputația mea s-a dus, și ce-or să mai spună nu mai are nici o importanță.

Nu-și dădu seama că repeta exact cuvintele lui Rhett Butler. Îi venise deodată în minte și se potrivea exact cu gândurile ei.

— O! Ce are să spună mama ta când va auzi? Ce are să creadă despre tine?

Un fior de vinovăție o străbătu pe Scarlett gândindu-se la consternarea lui Ellen când va afla de purtarea scandaloasă a fiicei sale. Se consolă însă la gândul că Atlanta era despărțită prin douăzeci și cinci de mile de Tara. Domnișoara Pitty nu va spune cu siguranță nimic lui Ellen. Ar fi să arunce o lumină urâtă asupra calităților ei de "chaperon". Și dacă Pitty nu va trăncăni, Scarlett nu va avea nici o neplăcere.

— Cred... zise Pitty, da, cred că ar trebui să-i scriu lui Henry o scrisoare în privința asta... oricât mi-ar displace s-o fac... dar e singurul bărbat din familia noastră. Am să-l rog să-i facă observații căpitanului Butler. Doamne, Doamne, dacă ar fi trăit Charlie... Scarlett, niciodată nu mai trebuie să vorbești cu omul acela.

Melanie șezuse liniștită până acum; mâinile și le încrucișase în poală și lăsase să i se răcească clătitele în farfurie. Se sculă și, trecând în spatele lui Scarlett, îi înconjură gâtul cu brațele.

— Scumpa mea, zise ea, nu te mai necăji. Eu te înțeleg și ceea ce ai făcut aseară a fost un lucru curajos și are să fie de mare folos spitalului. Și dacă cineva îndrăznește să spună cel mai mic cuvânt împotriva ta, o să aibă de furcă cu mine... Mătușă Pitty, te rog, nu plânge. I-a venit greu lui Scarlett să nu meargă nicăieri. Nu e decât un copil.

Degetele ei se jucau prin părul negru al lui Scarlett.

— Și poate că ne-am simți mai bine toate dacă am merge câteodată la petreceri. Poate că am fost egoiste stând acasă cu durerea noastră. În timpul războiului, totul e altfel. Când mă gândesc la ostașii din oraș, aflați departe de căminele lor, fără prieteni la care să se ducă seara, și la cei din spitale care s-au făcut destul de bine ca să se scoale dar nu să plece înapoi pe front, atunci văd că am fost egoiste. Ar fi trebuit să avem și noi în casă trei convalescenți, așa cum are toată lumea, și să primim militari la prânz, în fiecare duminică. Haide, Scarlett, nu te mai necăji! Lumea n-are să te mai vorbească de rău când are să înțeleagă. Noi știm că l-ai iubit pe Charlie.

Scarlett nu era cătuși de puțin necăjită, și atingerea mâinilor Melaniei o irita. Ar fi vrut să poată să-i dea mâna la o parte și să-i zică: "Nu mai trăncăni!" Își aducea prea bine aminte cum, în ajun, cei din garda locală și milițienii și toți militarii se certaseră care să danseze cu ea. Oricine să o apere, numai Melly nu! Se putea apăra și singură, și dacă scorpiile acelea bătrâne vor clămpăni – se va putea lipsi de ele. Prea erau mulți ofițeri simpatici pe lume ca să-ți mai pese ce spun niște babe.

Pittypat își ștergea ochii cu batista ascultând cuvintele liniștitoare ale Melaniei, când Prissy intră cu o scrisoare voluminoasă.

— Pent'u dumneavoastră, domnișoa'ă Melly. A adus-o un neg'u mic.

— Pentru mine? zise Melly mirată, în timp ce deschidea plicul.

Scarlett era atât de ocupată de clătitele ei, încât nu observă nimic până nu o auzi pe Melly izbucnind în plâns și nu o văzu pe mătușă Pittypat ducându-și mâna la inimă.

— A murit Ashley! țipă Pittypat, dându-și capul pe spate și lăsându-și brațele să cadă moi.

— O, Doamne sfinte! zise Scarlett, simțind că îi îngheață sângele.

— Nu! Nu! strigă Melanie. Repede sărurile, Scarlett! Haide, haide, scumpa mea, te simți mai bine? răsuflă adânc. Nu, nu e vorba de Ashley. Îmi pare rău

că te-am speriat. Plângeam de fericire.

Deodată își desfăcu palma încheștată și sărută un obiect pe care-l ținea în mână.

— Sunt atât de fericită...

Și iar izbucni în lacrimi. Scarlett zări ceva strălucitor și înțelese că era un inel gros de aur.

— Citește, zise Melly, arătând cu degetul scrisoarea care căzuse jos. O, ce drăguț e, și ce bun!

Scarlett, intrigată, luă foaia de hârtie și citi următoarele rânduri scrise cu litere negre, hotărâte:

"Confederația are poate nevoie de sângele bărbaților săi, dar nu pretinde și inimile femeilor sale. Acceptați, vă rog, scumpă doamnă, această dovadă a respectului meu pentru curajul dumneavoastră și să nu credeți că sacrificiul dumneavoastră a fost zadarnic, fiindcă acest inel a fost răscumpărat cu de zece ori valoarea lui. Căpitan Rhett Butler."

Melanie își strecură inelul pe deget și se uită cu drag la el.

— Nu vă spusese eu că e un om binecrescut? zise ea, întorcându-se spre Pittypat, cu chipul surâzător printre lacrimi. Numai un om de lume, delicat și atent s-ar putea gândi cât am suferit când am... Am să trimit în schimb lanțul meu de aur. Mătușă Pittypat, trebuie să-i scrii și să-l poștești duminică la masa de prânz, ca să-i pot mulțumi.

În emoția generală, nimeni nu se gândi că Rhett Butler nu trimisese și inelul lui Scarlett înapoi. Ea însă se gândi și se simți contrariată. Știa că nu delicatețea îl făcuse pe Rhett Butler să facă acest gest cavaleresc. Voise să fie poftit de Pittypat și, pentru a-și ajunge scopul, știa că acesta era un mijloc care nu putea să dea greș.

"Cu multă durere am aflat de recenta ta purtare", scria Ellen, și Scarlett, care citea scrisoarea la masă, se posomorî. Bineînțeles, veștile rele se răspândesc repede. De multe ori auzise la Charleston și la Savannah că celor din Atlanta le place să trâncănească și să se amestece, mai mult ca celorlalți locuitori din Sud, în treburile altora. Acum vedea că era adevărat. Bazarul avusese loc luni seara, și acum nu era decât joi. Care dintre scorpiile bătrâne se însărcinase să-i scrie lui Ellen? O clipă o bănuî pe Pittypat, dar imediat alungă acest gând. Sărmana Pittypat tremura ca varga de teamă să nu se arunce asupra ei vina purtării imprudente a lui Scarlett. Era ultima ființă care ar fi anunțat-o pe Ellen de rezultatul supravegherii ei necorespunzătoare. Probabil că doamna Merriwether.

"Îmi vine greu să cred că ai putut să uiți felul cum ai fost crescută. Trec peste incorectitudinea pe care ai comis-o apărând în lume fiind în doliu, căci înțeleg marea ta dorință de a ajuta spitalul. Dar să dansezi, și încă cu un om cum e căpitanul Butler! Am auzit multe despre el (și cine n-a auzit?) și chiar săptămâna trecută Pauline mi-a scris că e un om cu o reputație proastă, care nu e primit de nici unul dintre membrii familiei lui în Charleston, în afară de mama lui, care are inima zdrobită. E un om într-adevăr imoral, care n-ar pregeta să profite de tinerețea și de inocența ta pentru a te compromite și a atrage rușinea asupra ta și a familiei tale. Cum a putut domnișoara Pittypat să-și negligeze într-atât datoriile față de tine?"

Scarlett aruncă peste masă o privire mătușii sale. Bătrâna domnișoară recunoscuse scrisul lui Ellen, și gura ei mică, cu buzele cărnoase, avea o expresie specială, ca aceea a unui copil ce se teme că va fi certat și speră că plângând va scăpa de pedeapsă.

"Mi se rupe inima când mă gândesc ce repede ai uitat tot ce te-am învățat. M-am gândit să te chem acasă imediat, dar voi lăsa lucrul acesta la aprecierea tatălui tău. Va sosi vineri la Atlanta ca să vorbească cu domnul Butler și să te aducă acasă. Mi-e teamă că va fi sever cu tine, cu toate rugămintele mele. Sper că numai tinerețea și ușurința ta te-au determinat să te porți atât de necugetat. Nimeni nu dorește mai mult ca mine să slujească din toate puterile cauza noastră și doresc ca fiicele mele să nutrească aceleași sentimente, dar nu să se facă de râsul lumii..."

Scrisoarea urma pe același ton, dar Scarlett n-o mai citi până la capăt. De data aceasta îi era cu adevărat frică. Se simțea mică și tot așa de vinovată ca atunci când, la vârsta de zece ani, la masă fiind, aruncase eu o prăjitură în capul lui Suellen. Cum? Mama ei, atât de blândă, o muștra cu atâta asprime și tatăl ei venea ca să-i vorbească domnului Butler? Își dădu seama de gravitatea faptei. Gerald va fi sever cu ea. Știa că, de data asta, nu va scăpa de pedeapsă așezându-i-se pe genunchi și arătându-se drăgăstoasă și dulce.

— Nu cumva sunt vești rele? întrebă Pittypat cu glasul tremurat.

— Tata sosește mâine. Și o să se repeadă la mine cum se repede o rață asupra unui cărăbuș, răspunse Scarlett amărâtă.

— Prissy, caută-mi sărurile, zise Pittypat bâlbâindu-se, dându-și scaunul înapoi și lăsându-și mâncarea neterminată. Simt... simt că mi-e rău.

— Sunt în buzuna'ul fustei dumneavoastră, zise Prissy, care se bucura că asistă la o dramă senzațională.

Întotdeauna îi plăcuse să-l vadă pe "domnu' Ge'ald" înfuriat, cu condiția ca mânia lui să nu fie îndreptată asupra capului ei creț. Pittypat scotoci în buzunar și găsi sticluța pe care o duse la nas.

— Trebuie să mă ajutați toate și să nu mă lăsați singură cu el nici un minut, strigă Scarlett. Ține mult la voi amândouă și dacă sunteți cu mine, n-o să poată să-mi facă scandal...

— Eu n-am să pot, zise Pittypat încet, sculându-se de pe scaun. Nu... nu mă simt prea bine. Trebuie să mă duc să mă culc. Am să stau culcată toată ziua, mâine. Să-i cereți scuze din partea mea.

"Lașă!" gândi Scarlett, aruncându-i o privire întunecată.

Melly făgădui să-i țină partea, deși era albă de teamă la perspectiva că va trebui să-l înfrunte pe domnul O'Hara, mânios ca un balaur ce scoate foc pe nări.

— Am să te a... am să te ajut să-i explici că ai făcut-o pentru spital. Sigur că are să înțeleagă.

— Nu! zise Scarlett. N-are să înțeleagă. O, și am să mor dacă trebuie să mă întorc compromisă la Tara, așa cum mă amenință mama!

— O, nu se poate să te duci acasă, strigă Pittypat izbucnind în lacrimi. Dacă ai face așa, aș fi silită... da, aș fi silită să-l rog pe Henry să vină să stea cu noi, și știi că mi-ar fi imposibil să trăiesc în aceeași casă cu el. Mi-e așa de frică singură numai cu Melly noaptea, când sunt atâția străini în oraș. Tu ești atât de curajoasă, încât cu tine nu mi-e frică să stau fără un bărbat în casă!

— O, n-are să te poată lua la Tara, zise Melly, gata parcă și ea să înceapă a plânge. Acum, aici e casa ta. Ce ne-am face fără tine?

"Ați fi bucuroase să scăpați de mine, dacă ați ști ce cred despre voi", gândi Scarlett cu răutate. Cât ar fi vrut să nu aibă nevoie de ajutorul Melaniei spre a înfrunta mânia lui Gerald! Îi era silă că trebuie să se lase apărută de o ființă care-i displacea atâta.

— Poate că ar trebui să decomandăm invitația trimisă căpitanului Butler... începu domnișoara Pittypat.

— O, nu se poate! Ar fi culmea nepoliteții, strigă Melly disperată.

— Ajută-mă să mă culc. Am să mă îmbolnăvesc, gemu Pittypat. O,

Scarlett, de ce mi-ai făcut una ca asta?

Pittypat zăcea în pat a doua zi după-masă când Gerald sosi la Atlanta. Prin ușa întredeschisă a odăii sale, îi ceru de nenumărate ori scuze și le lăsă pe cele două tinere femei speriate să prezideze cina. Gerald păstra o tăcere amenințătoare, deși o sărutase pe Scarlett și o ciupise prietenos pe Melly de obraz, zicându-i "verișoară Melly". Scarlett ar fi preferat de o mie de ori să-l audă înjurând și muștrând-o. Ținându-și fâgăduiala, Melanie se agăța de fusta lui Scarlett, ca o mică umbră tremurătoare, și Gerald era prea bine-crescut ca să-și certe fiica în fața ei. Scarlett trebui să recunoască în sinea ei că Melanie se descurca foarte bine; se prefăcu că nu știe nimic și, după ce se servi cina, reuși să-l atragă pe Gerald într-o conversație.

— Aș vrea să aflu tot ce se întâmplă în comitat, zise ea surâzându-i. India și Honey nu scriu prea des și sunt sigură că știți tot ce se petrece pe acolo. Povestiți-ne despre nunta lui Joe Fontaine.

Măgulit, Gerald povesti că nunta fusese destul de simplă, "nu cum au fost nunțile voastre, fetelor", fiindcă Joe nu avusese decât o permisie de câteva zile. Sally, mica Sally Munroe, fusese foarte drăguță. Nu, nu ținea minte ce fel de rochie purta, dar auzise că nu-și făcuse o "rochie pentru a doua zi de după nuntă".

— Cum se poate! exclamă fetele, scandalizate.

— Firește, căci n-a avut nici un fel de a doua zi, lămurii Gerald râzând în hohote, uitând că poate astfel de observații nu erau făcute pentru urechi feminine.

Auzindu-l râzând, Scarlett prinse curaj și mulțumi în gând Melaniei pentru tactul ei.

— A doua zi Joe a plecat înapoi în Virginia, continuă Gerald repede. N-au mai fost nici vizite, nici baluri... Știți că gemenii Tarleton s-au întors acasă?

— Am auzit. S-au făcut bine?

— N-au fost răniți prea grav. Stuart la genunchi, iar lui Brent un glonț i-a străpuns umărul. Ați auzit că au fost citați pe ordine de zi pentru curajul lor?

— Nu! Povestește-ne.

— Sunt niște băieți înflăcărați, amândoi. Îmi vine să cred că au puțin sânge irlandez, zise Gerald cu satisfacție. Am uitat ce au făcut, dar acum Brent e locotenent.

Scarlett asculta mulțumită, cu un simțământ oarecum de posesie, cum tatăl ei lauda purtarea gemenilor. Toți bărbații care-i făcuseră curte, simțea că-i aparțin, și toate faptele lor frumoase îi aduceau și ei un fel de glorie.

— Și am o veste care o să vă intereseze pe amândouă, zise Gerald. Se zice că Stu a început din nou să meargă cam des pe la Doisprezece Stejari.

— Honey sau India? întrebă Melly cu interes, în timp ce Scarlett se simți indignată.

— O, desigur, domnișoara India. Nu-l cucerise ea aproape complet, înainte ca ștrengărița asta a mea să-i fi făcut ochi dulci?

— O, zise Melly, puțin jenată de sinceritatea cu care vorbea Gerald.

— Și mai mult încă, tânărul Brent a început să dea târcoale pe la Tara. Ei, vedeți?

Scarlett aproape că se înăbușea. Trădarea adoratorilor ei o resimți aproape ca pe o insultă, mai ales când își aducea aminte cu câtă violență reacționaseră gemenii când le anunțase că se mărită cu Charles. Stuart amenințase chiar că-l va împușca pe Charles, sau pe Scarlett, sau pe el însuși, sau pe toți trei. Fusese pasionant.

— Suellen? întrebă Melly zâmbind. Dar credeam că domnul Kennedy...

— O, el? zise Gerald. Frank Kennedy tot dă târcoale, dar parcă îi e frică și de umbra lui, și într-o zi am să-l întreb ce intenții are dacă nu se declară. Nu,

pentru cea mică.

— Carreen?

— Nu e decât un copil, zise Scarlett înțepată, revenindu-i graiul.

— Are doar un an și ceva mai puțin decât aveai tu când te-ai măritat, domnișoară, răspunse Gerald. Îi reproșezi oare surorii tale că ți-a luat un fost adorator?

Melly roși, nefiind obișnuită cu atâta sinceritate, și îi făcu semn lui Peter să servească desertul. Disperată, căută în minte un alt subiect de conversație, care să nu fie atât de personal și să-l distragă pe domnul O'Hara de la scopul călătoriei sale. Nu-i veni nimic în minte, dar odată pornit Gerald n-avea nevoie de alt stimulent decât de un public binevoitor. Vorbi despre furturile comise de intendența militară, care în fiecare lună își mărea pretențiile, de prostia lui Jefferson Davis și de ticăloșia irlandezilor care se angajau în armata yankee pentru soldă.

Când se servi vinul și cele două doamne se sculară ca să-l lase singur, Gerald o privi pe fiică-sa încruntându-și sprâncenele și îi ceru să rămână singură cu el câteva minute. Scarlett aruncă o privire disperată lui Melly, care începu să-și sucească și să-și răsucescă batista și ieși, închizând binișor ușa glisantă.

— Vreau să stăm de vorbă, domnișoară, răcni Gerald, tumându-și un pahar de vin. Frumos te-ai purtat! Îți cauți alt bărbat? Și ești doar de puțin timp văduvă.

— Nu așa de tare, tată, servitorii...

— Știu ei despre ce e vorba. Toată lumea știe că te-ai compromis. Biată maică-ta s-a îmbolnăvit. Stă în pat. Mie mi-e rușine să privesc lumea în față. E o rușine! Nu, pisicuțo, de data asta să nu crezi că ai să mă înduioșezi cu lacrimi, zise el repede și cu panică în glas, deoarece pleoapele lui Scarlett începuseră să tremure și gura să i se strâmbe. Te cunosc. Și la priveghiul bărbatului tău ai fi în stare să flirtezi. Nu plânge. Haide, haide, nu mai spun nimic acuma, fiindcă mă duc să-l caut pe strașnicul căpitan Butler, care-și bate joc de reputația fetei mele. Dar mâine... Haide, nu plânge. Nu ajută la nimic. Am luat o hotărâre. Mâine pleci înapoi la Tara, ca să nu ne mai faci pe toți de răs încă o dată. Nu plânge, draga mea. Ia uite ce ți-am adus. Nu e un cadou frumos? Uită-te. Cum poți să-mi faci atâtea necazuri și să mă aduci cale de atâta drum când știi cât sunt de ocupat? Haide, nu mai plânge!

Melanie și Pittypat se duseseră la culcare de mult, dar Scarlett era trează și veghea în noaptea caldă, cu inima grea și înspăimântată. Să plece din Atlanta tocmai acum când începuse din nou să trăiască și să se ducă acasă și să apară în fața lui Ellen! Mai bine să moară decât să apară în fața mamei ei. Da, ar fi vrut să moară chiar acum, pentru ca toți să regrete că se purtaseră urât cu ea. Se sucea în pat, se răsucea și deodată, un zgomot îi ajunse la urechi, un zgomot venind de departe din stradă. Era un zgomot foarte cunoscut, deși venea de departe și abia se auzea. Se sculă din pat și se duse la fereastră. Strada se întindea liniștită și întunecată sub bolta formată de coroanele pomilor și de cerul înstelat. Zgomotul se apropia: uruit de roți, tropot de copite și voci. Deodată Scarlett zâmbi, fiindcă un glas pe care-l cunoștea, un glas îngroșat de whisky și cu accent irlandez începu să cânte "Peg se plimbă cu trăsura". Cu toate că nu se dusesese la Jonesboro pentru vreo adunare festivă, Gerald se întorcea acasă în aceeași stare. Văzu masa întunecată a unei șarete oprindu-se în fața casei și siluete nedeslușite coborând din ea. Tatăl ei nu era singur. Două persoane se opriră la poartă. Scarlett auzi clinchetul zăvorului și, în același timp, desluși glasul lui Gerald.

— Acum am să-ți cânt "Cântecul de jale pentru Robert Emmet". E un cântec pe care ar trebui să-l cunoști, tinere. Te învăț eu să-l cânti.

— L-aș învăța cu mare plăcere, răspunse tovarășul lui, al cărui glas lăsa să se înțeleagă că abia își stăpânește răsul. Dar nu acuma, domnule O'Hara.

"O, Doamne! E urâciosul acela de Butler!" își zise Scarlett, mai întâi plictisită. Dar prinse din nou curaj. Cel puțin nu se împușcaseră unul pe altul. Și-apoi, erau probabil în termeni foarte buni dacă se întorceau împreună la o astfel de oră și într-o astfel de stare.

— Ba da, am să ți-l cânt și ai să fii silit să-l ascuți, că dacă nu, te împușc, orangistule!

— Nu sunt orangist, sunt charlestonian.

— E același lucru. Ba mai rău. Am două cumnate care locuiesc la Charleston, și știi ce e Charlestonul.

"Are să trezească toți vecinii", se gândi Scarlett speriată, căutându-și rochia de casă. Dar ce putea face? La ora asta târzie nu putea coborî să-l aducă în casă pe tatăl ei.

Fără să mai zică nimic, Gerald, agățat de poartă și dând capul spre spate, începu cântecul cu o voce puternică de bas. Scarlett își rezemă coatele pe pervazul ferestrei și ascultă zâmbind fără voia ei. Ce frumos ar fi cântecul aceste dacă tatăl ei nu l-ar cânta fals! Era unul din cântecele ei preferate și, o clipă, ascultă versurile pline de o dulce melancolie:

*Departe-i locul unde
eroul tânăr zace,
Și toți adoratorii
râvnind la ea, suspină.*

Gerald își urmă cântecul și Scarlett auzi zgomot în camera lui Melly și în aceea a lui Pittypat. Sărmanele, ce speriate trebuie să fie! Nu erau deprinse cu bărbați cu temperamentul focos al lui Gerald. Când se sfârși cântecul, cele două siluete pădură că se contopesc într-una singură, care înaintă pe cărare și sui treptele din față. Se auzi o bătaie discretă la ușa din față.

"Probabil că trebuie să cobor", se gândi Scarlett. "În definitiv, e tatăl meu, și sărmana Pittypat ar muri de frică înainte să ajungă jos". De altfel, nu voia ca servitorii să-l vadă pe Gerald în starea asta. Și dacă Peter ar încerca să-l culce, l-ar infuria la culme pe Gerald. Pork era singurul care știa cum să umble cu el.

Își strânse bine la gât rochia de casă, aprinse o lumânare și coborî iute scările ce duceau în vestibul. Ajunsă jos, puse lumânarea pe consolă, descuie ușa și, în lumina neclară, îl văzu pe Rhett Butler, cu jaboul în perfectă stare, susținându-l pe tatăl ei, care părea acuma tare mic și îndesat. Fără îndoială, cântecul fusese ultima lui manifestare de energie, căci era complet agățat de brațul tovarășului său. Nu mai avea pălărie, părul lui lung și ondulat forma un fel de coamă albă răvășită, cravata îi ajunsese la ureche și pe plastronul cămășii se vedeau pete de băutură.

— Tatăl dumitale, cred? zise Rhett Butler, și ochii îi jucau de veselie pe chipul bronzat.

Observase imediat că era în ținută de interior și privirea lui parcă pătrundea prin rochia de casă.

— Adu-l înăuntru, zise ea scurt, simțindu-se jenată de ținuta ei și furioasă că Gerald o pusese într-o situație ridicolă.

Rhett îl împinse pe Gerald înainte.

— Să-ți ajut să-l duci sus? N-o să reușești singură. E destul de voinic. Scarlett rămase cu gura căscată de îndrăzneala propunerii lui. Ce-ar

crede Pittypat și Melly, stând speriate acum în pat, dacă domnul Butler ar veni sus!

— Doamne sfinte, nu! Aici, în salon, pe canapeaua aceea.

Căpitanul o ascultă.

— Să-i scot ghetetele?

— Nu. A mai dormit el încălțat.

Lui Scarlett îi fu ciudă că scăpase vorrbele astea, fiindcă Rhett începuse să râdă pe când ridica picioarele lui Gerald.

— Acum, te rog să pleci.

El se îndreptă spre vestibulul întunecat și își luă pălăria care căzuse pe prag.

— Am să te văd duminică la prânz, zise el ieșind și închizând încet ușa după el.

Scarlett se sculă la cinci și jumătate, înainte ca servitorii să vină din camerele lor ca să pregătească micul dejun. Se strecură jos pe scări și ajunse la parter, care era învăluit în tăcere. Gerald se trezise, ședea pe canapea și se ținea de cap cu amândouă mâinile, parcă ar fi vrut să și-l sfarme. Când fiica lui intră, se uită în sus pe furiș, dar simplul gest de a-și mișca ochii îl duru atâta, încât gemu.

— Măi, măi, ce-am pățit!

— Frumos te-ai purtat, tată, începu ea furioasă dar în șoaptă. Vii acasă așa de târziu și cânti de trezești toți vecinii.

— Eu am cântat?

— Dacă ai cântat? Ai urlat cât te ținea gura.

— Nu țin minte nimic.

— Vecinii o să țină minte până or muri. Și domnișoara Pittypat și Melanie.

— Sfântă Fecioară! se vaită Gerald, trecându-și cu greu limba încărcată peste buzele arse. Nu-mi aduc aminte de nimic după ce a început jocul.

— Jocul?

— Secătura aia de Butler se lăuda că e cel mai mare jucător de pocher din...

— Cât ai pierdut?

— Eu? Bineînțeles că am câștigat. La joc, câteva pahare mă ajută.

— Ia caută în portofel.

Deși fiecare mișcare părea că-l face să sufere, Gerald își scoase portofelul din haină și-l deschise. Era gol, și nenorocitul se uită la el cu privirea pierdută.

— Cinci sute de dolari, zise el. Și trebuia să cumpăr tot felul de lucruri de blocadă pentru doamna O'Hara, și acum nu mi-au rămas nici bani de drum până la Tara.

Privind indignată portofelul gol, lui Scarlett îi veni în minte o idee, care imediat prinse teren.

— N-am să mai pot privi în față lumea din orașul ăsta, zise ea. Ne-ai făcut pe toți de râs.

— Taci din gură, fetițo. Nu vezi că-mi plesnește capul?

— Să vii acasă beat cu un om ca Butler, să cânti în gura mare ca să te audă lumea și să-ți pierzi toți banii...

— Omul ăla joacă prea bine ca să fie un gentleman.

— Ce-are să zică mama când o să audă?

Gerald păru deodată cuprins de o teamă dureroasă.

— Nu cumva ai de gând să-i spui, ca s-o faci să sufere?

Scarlett nu zise nimic; se strâmbă doar puțin.

— Gândește-te, zise Gerald, cât ar suferi, ea care e atât de blândă.

— Și când te gândești, tată, că doar aseară spuneai că eu am făcut familia de răs. Eu, fiindcă, am dansat puțin ca să câștig bani pentru soldați. O, îmi vine să plâng!

— Nu plânge, o imploră Gerald. Bietul meu cap n-ar mai putea răbda, și așa parcă stă să plesnească.

— Și-ai spus că eu...

— Haide, haide, pisicuța mea, nu te supăra de ce ți-a putut spune sărmanul tău tată. Nu voiam să-ți fac nici un rău. Nu înțelegeam. Sunt sigur că ești o fată cumsecade, sunt sigur...

— Și voiai să mă iei acasă ca să mă pedepsești.

— Ah, scumpa mea, n-aș putea face una ca asta. Voiam doar să te necăjesc. N-ai să pomenesci mamei de bani, acum când e atât de îngrijorată, fiindcă și așa i se pare că se cheltuiește prea mult.

— Nu, zise Scarlett sinceră. N-am s-o fac dacă ai să mă lași să rămân aici și ai să-i spui mamei că n-au fost decât vorbe scoase de niște scorpii bătrâne.

Gerald își privi fiica cu jale.

— Asta-i șantaj, nici mai mult nici mai puțin.

— Și noaptea trecută ai făcut un scandal, nici mai mult nici mai puțin.

— Bine, bine, zise el ca s-o calmeze, să uităm de asta. Și crezi că o ființă atât de încântătoare ca domnișoara Pittypat n-are niște coniac în casă? Știi, cui pe cui se scoate...

Scarlett ieși, traversă în vârful picioarelor holul liniștit, intră în sufragerie să ia sticla de coniac pe care Melly și cu ea o botezaseră "sticla pentru leșin", deoarece Pittypat lua câte o înghițitură de câte ori îi venea rău sau credea că-i vine rău. Pe fața ei se citea un sentiment de triumf, și nici urmă de rușine pentru că se purtase cu Gerald cu atât de puțină milă filială. Acum Ellen va fi calmată cu minciuni, dacă o să-i mai scrie cineva, și ea o să rămână la Atlanta. Acum putea face aproape tot ce voia, dată fiind slăbiciunea lui Pittypat. Descuie dulăpiorul cu băuturi și rămase o clipă cu sticla și paharul lipite de piept.

Vedea deschizându-i-se în față o perspectivă de picnicuri pe malul râului ori pe muntele Stone, recepții, baluri, ceaiuri dansante, plimbări cu șareta și serate cu bufet rece duminica seara. Va lua parte la ele, va fi în mijlocul petrecerilor, înconjurată de bărbați, și bărbații se îndrăgostesc așa de repede după ce te ocupi de ei la spital. Acum n-are să-i mai pese de spital. Bărbații sunt așa de ușor de cucerit după ce au fost bolnavi. Cad la picioarele unei femei deștepte, cum cad la Tara piersicile coapte când scuturi pomii ușurel.

Se întoarce la tatăl ei cu băutura întăritoare, mulțumind lui Dumnezeu că vestitul cap al familiei O'Hara fusese incapabil să reziste beției din timpul nopții, și deodată se întrebă ce rol jucase Rhett Butler în toată întâmplarea.

Capitolul XI

Într-o după-amiază a săptămânii următoare, Scarlett se întoarce acasă de la spital obosită și indignată. Obosise stând în picioare toată dimineața și se înfuriase fiindcă doamna Merriwether o certase cu asprime după ce o văzuse așezată pe patul unui soldat pe când îi pansa brațul. Mătușa Pitty și cu Melanie, gătite, o așteptau pe verandă împreună cu Wade și cu Prissy ca să-și înceapă seria de vizite săptămânale. Scarlett se scuză că nu le poate întovărăși și se urcă în camera ei.

Când uruitul trăsorii nu se mai auzi și știu că toată familia e plecată, se strecură binișor în camera Melaniei și închise ușa cu cheia. Era o cameră mică, feciorelnică și ordonată, plină de tăcere și de razele calde, piezișe ale

soarelui de după-amiază. Podeaua strălucea goală, în afară de câteva preșuri colorate făcute din cârpe. Pereții albi n-aveau podoabe decât într-un colț, unde Melanie își făcuse un fel de altar.

Aici, sub un steag confederat, cu faldurile frumos așezate, atârna sabia cu mâner de aur pe care tatăl Melaniei o purtase în războiul mexican, și pe care o purtase și Charles la război. Atârnavă și cureaua și centironul lui Charles, cu revolverul în toc. Între sabie și revolver era o fotografie a lui Charles, țeapăn și mândru în uniforma lui cenușie, cu ochii mari căprui strălucitori, părând că iese din ramă, și un zâmbet sfios întipărit în colțul gurii.

Scarlett nici nu se uită la tablou; traversă fără să șovăie odaia, oprindu-se lângă patul îngust, în fața unei măsuțe pe care se afla o cutie pentru scrisori din lemn de palisandru. Din ea luă un pachet de scrisori, legate cu o panglică albastră. Erau scrisorile lui Ashley către Melanie. Deasupra era scrisoarea care sosise în dimineața aceea, și pe aceasta o deschise.

Când Scarlett începuse să citească pe furie scrisorile lui Ashley, avusese atâtea remușcări și îi fusese atât de teamă că va fi descoperită, încât tremura deschizându-le. Acum conștiința ei, care niciodată nu fusese prea scrupuloasă, se liniștise tot repetând greșeala, chiar când se gân-dea, cu inima cât un purice, ce-ar spune mama dacă ar afla? Știa că Ellen ar prefera s-o vadă moartă, decât făcând ceva atât de necinstit. La început acest lucru o neliniștise, fiindcă ar fi vrut totuși să semene din toate punctele de vedere cu mama ei. Prea puternică era însă dorința de a citi scrisorile, așa că alungă din minte amintirea lui Ellen. Se obișnuise în ultimul timp să gonească gândurile neplăcute. Învățase să-și spună: "N-am să mă gândesc acum la lucrul acesta supărător. Măine." În general, însă, când venea acel mâine, gândul nu se mai întorcea, sau era atenuat de amânare, deci nu mai era prea supărător. Astfel că ajunsese să nu mai aibă remușcări citind scrisorile lui Ashley.

Melanie era întotdeauna darnică cu scrisorile ei și citea cu glas tare părți din ele mătușii Pitty și lui Scarlett. Dar tocmai partea pe care n-o citea o chinuia pe Scarlett și o făcuse să dorească a citi scrisorile. Trebuia să afle dacă Ashley începuse să-și iubească nevasta după căsătorie. Trebuia să afle dacă se prefăcea măcar că o iubește. Îi scria cuvinte de dragoste? Ce sentimente exprima și cu câtă intensitate? Desfăcu cu grijă scrisoarea. Recunoscuse scrisul mic și egal al lui Ashley; citind: "scumpa mea soție", răsuflă ușurată. Nu-i spunea Melaniei nici "draga mea" nici "iubită mea".

"Scumpa mea soție, mi-ai scris că ți-e teamă că-ți ascund adevăratele mele gânduri și mă întrebi ce mă preocupă zilele acestea..."

"Sfinte Doamne!" se gândi Scarlett, cuprinsă de spaimă și de un sentiment de vină. "Îi ascunde adevăratele lui gânduri. Melly i le-o fi ghicit? Ori mi le-a ghicit pe-ale mele? Bănuiește că el și cu mine..."

Mâinile tremurau de spaimă ținând scrisoarea, dar după ce citi paragraful următor se liniști.

"Scumpa mea soție, dacă ți-am ascuns ceva a fost fiindcă n-am vrut să-ți încarc umerii cu o nouă povară, ca să adaug grijii pe care o ai pentru sănătatea mea, grija pentru liniștea mea sufletească. Nu pot însă să-ți ascund nimic, fiindcă mă cunoști prea bine. Nu te alarma. Nu sunt rănit. N-am fost bolnav. Am de mâncare destul și, din când în când, dorm într-un pat. Un soldat nu poate cere mai mult. Melanie, gânduri grele îmi apasă sufletul, și o să încerc să ți le împărtășesc.

În nopțile acestea de vară stau treaz târziu, după ce toți au adormit și, cu ochii la stele, mă întreb neîncetat: de ce ești aici, Ashley Wilkes? Pentru ce

lupți?

Firește că nu pentru onoare și glorie. Războiul e un lucru murdar și nu-mi place murdăria. Nu sunt soldat și n-am dorința să caut o glorie deșartă, chiar în gura tunului. Totuși, iată-mă la război, pe mine, un om pe care Dumnezeu l-a făcut spre a fi un gentilom de țară cu pasiunea cărților. Melanie, goarna nu mă înflăcărează, tobele nu-mi trezesc dorința s-o pornesc la goană; văd prea clar că am fost trădați, trădați de noi înșine, de noi, aroganții din Sud, care am crezut că unul dintre noi poate bate doisprezece yankei, și că Regele Bumbac va putea domina lumea. Da, trădați de vorbe și de lozinci goale, de prejudecăți și de uri – Regele Bumbac, Sclavia, Drepturile Statelor, Blestemații Yankei – toate venind din gurile celor suspuși, ale acelor oameni pe care îi respectam și îi veneram...

Când stau culcat pe pătura mea și mă uit în sus la stele, mă întreb: Pentru ce lupți? Mă gândesc la drepturile statelor, și la bumbac, și la negri, și la yankei, pe care ne-am deprins să-i urâm, și știu că nici unul din lucrurile acestea nu este motivul pentru care lupt. În locul lor, văd Doisprezece Stejari și-mi aduc aminte cum arunca luna raze piezișe pe coloanele albe, ce ireale păreau magnoliile deschizându-se în lumina lunii și cum trandafirii agățători fac umbră pe veranda laterală, chiar în zilele cele mai calde. Și o văd pe mama cosând acolo, așa cum făcea când eram mic. Aud negrii întorcându-se acasă în amurg de la munca câmpului; sunt obosiți și cântă și le este foame. Aud scârțâind cumpăna fântânii, când găleata coboară în fântâna răcoroasă. Și văd peisajul larg, și drumul care trece peste râu, peste câmpiile de bumbac; și un abur ușor care se ridică din văi, pe înserat. De aceea sunt aici, eu care nu iubesc nici moartea, nici mizeria, nici gloria și nu urăsc pe nimeni. Poate că asta se numește patriotism, dragoste de casă și de țară. Dar, Melanie, e ceva mai profund. Melanie, lucrurile pe care le-am amintit sunt doar simbolurile unor valori pentru care îmi risc viața, simbolurile unei forme de viață pe care o iubesc... Lupt pentru timpurile trecute, pentru obiceiurile vechi, dar care, mă tem, au dispărut pentru totdeauna, oricum vor cădea zarurile. Fiindcă, învingători sau învinși, noi tot pierdem.

În cazul când vom câștiga războiul acesta și vom avea Regatul Bumbacului pe care-l visăm, tot vom pierde, fiindcă vom deveni alt popor, și formele vechi de viață vor dispărea. Lumea se va înghesui la ușile noastre cerându-ne bumbac, și noi ne vom impune prețurile. Atunci, mi-e teamă că vom deveni ca yankeii pe care-i disprețuim astăzi pentru simțul lor comercial, pentru lăcomia și rapacitatea lor. Iar dacă vom pierde, Melanie, dacă vom pierde!

Nu mă tem de pericolul de a fi luat prizonier, sau de răni, nici chiar de moarte, dacă moartea trebuie să vină; mă tem însă că, după ce războiul va lua sfârșit, nu ne vom întoarce niciodată la vechea noastră viață. Și eu aparțin acestei vieți. Nu aparțin acestui prezent dement, plin de dorința de-a ucide; mi-e teamă, oricât m-aș sili, că nu mă voi putea adapta nici unui viitor. Nici tu, draga mea, fiindcă ești din același sânge cu mine. Nu știu ce va aduce viitorul, dar nu va putea fi atât de frumos și plin de satisfacții ca trecutul.

Stau culcat și mă uit la camarazii care dorm lângă mine și mă întreb dacă gemenii, sau Alex, sau Cade, au aceleași gânduri ca mine. Mă întreb dacă-și dau seama că luptă pentru o cauză care era pierdută în clipa în care s-a tras primul glonte, fiindcă această cauză a noastră e de fapt modul nostru de viață – or el a și dispărut. Nu cred însă că se gândesc la lucrurile acestea, și bine fac.

Nu crezusem că se va întâmpla lucrul acesta când ți-am cerut să te măriți cu mine. Crezusem că viața va continua la Doisprezece Stejari așa cum fusese înainte – pașnică, ușoară, fără schimbări. Semănăm unul cu altul, Melanie, ne

plac aceleași lucruri liniștite, așa că aveam în fața noastră o lungă perspectivă de ani liniștiți în care să citim, să ascultăm muzică și să visăm. Dar nu asta! Niciodată nu mă gândisem la asta! Să ni se întâmple tocmai nouă acest naufragiu al trecutului, acest măcel sângeros, și atâta ură! Melanie, nimic nu justifică acest război, nici drepturile statelor, nici sclavia, nici bumbacul! Nimic nu justifică ceea ce ni se întâmplă acum sau ceea ce ni se poate întâmpla, fiindcă dacă yankeii ne bat, viitorul va fi de o neînchipuită oroare. Și, draga mea, se prea poate ca să ne bată.

N-ar trebui să scriu cuvintele acestea. N-ar trebui nici să le gândesc. M-ai întrebat însă ce aveam pe suflet – ei bine, teama de înfrângere mă apasă. Îți amintești de picnicul acela, în ziua când s-a anunțat logodna noastră, când omul acela, Butler, după accent din Charleston, aproape că era să provoace o bătaie vorbindu-ne de ignoranța celor din Sud? Îți aduci aminte cum voiau gemenii să-l împuște fiindcă spunea că avem prea puține topitorii, fabrici, laminoare, nave și arsenale? Îți aduci aminte cum a spus că flota yankee ne poate bloca atât de strâns, încât să nu mai putem exporta bumbacul? Avea dreptate. Luptăm împotriva puștilor moderne ale yankeilor cu puști din vremea războiului pentru independență și în curând blocada va avea un astfel de efect, încât nu vom mai putea importa nici măcar medicamente. Mai bine i-am fi ascultat pe cinicii realiști ca Butler, decât pe bărbații de stat idealiști care nu știau decât să vorbească frumos. Căci, așa cum spunea Butler, Sudul nu avea cu ce purta războiul, în afară de bumbac și aroganță. Bumbacul nostru n-are valoare, și nu ne-a rămas decât aroganța. Eu însă numesc aroganța asta curaj nemaiauzit. Dacă..."

Scarlett îndoii cu grijă scrisoarea fără s-o termine și o vârî în plic fiindcă o plictisea. De altfel, tonul scrisorii o deprima tot pomenind de înfrângere. În definitiv, nu citea corespondența Melaniei ca să afle ideile ciudate și neinteresante ale lui Ashley. Destul fusese silită să-l asculte odinioară pe veranda de la Tara.

Voise doar să afle dacă-i scria scrisori de dragoste soției lui. Până acum, nu. Citise toate scrisorile din cutie, dar în nici una dintre ele nu găsisese vreun rând care n-ar fi putut exista într-o scrisoare scrisă de un frate către o soră. Erau afectuoase, pline de umor, cu lungi părți discursive, dar nu scrisorile unui îndrăgostit. Scarlett primise prea multe scrisori de dragoste ca să nu recunoască accentul pasiunii autentice. Or, accentul acesta lipsea. Întotdeauna după ce citea pe ascuns scrisorile Melaniei, avea un sentiment de mulțumire de sine fiindcă era sigură că Ashley tot o mai iubea. Întotdeauna se mira de ce Melanie nu-și dădea seama că Ashley o iubea doar ca pe o prietenă. Probabil că Melanie nu găsea că lipsea ceva din scrisorile bărbatului ei, căci nu primise alte scrisori de dragoste cu care să facă comparație.

"Scrie scrisori atât de absurde", gândi Scarlett. "Dacă vreodată soțul meu mi-ar scrie asemenea fleacuri, i-aș arăta eu! Chiar Charles scria scrisori mai frumoase!"

Luă teancul din nou, îl frunzări, se uită la date, amintindu-și de conținutul lor. N-avea pasagii lungi și frumoase cu descrieri de bivuacuri și șarje, așa cum scria Darcy-Meade părinților lui, sau cum scrisese sărmanul Dallas McLure surorilor lui, domnișoarelor Faith și Hope. Familiile Meade și McLure erau mândre de aceste scrisori și le citeau tuturor vecinilor, și de multe ori Scarlett simțea o tainică rușine pentru că Melanie n-avea astfel de scrisori de la Ashley, pe care să le poată citi la șezătorile de lucru.

S-ar fi zis că atunci când îi scria Melaniei, Ashley încerca să uite cu totul de război și căuta să tragă împrejurul lor un cerc magic, în care să trăiască în afară de timp, fugind de tot ce se întâmplase din ziua când fortul Sumter devenise senzația zilei. Aproape ai fi putut crede că încerca să-și închipuie că

nu e război. Știa despre cărțile pe care Melanie și cu el le citiseră, de cântecele pe care le cântaseră, de vechii lor prieteni și de locurile pe care el le vizitase în Europa când călătorise acolo. Prin toate scrisorile străbătea o dorință melancolică de-a se întoarce acasă la Doisprezece Stejari și, pe pagini întregi, nu erau decât amintiri ale vânătorilor lui, ale lungilor plimbări călare pe cărările pădurii tăcute, sub stelele reci de toamnă, ale picnicurilor, partidelor de pescuit, ale nopților liniștite cu lună și ale seninei frumuseți a vechii case.

Se gândi la cuvintele lui din scrisoarea pe care tocmai o citise: "Dar nu asta. Niciodată nu mă gândisem la asta!" Era parcă strigătul unui suflet chinuit, care trece printr-o încercare prea grea pentru el, prin care trebuie totuși să treacă. Scarlett era nedumerită. Dacă nu se temea de răni și de moarte, de ce se temea? Nefiind analitică din fire, ideile complicate o nedumereau.

"Războiul îl tulbură și... nu-i plac lucrurile care îl tulbură... ca mine, de pildă... Mă iubea, dar îi era teamă să se însoare cu mine, ca nu cumva să-i tulbur modul lui de a gândi și de a trăi. Nu, nu-i era chiar teamă. Ashley nu e un laș. Nu se poate, când e citat în toate ordinele de zi și când colonelul Sloan i-a scris lui Melly cu câtă vitejie s-a purtat când a comandat șarja. Când se hotărăște să facă un lucru, nimeni nu e mai viteaz și mai energic ca el. Trăiește înlăuntrul său, în loc să trăiască în lume și îi displace să iasă din scoica în care s-a ascuns și... O, nu știu ce e! Dacă aș fi înțeles lucrul acesta înainte, știu sigur că m-ar fi luat de soție."

O clipă, Scarlett rămase nemișcată, cu scrisorile la piept, gândindu-se cu dor la Ashley. Sentimentul pe care-l avea pentru el nu se schimbase din ziua când începuse să-l iubească. Era același sentiment care pusese stăpânire pe ea făcând-o să amuțească în ziua când împlinise paisprezece ani și când, stând pe veranda de la Tara, îl văzuse pe Ashley zâmbitor, sosind călare, cu părul lucind ca argintul în soarele de dimineață. Dragostea ei era încă adorația unei tinere fete pentru un bărbat pe care nu-l putea înțelege, pentru un bărbat care poseda toate calitățile pe care ea nu le avea, dar le admira. Ashley era încă pentru ea prințul visurilor ei și nu cerea mai mult decât să știe că o iubește și că într-o bună zi o va săruta.

După citirea scrisorilor lui, era sigură că o iubea tot pe ea, pe Scarlett, deși se căsătorise cu Melanie; această certitudine era singurul lucru pe care-l dorea, atât era încă de tânără și de naivă. Dacă Charles, cu neîndemânarea și cu mângâierile lui stângace, ar fi reușit să trezească în ea pasiunea, în visurile ei nu s-ar mai fi mărginit să dorească numai o sărutare. Dar puținele nopți cu lună pe care le petrecuse cu Charles nu treziseră în ea cu adevărat femeia. Charles nu o făcuse nici să ghicească măcar ce putea fi dragostea trupească, ori tandrețea, ori adevărata intimitate trupească și sufletească.

Pentru ea, dragostea trupească însemna să te supui unui inexplicabil delir al bărbatului, fără a-l împărtăși, însemna a îndeplini o serie de acte jenante care duceau inevitabil la durerile nașterii. Că asta era căsătoria, lucrul nu o mira. Înainte de nuntă, Ellen îi dăduse să înțeleagă că măritișul e un lucru pe care femeile trebuie să-l suporte cu demnitate și cu curaj și, de când se căsătorise, comentariile șoptite ale femeilor măritate îi confirmaseră această idee. Scarlett era bucuroasă că terminase cu dragostea trupească dar nu cu iubirea, fiindcă dragostea ei pentru Ashley era ceva deosebit, ceva ce nu avea nici o legătură cu dragostea trupească, nici cu căsătoria; era ceva sfânt, minunat de frumos și de tulburător; o emoție care creștea fără voia ei cu fiecare zi de tăcere impusă, hrănindu-se din amintiri și din speranțe.

Oftă, legând cu grijă panglica în jurul pachetului, întrebându-se pentru a mia oară ce anume nu înțelegea ea în firea lui Ashley. Încercă să descopere o soluție satisfăcătoare dar, ca de obicei, mintea ei lipsită de complicații nu

găsea nimic. Puse scrisorile la loc și închise capacul. Se încruntă amintindu-și de ultima parte a scrisorii pe care o citise, în care era pomenit numele lui Rhett Butler. Ce ciudat că Ashley putuse să fie impresionat de ceea ce spusese ticălosul acela acum un an! Fără îndoială, Rhett Butler era un ticălos, deși dansa minunat. Numai un ticălos putea vorbi de Confederație așa cum vorbise el la bazar.

Traversă odaia, se duse la oglindă și își netezi părul cu un aer mulțumit. Buna dispoziție i se întoarse, așa cum se întâmpla de obicei când își vedea pielea albă și ochii verzi migdalați; surâse ca să facă gropițe. Pe urmă îl goni pe Rhett Butler din minte, căci își aminti plină de fericire ce mult îi plăceau lui Ashley gropițele ei. Nu avea nici o remușcare că iubea pe bărbatul unei alte femei și faptul că citise corespondența acestei femei nu tulbura plăcerea pe care o simțea văzându-se tânără, frumoasă și sigură din nou de dragostea lui Ashley.

Descuie ușa și coborî scara întunecoasă și întortocheată, cu sufletul ușor. La jumătatea scărilor începu să cânte "Când va înceta războiul."

Capitolul XII

Operațiile războiului se desfășurau cu succes în cea mai mare parte, dar lumea încetase să mai spună "încă o victorie și războiul s-a sfârșit", întocmai cum încetase să mai spună că yankeii sunt niște lași. Acum toți își dădeau seama că yankeii erau departe de a fi lași și că vor mai fi necesare multe victorii până să fie înfrânți. Totuși, victoriile câștigate de confederați în Tennessee sub comanda generalului Morgan și a generalului Forrest, și triumful celei de a doua bătălii de la Bull Run erau rezultate vizibile, ca niște capete de yankei scalpate în fața cărora nu puteai decât să dansezi de bucurie. Dar pentru aceste capete se plătise scump. Spitalele și casele particulare din Atlanta erau pline de bolnavi și de răniți și numărul femeilor în doliu creștea mereu. Șirurile monotone de morminte de soldați, din cimitirul de la Oakland, deveneau cu fiecare zi mai lungi.

Valoarea monedei confederate scăzuse neliniștitor, iar prețul alimentelor și al îmbrăcămintii creștea în proporție inversă. Intendența militară cerea atâtea alimente, încât mesele din Atlanta începeau să se resimtă. Făina albă era rară și scumpă, și turtele de porumb luaseră locul biscuiților, al conturilor și clătitelor. În măcelării nu mai era carne de vacă aproape deloc și foarte puțină de berbec, și chiar și aceasta costa atât de mult încât numai bogaților le dădea mâna s-o cumpere. Totuși, exista încă destulă carne de porc, ca și pui de găină și legume.

Blocada instituită de yankei în jurul porturilor Confederației devenise mai riguroasă, și articolele de lux ca ceaiul, cafeaua, mătăsurile, balenele pentru corsete, apa de colonie, jurnalele de modă și cărțile erau rare și scumpe. Chiar pânzeturile cele mai ordinare ajunseseră să se vândă la prețuri fabuloase și, spre marele lor regret, doamnele erau silite să-și poarte rochiile din sezonul trecut. Războaie de țesut acoperite de praf fuseseră date jos din poduri și aproape în fiecare salon se găseau suluri de stofă țesută în casă. Toată lumea, soldați, civili, femei, copii și negri începură și poarte stoffe țesute în casă. Cenușiul fiind culoarea armatei confederate, stoffele cenușii dispărură aproape cu totul, și postavul cafeniu îi luă locul.

Spitalele duceau lipsă de chinină, calomel, opiu, cloroform și iod. Pansamentele de in și de bumbac erau prea prețioase ca să fie aruncate după întrebuințare; toate doamnele care erau infirmiere la spital aduceau acasă coșuri de feșe pline de sânge, ca să le spele, să le calce și să le ducă înapoi,

spre a folosi apoi altor bolnavi sau răniți.

Pentru Scarlett însă, de curând ieșită din crisalida văduviei, războiul nu însemna decât veselie și petreceri. Chiar micile lipsuri în materie de îmbrăcăminte și hrană nu o supărau, atât de fericită era că se află iar în lume.

Când se gândea la tristul an care trecuse, cu zilele lui monotone, viața i se părea că se desfășoară acum într-un ritm trepidant. Fiecare zi putea aduce o nouă aventură pasionantă, în fiecare zi făcea cunoștință cu alți bărbați care-i cereau îngăduința să vină s-o vadă, să-i spună cât e de drăguță și că e o onoare pentru ei să se bată și poate chiar să moară pentru ea. Deși îl iubea pe Ashley din toată inima, asta nu o împiedica să se poarte în așa fel încât mereu alți bărbați să o ceară în căsătorie.

Războiul, prezent peste tot, adusesese în relațiile mondene o plăcută lipsă de maniere ceremonioase, pe care persoanele mai în vârstă o priveau îngrijorate. Mamele vedeau cum bărbați străini veneau în vizită la fiicele lor fără scrisori de recomandare, și nimeni nu știa bine cine sunt. Îngrozite, mamele își surprindeau fiicele ținându-se de mână cu acești bărbați. Doamna Merriwether, care nu-și sărutase bărbatul decât după nuntă, nu voi să-și creadă ochilor când o surprinse pe Maybelle sărutându-l pe René Picard, micul zuav, și consternarea ei crescuse când Maybelle refuză să ceară iertare și să se rușineze. Chiar faptul că René îi ceru imediat mâna nu schimbă pentru ea lucrurile. Doamna Merriwether credea că Sudul aluneca vertiginos spre o totală decadentă morală, și lucrul acesta îl repeta foarte des. Celelalte mame o aprobau călduros și dădeau vina pe război.

Dar nu se putea cere bărbaților, care puteau să moară într-o săptămână sau o lună, să aștepte un an până să ceară unei fete favoarea de a-i spune pe numele de botez, bineînțeles cu "domnișoară" înainte. Nici nu aveau timp să se conformeze uzanțelor dinainte de război, când un bărbat trebuia să facă vreme îndelungată curte, și numai după aceea să se pronunțe. Bărbații aceștia se pronunțau după trei sau patru luni. Și fetele, care știau că o fată binecrescută refuză întâi de trei ori când un bărbat o cere în căsătorie, se repezeau și acceptau din prima dată.

Această lipsă de formalism făcea ca războiul să-i pară lui Scarlett foarte amuzant. În afară de urâcioasa meserie de infirmieră și de obligația plictisitoare de a rula feșe, i-ar fi fost indiferent dacă războiul ar fi durat o veșnicie. De fapt, suporta acum spitalul cu ușurință, căci reprezenta un desăvârșit teren de vânatoare. Bieții răniți se predau, învinși de farmecul ei, fără a căuta să se împotrivească. N-avea decât să le schimbe pansamentele, să le spele fețele, să le ridice pernele și să le facă puțin vânt – și gata, se îndrăgosteau de ea. Era divin, după ultimul an de viață mohorâtă!

Scarlett se întorsese la punctul unde se găsea înainte de a se fi măritat cu Charles; i se părea că nu fusese niciodată măritată cu el, că nu resimțise durerea morții lui și că nu-l născuse pe Wade. Războiul, căsătoria și nașterea trecuseră peste ea fără să-i atingă o coardă mai intimă; rămăsese neschimbată. Avea un copil, dar era atât de bine îngrijit de alții, încât aproape că-l uita. În mintea și în sufletul ei, era iar Scarlett O'Hara, cea mai frumoasă fată din tot comitatul. Gândurile și preocupările ei erau aceleași ca în trecut, numai că terenul în care își desfășura activitatea se mărise imens. Indiferentă față de dezaprobarea pe care o manifestau prietenele mătușii Pitty, se purta cum se purtase înainte de căsătorie; se ducea la petreceri, dansa, ieșea călare cu militari, flirta, făcea tot ce făcuse când era fată, doar că purta doliu. Știa că dacă ar renunța la doliu, lucrul acesta ar fi fost stropul care ar umple paharul și că ar jigni pe Pitty și pe Melanie. Era tot atât de încântătoare ca văduvă cum fusese ca fată, amabilă când i se făcea pe plac, serviabilă atâta timp cât asta n-o deranja, mândră de frumusețea și de succesele ei.

Acum era fericită, deși cu câteva săptămâni în urmă fusese nenorocită – fericită că avea adoratori care-i laudau frumusețea, atât de fericită pe cât putea fi știindu-l pe Ashley căsătorit cu Melanie și în pericol. Dar într-un fel era mai ușor să înduri gândul că Ashley aparținea alteia, acum când era departe. Sutele de mile care despart Atlanta de Virginia îl făceau uneori să pară tot atât de mult al ei ca al Melaniei.

Așa că lunile de toamnă ale anului 1862 trecură repede pentru Scarlett, cu spitalul, petrecerile, plimbările călare, rularea feșelor și câteva scurte vizite la Tara. Aceste vizite erau o dezamăgire pentru ea, căci n-avea ocazia să aibă lungile convorbiri intime cu mama ei, la care se gândea când era la Atlanta; nu avea destul timp ca să șadă lângă Ellen în timp ce aceasta cosea, să simtă parfumul ușor al săculețelor ei cu lămâiță, pe care-l lăsau în urmă fustele ei foșnitoare și să simtă mâinile ei moi mângâindu-i încetișor obrazul.

Ellen slăbise și era foarte ocupată; toată ziua stătea în picioare, de dimineată până seara târziu când toți pe plantație dormeau. Intendența armatei confederate cerea în fiecare lună tot mai mult, și ea avea datoria să vegheze ca Tara să producă. Chiar și Gerald era ocupat, pentru prima dată de ani de zile, fiindcă nu găsisse pe nimeni care să ia locul lui Jonas Wilkerson, fostul vechil, așa că-și supraveghea singur plantația petrecându-și tot timpul călare pe câmp. Ellen fiind prea ocupată ca să stea cu ea, și Gerald fiind plecat toată ziua pe câmp, Scarlett se plictisea la Tara. Chiar și surorile ei nu se gândeau decât la ale lor. Suellen părea că se înțelese cu Frank Kennedy și cânta cu atâta ironie "Când va înceta războiul", încât o scotea din sărite pe Scarlett. Carreen era prea pierdută în visurile ei despre Brent Tarleton ca să fie o tovarășă plăcută.

Deși Scarlett se întorcea întotdeauna la Tara cu inima plină de bucurie, nu regreta niciodată când soseau inevitabilele scrisori ale lui Pitty și ale Melaniei rugând-o să se întoarcă. De fiecare dată Ellen ofta, întristată la gândul că fiica ei cea mai mare și singurul ei nepot o părăseau.

— Dar nu trebuie să fiu egoistă și să te rețin aici, când e nevoie de tine ca infirmieră la Atlanta, zicea ea. Numai că, scumpa mea, parcă niciodată nu găsesc timp să stau de vorbă cu tine și să simt că ești iar fetița mea, că imediat trebuie să pleci din nou.

— Sunt tot fetița ta, zicea Scarlett cuprinsă de remușcări, ascunzându-și capul la pieptul lui Ellen.

Nu-i spunea mamei ei că dansul și adoratorii erau ceea ce o atrăgea înapoi la Atlanta, și nu datoria ei față de Confederație. Multe lucruri ascundea ea față de mama ei în vremea aceea, dar mai ales faptul că Rhett Butler venea foarte des în casa mătușii Pittypat.

În lunile care urmară după bazar, Rhett venea ori de câte ori era în Atlanta. O lua pe Scarlett la plimbare în trăsura lui, o ducea la baluri și la bazaruri și o aștepta în fața spitalului ca s-o conducă acasă. Nu-i mai era teamă că el îi va trăda secretul, dar în mintea ei stăruia o vagă neliniște, fiindcă știa că o văzuse într-o situație delicată și-i cunoștea sentimentele pentru Ashley. Aceasta o împiedica să-i răspundă prea obraznic când o necăjea. Și o necăjea foarte des.

Rhett avea cam treizeci și cinci de ani, mai bătrân deci decât adoratorii pe care-i avusese până acum și, în fața lui, Scarlett era dezarmată ca un copil; nu putea să-l strunească așa cum îi strunea pe ceilalți curtezani, care erau cam de o vârstă cu ea. Părea că nimic nu-l mira, părea că nu lua nimic în serios, și Scarlett simțea că nimic nu-l amuza mai mult decât atunci când o înfuria atâta încât o făcea să amuțească. Foarte des înțepăturile lui dibace o scoteau

din sărite, căci sub dulceața aparentă a chipului ei, pe care o moștenise de la Ellen, se ascundea temperamentul irlandez al lui Gerald. Până acum nu căutase să se stăpânească decât în fața lui Ellen. Acum îi venea greu să-și înghită cuvintele, de teama surâsului lui ironic. Dacă s-ar înfuria și el câteodată, atunci nu s-ar mai simți într-o situație de inferioritate.

După ciorovăielile cu el, din care rareori ieșea învingătoare, Scarlett își zicea că Rhett e un om nesuferit, prost-crescut, că nu e un gentleman și că n-avea să-l mai revadă. Dar, mai curând sau mai târziu, el se întorcea la Atlanta, se prezenta la mătușa Pitty, chipurile ca să-i facă o vizită bătrânei domnișoare, și oferea lui Scarlett cu o curtenie exagerată o cutie de bomboane pe care i-o adusese de la Nassau. Alteori cumpăra un loc lângă al ei la vreun concert, sau o invita la dans, și de obicei obrăznicia lui o amuza atâta pe Scarlett, încât râdea și uita de mojiile din trecut, până când făcea una nouă.

Cu toate defectele lui exasperante, Scarlett ajunsese să-i aștepte vizitele cu nerăbdare. Omul acesta avea ceva atrăgător pe care ea nu-l înțelegea, ceva care-l deosebea de toți ceilalți bărbați cunoscuți. Farmecul trupului său voinic era atât de impresionant, încât simpla lui apariție într-o cameră era ca un șoc fizic, iar obrăznicia și ironia batjocoritoare din ochii lui negri trezeau în Scarlett dorința să-l îngenuncheze.

"Parcă aș fi îndrăgostită de el", se gândea ea mirată. "Dar nu e adevărat și nu mai înțeleg nimic."

Totuși, atracția pe care o exercita Rhett persista. Când venea în vizită, impresia de forță care emana din el făcea ca locuința feminină și distinsă a mătușii Pitty să pară mică, ștearsă și mucegăită. Scarlett nu era singura din familie care reacționa ciudat și neașteptat la prezența lui; de câte ori îl vedea, mătușa Pitty era cuprinsă de emoție și de panică.

Deși Pitty știa că Ellen s-ar supăra dacă ar afla că Rhett face vizite fiicei sale și deși știa că excomunicarea lui din societatea bună a Charlestonului nu era lucru de glumă, totuși nu putea rezista complimentelor lui măgulitoare și sărutărilor de mână, cum nu poate rezista o muscă în fața borcanului de miere. Mai mult, căpitanul Butler îi aducea de obicei câte un mic dar de la Nassau, asigurând-o că-l cumpărase anume pentru dânsa și că-l trecuse prin blocadă cu riscul vieții – ca, de pildă, pachete cu ace de gămălie, ace de cusut, nasturi, mosoare de mătase și spelci. Acum era aproape cu neputință să găsești asemenea mărunte articole de lux; doamnele purtau spelci de lemn și făceau nasturi din ghinde îmbrăcate cu stofă. Lui Pitty îi lipsea curajul moral ca să refuze aceste fleacuri de lux și, în afară de asta, simțind o adevărată pasiune de copil pentru surprize, nu putea rezista tentației de a deschide pachetele cu darurile căpitanului Butler. Odată deschise, simțea că nu le mai poate refuza. Și, după ce acceptase darurile, nu avea curajul să-i spună că, din pricina reputației lui, nu era bine să vină în vizită într-o casă în care nu exista un bărbat care să le apere pe cele trei femei. Mătușa Pitty simțea întotdeauna, atunci când Rhett Butler era în casa ei, că avea nevoie de un bărbat care s-o apere.

— Nu știu ce are, zicea ea oftând dezarmată, dar... dar cred că ar fi un om simpatic și cumsecade dacă aș simți că, în fundul sufletului, respectă femeile.

De când își recăpătase verigheta, Melanie era convinsă că Rhett e un om de o rară delicatețe și distincție, și observația mătușii ei o indignă. Cu ea se purta plin de respect, dar Melanie rămânea sfioasă în mare măsură pentru că era timidă cu toți bărbații pe care nu-i cunoscuse din copilărie. În fundul sufletului, îi era milă de el, sentiment care l-ar fi amuzat pe Rhett dacă și-ar fi dat seama de el. Era sigură că o dragoste nenorocită îi zdrobise viața, îl înrăise și-l înăcrise și simțea că dragostea unei femei bune l-ar fi putut schimba. În tot cursul vieții ei ferite, nu cunoscuse răul și nici nu credea în existența lui;

atunci când i se șopteau vorbe despre Rhett și fata din Charleston, se indigna și nu credea. Și în loc să o depărteze de el, aceste vorbe o făceau să fie mai drăguță, cu toată timiditatea ei, tocmai fiindcă era indignată și-și închipuia despre el că e victima unei mari nedreptăți.

Scarlett tăcea, dar era de acord cu mătușa Pitty. Și ea simțea că Rhett nu respectă nici o femeie, în afară poate de Melanie. De câte ori o privea pe ea din cap până în picioare, avea impresia că e goală în fața lui. Nu că ar spune vreodată ceva, nu! Dacă i-ar fi spus ceva, l-ar fi putut pune la locul lui cu câteva cuvinte aspre. Dar se uita la ea cu o privire obraznică, cu o expresie insolentă, ca și cum toate femeile îi aparțineau și puteau fi ale lui oricând dorea. Numai la Melanie nu se uita așa. Nu o cerceta cu acea privire rece care cântărea, nici cu ironie; glasul lui avea o intonație deosebită când îi vorbea; era respectuos, curtenitor, dornic să-i vină în ajutor.

— Nu înțeleg de ce ești mult mai drăguț cu ea decât cu mine, zise într-o după-amiază Scarlett, enervată, când Melanie și Pitty se duseseră să-și facă siesta și rămăsese singură cu el.

Timp de un ceas, privise cum Rhett ținuse sculul de lână pe care Melanie îl depăna; observase privirea lipsită de expresie a ochilor lui în timp ce Melanie îi vorbea cu mândrie de Ashley și de avansarea lui; Scarlett știa că Rhett n-avea o părere prea bună despre Ashley și că puțin îi păsa că ajunsese maior. Asta nu l-a împiedicat să-i răspundă cum trebuie și să murmure laudele potrivite pentru vitejia lui Ashley.

"Iar dacă, din întâmplare, pomenesc eu numele lui Ashley", gândi Scarlett furioasă, "atunci ridică din sprâncene și surâde cu surâsul lui răutăcios și încrezut."

— Sunt mult mai frumoasă ca ea, continuă Scarlett, și nu văd de ce ești mai drăguț cu ea.

— Pot să îndrăznesc să sper că ești geloasă?

— O, nu fi încrezut!

— Buun. O nouă speranță distrusă. Dacă sunt "mai drăguț" cu doamna Wilkes, e fiindcă o merită. E una din puținele femei bune, sincere și dezinteresate pe care le-am cunoscut. Dar poate că n-ai observat aceste calități ale ei. Și, în afară de asta, cu toate că e atât de tânără, e una dintre puținele adevărate doamne pe care am avut cinstea să le cunosc.

— Vrei să spui că eu nu sunt o adevărată doamnă?

— Mi se pare că la prima noastră întâlnire ne-am înțeles că nu ești câtuși de puțin o adevărată doamnă.

— O, iar începi să fii urâcios și mojiic amintindu-mi de ziua aceea! De ce-mi reproșezi o furie de copil? E mult de-atunci și am crescut; aș fi uitat totul, dacă nu m-ai pisa mereu și nu ai face întruna aluzii.

— Nu cred că a fost o furie de copil și nu cred că te-ai schimbat. Și acum ești în stare să arunci cu o vază în capul unui om care nu-ți face pe plac. Numai că, în general, ți se face pe plac. Și nu mai e nevoie să spargi vase.

— O, ești... De ce nu sunt bărbat! Te-aș provoca la duel și...

— Și te-aș omori. Nimeresc ținta la cincizeci de pași. Așa că mai bine rămâi la armele dumitale obișnuite – gropițe, vase și celelalte.

— Nu ești decât un ticălos!

— Crezi că o să mă înfurii pentru cuvântul ăsta? Regret că trebuie să te decepționez. Nu mă poți scoate din sărite spunându-mi lucruri adevărate. Știu că sunt un ticălos, și de ce nu? Trăim într-o țară liberă și omul poate fi ticălos, dacă așa îi place. Numai ipocriții ca dumneata, scumpă doamnă, care sunt negri la suflet dar vor s-o ascundă, se supără când li se spune ce sunt.

Nu putea răspunde nimic în fața surâsului lui calm și a cuvintelor pronunțate pe un ton târăgănat. Niciodată nu cunoscuse un om atât de puțin

vulnerabil. Armele ei – disprețul, răceala, insultele – erau neputincioase, fiindcă nu aveau nici un efect asupra lui. Până acum știa din experiență că mincinoșii își apără sinceritatea cu înverșunare, lașii curajul, oamenii prost-crescuți manierele frumoase, și necinstiții onoarea. Cu Rhett însă nu era același lucru. El recunoștea totul, și râdea, și o ațâța să spună și mai mult.

În tot cursul acestor luni, Rhett sosea pe neașteptate și pleca de cele mai multe ori fără să-și ia rămas bun. Scarlett nu descoperi niciodată ce afaceri îl aduceau la Atlanta, fiindcă puținii oameni care se ocupau cu forțarea blocadei nu se depărtau atât de mult de coastă. Își descărcau vapoarele la Wilmington sau la Charleston, unde îi aștepta un roi de negustori și de speculanți din tot Sudul, adunați aici ca să cumpere la licitație mărfurile aduse în ciuda blocadei yankee. Scarlett ar fi fost încântată să afle că Rhett făcea călătoriile acestea numai ca s-o vadă pe ea, dar cu toată vanitatea ei fără margini nu-i venea să creadă așa ceva. Dacă i-ar fi făcut doar cât de puțin curte, dacă s-ar fi arătat gelos pe ceilalți bărbați care o înconjurau, dacă ar fi încercat s-o ia de mână, sau dacă i-ar fi cerut o fotografie sau o batistă ca amintire, atunci ar fi putut crede că a câștigat și că-l cucerise cu frumusețea ei. Rhett însă nu părea să fie îndrăgostit și, ce era mai rău, înțelegea toate manevrele pe care le făcea ea ca să-l aducă la picioarele ei.

De câte ori venea la Atlanta, toate femeile erau emoționate. Nu numai că era înconjurat de o aureolă de erou romantic pentru că reușea să forțeze blocada, dar aducea cu sine și o notă de perversitate și atracția lucrului interzis. Avea o reputație atât de proastă! Și-apoi, de câte ori matroanele respectabile se adunau ca să stea de vorbă, reputația lui devenea și mai rea, ceea ce îl făcea și mai interesant pentru tinerele fete. Cum cele mai multe dintre ele erau cu totul naive, auziseră doar că era "foarte întreprinzător cu femeile", dar nu știau exact ce înseamnă asta. Auziseră de asemenea că lângă el nici o fată nu e în siguranță. Era ciudat că, având o astfel de reputație, nici nu sărutase vreodată măcar mâna unei fete de când venise la Atlanta; asta însă nu-l făcea decât mai misterios și mai atrăgător.

În afară de eroii de pe front, Rhett era omul de care se vorbea cel mai mult în Atlanta. Toată lumea știa precis cum fusese eliminat de la școala militară din West Point pentru beție și pentru "o chestiune cu femei". Îngrozitorul scandal în legătură cu fata din Charleston pe care o compromisese, și cu fratele ei pe care-l omorâse, era de notorietate publică. Scrisori primite de la prieteni din Charleston povesteau cum tatăl lui, un bătrân încântător care nu glumea în chestiuni de morală, îl alungase de acasă la vârsta de douăzeci de ani, fără să-i dea un ban, și chiar îi ștersese numele din biblia familiei. După aceea Rhett plecase în California, unde luase parte la goana după aur din anul 1849. Pe urmă ajunsese în America de Sud și în Cuba, și informațiile cu privire la viața lui de acolo nu erau prea frumoase. În Atlanta circulau zvonuri despre aventuri cu femei, despre împușcături, de furnizarea de arme revoluționarilor din America Centrală și, mai rău ca toate, se credea că jucase cărți ca să-și câștige existența.

În Georgia erau puține familiile care să n-aibă printre ele pe cineva care și-a pierdut la cărți pământul, casele sau sclavii. Dar nu era același lucru. Chiar dacă un om se ruina la cărți, tot rămânea gentleman; cel care juca însă cărți ca să aibă din ce trăi, nu era decât un paria.

Fără tulburările aduse de război și de serviciile pe care le făcea guvernului, Rhett Butler n-ar fi fost primit de nimeni în Atlanta. Dar acum, chiar societatea cea mai rigidă simțea că patriotismul îi cerea să aibă concepții mai largi. Cei mai sentimentali credeau că fiul rătăcitor al familiei Butler se căise de păcatele lui și încerca să le răscumpere. Așadar, doamnele socoteau de datoria lor să facă un efort pentru un om care forța cu atâta curaj blocada.

Toată lumea știa acum că soarta Confederației depindea tot atât de felul cum marina evita flota yankee, cât și de soldații de pe front.

Se zicea că Rhett Butler e unul din cei mai buni căpitani piloți ai Sudului, că e de un curaj fără seamăn și de un calm nemaipomenit. Crescut la Charleston, cunoștea toate insulițele, toate golfurile, toate bancurile de nisip și toate stâncile coastei din apropierea portului; cunoștea de asemenea de minune coasta în jurul portului Wilmington. Nu pierduse nici o singură navă, nici nu fusese silit să arunce vreo încărcătură în mare. La începutul războiului, apăruse cu destui bani pentru a cumpăra un vas mic și rapid și acum, când mărfurile pe care le importa în ciuda blocadei aduceau un venit de două mii la sută la fiecare transport, avea patru vapoare. Avea piloți buni și-i plătea bine. Ieșeau pe furiș din Charleston și din Wilmington în nopțile întunecate, cu vasele încărcate cu bumbac pentru Nassau, Anglia și Canada. Țesătoriile din Anglia nu lucrau și muncitorii mureau de foame, așa că cine se pricepea să ocolească flota yankee putea cere orice preț la Liverpool. Vapoarele lui Rhett erau ciudat de norocoase și când scoteau bumbac și când aduceau materialul de război de care Sudul avea atâta nevoie. Da, doamnele puteau ierta și uita o mulțime de lucruri când era vorba de un om atât de curajos.

Era un om care nu putea trece neobservat, și lumea se întorcea după el ca să-l privească. Cheltuia bani fără să țină socoteală, călărea un armăsar negru și purta haine cu o croială perfectă și după ultima modă. Hainele acestea, de o tăietură impecabilă, erau de ajuns ca să atragă atenția asupra lui, fiindcă uniforme militare erau jingoase și ponosite, iar hainele civililor, chiar acelea socotite haine de sărbătoare, nu erau decât niște costume vechi, cam roase. Scarlett se gândea că nu văzuse niciodată pantaloni mai eleganți ca ai lui – fie că erau de culoare bej, în carouri sau pepit. Jiletile lui erau nespuse de frumoase, mai ales aceea de moar alb brodată cu boboci de trandafir roz. Își purta hainele cu atât mai elegant, cu cât avea aerul că nu-și dă seama de frumusețea lor.

Puține erau doamnele care rezistau farmecului său atunci când voia să le cucerească, așa că până la urmă chiar și doamna Merriwether cedă și îl pofti într-o duminică la prânz.

Maybelle Merriwether urma să se mărite cu micul ei zuav la următoarea permisie a acestuia, și fata plângea ori de câte ori se gândea la nunta ei, fiindcă hotărâse că va purta o rochie de satin alb și acum nu se mai găsea satin alb în statele confederate. Nici nu putea împrumuta o rochie, fiindcă toate rochiile de nuntă de satin fuseseră transformate în steaguri de luptă. Degeaba o certa doamna Merriwether și degeaba îi spunea că o mireasă confederată trebuie să poarte o rochie de pânză de casă. Maybelle voia satin. Era dispusă ca, de dragul Confederației, să se lipsească de spelci, de nasturi și de pantofi frumoși, de bomboane și de ceai, și chiar era mândră de lucrul acesta, dar voia o rochie de mireasă din satin alb.

Auzind de la Melanie despre dorința ei, Rhett aduse din Anglia metri întregi de satin alb strălucitor și un vâl de dantelă, pe care i le oferă ca dar de nuntă. I le oferă în așa fel încât fu cu neputință să se pomenească de plată; Maybelle era atât de încântată, încât aproape că îl sărută. Doamna Merriwether știa că nu se oferă un dar atât de costisitor, și încă un dar ca acesta, dar nu știu cum să-l refuze când Rhett îi spuse în fraze înflorite că nimic nu era prea frumos pentru a împodobi mireasa unuia din bravii noștri eroi. Așa se făcu că doamna Merriwether îl pofti la masă, convinsă că era o concesie care plătea darul cu vârf și îndesat.

Rhett aduse lui Maybelle satinul și, mai mult chiar, îi dădu sfaturi foarte bune în privința croielii rochiei de mireasă. La Paris crinolinele se purtau mai mari și fustele erau mai scurte. Nu se mai purtau fuste plisate, ci crețe, scurte

și lăsând să se vadă jupoanele brodate. Îi mai spuse că pe stradă nu mai văzuse pantalonași, așa că își închipuia că "nu se mai purtau". După aceea, doamna Merriwether povesti doamnei Elsing că i-a fost teamă că dacă l-ar fi întrebat ce fel de pantalonași purtau parizienele, el i-ar fi putut descrie exact.

Dacă n-ar fi fost atât de curajos, i s-ar fi reproșat că are apucături feminine, din cauza priceperii cu care știa să vorbească despre rochii, pălării și pieptănături. Doamnele se simțeau puțin cam prost asaltându-l cu întrebări în privința modei, dar o făceau totuși. Erau izolate de lumea modei, așa cum sunt marinarii naufragiați, fiindcă doar puține jurnale de modă puteau pătrunde prin blocadă. S-ar fi putut ca franțuzoaicele să se radă în cap și să poarte căciuli de blană, și ele n-ar fi știut nimic. În lipsa "Jurnalului doamnelor", memoria lui Rhett în ceea ce privește lucrurile de găteală oferea o compensație prețioasă.

Reușea să observe amănunte scumpe inimilor feminine și, după fiecare călătorie în străinătate, îl găseai în centrul unui grup de doamne cărora le povestea că pălăriile sunt mai mici anul acesta și așezate mai în vârful capului, acoperind aproape tot creștetul, că se folosesc pene și nu flori ca garnitură la pălării, că împărăteasa Franței nu mai poartă coc seara, ci își ridică tot părul în creștetul capului, dezgolindu-și urechile de tot, și că rochiile de seară sunt scandalos de decoltate.

Timp de câteva luni Rhett Butler fu cea mai populară și mai romantică figură a orașului, în ciuda proastei sale reputații, în ciuda zvonurilor vagi că nu se ocupa numai cu forțarea blocadei, ci și cu specula cu alimente. Cei care nu-l puteau suferi spuneau să după fiecare călătorie pe care o făcea la Atlanta prețurile creșteau cu cinci dolari. Dar cu toate aceste zvonuri, și-ar fi putut menține popularitatea dacă ar fi crezut că merită. Părea însă că, după ce gustase tovarășia cetățenilor scrobiți și patrioți, după ce le câștigase cu greu respectul și simpatia, firea lui sucită îl împingea să caute cu tot dinadinsul să sfideze lumea și să-i arate că purtarea lui nu fusese decât o mascaradă care acum nu-l mai amuza.

S-ar fi zis că simte un dispreț impersonal pentru tot ce are vreo legătură cu Sudul și mai ales pentru Confederație, și nu-și dădea osteneala să-și ascundă disprețul. Observațiile pe care le făcea relativ la Confederație siliră lumea din Atlanta să manifeste față de el întâi mirare, apoi răceală și, în sfârșit, mânie. Chiar înainte ca anul 1863 să fi luat locul anului 1862, bărbații îl salutau cu o răceală afectată și mamele își trăgeau fetele de lângă el când Rhett apărea la vreo reuniune mondenă.

Părea că-i face plăcere nu numai să ridiculizeze credințele sincere și înfocate ale oamenilor din Atlanta, dar să se arate și pe sine în lumina cea mai proastă. Când lumea binevoitoare îi făcea complimente în privința curajului cu care forța blocada, răspundea verde că de câte ori era în primejdie, îi era frică, la fel cum le era frică și vitejilor de pe front. Toată lumea știa însă că nici un soldat confederat nu era fricos, și această afirmație a lui Rhett îi irita în special. Nu pomenea de soldați decât spunând "vitejii noștri", sau "eroii noștri în uniforme cenușii", dar în gura lui aceste cuvinte sunau aproape ca o insultă. Când o tânără mai îndrăzneată care dorea să flirteze cu el îi mulțumea că e unul dintre eroii care luptau pentru ele, se înclina și afirma că lucrurile nu stăteau chiar așa, fiindcă ar face același lucru pentru femeile yankee, dacă ar câștiga astfel tot atâția bani.

Când Scarlett îl întâlnește pentru prima oară la Atlanta, în seara bazarului, îi vorbește la fel, dar acum în conversațiile cu toată lumea cuvintele lui aveau o ușoară nuanță batjocoritoare. Când cineva îl lăuda pentru

serviciile pe care le aducea Confederației, răspundea de fiecare dată că pentru el forțarea blocadei e o afacere. Dacă ar fi putut câștiga tot atâția bani din contractele cu guvernul, zicea el privind-i țintă pe cei ce aveau contracte cu guvernul, ar renunța cu siguranță la riscurile implicate de forțarea blocadei și s-ar apuca să vândă Confederației postav de calitate proastă, zahăr amestecat cu nisip, făină alterată și piei putrede.

Era, în genere, imposibil să răspunzi la majoritatea observațiilor sale, și asta le agrava sensul. Izbucniseră deja câteva mici scandaluri în legătură cu contractele de stat. Soseau scrisori de pe front, în care oamenii se plângeau că ghetele se rup într-o săptămână, că praful de pușcă nu ia foc, că hamurile cedează la cel mai mic efort, că făina e plină de gărgărițe și carnea stricată. Lumea din Atlanta încerca să se convingă că furnizorii care vindeau asemenea mărfuri statului erau din Alabama sau Virginia sau Tennessee, dar nu din Georgia. Furnizorii georgieni nu făceau oare parte din cele mai bune familii? Nu contribuiau ei cel mai mult la fondurile spitalului și la ajutorarea orfanilor rămași de pe urma ostașilor morți? Nu erau ei primii care aplaudau când se cânta "Dixie" și nu erau ei cei mai însetați de sânge yankeu, judecând cel puțin după cuvintele lor? Furia împotriva profitorilor de război nu ajunsese încă la paroxism, și vorbele lui Rhett erau socotite doar o dovadă de proastă creștere.

Nu numai că-și făcea dușmani din toți locuitorii orașului, acuzând de venalitate pe oameni cu posturi de răspundere și exprimându-și rezervele în privința curajului celor de pe câmpul de luptă, dar parcă îi făcea plăcere să joace feste cetățenilor demni, punându-i în situații jenante. Nu putea rezista plăcerii de a ataca îngâmfarea, ipocrizia și patriotismul zgomotos al celor din jur, cum nu poate rezista un ștregar dorinței de a înțepa un balon cu un ac. Îi demasca pe ipocriți, pe ignoranți și pe bigoți și o făcea într-un mod subtil, atrăgându-și atât de bine victimele în capcană, încât nenorociții nu-și dădeau seama ce se întâmpla cu ei decât când se trezeau acoperiți de ridicol, pompoși și încrezuți.

În timpul lunilor când orașul îl primise cu plăcere, Scarlett nu avusese nici o iluzie în privința lui. Știa că tot cavalerismul lui afectat și toate discursurile lui înflorite nu sunt decât prefăcătorii. Știa că joacă rolul de patriot numai fiindcă îl amuza. Uneori i se părea că seamănă cu băieții din comitat printre care crescuse: gemenii Tarleton cei aprigi, cu mania lor de a juca feste, băieții Fontaine, adevărați demoni răutăcioși, ori Calvert-ii care nu dormeau nopți întregi ca să pună la cale cine știe de farse. Dar era și o deosebire, căci sub ușurința aparentă a lui Rhett se ascundea ceva răutăcios, aproape sinistru, în suava-i brutalitate.

Deși era conștientă de lipsa lui de sinceritate, îl preferase în rolul de erou romantic. Mai întâi, din pricină că îi ușurase situația. Acum se supără foarte tare văzând că Rhett aruncase masca și pornise cu tot dinadinsul într-o campanie de pierdere a simpatiei celor din Atlanta. O supără, fiindcă lucrul i se părea o prostie și fiindcă o parte din criticile severe, care i se adresau lui, cădeau și asupra ei.

La concertul dat de doamna Elsing în folosul convalescenților, Rhett reuși să-și semneze decretul de ostracizare. În după-amiaza aceea toată casa Elsing era plină de militari în permisie sau ieșiți din spitale, de membri ai gărzii locale și de milițieni, de femei măritate, văduve și fete tinere. Toate scaunele casei erau ocupate și chiar scara cea lungă era plină de musafiri. De două ori cupa cea mare de cristal, pe care o ținea la ușă feciorul familiei Elsing, fusese golită de conținutul ei de monede de argint. Aceasta arăta suficient că serbarea avea succes, fiindcă un dolar de argint făcea acum cât șaiszeci de dolari în bancnote emise de Confederație.

Toate doamnele și domnișoarele care pretindeau că au talent cântaseră din gură sau la pian, și "tablourile vivante" fuseseră salutate cu aplauze măgulitoare. Scarlett era foarte mulțumită de sine. Nu numai fiindcă, împreună cu Melanie, cântase un duet emoționant: "Când cade roua peste flori", care fiind bisat, fusese urmat de o bucată mai veselă, dar fusese aleasă să întruchipeze în ultimul tablou Sufletul Confederației.

Fusese absolut seducătoare: drapată simplu într-un fel de peplu elin de etamină albă, cu o cingătoare roșie și albastră, ținea într-o mână stelele și dungile simbolice, iar cu cealaltă întindea căpitanului Carey Ashburn din Alabama, care ședea în genunchi în fața ei, sabia cu mâner de aur ce aparținuse lui Charles și tatălui său.

Când tabloul se sfârși, îl căută pe Rhett cu privirea pentru a vedea dacă apreciasse frumosul spectacol pe care-l oferise. Cu un sentiment de exasperare văzu că discuta cu cineva și că probabil nici nu o observase. Scarlett înțelese, după expresia celor din jur, că Rhett spunea lucruri îngrozitoare.

Se îndreptă spre ei și, într-un crâmpeli de stranie tăcere, cum se abate uneori asupra unei adunări, îl auzi pe Willie Guinan din miliție spunând clar:

— Vrei să spui, domnule, că după părerea dumitale cauza pentru care au murit eroii noștri nu e sfântă?

— Dacă te-ar călca un tren, oare moartea dumitale ar sfîinți societatea căilor ferate? întrebă Rhett, al cărui glas suna ca și cum cerea, politicos, o informație interlocutorului său.

— Domnule, zise Willie cu un tremur în voce, dacă n-am fi în casa aceasta...

— Tremur când mă gândesc ce s-ar întâmpla, zise Rhett. Căci, firește, bravura dumitale e prea bine cunoscută.

Willie se înroși și toată lumea tăcu. Toți erau jenați. Willie era voinic, sănătos și la vârsta de a fi soldat, și totuși nu era pe front. Desigur, era unicul fiu al unei văduve și, în definitiv, era nevoie și de miliție ca să apere statul. Dar câțiva ofițeri convalescenți chicotiră obraznic când Rhett pomeni de bravură.

"De ce nu-și ține gura!" se gândi Scarlett indignată. "O să strice toată petrecerea."

Doctorul Meade se încruntă amenințător.

— Se poate ca nimic să nu fie sfânt pentru dumneata, tinere, zise el cu vocea pe care o întrebuița când ținea discursuri. Există însă multe lucruri sfinte pentru femeile și bărbații patrioți din Sud. Eliberarea țării noastre de sub jugul uzurpator e unul din acestea, și drepturile statelor e altul, și...

Rhett avea o expresie indiferentă și vocea lui sună moale, aproape plictisită, când vorbi:

— Toate războaiele sunt sfinte, zise el, pentru cei ce trebuie să lupte. Dacă popoarele care încep războaiele nu le-ar decreta sfinte, cine s-ar mai bate? Dar oricare ar fi strigătele de luptă pe care oratorii le servesc ca lozinci idiotilor care luptă, oricare ar fi scopurile nobile pe care le atribuie ei războaielor, nu există decât un singur motiv de război: banul. Toate războaiele sunt în realitate vrajbe pentru bani. Dar ce puțini oameni își dau seama de lucrul acesta! Urechile le sunt prea pline de sunetul goarnelor și al tobelor și de cuvintele frumoase debitate de oratori ce stau acasă. Uneori, strigătul de luptă e: "Salvați mormântul lui Cristos din mâinile păgânilor!", altele: "Jos papistașii!".. altele: "Libertate!" și uneori "Bumbac, Sclavie, Drepturile Statelor!"

"Ce naiba caută papistașii aici?" gândi Scarlett. "Sau mormântul lui Cristos?"

Dar pe când se îndrepta spre grupul de oameni înfuriați, îl văzu pe Rhett înclinându-se cu un aer degajat și pornind spre ușă, prin mulțime. Voi să se

ducă după el, dar doamna Elsing o apucă de fustă.

— Lasă-l să plece, zise ea cu o voce clară care răsună în odaia plină de o tăcere îngrijorătoare. Lasă-l să plece. E un trădător, un speculant! Un șarpe pe care l-am încălzit la sânul nostru!

Rhett era în vestibul, cu pălăria în mână, dar auzi ceea ce fusese spus pentru urechile lui. Se întoarse și se uită o clipă la lumea din odaie. Apoi își opri privirea pe pieptul plat al doamnei Elsing, rânji brusc, salută și ieși.

Doamna Merriwether se întoarse acasă în trăsură mătușii Pitty și nici nu se așezaseră bine cele patru doamne, când izbucni:

— Poftim, Pittypat Hamilton! Acum îmi închipui că ești mulțumită!

— De ce să fiu mulțumită? exclamă Pittypat speriată.

— De purtarea mizerabilului acela de Butler, pe care l-ai primit la tine în casă.

Pittypat se tulbură; era prea speriată de acuzația ce i se aducea, ca să-i amintească doamnei Merriwether că și ea îl primise pe Rhett Butler de câteva ori. Scarlett și Melanie se gândiră la lucrul acesta, dar tăcură fiind deprinse să respecte persoanele mai în vârstă ca ele. În schimb se uitară la mâinile lor ascunse în mitene.

— Ne-a insultat pe toți, și Confederația de asemenea, zise doamna Merriwether, și pieptul ei plin sălta tumultuos sub broderiile care-i acopereau corsajul. Auzi, să spună că luptăm pentru bani! Să spună că liderii noștri ne-au mințit! Ar trebui să fie închis! Da, da, am să vorbesc doctorului Meade despre asta. Dacă domnul Merriwether ar fi trăit, i-ar fi arătat el! Acum, Pitty Hamilton, ascultă ce-ți spun. Să nu cumva să-l mai lași pe ticălosul acela să-ți intre în casă!

— O, murmură Pitty nenorocită, parcă gata să-și dea sufletul.

Se uită rugător la cele două tinere femei care-și țineau ochii plecați și pe urmă privi plină de speranță spatele drept al unchiului Peter. Știa că acesta asculta cu atenție fiecare cuvânt și spera că se va întoarce și se va amesteca în conversație, așa cum făcea de multe ori. Speră că va zice: "Vai de mine, doamnă Dolly, lăsați-o pe domnișoara Pitty în pace!" Dar Peter nu făcu nici o mișcare. Nu-l putea suferi pe Rhett Butler, și biata Pitty o știa. Oftă și zise:

— Bine, Dolly, dacă crezi că...

— Da, cred, răspunse doamna Merriwether cu fermitate. Mai întâi, nu știu de ce l-ai primit de la început. De azi înainte nici o familie cumsecade din oraș n-are să-l mai primească. Încearcă să fii energică măcar o dată și interzice-i să mai vină la tine.

Aruncă o privire aspră celor două tinere femei și urmă:

— Sper că și voi sunteți atente la vorbele mele; în parte e și vina voastră, fiindcă ați fost amabile cu el. Spuneți-i politicos dar hotărât că prezența lui și părerile lui nepatriotice nu sunt binevenite în casa voastră.

Scarlett fierbea. Era gata să izbucnească, dând din picioare ca un cal când o mână străină îi apucă brutal hățurile. Îi era însă teamă să vorbească. Nu voia să riște ca doamna Merriwether să mai scrie o scrisoare mamei ei.

"Bivoliță bătrână", zicea în gând, cu fața roșie de furie stăpânită. "Cum aș vrea să-ți pot spune ce cred despre tine și despre apucăturile tale autoritare!"

— Nu credeam că o s-ajung vreodată să aud vorbindu-se în asemenea termeni de cauza noastră, continuă doamna Merriwether, pradă acum unei mâinii îndreptățite. Oricine nu crede că e sfântă și dreaptă merită să fie spânzurat. Să nu aflu că voi, fetelor, îi mai vorbiți... Doamne sfinte, Melly, ce ai?

— Eu am să-i vorbesc, zise Melanie cu o voce joasă. N-am să fiu mojiică

cu el și n-am să-i interzic să vină la noi.

Doamnei Merriwether i se tăie răsuflarea, de parcă ar fi primit un pumn. Buzele cărnoase ale mătușii Pitty se deschiseră, și unchiul Peter se întoarse spre ele.

"De ce nu mi-a dat mie în minte să spun asta?" își zise Scarlett, în suflatul căreia gelozia se amesteca cu admirația. "De unde a găsit fricoasa asta mică destul curaj ca să reziste bătrânei Merriwether?"

Măinile Melaniei tremurau, dar continuă să vorbească repede, ca și cum îi era teamă că o va părăsi curajul dacă va întârzia cât de puțin.

— N-am să fiu moșică cu el pentru ceea ce-a spus, fiindcă... A fost urât din partea lui că a vorbit tare... a fost imprudent... dar e... e exact ceea ce crede și Ashley. Nu pot să închid ușa mea unui om care crede la fel cu bărbatul meu. Ar fi nedrept.

Doamna Merriwether își regăsise suflarea și porni la atac:

— Melly Hamilton, o asemenea minciună n-am auzit de când sunt. Nici un Wilkes n-a fost laș...

— N-am spus că Ashley e laș, zise Melanie cu ochii plini de fulgere. Am spus că are aceleași păreri cu domnul Butler, numai că se exprimă cu alte cuvinte. Și nu spune lucrurile astea la serate muzicale. Dar mi le-a scris mie.

Scarlett simți remușcări, dar încercă să-și amintească ce scrisese Ashley pentru ca Melanie să poată face o astfel de afirmație; uitase însă cele mai multe dintre scrisorile pe care le citise, de cum terminase lectura lor. Crezu că Melanie înnebunise.

— Ashley mi-a scris că n-ar trebui să ne batem cu yankeii... și că am fost trădați de bărbații de stat și de oratorii cu frazele lor sforăitoare, urmă Melanie repede. Spune că nimic nu justifică ce are să ne aducă războiul ăsta. Spune că toate astea nu aduc glorie, ci numai mizerie și murdărie...

"O, scrisoarea aceea!" își zise Scarlett. "Asta voia deci să spună?"

— Nu cred ce spui, zise doamna Merriwether ferm. N-ai înțeles tu ce ți-a scris.

— Îl înțeleg întotdeauna pe Ashley, zise Melanie pe un ton liniștit, deși buzele îi tremurau. Îl înțeleg perfect. Vrea să spună exact același lucru ca domnul Butler, numai într-o formă mai politicoasă.

— Să-ți fie rușine că poți compara un bărbat ca Ashley Wilkes, cu un ticălos ca Butler. Îmi închipui că și pentru tine cauza nu înseamnă nimic?

— Eu... eu nu știu ce să cred, zise Melanie nesigură, cu mai puțin curaj și cu teamă de îndrăzneala cu care se exprimase. Eu... eu mi-aș da viața pentru cauză, așa cum ar face și Ashley. Dar vreau să spun... că... las pe bărbați să gândească, fiindcă sunt mult mai deștepți.

— N-am mai pomenit așa ceva, zise doamna Merriwether rânjind. Oprește, unchiule Peter, ai trecut de casa mea.

Unchiul Peter, atent la conversația din spatele lui, trecuse de casa Merriwether, și acum dădu calul înapoi. Doamna Merriwether coborî, cu panglicile bonetei fâlfâind ca pânzele unei corăbii pe timp de furtună.

— Are să vă pară rău, zise ea.

Unchiul Peter dădu bici calului.

— A' t'ebui să vă fie 'ușine, domnișoa'elor, să o necăjiți atâta pe domnișoa'a Pitty, zise el pe un ton de mustrare.

— N-am nimica, zise Pitty spre mirarea tuturor, fiindcă de multe ori leșinase pentru lucruri mai puțin grave. Melly dragă, știu că ai făcut-o pentru mine. Și mi-a părut bine că ai pus-o pe Dolly la locul ei. E prea tiranică. Cum ai avut atâta curaj? Dar crezi că e bine că ai vorbit așa despre Ashley?

— Dar e adevărat, zise Melly începând să plângă încet. Și nu mi-e rușine de părerile lui. Ashley crede că războiul n-are nici un sens, dar e gata să lupte

și să moară, și pentru asta îți trebuie mai mult curaj decât atunci când lupți pentru un lucru pe care îl crezi drept.

— Doamne, domnișoa'ă Melly, nu plânge aici pe St'ada Pie'sicului, mormăi unchiul Peter grăbind pasul calului. Ce a'e să zică lumea? Așteaptă să ajungem acasă.

Scarlett nu zise nimic. Nici măcar nu strânse mâna pe care Melanie i-o strecurase în a ei, căutând mângâiere. Nu citise scrisorile lui Ashley decât cu un singur scop: să fie sigură că tot pe ea o iubește. Acum Melanie dăduse un sens nou pasagiilor pe care ochii lui Scarlett aproape nu le văzuseră. Nu-i venea să creadă că o ființă atât de perfectă ca Ashley să poată avea un gând comun cu un nemernic ca Rhett Butler. Își zicea:

"Amândoi văd adevăratul sens al acestui război, dar Ashley e gata să moară, pe când Rhett nu. Și cred că asta dovedește bunul-simț al lui Rhett."

Se opri o clipă, îngrozită că putea gândi un astfel de lucru despre Ashley.

"Amândoi văd adevărul neplăcut, dar lui Rhett îi place să-l privească drept în față și să scoată lumea din sărite vorbind despre el, iar Ashley aproape că nu poate să suporte vederea lui."

Scarlett se simți cu totul dezorientată.

Capitolul XIII

Doctorul Meade, îmboldit de doamna Merriwether, porni la atac și trimise o scrisoare deschisă jurnalului local, în care fără a pomeni numele lui Rhett își arăta clar părerea. Redactorul, simțind că e vorba de o dramă mondenă, publică scrisoarea în pagina a doua a ziarului, ceea ce constituia o inovație surprinzătoare, deoarece primele două pagini erau întotdeauna consacrate anunțurilor cu privire la sclavi, catări, pluguri, coșciuge, case de vânzare sau de închiriat, reclame pentru tratamentul bolilor rușinoase, doctorii pentru avorturi sau pentru recăpătarea virilității.

Scrisoarea doctorului fu preludiul unui concert de strigăte pline de indignare, care în curând aveau să izbucnească în tot Sudul împotriva speculanților, a profitorilor și a furnizorilor statului. În Wilmington, care era acum portul cel mai activ de când Charlestonul fusese aproape închis de canonierele yankee, scandalul luase proporții mari. Wilmingtonul roia de speculanți care, având bani disponibili, cumpărau vapoare întregi de mărfuri și așteptau până când prețurile creșteau. Or, prețurile creșteau de la o lună la alta, datorită faptului că produsele de primă necesitate se găseau din ce în ce mai greu. Populația civilă trebuia sau să se lipsească de ele sau să plătească prețurile ridicate cerute de speculanți, iar săracii sau cei cu mijloace modeste să sufere privațiuni tot mai mari. Odată cu urcarea prețurilor, moneda confederată se deprecia și, odată cu căderea ei vertiginoasă, lumea era cuprinsă de o dorință nebună de lux. Cei ce plecau să forțeze blocada erau obligați să aducă produse de primă necesitate permițându-li-se să importe doar foarte puține articole de lux. Dar cum articolele de lux se vindeau la un preț atât de ridicat, aducând un câștig mai mare, ajunseră să compună ele singure încărcătura vapoarelor, excluzând mărfuri de importanță vitală pentru Confederație. Lumea cumpăra cu nesaț articole de lux cu banii pe care-i avea, temându-se că a doua zi prețurile vor crește și banii vor avea mai puțină valoare.

Și era ceva și mai grav: nu exista decât o singură cale ferată de la Wilmington la Richmond. Mii de saci de făină și lăzi cu slănină se stricau și putrezeau în gările intermediare, din lipsă de vagoane, pe când speculanții de vinuri, mătăsuri și cafea puteau să transporte întotdeauna mărfurile la

Richmond, la două zile după ce fuseseră debarcate la Wilmington. Și un zvon care circulase pe șoptite se discuta acum în gura mare: se spunea că, pe lângă marfa pe care o aducea în cele patru vapoare ce-i aparțineau și pe care o vindea la prețuri nemaiauzite, Rhett Butler cumpăra și încărcătura altor vase și o oprea, așteprând urcarea prețurilor. Se zicea că e în fruntea unei întreprinderi cu un capital de peste un milion de dolari, cu sediul la Wilmington, având ca scop cumpărarea mărfurilor introduse în ciuda blocadei yankee. La Wilmington și la Richmond aveau zeci de magazine, și lumea spunea că erau pline de alimente și articole de îmbrăcăminte depozitate acolo până când prețurile vor urca. De pe acum militarii și civilii începuseră să se enerveze, și se vorbea urât de el și de tovarășii lui întru speculă.

"Sunt mulți oameni curajoși și patrioți printre marinarii cărora Confederația le-a încredințat misiunea de a forța blocada", scria doctorul în ultima lui scrisoare. "Oameni dezinteresați, care își riscă viețile și toată averea pentru Confederație. Numele lor sunt cunoscute de toți oamenii cinstiți din Sud și nimeni nu le reproșează micul câștig bănesc pe care-l obțin pentru riscurile lor. Sunt gentlemen dezinteresați și îi cinstim. Nu vorbesc de aceștia.

Mai există însă și alții, ticăloșii care forțază blocada numai ca să se îmbogățească. Asupra lor vreau să îndrept mânia îndrituită și răzbunarea unui popor care luptă pentru cea mai dreaptă dintre cauze; asupra acestor fiare cu chip de om, care aduc mătăsuri și dantele când oamenii noștri mor din lipsă de chinină, care încarcă vapoarele cu ceai și vinuri alese când eroii noștri se chinuiesc din lipsă de morfină. Urăsc pe acești vampiri ce sug sângele celor care îl urmează pe Robert Lee, pe acești indivizi care fac din forțarea blocadei o ocupație demnă de disprețul tuturor patrioților. Cum să mai suportăm printre noi pe ticăloșii aceștia mârșavi, încălțați în ghete de lac, când fii noștri merg la luptă în picioarele goale? Cum să tolerăm ca ei să bea șampanie și să mănânce pateuri, când soldații noștri tremură de frig în jurul focurilor de bivouac și n-au decât slănină mucegăită? Cer tuturor confederaților loiali să le întoarcă spatele!"

Cetățenii Atlantei citiră scrisoarea, înțeleseseră că oracolul vorbise și, fiind confederați loiali, se grăbiră să-l alunge pe Rhett.

Dintre toate persoanele care îl primiseră în toamna anului 1862; domnișoara Pittypat rămase singura care îl mai primea și în 1863. Și dacă n-ar fi fost Melanie, n-ar fi fost primit nici acolo. De câte ori Rhett sosea la Atlanta, pentru mătușa Pitty începea tortura. Știa bine ce zic prietenele ei despre faptul că îi permite să vină la ea, dar îi lipsea curajul să-i spună că e un musafir nedorit. Când afla că Rhett venise iar la Atlanta, Pitty lua o expresie hotărâtă și le anunța pe Melanie și pe Scarlett că îl va aștepta în fața ușii și îi va interzice să intre. Și de câte ori venea cu câte un pachetel în mână și cu un compliment pentru farmecul și frumusețea ei, se dădea bătută.

— Nu știu ce să fac, gemenă ea. Se uită la mine... și mor de frică gândindu-mă ce-ar face când i-aș spune. Are o reputație atât de proastă! Crezi că m-ar bate... sau... sau...? O, Doamne! De ce nu mai trăiește Charlie! Scarlett, trebuie să-i spui să nu mai vină, dar spune-i într-o formă politicoasă. Vai de mine și de mine! Mi se pare că din cauza ta vine aici, și tot orașul vorbește, și ce-are să spună mama ta dacă va afla? Melly, nu trebuie să mai fii atât de drăguță cu el. Fii rece și distantă, și va înțelege. O, Melly, nu crezi că ar fi bine să-i scriu lui Henry și să-i cer să vină să vorbească domnului Butler?

— Nu, să nu faci una ca asta, zise Melanie. Și nici eu n-o să fiu nepoliticoasă cu el. Am impresia că lumea se sperie degeaba de domnul Butler. Sunt sigură că nu e așa de rău cum spun doctorul Meade și doamna

Merriwether. E incapabil să lase oamenii să moară de foame dosind alimentele. Oare nu el mi-a dat o sută de dolari pentru orfani? Sunt convinsă că e tot atât de patriot și de devotat ca și noi toți, dar e prea mândru ca să se dezvinovățească. Știi ce încăpățânați sunt bărbații când se înfurie.

Mătușa Pitty nu știa nimic despre bărbați, nici când se înfurie nici când sunt altfel, așa încât nu putu decât să dea neputincioasă din mâinile ei grăsuțe. Cât despre Scarlett, de mult se deprinsese cu obiceiul Melaniei de a crede numai bine despre toată lumea. Melanie era o proastă și nu puteai să faci nimic.

Scarlett știa că Rhett nu e patriot și, deși ar fi preferat să moară decât s-o mărturisească, nu-i păsa. Micile daruri pe care i le aducea de la Nassau, fleacurile pe care o doamnă le poate accepta de la un bărbat, o interesau mai mult. Când prețurile crescuseră atât de mult, de unde naiba să facă rost de ace de cusut, bomboane ori spelci, dacă i-ar interzice lui Rhett să vină să o vadă? Nu, era ușor să lași toată răspunderea pe seama mătușii Pitty, care, în definitiv, era șeful familiei și arbitru în chestiunile de morală. Scarlett știa că lumea vorbește de vizitele lui Rhett și despre ea; știa însă că pentru cei din Atlanta tot ce făcea Melanie Wilkes era perfect, și dacă Melanie îl apăra pe Rhett, vizitele lui mai aveau o urmă de respectabilitate.

Totuși, viața ar fi plăcută dacă Rhett și-ar retracta ereziile. Nu s-ar mai simți jenată când lumea nu răspundea la salutul lui Rhett, atunci când se plimba cu el pe Strada Piersicului.

— Chiar dacă crezi astfel de lucruri, de ce le spui? îl muștră ea. Crede ce-ți place, dar ține-ți gura, și toate ar merge mai bine.

— Asta e sistemul dumitale, nu-i așa, ipocrito cu ochii verzi? Scarlett, Scarlett, credeam că ești mai curajoasă. Credeam că irlandezii spun ce cred și puțin le pasă de lume. Spune-mi cinstit, nu-ți vine uneori să plesnești de atâta tăcere?

— Ei bine... da, mărturisi Scarlett, vrând-nevrând. Mă plictisește grozav când îi aud vorbind de cauză, de dimineață până seara. Dar, Doamne sfinte, Rhett Butler, dacă aș recunoaște asta, nimeni nu mi-ar mai vorbi și nici un tânăr nu m-ar mai pofti la dans!

— A, da, și trebuie să dansezi cu orice preț. Să știi că admir felul cum te stăpânești, dar nu mă simt în stare să te imit. Nici nu pot să port masca patriotismului și a eroismului, oricât ar fi de comod. Sunt destui patrioți naivi care-și riscă toți banii în blocadă și care au să rămână pe drumuri după război. Nu e nevoie și de mine, nici ca să bat recordul de patriotism, nici să măresc numărul celor ce vor ieși sărăciți. Laurii să fie ai lor! Îi merită – să știi că de data asta sunt sincer – căci într-un an sau doi laurii vor fi singura lor avere.

— Cred că e urât din partea dumitale să insinuezi asemenea lucruri, când știi bine că Anglia și Franța vor intra în curând în război de partea noastră și...

— Scarlett, ai citit un ziar! Mă mir de tine. Să n-o mai faci. Zăpăcește mințile femeilor. Dacă vrei să știi, acum o lună am fost în Anglia și pot să-ți spun următoarele: Anglia n-o să ajute niciodată Confederația. Anglia nu mizează pe o mârtoagă. De aceea e Anglia. De altfel, olandeza cea grasă care șade pe tronul Marii Britanii e o femeie cu frica lui Dumnezeu și nu-i place sclavia. Mai bine să moară de foame lucrătorii din țesătoriile englezești fiindcă nu pot câpăta bumbac, decât să apere sclavia. Cât despre Franța... acea slabă imitație a lui Napoleon care e împăratul lor e prea ocupat cu Mexicul ca să se mai sinchisească de noi. De fapt, acest război îi convine, fiindcă ne împiedică pe noi să-l alungăm din Mexic... Nu, Scarlett, ideea unui ajutor dinafară e o născocire a ziarelor ca să susțină moralul sudiștilor. Confederația e sortită pieirii. Acum trăiește din rezerve, așa cum face cămila, dar chiar și rezervele

cele mai mari se epuizează. În ceea ce mă privește, cred că mai am câteva luni de activitate; după aceea mă retrag, fiindcă o să fie prea primejdios. Am să-mi vând vapoarele vreunui englez nesocotit care va crede că le va mai putea strecura; dar nu-mi fac sânge rău pentru atâta; am câștigat destui bani, pe care-i țin în băncile engleze și în aur. Nu-mi trebuiesc bancnote din astea fără valoare.

Ca întotdeauna când vorbea Rhett, ceea ce spunea părea plauzibil. Alții puteau spune că afirmațiile lui sunt perfide, dar lui Scarlett i se păreau întotdeauna adevărate și pline de bun-simț. Și știa că e urât din partea ei și că ar trebui să se indigneze și să se înfurie. De fapt, nu era deloc indignată și înfuriată, deși ar fi trebuit măcar să se prefacă. O făcea să se simtă mai demnă și mai distinsă.

— Cred că ceea ce a scris doctorul Meade despre dumneata, domnule Butler, era adevărat. Singurul mijloc de a ispăși ar fi să te înrolezi după ce-ți vinzi vapoarele. Ai fost la Academia Militară de la West Point și...

— Vorbești ca un predicator baptist când caută să facă prozești. Dar dacă nu vreau să ispășesc? De ce să lupt ca să apăr un sistem care m-a alungat? Are să-mi facă plăcere să asist la distrugerea lui.

— N-am auzit de nici un sistem, zise ea enervată.

— Nu? Și totuși faci parte din el, cum făceam și eu odată și pariez că ți-e tot atât de antipatic ca și mie. De ce sunt eu rușinea familiei Butler? Pentru următorul motiv, și nu pentru altul: pentru că nu m-am putut conforma obiceiurilor din Charleston, și Charlestonul e Sudul, numai că în forma cea mai exagerată. Oare îți dai seama ce plictiseală e acolo? Atâtea lucruri pe care trebuie să le faci pentru că s-au făcut întotdeauna. Atâtea lucruri inofensive pe care nu trebuie să le faci, pentru același motiv. Atâtea lucruri care mă enervau pentru că erau lipsite de sens. Faptul că nu m-am căsătorit cu domnișoara de care ai auzit, a fost ultima picătură. De ce să mă însor cu o proastă a noastră, numai fiindcă un accident ne-a împiedicat să ne întoarcem înainte de a se fi întunecat? Și de ce să-i permit fratelui ei, înnebunit de furie, să mă omoare, când eu știam că trag mai bine? Firește, dacă aș fi fost un gentleman, l-aș fi lăsat să mă omoare și așa s-ar fi șters pata de pe blazonul familiei Butler. Dar... îmi place să trăiesc. Așa că am continuat să trăiesc, și m-am distrat bine... Când mă gândesc la fratele meu care trăiește printre vacile sacre din Charleston și e plin de respect pentru ele, când îmi amintesc de nevasta lui cea voluminoasă, de balurile de ziua Sfintei Cecilia și de orezăriile lui nesfârșite... atunci știu ce am câștigat rupând cu sistemul acela. Scarlett, felul nostru de viață aici în Sud e tot atât de învechit ca și sistemul feudal al Evului Mediu. E de mirare doar că a durat atâta. Trebuia să piară, și acum piere. Și ai vrea să ascult niște oratori ca doctorul Meade care-mi spun că luptăm pentru o cauză dreaptă și sfântă? Și să mă entuziasmeze atâta bătăile tobei, încât să iau o pușcă și să mă duc repede în Virginia să-mi vărs sângele pentru bătrânul Robert? Crezi că sunt prost? Firea mea nu-mi permite să sărut biciul care m-a lovit. Acum Sudul și cu mine suntem chit. Odinioară Sudul m-a alungat și m-a lăsat să mor de foame. N-am murit, și câștig destui bani din agonia Sudului pentru a compensa pierderea drepturilor ce le aveam prin naștere.

— Îmi face impresia că ești un interesat și un ticălos, zise Scarlett, dar observația ei era mecanică.

Cea mai mare parte a discursului său îi intrase pe o ureche și îi ieșise prin cealaltă, așa cum se întâmpla de câte ori se vorbea de lucruri care nu o priveau direct. Înțelegea însă unele lucruri. În viața oamenilor din lumea bună erau atâtea prostii! Să pretinzi că inima ți-e în mormânt când nu era așa! Și cum se revoltase toată lumea la bazar când Scarlett dansase! Și ce enervați se

arătau unii și cum ridicau din sprâncene de câte ori spunea sau făcea ceva ce se deosebea de ce spun și fac celelalte tinere femei! Și totuși, o exaspera felul cum Rhett ataca înseși tradițiile care, de fapt, o enervau și pe ea. Prea mult trăise într-un mediu de oameni ipocriți, pentru a nu se supăra când alții spuneau exact ce gândea și ea.

— Ticălos? Nu, sunt numai prevăzător. Deși poate că e același lucru. În orice caz, așa vor spune cei care au fost mai puțin prevăzători ca mine. Orice confederat cinstit care în 1861 a avut o mie de dolari bani gheață ar fi putut face la fel ca mine; dar ce puțini au fost destul de ticăloși ca să profite de ocazie. De pildă, chiar după ce a căzut fortul Sumter, înainte de începerea blocadei, am cumpărat câteva mii de baloturi de bumbac pe un preț de nimic și le-am dus în Anglia. Sunt încă în depozitele din Liverpool. Nu le-am vândut. Le păstrez până când fabricile englezești vor plânge după bumbac, și atunci vor da oricât voi cere. Nu m-ar mira dacă o să capăt doi dolari pe kilogram.

— O să-i capeți la paștele cailor!

— Nu cred. Acum bumbacul se vinde cu un dolar și jumătate. Când războiul se va sfârși, o să fiu un om bogat, Scarlett, fiindcă am fost prevăzător... adică, ticălos. Ți-am mai spus o dată că sunt două momente când poți câștiga bani: primul, când se clădește o țară, și al doilea când se distruge. În primul caz merge încet, în al doilea, repede. Nu uita cuvintele mele. Poate că într-o zi îți vor prinde bine.

— Îmi plac foarte mult sfaturile bune, zise Scarlett cu toată ironia de care era capabilă. Dar n-am nevoie de sfaturile dumitale. Crezi că tata e om sărac? Are destui bani ca să-mi dea cât îmi trebuie și, în afară de asta, am moștenit și de la Charles.

— Îmi închipui că aristocrații francezi gândeau cam la fel până în ziua când erau duși la eșafod.

De multe ori încercă Rhett să-i dovedească lui Scarlett cât de nepotrivit era să poarte doliu când participa la viața mondenă. Îi plăceau culorile vii, iar rochiile ei negre și vâlul de crep de la pălărie până la călcâie îl amuzau, dar îl și indispuneau. Ea ținea însă morțiș la rochiile negre și la vâlul ei. Știa că dacă va renunța la ele și le va înlocui cu rochii colorate, înainte de câțiva ani buni, orașul va vorbi mai mult ca acum. Și apoi, cum i-ar explica mamei ei schimbarea?

Rhett îi spunea pe față că vâlul îi dădea un aspect de cioară și rochiile negre o făceau să pară cu zece ani mai bătrână. Aceste afirmații prea puțin cavalerești o făceau să dea fuga la oglindă, ca să vadă dacă într-adevăr arăta de douăzeci și opt de ani și nu de optsprezece.

— Credeam că ești mai mândră și că nu ții să arăți ca doamna Merriwether, o necăjea el. De ce ai prostul gust să porți un vâl, ca să afișezi o durere pe care sunt sigur că n-ai simțit-o niciodată? Hai să facem prinsoare. Eu zic că în două luni o să te fac să lepezi pălăria și vâlul acesta și să porți un model de la Paris.

— Nici nu mă gândesc, și te rog să nu mai vorbim de lucrul acesta, zise Scarlett, enervată de aluzia pe care o făcuse la Charles.

Rhett plecă surâzând, căci se ducea la Wilmington, și de acolo într-o călătorie în străinătate.

Câteva săptămâni mai târziu, într-o frumoasă dimineață de vară, reapăru în mână cu o elegantă cutie de carton. Când află că Scarlett e singură, o deschise.

— Ce minune! strigă ea scoțând o pălărie din foița care o învelea.

Scarlett suferise mai mult fiindcă nu văzuse noutăți, decât fiindcă nu le

purtase, și acest model i se păru cea mai încântătoare creație pe care o văzuse vreodată. Era din tafta verde închis, căptușită cu moar verde pal. Panglicile ce se legau sub bărbie, late cât mâna, erau de asemenea verde pal. Și borul era garnisit cu o pană verde de struț, care se încrețea cât se poate de cochet.

— Încearc-o, zise Rhett zâmbind.

Scarlett fugi la oglindă și și-o puse pe cap, dându-și părul înapoi ca să se vadă cerceii, și își legă panglicile sub bărbie.

— Îmi șade bine? strigă ea, făcând o piruetă pe călcâie ca s-o admire Rhett și ridicându-și capul pentru ca pana să salte.

Știa că îi stă bine chiar înainte de a citi confirmarea în ochii lui. Avea un aer încântător de obraznic, și căptușeala verde făcea ca ochii ei să capete o nuanță de smarald verde închis, și să strălucească și mai tare.

— O, Rhett, a cui e pălăria? Vreau s-o cumpăr. Îți dau toți banii pe care-i am.

— Ea dumitale, zise el. Cine ar mai putea să poarte această nuanță de verde? Nu crezi că am ținut minte culoarea ochilor dumitale?

— Ai comandat-o anume pentru mine?

— Da, și scrie "Rue de la Paix" pe cutie, dacă te interesează.

Dar ei asta nu-i spunea nimic. Se uita în oglindă și își surâdea. Nimic nu mai avea vreo importanță, afară de faptul că părea extrem de drăguță și purta prima pălărie frumoasă de doi ani încoace. Ce n-ar putea face cu pălăria asta! Și deodată, zâmbetul îi muri pe buze.

— Nu-ți place?

— O, e un vis, dar... O, ce rău îmi pare să acopăr verdele acesta minunat cu crep și să vopsesc pana în negru.

Imediat Rhett veni lângă ea, și degetele lui îndemânatic dezlegară funda lată de sub bărbie. Într-o clipă pălăria fu înapoi în cutie.

— Ce faci? N-ai spus că e a mea?

— Nu, dacă o transformi într-o pălărie de doliu. O să gădesc eu altă femeie frumoasă cu ochii verzi care să-mi aprecieze gustul.

— O, nu se poate! Mă omor dacă nu mi-o dai! Te rog, Rhett, nu fi răutăcios! Dă-mi-o!

— Ca s-o pocești ca pe celelalte pălării? Nu.

Scarlett apucă cutia. Să dea alteia minunea asta care o făcea să pară atât de tânără și de încântătoare? Niciodată! O clipă se gândi cu groază la Pitty și la Melanie. Se gândi la Ellen și la ce va spune, și se cutremură. Dar vanitatea fu mai puternică.

— N-am s-o transform. Îți făgăduiesc. Te rog, dă-mi-o.

Rhett îi dădu cutia, cu un zâmbet puțin ironic, și o privi pe când o încerca din nou și se admira în oglindă.

— Cât costă? întrebă ea brusc, cu fața schimbată. Am numai cincizeci de dolari, dar luna viitoare...

— Costă cam două mii de dolari în monedă confederată, zise el râzând de expresia ei jalnică.

— Vai de mine! Atunci, dacă îți dau acum cincizeci de dolari și pe urmă când o să mai...

— Nu vreau să-mi plătești, zise el. E un dar.

Scarlett rămase cu gura căscată. Există o limită bine precizată în privința cadourilor pe care o femeie le poate accepta de la un bărbat.

"Bomboane și flori, draga mea", îi spusese Ellen de mai multe ori, "poate o carte de versuri, ori un album, ori o sticlă cu apă de colonie, sunt singurele lucruri pe care o femeie le poate accepta de la un bărbat. Niciodată un cadou costisitor, nici chiar din partea logodnicului. Și niciodată bijuterii sau articole de îmbrăcăminte, nici chiar mânuși sau batiste. Dacă ai accepta asemenea

daruri, bărbații ar ști că nu ești o adevărată doamnă și și-ar permite anumite îndrăzneții."

"Vai de mine", își zise Scarlett privindu-se întâi în oglindă și pe urmă întorcându-se spre chipul impenetrabil al lui Rhett. "Nu pot să-i spun că nu primesc. E prea drăguță. Aș... prefera să fie îndrăzneț cu mine, dacă n-ar fi prea..."

Se îngrozi de gândurile ei și se înroși.

— Am să-ți dau cincizeci de dolari...

— Dacă faci asta, am să-i arunc la gunoi. Sau mai bine am să pun să citească o slujbă pentru sufletul dumitale. Sunt sigur că n-ar strica...

Scarlett surâse jenată și reflexia surâsului ei în oglindă o făcu să se hotărască.

— Ce urmărești, de fapt?

— Încerc să te ispitesc cu daruri frumoase, ca să-ți înăbuș scrupulele de fetiță și să fii la cheremul meu, zise el. "Acceptă numai bomboane și flori de la bărbați, draga mea", se strâmbă el, și Scarlett izbucni în râs.

— Ești o canalie deșteaptă cu suflet negru, Rhett Butler, dar știi bine că pălăria e prea frumoasă ca să fie refuzată.

Privirea lui era ironică, chiar când era plină de admirație pentru frumusețea ei.

— Firește, poți să-i spui domnișoarei Pitty că mi-ai dat o mostră de tafta și de moar verde, și o schiță de pălărie, și că ți-am stors cincizeci de dolari pentru asta.

— Nu, am să-i spun că mi-ai cerut o sută de dolari și ea o să povestească tuturor în oraș și toți o să moară de necaz și or să vorbească de luxul meu. Rhett, nu trebuie să-mi mai aduci lucruri atât de costisitoare. E foarte drăguț din partea dumitale, dar n-am să mai accept altceva.

— Serios? Ba am să-ți aduc daruri de câte ori îmi face plăcere și de câte ori cred că au să-ți șadă bine. Am să-ți aduc moar verde închis pentru o rochie care să se asorteze cu pălăria. Dar te previn că nu sunt un om bun. Încerc să te ispitesc cu pălării și cu bijuterii ca să te prind în capcană. Nu uita că nu fac nimic degeaba și nu dau nimica fără să sper că voi câpăta ceva în schimb. De altfel, capăt întotdeauna tot ce vreau.

Ochii negri ai lui Rhett se opriră pe buzele lui Scarlett. Ea lăsă privirea în jos. Acum are să fie îndrăzneț cu ea, întocmai cum îi spusese Ellen. Acum o s-o sărute, sau o să încerce s-o sărute – în emoția ei nu știa prea bine ce avea să facă. Dacă refuza, poate că îi va smulge pălăria din cap și o va da altei femei. Pe de altă parte, dacă îi permitea un sărut scurt și cast, poate că-i va aduce alte cadouri frumoase, în speranța unei alte sărutări! Numai Dumnezeu știe de ce bărbații țin așa de mult la sărutări! Și de multe ori, după o sărutare, se îndrăgostesc complet și devin caraghioși când ești deșteaptă și știi să te mai lași sărutată după ce te-ai lăsat o dată. Ce pasionant ar fi dacă Rhett Butler s-ar îndrăgosti de ea, dacă ar recunoaște-o și ar cerși o sărutare sau un surâs. Da, îl va lăsa s-o sărute.

Rhett însă nu părea că vrea să o sărute. Ea îi aruncă o privire piezișă pe sub gene și murmură, vrând parcă să-l încurajeze:

— Deci, capeți întotdeauna ce vrei, nu-i așa? Și ce vrei de la mine?

— Rămâne de văzut.

— Doar nu-ți închipui că am să mă mărit cu dumneata ca să-ți plătesc pălăria! zise ea îndrăzneată și își mișcă în mod provocator capul, făcând să joace pana pălăriei.

Dinții lui albi luciră sub mustața tunsă scurt.

— Îți faci iluzii, scumpă doamnă. N-am deloc poftă să mă însor cu dumneata, nici cu nimeni altcineva. Nu sunt făcut pentru căsătorie.

— Serios! exclamă ea surprinsă, hotărâtă acum să-l lase să fie îndrăzneț. Să știi că n-am de gând să mă las sărutată.

— Dacă e așa, de ce-ți țuguie buzele?

— O, strigă ea, zărindu-se în oglindă și văzând că într-adevăr își țuguiau buzele ca pentru sărutat. O, ți-pă din nou, bătând din picior, furioasă. Ești omul cel mai îngrozitor pe care l-am întâlnit și nu mi-ar părea rău dacă nu te-aș mai vedea niciodată.

— Dacă ai simți într-adevăr așa, ai călca pălăria în picioare. Doamne, cum te enfurii, și asta probabil fiindcă știi că-ți stă bine. Haide, Scarlett, calcă pălăria asta în picioare, ca să-mi arăți ce părere ai despre mine și despre darurile mele.

— Să nu cumva să te atingi de pălărie, zise ea apucând-o de panglici și retrăgându-se.

El o urmă răzând ușor și îi luă mâinile.

— O, Scarlett! Ești atât de tânără, încât mi se rupe inima, zise el. Și am să te sărut, fiindcă se pare că asta vrei.

Se aplecă alene și îi atinse obrazul cu mustața.

— Acum, buna-cuviință cere să-mi tragi o palmă, nu-i așa?

Cu buzele strânse, se uită drept în ochii lui și citi atâta veselie în întunericul lor, încât izbucni și ea în râs. Ce om enervant! Ce exasperant! Nu dorea să se însoare cu ea, nu dorea să o sărute, atunci ce voia? Dacă nu era îndrăgostit de ea, de ce venea așa de des și de ce-i aducea cadouri?

— Mai bine așa, zise el. Scarlett, am o proastă influență asupra ta și, dacă ești cuminte, ar trebui să mă dai afară... firește, dacă poți. E greu să scapi de mine. Dar îți fac rău.

— Adevărat?

— Nu vezi? De când te-am întâlnit atunci la bazar, purtările tale au devenit scandaloase, și asta din vina mea. Cine te-a îndemnat să dansezi? Cine te-a silit să recunoști că glorioasa noastră cauză nu e nici sfântă, nici glorioasă? Cine te-a făcut să recunoști că ți se par proști oamenii care mor pentru principii sfârșitoare? Cine te-a ajutat să dai cucoanelor bătrâne motiv să clevetească? Cine te face să lepezi doliul cu câțiva ani mai devreme? Și, în sfârșit, cine te-a convins să accepți un dar pe care nici o femeie nu-l poate accepta rămânând o doamnă?

— Îți faci iluzii, domnule Butler. N-am făcut nimic atât de scandalos și, în orice caz, am făcut tot ce ai spus fără ajutorul dumitale.

— De asta mă îndoiesc, zise el, și fața îi deveni brusc calmă și posomorâtă. Ai fi încă văduva neconsolată a lui Charles Hamilton, vestită pentru meritele dumitale ca infirmieră. Totuși, s-ar putea ca...

Ea însă nu-l mai asculta; iar se privea mulțumită în oglindă și se gândea că-și va pune pălăria chiar în după-amiaza aceea, când se va duce la spital și va duce flori ofițerilor convalescenți.

Nu înțelese că ultimele cuvinte ale lui Rhett aveau un fond de adevăr. Nu-și dădea seama că el descuiase ușile văduviei ei și îi dăruise libertatea, ca și posibilitatea să eclipseze fetele nemăritate, când epoca ei de succes ar fi trebuit socotită încheiată. Nu-și dădea seama că sfaturile lui o îndepărtaseră de educația primită de la Ellen. Schimbarea fusese treptată, încălcarea unei mici convenții părănd să nu aibă legătură cu nesocotirea alteia, și nici una din ele vreo legătură cu Rhett. Nu vedea că, încurajată de el, călcase câteva din cele mai severe sfaturi ale mamei ei în privința bunelor maniere și că uitase cât se străduise Ellen să facă din ea o adevărată doamnă.

Vedea doar că pălăria era cea mai frumoasă din câte avusese până acum, că n-o costase nici un ban și că Rhett trebuia să fie îndrăgostit de ea, chiar dacă nu voia s-o mărturisească. Și era hotărâtă să găsească un mijloc pentru

a-l face să i-o mărturisească.

A doua zi în fața oglinzii, cu un pieptene în mână și cu gura plină de spelci, Scarlett încerca să-și facă o nouă pieptănătură care, după spusele lui Maybelle de curând întoarsă de la Richmond unde fusese ca să-și vadă bărbatul, se purta mult în capitală. Această pieptănătură se numea "Pisicile, șobolanii și șoarecii" și prezenta multe greutateți. Părul trebuia despărțit în două și așezat în fiecare parte a capului în trei rulouri de mărime descrescândă; cel mai mare de lângă cărare se numea "pisica". "Pisica" și "șobolanul" erau ușor de fixat, dar "șoarecele" nu se lăsa prins de spelci și aluneca mereu, într-un fel exasperant. Totuși, se hotărâse să izbutească fiindcă Rhett venea la cină, și întotdeauna observa și comenta orice inovație în îmbrăcăminte și pieptănătură.

Pe când, cu fruntea plină de broboane de nădușeală, se lupta cu șuvițele bogate și aspre ale părului ei, Scarlett auzi jos în vestibul pași ușori și înțelese că Melanie se întorsese de la spital. Apoi, simțind că cumnata ei suia scările două câte două, rămase o clipă nemișcată. Se în-tâmplase ceva neobișnuit fiindcă, în general, Melanie se mișca demnă ca o cucoană bătrână. Se duse și deschise ușa, și Melanie intră iute, cu fața roșie și speriată, având aerul unui copil vinovat.

Obrajii îi erau plini de lacrimi, pălăria îi atârna pe spate de panglici și crinolina sălta violent. Ținea ceva strâns în mână și, odată cu intrarea ei, odaia se umplu de parfum prost.

— O, Scarlett, strigă ea, închizând ușa și trântindu-se pe pat. E acasă mătușa? Nu? O, slavă Domnului! Scarlett, îmi vine să mor de rușine! Era să leșin și, Scarlett, unchiul Peter are să-i spună mătușii Pitty!

— Ce-are să-i spună?

— Că am vorbit cu... cu acea domnișoară... adică doamnă...

Și, făcându-și vânt cu batista, Melanie încheie:

— Cu femeia aceea cu părul roșu, pe care o cheamă Belle Watling.

— Melly! Cum ai putut face una ca asta! zise Scarlett indignată, privind-o cu ochii holbați.

Belle Watling era femeia cu părul roșu pe care o văzuse pe stradă în prima zi când sosise la Atlanta, și acum ajunsese cea mai vestită femeie din oraș. Multe prostituate năvăliseră la Atlanta în urma armatelor, dar Belle se distingea printre ele din cauza părului ei roșu ca focul și a rochiilor prea elegante și țipătoare. O vedeai rar pe Strada Piersicului sau prin cartierele locuite de lumea bună, dar când apărea, femeile cinstite se grăbeau să treacă pe celălalt trotuar, ca să fie cât mai departe de ea. Și Melanie vorbise cu ea. Nu era de mirare că unchiul Peter era indignat!

— O să mor dacă mătușa Pitty o să afle! Știu bine că o să plângă și o să spună la toți și o să fiu compromisă, zicea Melanie printre suspine. N-a fost vina mea. Scarlett... mi-era milă de ea. Crezi că n-am dreptate?

Pe Scarlett însă nu o interesa latura morală a chestiunii. Ca majoritatea femeilor inocente și de familie bună, murea de curiozitate să afle mai mult despre prostituate.

— Ce voia? Cum vorbește?

— O, făcea greșeli groaznice de gramatică, dar se vedea că se silea să pară distinsă, săraca. Ieșeam din spital și, cum unchiul Peter nu mă aștepta cu trăsura, m-am gândit să vin acasă pe jos. Tocmai când treceam pe lângă curtea Emerson-ilor, am dat peste ea, ascunsă după gard. Slavă Domnului că Emerson-ii sunt la Macon! Și mi-a zis: "Doamnă Wilkes, vă rog să-mi permiteți să vă spun ceva." Nu știu de unde îmi cunoaște numele. Îmi dădeam seama că

ar fi trebuit s-o iau la fugă, dar... Scarlett, părea atât de tristă și... umilă. Și purta o rochie neagră și o pălărie neagră și nu era vopsită deloc și părea foarte cumsecade, doar părul roșu o dădea de gol. Și înainte să-i fi putut răspunde ceva, a zis: "Știi că n-ar trebui să vă vorbesc, dar am încercat să vorbesc cu găscă aia bătrână, cu doamna Elsing, care m-a dat afară din spital."

— A zis chiar "gășca bătrână"? întrebă Scarlett râzând.

— O, nu râde. Nu e caraghios. Se pare că femeia asta a vrut să facă ceva pentru spital... Înțelegi? S-a oferit să vină să îngrijească de bolnavi în fiecare dimineată, dar firește doamnei Elsing trebuie să-i fi venit rău auzind propunerea ei și a dat-o afară. Pe urmă mi-a zis: "Și eu vreau să fac ceva. Nu sunt oare o confederată la fel ca și dumneavoastră?" Și, Scarlett, m-a emoționat faptul că voia să facă și ea ceva. Știi, nu trebuie să fie prea rea dacă vrea să ajute *cauza*. Nu crezi că am dreptate?

— Pentru Dumnezeu, Melly, ce importanță are dacă ai sau nu dreptate?

— Mi-a spus că a văzut cum se duc cucoanele la spital și s-a gândit că eu... că par bună, așa că m-a oprit. Avea niște bani și voia să-i iau și să-i întrebunțez la spital și să nu spun nimănui de unde îi am. Mi-a spus că doamna Elsing s-ar opune dacă ar ști de unde vin banii. De unde vin banii! Atunci mi-a venit să leșin! Și eram atât de tulburată și voiam să plec, încât am zis doar: "O, da, ce frumos din partea dumitale", sau ceva tot așa de idiot, și mi-a surâs zicând: "V-ați purtat într-adevăr creștinește!" și mi-a vârât batista asta murdară în mână. Pfff! Ia vezi cum miroase!

Melanie arată o batistă bărbătească murdară și foarte parfumată, în care erau înnodate câteva monede.

— Tocmai îmi mulțumea și-mi spunea că o să-mi mai aducă bani în fiecare săptămână, când unchiul Peter a sosit și m-a văzut, urmă Melly izbucnind în lacrimi și-și puse capul pe pernă. Și când a văzut cu cine eram, a țipat la mine, Scarlett... Nimeni n-a țipat până acum la mine. Și mi-a zis: "Suie-te imediat în t'ăsu'ă!" L-am ascultat, și tot drumul până acasă m-a ocărât, și nu m-a lăsat să-i explic, și zicea că are să mă spună mătușii Pitty. Scarlett, te rog, du-te jos și roagă-l să nu-i spună. Poate că pe tine o să te asculte. Mătușa Pitty o să moară dacă ar afla doar că m-am uitat la femeia aceea. Vrei?

— Da, vreau. Dar să vedem câți bani sunt aici. Pare greu.

Desfăcu nodul și un pumn de monede de aur căzu pe pat.

— Scarlett, sunt cincizeci de dolari! Și încă de aur! strigă Melanie speriată, numărând piesele strălucitoare. Spune-mi, crezi că e bine să întrebunțăm pentru bolnavii noștri acest fel de... adică bani câștigați...în felul acesta? Nu crezi că Dumnezeu va înțelege că ea voia să facă un bine și nu va ține seama că sunt bani murdari? Când mă gândesc de câte lucruri e nevoie la spital...

Scarlett însă nu o mai asculta. Se uita la batista murdară și simțea cum o cuprinde furia și un sentiment de umilire. În colțul batistei era o monogramă cu inițialele R.K.B. În sertarul de sus al scrinului avea o batistă la fel cu aceasta, pe care i-o împrumutase doar ieri Rhett Butler ca să înfășoare cozile florilor de câmp pe care le culeseseră. Se gândise să i-o dea înapoi când va veni seara la cină.

Deci Rhett o vedea pe nemernica asta și îi dădea bani! De acolo venea contribuția pentru spital. Bani câștigați prin forțarea blocadei! Și când te gândești că Rhett are îndrăzneala să privească o femeie cinstită în față, după ce a fost la ființa aceea! Și când te gândești că-l crezuse îndrăgostit de ea! Asta dovedea că nu e adevărat.

Femeile stricate și tot ce era în legătură cu ele formau o problemă misterioasă care o revolta pe Scarlett. Știa că bărbații mergeau la femeile astea

pentru scopuri de care nici o femeie cinstită nu trebuie să vorbească... sau dacă vorbește, trebuie s-o facă în șoaptă și prin aluzii doar. Crezuse întotdeauna că numai bărbații ordinari se duc la femeile stricate. Până acum nu-i venise în cap că și bărbații bine – adică bărbați pe care-i întâlnise prin familii bune și cu care dansase – pot face asemenea lucruri. Asta îi deschidea un câmp cu totul nou pentru reflecții, și se simți îngrozită. Poate că toți bărbații fac la fel! Destul de rău că își silesc soțiile să comită acte atât de indecente, dar să caute femei stricate și să le plătească pentru astfel de servicii! O, bărbații sunt toți scârboși, și Rhett Butler e cel mai scârbos dintre toți!

O să ia batista lui, și o să i-o arunce în față, și o să-l dea afară, și n-o să-i mai vorbească niciodată. Nu, nu putea face asta. Niciodată nu va trebui să-i arate că știe de existența femeilor stricate, cu atât mai mult cu cât aflase că el se duce la ele. O doamnă nu poate face așa ceva.

"O!" se gândi ea furioasă. "Dacă n-aș fi femeie de lume, ce nu i-aș spune eu ticălosului acestuia!"

Făcând batista ghem, coborî scările la bucătărie ca să-l caute pe unchiul Peter. Trecând pe lângă mașina de gătit, aruncă batista în foc și, stăpânită de o furie neputincioasă, o privi cum arde.

Capitolul XIV

La începutul verii anului 1863, inimile sudiștilor erau pline de nădejde. În ciuda tuturor lipsurilor și greutăților, în ciuda speculanților și atâtor calamități, în ciuda morților, bolilor și suferințelor care nu ocoliseră aproape nici o familie, sudiștii spuneau iarăși: "Încă o victorie și războiul s-a sfârșit!" – și o spuneau cu mai multă siguranță și bucurie ca vara trecută. Yankeeii fuseseră dârzi, dar Sudul le va veni în fine de hac.

În 1862, Crăciunul fusese o sărbătoare fericită la Atlanta și în tot Sudul. Confederația repurtase o victorie zdrobitoare la Fredericksburg, și yankeii aveau morți și răniți cu miile. De sărbători, toată lumea petrecuse și se bucurase că lucrurile luau o întorsătură fericită. Armata Confederației devenise o armată de soldați încercați; generalii își dovediseră meritele și toată lumea știa că în primăvară, la reluarea ostilităților, yankeii vor fi zdrobiți odată pentru totdeauna.

Primăvara sosi și luptele reîncepură. În luna mai confederații mai câștigă o victorie, la Chancellorsville. Sudiștii nu mai puteau de bucurie.

Foarte aproape, chiar în Georgia, o incursiune a cavaleriei Uniunii se transformă într-un triumf pentru confederați. Oamenii râdeau încă și acum și se băteau pe umăr zicând: "Da, domnule! În clipa când bătrânul Nathan Bedford Forrest va porni, s-a terminat cu ei!" Către sfârșitul lunii aprilie, colonelul Streight, cu o mie opt sute de cavaleriști yankei, intrase în Georgia și se îndrepta spre Roma, un mic orașel așezat la ceva mai mult de șaizeci de mile spre nord de Atlanta. Voiau să taie calea ferată dintre Atlanta și Tennessee, care era de o importanță vitală, și apoi s-o pornească spre sud, la Atlanta, ca să distrugă fabricile și depozitele de materiale de război concentrate în acest oraș, considerat orașul-cheie al Confederației.

Era o lovitură îndrăzneță și, fără Forrest, Sudul ar fi plătit scump. Cu de trei ori mai puțini oameni – dar ce oameni și ce călăreți! – Forrest pornise după ei, îi atacase înainte să ajungă la Roma, îi hărțuise zile și nopți întregi și, în sfârșit, capturase întreaga trupă.

Vestea acestei victorii ajunsese la Atlanta aproape în același timp cu vestea victoriei de la Chancellorsville, și orașul fusese cuprins de înflăcărare și

bucurie. Poate că Chancellorsville fusese o victorie mai importantă, dar capturarea cavaleriei lui Streight îi acoperise pe yankei de ridicol.

"Nu, domnilor, mai bine nu s-ar juca cu bătrânul Forrest", ziceau veseli cei din Atlanta, povestind de nenumărate ori întâmplarea.

Steaua Confederației părea tot mai norocoasă și lumea era încântată. Era adevărat că, sub comanda generalului Grant, yankeii asediau Vicksburgul încă de la mijlocul lunii mai. Era adevărat că sudiștii suferiseră o mare pierdere când Stonewall Jackson fusese rănit de moarte la Chancellorsville. Era adevărat. Atlanta pierduse pe unul din fiii ei cei mai capabili și mai viteji, pe generalul T.R.R. Cobb, care fusese omorât la Fredericksburg. Era însă cu neputință ca yankeii să mai suporte înfrângeri ca acelea de la Fredericksburg și de la Chancellorsville. Vor fi siliți să cedeze, și atunci războiul va înceta.

În primele zile ale lui iulie se zvonii și pe urmă se confirmă prin depeșe că Lee înainta în Pennsylvania. Lee în teritoriu dușman! Lee forțând victoria! Era ultima bătălie a războiului!

Atlanta părea să-și piardă mințile de entuziasm, de plăcere și de sete de răzbunare. Acum yankeii vor ști ce înseamnă să se poarte război pe propriul lor teritoriu. Acum vor ști ce înseamnă ca lanurile să fie pustiite, vitele furate, casele arse, bătrânii și băieții târați în închisori și femeile și copiii lăsați să moară de foame.

Toată lumea știa ce făcuseră yankeii în Missouri, Kentucky, Tennessee și Virginia. Chiar și tângii puteau povesti cu ură și cu teamă grozăviile pe care le făcuseră yankeii în ținuturile cucerite. Atlanta era plină de refugiați din Tennessee, din părțile de răsărit, și fiecare auzise prin ce suferințe trecuseră. În partea aceea partizanii Confederației erau în minoritate și războiul îi lovise crunt, așa cum se întâmplase în toate statele de frontieră, deoarece vecinii se pârau unul pe altul și frații se omorau între ei. Refugiații doreau să audă că Pennsylvania e în flăcări, și era o știre care făcea plăcere chiar și celor mai blânde dintre cucoanele bătrâne.

Când se auzi însă că Lee nu îngăduia nimănui să se atingă de proprietățile din Pennsylvania, instituind pedeapsa cu moartea pentru jaf și punând armata să plătească tot ce rechiziționa, a fost nevoie de tot respectul pe care generalul Lee și-l câștigase pentru ca să nu-și piardă popularitatea. Să interzică oamenilor să intre în bogatele antrepozite ale acestui stat prosper? Ce-l apucase pe generalul Lee? Când soldații noștri sunt înfometați și au nevoie de ghete, de haine și de cai!

Un bilet scurt, primit de doctor de la Darcy Meade, unica informație sigură venită la Atlanta în aceste prime zile ale lui iulie, trecu din mână în mână și trezi o indignare crescândă.

"Dragă tată, n-ai putea să-mi faci rost de o pereche de cizme? De două săptămâni umblu în picioarele goale și nici nu am speranța să capăt vreo pereche. Dacă n-aș avea picioare așa de mari, aș putea lua cizme de la yankeii morți, așa cum fac camarazii mei, însă n-am găsit încă un yankeu cu picioare ca ale mele. Dacă-mi faci rost, să nu mi le trimiți prin poștă. Mi le-ar fura cineva, și nici nu ar fi de mirare. Suie-l pe Phil în tren și trimite-le cu el. Îți scriu în curând unde vom fi. Acum nu știu decât că ne îndreptăm spre nord. Suntem în Maryland și toată lumea spune că mergem în Pennsylvania.

Tată, credeam că le vom face și noi yankeilor ce ne-au făcut ei nouă, dar generalul a zis "Nu" și, în ceea ce mă privește, nu vreau să fiu împușcat numai pentru a fi dat foc casei unui yankeu. Tată, azi am trecut prin niște lanuri de porumb, cum rar ai văzut. Trebuie să recunosc că la noi nu crește așa porumb. Trebuie să recunosc că am cam prădat puțin, deoarece eram flămânzi toți, dar nu e nimic dacă n-o să afle generalul. Numai că porumbul ne-a făcut

rău. Toți camarazii erau bolnavi de dizenterie, și porumbul le-a înrăutățit starea. E mai ușor să umbli cu o rană la picior decât cu dizenterie. Te rog, tată, caută de-mi găsește niște cizme. Acum sunt căpitan, și un căpitan ar trebui să aibă cizme, chiar dacă n-are uniformă nouă și nici epoleți."

Deci armata era în Pennsylvania, și numai asta avea importanță! Încă o victorie, și războiul se va sfârși. Și atunci Darcy Meade va avea câte perechi de cizme va dori, și soldații se vor întoarce acasă, și toată lumea va fi iarăși fericită. Ochii doamnei Meade se umeziră văzând în închipuire cum se va întoarce acasă fiul ei, ca să nu mai plece niciodată.

În ziua de 3 iulie, o liniște se abătu asupra firelor telegrafice care făceau legătura cu nordul, o liniște care dăinui până în mijlocul zilei de 4 iulie, când vești fragmentare și contradictorii începură să sosească la statul major din Atlanta. Se dăduse o bătălie grea în Pennsylvania, lângă un orașel numit Gettysburg, o bătălie mare la care luase parte toată armata lui Lee, concentrată acolo. Veștile erau nesigure, soseau încet fiindcă lupta se dăduse pe teritoriu inamic și trebuiau să treacă întâi prin Maryland, de unde se transmiteau la Richmond și apoi la Atlanta.

Nesiguranța creștea și groaza începu să pună stăpânire pe oraș. Nimic nu era mai rău decât să nu știi ce s-a întâmplat. Familiile care aveau fii pe front se rugau lui Dumnezeu ca aceștia să nu fie în Pennsylvania; cei care știau însă că rudele lor erau în același regiment cu Darcy Meade se prefăceau tari și afirmau că e o cinste să participe la o mare bătălie care urma să-i distrugă complet pe yankei.

În casa mătușii Pitty, cele trei femei se priveau una pe alta cu o groază pe care nu o puteau ascunde. Ashley era în același regiment cu Darcy.

În ziua de 5 iulie sosiră vești proaste, nu din nord ci din vest. Vicksburgul căzuse, după un lung și crunt asediu, și aproape tot fluviul Mississippi, de la St. Louis până la New Orleans, era în mâinile yankeilor. Confederația fusese tăiată în două. În alte împrejurări vestea acestui dezastru ar fi fost motiv de teamă și de jale la Atlanta, dar acum nimeni nu se gândea la Vicksburg. Se gândeau cu toții la Lee cum forța izbânda în Pennsylvania. Pierderea Vicksburgului n-avea să fie o catastrofă, dacă Lee va câștiga în răsărit. Acolo se aflau Philadelphia, New Yorkul, Washingtonul. Cucerirea acestor orașe va paraliza Nordul și va compensa din plin înfrângerea de pe Mississippi.

Ceasurile treceau încet și norul negru al nenorocirii acoperea orașul întunecând parcă soarele, încât lumea se uita în sus la cer, mirată că e senin și albastru în loc să fie negru și plin de nori. Pretutindeni femeile se adunau grupuri, grupuri, pe verande, pe alei, chiar în mijlocul străzilor, spunându-și una alteia că lipsa de știri e un semn bun, încercând să se liniștească una pe alta și să se arate curajoase. Dar ca niște lilieci repezindu-se pe străzile liniștite în zbor grăbit, se răspândeau zvonuri îngrozitoare. Se spunea că Lee ar fi fost omorât, că bătălia e pierdută și că vor sosi niște liste nesfârșite cu numele morților și răniților. Deși lumea încerca să nu creadă, populația unor cartiere întregi cuprinse de panică năvălea în centrul orașului, spre sediile ziarelor, spre cartierul general, cerând vești, orice fel de vești, chiar și vești rele.

În fața gării se adunase o mulțime de oameni, sperând să afle ceva de la trenurile care soseau; tot așa și în fața oficiului telegrafic, în fața cartierului general și în fața ușilor încuiate ale redacțiilor ziarelor. Erau mulțimi ciudat de liniștite, care creșteau încet, încet. Nimeni nu vorbea. Din când în când, se auzea vocea pițigăiată a câte unui bătrân care cerea vești, și mulțimea în loc să se enerveze devenea parcă și mai tăcută de câte ori auzea cum se repetă: "Nici o telegramă din Nord; se știe doar că s-a mai dat o bătălie." Șirul de femei pe jos sau în trăsurile se mărea din ce în ce mai mult. Căldura tuturor acestor

trupuri înghesuite și praful care se ridica de sub picioarele nerăbdătoare erau înăbușitoare. Femeile nu spuneau nimic, dar chipurile palide și grave vorbeau cu o elocință mută, mai impresionantă decât vaietele.

Aproape că nu era casă în oraș care să nu fi trimis un fiu, un frate, un tată, un logodnic sau un soț la această luptă. Fiecare se aștepta să audă că moartea îi cernise casa. Fiecare se aștepta la moarte. Dar nu se aștepta la înfrângere. Alungau acest gând din minte. Poate că bărbații lor zăceau acum, trăindu-și ultimele clipe, pe iarba arsă de soare a dealurilor din Pennsylvania. Poate chiar în clipa aceasta rândurile soldaților sudiști erau secerate ca grâul sub grindină, dar cauza pentru care luptau va rămâne veșnic vie. Poate că mureau cu miile, dar mii de alți oameni în uniforme cenușii vor răsări din pământ, ca să le ia locul, cu strigătul rebelilor pe buze. Nimeni nu știa de unde vor veni oamenii aceștia. Știa doar, și pentru ei era o certitudine tot atât de sigură ca și existența unui Dumnezeu drept în cer, că Lee putea face minuni și că armata din Virginia era invincibilă.

Scarlett, Melanie și Pittypat ședeau în trăsură, cu coșul coborât, în fața redacției ziarului "Buletinul Cotidian", adăpostindu-se sub umbreluțe. Măinile lui Scarlett tremurau într-atâta încât umbreluța îi tot sălta deasupra capului; Pitty era atât de emoționată încât nasul i se înfiora, ca la iepuri, dar Melanie era ca o stană de piatră; pe măsură ce timpul trecea, ochii ei negri se făceau din ce în ce mai mari. În două ore nu deschisese decât o singură dată gura, când, scoțând o sticlută de săruri din poșetă, i-o dăduse mătușii sale. Și pentru prima dată în viață, îi vorbise puțin răstit:

— Ia asta, mătușă, dacă-ți vine rău. Dar te previn că dacă leșini, are să te ducă acasă doar unchiul Peter, fiindcă eu nu plec de-aici până nu aflu despre... până nu aflu ceva. Și n-am s-o las nici pe Scarlett să plece de lângă mine.

Scarlett n-avea nici o intenție să plece; voia să fie acolo unde va putea afla vreo știre despre Ashley. Nu, chiar dacă domnișoara Pitty ar muri, n-ar pleca din locul acela. Acum Ashley se lupta, poate chiar în clipa aceea murea, și redacția ziarului era singurul loc de unde putea afla adevărul.

Se uită la mulțimea adunată și își recunoscuse prietenele și vecinii: doamna Meade cu pălăria pusă strâmb, la braț cu Phil, fiul ei de cincisprezece ani, domnișoarele McLure încercând să-și mascheze dinții ieșiți în față sub buzele tremurătoare, doamna Elsing dreaptă ca o mamă spartană, manifestându-și emoția doar prin șuvițe de păr cărunt desfăcute care atârnavă din coc, Fanny Elsing palidă ca o stafie (sigur că Fanny nu era așa de îngrijorată pentru fratele ei Hugh; avea oare un adorator pe front, de care nimeni nu aflase?). Doamna Merriwether ședea în trăsură și mângâia mâna fiicei sale, Maybelle. Sarcina acesteia se vedea așa de mult, încât era o rușine să apară în public, chiar dacă-și drapase șalul împrejurul trupului. De ce era atât de îngrijorată? Nimeni nu auzise ca trupele din Louisiana să fi fost trimise în Pennsylvania. Probabil că zuavul ei mic și păros era la adăpost în Richmond.

Deodată mulțimea se mișcă și cei ce erau pe jos se dădură la o parte ca să-i facă loc lui Rhett Butler, care se îndrepta călare spre trăsură mătușii Pitty. Scarlett își zise în gând: "Ce curaj are să vină aici în momentul acesta, când puțin ar lipsi ca mulțimea să nu-l sfâșie în bucăți fiindcă nu e în uniformă militară!" Iar când îl văzu aproape, se gândi că ar putea fi ea prima care să-l sfâșie. Cum de îndrăznea să călărească pe calul acela splendid, încălțat cu cizme strălucitoare, îmbrăcat în haine albe de olandă, cu aspectul atât de sănătos și de bine hrănit, fumând o țigară scumpă – pe când Ashley și ceilalți se băteau cu yankeii, desculți, asudați, înfomețați, bolnavi?

Pe când înainta prin mulțime, îl urmăreau priviri încărcate de ură. Bătrânii mormăiau în barbă, iar doamna Merriwether, care nu se temea de nimic, se sculă în picioare în trăsură și zise clar: "Speculantul!", pe un ton care făcea ca vorba asta să fie cea mai usturătoare și mai veninoasă ocară. Rhett se făcea că nu observă; le salută pe Melly și pe Pitty scoțându-și pălăria și, apropiindu-se de Scarlett, se aplecă și-i șopti:

— Nu crezi că ar fi cazul ca doctorul Meade să ne țină obișnuitul său discurs despre victoria pe care am câștigat-o și care împodobește ca un vultur drapelele noastre?

Cu nervii încordați de emoție, Scarlett se întoarse spre el ca o pisică infuriată. Era gata-gata să-i spună câteva vorbe usturătoare, dar cu un gest el o opri zicând cu voce tare:

— Am venit să vă spun, doamnelor, că vin de la marele cartier general și că s-au primit liste de morți și răniți.

Un murmur se ridică din preajmă, și mulțimea începu să se agite vrând s-o ia la goană pe strada. Whitehall, spre marele cartier general.

— Nu plecați, strigă el, ridicându-se în șa cu brațul întins. Listele au fost trimise la amândouă ziarele și acum se tipăresc. Rămâneți pe loc!

— O, domnule Butler, exclamă Melly, întorcându-se spre el cu ochii plini de lacrimi, ce drăguț ai fost că ai venit să ne spui! Când vor fi afișate?

— Din clipă în clipă. Au fost date ziarelor acum o jumătate de ceas. Maiorul însărcinat cu treaba asta n-a vrut să se afle înainte de a fi tipărite, de teamă ca mulțimea să nu-i distrugă birourile, încercând să capete vești. Ah, priviți!

Fereastra laterală a redacției se deschise și apărură o mână cu un teanc de corecturi lungi și înguste, mânjite cu cerneală proaspătă și acoperite cu nume scrise strâns unele lângă celelalte. Lumea începu să se bată pentru ele, rupând foile în două, cei ce le obțineau căutând să iasă din mulțime ca să le citească, iar cei dinapoi împingând și strigând: "Lăsați-mă să trec!"

— Ține-mi calul, zise Rhett scurt, sărind jos și aruncând hățurile unchiului Peter.

Văzură prin mulțime umerii lui lați, pe rând își făcea drum împingând brutal lumea din jur. Curând se întoarse cu vreo șase foi în mână. Una i-o dădu Melaniei, iar pe celelalte le împărți doamnelor din trăsurile cele mai apropiate, domnișoarelor McLure, doamnei Meade, doamnei Merriwether, doamnei Elsing.

— Repede, Melly, strigă Scarlett cu gâtul strâns de emoție, văzând exasperată că mâinile lui Melly tremurau așa de tare încât nu putea citi.

— Ia-o, șopti Melly, și Scarlett i-o smulse.

La W. Unde sunt cei cu W? O, erau aici, jos, pline de pete de cerneală.

— White, citi ea cu glasul tremurat, Wilkins... Vinn... Zebulon... O, Melly, nu e! Nu e pe listă. Doamne, Dumnezeu, mătușă! Melly, sărurile! Ține-o, Melly!

Melly, plângând de bucurie fără să-i pese că se uita lumea la ea, înălță capul lui Pitty care-i căzuse pe umăr și-i duse sticluța la nas. Scarlett, cu sufletul plin de bucurie, o susținea pe bătrâna și grasa domnișoară. Ashley trăia! Și nu era nici rănit! Ce bun a fost Dumnezeu că nu l-a luat! Ce...

Auzi un geamăt înăbușit. Se întoarse și o văzu pe Fanny Elsing punându-și capul pe pieptul mamei ei. Lista de morți și răniți zbură și căzu jos, în fundul trăsurii. Gura cu buze subțiri a doamnei Elsing tremura; o luă pe fiica ei în brațe și zise vizitiului, cu voce calmă:

— Acasă! Repede!

Scarlett își aruncă ochii pe listă: Hugh Elsing nu figura pe ea. Fanny trebuie să fi avut un adorator care acum murise. Mulțimea se dădu în lături,

tăcută, ca să lase să treacă trăsura Elsing-ilor, urmată la o mică distanță de cabrioleta mică, trasă de un poney, a domnișoarelor McLure. Domnișoara Faith mâna, cu fața ca de piatră, și de data asta buzele îi acopereau dinții. Domnișoara Hope, pe al cărei chip se putea citi moartea, ședea dreaptă ținându-se strâns de fusta surorii ei. Arătau ca două femei foarte bătrâne. Frățiorul lor mai mic, Dallas, pe care-l adorau, era singura rudă a celor două fete bătrâne în această lume. Și acum Dallas nu mai era.

— Melly, Melly! strigă Maybelle, veselă. René e bine! Și Ashley, de asemenea! O, slavă Domnului!

Șalul îi căzuse de pe umeri și starea ei era acum mai vizibilă, dar de data asta nici ei, nici doamnei Merriwether nu le păsa.

— O, doamnă Meade, René... și deodată vocea i se schimbă: Melly, privește!... Doamnă Meade, te rog! Darcy nu e...?

Doamna Meade ținea ochii plecați în jos și nu-și înălță capul când își auzi numele; chipul micului Phil de lângă ea era însă destul de expresiv.

— Haide; haide, mamă, zise el, neștiind ce să facă.

Doamna Meade își ridică încet capul și întâlni privirea Melaniei.

— N-o să-i mai trebuiască cizme acum, zise ea.

— O, scumpa mea! strigă Melly începând să plângă.

O împinse pe mătușa Pitty spre Scarlett, se dădu jos din trăsură și se îndreptă spre aceea a doamnei Meade.

— Mamă, mă ai și pe mine, zise Phil, făcând un efort disperat să aline durerea femeii cu fața descompusă de lângă el. Și dacă mi-ai da voie, m-aș duce și i-aș omorî pe toți yank...

Doamna Meade îl apucă de braț, ca și cum ar fi vrut să nu-i dea drumul niciodată, și zise: "Nu!" cu glasul sugrumat; apoi păru că se îneacă.

— Phil Meade, taci din gură, îi porunci Melanie, suindu-se în trăsură lângă doamna Meade și luând-o în brațe. Crezi că mult o să-i ajute mamei tale dacă te-ai duce să fii și tu împușcat? Așa prostie n-am mai auzit. Du-ne acasă. Repede!

Se întoarse spre Scarlett, pe când Phil apuca hățurile.

— Imediat ce o duci pe mătușa Pitty acasă, vino la doamna Meade. Domnule căpitan Butler, poți să-l anunți pe doctor? E la spital.

Trăsura porni prin mulțimea care se împrăștia. Unele femei plâneau de bucurie, dar cele mai multe prea erau năucite ca să-și dea seama de grelele lovituri ce se abătuseră asupra lor. Scarlett se aplecă peste listele pătate, parcurse în grabă, ca să găsească nume cunoscute. Acum când Ashley era teafăr, se putea gândi și la alții. O, ce lungă era lista! Ce greu tribut a trebuit să plătească Atlanta și toată Georgia.

Doamne sfinte! "Calvert-Raiford, locotenent". Raif! Deodată își aminti de ziua, de mult trecută, când fugiseră împreună, dar se hotărâseră să se întoarcă pe înserate, fiindcă li se făcuse foame și le era teamă de întuneric.

"Fontaine-Joseph K., soldat." Micul Joe, care avea o fire atât de supărăcioasă. Și Sally abia a născut!

"Munroe-La Fayette, căpitan." Și Lafe se logodise cu Cathleen Calvert. Sărmana Cathleen! A suferit o îndoită pierdere, și fratele și logodnicul. Dar Sally a pierdut mai mult – fratele și soțul.

O, era prea înspăimântător. Îi era aproape teamă să citească mai departe. Mătușa Pitty râsufla greu și suspina pe umărul ei; destul de brutal, Scarlett o împinse într-un colț al trăsurii și continuă să citească.

Doamne... nu poate să fie de trei ori numele Tarleton pe lista asta! Poate că tipograful, în grabă, a repetat numele din greșeală. Dar nu, iată: "Tarleton-Brenton, locotenent." "Tarleton-Stuart, caporal." "Tarleton-Thomas, soldat." Și Boyd, mort în primul an al războiului era înmormântat cine știe

unde în Virginia. Toți băieții Tarleton muriseră. Tom, și gemenii cu picioarele lor lungi și cu obiceiul lor de a bârfi și a face farse, și Boyd cu grația unui profesor de dans și limba de viespe.

Nu mai putea citi. Nu mai voia să afle dacă mai erau pe listă și alții dintre tinerii cu care crescuse, dansase, flirtase, cu care se sărutase. Ar fi vrut să plângă, să facă ceva care să descleșteze gheara de fier care i se înfîgea în gâtlej.

— Îmi pare rău, Scarlett, zise Rhett.

Ea îl privi. Uitase că era acolo.

— Sunt mulți dintre prietenii dumitale?

Ea dădu din cap și vorbi cu greu:

— Aproape din fiecare familie din comitat... și toți... toți trei Tarleton-ii.

Chipul lui era calm, puțin întunecat. Ochiul își pierduseră expresia ironică.

— Și nu s-a terminat încă, zise el. Sunt doar primele liste, și sunt incomplete. Măine va sosi una mai lungă.

Coborî glasul, ca cei de lângă trăsura să nu-l audă:

— Scarlett, generalul Lee a pierdut probabil bătălia. Am auzit la cartierul general că s-a retras spre Maryland.

Scarlett se uită la el cu ochii speriați, dar nu din cauza înfrângerii lui Lee. Liste mai lungi mâine! Măine! Nu se gândise la a doua zi, atât fusesse de fericită că numele lui Ashley nu era pe lista de azi. Măine. Poate chiar în clipa asta e mort, și ea nu va afla decât mâine, sau chiar de mâine într-o săptămână.

— O, Rhett, de ce trebuie să fie războaie? Ar fi fost mult mai bine ca yankeii să ne despăgubească pentru negri... sau ca noi să le fi dat negrii pe gratis, decât să se fi întâmplat asta.

— Nu e vorba de negri, Scarlett. Ei sunt doar pretextul. Întotdeauna vor fi războaie; fiindcă oamenilor le plac războaiele. Femeilor nu, dar bărbaților da... războaiele, și dragostea femeilor.

Gura lui schiță vechiul zâmbet. Fața își pierduse gravitatea. Își scoase din cap panamaua largă.

— La revedere. Mă duc să-l caut pe doctorul Meade. Îmi închipui că n-o să-și dea imediat seama de ironia sorții, care face ca tocmai eu să-i anunț moartea fiului său. Dar mai târziu o să-și amintească cu ură că un speculant i-a adus vestea morții unui erou.

Scarlett o culcă pe domnișoara Pitty, după ce-i dădu să bea o băutură caldă, le lăsă pe Prissy și pe bucătăreasă să aibă grijă de ea și se duse la familia Meade. Doamna Meade era sus cu Phil și aștepta să se întoarcă bărbatul ei, iar Melanie ședea în salon, vorbind încet cu un grup de vecine care veniseră să-și manifeste compătimirea. Cu acul și cu foarfecele în mână, transforma o rochie de doliu pe care doamna Elsing i-o împrumutase doamnei Meade. Casa era plină de mirosul acru de vopsea, căci în bucătărie, în cazanul cel mare plin de vopsea neagră de casă, bucătăreasa amesteca plângând în hohote hainele puse la vopsit.

— Ce mai face? întrebă încet Scarlett.

— Nici o lacrimă, zise Melanie. E groaznic când femeile nu pot plânge. Nu înțeleg cum bărbații pot suferi o durere fără să plângă. Probabil fiindcă sunt mai tari și mai curajoși ca femeile. Spune că se duce singură în Pennsylvania, ca să-l aducă acasă. Doctorul nu poate părăsi spitalul.

— Are să fie îngrozitor pentru ea. De ce nu se duce Phil?

— Se teme să nu se înroleze dacă-l scapă din ochi. Vezi doar cât e de voinic pentru vârsta lui, și acum primesc tineri de la șaisprezece ani.

Unul câte unul, vecinii se retraseră, nevoind să fie de față când se va întoarce doctorul. Scarlett și Melanie rămaseră singure în salon, ocupate cu cusutul. Melanie părea tristă dar calmă, deși lacrimi picurau pe pânza pe care

o ținea în mâini. Firește, nu-și închipuia că se putea ca bătălia să continue încă, și că Ashley putea fi mort chiar în clipa asta. Cu inima strânsă de groază, Scarlett nu știa dacă trebuie să-i spună Melaniei ce auzise de la Rhett pentru ca să aibă o îndoielnică mângâiere văzându-i durerea, sau să păstreze secretul pentru sine. În sfârșit, hotărî să tacă. N-ar fi bine ca Melanie să o știe prea îngrijorată de soarta lui Ashley. Mulțumea lui Dumnezeu că toți ceilalți, inclusiv Melly și Pitty, fuseseră prea preocupați de propriile lor griji ca să remarcă purtarea ei.

După ce cusură o vreme în tăcere, auziră zgomot afară și, dând perdelele la o parte, îl văzură pe doctorul Meade descălecând. Cu umerii aduși, mergea ținând capul atât de aplecat, încât barba căruntă i se întindea pe piept ca un evantai. Intră încet în odaie, își puse jos geanta, le sărută în tăcere pe cele două femei și sui scările încet, cu pasul obosit. Peste o clipă Phil coborî, un băiețandru stângaci, cu brațe și picioare prea lungi. Cele două femei încercară să intre în vorbă cu el, dar băiatul ieși pe verandă, se așeză pe prima treaptă a scărilor și-și luă capul în mâini.

Melly oftă.

— E furios fiindcă nu vor să-l lase să se ducă să se bată cu yankeii. Are numai cincisprezece ani! O, Scarlett, ce minunat trebuie să fie să ai un astfel de fiu!

— Și să ți-l omoare? întrebă Scarlett răstită, cu gândul la Darcy.

— Ar fi mai bine să ai un fiu chiar dacă ți-l omoară, decât să nu ai nici unul, zise Melanie cu vocea sugrumată de emoție. Tu nu înțelegi, Scarlett, fiindcă îl ai pe micul Wade, dar eu... O, Scarlett, ce mult aș vrea să am un copil! Știu că trebuie să ți se pară rușinos că spun asta așa, pe față, dar e adevărat, și toate femeile vor același lucru, și tu o știi bine.

Scarlett se abținu să nu râdă ironic.

— Dacă Dumnezeu vrea ca Ashley să moară, îmi închipui că aș avea astfel puterea să suport durerea, deși dacă moare el aș prefera să mor și eu. Dar n-aș putea răbda moartea lui dacă n-aș avea... dacă n-aș avea un copil de la el, cu care să-mi alin durerea. O, Scarlett, ce fericită ești tu! Deși l-ai pierdut pe Charlie, îl ai pe fiul lui. Iar dacă Ashley moare, eu n-o să am nimic. Scarlett, iartă-mă, dar uneori eram atât de geloasă pe tine...

— Geloasă, pe mine? exclamă Scarlett, cu un sentiment de vinovăție.

— Fiindcă ai un fiu, și eu nu am. Uneori îmi închipuiam că Wade e al meu, fiindcă e groaznic să nu ai copil.

— Fleacuri! zise Scarlett, ușurată.

Aruncă o privire iute femeii micuțe, cu chipul îmbujorat aplecat peste lucrul ei. Poate că Melanie dorea să aibă copii, dar nu avea un trup făcut ca să-i poarte. Era doar puțin mai înaltă ca o fetiță de doisprezece ani, cu șolduri înguste ca de copil și aproape fără sâni. Numai gândul că Melanie ar putea să aibă un copil îi făcea silă lui Scarlett. Dacă Melanie ar avea un copil de la Ashley, ar fi ca și cum i-ar fi luat lui Scarlett ceva ce-i aparținea.

— Iartă-mă, te rog, pentru ceea ce am spus despre Wade. Știi ce mult îl iubesc. Nu ești supărată pe mine, nu-i așa?

— Nu fi proastă, zise Scarlett, sec. Și du-te pe verandă să vezi ce poți face pentru Phil. Plânge.

Capitolul XV

Armata, împinsă înapoi în Virginia, își ocupă poziția de iarnă pe râul Rapidan – o armată obosită și epuizată după bătălia de la Gettysburg. Înainte de Crăciun, Ashley veni acasă în permisie. Scarlett, care nu-l mai văzuse de

doi ani, se sperie de intensitatea sentimentului pe care-l avea pentru el. În salonul de la Doisprezece Stejari, când asistasese la căsătoria lui cu Melanie, crezuse că niciodată nu-l va putea iubi cu o intensitate mai sfâșietoare ca atunci. Acum însă știa că sentimentele ei din noaptea aceea îndepărtată nu fuseseră decât ciuda unui copil răsfățat când i se refuză o jucărie. Astăzi îl iubea cu o dragoste mult mai puternică, întărită de îndelungatele ei visări și amplificată de nevoia de a o ține ascunsă.

În uniformă ponosită și peticită, cu părul blond pe care soarele de vară îl mai decolorase puțin, Ashley Wilkes era un om foarte deosebit de tânărul indolent, cu ochii visători, pe care îl iubise cu disperare înainte de război. Era de o mie de ori mai impresionant. Slăbise și era ars de soare, și mustața lungă tunsă după moda ofițerilor de cavalerie făcea din el tipul ideal al militarului.

Umbla foarte drept în uniformă lui ponosită, cu pistolul într-un toc vechi și cu teaca sabiei lovindu-se mândră de cizmele înalte cu pintenii tociți. Obișnuința de a comanda îi dăduse un aer de autoritate și de siguranță. Cute aspre începeau să se formeze împrejurul gurii. Umerii lați și strălucirea rece a ochilor săi aveau parcă ceva nou, ciudat. Odinioară fusese indolent și încet, acum era iute ca o pisică la pândă; avea vigilența încordată a omului cu nervii mereu întinși, ca corzile unei viori. Ochii aveau o privire atentă, extenuată; de sub pielea arsă de soare, oasele feței ieșeau în afară. Era tot Ashley al ei cel frumos, dar ce schimbat!

Scarlett plănuise să petreacă Crăciunul la Tara, dar după telegrama lui Ashley nici o forță din lume, nici chiar o poruncă din partea unei Ellen decepționate, n-ar fi putut s-o smulgă din Atlanta. Dacă Ashley ar fi avut de gând să meargă la Doisprezece Stejari, s-ar fi dus repede la Tara ca să fie lângă el, dar le scrisese alor lui să vină la Atalanta, și domnul Wilkes, Honey și India se și grăbiseră să sosească. Să se ducă la Tara și să nu-l vadă după doi ani atât de nesfârșit de lungi! Să nu-i audă glasul, care făcea să-i bată inima mai repede, să nu-i citească în ochi că n-o uitase! Niciodată! Nici chiar pentru toate mamele din lume!

Ashley sosi cu patru zile înainte de Crăciun, cu un grup de tineri din comitat aflați și ei în permisie, un grup foarte redus la număr după Gettysburg. Cade Calvert, slab și jigărit, tușind întruna, era printre ei, ca și doi dintre băieții Munroe, plini de un entuziasm nestăvilit fiindcă era prima permisie ce o căpătau din 1861, și Alex și Tony Fontaine, minunat de beți, de zgomotoși și puși de harță. Grupul urma să aștepte două ceasuri până la trenul următor, și cum trebuia multă diplomație în fiecare clipă ca cei doi Fontaine să nu se bată între ei sau cu lumea din gară, Ashley i-a adus pe toți acasă, la mătușa Pittypat.

— S-ar crede că nu s-au bătut destul în Virginia, zise Cade cu amărăciune, privindu-i pe cei doi frați care se zbârleau ca niște cocoși înghesuindu-se care să o sărute întâi pe mătușa Pitty, emoționată și măgulită în același timp. Dar nu. S-au îmbătat și caută ceartă de când au ajuns la Richmond. Polițiștii de-acolo i-au arestat și, dacă n-ar fi fost Ashley bun de gură, și-ar fi petrecut Crăciunul la închisoare.

Dar Scarlett nu auzea o vorbă din cele ce se spuneau, atât de fericită era că se află din nou în aceeași odaie cu Ashley. Cum putuse oare să creadă în acești doi ani că există și alți bărbați frumoși, fermecători și seducători? Cum putuse să rabde curtea lor când exista Ashley? Acum se întorsese iar acasă, despărțit de ea doar de lățimea covorului din salon, și îi trebuia toată puterea de stăpânire ca să nu izbucnească în lacrimi de fericire de câte ori se uita la el cum ședea pe sofa cu Melly într-o parte, India în cealaltă și Honey rezemată de umărul lui. Numai dacă ar fi avut și ea dreptul să șadă lângă el, cu brațul trecut pe după al lui! Numai dacă i-ar fi putut mângâia mâneca din când în

când, ca să fie sigură că era acolo; să-l țină de mână și să-și șteargă lacrimile de bucurie cu batista lui. Melanie făcea toate astea, fără să-i fie rușine. Prea fericită ca să mai fie timidă și rezervată, se agățase de brațul bărbatului ei și, în ochii, în zâmbetul, în lacrimile ei se citea cât de mult îl iubește! Scarlett era prea fericită, ca să se supere, prea mulțumită ca să fie geloasă. În sfârșit, Ashley se întorsese!

Din când în când își ducea mâna la obraz, acolo unde o sărutase. Simțea din nou emoția pe care i-o dăduse contactul buzelor lui și îi surâdea. Bineînțeles, nu pe ea o sărutase mai întâi. Melly se aruncase în brațele lui, vorbind fără șir, se agățase de el ca și cum n-ar fi vrut să-i dea drumul niciodată. Apoi India și Honey îl îmbrățișară, după ce îl smulseseră din brațele Melaniei. Pe urmă Ashley își sărutase tatăl, cu o demnitate și o căldură care arătau ce puternic sentiment îi unea pe acești doi bărbați. Venise apoi rândul mătușii Pitty, care de emoție țopăia pe piciorușele ei. În sfârșit se întoarse spre ea, care era înconjurată de toți tinerii ce-i cereau câte o sărutare, și-i spuse: "O, Scarlett, frumoaso!", după care o sărută pe obraz.

Sărutul acesta spulberă tot ce plănuise ea să-i spună. Numai câteva ceasuri mai târziu își dădu seama că n-o sărutase pe gură. Pe urmă se întrebă înfrigurată ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost singură cu el, dacă ar fi luat-o în brațe și ar fi ținut-o lipită strâns de el.

Și fiindcă îi făcea plăcere să creadă că așa s-au petrecut lucrurile, o credea. Dar își spunea că fiecare lucru se face la timpul său și că mai avea o săptămână întreagă. Sigur că va reuși să-l găsească singur și să-i spună: "Îți amintești de plimbările noastre călare, pe potecile tănuite?" "Îți amintești cum era luna în noaptea aceea când ședeam pe scară la Tara și mi-ai citit versuri din poemul acela?" (Doamne, oare cum se numea poemul?) "Îți amintești de după-amiaza aceea când mi-am scrântit piciorul și m-ai adus acasă în brațe, pe-nserat?"

Oh, erau așa de multe lucruri pe care le-ai fi putut începe cu "Îți amintești?" Atâtea amintiri scumpe care îi vor vorbi lui de zilele acelea minunate, când străbăteau ținutul ca niște copii fără griji, atâtea lucruri care vor evoca zilele dinainte ca Melanie Hamilton să fi apărut pe scenă. Și în timp ce ar vorbi, poate că Scarlett ar reuși să descopere în ochii lui o fugară emoție, ceva din care să poată înțelege că după bariera dragostei sale conjugale pentru Melanie se ascundea dragostea pentru ea, tot atât de pătimașă ca în ziua aceea a picnicului când lăsase să-i scape adevărul. Nici nu se gândea la ce vor face dacă Ashley îi va mărturisi dragostea lui în cuvinte clare. Îi va ajunge să știe că ține la ea... Da, va aștepta; putea s-o lase pe Melanie să-i strângă brațul plângând de fericire. Va sosi și timpul ei. În definitiv, ce știa despre dragoste o fată ca Melanie?

— Dragul meu, arăți ca o haimana, zise Melanie când prima emoție a întoarcerii acasă se potoli. Cine ți-a cârpit uniforma, și de ce cu petice albastre?

— Credeam că sunt extrem de elegant, zise Ashley uitându-se la ținuta lui. Compară-mă numai cu bieții oameni care umblă în zdrențe peste tot, și ai să mă apreciezi mai mult. Mose mi-a cârpit uniforma și am crezut că a făcut o treabă destul de bună, ținând seama că înainte de război nu ținuse un ac în mână. Cât despre peticele albastre, când trebuie să alegi între a avea găuri în pantaloni sau a le cârpi cu bucăți rupte dintr-o uniformă yankee – cred că nimeni nu ar sta la îndoială. Cât despre faptul că arăt ca o haimana, mulțumește Cerului că bărbatul tău nu s-a întors desculț. Săptămâna trecută cizmele mele cele vechi s-au rupt și m-aș fi întors acasă cu picioarele înfășurate în pânză de sac, dacă n-aș fi avut norocul să împușcăm doi cercetași yankei. Cizmele unuia mi s-au potrivit de minune.

Își întinse picioarele lui lungi ca să i se admire cizmele zgâriate.

— Iar cizmele celui alt yankeu mie nu mi s-au potrivit, zise Cade. Sunt cu două numere mai mici, și-mi nenorocesc picioarele. Dar măcar sunt și eu elegant.

— Și egoistul ăsta scârbos n-a vrut să ni le dea nouă, zise Tony. S-ar potrivi perfect pe picioarele mici și aristocratice ale familiei Fontaine. Mi-e rușine să mă prezint în fața mamei în bocancii aceștia. Înainte de război n-ar fi lăsat nici pe unul din negrii noștri să-i poarte.

— Nu te necăji, zise Alex cu ochii la cizmele lui Cade. O să i le scoatem în tren, în drum spre casă. Nu-mi pasă de mama, dar să fiu al dr... adică, nu vreau să mă vadă Dimity Munroe cu degetele de la picioare afară.

— Sunt cizmele mele, eu le-am cerut întâi, zise Tony, privind încruntat spre fratele său.

Melanie, speriată de posibilitatea uneia din vestitele certuri Fontaine, se grăbi să-i împace.

— Aveam o barbă minunată, pe care voiam să v-o arăt și vouă, fetelor, zise Ashley, frecându-și trist bărbia pe care se vedeau urmele încă nevindecate lăsate de brici. Era o barbă frumoasă, recunosc și eu, și nici generalul Jeb Stuart ori Nathan Bedford Forrest n-au mai splendide. Când am ajuns însă la Richmond, ticăloșii ăștia doi (arătând spre cei doi Fontaine), au hotărât că dacă și-au ras ei barba, trebuie s-o rad și eu. M-au trântit la pământ și mi-au dat-o jos, și mă mir că nu mi-au tăiat și capul odată cu barba. Numai mulțumită lui Evan și Cade mi-am salvat mustața.

— Nu-l asculta, doamnă Wilkes! Ar trebui să-mi mulțumești. Nici nu l-ai fi recunoscut și nu l-ai fi lăsat să intre în casă, zise Alex. Am făcut-o ca să-ți arătăm recunoștința noastră, pentru că i-ai convins pe polițiști să nu ne aresteze. Dacă mai spui un cuvânt, îți dăm jos mustața chiar acum.

— Oh, nu, vă mulțumesc, zise Melanie repede, apucându-l pe Ashley, speriată că cei doi bărbați mărunței și oacheși se vor deda la violențe. Mustața mi se pare minunată.

— Asta zic și eu dragoste, ziseră cei doi Fontaine, încuviințând din cap cu gravitate unul către celălalt.

Când Ashley ieși ca să-i conducă pe băieți la gară, cu trăsura mătușii Pitty, Melanie o apucă pe Scarlett de braț și zise:

— Nu-i așa că uniforma lui e îngrozitoare? Ce surpriză o să fie tunică pe care i-am făcut-o! O, dacă aș fi avut postav destul și pentru pantaloni!

Tunica pentru Ashley era un subiect care o făcea să sufere pe Scarlett, fiindcă ar fi dorit din tot sufletul ca nu Melanie, ci ea să i-o dea lui Ashley ca dar de Crăciun. Postavul cenușiu pentru uniforme ajunsese acum mai scump decât diamantele, și Ashley purta, firește, o tunică din postav țesut în casă. Dar chiar și postavul acesta se găsea greu, și mulți militari purtau uniforme ale yankeilor luați prizonieri, vopsite în cafeniu-închis cu vopsea făcută din coji de nucă. Dar Melanie, printr-un noroc, făcuse rost de postav de o tunică – e drept, cam scurtă, dar totuși o tunică. Îngijise la spital pe un tânăr din Charleston, și când acesta murise, tăiasse o șuviță din părul lui și o trimisese mamei lui, împreună cu tot ce găsisse în buzunarele bietului băiat. Descriesese într-o scrisoare duioasă ultimele clipe ale fiului ei, fără să pomenească de chinurile în care murise. O corespondență se legase între cele două femei și, aflând că soțul Melaniei e pe front, doamna din Charleston îi trimisese materialul pentru tunică și nasturii de alamă pe care-i cumpărase pentru fiul ei. Era o bucată minunată de stofă, groasă și călduroasă. Sigur că era marfă trecută prin blocadă, foarte scumpă. Acum era la croitor și Melanie îl zorea s-o termine pentru Crăciun. Scarlett ar fi dat orice ca să poată face rost de postav pentru pantaloni, dar era cu neputință să mai găsești așa ceva la Atlanta.

Pregătise ea un dar de Crăciun pentru Ashley, dar era prea neînsemnat pe lângă splendoarea tunicii cenușii a Melaniei. Era o punguță de flanelă, în care pusese tot pachetul prețios de ace pe care i-l adusese Rhett de la Nassau, trei dintre batistele ei de linon, obținute din aceeași sursă, două mosoare de ață și niște foarfece mici. Voia să-i dea însă ceva mai personal, ceva ce o soție putea să dea bărbatului ei – o cămașă, mănuși, sau o pălărie. O, da, o pălărie, în orice caz. Boneta aceea turtită pe care o purta Ashley era ridicolă. Lui Scarlett îi displăcuseră întotdeauna bonetele astea. Și ce dacă Stonewall Jackson purtase întotdeauna bonete în locul pălăriilor de fetru moale? Asta nu le făcea să pară mai distinse. Dar singurele pălării ce se puteau obține în Atlanta erau din postav aspru și erau mai urâte ca bonetele.

Gândindu-se la pălării, își aminti de Rhett Butler. Avea așa de multe pălării omul acesta – panamale largi de vară, căciuli de blană de castor, pălării de vânatoare și pălării de fetru, cafenii, negre sau bleumarin. De ce să aibă el așa de multe, când scumpul ei Ashley mergea prin ploaie și apa i se prelingea pe guler și pe ceafă?

"Am să-l fac pe Rhett să-mi dea pălăria lui cea nouă de fetru", hotărî ea. "Și o să-i pun o panglică cenușie și o să-i cos însemnele lui Ashley. O să fie splendidă."

Se opri și se gândi că o să-i fie greu să capete pălăria fără să dea vreo explicație. Doar nu-i putea spune lui Rhett că o voia pentru Ashley. S-ar uita la ea, ar ridica din sprâncene în modul acela neplăcut, cum face de câte ori pomenește de Ashley, și sigur că ar refuza să i-o dea. Mai bine să născocească o poveste tristă cu un soldat din spital care are nevoie de o pălărie, și Rhett n-o să descopere adevărul niciodată.

Toată după-amiaza manevră să rămână singură cu Ashley doar câteva minute, dar Melanie nu-l părăsi o clipă, iar India și Honey, cu ochii lor apoși și fără gene, îl urmăreau prin toată casa. Nici măcar John Wilkes, vizibil mândru de fiul lui, nu putea să stea de vorbă tihnit cu el.

Tot așa se întâmplă și la cină, când toată lumea îi puneă întrebări în legătură cu războiul. Războiul! Ce importanță avea războiul? Scarlett credea că nici pe Ashley nu-l prea interesează acest lucru. Vorbea mult, râdea vesel și domina conversația mai mult ca înainte, totuși nu spunea prea multe. Le spuse glume și povești caraghioase despre prieteni, vorbi vesel de glumele soldaților, nepăsători la foame și la lungile marșuri prin ploaie, descriind cu amănunte pe generalul Lee, călare, când se retrăgea de la Gettysburg: "Domnilor, sunteți din Georgia? Bine, atunci nu putem pleca fără voi, georgienilor!"

Scarlett avea impresia că vorbea fără întrerupere ca să-i împiedice să-i pună întrebări la care nu voia să răspundă. Când vedea că lasă ochii în jos sub privirea neliniștită a tatălui său, o cuprindea o îngrijorare vagă și se întreba oare ce ascundea Ashley în fundul sufletului său. Dar îngrijorarea îi trecea repede, fiindcă în sufletul ei nu era loc decât pentru o fericire luminoasă și pentru o dorință pătimașă de a fi singură cu el.

Fericire aceasta dură până când toată lumea dimprejurul focului începu să caște și domnul Wilkes și fiicele lui plecară la hotel. Atunci când Ashley, Melanie, Pittypat și Scarlett suiră scările și unchiul Peter le făcu lumină, o răceală îi îngheță sufletul. Până în clipa când ajunseră pe palierul de sus, Ashley îi aparținuse, îi aparținuse numai ei chiar dacă toată după-amiaza nu vorbiseră un singur cuvânt între patru ochi. Dar acum, spunându-i noapte bună, văzu că obrajii Melaniei se îmbujoraseră și că tremura toată. Își ținea ochii fixați pe covor și, deși părea copleșită de o teamă nelămurită, părea totuși că fericirea îi întrece sfiala. Melanie nici nu ridică ochii când Ashley deschise ușa camerei de culcare, și intră înăuntru grăbită. Iar Ashley,

ferindu-se să întâlnească privirea lui Scarlett, îi ură brusc noapte bună.

Ușa se închise în urma lor. Cu gura căscată, Scarlett se simți deodată nenorocită. Ashley nu mai era al ei. Era al Melaniei. Și atâta timp cât Melanie va trăi, va putea să intre în cameră cu Ashley și să închidă ușa – și să fie singură cu el, ferită de restul lumii.

Acum Ashley trebuia să plece înapoi în Virginia, înapoi la marșurile lungi prin lapoviță, înapoi la bivuacurile în zăpadă unde soldații n-aveau ce mânca, înapoi la suferințe și greutăți, să se expună riscului ca toată frumusețea capului lui blond și a trupului lui mândru și subțire să fie distrusă într-o clipă, ca o furnică sub un călcâi nepăsător. Ultima săptămână, cu farmecul ei strălucitor de vis, cu ceasurile-i pline de fericire, se sfârșise.

Trecuse repede ca un vis săptămâna asta, ca un vis înmiresmat de parfumul cetinei de brad și al pomului de Crăciun, luminat de lumânări colorate și de poleială, un vis în care minutele treceau repede ca bătaile inimii. O săptămână trepidantă, în care un sentiment de durere amestecată cu plăcere o împingea pe Scarlett să umble de colo-colo, să încarce fiecare minut cu incidente pe care să și le poată aminti după ce Ashley va fi plecat, cu întâmplări pe care le va putea analiza în voie în timpul lungilor luni ce vor veni, scoțând din ele fărâmițe de mângâiere... Dansase, răsese, cântase, își dăduse toată osteneala să-i facă plăcere lui Ashley, anticipându-i dorințele, surâzând când el surâdea, tăcând când el vorbea, urmărindu-l cu ochii, pentru ca fiecare linie a trupului său drept, fiecare mișcare a sprâncenelor, fiecare tresărire a gurii să-i rămână pe veci întipărite în minte... fiindcă o săptămână trece așa de repede și războiul nu se mai sfârșea.

Sedea pe sofa din salon, ținând în poală cadoul ei de plecare, așteptând ca Ashley să-și ia rămas bun de la Melanie. Se ruga lui Dumnezeu să poată rămâne singură cu el când va coborî. Cu auzul încordat, încerca să deslușească zgomotele de sus, dar casa părea straniu de liniștită că își auzea răsuflarea. Mătușa Pittypat plângea în odaia ei, cu capul în pernă, fiindcă Ashley își luase rămas bun de la ea acum o jumătate de ceas. Nu se auzeau murmure sau plânsete din camera de culcare a Melaniei. Lui Scarlett i se părea că Ashley stătea de ceasuri întregi în camera aceea și regreta fiecare clipă în care își lua adio de la nevasta lui, fiindcă clipele treceau prea repede și el mai avea atât de puțin de stat.

Se gândea la toate lucrurile pe care avusese de gând să i le spună în timpul acestei săptămâni. N-avusese însă prilejul s-o facă și știa că acum poate nu-l va mai avea niciodată.

Ce lucruri prostești erau unele, ca de pildă: "Ashley, o să fii prudent, nu-i așa?" sau: "Te rog, caută să nu-ți uzi picioarele. Răcești așa de repede." sau: "Nu uita să porți un jurnal pe piept sub cămașă. Te ferește de frig." Erau însă alte lucruri, mai însemnate, pe care voise să i le spună, și altele mult mai însemnate pe care voia să le audă de la el, pe care voia să le citească în ochii lui, chiar dacă el nu le rostea.

Ce multe lucruri de spus, și acuma nu mai era timp. Chiar puținele clipe care rămăseseră îi vor fi smulse dacă Melanie va veni cu el până la ușă, sau până la trăsura. De ce nu găsisese oare un prilej în ultima săptămână? Dar Melanie era întotdeauna lângă el, mângâindu-l cu ochii, plină de adorație, și întotdeauna erau în casă prieteni, vecini sau rude, de dimineață până seara, și o clipă Ashley nu fusese singur. Pe urmă, seara, ușa camerei de culcare se închidea, și el rămânea singur cu Melanie. Nici măcar o singură dată în acele ultime zile nu-i dăduse lui Scarlett să înțeleagă, printr-o privire sau printr-un cuvânt, că are pentru ea altceva decât afecțiunea unui frate pentru o soră, sau

a unui prieten pentru o prietenă veche. Nu-l putea lăsa să plece, poate pentru totdeauna, fără să afle dacă tot o mai iubește. Pe urmă, chiar de murea, ar putea avea până la sfârșitul vieții caldă mângâiere de a fi știut că, în taină; a iubit-o.

După o așteptare care i se păru lungă cât o veșnicie, auzi pașii lui sus, în camera de culcare, și ușa deschizându-se și închizându-se. Apoi îl auzi coborând scara.

Singur! Slavă Domnului! Melanie trebuie să fie prea distrusă de durerea despărțirii ca să poată părăsi camera. Acum, timp de câteva minute prețioase, îl va avea numai pentru ea.

Ashley coborî treptele încet; pintenii lui zornăiau și Scarlett auzea cum i se lovea sabia de cizme. Când intră în salon, privirea lui era posomorâtă. Încerca să suradă, dar fața îi era palidă și descompusă, ca aceea a unui om suferind de o rană nevăzută. Când intră, Scarlett se ridică. Se gândea cu o mândrie posesivă că niciodată nu văzuse un militar atât de frumos! Tocul revolverului și centironul străluceau, iar teaca și pintenii sclipeau, căci fuseseră frecate și lustruite de unchiul Peter. Tunica nouă nu i se potrivea prea bine, fiindcă croitorul trebuise s-o lucreze în grabă și unele cusături erau strâmbe. Luciul proaspăt al tunicii contrasta cu pantalonii cafenii ponosiți și cârpiți și cu cizmele zgâriate, dar chiar de-ar fi fost îmbrăcat într-o armură de argint, n-ar fi putut părea mai frumos lui Scarlett.

— Ashley, îi zise ea brusc, pe un ton rugător, pot să merg cu tine la gară?

— Nu, te rog. Tata și fetele vor fi acolo. În orice caz, prefer să te țin minte spunându-mi rămas bun aici, decât să te văd tremurând de frig la gară. Amintirile înseamnă așa de mult!

Scarlett renunță imediat la planul ei. Dacă India și cu Honey, care o antipatizau, or să fie de față la despărțire, nu va putea vorbi singură cu el.

— Atunci nu merg, zise ea. Uite, Ashley! Ți-am pregătit un alt dar.

Puțin cam intimidată, acum când sosise clipa să i-l dea, Scarlett desfăcu pachetul. Era o eșarfă lungă din cele purtate de ofițeri, de mătase galbenă de China și garnisită cu franjuri bogate. Acum câteva luni Rhett Butler îi adusese un șal galben din Havana, un șal brodat somptuos cu păsări și flori roșii și albastre. În ultima săptămână desfăcuse cu atenție toată broderia, tăiasse șalul și făcuse din el o eșarfă lungă.

— Scarlett, e minunată. Tu ai făcut-o? Atunci, am s-o prețuiesc și mai mult. Pune-mi-o, draga mea. Camarazii mei or să se îngălbenească de invidie când m-or vedea în splendoarea tunicii noi și a eșarfei.

Ea înfășură eșarfa lungă împrejurul mijlocului lui subțire, mai sus de curea, și îi legă capetele cu un nod complicat. Îi dăduse Melanie tunica cea nouă, e drept, dar eșarfa venea din partea ei, era darul ei pe care să-l poarte în luptă și să se gândească la ea. Se dădu puțin înapoi, gândindu-se că însuși Jeb Stuart, cu eșarfa lui superbă și cu pana lui, nu putea părea mai elegant ca Ashley.

— E minunată, repetă el jucându-se cu franjurile. Știu că ți-ai sacrificat o rochie sau un șal ca s-o faci. N-ar fi trebuit, Scarlett. Lucrurile frumoase se găsesc greu în vremurile astea...

— O, Ashley, aș...

Voise să spună: "Mi-aș sacrifica inima ca s-o porți, dacă ai vrea", dar în loc de asta zise:

— Aș face orice pentru tine!

— Da? o întrebă el, și chipul i se lumina puțin. Atunci, vreau să te rog ceva, Scarlett, ceva care o să-mi dea liniște când voi fi plecat.

— Ce? întrebă ea fericită, gata să făgăduiască orice.

— Scarlett, vrei să ai grijă de Melanie, în locul meu?

— Să am grijă de Melanie?

Inima i se strânse. Era o decepție dureroasă. Deci asta era ultima lui rugămintă. Și ea care dorea să-i făgăduiască ceva frumos, ceva grandios! Atunci se înfurie. Clipa asta era clipa ei cu Ashley, numai a ei. Și totuși, deși Melanie era absentă, umbra ei palidă ședea între ei. De ce-i pomenește numele acum, în momentul despărțirii? Cum poate să-i ceară un asemenea lucru?

El nu observă toată decepția întipărită pe fața ei. Ca și înainte, ochii lui se uitau la ea fără s-o vadă, cu privirea pierdută.

— Da, să veghezi asupra ei, să ai grijă de ea. E atât de plăpândă și nici nu-și dă seama de lucrul acesta. O să se distrugă îngrijind de bolnavi și cosând. Și e atât de blândă și de sfioasă. În afară de mătușa Pittypat, de unchiul Henry și de tine, n-are nici o rudă apropiată, afară de familia Burr din Macon, dar aceia sunt doar veri de-al treilea. Și mătușa Pitty... știi bine, Scarlett, e ca un copil. Și unchiul Henry e un om bătrân. Melanie te iubește așa de mult, nu numai fiindcă ai fost soția lui Charlie, dar fiindcă... fiindcă ești tu, și te iubește ca pe o soră. Scarlett, am coșmaruri când mă gândesc ce i s-ar putea întâmpla dacă aș fi omorât și n-ar avea pe nimeni să aibă grijă de ea. Îmi făgăduiești?

Nici măcar nu-i auzi ultima întrebare, atât o îngroziră cuvintele prevestitoare de rău "dacă aș fi omorât".

În fiecare zi citea listele de morți și răniți, le citea cu inima strânsă, știind că dacă i s-ar întâmpla ceva lui Ashley, lumea s-ar sfârși pentru ea. Dar tot timpul avea tainica senzație că, chiar dacă toată armata confederată ar fi distrusă, Ashley tot ar scăpa. Și acum, el rostise aceste cuvinte îngrozitoare! Toată carnea i se încreți și o cuprinse o teamă superstițioasă, pe care nu o putea combate cu rațiunea. Avea destul sânge irlandez în vine ca să creadă în presimțiri, mai ales în presimțiri de moarte; în ochii lui cenușii vedea o profundă tristețe, în care nu putea decât să vadă tristețea omului care simte atingerea rece pe umărul său, a omului care a auzit vaietul Morții.

— Nu trebuie să vorbești așa! Nici să nu te gândești la așa ceva. Aduce ghinion să vorbești de moarte! O, spune repede o rugăciune!

— Spune-o tu pentru mine și aprinde și câteva lumânări, zise el surâzând de spaima din glasul ei.

Scarlett însă nu-i putea răspunde, atât de impresionată era de viziunile închipuirii ei. Ashley zăcând mort pe pământul plin de zăpadă al Virginiei, departe de ea. El continua să-i vorbească și glasul lui avea o notă de tristețe, de resemnare care-i mări într-atât teama, încât orice urmă de supărare și de decepție dispăru.

— Îți cer lucrul acesta, Scarlett, fiindcă nu știu ce are să mi se întâmple mie, sau ce are să ni se întâmple tuturor. Dar când va veni sfârșitul, eu voi fi departe de aici, chiar dacă mai trăiesc, prea departe ca să am grijă de Melanie.

— Sfârșitul?

— Sfârșitul războiului... și sfârșitul lumii.

— Dar Ashley, doar nu crezi că yankeii au să ne bată? Toată săptămâna asta ne-ai povestit ce tare e generalul Lee...

— Toată săptămâna asta am spus minciuni, cum spun toți oamenii în permisie. De ce să le sperii pe mătușa Pitty și pe Melanie înainte de a fi nevoie? Da, Scarlett, cred că yankeii ne vor bate. Gettysburgul a fost începutul sfârșitului... Cei din spatele frontului nu-și dau seama încă de asta. Nu-și dau seama cum stau lucrurile, dar... Scarlett, oamenii noștri sunt toți desculți acum, și în Virginia e zăpadă înaltă. Și când le văd sărmanele picioare în zăpadă, înghețate și înfășurate în zdrențe, și știu că am o pereche de cizme... atunci simt că aș vrea să le dau pe ale mele, să fiu și eu desculț.

— O, Ashley, făgăduiește-mi că n-o să le dai.

— Când văd astfel de lucruri și când mă uit apoi la yankei... văd cum se va sfârși războiul. Vezi, Scarlett, yankeii aduc soldați cu miile din Europa. Cei mai mulți dintre prizonierii luați recent nu știu măcar să vorbească englezește. Sunt nemți, și polonezi, și irlandezi smintiți care vorbesc dialectul gaelic. Când noi pierdem un soldat, nu-l putem înlocui. Când cizmele noastre se rup, nu mai sunt alte cizme. Suntem la fund, Scarlett. Și nu ne putem bate cu lumea întreagă.

Scarlett se gândi disperată: "Să se facă praf toată Confederația! Să se sfârșească toată lumea, dar tu să nu mori! N-aș putea trăi dacă ai muri!"

— Sper că n-ai să repeți ceea ce ți-am spus, Scarlett. Nu vreau să-i alarmez pe ceilalți. Și, draga mea, nu te-aș fi alarmat nici pe tine, dacă n-ar fi trebuit să-ți explic de ce-ți cer să ai grijă de Melanie. E atât de șubredă și de firavă și tu ești atât de tare, Scarlett! O să fie o mângâiere pentru mine dacă o să știu că sunteți împreună în cazul când mi se va întâmpla ceva. Îmi promiți, nu-i așa?

— O, da, strigă ea, fiindcă în clipa aceea vedea moartea lângă el și ar fi promis orice. Ashley! Ashley! Nu pot să te las să pleci! Degeaba caut să fac pe viteaza!

— Trebuie să fii vitează, îi zise el cu o schimbare profundă în voce; cuvintele se rostogoleau repede, grăbite parcă de un elan al sufletului lui; trebuie să fii vitează. Altfel, cum aș rezista?

Se uită la el plină de fericire, întrebându-se dacă despărțirea îi zdrobea inima, așa cum i-o zdrobea pe a ei. Fața lui era descompusă, la fel ca în clipa când coborâse după ce-și luase rămas bun de la Melanie, dar privirea lui nu spunea nimic. Se aplecă, îi luă capul în mâini și o sărută ușor pe frunte.

— Scarlett! Scarlett! Ești atât de minunată, de tare și de bună. Ești atât de frumoasă, draga mea – nu numai chipul tău dulce, dar tu întreagă, trupul, și mintea, și sufletul tău.

— O, Ashley, murmură ea fericită, emoționată de cuvintele lui și de atingerea mâinilor lui. Nimeni decât tu, întotdeauna...

— Îmi place să cred că te cunosc, poate, mai bine ca alții și că văd lucrurile minunate ascunse în sufletul tău, pe care alții nu le observă fiindcă sunt prea grăbiți sau prea neglijenți.

Tăcu, și mâinile lui se dezlipiră de pe capul ei, dar privirea lui nu-i părăsea ochii. Ea așteptă o clipă, nerăbdătoare să audă ce-o să-i mai spună, înălțându-se pe vârfurile picioarelor ca să audă cele două cuvinte magice. Dar ele nu veniră. Se uită la el disperată, cu buzele tremurând, fiindcă înțelesese că a terminat de vorbit.

Această nouă prăbușire a nădejdilor era prea mult pentru inima ei și, suspinând ca un copil, se așeză, cu ochii plini de lacrimi. Atunci auzi pe alee un zgomot sinistru, un zgomot care-i aminti mai viu de iminenta plecare a lui Ashley. Un mort din antichitate nu s-ar fi simțit mai trist auzind clipocitul apei când se apropia barca lui Caron. Unchiul Peter, învelit într-o pătură, scotea trăsura ca să-l ducă pa Ashley la gară.

Ashley zise: "La revedere", foarte încet, luă de pe masă pălăria de fetru pe care Scarlett reușise prin viclenie s-o obțină de la Rhett și ieși în vestibul. Cu mâna pe clanță, se întoarse s-o mai privească o dată, cu o privire lungă și disperată, ca și cum ar fi vrut să ia cu el toate amănuntele chipului și trupului ei. Prin perdeaua lacrimilor, Scarlett îi văzu fața și, cu o durere vie în piept, simți că pleacă, că pleacă departe de ea, departe de adăpostul acestei case. Își dădu seama că iese din viața ei, poate pentru totdeauna și fără să-i fi spus cuvintele pe care dorea să le audă. Timpul fugea vertiginos de repede, și acum era prea târziu. Fugi împleticindu-se în vestibul și-l apucă de capetele eșarfei.

— Sărută-mă, șopti ea, sărută-mă de rămas bun. Brațele lui o învăluiră

încet, și se aplecă spre fața lui. Când buzele lui le atinseră pe ale ei, brațele ei îi încolăciră gâtul într-o strânsoare înăbușitoare. O clipă, Ashley o strânse, cu tot trupul lângă al lui. Apoi simți deodată cum o respinge. Lăsa să-i cadă pălăria jos și, cu mâinile libere, desfăcu strânsoarea brațelor lui Scarlett, apucând-o de mâini.

— Nu, Scarlett, nu, zise el cu voce joasă, ținând-o așa de strâns încât o dureau încheieturile mâinilor.

— Te iubesc, zise ea cu voce înăbușită. Te-am iubit întotdeauna.

Niciodată n-am iubit pe nimeni. M-am măritat cu Charlie ca să-ți fac în ciudă. O, Ashley, te iubesc așa de mult încât aș merge pe jos până în Virginia ca să fiu cu tine. Ți-aș găti mâncarea, ți-aș curăți cizmele și aș îngriji de calul tău... Ashley, spune-mi că mă iubești! O să-mi ajungă pentru tot restul vieții!

El se aplecă brusc să-și ia pălăria, și Scarlett îi zări fața. Era cea mai chinută față pe care o văzuse vreodată; o față care-și pierduse toată seninătatea. Întipărite pe ea erau dragostea lui, și bucuria de a ști că ea-l iubește, dar și lupta ce se da între aceste două sentimente și disperarea și rușinea lui.

— La revedere, zise el cu glas răgușit.

Ușa se deschise cu un zgomot scurt. Un val de aer rece năvăli în casă, făcând să fluture perdelele. Scarlett tremura privindu-l cum cobora aleea, îndreptându-se spre trăsură; sabia scliffea în lumina palidă a soarelui de iarnă și franjurile eșarfei fluturau vesele.

Capitolul XVI

Lunile ianuarie și februarie ale anului 1864 trecură, aducând ploi reci și vânturi puternice, și sufletele oamenilor fură cuprinse de descurajare și se întunecară ca și cerul înnoirat. Ca și cum înfrângerile de la Gettysburg și Vicksburg nu ajungeau, liniile de rezistență ale sudiștilor fură respinse și în centru. După lupte crâncene, aproape întregul Tennessee era acum ocupat de trupele Uniunii. Însă chiar și după această pierdere, curajul celor din Sud nu se spulberase. E drept că, în loc de speranțele înflăcărate din trecut, erau cuprinși acum de o dârză hotărâre; dar oamenii tot mai descopereau câte o fâșie de lumină în norul negru ce întuneca cerul. Căci în septembrie, când yankeii încercaseră să-și folosească izbânzile din Tennessee înaintând în Georgia, fuseseră respinși vitejește.

Aici, în cel mai îndepărtat colț de nord-vest al statului, la Chickamauga, avuseseră loc lupte grele – pentru prima oară de la începutul războiului se dădeau lupte în Georgia. Yankeii cuceriseră Chattanooga și apoi se strecuraseră prin trecătorile munților în Georgia, dar fuseseră alungați după pierderi serioase.

Atlanta și căile ferate aduseseră o mare contribuție pentru a face din Chickamauga o importantă victorie pentru sudiști. Pe liniile ferate care duceau din Virginia la Atlanta și apoi spre nord, în Tennessee, generalul Longstreet își transportase în mare grabă trupele la locul luptei. Pe întregul traseu de câteva sute de mile, toate vagoanele fuseseră mobilizate și toate liniile fuseseră degajate ca să ia parte la această mișcare de trupe.

Ceasuri întregi Atlanta văzuse cum treceau șiruri întregi de vagoane, de persoane sau de marfă, încărcate cu oameni care cântau și chiuiau. Se imbarcaseră fără a fi mâncat și fără a fi dormit; n-aveau cai și nici ambulanțe sau vagoane de aprovizionare, dar fără să se odihnească se suiau în tren și mergeau la luptă. Yankeii fuseseră izgoniți din Georgia înapoi în Tennessee.

Fuseseră cea mai mare izbândă din război, și Atlanta se fălea și se bucura

la gândul că drumurile ei de fier contribuiseră la o victorie.

Dar sudiștii avuseseră nevoie de veștile îmbucurătoare de la Chickamauga ca să-și întărească moralul în timpul iernii. Acum nimeni nu mai nega că yankeii sunt buni luptători și, în sfârșit, că aveau și generali capabili. Grant era un măcelar căruia nu-i păsa câți oameni măcelărește pentru o victorie, dar victoria o câștiga. Numele lui Sheridan umplea de spaimă inimile sudiștilor. Și, apoi, se pomenea din ce în ce mai mult de un om numit Sherman. Se distinsese în campania din Tennessee și din vest și reputația lui de luptător hotărât și neînduplecat creștea tot mai mult.

Firește, nici unul dintre ei nu se putea compara cu generalul Lee. Credința în el și în armată era încă puternică. Se credea încă în victoria finală. Dar războiul dăinuia de atâta vreme! Erau atâția morți, atâția răniți și atâția schilozi, atâtea văduve și atâția orfani! Și mai era de luptat –adică aveau să mai fie alți morți, alți răniți, alte văduve și alți orfani.

Pentru a înrăutăți parcă lucrurile, începuse să se strecoare în sufletele populației civile o vagă neîncredere în cei de sus. Multe ziare acuzau pe față chiar pe președintele Davis pentru felul cum conducea războiul. Erau disensiuni în guvernul confederat, disensiuni între președinte și generali. Valaorea banilor scădea vertiginos. Încălțăminte și îmbrăcăminte pentru armată deveniseră rare, iar munițiile și doctoriile și mai rare. Căile ferate aveau nevoie de vagoane noi ca să le înlocuiască pe cele vechi, și de șine noi ca să le înlocuiască pe cele distruse de yankei. Generalii de pe front cereau noi trupe, care se recrutau din ce în ce mai greu. În fine, lucru mai grav, unii guvernatori de state, printre care și guvernatorul Brown al Georgiei, refuzau să trimită miliție și arme în teritorii aflate dincolo de hotarele statului lor. Erau mii de oameni voinici în miliții, și armata avea mare nevoie de ei, dar degeaba demonstra guvernul că erau necesari pentru front.

Pe măsură ce moneda se deprecia, prețurile creșteau. Carnea de porc, de vacă și untul costau șaptezeci de dolari kilogramul, făina o mie patru sute de dolari sacul, soda două sute de dolari kilogramul, ceaiul o mie de dolari kilogramul. Când se putea găsi, îmbrăcăminte groasă costa atât de mult, încât doamnele din Atlanta își câptușeau rochiile vechi cu bucăți de stofă sau jurnale ca să se apere de frig. Ghetele costau de la două sute la opt sute de dolari perechea, după cum erau făcute din carton sau din piele adevărată. Doamnele purtau jambiere confecționate din șalurile lor vechi de lână și din covoare. Tălpile se făceau din lemn.

Adevărul era că Nordul ținea asediat Sudul, deși multă lume nu-și dădea seama de lucrul acesta. Canonierele yankee întăriseră paza porturilor și prea puține vapoare puteau să se mai strecoare acum.

Sudul trăise întotdeauna din vânzarea bumbacului și din cumpărarea acelor lucruri pe care nu le producea, acum însă nu putea nici cumpăra, nici vinde. La Tara, Gerald O'Hara îngrămădisise recolta a trei ani în hambarul de lângă pivniță, dar tot bumbacul acesta nu-i slujea la mare lucru. La Liverpool ar fi luat pe el o sută cincizeci de mii de dolari, dar nici gând să-l poți trimite la Liverpool.

Din om bogat cum fusese, Gerald ajunsese să se întrebe cu ce-și va hrăni familia și negrii în timpul iernii.

În tot Sudul, plantatorii de bumbac erau în aceeași situație. Cum blocada se întărea tot mai mult, nu mai era chip să-ți vinzi bumbacul pe piețele engleze și nu era chip nici să aduci articolele de primă necesitate pe care le cumpărai înainte cu banii luați pe bumbac.

Sudul, regiune agricolă, se războia cu Nordul, regiune industrială, și ducea lipsă de atâtea lucruri pe care nici nu se gândise să le cumpere în timp de pace.

Era o situație parcă anume creată pentru speculanți și profitori, și mulți oameni nu scăpau prilejul de a se îmbogăți. Pe măsură ce alimentele și articolele de îmbrăcăminte deveneau mai rare și prețurile creșteau, protestele publicului împotriva acestor speculanți deveneau mai puternice și mai violente. La începutul anului 1864 nu puteai deschide un ziar fără să dai de articole pline de injurii, care-i denunțau pe speculanți ca pe niște ulii și lipitori lacome de sânge, cerând guvernului să pună capăt activității lor. Guvernul își dădea osteneala, dar eforturile lui nu duceau la nici un rezultat, fiindcă avea prea multe probleme chinuitoare de rezolvat.

Și nimeni nu stârnea mai multă ură ca Rhett Butler. Își vânduse vapoarele, când devenise prea riscant să mai importe mărfuri. În ciuda blocadei, și acum se ocupa pe față cu specula alimentelor. Circulau povești în privința lui, de la Richmond și Wilmington la Atlanta, care-i făceau pe cei ce-l primiseră în casă să se cutremure de rușine.

În ciuda tuturor încercărilor și tribulațiilor, populația de zece mii de suflete a Atlantei se dublase în timpul războiului. Chiar și blocada adăugase ceva prestigiului ei. Dintotdeauna orașele de pe coastă dominaseră Sudul în toate privințele, mai ales în cea comercială. Acum însă, cu unele porturi închise de blocadă, cu altele cucerite sau asediate, sudiștii trebuiau să caute salvarea numai în ei înșiși. Acum, dacă Sudul voia să câștige războiul, trebuia să conteze pe interiorul țării, și Atlanta devenise un centru însemnat. Locuitorii orașului îndurau mari greutăți și lipsuri, bolile și moartea îi loveau tot atât de mult ca și pe ceilalți, dar Atlanta, ca oraș, câștigase de pe urma războiului. Atlanta, centrul Confederației, bătea ca o inimă încă rezistentă, iar căile ei ferate, asemenea unor artere, purtau valuri neîncetate de oameni, muniții și materiale.

În alte timpuri, Scarlett s-ar fi plâns de rochiile ei jerpelite și de pantofii peticiți, dar acum nu-i păsa de ele, fiindcă singura ființă care conta nu putea s-o vadă. Se simți fericită în aceste două luni, cum nu mai fusese de ani de zile. Nu-și dăduse ea oare seama cum tresărise inima lui Ashley când îl luase de gât? Nu văzuse oare privirea disperată a ochilor lui, care mărturisise mai mult decât ar fi putut-o face cu cuvintele? Ashley o iubea. Acum era sigură de lucrul acesta, și certitudinea era atât de plăcută încât putea să se poarte drăguț cu Melanie. Îi era milă de Melanie acum, un fel de milă amestecată cu un vag dispreț pentru orbirea ei, pentru prostia ei.

— Când războiul se va sfârși, se gândi ea, când se va sfârși, atunci...

Uneori, cu o tresărire speriată, se întreba: "Atunci ce?" Dar imediat alunga gândul din minte. Când războiul se va sfârși, toate se vor aranja într-un fel. Dacă Ashley o iubea, nu se putea să trăiască mai departe alături de Melanie.

Dar nu se putea gândi la divorț. Ellen și Gerald, catolici conștiți, nu i-ar îngădui să se mărite cu un bărbat divorțat. Ar însemna să plece din sânul bisericii! Scarlett se gândi mult la lucrul acesta și hotărî că, dacă va trebui să aleagă între biserică și Ashley, îl va alege pe Ashley. O, dar ce scandal va fi! Oamenii divorțați erau puși la index nu numai de biserică, ci și de societate. Nici o persoană divorțată nu era primită de nimeni. Totuși, pentru Ashley va îndrăzni chiar asta. Ar sacrifica orice pentru el!

Nu știa cum, dar după război totul trebuia să se aranjeze. Dacă Ashley o iubea atât de mult, va găsi el un mijloc. Are să-l facă ea să găsească un mijloc. Și fiecare zi care trecea îi aducea, cu mai multă siguranță în suflet, convingerea că o iubea și că totul se va aranja după ce yankeii vor fi bătuți. E adevărat că Ashley spusese că yankeii îi strângeau de aproape, dar asta nu era

lucru serios. Era obosit și tulburat când i-o spusese. Dar aproape că nu-i păsa dacă yankeii îi băteau sau nu. Ce o interesa, era ca războiul să se termine repede și Ashley să se întoarcă acasă.

Groaznica veste, Scarlett o află când ploaia rece de martie silea pe toată lumea să stea în casă. Cu ochii strălucind de fericire, cu capul plecat ca să-și ascundă mândria, Melanie îi anunță că aștepta un copil.

— Doctorul Meade spune că o să nasc pe la sfârșitul lui august sau în septembrie, zise ea. Bănuiam eu... dar numai de astăzi sunt sigură. O, Scarlett, nu-i așa că e minunat? Ce mult te invidiam că-l ai pe Wade, și voiam așa de mult să am un copil. Îmi era teamă că poate niciodată nu voi avea unul – și, scumpa mea, aș vrea să am zecel!

Scarlett tocmai își pieptăna părul, pregătindu-se să se culce, când Melanie începuse să-i vorbească. Se opri cu brațul ridicat.

— Doamne Dumnezeu! zise ea.

Și, o clipă, nu înțelese ce-i spunea. Brusc, revăzu în minte cum se închidea ușa camerei de culcare a Melaniei și un junghi o străpunse ca un cuțit. O durea atâta, de parcă Ashley fusese bărbatul ei și o înșelase. Un copil! Copilul lui Ashley! O, cum putuse când o iubea pe ea, și nu pe Melanie?

— Știu că ești uimită, continuă Melanie vorbind pe nerăsuflăte. Dar nu-i așa că e minunat? O, Scarlett, nu știu cum o să-i scriu lui Ashley! Ar fi mai ușor dacă i-aș spune, sau... sau... mai bine să nu-i scriu nimic și să-l las să observe el treptat, treptat...

— Doamne Dumnezeu! zise Scarlett aproape plângând.

Lăsă să-i cadă pieptenul din mână și se agăță de marmura mesei de toaletă.

— Draga mea, nu te uita așa la mine! Știi bine că nu e chiar atât de greu să ai un copil. Mi-ai spus-o chiar tu. Și nu trebuie să te necăjești pentru mine, deși e atât de drăguț din partea ta că ești neliniștită. Firește, doctorul Meade mi-a spus că sunt – Melanie se înroși – foarte îngustă în șolduri, dar poate că nu voi avea neplăceri și... spune, Scarlett, tu i-ai scris lui Charles să-l anunți când ai aflat de Wade, sau a scris mama ta, ori domnul O'Hara? O, Doamne, dacă aș fi avut și eu o mamă! Nu văd cum o să...

— Tac! zise Scarlett cu violență. Tac!

— O, Scarlett, ce proastă sunt! Iartă-mă, probabil că toate lumea e egoistă când e fericită. Am uitat de Charlie o clipă...

— Tac! zise Scarlett din nou, silindu-se să-și ascundă emoția.

Niciodată, niciodată nu trebuie să bănuiască sau să ghicească Melanie sentimentele ei.

Melanie, femeia cea mai delicată din lume, începu să plângă de propria ei cruzime. Cum putuse să-i evoce lui Scarlett amintirile așa de cumplite ale nașterii lui Wade, la câteva luni după moartea lui Charlie? Cum putuse să fie atât de smintită?

— Să-ți ajut să te dezbraci, draga mea, o rugă ea pe un ton umil. Și lasă-mă să-ți perii eu părul.

— Lasă-mă în pace, răspunse Scarlett cu chipul împietrit.

Rușinată de stângăcia ei, Melanie fugi plângând din odaie. Rămasă singură, Scarlett – geloasă, decepționată și rănită în orgoliul ei – se culcă fără să verse o lacrimă.

Se gândi că-i va fi cu neputință să trăiască sub același acoperiș cu femeia care purta copilul lui Ashley în pânțe. Își zise că se va întoarce acasă la Tara, acasă unde era căminul ei. Simțea că n-o va mai putea privi pe Melanie fără să-și trădeze secretul. Și a doua zi se sculă ferm hotărâtă să-și împacheteze cufărul, imediat după micul dejun. Dar pe când ședeau la masă, Scarlett tăcută și posomorâtă, Pitty mirată și Melanie disperată, li se aduse o

telegramă.

Era adresată Melaniei și expediată de ordonanța lui Ashley.

"L-am căutat peste tot și nu l-am găsit. Să mă întorc acasă?"

Nimeni nu înțelese nimic, dar cele trei femei se priviră cu ochii măriți de groază și Scarlett uită că avusese de gând să plece acasă. Fără să termine masa, se duseră la poștă ca să trimită o telegramă colonelului lui Ashley. Dar când ajunseră la poștă, le aștepta o telegramă din partea lui.

"Cu părere de rău vă aduc la cunoștință că maiorul Wilkes a dispărut după o recunoaștere efectuată acum trei zile. Vă voi ține la curent."

Întoarcerea fu îngrozitoare. Mătușa Pitty plângea cu fața ascunsă în batistă, Melanie ședea dreaptă, palidă, și Scarlett se trântise într-un colț al trăsurii, năucă. Acasă, Scarlett sui scara împleticindu-se și se duse la ea în odaie; acolo, luându-și mătăniile de pe masă, căzu în genunchi și încercă să se roage. Dar nici o rugăciune nu-i venea în minte. Fu cuprinsă numai de o teamă nemăsurată. Simțea că Dumnezeu o părăsise din cauza păcatului ei. Iubise un bărbat căsătorit și încercase să-l fure de la nevasta lui, și Dumnezeu o pedepsea omorându-l. Ar fi vrut să se roage, dar nu-și putea ridica ochii spre Cer. Ar fi vrut să plângă, dar lacrimile nu veneau. Își simțea pieptul plin de lacrimi fierbinți care o ardeau, dar care nu voiau să curgă.

Ușa se deschise și Melanie intră. Fața ei era ca o inimă tăiată în hârtie albă încadrată de părul negru; ochii îi erau măriți ca aceia ai unui copil pierdut în întuneric.

— Scarlett, zise ea întinzând mâinile, trebuie să mă ierți pentru ce ți-am spus ieri seară. Acum tu ești tot ce mi-a mai rămas pe lume. O, Scarlett, știu că Ashley al meu e mort!

Fără să știe cum, Melanie se trezi în brațele lui Scarlett; sânii ei mici tresăltau în hohote de plâns; cele două cumnate se trântiră pe pat, strângându-se una lângă alta, lacrimile uneia umezind obrajii celeilalte, fiindcă acum și Scarlett plângea cu fața lipită de a Melaniel. E dureros plânsul, dar e și mai dureros să nu poți plânge. Ashley e mort... e mort, gândea ea, eu l-am omorât fiindcă-l iubesc, și plângea în hohote, pe când Melanie, găsind un fel de mângâiere în plânsul lui Scarlett, își strânse mai tare brațele în jurul gâtului ei.

— Cel puțin, șopti ea, cel puțin... am copilul lui.

"Iar eu", își zise Scarlett în gând, prea lovită ca să mai nutrească un sentiment atât de meschin ca gelozia, "eu n-am nimic... nimic... nimic decât expresia feței lui când și-a luat rămas bun de la mine."

Primele rapoarte menționară "dispărut – probabil ucis", așa că numele lui Ashley apăru pe lista morților și răniților. Melanie îi telegrafie colonelului Sloan de vreo zece ori și, în sfârșit, primi din partea lui o scrisoare de condoleanțe, în care îi spunea că Ashley plecase cu un grup de cavaleriști să facă o recunoaștere și că nici unul nu se întorsese. Se semnală că fusese o mică încăierare cu yankeii. Mose, nebun de durere, își riscase propria viață căutând trupul lui Ashley, dar nu-l găsisese. Melanie, ciudat de calmă acum, îl rugă pe Mose să vină acasă și-i trimise bani telegrafic.

Când pe listă apăru – "dispărut, probabil prizonier" – bucuria și nădejdea reînviară în casa întristată. Pe Melanie aproape nu o mai puteai urni de la poștă. Se ducea la toate trenurile, nădăjduind că va primi o scrisoare. Acum începuse să-i fie rău și sarcina se manifesta prin numeroase efecte neplăcute, dar refuza să asculte de doctorul Meade și să stea în pat. Era cuprinsă de o energie înfrigurată, care n-o lăsa să stea liniștită; și noaptea, mult timp după ce se culca, Scarlett o auzea umblând în camera vecină.

Într-o după-amiază se întoarse din oraș adusă de unchiul Peter, speriat de moarte, și susținută de Rhett Butler. Leșinase la poștă și, trecând pe-acolo, Rhett observase mulțimea care se adunase împrejurul ei și o adusesese acasă. O duse în brațe până în camera ei și o instala în pat, pe când toți cei din casă alergau încoace și încolo alarmați, aducându-i cărămizi calde, pături și whisky.

— Doamnă Wilkes, o întrebă el deodată, așteptați un copil, nu-i așa?

Dacă Melanie nu s-ar fi simțit atât de rău, ar fi căzut jos auzind o asemenea întrebare. Chiar în fața pritenelor ei se jena de câte ori se vorbea de starea în care se afla, și vizitele doctorului Meade erau un adevărat chin pentru ea. Cum putea un bărbat, și mai ales Rhett Butler, să pună o asemenea întrebare?

Întinsă fără putere în pat, putu doar să dea din cap în semn de aprobare. După asta Rhett păru atât de drăguț și de îngrijorat, încât nu-i păru rău de ceea ce spusese.

— Atunci, trebuie să fii mai prudentă. Toată alergătura asta și toate enervările nu-ți vor ajuta și pot face rău copilului. Dacă-mi permiteți, doamnă Wilkes, am să mă folosesc de trecerea pe care o am la Washington ca să aflu ce s-a întâmplat cu domnul Wilkes. Dacă e prizonier, numele lui trebuie să fie pe listele federale, iar dacă nu... nimic nu e mai rău ca nesiguranța. Dar trebuie să-mi făgăduiești că o să fii prudentă, căci altfel jur că nu fac nimic ca să te ajut.

— O, ce bun ești! strigă Melanie. Cum poate lumea să vorbească atât de urât de dumneata?

Apoi, doborâtă de lipsa ei de tact și îngrozită că a vorbit despre starea ei cu un bărbat, începu să plângă încetișor. Și Scarlett, venind sus în goana mare cu o cărămidă învelită în flanelă, îl găsi pe Rhett mângâindu-i mâna.

Rhett se ținu de cuvânt. Nu se știa ce relații avea. Se temeau să-l întrebe, știind că poate ar recunoaște că are legături strânse cu yankeii. Peste o lună veniră știri, știri care le bucurară la început, dar care pe urmă le făcură să se chinuiască de grijă.

Ashley nu murise. Fusese rănit și luat prizonier, iar rapoartele spuneau că se afla la Rock Island, într-un lagăr de prizonieri din Illinois. În prima lor bucurie nu se gândiră decât că trăiește. Dar când se mai liniștiră, se priviră și ziseră "Rock Island!" cu același ton cu care ar fi zis "Iadul!" Tot așa cum numele de Andersonville umplea de groază Nordul, Rock Island umplea de spaimă inimile sudiștilor ale căror rude erau prizonieri acolo.

După ce Lincoln refuzase schimbul de prizonieri, crezând că a impune Confederației întreținerea și paza prizonierilor Uniunii însemna a grăbi sfârșitul războiului, mii de soldați în uniforme albastre fuseseră adunați la Andersonville, în Georgia. Confederații, reduși la rații minime și neavând aproape medicamente și pansamente pentru proprii lor bolnavi și răniți, dădeau prizonierilor ceea ce dădeau și soldaților lor pe front, slănină și mazăre uscată. Cu regimul acesta, yankeii mureau ca muștele, câteodată câte o sută pe zi. Indignați de informațiile asupra lagărului sudiștilor, cei din Nord începură să aplice un tratament și mai riguros prizonierilor confederați, așa că nicăieri nu erau condiții de viață mai rele ca la Rock Island. Hrana nu ajungea pentru toți, trei oameni trebuiau să se învelescă cu o singură pătură și vărsatul, pneumonia și febra tifoidă bântuiau cu furie. Trei sferturi din prizonierii trimiși acolo nu s-au mai întors acasă.

Și Ashley se afla în lagărul acela îngrozitor! Era viu, dar rănit! În Illinois trebuie să fi fost zăpadă mare când a fost dus acolo. Nu murise oare din cauza rănii, de când primise Rhett știri? Poate murise ale vărsat? Sau avea pneumonie, și zăcea delirând fără o pătură cu care să se învelescă?

— O, domnule Butler, nu s-ar putea... N-ai putea să te folosești de trecerea pe care o ai ca să obții să se facă un schimb cu el? strigă Melanie.

— Domnul Lincoln cel milos și cel drept, care plânge cu lacrimi cât bobul moartea celor cinci fii ai doamnei Bixby, nu varsă o singură lacrimă pentru miile de yankei care mor la Andersonville, zise Rhett cu un zâmbet batjocoritor. Nu-i pasă chiar dacă mor toți. Ordinul e categoric. Nu se face schimb de prizonieri. Nu ți-am spus până acum, doamnă Wilkes, dar soțul dumitale a avut prilejul să scape, și a refuzat.

— O, nu! exclamă Melanie, nevenindu-i să creadă.

— Ba da. Yankeii recrutează soldați ca să se bată la frontiera cu indienii, dintre prizonierii confederați. Orice prizonier care depune jurământ și se înrolează pentru o durată de doi ani, este eliberat și trimis în vest. Domnul Wilkes a refuzat.

— Oh, de ce? strigă Scarlett. De ce n-a jurat, ca apoi să fi dezertat și să se fi întors acasă îndată ce ar fi scăpat din închisoare?

Melanie se întoarse spre ea ca o mică furie.

— Cum poți să-ți închipui că Ashley ar face un asemenea gest? Să trădeze Confederația, depunând jurământul acela rușinos, și apoi să-și calce cuvântul! Mai bine să-l știi mort la Rock Island decât să aud că a depus jurământ yankeilor. Aș fi mândră de el dacă ar muri în închisoare. Dar dacă ar fi făcut *una ca asta*, nu m-aș mai uita vreodată la el. Niciodată! Era natural să refuze!

Când Scarlett îl conduse pe Rhett la ușă, îl întrebă cu indignare:

— Dacă ai fi fost în locul lui Ashley, nu te-ai fi înrolat în armata yankee și pe urmă ai fi dezertat?

— Sigur că da, zise Rhett, ai cărui dinți străluciră sub mustață.

— Atunci, de ce n-a făcut-o și Ashley?

— El e un gentleman, zise Rhett, și Scarlett se întrebă cum era posibil ca cineva să pronunțe un cuvânt atât de frumos cu atâta dispreț batjocoritor.

PARTEA A TREIA

Capitolul XVII

Sosise și luna mai a anului 1864 – un mai uscat și călduros care usca bobocii florilor, și yankeii, sub ordinele generalului Sherman, erau din nou în Georgia, mai sus de Dalton, la o sută de mile nord-vest de Atlanta. Umbla zvonul că o mare bătălie era iminentă prin părțile acelea, de-a lungul graniței dintre Georgia și Tennessee. Yankeii își concentrau forțele în vederea unui atac asupra liniei ferate care lega vestul de Atlantic, între Atlanta și Tennessee, apoi mai spre vest, chiar împotriva liniei pe care o folosiseră trupele sudiste în toamna trecută spre a câștiga victoria de la Chickamauga.

Cu toate acestea, perspectiva unei bătălii în apropierea Daltonului nu impresiona peste măsură pe locuitorii Atlantei. Locul de concentrare al yankeilor se afla doar la câteva mile spre sud-est de câmpul de bătălie de la Chickamauga. Fuseseră respinși o dată, când încercaseră să treacă prin trecătorile acestei regiuni muntoase, și vor fi cu siguranță respinși încă o dată.

Atlanta, și împreună cu ea întreaga Georgie, știa că acest stat avea prea multă importanță pentru Confederație pentru ca generalul Joe Johnston să-i lase prea multă vreme pe yankei în el. Bătrânul Joe și armata sa nu vor

îngădui nici măcar unui singur yankeu să ajungă la sud de Dalton, căci era indispensabil ca sudiștii să aibă mișcările libere în Georgia. Acest stat, care nu suferise de pe urma războiului, era în același timp grâнарul, atelierul și antrepozitul Confederației. El fabrica în mare parte pulberea și armele necesare armatei, ca și majoritatea țesăturilor de bumbac sau de lână. Între Atlanta și Dalton se afla orașul Roma, cu fabrica lui de tunuri și alte industrii, ca și orașele Etowah și Allatoona cu cele mai mari oțelării de la sud de Richmond. În fine, chiar în Atlanta erau grupate nu numai fabrici de șei și revolvere, corturi și muniții, dar și laminoarele cele mai importante din întreg Sudul, atelierele principalelor companii de căi ferate, precum și nenumărate spitale. În sfârșit, la Atlanta se încrucișau cele patru linii de cale ferată de care depindea însăși existența Sudului.

De aceea nimeni nu-și făcea griji prea mari. La urma urmei, Daltonul era departe, colo sus înspre Tennessee. De trei ani se tot dădeau lupte în Tennessee, și lumea se obișnuise să considere acest stat ca un câmp de bătălie îndepărtat, aproape tot atât de îndepărtat ca Virginia sau fluviul Mississippi. De altfel, între yankei și Atlanta bătrânul Joe și armata sa făceau zid și toată lumea știa că, după generalul Lee, nu exista general mai mare ca Johnston, acum când Stonewall Jackson murise.

Într-o seară caldă de mai, doctorul Meade, așezat pe veranda mătușii Pitty, rezuma punctul de vedere al populației civile, declarând că Atlanta n-avea de ce să se teamă, fiindcă generalul Johnston va rezista în munți ca un bastion de fier. Cei ce erau reușiți pe verandă îl ascultau cu simțăminte felurite, legănându-se încet în balansoare și urmărind zborul magic în amurg al primilor licurici ai sezonului, căci erau apăsăți cu toții de gânduri grele. Cu mâna pe brațul lui Phil, doamna Meade dorea ca bărbatul ei să aibă dreptate. Știa că Phil va trebui să plece, dacă zona luptelor se apropia. Avea șaisprezece ani acum și fusese înrolat în garda locală. Fanny Elsing, palidă și cu ochii cerniți de când cu bătălia de la Gettysburg, încerca să scape de imaginea sfâșietoare care o obseda de mai multe luni, aceea a locotenentului Dallas McLure murind într-un car cu boi care îl zdruncina, sub o ploaie ce nu se mai sfârșea, în timpul lungii și îngrozitoare retrageri din Maryland.

Căpitanul Carey Ashburn suferea din cauza brațului său invalid și era întristat dându-și seama încă o dată că toată curtea pe care o făcea lui Scarlett era zadarnică. Asta se-ntâmplase de când sosise vestea că Ashley Wilkes era prizonier, dar căpitanului nici nu-i trecea prin gând să stabilească vreo apropiere între aceste două evenimente.

Scarlett și Melanie se gândeau amândouă la Ashley, cum obișnuiau întotdeauna când treburile urgente sau necesitatea de a întreține conversația nu le distrăgeau de la visarea lor. "Trebuie să fie mort, căci altfel am fi avut știri de la el", își zicea cu durere Scarlett. "Nu poate fi mort. Aș ști... aș simți în mine dac-ar fi mort!" Își repeta întruna Melanie, luptând cu disperare împotriva panicii. Rhett Butler, cu picioarele lui lungi încălțate în cizme elegante, încrucișate leneș, era așezat comod în umbră. Pe chipul lui nu se putea citi nimic. Ghemuit în brațele sale, Wade moțâia, strângând în mânuță o aripă de pasăre bine roasă. Scarlett îi dădea voie întotdeauna lui Wade să se culce târziu când venea Rhett, căci băiețașul sfios ținea la el, iar Rhett – cine și-ar fi închipuit! – părea să țină la Wade. În general pe Scarlett o supăra prezența copilului, dar în brațele lui Rhett el era cuminte. Cât despre mătușa Pitty, aceasta se lupta din răspuț să înăbușe un sughiț, căci cocoșul pe care-l servise la masă fusese bătrân și ațos.

În cursul dimineții tușa Pitty hotărâse cu părere de rău să taie patriarhul, înainte de a muri de bătrânețe sau a se plictisi prea tare fără haremul său de mult mâncat. Zile întregi umblase trist prin ogradă, prea trist ca să mai cânte.

După ce unchiul Peter îi tăiasse gâtul, tușa Pitty, cuprinsă de remușcări la gândul că-l va mânca în familie, când atâția dintre prietenii ei nu gustaseră carne de pasăre de săptămâni de zile, propusese să cheme câțiva invitați la masă. Melanie, care era în luna a cincea și renunțase de mai multe săptămâni să se arate sau să primească vizite, fu îngrozită de acest plan. Dar pentru prima dată mătușa Pitty se arată energică. Ar fi într-adevăr un lucru prea egoist să mănânce singure cocoșul, și dacă Melanie ar binevoi să-și ridice puțin cercul de sus al crinolinei, nu s-ar observa nimic, mai ales că Melanie avea pieptul foarte mic.

— Dar, mătușică, nu vreau să văd pe nimeni, când Ashley...

— Nu e ca și cum Ashley... ca și cum n-ar mai fi, răspunse mătușa Pitty cu o voce tremurătoare, căci în sinea ei era convinsă de moartea lui Ashley. Sunt absolut încredințată că trăiește, iar ție o să-ți facă bine să avem musafiri. O voi invita și pe Fanny Elsing. Doamna Elsing m-a rugat să fac ceva s-o distrez puțin, să mai vadă puțină lume...

— Dar, mătușică, e o adevărată cruzime s-o silești să iasă, când bietul Dallas n-a murit decât...

— Te rog, Melanie, am să plâng de enervare dacă începi să discuți cu mine. Sunt mătușa ta și știu ce se cuvine și ce nu se cuvine. Vreau să dau o masă.

Așa că mătușa Pitty își avu petrecerea și, în ultima clipă, un invitat pe care nu-l pusese la socoteală și nici nu-l dorea își făcu apariția. În momentul precis în care mirosul de friptură se răspândea în casă, Rhett Butler, întors dintr-una din misterioasele lui călătorii, cu o cutie mare de bomboane sub braț și cu gura plină de complimente la adresa mătușii Pitty, bătu la ușă. Nu putea face altceva decât să-l invite la masă, și totuși bătrâna domnișoară știa ce gândeau despre el doctorul și doamna Meade și cât de pornită era Fanny împotriva tuturor celor ce nu purtau uniforma militară. Nici familia Meade, nici familia Elsing nu i-ar fi dat bună ziua pe stradă, dar într-o casă prietenă erau siliți să fie politicoși cu el. De altfel, acum mai mult ca oricând, se afla sub protecția plăpândeii Melanie. După ce Rhett intervenise ca să capete știri de la Ashley, Melanie anunțase toată lumea că-l va primi în casă până la sfârșitul vieții, orice ar spune ceilalți despre el.

Temerile mătușii Pitty se mai potoliră când văzu că Rhett era într-o zi bună. Înconjură pe Fanny cu atâtea delicate atenții, încât tânăra îi zâmbi și masa se sfârși foarte bine. Fusesse o masă regească. Carey Ashburn adusesse puțin ceai, pe care-l găsisse în punga de tutun a unui prizonier yankeu în drum spre Andersonville, și toată lumea bău câte o ceașcă de ceai care avea un ușor iz de tutun. Fiecare mănca o bucată din pasărea ațoasă, cu garnitură de porumb și ceapă, și mai avu parte și de o farfurie de mazăre uscată, cu orez și cu un sos foarte abundent, deși rămăsese străveziu din lipsa făinei care să-l lege. La desert, o șarlotă de cartofi dulci fu urmată de bomboanele aduse de Rhett, iar când el oferă domnilor havane veritabile, pe care începură să le fumeze degustând în același timp un pahar de vin de mure, toată lumea fu de acord că masa fusese un adevărat banchet demn de Lucullus.

După ce domnii le urmară pe doamne pe verandă, începu discuția despre război. De altfel, nu se mai vorbea decât de război. Oricare ar fi fost subiectul conversației, întotdeauna se ajungea tot la război, război sub toate formele pe care le îmbrăca: idile, căsătorii, decese în spitale, morți pe câmpul de luptă, întâmplări petrecute în tabere, în timpul marșurilor sau în plin atac, acte de bravură sau de lașitate, bucurie, tristețe, lipsuri, speranță. Speranță, întotdeauna speranță! Speranță fermă, de neclintit, cu toate înfrângerile din vara trecută.

Când căpitanul Ashburn anunță că, la cerere, i se acordase permisiunea

de a se reîntoarce pe front la Dalton, doamnele se uitară cu priviri extaziate la brațul său țeapăn, ascunzându-și mândria de a avea un prieten atât de brav sub declarații că nu-l vor lăsa să plece, căci cine ar mai fi curtezanul lor?

Tânărul Carey păru jenat dar și mulțumit auzind asemenea cuvinte din partea unor matroane și fete bătrâne ca doamna Meade, și Melanie, mătușa Pitty și Fanny, nădăjduind că și Scarlett gândea la fel.

— Ei, dar nu va lipsi multă vreme, declară doctorul Meade, luându-l pe tânărul Carey de umeri. O mică încăierare, și yankeii o vor șterge înapoi în Tennessee. Și, odată acolo, generalul Forrest va avea grijă de ei. Dumneavoastră, doamnelor, n-aveți nici o teamă, generalul Johnston și armata lui păzesc munții ca un bastion de fier. Sherman nu va putea trece niciodată. Nu va putea niciodată să-l scoată din această poziție pe bătrânul Joe.

Doamnele surăseră în semn de aprobare, cea mai neînsemnată afirmație a doctorului Meade fiind considerată un adevăr incontestabil. La urma urmei, bărbații se pricep mult mai binela lucrurile astea decât femeile, și dacă el spune că generalul Johnston e ea un bastion de fier, așa trebuie să fie. Singurul care vorbi fu Rhett. Nu scosese nici un cuvânt de la terminarea mesei și, așezat în penumbră, se mulțumise să urmărească conversația în timp ce copilul dormea rezemat de umărul său.

— O fi oare adevărat că Sherman dispune de mai mult de o sută de mii de oameni, acum când a căpătat întăriri?

Doctorul îi răspunse scurt. Silit să ia masa cu acest om, pentru care nutrea o violentă antipatie, răbdarea îi fusese supusă unei grele încercări. Fără respectul pe care-l datora domnișoarei Pittypat, nu și-ar fi dat osteneala să-și ascundă sentimentele.

— Ei și? zise doctorul de parcă ar fi lătrat.

— Mi se pare că, adineauri chiar, căpitanul Ashburn spunea că generalul Johnston n-are decât patruzeci de mii de oameni, numărând și dezertorii pe care ultima victorie i-a făcut să se întoarcă sub arme.

— Domnule, exclamă doamna Meade indignată, nu există dezertori în armata confederată!

— Vă rog să mă iertați, spuse Rhett cu o prefăcută umilință. Voiam să spun miile de soldați în permisie, care au uitat să se întoarcă la regimentele lor și cei care, vindecați de șase luni de rănilor, au rămas acasă spre a-și vedea de treburi sau pentru arăturile de primăvară.

Ochii îi sclipeau, și doamna Meade își mușcă buzele. Pe Scarlett o pufni râsul văzând mutra ei derutată și felul în care o repezise Rhett.

Sute de oameni ascunși în mlaștini sau în munți scăpau gărzilor polițienești, care îi căutau ca să-i ducă înapoi în armată. Erau cei ce pretindeau că războiul îl declară bogații și-l poartă săracii, și că se săturaseră de el până peste cap. Dar mult mai numeroși erau aceia care, deși figurând ca dezertori în roluri, n-aveau cătuși de puțin intenția să dezerteze. Erau cei care așteptaseră de trei ani în zadar o permisie și care primeau de acasă scrisori pline de greșeli de ortografie: "Ni ie foame. No să fie grăe anu ăsta. Nui cine să are... Ni ie foame. Oamenii dila itindență au lua purceii... Nam primit bani dila tine di luni di zile... Nu mâncăm dicât mazăre cu gărgărițe."

Corul se făcea din ce în ce mai insistent: "Ne e foame, nevasta ta, copiii tăi, părinții tăi mor de foame. Când se va sfârși toată povestea asta? Când te întorci? Ne e foame, ne e foame!"

Când soldaților li se refuzau permisiile, oamenii plecau fără permisie și se-ntorceau acasă să-și are bucățica de pământ, să-și repare casa, să ridice gardurile. Când ofițerii lor, care înțelegeau situația, prevedeau vreo bătălie mai serioasă, le scriau cerându-le să revină la regiment și promițându-le să nu-i urmărească. De obicei oamenii reveneau când erau siguri că familiile lor aveau

cu ce trăi măcar câteva luni. "Permisele pentru muncile agricole" nu erau considerate ca dezertări în fața inamicului, totuși slăbeau efectivele armatei.

Doctorul Meade puse capăt tăcerii apăsătoare spunând cu răceală:

— Domnule căpitan Butler, diferența numerică între trupele noastre și trupele yankee n-a avut niciodată importanță! Un confederat valorează cât doisprezece yankei.

Doamnele aprobară din cap. Toată lumea era convinsă de asta.

— Așa era la începutul ostilităților, replică Rhett. S-ar putea să mai fie încă adevărat și acum, cu condiția ca soldații confederați să aibă cartușe, încălțăminte și burta plină. Ce crezi, domnule căpitan Ashburn?

Vocea lui rămăsese dulce și-și păstrase accentul umil. Carey Ashburn avea o mutră foarte nenorocită. Și el nutrea o profundă antipatie pentru Rhett Butler și și-ar fi însușit cu bucurie teza doctorului, dar nu putea minți. Motivul pentru care ceruse transferarea pe front, cu tot brațul său schilod, era că spre deosebire de populația civilă înțelegea foarte bine gravitatea situației. Mulți soldați cu picior de lemn, fără un ochi, cu un braț sau cu mai multe degete amputate, păraseau fără zgomot serviciile de intendență, spitalele, căile ferate sau serviciile de poștă spre a se întoarce la vechile lor unități combatante. Știa că bătrânul Joe are nevoie de oameni.

Carey Ashburn rămase tăcut, și doctorul Meade ieșindu-și din sărite răspunse supărat:

— Soldații noștri s-au mai bătut desculți și cu burta goală și au câștigat victorii. Vor continua să se bată și să câștige victorii! V-o afirm eu! Generalul Johnston nu poate fi SCOS din pozițiile pe care le deține. De când lumea, munții au fost întotdeauna refugiul și fortărețele popoarelor invadate. Gândiți-vă... gândiți-vă la Termopile!

Degeaba se gândi Scarlett, numele de Termopile nu-i spunea nimic.

— Parcă au pierit cu toții până la unul la Termopile? întreabă Rhett cu o strâmbătură care trăda o puternică poftă de râs.

— Tinere, nu cumva vrei să mă jignești?

— Doctore, te rog! Nu mă înțelegi. Căutam pur și simplu să mă informez. Amintirile mele cu privire la istoria antică sunt cam vagi.

— Dacă va fi nevoie, armata noastră va pieri până la ultimul om, înainte de a îngădui yankeilor să pătrundă mai departe în Georgia, spuse doctorul, acru. Dar nu va fi nevoie. Soldații noștri îi vor mătura într-o clipă din Georgia.

Mătușa Pitty se ridică în grabă și o rugă pe Scarlett să cante ceva. Vedeă că discuția lua o întorsătură furtunoasă. Invitându-l pe Rhett la masă, își închipuisese ea că lucrurile se vor încurca. Lucrurile se-ncurcau întotdeauna când era el de față. Doamne, Doamne! Ce putea să găsească Scarlett atrăgător la omul ăsta? Și cum putea drăguța de Melly să-i ia apărarea?

În timp ce Scarlett, docilă, se-ndrepta spre salon, asupra verandei se lăsă tăcerea, prin care străbătea o surdă ostilitate împotriva lui Rhett. Cum să nu crezi din toată inima, din tot sufletul că generalul Johnston și oamenii săi sunt de neînvins? Era o datorie sfântă să crezi! Și cei care erau destul de lași ca să nu creadă, trebuiau să aibă cel puțin decența de a tăcea.

Scarlett execută câteva acorduri la pian iar apoi, cu o voce dulce și tristă, începu să cante cupletele unui cântec popular:

*În sala cu zid spoit
Unde-atâția au murit,
Adus-au rănit flăcău
De schijă și glonte rău.*

Flăcău tânăr și viteaz,

*Alb ca varul în obraz,
Fața lui ca de fecioară
Azi-măine țărna-mpresoară!*

"Păr de aur năclăit", jeli mai departe Scarlett cu o voce nesigură de soprană. Fanny se ridică pe jumătate și murmură pe un ton plângăreț:

— Cântă-ne altceva!

Pianul încetă deodată. Apoi Scarlett, revenindu-și, intonă primele măsuri din "Tunica cenușie", și se opri pe o notă falsă aducându-și aminte că și bucata aceasta era tristă. Nu știa ce să cânte. În tot repertoriul ei nu era vorba decât de moarte, de despărțiri și de lacrimi.

Sculându-se dintr-o smucitură, Rhett îl așeză pe Wade pe genunchii lui Fanny și trecu în salon.

— Cântă-ne "Adio, Kentucky!", propuse el încet și Scarlett, recunoscătoare, nu se lăsă mult rugată.

Acompaniată de basul excelent a lui Rhett, începu primul cuplet, iar cei de pe verandă se simțiră ușurați, cu toate că Dumnezeu știe că nici cântecul acesta nu era prea vesel.

*Mai purtăm povara doar câteva zile!
Dar puțin ne pasă, nu-i nicicând ușoară!
Mai avem din umbrelt doar câteva zile!
Adio, Kentucky, scumpa noastră țară!*

Profeția doctorului Meade se realizează – într-o oarecare măsură. Johnston, e drept, stătea ca un bastion de fier în munți apărând Daltonul. Rezistă cu atâta îndârjire și se opuse cu atâta îndărătnicie încercărilor lui Sherman de deschide drum spre valea care ducea la Atlanta că, până la sfârșit, yankeii se retraseră. Dat fiind că nu puteau spera să străpungă liniile cenușii atacându-le frontal, se desfășurară în evantai și profitând de întunericul nopții, trecură munții sperând să-l ia pe Johnston din spate și să taie linia ferată în spatele lui, la Resaca, la cincisprezece mile mai jos de Dalton.

Prețioasa panglică de fier era în primejdie. Confederații părăsiră pozițiile de care se agățaseră cu disperare și, la lumina stelelor, în marș forțat, pe drumul cel mai scurt, ajunseră la Resaca. Când yankeii, coborând de pe dealuri, îi atacară, sudiștii îi așteptau. Avuseseră timpul să se retransăzeze în spatele parapetelor ridicate în grabă, bateriile lor luaseră poziție, baionetele lor străluceau cum străluciseră și la Dalton.

Când primii răniți de la Dalton sosiră, anunțând nu întotdeauna coerent că bătrânul Joe se retrăsese spre Resaca, Atlanta fu surprisă și puțin tulburată. S-ar fi zis că un mic nor negru apăruse la nord-vest, primul nor premurgător al unei furtuni de vară. Ce l-a apucat oare pe general? De ce îngăduia yankeilor să mai înainteze încă optsprezece mile în Georgia? Cum spusese doctorul Meade, munții erau o fortăreață naturală. De ce nu-i reținuse acolo pe yankei, bătrânul Joe?

Johnston se bătu vitejește la Resaca și-i respinse încă o dată pe yankei. Dar Sherman, recurgând la aceeași manevră de învăluire, își desfășură armata în semicerc, trecu peste râul Oostanaula, îi luă din nou pe confederați din flanc și atinse calea ferată. Trupele cenușii părăsiră tranșeele pe care și le săpaseră în pământul roșu și zburară în ajutorul liniei ferate. Sleți de nesomn, sfârșiți de marșuri și de lupte, flămânzi, de atâta vreme flămânzi, coborâră în goană până în vale. Ajunseră în micul oraș Calhoun, la șase mile mai jos de Resaca, înaintea yankeilor se retransară și izbutiră din nou să reziste atacului inamic. Ciocniri sângeroase se produsură, și yankeii fură

respinși. Dar confederații erau la capătul puterilor. Aveau nevoie de puțin răgaz, de puțină odihnă, pe care însă nu le puteau avea. Inexorabil, Sherman înainta întruna. Armata lui desena o largă curbă în jurul armatei confederate? Pas cu pas, Sherman înainta, silindu-i iarăși și iarăși pe sudiști să bată în retragere, spre a apăra calea ferată din spatele lor.

Confederații dormeau în marș. Cei mai mulți erau prea zdrobiți de oboseală spre a gândi, dar când gândeau își păstrau încrederea în bătrânul Joe. Știau că se retrag, dar știau că nu fuseseră înfrânți. Duceau numai lipsă de oameni spre a-și menține pozițiile și a împiedica manevra învăluitoare a lui Sherman. Erau biruitori ori de câte ori yankeii acceptau lupta. Cum se va sfârși această retrage, nu știau. Dar bătrânul Joe știa ce face, și asta le era de ajuns. Era o retragere făcută cu măiestrie, căci nu pierdea mulți oameni, iar pierderile yankeilor, morți și prizonieri, atingeau o cifră ridicată. Trupele cenușii nu pierduseră nici măcar un furgon și nu fuseseră siliți să părăsească decât patru tunuri. Și-apoi, aveau încă linia ferată în spatele lor, n-o pierduseră încă. Cu toate atacurile sale frontale, cu toate șarjele sale de cavalerie și manevrele sale învăluitoare, Sherman nu reușise să pună mâna pe ea.

Calea ferată! Era încă a lor, panglica subțire de oțel care șepuia de-a lungul văii însoțite și cobora spre Atlanta. Oamenii se culcau să doarmă în locuri de unde vedeau lucind slab, la lumina stelelor, șinele. Iar când se culcau să moară în boarea caldă care-i învăluia, ochii lor rătăciți zăreau, înainte de a se închide pentru totdeauna, șinele strălucitoare sub soarele nemilos.

Pe măsură ce trupele se retrăgeau în vale, erau precedate de o armată de refugiați. Plantatori și arendași, bogați și săraci, albi și negri, femei și copii, bătrâni, muribunzi, infirmi, răniți, femei gata să nască, toți se retrăgeau spre Atlanta, care cu trenul, care pe jos, călare, în trăsură și căruțe în care se-ngrămădeau cufere, mobile și ustensile de gospodărie. Precedând cu cinci mile armata în retragere, refugiații se opreau la Resaca, la Calhoun, la Kingston, nădăjduind la fiecare din aceste etape să afle că yankeii au fost respinși și că se pot întoarce acasă. Dar nici vorbă să poată reface în sens invers drumul însoțit. Trupele cenușii treceau pe lângă conace goale, ferme părăsite, colibe singuratice, toate cu ușile întredeschise. Ici-colo, câte o femeie rămăsese acasă cu o mână de sclavi speriați, și acum îi așteptau în drum încurajând soldații, aducând celor însetați căldări cu apă proaspătă scoasă din fântână, pansând răniți, înmormântând morți în cavourile lor. Dar, în marea majoritate, valea însoțită era părăsită, pustie, și recoltele neîngrijite se uscau pe câmp.

Luat din nou din flanc la Calhoun, Johnston se retrase la Adairsville, unde avură loc ciocniri violente, apoi la Cassville, apoi la sud de Cartersville. Astfel, dușmanul înaintase cu cincizeci și cinci de mile de la Dalton. La New Hope Church, cu cincisprezece mile mai jos, de-a lungul drumului pentru care se vărsase atâta sânge, trupele cenușii începură să sape tranșee, hotărâte să reziste. Fără să le lase o clipă de răgaz, asemeni unui imens șarpe desfășurându-și inelele și aruncându-și veninul, liniile albastre atacară și loviră, în ciuda șirurilor de răniți pe care erau siliți să-i evacueze. Timp de unsprezece zile luptele continuară cu energia disperării la New Hope Church, și toate asalturile yankeilor fură respinse cu pierderi sângeroase. Cu toate acestea Johnston, luat încă o dată din flanc, își retrase cu câteva mile mai jos trupele, ale căror rânduri se împuținau.

Confederații pierdură mulți oameni la New Hope Church. Trenuri întregi aduseră la Atlanta încărcătura lor de răniți, și oamenii rămaseră înspăimântați. Niciodată, nici chiar după bătălia de la Chickamauga, orașul nu văzuse atâția răniți. Spitalele erau pline, și răniții fură culcați pe jos, în

magazii goale sau pe baloturile de bumbac din antrepozite. Hotelurile, pensiunile, casele particulare erau pline de bolnavi. Mătușa Pitty protestă zadarnic că nu se cade să găzduiască bărbați necunoscuți, fiindcă Melanie e într-o stare delicată și vederea tuturor acestor mizerii risca să producă nepoatei ei o naștere prematură. Trebui să facă la fel ca toată lumea. Melanie mai ridică puțin primul cerc al crinolinei spre a-și ascunde talia îngroșată, iar răniții invadară casa de cărămidă roșie.

Ceasuri întregi trebuiau ridicați și schimbați răniții, trebuia să li se facă vânt, femeile trebuiau să gătească, să spele, să ruleze feșe, să facă scamă; nopțile înăbușitoare se succedau fără să aducă odihna somnului, din cauza răniților care delirau. Până la urmă orașul nu mai putu primi un număr mai mare de răniți, și surplusul fu îndreptat spre spitalele din Macon și Augusta.

Avalanșa de răniți care aduceau vești rele, valul din ce în ce mai mare de refugiați care se răspândeau într-un oraș și așa suprapopulat, produsese o mare fierbere în Atlanta. Norul negru de la orizont crescuse și nu întârzie să se transforme într-un imens nor amenințător de furtună, de unde părea să sufle o adiere înghețată.

Nimeni nu pierdea credința în invincibilitatea trupelor, dar civilii, cel puțin, pierduseră încrederea în general. New Hope Church nu era decât la treizeci și cinci de mile de Atlanta! În trei săptămâni generalul îngăduise yankeilor să-l împingă cu șaiszeci și cinci de mile. De ce nu rezista în fața yankeilor, în loc să bată mereu în retragere? Era un nepriceput, mai rău chiar! Bătrânii din garda locală și membrii miliției, în siguranță la Atlanta, susțineau cu tărie că ei ar fi condus mult mai bine campania și, spre a-și întări afirmațiile, desenau planuri pe fețele de masă. Cum rândurile armatei se răreau și generalul se văzu din nou constrâns să se retragă, lansă un patetic apel către guvernatorul Brown cerându-i tocmai pe acești oameni, dar trupele statului se simțeau în siguranță. La urma urmei, guvernatorul nesocotise cererea lui Jeff Davis – de ce ar da acum satisfacție generalului?

Luptă și retragere! Luptă și retragere! Timp de douăzeci și cinci de zile, pe o distanță de șaptezeci de mile confederații se luptaseră aproape fără răgaz. Acum trebuiau să abandoneze New Hope Church, o amintire înecată într-o ceață halucinantă de amintiri asemănătoare – căldură, praf, foame, oboseală, noroi roșiatic, retrageri, retransări, lupte... retrageri, retransări, lupte. New Hope Church fusese o viziune infernală, și la fel fu Big Shanty, unde confederații ținură piept yankeilor și se luptară ca niște demoni. Dar degeaba le țineau piept yankeilor până când câmpiile deveneau albastre din cauza morților, căci apăreau mereu alți yankei; la sud-est liniile albastre desenau întruna curba sinistră care amenința ariergarda confederată, calea ferată și Atlanta!

De la Big Shanty, trupele extenuate și nedormite se retraseră spre muntele Kennesaw, nu departe de orașelul Marietta, și acolo, pe un front de zece mile, se desfășurară în semicerc. De-a lungul povârnișurilor abrupte ale muntelui fură săpate tranșeele pentru infanteriști, iar bateriile luară poziție pe înălțimi. Înjurând, blestemând, oamenii learcă de sudoare urcară tunurile cele grele deasupra prăpăstiilor unde catării nu puteau ajunge. Curierii și răniții aduseră știri liniștitoare locuitorilor din Atlanta cuprinși de frică. Înălțimile muntelui Kennesaw erau de neînving. De asemenea munții Pine și Lost, care fuseseră întăriți. Yankeii nu îi vor putea scoate pe oamenii bătrânului Joe de pe pozițiile lor, și acum le va fi aproape imposibil să-i ia din flanc, căci bateriile postate pe crestele munților dominau toate drumurile pe o rază de mai multe mile. Atlanta respiră, dar...

Dar muntele Kennesaw nu era decât la douăzeci și două de mile!

În ziua în care primii răniți de pe muntele Kennesaw sosiră la Atlanta,

trăsura doamnei Merriwether se opri în fața casei mătușii Pitty la ora neînchipuită de șapte dimineața și unchiul Levi, negrul ei, trimise vorbă lui Scarlett să se-mbrace îndată spre a merge la spital. Fanny Elsing și surorile Bonnell, trezite și ele dintr-un somn binefăcător, căscau pe banca din fund, iar doica familiei Elsing, cu un coș de fese spălate pe genunchi, era așezată lângă vizitiu, bombănind. Scarlett se sculă foarte prost-dispusă. Dansase până-n zori la balul gărzii locale și era frântă de oboseală. Blestemă în ascuns pe neobosita doamnă Merriwether, pe răniți și toată Confederația, în timp ce Prissy îi încheia nasturii rochiei de stambă, cea mai veche și mai peticită, aceea pe care o purta ca să lucreze la spital. După ce înghiți un fel de zeamă de mălai și de cartofi care ținea loc de cafea, coborî și se alătură celorlalte femei.

Scarlett se săturase să mai îngrijească răniți. Chiar în ziua aceea îi va spune doamnei Merriwether că Ellen îi scrisese să vină acasă. Dar zadarnic își bătă gura căci neobosita doamnă, cu mânecile suflecate, îmbrăcată într-un halat imens, o privi sever și-i spuse:

— Scarlett Hamilton, nu vreau să mai aud asemenea prostii. Chiar azi voi scrie mamei tale și-i voi spune cât de mult avem nevoie de tine. Sunt sigură că va înțelege și că-ți va da voie să rămâi. Acum pune-ți un halat și du-te la doctorul Meade. Trebuie să-l ajute cineva la pansamente.

"Doamne, Doamne", gândi cu tristețe Scarlett, "tocmai asta mă plictisește. Mama va stărui să rămân aici, și eu o să mor dacă mai respir multă vreme duhurile astea. Aș vrea să fiu o doamnă bătrână spre a putea tiraniza tinerele femei, în loc de a mă lăsa tiranizată... și spre a putea da dracului toate scorpțiile astea bătrâne ca doamna Merriwether."

Da, se săturase până peste cap de spital, cu duhurile lui oribile, cu păduchii, cu suferințele, cu trupurile prost spălate. Dacă la început meseria de infirmieră avusese pentru ea atracția noutății și un anume farmec romantic, de un an se săturase. De altfel, nici răniții din timpul retragerii nu mai erau la fel de seducători ca ceilalți. Nu-i acordau nici cea mai mică atenție și n-aveau mare lucru de spus, în afară de: "Care sunt noutățile de pe front? Ce face bătrânul Joe? E grozav de deștept bătrânul Joe." Ea nu găsea că bătrânul Joe era grozav de deștept. Tot ce făcuse era că-i lăsase pe yankei să pătrundă optzeci și opt de mile în Georgia. Nu, răniții de acum nu erau deloc atrăgători. Și-apoi, mulți dintre ei mureau, și mureau repede, în tăcere, nemaiaivând putere să combată otrăvirea sângelui, cangrena, febra tifoidă și pneumonia, toate contractate înainte de a ajunge la Atlanta și de a da ochi cu un doctor.

Ziua era foarte caldă și pe ferestre intrau roiuri de muște, muște mari, leneșe, care-i chinuiau pe oameni mai rău decât durerile. Din toate părțile o înconjurau mirosuri grele și suferințe. Cu un lighean în mână, începu să urmeze pe doctorul Meade în jurul paturilor, iar sudoarea prinse să i se prelingă pe sub rochia scrobită.

Ce silă îi era să stea lângă doctor, făcând eforturi să nu verse când bisturiul cu lama strălucitoare pătrundea în carnea cangrenată! Cât de oribile erau urletele care veneau din sala de operații unde se făceau amputări! Și cumplitul sentiment de milă neputincioasă, de care nu te puteai apăra, în fața figurilor palide și crispate ale oamenilor cu trupurile sfărâmate, ale acestor oameni care pândeau pe doctor și așteptau cuvintele groaznice: "Îmi pare rău, dragă băiete, dar trebuie să-ți iau mâna asta. Da, da, știu, dar uită-te. Vezi petele astea roșii? Va trebui să ți-o tai."

Cloroformul devenise atât de rar, încât nu mai era întrebuințat decât la cele mai grave amputări, iar opiul atât de prețios, încât nu mai era folosit decât la îndulcirea agoniilor, nu a suferințelor. Nu exista nici iod, nici chinină. Da, Scarlett era sătulă până peste cap de toate astea și ar vrut în dimineața

asta să poată invoca și ea, ca Melanie, o sarcină. În acele zile era singura scuză valabilă spre a nu merge la spital.

Spre amiază, Scarlett își scoase halatul și o șterse, profitând de faptul că doamna Merriwether era ocupată să scrie o scrisoare pentru un muntean analfabet. Scarlett simțea că nu mai poate răbda. Îngrijirea răniților era pentru ea o adevărată pedeapsă și știa că, după ce va sosi trenul de amiază, plin de răniți, va avea probabil de lucru până seara, fără să aibă nici măcar timpul să îmbuce ceva.

O luă pe Strada Piersicului, pășind iute și respirând aerul curat atât de adânc cât îi îngăduia corsetul. Se opri la colțul unei străzi să se gândească ce avea de făcut. Îi era rușine să se întoarcă la mătușa Pitty, dar nu voia cu nici un chip să se întoarcă la spital. Era încă nehotărâtă, când Rhett își opri trăsura în dreptul ei.

— Parc-ai fi un pui de bogdaproste, spuse Rhett examinând rochia de stambă albastră peticită în mai multe locuri, mânjită de sudoare și pătată de murdăriile ce săriseră din ligheanul pe care-l ținuse.

Jena și indignarea o scoaseră din sărite pe tânăra femeie. De ce observa întotdeauna Rhett cum erau îmbrăcate femeile și de ce avea mojiția să facă aluzie la neglijența ei din acea clipă?

— Te rog să taci din gură! Mai bine te-ai da jos, m-ai ajuta să mă urc și m-ai duce undeva unde nu m-ar putea vedea nimeni. Nu mă întorc la spital chiar de m-ar spânzura. În definitiv, n-am pornit eu războiul ăsta și nu vād de ce m-aș omori muncind și...

— Trădezi glorioasa noastră cauză!

— Râde ciob de oală spartă... hai, ajută-mă să mă urc. Puțin îmi pasă unde mergeai. Du-mă să fac o plimbare.

Rhett sări din trăsură și Scarlett se gândi brusc cât e de agreabil să vezi un bărbat care nu-i nici orb, nici ciung, al cărui chip nu-i nici palid de suferință, nici îngălbenit de malarie, un bărbat care arată sănătos și bine hrănit. Și-apoi, era atât de bine îmbrăcat! Haina și pantalonul îi erau croite din aceeași stofă, ceea ce devenise lucru rar, și nu erau nici prea largi, nici prea strâmte, ba îi ședeau de minune. În sfârșit, erau noi și n-aveau găuri prin care să se vadă o bucată de piele sau niște picioare păroase. S-ar fi zis că nu are nici o grijă, și acest singur fapt, când atâția oameni păreau îngrijorați și ursuzi, era extraordinar. Fața lui arsă de soare avea o expresie binevoitoare și, când o ajută pe Scarlett să se urce, gura lui senzuală cu buze roșii, feminine, schiță un zâmbet nepăsător.

Când se sui la rindul lui și se așeză alături de ea, Scarlett văzu cum îi joacă mușchii sub stofa hainei și, ca întotdeauna, avu un șoc ghicindu-i forța neobișnuită. Fascinată, tulburată, puțin speriată, privi linia umerilor lui puternici. Avea probabil corpul tot atât de puternic și de tare ca și spiritul. Și apoi, forța lui avea atâta grație! Omul acesta avea eleganța leneșă a unei pantere ce se-ntinde la soare, suplețea unei pantere care stă gata să sară și să lovească.

— Prefăcută mică, îi spuse el după ce îndemnă calul, plescăind din limbă. Ai dansat toată noaptea cu militari, le-ai dăruit trandafiri și panglici, le-ai povestit că vrei să mori pentru cauză și, când e vorba să pansezi câteva răni sau să prinzi câțiva păduchi, o ștergi.

— N-ai putea să schimbi vorba și să mâni puțin mai repede? S-ar putea să am ghinionul să iasă bunicul Merriwether din prăvălia lui. M-ar vedea și s-ar duce să povestească bătrânei... vreau să zic doamnei Merriwether.

Rhett atinse iapa cu vârful biciului. Animalul o porni în trap și traversă în viteză calea ferată care tăia în două orașul. Trenul cu răniți sosise în gară, și sub soarele arzător, brancardierii îi duceau pe răniți la ambulanțe. Văzându-i,

Scarlett nu avu nici o remuşcare; dimpotrivă, simţi o imensă uşurare la ideea că fugise.

— Sunt sătulă până peste cap de bestematul ăsta de spital, zise ea răsfirându-şi crinolina şi legând mai strâns panglicile pălăriei. În fiecare zi sunt tot mai mulţi răniţi. Şi toate astea din cauza generalului Johnston. Dacă i-ar fi ținut la respect pe yankei la Dalton, n-ar fi...

— Dar i-a ținut la respect, biet copil neştiutor. Numai că dacă ar fi rămas pe poziţiile iniţiale, Sherman l-ar fi luat din flanc şi l-ar fi zdrobit între cele două aripi ale armatei sale. În sfârşit, ar fi pierdut controlul liniei ferate, şi doar pentru ea lupta Johnston.

— Da, da, reluă Scarlett, neînţelegând nimic din strategie, totuşi e vina lui. Ar fi trebuit să procedeze altfel, şi găsesc că ar trebui să i se ia comanda. De ce n-a rezistat în loc să se retragă?

— Eşti la fel ca toţi ceilalţi. Țipi şi ceri să i se taie capul, fiindcă n-a putut face imposibilul. La Dalton era Isus Mântuitorul. La Kennesaw iată-l îi Iuda Trădătorul. Toate astea în şase săptămâni. Totuşi, i-ar fi de ajuns să-i respingă pe yankei cu douăzeci de mile înapoi, spre a fi din nou Isus. Draga mea, Sherman are de două ori mai mulţi oameni ca Johnston şi poate să-şi permită luxul de a jertfi câte doi oameni pentru fiecare flăcău al nostru, oricât ar fi de viteaz. Johnston n-are nici un om de pierdut, dimpotrivă îi trebuiesc întăriri, şi ce i se trimit? Protejaţii lui Joe Brown. Frumoase întăriri!

— E adevărat? Miliţia va fi trimisă pe front? Şi garda locală? N-am auzit încă vorbindu-se de asta. De unde ştii?

— Aşa e vorba. S-a zvonit azi-dimineaţă, după sosirea trenului de la Milledgeville. Miliţia şi garda locală vor merge să întărească trupele generalului Johnston. Da, protejaţii guvernatorului Brown vor simţi, în sfârşit, mirosul prafului de puşcă, şi-mi închipui că cei mai mulţi vor fi foarte miraţi. Fără îndoială că nu se aşteptau să ia parte la război. Guvernatorul le-o făgăduise. Ei, e o glumă bună! Se credeau la adăpost de ghiulele, fiindcă guvernatorul îi rezistase lui Jeff Davis însuşi şi refuzase să-i trimită în Virginia. Pretindea că are nevoie de ei spre a-şi apăra statul său. Cine şi-ar fi putut închipui că se vor bate în curtea casei lor şi că vor fi siliţi cu adevărat să-şi apere statul lor?

— Cum poţi să râzi? Eşti crud. Gândeşte-te la bătrânii şi la băieţaşii din garda locală. Micul Phil Meade va pleca, şi bunicul Merriwether, şi unchiul Henry Hamilton.

— Nu vorbesc de băieţaşi sau de veteranii din războiul mexican; vorbesc de vitejii tineri ca Willie Guinan cărora le place să poarte uniforme frumoase şi să zăngăne sabia...

— Dar dumneata?

— Draga mea, nu reuşeşti să mă jigneşti! Nu port uniformă militară, nu zăngănesc sabia şi soarta Confederaţiei mi-e absolut indiferentă. De altfel, n-am nici un chef să fiu numărat printre morţi, fie în garda locală, fie în rândurile altei armate. La West Point m-am săturat pe toată viaţa de militarie... Îi urez mult noroc bătrânului Joe. Generalul Lee nu-i poate fi de nici un ajutor, fiindcă yankeii îl țin în Virginia. De aceea trupele statului Georgia sunt singurele întăriri pe care poate conta. Merita mai mult, căci e un mare strateg. Reuşeşte întotdeauna să fie la locul convenit înaintea yankeilor. Totuşi, va fi silit să se retragă din nou dacă vrea să apere calea ferată. Şi, ține bine minte cuvintele mele, când yankeii îl vor scoate din munţi şi-l vor aduce aici, în câmpie, va fi un măcel.

— Aici? exclamă Scarlett. Ştii foarte bine că yankeii nu vor înainta atâta.

— Muntele Kennesaw nu e decât la douăzeci şi două de mile şi pun rămăşag cu tine că...

— Rhett, priveşte acolo, la capătul străzii! Mulţimea aia de oameni! Nu

sunt soldați. Ei, Doamne... sunt negri!

Un nor gros de praf se zărea la capătul străzii și, din mijlocul lui, se auzea tropăit de picioare care loveau pământul și glasuri groase, nepăsătoare, a vreo sută de negri cântând un imn. Rhett trase trăsura lângă trotuar și Scarlett se uită curioasă la negrii plini de sudoare care, cu sapa și cu târnăcopul pe umeri, erau încadrați de un ofițer și de un pluton de soldați, purtând insigne de geniști.

— Ce naiba...! începu Scarlett.

Dar deodată privirea i se îndreaptă spre un vlăjgan negru din primul rând. Înalt de doi metri și mai bine, era un uriaș de culoarea abanosului. Călca cu grația mlădioasă a unui animal puternic și i se vedeau strălucind dinții albi, în timp ce cânta "Coboară, Moise!" spre a-și antrena camarazii. În afară de Sam cel mare, logofătul de la Tara, nu exista fără îndoială nici un negru pe lume care să fie atât de mare și să aibă un astfel de glas. Dar ce putea să caute acolo Sam, atât de departe de casă, mai ales acum când, în lipsa vechilului, era brațul drept al lui Gerald?

Și cum Scarlett se ridicase în picioare ca să vadă mai bine, uriașul o zări, o recunoscuse, și un râs vesel i se întinse pe chip. Se opri, lăsă să-i cadă sapa, apoi se îndreptă spre Scarlett chemând și pe negrii mai apropiați de el:

— Dumnezeule atotputernic! E domnișoa'a Sca'lett! Hei, Elisei, Apostole, P'ocule! E domnișoa'a Sca'lett!

În rândurile coloanei se produse dezordine. Ceata se opri, neștiind ce să mai facă. Gesticulând, Sam cel mare trecu drumul, urmat de alți trei negri uriași, pe urmele cărora ofițerul se repezi vociferând:

— Refaceți rândurile! Refaceți rândurile vă spun, altfel... Ia te uită, dar e doamna Hamilton! Bună ziua, doamnă, bună ziua, domnule. Cum se poate să îndemnați oamenii la indisciplină? Vreți să ațâțați o răscoală? Dumnezeu singur știe cât am avut de furcă cu băieții ăștia de azi-dimineață.

— O, domnule căpitan Randall, nu-i pedepsi. Sunt oamenii noștri. Ăsta-i Sam cel mare, logofătul nostru, și iată-i pe Elisei, pe Apostolul, și pe Prorocul. Sunt toți din Tara. Nu puteau să nu-mi dea bună ziua. Ce-i cu voi, băieți?

Scarlett strânse mâinile ce se întindeau în jurul ei. Mănușa ei albă dispăru între mâinile lor tuciurii și cei patru negri, încântați de întâlnire și foarte mândri că puteau să arate camarazilor ce stăpână tânără și frumoasă aveau, începură să țopăie ca niște nebuni.

— Ce căutați aici, atât de departe de Tara? Sigur că ați fugit. Nu știati c-or să vă prindă gărzile poliției?

Aceste cuvinte îi umplură de veselie pe negri, care începură să râdă zgomotos.

— Fugiți? răspunse Sam cel mare. Nu, domnișoa'ă Sca'lett, noi n-am fugit. Au t'imis să ne caute, fiindcă suntem ăi mai ma'i și mai ta'i la Ta'a, și zicând asta dinții lui albi străluciră de mândrie. Mai ales pe mine mă voiau, fiindcă știu să cânt așa de fumos. Da, domnișoa'ă Sca'lett, domnul F'ank Kennedy a venit să ne caute.

— Dar de ce, Sam?

— Dumnezeule, domnișoa'a Sca'lett! O să săpăm g'opi pent'u ca domnii albi să s-ascundă înăunt'u când vo' veni yankeii.

Căpitanul Randall și cei din trăsura își ascunseră surâsul, auzind această naivă definiție a tranșeelor.

— Sigu' că lu' domnu Ge'ald e'a gata să-i vină 'ău când m-au luat și a spus că ce-o să se facă fă'ă mine. Da' domnișoa'a Ellen a zis: "Ia-l, domnu' F'ank. Confede'ația a'e mai multă nevoie de Sam decât noi." Și mi-a dat un dola' și mi-a spus să fac tot ce-o să ne spună domnii albi. Așa că am venit aici.

— Ce-nseamnă toate astea, domnule căpitan?

— Foarte simplu. Trebuie să săpăm mai multe mile de tranșee noi, spre a întări apărarea Atlantei, și generalul nu se poate lipsi de nici un om de pe front. De aceea am rechiziționat negrii mai voinici din regiune care să facă această muncă.

— Dar...

Inima lui Scarlett se stânse sub imperiul unui simțământ de frică. Mai multe mile de tranșee noi? De ce? În cursul anului trecut se construiseră în jurul Atlantei o serie de largi redute de pământ cu amplasamente pentru tunuri. Aceste lucrări erau legate între ele prin tranșee care înconjurau complet orașul. Tranșee noi?

— Dar... de ce să mai facem noi întărituri? Nu ne vom folosi nici de cele pe care le avem. Fără îndoială că generalul nu va lăsa...

— Întăriturile existente nu sunt decât la o milă de oraș, spuse căpitanul Randall. Sunt prea aproape. Noile întărituri vor fi construite mult mai departe. Înțelegeți? S-ar putea ca o nouă retragere să aducă oamenii noștri chiar la Atlanta.

Când văzu ochii lui Scarlett măriți de spaimă, regretă îndată cele spuse.

— Bineînțeles că nu va fi o nouă retragere, se grăbi să adauge. Liniile de pe Kennesaw nu pot fi luate. Bateriile sunt așezate pe crestele munților și păzesc drumurile. E cu neputință ca yankeii să poată trece.

Dar Scarlett văzu că Randall plecă ochii sub privirea calmă și pătrunzătoare pe care i-o aruncă Rhett, și fu cuprinsă de teamă. Își aduse aminte de fraza lui Rhett: "Când yankeii îi vor aduce aici, în câmpie, va fi un măcel."

— O, domnule căpitan, credeți că...

— Nu, nu vă neliniștiți. Bătrânul Joe obișnuiește să ia măsuri de precauțiune. E singurul motiv pentru care ne pune să săpăm tranșee noi... Dar trebuie să vă părăsesc. Mi-a făcut mare plăcere să stau de vorbă cu dumneavoastră... Spuneți la revedere stăpânei voastre, băieți, și la drum!

— La revedere, băieți. Dacă vă îmbolnăviți sau aveți neplăceri, încunoștințați-mă. Stau chiar la capătul străzii, aproape ultima casă din oraș. Așteptați o clipă..., și începu să caute prin poșetă. O, Doamne, n-am nici un ban! Rhett, dă-mi ceva bani. Ține, Sam. Cumpără tutun pentru tine și pentru băieți. Și-apoi, fiți cuminți și faceți ce vă spune căpitanul Randall.

Șirurile se grupară și norul de praf roșu se ridică din nou, în timp ce negrii porneau la drum, antrenați de Sam cel mare care cânta:

Coo-boa'ă, Mo-o-ise! Co-o-boa'ă în Egi-i-ipt!
Și spune bă-ăt'ânului Fa'aon
Să la-a-se să plece no-o-'o-dul meu!

— Rhett, căpitanul Randall m-a mințit, cum le mint toți bărbații pe femei, de frică să nu leșinăm. O, Rhett, dacă nu-i nici o primejdie, de ce sapă tranșee noi? E atâta lipsă de oameni în armată, încât suntem siliți să întrebuițăm negri?

Rhett plescăi din limbă și iapa porni.

— Da, armata duce mare lipsă de oameni, căci altfel nu ar fi luată și garda locală. În ceea ce privește tranșeele, ei bine, se atribuie o oarecare valoare fortificațiilor în caz de asediu. Generalul se pregătește să dea aici ultima bătălie.

— Un asediu! Oh, întoarce! Mă duc acasă, la Tara, imediat.

— Ce te-a apucat?

— Un asediu! Dumnezeu! Un asediu! Am auzit vorbindu-se de asedii. Tata a asistat la un asediu, sau bunicul, și tata mi-a povestit...

— Ce asediu?

— Asediul de la Drogheda, când Cromwell i-a bătut pe irlandezi. N-aveau nimic de mâncare. Tata mi-a spus că mureau de foame în stradă și că au sfârșit prin a mânca pisici și șobolani și chiar gândaci de bucătărie. Și mi-a mai spus că înainte de a se preda, s-au mâncat între ei. E adevărat că n-am știut niciodată dacă trebuie să cred sau nu. Și când Cromwell a luat orașul, toate femeile au fost... Un asediu! Sfântă Fecioară!

— Ești persoana cea mai ignorantă pe care am văzut-o vreodată. Asediul de la Drogheda a avut loc pe la o mie șase sute și ceva și domnul O'Hara nu se poate să fi fost născut pe atunci. De altfel, Sherman nu e Cromwell...

— Nu, e mai rău. Se zice...

— Cât despre carnea pe care irlandezii au mâncat-o în timpul asediului... personal aș prefera un șobolan plin de zeamă, mâncărurilor ce mi se servesc în ultimul timp la hotel. Cred că voi fi silit să mă întorc la Richmond. Dacă plătești, poți să mănânci bine acolo.

Se vedea în ochii lui că-și bătea joc de spaima întipărită pe fața lui Scarlett.

Furioasă pe sine că-și arătase tulburarea, Scarlett exclamă:

— Nu înțeleg de ce ai rămas aici atâta timp. Nu te gândești decât la confortul dumitale, la mâncare și... și la alte lucruri de același gen.

— Nu cunosc vreun mod mai agreabil de a-ți trece vremea decât mâncând și, hm... făcând alte lucruri de același gen. Acum, dacă vrei să știi de ce rămân aici, ei bine, am citit multe povești despre asedii, dar n-am văzut nici unul. De aceea cred că voi rămâne din curiozitate. Nefiind combatant, nu risc să fiu rănit. De altfel, vreau să încerc această experiență. Scarlett, nu ocoli niciodată experiențele noi. Ele îmbogățesc mintea...

— Mintea mea e destul de bogată și așa.

— Probabil că asta e părerea dumitale. Eu aș spune, dar... dar nu, nu voi spune nimic, n-ar fi politicos. Poate că rămân și pentru ca să alerg în ajutorul dumitale când va începe asediul. N-am salvat niciodată o tânără femeie din pericol. Și asta va fi o experiență nouă.

Scarlett știa că o necăjește, dar ghici că în fond vorbea serios. Dădu din cap.

— Nu voi avea nevoie de dumneata ca să mă scapi. Ți mulțumesc, sunt destul de mare ca să ies singură din încurcătură.

— Nu vorbi așa, Scarlett. Gândește-o, dacă-ți face plăcere, dar n-o spune niciodată unui bărbat. Asta e supărător cu fetele yankee. Ar fi încântătoare dacă nu și-ar petrece timpul spunându-ți mulțumesc și adăugând că sunt capabile să-și poarte singure de grijă. În general, lucrul e adevărat, slavă Domnului. Așa că bărbații le lasă să-ți poarte singure de grijă.

— Cum îți mai merge gura! zise Scarlett înțepată, căci nu exista insultă mai mare decât să fie comparată cu o tânără yankee. Sunt sigură că minți în chestiunea asediului. Știi bine că yankeii nu vor ajunge până la Atlanta.

— Pun rămașag că vor fi aici înainte de o lună. Pariez pe o cutie de bomboane contra... – ochii lui întunecați rătăciră până la buzele ei – contra o sărutare.

Cu câteva clipe mai înainte teama de invazia yankee îi tulbura sufletul, dar la cuvântul "sărutare" Scarlett se grăbi se uite totul. Se regăsea pe un teren familiar, mult mai interesant decât acela al operațiilor militare. Își stăpâni cu greu un surâs de satisfacție. Din ziua când îi dăruise pălăria verde, Rhett nu-i mai spusese nici un cuvânt care ar fi putut veni din partea unui adorator. Cu toate încercările făcute de Scarlett. Rhett evitase întotdeauna chestiunile personale; și acum, fără să-l provoace câtuși de puțin, iată-l vorbind de sărutare.

— Acest gen de conversație îmi displace, spuse ea rece, reușind să-și încrunte sprâncenele. De altfel, mi-ar face mai mare plăcere să sărut un porc.

— Gusturile nu se discută și am auzit întotdeauna că irlandezii au o slăbiciune pentru porci, că-i țin chiar sub pat. Totuși, Scarlett, ai mare nevoie să fii sărutată. Asta îți lipsește. Toți adoratorii dumitale au avut prea mult respect pentru dumneata, deși Dumnezeu știe de ce! Sau le-a fost prea frică de dumneata pentru a face ceea ce trebuia făcut. Rezultatul e că ești de o aroganță de nesuferit. Ar trebui să fii sărutată de cineva care se pricepe.

Conversația nu lua deloc întorsătura pe care o dorea Scarlett. Așa se întâmpla întotdeauna când se găsea cu Rhett. Era întotdeauna un duel din care pâna la urmă ieșea ea învinsă.

— Și-mi închipui că te crezi persoana cea mai indicată? întrebă ea ironic, deși se stăpânea cu greu.

— Da, dacă mi-aș da osteneala, răspunse el alene. Se zice că sărut foarte bine.

— O! începu ea indignată de acest afront făcut frumuseții ei. Păi, dumneata... dar se opri brusc, încurcată.

Rhett surâdea și totuși, în fundul ochilor lui, o mică flăcăruie strălucise spre a se stinge îndată.

— Bineînțeles că te-ai întrebat de ce n-am încercat să profit de avantaj, după sărutarea castă pe care ți-am dat-o în ziua când ți-am adus pălăria aceea...

— Niciodată nu m-am...

— Ei bine, nu ești prea drăguță, Scarlett, și-mi pare rău de ce-mi spui. Toate fetele într-adevăr drăguțe se miră când bărbații nu încearcă să le sărute. Știu că nu trebuie să dorească a fi sărutate și că trebuie să se arate indignate dacă le săruți; totuși, doresc ca bărbații să le sărute... Hai, draga mea, nu fi descurajată. Într-una din zile am să te sărut și o să-ți placă. Dar nu acum, așa că te rog să nu fii nerăbdătoare.

Scarlett știa că o necăjește, dar ca întotdeauna tachinările lui o scoteau din sărite. Era întotdeauna prea mult adevăr în ceea ce spunea. În orice caz, nu trebuie să-l lase să devină mai îndrăzneț. Dacă vreodată ar fi destul de prost-crescut să încerce, o să-l învețe ea minte.

— Ai fi atât de amabil să întorci, domnule Butler?

— Serios, maică a răniților! Păduchii și zoaiele sunt deci mai plăcuți decât conversația mea. Hm! Departe de mine gândul de a împiedica mâini atât de binevoitoare să lucreze pentru glorioasa noastră cauză.

Întoarse calul și trăsură porni spre calea ferată.

— Acum, reluă el suav ca și când Scarlett nu-i declarase că discuția e închisă, dacă vrei să știi de ce n-am profitat de situație, trebuie să-ți spun că aștept să mai crești puțin. Înțelegi, mi s-ar părea caraghios să te sărut acum, și sunt foarte egoist în plăcerile mele. Nu mi-a plăcut niciodată să sărut copii.

Cu coada ochiului văzu pieptul lui Scarlett tresăltând de mânie stăpânită și se abținu să nu râdă.

— Și-apoi, continuă el cu o voce dulce, așteptam și să se șteargă amintirea stimabilului Ashley Wilkes.

La numele de Ashley, Scarlett se simți străpunsă de o durere bruscă și ochii i se umplură de lacrimi fierbinți. Să se șteargă? Amintirea lui Ashley nu se va șterge niciodată, chiar de-ar fi murit de o mie de ani. Gândul îi zbură la Ashley. Îl văzu rănit; murind departe de ea într-o temniță yankee; fără o pătură ca să se încălzească; fără ca cineva să-i țină mâna. Scarlett simți o ură puternică împotriva bărbatului ghiftuit de lângă ea, împotriva acestui om a cărui ironie străbătea sub tonul dulceag.

Era prea supărată ca să vorbească și, un timp, merse în tăcere.

— Acum, reluă Rhett, știu aproape totul despre dumneata și Ashley. Am început să înțeleg în ziua scenei puțin elegante pe care ai făcut-o la Doisprezece Stejari, și de atunci, deschizând ochii, am înțeles multe lucruri. Ei bine, continui să nutrești pentru el o dragoste romantică de școlăriță, și el îți răspunde cu aceeași monedă, în măsura în care-i îngăduie firea sa de om cinstit. Doamna Wilkes nu știe nimic de asta, și voi doi i-ați jucat un mic renga în această chestiune. Înțeleg de fapt totul, în afară de un lucru, care-mi ațâță curiozitatea. Oare onorabilul Ashley și-a riscat vreodată sufletul nemuritor sărutându-te? Drept orice răspuns, Scarlett întoarse capul.

— O, așa, atunci înseamnă că te-a sărutat. Cred că asta s-a petrecut când a venit în permisie. Și acum, când probabil e mort, te gândești mereu la sărutarea lui. Dar am convingerea că odată cu trecerea timpului vei uita acea sărutare, și atunci eu...

Scarlett se întoarse spre el furioasă.

— Dumneata, dumneata... du-te dracului! spuse ea cu mânie, ochii ei verzi strălucind de turbare. Lasă-mă să cobor din trăsură dacă nu vrei să sar din mers. Nu vreau să-ți mai vorbesc niciodată.

Rhett opri trăsura, dar înainte de a putea coborî ca s-o ajute să se dea jos, Scarlett și sărise. Crinolina i se agăță de roată și, o clipă, trecătorii zăriră un val de jupoane și pantalonași. Rhett o ajută să-și tragă fusta. Scarlett se depărtă fără un cuvânt, fără să întoarcă măcar capul. Rhett începu să râdă încet și porni calul plescăind din limbă.

Capitolul XVIII

Pentru prima oară de la începutul războiului, Atlanta auzea acum zgomotele bătăliei. În zori, înainte ca orașul să se fi trezit, se auzi de departe, dispre muntele Kennesaw, un bubuit slab care ar fi putut fi luat drept tunet.

Spre prânz, zgomotul deveni destul de puternic spre a domina din când în când gălăgia circulației. Oamenii încercară să n-audă, silindu-se să pălăvrăgească, să râdă, să-și vadă de treburi, ca și când yankeii n-ar fi fost la douăzeci și două de mile, dar tot timpul își încordau auzul. Întreg orașul avea un aer îngrijorat. Toată lumea, indiferent cu ce erau ocupate mâinile, asculta cu inima bătând. Oare zgomotul creștea în intensitate? Sau nu era decât un efect al imaginației? Generalul Johnston va izbuti de astă-dată să-i țină la respect? Va rezista?

Puțin mai lipsea ca orașul să fie cuprins de panică. Nervii, care cu fiecare zi de la începutul retragerii se încordau mai mult, amenințau să cedeze. Nimeni nu-și exprima temerile. Era un subiect interzis. Dar tensiunea nervoasă se manifesta în criticile ce nu cruțau pe general. Opinia publică era înfierbântată. În definitiv, Sherman era la porțile Atlantei. Încă o retragere, și confederații vor ajunge în oraș.

— Dați-ne un general care să nu se retragă! Dați-ne un om care să reziste și să se bată!

Însoțite de sunetul îndepărtat al tunului, miliția, "protejații lui Joe Brown", și garda locală ieșiră din Atlanta spre a apăra podurile și vadurile râului Chattahoochee în spatele lui Johnston. Era o zi înnoată, cenușie, și când trupele trecură pe Five Points și o luară pe strada Marietta, o ploaie torențială începu să cadă. Tot orașul ieșise afară ca să-i petreacă, și acum, lipiți unii de alții sub streșinile de lemn ale prăvăliilor din Strada Piersicului, oamenii încercau să pară entuziasmați.

Scarlett și Maybelle Merriwether Picard căpătaseră învoire să plece de la spital și să asiste la plecarea oamenilor, căci unchiul Henry Hamilton și

bunicul Merriwether făceau parte din garda locală și, împreună cu doamna Meade, se lăsau strivite de lume și se ridicau în vârfurile picioarelor ca să vadă mai bine. Cu toate că dorea, ca toți cei din Sud, să nu se gândească la desfășurarea bătăliei decât sub unghiul cel mai favorabil și mai liniștitor, Scarlett se îngrozi privind cum defilau prin fața ei șirurile pestrițe. Situația trebuia să fie într-adevăr disperată spre a se face apel la această adunătură de bătrâni și copilandri. Firește, descopereai printre ei și tineri sănătoși, gătiți cu pene și eșarfe, în uniforma strălucitoare a miliției. Dar erau și atâția bătrâni și băieți tineri pe care, văzându-i, Scarlett simți cum i se sîrînge inima de milă și de teamă.

În sunetul trompetelor și al tobelor, bărbați cu barba sură, mai bătrâni ca tatăl ei, încercau să țină pasul sub ploaia torențială. Cu cel mai bun șal al doamnei Merriwether pe umeri ca să se ferească de ploaie, bunicul Merriwether mărșăluia în primul șir și surâdea tinerelor femei, care fluturau batistele strigându-i "La revedere"; dar Maybelle se agăța de brațul lui Scarlett și murmură:

— O, săracul! Încă o ploaie, și se va termina cu el! Știi ce lumbago are...

Cu gulerul paltonului negru ridicat până la urechi, cu două pistoale datând din timpul războiului mexican înfipite la brâu, cu un geamantan în mână, unchiul Henry Hamilton călca în urma bunicului Merriwether. Alături de el pășea servitorul său negru, aproape tot atât de bătrân ca și el, ținând o umbrelă larg deschisă deasupra capetelor amândurora. Umăr la umăr cu bătrânii, veneau băiețandrii. Nici unul nu părea să aibă mai mult de șaisprezece ani. Mulți dintre ei fugiseră de la școală ca să se înroleze. Ici-colo se observau tineri în uniforme ale academiilor militare. Șepcile lor cenușii, ude de ploaie, erau împodobite cu pene negre de cocoș și pe piept li se încrucișau panglici albe. În mijlocul lor, Phil Meade, cu pălăria așezată ștremgărește pe ureche, purta sabia fratelui său mort și pistoalele lui de cavalerist. Când trecu, doamna Meade îi surâse și-i făcu semn cu mâna, apoi timp de o clipă își sprijini capul pe umărul lui Scarlett, ca și când puterile ar fi părăsit-o dintr-o dată.

Mulți bărbați erau fără arme, căci Confederația nu le putuse da nici puști, nici muniții. Nădăjduiau să se echipeze despuind yankei morți sau căzuți prizonieri. Mulți își luaseră un cuțit în tureatca cizmei și țineau în mână prăjini lungi terminate cu o țepușă de fier, denumite "sulițele lui Joe Brown". Cei mai norocoși aveau puști vechi cu cremene și săculețe de pulbere agățate de centură.

Johnston pierduse cam zece mii de oameni în cursul retragerii. Avea nevoie de zece mii de oameni, trupe proaspete. "Și iată ce-i trimit", își zise Scarlett speriată.

Când începu să treacă, într-un bubuit ca de tunet, artileria, stropindu-i cu noroi pe spectatori, Scarlett zări un negru care călărea un catâr lângă un tun. Era un negru tânăr, cu fața gravă, a cărui piele avea o culoare mai deschisă. "E Mose! Mose al lui Ashley! Ce poate face aici?" Își croi drum prin mulțime, ajunse la marginea trotuarului și strigă:

— Mose! Oprește!

Tânărul o zări și se grăbi să descalece. Un sergent learcă de ploaie îi strigă:

— Nu te da jos de pe catâr, băiete, că altfel îți dau foc cu un fitil. Trebuie să ajungem odată la munții ăia.

Mose nu știa ce să mai facă și se uita pe rând la sergent și la Scarlett. Atunci aceasta, înotând prin noroi, ferindu-se de roțile tunurilor, înaintă și apucă cureau scărilor lui Mose.

— Un minut, domnule sergent. Nu te da jos, Mose. Ce naiba cauți aici?

— Păi mă duc ia'ăși la 'ăzboi, domnișoa'ă Sca'lett. De astă-dată cu băt'ânul domn John în loc de domnu' Ashley!

— Cu domnu' Wilkes!

Scarlett nu-și putea crede urechilor. Domnul Wilkes avea aproape șaptezeci de ani.

— Unde e domnu' John?

— La u'mă, cu ultimul tun, domnișoa'ă Sca'lett. Acolo.

— Scuzați-mă, doamnă. Hai, mișcă înainte, băiete!

Scarlett rămase o clipă nemișcată, cu noroiul până la glezne, în timp ce tunurile continuau să treacă.

"O, nu! Nu se poate!" gândea ea. "E prea bătrân! Și ca și Ashley, nu poate suferi războiul". Se retrase câțiva pași spre marginea trotuarului și privi la toți bărbații care treceau. Când ultimul cheson și ultimul tun se apropiară cu zgomot de roți și în potop de noroi, îl zări pe domnul Wilkes. Subțire, mlădios, cu părul lung argintat atârându-i pe ceafă, călărea o mică iapă murgă, care din băltoacă-n băltoacă își alegea drumul cu grația unei doamne în rochie de mătase.

"Păi... iapa asta e Nellie! Nellie a doamnei Tarleton! Comoara Beatricei Tarleton!"

Când John Wilkes o zări pe Scarlett, își opri calul, descălecă și se-ndreaptă spre ea, cu un zâmbet de plăcere pe buze.

— Speram să te văd, Scarlett. Ai tăi m-au însărcinat să-ți spun atâtea! Dar n-am avut timp. Am sosit azi-dimineață și imediat ne-au și pornit, după cum vezi.

— O, domnule Wilkes, strigă Scarlett disperată, fără să-i lase mâna. Nu plecați. De ce trebuie să plecați?

— Înseamnă că mă găsești prea bătrân! zise el surâzând cu surâsul lui Ashley pe un chip mai vârstnic. Sunt poate prea bătrân pentru marșuri, dar nu pentru a încăleca un cal sau pentru a trage cu tunul. Și cum doamna Tarleton a fost destul de drăguță ca să mi-o împrumute pe Nellie, iată-mă călărind o iapă grozavă. Sper că nu i se va întâmpla nimic, căci dacă ar păți ceva, n-aș mai putea da ochii cu doamna Tarleton. Nellie e ultimul cal care i-a mai rămas.

Râdea acum, și râsul său împrăstie temerile lui Scarlett.

— Tatăl tău, mama ta și fetele sunt bine. Îți trimit toți sărutări. Tatăl tău era cât pe ce să vină cu noi.

— Oh, nu tata! strigă Scarlett înspăimântată. Nu tata! El nu va pleca la război, nu-i așa?

— Nu, dar puțin a lipsit. Firește, nu poate să meargă prea departe cu genunchiul anchilozat, dar voia cu orice preț să plece călare cu noi. Maică-ta a spus că-l lasă dacă va putea sări gardul împrejmuitor, căci, spunea ea, la armată vor fi momente grele pentru călăreți. Tatăl tău își închipuia că-i ușor, dar ai crede-o? – când calul a ajuns în fața gardului s-a oprit brusc și taică-tău a zburat peste capul lui. Mare mirare că nu și-a frânt gâtul. Știi ce încăpățânat e. S-a sculat și a încercat încă o dată. Ei bine, Scarlett, a încercat de trei ori, până ce doamna O'Hara și Pork l-au silit să se culce. Era furios. Se jura că maică-ta a vrăjit calul. Nu, Scarlett, nu-i apt pentru serviciul militar. Nu-i nimic rușinos, știi. La urma urmelor trebuie să rămână cineva și acasă, ca să cultive pământul.

Scarlett nu simțea nici un pic de rușine, nu simțea decât o imensă ușurare.

— Am trimis pe India și pe Honey la Macon, la familia Burr, și domnul O'Hara se va ocupa și de Doisprezece Stejari și de Tara... Ei, trebuie să plec, draga mea. Îngăduie-mi să te sărut pe obrajii tăi frumoși.

Cu inima strânsă, Scarlett răspunse sărutării. Îl iubea atât de mult pe domnul Wilkes! Odinioară, de mult, nădărduse să devină nora lui.

— Și sărută-le pe Pittypat și pe Melanie din partea mea, adăugă el depunând încă două ușoare sărutări pe obrajii lui Scarlett. Cum îi merge Melaniei?

— Îi merge bine.

— O!

Ochii lui se uitau la ea, dar parcă privind prin ea, ca și când ar fi străpuns-o, ca și când ochii cenușii și visători, la fel ca ai lui Ashley, ar fi privit în altă lume.

— Aș fi vrut totuși atât de mult să-mi văd primul nepot! La revedere, dragă fetiço.

Se săltă în șa și se depărtă în trap, cu pălăria în mână, cu părul argintiu în bătaia ploii.

Scarlett reveni lângă Maybelle și doamna Meade, fără să fi prins sensul ultimelor cuvinte ale domnului Wilkes. Atunci, înțelegând brusc, își făcu cruce cu o teamă superstițioasă și încercă să spună o rugăciune. Vorbise de moarte cum vorbise și Ashley, și acum Ashley... nimeni n-ar trebui să pomenească vreodată de moarte! Înseamnă să ispitești destinul.

În timp ce, sub ploaie, cele trei femei reluau în tăcere drumul spitalului, Scarlett șoptea o rugăciune: "Cruță-l, Doamne! Pe el și pe Ashley!"

Retragerea de la Dalton până la muntele Kennesaw durase de la începutul lui mai până la mijlocul lui iunie și, cum luna iunie trecea caldă și ploioasă iar Sherman nu izbutea să-i scoată pe confederați din pozițiile lor de pe înălțimile abrupte, speranța începu să renască. Toată lumea recăpătă curaj și începu să vorbească mai frumos de generalul Johnston. După un iunie umed, urmă un iulie și mai umed. Luptând cu disperare în jurul înălțimilor întărite, confederații țineau întruna piept lui Sherman. Atunci Atlanta fu cuprinsă de un acces de nebunie veselă. Speranța se urca la capul oamenilor, ca șampania. Ura! Ura! Îi avem la mână! O epidemie de baluri și de petreceri izbucni. Ori de câte ori oamenii coborau de pe front și veneau să petreacă noaptea în oraș, se dădeau în cinstea lor petreceri cu dans; tinerele fete, de zece ori mai numeroase decât bărbații, trăgeau de militari și se băteau să danseze cu ei.

Atlanta era plină de vizitatori, de refugiați, de părinți ai răniților îngrijiți în spitale, de soții și de mame care doreau să fie la căpătâiul soților sau fiilor lor în cazul când ar fi fost răniți în munți.

În sfârșit, din toate comitatele înconjurătoare, unde nu rămăseseră decât copii sub șaisprezece ani sau bătrâne peste șaiszeci, un nor de tinere fete se abătu asupra Atlantei. Mătușa Pitty dezaproba această stare de lucruri, căci după părerea ei ele nu veneau la Atlanta decât ca să-și găsească un soț, și această lipsă de rușine o făcea să se întrebe unde are să ajungă lumea. Scarlett îi împărtășea vederile. Nu-i plăcea deloc concurența tinerelor de șaisprezece ani, ai căror obraji proaspeți și îmbujorați îi făceau pe bărbați să uite că rochiile le erau întoarse de două ori și încălțăminteă cârpăcită.

Toaletele ei erau mai noi și mai frumoase decât ale multor femei, mulțumită stofelor pe care Rhett i le adusese cu ultimul vapor ce reușise să forțeze blocada; dar, în definitiv, avea nouăsprezece ani, începea să îmbătrânească și bărbații aveau de unde alege.

Își zicea că o văduvă cu un copil era dezavantajată în fața acestor obrăznicuțe frumușele. Și cu toate astea, în acele zile febrile, văduvia și maternitatea ei cântăreau mai puțin ca înainte. Între serviciul la spital, unde se duceau ziua, și recepțiile de seară, aproape că nu-l mai vedea pe Wade. Câteodată ajungea chiar să uite o bucată de vreme că avea un copil!

În timpul nopților calde de vară, casele din Atlanta rămâneau deschise militarilor, care erau apărătorii orașului. Casele mari, care se întindeau de la Strada Washington până la Strada Piersicului, străluceau de lumini. Acolo se sărbătoreau combatanții, veniți pentru o clipă din noroiul tranșeelor. Boarea nopții ducea departe sunetele banjourilor și ale viorilor, precum și ecoul pașilor neobosiți ai dansatorilor, în jurul pianelor se formau grupuri care cântau cu foc cuvintele triste din "Scrisoarea ta a venit, dar a fost prea târziu!", în timp ce cavaleri în zdrențe făceau ochi dulci fetelor tinere cochetând din spatele evantaielor din pene de curcan și le rugau să nu aștepte până o fi prea târziu. Nici o fată nu aștepta! Prinse de valul de plăceri ce se abătuse asupra orașului, se căsătoreau una după alta. Timp de o lună, cât dură rezistența lui Johnston pe înălțimile muntelui Kennesaw, se celebrară nenumărate căsătorii, în care mireasa se ducea fericită în fața altarului cu găтели împrumutate de la vreo zece prietene, iar ginerele purta o sabie care se lovea de niște pantaloni cârpiți.

Se petrecea atât de bine, se dădeau atâtea baluri, și erau atâtea întâmplări emoționante! Ura! Johnston ține piept yankeilor la douăzeci și două de mile de Atlanta.

Da, pozițiile din jurul muntelui Kennesaw nu puteau fi cucerite. După douăzeci și cinci de zile de luptă, Sherman însuși dobândi această convingere, căci pierderile sale erau enorme. În loc să se încapățâneze să atace în front, își desfășură din nou armata într-un cerc larg și încercă să se strecoare între confederați și Atlanta. Încă o dată, manevra îi reuși. Johnston fu silit să părăsească înălțimile de unde opusese o rezistență atât de frumoasă, spre a-și proteja spatele. Pierduse o treime din oameni în cursul acestei bătălii, și restul trupelor sale, obosite, o porni pe ploaie spre râul Chattahoochee. Confederații nu puteau nădăjdui să primească întăriri, în timp ce yankeii, care aveau sub stăpânirea lor calea ferată din Tennessee spre sud, până la front, primeau în fiecare zi trupe proaspete și hrană. Așa că trupele cenușii, retrăgându-se prin câmpii noroioase, se grupară în jurul Atlantei.

Când se află că pozițiile ce păreau inexpugnabile fuseseră părăsite, un al doilea val de panică se abătu asupra orașului. În cele douăzeci și cinci de zile de exaltare lumea se convinge că lucrul acesta nu se va întâmpla. Și acum se întâmplase! Era neîndoielnic, firește, că generalul își va întări pozițiile pe țărmul râului și va rezista înaintării yankee. Totuși râul nu era departe de oraș – la numai șapte mile.

Dar Sherman îi luă din nou pe confederați din flanc, forță râul mai sus de pozițiile lor, și trupele cenușii, extenuate, trebuiră să treacă în grabă apele gălbui, spre a se așeza încă o dată între năvălitori și Atlanta. Se grăbiră să sape adăposturi la nordul orașului în valea prin care curgea Gârla Piersicului. Atlanta, cuprinsă de panică, era disperată.

Luptă și retragere! Luptă și retragere! La fiecare retragere yankeii se apropiau tot mai mult de oraș. Gârla Piersicului nu era decât la cinci mile. Unde-i era capul, generalului?

Strigătele de: "Dați-ne un om care să reziste și să se bată!" fură ascultate la Richmond. Richmond-ul știa că Atlanta pierdută însemna războiul pierdut și, după ce armata trecu râul Chattahoochee, generalului Johnston i se luă comanda. Generalul Hood, unul din subalternii săi, preluă comanda, și Atlanta răsuflă ușurată. Hood, vlăjganul ăsta din Kentucky, cu barba-n vânt și cu ochii de jăritic, nu se va retrage! Avea o reputație de bulldog. Îi va izgoni pe yankei dincolo de râu, da, îi va sili să-l treacă îndărăt și va recuceri tot terenul pierdut, milă cu milă, până la Dalton. Dar armata striga: "Redați-ni-l pe

bătrânul Joel!" căci soldații fuseseră cu bătrânul Joe tot timpul de la Dalton încoace și, spre deosebire de civili, știau ce greutate au avuseseră de înfruntat.

Sherman nu așteptă pe Hood să pornească ofensiva. O zi după schimbarea comandantului, generalul yankeu se repezi asupra orașelului Decatur, la șase mile de Atlanta, îl cuceri și tăie astfel calea ferată. Era linia care lega Atlanta de Augusta, de Charleston, de Wilmington și de Virginia. Sherman dăduse confederaților o lovitură care avea să-i paralizeze. Venise timpul acțiunii. Atlanta cerea cu glas tare să se facă ceva!

Atunci, într-o înăbușitoare după-amiază de iulie, dorința Atlantei fu satisfăcută. Generalul Hood nu se mulțumi să reziste și să se bată. Scoțându-și oamenii afară din tranșee, îi azvârli împotriva liniilor albastre, împotriva soldaților lui Sherman de două ori mai numeroși, și dădu un asalt furios pe malul drept al Gârlei Piersicului.

Speriați, rugându-se Cerului ca Hood să izbutească să respingă pe yankei, locuitorii Atlantei ascultară cum bubuie tunul și cum pâraie miile de puști; făceau atâta zgomot încât, cu toate cele cinci mile, ai fi crezut că lupta se dă în oraș. Se auzea trăsnetul bateriilor, se vedea fumul ridicându-se peste vârful arborilor ca niște nori, dar ceasuri întregi nimeni nu știu ce întorsătură lua bătălia.

Către sfârșitul după-amiezii sosiră primele știri. Erau nesigure, contradictorii, alarmante, căci veneau de la oameni răniți în primele ceasuri ale bătăliei. Singuri sau în grupuri, cei mai puțin răniți susținându-i pe cei ce șchiopătau sau se clătinau, răniții începură să intre în oraș. În curând începură să curgă fără încetare. Se trudeau din greu să ajungă la spitale, cu fața neagră de pulbere, acoperiți de praf și de sudoare, cu sângele închegându-li-se pe rănilor nebadajate, cu muștele roind în jur.

Casa mătușii Pitty fu una dintre primele la care ajunseră răniții intrați în oraș pe la nord. Unul câte unul se poticneau în fața porții și se întindeau pe gazonul verde gemând:

— Apă!

În tot timpul acestei înăbușitoare după-amiezi, mătușa Pitty și întreaga casă, albi și negri, stătură în plin soare dând de băut și pansând răni, până ce bandajele se isprăviră și nu se mai găsiră în casă nici cearceafuri, nici șervete de rupt. Mătușa Pitty uită cu totul că leșina întotdeauna la vederea sângelui și nu încetă să lucreze decât în clipa când piciorușele ei, încălțate în pantofi prea strâmți, se umflară refuzând s-o mai susțină. Melanie însăși, a cărei sarcină era foarte înaintată, uită de pudoarea ei naturală și, cu fața tot atât de trasă ca și a răniților, munci cu înfrigurare alături de Prissy, de bucătăreasă și de Scarlett. Când puterile o părăsiră și-și pierdu cunoștința, nu se mai găsi alt loc unde să fie culcată decât masa din bucătărie, căci toate paturile, toate scaunele, toate canapelele casei erau ocupate de răniți.

Uitat în mijlocul agitației, micul Wade, ghemuit după balustrada verandei, sughița sugându-și degetul și, cu ochii măriți de spaimă, privea spre peluză, cum se uită un iepure speriat prin grădina cuștii sale. Scarlett îl zări și-i strigă răstit:

— Wade Hampton, du-te de te joacă în curtea din dos!

Dar copilul, speriat, fascinat de spectacolul care i se oferea, n-o ascultă.

Peluză era plină de oameni culcați pe jos, prea epuizați spre a merge mai departe, prea slăbiți de rănilor lor spre a face o mișcare. Pe aceștia, unchiul Peter îi ducea la spital cu trăsura, trasă de bătrânul cal rupt de oboseală și plin de spumă din pricina drumului făcut de atâtea ori. Doamna Meade și doamna Merriwether trimiseră și ele trăsurile, care treceau cu arcurile îndoit sub greutatea răniților.

Mai târziu, odată cu amurgul ce se lăsa, ambulanțele și furgoanele

intendenței revenirea de pe câmpul de luptă și coborârea strada cu zgomot de tunet. Apoi apărură căruțe de țară, care cu boi și chiar trăsurile particulare rechiziționate de corpul medical. Săltând din piatră-n piatră pe șoseaua desfundată, pline de răniți și muribunzi, lăsând să se scurgă sângele în praful roșu, toate aceste vehicule trecură prin fața casei mătușii Pitty. La vederea femeilor cu găleți cu apă și câni, vehiculele opreau și îndată răsunau strigăte și murmure:

— Apă! Apă!

Scarlett susținea capete care atârnavă fără vlagă, dând de băut oamenilor cu buzele arse, vărsa găleți de apă pe trupuri acoperite de răni și chinuite de febră, ca bietii oameni să se bucure de o clipă de ușurare a suferințelor lor. Se ridica pe vârful picioarelor și dădea de băut vizitivilor de la ambulanțe, întrebând pe fiecare cu inima strânsă:

— Ce noutăți?

De la fiecare obținea același răspuns:

— Nu se știe încă nimic, doamnă. E încă prea devreme.

Noaptea veni, înăbușitoare. Nu se simțea nici cea mai mică adiere de vânt și făcliile de brad, ținute de negri, îngreuiau și mai mult atmosfera. Praful se lipea de nările lui Scarlett și îi usca buzele. Rochia ei de stambă de culoarea levănțicăi, atât de curată și de scrobită dimineața, era plină de sânge, de murdărie și de sudoare. Asta voise să spună Ashley când scrisese că războiul n-avea nimic glorios, că nu era decât murdărie și suferință.

Oboseala adăuga scenei o notă de ireal, de coșmar. Nu, nu se putea să fie adevărat... sau atunci, dacă era adevărat, lumea înnebunise. Căci altfel, de ce sta ea aici, în mijlocul pașnicei grădini a mătușii Pitty, în plină noapte, la lumina tremurătoare a torțelor, spre a da de băut unor bărbați care mureau? Printre răniți erau mulți dintre foștii ei adoratori, care încercau să zâmbească văzând-o. Printre bărbații pe care căruțele îi hurducăiau de-a lungul șoselei negre și prăfuite, erau atâția pe care-i cunoștea. Printre bărbații care mureau sub privirile ei, cu fața însângărată, năpădită de țăntări și de muște, erau atâția cu care dansase și glumise, făcuse muzică sau cântase romane, atâția pe care-i tachinase, îi îmbărbătase, ori pe care-i iubise... puțin.

Îl descoperi pe Carey Ashburn sub o grămadă de răniți într-o căruță trasă de boi. Avea un glonte în cap și abia mai respira. Fiindcă Scarlett nu-l putu mișca de unde zăcea fără a deranja alți șase răniți, îl lăsă să plece la spital. Mai târziu află că murise înainte de a fi examinat de doctor și că fusese îngropat undeva, nimeni nu știa exact unde. În luna aceea fuseseră îngropați atâția oameni la cimitirul din Oakland în gropi săpate la repezeală! Melanie fu adânc îndurerată aflând că nimeni nu tăiasse măcar o suviță din părul lui Carey, spre a o trimite mamei sale, în Alabama. Noaptea caldă trecea încet și, din cauza oboselii, Scarlett și Pitty nu-și mai simțeau spatele și genunchii, dar cele două femei nu încetau să întrebe pe fiecare nou venit:

— Ce mai e nou? Ce mai e nou?

Și, pe măsură ce lungile ceasuri se scurgeau, primeau răspunsuri care le înspăimântau tot mai tare.

— Ne retragem... A trebuit să ne retragem... Sunt mult mai mulți ca noi... Yankeii i-au încercuit pe cavaleriștii lui Wheeler lângă Decatur... Trebuie să mergem în ajutorul lor... Ai noștri vor fi în curând în oraș...

Scarlett și Pitty se ghemuiau una lângă alta.

— Oare... oare vin yankeii?

— Da, vin, dar nu vor trece mai departe, doamnă... Nu vă speriați, nu vor putea lua Atlanta... Nu, doamnă, sunt mile întregi de tranșee în jurul orașului... L-am auzit eu însumi pe bătrânul Joe spunând: Pot să rezist o veșnicie în Atlanta. Dar vedeți, nu-l mai avem pe bătrânul Joe, acum... Taci,

dobitocule! Vrei să bagi spaima-n femei?... Yankeii nu vor lua niciodată orașul, doamnă. Dar de ce nu plecați la Macon sau într-un loc mai sigur? N-aveți rude pe-aco-lo?... Desigur, yankeii nu vor lua Atlanta, dar când vor încerca, n-o să fie prea plăcut pentru femei... Vor cădea ghiulele cu duiumul!

A doua zi, sub o ploaie caldă, într-o atmosferă înăbușitoare, armata învinsă își făcu intrarea în Atlanta. Oamenii erau sleiți de puteri din cauza foamei, a oboselii și a șaptezeci și șase de zile de luptă și de retragere. Caii scheletici păreau niște sperietori. Tunurile și camioanele erau trase cu te-miri-ce, bucăți de sfoară sau fâșii de curele.

Dar nu era o mulțime nedisciplinată, în derută. Purtându-și cu mândrie zdrențele, cu steagurile sfâșiate, ude de ploaie, oamenii defilau în ordine. Bătrânul Joe îi învățase să se retragă, bătrânul Joe care făcuse din retragere un act strategic tot atât de important ca o înaintare.

Mărșăluind în pas cadențat, bărboși, zdrențaroși, soldații coborau Strada Piersicului în sunetele marșului "Maryland! Maryland!" – și toată lumea ieși să-i aclame. Învingători ori învinși, acești soldați erau ai lor.

Milițienii care părăsiseră orașul de curând în uniforme nou-nouțe abia se deosebeau de trupele regulate, atât erau de murdari și de neîngrijiți. În ochii lor strălucea o flacără nouă. Sterseseră dintr-o dată trei ani de chiul în care încercaseră să explice de ce nu sunt pe front, iar mulți dintre ei schimbaseră o viață ușoară cu o moarte glorioasă. De acum înainte erau veterani, veterani fără state de serviciu prea lungi, dar totuși veterani care se purtaseră onorabil. Căutau cunoscuți prin mulțime și se uitau la ei, mândri, sfidători. Acum aveau dreptul să ridice capul.

Tineri și bătrâni, membrii gărzilor locale defilară și ei. Bătrânii cu bărbi încărunțite abia puteau să-și ridice picioarele, iar tinerii aveau chipuri obosite de copii care au avut de înfruntat greutatea prea mari pentru vârsta lor. Scarlett îi zări pe Phil Meade și-l recunoscă cu greu, atât de negru îi era obrazul din cauza pulberii și a murdăriei și atât era de tras la față de oboseală. Fără pălărie, sub ploaie, cu capul trecut printr-o gaură făcută în mijlocul unei mușamale vechi, unchiul Henry înainta trăgându-și piciorul. Cu picioarele goale învelite în bucăți de plapumă, bătrânul domn Merrywether era cocoțat pe un afet de tun. Însă, cu toate eforturile sale, Scarlett nu reuși să-l descopere pe John Wilkes.

Cât despre veteranii lui Johnston, aceștia călcau cu același aer degajat cu care păseau de trei ani, surzând fetelor frumoase și azvârlind cuvinte de batjocură bărbaților în civil. Mergeau să ocupe tranșeele săpate în jurul orașului. Nu-i mai așteptau tranșee săpate în grabă, ci lucrări solide, cu parapete până la înălțimea pieptului, întărite cu saci de nisip și terminate cu țărui de lemn. Ca niște răni roșii, încoronate de movilițe roșii, tranșeele înconjurau orașul, milă după milă, așteptându-i pe bărbații care aveau să le ocupe.

Mulțimea aclama trupele ca și cum ar fi fost victorioase. Frica se cuibărise în fiecare suflet, dar acum când știau despre ce e vorba, acum răul cel mai rău se întâmplase și acum că războiul era la porțile lor, oamenii se schimbaseră. Nu mai era vorba de panică, de nebunie colectivă. Oricare ar fi fost sentimentul fiecăruia, nimeni nu se trăda. Toată lumea voia să pară veselă, chiar dacă se silea s-o facă. Fiecare căuta să se arate curajos și plin de încredere în armată. Toată lumea repeta ceea ce spusese bătrânul Joe înainte de a i se lua comanda: "Pot să rezist o veșnicie în Atlanta."

Acum, când și Hood trebuise să se retragă, mulți doreau, după pilda soldaților, să le fie redat bătrânul Joe, dar evitau să-și spună părerea și-și făceau curaj repetând cuvintele bătrânului Joe: "Pot să rezist o veșnicie în Atlanta."

Tactica prudentă a generalului Johnston nu era în firea lui Hood. El îi atacă pe yankei la răsărit, îi atacă la apus. Asemeni unui luptător căutând de unde să-și apuce adversarul, Sherman încercuise orașul, dar Hood nu voia să aștepte în spatele tranșeelor atacul yankeilor. Făcu mai multe ieșiri îndrăznețe și se repezi asupra lor năpraznic. În decurs de câteva zile se dădură lupte la Atlanta și la Ezra Church, atât de însemnate încât, alături de ele, lupta de la Gârla Piersicului păru o simplă hărțuială.

Cu toate acestea, yankeii își accentuară presiunea. Suferiseră pierderi grele, dar puteau să și-o permită. Și, fără încetare, bateriile lor trăgeau asupra Atlantei, omorând oameni acasă la ei, dărâmând case, săpând pe străzi gropi uriașe. Oamenii se adăposteau în beciuri, în găuri, în tunele. Atlanta era asediată.

La unsprezece zile după ce preluase comanda, generalul Hood pierduse aproape tot atâția oameni câți pierduse Johnston în șaptezeci și patru de zile de lupte și retrageri, iar Atlanta era încercuită din trei părți.

Calea ferată de la Atlanta la Tennessee era acum în mâinile lui Sherman, de la un capăt la altul. Armata sa ocupase linia spre răsărit și tăiasse linia care mergea spre sud-vest, la Alabama. Singură linia spre sud, înspre Macon și Savannah, era încă liberă. Orașul era plin de soldați, ticsit de răniți și de refugiați, așa că această singură cale era insuficientă pentru trebuințele orașului asediat. Totuși, atâta vreme cât putea menține această linie, Atlanta rezista.

Scarlett fu înspăimântată când își dădu seama de importanța acestei linii ferate și când înțelese cu câtă îndârjire va lupta Sherman ca s-o cucerească. Iar Hood ca s-o apere. Căci era linia care trecea prin tot comitatul, spre Jonesboro. Și Tara nu era decât la cinci mile de Jonesboro. Tara părea o oază de pace în comparație cu iadul de la Atlanta, dar Tara nu era decât la cinci mile de Jonesboro!

În ziua bătăliei pentru Atlanta, Scarlett și cu încă câteva doamne, apărute de soare cu ajutorul minusculelor lor umbreluțe, se instalară pe acoperișurile drepte ale prăvăliilor și urmăriră peripețiile luptei. Dar când obuzele începură să cadă pentru prima oară în stradă, coborâră repede în beci și, în aceeași seară, începu exodul femeilor, al copiilor și al bătrânilor. Toți o porniră spre Macon. Printre cei ce luară trenul în acea noapte, mulți se retrăseseră odată cu Johnston de la Dalton, și erau acum la al cincilea sau al șaselea lor refugiu. Erau mai puțin încărcăți decât când sosiseră la Atlanta. Cei mai mulți n-aveau decât un geamantan, și ceva de-ale gurii într-un șervet. Ici-colo, servitori speriați strângeau la piept argintărie, cuțite, furculițe sau un portret de familie, salvate la primul refugiu.

Doamna Merriwether și doamna Elsing refuzară să plece. Era nevoie de ele la spital și, de altfel – declarară ele cu mândrie – n-aveau teamă și nici un yankeu nu le va putea da afară de la ele de acasă. Cu toate acestea Maybelle cu copilașul și cu Fanny Elsing plecară la Macon. Pentru prima oară doamna Meade nu cedă în fața soțului ei și refuză categoric să-l asculte când acesta îi porunci să plece cu trenul Spre un loc mai sigur. Pretinse că doctorul nu se putea lipsi de ea și că voia să stea acolo, lângă Phil, în cazul când...

Dar doamna Whiting plecă și, împreună cu ea, multe doamne dintre cunoștințele lui Scarlett. După ce fusese una dintre primele care condamnase politica de retragere a bătrânului Joe, mătușa Pitty fu una dintre primele care-și făcu bagajul. Pretindea că nervii ei delicați nu puteau suporta

zgomotul. Se temea că va leșina la auzul unei explozii și că nu va apuca să coboare în pivniță. Nu, nu-i era teamă, spunea ea, încercând în zadar să ia o expresie marțială, fără să reușească însă. Va pleca la Macon, la verișoara ei, bătrâna doamnă Burr, și fetele trebuiau să vină cu ea.

Scarlett nu voia să meargă la Macon. Cu tot bombardamentul, prefera să rămână la Atlanta decât să se refugieze la Macon, căci n-o putea suferi pe bătrâna doamnă Burr. Acum câțiva ani aceasta o făcuse "ușuratică", după ce o surprinsese sărutându-se cu fiul ei Willie, la o recepție acasă la Wilkes-i.

— Nu, spuse ea mătușii Pitty, voi merge acasă la Tara, iar Melly poate să meargă cu dumneata la Macon.

La care Melanie începu să plângă, speriată, disperată. Când mătușa Pitty se repezi la doctorul Meade, Melanie luă mâinile lui Scarlett într-ale ei și-i spuse pe un ton rugător:

— Scarlett dragă, nu pleca la Tara, nu mă lăsa singură! M-aș simți atât de nenorocită fără tine... Oh, Scarlett, dacă nu ești aici la nașterea copilului meu, voi muri. Da... da, știu bine, o am pe mătușa Pitty, și ea e foarte drăguță. Dar, ce vrei, ea n-a avut copii, și câteodată mă enervează în așa hal încât îmi vine să țip. Nu mă părăsi, scumpa mea. Ai fost o adevărată soră pentru mine. Și-apoi, adăugă ea cu un zâmbet slab, i-ai promis lui Ashley să ai grijă de mine. Mi-a spus că ți-o va cere.

Buimăcită, Scarlett se uita la cumnata ei. Cum de putea Melly s-o iubească atât de mult, când ea însăși își ascundea cu atâta greutate antipatia pe care o simțea pentru ea? Cum putea Melly să fie atât de toantă, încât să nu ghicească secretul iubirii ei pentru Ashley? În cursul acestor luni chinuitoare, când pândea știri de la Ashley, se trădase de sute de ori. Dar Melanie nu vedea nimic, Melanie nu vedea decât ceea ce era bun la cei pe care-i iubea... Da, făgăduise lui Ashley să vegheze asupra Melaniei. "Oh, Ashley! Ashley! Probabil că ai murit, ai murit de luni de zile. Și acum sunt silită să-mi țin făgăduiala."

— Bine, spuse ea răstit, i-am făgăduit să veghez asupra ta și nu revin asupra a ceea ce am promis. Dar nu voi merge la Macon, la scorpia de mătușă Burr. I-aș scoate ochii după câteva minute. Mă duc acasă, la Tara. Poți să mă însoțești. Mama va fi fericită să te aibă lângă ea.

— Oh, ce plăcere mi-ar face! Mama ta e atât de drăguță! Dar știi bine că ar fi o lovitură de moarte pentru mătușa Pitty dacă n-ar fi lângă mine când voi naște, și ea nu vrea să meargă la Tara. E prea aproape de câmpul de luptă, și mătușa ține să fie în siguranță.

Doctorul Meade sosi suflând din greu. Mătușa Pitty îi păruse atât de speriată, că se aștepta s-o găsească pe Melanie cel puțin născând. Așa că, în fața realității, indignarea lui fu mare și nu se sfii s-o arate. În sfârșit, cînd află cauza întregului bucluc, rezolvă problema cu argumente la care nu se putea răspunde nimic.

— Chestiunea de a merge la Macon nici nu se pune pentru dumneata, domnișoară Melly. Dacă te miști, nu răspund de nimic. Trenurile sunt arhipline. Nu se știe niciodată când pleacă și, dacă vreodată au nevoie urgentă să transporte răniți, trupe sau material, nu ezită să dea jos călătorii în mijlocul pădurilor. În situația dumitale...

— Dar dacă merg la Tara cu Scarlett?

— Ți interzic să te miști de aici. Spre a merge la Tara, trebuie să iei tot trenul de Macon, deci condițiile sunt aceleași. De altfel, nimeni nu știe precis unde sunt yankeii, dar sunt pretutindeni. Trenul vostru ar putea fi foarte bine capturat. În sfârșit, chiar dacă ați ajunge la Jonesboro, ați avea încă de făcut cinci mile pe un drum prost ca să ajungeți la Tara. Nu e o călătorie pentru o femeie într-o situație atât de delicată. Și-apoi, de când bătrânul doctor Fontaine a plecat la armată, nu mai există nici un medic în comitat.

— Dar există moașe.

— Am spus medic, răspunse doctorul brusc, ațintindu-și mașinal privirea pe trupul plâpând al Melaniei. Nu vreau să te miști de aici. Sper că nu ții să naști în tren sau într-o șaretă?

Această sinceritate, firească la un medic, le reduse la tăcere.

— Trebuie să rămâi aici, unde te pot supraveghea, și să stai în pat. Ai să-mi faci plăcerea să nu-ți mai petreci vremea coborând și urcând scările. Nu, n-ai voie să cobori în pivniță nici chiar dacă ghiulelele ar intra pe fereastră. La urma urmei, riscul nu-i atât de mare aici. Peste puțin îi vom respinge pe yankei... Așa că, domnișoară Pitty, ai să pleci la Macon și ai să le lași pe tinerele doamne aici.

— Fără o persoană mai în vârstă? exclamă bătrâna domnișoară îngrozită.

— Sunt femei măritate, făcu doctorul plictisit, și doamna Meade stă la două case de-aici. În orice caz, dată fiind starea lui Melly, nu se vor amuza primind vizite masculine. Suntem în timp de război, domnișoară Pitty. Nu ne mai putem gândi la ce-o să zică lumea. Trebuie să ne gândim la Melly, înainte de toate.

Părăsi camera cu pas nervos și o așteptă pe Scarlett pe verandă.

— Am să-ți vorbesc deschis, domnișoară Scarlett, începu el trăgându-se de barba sură. Îmi pare că ai bun-simț, deci fă-mi plăcerea să nu roșești. Nici nu vreau să aud de vreo plecare a lui Melly. Mă îndoiesc că ar fi în stare să suporte călătoria. Va avea de trecut printr-o încercare grea... chiar dacă s-ar găsi în cele mai bune circumstanțe. După cum știi, are șoldurile foarte înguste. Vom fi poate obligați să-i scoatem copilul cu forcepsul, de aceea nu vreau pentru nimic în lume să ajungă pe mâinile vreunei moașe negrese. Femei ca ea n-ar trebui să aibă niciodată copii, dar... În orice caz, fă-i bagajele domnișoarei Pitty și expediaz-o la Macon. Îi e atât de frică, încât va impresiona pe Melly și asta nu-i poate face nici un bine. Și acum, domnișoară – și-i aruncă lui Scarlett o privire pătrunzătoare – nu vreau să aud nici de întoarcerea dumitale acasă. Vei sta lângă Melly până la nașterea copilului. Nu ți-e teamă, nu-i așa?

— Oh, nu! minți cu curaj Scarlett.

— Ești o fată curajoasă. Doamna Meade e aici să te însoțească la nevoie și-ți voi trimite pe bătrâna noastră Betsy ca să gătească, dacă domnișoara Pitty vrea să-și ia servitorii. Nașterea nu va mai întârzia mult. Copilul trebuie să se nască în cinci săptămâni, dar nu se poate spune nimic când e vorba de primul copil... și cu bombardamentul ăsta copilul poate să vină de pe o zi pe alta.

Așadar, mătușa Pitty plecă la Macon potopită de lacrimi, luând cu ea pe unchiul Peter și pe bucătăreasă. Într-un elan de patriotism pe care-l regretă de îndată și care-i pricinui un alt potop de lacrimi, dăruî spitalului trăsura și calul. Scarlett și Melanie rămaseră singure cu Wade și cu Prissy, într-o casă mult mai liniștită, cu tot bombardamentul neîncetat.

Capitolul XIX

În aceste prime zile de asediu, când yankeii se izbeau peste tot de întăriturile orașului, Scarlett era atât de speriată de explozia obuzelor, încât nu putea decât să se ghemuiască de frică și să-și astupe urechile cu mâinile, așteptându-se dintr-o clipă în alta să fie proiectată în veșnicie. Când auzea șuieratul care vestea sosirea proiectilelor, se repezea în camera Melaniei, se arunca alături de ea pe pat și, amândouă, strânse una într-alta, își înfundau capul în pernă strigând: "Oh, Oh!" Prissy și Wade coborau fuga în pivnița plină

de pânze de păianjeni și se ghemuiau în întuneric. Prissy urla din răspuțeri, iar Wade plângea și sughita.

Înăbușită de perna de puf, în timp ce moartea trecea peste capul ei, Scarlett blestema în sinea ei pe Melanie pentru că, din pricina ei, nu se putea ascunde în pivniță. Dar doctorul interzise Melaniei să coboare și Scarlett era obligată să stea lângă ea.

La spaima de a fi prefăcută în bucăți, se adăuga aceea de a vedea născându-se pe neașteptate copilul Melaniei. Ori de câte ori îi venea în minte această idee, se simțea inundată de o sudoare rece. Ce-o să facă dacă îi va veni chef să se nască noaptea? Știa că ar prefera s-o lase pe Melanie să moară decât să iasă în stradă să caute pe doctorul Meade, sub obuzele care cădeau ca o ploaie de primăvară. Și mai știa că Prissy putea fi snopită în bătaie, și tot nu ar ieși din casă. Ce-o să facă în clipa când vor începe durerile?

Într-o seară discuta despre toate astea cu Prissy cu voce înceată, în timp ce pregăteau amândouă masa Melaniei și, pe neașteptate, Prissy împrăștie temerile stăpânei ei.

— Doamnișoa'a Sca'lett, chia' dacă nu vom găsi pe docto' când o să vie ceasu' pent'u domnișoa'a Melly, nu vă spe'iați. Pot să mă descu'c și eu. Știu ce să fac la naște'e. Mama mea e moașă, nu? M-a c'escut ca să fiu moașă. Atunci, aveți înc'ede'e în mine.

Scarlett se simți ușurată aflând că are lângă ea o femeie pricepută, totuși dorea să scape cât mai curând de această încercare. Avea o poftă nebună să fugă acolo unde nu mai explodau obuze, dorea să ajungă la liniște, la Tara, și în toate serile se ruga Cerului ca Melanie să nască a doua zi, spre a putea fi dezlegată de promisiunea ei și a părăsi Atalanta. Tara îi apărea ca un adăpost absolut sigur, ferit de toate necazurile de aici.

Scarlett era stăpânită de o nerăbdare, pe care n-o simțise niciodată până atunci, de a-și revedea mama și căminul. Lângă Ellen, orice s-ar întâmpla, n-avea teamă. În fiecare seară, după ce toată ziua șuierul obuzelor îi sfâșiasse auzul, pleca să se culce hotărâtă să spună a doua zi dimineată Melaniei că nu va mai sta nici o zi la Atlanta, că va pleca acasă și că Melanie n-are decât să meargă să stea la doamna Meade. Dar când pune capul pe pernă, îl revedea pe Ashley așa cum îi apăruse ultima oară, cu fața trasă de o durere interioară, dar cu un mic surâs pe buze: "Să ai grijă de Melanie, Scarlett! Ești atât de tare... Îmi promiți?" Și promisese. Ashley zăcea în pământ undeva, dar oriunde ar fi fost, o vedea, o readucea la promisiunea făcută. Mort sau viu, nu putea să-l dezamăgească, oricât ar costa-o. Și astfel, zi după zi, continua să rămână.

Răspunzând lui Ellen care o ruga să vină acasă, scria scrisori în care atenua pericolele asediului, descria starea delicată a Melaniei și făgăduia să revină îndată ce se va fi născut copilul. Simțitoare la tot ce privea legăturile de familie, Ellen răspunse cu inima strânsă că înțelegea motivele lui Scarlett, dar Wade și Prissy să fie trimiși imediat la Tara. Această propunere obținut aprobarea totală a lui Prissy, pe care orice zgomot suspect o înnebunea de spaimă. Își petrecea cea mai mare parte a timpului în pivniță, așa că tinerele femei ar fi fost foarte încurcate fără bătrâna și curajoasa Betsy, trimisă de doamna Meade.

Scarlett ținea tot atât de mult ca și mama ei ca Wade să părăsească Atlanta, nu numai pentru siguranța copilului, ci și pentru că spaimile lui continue o scoteau din sărite. Bombardamentul îl înspăimânta pe Wade atât de mult, încât nu mai putea să vorbească, și chiar în timpul acalmiilor stătea agățat de fustele lui Scarlett, prea înfricoșat ca să plângă. Noaptea îi era frică să se culce, îi era frică de întuneric, îi era frică să adoarmă ca nu cumva să-l răpească noaptea yankeii, și Scarlett nu mai putea să-l audă cum smiorcăie înfricoșat noaptea. Fără s-o arate, era tot atât de speriată ca el, dar chipul

însăpăimântat, figura trasă a copilului o scoteau din sărite. Da, Tara era ceea ce îi trebuia lui Wade. Prissy îl va duce acasă, dar va reveni imediat, spre a fi de față la naștere.

Înainte însă ca Scarlett să fi trimis servitoarea și copilul, aflară că yankeii înaintaseră spre sud și că erau hărțuieli de-a lungul liniei ferate, între Atlanta și Jonesboro. Și dacă yankeii ar captura trenul cu Wade și Prissy... la acest gând Scarlett și Melanie deveniră palide, căci toată lumea știa că atrocitățile yankeilor asupra copiilor fără apărare erau încă și mai înspăimântătoare decât acelea pe care le făptuiau asupra femeilor. Scarlett se temu deci să-și trimită copilul acasă, așa că Wade rămase la Atlanta, mică umbră tăcută și speriată, umblând tot timpul în urma mamei sale, ținându-se strâns de fustă.

Asediul continuă în timpul zilelor fierbinți ale lunii iulie, zile asurzitoare care urmau nopților lugubre pline de tăcere prevestitoare de rău. Și orașul începu să se deprindă cu asediul. S-ar fi zis că eventualitatea cea mai rea producându-se, locuitorii nu mai aveau de ce să se teamă. Se temuseră de asediu – și acum îl aveau și nu era chiar atât de groaznic! Viața era aceeași. Oamenii știau că trăiesc pe un vulcan, dar până când vulcanul va face erupție, nu era nimic de făcut. Deci, ce nevoie să te alarmezi? Și apoi, probabil că vulcanul nu va face niciodată erupție. N-aveai decât să vezi felul cum Hood îi ținea pe yankei la respect în afara orașului. Și cavaleria nu ceda calea ferată spre Macon. Sherman n-o va lua niciodată.

Totuși, degeaba se prefăcea lumea că e nepăsătoare în fața obuzelor și a rațiilor din ce în ce mai mici, degeaba se făcea că nu știe că yankeii sunt la o jumătate de milă și avea încredere nemărginită în soldații în zdrențe cenușii îngropați în fundul adăposturilor. Nesiguranța zilei de mâine măcina nervii Atlantei. Așteptarea, îngrijorarea, suferințele, foamea, chinul întruna reînnoit al speranței, care renăștea ca să dispară și să renască iarăși, uzau rezistența nervoasă a orașului.

Încet-încet, Scarlett prinse curaj văzând atitudinea plină de bravură a prietenilor ei, cât și datorită instinctului de adaptare pe care natura ni-l dă ca să putem îndura ceea ce nu putem evita. Firește, zgomotul exploziilor o făcea încă să tresară, dar nu mai fugea să-și înfunde capul în perna Melaniei. Acum înghițea în sec și spunea cu voce slabă: "Ăsta n-a căzut prea departe, nu-i așa?"

Era mai puțin speriată și fiindcă viața luase o întorsătură de coșmar prea înspăimântător spre a fi adevărat. Era cu neputință ca ea, Scarlett O'Hara, să se găsească într-o situație atât de primejdioasă, tot timpul în pericol de moarte. Era cu neputință ca ritmul calm al existenței să se fi schimbat atât de mult într-un răstimp atât de scurt..

Nu putea fi adevărat, era grotesc ca cerul de un albastru atât de pur la răsăritul soarelui să fie pângărit de fumul obuzelor, care plutea asupra orașului ca un nor de furtună. Era grotesc ca ora caldă a amiezii, îmbibată de mirosul caprifoiului și al trandafirilor agățători, să devină atât de îngrozitoare din cauza obuzelor care şuierau pe străzi, care explodau zgomotos ca la Judecata de Apoi, proiectându-și departe schije metalice, sfâșiind în bucăți animale și oameni.

Deși zarva bătăliei se liniștea câteodată, trebui să renunțe la siestele de după-amiază, căci Strada Piersicului era fără încetare, plină de zgomot și mișcare. Tunuri și ambulante treceau huruind, răniți se târau spre spitale împleticindu-se, regimente părăseau tranșeele și se duceau în pas grăbit să apere, la celălalt capăt al orașului, o redută amenințată de inamic. Curieri coborau strada în galopul cailor și se repezeau spre cartierul general, ca și cum soarta Confederației ar fi atârnat de ei.

Noapțile fierbinți aduceau un calm relativ dar sinistru. Când noaptea era

liniștită, era prea liniștită... ca și când brotăceii, lăcustele verzi și mierlele ar fi fost prea speriate spre a-și armoniza vocile în corul obișnuit al nopților de vară. Din când în când, liniștea era brusc întreruptă de pocnetul unui foc de pușcă în ultima linie de apărare.

De multe ori, în orele târzii ale nopții, când lămpile nu mai ardeau, când Melanie se odihnea și o tăcere de moarte domnea asupra orașului, Scarlett, trează, auzea zgâlțâitul cârligului de la poartă și bătăi surde în ușă.

Erau întotdeauna soldați care se așezau pe verandă cu chipuri pe care nu le putea reține și cu vocile cele mai diferite. Câteodată se auzea din umbră o voce distinsă:

"Doamnă, vă cer mii de scuze că v-am deranjat la ora aceasta, dar aş putea să capăt apă pentru mine și calul meu?"

Uneori era vorba aspră și greoaie a unui muntean, alteori vocea nazală din cele mai îndepărtate regiuni ale Sudului, câteodată vocea cântătoare de pe coastă amintind de cea a lui Ellen și făcând să bată inima lui Scarlett.

"Domnișoară, am un camarad care spunea că vrea să meargă la spital, da' cred că n-o să poată să meargă până acolo. Nu puteți să aveți puțină grijă de el?"

"Doamnă, aş îmbuca ceva. Aş mânca o bucat' de turtă dacă vă prisosește."

"Doamnă, scuzați-mi îndrăzneala, dar... aş putea rămâne peste noapte aici pe verandă? Am văzut trandafirii, am simțit mirosul caprifoiului și mi-a adus atât de mult aminte de casă, încât am avut îndrăzneala..."

Nu, nopțile astea n-aveau nimic real. Erau ca niște coșmaruri, și oamenii aceștia făceau parte din ele, oameni fără trup și fără chip, numai voci care îi vorbeau în noaptea caldă. Să scoți apă, să dai de mâncare, să întinzi perne pe verandă, să pansezi răniți, să susții capete murdare de muribunzi. Nu se putea ca toate astea să i se întâmple ei!

O dată, spre sfârșitul lunii iulie, unchiul Henry Hamilton bătu la ușă în plină noapte. Unchiul Henry nu mai avea nici umbrelă, nici geamantan, și burta îi dispăruse. Pielea de pe obrajii altădată bucălați atârna ca la buldogi și părul alb și lung era de o murdărie de necrezut. Era aproape în picioarele goale, plin de păduchi, mort de foame, dar firea nu i se schimbase și rămăsese tot atât de arțăgos.

Cu toate că spusese: "E un război fără sens, când sunt trimiși nebuni bătrâni ca mine să umble cu tunurile", tinerele femei avură impresia că unchiul Henry se simțea bine. Aveau nevoie la regiment de el, ca de un tânăr, și făcea treabă de tânăr. De altfel, se arăta la înălțimea tinerilor și, așa cum declara fălindu-se, făcea mai multe parale ca bătrânul Merriwether. Bunicul avea o mulțime de necazuri cu lumbagoul său și căpitanul voia să scape de el, dar bunicul refuza să plece acasă. Recunoștea sincer că prefera înjurăturile și teroarea căpitanului, atențiilor nurorii sale, care veșnic îi cerea să nu mai mestece tutun și să-și curețe barba în fiecare zi.

Vizita unchiului Henry fu scurtă, căci n-avea decât o învoire de patru ore, din care jumătate îi trebuia ca să parcurgă distanța de la tranșee până acasă și apoi.

— Dragele mele, n-am să vă văd o bucată de vreme, anunță el după ce intră în camera de culcare a Melaniei și-și muie cu voluptate picioarele într-un lighean cu apă, pregătit de Scarlett. Compania noastră pleacă în cursul dimineții.

— Unde? întrebă Melanie luându-l de braț.

— Nu mă atinge, strigă furios unchiul Henry, sunt plin de păduchi. Fără păduchi și fără dizenterie, războiul ar fi o excursie plăcută. Unde plec? Nu mi s-a spus, dar bănuiesc. Ne îndreptăm spre Sud, înspre Jonesboro, dacă nu mă

înșel.

— Oh, de ce înspre Jonesboro?

— Fiindcă vor fi lupte grele în partea aceea, fetiço. Yankeii vor încerca să pună mâna pe calea ferată și, dacă o iau, adio Atlanta!

— Oh, unchiule, crezi că o vor lua?

— Ei aș! Cum credeți că vor izbuti când voi fi eu acolo?

Unchiul Henry surâse din cauza fețelor lor speriate, apoi, redevenind serios:

— Va fi greu acolo, fetelor. Trebuie să fim învingători. Desigur că știți că yankeii sunt stăpâni pe toate căile ferate, în afară de cea care merge la Macon. Dar n-au numai acest avantaj. Poate că nu știți, fetelor, dar au toate drumurile, toate șoselele, toate potecile, în afară de șoseaua McDonough. Atlanta e ca în fundul unui sac, și sforile se găsesc la Jonesboro. Dacă yankeii reușesc să pună mâna pe calea ferată la Jonesboro, vor putea trage sforile sacului și să ne prindă ca într-o capcană. Înțelegeți deci că n-avem intenția să-i lăsăm să ia această linie. S-ar putea să lipsesc o bucată de vreme, dragele mele. Am venit numai să vă spun la revedere și să mă asigur că Scarlett e încă lângă tine, Melly.

— Bineînțeles că rămâne lângă mine, zise Melanie într-un elan drăgătos. Nu te îngriji de noi, unchiule, și fii prudent.

Unchiul Henry își șterse picioarele de preș și gemu punându-și ghetete rupte.

— Trebuie să plec, spuse el. Am cinci mile de făcut. Scarlett, pregătește-mi ceva de mâncare. Orice-o fi.

După ce o îmbrățișă pe Melanie, coborî la bucătărie, unde Scarlett înfășură într-un șervet o bucată de turtă și câteva mere.

— Unchiule, este... este atât de grav?

— Grav? Firește că da! Nu face pe proasta. Suntem pe marginea prăpastiei.

— Crezi că vor ajunge până la Tara?

— De ce...? începu unchiul Henry, iritat de mania pe care o au femeile de a nu se gândi decât la ceea ce le privește personal, când sunt pe cale să se petreacă evenimente de o însemnătate capitală.

Apoi, văzând chipul speriat și trist al lui Scarlett, se-ndulci:

— Nu, nu vor ajunge până acolo. Tara este la cinci mile de calea ferată, și ei calea ferată o vor. N-ai mai multă minte ca o păsărică, fetiço.

Și, schimbând brusc vorba:

— N-am făcut astă-seară tot drumul ăsta numai spre a vă spune la revedere. Am venit să-i aduc niște știri proaste lui Melly, dar în clipa când să vorbesc, n-am putut. De aceea îți las ție această sarcină.

— Ashley a...ai auzit vorbindu-se că... că a murit?

— Cum puteam auzi vorbindu-se de Ashley, când îmi petrec viața în tranșee, în noroi pân-la fundul pantalonilor? întrebă bătrânul domn, acru. Nu. E vorba de tatăl lui. John Wilkes a murit.

Scarlett se așeză brusc, cu legătura cu mâncare în mână.

— Voiam s-o anunț pe Melly... dar n-am putut. Îți revine ție sarcina s-o faci. Și... dă-i astea.

Scoase din buzunar un ceas greu de aur cu breloc, o mică miniatură a doamnei Wilkes care murise de mult și o pereche de butoni de manșetă masivi. În fața ceasului, pe care-l văzuse de atâtea ori în mâinile lui John Wilkes, Scarlett sfârși prin a înțelege că tatăl lui Ashley murise. Rămase fără puteri, prea zdrobită ca să plângă sau să vorbească. Unchiul Henry, neștiind ce să facă, tuși, dar se feri s-o privească pe Scarlett, de frică să nu observe lacrimi care l-ar fi emoționat prea mult.

— A fost un bărbat viteaz, Scarlett. Spune-i-o lui Melly. Spune-i să le scrie și fetelor. A fost un soldat bun, cu toată vârsta lui. A fost atins de o ghiulea, care a căzut drept pe el și pe calul lui. Calul era... l-am omorât chiar eu, bietul animal. O iapă mică tare frumoasă. Scrie-i doamnei Tarleton ca s-o anunți... Era nebună după iapa asta. Dă-mi mâncarea, fetiço. Trebuie să plec. Hai, drăguță, nu mai fi atât de nenorocită. Cunoști o moarte mai frumoasă pentru un bătrân decât să cadă făcând o treabă de om tânăr?

— Oh, n-ar fi trebuit să moară! N-ar fi trebuit să meargă niciodată la război. Ar fi trebuit să trăiască, spre a vedea cum îi crește nepotul, și atunci ar fi murit liniștit în patul lui. Oh, de ce a plecat? Nu credea în secesiune. Avea oroare de război și...

— Mulți dintre noi gândesc la fel, dar ce putem face?

Unchiul Henry își suflă nasul cu un aer morocănos.

— Crezi că-mi face plăcere, la vârsta mea, să servesc drept țință pușcașilor yankei? Dar azi un gentleman n-are de ales. Sărută-mă, copila mea, nu-ți face griji pentru mine. Voi scăpa teafăr din război.

Scarlett îl sărută, îl auzi coborând scările în întuneric, apoi auzi cârligul de la poartă. Rămase o clipă nemișcată privind la obiectele care aparținuseră lui John Wilkes, apoi urcă sus s-o anunțe pe Melanie.

La sfârșitul lunii iulie, veștile rele prezise de unchiul Henry se răspândiră. Yankeii atacaseră din nou în direcția Jonesboro. Tăiaseră linia ferată la patru mile mai jos de oraș, dar cavaleria confederată îi respinsese, și geniștii, leoarcă de sudoarea sub un soare arzător, reparaseră linia.

Scarlett era înnebunită de grijă. Timp de trei zile așteptă cu inima din ce în ce mai strânsă de frică. În sfârșit, primi o scrisoare liniștitoare de la tatăl ei.

Dușmanul nu ajunsese până la Tara, de unde se auzise vuietul bătăliei, dar unde yankeii nu apăruseră.

Scrisoarea lui Gerald era atât de plină de laudăroșenii, povestea cu atâta lux de amănunte felul cum yankeii pierduseră controlul căii ferate, încât s-ar fi putut crede că Gerald înfăptuise isprava el singur. Scrisese trei pagini spre a descrie vitejia trupelor și, într-un mic paragraf la sfârșitul scrisorii, anunța scurt că sora ei, Carreen, era bolnavă. Doamna O'Hara credea că avea febră tifoidă. Nu era prea grav și Scarlett nu trebuia să se alarmeze, dar nu trebuia cu nici un chip să vină în acest moment, chiar dacă s-ar putea călători cu trenul fără risc. Doamna O'Hara se bucura acum că Scarlett și Wade nu se refugiaseră la Tara la începutul asediului. Doamna O'Hara îi trimitea vorbă lui Scarlett să meargă la biserică și să spună câteva rugăciuni pentru vindecarea lui Carreen.

Citind aceste rânduri, Scarlett fu cuprinsă de remușcări, căci nu mai fusese la biserică de luni de zile. Altădată ar fi considerat această delăsare ca un păcat de moarte, dar acum, fără se știe de ce, nu mai găsea că ar fi un păcat atât de mare. Cu toate acestea, ascultă de Ellen și se urcă în odaia ei ca să spună repede câteva rugăciuni. Dar când se ridică, nu simți ușurarea pe care-o simțea altădată după ce se ruga. De câțeva vreme își zicea că, în ciuda milioanei de rugăciuni care se urcau către cer în fiecare zi, Dumnezeu uitase de ea, de confederați și de Sud.

În seara aceea se așeză pe verandă, după ce pusese scrisoarea lui Gerald în sân, pentru a o putea atinge din când în când și a se simți astfel mai aproape de Tara și de Ellen. O lampă ardea în salon și, prin fereastra deschisă, se răspândea o stranie lumină aurie pe veranda acoperită cu viță. Tufișurile de caprifoi și de trandafiri agățători își înălțau lângă ea zidul înmiresmat. Noaptea era liniștită. De la asfințitul soarelui nu se mai auzise pocnind nici măcar un

foc de pușcă și lumea întreagă părea că se pierde în depărtare. Scarlett se legăna în balansoar. De când citise scrisoarea de la Tara, se simțea singură și nenorocită. Ar fi voit ca cineva, oricine, chiar doamna Merriwether, să-i țină tovărășie. Dar doamna Merriwether își făcea serviciul de noapte la spital, doamna Meade era acasă la ea pregătind o masă bună pentru Phil care venise în permisie de pe front, iar Melanie dormea. Nu putea nădăjdui la vreo vizită. În cursul acestei ultime săptămâni vizitele încetaseră, căci toți oamenii în stare să umble erau în tranșee sau urmărind yankei undeva pe lângă Jonesboro.

I se întâmpla rar lui Scarlett să fie atât de singură, și nici nu-i plăcea. Când era singură era silită să se gândească, și în acele zile gândurile nu luau o întorsătură prea plăcută. Ca toată lumea, se apucă să-și amintească de trecut, să se gândească la cei care muriseră.

În seara asta, în timp ce Atlanta se odihnea într-o tăcere atât de adâncă, închise ochii și-și închipui că gustă din nou calmul rustic al Tarei și că viața nu se schimbă. Dar știa că viața în comitat nu va mai fi niciodată aceeași. Se gândi la cei patru Tarleton-i, la cei doi gemeni cu părul roșu, la Tom, la Boyd – și un val de tristețe o cuprinse. Stău ori Brent – oricare dintre ei ar fi putut să fie soțul ei. Dar acum, când războiul se va sfârși și se va duce din nou la Tara, nu-i va mai auzi niciodată strigând și urcând alea de cedri în galop. Și Raiford Calvert care dansa atât de minunat! Niciodată nu-i va mai fi parteneră. Și băieții Munroe, și micul Joe Fontaine și... "Oh, Ashley!" murmură ea cu un hohot de plâns ascunzându-și fața în mâini. "N-o să mă obișnuiesc niciodată cu ideea că nu mai ești!"

Auzi poarta scârțâind, ridică repede capul și-și șterse ochii cu podul palmei. Se sculă și văzu că e Rhett Butler. Venea pe alee, cu pălăria mare de panama în mână. Nu-l mai revăzuse din ziua aceea când se dăduse jos grăbită din trăsură, exprimându-și dorința să nu-l mai întâlnească niciodată. Totuși, era atât de fericită că va avea pe cineva cu care să vorbească, cineva care s-o împiedice să se gândească la Ashley, încât se grăbi să gonească toate aceste amintiri din minte. Rhett uitase probabil cearta lor, sau cel puțin se făcea că o uitase, căci se așeză pe ultima treaptă, la picioarele lui Scarlett, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Așadar, nu te-ai refugiat la Macon! Am auzit că domnișoara Pittypat a bătut în retragere și, firește, credeam că ai imitat-o. De aceea, văzând lumină, am venit să iau informațiuni. De ce-ai rămas?

— Ca să țin tovărășie Melaniei. Înțelegi, ea... ea nu poate să plece în acest moment.

— Fenomenal! exclamă el și, la lumina lămpii, Scarlett văzu că-și încruntă sprâncenele. Vrei să spui că doamna Wilkes e aici? N-am auzit niciodată o asemenea nerozie. În situația ei e foarte periculos.

Scarlett tăcu, jenată. Starea Melaniei nu era un subiect pe care să-l poată discuta cu un bărbat. Mai era jenată și de faptul că Rhett știa de primejdiile la care se expune Melanie. Nu se cuvenea ca un om neînșurat să cunoască astfel de lucruri.

— Nu e prea galant din partea dumitale să nu te gândești că și eu aș putea fi rănită, spuse ea pe un ton înțepat.

Rhett surâse, amuzat.

— Dumneata, haida de! Fac rămășag că într-o zi le vei da de furcă yankeilor.

— Nu cred că ăsta-i un compliment, declară Scarlett pe un ton evaziv.

— Nu, nu-i un compliment. Spune-mi, când vei înceta oare să cauți complimente în orice cuvânt neînsemnat rostit de un bărbat?

— Când voi fi pe patul de moarte, replică Scarlett, surâzând la gândul că,

în lipsa lui Rhett, se vor găsi totuși întotdeauna bărbați care să-i facă complimente.

— Ce frivolă ești. Ai, cel puțin, meritul de a fi sinceră.

Rhett deschise tabachera și scoase o țigară a cărei aromă o respiră. Scăpără un chibrit și se rezemă de stâlpul verandei, apoi, cu mâinile în jurul genunchilor, fumă o clipă în tăcere. Scarlett reîncepu să se leagne pe scaun și întunericul senin al nopții călduțe îi învălui mai complet. Mierla, care își avea cuibul drept în mijlocul trandafirilor și caprifoiului, ieși din amorțeală și scoase o notă sfioasă. Apoi tăcu, parcă și-ar fi schimbat gândul.

Din umbra verandei se auzi deodată râsul lui Rhett, un râs grav și dulce.

— Așadar, ai rămas ca să-i ții tovărășie doamnei Wilkes! E situația cea mai extraordinară pe care am întâlnit-o vreodată.

— Nu văd nimic extraordinar în asta, răspunse Scarlett, jenată și dintr-o dată bănuitoare.

— Nu? Păi, atunci nu judeci obiectiv. Aveam impresia că abia o poți suporta pe doamna Wilkes. O găsești proastă și stupidă, iar sentimentele ei patriotice te plictisesc. Pierzi rareori ocazia să strecorești o observație răutăcioasă la adresa ei. E deci natural să fii surprins văzându-te că adopți o asemenea atitudine dezinteresată și rămâi cu ea în timpul bombardamentului. Hai, spune, de ce ai făcut asta?

— Fiindcă e sora lui Charlie... fiindcă e ca o soră pentru mine, răspunse Scarlett cu toată demnitatea de care era capabilă, cu toate că roșeața începea să i se urce în obraji.

— Vrei să spui fiindcă e văduva lui Ashley Wilkes.

Scarlett se ridică dintr-o dată. Își stăpânea cu greu furia.

— Eram aproape gata să-ți iert felul grosolan cum te-ai purtat data trecută, dar acum e prea mult. Nu te-aș fi lăsat niciodată să vii și să te așezi pe această verandă, dacă n-aș fi avut atâtea gânduri negre și...

— Stai jos și nu te mai zbârli, spuse Rhett pe un alt ton.

Se ridică pe jumătate, luă mâna lui Scarlett și o sili pe tânăra femeie să se așeze.

— De ce ai gânduri negre?

— Oh! Am primit o scrisoare de la Tara azi. Yankeii sunt foarte aproape de casă și soră-mea mai mică are febră tifoidă și... și... acum, chiar dacă aș vrea să mă întorc acasă, cum doresc, mama nu m-ar lăsa de frică să nu iau și eu febră tifoidă. Oh, Doamne, cum aș vrea să mă-ntorc acasă!

— Hai, nu plânge, spuse Rhett cu o voce mai afectuoasă. Ești mult mai în siguranță la Atlanta chiar dacă vin yankeii, decât la Tara. Yankeii n-o să-ți facă rău, pe când o febră tifoidă nu ți-ar prii deloc.

— Yankeii n-o să-mi facă rău? Cum poți spune o asemenea minciună?

— Draga mea fetiță, yankeii nu sunt niște draci. N-au nici coarne, nici copite, după cum pari să crezi. Seamănă mult cu sudiștii... numai că sunt mai puțin binecrescuți, firește, și vorbesc cu un accent îngrozitor.

— Bine, dar yankeii mă vor...

— Te vor viola? Nu cred. Deși pofta n-o să le lipsească.

— Dacă te apuci să vorbești porcării, intru în casă, exclamă Scarlett, fericită că întunericul îi ascundea fața roșie.

— Fii sinceră. Nu te gândeai la asta?

— Oh, firește că nu!

— Oh, ba da! Nu-i nevoie să te înfurii pe mine pentru că-ți ghicesc gândurile. La asta se gândesc toate doamnele noastre sudiste atât de pure și de binecrescute. Nu se gândesc decât la asta. Pariez că până și femeile bătrâne ca doamna Merriwether...

Scarlett înghiți în sec fără să spună nimic, și-și aduse aminte că în aceste

zile triste, ori de câte ori se întâlneau două sau mai multe femei măritate, discutau în șoaptă acest subiect și povesteau întotdeauna ceea ce se întâmpla în Virginia, în Tennessee, în Louisiana, dar niciodată prea aproape de ele. Yankeii violau femeile, străpungeau copii cu baionetele, dădeau foc caselor în care închiseseră pe bătrâni. Toată lumea știa că, deși lucrurile acestea nu se spuneau în gura mare, erau totuși purul adevăr. Și apoi, dacă Rhett ar avea cât de puțină bună-cuviință, și-ar da seama că erau lucruri adevărate și că nu sunt de luat în derădere.

Scarlett îl auzea râzând încet. Câteodată era odios. În fapt, era odios aproape tot timpul. Era oribil ca un bărbat să știe ce gândesc femeile și ce-și povestesc. Te făcea să te simți goală în fața lui. Și niciodată bărbații nu știu aceste lucruri de la femei cinstite. Scarlett era indignată fiindcă Rhett îi citise gândurile. Îi plăcea să-și închipuie că era o ființă misterioasă pentru bărbați, dar știa că pentru Rhett era transparentă de parcă ar fi fost de sticlă.

— Fiindcă suntem la acest capitol, continuă el, ai vreo protecție, pe cineva care să aibă grijă de dumneata în această casă? Admirabila doamnă Merriwether, sau doamna Meade, de pildă. Se uită întotdeauna la mine ca și când aș veni aici să fac cine știe ce ticăloșie.

— De obicei doamna Meade vine să ne vadă seara, răspunse Scarlett, fericită să schimbe conversația. Dar azi n-a putut. Phil, fiul ei, e aici.

— Ce noroc să te găsesc singură! exclamă Rhett cu o voce tandră.

Ceva în intonația lui Rhett accelera într-un mod plăcut bătăile inimii lui Scarlett, care își simți obraji roșind. Auzise de atâtea ori această intonație în vocea bărbaților, spre a ști că era preludiul unei declarații de dragoste. Oh, ce amuzant era! Dacă i-ar spune că o iubește, cum ar ști să-l facă să sufere și să-i plătească toate observațiile sarcastice cu care o biciuia de trei ani! I-ar face viața amară, până ar fi răzbunată și de umilința îngrozitoare pe care o suferise în ziua când o văzuse pălmuindu-l pe Ashley. Și-apoi, îi va declara suav că nu poate fi decât o soră pentru el și se va retrage triumfătoare. În fața unei perspective atât de încântătoare o prinse un mic răs nervos.

— Nu chicoti, îi spuse Rhett și, după ce-i luă mâna, o întoarse și-și apăsă buzele pe palma ei.

La atingerea gurii lui calde, ceva viu, electric începu să alerge prin vinele ei, ceva care tulbură trupul tinerei femei. Buzele lui Rhett se suiră spre încheietura mâinii și Scarlett ghici că-i simte pulsul, așa de tare îi bătea inima, în timp ce căuta să-rși retragă mâna. Nu prevăzuse atacul acestui val de sânge cald și perfid, care o făcea să dorească să-și treacă mâna prin părul lui Rhett, să-și simtă buzele lipite de gura lui.

Tulburată, își spunea că nu-l iubește pe Rhett, că-l iubește pe Ashley; dar cum să explice această senzație care-i aducea un gol în stomac și făcea să-i tremure mâinile?

Rhett râse încetișor.

— Nu fugi! Nu-ți voi face nici un rău!

— Să-mi faci rău! Nu mi-e frică de dumneata, Rhett Butler! Nu mi-e frică de nici un bărbat! strigă ea furioasă constatând că și vocea îi tremura.

— Iată sentimente foarte frumoase, dar, te rog, vorbește mai încet, căci doamna Wilkes ar putea să ne audă. Te rog, liniștește-te.

Auzindu-l, s-ar fi zis că tulburarea lui Scarlett îl încânta.

— Scarlett, mă iubești, nu-i așa?

Asta era mai aproape de ceea ce aștepta Scarlett.

— Ei bine, da, din când în când, răspunse ea prudent. Când nu te porți ca o secătură.

Rhett râse din nou și-i apăsă palma pe obrazul său aspru.

— Cred că mă iubești fiindcă sunt o secătură. Ai întâlnit atât de puține

secături adevărate în cursul vieții tale cocoloșite, încât găsești un farmec straniu în contrastul pe care-l ofer.

Conversația nu lua deloc întorsătura pe care o așteptase, și Scarlett, din nou, încercă în zadar să-și retragă mâna.

— Nu-i adevărat! Îmi plac bărbații cumsecade... cei de care sunt sigură că se vor purta întotdeauna ca niște gentlemeni.

— Înțelegi prin asta pe cei pe care-i poți teroriza întotdeauna după plac. E numai chestiune de definiție. Dar n-are a face.

Îi sărută iarăși podul palmei, și Scarlett iarăși simți cum îi trece un fior plăcut prin ceafă.

— Dar îți plac, nu-i așa? Ai fi în stare să mă iubești vreodată, Scarlett?

"Ah!" gândi ea triumfătoare. "Acum l-am prins!"

Și răspunse cu o răceală calculată:

— La drept vorbind, nu... poate numai dacă ți-ai schimba simțitor felul tău de a fi.

— Și n-am deloc intenția să mi-l schimb. Așadar, nu te simți în stare să mă iubești. Ei bine, tocmai asta speram. Căci deși am o imensă simpatie pentru tine, nu te iubesc și ar fi tragic să fii de două ori victima unei dragoste nenorocite, nu-i așa, draga mea? Pot să-ți spun "dragă", doamnă Hamilton? De altfel, îți voi spune "dragă" fie că vrei, fie că nu, dar în sfârșit, trebuie să observate regulile bunei purtări.

— Nu mă iubești?

— Sincer, nu. O sperai?

— Nu fi atât de increzut!

— Ba da, sperai! Din nenorocire, trebuie să-ți spulber speranțele. Ar trebui să te iubesc căci ești fermecătoare și ai o mulțime de aptitudini care nu slujesc la nimic; dar multe femei au farmec și aptitudini și sunt tot atât de inutile ca și tine. Nu, nu te iubesc. Dar îmi placi la nebunie... pentru elasticitatea conștiinței tale, pentru egoismul pe care rareori încerci să-l ascunzi, pentru spiritul ascuțit și simțul tău practic, pe care mi-e teamă că le-ai moștenit de la vreun țaran irlandez, un strămoș nu prea îndepărtat.

Țăran! Acum o și insulta! Începu să bolborosească cuvinte neînțelese.

— Nu mă întrerupe, spuse el strivindu-i mâna. Îmi placi, fiindcă am aceleași însușiri ca și tine, și cine se aseamănă se adună. Îmi dau seama că îndrăgești încă amintirea celui zeu cu cap de lemn, a celui domn Wilkes care e fără îndoială în pământ de șase luni. Dar trebuie să fie loc și pentru mine în inima ta. Scarlett, încetează să te mai zvârcolești. Îți fac o declarație de dragoste. Te-am dorit de când te-am văzut prima oară, în vestibul la Doisprezece Stejari, când erai pe cale să-l vrăjești pe bietul Charlie Hamilton. Te doresc mai mult decât am dorit vreodată o altă femeie... și, în ceea ce te privește, am așteptat mai mult decât am așteptat vreodată.

Surpriza îi tăie răsuflarea. Așadar, cu toate insultele o iubea, dar era atât de încâpățânat că nu voia s-o recunoască cinstit și nu îndrăznea să vorbească de teamă ca ea să nu izbucnească în râs. Ei bine, îi va arăta ea cine este, și asta chiar acum!

— E o cerere în căsătorie?

Rhett îi lăsă mâna și râse atât de tare, încât Scarlett se ghemui în scaunul ei.

— Dumnezeule mare, nu! Nu ți-am spus că nu sunt făcut pentru căsătorie?

— Dar... dar... ce...

Atunci Rhett se sculă și, cu mâna pe inimă, făcu o plecăciune comică.

— Draga mea, declară el potolit, am să aduc un omagiu inteligenței tale cerându-ți să-mi fii amantă, fără să trebuiască să te seduc.

Amantă!

Cuvântul sună în ea ca o ocară. Totuși, la început, n-avu impresia să fi fost insultată. Nu resimți decât un furios val de indignare la gândul că a putut-o crede atât de proastă. Trebuia într-adevăr s-o considere prea proastă spre a-i face o atare propunere, în loc s-o ceară în căsătorie, cum scontase. Furia, orgoliul jignit, decepția, o făcură să-și piardă capul și, înainte de a se fi gândit măcar să se așeze pe un plan de înaltă moralitate spre a-l zdrobi pe Rhett sub imputări, lăsă să-i scape primele cuvinte care-i veniră pe buze...

— Amanta ta? Și ce folos aș avea, în afară de o droaie de plozi?

Atunci, cu gura căscată, își dădu seama de grozăvia cuvintelor ei. Rhett se înecă de râs și, din umbră, privi fix la Scarlett, care se așeză lovită de stupoare, apăsându-și batista pe gură.

— Iată de ce-mi plăci. Ești singura femeie sinceră pe care o cunosc, singura femeie care privește lucrurile din punct de vedere practic, fără să încurce totul prin reflecții asupra păcatului și a moralei. Orice femeie întâi ar fi leșinat, apoi mi-ar fi arătat ușa.

Scarlett se ridică dintr-un salt, cu obrazul roșu de rușine. Cum a putut spune un astfel de lucru? Cum ea, fiica lui Ellen, cu educația pe care o primise, a putut să asculte cuvinte atât de înjositoare și să dea un răspuns atât de nerușinat? Ar fi trebuit să țipe. Ar fi trebuit să leșine. Ar fi trebuit să-i întoarcă spatele cu un aer demn și să părăsească veranda fără un cuvânt. Dar era prea târziu.

— Am să-ți arăt ușa! strigă ea fără să-i pese dacă Melanie sau familia Meade, ceva mai jos pe stradă, ar fi putut s-o audă. Ieși afară! Cum îndrăznești să-mi spui asemenea lucruri? Ce-am făcut ca să te îndemn să... să te fac să crezi... Ieși, și nu mai pune niciodată piciorul aici. De astă dată e pentru totdeauna. Să nu mai vii niciodată aici cu pachetele tale cu ace și cu panglicile tale, închipuindu-ți că datorită lor te voi ierta. Am... am să-i spun tatei, și el te va uide.

Rhett își luă pălăria, se înclină și, la lumina lămpii, Scarlett îi zări dinții strălucind sub mustață. Nu-i era deloc rușine, ceea ce spusese îl amuzase și o observa cu viu interes.

Oh, ce nesuferit era! Scarlett îi întoarse spatele și intră în casă. În trecere voi să trântescă ușa în urma ei, dar era prinsă cu un cârlig greu. Gâfâind, încercă fără succes.

— Pot să te ajut? întrebă Rhett.

Simțind că va avea o criză de nervi dacă va sta un minut în plus, Scarlett începu să urce scările. Când ajunse la etaj, auzi pe Rhett, îndatoritor, închizând ușa pentru ea.

Capitolul XX

Când zilele calde și zgomotoase de august se apropiau de sfârșit, bombardamentul încetă dintr-o dată. Liniștea care se abătu asupra orașului era impresionantă. Oamenii ieșiră în prag și începură să schimbe lungi priviri neliniștite, ca și când le-ar fi fost teamă de ceea ce va urma. După zgomotul de până atunci, această liniște în loc să potolească spiritele, le enerva mai mult. Nimeni nu știa de ce tăcuseră bateriile yankee. De pe front nu sosea nici o știre. Se știa numai că redutele din jurul orașului fuseseră golite de trupe și că se trimiseseră numeroase unități spre sud, pentru a apăra linia ferată. Nimeni nu știa unde se băteau, dacă se mai dădea vreo luptă, nici cum mergea bătălia.

În afară de zvonurile care treceau din gură în gură, nu exista absolut nici

o știre. Lipsite de hârtie, de cerneală și de personal, ziarele își suspendaseră apariția de la începutul asediului și prin oraș se răspândeau zvonurile cele mai extravagante. În mijlocul acestui calm neliniștitor, mulțimea lacomă de știri asedia cartierul general, se strângea în fața biroului telegrafic sau în jurul gării, în speranța să afle știri, știri bune, căci toată lumea spera că tăcerea tunurilor lui Sherman însemna că yankeii erau în plin dezastru și că trupele confederate îi urmăreau pe drumul Daltonului. Dar nu sosea nici o știre. Firele telegrafului rămâneau mute, pe unica linie rămasă liberă nici un tren dinspre sud nu intra în gară, și serviciul poștal era întrerupt.

Precedată de o căldură îngozitoare, toamna prăfoasă se apropia cu pași mari și amenința să înăbușe orașul, aducând oamenilor abătuți noi încercări. Cu toate că se străduia să pară curajoasă, Scarlett era chinuită de neliniște, neavând știri de la Tara, și i se părea că asediul durează de o eternitate, că toată viața auzise, vibrându-i în urechi, doar zgomotul tunului – până în ziua când asupra Atlantei se abătu brusc sinistra tăcere. Și totuși, asediul nu dura decât de treizeci de zile. Treizeci de zile de asediu! Treizeci de zile de când tranșeele săpate în argila roșie încercuiau orașul, de când canonada monotonă bubuia fără încetare. Treizeci de zile de când lungile șiruri de ambulanțe și de care trase de boi stropeau cu sânge străzile prăfuite care duceau spre spitale. Treizeci de zile de când cetele de gropari frânți de oboseală strângeau cadavrele abia răcite și le trânteau ca pe niște butuci în șiruri nesfârșite de gropi. Treizeci de zile numai!

Trecuseră doar patru luni de când yankeii își mutaseră pozițiile la sud de Dalton... Doar patru luni... Privind în urmă, amintindu-și de ziua aceea îndepărtată, lui Scarlett i se părea că toate se petrecuseră în altă viață. Oh, nu... Nu se poate să fie numai patru luni de atunci. Fusesse o viață de om!

Acum patru luni... Acum patru luni, Daltonul, Resaca, muntele Kennesaw nu erau pentru ea decât niște nume de localități de-a lungul căii ferate. Acum erau bătălii desperate, bătălii care se dovediseră zadarnice, deoarece Johnston se retrăsese totuși spre Atlanta. Iar acum Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church și Utoy nu mai erau numele plăcute ale unor localități plăcute. Pentru ea, nu vor mai fi niciodată locuri pașnice pline de verdeață, locuite de prieteni atât de primitivi, unde, împreună cu ofițeri chipeși, se dusesse la picnicuri, pe malurile unor pâraie liniștite. Numele acestea reprezentau acum bătălii, și iarba moale și verde pe care șezuse fusesse sfârtecătă de roțile grele ale tunurilor, călcată în picioare în timpul luptelor cu baioneta și turtită în locurile unde trupurile se zvârcoliseră în chinurile morții. Și pâraiele leneșe erau mai roșii acum decât s-ar fi putut înroși de lutul Georgiei. Se spunea că și Gârla Piersicului era roșie, acolo unde trecuseră yankeii. Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church, Utoy – nici unul din aceste nume nu vor mai fi numai niște nume de localități. Nume de morminte unde zăceau îngropați prieteni, nume de mărăcinișuri și păduri unde putrezeau atâtea trupuri neîngropate, numele a patru cartiere mărginașe ale Atlantei, unde Sherman încercase să pătrundă, dar soldații lui Hood îl respinseseră cu înverșunare.

Orașul, la capătul puterilor, primi în sfârșit vești din sud, vești alarmante mai ales pentru Scarlett. Din nou generalul Sherman ataca a patra latură a orașului, concentrându-și eforturile asupra căii ferate, la Jonesboro. Acum yankeii, ca un zid compact, amenințau partea aceasta. Nu mai era vorba de mici unități de trăgători sau de detașamente de cavalerie, ci de grosul forțelor yankee. Tranșeele din imediata apropiere a orașului fuseseră golite de trupe, pentru ca miile de soldați care le ocupau să fie aruncați asupra inamicului. Așa se explica brusca tăcere.

"De ce Jonesboro?" se întreba Scarlett, cu inima strânsă de teamă la

gândul că Tara era atât de aproape de câmpul de luptă. "De ce să atace întotdeauna la Jonesboro? Nu sunt în stare să găsească un alt punct unde să atace linia ferată?"

De o săptămână nu primise nici o veste de la Tara, și ultimul bilet laconic de la Gerald nu făcea decât să-i sporească temerile.

Starea lui Carreen se înrăutățise și copila era foarte, foarte bolnavă. Acum va trebui să aștepte zile întregi până ce curierul va reuși să treacă liniile, ca să afle dacă sora ei murise sau era vie. Oh, de ce nu plecase acasă la începutul asediului, cu sau fără Melanie!

Se băteau la Jonesboro – atâta se știa la Atlanta. Nimeni n-ar fi putut să spună ce întorsătură luau evenimentele și zvonurile cele mai incredibile chinuiau orașul. Un curier venit din Jonesboro reuși totuși să aducă vestea că yankeii fuseseră respinși. Totuși, înainte de a se retrage, izbutiseră să pună mâna pentru scurt timp pe Jonesboro, să incendieze gara, să taie firele telegrafice și să distrugă linia ferată pe o lungime de trei mile. Geniștii lucrau cu disperare să repună totul în ordine, dar le va trebui timp, căci yankeii scosese traversele, făcuseră stive din ele, așezaseră deasupra șinele și le dăduseră foc; apoi, după ce șinele se înroșiseră, le învârtiseră în jurul stâlpilor de telegraf, care semănau acum cu niște uriașe tirbușoane și era atât de greu să găsești alte șine, să pui la loc orice era făcut din fier!

Nu, yankeii nu ajunseseră până la Tara. Curierul care adusese depeșile la cartierul generalului Hood o asigură pe Scarlett în privința asta. Îl văzuse, după bătălie, pe Gerald la Jonesboro, chiar în clipa când el se pregătea să plece la Atlanta, și Gerald îl rugase să ducă o scrisoare fiicei sale.

— Dar ce căuta tata la Jonesboro?

Tânărul curier răspunse încurcat că Gerald căuta un doctor militar, pe care voia să-l ducă la Tara.

Cum stătea în picioare, în plin soare, pe verandă, Scarlett simți că i se taie picioarele în timp ce mulțimea tânărului. Trebuia ca sora ei să fie într-adevăr în agonie, pentru ca știința lui Ellen să nu mai ajungă și ca Gerald să caute un medic. În timp ce curierul se îndepărta ridicând un nou raș de praf roșu, Scarlett desfăcu cu o mână tremurătoare scrisoarea lui Gerald. Lipsa de hârtie era atât de mare, încât Gerald scrisese între rândurile ultimei scrisori pe care i-o trimisese ea, și cititul era anevoios.

"Iubita mea fiică, maică-ta și cele două fete au febră tifoidă. Sunt foarte bolnave, dar trebuie să sperăm că vor scăpa. Când maică-ta s-a îmbolnăvit, m-a rugat să-ți scriu ca, sub nici un motiv, să nu vii acasă, ca să nu-l expui pe Wade și pe tine însăși. Te sărută cu drag și-ți cere să te rogi pentru ea."

"Să te rogi pentru ea!" Scarlett urcă în goană în camera ei și, căzând în genunchi la picioarele patului, se rugă cum nu se mai rugase niciodată până atunci. Renunțând la rugăciunile obișnuite, nu încetă să repete aceleași cuvinte: "Sfântă Fecioară, n-o lăsa să moară! O să fiu un model de bunătate, numai să n-o lași să moară! Te rog, n-o lăsa să moară!"

Pândind poștașul, tresărind ori de cât ori auzea pasul vreunui cal, repezindu-se noaptea pe scara întunecoasă când vreun soldat bătea la poartă, Scarlett rătăci prin casă toată săptămâna ca un animal bolnav. Dar nimic nu sosea de la Tara. N-o despărteau de casa ei douăzeci și cinci de mile de drum prăfuit, ci un întreg continent!

Serviciul poștal tot nu funcționa, nimeni nu știa unde erau confederații, nici ce pregăteau yankeii. Nu se știa nimic, în afară de faptul că mii de soldați cenușii și albaștri se aflau undeva între Atlanta și Jonesboro. O întreagă săptămână, și nici un cuvânt de la Tara.

Scarlett văzuse la spital destui bolnavi de febră tifoidă, ca să știe ce

înseamnă o săptămână în evoluția acestei boli primejdioase. Ellen era bolnavă, poate trăgea să moară – și Scarlett, cu mâinile legate, rămânea aci la Atlanta, la căpătâiul unei femei gata să nască, în timp ce două armate se băteau între ea și căminul ei. Ellen era bolnavă... poate că trăgea să moară. Dar nu, Ellen nu putea fi bolnavă. Nu fusese niciodată bolnavă. Acest singur gând depășea puterea ei de înțelegere, lovea la temelie tot ce însemna siguranță în viața lui Scarlett. Toată lumea se îmbolnăvea într-o zi sau alta, dar nu Ellen. Ea îngrijea pe bolnavi și-i însănătoșea. Nu putea fi bolnavă. Scarlett voia să fie acasă. Voia să regăsească Tara, cu dorința nebunească a unui copil cuprins de frică, care nu se gândește decât la singurul liman pe care l-a cunoscut vreodată.

Acasă! Casa albă, cu perdelele albe fluturând la ferestre, peluza cu trifoiul des prin care bâzâiau albinele, micul negrișor așezat pe peron, împiedicând prin strigătele sale rațele și curcile să strice florile, ogoarele roșii înSORITE și mile peste mile de bumbac albind la soare! Acasă!

O, de ce n-a plecat acasă la începutul asediului, atunci când toată lumea fugea! Ar fi putu lua pe Melanie cu ea fără nici un risc.

"Oh, s-o ia naiba pe Melanie!" își repeta de o mie de ori. "De ce n-a plecat la Macon cu mătușa Pitty? Locul ei e lângă neamurile ei, nu lângă mine. Nu sunt din sângele ei. De ce se agață atât de tare de mine? Dacă ar fi plecat la Macon, aș fi putut să mă duc acasă, lângă mama. Chiar acum... chiar acum aș încerca să mă întorc acasă, cu toate că sunt atâția yankei, dacă n-ar fi vorba de copilul ei. Generalul Hood mi-ar da poate o escortă. E un om fermecător, generalul Hood, și știu că aș izbuti să obțin de la el o escortă și un drapel alb spre a trece liniile. Dar trebuie să aștept copilul ăsta. O, mamă, mamă! Nu muri!... De ce nu sosește odată copilul ăsta? Am să mă duc la doctorul Meade chiar azi, și am să-l întreb dacă nu există un mijloc de a grăbi nașterea... așa ca să mă pot întoarce acasă... dacă mi se dă o escortă. Doctorul Meade a spus că va fi greu Doamne, dacă moare! Melanie moartă. Melanie moartă. Și Ashley!... Nu, n-am dreptul să mă gândesc la asta, nu e frumos. Dar Ashley... Nu, nu trebuie să mă gândesc la asta, căci oricum Ashley e probabil mort. Dar m-a pus să-i promit să am grijă de ea. Dar... dacă n-aș avea grijă de ea... și ar muri... și Ashley ar fi totuși în viață – nu, nu trebuie să mă gândesc la asta. E un păcat. Și am promis lui Dumnezeu să fiu bună dacă n-o lasă pe mama să moară! Oh, dacă s-ar naște odată copilul. Dacă aș putea să plec odată de aici... să fiu acasă... să fiu oriunde, dar nu aici!"

După ce-l iubise, Scarlett începuse să urască acum orașul înecat în liniște rău prevestitoare. Atlanta nu mai avea nimic comun cu orașul nebun de veselie pe care-l iubise. Era un oraș îngrozitor, ca lovit de ciumă, și calm, atât de groaznic de calm după zgomotul asediului! În gălăgia și în pericolele bombardamentului era ceva ațâțător. În liniștea care urmase nu mai rămânea loc decât pentru spaimă. Orașul părea bântuit de teamă, de nesiguranță și de amintiri. Oamenii aveau chipul neliniștit, și puținii soldați pe care-i vedea Scarlett aveau aspectul sfârșit al alergătorilor care-și strâng ultimele puteri spre a termina ultimii metri într-o cursă dinainte pierdută

Sfârșitul lunii august sosi și, în același timp, se răspândi cu persistență zvonul că se dădea bătălia cea mai cruntă de la lupta pentru Atlanta. Asta se petrecea undeva, mai spre sud. Așteptând sfârșitul bătăliei, Atlanta nici nu încerca măcar să rădă sau să glumească. Toată lumea știa acum ceea ce soldații știau de săptămâni de zile – că Atlanta era la marginea prăpastiei. Dacă linia ferată spre Macon cădea în mâna inamicului, Atlanta va cădea și ea.

La 1 septembrie, dimineața, Scarlett se trezi cu un sentiment de teamă pe care-l avusese și seara când se culcase. "Oare la ce necazuri mă gândeam aseară când m-am culcat?" se întrebă ea încă amorțită de somn. "Ah, da, luptele. Ieri se băteau undeva. Cine o fi câștigat?" Se ridică, își frecă ochii și inima ei neliniștită își regăsi povara.

Cu toată ora timpurie, atmosfera era înăbușitoare și anunța că la amiază cerul va fi de un albastru orbitor iar soarele va arde nemilos. Strada era tăcută. Nici un scârțâit de roți. Nici o trupă în marș nu venea să stârnească praful roșiatic. Din bucătăriile caselor învecinate nu se auzeau vocile domoale ale negrilor, nu se auzeau nici zgomotele plăcute care însoțeau pregătirea micului dejun, căci în afară de doamna Meade și de doamna Merriwether toți vecinii se refugiaseră la Macon. Nici din case nu auzea nimic. Mai jos, spre capătul străzii, cartierul comercial era mort. Multe magazine și birouri trăseseră obloanele, în timp ce locatarii lor se găseau undeva, în țară, cu pușca în mână.

Liniștea i se păru lui Scarlett și mai sinistru în dimineața aceea decât în celelalte zile din săptămâna straniu de pașnică ce se scursese. Renunțând să caște și să se întindă ca de obicei, se sculă și se repezi la fereastră, în speranța că va zări fața vreunui vecin, sau vreun spectacol încurajator. Dar strada era pustie. Scarlett observă că frunzele arborilor își păstraseră culoarea verde închis, dar că se uscaseră și fuseseră acoperite de un strat gros de praf roșu. Observă de asemeni cât de triste păreau florile din grădină, lăsate în paragină.

Cum ședea acolo, cu coatele pe fereastră, auzi în depărtare un zgomot vag și îngrijorător, surd și sinistru, ca primele bubuituri de tunet ale unei furtuni ce se apropie.

"Ploaie", gândi ea întâi, și spiritul ei de țărancă adăugă: "Aveam mare nevoie." Dar se corectă imediat: "Ploaie? Nu! Nu e ploaie, e bubuitul tunurilor!"

Cu inima bătând, se aplecă afară. Cu urechea la pândă, se trudea să descopere din ce direcție venea zgomotul tunului. Dar huruitul era atât de confuz, atât de îndepărtat, încât timp de o clipă fu incapabilă să-și dea seama de unde vine. "Doamne", se rugă ea, "fă ca zgomotul să vină de la Marietta, sau de la Decatur, sau de la Gârla Piersicului, dar nu dinspre sud! Nu, nu dinspre sud!" Se apucă mai tare de pervazul ferestrei, își încordă auzul și zgomotul păru să crească în intensitate. Venea dinspre sud.

Se trăgea cu tunul la sud. Și la sud era Jonesboro, și Tara... și Ellen.

Yankeii erau poate la Tara – în această clipă chiar! Scarlett ascultă din nou, dar sângele care-i zvâcnea în urechi încurca zgomotele canonadei. Nu, yankeii nu puteau fi la Jonesboro! Dacă ar fi atât de departe, s-ar auzi mai puțin bine, mai puțin distinct. Trebuiau să fie la cel puțin zece mile mai jos de drumul spre Jonesboro, probabil lângă mica așezare Rough and Ready. Dar Jonesboro era cu puțin mai mult de zece mile mai jos de Rough and Ready.

Se trăgea cu tunul la sud și obuzele păreau să vestească sfârșitul Atlantei. Dar pentru Scarlett, roasă de neliniște gândindu-se la Ellen, lupte la sud însemnau lupte lângă Tara. Începu să se plimbe prin odaie frângându-și mâinile și, pentru prima oară, avu din plin conștiința că s-ar putea ca trupele cenușii să fie învinse. Gândul că trupele lui Sherman erau atât de aproape de Tara o făcu conștientă de tot ce se întâmpla, o făcu să măsoare toată grozăvia războiului, mai bine decât o făcuseră vreodată bubuiturile de tun ce zgâlțâiau ferestrele, lipsurile de toate felurile, nesfârșitele șiruri de muribunzi. Armata lui Sherman la câteva mile de Tara! Și chiar dacă yankeii ar suferi o înfrângere, ar putea să se retragă pe drumul spre Tara. Și lui Gerald i-ar fi cu neputință să se refugieze undeva cu trei femei bolnave...

Oh, dacă ar fi la Tara, cu sau fără yankei! Călca prin cameră în picioarele

goale, cu cămașa de noapte lipită de pulpe, și cu cât umbla, cu atât nervozitatea ei creștea. Ar fi vrut să fie acasă, să fie lângă Ellen.

Din bucătărie se auzi zgomot de vase în timp ce Prissy pregătea micul dejun, dar n-o auzi pe Betsy, pe care le-o lăsase doamna Meade. Prissy jelea cu o voce ascutită:

Mai pu'tăm pova'a doa' câteva zile...

Scarlett scrâșni din dinți. Cântecul era trist și sensul cuvintelor o speria. Îmbracă o rochie de casă, ieși pe culoar, se aplecă deasupra scării de serviciu și strigă:

— Încetează cu cântatul, Prissy.

Un morocănos: "Da, domnișoa'ă", urcă până la ea, și Scarlett scoase un oftat adânc de ușurare, simțindu-se însă brusc jenată de atitudinea ei.

— Unde e Betsy?

— Nu știu. N-a venit.

Scarlett se apropie de ușa Melaniei și o întredeschise doar atât cât să arunce o privire în camera plină de soare. Cu ochii închiși și cearcăne negre, cu fața buhăită, cu trupul plâpând și hidos deformat, Melanie se odihnea pe pat, în cămașă de noapte. Scarlett dori cu răutate ca Ashley s-o poată vedea în această clipă. Era mai înspăimântătoare decât toate femeile însărcinate pe care le văzuse vreodată. În timp ce o privea, Melanie deschise ochii și un surâs dulce și cald îi lumină fața.

— Intră, o pofti ea, întorcându-se greoi pe o parte. Sunt trează din zori și mă tot gândeam... Scarlett, aș vrea să te întreb ceva.

Scarlett intră și se așeză pe patul plin de lumina soarelui orbitor.

Melanie întinse brațul și prinse mâna lui Scarlett, pe care o strânse cu un gest plin de încredere.

— Draga mea, mă îngrijorează bombardamentul ăsta. Se dau lupte spre Jonesboro, nu-i așa?

Scarlett momăi un "Hm" și inima începu să-i bată.

— Știu cât ești de neliniștită. Știu că, fără mine, te-ai fi întors acasă săptămâna trecută, când ai primit vești rele de la mama ta. E adevărat, nu-i așa?

— Da, răspunse Scarlett aspru.

— Scarlett, draga mea, ai fost atât de bună cu mine! O soră n-ar fi fost mai dulce și mai curajoasă. De aceea te iubesc. Îmi pare atât de rău că-ți fac necazuri... Scarlett tresări. O iubea cu adevărat? Ce toantă!

— Și-apoi, Scarlett, tot petrecându-mi timpul în pat cu gândurile, aș vrea să-ți cer o mare favoare.

Strânse mai tare mâna lui Scarlett.

— Dacă mor, o să ai grijă de copilul meu?

În ochii măriți și strălucitori ai Melaniei se citea un apel plin de duioșie.

— O să ai grijă?

Scarlett își trase mâna dintr-o smucitură. Teama care pune stăpânire pe ea o făcu să răspundă pe un ton aspru.

— Oh, nu fi proastă, Melly. N-ai să mori. La primul copil, toate femeile își închipuie că-și vor da sufletul. Știu, că am pățit la fel.

— Nu, nu-i adevărat. Tu nu te-ai temut niciodată de nimic. Spui asta numai spre a-mi ridica moralul. Nu mi-e frică să mor, dar mi-e atât de frică să las copilul, dacă Ashley e... Scarlett, făgăduiește-mi că o să ai grijă de copilul meu dacă mor. Așa nu-mi va fi teamă. Mătușa Pitty e prea bătrână ca să mai crească un copil. Honey și India sunt foarte drăguțe, dar... vreau să ai tu copilul. Făgăduiește-mi, Scarlett. Dacă-i băiat, crește-l cum a crescut Ashley,

și dacă va fi fată... draga mea, aș vrea mult să-ți semene.

— Pentru Dumnezeu! strigă Scarlett sărind jos de pe pat. Găsești că nu avem destule motive de neliniște, ca să mai vorbești și de moartea ta?

— Iartă-mă, draga mea. Dar făgăduiește-mi. Cred că se întâmplă azi. Sunt convinsă. Te rog, făgăduiește-mi.

— Ei bine, da, ți-o făgăduiesc, zise Scarlett uitându-se la ea dezorientată.

Era Melanie atât de proastă încât nu știa că ea îl iubea pe Ashley? Sau știa despre ce e vorba și considera că, tocmai din cauza iubirii ei, Scarlett va avea o grijă și mai mare de copilul lui Ashley? Simți o poftă nebună să-i pună întrebările astea, care totuși i se opriră pe buze când Melanie, luându-i din nou mâna, o apăsă o clipă pe fața ei. Ochii ei își reluaseră expresia de seninătate.

— Ce te face să crezi că se întâmplă azi, Melly?

— Simt dureri din zori... dar nu prea mari.

— Ai dureri? Păi bine, de ce nu m-ai chemat? Am s-o trimit pe Prissy să-l caute pe doctorul Meade.

— Nu, nu încă, Scarlett. Știi cât de ocupat e. Trimite-i numai un cuvânt, spre a-i spune că vom avea nevoie de concursul lui, azi. Trimite pe cineva la doamna Meade, și roag-o să vină să stea cu mine. Ea o să știe când să-și anunțe bărbatul.

— Oh, când vei înceta să te gândești numai la ceilalți? Știi foarte bine că ai nevoie de doctor ca orice bolnav de la spital. Am să trimit după el îndată.

— Nu, te rog. Trebuie să aștepti câteodată o zi întreagă până naști, și nu pot să-l țin pe doctor lângă mine ceasuri întregi, când toți răniții aceia au atâta nevoie de el. Trimite după doamna Meade. Va ști ce să facă.

— Bine, fac cum vrei, răspunse Scarlett.

Capitolul XXI

După ce trimise Melaniei gustarea pe o tavă, Scarlett o expedie pe Prissy s-o caute pe doamna Meade și se așează cu Wade să ia micul dejun. Dar nu-i era foame. Între grijile că Melaniei i se apropie timpul și eforturile inconștiente pe care le făcea spre a distinge zgomotul bombardamentului, abia putea să mănânce. Inima ei parcă înnebunise. Câteva minute bătea regulat, ca apoi, deodată, să înceapă să bată atât de tare și atât de iute, încât aproape îi venea rău.

Terciul gros de mălai i se lipea de cerul gurii și niciodată nu găsisese mai dezgustător amestecul de porumb uscat și de ignami pisați care ținea loc de cafea. Fără zahăr sau frișcă era amar ca fierea, iar adaosul de sorg nu-l făcea cu nimic mai bun. După o înghițitură, împinse ceașca la o parte. Dacă nu pentru altceva, i-ar fi urât pe yankei chiar și numai pentru că o lipseau de cafeaua cu zahăr și frișcă.

Wade era mai liniștit ca de obicei și nu începu, ca în fiecare dimineață, să protesteze împotriva terciului pe care nu-l putea suferi nici el. Înghițea în tăcere lingurile pe care Scarlett i le ducea la gură, ajutându-se cu multă apă pe care o înghițea zgomotos. Mari și rotunzi ca niște monede de un dolar, ochii lui negri și dulci urmăreau toate mișcările mamei și reflectau o spaimă copilărească, de parcă temerile ascunse ale lui Scarlett s-ar fi transmis fiului ei.

Când termină de mâncat, Scarlett îl trimise să se joace în grădină și se simți mai ușurată văzându-l cum o pornește, cu pași mici, șovăitori, pe gazonul neîngrijit.

Se ridică și rămase la picioarele scării, fără a ști ce să facă. Ar fi trebuit să

urce sus la Melanie și să-i distragă gândul de la încercările apropiate, dar n-avu curaj. De ce, din atâtea zile, Melanie o alesese tocmai pe aceasta spre a vorbi de moartea ei?

Scarlett se așează pe ultima treaptă și încercă să-și pună ordine în gânduri, întrebându-se cum se desfășurase bătălia de ieri și cum se va desfășura cea de azi. Ce ciudat era ca o mare bătălie să se dea la câteva mile de tine, și să nu știi nimic despre ea! Ce straniu era calmul acestei părți pustii a orașului, în comparație cu ziua bătăliei de la Gârla Piersicului! Casa mătușii Pitty era una din ultimele construite în partea de nord a Atlantei, și cum bătălia se desfășura undeva spre sud, nu se vedeau trecând nici întăriri în marș forțat, nici ambulante, nici lungi șiruri de răniți. Scarlett se întrebă dacă în sudul orașului se vedeau asemenea scene și se bucură că nu stă în partea aceea. Ce păcat că, în afară de familiile Meade și Merriwether, toți locuitorii cartierului s-au refugiat! Scarlett se simțea atât de singură, atât de părăsită! Ar fi vrut ca măcar unchiul Peter să fie acolo. Cel puțin l-ar fi trimis după știri. Fără Melanie, ar fi plecat îndată în oraș spre a căuta să afle ceva, dar nu putea pleca înainte de a veni doamna Meade. Doamna Meade! De ce nu mai venea odată? Și unde era Prissy?

Scarlett se sculă, trecu pe verandă și le căută nerăbdătoare cu privirea, dar casa familiei Meade era după un colț umbrat și nu putu vedea nimic. După o bună bucată de vreme Prissy apăru singură; nu se grăbea, venea încet, ca și când ziua întreagă ar fi fost a ei, jucându-și fustele și uitându-se peste umăr ca să vadă mai bine efectul.

— De ce mergi ca melcul? se răsti la ea Scarlett când Prissy deschise poarta. Ce-a spus doamna Meade? Când vine?

— Nu era acasă, răspunse Prissy.

— Unde e? Când se întoarce?

— Știți, domnișoa'ă Sca'lett, răspunse Prissy trăgănând cu plăcere fiecare cuvânt spre a da mai multă greutate știrii, bucată'easa a spus că doamna Meade a ieșit dev'eme azi-dimineață, fiindcă tână'ul domn Phil a fost 'ănit și doamna Meade a luat t'ăsu'a și pe băt'ânul Talbot și pe Betsy și s-au dus toți să-l caute ca să-l aducă acasă. Bucă-tă'easa zice că e 'ănit 'ău și că doamna Meade nici n-o să poată veni la noi.

Scarlett îi aruncă o privire fulgerătoare lui Prissy și avu poftă s-o zgâlțâie. Negrii sunt întotdeauna teribil de mândri când aduc vești proaste.

— Hai, nu mai sta înfipă aci ca o toantă. Du-te la doamna Merriwether. Roag-o să vină sau să trimită pe Mammy a ei. Hai, mișcă!

— Nu sunt acasă, domnișoa'ă Sca'lett. Am stat o clipă cu Mammy a lo' când mă înto'ceam. Nu sunt acolo. Totul e închis la ele. C'ed că sunt la spital.

— Oh, de-aia ai stat atât! Când te trimit să-mi faci o treabă, caută să mergi acolo unde-ți spun și să "nu stai o clipă" cu cineva. Du-te la...

Scarlett se opri și începu să se gândească. Printre persoanele pe care le cunoștea și care rămăseseră la Atlanta, cine putea să-i fie de ajutor? Era doamna Elsing. Firește, doamna Elsing n-o avea la inimă, dar ținuse întotdeauna mult la Melanie.

— Du-te la doamna Elsing. Să-i explici totul cu de-amănuntul și s-o rogi să fie atât de bună și să vină. Și apoi, Prissy, ascultă-mă bine, doamna Melly e gata să nască și poate că o să avem nevoie de tine dintr-o clipă într-alta. Te rog să te întorci cât mai repede.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, răspunse Prissy, coborând din nou aleea fără grabă.

— Și grăbește-te, puturoaso!

— Da, domnișoa'ă Sca'lett.

Prissy își iuți puțin pasul și Scarlett se înapoie în casă. Ezită iarăși să

urce la Melanie. Trebuia să-i explice cumnatei ei de ce nu venea doamna Meade, și știrea că Phil Meade era grav rănit putea s-o tulbure. Mai bine să-i spună o minciună.

Intră în odaia Melaniei și văzu că nici nu se atinsese de mâncare. Era întinsă pe o parte, și fața îi era palidă.

— Doamna Meade e reținută la spital, anunță Scarlett, dar vine doamna Elsing. Te simți rău?

— Nu prea, răspunse Melanie, ascunzând adevărul. Scarlett, câtă vreme a durat la Wade?

— O nimica toată, zise Scarlett cu o veselie pe care era departe de a o resimți. Eram în grădină și abia am avut timpul să intru în casă. Mammy a spus că e o rușine, că m-am purtat ca o negresă.

— Sper că și eu mă voi purta ca o negresă, spuse Melanie cu un surâs forțat, pe care o strâmbătură de durere îl șterse de îndată.

Scarlett examinează fără prea mult optimism șoldurile strâmte ale Melaniei, totuși declară pe un ton liniștitor:

— Nu e chiar atât de greu.

— Nu știu. Mi-e teamă că sunt puțin cam lașă. Oare... oare doamna Elsing va veni în curând?

— Da, desigur, zise Scarlett. Uite, cobor să aduc apă proaspătă ca să-ți fac puțin toaleta. E așa de cald astăzi.

Scarlett lipsi cât putu de mult.

În fiecare clipă își întrerupea lucrul și se reprezea la ușă, spre a vedea dacă Prissy nu se întoarce. Apoi, cum nu se arătă nici urmă de Prissy, se sui din nou sus, spală cu buretele trupul încălzit al Melaniei și-i pieptănă părul lung și negru.

O oră mai târziu, recunosc pe stradă târșăitul pașilor specific negreselor. Se aplecă pe fereastră și o văzu pe Prissy revenind încet. Se legăna și-și mișca încet capul cum făcuse și înainte, urmărindu-și mișcărilor cu aere distinse, ca și cum un numeros public i-ar fi admirat fasoanele.

"Într-o zi am să-i trag o bătaie muieruștei ăsteia", își zise Scarlett coborând scările spre a-i ieși în întâmpinare.

— Doamna Elsing e la spital. Bucătă'easa lo' a văzut venind o mulțime de 'ăniți cu t'enul de azi-dimineață. Face supă pent'u toată lumea. A zis...

— Puțin îmi pasă ce-a zis, îi tăie vorba Scarlett cu inima strânsă. Pune-ți acum un sorț curat și du-te la spital. Am să-ți dau un bilețel pentru doctorul Meade. Dacă nu-i acolo, ai să-l dai doctorului Jones sau oricărui alt doctor. Și dacă mai întârzi și de data asta, am să te jupoi de vie.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett.

— Și să nu uiți să întrebi la spital ce știri sunt despre bătălie. Dacă nu știu nimic, du-te la gară și întreabă-i pe mecanicii care au adus răniți. Întreabă-i dacă se bat la Jonesboro sau în împrejurimi.

— Dumnezeule atotpute'nic, domnișoa'ă Sca'lett, țipă Prissy și spaima se întipări deodată pe chipul ei negricios. Yankeii nu sunt la Ta'a, nu-i așa?

— Nu știu nimic. Îți spun să te duci să afli vești.

— Dumnezeule atotpute'nic, domnișoa'ă Sca'lett, ce jale o fi acolo!

Și începu deodată să urle atât de tare, încât sunetul vocii ei mări tulburarea lui Scarlett.

— Nu mai urla, că te aude domnișoara Melanie. Acum du-te și schimbă-ți șorțul, repede.

Împinsă astfel, Prissy fugi spre bucătărie în timp ce Scarlett mâzgălea câteva rânduri pe marginea ultimei scrisori pe care o primise de la Gerald, singura bucată de hârtie ce se mai găsea în casă. Când îndoi scrisoarea, ochii îi căzură pe cuvintele scrise de Gerald: "Maică-ta... febră tifoidă... sub

nici un motiv să nu vii acasă..." Fu gata să izbucnească în plâns. Fără Melanie ar fi plecat acasă îndată, chiar de-ar fi trebuit să facă tot drumul pe jos.

Prissy o porni în fugă cu scrisoarea în mână și Scarlett sui scările, silindu-se să născocească o minciună plauzibilă spre a explica absența doamnei Elsing. Dar Melanie nu întrebă nimic. Era culcată pe spate, cu obrazul liniștit, din nou drăguță, și asta o liniști pentru moment pe Scarlett.

Se așeză și încercă să vorbească de lucruri fără însemnătate, dar gândurile o readuceau cu cruzime la Tara și la o înfrângere posibilă a confederaților. O vedea pe Ellen în agonie și și-i închipuia pe yankei intrând în Atlanta, incendiind tot, masacrând toată lumea. Și zgomotul îndepărtat al bombardamentului care nu mai contenea, răsunând ca valurile mării ce se rostogolesc spre țărm! Până la urmă îi fu cu neputință să mai vorbească și se duse la fereastră să privească strada caldă, liniștită și frunzele prăfuite care atârnavă nemișcate de crengile pomilor. Melanie tăcea și ea, dar din când în când obrazul i se crispa de durere. De fiecare dată zicea: "Oh, n-a fost prea grozav!" și Scarlett știa că minte.

Ar fi preferat ca Melanie să țipe decât să o vadă răbdând în tăcere. Știa că ar trebui să-i fie milă de ea, dar nu știu cum se făcea, nu simțea nici pic de milă. Sufletul îi era prea chinuit de propriile ei necazuri. O dată se uită brusc la chipul strâmbat de durere, întrebându-se de ce a trebuit ca tocmai ea să fie alături de Melanie în ceasul acesta, ea care n-avea nimic comun cu ea, care o ura, care ar fi vrut s-o vadă moartă.

Ei, cine știe, poate până seara i se va împlini dorința! La gândul acesta o cuprinse o teamă superstițioasă. Să dorești moartea cuiva aduce ghinion, la fel ca și blestemele. Mammy spune să blestemele se întorc asupra celui ce blestemă. Repede se rugă la Dumnezeu ca Melanie să nu moară și apoi începu să trăncănească, nedându-și prea bine seama ce spunea. În cele din urmă Melanie o apucă de mână, cu mâna ei fierbinte:

— Nu te mai chinui să vorbești, Scarlett dragă. Știu cât ești de neliniștită. Îmi pare atât de rău că-ți fac necazuri...

Scarlett tăcu, dar nu putu rămâne liniștită. Ce-o să facă dacă nici doctorul, nici Prissy nu soseau la timp? Se duse la fereastră, se uită în stradă, se întoarse și se așeză din nou. Apoi iar se sculă și se uită pe fereastra din cealaltă parte a camerei.

Trecu astfel o oră, apoi încă una. Sosi ora amiezii. Soarele, sus pe cer, dogorea fără milă. Nici o adiere nu mișca frunzele prăfuite. Durerile Melaniei se întetiră. Părul ei lung era ud de sudoare, cămașa îi era lipită de corp. Scarlett îi ștergea fruntea în tăcere, dar teama îi sfredelea inima. Dumnezeule, dacă pruncul sosea pe lume înainte de a veni doctorul? Ce va face? Habar n-avea ce se face la naștere. Tocmai de asta se temea de săptămâni de zile. Se bizuise pe Prissy ca să facă treaba în cazul când va fi obligată să se lipsească de doctor. Prissy se pricepea la moșit. O spusese și o repetase de atâtea ori. Dar unde întârzia Prissy? De ce nu mai venea? De ce nu venea doctorul? Se aplecă pentru a suta oară pe fereastră. Ascultă cu atenție și, deodată, se întrebă dacă era un efect al închipuirii, sau dacă zgomotul bombardamentului se îndepărtase. Dacă zgomotul se îndepărtase, însemna că bătălia se apropia de Jonesboro și că...

În sfârșit, Scarlett o zări pe Prissy coborând strada în goană. Prissy ridică privirea, își zări stăpâna la fereastră și deschise gura să strige. Observând emoția întipărită pe micul obraz tuciuriu și temându-se ca Melanie să nu se alarmeze auzind știri proaste, Scarlett se grăbi să pună un deget la buze și plecă de la fereastră.

— Mă duc să aduc apă rece, zise ea ațintindu-și privirea asupra ochilor încercânați ai Melaniei și, silindu-se să suradă, ieși închizând ușa binișor.

Așezată pe ultima treaptă a scării, Prissy găfâia.

— Se bat la Jonesbo'o, domnișoa'ă Sca'lett! Ce-o să se-ntâmpale cu toți de acolo? Oh, Dumnezeuule, domnișoa'ă Sca'lett? Ce-o să-mi facă yankeii când vo' veni aici? Oh, Doamne...

Scarlett îi închise repede gura cu mâna.

— Pentru Dumnezeu, taci!

Da, ce se va întâmpla când yankeii vor intra în oraș? Ce se întâmpla la Tara? Respinse acest gând și se concentră asupra nevoilor mai urgente. Dacă ar începe să se gândească la ce se va întâmpla, va izbucni în plâns și va urla ca Prissy. Trebuie în primul rând să facă față nevoilor urgente.

— Unde-i doctorul Meade? Când vine?

— N-am putut să-l văd, domnișoa'ă Sca'lett.

— Cuum?

— Nu-i la spital. Doamna Me'iwethe' și doamna Elsing nu sunt nici ele. Un om mi-a spus că docto'u e la ga'ă, la 'ăniții ca'e vin de la Jonesbo'o, da', domnișoa'ă Sca'lett, mi-e fică să me'g la ga'ă... mi-e fică de mo'ți...

— Și ceilalți doctori?

— Domnișoa'ă Sca'lett, pent' u numele lui Dumnezeu, abia am ajuns să găesc unu' ca să citească biletu'. Se învă'tesc în spital de pa'că a' fi înnebunit. Un docto' mi-a spus: "Fugi de-aici! Nu mă mai plictisi cu copii, când sunt o mulțime de bă'bați ca'e c'apă aici. Caută o femeie să te ajute." Atunci m-am dus peste tot ca să aflu ști'i, cum mi-ați spus, și mi-au zis toți că se bat la Jonesbo'o și eu...

— Spui că doctorul Meade e la gară?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, el...

— Ascultă-mă bine. Mă duc să-l caut pe doctorul Meade. Tu ai să stai lângă domnișoara Melanie și ai să faci tot ce ți-o spune. Și dacă-i spui unde se bat, să știi că te vând la negustorii de sclavi. Să nu te-apuci să-i spui că doctorii nu vor să vină. M-auzi?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett.

— Șterge-ți ochii, umple cana cu apă rece și du-te sus. Răcorește-o pe domnișoara Melanie cu buretele. Spune-i că am plecat să-l caut pe doctorul Meade.

— E gata să nască, domnișoa'ă Sca'lett?

— Nu știu. Mi-e teamă că da, dar nu știu. Tu ar trebui să știi. Hai, urcă.

Scarlett își luă pălăria mare de pai de pe consolă și și-o înfundă pe cap. Se privi în oglindă fără să se vadă și băgă cu un gest mașinal sub pălărie câteva fire de păr. Fiori de frică porneau din stomac și se răspândeau în tot trupul; degetele cu care își atinse obrajii erau reci, deși simțea cum curge sudoarea pe ea. Ieși repede din casă, în căldura și în lumina unui soare dogoritor care o orbea. Coborî Strada Piersicului alergând, cu tâmpilele zvâcnindu-i. Se înăbușea. Din capătul străzii se auzea zgomot și larmă. Ajunsă în dreptul casei Leyden, fu gata să cadă, atât o strângea corsetul, dar nu-și încetini goana. Zgomotul și larma creșteau din ce în ce mai mult.

De la casa Leyden până la Five Points, strada era ca un furnicar. Negrii fugeau în toate părțile, cu fețele strâmbate de spaimă. Sub verande plâneau copii, fără ca nimeni să-i ia în seamă. Strada era plină de furgoanele armatei, de ambulanțe pline cu răniți, de trăsuri în care erau îngrămădite geamantane și mobile. Oameni călări ieșeau din străzile laterale și coborau spre cartierul general al lui Hood. În fața casei Bonnell, bătrânul Amos ținea calul de căpăstru. Văzând-o pe Scarlett, căscă ochii la ea uluit.

— N-ați plecat încă, domnișoa'ă Sca'lett? Noi o po'nim îndată. Doamna ma'e își face geamantanul.

— Să plec? Unde?

— Dumnezeu știe, domnișoa'ă Sca'lett. O'iunde. Vin yankeii!

Scarlett își văzu de drum, fără a-și lua măcar rămas bun de la bătrânul negru. Vin yankeii! În fața capelei wesleyene se opri să-și tragă sufletul și să îngăduie inimii cuprinse de panică să se calmeze. Dacă nu se stăpânea, fără îndoială că va leșina. În timp ce stătea acolo, rezemată de un felinar, văzu un ofițer călare care, venind dinspre Five Points, urca Strada Piersicului în galop. Fără să se gândească, se repezi în mijlocul străzii și făcu semn călărețului.

— Oh, opriți! Vă rog, opriți!

Omul trase atât de puternic de frâu, încât calul se cabră și bătut aerul cu picioarele dinainte. Oboseala îi îngreua trăsăturile, dar cu un gest prompt își scoase pălăria cenușie ponosită.

— Doamnă?

— Spuneți-mi, e adevărat? Vin yankeii?

— Așa se pare.

— Sunteți sigur?

— Da, doamnă. Am primit acum o jumătate de ceas, la cartierul general, o depeșă de la Jonesboro, unde se dau luptele.

— Jonesboro? Sunteți sigur?

— Absolut. Nu mai e timpul minciunilor optimiste, doamnă. Vestea venea de la generalul Hardee. Spunea: "Pierdut bătălia, sunt în plină retragere."

— Oh, Doamne!

Omul cu chipul pârlit de soare și obosit se uita la Scarlett fără cea mai mică emoție. Apucă frâul și-și puse pălăria.

— O, domnule, numai un minut! Ce vom face?

— N-aș ști ce să vă spun, doamnă. Armata se retrage din Atlanta.

— Pleacă? Ne lasă yankeilor?

— Mă tem că da.

Dădu pinteni, și calul sări ca și cum ar fi fost mișcat de un arc. Scarlett rămase în mijlocul șoselei, cu picioarele înfundate până la glezne în praful roșu.

Soseau yankeii! Armata pleca. Soseau yankeii! Ce să facă? Încotro să fugă? Dar nu, nu putea fugi. N-o putea lăsa pe Melanie, care aștepta să nască dintr-un minut într-altul. Oh, de ce aveau femeile copii? Fără Melanie, ar lua pe Wade și pe Prissy și s-ar ascunde în păduri, unde yankeii nu le-ar găsi niciodată. Dar n-o putea lua pe Melanie în pădure. Nu, nu acum. Oh, dacă Melanie ar fi născut mai devreme, măcar ieri, ar fi putut obține poate o ambulanță. Ar fi luat-o să se ascundă undeva. Dar acum... trebuia să-l găsească pe doctorul Meade... și să-l aducă cu ea. Poate că va fi în măsură să grăbească nașterea copilului. Își strânse fustele și o porni pe stradă în goană. Picioarele ei păreau că scandează: "Vin yankeii!" La Five Points era o mulțime mare de oameni, fugind ca orbii în toate sensurile. Șoseaua era blocată de furgoane, ambulante, care cu boi, trăsuri pline cu răniți. Din mulțime urca un murmur neconținut, asemănător aceluia pe care-l fac valurile spărgându-se de stânci.

Atunci o priveliște neobișnuită se oferi ochilor lui Scarlett. O mulțime de femei venea dinspre gară, cărând șunci; copiii se frângeau sub greutatea căldărilor de melasă; băietani cărau saci de porumb și de cartofi; un bătrân împingea din greu o roabă cu un butoiș plin cu făină. Bărbați, femei, copii, albi ori negri – toți aveau chipul tras și toți se grăbeau, se grăbeau, încărcati cu pachete, cu saci, cu cufere pline de alimente... mai multe alimente decât văzuse Scarlett într-un an. Deodată, mulțimea se dădu la o parte spre a face loc unei trăsuri aplecate periculos într-o parte; prin acest culoar improvizat se strecură, fină și elegantă, doamna Elsing, în picioare pe capra trăsirii, cu hățurile într-o mână și biciul într-alta. N-avea pălărie. Fața îi era palidă și, în

timp ce-și biciuia calul ca o furie, părul lung și cărunț i se desfășura în cascadă pe spate. Zvârlită încoace și încolo pe bancă, Mammy a ei, negresa Melissy, strângea la piept o bucată de slănină unsuroasă, în timp ce cu mâna liberă și cu picioarele încerca să rețină lăzile și sacii îngrămădiți în jurul ei. Un sac de mazăre uscată plesnise și conținutul se risipea în stradă. Scarlett o strigă din toate puterile pe doamna Elsing, dar gălăgia mulțimii îi acoperi glasul și trăsură își urmă drumul.

O clipă, Scarlett nu fu în stare să înțeleagă ce însemna asta; apoi, amintindu-și că depozitele militare se aflau lângă gară, înțelese că autoritățile le deschiseseră, pentru ca populația să ia ce putea înainte de venirea yankeilor.

Scarlett dădu din coate, își făcu drum prin mulțimea ațâțată care inunda imensa piață Five Points și o porni cât putu de repede spre gară. Prin îmbulzeala de ambulanțe și prin norii de praf ce se ridicau din drum, reuși să deosebească medici și brancardieri aplecându-se, ridicând brancarde și îndepărtându-se repede. Slavă Domnului, nu va întârzia să-l găsească pe doctorul Meade! După ce coti pe la colțul hotelului Atlanta, zări gara și șinele pe toată lungimea lor. Atunci se opri, înspăimântată.

Culcați umăr la umăr sub soarele nemilos, sute de răniți erau aliniați lângă șine, pe peron și pe trotuare, până sub depouri. Mulți zăceau nemișcați, dar unii dintre ei se zvârcoleau gemând. Peste tot roiuri de muște pluteau deasupra oamenilor, le acopereau obrazul cu nori bâzâitori. Peste tot se vedea sânge și pansamente murdare, și se auzeau țipete și injurături când brancardierii ridicau oamenii. Mirosul de sânge, de sudoare, de trupuri murdare și excremente venea în valuri puturoase. Infermierii fugeau încoace și încolo printre trupurile trântite pe jos și călcau adeseori pe câte un rănit, atât de strânse erau șirurile. Dar răniții răbdau și deschideau doar ochii, așteptând să le vină rândul să fie luați.

Cu mâna la gură, Scarlett se dădu înapoi. Avea impresia că va începe să verse. Nu putea merge mai departe. Văzuse o mulțime de răniți pe peluza mătușii Pitty, dar niciodată nu văzuse așa ceva. Nimic nu se putea asemui cu trupurile astea împutite și sângerânde care zăceau sub soarele nemilos. Era un infern de suferință, de mirosuri grele, de strigăte... și... iute, iute – vin yankeii! Vin yankeii!

Își îndreptă umerii și, cu ochii larg deschiși ca să-l recunoască pe doctorul Meade în mijlocul bărbaților ce umblau de colo-colo, păși printre răniți. Dar își dădu seama că nu putea privi doar înainte, căci de n-ar fi pășit cu grijă ar fi putut călca pe vreun rănit. Își strânse fustele și se strădui să se apropie de un grup care părea să dirijeze activitatea brancardierilor.

În timp ce înainta, mâini frigând de fierbințeală o trăgeau de poala rochiei, iar voci murrmarau: "Apă, doamnă!... Vă rog, doamnă, apă! Pentru numele lui Dumnezeu, apă!"

Își făcea loc cum putea. Sudoarea îi curgea pe obraz pe când își smulgea poalele din mâinile care se agățau de ea. Simțea că dacă ar călca pe unul din acești oameni, ar scoate un urlet și ar leșina. Păși peste morți, peste oameni care zăceau cu ochii închiși, cu mâinile crispate peste burți unde sângele închegat lipise uniforme rupte de răni, oameni cu barba năclăită de sânge, din ale căror fălci sfărâmate ieșea un sunet ce trebuia să însemne: "Apă! Apă!"

Dacă nu-l va găsi imediat pe doctorul Meade, va începe să țipe, va înnebuni! Privi la grupul pe care-l remarcase și strigă cât putu de tare:

— Doctorul Meade! Doctorul Meade e acolo?

Un om se desprinse din grup și privi spre ea. Era doctorul! În cărmșă, fără vestă, cu mânecile sumese, cu hainele tot atât de pline de sânge ca un măcelar; chiar vârful bărbii sale sure era mânjit cu sânge. Chipul îi exprima

oboseala, furia neputincioasă și mila. Obrajii, plini de praf, luaseră o culoare cenușie, pe care sudoarea se prelingea în râulețe. Totuși, când o strigă pe Scarlett, fu izbită de tonul lui.

— Mulțumescu-ți ție Doamne, iată-te! Trebuie să folosesc toate brațele disponibile.

O clipă Scarlett îl privi buimacă, apoi cu un gest pudic își lăsă fustele în jos. Poalele căzură pe obrazul murdar al unui rănit, care se chinui să-ntoarcă puțin capul, ca să nu se înăbușe. Ce voia să zică doctorul? Praful uscat ridicat de ambulanțe se lipea de fața lui Scarlett, mirosurile îngrozitoare parcă îi umpleau nasul cu un lichid infect.

— Grăbește-te, fetițo! Pe-aici...

Își strânse din nou fustele și se repezi spre doctor printre șirurile de trupuri. Îi puse mâna pe braț, și-l simți cum tremura de oboseală, cu toate că pe obraz nu i se vedea vreun semn de slăbiciune.

— Oh, doctore, strigă ea. Trebuie să vii. Melanie e pe cale să nască.

Doctorul o privi ca și cum n-ar fi înțeles ce-i spune. La picioarele lui Scarlett, un om întins pe pământ cu capul pe raniță îi surâse cu compătimire.

— O să fie bine, zise el cu un ton de îmbărbătare.

Scarlett nu-i dădu nici o atenție și începu să scuture brațul doctorului.

— Melanie. Copilul. Doctore, trebuie să vii. Ea...

Nu era timpul formulelor delicate, dar era penibil să pronunți aceste cuvinte în fața atâtor bărbați necunoscuți care ascultau.

— Durerile sunt tot mai mari. Te rog, doctore...

— Un copil! Dumnezeu! urlă doctorul.

Văzu cum chipul lui se schimonosește sub imperiul urii și al supărării, o supărare ce nu era îndreptată împotriva lui Scarlett sau a altcuiva, ci împotriva unei lumi unde se puteau petrece asemenea lucruri.

— Ești nebună? Nu pot să-i părăsesc pe acești oameni. Mor cu sutele. Nu pot să-i părăsesc pentru un blestemat de copil. Încearcă să găsești o femeie să vă ajute. Nevastă-mea, de pildă.

Scarlett deschise gura să-i spună de ce nu putea să vină doamna Meade, dar o închise brusc. Doctorul nu știa că propriul său fiu era rănit! Se întrebă ce ar face dacă ar ști, și ceva îi spuse că chiar dacă Phil ar fi în agonie, doctorul n-ar pleca, ci ar rămâne să îngrijească pe toți acești răniți, în loc de unul singur.

— Nu; trebuie să vii dumneata. Știi bine, ai spus-o singur că o să fie o naștere grea...

Era oare ea, Scarlett, care răcnea cuvinte atât de jenante în mijlocul acestei infern gemând și arzător?

— O să moară dacă nu vii!

Doctorul își trase brutal brațul și răspunse ca și cum n-ar fi auzit-o, ca și cum abia ar ști despre ce e vorba.

— Să moară? Da, vor muri toți... toți acești oameni. Nu sunt pansamente, nu sunt medicamente, nu e chinină, nu e cloroform. Oh, Dumnezeu, dacă aș putea avea puțină morfină. Numai puțină, pentru cei ce suferă prea mult. Puțin cloroform. Blestemați să fie yankeii! Blestemați să fie yankeii!

— Să-i ia toți dracii, doctore! spuse omul întins la pământ, descoperindu-și dinții în mijlocul bărbii.

Scarlett începu să tremure. Lacrimi de frică îi ardeau ochii. Doctorul n-o să vină. Melanie o să moară, și ea îi dorise moartea. Doctorul n-o să vină.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doctore, te implor!

Doctorul Meade își mușcă buza și-și scoase înainte bărbia, în timp ce fața i se liniștea.

— O să încerc, fetițo. Nu pot să-ți făgăduiesc nimic, dar o să încerc. Când

oamenii aceștia vor fi pansați. Vin yankeii, și trupele părăsesc orașul. Nu știu ce se va întâmpla cu răniții. Nu există tren. Linia spre Macon a fost luată... dar voi încerca. Du-te acum. Nu mă încurca. Nu e mare lucru de făcut când vine un copil pe lume! Doar să legi cordonul...

O ordonanță atinse brațul doctorului, care se întoarse și începu să dea instrucțiuni răcnind, arătând cu degetul un rănit, apoi altul. Omul întins la pământ aruncă spre Scarlett o privire plină de milă. Atunci ea porni înapoi. Doctorul o uitase.

Se strecură repede de-a lungul Străzii Piersicului. Doctorul nu va veni. Va fi silită să facă totul singură. Slavă Domnului că Prissy se pricepea la nașteri! O durea capul de căldură, și corsajul learcă de sudoare i se lipea de corp. Mintea îi era tot atât de înțepenită ca și picioarele, pe care le simțea ca într-un coșmar când încerci să fugi și nu te poți mișca. Se gândi la drumul pe care-l avea de făcut până acasă și i se pără nesfârșit.

Atunci auzi iarăși teribilul refren: "Vin yankeii!" Inima reîncepu să-i bată și sângele să-i circule în vine. Ajunsă la Five Points, intră în mulțime, atât de deasă acum încât nu mai era loc pe trotuare, și fu silită să meargă prin mijlocul străzii. Plini de praf, ruși de oboseală, soldații treceau în șiruri nesfârșite. S-ar fi zis că sunt mii și mii. Bărboși, murdari, cu pușca în bandulieră, pășeau cât puteau de repede. Treceau și tunuri, cu servanți care biciuiau cu cravașele catării anemici. Furgoanele intendenței, cu scândurile rupte, se hurducăiau printre gropi. Călăreți treceau fără oprire, ridicând nori de praf înăbușitor. Niciodată nu mai văzuse Scarlett atâția soldați strânși la un loc. Retragera! Retragera! Armata părăsea orașul.

Batalioanele grăbite o siliră să se urce pe trotuarul plin de lume, unde duhnea a whisky. Pe strada Decatur distinsese în mijlocul mulțimii femeii prea împodobite și prea fardate, ceea ce aducea o notă discordantă, de zi de sărbătoare. Cele mai multe erau bete, și soldații, de brațul cărora se agățau, erau și mai beți. Zări și buclele roșii ale creaturii aceleia, Belle Watling, îi auzi râsul ascuțit de femeie beată și observă că se sprijinea de un soldat ciung care se clătina.

După ce dădu din coate, reuși să se îndepărteze puțin de Five Points. Aici mulțimea era parcă mai rară și, ținându-și poalele, începu iarăși să fugă. Când ajunse în fața capelei wesleyene găfâia, capul i se învârtea și îi venea să verse. Se prăbuși pe scările capelei și rămase așa, cu capul în mâini, până când își recăpătă suflul. De-ar putea trage bine aer! Numai dacă inima ei n-ar mai face salturi atât de dezordonate! Numai de-ar exista cineva, în acest oraș cuprins de nebunie, căruia să-i poată cere ajutor.

În toată viața ei nu făcuse nici un singur lucru prin propriile ei puteri. Se găsise totdeauna cineva să lucreze în locul ei, să aibă grijă de ea, să o ferească, să o protejeze, să o răsfete. Era de necrezut să fie într-o, asemenea nevoie. Nici un prieten, nici un vecin care s-o ajute. Avusese întotdeauna prieteni, vecini, sclavi îndemânatici și plini de zel. Și acum, acum când avea mai mult ca oricând nevoie de ajutor, nu era nimeni. Era de necrezut să fi rămas atât de singură, atât de înspăimântată, și atât de departe de casă!

Acasă! Să fi fost numai acasă, cu sau fără yankei. Acasă, chiar dacă Ellen era bolnavă. Ar fi vrut atât de mult să privească chipul dulce al lui Ellen, să simtă brațele puternice ale lui Mammy în jurul ei.

Se ridică. Avea amețea, dar o porni din nou. Când ajunse în dreptul casei, zări pe Wade care se hătâna pe poartă. Când copilul o văzu, chipul lui se schimonosi și începu să scâncească itinzând un deget mic, murdar și lovit.

— M-am lovit! spuse el plângând. M-am lovit!

— Taci! Oh, taci, altfel te bat. Întoarce-te în grădină și fă case de nisip și nu te mai mișca de acolo.

— Lui Wade îi e foame, continuă copilul pe același ton, sugându-și degetul lovit.

— Lasă-mă. Du-te în grădină și...

Ridică ochii și o văzu pe Prissy aplecată la o fereastră de la etaj, cu îngrijorarea înscrisă pe față. Dar într-o clipă, ușurată de a-și vedea stăpâna întoarsă, expresia i se schimbă. Scarlett îi făcu semn să coboare și intră în casă. Ce bine era în vestibul! Își scoase pălăria, o azvârli pe o masă și-și șterse cu mâna sudoarea de pe frunte. Auzi deschizându-se o ușă și un geamăt înăbușit, scos din adâncul unei mari suferințe, ajunse până la ea. Prissy coborî scările în goană.

— Vine docto'u'?

— Nu, nu poate.

— Dumnezeule, domnișoa'ă Sca'lett. Domnișoa'a Melly nu e bine deloc.

— Doctorul nu poate să vină. Nimeni nu poate să vină. Va trebui să aduci tu copilul pe lume. Am să te ajut și eu.

Prissy rămase cu gura căscată, tremurând toată, incapabilă să scoată un cuvânt. Apoi începu să arunce priviri furișe spre Scarlett, frecând podeaua cu piciorul și răsucindu-se stingherită.

— Nu face o mutră așa de tâmpită, strigă Scarlett, furioasă din cauza expresiei ei stupide. Ce s-a întâmplat?

Prissy se dădu înapoi spre scară, holbându-și ochii, care exprimau în același timp rușine și teamă:

— Doamne sfinte, domnișoa'ă Sca'lett...

— Ei, ce e?

— Doamne sfinte, domnișoa'ă Sca'lett! T'ebuie să vină un docto'! Eu... eu... domnișoa'ă Sca'lett, nu știu cum se moșește. Mama mea nu m-a lăsat niciodată să mă uit la femeile ca'e t'ebuiău să nască.

Înainte de-a o apuca furia, Scarlett scoase un oftat înspăimântător, care-i goni tot aerul din plămâni. Prissy trecu repede pe lângă ea vrând s-o șteargă, dar Scarlett o prinse de rochie.

— Negresă mincinoasă... ce vrei să spui? Mi-ai spus că știi tot ce trebuie să faci la naștere. Care-i adevărul? Spune-mi!

O zgâlțâi pe Prissy atât de tare, încât căpșorul creț se bălângănea de la dreapta la stânga ca la un bețiv.

— Am mințit, domnișoa'ă Sca'lett! Nu știu cum de-am putu să mint! Am văzut numai o singu'ă naște'e, și mama a v'ut să mă bată fiindcă m-am uitat.

Scarlett o fulgeră cu privirea, și Prissy se ghemui încercând să scape. O clipă, Scarlett refuză să accepte adevărul. Dar când sfârși prin a-și da seama că, în materie de nașteri, Prissy nu știa mai mult decât ea, mânia o cuprinse ca o flacăară. Nu bătuse niciodată un sclav, dar de astă-dată pălmuia obrazul negru cu toată puterea de care era în stare brațul ei obosit. Prissy urlă, mai mult de frică decât de durere, și începu să sară în loc și să se zbată spre a scăpa din mâna lui Scarlett.

Odată cu izbucnirea urletelor, gemetele de sus încetară și, o clipă mai târziu, cu o voce slabă și tremurândă Melanie chemă:

— Scarlett! Tu ești? Vino, te rog, vino!

Scarlett lăsă brațul lui Prissy, și fata se așeză pe scări smiorcăind. Scarlett rămase o clipă nemișcată, să asculte gemetele care reîncepuseră. Avea impresia că i se așezase un jug pe ceafă, că cineva îi lega cu hamuri o sarcină grea, a cărei povară întreagă o va simți de îndată ce va face un pas.

Încercă să-și amintească tot ceea ce Mammy și Ellen făcuseră pentru ea la nașterea lui Wade. Dar durerile facerii se uită și acoperă aproape totul cu un văl adânc. Scarlett își aminti câteva amănunte și se adresă lui Prissy pe un ton autoritar:

— Fă foc și ai grijă să fie multă apă fierbinte în cazan. Strânge toate prosoapele pe care le găsești. Caută un ghem de ață și foarfecele. Adu-mi-le repede. Nu veni să-mi spui că nu știi unde sunt. Haide, grăbește-te.

O smuci pe Prissy și o împinse spre bucătărie. Apoi își îndreptă umerii și începu să urce scara. Nu era ușor să-i anunțe Melaniei că ea și cu Prissy trebuiau s-o asiste singure la naștere.

Capitolul XXII

Niciodată n-a fost o după-amiază mai lungă, mai caldă și mai plină de muște obraznice. Cu tot evantaiul pe care Scarlett îl mișca întruna, roiuri întregi zburau deasupra Melaniei. Pe Scarlett o durea brațul tot mișcând frunza de palmier, și totuși toate eforturile ei păreau fără rost, căci pe măsură ce izbutea să gonească muștele de pe fața plină de sudoare a Melaniei, acestea se așezau pe picioarele umede ale tinerei femei și o făceau să se smucească și să strige:

— Oh, te rog, pe picioare!

Odaia era cufundată în semiîntuneric. Scarlett trăsesse storurile spre a nu lăsa căldura să pătrundă odată cu lumina. Dar prin câteva găuri din storuri pe la margini se strecurau câteva puncte luminoase, ca niște capete de ac. În întunericul camerei era totuși cald ca într-o etuvă, și hainele lui Scarlett, ude de sudoare, deveneau cu fiecă oră mai lipicioase. Prissy, ghemuită într-un colț, asuda și mirosea atât de urât, încât Scarlett ar fi dat-o afară dacă nu s-ar fi temut că fata o să fugă, scăpată de sub supraveghere.

Melanie zăcea pe pat, pe un cearceaf negru de atâta sudoare, pe care se vedeau ici-colo pete umede unde Scarlett lăsase să cadă apă. Melanie nu înceta să se răsucescă ba pe o parte, ba pe alta. Câteodată încerca să se ridice în capul paselor, dar cădea la loc și din nou reîncepea să se agite. Încercase la început să nu țipe, mușcându-și buzele până la sânge, dar Scarlett, ai cărei nervi erau exasperați, îi spusese pe un ton răstit:

— Melly, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai face pe viteaza! Urlă dacă ai poftă. Te auzim numai noi!

Spre sfârșitul după-amiezii, Melly nu mai făcea pe viteaza, ci gema și scotea chiar țipete sfâșietoare. Atunci Scarlett își lua capul între mâini, își astupa urechile, se răsucea și dorea să moară. Orice ar fi fost mai bine decât să stea acolo, cu mâinile și picioarele legate, și să aștepte un copil care întârzia atâta. Și, cine știe, poate că yankeii erau la Five Points.

Cât de rău îi părea că nu fusese mai atentă când femeile măritate vorbeau în șoaptă despre nașteri! Ce păcat că nu le ascultase! Dacă lucrurile acestea ar fi interesat-o mai mult, ar ști dacă Melanie mai avea mult. Își amintea vag s-o fi auzit pe mătușa Pitty vorbind despre una din prietenele ei, care după ce suferise două zile durerile nașterii, murise fără să fi născut măcar. Dacă Melanie rămânea în starea asta două zile?

Dar Melanie era atât de plăpândă! N-ar putea să îndure două zile de suferință. Dacă pruncul nu se grăbea, Melanie o să moară. Și cum o să poată ea, Scarlett, să apară în fața lui Ashley, presupunând că e încă în viață, și să-i spună că Melanie a murit... după ce-i făgăduise să aibă grijă de ea?

Când durerile începură să devină insuportabile, Melanie îi luă mâna lui Scarlett, dar o strângea atât de tare încât aproape că-i zdrobea oasele. După o oră de asemenea chin, Scarlett avea mâinile umflate și îndurerate de nu-și mai putea îndoi degetele. Atunci îi veni ideea să înnoade două prosoape lungi, să le lege pe amândouă de picioarele patului și să dea Melaniei nodul. Melanie se agăța de prosoape ca de un colac de salvare și trăgea de ele gata să le sfâșie,

să le rupă. În tot cursul după-amiezii, vocea ei răsună ca aceea a unui animal murind în fundul unei capcane. Din când în când dădea drumul prosoapelor, își freca mâinile una de alta cu un gest sfârșit, și ațintea supra lui Scarlett niște ochi măriți de durere.

— Vorbește-mi, te rog, vorbește-mi.

Și Scarlett vorbea fără șir, până ce Melanie apuca iarăși prosoapele și începea din nou să se zvârcolească.

Camera întunecoasă nu mai era decât căldură, suferință și muște zbârnâitoare. Timpul trecea atât de încet, încât Scarlett aproape că uitase amintirea dimineții. Avea impresia că, de când era pe lume, stătea în întunecata etuvă cu sudoarea curgând șiroaie. Ori de câte ori Melanie scotea un urlet, avea mare poftă s-o imite, și numai mușcându-și buzele până la sânge izbutea să se stăpânească și să nu se lase pradă unui acces de nebunie.

Wade urcă scara în vârful picioarelor și, ghemuit în cealaltă parte a ușii, începu să scâncească:

— Lui Wade îi e foame!

Scarlett se ridică, dar Melanie îi spuse cu o voce sugrumată:

— Nu mă părăsi, te rog. Când nu ești aci, nu mai pot.

Atunci Scarlett o trimise pe Prissy la bucătărie să încâlzească fiertura de porumb pentru Wade și să dea de mâncare băiatului. În ceea ce o privea, i se părea că după această zi nu va mai avea poftă de mâncare niciodată.

Ceasul așezat pe cămin se oprise și Scarlett pierduse noțiunea timpului. Dar cum căldura se mai potolise și micile puncte luminoase străluceau mai slab, ridică un colț al storului. Fu surprinsă să constate să ziua se apropia de sfârșit și că soarele, ca un glob, roșu, coborâse la orizont. N-ar fi știut să spună de ce, dar își închipuise că dogoarea zilei va dura până la sfârșitul lumii.

Se întrebă cu deznădejde ce se petrecea în oraș. Oare plecaseră toate trupele? Intraseră yankeii? Confederații se retrăgeau fără să încerce măcar să se lupte? Atunci își aduse aminte, cu un sentiment de groază, cât de puțini erau confederații față de oamenii lui Sherman, de altfel atât de bine hrăniți. Sherman! Numele Satanei nu o înfricoșa atâta! Dar n-avea timp să cugete. Melaniei îi era sete, trebuia să-i pună un prosop rece pe frunte, să-i facă vânt, să gonească muștele care i se așezau pe obraz.

Când sosi amurgul și când Prissy, răsărind ca o fantomă neagră, aprinse o lampă, Melanie începu să piardă puterile. Îl chema pe Ashley neîncetat. Părea că delirează, și Scarlett sfârși prin a simți o poftă feroce să-i înăbușe gemetele oribile și monotone sub o pernă. Totuși, poate că doctorul va veni. Numai de s-ar grăbi. Speranța renăștea în ea și, întorcându-se spre Prissy, îi porunci să dea o fugă până la familia Meade să vadă dacă doctorul sau soția lui nu veniseră cumva acasă.

— Și dacă doctorul nu-i acolo, întreab-o pe doamna Meade sau pe bucătăreasă ce trebuie făcut. Roagă-le să vină!

Prissy se grăbi să plece și Scarlett o privi coborând strada în fugă. După un timp destul de lung reveni singură.

— Docto'u' n-a fost acasă toată ziua. A t'ebuit să plece cu soldații. Domnișoa'ă Sca'lett, domnu' Phil a mu'it.

— A murit?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, făcu Prissy plină de importanță. Talbot vizitiu' mi-a spus. A p'imit un glonte...

— Lasă asta.

— N-am văzut-o pe doamna Meade. Bucătă'easa a zis că doamna Meade îl spală și-l a'anjează ca să-l înmo'mânteze înainte ca yankeii să fie aci. Bucătă'easa zice că dacă du'e'ile sunt p'ea ma'i, t'ebuie pus un cuțit sub patul

domnișoa'ei Melly ca să taie du'e'ile în două.

Scarlett avu o poftă nebună s-o cârpească pa Prissy pentru această prețioasă informație, dar în acea clipă Melanie deschise ochii, neverosimil de mari, și murmură:

— Dragă... vin yankeii?

— Nu, răspunse energic Scarlett. Prissy e o mincinoasă.

— Da, domnișoa'ă, sunt o mincinoasă, întări Prissy cu convingere.

— Vin, șopti Melanie, și-și înfundă capul în pernă, de unde vocea ei continuă să se audă înăbușită: Bietul meu copilaș! Bietul meu copilaș!

Și, după o lungă tăcere:

— Oh, Scarlett, nu trebuie să rămâi aici, ia-l pe Wade și fugi.

Cuvintele Melaniei nu făceau decât să traducă gândurile lui Scarlett, dar avură darul s-o scoată din sărite pe tânăra femeie, căreia, în plus, i se făcu rușine de parcă lașitatea i-ar fi fost scrisă pe obraz.

— Nu fi găscă! Nu mi-e frică. Știi bine că n-am să te părăsesc.

— N-ar fi rău să pleci. Eu tot o să mor.

Și începu iarăși să geamă.

Bâjbâind ca o femeie bătrână, agățată de balustradă de frică să nu cadă, Scarlett coborî cu pași înceți scara întunecată, cu picioarele grele, tremurând de oboseală și de efortul făcut, cu trupul ud de o sudoare rece. Înaintă fără puteri până pe veranda din față și se așeză pe prima treaptă. Se sprijini de un stâlp și, cu o mână tremurătoare, își desfăcu puțin corsajul. Noaptea era caldă, întunecoasă și Scarlett privea fix înainte, ca prostită.

Totul se sfârșise. Melanie nu murise și băiețașul care scâncea ca un pisol își lua prima baie, sub îngrijirea lui Prissy. Melanie dormea. Cum putea să doarmă după coșmarul acela de chinuri, de țipete, de îngrijiri neîndemânate, care mai mult măreau durerile decât să le potolească puțin? De ce nu murise? Scarlett știa că în locul ei ar fi murit. Dar, când totul se sfârșise, Melanie șoptise ceva cu voce slabă, atât de slabă încât Scarlett trebuise să se aplece ca s-o audă zicând: "Îți mulțumesc". Și imediat adormise. Cum putuse să adoarmă? Scarlett uita că și ea adormise după nașterea lui Wade. Uitase tot. În mintea ei era un vid. Universul însuși nu era decât un vid. Viața nu existase înaintea acestei nesfârșite zile și nu va mai exista nici după asta... nu mai exista decât noaptea asta grea și caldă, decât suflul ei găfâit și obosit, decât sudoarea rece care-i curgea de la subțiori până la mijloc, da la coapse la genunchi, sudoare vâscoasă, lipicioasă și rece.

Își auzi răsuflarea trecând de la un ritm greoi și uniform la un ritm tăiat de sughițuri de plâns, dar ochii îi rămâneau uscați și arzători, ca și când nu se vor mai umple niciodată de lacrimi. Încet, cu greu, se mișcă și-și sumese rochia până la pulpe. Îi era ba cald, ba frig, și tot trupul îi era lipicios. Aerul nopții o răcori. Se gândi vag la ce-ar zice mătușa Pitty dacă ar vedea-o așa, întinsă pe verandă cu fustele sumese până la pantalonași, dar nu-i păsa. Totul îi era egal. Timpul își oprise mersul. Poate că era încă seară, poate că trecuse de miezul nopții. Scarlett habar n-avea, și nici nu-i păsa.

Auzi pe cineva umblând la etaj și-și spuse: "Afurisita de Prissy!" apoi ochii i se închiseră și ceva care semăna a somn se abătu asupra ei. Dar, după o lungă clipă de inconștiență, se trezi cu Prissy lângă ea trâncănind veselă:

— Am făcut t'eabă bună, domnișoa'ă Sca'lett. Sunt sigu'ă că mama nu făcea mai bine.

Scarlett se încruntă la ea din umbră, prea obosită ca s-o ocărăască, prea obosită ca să-i facă reproșuri, prea obosită ca să se gândească la motivele de supărare pe care le avea împotriva ei... cum se lăudase cu experiența pe care

n-o avea, frica ei, neîndemânarea, totala nepricepere în momentele critice; foarfecele pe care le rătăcise, ligheanul cu apă pe care-l vărsase pe pat și cum scăpase din mâini copilășul nou-născut. Și acum se lăuda că făcuse treabă bună!

Și când te gândești că yankeii vor să-i elibereze pe negri. N-au decât!

Fără să spună un cuvânt, se rezemă iarăși de stâlp, și Prissy, ghicindu-i starea sufletească, dispăru în vârful picioarelor. După un timp lung, în cursul căruia răsufarea și mintea sfârșiră prin a se liniști, Scarlett auzi în stradă zgomot de voci înăbușite, pașii unei trupe numeroase venind dinspre nord. Soldați! Scarlett se ridică încet și-și lăsă fustele în jos, cu toate că știa că nimeni nu putea s-o vadă în întuneric. Când soldații, prea numeroși spre a fi numărați, trecură prin fața casei ca niște umbre, Scarlett îi interpelă:

— Oh, vă rog!

O umbră se desprinsese din grup și se apropie de poartă.

— Plecați? Ne părăsiți?

Umbra păru că-și scoate pălăria și o voce calmă se auzi:

— Da, doamnă. Plecăm. Suntem ultimii dintre apărătorii bastionului, care se află la o milă spre nord.

— Voi... armata într-adevăr se retrage?

— Da, doamnă. Înțelegeți, vin yankeii.

Vin yankeii! Scarlett uitase. Gâtulejul i se strânse brusc și nu mai putu spune nimic. Umbra se îndepărtă, se topi în masa celorlalte umbre și zgomotul de pași se pierdu încet-încet în noapte. "Vin yankeii! Vin yankeii!" Iată ce spuneau pașii soldaților pe șosea, iată ce repeta surd inima ei înnebunită, la fiecare bătaie. Vin yankeii!

— Vin yankeii! țipă deodată Prissy apărând și ghemuidu-se lângă Scarlett. Oh, domnișoa'ă Sca'lett, o să ne omoa'e pe toți. O să-și bage baionetele în bu'țile noast'e. O...

— Tac!

Era de ajuns să-ți închipui lucrurile astea, fără să mai fie nevoie să le ascuți descrise de o voce înspăimântată. O cuprinse un nou val de groază. Ce putea să facă? În ce parte să caute ajutor? Cum să fugă? Toți prietenii ei o părăsiseră...

Deodată, se gândi la Rhett Butler și temerile i se risipiră. Cum de nu se gândise la el în tot cursul dimineții, în loc să alerge zăpăcită? Nu putea să-l sufere, dar era puternic, era deștept, și nu-i era teamă de yankei. Și-apoi, mai era încă în oraș. Firește, îl ura de moarte. La ultima lor întâlnire, îi spusese lucruri care nu se pot ierta. Dar într-o asemenea clipă putea foarte bine să treacă peste ele. Și avea și cal, și trăsură. Oh, de ce nu se gândise la el mai devreme? Putea să le ducă pe toate departe de acest loc sortit pieirii, să le ducă departe de yankei, undeva, oriunde.

Se întoarse spre Prissy și îi vorbi pe un ton nerăbdător:

— Știi unde stă căpitanul Butler, la hotel Atlanta?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, da'...

— Du-te imediat la el. Fugi cât de repede poți și spune-i că am nevoie de el. Să vină imediat cu calul și cu trăsura, sau cu o ambulanță dacă poate găsi una. Spune-i de copil. Spune-i că trebuie să ne scoată de aci. Hai, du-te. Grăbește-te.

Se ridică în picioare și-i dădu ghiont lui Prissy ca s-o zorească.

— Sfinte Doamne, domnișoa'ă Sca'lett! Mi-e fică să umblu pe întune'ic. Dacă mă p'ind yankeii?

— Dacă fugi destul de repede, îi ajungi pe soldații care au trecut acum și ei nu vor lăsa pe yankei să te prindă. Grăbește-te.

— Mi-e fică. Și dacă domnu' căpitan Butle' nu e la hotel?

— Întreabă unde-l poți găsi. Nu știi să te descurci? Dacă nu-i la hotel, du-te și caută-l în barurile de pe strada Decatur. Du-te la Belle Walting. Caută-l peste tot. Nu înțelegi, toanto, că dacă nu te grăbești și nu-l găsești, yankeii ne vor prinde pe toți?

— Domnișoa'ă Sca'lett, mama o să mă omoa'e în bătaie dacă int'u la ba' sau la bo'del.

— Dacă nu te duci, o să te omor eu. N-ai decât să stai în stradă și să-l strigi. Sau n-ai decât să întrebi pe cineva dacă-i acolo. Hai, du-te, dar repede.

Cum Prissy nu se grăbea deloc ci își târâia picioarele pe loc, protestând, Scarlett îi dădu un al doilea ghiont, care fu gata s-o trimită pe scări cu capul în jos.

— Dacă nu te duci; te vând negustorilor de sclavi. N-o s-o mai vezi niciodată pe maică-ta, și nici pe nimeni din cei pe care-i cunoști, și am să te pun la munca câmpului. Hai, fugi!

— Dumnezeule sfinte, domnișoa'ă Sca'lett...

Dar înghiontită puternic de stăpână-sa, fu silită să coboare scara. Poarta se închise cu zgomot în urma ei și Scarlett mai strigă o dată:

— Fugi, găsko!

O auzi pe Prissy luând-o la goană și zgomotul pașilor ei se pierdu în pământul moale.

Capitolul XXIII

După plecarea lui Prissy, Scarlett se întoarse în vestibul și aprinse o lampă. În interiorul casei era cald ca într-o baie, ca și când pereții ar fi păstrat toată căldura amiezii. Scarlett se înviorase puțin și stomacul își striga foamea. Își aminti că nu mâncase nimic toată ziua, în afară de o lingură de fiertură de porumb și, luând în mână lampa, se duse la bucătărie. Cuptorul era stins, dar în odaie era înăbușitor. Scarlett descoperi o bucată de turtă uscată și începu să muște cu lăcomie, căutând cu ochii altceva de mâncat. Într-o oală rămăsese puțină fiertură și, cu ajutorul unei linguri mari de bucătărie, Scarlett se repezi asupra ei fără să-și dea măcar osteneala s-o verse într-o farfurie. Fiertura avea mare nevoie de sare, dar Scarlett era prea înfometată ca să mai caute sarea. După patru linguri, căldura din bucătărie deveni nesuferită și Scarlett, luând lampa într-o mână și bucata de turtă într-alta, ieși în vestibul.

Știa că ar fi trebuit să urce sus și să stea la căpătâiul Melaniei. În caz că ar avea nevoie de ajutor, Melanie ar fi prea slabă ca să o cheme. Dar simțea o adevărată repulsie la gândul de a se întoarce în camera unde petrecuse atâtea ceasuri de coșmar. Chiar dacă Melanie ar fi pe moarte, n-ar avea curajul să mai urce la ea. Dorea să nu mai revadă niciodată camera aceea. Așeză lampa pe o etajeră, făcută special pentru asta, lângă fereastră, și ieși din nou pe verandă. Era mult mai răcoare, cu toată moleșeala nopții. Se așeză pe trepte, în cercul de lumină difuză proiectată de lampă, și continuă să muște din turtă.

Când o termină, forțele îi reveniră într-o oarecare măsură și, în același timp, îi reînviară și temerile. La capătul străzii putea deosebi un zgomot confuz, dar nu-și dădea seama ce putea să însemne. Nu distingea nimic altceva decât un murmur a cărui amploare ba creștea, ba descreștea. Se aplecă înainte ca să audă mai bine, dar mușchii o dureau prea tare din cauza efortului. Ceea ce dorea mai mult ca orice era să audă tropotul unor potcoave de cai și să-l vadă pe Rhett, nepăsător, sigur de el, cu ochii care i-ar risipi toate temerile. Rhett îi va duce pe toți departe. Nu știa unde, dar îi era totuna.

În timp ce ședea acolo, cu urechea ațintită, o lumină slabă apărui

deasupra copacilor. Mirată, Scarlett se uită țintă și o văzu devenind mai strălucitoare. Cerul întunecat se făcu roz, apoi roșu și deodată, depășind vârfurile copacilor, se înălță spre cer o imensă limbă de foc. Inima lui Scarlett reîncepu să-i bată în piept cu lovituri mari, asurzitoare.

Yankeii veniseră! Știa că sunt în oraș și că dau foc orașului. Flăcările păreau că se ridică din cartierul situat la răsăritul orașului. Se înălțau din ce în ce mai sus și, înaintea ochilor ei îngroziți, focarul incendiului se lărgea repede într-o imensă scânteiere roșie. Probabil să ardeau multe case. O adiere ușoară și călduță se ridicase și aducea până la Scarlett miros de fum.

Urcă scara în goană, intră în camera ei și se aplecă pe fereastră ca să vadă mai bine. Cerul avea o culoare nefirească. Valuri groase de fum negru se ridicau, plutind apoi ca niște nori deasupra flăcărilor. Mirosul de fum devenea mai puternic.

În mintea lui Scarlett gândurile se învălmășeau. Se întreba câtă vreme le va trebui flăcărilor spre a ajunge pe Strada Piersicului și cât de curând vor fi yankeii la casa lor. Se întreba unde va fugi, ce va face. Toți demonii iadului păreau că-i urlă în urechi și, din cauza tulburării și a panicii, capul i se învârtea atât de tare încât trebui să se țină de marginea ferestrei.

"Trebuie să mă gândesc", nu înceta să repete. "Trebuie să mă gândesc."

Dar gândurile îi scăpau, repezindu-se de colo-colo ca niște păsărele speriate! În timp ce stătea sprijinită de pervazul ferestrei, auzi zgomotul asurzitor al unei explozii, mai tare ca toate loviturile de tun pe care le auzise. O flacără uriașă acoperi cerul. Apoi răsunară și alte explozii. Pământul se cutremură, geamurile se sparseră deasupra capului ei și se împrăștiară pe jos.

Exploziile se succedau una după alta, sfâșiind aerul într-un infern de foc, de zgomot și de pământ cutremurat. Torente de scânteii țâșneau spre cer, spre a coborî încet, leneș, printre norii de fum de culoarea sângelui. Scarlett auzi parcă o slabă chemare din camera vecină, dar n-o luă în seamă. N-avea timp să se ocupe de Melanie. Era stăpânită toată de frică, ce se scurgea de-a lungul vinelor ei tot atât de repede ca flăcările pe care le vedea. Nu era decât un copil, un copil înnebunit de groază, care ar fi vrut să-și vâre capul în poala mamei și să nu mai vadă nimic. De-ar fi la ea acasă! Acasă, cu mama!

Printre exploziile continue care-i torturau nervii, auzi deodată un alt zgomot, zgomotul cuiva care urca scările în goană, și o voce schelălăind ca aceea a unui câine rătăcit. Prissy țâșni în odaie și, repezindu-se asupra lui Scarlett, i se agăță atât de tare de braț, încât tânăra femeie crezu că i se rup bucăți de carne.

— Yankeii! strigă Scarlett.

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett, sunt domnii noștri, strigă Prissy cu răsuflarea tăiată, înfigându-și și mai adânc unghiile în brațul lui Scarlett. A'uncă în ae' topito'ia, depozitele de muniții, ant'epozitele și, Doamna sfinte, a'uncă în ae' șaptezeci de ca'e cu obuze și pulbe'e și, Isuse Ch'istoa-se, o să să'im toți cu ele!

Țipând cu vocea ei ascutită, o ciupi atât de tare pe Scarlett, încât aceasta urlă de durere și de turbare și se desprinse dintr-o smucitură. Yankeii nu sosiseră încă! Mai era încă timp să fugă. Stăpânindu-și groaza, Scarlett își încordă toate puterile.

"Dacă nu mă stăpânesc", își zise ea, "am să încep să urlu ca o pisică opărită." Și priveliștea teroarei abjecte a lui Prissy o ajută să-și redobândească stăpânirea de sine. Prinse pe negresă de umeri și o scutură cât putu de tare.

— Încetează să țiți ca o nebună. Vorbește pe înțeles! Yankeii nu sunt încă aici, toanto! L-ai văzut pe căpitanul Butler? Ce-a spus? Vine?

Prissy încetă să urle, dar dinții îi clănțăneau.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. L-am găsit. Înt'un ba', cum ați spus. El...

— Puțin îmi pasă de locul unde l-ai găsit. Vine? I-ai cerut să aducă și

calul?

— Oh, Dumnezeuule, domnișoa'ă Sca'lett, mi-a spus că domnii noșt'i i-au luat calu'; și t'ăsu'a pent'u ambulanțe.

— Of, sfinte Doamne!

— Da' vine...

— Ce-a zis?

Prissy își regăsise răsuflarea și se potolise puțin, dar își holba întruna ochii înfricoșați.

— Cum ați spus, domnișoa'ă, l-am găsit la ba'. Am stat afa'ă, și am st'igat după el, și a ieșit. Și pe u'mă m-a văzut și am început să-i povestesc, da' soldații au dat foc la un ant'epozit însp'e st'ada Decatu' și a să'it în ae', și el mi-a zis să vin, și m-a luat de b'aț, și am fugit până la Five Points, și atunci mi-a zis: "Ce este? Vo'bește 'epede!" Și i-am zis că ați zis: "Căpitane Butle", vino 'epede și adu calu' și t'ăsu'a. Doamna Melly a născut un copil și t'ebuie s-o luați de aci." Și el a zis: "Unde v'ea să plece?" Și eu am zis: "Nu știu, da' t'ebuie să plecați înainte să vină yankeii și ea v'ea să plece cu dumneata." Atunci el a 'ăs și a zis că i-au luat calu'.

Inima lui Scarlett se strânse când această ultimă nădejde îi fu spulberată. Proastă ce era, cum de nu se gândise că armata în retragere va rechiziționa toate animalele și toate vehiculele care mai rămăseseră? Timp de o clipă fu prea zdrobită ca să asculte ce spunea Prissy, dar se stăpâni și se strădui să audă sfârșitul povestirii.

— Și el a zis: "Spune-i domnișoa'ei Sca'lett să nu fie îng'ijo'ată. Am să fu' un cal pent'u ea chia' dacă n-a 'ămas decât unul singu'!" Și a mai zis: "Până-n sea'a asta n-am fu'at încă niciodată cai. Spune-i că am să-i aduc un cal chia' dacă a' t'age cu pușca-n mine." Și a 'ăs înc-o dată și a zis: "Întoa'ce-te acasă pe d'umul ăl mai scu't." Și chia' atunci am auzit un zgomot îng'ozito'. Eu n-am mai v'ut să plec, da' el a zis că nu-i nimic decât depozitul de muniții pe ca'e domnii noșt'i îl azvâ'leau în ae' pent'u ca yankeii să nu-l ia și...

— Vine? Aduce un cal?

— Așa mi-a spus.

Scarlett scoase un lung suspin de ușurare. Dacă exista un singur mijloc de a face rost de un cal, Rhett Butler va face rost. Ce deștept era Rhett! I-ar ierta totul dacă va izbuti să-i scoată din impas. Să fugă! Și cu Rhett nu-i va mai fi teamă. Rhett le va apăra. Fie Domnul lăudat, Rhett era aci! Perspectiva de a scăpa de pericol o făcu din nou pe Scarlett practică.

— Du-te de-l scoală pe Wade. Îmbracă-l și pregătește haine pentru noi toți. Pune tot într-un cufăr. Mai ales nu spune domnișoarei Melanie că plecăm. Nu, nu încă. Ai grijă să-l înfășori pe copil în două prosoape groase și să-i iei scutecele.

Prissy tot mai era agățată de rochia stăpânei ei și din ochi nu i se vedea decât albul. Scarlett îi dădu un ghiont și se desprinse din strânsoare.

— Șterge-o! strigă ea, și Prissy o luă la goană ca un iepure.

Scarlett își zise că ar trebui să urce s-o liniștească pe Melanie. Știa că Melanie trebuia să fie nebună de groază auzind detunăturile, care se succedau fără răgaz cu zgomot de tunet, și văzând flăcările care luminau cerul. S-ar fi zis că sosise într-adevăr sfârșitul lumii.

Dar tot nu se putea hotărî să se întoarcă în camera Melaniei. Îi trecu prin minte să împacheteze porțelanurile prețioase ale mătușii Pittypat și puțină argintărie pe care aceasta o lăsase fugind la Macon, dar odată ajunsă în sufragerie mâinile îi tremurau atât de tare, că scăpă pe jos trei farfurii care se sparseră. Ieși pe verandă să asculte zgomotul exploziilor și reveni fugind în sufragerie, unde iar se apucă să împacheteze, lăsând să-i cadă argintăria pe podea. Scăpa jos tot ce lua în mână. În graba ei, alunecă pe un covoraș, căzu

greoaie, dar se ridică atât de repede încât nici nu-și dădu măcar seama că se lovise. Deasupra capului o putea auzi pe Prissy tropăind și gonind ca un animal înnebunit, și acest zgomot o exaspera căci și ea gonea tot așa fără rost.

Pentru a zecea oară ieși pe verandă, dar de astă dată nu mai intră înapoi în casă ca să facă tot felul de treburi inutile. Se așeză jos. N-avea nici un rost să mai împacheteze. Nu putea să facă nimic, orice ar fi încercat. Nu putea intra să șadă pe trepte, cu inima bătându-i, și să-l aștepte pe Rhett. La capătul străzii deosebi scârțâitul enervant al unor osii neunse și pasul încet, inegal al unui cal. De ce nu se grăbea? De ce nu-și pornea calul la trap?

Zgomotul se apropia. Scarlett se ridică și strigă numele lui Rhett. Și deodată îl văzu coborând dintr-o căruță și auzi pocnindu-se poarta. În sfârșit, la lumina lămpii, putu să-l vadă distinct. Era îmbrăcat tot atât de frumos ca și când s-ar fi dus la bal. Haina și pantalonii, bine croiți, erau de olandă albă, fină. Avea o vestă de moar gri-perle și un jabou discret îi flutura pe cămașa scrobită. Pălăria largă de panama era înclinată ștângărește într-o parte și, la centură, avea înfipite două pistole lungi de duel cu mâner de fildeș. Buzunarele hainei erau deformate de greutatea gloanțelor pe care le conțineau.

Sui alea cu pasul lui mlădios, de sălbatic, și așa cum înainta cu capul frumos zvârlit înapoi, avea grația unui prinț păgân. Primejdiile nopții, care pe Scarlett o îngroziseră, avuseseră asupra lui efectul unei băuturi ametoitoare. Pe chipul întunecat era întipărită o ferocitate stăpânită, o cruzime care ar fi înspăimântat-o pe Scarlett dacă ar fi fost în stare s-o observe.

Ochii lui negri scânteiau, ca și când toată această dramă l-ar fi înveselit, ca și când zgomotele care sfâșiau aerul și îngrozitorul reflex al cerului n-ar fi fost decât glume de speriat copii. Sui treptele și Scarlett se-ntoarse spre el legănându-se, nesigură pe picioare, cu fața lividă, cu o flacăra arzătoare în fundul ochilor ei verzi.

— Bună seara, spuse el cu vocea lui leneșă, scoțându-și în același timp cu un gest larg pălăria. E foarte frumos astă-seară. Am auzit spunându-se că vei pleca într-o călătorie.

— Dacă te apuci să faci spirite, nu-ți mai vorbesc în viața mea, răspunse Scarlett cu glas tremurat.

— Să nu-mi spui că ți-e frică.

Rhett se prefăcu mirat și schiță un surâs, care-i dădu lui Scarlett poftă să-l arunce pe scară în jos.

— Ba da, mi-e frică. Sunt moartă de frică și dacă ai avea cel puțin atâta judecată cât dă Dumnezeu unei capre, ți-ar fi frică și ție. Dar n-avem timp de discutat. Trebuie să ieșim de aici.

— La dispoziția dumneavoastră, doamnă. Dar unde ai de gând să pleci? Am venit până aici din simplă curiozitate și numai pentru a ști încotro vrei să te duci. Nu poți merge nici la nord, nici la est, nici la sud, nici la vest. Yankeeii sunt peste tot. Nu există decât o singură șosea pe care yankeii n-o au încă în stăpânire, dar pe care o folosește armata ca să se retragă. Și nu va rămâne multă vreme liberă. Cavaleria generalului Steve Lee luptă la Rough and Ready ca să păstreze liberă trecerea, până ce armata se va fi retras. Dacă urmărești armata pe șoseaua McDonough, soldații îți vor lua calul care, deși nu valorează mult, mi-a dat multă bătaie de cap ca să-l fur. Hai, spune, unde vrei să mergi?

Scarlett stătea tremurând, ascultând ceea ce spunea Rhett, și de-abia auzindu-l. Dar, în fața întrebării lui precise, știu dintr-o dată unde voia să meargă, își dădu seama că în tot cursul acestei zile sinistre știuse unde voia să meargă.

— Vreau să mă duc acasă, zise ea.

— La tine acasă? Vrei să spui la Tara?

— Da, da, la Tara! Oh, Rhett, trebuie să ne grăbim!

O privi ca și cum ar fi crezut că și-a pierdut mințile.

— Tara! Dumnezeu! Atotputernic, Scarlett! Nu știi că s-au bătut toată ziua la Jonesboro? S-au bătut pe un front de zece mile, s-au bătut chiar pe străzile orașului. Probabil că yankeii ocupă la ora asta Tara, ca și întreg comitatul. Nimeni nu știe unde sunt, dar se găsesc prin partea aceea. Nu te poți duce acasă! N-o să poți trece printre liniile yankeilor.

— Vreau să merg acasă, strigă Scarlett. Vreau să merg acasă. Vreau acasă!

— Prostuțo! și vocea lui Rhett se făcu poruncitoare și aspră. Nu poți să mergi prin partea aceea. Chiar dacă nu dai de yankei, pădurile sunt pline de răătăciți și de dezertori ai ambelor armate, și mai sunt o mulțime de soldați care se retrag de la Jonesboro. Îți vor lua tot atât de repede calul ca și yankeii. Singura șansă care ți se oferă e să urmezi trupele pe șoseaua McDonough și să rogi pe Dumnezeu să nu fii văzută în întuneric. Nu poți merge la Tara. Chiar dacă ai ajunge, ai găsi probabil numai cenușă. Nu vreau să te las să te duci acasă. E nebunie curată.

— Vreau să mă duc la mine acasă! exclamă Scarlett, a cărei voce se frânse și se transformă într-un țipăt sfâșietor. Vreau să merg acasă! Nu poți să mă împiedici! Mă voi duce la mine! Vreau să-mi văd mama! Am să te omor dacă vei încerca să mă împiedici! Vreau să merg acasă!

Scoasă din sărite de groază și de furie, începu să plângă. Se bătea cu pumnii în piept și striga întruna cu o voce pătrunzătoare:

— Mă duc acasă! Chiar de-ar fi să fac drumul pe jos!

Deodată se trezi în brațele lui Rhett. Agățate de el, mâinile ei nu mai băteau aerul, obrații ei plini de lacrimi se apăsau pe cămașa scrobită. Rhett îi mângâia cu o mână duioasă și liniștitoare părul răvășit, și îi vorbea cu o voce blândă. Atât de blândă, atât de liniștită, atât de lipsită de ironie, că parcă n-ar fi fost vocea lui Rhett Butler, ci a unui necunoscut milos și puternic care mirosea a coniac, a tutun și a cai, mirosuri reconfortante căci aminteau de Gerald.

— Hai, hai, draguța mea. Nu plânge. Ai să te duci acasă, fetița mea curajoasă. Ai să te duci acasă. Nu plânge.

Scarlett simți o nouă mângâiere pe păr și se întrebă vag în tulburarea ei dacă nu erau cumva buzele lui Rhett. Era atât de duios, știa să consoleze atât de bine, încât ar fi vrut să rămână întotdeauna în brațele lui. În brațele lui atât de puternice nu putea să i se întâmple nimic rău.

Rhett se căută prin buzunar, scoase o batistă și șterse ochii lui Scarlett.

— Acum suflă-ți nasul ca un copil cuminte, porunci el cu o lumină surâzătoare în ochi, și apoi spune-mi ce să fac. Trebuie să ne grăbim.

Ascultătoare, Scarlett își suflă nasul, dar fu incapabilă să dea un sfat. Văzând că buzele-i tremurau și că ridica asupra lui o privire disperată, Rhett luă inițiativa operațiilor.

— Doamna Wilkes a născut? Ar fi periculos pentru ea să se miște... periculos să facă douăzeci și cinci de mile în această căruță hodorogită. Am face mai bine s-o lăsăm la Doamna Meade.

— Familia Meade nu e acasă. Și nu pot s-o părăsesc.

— Perfect. Atunci o luăm cu noi. Unde-i fetișcana aceea neroadă?

— E sus, face cufărul.

— Cufărul? Nu puteți lua un cufăr în hodoroaga asta. E aproape prea mică pentru voi toate și dintr-o clipă în alta poate să-și piardă roțile. Cheam-o pe fetișcană și spune-i să găsească cea mai mică saltea de puf din casă și s-o pună în căruță.

Scarlett nu era încă în stare să facă o mișcare. Rhett îi luă brațul cu o

mână puternică și păru că o parte din energia lui i se transmite și ei. Oh, de ce nu putea fi calmă și nepăsătoare ca el! O împinse în vestibul, dar Scarlett continua să-i arunce aceleași priviri rugătoare. Atunci Rhett își lăsă buza în jos, cu o mină batjocoritoare de parcă ar fi zis: "Se poate să fie asta tânăra vitează care mă asigură că nu se teme nici de Dumnezeu, nici de oameni?" Izbucni deodată în râs și-i lăsă brațul. Lovită în orgoliul ei, Scarlett îi aruncă o privire încărcată de ură.

— Nu mi-e frică, spuse ea.

— Ba da, ți-e frică. În câteva clipe ai să leșini și să știi că n-am săruri la mine.

Neștiind ce să facă, Scarlett bătu neputincioasă din picior și, fără un cuvânt, puse mâna pe lampă și urcă scara, cu Rhett în urma ei râzând încetișor. Se reculese, intră în camera lui Wade și-l găsi aproape îmbrăcat, în brațele lui Prissy. Sughița, iar Prissy se smiorcăia. Salteaua de fulgi a lui Wade era mică, așa că Scarlett porunci lui Prissy s-o ducă în căruță. Prissy lăsă copilul și coborî cu salteaua. Wade o însoți până în josul scării. Sughițul îi încetase aproape, atât era de interesat de toată agitația.

— Vino, zise Scarlett îndreptându-se spre ușa Melaniei, și Rhett o urmă cu pălăria în mână.

Melanie odihnea liniștită cu cearșaful tras până la bărbie. Era de o paloare cadaverică, dar ochii înfundați în orbite, încercănați, aveau o expresie senină. Nu păru mirată văzându-l pe Rhett intrând în camera ei. Schiță un zâmbet slab, care i se stinse pe buze.

— Plecăm la Tara, vorbi repede Scarlett. Vin yankeii. Rhett ne ia cu el. E singura noastră scăpare, Melly.

Melanie încercă să facă semn cu capul și arătă spre copil. Scarlett luă copilașul în brațe și îl înveli repede într-un prosop gros. Rhett se apropie de pat.

— Voi încerca să nu-ți fac rău, spuse el încet, înfășurând cearșaful în jurul Melaniei. Vezi dacă poți să mă iei de gât.

Melanie făcu o sforțare, dar recăzu inertă. Rhett se aplecă, strecură un braț pe sub umerii ei, un altul pe sub genunchi, și o ridică încet. Melanie nu zise nimic, dar Scarlett văzu că-și mușca buzele și devenea mai palidă. Scarlett ridică lampa ca să lumineze calea lui Rhett. Era s-o ia spre ușă, când Melanie îi arătă zidul cu un gest slab.

— Ce e? întrebă Rhett.

— Vă rog, murmură Melanie încercând să arate cu degetul spre un obiect. Charles.

Rhett o privi ca și când ar fi crezut că aiurează, dar Scarlett înțelese și fu cât pe ce să se enfurie. Știa că Melanie voia să ia daghereotipul lui Charles, atârnat pe zid deasupra sabiei și revolverului său.

— Vă rog, murmură din nou Melanie, sabia.

— Oh, am înțeles, spuse Scarlett.

Și, după ce luminează calea lui Rhett, în timp ce acesta cobora cu grijă scara, reveni în odaie și scoase din cui sabia, pistolul și centironul. Cum dracu o să le care pe toate odată cu copilul și cu lampa? Dar așa era Melanie. Îi era aproape egal că era pe moarte și că yankeii erau la doi pași, dar trebuia să-și facă sânge rău pentru lucrurile lui Charles.

Scoțând din cui daghereotipul, Scarlett zări chipul lui Charles. Ochii mari, căprui ai tânărului întâlneau pe ai săi, și rămase o clipă uitându-se cu curiozitate. Acest om fusese bărbatul ei, petrecuse câteva nopți lângă ea, îi făcuse un băiat care avea ochii tot atât de blânzi și tot atât de căprui ca ai săi, și abia-și amintea de el.

Așezat în brațele ei, copilașul scâncea și-și mișca pumnișorii minusculi.

Scarlett îl privi și pe el. Pentru prima oară își dădu seama că era copilul lui Ashley și, deodată, din toate puterile ce-i mai rămăseseră, dori să fie copilul ei, al ei și al lui Ashley.

Prissy urcă scara în câteva salturi, și Scarlett îi întinse copilul. Amândouă coborâră la lumina lămpii, care proiecta pe zid umbre nesigure. În vestibul, Scarlett zări o pălărie, și-o puse pe cap și înnodă repede panglicile sub bărbie. Era pălăria de doliu a Melaniei și era prea mică pentru Scarlett, dar nu putea să-și aducă aminte unde-și pusese pălăria.

Ieși și coborî treptele verandei cu lampa în mână silindu-se să nu se lovească cu sabia peste pulpe. Melanie era întinsă în coșul căruței și, alături de ea, fusese așezat Wade și copilașul înfășurat în prosoape. Prissy se urcă și ea și luă copilașul în brațe.

Căruța era foarte mică și loitrele foarte joase. Roțile se aplecaseră înăuntru, ca și cum ar fi fost gata să se desfacă la prima învârtitură. Scarlett aruncă o privire spre cal și inima i se strânse. Era o gloabă numai piele și os, și ridicol de mic. Cu capul plecat cu un aer descurajat, părea gata să-și atingă picioarele din față. Avea șira spinării ieșită în afară, acoperită de răni acolo unde îl frecaseră hamurile, și parcă abia mai respira.

— Calul nu face multe parale, spre Rhett cu un zâmbet batjocoritor. S-ar zice că e gata să-și dea sufletul într-o clipă. Dar n-am putut să fac rost de altul. Într-una din zile îți voi povesti amănunțit unde și cum l-am furat, și cât de puțin a lipsit să fiu omorât cu un foc de pușcă. În acest stadiu al carierei mele, numai devotamentul pe care-l am pentru tine a putut să facă din mine un hoț de cai... și încă ce cal! Lasă-mă să te ajut să te urci.

Luă lampa din mâinile lui Scarlett și o așeză pe pământ. Scaunul din față era format dintr-o scândură strâmtă, care lega cele două loitre. Rhett o prinse cu îndrăzneală pe Scarlett în brațe și o urcă pe capră. Ce frumos e să fii bărbat, un bărbat înzestrat cu puterea lui Rhett! își zise ea strângându-și rochia largă. Cu Rhett lângă ea, nu se temea de nimic – nici de foc, nici de zgomot, nici de yankei.

Rhett se instală pe capră lângă ea și luă hățurile.

— Așteaptă, strigă Scarlett, am uitat să încui ușa de la intrare.

Bărbatul de lângă ea fu apucat de un râs puternic în timp ce trase de hățuri.

— De ce râzi?

— De tine... că vrei să încui ușa ca să nu intre yankeii, zise el, și calul se puse în mișcare încet, cam fără voie.

Pe trotuar lampa continua să ardă, desenând un mic cerc de lumină, care se micșora pe măsură ce căruța se îndepărta.

Rhett întoarse spatele Străzii Piersicului și îndrumă calul spre apus. Căruța începu să hurducăie pe drumul plin de gropi, cu o violență care o făcu pe Melanie să scoată un geamăt, repede înăbușit. Copaci întunecați își întindeau ramurile pe deasupra capetelor fugarilor. Casele întunecate și tăcute se profilau de fiecare parte a drumului și ostrețele albe ale gardurilor luceau slab, ca un șir de pietre funerare. Parcă se aflau într-un tunel, numai că prin bolta înfrunzită pătrundea îngrozitoarea lumină roșie a cerului și, la capătul străzii, umbre se mișcau ca niște fantome în delir. Mirosul fumului devenea tot mai puternic și, din centrul orașului, vântul aducea o simfonie de zgomote, țipete, uruitul surd al furgoanelor militare, larma fără sfârșit a unei mulțimi în mers. În clipa în care Rhett coti pe o altă stradă, o nouă explozie asurzitoare sfâșie aerul și o monstruoasă jerbă de flăcări țâșni spre apus.

— Trebuie să fie ultimul tren de muniții, spuse Rhett calm. De ce nu

le-au trimis azi-dimineață, imbecilii? Aveau timp. Păcat! Credeam că ocolind centrul orașului am fi putut evita incendiile și pe toți bețivii aceia care umplu strada Decatur, ca să ajungem fără încurcături în cartierele de sud-vest. Dar vom fi siliți să traversăm pe undeva strada Marietta, și explozia asta a fost cam pe strada Marietta, dacă nu mă înșel cumva.

— Trebuie... trebuie să trecem prin foc? murmură Scarlett.

— Nu, dacă ne grăbim, răspunse Rhett.

Și, sărind jos din căruță, dispăru în întunericul unei grădini. Când reveni, ținea în mână o nuia ruptă dintr-un pom, cu care începu să lovească fără milă spatele calului. Calul o luă la trap. Picioarele slăbănoage abia îl duceau, găfâia, și roțile săltau pe pietre, săreau în sus cum sar boabele de porumb pe o plită încinsă. Copilul începu să scâncească, Wade și Prissy plâneau de câte ori se izbeau de scândurile căruței. Melanie rămânea tăcută.

Când căruța se apropie de strada Marietta, copacii se răriră și flăcările înalte, care încoronau șuierând acoperișurile, umplură strada și casele cu o lumină mai strălucitoare ca ziua, aruncând umbre monstruoase care se contorsionau frenetic, asemenea pânzelor unui vas naufragiat smulse de uragan.

Lui Scarlett îi clănțăneau dinții, dar groaza ei era atât de mare încât nici măcar nu observa. Dărdăia de frig, cu toate că dogoarea flăcărilor ajungea până la ei. Era iadul, și acum ea era în iad. De-ar fi putut împiedica genunchii să se lovească unul de altul, ar fi sărit din căruță, și-ar fi luat picioarele la spinare și ar fi alergat țipând înapoi, pe strada întunecoasă pe care veniseră, să se refugieze în casa mătușii Pitty. Se ghemui lângă Rhett. Îi strânse brațul cu degete tremurătoare și-și ridică privirea spre el. Ce bine ar fi dacă i-ar spune ceva, orice, ca s-o liniștească! Pe fondul cerului purpuriu, în lumina de iad care scălda profilul lui întunecat, se deslușea clar ca pe o veche medalie capul lui frumos, crud și decadent. Când Scarlett îl atinse, se întoarse spre ea, și ochii îi sclipiră cu un reflex tot atât de înfricoșător ca al incendiului. Scarlett avu impresia că-i plăcea situația în care se aflau, că era încântat de perspectiva de a intra în iadul de care se apropiau.

— Ține, zise el apucând unul din cele două lungi pistoale înfipite în brâu. Dacă cineva, alb ori negru, se strecoară pe partea unde ești și încearcă să pună mâna pe cal, trage asupra lui și-l vom întreba mai târziu care i-au fost intențiile. Numai, pentru numele lui Dumnezeu, în emoția du-mitale, vezi să nu omori gloaba...

— Am... am un pistol, spuse ea, strângând arma pe care o ținea în poala rochiei, incredințată însă că chiar dacă moartea ar fi privit-o în față, i-ar fi fost prea frică să apese pe trăgaci.

— Ai un pistol? Unde l-ai găsit?

— E pistolul lui Charles.

— Al lui Charles?

— Da, Charles... bărbatul meu.

— Ai avut într-adevăr vreodată bărbat, draga mea, șopti Rhett, și începu să râdă încet.

— Cum crezi că am avut băiatul? strigă Scarlett supărată.

— Oh, nu numai soții pot...

— Te rog să taci din gură! Și grăbește-te. Repede! Repede!

Dar în clipa în care căruța era să cotească pe strada Marietta, Rhett trase brutal de hățuri și opri în umbra unui antrepozit încă neatins de flăcări.

— Repede!

Scarlett n-avea decât acest cuvânt în cap. Repede! Repede!

— Soldați, zise Rhett.

Detașamentul cobora pe strada Marietta între două șiruri de clădiri în

flăcări. Sleși de puteri, cu capetele lăsate în jos, ținându-și pușca cum dădea Dumnezeu, soldații mergeau la pas, prea obosiți ca să meargă mai repede, prea obosiți ca să dea atenție bânelor ce se prăbușeau la dreapta și la stânga, ori fumului care făcea vârtejuri în jurul lor. Erau toți în zdrențe, încât nu puteai deosebi ofițerii de soldați. Din timp în timp se mai vedea și câte o pălărie ruptă pe care erau prinse cele trei litere – CSA – ale armatei confederate. Mulți erau în picioarele goale și, pe ici, pe colo, un pansament murdar înfășură câte un cap sau un braț. Treceau fără să privească nici la dreapta, nici la stânga, atât de liniștiți încât fără tropăitul picioarelor pe pământ ar fi putut fi luați drept strigoi.

— Privește-i bine, spuse Rhett batjocoritor, privește-i spre a putea povesti nepoților tăi că ai văzut cum se retrăgea ariergarda Cauzei Glorioase.

Dintr-o dată, Scarlett simți că-l urăște pe Rhett cu o violență care, pentru moment, întrecea groaza. Știa că soarta ei și a tuturor celor din căruță depindea de Rhett, de el singur, dar îl ura fiindcă-și putea bate joc de soldații în zdrențe. Se gândi la Charles care murise, la Ashley care poate murise și el, la toți tinerii veseli și viteji care putrezeau în morminte săpate în grabă, și uită că și ea îi socotise într-o zi nebuni. Nu putu să vorbească, dar cu ochii arzători de ură și dispreț, îi aruncă lui Rhett o privire cumplită.

Când treceau ultimii soldați, o mică siluetă din ultimul rând șovăi, se opri și întoarse spre cei ce se depărtau un obraz murdar, atât de obosit și de tras, încât puteai crede că e un somnambul. Era tot atât de mic ca și Scarlett, atât de mic încât pușca era aproape cât el, iar obrații murdari erau imberbi. "Are șaisprezece ani, cel mult", își zise Scarlett. "Trebuie să facă parte din garda locală, numai dacă n-o fi fugit de la școală."

În timp ce se uita la el, băiatul se lasă încet în jos și se întinse în țărână. Fără o vorbă, doi oameni se detașară din ultimul rând și se întoarseră după el. Unul din ei, un vlăjgan mare, uscățiv, cu o barbă care-i ajungea până la centiron, întinse pușca sa și pușca băiatului camaradului său. Apoi se aplecă și-l zvârli pe băiat pe umeri, cu o ușurință care părea că ține de scamatorie. Încet, cu spatele aplecat sub povară, se puse în mișcare spre a ajunge coloana, în timp ce băiatul, slab și furios ca un copil pe care mai-marii lui îl necăjesc, începu să urle:

— Lasă-mă jos! Lasă-mă jos! Pot să merg.

Bărbosul nu răspunse nimic și, urmându-și drumul, dispăru la cotitură.

Rhett rămăsese nemișcat. Hăturile îi atârnavă în mână, iar chipul negricios avea întipărită pe el o curioasă expresie posacă. Deodată, nu departe de căruță, o bârnă se prăbuși cu zgomot și Scarlett văzu o limbă de foc subțire prelingându-se pe acoperișul antrepozitului în a cărei umbră ocrotitoare se opriseră. Într-o clipă, flăcări triumfătoare țâșniră spre cer, deasupra capetelor lor, ca niște drapele. Fumul cald umplu nările lui Scarlett. Wade și Prissy începură să tușească. Copilașul strănută.

— Oh, Rhett, pentru numele lui Dumnezeu, ești nebun? Repede! Repede!

Rhett nu zise nimic, dar dădu bici calului cu atâta putere, încât animalul făcu un salt înainte. Traversară hurducăindu-se strada Marietta, cu toată viteza de care era în stare calul. În fața lor se deschidea un tunel de foc. De fiecare parte a străzii scurte și strâmte care ducea spre calea ferată, casele ardeau. Se afundară în acest tunel. O lumină mai strălucitoare ca o duzină de sori îi orbi. Căldura dogoritoare le usca pielea. Șuieratul și pârăitul flăcărilor, zgomotele de toate felurile le loveau auzul în valuri dureroase. Li se părea că tot acest chin dura de o eternitate, apoi, deodată, se regăsiră în semiobscuritate.

Coborâră strada în goană, trecură peste șinele căii ferate, cu Rhett biciuind întruna calul cu un gest mecanic. Avea un aer absent, pierdut, ca și

când ar fi uitat unde se afla. Cu bustul larg aplecat înainte și cu bărbia ieșită în afară, părea că gândurile care-i treceau prin minte nu erau dintre cele mai agreabile. Dogoarea incendiului îi îmbrobonise fruntea și obrajii de sudoare, dar nu o lua în seamă.

Căruța coti pe o stradă lăturalnică, apoi pe o alta, o luă pe o uliță strâmtă, apoi pe alta și așa mai departe, până când Scarlett se pierdu cu totul, iar zgomotele incendiului se liniștiră încet-încet. Dar Rhett tot nu spunea nimic. Se mulțumea să lovească la intervale regulate calul. Acum reflexele roșii ale cerului se estompau și drumul devenea atât de întunecos, atât de îngrozitor, încât Scarlett ar fi vrut ca Rhett să spună orice, chiar să-și bată joc de ea, chiar s-o insulte, s-o jignească. Dar el nu spunea nimic.

Că vorbea sau că tăcea, Scarlett mulțumea totuși cerului pentru sentimentul de siguranță pe care i-l dădea prezența lui. Ce bine era să ai un bărbat lângă tine, să te lipești de el, să-i simți puterea brațului, să știi că se ridică între tine și primejdii fără nume, chiar dacă ședea uitându-se fix înainte.

— Oh, Rhett, murmură Scarlett agățându-se de brațul lui, ce ne-am fi făcut fără tine? Sunt atât de fericită că nu ești la război.

Rhett întoarse capul și-i azărli o asemenea privire lui Scarlett, încât aceasta îi lăsă brațul și se depărtă de el. Acum ochii lui nu mai păstrau nimic din expresia lor batjocoritoare. Erau sinceri, și se putea citi în ei mânie amestecată cu ceva ce părea dezorientare. Strânse buzele și întoarse capul. Un timp destul de lung căruța își urmă drumul, hurducându-se în mijlocul unei tăceri tulburate doar de scâncetele pruncului și de smiorcăielile lui Prissy. Când Scarlett nu mai putea suporta văicăreala micii negrese, se întorcea și o ciupea cu răutate, dându-i astfel prilejul să țipe cu adevărat, înainte de a recădea într-o tăcere înspăimântată.

În sfârșit, Rhett întoarse calul în unghi drept și, după câțva timp, căruța o luă pe un drum mai larg și mai neted. Umbrele confuze ale caselor se răriră și, de fiecare parte, se profilă pădurile, ca niște ziduri ce se ridicau spre cerul întunecat.

— Iată-ne ieșiți din oraș, spuse Rhett scurt, trăgând de hățuri. Suntem pe șoseaua spre Rough and Ready.

— Repede! Nu te opri!

— Lasă să răsuflă puțin calul.

Apoi, întorcându-se spre Scarlett, o întrebă cu o voce înceată:

— Scarlett, ești încă hotărâtă să faci nebunia asta?

— Ce să fac?

— Ții încă să ajungi la Tara? E o adevărată sinucidere. Cavaleria lui Steve Lee și armata yankee îți taie drumul.

Oh, Dumnezeu! Va refuza s-o ducă acasă, după toate încercările pe care le îndurase în cursul acestei zile îngrozitoare?

— O, da, da! Te rog, Rhett, să ne grăbim. Calul nu-i obosit.

— O clipă. Pe aici nu poți să mergi la Jonesboro. S-au bătut toată ziua între Rough and Ready și Jonesboro. Cunoști alte șosele, sau drumuri de care, sau cărări care să nu treacă prin Rough and Ready ori Jonesboro?

— O, da, strigă Scarlett ușurată. Dacă putem să ajungem aproape de Rough and Ready, cunosc un drum de care ce se face din șoseaua mare spre Jonesboro, și șerpuiește mile întregi de-a curmezișul comitatului. Papa și cu mine am trecut de multe ori călare. Ajunge foarte aproape de plantația Mcintosh-ilor, și de acolo nu mai e decât o milă până la Tara.

— Perfect. Poate că veți putea trece totuși prin Rough and Ready. Generalul Steve Lee era acolo azi după-amiază ca să acopere retragere. Yankeii poate că n-au ajuns încă. Veți reuși poate să treceți dacă oamenii lui Lee nu

pun mâna pe cal.

— Veți reuși... cine adică?

— Voi.

Vocea lui Rhett era aspră.

— Dar, Rhett. Tu... nu mergi și tu cu noi?

— Nu, vă las aici.

Scarlett aruncă în jur o privire pierdută. Privi cerul livid din urma ei, copacii negri care, din toate părțile, îi înconjurau pe fugari ca zidurile unei închisori, siluetele speriate îngrămădite în căruță. În fine, se uită la Rhett. Înnebunise? Sau nu auzise ea bine?

Acum surâdea. Îi vedea dinții strălucind și ochii lui reluaseră vechea lor expresie batjocoritoare.

— Ne lași aici? Și unde... unde mergi?

— Păi, fetița mea dragă, mă duc la război.

Scarlett scoase un oftat de ușurare și în același timp de furie. De ce trebuia să mai glumească într-o asemenea clipă? Rhett la război? După tot ce spusese despre nebunii pe care bătaia tobelor sau frumoasele cuvinte ale oratorilor îi împingeau să-și sacrifice viața... despre nebunii care se omorau între ei, pentru ca deșteptii să-și poată umple buzunarele?

— Te-aș strânge de gât fiindcă m-ai speriat în halul ăsta! Hai să plecăm!

— Nu glumesc, draga mea. Și sunt jignit, Scarlett, că iei în glumă sacrificiul meu eroic. Unde ți-e patriotismul, unde ți-e scumpa și glorioasa noastră cauză? Acum am și eu prilejul să mă întorc pe scut sau sub scut. Dar trebuie să spun repede ce am de spus, căci vreau să rostesc un discurs frumos înainte de a pleca la război.

Vocea lui târăgănată o scotea din sărite. Își bătea joc de ea, și totuși ceva îi spunea că-și bătea joc și de el. Despre ce vorbea? Patriotism, scut, discurs frumos? Nu putea să vorbească serios. Era cu neputință să se gândească serios s-o părăsească în mijlocul acestui drum întunecos, cu o femeie care era poate pe moarte, cu un prunc nou-născut, o mică negresă fără minte și un copil speriat. Nu se putea s-o lase să-i ducă singură prin câmpurile de luptă, printre dezertori, yankei, incendii și Dumnezeu mai știe ce.

Într-o zi, când nu avea decât șase ani, căzuse dintr-un pom drept pe burtă. Își amintea încă momentul care se scursese înainte de a-și putea relua suflul. Iar acum, zăpăcită, cu respirația tăiată, speriată de moarte, se simțea, privindu-l pe Rhett, la fel cum se simțise atunci.

— Rhett, nu-i așa că glumești?

Îl apucă de braț și-și simți lacrimile căzând pe încheietura mâinii. El îi luă mâna și i-o sărută cu un aer frivol.

— Egoistă până la capăt, nu-i așa, draga mea? Nu te gândești decât să-ți pui în siguranță prețioasa ta persoană și uiți cu totul eroica noastră Confederație. Gândește-te cât de mult vor fi îmbărbătate trupele noastre prin apariția mea în ceasul al unsprezecelea.

Vocea lui era plină de o ironie drăgăstoasă.

— Oh, Rhett, gemu Scarlett, cum poți să faci una ca asta? De ce mă părăsești?

— De ce? Poate din cauza acelei sentimentalități trădătoare care se ascunde în fiecare din noi, sudiștii. Poate... poate fiindcă mi-e rușine. Cine știe?

— Rușine? Ar trebui să mori de rușine fiindcă ne părăsești aici, singure, fără apărare!

— Dragă Scarlett, nu ești fără apărare. Oricine are egoismul și hotărârea ta, nu-i niciodată fără apărare. Dumnezeu să-i ocrotească pe yankei dacă se vor măsura vreodată cu tine!

Coborî brusc din căruță și o înconjură spre a trece de partea lui Scarlett care, împietrită, se uita la el.

— Coboară! porunci el.

Ea nu se mișcă. Atunci, cu un gest brutal, o prinse pe sub brațe și o așeză pe pământ lângă el, apoi fără să-i dea drumul o trase la câțiva pași de căruță. Scarlett simți praful și pietrișul intrându-i în pantofi și rănindu-i picioarele. Întunericul cald încă o înfășură ca într-un vis.

— Nu-ți cer să mă înțelegi sau să mă ierți. Puțin îmi pasă ce crezi, căci eu însumi nu voi ajunge niciodată să înțeleg prostia pe care o fac, nici să mi-o iert. Mi-e silă să constat atâta donchișotism în mine! Dar frumosul nostru Sud are nevoie de toți oamenii săi. N-a declarat-o doar eroicul guvernator Brown? În fine, n-are importanță. Plec la război.

Deodată începu să rădă cu un răs zgomotos, care deșteptă ecourile pădurilor.

— "Nu te-aș putea iubi atâta, draga mea, dacă n-aș iubi și mai mult onoarea." Iată un citat care se impune, nu-i așa? Cu siguranță mai bun decât ceea ce aș găsi eu însumi pentru acest moment. Căci te iubesc, Scarlett, cu toate cele ce ți-am spus într-o seară luna trecută, pe verandă.

Vocea lui leneșă devenea mângâietoare și mâinile lui, puternice și calde, se urcau de-a lungul brațelor goale ale tinerei femei.

— Te iubesc, Scarlett, fiindcă semănăm atât. Suntem amândoi niște renegați, draga mea, niște canalii egoiste. Tu și cu mine, ne e perfect egal dacă lumea se prăbușește, numai să fim noi la adăpost și să avem ce ne trebuie.

Glasul lui răsuna în noapte și Scarlett auzea cuvintele, dar ele n-aveau nici un înțeles pentru ea. Mintea ei încerca în zadar să-i reprezinte cumplitul adevăr, și anume că Rhett o lăsa să înfrunte singură pe yankei. Mintea ei îi repeta în zadar: "Mă părăsește, mă părăsește!" – era un gând care nu izbutea să deștepte în ea nici cea mai mică emoție.

Atunci, Rhett îi prinse mijlocul și umerii cu brațele. Simți lipiți de trupul ei mușchii tari ai pulpelor lui, iar de piept nasturii hainei lui. Un val cald o ridică, cu toată mirarea și spaima ei, și îi goni din minte noțiunea timpului, a spațiului și a împrejurărilor. Se simți tot atât de moale ca o păpușă de cârpă. Îi era cald, puterile o părăseau, era fără apărare, și era așa de bine să te lași în voia brațelor lui.

— Nu vrei să-ți schimbi părerea despre cele ce am spus luna trecută? Nimic nu dă sau nu adaugă mai mult farmec lucrurilor decât primejdia ori moartea. Fii patrioată, Scarlett. Gândește-te că vei trimite la moarte un soldat cu amintiri frumoase.

Acum o săruta, și mustața lui îi gâdila gura. O săruta încet cu buzele lui calde, care își vedeau de treabă în tihnă, ca și cum toată noaptea ar fi fost a lor. Charles n-o sărutase niciodată așa. Niciodată sărutările băieților Tarleton sau Calvert n-o făcuseră să tremure în felul ăsta. Îi îndoii trupul și buzele lui începură să rătăcească pe gât și coborâră până la locul unde o camee îi închidea corsajul.

— Iubita, iubita mea, murmură el.

Deosebi vag în întuneric contururile căruței și auzi vocea ascuțită a lui Wade:

— Mamă. Lui Wade îi e frică!

Și deși totul se întunecase, parcă, și se învârtea în jurul ei, își regăsi dintr-o dată prezența de spirit, sângele rece, și-și aminti ceea ce o clipă uitase. Da, și ei îi era frică, și Rhett o lăsa, o părăsea, secătura! Și, pe deasupra, avea îndrăzneala să stea aici, în mijlocul drumului, și s-o jignească cu propunerile lui rușinoase. Turbarea și supărarea o cuprinseseră. Își recăpătă stăpânirea de sine și, cu o singură smucitură, se smulse din brațele lui Rhett.

— Oh, secătură! strigă ea.

Și începu să-și scormonească mintea spre a descoperi noi ocări pe care să i le zvârle în față, ocări mult mai puternice, în genul acelor pe care le folosea Gerald când se înfuria împotriva lui Lincoln, a Macintosh-ilor sau a catârilor încăpățânați, dar cuvintele nu-i veneau.

— Ființă lașă, nedemnă și abjectă!

Și cum nu izbutea să găsească ceva destul de biciuitor, din toată puterea care-i rămăsese îl izbi în plin peste gură. Rhett se dădu un pas înapoi, ducându-și mâna la față.

— Ah! făcu el liniștit, și timp de o clipă rămaseră față în față în întuneric.

Scarlett îl putea auzi respirând greu, în timp ce ea însăși respira sacadat, ca și când ar fi fugit foarte repede.

— Aveau dreptate, toată lumea avea dreptate. Nu ești un om de lume.

— Fetița mea dragă, răspunse el, nu-i deloc momentul...

Știa că râde, și gândul ăsta o scoase cu totul din sărite.

— Pleacă de-aici! Pleacă de-aici imediat! Grăbește-te! Nu vreau să te mai văd niciodată. Dar-ar Dumnezeu să te nimerească în plin o ghiulea. Dar-ar Dumnezeu să fii prefăcut într-o mie de bucăți. Eu...

— Te scutesc de rest. Am înțeles foarte bine ce vrei să spui. Când voi fi mort pe altarul patriei, nădăjduiesc că te va chinui conștiința.

Îl auzi râzând și ghici că se-ntoarce spre căruță. Îl văzu alături de căruță vorbind și, ca întotdeauna când se adresa Melaniei, exprimându-se pe un ton cu totul deosebit, plin de respect:

— Doamnă Wilkes?

Vocea speriată a lui Prissy îi răspunse dinlăuntrul căruței.

— Dumnezeu! Atotpute'nic. Dom'le Butle', doamna Melly a leșinat de mult.

— Sper că nu e moartă! Respiră?

— Da, domnule, 'espi'ă.

— Atunci e, probabil, mai bine să rămână așa. Dacă ar fi conștientă, mă îndoiesc că ar putea îndura. Ai grijă de ea, Prissy. Ține, iată ceva pentru tine. Vezi să nu fii mai proastă decât ești.

— Da, domnu'. Mulțumesc, domnu'!

— La revedere, Scarlett.

Știa că se-ntorsese și că privea înspre ea, dar nu răspunse nimic. Ura o împiedica să vorbească. Pietrișul șoselei începu să scârțâie sub picioarele lui Rhett, și timp de o clipă Scarlett văzu umerii lui masivi desenându-se în întuneric. Apoi dispăru. Mai auzi încă o clipă zgomotul pașilor lui, apoi se stinse. Reveni încet spre căruță, cu genunchii tremurându-i.

De ce plecase și se pierduse în noapte, într-un război și pentru o cauză dinainte pierdută, într-o lume care înnebunise? De ce plecase, el, Rhett, care iubea femeile și alcoolul, o masă bună și un pat moale, rufele fine și pielăria frumoasă, el care detesta Sudul și-și bătea joc de nebunii ce luptau pentru el? De acum înainte va călca cu cizmele lui de lac pe un drum al amărăciunii, unde domnea foamea și unde rănilor, oboseala, suferința își dădeau frâu slobod ca lupii ce urlă. Și, la sfârșitul acestui drum, îl aștepta moartea. N-avea nevoie să plece. Era în siguranță, era bogat, avea ce-i trebuie. Dar plecase. O lăsase singură, într-o noapte neagră ca noaptea orbilor, singură cu armata yankee care-i tăia drumul spre casă.

Acum își aduse aminte de toate ocările pe care ar fi vrut să i le zvârle în față, dar era prea târziu. Își sprijini capul de grumazul calului și începu să plângă.

Lumina strălucitoare a soarelui de dimineață, revărsată printre copaci, o trezi pe Scarlett. Timp de o clipă, încă amorțită din pricina poziției incomode în care dormise, nu-și putu da seama unde se afla. Soarele o orbea. Podeaua tare a căruței îi înțepenise trupul și o greutate o apăsa de-a curmezișul picioarelor. Încercă să se ridice în capul oaselor și descoperi că această greutate nu era altcineva decât Wade, care dormea cu capul pe genunchii ei. Picioarele goale ale Melaniei îi atingeau fața și, sub capră, Prissy era încolăcită ca o pisică neagră, cu copilașul așezat între ea și Wade.

Și deodată, Scarlett își aminti tot. Cu o efortare reuși să se ridice și privi repede în jur. Slavă Domnului, nu se vedea nici un yankeu! Ascunzătoarea lor nu fusese descoperită în timpul nopții. Acum își amintea de toate: de călătoria lor îngrozitoare după ce pașii lui Rhett se stinseseră; de noaptea care nu se mai sfârșea; de șoseaua cufundată în întuneric, plină de gropi și de bolovani de care se poticnea căruța; de șanțurile în care alunecase; de energia, acea energie a disperării, pe care ea și cu Prissy trebuiseră s-o desfășoare ca să scoată roțile căruței din șanțuri. Își amintea tremurând de câte ori trăsese calul peste câmp sau în pădure când, auzind apropiindu-se soldați, nu știa dacă erau prieteni sau dușmani... Da, își amintea cât se temuse ca o tuse, un strănut, sau sughitul lui Wade să nu le trădeze.

Oh, șoseaua aceea întunecată pe care oamenii treceau ca niște stafii, într-o tăcere pe care o tulbura numai zgomotul pașilor înăbușiți de praful moale, clinchetul slab al căpeștelor și scârțâitul hamurilor de piele! Și clipa aceea îngrozitoare când calul sleit de puteri refuzase să mai înainteze, în timp ce în umbră cavaleria și artileria ușoară treceau atât de aproape de locul unde fugarii, nemișcați, își țineau răsuflarea, încât Scarlett ar fi putut chiar să atingă oamenii, atât de aproape încât putea simți mirosul de sudoare al tuturor acelor trupuri.

În sfârșit, când ajunseră lângă Rough and Ready, câteva focuri de bivuac mai ardeau încă acolo unde resturile ariergărzii generalului Steve Lee așteptau ordinul de retragere. Scarlett descrisese un cerc de aproape o milă de-a curmezișul unei arături, până ce luminile focurilor de bivuac se stinseseră în urma ei. Și atunci se pierduse în mijlocul întunericului și plânsese cu lacrimi fierbinți, căci nu mai găsea drumul de care pe care-l cunoștea atât de bine. Sfârșise prin a-l găsi, până la urmă, dar în acel moment calul se prăbușise între hulube și refuzase să se miște și să se scoale, chiar când ea și cu Prissy l-au tras de căpăstru.

Scarlett deshămasse și, năucită de oboseală, se strecurase în fundul căruței și-și întinsese în sfârșit picioarele chinuite. Își aducea vag aminte că, în clipa chiar în care somnul venise să-i închidă pleoapele, Melanie îi ceruse cu o voce care se scuza și implora totodată: "Scarlett, pot să capăt puțină apă, te rog?"

Răspunsese: "Nu e apă", și adormise chiar înainte ca vorbele să-i fi ieșit din gură.

Acum era dimineață și lumea întreagă, calmă, și senină în lumina soarelui, era împodobită cu auriu și verde. Nicăieri nu se vedea urmă de soldați. Lui Scarlett îi era foame și setea îi usca gâtul. O durea peste tot și se simțea frântă. Plină de uimire, se întrebă cum ea, Scarlett O'Hara, care nu dormea niciodată bine decât între cearceafuri de olandă fină și pe cel mai moale dintre paturile de puf, putuse să doarmă pe scânduri, ca o sclavă de la munca câmpului.

Orbiți de soare, ochii ei se ațintiră asupra Melaniei și, îngrozită, simți că i se taie răsuflarea. Melanie era atât de țeapănă și de palidă, încât Scarlett o

crezu moartă. Cu chipul descompus și cu părul împrăștiat care desena negre arabescuri, ai fi luat-o drept o femeie bătrână, moartă. Atunci Scarlett văzu cu ușurare ridicându-se pieptul ei scobit și înțelese că Melanie supraviețuise nopții.

Scarlett puse mâna streășină la ochi și-și plimbă privirea în jur. Petrecuseră fără îndoială noaptea sub copacii unei grădini, căci o alee nisipoasă se întindea în fața ei, cotind sub un șir de cedri.

"Dar, ia te uită, sunt la Mallory!" gândi Scarlett cu inima bătând de bucurie la gândul că va găsi prieteni și ajutor.

Însă o tăcere de moarte apăsă asupra plantației. Brazdele de flori și gazonul peluzei fuseseră răscolite, distruse de roți, de cai și de oameni și în multe locuri se vedeau gropi. Scarlett privi spre casă și, în locul vechii clădiri de lemn alb pe care o cunoștea atât de bine, nu văzu decât o lungă înșiruire de temelii de granit și două hornuri înalte de cărămidă înnegrite de fum, înălțându-se în mijlocul frunzișului ars al arborilor nemișcați.

Oftă din greu și un tremur o străbătu. Va regăsi oare Tara în aceeași stare, rasă până la temelii, tăcută ca o moartă?

"Nu, nu trebuie să mă gândesc la asta acum", își spuse în grabă. "Nu trebuie să mă gândesc la asta. Dacă mă gândesc, toate spaimile mele vor reapare." Dar, fără voia ei, inima începu să-i bată într-una ritm precipitat și, la fiecare bătaie, i se părea că aude, ca într-un uruit de tunet: "Repede, acasă! Repede, întoarce-te la tine acasă!"

Trebuiau să plece, dar înainte ar fi fost bine să găsească ceva de mâncat și de băut, apă, mai ales apă.

O înghionti pe Prissy ca s-o scoale. Fata o privi cu ochii mari, rătăciți.

— Dumnezeule, domnișoa'ă Sca'lett, nu c'edeam să mă mai scol decât în pământul făgăduinței.

— Ești departe de el, îi zise Scarlett, încercând să-și pună puțină ordine în pieptănătură.

Avea fața lipicioasă și trupul îi era umed de sudoare. Îl simțea murdar. Avea impresia că mirosea urât. Cum nu se dezbrăcase ca să doarmă, îmbrăcăminte îi era boțită toată. Niciodată nu simțise o asemenea oboseală, o atare senzație. Mușchii, a căror existență n-o bănuia, îi aminteau dureros de eforturile pe care le făcuse noaptea trecută, și fiecare mișcare îi pricinuia o durere ascuțită.

Se uită la Melanie și văzu că deschisese ochii. Avea ochi de bolnavă, strălucind de febră, încercănați. Întredeschise buzele albe și murmură cu o voce rugătoare:

— Apă.

— Scoală-te, Prissy, porunci Scarlett. Vom merge la fântână și vom scoate puțină apă.

— Da', domnișoa'ă Sca'lett, t'ebuie să fie st'igoi acolo. Dacă cineva a mu'it acolo?

— Te prefac eu în strigoi, dacă nu te dai jos din căruță imediat, strigă Scarlett care nu avea poftă de vorbă.

Ea însăși coborî greoi din căruță, și deodată se gândi la cal. Dumnezeule mare! Și dacă murise în timpul nopții? Când îl deshămasse părea pe ducă. Înconjură în fugă căruța și văzu animalul întins pe o coastă. Dacă era mort, îl va blestema pe Dumnezeu și va muri și ea. Cineva, în Biblie, făcuse asta. Să blestemi pe Dumnezeu și să mori. Știa exact ce trebuia să fi simțit omul acela. Dar calul nu murise. Respira greu, cu ochii lui bolnavi pe jumătate închiși, dar oricum, trăia încă. Puțină apă o să-i facă bine și lui!

Prissy se dădu jos din căruță fără tragere de inimă, gemând și, nu prea liniștită, urcă aleea în urma lui Scarlett. În spatele ruinelor, colibeile sclavilor,

văruite, se aliniau pustii și tăcute sub copaci. Între colibe și temeliile casei înnegrite de fum zăriră puțul și văzură că mai avea lanț și cumpănă. Căldarea era coborâtă până aproape de fund. Amândouă o scoaseră și, când apăru din gura întunecoasă, plină de apă proaspătă, scânteietoare, Scarlett o aplecă, și începu să bea cu zgomot, stropindu-se.

Bău până ce Prissy exclamă iritată: "Păi, și mie mi-e sete", amintindu-și astfel de existența celorlalți.

— Desfă lanțul, du găleata la căruță și dă-le la toți apă. Ce rămâne să bea calul. Nu crezi că domnișoara Melanie ar trebui să dea să sugă copilului? Cred că e mort de foame.

— Da' domnișoa'a Melly nu a'e lapte, domnișoa'a Sca'lett și... nici n-o să aibă.

— De unde știi?

— Am văzut p'ea multe ca ea.

— Ia nu-ți mai da aere cu mine. Ieri nu erai atât de pricepută la copii. Grăbește-te acum. Voi încerca să gălesc ceva de mâncare.

După multă căutare, Scarlett sfârși prin a descoperi câteva mere în grădină. Soldații trecuseră pe acolo înaintea ei și pomii fuseseră scuturați. Cele pe care le culese de pe jos erau în parte putrede.

Le alese pe cele mai bune, își umplu poala și se întoarse. Pământul era moale și pietricelele pătrundeau în pantofi. De ce' nu se gândise să-și pună încălțăminte mai rezistentă ieri seară? De ce nu-și luase pălăria de pai să se acopere de soare? De ce nu luase de mâncare? Se purtase ca o nebună. Dar, bineînțeles, crezuse că Rhett se ocupa de toate.

Rhett! Scuipe pe jos, atât îi făcea de rău până și numele. Cât îl ura! Cât de josnic se purtase! Și când te gândești că stătuse acolo, în mijlocul drumului, și-l lăsase s-o sărute și aproape că-i plăcuse. Trebuie să fi fost nebună noaptea trecută. Ce ființă abjectă era Rhett!

Când reveni, le dădu la toți mere, și zvârli restul în căruță. Calul se ridicase pe picioare, dar apa nu părea să-l fi răcorit. În plină zi oferea o priveliște și mai jalnică decât noaptea. Era costeliv ca o vacă bătrână, și coastele lui te făceau să te gândești la o scândură de spălat rufe, în timp ce spatele era tot o rană. Înhamându-l, ori de câte ori îl atingeai, i se făcea greață. Când îi trecu zăbala, văzu că n-are, la drept vorbind, nici un dinte. Doamne, ce gloabă bătrână! Dacă tot furase un cal, de ce n-a putut să fure unul bun?

Se sui pe capră și lovi spatele animalului cu nuiaua de nuc. Calul se opinti și se puse în mișcare, dar odată ajuns în drum, înainta atât de încet, încât Scarlett se gândi că nu i-ar fi greu să meargă mai repede pe jos. Oh, dacă n-ar trebui să aibă grijă de Melanie, de Wade, de copil și de Prissy! Ar lua-o la picior și într-o clipă ar ajunge acasă. Da, ar fugi tot drumul și fiecare pas ar apropia-o de Tara și de Ellen.

Tara nu putea fi la mai mult de cincisprezece mile, dar cu iuțeala cu care mergea gloaba asta bătrână, călătoria va dura totă ziua, căci vor trebui să se oprească des, spre a îngădui calului să se odihnească. Toată ziua! Parcurse cu privirea drumul roșu care scânteia între gropile adânci pe care tunurile și ambulanțele le săpaseră. Vor trebui să mai treacă multe ceasuri înainte de a ști dacă Tara mai era încă în picioare și dacă Ellen se mai afla acolo. Cine știe câte ceasuri le vor mai trebui ca să sfârșească drumul, sub soarele arzător de septembrie!

Se întoarse și se uită la Melanie care, întinsă pe spate, își ținea ochii oboșiți închiși spre a-i feri de soare. Atunci Scarlett desfăcu panglicile pălăriei și o zvârli lui Prissy.

— Pune-i asta pe față. O să-i ferească ochii.

Apoi, cum începea să simtă asupra-i mușcătura soarelui, își zise: "Înainte

de sfârșitul zilei voi avea atâția pistrui, că voi fi ca un ou de bibilică."

Înainte nu stătuse niciodată la soare fără pălărie sau vâl, nu ținuse niciodată hățurile fără să-și fi tras mânuși spre a-și apăra pielea mâinilor ei cu gropițe. Și acum, era aici în plin soare, într-o căruță hodorogită trasă de un cal slăbănog. Era murdară, nădușită, flămândă, neputând decât să înainteze ca melcul printr-o câmpie pustie. Acum abia câteva săptămâni ducea o viață pașnică, la adăpost de orice primejdii. Atât de puțină vreme se scursese de când ea însăși, la fel ca toți ceilalți, crezuse că Atlanta nu va cădea niciodată, că Georgia nu va fi niciodată, invadată. Dar micul nor care cu câteva luni mai înainte se formase la nord-vest adusese o furtună violentă, apoi dezlănțuise un uragan care măturase tot ceea ce constituia universul ei, smulgând-o și pe ea din viața ferită dusă până atunci și o lăsase să cadă în mijlocul acestui pustiu bântuit parcă de stafii.

Mai era încă Tara în picioare? Sau se dusesse și ea pe aripile vântului care suflase asupra Georgiei? Dădu bici calului sleit de puteri și încercă să-l facă să meargă mai repede. Roțile jucau și îi hurducau pe fugari, zvâtlindu-i dintr-o parte într-alta a căruței, ca pe niște bețivi.

Moartea pândează peste tot. În acest sfârșit de după-amiază, sub razele soarelui în amurg, toate ogoarele, toate boschetele de care Scarlett își amintea atât de bine erau încremenite într-un calm sinistru, care umplea de groază inima tinerei femei. Fiecare casă goală, fiecare locuință distrusă de obuze prin fața căreia trecuseră în ziua aceea, fiecare horn înălțându-se ca o santinelă pe deasupra ruinelor înnegrite îi măriseră spaima. Din noaptea trecută nu văzuse nici o ființă omenească ori animal în viață. Oameni și cai morți, și câtări morți, toți zăcând pe marginea drumului, umflați, acoperiți de roiuri de muște, dar nimic viu. Nici o vită nu se auzea mugind în depărtare. Păsările nu cântau, vântul nu mișca arborii. Numai tropotul ostenit al calului și slabele scâncete ale copilului Melaniei veneau să întrerupă tăcerea.

Toată regiunea părea să fi fost prinsă într-o vrajă groaznică. Sau mai rău încă, gândi Scarlett tremurând, ca chipul familiar și drag al unei mame care, după chinurile agoniei, își regăsise în moarte frumusețea și seninătatea. Avea impresia că pădurile, odinioară atât de prietene, erau bântuite de stafii. Mii de oameni căzuseră în timpul luptei de la Jonesboro. Erau aici, în aceste păduri pline de stafii, unde razele piezișe ale după-amiezii luceau cu o strălucire stranie printre frunzele nemișcate, erau toți aici – și soldați confederați, și dușmani. Se uitau la ea în căruța ei hodorogită, o priveau cu ochii lor orbiți de sânge și de praful roșu... cu ochii lor sticloși, cu ochii lor îngrozitori.

"Mamă! Mamă!" șopti ea. Dacă ar putea numai să ajungă până la Ellen. Dacă, printr-o minune a lui Dumnezeu, Tara ar mai fi încă în picioare. Ar urca lungă alee plantată cu arbori, ar intra în casă, ar vedea fața iubitoare a mamei, ar simți din nou mângâierea mâinilor ei blânde și îndemânatică care-i goneau temerile, s-ar agăța de fustele lui Ellen, și-ar înfunda obrazul în ele. Maică-sa ar ști ce-ar trebui să facă. N-ar lăsa pe Melanie și pe copilașul ei să moară. Ar izgoni toate stafiile și groaza doar printr-un "Șt! Șt!" al vocii ei liniștite. Dar mama ei era bolnavă, murea poate.

Scarlett lovi cu biciul crupa slăbită a calului. Trebuiau să se grăbească! Toată ziua asta dogoritoare căruța se târâse de-a lungul drumului care nu se mai isprăvea. Curând va fi noapte, și atunci vor fi din nou singuri în acest pustiu dezolant. Scarlett strânse hățurile cu mâinile ei pline de bășici și lovi sălbatic spatele animalului, până când o durură brațele.

Numai de-ar putea să ajungă la Tara, să se refugieze în brațele lui Ellen, să-și depună povara prea grea pentru umerii ei tineri – această femeie care

agoniza, copilul care se stingea încet, băiatul ei aproape mort de foame, negresa speriată, care toți așteptau de la ea scăparea și care citeau în spatele ei înțepenit un curaj pe care nu-l avea, o vigoare care o părăsise de mult.

Calul, mort de oboseală, nu mai răspundea nici la lovituri, nici la hățuri, ci se târa, se poticnea de pietroaie și se clătina ca și când era gata să cadă. Și totuși, la ora amurgului, ajunseră în ultima etapă a călătoriei. Părăsind drumul pe care-l urmaseră până atunci, cotiră și o porniră pe șosea. Tara nu mai era decât la o milă.

Iată profilându-se umbra întunecată a gardului viu de iasomie care marca începutul proprietății Macintosh. Puțin mai departe, Scarlett opri căruța în fața lungii alei de stejari care ducea de la șosea la casa bătrânului Angus Macintosh. Întunericul se lăsa și Scarlett cercetă în zadar cu privirea cele două șiruri de arbori: nu deosebi nimic. Totul era întunecat. Nici o singură lumină nu ardea în casă sau la acareturi. Se uită mai atent și sfârși prin a zări o priveliște care-i devenise familiară în cursul acestei zile îngrozitoare. Asemeni unor gigantice monumente funerare, două hornuri dominau cel de al doilea etaj în ruine, iar la întâiul – ferestre pe care nici o lampă nu le lumina găureau zidurile ca niște ochi orbi.

— Hei! strigă ea din toate puterile. Hei!

Înnebunită de spaimă, Prissy se agăță de ea, și Scarlett, întorcându-se, văzu că ochii negresei se-nvârteau în orbite.

— Nu mai st'igați, domnișoa'ă Sca'lett! Vă 'og. Nu mai st'igați, murmură ea cu o voce tremurătoare. Nu se știe *cine* poate să 'ăspundă.

"Doamne Dumnezeule!" gândi Scarlett, pe care o străbătu un fior rece. "Are dreptate. Nu se știe cine poate ieși de-acolo."

Trase de hățuri, și calul porni din nou. Vederea casei Macintosh-ilor îi spulberase ultimele nădejdi care-i rămăseseră. Casa incendiată, în ruine, era la fel de părăsită ca toate plantațiile prin fața cărora trecuse în acea zi. Tara nu se afla decât la o jumătate de milă de acolo, pe același drum, în calea armatelor. Tara era rasă și ea până la pământ. Nu vor găsi decât cărămizi înnegrite. Vor vedea strălucind stelele printre zidurile fără acoperiș. Ellen, Gerald, fetele, Mammy, negrii, toată lumea plecase, Dumnezeu știe unde, și aceeași liniște îngrozitoare va plana asupra ceea ce mai rămăsese din plantație.

De ce pornise oare în această expediție nebunească? Fusesse un gest lipsit de bun-simț, mai ales față de Melanie și copilul ei. Era mai bine să fi murit la Atlanta, decât să vină să moară în mijlocul ruinelor mute de la Țara, după ce au suferit chinurile unei călătorii într-o căruță hodorogită, sub un soare dogoritor.

Dar Ashley i-o încredințase pe Melanie: "Să ai grijă de ea". Oh, acea zi minunată și sfâșietoare când o sărutase înainte de a pleca pentru totdeauna. "O să ai grijă de ea, nu-i așa? Promiți?" Și promisese. De ce se angajase astfel? Și era de două ori mai strâns legată, acum când Ashley nu mai era. Cu toată slăbiciunea ei, mai găsea încă puterea s-o urască pe Melanie, să deteste scâncetul slab al copilului ei, care, din ce în ce mai slab, străpungea tăcerea. Dar promisese, și acum Melanie și copilul ei depindeau de ea, ca și Wade și Prissy, și trebuia să se lupte și să se zbată pentru ei, până la ultimele ei puteri, până la ultima ei suflare. Ar fi putu să-i lase la Atlanta, ar fi putut s-o bage pe Melanie într-un spital și s-o părăsească. Dar, dacă ar fi făcut asta, n-ar mai fi putut sta niciodată în fața lui Ashley, fie în această lume, fie în cealaltă, și să-i spună că-i lăsase nevasta și băiatul să moară printre necunoscuți.

Oh, Ashley! Unde era el la ora asta, în timp ce ea mergea pe drumul bântuit de stafii împreună cu soția și copilul lui. Era oare în viață? Se gândea

la ea, acolo după gratiile închisorii din Rock Island? Ori murise demult de vărsat și putrezea într-o groapă alături de sute de alți confederați?

Nervii încordați ai lui Scarlett erau gata să cedeze când auzi un zgomot în tufiș, nu departe de ea. Prissy scoase un țipăt și se trânti pe scândurile căruței peste copilaș, iar Melanie se mișcă puțin căutându-și copilul cu mâna. În ce-l privește pe Wade, prea înspăimântat ca să țipe, își acoperi ochii și se ghemui în fund. Atunci tufișurile se dădură în lături, hârșăite de trecerea unui animal masiv, în timp ce se auzea un muget surd, jalnic.

— Nu-i decât o vacă, spuse Scarlett cu vocea răgușită de spaimă. Lasă prostiile, Prissy. Ai strivit copilul și ai speriat pe domnișoara Melly și pe Wade.

— E un st'igoi, se smiorcăia Prissy, neîndrăznind să-și ridice fața de pe scânduri.

Întorcându-se pe capră, Scarlett ridică nuiua de care se folosisese în loc de bici și o croi o dată pe Prissy peste spinare. Era prea obosită, prea terorizată de spaime ca să mai suporte cea mai mică slăbiciune la ceilalți.

— Scoală-te, toanto, că de nu, rup nuiau pe tine, zise ea.

Zăpăcită, Prissy ridică încet capul și, privind pe deasupra loitrelor căruței, văzu că era într-adevăr o vacă, albă cu pete roșcate, care se uita la ei cu un aer speriat și rugător. Vaca scoase un nou muget, ca și când ar fi suferit.

— O fi rănită? zise Scarlett. Parcă nu mugește ca celelalte vaci.

— C'ed că a'e p'ea mult lapte și v'ea să fie mulsă, anunță Prissy, recăpătându-și încet-încet sângele rece. C'ed că e una din ci'eada Macintosh-ilor, pe ca'e neg'ii au dus-o în pădu'e și yankeii n-au luat-o.

— O luăm cu noi, hotărî pe loc Scarlett. Așa o să avem puțin lapte pentru copil.

— Cum să luăm vaca cu noi, domnișoa'ă Sca'lett? Nu putem s-o luăm cu noi. Când vacile au așteptat p'ea mult ca să le mulgă, uge'ul li se umflă și se spa'ge. De asta mugește vaca.

— Fiindcă te pricepi așa de bine, scoate-ți juponul, rupe-l în două și leagă vaca la spatele căruței.

— Domnișoa'ă Sca'lett, știți bine că nu mai am jupon de o lună. Și dac-aș avea unul, n-aș v'ea pent'u nimic în lume să-l dau vacii. Nu mi-au plăcut niciodată vacile. Am o fică g'ozavă de ele.

Scarlett lăsă hățurile și-și sumese rochia. Juponul ei garnisit cu dantele era ultima podoabă intactă pe care o mai avea. Desfăcu copcile care-i strângeau talia și făcu să alunece juponul peste glezne, trăgând cu amândouă mâinile pânza dulce la pipăit. Rhett îi adusese pânza asta și dantelele tocmai de la Nassau, pe bordul ultimului vapor cu care forțase blocada, și îi trebuise lui Scarlett o săptămână întreagă ca să-l confecționeze. Îl luă hotărâtă de cusătură, trase, scutură, mușcă, până când pânza cedă și se rupse pe toată lungimea ei. Își urmă opera cu înverșunare și, după ce prefăcuse juponul în mai multe fâșii, le legă cap la cap cu degete care sângerau și tremurau de oboseală.

— Leagă-i coarnele cu asta, porunci ea.

Dar Prissy se burzului:

— Mi-e fică de vaci, domnișoa'ă Sca'lett. Nu m-am ocupat niciodată de vaci. Eu nu sunt o neg'esă de cu'te. Știu numai să se'vlesc în casă.

— Nu ești decât o cioară tâmpită și tata n-a făcut niciodată o treabă mai proastă ca în ziua când te-a cumpărat, declară Scarlett pe un ton calm, prea sleită de puteri ca să se mai poată supăra. Dacă am să mai pot să mă folosesc vreodată de brațul meu, am să-ți frâng nuiua pe spinare.

"Na", se gândi ea, "i-am spus cioară, și mama s-ar supăra dacă ar ști."

Făcând ochii mari, Prissy privi întâi la stăpâna ei, apoi la vaca ce mugea plângăreț. Scarlett părăndu-i cea mai puțin periculoasă dintre ele, se

cramponă de marginea căruței și nu se mai mișcă.

Scarlett coborî atunci de pe capră. Era înțepenită toată. La fiecare mișcare mușchii ei îndurerați îi pricinuiau o adevărată tortură. Prissy nu era singura care avea "o fică g'ozavă" de vaci. Vacile, chiar cele mai blânde, îi păruseră întotdeauna de temut lui Scarlett, dar nu era momentul să te sinchisești de micile temeri când atâtea pericole se îngrămădeau deasupra capului tău. Din fericire vaca era blândă. Durerile pricinuite de ugerul prea plin o îndemnaseră să caute tovărășia și ajutorul oamenilor, așa că nu făcu nici o mișcare amenințătoare când Scarlett înnodă în jurul unuia din coarne capătul juponului rupt. Legă celălalt capăt la spatele căruței, cât i-o îngăduiră degetele țepene. Atunci, în timp ce se pregătea să se urce iarăși pe capră, o imensă slăbiciune o cuprinse și fu apucată de amețală. Trebui să se țină de marginea căruței ca să nu cadă.

Melanie deschise ochii și, văzând-o pe Scarlett lângă ea, murmură:

— Dragă... suntem acasă?

Acasă! Cuvântul acesta o făcu pe Scarlett să verse lacrimi fierbinți. Acasă! Melanie nu știa că nu mai exista nici un "acasă", că erau amândouă singure și părăsite în mijlocul unei lumi pustii, cuprinse de nebunie.

— Nu încă, răspunse ea cu o voce atât de dulce pe cât îi îngăduia gâtulejul strâns. Dar vom ajunge curând. Am găsit o vacă și o să avem lapte pentru tine și copil.

— Bietul mititel, zise Melanie, încercând în zadar să atingă copilul.

Trebui ca Scarlett să facă apel la toată energia ei ca să se poată urca din nou în căruță, dar în sfârșit izbuti și luă hățurile. Calul, prăpădit, își aplecase capul în jos și refuza să înainteze. Scarlett îl lovi fără nici o milă. Își zise că Dumnezeu o va ierta că lovește un animal sleit de puteri – și dacă n-o s-o ierte, îi era totuna. La urma urmei, Tara nu mai era decât la un sfert de milă și, odată ajunși, calul putea să se prăbușească între hulube dacă avea poftă.

În sfârșit, calul se puse încet în mișcare, târând căruța scârțâitoare și vaca ce mugea de-ți rupea inima. Mugetele ei repetate iritară atât de mult nervii lui Scarlett, încât se gândi să se oprească și să-i redea nenorocitei libertatea. În definitiv, la ce-i poate servi o vacă dacă nu-i nimeni la Tara? Nu se pricepea s-o mulgă și chiar dacă reușea, animalul ar fi lovit desigur cu piciorul pe oricine ar fi încercat să se atingă de ugerul îndurerat. Dar fiindcă avea vaca, putea tot atât de bine s-o păstreze. Erau puține lucruri pe lume care-i mai aparțineau acum.

Când ajunseră în sfârșit la poalele dealului, ochii lui Scarlett se umplură de lacrimi. Acolo sus, în vârful dealului, era Tara. Atunci inima i se strânse. Calul nu va avea niciodată puterea să urce dealul. Și când te gândești că pe timpul când galopa pe iapa ei ușoară, își bătuse întotdeauna joc de acest deal. Nu se poate să fi devenit atât de înalt de când îl văzuse ultima oară. Cu căruța atât de încărcată, calul nu va ajunge niciodată până sus.

Zdrobită de oboseală, coborî și apucă de căpăstru.

— Prissy, dă-te jos, porunci ea. Ia-l pe Wade. Du-l în brațe sau fă-l să umble. Culcă copilul lângă domnișoara Melanie.

Wade izbucni în plâns și, printre hohotele lui de plâns, Scarlett nu deosebi decât câteva cuvinte întretăiate:

— Întuneric... Întuneric... lui Wade i-i frică.

— Domnișoa'ă Sca'lett, nu pot să umblu. Picioa'ele mele au bășici și ies din ghetе, și pe u'mă Wade e p'ea g'eu și...

— Dă-te jos până nu te dau eu jos. Și dacă te dau eu jos, te las aici singură în întuneric. Hai, repede.

Gemând și bombănind, cu ochii holbați, Prissy privea la arborii întunecați care mărgineau drumul și care o vor înhăța îndată ce va părăsi refugiul

căruței. Cu toate acestea, împinse copilașul lângă Melanie, coborî jos și-l trase și pe Wade din căruță. Băiețașul plângea agățat de ea.

— Fă-l să tacă. Nu pot să-l aud plângând, zise Scarlett trăgând de căpăstru și silind calul să înainteze. Hai, Wade, fii curajos. Nu mai plânge, că altfel îți dau o palmă.

"De ce a mai inventat Dumnezeu copiii?" se gândi Scarlett, care în același moment fu cât pe ce să-și sclintească glezna. "Nu folosesc la nimic, plâng întruna și plictisesc pe toată lumea. Trebuie să te ocupi mereu de ei. Și îi ai tot timpul pe cap." Era atât de sfârșită, încât nu mai simțea nici pic de milă pentru copilul îngrozit care tropăia alături de Prissy, trăgând-o de mână și fornăind pe nas. Nu simțea decât silă pentru că îl născuse, și o vagă uimire că se putuse mărita cu Charles Hamilton.

— Domnișoa'ă Sca'lett, șușoti Prissy agățându-se de brațul stăpânei sale, nu t'ebuie să me'gem la Ta'a. Nu-i nimeni acolo. Au plecat toți. Poate că au mu'it, mama mea și toată lumea.

Auzind ecoul propriilor ei gânduri, Scarlett se scutură furioasă.

— Atunci, lasă-mă să-l țin eu pe Wade. N-ai decât să te așezi aici și să rămâi.

— Nu, domnișoa'ă! Nu, domnișoa'ă!

— Atunci taci!

Ce încet înainta calul! Balele se prelingeau pe zăbală și curgeau pe mâinile lui Scarlett. Din fundul memoriei îi reveniră câteva cuvinte din cântecul pe care-l cântase odinioară cu Rhett... nu-și putea aminti urmarea. "Mai purtăm povara doar câteva zile." "Mai avem din umblet..." fredona neîncetat în minte, "doar câteva zile".

Ajunseră în vârful dealului și, înaintea lor, văzură întinzându-se masa întunecată a stejarilor din Tara. Scarlett căută în grabă cu ochii o lumină. Nu găsi!

"Au plecat!" își zise ea cu inima înghețată. "Au plecat!"

Trăgând calul de căpăstru, o coti pe alee și cedrii, împreunându-și crengile deasupra fugarilor, îi înghițiră în întunericul nopții. Scormonind cu privirea lungul tunel întunecat, forțându-și ochii, tot scrutând umbra, Scarlett văzu înaintea ei – dar vedea oare cu adevărat? n-o înșelau ochii ei obosiți? – văzu estompate și neclare zidurile albe ale Tarei. Casa ei! Zidurile albe, atât de dragi, ferestrele cu perdelele fâlfâind, verandele largi... distingea ea într-adevăr toate astea înaintea ei, acolo în întuneric? Sau noaptea miloasă îi ascundea îngrozitorul spectacol pe care i-l oferise casa Macintosh-ilor?

Aleea părea că nu se va mai sfârși și calul înainta din ce în ce mai încet. Ochii lui Scarlett scormoneau cu disperare întunericul. Acoperișul părea să fie intact. Era oare... era oare posibil? Nu, nu se putea. Războiul nu respecta nimic, nici măcar Tara, construită ca să dureze cinci sute de ani. Nu se putea să fi cruțat Tara.

Deodată, contururile înecate în întuneric prinseră formă. Scarlett trase mai tare de căpăstru. Se vedeau acum zidurile albe. Fumul nu le înnegrise. Tara scăpase!

Oh, era acasă! Scarlett lăsă frâul și o porni la fugă, străbătând în goană ultimii pași care o despărteau de casa ei. Ar fi vrut să strângă în brațe zidurile albe. Deodată văzu pe cineva, cineva ca o umbră ieșind din întunericul verandei și oprindu-se în capul scării. Tara nu era pustie. Era cineva acasă!

Un țipăt de bucurie era să-i scape, dar i se opri în gât. Casa era atât de întunecată, atât de liniștită, iar silueta de pe verandă rămânea nemișcată. Ce se întâmplase? Tara era intactă, totuși părea învăluită și ea în giulgiul de liniște care acoperea cu calmul său sinistru toată regiunea. Atunci, silueta se mișcă. Încet, greoi, un om coborî scările verandei.

— Papa? întrebă Scarlett cu vocea răgușită de emoție, căci nici nu mai știa dacă era într-adevăr tatăl ei. Sunt eu... Katie Scarlett. Am venit acasă.

Târându-și cu greutate piciorul înțepenit, Gerald, mut ca un somnambul, se îndreptă spre Scarlett. Ajuns lângă ea, o privi cu un aer prostit, ca și când ar fi văzut-o în vis. Apoi îi puse mâna pe umăr. Scarlett simți degetele-i tremurătoare, de parcă Gerald fusese smuls dintr-un coșmar și n-ar fi avut pe deplin conștiința realității.

— Fata mea, zise el cu o sforțare. Fata mea.

Apoi tăcu.

"Vai... dar e un moșneag!" se gândi Scarlett.

Avea umerii încovoiați și pe chipul lui, pe care-l deosebea confuz, nu mai era nimic din vitalitatea năvalnică ce caracterizase odinioară pe Gerald; iar ochii lui aveau aproape aceeași expresie de groază ca cei ai lui Wade. Nu mai era decât un moșneag, un om zdrobit.

Și acum, teama de necunoscut o cuprinsese pe Scarlett, se azvârli asupra ei ca și cum s-ar fi ascuns în întuneric și ar fi pândit-o. Incapabilă să facă un gest, Scarlett se mulțumea să privească țintă la tatăl ei. Valul de întrebări pe care ar fi vrut să i le pună se opri în gât.

Din căruță se auzi din nou slabul scâncet al copilului, și Gerald, cu prețul unui mare efort, păru că iese din amorțeală.

— E Melanie și copilul ei, murmură repede Scarlett. Melanie e foarte bolnavă... am adus-o acasă.

Gerald își retrase mâna de pe umărul fiicei sale și se îndreptă puțin. În timp ce se apropia cu pași înceți de căruță, l-ai fi putut lua drept fantoma fostului stăpân al Tarei întâmpinându-și musafirii. Și când vorbi, s-ar fi zis că-și împrumuta cuvintele din amintiri pierdute în negura trecutului.

— Verișoară Melanie!

Melanie bolborosi ceva care nu se auzi.

— Verișoară Melanie, ești la dumneata acasă. Doisprezece Stejari au fost prefăcuți în cenușă. Trebuie să stai la noi.

La gândul suferințelor pe care le îndura Melanie, Scarlett își regăsi toată energia. Se luă din nou la harță cu prezentul, cu trebuința de a culca pe Melanie și copilul într-un pat bun, de a face pentru ei doi cele o mie de trebușoare necesare.

— Trebuie dusă pe brațe. Nu poate să umble.

Se auzi un zgomot de pași repezi și o siluetă neagră se profila pe scară. Pork coborî treptele în goană.

— Domnișoa'ă Sca'lett! Domnișoa'ă Sca'lett! strigă el.

Scarlett îl apucă de amândouă brațele. Pork, care făcea parte atât de organică din Tara, îi era tot atât de drag lui Scarlett ca și zidurile și coridoarele răcoroase. Îi simți lacrimile curgându-i pe mâini în timp ce o bătea ușurel pe spate murmurând:

— Ce bine că v-ați înto's! Ce bine...

Prissy izbucni în plâns și începu să bolborosească vorbe fără șir, printre care se auzea: "Po'k! Po'k! D'agul meu!" Atunci micul Wade, încurajat de slăbiciunea celor mari, începu să plângă:

— Lui Wade i-e sete!

În sfârșit, Scarlett luă comanda.

— Domnișoara Melanie e în căruță cu copilul ei. Pork, du-o sus cu multă grijă și culc-o în camera de musafiri care dă spre grădina din spate. Prissy, ia copilul, du-l pe Wade în casa și dă-i un pahar cu apă. Ce face mama, Pork? Spune-i că am nevoie de ea.

Galvanizat de tonul poruncitor al lui Scarlett, Pork se apropie de căruță și, după ce umblă câteva minute la loitre, dădu jos scândura din spate.

Melanie scoase un geamăt, în clipa în care Pork o săltă puțin ca s-o ridice de pe salteaua pe care petrecuse atâtea ceasuri. Apoi se trezi în brațele puternice ale negrului, cu capul așezat pe umărul lui, ca un copil. Prissy, ducând pruncul în brațe și trăgându-l pe Wade de mână, urcă scara cu ei și dispăru în holul întunecat.

Cu degetele ei însângerate, Scarlett căută înfrigurată mâna tatălui ei.

— S-au făcut bine, papa?

— Fetele sunt pe cale să se vindece.

Tăcerea reveni și un gând prea cumplit ca să fie tradus în cuvinte începu să încolțească în mintea lui Scarlett. Nu, nu putea să exprime acest gând, cuvintele n-ar fi putut trece peste buze. Totuși încercă, dar s-ar fi zis că gâtlejul i s-ar fi uscat deodată. Era oare asta înspăimântătoarea enigmă a tăcerii din Tara? Ca și când ar fi vrut să răspundă întrebării care o frământa, Gerald începu să vorbească.

— Maică-ta..., începu el și se opri.

— Da... mama...?

— Maică-ta a murit ieri.

Cu brațul tatălui ei sub al său, Scarlett traversă vestibulul larg care, cu tot întunericul, îi era la fel de cunoscut ca și propriile-i gânduri. Se feri de scaunele cu spătarul înalt, de rastelul gol pentru puști, de vechiul bufet ale cărui picioare în formă de labe cu gheare ieșeau primejdios în afară și, din instinct, se simți atrasă spre micul birou din spatele casei, unde Ellen își petrecea vremea făcând socoteli. Când va intra, maică-sa o să fie, fără îndoială, așezată în fața biroului. O să ridice capul, o să pună jos pana groasă de gâscă și o să-și părăsească scaunul spre a merge în întâmpinarea fiicei sale sleite de puteri, într-un foșnet de fuste discret parfumate. Ellen nu putea fi moartă, cu toate că papa nu încetase să repete ca un papagal care nu știe decât o singură frază:

— Ellen a murit ieri... a murit ieri... a murit ieri.

Era mirată că nu simte nici o emoție, că nu resimte nimic în afară de o oboseală care-i paraliza membrele ca niște lanțuri grele de fier și de un tremur care făcea să-i dărdăie genunchii. Se va gândi la maică-sa mai târziu. Pentru moment va trebui, cu orice preț, să gonească pe Ellen din minte, căci altfel va începe să se bâlbâie proteste ca Gerald, sau să scâncească monoton ca Wade.

Pork coborî scara în întuneric și li se alătură, apropiindu-se în grabă de Scarlett, asemenea unui animal înfrigurat care se dă pe lângă foc.

— Nu se poate avea puțină lumină? întrebă Scarlett. De ce e așa de întuneric în casă, Pork? Adu lumânări.

— Au luat toate lumână'ile, domnișoa'ă Sca'lett, toate afa'ă de una, de ca'e ne-am se'vit ca să ne luminăm puțin, și e și ea ap'oape sfă'șită. Mammy s-a se'vit de o bucățică de câ'pă muiată în g'ăsime de po'c ca să îng'ijească pe domnișoa'a Ca'een și pe domnișoa'a Suellen.

— Adu ce a rămas din lumânare, porunci Scarlett. Ad-o în biroul mamei. Da, în birou.

Pork trecu în sufragerie și Scarlett, înaintând pe băjbăite, intră în odaia mică scufundată în beznă și se lăsă pe canapea. Tatăl ei nu-i lăsase brațul. După presiunea mâinii lui rugătoare și încrezătoare, cum știu să fie mâinile ființelor foarte tinere sau foarte bătrâne, îi ghici disperarea.

"E un moșneag, un moșneag obosit", își zise ea din nou, mirându-se că acceptă lucrul cu atâta indiferență.

Pork intră cu un capăt de lumânare lipit pe o farfurie, și o lumină șovăielnică umplu odaia. Totul păru să renască la viață. Canapeaua veche și

ponosită pe care erau așezați, biroul înalt cu fotoliul lui Ellen frumos sculptat, șirurile de rafturi încă pline de hârtii purtând urme din frumoasa ei scriere, covorul uzat... totul era la loc, în afară de Ellen, Ellen cu parfumul ei ușor de lămâiță și dulcea privire a ochilor ei ușor migdalați. Scarlett resimți o durere surdă în inimă, ca și rând nervii ei, amorțiți sub o lovitură prea dureroasă, încercau încet-încet să-și revină. Nu trebuia pentru nimic în lume să-i lase să-și facă mendrele, avea toată viața în fața ei ca să sufere. Dar nu acum! Doamne, te rog, nu acum!

Se uită la Gerald, al cărui obraz odinioară roșu era livid și, pentru prima oară în viața ei, îl văzu nebărbierit, obrații lui, pe vremuri rumeni, acoperiți acum de peri albi. Pork așeză lumânarea într-un sfeșnic și se apropie de Scarlett. Avu impresia că, dacă ar fi fost un câine, ar fi venit să-și așeze botul pe genunchii ei și ar fi scheunat până ce ea l-ar fi mângâiat pe cap.

— Pork, câți negri ne-au rămas?

— Domnișoa'ă Sca'lett, blestemații de neg'ii au fugit, și câțiva au plecat cu yankeii și...

— Câți au mai rămas?

— Eu, domnișoa'ă Sca'lett, și Mammy. Ea le-a îng'ijit toată ziua pe micile domnișoa'e. Și e și Dilcey, care e acum lângă micile domnișoa'e. Suntem noi t'ei, domnișoa'ă Sca'lett.

"Noi trei!" – atunci când fuseseră o sută. Scarlett ridică cu greu capul, atât de tare o durea ceafa. Nu trebuia ca vocea să-i trădeze emoția. Dar, spre marea ei mirare, vorbi pe un ton atât de ușor, atât de firesc, ca și când n-ar fi avut de făcut decât un singur gest spre a vedea îndeplinindu-i porunca zece servitori.

— Pork, mor de foame. E ceva de mâncare?

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett. Au luat tot.

— Dar grădina?

— Au dat d'umul cailor înăunt'u.

— Nu mai sunt nici ignami?

Un fel de surâs amuzat se desenă pe buzele cărnoase ale negrului.

— Domnișoa'ă Sca'lett, nu uit de ignami, și zic că mai sunt. Belstemații ăștia de yankei n-au văzut în viața lor ignami și c'edeau că sunt 'ădăcini și...

— Luna o să răsară în curând. Ai să mergi să culegi și ai să ni-i coci.

Porumb nu e? Mazăre uscată? Pui?

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett. Nu. Puii pe care nu i-au mâncat, i-au luat pe șaua lor'.

"I-au mâncat", "I-au luat", – oare nu se vor termina fărădelegile lor? Nu le ajungea că dădeau foc și omorau? Trebuiau să lase să moară de foame femei, copii și negri fără apărare, într-o țară pe care o pustiiseră?

— Domnișoa'ă Sca'lett, sunt și me'e, pe care Mammy le-a îng'opat sub casă. Din asta am t'ăit până acum.

— Adu-le înainte de a te duce după ignami. Și pe urmă, Pork... eu... mă simt atât de slăbită, spune, mai e ceva vin în beci, măcar vin de mure?...

— Oh, domnișoa'ă Sca'lett, beciul e p'imul loc unde s-au dus.

Foamea, lipsa de somn, epuizarea, toate loviturile pe care le primise, contribuiau să-i producă dintr-o dată lui Scarlett o greață violentă. Instinctiv prinse marginea de lemn a canapelei, pe care erau sculptați trandafiri.

— Nu e vin, spuse ea cu o voce surdă, amintindu-și de nesfârșitele șiruri de sticle din pivniță.

Atunci, o altă amintire îi reveni.

— Pork, era niște whisky de porumb, pe care tata l-a îngropat într-un butoi de stejar sub bolta de struguri tămâioși.

Din nou umbra unui surâs luminează chipul negru, care luă expresia unei

afirmații respectuoase.

— Domnișoa'ă Sca'lett, da' ai o ține'e de minte! Nici eu n-am uitat butoiul. Numai că whisky-ul ăla nu e bun. E acolo de un an, și apoi whisky-ul nu e bun pent'u cucoane.

Ce proști sunt negrii! Nu sunt în stare să se gândească la nimic. Trebuie întotdeauna să le spui ce să facă, singuri nu-s în stare de nimic. Și când te gândești că yankeii vor să-i elibereze!

— Mă voi mulțumi cu el, și papa de asemenea. Hai, repede, Pork. Dezgroapă butoiul, adu-ne două pahare, mentă și zahăr și voi pregăti un sirop întăritor.

— Domnișoa'ă Sca'lett, spuse Pork pe un ton de imputare, nu mai e de mult zahă' la Ta'a. Și-apoi, caii lo' au mâncat toată menta, și ei au spa't toate paha'ele.

"Dacă Pork mai spuse o dată: Au mâncat, au spart, va fi peste puterile mele să mă stăpânesc", își zise Scarlett.

Apoi, cu voce tare, urmă:

— Hai repede, du-te și adu-ne whisky. O să-l bem așa cum e.

Dar când servitorul întoarse spatele, adăugă:

— Așteaptă, Pork. Mai sunt atâtea lucruri de făcut. Uite, am adus un cal și o vacă. Vaca trebuie mulsă. Iar calul, deshamă-l și adapă-l. Spune-i lui Mammy să aibă grijă de vacă. Spune-i s-o mulgă neapărat. Copilașul doamnei Melanie o să moară dacă nu i se dă nimic de mâncare și...

— Domnișoa'a Melly na'e... adică...

Pork se opri plin de delicatețe.

— Nu. Domnișoara Melanie n-are lapte.

Dumnezeule, ce conversație! Dacă mama ei ar fi auzit-o, cu siguranță ar fi leșinat.

— Păi, domnișoa'ă Sca'lett, atunci a' putea Dilcey să alăpteze copilul domnișoa'ei Melly. Dilcey a născut de cu'ând și a'e lapte de ajuns pent'u doi copii.

— Ai un alt copil, Pork?

Copii, copii și iar copii! De ce făcea Dumnezeu atâția? Dar nu-i făcea Dumnezeu, îi făceau proștii de oameni.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, un băiat voinic, neg'u de tot. El...

— Du-te și spune-i lui Dilcey să lase fetele. O să mă ocup eu de ele. Spune-i să aibă grijă de copilașul domnișoarei Melanie și să facă tot ce poate pentru ea. Mammy să mulgă vaca și să ducă bietul cal la grajd.

— Nu mai e g'ajd, domnișoa'ă Sca'lett. L-au dă'ămat și i-au dat foc.

— Încetează de a-mi tot povesti ce-au făcut. Înțelegi? Hai, Pork, du-te și adu whisky și ignami.

— Da', domnișoa'ă Sca'lett, n-am lumină ca să sap pământul.

— Nu poți să iei o torță?

— Nu mai sunt to'țe... ei...

— Fă ceva... orice. Dar scoate ignamii ăia, și repede. Hai, du-te!

Pork plecă și Scarlett rămase singură cu Gerald. Puse încet mâna pe genunchiul tatălui ei. Observă cât de mult slăbise, el care odinioară avea picioarele atât de musculoase din cauza călăritului. Trebuia neapărat să găsească un mijloc ca să-l scoată din apatie. În orice caz, nu-l putea întreba despre mama. Asta va veni mai târziu, când va avea putere.

— De ce n-au ars Tara?

Gerald o privi fix, ca și cum n-ar fi auzit ce-a spus, și trebui să repete întrebarea.

— De ce...? păru el să-și caute cuvintele. Pentru că și-au stabilit cartierul general aci.

— Yankeii...în casa noastră?

Avu impresia că zidurile pe care le iubea atâta fuseseră profanate. Această casă, sfințită fiindcă Ellen trăise în ea, și oamenii aceia... oamenii aceia locuind-o!

— Da, fata mea, s-au stabilit aci. Înainte de sosirea lor, am văzut arzând Doispezece Stejari, dincolo de râu. Dar cum domnișoara Honey și domnișoara India se refugiaseră la Macon cu câțiva negri, nu ne-am făcut prea mult sânge rău. Din nenorocire, noi nu puteam merge la Macon. Fetele erau atât de bolnave... Maică-ta... Nu puteam pleca. Negrii fugiseră... nu știu unde. Au furat căruțele și catârii. Mammy, Dilcey și Pork... n-au fugit. Fetele... maică-ta... nu puteau fi transportate.

— Oh... da, înțeleg...

Numai să nu-i vorbească de mama! Orice, numai asta nu. Putea chiar să-i povestească că generalul Sherman folosisese micul birou al lui Ellen, dar nu trebuia să-i vorbească de ea.

— Yankeii se îndreptau spre Jonesboro, ca să taie calea ferată. Au venit din vale, au suit drumul... mii și mii... și tunuri și cai... cu miile. I-am așteptat pe verandă.

"Oh, micuțul Gerald – erou!" își zise Scarlett cu inima plină de emoție. Gerald ieșind în întâmpinarea dușmanului, așteptându-l în capul scării la Tara, ca și când ar fi avut o armată întreagă în spatele lui.

— Mi-au spus să părăsesc casa, fiindcă vor să-i dea foc. Atunci le-am spus că vor trebui să-mi dea foc odată cu ea. Nu puteam pleca... fetele ... maică-ta erau...

— Și pe urmă?

Trebuia oare să revină întruna la Ellen?

— Le-am spus că aveam bolnavi... febră tifoidă... că dacă le mișcam din loc, mureau. Să pună foc la casă cu noi înăuntru, dar nimic nu mă va face să plec, să părăsesc Tara...

Ultima silabă se deșiră, și vocea i se stinse. Privi pereții cu un aer absent, și Scarlett înțelese. Prea mulți strămoși irlandezi se îngrămădeau în jurul lui Gerald, strămoși care preferaseră să lupte până la ultima suflare decât să lase casa în care trăiseră, în care iubiseră și în care văzuseră născându-li-se copiii.

— Le-am spus că dacă dădeau foc casei, vor arde în același timp trei femei muribunde. Dar nu vom pleca. Tânărul ofițer era... era un gentleman.

— Gentleman, un yankeu? Nu se poate, tată!

— Un gentleman. A întors calul, a plecat în galop și a revenit cu un căpitan, medic militar, care a examinat fetele și pe maică-ta.

— Ai lăsat un împruț de yankeu să intre în camera lor?

— Avea opiu. Noi n-aveam. Ți-a scăpat surorile. Suellen avea hemoragie. A făcut ce i-a stat în putință. Și când a spus că în casă erau... bolnavi... n-au mai ars casa. Un general a venit să se stabilească aci cu ofițerii lui... multă lume. Au ocupat toate odăile, în afară de cele ale bolnavilor. Și soldații...

Se opri din nou, ca și când ar fi fost prea obosit ca să continue. Bărbia lui, acoperită de o barbă de mai multe zile, îi căzu greoi pe piept. Apoi reîncepu să vorbească cu greutate:

— Au instalat bivuacuri în jurul casei, peste tot, pe ogoarele de bumbac, pe ogoarele de porumb. Câmpiile erau albastre din cauza uniformelor. În noaptea aceea au ars peste tot focuri de bivuac. Au dărâmat gardurile, le-au ars ca să-și gătească de mâncare, au ars și magaziiile, și grajdurile. Au tăiat vacile, porcii, puii... chiar și curcile.

"Faimoasele curci ale lui Gerald! Așadar, le-au luat și pe ele!"

— Au luat tot felul de lucruri, chiar și tablouri... mobile... veselă...

— Argintăria?

— Pork și Mammy au avut grijă de argintărie... au pus-o în fântână... dar nu-mi mai amintesc. De aici au plecat la luptă... de la Tara... făceau un zgomot... galopul cailor, oameni care veneau și se duceau. Și mai târziu, tunurile la Jonesboro... s-ar fi zis tunete... chiar și fetele putea să le audă, bolnave cum erau, și nu încetau să-mi ceară:

"Papa, fă să tacă tunetele!"

— Și... și mama? Știa că sunt yankei în casă?

— Ea... n-a știut nimic.

"Slavă Domnului!" se gândi Scarlett. "A fost cruțată de această încercare. N-a știut niciodată. Nu i-a auzit pe dușmani în camerele de jos, n-a auzit tunul la Jonesboro, n-a știut că pământul pe care-l iubea atâta era sub cizma yankeilor."

— N-am văzut prea mulți, căci ședeam tot timpul sus cu fetele și cu maică-ta. L-am văzut mai cu seamă pe tânărul medic. A fost drăguț, atât de drăguț, Scarlett! După ce îngrijea toată ziua de răniți, venea să se așeze la căpătâiul bolnavelor noastre. Ne-a lăsat chiar și puține medicamente. În clipa plecării, mi-a spus că fetele se vor face bine, dar că maică-ta... mi-a spus că era atât de plăpândă... prea plăpândă ca să reziste. Mi-a spus că-și sleise puterile...

În mijlocul tăcerii care urmă, Scarlett o văzu pe maică-sa cum trebuie să fi arătat în ultimele săptămâni ale vieții ei... sleită de muncă, îngrijind, trudind, lipsindu-se de somn și de hrană pentru ca ceilalți să poată mâca și dormi.

— Și atunci, au plecat. Da, au plecat...

Tăcu un lung răstimp și căută mână fiicei sale.

— Sunt bucuros că ai venit acasă, spuse el simplu.

Se auzi un fel de hârșăitură la intrarea din spatele casei. Obișnuit de patruzeci de ani să-și șteargă picioarele înaite de a intra, bietul Pork nu-și uita bunele obiceiuri. Intră, precedat de un puternic miros de alcool. În mână ținea două ploști, și mirosul tare de alcool intra înaintea lui.

— S-a vă'sat mult din el, domnișoa'ă Sca'lett. E foa'te g'eu să umpli o ploscă la gu'a unui butoi.

— N-are nici o importanță. Mulțumesc, Pork.

Luă una din ploști, udă toată și, cu nările fremătânde, respiră mirosul care-i făcea greață.

— Bea asta, tată.

Gerald ascultă ca un copil și începu să bea, cu înghițituri lungi, zgomotoase. Scarlett îi ceru lui Pork plosca cealaltă, plină cu apă, și o întinse lui Gerald, dar acesta scutură din cap.

La rândul ei duse plosca de whisky la buze. Gerald îi urmări gestul. Scarlett înțelese că era puțin surprins.

— Știu bine că doamnele nu beau alcool, spuse ea, dar astă-seară nu sunt o doamnă, papa, și mai am încă multă treabă.

Scoase un oftat și trase repede o dușcă. Simți o arsură în piept, apoi în stomac. Se înăbușea, lacrimile îi veneau în ochi. Scoase un nou oftat și reîncepu să bea.

— Katie Scarlett, spuse Gerald, destul!

Era prima oară de când venise că îl auzea vorbind pe un ton autoritar.

— Nu ești obișnuită cu alcoolul, o să te cherchelești.

— Să mă cherchelesc?

Râse cu un râs care-i păru îngrozitor.

— Să mă cherchelesc! Sper c-o să mă îmbăt. Aș vrea să mă îmbăt și să uit totul.

Continuă să bea. O căldură dulce i se răspândi în curând prin tot corpul,

făcând-o chiar să simtă mici înțepături în vârful degetelor. Ce bun era focul ăsta care se aprindea în ea, ce senzație delicioasă îi dădea! Părea că-i pătrunde chiar în inimă, închisă într-o carapace înghețată. Își recăpătă repede-repede toată puterea. În fața expresiei mirate și jenate a lui Gerald, Scarlett mângâie din nou genunchiul tatălui ei și se strădui să regăsească surâsul cochet pe care acesta îl iubea odinioară.

— Cum să mă cherchelesc, papa? Sunt fata ta. N-am moștenit oare capul cel mai solid din tot comitatul Clayton?

Un fel de zâmbet lumină chipul obosit al lui Gerald. Whisky-ul avusese efect și asupra lui. Scarlett îi dădu plosca îndărăt.

— Mai bea puțin, apoi o să ne suim sus și o să te bag în pat.

Se opri scurt. Exact în felul ăsta îi vorbea lui Wade... n-avea dreptul să se adreseze astfel tatălui ei. Dovedea lipsă de respect. Dar Gerald depindea în totul de voința ei.

— Da, o să te bag în pat, reluă Scarlett pe un ton glumeț. O să-ți mai dau să bei puțin... poate tot ce-a mai rămas în ploscă și o să adormi. Ai nevoie de somn, și Katie Scarlett e aci. Nu te ocupa de mine. Bea.

O ascultă, iar ea, trecând brațul pe sub brațul lui, îl ajută să se scoale.

— Pork...

Pork luă plosca cu o mână și celălalt braț al lui Gerald cu cealaltă. Scarlett apucă sfeșnicul, a cărui lumină pâlpâia, și toți trei, după ce traversară holul neluminat, începură să urce scara.

Camera în care Suellen și Carreen zăceau pe același pat, bolborosind și zvârcolindu-se, mirosea groaznic, din cauza cârpei răsucite în formă de fitil care constituia singura lumină a odăii. Când deschise ușa, Scarlett fu aproape să leșine, atât de greu era aerul din cameră, ale cărei ferestre, erau toate închise. Îi era greață nu numai din pricina oribilului miros de grăsime, ci și datorită tuturor mirosurilor de medicamente care pluteau în jurul bolnavelor. Degeaba declarau doctorii că nu trebuia niciodată reîmprospătat aerul într-o cameră de bolnav. Scarlett își zise că îi trebuie aer proaspăt, sau își va da sufletul. Deschise cele trei ferestre și îndată simți mireasma pământului și a frunzelor de stejar, dar puținul aer proaspăt nu putea împrăstia mirosurile puturoase care se adunaseră timp de săptămâni în camera închisă.

Slăbuțe și palide, Carreen și Suellen dormeau agitate. Se deșteptară dintr-o dată, deschiseră ochii mari, speriate, și începură să bolborosească vorbe fără șir. Erau amândouă întinse în patul mare cu baldachin, unde odinioară, în zile mai fericite, își povestiseră în șoaptă atâtea lucruri. Într-un colț al odăii era un pat gol, un pat îngust stil Empire, pe care Ellen îl adusese de la Savannah. În acest pat zăcuse Ellen.

Scarlett se așeză la căpătâiul surorilor ei și se uită la ele năucită. Whisky-ul luat pe stomacul gol, gol de prea multă vreme, începea să-i joace renghiuri. Ba surorile ei se îndepărtau, devenind mici de tot, și cuvintele lor fără șir ajungeau la ea ca o bâzâială de albine, ba creșteau vertiginos și se repezeau asupra ei cu o viteză de bolid. Era obosită, obosită de moarte. Ar fi vrut să se culce, oriunde, și să doarmă zile întregi.

De-ar putea numai să se întindă și să doarmă, apoi să se trezească la glasul lui Ellen care, scuturând-o ușor de braț, i-ar spune: "E târziu, Scarlett. Nu trebuie să fii atât de leneșă."

Dar asta nu se va mai întâmpla niciodată. De-ar fi Ellen aici, sau chiar cineva mai în vârstă ca ea, o ființă mai înțeleaptă și mai puțin obosită, pe care s-ar putea bizui. Cineva... genunchi pe care să-și poată pune capul, umeri pe care să-și rezeme povara.

Ușa se deschise și Dilcey intră, strângând copilașul Melaniei la piept, cu plosca de whisky în mână. La lumina fumegândă și nesigură a lumânării, i se păru lui Scarlett mai slabă ca pe vremuri, și pe chipul ei se citea distinct că avea sânge indian în vine. Umerii obrajilor erau mai ieșiți, nasul vulturesc mai arcuit și pielea arămie mai strălucitoare. Corsajul rochiei de stambă era descheiat și i se vedea pieptul mare, dezgolit. Lipit de pieptul ei, copilașul Melaniei își apăsa lacom buzele, ca un boboc de trandafir, pe sfârcul negru și, ca un pisoai vârat în blana caldă a mamei sale, sugea zgâriind cu degetele pielea dulce a sânelui.

Scarlett se ridică cu o mișcare nesigură și puse mâna pe brațul lui Dilcey.

— Ce bine că ai rămas, Dilcey.

— Cum aș fi putut să plec cu împruțitii ăia de neg'i, domnișoa'ă Sca'lett, când tatăl dumitale a avut bunătatea să ne cumpe'e, pe P'issy a mea și pe mine, și mama dumitale a fost așa de d'ăguță?

— Stai jos, Dilcey. Copilul sugă bine, nu-i așa? Cum se simte domnișoara Melanie?

— Cu copilu' nu-i nimic g'av, numai că i-e foame, da' am eu lapte destul pent'u un copil flămând. Și domnișoa'a Melanie se simte bine. N-o să moa'ă, domnișoa'ă Sca'lett. Nu t'ebuie să vă îng'ijo'ați. Am văzut destule ca ea, albe sau neg'e. E ta'e obosită și ne'voasă și i-a fost fică pent'u copil. Da' am liniștit-o și i-am dat puțin din ce 'ămăsese în ploscă, și a ado'mit.

Așadar, whisky-ul de porumb servise întregii familii. Scarlett se întrebă dacă n-ar fi trebuit să-i dea puțin și lui Wade ca să-i oprească sughițul... oh, și Melanie n-o să moară. Gândurile ei continuau să joace o horă îndrăcită. Și când Ashley va reveni... dacă va reveni vreodată... Nu, se va gândi la toate astea mai târziu. Trebuie să se gândească la atâtea lucruri mai târziu! Va avea de rezolvat atâtea probleme, de luat atâtea hotărâri. Deodată tresări. Un scârțâit căruia îi urmă un zgomot de scripete întrerupsese tăcerea nopții.

— E Mammy ca'e scoate apă pent'u micile domnișoa'e. Sunt g'eu de îmbăiat, o lămuri Dilcey, așezând plosca pe masă între un pahar și sticlutele cu doctorii.

Scarlett izbucni deodată în râs. Trebuia să aibă într-adevăr nervii foarte zdruncinați, ca să se sperie de scârțâitul fântânii, un zgomot cu care era obișnuită din fragedă copilărie. Cu fața nemișcată și demnă, Dilcey o privi cum râdea, dar Scarlett avu impresia că negresa o înțelegea. Se rezemă de scaun. Numai de-ar putea să-și scoată corsetul, să-și desfacă gulerul ăsta care o înăbușea, să-și scoată pantofii plini de nisip și pietriș care-i făcuseră bășici la picioare.

La fiecare nou scârțâit al scripetelui, lanțul se-nfășura mai mult și aducea găleata mai aproape de gura puțului. Mammy nu va întârzia să urce... Mammy a lui Ellen, Mammy a ei. Scarlett tăcea, cu mintea goală. Copilașul sâtu scâncea ușor fiindcă pierduse sfârcul. Dilcey călăuzi gura copilului spre sfârc, în timp ce Scarlett asculta în curte pasul încet și târșâit al lui Mammy. Cât de calmă era noaptea! Cel mai mic zgomot răsuna ca un uruit.

Mammy se apropie de ușă și culoarul întunecos păru că se cutremură sub greutatea ei. Și deodată Mammy intră, Mammy cu umerii trași de două găleți pline de apă, cu fața atât de bună, întunecată de tristețea de neînțeles întipărită pe chipurile maimuțelor.

La vederea lui Scarlett, ochii i se luminară și dinții îi străluciră. Lăsă jos gălețile. Scarlett se repezi spre ea și-și lipi capul de pieptul ei mare și moale, pe care se așezaseră atâtea capete albe și negre. "În sfârșit", gândi Scarlett, "iată cineva pe care voi putea să mă bizui, o ființă care-mi va aduce aminte de viața de altădată."

Dar primele cuvinte ale lui Mammy îi spulberară iluziile.

— Copilașul lui Mammy a venit acasă! Oh, domnișoa'ă Sca'lett, acum că doamna Ellen e în mo'mânt, ce-o să ne facem? Oh, domnișoa'ă Sca'lett, aș v'ea să fiu lângă doamna Ellen! Nu pot să fac nimic fă'ă doamna Ellen. Nu ne-a mai 'ămas nimic decât mize'ia și necazu'ile. Numai pove'i g'ele, d'aga mea, numai pove'i g'ele!

Stând nemișcată, cu capul lipit de pieptul lui Mammy, două cuvinte izbiră auzul lui Scarlett: "poveri grele". Erau cuvintele pe care le avusese mereu în cap în cursul după-amiezii, care reveniseră cu atâta stăruință încât crezuse că o să înnebunească. Acum își aduse aminte și de restul cântecului, și simți că inima i se rupe:

*Mai purtăm povara doar câteva zile!
Dar puțin ne pasă, nu-i nicicând ușoară!
Mai avem din umblet doar câteva zile.*

"Nu-i nicicând ușoară", – cuvintele se potriveau atât de bine cu situația ei. Va trebui deci să se încovoieze întotdeauna sub povară. Revenirea la Tara nu însemna un răgaz binefăcător, ci doar poveri mai grele? Se desfăcu din îmbrățișarea lui Mammy și, cu amândouă mâinile, prinse să mângâie chipul negru.

Mammy luă în mâinile ei mânuțele însângerate, pline de bășici ale lui Scarlett, și le privi îngrozită:

— Domnișoa'ă Sca'lett, nu ți-am spus de a sută de o'i că se vede dacă o doamnă e doamnă numai p'ivindu-i mâinile... și apoi, uite că și fața ți-e pâ'lită de soa'e!

Biata Mammy! Războiul și moartea trecuseră degeaba peste ea, căci nu înceta să se gândească la asemenea nimicuri. O clipă încă, și va spune că fetele cu bătăături la mâini și cu pistrui pe obraji nu reușeau să se mărite, dar Scarlett i-o luă înainte.

— Mammy, aș vrea să-mi vorbești de mama. E peste puterile mele să-l mai aud pe papa vorbind despre ea.

Cu ochii deodată plini de lacrimi, Mammy se aplecă și apucă cele două căldări. Fără un cuvânt, le duse la picioarele patului apoi, dând cearceaful la o parte, ridică în sus cămășile de noapte ale lui Carreen și Suellen. La lumina slabă a lumânării, Scarlett văzu că micuța Carreen avea o cămașă curată dar zdrențuită, iar Suellen era învelită într-un vechi capot cafeniu, garnisit cu fâșii de dantelă. Mammy plângea încet, trecând cu buretele peste cele două trupuri descărnate, folosind un șorț vechi în loc de șervet.

— Domnișoa'ă Sca'lett, Slatte'y-ii, golani ai buni de nimic, albi ai neisp'ăviți, ei, Slatte'y-ii au omo'ât-o pe domnișoa'a Ellen. I-am spus de o sută de o'i că n-avea 'ost să-și facă sânge 'ău pent'u ei. Da' domnișoa'a Ellen e'a așa de îndă'ătnică în felul ei și avea inima așa de bună, că nu voia să înțeleagă că oamenii ai, nu me'itau să se ocupe de ei.

— Cine, Slatte'y-ii? întrebă Scarlett intrigată. Dar ce s-a întâmplat?

— P'insese'ă boala, zise Mammy tot ștergând cele două fete dezgolite, care erau pline de apă și udau cearceaful. Emmie, fata bă'tănei doamne Slatte'y, a venit aici în g'abă după domnișoa'a Ellen, cum făcea întotdeauna când avea v'un necaz. Nu putea s-o îng'ijească singu'ă? Mai ales că domnișoa'a Ellen avea mai multă t'eabă decât putea să facă. Și nu e'a p'ea sănătoasă nici ea. Domnișoa'a Ellen nu se simțea bine de multă v'eme. Nu aveam ma'e luc'u de mâncat pe aici, cu toți oamenii ăștia de la intendență ca'e ne luau totul. Și domnișoa'a Ellen, știi că mânca ca o păsă'ică. I-am spus de o mie de o'i să lase-n pace pe golani, da' nu ținea seama de ce spuneam. Ei, și când Emmie a început să se înzd'ăvenească, cade bolnavă domnișoa'a Ca'een. Da, domnișoa'ă

Sca'lett, musca de tifoidă suise d'umul până aci și înțepase pe domnișoa'a Ca'een. Și-apoi a venit 'ândul domnișoa'ei Suellen. Și domnișoa'a Ellen a început să le îng'ijească pe amândouă. Cu 'ăzboiul ăsta și cu yankeii de pa'tea ailaltă a 'ăului, și cu noi ca'e nu știam ce-o să se pet'eacă, și cu luc'ăto'ii de pe câmp ca'e fugeau în fieca'e noapte, ' am c'ezut că o să înnebunesc. Da' domnișoa'a Ellen, 'ămânea liniștită și blândă. Doa' că-și făcea multe g'iji fiindcă domnișoa'ele mici n-aveau nici docto'ii nici nimic. Înt'-o sea'ă, după ce t'ecusem de mai mult de zece o'i cu bu'etele peste domnișoa'ele mici, mi-a spus: "Mammy, dacă aș putea să-mi vând sufletul, mi l-aș vinde pent'u puțină gheață ca s-o pun pe capul fetițelo' mele." Nu voia să lase să int'e aici nici pe domnu' Ge'ald, nici pe 'osa, nici pe Teena, pe nimeni în afa'ă de mine, pent'u că eu avusesem tifoidă. Și pe u'mă a luat-o și ea, domnișoa'ă Sca'lett, și am văzut îndată că nu e'a nimic de făcut.

Mammy se ridică și, apucând un colț al șorțului, își șterse ochii înlăcrimați.

— A me's 'epede, domnișoa'ă Sca'lett, și chia' d'ăguțul de docto' yankeu n-a putut să facă nimic pent'u ea. Nu mai 'ecunoștea pe nimeni. O chemam și îi vo'beam, da' nu o mai 'ecunoștea pe Mammy.

— A spus... a spus numele meu... m-a chemat?

— Nu, d'aga mea. Ea c'edea că e încă fetiță mică la Savannah. N-a chemat pe nimeni.

Dilcey se mișcă și-și puse copilul adormit pe genunchi.

— Ba da, domnișoa'ă Sca'lett, a chemat pe cineva.

— Ține-ți gu'a, neg'esă indiană! strigă Mammy amenințătoare, întorcându-se spre Dilcey.

— Taci, Mammy. Pe cine a chemat, Dilcey? Pe papa?

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett, nu pe domnu' Ge'ald. E'a în sea'a când a'dea bumbacul...

— Nu mai e bumbac?... Hai, spune repede.

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett. A a's tot. Soldații au scos balotu'ile din șop'on și le-au 'ostogolit în cu'te și au zis: "O să fie cel mai ma'e foc de bucu'ie din Geo'gia!"

Trei recolte de bumbac... o sută cincizeci de mii de dolari în flăcări!

— Și focul lumina ca și când a' fi fost ziuă... și ne e'a o f'ică g'ozavă să nu a'ză și casa, și e'a așa lumină aici în odaie, că ai fi putut aduna de pe jos un ac. Și când focul a luminat fe'east'a, s-a' fi zis că a t'ezit-o pe domnișoa'a Ellen. S-a așezat pe pat și a st'igat de mai multe o'i, ta'e: "Philippe! Philippe!" N-am auzit niciodată de numele ăsta, da' e'a numele cuiva pe ca'e-l st'iga.

Mammy părea împietrită și n-o slăbea pe Dilcey din ochi, dar Scarlett stătea cu capul în mâini și se gândea. Philippe... cine era? Ce-a fost oare omul acesta pentru mama ei, ca să-l cheme pe patul de moarte?

Lungul drum de la Atlanta la Tara se sfârșise, se sfârșise într-o fundătură, când ar fi trebuit să se termine în brațele lui Ellen. Niciodată Scarlett nu va putea să mai doarmă ca un copil, simțindu-se în siguranță sub acoperișul tatălui ei, învăluită în dragostea ocrotitoare a mamei ca într-o plapumă de puf.

Pentru ea nu mai exista siguranță, nu mai exista port în care să se adăpostească. Degeaba se zbătea și se sucea în fel și chip, nimic n-o va ajuta să iasă din impasul în care ajunsese. Nu era nimeni căruia să-i poată încredința povara. Tatăl ei era un moșneag buimăcit, surorile ei bolnave, Melanie slabă și plăpândă, iar negrii o priveau cu o copilărească încredere, agățându-se de ea, zicându-și că scăparea va veni de la fiica lui Ellen, așa cum

venise întotdeauna de la Ellen.

Pe fereastră vedea Tara luminată de palidul reflex al lunii care răsărea. Negrii fugiseră, ogoarele se-ntindeau pustiite, hambarele fuseseră arse. Tara zăcea sub ochii ei ca un corp însângerat, ca propriul ei corp care sângera picătură cu picătură. Asta o aștepta la sfârșitul drumului – un bătrân neputincios, boală, guri flămânde, mâini neajutorate agățându-se de ea. La sfârșitul acestui drum nu era nimic, nimic decât Scarlett O'Hara Hamilton, o femeie de nouăsprezece ani, văduvă cu un copil.

Ce să facă? Mătușa Pitty și familia Burr din Macon o vor putea lua pe Melanie și copilul ei. Dacă fetele se însănătoșeau, va trebui, de voie de nevoie, ca rudele lui Ellen să le adăpostească. Cât despre ea și Gerald, vor putea cere ajutor unchiului James și unchiului Andrew.

Privi trupurile slăbuțe care se agitau sub cearceaful udat de apa cu care fuseseră spălate. N-o iubea pe Suellen. Își dădu seama da asta, deodată, clar de tot. N-o iubise niciodată. Prea mult n-o iubea nici pe Carreen... Îi era cu neputință să iubească niște ființe atât de slabe. Dar erau de același sânge cu ea, făceau parte din Tara. Nu putea să le lase să-și petreacă restul vieții în casele unor mătuși, ca niște rude sărace. O fată O'Hara să trăiască din umilințe și din milă? Oh, nu, niciodată!

Nu exista nici o ieșire din fundătură? Mintea ei obosită raționa atât de încet! Duse mâna la cap cu un gest ostent, de parcă brațele ei ar fi avut de despicat apă și nu aer. Luă plosca și se uită înăuntru. Rămăsese puțin whisky pe fund, dar n-ar fi știut să spună exact cât, căci era prea întuneric. Constată cu surprindere că acum mirosul acela iute nu-i mai irita nările. Bău încet, dar de astă-dată nu resimți nici o arsură, ci numai o impresie de căldură moleșitoare.

Așeză plosca goală pe masă și își plimbă privirea în jur. Era un coșmar ceea ce vedea, camera întunecoasă și plină de fum, fetele întinse pe pat, Mammy grasă și diformă, Dilcey, bronz nemișcat, cu un boț de carne trandafirie lipit de pieptul arămiu, un coșmar la sfârșitul căruia se va trezi și va simți aroma costiței prăjindu-se în bucătărie, va auzi râsetele negrilor și scârțâitul căruțelor în drum spre ogoare, va simți pe Ellen scuturând-o ușor ca s-o trezească.

Și deodată își dădu seama că se afla în propria-i cameră, culcată pe patul ei. Lumina lunii lupta fără putere împotriva întunericului, și Mammy și Dilcey o dezbrăcau. Balenele corsetului n-o mai chinuiau, și putea acum să-și umfle plămânii după plac și să respire adânc. Simți cum erau trași binișor ciorapii și auzi pe Mammy șoptindu-i cuvinte mângâietoare, spălându-i picioarele pline de bășici. Ce răcoritoare era apa, ce bine era să stai întinsă ca un copil pe o saltea moale. Scoase un oftat, trupul i se destinse și; după un timp care poate să fi fost un an sau o secundă, se regăsi singură în odaia care-i păru mai luminată, căci razele lunii ajungeau acum până la patul ei.

Nu știa că e beată, beată de oboseală și de whisky. Știa numai că-și părăsise corpul și că plutea undeva, într-o lume unde durerea și oboseala erau necunoscute. Mintea ei vedea totul cu o claritate supraomenească.

Privea lucrurile dintr-un punct de vedere nou, căci părăsise în urma ei, pe lungul drum spre Tara, ceea ce făcea încă din ea un copil. Nu mai era o argilă moale, în care fiecare eveniment își lăsa urma. În seara asta fusese ultima oară când se lăsase cocoloșită ca o fetiță mică. De acum înainte era femeie, tinerețea o părăsise.

Nu, nu trebuia, nu voia să ceară ajutor rudelor lui Gerard sau rudelor lui Ellen. Un O'Hara nu cere de pomană. Un O'Hara iese singur din încurcătură. Îi fusese hărăzită o grea povară, dar poverile erau destinate unor umeri destul de puternici ca să le poarte. Nu păru nici un pic surprinsă înțelegând că

umerii ei erau de ajuns de puternici spre a purta orice povară, acum că primise lovitura cea mai grea pe care o putea primi vreodată. Nu trebuia să părăsească Tara; aparținea brazdelor roșii mult mai mult decât ar putea să-i aparțină ele vreodată; era adânc înfiptă, ca o rădăcină de bumbac, în acest pământ de culoarea sângelui, și își trăgea viața din el la fel ca bumbacul. Va rămâne la Tara, o va face să trăiască cum va putea, și va trebui să facă să trăiască, și pe tatăl și pe surorile ei, pe Melanie și copilul lui Ahley și pe negri. Măine... oh, mâine! Măine își va pune jugul la gât. Măine vor fi atâtea lucruri de făcut: să meargă la Doisprezece Stejari și la Macintosh-i spre a vedea dacă n-a rămas nimic în grădinile pustiite, să meargă înspre râu, la bălți, ca să vadă dacă nu puteau găsi porcii și găinile rătăcite, să meargă la Jonesboro și la Lovejoy cu bijuteriile lui Ellen... nu se poate să nu fi rămas cineva care să-i vândă ceva provizii. Măine... mâine... mintea ei gândea din ce în ce mai încet, ca o pendulă gata să se oprească, dar claritatea viziunii stăruia.

Deodată poveștile de familie, pe care le auzise de atâtea ori din cea mai fragedă copilărie, poveștile acelea care o plectiseau și pe care le ascultase fără să le înțeleagă prea bine, deveniră limpezi ca cristalul. Gerald, fără un ban, înălțase Tara. Ellen triumfase asupra unei suferințe misterioase. Bunicul Robillard, supraviețuind naufragiului lui Napoleon, își refăcuse averea pe coasta mănoasei a Georgiei. Străbunicul Prudhomme își făurise un mic regat în plină junglă a insulei Haiti și, după ce-l pierduse, trăise destulă vreme spre a-și vedea numele cinstit la Savannah. Mai erau și cei ce luptaseră pentru o Irlandă liberă în rândurile voluntarilor irlandezi și fuseseră spânzurați, și toți O'Hara care muriseră în bătălia de la Boyne, luptând până la sfârșit pentru a apăra ceea ce era al lor.

Toți înduraseră încercări care ar fi zdrobit pe cei mai mulți dintre oameni, dar nu se lăsaseră zdrobiți. Nu fuseseră distruși de imperiile ce se prăbușeau, nici de revoltele sclavilor, nici de războaie sau de revoluții. Destinul potrivit le frânsese poate grumazul, dar nu le frânsese niciodată inima. Nu se văicăriseră, luptaseră. Și muriseră luptând. Fantomele tuturor acestor oameni al căror sânge curgea în vinele ei păreau că se mișcă liniștite în mijlocul odăii scaldate în lumina lunii. Și Scarlett nu se simțea deloc surprinsă să-i vadă, pe acești oameni de-un sânge cu ea care înfruntaseră destinul cel mai potrivit. Tara era destinul ei, era lupta vieții ei, și trebuia să biruiască.

Aproape adormită, se întoarce pe o parte. Încet-încet, se pierdea în neființă. Erau oare cu adevărat acolo fantomele, șoptindu-i la ureche cuvinte de încurajare, sau nu era decât un vis?

"Fie că sunteți cu adevărat aici sau nu", murmură ea adormind, "noapte bună și... vă mulțumesc."

Capitolul XXV

A doua zi dimineață trupul lui Scarlett era atât de înțepenit și o durea atât de tare din cauza călătoriei îndelungate în căruța hodorogită, încât fiecare mișcare era un chin. Obrajii îi erau arși de soare, iar palmele mâinilor carne vie. Avea limba cleioasă și gâtulejul uscat și, cu cât bea mai multă apă, cu atât își potolea mai puțin setea. Își simțea capul umflat, și chiar numai faptul că-și mișca ochii o făcea să tresară de durere. Simțea o greutate pe care n-o mai simțise de pe timpul când era însărcinată, și nu putea să sufere mirosul mâncării de ignami care fusese servită la micul dejun. Gerald ar fi putut să-i spună că erau urmările normale ale unui prim exces de whisky, dar Gerald nu observa nimic. Nu mai era decât un moșneag cu părul alb, așezat în capul mesei. Cu ochii stinși privea întruna spre ușă, întinzând ușor gâtul, ca și când

ar fi vrut să surprindă foșnetul rochiei lui Ellen sau parfumul slab de lămâiță.

Când Scarlett se așeză, el murmură:

— O vom aștepta pe doamna O'Hara. E în întârziere.

Scarlett tresări, ridicându-și capul îndurerat. Nu putea să-și creadă urechilor, dar privirea ei o întâlnește pe a lui Mammy, care ședea în picioare în spatele scaunului lui Gerald. Se ridică stângace și, cu mâna la gât, își examinează tatăl luminat de razele dimineții. El îi aruncă o scurtă privire și Scarlett văzu că mâinile îi tremurau iar capul i se bătea puțin.

Până atunci nu înțelesese cât de mult nădăjduse ea că Gerald o să preia conducerea, că o să-i spună ce trebuie să facă, și acum... Ieri seară i se păruse aproape neschimbat. Firește, toată lăudăroșenia și vitalitatea de odinioară dispăruseră complet, dar în orice caz fusese în stare să povestească coerent ce se întâmplase. Acum însă... acum nu-și mai amintea nici măcar că Ellen murise. Sosirea yankeilor și moartea soției sale îi dăduseră o lovitură de pe urma căreia nu-și revenise. Scarlett vru să spună ceva, dar Mammy clătină din cap și-și șterse cu colțul șorțului ochii înroșiți.

"Și-o fi pierdut oare tata mințile?" își zise Scarlett și simți cum îi plesnește capul din cauza acestei noi dureri. "Nu, nu, e doar deprimat. Asta-i tot. E ca și când ar fi bolnav. O să-și revină. Trebuie. Ce-aș face altfel?... Mai bine să nu mă gândesc. Pentru moment nu vreau să mă gândesc nici la el, nici la mama, nici la toate lucrurile astea oribile. Nu, o să aștept. Sunt prea multe alte lucruri la care să mă gândesc – lucruri care nu se pot rezolva fără mine."

Părăsi sufrageria fără să mănânce nimic și trecu pe veranda din spatele casei, unde îl găsi pe Pork. Cu picioarele goale, îmbrăcat cu cea mai frumoasă livrea a sa în zdrențe, era așezat pe scări și spărga alune. Lui Scarlett îi vâjâiau urechile și tot capul o durea. Soarele o orbea, îi rănea ochii. O costa un mare efort numai să-și țină capul drept. Începu să-i vorbească cât de laconic posibil, ocolind formulele obișnuite de politețe, a căror întrebuintare față de negri îi fusese întotdeauna recomandată cu stăruință de Ellen.

Puse întrebări pe un ton atât de brusc, dădu ordine cu o voce atât de poruncitoare, încât Pork ridică din sprâncene și o privi ca și cum ar fi fost vorba de o glumă. Niciodată Ellen nu vorbise atât de răstit cu oamenii, nici măcar când îi surprindea furând pui sau pepeni. Scarlett continuă să ceară o mulțime de informații despre grădini, despre animale, și ochii ei verzi aveau o strălucire dură pe care Pork nu i-o văzuse niciodată înainte.

— Da, domnișoa'ă, calu' a mu'it acolo unde-l legasem. A mu'it cu nasu' în călda'ea cu apă pe ca'e a 'ăstu'nat-o. Nu, domnișoa'ă, vaca n-a mu'it. Nu știați? A fătat un vițel astă-noapte. D-aia mugea așa ta'e.

— Grozavă moașă o să fie Prissy a voastră, observă Scarlett pe un ton caustic. Zicea că vaca mugea fiindcă avea prea mult lapte.

— Știți, domnișoa'ă, P'issy n-a'e de gând să fie moașă pent'u vaci, declară Pork cu tact. Și-apoi, nu face să vă supă'ați pent'u asta, dacă e vițel înseamnă că vaca o să aibă lapte pent'u domnișoa'ele mici, așa cum a spus docto'u' yankeu că le t'ebuie.

— Bine. Hai, zi mai departe. Au rămas ceva vite?

— Nu, domnișoa'ă, n-a 'ămas nimic, afa'ă de o sc'oafă băt'ână și de pu'cei. Când au venit yankeii, am dus po'cii în baltă, da' numai Dumnezeu știe cum o să-i găsim. E ta'e 'ea sc'oafa ăsta.

— Bine, vom sfârși prin a pune mâna pe ea. Prissy și cu tine puteți să mergeți îndată s-o căutați.

Pork se arătă totodată mirat și indignat.

— Păi, domnișoa'ă Sca'lett, asta-i t'eabă de muncito' la câmp. Eu am se'vit întotdeauna în casă.

Ochii lui Scarlett scăpărară.

— O să-mi prindeți scroafa amândoi... sau dacă nu, să plecați de-aici, cum au făcut negrii de la câmp.

Ochii lui Pork se umplură de lacrimi. Oh, dacă domnișoara Ellen ar mai trăi! Ea înțelegea atât de bine toate aceste mici rafinamente și-și dădea perfect seama de prăpastia care exista între atribuțiile unui muncitor agricol și ale unui servitor.

— Să plec, domnișoa'ă Sca'lett! Da' unde să mă duc, domnișoa'ă Sca'lett?

— Nu știi și nici nu-mi pasă. Dar toți cei care nu vor să lucreze aici la Tara pot să plece să se alăture yankeilor. Poți spune asta și celorlalți.

— Da, domnișoa'ă.

— Acum, Pork, ce-i cu bumbacul și cu porumbul?

— Po'umbu'! Doamne Dumnezeule, domnișoa'ă Sca'lett, au dat d'umul cailor în po'umb și au luat apoi ce nu mâncase'ă sau nu st'icase'ă caii. Și au t'ecut cu tunu'ile și cu fu'goanele p'în lanu'ile de bumbac până ce n-a mai 'ămas nimic, afa'ă de bucățica aia d'insp'e 'ău pe ca'e n-au văzut-o. Da' știți, nu p'ea e ma'e luc'u cu bumbacu' ca'e c'ește acolo, fiindcă n-am scos de acolo niciodată mai mult de t'ei balotu'i.

Trei baloturi! Scarlett se gândi la zecile de baloturi care se recoltau la Tara în fiecare an și durerea ei de cap deveni mai puternică. Trei baloturi! Nici măcar cât recoltau nenorociții de Slaterry-i.

În sfârșit, culmea ghinionului era și chestiunea impozitelor. Guvernul confederat primea bumbac în loc de bani, dar trei baloturi nu vor ajunge niciodată să plătească impozitele. De altfel, nu mai avea mare importanță, fiindcă toți lucrătorii plecaseră și nu mai rămăsese nimeni care să iasă la cules.

"Mă voi gândi la asta mai târziu", își zise Scarlett. "La urma urmei, impozitele nu privesc pe femei. Papa ar trebui să se ocupe de treaba asta, dar papa... nu, nu vreau să mă gândesc la el în clipa asta. În privința impozitelor, confederația să-și pună pofta-n cui. Ceea ce ne trebuie acum, e să găsim de mâncare."

— Pork, s-a dus vreunul din voi la Doisprezece Stejari, sau la Macintosh-i ca să vadă dacă n-a mai rămas ceva prin grădini?

— Nu, domnișoa'ă. Noi n-am pă'ăsit Ta'a. Yankeii a' fi putut să ne p'indă.

— Am s-o trimit pe Dilcey până la Macintosh-i. Va găsi poate ceva. Eu am să mă duc la Doisprezece Stejari.

— Cu cine, copilul meu?

— Singură. Mammy trebuie să stea cu fetele, și domnul Gerald nu poate...

Pork încercă să protesteze cu înverșunare – puteau să fie yankei sau negri fugari la Doisprezece Stejar; nu trebuia să meargă singură – ceea ce o înfurie pe Scarlett.

— Destul, Pork. Spune-i lui Dilcey să plece imediat. Iar tu și cu Prissy veți încerca să găsiți scroafa și purceii, conchise ea și îi întoarse spatele.

Pălăria veche, ponosită dar curată, de care se folosea Mammy ca să se apere de soare, era agățată de un cui pe verandă. Scarlett o puse în cap și-și aminti, ca și cum amintirea ar fi aparținut unei alte lumi, de pălăria cu pene verzi pe care Rhett i-o adusese de la Paris. Luă un coș mare pentru provizii și începu să coboare scările verandei. La fiecare pas simțea un fel de zguduire în cap și sfârși prin a avea impresia că șira spinării îi va străpunge țeasta și va ieși pe acolo.

Drumul care ducea la râu se întindea – roșu, sub un soare dogoritor, tăind în două lanurile devastate de bumbac. Nu era nici un arbore care s-o ocrotească cu umbra lui și soarele trecea prin pălăria lui Mammy ca și când ar fi fost de muselină și nu de pânză groasă și câptușită. Praful îi intra pe nas și-i

usca gâtul. Gropi adânci, adevărate șanțuri, brăzdau drumul acolo pe unde trecuseră caii trăgând după ei piese grele de artilerie și, de fiecare parte a șoselei, roțile tunurilor adânciseră șanțurile roșii. Infanteriștii și cavaleriștii, izgoniți de artilerie de pe drumul îngust, rupseseră și zdrobiseră tulpinile de bumbac, își croiseră drum prin tufișurile verzi pe care le sfâșiaseră sau le făcuseră una cu pământul. Ici-colo, pe drum ori pe ogoare, se zăreau hamuri, bidoane turtite de potcoavele cailor și de roțile chesoanelor, nasturi, chipie albastre, ciorapi găuriți, zdrențe năclăite de sânge, tot cortegiul de resturi pe care o armată în marș le lasă în urma ei.

Scarlett trecu prin fața pâlcului de cedri și a zidului de cărămizi care înconjura cimitirul familiei. Se strădui să nu se gândească la ultimul mormânt, de curând săpat lângă cele trei mici mușuroaie sub care odihneau frații ei. Oh, Ellen! Coborî colina prăfoasă târând picioarele, trecu prin fața grămezii de cenușă și a hornului pătrat, singurele rămășițe ale locuinței Slaterry-lor și regretă cu cruzime că tot neamul nu pierise în flăcări. Fără Slaterry-i... fără murdara aia mică de Emmie căreia administratorul de la Tara îi făcuse un copil... Ellen n-ar fi moartă.

O pietricică îi răni piciorul acoperit de bășici. Scoase un geamăt. Cum se făcea oare că ea, Scarlett O'Hara, cea mai frumoasă fată din comitat, mândria Tarei, ferită de toate relele, umbla aproape în picioarele goale pe acest drum pietros? Piciorușele ei erau făcute să danseze, nu să șchioapete! Pantofiorii ei erau făcuți ca să se arate obraznici de sub o rochie strălucitoare, nu să calce pe praf și pietricele ascuțite. Născută să fie răsfățată și servită, iat-o acum bolnavă, în zdrențe, mânată de foame, ducându-se să scotocească prin grădinile vecinilor pentru a găsi ceva de mâncare.

La poalele colinei curgea râul. Ce umbră binefăcătoare răspândeau copacii liniștiți, care-și împleteau crengile pe deasupra apei! Se așeză pe malul jos și, scoțându-și pantofii și ciorapii plini de găuri, își răcori picioarele înfierbântate în apa răcoroasă. Ar fi atât de bine să scape de grijile Tarei și să șadă aici toată ziua, unde singur foșnetul frunzelor și murmurul apei line tulburau liniștea. Dar, călcându-și pe inimă, își trase iar ciorapii și pantofii și o porni pe malul acoperit de mușchi, pe sub umbra copacilor. Yankeii arseseră puntea, dar la vreo sută de pași mai jos, acolo unde râul se strâmta, cunoștea un trunchi de copac care lega cele două maluri. Pășii pe ei cu grijă, iar după ce trecu râul, începu să urce drumul care ducea la Doisprezece Stejari.

Cei doisprezece stejari, care dăduseră numele plantației, se înălțau acolo, la fel ca pe vremea indienilor, dar focul le pârlise frunzele și le pârlolisă ramurile. Formau un cerc în mijlocul căruia se înălțau ruinele casei lui John Wilkes, ruinele carbonizate ale mândrului conac care încoronase odinioară dealul cu coloanele lui albe. O groapă adâncă unde fusese pivnița, temelii de piatră înnegrite și două hornuri impozante indicau locul unde se înălțase casa. O coloană lungă pe jumătate arsă se abătuse de-a curmezișul peluzei, strivind sub greutatea ei tufe de iasomie.

Scarlett se așeză pe această coloană, prea întristată de tot ce vedea spre a merge mai departe. Pustiirea aceasta îi făcea mai rău decât tot ce suferise vreodată. Tot ce constituia mândria Wilkes-ilor zăcea în praf, la picioarele ei. Era sfârșitul acestei case prietenoase și distinse, unde visase zadarnic că va domni într-o zi ca stăpână. Aici dansase, cinase, flirtase, urmărise geloasă și îngrijorată cum Melanie îi surâdea lui Ashley; tot aici, în umbra răcoroasă a unei bolți, Charles Hamilton, beat de dragoste, îi luase mâna când îi spusese că accepta să-l ia în căsătorie.

"Oh, Ashley", se gândi ea, "sper că ești mort. N-aș avea niciodată puterea să îndur ca tu să vezi toate astea!"

Aici își adusesese Ashley mireasa, dar fiul său și fiul fiului său nu-și vor

mai aduce aici niciodată soțiile. Nu se vor mai celebra niciodată nunți, nu vor mai fi niciodată nașteri sub acest acoperiș pe care-l iubise atâtea. Casa murise, și pentru Scarlett era ca și când toți Wilkes-ii își găsiseră și ei moartea în mijlocul cenușei.

"Nu vreau să mă gândesc la asta acum. N-aș rezista. Mă voi gândi mai târziu", spuse ea tare, întorcându-și ochii.

Ocoli cu greu ruinele, trecu prin fața tufelor de trandafiri cărora fetele Wilkes le dăduseră atâtea îngrijiri, traversă curtea și-și croi drum printre ruinele grajdurilor și ale cotețelor. Gardul care înconjura grădina de zarzavaturi nu mai exista și legumele verzi, altădată atât de frumos aliniat, suferiseră aceeași distrugere ca cele de la Tara. Copitele cailor și roțile desfundaseră pământul moale, și legumele fuseseră zdrobite sau înfundate în pământ. Nu mai era nimic în grădina de zarzavaturi.

Reveni în curte și luă drumul care ducea spre bordeiele albe ale negrilor. Din când în când striga: "Hei, hei!" – dar nici o voce nu-i răspundea. Nu auzi nici măcar lătrând un câine. Bineînțeles că și negrii de aici fugiseră sau îi urmaseră pe yankei. Scarlett știa că fiecare sclav își avea colțul său de grădină și, pe când se apropia de bordeie, spera că grădinile acestora fuseseră cruțate.

Cercetările ei fură răsplătite, dar era prea obosită ca să se bucure la vederea verzilor și a napilor care, deși veștejiți din cauza lipsei de apă, erau totuși buni de cules; mai văzu de asemenea ardei, ca și mazăre cu păstăi care se îngălbeneau. Se așeză jos și, cu o mână tremurândă, începu să culeagă legume și să umple încet coșul. Va fi o masă bună diseară la Tara, cu toată lipsa cărnii; de altfel, s-ar putea da mai mult gust legumelor adăugând puțin din grăsimea de porc pe care o folosea Dilcey pentru luminat. Nu trebuia să uite să-i spună lui Dilcey să întrebuițeze torțe de rășină și să păstreze grăsimea pentru gătit.

În spatele unui bordei descoperi o mică brazdă de ridichi și o cuprinse pofta să mănânce o ridiche. Ceva iute amar – iată ce-i cerea stomacul. Frecă doar ridichea de fustă ca s-o curețe de pământ, și mușcă dintr-o dată jumătate, înghițind aproape fără să mestece. Era o ridiche bătrână, foarte tare și atât de iute, încât îi dădură lacrimile. Abia înghiți bucata, că stomacul gol i se întoarse pe dos și trebui să se întindă pe brazdă, unde fu apucată de vărsături.

Mirosurile care veneau din bordeie îi măriră greața și, lipsită de putere, se lăsă în voia ei, în timp ce bordeiele și copacii păreau că se-nvârtesc în jurul ei.

După un timp destul de lung își reveni și se regăsi întinsă cu fața la pământ. Sub ea pământul era plăcut și moale ca o pană de puf și mintea ei rătăcea încoace și încolo. Ea, Scarlett O'Hara, zăcea trântită în spatele unui bordei, înconjurată numai de ruine, prea slăbită și bolnavă ca să se miște, și nimeni nu aflase de asta, și nimeni nu se sinchisea.

Și chiar dacă s-ar afla că zace trântită acolo, fiecare era prea preocupat de necazurile lui ca să-și facă griji pentru ea. Și toate acestea se petreceau cu ea, Scarlett O'Hara, care până acum nu mișcase nici un deget ca să-și ridice de jos ciorapii sau ca să-și lege șireturile de la pantofi, ea, Scarlett O'Hara, care toată viața fusese răsfățată și cocolită la cea mai mică durere de cap sau acces de furie.

Cum zăcea trântită pe jos, prea sleită de puteri ca să reacționeze, amintirile și nenorocirile năvăliră asupra ei și începură să joace în jurul ei, ca niște păsări răpitoare în așteptarea morții. Nu mai avea puterea să spună:

"Mă voi gândi mai târziu la mama, la tata, la Ashley, la toate ruinele astea, da, mai târziu, când voi avea curajul." Nu avea curaj, dar vrând-nevrând, se gândi la toți. Gândurile descriau cercuri în jurul ei, se apropiau, năvăleau, îi înfingeau în creier gheare și ciocuri ascuțite. Nu-și dădu

seama cât timp rămase nemișcată cu fața în țărână, în plin soare, evocând lucruri și oameni care dispăruseră, amintindu-și de o viață la care va trebui să renunțe pentru totdeauna, privind în față viitorul întunecat care-și desfășura înainte-i triste perspective.

Când se ridică în sfârșit și privi din nou ruinele înnegrite care fuseseră odinioară conacul Doisprezece Stejari, purta capul sus și chipul ei pierduse pentru totdeauna puțin din tinerețea, puțin din frumusețea și din rezerva de duioșie care se citeau altădată pe el. Trecutul nu era decât trecut. Morții erau morți. Huzurul zilelor de odinioară plecase ca să nu mai revină niciodată. Și, cu un gest care traducea bine felul cum înțelegea să se poarte de acum înainte, își puse cu hotărâre coșul greu pe braț.

Fiindcă era cu neputință să trăiască în trecut, pornea cu hotărâre înainte.

În tot Sudul aveau să fie în următorii cincizeci de ani femei care vor privi cu amărăciune spre trecutul mort, amintindu-și de bărbații morți, evocând în zadar amintiri dureroase și învăluindu-și sărăda într-o mantie de orgoliu amar. Dar Scarlett nu va privi niciodată în urma ei.

Rămase multă vreme cu privirea ațintită pe pietrele înnegrite și revăzu pentru ultima oară Doisprezece Stejari așa cum fusese altădată – o casă bogată și mândră, simbol al unei rase și al unui mod de viață. Apoi coborî pe drumul spre Tara. Mânerul coșului greu îi rănea carnea.

Foamea o hărțuia din nou și spuse tare:

— Martor mi-e Domnul, oh, martor mi-e Domnul, că yankeii nu mă vor doborî! Am să rezist, și când voi fi biruit toate acestea, nu voi mai răbda niciodată de foame. Nu, nici eu și nici nimeni dintr-ai mei. Chiar de-ar trebui să fur sau să omor, martor mi-e Domnul, nu voi mai răbda niciodată de foame!

În zilele care urmară, Tara ar fi putut foarte bine să treacă drept insula lui Robinson Crusoe, atât era de liniștită și de izolată de restul lumii. În fapt, lumea nu era decât la câteva mile mai departe, dar dacă însuși oceanul ar fi despărțit Tara de Jonesboro, de Fayetteville, de Lovejoy sau chiar de plantațiile vecine, lucrurile nu s-ar fi schimbat. Calul bătrân fiind mort, singurul mijloc de transport al celor din Tara dispăruse, și n-aveau nici timpul, nici puterea să se târască de-a lungul drumurilor roșii.

Câteodată, când făcea vreo treabă mai grea sau se trudea să găsească ceva de mâncare sau le îngrijea pe cele trei bolnave, Scarlett se surprindea cu urechea la pândă, căutând să distingă sunete cunoscute, râsul ascuțit al negrilor mititei jucându-se în fața bordeielor, scârțâitul căruțelor venind de la câmp, galopul surd al calului lui Gerald traversând pășunea, zgomotul roților pe pietrișul grădinii, vocea gravă a vecinilor veniți să stea la taifas în cursul după-amiezii. Dar degeaba asculta. Drumul rămânea tăcut și pustiu, nici un nor de praf roșu nu anunța apropierea musafirilor. Tara era o insulă în mijlocul unei mări de coline verzi și de câmpii roșii.

Undeva exista o lume unde oamenii mâncau și dormeau în liniște în căminele lor. Undeva fete tinere îmbrăcate cu rochii de trei ori întoarse flirtau și cântau: "Când va înceta războiul" – așa cum făcuse și ea cu câteva săptămâni în urmă. Undeva se purta un război, tunurile bubuiau, orașele ardeau, oamenii putrezeau în spitale în mirosuri puturoase. Undeva o armată în picioarele goale mergea, se bătea, dormea, murea de foame, vlăguită de acea oboseală pe care o simți doar când ai pierdut orice speranță. Undeva, în sfârșit, munții Georgiei erau albaștri de atâția yankei bine hrăniți, călări pe cai grași îndopați cu boabe de porumb.

Dincolo de Tara era războiul, era lumea. Dar pe plantație războiul și

lumea nu mai existau decât ca amintiri care trebuiau gonite repede, când profitând de un moment de depresiune reveneau în minte. Lumea era prea puțin lucru pe lângă nevoile atâtor stomacuri înfometate, și viața însăși se reducea la problema hranei și la găsirea hranei.

Hrană! Hrană! De ce oare stomacurile aveau o memorie mai bună decât mintea? Scarlett izbutea foarte bine să-și reducă la tăcere durerea, dar nu foamea; și în fiecare dimineață, când nici nu se trezise bine, înainte ca memoria să-i revină și să-i vorbească de război și foame, se ghemuia în pat somnoroasă și parcă aștepta să simtă mirosul delicios al costiței prăjindu-se în tigaie și al cornurilor în cuptor. Și o făcea cu atâta patimă, încât sfârșea prin a se trezi de-a binelea.

La Tara se aflau acum pe masă mere, ignami, alune și lapte, dar chiar și aceste alimente nu erau niciodată în cantitate suficientă. Se serveau de trei ori pe zi și, văzându-le, Scarlett se ducea înapoi cu gândul la vremurile bune, la mâncărurile de altădată, la mesele luminate de lumânări, la aromele răspândite de bucate.

Se dădea atât de puțină atenție hranei pe vremea aceea, se făcea atâta risipă, se strica atâta! Cornuri, turte calde de mălai, prăjituri uscate, clătite înotând în unt, toate la aceeași masă! Șuncă la un capăt al mesei, pui fript la celălalt, grămezi de legume verzi în farfurii de porțelan cu desene în flori vii, dovlecei prăjiți, morcovi cu sos de smântână groasă s-o tai cu cuțitul. Și trei deserturi, așa că fiecare putea alege, prăjituri de ciocolată, merenguri cu cremă de vanilie, și savarine cu frișcă. Amitirea acestor delicii avea darul s-o facă pe Scarlett să plângă, cum nici moartea și războiul nu reușiseră. Mațele îi chiorăiau de foame și mâncărurile care se serveau la masă îi făceau greață.

Robusta poftă de mâncare a unei femei de nouăsprezece ani, care o supărase totdeauna pe Mammy, era înzecită acum de muncile aspre și multiple pe care Scarlett era silită să le facă.

De altfel, la Tara pofta ei nu era singura care-și făcea mendrele, căci oriunde se-ntorcea, ochii ei nu întâlneau decât fețe înfometate, fie albe ori negre. Carreen și Suellen aveau să simtă în curând foamea de nesăturat a celor care se scoală după tifoidă. Iar micul Wade nu înceta să scâncească: "Lui Wade nu-i plac ignami. Lui Wade i-e foame!" Și ceilalți murmurau: "Domnișoa'ă Sca'lett, dacă n-am de ajuns de mânca'e, n-o să mai am lapte pent'u copil!" "Domnișoa'ă Sca'lett, dacă n-am ce mânca, n-o să mai pot spa'ge lemne!" "Scumpa mea, am o poftă g'ozavă să mânânc ceva bun." "Fata mea, o să fim siliți să mâncăm întotdeauna ignami?"

Numai Melanie nu se plângea, Melanie al cărei chip se subția, se îngălbenea, se crispa de durere chiar în timpul somnului. "Nu mi-e foame, Scarlett. Dă partea mea de lapte lui Dilcey. Are nevoie ca să hrănească copiii. Bolnavilor nu le e niciodată foame."

Curajul ei, blândețea ei o iritau mai mult pe Scarlett decât bombănelile și murmurele celorlalți, pe care izbutea să le înfrângă prin ironii. În fața altruismului Melaniei, se simțea dezarmată și înciudată. Gerald, negrii și Wade se apropiau tot mai mult de Melanie, căci cu toată slăbiciunea ei rămânea blândă și compătimitoare, calități care îi lipseau în zilele acelea cu totul lui Scarlett.

Wade, mai ales, nu mai părăsea odaia Melaniei. Avea fără îndoială ceva care-l supăra, dar Scarlett n-avea timp să cerceteze serios ce anume chinuia copilul. O crezu pe Mammy care susținea că trebuia să aibă viermi intestinali și îi dădu o fiertură de ierburi uscate, pe care Ellen o folosise întotdeauna la doftoricirea copiilor negri. Dar doctoria nu avu alt efect decât să accentueze paloarea lui Wade. Scarlett îl socotea cu greu pe fiul ei o ființă vie. Pentru ea, Wade nu era decât o grijă în plus, o altă gură de hrănit. Într-o zi când va avea

mai mult răgaz, se va juca cu el, îi va spune povești și-l va învăța carte, dar acum n-avea nici timp, nici chef. Și cum se ținea întruna de fustele ei când era mai necăjită, adesea îl repezea.

O enerva frica ce se citea în ochii lui Wade când îl certa, căci teama îi dădea aerul unui copil prost. Nu-și dădea seama că băiețașul trăia într-o atmosferă de teroare prea cumplită ca s-o înțeleagă un adult.

Pe Wade nu-l mai părăsea spaima, o spaimă care-i cutremura sufletul și care noaptea îl trezea și-l făcea să țipe. La cel mai mic zgomot neașteptat, la cel mai mic cuvânt aspru, începea să tremure, căci în mintea lui zgomotele și cuvintele brutale erau legate de yankei și se temea mai mult de aceștia decât de stafiile lui Prissy.

Până în ziua când începuse asediul Atlantei și tunurile bubuieră pentru prima oară, nu cunoscuse decât o viață fericită, pașnică, liniștită. Deși maică-sa nu prea îl băga în seamă, n-auzise decât cuvinte drăgăstoase, până în acea noapte când, sculat din somn, văzuse cerul cuprins de flăcări și lumea plină de explozii asurzitoare.

În acea noapte și în ziua următoare, maică-sa îl pălmuiuse pentru întâia oară și țipase întruna la el. Viața pe care o ducea în casa cea frumoasă din Strada Piersicului, singura pe care o cunoscuse, luase sfârșit în cursul acelei nopți și bietul copil n-avea să-și mai revină niciodată. Fugind din Atlanta, nu înțelesese nimic decât că yankeii îl urmăreau, și mai trăia și acum cu frica de a fi prins și sfâșiat de yankei. De câte ori Scarlett se răstia la el cu asprime, teama îi lua orice putere și în memoria lui de copil reapăreau ororile acelei nopți când, pentru prima oară, maică-sa țipase la el. De acum înainte yankeii și tonul supărat vor rămâne pentru totdeauna asociați în mintea lui Wade, și-i era teamă de mama lui.

Scarlett nu putea să nu observe că Wade începea s-o evite și, în rarele momente în care greutatea ei fără sfârșit îi dădeau răgaz să cugete, simțea o adâncă întristare. Era chiar mai rău decât să-l aibă tot timpul pe Wade între fustele ei, și o enerva să-l vadă cum se refugia pe patul Melaniei, unde se distra liniștit cu tot felul de jocuri sau asculta povești. Wade o adora pe "tanti", care avea o voce atât de dulce, care surâdea întotdeauna și care nu spunea niciodată: "Taci, Wade! Mă doare capul!" sau: "Pentru numele lui Dumnezeu, Wade, astâmpără-te!"

Scarlett n-avea nici timpul și nici dorința să-l răsfețe, dar era geloasă că Melanie îi lua locul. Într-o zi când îl găsi pe Wade făcând echilibristică pe patul Melaniei și-l văzu căzând peste mătușă-sa, îi dădu o palmă.

— Nu poți să bagi de seamă și să n-o zdruncini pe mătușa Melanie care-i bolnavă? Hai, du-te de te joacă în grădină și nu mai veni pe aici!

Însă Melanie întinse brațul slab și atrase copilul lângă ea.

— Hai, lasă, Wade. Nu voiai să-mi faci rău, nu-i așa? Nu mă deranjează, Scarlett. Lasă-mi-l. Lasă-mă să mă ocup de el. E tot ce pot să fac până când mă voi însănătoși, și ai destul de lucru fără să trebuiască să-l mai și supraveghezi.

— Nu fi găscă, Melly, zise Scarlett scurt. N-o să te faci bine dacă-l lași pe Wade să-ți sară pe burtă. Ascultă, Wade, dacă te mai prind pe patul mătușii Melanie, am să-ți dau o bătaie bună. Hai, încetează să te mai smiorcăi. Toată ziua te smiorcăi. Încearcă să fii bărbat.

Wade fugi plângând să se ascundă într-un colț al casei. Melanie își mușcă buzele și-i veniră lacrimi în ochi. Mammy, care asista de pe culoar la discuție, încrunță sprâncenele și scoase un oftat adânc. Dar în zilele acelea și în zilele care urmau, nimeni nu îndrăzni s-o înfrunte pe Scarlett. Toată lumea se temea de limba ei ascuțită, toată lumea avea frică de noul personaj care apăruse în locul copilei de odinioară.

De acum înainte Scarlett domni ca stăpână absolută la Tara și, la fel ca toți cei investiți brusc cu autoritate, instinctele ei tiranice ieșiră la suprafață. Nu pentru că ar fi fost rea din fire, ci pentru că, fiindu-i frică și nefiind sigură pe ea însăși, se arăta aspră ca să nu se descopere nesiguranța și să nu i se refuze ascultarea. În afară de asta, simțea o anumită plăcere să strige și să se știe temută. În sfârșit, observă că asta-i ușura nervii prea încordați. Își dădea seama că se schimbase. Câteodată dădea o poruncă pe un ton atât de aspru, încât Pork strâmba din nas și Mammy murmură printre dinți: "Sunt unii ca'e au început să-și dea ae'e!" Se întreba unde-i dispăruseră bunele maniere. Toată politețea, toată afabilitatea pe care Ellen își dăduse atâta trudă să i le bage în cap, o părăsiră la fel de repede cum cad frunzele din copaci la primul suflu rece al toamnei.

Ellen nu încetase să-i repete: "Fii hotărâtă dar amabilă cu servitorii, mai ales cu negrii!" Dar dacă s-ar arăta blândă cu ei, negrii ar sta toată ziua în bucătărie, vorbind la nesfârșit despre timpurile bune când negrii care serveau în casă nu erau siliți să facă treburi la câmp. "Iubește pe surorile tale și ai grijă de ele. Fii bună cu cei în necaz", spunea Ellen. "Dăruiește dragostea celor în suferință și în durere."

În acest moment îi era imposibil să-și iubească surorile. Nu erau, nici mai mult nici mai puțin, decât o povară pe umerii ei. În ceea ce privește grija – nu le spăla, nu le pieptăna, nu le hrănea? Umbla mile întregi în fiecare zi ca să găsească legume proaspete pentru ele. Nu învățase oare să mulgă vaca, deși murea întotdeauna de teamă când primejdiosul animal părea s-o amenințe cu coarnele? În sfârșit, considera bunătatea pur și simplu o pierdere de vreme. Dacă se arăta prea bună cu surorile ei, acestea vor profita, fără îndoială, și-și vor prelungi statul în pat, iar ea avea nevoie ca ele să fie în picioare cât mai repede cu putință, ca să fie încă patru mâini care s-o ajute.

Convalescența fetelor se prelungea și, lipsite de putere, bietele de ele zăceau în pat, slabe și prăpădite. Lumea se schimbase în timp ce ele boliseră. Veniseră yankeii, negrii fugiseră, mama murise. Trei evenimente de necrezut, pe care mintea lor refuza să le admită. Li se întâmpla câteodată să creadă că mai delirau încă și că nimic din toate acestea nu se întâmplase. Iar Scarlett se schimbase atâta, încât era cu neputință să fie ea. Când se apropia de ele și le vorbea despre ce vor trebui să facă după ce se vor înzdrăveni, o priveau ca și cum ar fi avut o sperietoare în fața lor. Faptul că nu mai aveau o sută de sclavi ca să facă toată treaba trecea de puterea lor de înțelegere. Nu-și puteau închipui că o domnișoară O'Hara trebuie să muncească cu mâinile.

— Dar, surioară, spunea Carreen, cu fața ei dulce și copilăroasă, întunecată de consternare, n-am să pot tăia niciodată lemne pentru foc! Mi-aș strica mâinile!

— Privește-le pe ale mele, îi răspundea Scarlett cu un surâs amenințător, apropiindu-și mâinile bătătorite și pline de bășici.

— E foarte urât din partea ta să ne vorbești așa, lui Carreen și mie, țipa Suellen. Sunt sigură că minți și că încerci să ne sperii. Dacă mama ar mai trăi, nu te-ar lăsa să ne vorbești pe tonul ăsta! Să sparg lemne! O să mai vorbim noi!

Convinsă că Scarlett spunea toate astea numai din răutate, Suellen mai găsea în slăbiciunea ei puterea de a urî pe sora ei mai mare. Suellen fusese pe moarte, o pierduse pe maică-sa, se simțea singură, îi era teamă, avea nevoie de dragoste și ar fi vrut ca toată lumea să se ocupe de ea. În loc de asta, Scarlett se oprea în fiecare zi lângă patul surorilor ei și, cu o privire plină de ură în ochii verzi, căuta să vadă dacă se simțeau mai bine și începea să vorbească de făcutul paturilor, de gătitul mâncării, de găleți de apă de dus, de spart lemne. Și s-ar fi zis că simțea o plăcere răutăcioasă să spună astfel de

lucruri.

De fapt, Scarlett chiar simțea o plăcere răutăcioasă. Îi tiraniza pe negri și-și chinuia surorile nu numai fiindcă era prea epuizată și prea îngrijorată ca să poată face altfel, ci și pentru că asta o ajuta să uite amărăciunea pe care o resimțea constatând că tot ce-i spusese mama ei despre viață era greșit.

Nimic din ceea ce o învățase mama nu mai avea cea mai mică valoare, și Scarlett suferea, nu înțelegea. Nu-i venea în minte că Ellen nu putuse să prevadă prăbușirea unei civilizații în mijlocul căreia își crescuse fetele, că nu-și putuse închipui dispariția rangurilor sociale pentru care își crescuse fetele cu atâta grijă. Nu-i venea în minte că învățând-o să fie amabilă și grațioasă, cinstită și bună, modestă și sinceră, Ellen avusese în vedere un lung șir de ani pașnici, asemănători anilor fără greutate ai propriei ei existențe. Când femeile căpătau aceste deprinderi, viața era darnică cu ele, spusese Ellen.

Disperată, Scarlett își zicea: "Nu, nimic, nimic din ceea ce m-a învățat mama nu-mi servește la ceva! La ce mi-ar folosi să fiu bună acum? Ce valoare are blândețea? Era mai bine dacă învățam să ar sau să culeg bumbac ca o negresă! Oh, mamă, te-ai înșelat!"

Nu-și dădea osteneala să înțeleagă că lumea bine ordonată a lui Ellen nu mai exista și că o lume brutală îi luase locul, o lume în care toate normele, toate valorile se schimbaseră. Înțelegea numai, sau credea că înțelege, că mama ei se înșelase, și se transforma repede spre a se adapta la o viață nouă pentru care nu fusese pregătită.

Numai sentimentele ei pentru Tara nu se schimbaseră. De câte ori se întorcea spre casă de-a curmezișul ogoarelor, oricât ar fi fost de frântă de oboseală, nu putea vedea casa profilându-se albă pe deal fără să-și simtă inima crescându-i de bucurie și de dragoste la gândul că ajungea acasă. Ori, aplecată pe fereastră, nu putea privi niciodată pășunile verzi, ogoarele roșii și arborii stufoși de la marginea bălților fără să se simtă pătrunsă de frumusețea lor. Dragostea ei pentru acest pământ care-și desfășura colinele domoale, roșii și strălucitoare, pentru acest frumos pământ de culoarea sângelui, a purpurei, a cărămizii din care ca printr-o minune creșteau tufișurile verzi încoronate cu pământufurile albe de bumbac – nu se schimba, deși toate se schimbau. Nicăieri altundeva nu era un pământ asemănător cu acesta.

Când se uita la Tara, înțelegea în parte de ce se purtau războaiele. Rhett greșea când spunea că oamenii se bat pentru bani. Nu, se băteau pentru ogoare acoperite de lanuri, pentru pășuni verzi cu iarbă pe care o culcă coasa, pentru râuri galbene și leneșe, pentru case albe, răcoroase răsărind printre magnolii. Erau singurele lucruri pentru care făcea să lupti, pământul roșu care aparținea oamenilor, care va aparține fiilor lor, pământul roșu care va da bumbac fiilor lor și fiilor fiilor lor.

Acum, când mama și Ashley nu mai existau, când nenorocirile făcuseră din Gerald un copil, când banii, negrii, liniștea, rangul ei dispăruseră peste noapte, ogoarele devastate ale Tarei erau tot ce-i mai rămăsese. Ca și când ar fi auzit-o în altă lume, își aducea aminte de o conversație pe care o avusese cu tatăl ei, cu privire la pământ. Se întreba de ce tinerețea și neștiința ei o împiedicaseră să-l înțeleagă atunci când spusese că pământul era singurul lucru pe lume pentru care merită să lupti.

"Căci e singurul lucru pe lume care durează... Și pentru toți cei care au o picătură de sânge irlandez în vine, pământul pe care trăiesc e ca mama lor... E singurul lucru pentru care merită să muncești, să lupti, și să mori."

Da, merita să lupte pentru Tara, și Scarlett primea lupta fără să discute. Nimeni nu-i va smulge Tara! Nimeni nu va reuși s-o facă să trăiască, ea și ai ei, pe spinarea rudelor ce-i rămăseseră. Va păstra Tara, chiar dacă va trebui

să frângă spinarea tuturor celor care trăiau acolo.

Capitolul XXVI

Se împlineau două săptămâni de când Scarlett revenise din Atlanta la Tara, când cea mai mare dintre bășicile pe care le făcuse la picior se infectă și se umflă, așa că îi fu cu neputință să pună pantoful și fu silită să șchiopăteze, umblând pe călcâi. La vederea degetului mare inflammat, fu cuprinsă de o imensă deznădejde. Și dacă degetul se va cangrena, ca rănilor soldaților? Și dacă va muri, departe de orice doctor? Oricât de amară era viața acum, n-avea nici o poftă s-o părăsească. Și-apoi, cine se va ocupa de Tara dacă ea va dispărea?

Când se-ntorsese acasă, nutrise nădejdea că Gerald va redeveni ceea ce fusese altădată și că va conduce toată gospodăria; dar, în cursul celor două săptămâni, speranța i se spulberase. Știa acum că, vrând-nevrând, în mâinile ei neexperimentate stătea soarta plantației și a locuitorilor ei, căci Gerald rămânea cu totul absent și străin de Tara, petrecându-și zilele nemișcat, ca un om pierdut într-un vis. Când Scarlett îl ruga să-i dea un sfat, se mărginea să-i răspundă: "Fă ce crezi că-i mai bine, fata mea", sau, ceea ce era și mai rău: "Întreab-o pe mama, pisicuța mea."

Nu se va mai schimba niciodată, și acum Scarlett vedea adevărul în față și-l primea ca atare. Știa că, până la moarte, Gerald va continua să aștepte întoarcerea lui Ellen și va pândi fără încetare zgomotul pașilor ei. Trăia într-o lume fără granițe precise, unde timpul nu exista și unde i se părea că Ellen se află întotdeauna în camera de alături. Arcul principal al întregii sale vieți se frânsese la moartea soției, și cu el dispăruse siguranța, îndrăzneala, vitalitatea lui debordantă. Ellen fusese publicul în fața căruia își jucase Gerald O'Hara rolul sforăitor. Acum cortina căzuse pentru totdeauna, luminile rampei fuseseră stinse și publicul se topise brusc, în timp ce bătrânul actor, năucit, rămânea pe scenă să-și aștepte replicile.

În dimineața aceea casa era tăcută, căci toată lumea, în afară de Scarlett, de Wade și de cele trei bolnave, era plecată la baltă să caute scroafa. Gerald însuși ieșise puțin din moleșeala lui și, târându-și picioarele din brazdă în brazdă, o pornise peste câmp ținându-se cu o mână de brațul lui Pork și târând un capăt de frânghie în cealaltă. Suellen și Carreen adormiseră plângând. Asta li se întâmpla cel puțin de două ori pe zi când, gândindu-se la Ellen, lacrimi de durere și de slăbiciune începeau să le curgă pe obraji. Melanie, pentru prima oară de la naștere, se ridicase în capul oaselor și ședea în pat proptită de perne. Cu picioarele acoperite de un cearceaf cârpit, era așezată între cei doi sugari – căpșorul acoperit de puf bălai era sprijinit de un braț, iar celălalt, capul negru și creț al copilului lui Dilcey, ținut cu tot atâta grijă. Wade ședea la picioarele patului și asculta un basm.

Pentru Scarlett tăcerea de la Tara era de nesuferit, căci îi amintea prea viu de tăcerea de moarte a regiunii pustiite pe unde trecuse venind de la Atlanta. Vaca și vițelul nu se auzeau de ore întregi. Nici o pasăre nu cânta, și gălăgioasa familie a vrăbiilor, care trăia de generații în mijlocul frunzelor foșnitoare ale magnoliei, tăcuse. Scarlett trăsese un scăunel lângă fereastra deschisă a odăii ei de culcare și-și lăsa privirea să rătăcească pe alea din fața casei, pe peluză și pe pășunile pustii de cealaltă parte a drumului. Își ridicase fustele mult deasupra genunchilor și stătea așa, cu bărbia așezată pe brațele sprijinite de marginea ferestrei. Lângă ea, pe podea, era o găleată cu apă scoasă din fântână și, din când în când, își muia piciorul inflammat, strâmbându-se de durere.

Enervată, își înfipse deodată bărbia în carnea brațului. Tocmai când avea mai multă nevoie de putere, i se infectase degetul. Iar proștii ăia nu vor ajunge niciodată să prindă scroafa! Le trebuise o săptămână ca să prindă purceii, unul câte unul, și acum, după două săptămâni, scroafa era încă în libertate. Scarlett știa că dacă s-ar fi dus cu ei în baltă, și-ar fi suflecat fustele, ar fi pus mâna pe frânghie și ar fi prins scroafa cât ai zice pește.

Dar chiar dacă ar ajunge să prindă scroafa? Ce se va întâmpla după ce o vor mânca, pe ea și purceii? Viața își va urma cursul, și pofta de mâncare de asemenea. În curând va veni iarna, și atunci nu vor mai avea nimic de mâncare, nici măcar legumele nenorocite pe care le găseau acum prin grădinile vecine. Totuși, nu se puteau lipsi de mazăre uscată, de sorg, de făină de porumb, de orez și... și... de atâtea alte lucruri. Trebuiau semințe de porumb și de bumbac pentru semănăturile de primăvară, fără a mai vorbi de haine noi. De unde să scoată toate astea, și cum să le plătească?

Pe ascuns, Scarlett făcuse inventarul buzunarelor lui Gerald și al lădiței în care-și ținea banii. Dar nu găsisese decât grămezi de bonuri de-ale Confederației și trei mii de dolari în bani confederați – "cam cât ne-ar trebui pentru o masă bună, acum când banii confederați nu mai fac două parale", își zisese Scarlett batjocoritor. Dar, presupunând că ar avea bani și că ar găsi alimente, cum să aducă proviziile la Tara? De ce îngăduise Dumnezeu să moară calul? Chiar așa prăpădit cum era, calul furat de Rhett ar fi schimbat cu totul situația. Unde erau catării frumoși de pe vremuri, plini de viață, care zvârleau din picioare la pășune, de cealaltă parte a drumului? Unde erau caii superbi, iapa ei mică, poneii fetelor, armăsarul cel mare al lui Gerald care traversa peluza ca o săgeată, smulgând iarba... să ai acum măcar unul, chiar și catărul cel mai nărăvaș!

Dar, atâta pagubă! Când rana de la picior i se va vindeca, va merge pe jos la Jonesboro. Va fi cel mai lung drum din viața ei, dar va merge. Chiar dacă yankeii arseseră tot orașul, va descoperi cu siguranță pe cineva care să-i spună unde putea găsi ceva provizii. Se gândi la chipul jignit al lui Wade, căruia nu-i plăceau ignamii și care nu înceta să repete întruna: "Vreau un picior de pui, orez și sos."

Soarele care lumina grădina se întunecă deodată, și lacrimile îi acoperiră imaginea copacilor. Scarlett își lăsă capul pe brațe și se strădui să-și oprească plânsul. Lacrimile foloseau atât de puțin acum! De altfel, nu foloseau decât atunci când voiai să obții ceva de la un bărbat. În timp ce ședea ghemuită și încerca să-și oprească lacrimile strângând cu putere din pleoape, auzi zgomotul unui cal la trap. Nu ridică totuși capul. Zi și noapte, în ultimele două săptămâni, i se păruse că aude tropot de cal, cum i se păruse că aude foșnetul rochiei lui Ellen. Înainte de a avea timp să-și spună: "Hai, nu fi proastă!", inima începu să-i bată repede, cum făcea întotdeauna în asemenea momente.

Dar, spre marea ei mirare, trapul se prefăcu în pas și auzi zgomot regulat de potcoave înfundându-se în nisipul aleii. Era într-adevăr un cal... poate venea cineva de la Tarleton-i sau de la Fontaine-i! Ridică iute capul. Era un călăreț yankeu.

Automat, se ascunse în spatele perdelei și, fascinată, se uită la om prin pânda transparentă. Stupoarea îi tăia răsuflarea, îi golea aerul din plămâni.

Era un individ masiv, cu o figură brutală. S-ar fi zis că strivea șaua sub greutatea lui, iar barba neagră, neîngrijită, îi acoperea gulerul albastru al tunicii descheiate. Avea ochii mici, apropiați unul de altul, care cercetau calm casa de sub cozorocul chipiului strâmt. Coborî de pe cal fără să se grăbească și legă hățul de o bârnă. Atunci Scarlett își regăsi răsuflarea – dar violent, dureros, ca după o lovitură primită în stomac. Un yankeu, un yankeu cu un pistol lung la șold! Și era singură în casă, singură cu trei bolnave și cu copiii.

În timp ce bărbatul urca aleea, cu mâna pe tocul de piele al pistolului, iar ochii lui mici, rotunzi, iscodeau în dreapta și în stânga, o mulțime de imagini confuze se formară în creierul lui Scarlett ca într-un caleidoscop.

Își aminti de tot ceea ce îi povestise mătușa Pittypat, istorii cu femei atacate, gâturi tăiate, case incendiate, copii străpunși cu baioneta fiindcă plângeau – toate aceste grozăvii de nedescris cuprinse în singurul cuvânt de yankeu!

Înspăimântată, primul ei gând fu să se ascundă într-un dulap. Apoi se gândi să se vâre sub pat; în sfârșit, simți o poftă nebună să se repeadă pe scara din spate și să fugă țipând spre baltă. Orice, numai să scape de acest om. Atunci îl auzi urcând cu pas prudent scările verandei, intrând apoi în hol și, în acest moment, înțelese că retragerea îi era tăiată. Prea terorizată ca să poată face un singur gest, îl auzi trecând dintr-o odaie într-alta. Pe măsură ce înainta, yankeul își dădea mai bine seama să locuința era goală și pasul său se făcea mai greu, mai îndrăzneț. Acum era în sufragerie, peste o clipă va fi în bucătărie.

La gândul că va intra în bucătărie, brusc o cuprinse furia, o furie atât de violentă încât o resimți ca pe o lovitură de pumnal în inimă și frica îi dispăru. Bucătăria! Pe sobă erau două oale: una plină cu mere care fierbeau, cealaltă cu un ghiveci din legumele aduse cu mare greutate de la Doisprezece Stejari și din grădina familiei Macintosh. O masă care abia ar ajunge pentru două persoane, asta era tot ce se pregătea pentru nouă stomacuri înfometate. De ceasuri întregi Scarlett se stăpânea să nu coboare în bucătărie înaintea întoarcerii celorlalți și, la gândul că yankeul va mânca puținele bucate, începu să tremure de mânie.

Arză-i-ar focul de blestemați! Veneau ca lăcustele și plecau lăsând foamete în urma lor. Și iată-i că reveneau să fure puținul ce mai rămăsese. Stomacul gol al lui Scarlett se strânse. Dumnezeuule, cel puțin yankeul ăsta nu va mai avea ocazia să fure!

Își scoase pantoful scâlciat și, în picioarele goale, se strecură repede spre birou, fără să-și simtă măcar rana. Trase fără zgomot sertarul, scoase pistolul pe care-l adusese de la Atlanta, pistol pe care Charles nu-l folosisese niciodată. Scormoni în geanta de piele atârnată pe perete alături de sabie și scoase un cartuș pe care-l vâri cu o mână tremurătoare. Repede și fără să facă nici un zgomot, traversă palierul și începu să coboare scara, sprijinindu-se cu o mână de balustradă și ținând cu cealaltă pistolul bine lipit de pulpă, ca să-l ascundă în faldurile rochiei.

— Cine-i acolo? strigă yankeul cu o voce nazală. Scarlett se opri în mijlocul scării, cu sângele bătându-i atât de tare în urechi încât abia îl auzi.

— Stai sau trag! strigă vocea.

Omul stătea în pragul sufrageriei, ghemuit, gata să sară, într-o mână cu pistolul, iar în cealaltă cu cutioara din lemn de palisandru, care conținea un degetar de aur, foarfecele cu mânere de aur, și o ghindă mititică de șmirghel cu un capăt de aur. Scarlett simți picioarele înghețându-i până la genunchi, dar turbarea îi ardea în obraz. Cutia de lucru a lui Ellen în mână acestui individ! Vru să strige: "Las-o jos! Las-o jos, canalie...", dar cuvintele refuzau să-i iasă din gură. Nu putea decât să privească fix pe deasupra balustradei și să observe schimbarea care se producea pe chipul omului, a cărui expresie încordată, a cărui asprime făcură loc unui surâs pe jumătate disprețuitor, pe jumătate amabil.

— Va să zică așa, e cineva pe-aici, zise el punându-și pistolul în toc și apropiindu-se de picioarele scării. Singură, păpușico?

Iute ca fulgerul, Scarlett scoase pistolul și ținti în plin asupra chipului bărbos, și uimit. Înainte ca omul să poată duce mâna la centiron, apăsă pe

trăgaci. Reculul o făcu să se clatine; în același timp, zgomotul detunăturii îi umplu urechile, și mirosul pulberii îi înțepă nările. Omul căzu pe spate și se întinse pe jos cu o violență care făcu să tremure mobilele. Cutia îi scăpă din mână, tot conținutul răspândindu-se în jur. Fără să-și dea seama ce face, Scarlett coborî scara, se aplecă asupra omului și se uită la ce mai rămăsese din obraz; o gaură sângerândă în locul nasului și doi ochi sticloși arși de pulbere.

În timp ce-l privea așa, două fire de sânge începură să se prelingă pe podeaua strălucitoare, unul din obraz, celălalt de la ceafă.

Da, murise. Nu mai încăpea nici o îndoială. Ucisese un om.

Fumul se urcă în rotocoale până la tavan și micile șiroaie roșii se îngroșau la picioarele ei. Rămase un timp nemișcată și, în tăcerea pașnică a acestei dimineți de vară, toate sunetele, toate miresmele păreau să ia o importanță exagerată: bătăile neregulate ale inimii, foșnetul ușor al frunzelor de magnolie, strigătul depărtat al unei păsări de baltă, parfumul florilor care intra pe fereastră.

Omorâse un om, ea care evitase întotdeauna să asiste la omorârea cerbului când mergea la vânătoare, ea care nu putea îndura guițatul purceilor când erau înjunghiați sau plânsul iepurelui prins în capcană. "O crimă!" se gândi ea consternată. "Am comis o crimă! Oh, e imposibil să mi se fi întâmplat asta mie!" Se uită în jos la mâna păroasă, care se afla atât de aproape de cutia de lucru, și deodată se simți din nou plină de viață, cuprinsă de o aprigă bucurie de tigroaică. Puțin lipsi să nu-și înfigă călcâiul în rana deschisă, și ar fi simțit o plăcere imensă să atingă cu piciorul gol sângele cald. Începuse să răzbune Tara... și să răzbune și pe Ellen.

De sus se auzi un zgomot de pași repezi și nesiguri. Urmă o pauză, apoi zgomotul pașilor reîncepu, dar de astă-dată mai slab, mai încet și punctat cu clinchetul unui obiect metalic. Scarlett ridică repede capul și o văzu pe Melanie în capul scării. N-avea pe ea decât o cămașuță zdrențuită care-i ținea loc de cămașă de noapte și, cu brațul ei slab, duce cu greu sabia lui Charles.

Dintr-o singură ochire Melanie cuprinse întreaga scenă în cele mai mici detalii, zări soldatul în uniforma albastră zăcând într-un lac roșu, cutia de lucru, pe Scarlett în picioarele goale, cu obrazul pământiu, ținând strâns în mână pistolul.

Nu spuse nici un cuvânt, dar ochii ei îi întâlniră pe ai lui Scarlett. Pe chipul ei, de obicei atât de dulce, se citea un orgoliu necruțător, surâsul ei exprima o aprobare și o bucurie feroce, care se înrudeau strâns cu sentimentele tumultuoase din inima lui Scarlett.

"Dar... dar...îmi seamănă! Înțelege ce simt! Ar fi făcut același lucru!" își zise Scarlett în acel moment nesfârșit.

Plină de uimire se uita la tânăra femeie plăpândă și abia ținându-se pe picioare, pentru care n-avusese niciodată decât aversiune și dispreț. Acum creștea în ea un sentiment de admirație și de camaraderie, care lupta împotriva urii pentru soția lui Ashley. Într-o străfulgerare de clarviziune, pe care n-o altera nici o emoție meschină, văzu că sub tonul amabil și sub privirea de turturică a Melaniei mai era și altceva, o lamă subțire de oțel pe care nimic n-o putea frânge și înțelese de asemenea că în vinele Melaniei putea să curgă un sânge eroic.

"Scarlett! Scarlett!" țipară Suellen și Carreen cu o voce slabă, pe care ușa închisă a camerei lor o înăbușea și mai mult, și Wade urlă la rândul său: "Tanti! Tanti!"

Melanie duse îndată un deget la buze, apoi, așezând sabia pe ultima treaptă, traversă cu greu culoarul de la etajul întâi și deschise ușa de la odaia bolnavelor.

— Nu vă speriați, fetelor! spuse ea pe un ton glumeț, destul de tare ca să se audă de jos. Sora voastră mai mare a încercat să curețe de rugină pistolul lui Charles și lovitura a plecat. Era să moară de frică... Hai, Wade Hampton, mama ta a tras numai un foc cu pistolul iubitului tău tată. Când vei fi mare, te va lăsa să tragi cu el.

"Ce mincinoasă!" gândi Scarlett cu admirație. "N-aș fi găsit niciodată așa de repede o minciună. Dar de ce să mintă? Va trebui totuși să afle toată lumea ce-am făcut."

Privi din nou cadavrul și, cum turbarea și furia i se împrăștiau, fu cuprinsă de groază și genunchii începură să-i tremure. Melanie reapăru în capul scării, pe care începu s-o coboare ținându-se de balustradă.

— Du-te de te culcă, prostuțo, vrei să mori? strigă Scarlett.

Dar tânăra femeie, pe jumătate goală, continuă să coboare cu greutate, împleticindu-se, până jos.

— Scarlett, șopti ea, trebuie luat de aici. Trebuie să-l îngropăm. Poate că nu-i singur, și dacă-l găsesc aici...

Și Melanie se sprijini de brațul lui Scarlett.

— Cred că e singur. N-am văzut pe nimeni altul pe fereastră. Trebuie să fie un dezertor.

— Chiar dacă-i singur, nu trebuie să afle nimeni ce s-a petrecut. Negrii ar putea vorbi, și atunci ai fi arestată. Scarlett, trebuie să-l ascundem undeva, înainte ca ai noștri să se întoarcă de la baltă.

Stimulată de tonul îngrijorat al Melaniei, Scarlett începu să cugete.

— Aș putea să-l îngrop într-un colț al grădinii, sub ulm... acolo unde ținuse Pork butoiul cu whisky; pământul e moale în locul acela. Dar cum îl duc până acolo?

— Îl vom trage fiecare de câte un picior, declară Melanie energic.

Scarlett nu se putu împiedica să-și admire și mai mult cumnata.

— N-ai avea putere să târăști nici o pisică. Am să-l trag eu până acolo, spuse ea pe un ton încăpățânat. Du-te de te culcă. Vrei să mori? Nu te apuca să-mi dai ajutor, altfel te duc eu singură sus.

Fața palidă a Melaniei se luminează de un surâs înțelegător.

— Ești foarte drăguță, Scarlett, zise ea și buzele ei atinseră ușor obrazul tinerei femei.

Înainte ca aceasta să-și fi revenit din mirare, Melanie urmă:

— Dacă poți să-l duci de aici, eu am să șterg... am să pun totul în ordine, înainte de întoarcerea alor noștri. Și-apoi, Scarlett...

— Da?

— Crezi că ar fi tare urât dacă i-am căuta prin raniță? Are poate ceva de mâncare.

— Nu cred, răspunse Scarlett, supărată că nu se gândise la asta ea însăși. Ia-i ranița, eu îi cercetez buzunarele!

Aplecată cu scârbă asupra cadavrului, desfăcu nasturii tunicii și procedă la un adevărat inventar al buzunarelor.

— Doamne Dumnezeule, șopti ea, arătând un portofel voluminos învelit într-o cârpă. Melanie... Melly, cred că-i plin de bani.

Melanie nu răspunse nimic, dar se așeză brusc pe jos, cu spatele la zid.

— Uită-te tu, zise ea cu glas tremurat. Mă simt cam rău.

Scarlett desfăcu cârpa cu mâini tremurătoare și deschise despărțiturile portofelului.

— Uită-te, Melly... uită-te odată!

Melanie ascultă și ochii ei pădură că se lărgesc nemăsurat de mult. Se vedea un teanc de bilete de bancă, bilete verzi ale Statelor Unite, amestecate cu bilete confederate, și, în mijlocul lor, lucind slab; o monedă de aur de zece

dolari și două monede de cinci dolari, tot de aur.

— Nu pierde vremea numărându-le acum, o sfătui Melanie pe Scarlett, care începuse să răsfoiască biletele de bancă. N-avem timp...

— Îți dai seama, Melanie, că toți banii ăștia înseamnă că vom avea ce mânca?

— Da, draga mea, știu, dar n-avem timp acum. Caută-l prin celelalte buzunare. Eu mă ocup de raniță.

Scarlett se codea să lase portofelul. Perspective strălucite i se deschideau în față... bani adevărați, calul yankeului, mâncare. În definitiv exista un Dumnezeu, un Dumnezeu care se îngrijea de nevoile oamenilor, chiar când recurgea pentru asta la mijloace curioase.

Se așeză și privi surâzând portofelul. Mâncare! Melanie i-l smulse din mână.

— Grăbește-te!

În buzunarele panatalonilor nu găsi nimic în afară de un capăt de lumânare, un briceag ordinar, puțin tutun și o bucată de sfoară. Melanie scoase din raniță un pachetel de cafea, pe care-l mirosi ca și când ar fi fost vorba de parfumul cel mai delicios, și niște biscuiți. Cu fața schimbată, scoase apoi un medalion garnisit cu perle mici, cu miniatura unei fete, o broșă cu pietre rubinii, două brățări groase de aur cu lăncișoare de aur, un degetar de aur, un păhărel de argint pentru copii, foarfece de aur pentru broderie, un solitar de diamant și o pereche de cercei terminați fiecare cu câte un diamant în formă de pară, pe, care cele două tinere femei, cu toată lipsa lor de experiență, le socotiră a avea fiecare mai mult de un carat.

— Un hoț! exclamă Melanie cu voce înăbușită, depărtându-se de trupul nemișcat. Scarlett, toate astea le-a furat.

— Desigur! Și venind aici, spera să mai fure și de la noi ceva.

— Îmi pare bine că l-ai omorât, declară Melanie cu privirea aspră. Acum grăbește-te, draga mea, și du-l de aici.

Scarlett se aplecă, prinse mortul de cizme și trase din toate puterile. Cât era de greu și cât se simțea dintr-o dată de slabă! Și dacă nu va putea să-l miște din loc? Întorcându-se cu spatele, apucă câte o cizmă sub fiecare braț și se aplecă înainte. Se încordă toată și reuși să-l miște. În febra activității ei uitase de piciorul bolnav, dar un junghi dureros o readuse la realitate. Scrâșni din dinți și se sprijini cu toată greutatea pe călcâi. Trăgând, chinându-se, cu sudoarea curgându-i șiroaie pe frunte, traversă cu cadavrul întreg holul, lăsând în urmă o dâră de sânge.

— Dacă sângerează și în curte, nu vom putea face să dispară urmele, spuse ea gâfâind. Dă-mi cămașa ta, Melly, să-i învelesc capul.

Fața albă a Melaniei se înroși.

— Nu face pe proasta. N-am să mă uit la tine. Dacă aș avea un jupon sau un palton, m-aș folosi de el.

Ghemuită lângă zid, Melanie își trecu zdrențele pe deasupra capului și, după ce le azvârli fără un cuvânt lui Scarlett, își ascunse cum putu mai bine goliciunea.

"Mulțumesc lui Dumnezeu că nu sunt atât de pudică!" gândi Scarlett, care simți mai degrabă decât văzu jena Melaniei, în timp ce înfășură fața mutilată în cămașa zdrențuită.

Mai mult săltându-l decât târându-l, atât cât îi permitea piciorul, izbuti să ajungă pe veranda care dădea spre curte și acolo, oprindu-se să-și șteargă fruntea cu podul palmei, se întoarse și o zări pe Melanie, care, așezată cu spatele la zid, își ridica cu disperare genunchii ca să-și acopere sânii goi.

"Ce proastă e Melanie că face atâta caz de pudoare într-o clipă ca asta!" își zise Scarlett enervată. Atitudinea asta de mironosiță o disprețuise

întotdeauna la Melanie. Atunci, brusc, îi fu rușine. La urma urmei, Melanie abia se sculase după naștere, dar găsisese mijlocul să-i vină în ajutor, cu o armă prea grea pentru ea. Pentru asta trebuia curaj, acel curaj pe care Scarlett știa bine că ea însăși nu-l are, acel curaj de bună calitate pe care Melanie îl arătase în teribila noapte când căzuse Atlanta și apoi în tot cursul călătoriei. Era același curaj de nezduncinat, fără strălucire, cu care erau dotați toți Willkes-ii, pe care Scarlett nu-l înțelegea, dar pe care fără voia ei îl admira din tot sufletul.

— Du-te de te culcă! îi azvârli ea peste umăr. Ai să mori dacă nu te duci sus. Am să curăț eu tot, după ce-l îngrop.

— Am să încerc să spăl cu un preș, răspunse Melanie cu voce stinsă, privind cu repulsie băltoaca de sânge.

— Ei bine, n-ai decât să mori, mi-e totuna! Dacă ai noștri se întorc înainte ca eu să fi isprăvit, reține-i în casă și spune-le despre cal că a venit așa, nu se știe de unde.

Melanie, așezată în soarele călduț al dimineții, dărdăia, iar când capul mortului începu să se izbească de scările verandei, tânăra femeie își astupă urechile ca să nu mai audă oribilul zgomot pe care-l făcea.

Nimeni nu întrebă de unde apăruse calul. Se consideră că se pierduse după ultima bătălie și toată lumea se bucură la vederea lui. Yankeul zăcea în groapa puțin adâncă pe care Scarlett o săpase sub ulm. Proptelele care susțineau crengile stufoase erau putrede și, în noaptea aceea, Scarlett le tăie atât de bine cu un cuțit de bucătărie, încât căzură peste groapă, împreună cu crengile. Scarlett ceru să nu fie ridicate alte propte, și dacă negrii aflară vreodată pentru ce, nu scoaseră un cuvânt.

Nici o stafie nu ieși din groapa în care zăcea yankeul spre a veni să tulbure lungile nopți când Scarlett rămânea trează, prea obosită ca să poată dormi. Nici un sentiment de groază, nici o remușcare nu veniră s-o chinuiască la amintirea cadavrului. Se minuna ea însăși, căci știa că numai cu o lună mai înainte n-ar fi fost în stare de o astfel de faptă. Frumoasa și tânăra doamnă Hamilton, cu gropițele ei, cu cerceii pe care-i făcea să zornăie și cu micile ei aere sperioase, prefăcuse într-o masă informă obrazul unui om și-l îngropase singură în pământ. Scarlett nu-și putea stăpâni un rânjet când se gândea la consternarea pe care o atare idee ar provoca-o la cei pe care-i cunoștea.

"N-am să mă mai gândesc", hotărî ea într-o zi. "S-a sfârșit, și așa fi fost o proastă să nu-l omor. Totuși... trebuie să mă fi schimbat puțin de la întoarcere, altfel n-aș fi făcut-o".

Nu încercă să adâncească gândul, dar, în fundul conștiinței ei, ori de câte ori avea de rezolvat o problemă plicticoasă și grea, își zicea spre a-și da curajul: "Am comis o crimă, pot s-o fac și pe asta!"

Se schimbase mult mai mult decât credea, și coaja aceea tare care începuse să se formeze în jurul inimii ei în ziua când zăcuse cu fața la pământ în grădina sclavilor de la Doisprezece Stejari, se îngroșa încetul cu încetul.

Acum când avea cal, Scarlett putea să afle ce deveniseră vecinii lor. De când se reîntorsese, se întrebasese de mii de ori, cu moartea în suflet: "Suntem noi oare singurii care au rămas în comitat? Toți ceilalți au pierit odată cu incendiul casei lor? Ori s-au refugiat cu toții la Macon?" Se temea aproape să afle adevărul, atât de vie era amintirea ruinelor de la Doisprezece Stejari, de la Macintosh-i și chiar de la Slaterry-i. Și totuși, era mai bine să afle adevărul, oricât de cumplit ar fi fost, decât să stea și să se întrebe mereu. Se hotărî să meargă întâi la Fontaine-i, nu pentru că erau vecinii cei mai apropiați, ci pentru că nădăjduia să-l găsească pe bătrânul doctor. Melanie avea nevoie de un doctor. Nu se vindeca așa cum ar fi trebuit, și slăbiciunea și paloarea ei o îngrijorau pe Scarlett.

De aceea, de îndată ce piciorul i se vindecă destul ca să suporte un papuc, se sui pe calul yankeului. Cu un picior în scara pe care o scurtase, cu celălalt adus pe şa, într-o încercare de a călări ca o doamnă, plecă peste ogoare spre plantaţia Mimosa, convinsă că va găsi numai cenuşă. Spre marea ei surprindere şi bucurie, văzu apărând locuinţa de stuc gălbui, ca întotdeauna înconjurată de mimose. Un val cald de fericire, care-i aduse aproape lacrimi în ochi, o cuprinse când cele trei doamne Fontaine ieşiră din casă, ca s-o primească cu multe sărutări şi strigăte de bucurie.

Totuşi, când exclamaţiile şi schimbul de cuvinte afectuoase se sfârşiră şi când toată lumea luă loc în sufragerie, Scarlett simţi cum o cuprinde un tremur. Yankeii nu ajunseseră până la Mimosa fiindcă era prea departe de drumul mare, de aceea Fontaine-ii îşi păstraseră vitele şi proviziile, dar plantaţia era apăsată de aceeaşi tăcere stranie ca şi Tara şi întreaga regiune. Cu excepţia a patru negrese întrebuinţate la treburile domestice, toţi sclavii fugiseră odată cu apropierea yankeilor. Nu era nici un bărbat pe plantaţie – doar dacă Joe, micul băieţaş al lui Sally care abia ieşise din scutece, ar fi putut trece drept bărbat. În casa cea mare locuiau doar bunica Fontaine, care trecuse de şaptezeci de ani, noră-sa care toată viaţa fusese numită Doamna Tânără deşi trecuse de cincizeci de ani, şi Sally care abia împlinise douăzeci. Era o plantaţie izolată şi n-aveau pe nimeni care să le apere, dar dacă le era frică, n-o arătau. "Fără îndoială", îşi zise Scarlett, "fiindcă Sally şi Doamna Tânără îi ştiu de frică bătrânei, delicată ca un porţelan dar aprigă la fire, şi nu îndrăznesc să-şi arate temerile." Scarlett însăşi se temea de bătrâna doamnă, căci avea o privire ascuţită şi limba şi mai ascuţită, şi odinioară Scarlett le simţise pe amândouă pe pielea ei.

Deşi nu erau unite prin legături de sânge şi deşi era între ele o mare diferenţă de vârstă, o anume comunitate de spirit şi de încercări apropia aceste femei una de alta. Toate trei purtau îmbrăcăminte de doliu vopsită în casă, toate trei erau necăjite, triste, preocupate, toate trei ascundeau o amărăciune care nu le făcea morocânoase sau plângăreţe, dar care răzbătea totuşi sub surâsurile şi cuvintele lor de bun soset. Era de altfel explicabil. Sclavii lor fugiseră, banii nu mai valorau nimic, Joe, bărbatul lui Sally, murise la Gettysburg, iar Doamna Tânără era şi ea văduvă, fiindcă tânărul doctor Fontaine murise de dizenterie la Vicksburg. Ceilalţi doi băieţi, Alex şi Tony, erau undeva în Virginia şi nimeni nu ştia dacă sunt morţi sau vii. Cât despre bătrânul doctor Fontaine, plecase cu cavaleria lui Wheeler.

— Şi nebunul ăla bătrân are şaptezeci şi trei de ani, cu toate că încearcă să facă pe tânărul. Şi-apoi, e tot atât de plin de reumatisme ca un porc de muşte, spuse bunica, lumina din ochii ei trădând însă mândrie, cu toate cuvintele aspre.

— Ştiţi ce se petrece la Atlanta? întrebă Scarlett când toată lumea fu confortabil instalată. La Tara suntem complet înmormântaţi.

— Doame sfinte, copila mea, declară bunica, luând ca de obicei în mână frânele conversaţiei, stăm la fel de bine ca şi voi. Nu ştim nimic decât că Sherman a sfârşit prin a pune mâna pe oraş.

— Aşadar, a izbutit. Ce face acum? Unde se duc luptele?

— Cum vrei ca trei femei singure, pierdute la ţară, să ştie ce-i cu războiul, când n-avem aici nici ziare, nici scrisori, de săptămâni de zile? spuse bunica pe un ton posac. Una din negresele noastre a vorbit cu un negru, care văzuse un alt negru care fusese la Jonesboro şi, în afară de asta, n-am mai auzit nimic altceva. Se zice că yankeii n-au rămas la Atlanta decât ca să îngăduie oamenilor şi cailor lor să se odihnească, dar o fi adevărat, n-o fi adevărat, o ştii tot atât de bine ca şi mine. Fără îndoială însă că au nevoie de odihnă după bătălia care s-a desfăşurat.

— Când te gândești că ai fost la Tara tot timpul ăsta și că noi n-am știut! se amestecă Doamna Tânără. Oh, mi-e necaz că nu am venit călare să vă văd! Dar au fost atâtea de făcut aci, după ce aproape toți negrii noștri au fugit, că n-am putut să lipsesc. Ar fi trebuit totuși să gădesc timp ca să merg să vă văd. Nu m-am purtat ca o bună vecină. Dar credeam că yankeii au ars Tara, cum au făcut la Doisprezece Stejari și la Macintosh-i, și că părinții tăi au plecat spre Macon. Nu ne-am fi gândit niciodată că te-ai întors acasă, Scarlett.

— Era și foarte greu să credem altfel, când negrii domnului O'Hara au venit aici, cu ochii ieșiți din cap de frică, să ne spună că yankeii vor incendia Tara, curmă bunica.

— Și puteau vedea... încep Sally.

— Te rog, lasă-mă să vorbesc, i-o reteză bunica. Da, ne-au spus că yankeii își stabiliseră campamentul împrejurul Tarei și că părinții tăi se pregăteau să plece la Macon. Și-apoi, în seara aceea, am zărit o lumină înspre Tara. A durat ceasuri întregi, și tonții noștri de negri s-au speriat atât de tare, că au luat-o toți la sănătoasa. Ce a ars?

— Tot bumbacul nostru... era cam de vreo sută cincizeci de mii de dolari, spuse Scarlett pe un ton amar.

— Bucurați-vă că n-a fost casa, declară bunica cu bărbia rezemată de baston. Puteți să semănați alt bumbac, dar casa n-ați mai fi putut-o reclădi. Dar, ia spune, ați început culesul bumbacului?

— Nu, și de altfel cele mai multe ogoare au fost pustiite. Nu cred că a rămas mai mult bumbac decât de trei baloturi, și chiar de-ar fi mai mult – la ce ne-ar folosi? Toți sclavii au fugit și nu mai e nimeni să-l culeagă.

— Dumnezeule, toți sclavii voștri au fugit și nu mai e nimeni să-l culeagă, repetă bunica imitând-o pe Scarlett și aruncându-i o privire batjocoritoare. Și ce faci cu mânuțele tale frumoase, mititica mea, și cu acelea ale surorilor tale?

— Eu să culeg bumbac? exclamă Scarlett îngrozită, ca și când bunica i-ar fi propus să facă o crimă monstruoasă. Ca un sclav de la câmp? Ca unul din golani ai albi? Ca Slaterry-ii?

— Golani! Ce frumos vorbești! Zău, generația asta n-are pic de vlagă, ci numai fandoseli. Dă-mi voie să-ți spun, mititica mea, că pe când eram fată tânără, tatăl meu și-a pierdut toți banii și nu mi-a fost rușine să mă folosesc de mâinile mele, să muncesc la câmp, până ce tata a pus destul deoparte ca să răscumpere sclavii. Am dat cu sapa, am cules bumbacul și voi reîncepe de va fi nevoie. De altfel, am impresia că va fi iar nevoie. Golani! Ia te uită!

— Oh, mamă Fontaine! interveni noră-sa, aruncând o privire rugătoare celor două tinere femei ca s-o ajute s-o liniștească pe bunica. E atâta vreme de atunci... Condițiile nu erau deloc aceleași. Vremurile s-au schimbat.

— Vremurile nu se schimbă niciodată când e vorba să muncești cinstit, declară pe un ton categoric bunica. Mi-e rușine pentru mama ta, Scarlett, să te aud spunând că munca cinstită înjosește pe oamenii cumsecade. Când Adam săpa pământul și Eva torcea...

Spre a schimba cursul conversației, Scarlett se grăbi să întrebe:

— Și Tarleton-ii, și Calvert-ii? Le-au ars casele? S-au refugiat la Macon?

— Yankeii n-au ajuns până la Tarleton-i. Ca și noi, sunt prea departe de drumul mare, dar au fost la Calvert-i. Le-au furat toate vitele, toate păsările și au luat toți negrii cu ei..., încep Sally.

Bunica o întrerupse:

— Le-au promis tuturor negreselor rochii de mătase și cercei de aur. Cathleen Calvert mi-a spus că unii soldați le-au luat pe nebunele alea în șaua calului. În sfârșit, tot ce vor obține vor fi copii galbeni și nu cred că sângele yankeu va ameliora rasa.

— Oh, mamă Fontaine!

— Ia nu mai face mutra asta indignată, Jane! Suntem toate femei măritate, nu-i așa, și știe Domnul că am văzut destui mulatri mici până acum.

— Cum de n-au ars casa Calvert-ilor?

— Casa lor a fost cruțată în urma rugămintelor combinate ale celei de a doua doamnă Calvert și ale lui Hilton, administratorul ei yankeu, vorbi bunica, spunând ca întotdeauna "a doua doamnă Calvert", cu toate că prima era moartă de douăzeci de ani. "Suntem partizani sinceri ai Uniunii", o imită ea, vorbind pe nas, pe doamna Calvert. Cathleen pretinde că amândoi s-au jurat că toată familia Calvert-ilor e yankee. Și domnul Calvert, care a murit pentru cauză! Și Raiford, omorât la Gettysburg, și Cade care e cu armata în Virginia? Cathleen zice că s-a simțit atât de umilită, încât ar fi preferat să ardă casa. A spus că o să iasă scandal când Cade se va întoarce acasă și va afla. Dar, ce vrei, iată ce se întâmplă când un bărbat se căsătorește cu o yankee... n-au mândrie, n-au rușine... se gândesc întotdeauna doar să-și scape pielea... Cum se face că Tara n-a fost arsă, Scarlett?

Scarlett se reculese o clipă înainte de a răspunde. Știa că a doua întrebare va fi: "Și ce-ți fac părinții? Cum îi merge iubitei tale mame?" Știa că nu le putea spune acestor femei că Ellen murise. Știa că dacă le-ar aduce la cunoștință vestea, toate ar compătimi-o, și atunci ea va izbucni în plâns și va plânge până se va îmbolnăvi. Nu-și putea îngădui să plângă. Nu plânsese cu adevărat de la întoarcerea acasă și știa că, odată ecluzele deschise, tot curajul păstrat cu atâta grijă ar părăsi-o dintr-o dată. Dar, aruncând o privire disperată chipurilor prietene care o înconjurau, înțelese că dacă va ține sub tăcere moartea lui Ellen, Fontaine-ii nu i-o vor ierta niciodată. Bunica, mai ales, avea o adevărată adorație pentru Ellen, și erau prea puține persoane în comitat la care bătrâna doamnă să fi ținut.

— Hai, vorbește, zise bunica fără s-o slăbească dinochi. N-ai să ne spui nimic, fetiço?

— Ei bine, înțelegeți, n-am revenit acasă decât a doua zi după bătălie. Yankeii plecaseră toți. Papa... papa mi-a spus că... obținuse de la ei să nu ardă casa fiindcă Suellen și Carren erau atât de bolnave de tifoidă încât nu puteau fi transportate.

— E pentru prima oară că aud zicându-se de yankei că au făcut ceva cumsecade, declară bunica ca și când regreta că aude vorbindu-se de bine de năvălitori. Și cum merg fetele acum?

— Oh, mai bine. Sunt aproape restabilite, dar sunt încă foarte slăbite, răspunse Scarlett.

Apoi, văzând că buzele bunicii schițează întrebarea de care se temea, începu hotărâtă un alt subiect de conversație.

— Mă... mă întreb dacă n-ați putea să ne împrumutați ceva de mâncare? Yankeii au distrus tot, ca un nor de lăcuste. Dar, dacă n-aveți nici dumneavoastră, spuneți-mi-o cinstit și...

— Trimite pe Pork cu o căruță și veți avea jumătate din orezul, făina, șunca și puii care ne-au rămas, spuse bunica zvârlind lui Scarlett o privire pătrunzătoare.

— Oh, e prea mult. Într-adevăr eu...

— Nici un cuvânt. Nu vreau să aud nimic. Atunci, la ce ar servi să fim vecini?

— Sunteți atât de bună, încât nu pot... dar trebuie să plec acum. Ai mei vor fi îngrijorați de lipsa mea.

Bunica se sculă deodată și o luă pe Scarlett de braț.

— Rămâneți aici voi două, ordonă ea împingând-o pe Scarlett spre veranda care se deschidea la spatele casei. Am să-i spun două cuvinte acestei copile. Ajută-mă să cobor scările, Scarlett.

Doamna Tânără și Sally își luară rămas bun de la vizitatoare și făgăduiră să meargă s-o vadă curând. Ardeau de curiozitatea să știe ce avea bunica să-i spună lui Scarlett, dar n-aveau să afle niciodată, afară doar de-ar apuca-o fantezia pe bunică să le-o spună ea însăși.

— Sunt așa de ciudate femeile bătrâne, șopti Doamna Tânără către Sally când își reluă lucrul de mână.

Scarlett își ținea calul de frâu și se simțea vag îngrijorată.

— Hai, spuse bunicuța înfigându-și privirea drept în ochii ei, ce se întâmplă la Tara? Ce ascunzi?

Scarlett, văzând privirea pătrunzătoare a bătrânei doamne, înțelese că putea spune adevărul fără a vărsa o singură lacrimă. Nimeni nu putea plânge în fața bunicii Fontaine fără învoirea ei expresă.

— Mama a murit, spuse ea simplu.

Bătrâna doamnă îi strânse brațul până o duru și pleoapele ei zbârcite clipiră asupra ochilor cu reflexe galbene.

— Au omorât-o yankeii?

— A murit de tifoidă. A murit... în ajunul întoarcerii mele acasă.

— Nu te mai gândești la asta, spuse bunica pe un ton autoritar, dar Scarlett o văzu înghițindu-și din greu un oftat. Și tatăl tău?

— Papa este... papa nu mai e același.

— Ce vrei să spui? Hai, vorbește. E bolnav?

— Șocul... e așa de bizar... nu e...

— Nu veni să-mi povestești că nu mai e același. Vrei să spui că nu mai e în toate mințile?

Era o ușurare să auzi adevărul expus în termeni atât de cruzi. Ce bine era că bătrâna doamnă nu-i arăta o compătimire care i-ar fi stors lacrimi.

— Da, zise ea surd, și-a pierdut mințile. Se poartă tot timpul straniu și câteodată pare că nu-și mai reamintește deloc că mama a murit. Oh, doamnă, e prea mult pentru mine să-l văd așteptând atât de răbdător întoarcerea mamei, el care odinioară n-avea răbdare nici cât un copil. Dar e mai rău când își amintește că nu mai e. Din când în când, după ce a stat să asculte, se ridică dintr-o dată, iese din casă și se duce la cimitir. Apoi revine târându-se, cu obrazul șiroind de lacrimi, și nu încetează să repete până ce-mi vine să urlu: "Katie Scarlett, doamna O'Hara a murit. Mama ta a murit!" – și e ca și cum l-aș auzi spunându-mi asta pentru întâia oară. Câteodată, târziu seara, îl aud chemând-o pe mama. Mă scol, mă duc la el, și-i spun că e la căpătâiul unui negru bolnav. Și se supără că mama se obosește prea mult îngrijind întotdeauna pe alții. E așa de greu să-l faci să se culce apoi din nou. E ca un copil. Oh, ce rău îmi pare că doctorul Fontaine nu e aici! El ar putea face ceva pentru papa! Și-apoi, Melanie are și ea nevoie de un doctor. Nu se face bine după naștere cum ar trebui...

— Melly, un copil? Și e la voi?

— Da.

— Ce caută Melly la voi? De ce nu-i la Macon cu mătușa ei și cu celelalte rude? N-aș fi crezut că o iubești atâta, fetița mea, deși e sora lui Charles. Hai, povestește-mi totul.

— E o poveste lungă, doamnă. Nu vreți să intrați în casă ca să stați jos?

— Pot să stau foarte bine în picioare. De altfel, dacă începi să povestești în fața celorlalte, au să bocească și te vor face să suferi. Hai, te ascult.

Găsindu-și cu greu cuvintele, Scarlett îi vorbi de asediu și de sarcina Melaniei, dar pe măsură ce vorbea, sub privirea pătrunzătoare a bătrânei doamne care n-o pierdea din ochi, îi veneau tot mai ușor pe buze cuvintele de care avea nevoie spre a reda intensitatea și grozăvia întâmplărilor prin care trecuse. Toate îi reveneau în minte, căldura nesuferită din ziua în care se

născuse copilul, îngrijorarea ei chinuitoare, fuga, și cum le părăsise Rhett. Vorbi de întunericul înnebunitor al nopții, de focurile de bivouac care puteau indica tot atât de bine prezența prietenilor sau a dușmanilor, de hornurile lugubre zărite la răsăritul soarelui, de oamenii și de caii morți pe marginea drumului, de foame, de devastare, de teama ei ca Tara să nu fi fost incendiată.

— Credeam că dacă voi reuși să mă întorc acasă, lângă mama, ea va avea grijă de tot și voi scăpa de povară. Pe drum credeam că mi se întâmplase tot ce era mai rău, dar, aflând de moartea ei, am știut ce înseamnă răul.

Plecă ochii și așteptă ca bunica să vorbească la rândul ei. Tăcerea dură însă atât de mult, încât se întrebă dacă doamna Fontaine înțelesese bine în ce stare de disperare se afla. În sfârșit, vocea bătrânei femei se auzi, plină de mângâiere, mai dulce decât o auzise Scarlett vreodată.

— Copila mea, e foarte rău ca o femeie să cunoască tot ce i se poate întâmpla mai rău, căci după aceea nu mai are de ce să se teamă. Și e foarte rău ca o femeie să nu se mai teamă de nimic. Îți închipui că nu înțeleg ce mi-ai povestit...încercările prin care ai trecut? Le înțeleg foarte bine. Când aveam cam vârsta ta, am fost prinsă de revolta indienilor Creek, îndată după măcelul de la fortul Mims... da, făcu ea cu o voce venită din depărtările trecutului, trebuie să fi fost cam de vârsta ta, căci sunt aproape cincizeci de ani de atunci. Am reușit să mă ascund după niște tufișuri și de acolo, pierită de groază, am văzut cum ni se incendia casa, i-am văzut pe indieni scalpându-i pe frații și pe surorile mele. N-aveam decât un singur lucru de făcut, să stau liniștită și să mă rog lui Dumnezeu ca focul să nu lumineze locul unde mă ascunsesem. Atunci au pus mâna pe mama și au omorât-o la vreo douăzeci de pași de mine. Au scalpat-o și pe ea. Și, ca să se asigure că murise, un indian s-a întors și i-a înfipt din nou toporișca în cap. Eu... eu eram preferata mamei și a trebuit să asist la toate astea. Dimineața am pornit spre așezarea cea mai apropiată. Erau vreo treizeci de mile de făcut. Mi-au trebuit vreo trei zile de mers prin bălți și printre cete de indieni. Apoi s-a crezut că-mi voi pierde mințile... Acolo l-am întâlnit pe doctorul Fontaine. M-a îngrijit... ei bine, vezi, au trecut cincizeci de ani, cum am spus, și de atunci nu mi-a mai fost frică niciodată de nimic și de nimeni, căci cunoscusem tot ce mi se putea întâmpla mai rău. Această lipsă de teamă mi-a pricinuit destule neplăceri și m-a costat o bună parte din fericire. Dumnezeu a vrut ca femeile să fie ființe sfioase și temătoare, și o femeie căreia nu-i e teamă e ceva nefiresc. Scarlett, păstrează întotdeauna ceva de care să te temi, exact cum păstrezi ceva de iubit...

Tăcu, cu privirea dusă cu o jumătate de secol în urmă, în ziua când îi fusese teamă. Scarlett începu să dea semne de nerăbdare. Crezuse că bătrâna doamnă o va înțelege și poate-i va indica un mijloc de a rezolva problemele care o chinuiau. Dar, după pilda tuturor bătrânilor, începuse să vorbească de lucruri care se petrecuseră cu mult înainte ca cei care o ascultau să se fi născut și care nu interesau pe nimeni. Lui Scarlett îi păru rău că-i făcuse confidențe.

— Hai, du-te acasă, copila mea, căci acasă trebuie să fie neliniștiți din cauza ta, spuse ea deodată. Trimite pe Pork cu o căruță chiar azi după-amiază... și să nu-ți închipui că o să poți scăpa vreodată de povara dumitale. N-o să poți. O știu.

În anul acela toamna se prelungi, târzie și frumoasă, până la sfârșitul lui noiembrie și fură zile frumoase pentru cei de la Tara. Ce fusese mai greu trecuse, acum aveau un cal și se puteau folosi de el în loc să meargă pe jos. Aveau ouă la micul dejun și costiță prăjită la cină, spre a rupe cu monotonia ignamilor, alunelor și merelor. Ba chiar, la o ocazie festivă, mâncară pui fript.

Izbutiră până la urmă să prindă scroafa bătrână, care acum râma și grohăia fericită, împreună cu purceii, în țarcul care li se făcuse lângă casă. Se întâmpla câteodată ca purceii să guițe atât de tare, încât nu mai auzai o vorbă, dar în fond era un zgomot agreabil. Când va veni iarna, vor avea carne de porc proaspătă pentru albi și cârnați pentru negri. Toată iarna vor avea carne de mâncat.

Vizita la Fontaine-i refăcuse moralul lui Scarlett mai mult decât ar fi crezut. Singur faptul de a ști că are vecini, că existau câțiva prieteni ai familiei care supraviețuiseră furtunii, ajungea să șteargă teribila senzație de părăsire și de singurătate care o apăsase în primele săptămâni ale întoarcerii la Tara. Și-apoi, familiile Fontaine și Tarleton, ale căror plantații se aflaseră departe de drumul armatelor, se arătaseră cum nu se putea mai generoase, împărțind cu ei puținul pe care-l aveau. Tradiția comitatului cerea ca vecinii să se ajute între ei, și nu voia niciodată să primească un ban de la Scarlett. Îi spuneau că și ea ar fi făcut cu siguranță același lucru pentru ei și că le va da înapoi în natură la anul, când Tara va începe din nou să producă.

Acum Scarlett avea cu ce să-i hrănească pe ai săi. Avea un cal, banii și bijuteriile luate dezertorului yankeu, dar de ceea ce avea mare nevoie era îmbrăcăminte. Știa că ar fi fost primejdios să-l trimită pe Pork să cumpere îmbrăcăminte, căci calul avea mari șanse să fie luat de yankei, fie de confederați. Dar, în orice caz, avea banii necesari ca să cumpere îmbrăcăminte, un cal și o căruță spre a face călătoria, și poate că Pork nu va fi neapărat oprit din drum. Da, greul trecuse.

În fiecare dimineață când se scula, Scarlett mulțumea lui Dumnezeu pentru cerul senin și pentru soarele cald, căci fiecare zi de timp frumos întârzia clipa inevitabilă când va fi nevoie de haine călduroase. Și cu fiecare zi călduroasă se mai adăuga puțin bumbac în bordeiele goale ale sclavilor, singurul loc care mai rămăsese spre a depozita recolta. Ogoarele dădeau mai mult decât socotiseră Scarlett sau Pork. Vor strânge probabil patru baloturi și bordeiele vor fi în curând pline.

Chiar după observația usturătoare a bunicii Fontaine, Scarlett nu se gândise să se apuce ea însăși de culesul bumbacului. Era de neînchipuit ca ea, o doamnă din familia O'Hara, acum stăpâna Tarei, să meargă să lucreze la câmp. Ar fi înjosit-o făcând-o să se simtă la fel ca nespălatele alea de doamna Slaterry și fiica ei Emmie. Își pusese în cap să-i folosească pe negri la cules, în timp ce ea însăși și cu convalescențele se vor ocupa de grijile casei, dar se izbi de un sentiment de castă încă mai puternic ca al ei. Pork, Mammy și cu Prissy protestară cu indignare numai la gândul de a lucra la câmp. Repetară pe toate tonurile că erau servitori, și nu muncitori agricoli. Mammy mai ales susținea sus și tare că nu muncise niciodată la câmp. Se născuse în casa cea mare a familiei Robillard și fusese crescută în camera bătrânei doamne și dormise pe o saltea la picioarele patului ei. Numai Dilcey nu suflă o vorbă și o privi pe Prissy a ei cu atâta intensitate, încât aceasta se simți stingherită.

Scarlett rămase surdă la văicărelile lor și îi trimise pe toți la câmp. Dar Mammy și Pork lucrară atât de încet și se văicăriră atât de tare, încât Scarlett luă pe Mammy înapoi la bucătărie și-l expedie pe Pork în pădure și la râu, cu capcane pentru iepuri și oposumi și cu cârlige pentru pești. Culesul bumbacului nu era demn de Pork, dar vânatul și pescuitul i se potriveau de minune.

După aceea Scarlett încercă să le trimită la câmp pe surorile ei și pe Melanie, dar nici aici lucrurile nu merseară mai bine. Timp de un ceas, în plin soare, Melanie, plină de zel, lucra repede și bine, dar după acest ceas leșină deodată și trebui să stea opt zile în pat. Suellen, arțăgoasă și plângăcioasă, se prefăcu că leșină și ea, dar își reveni repede și începu să scuie ca o pisică

înfuriată când Scarlett îi vărsă o ploscă cu apă în obraz. Până la urmă refuză categoric să continue.

— Nu vreau să lucrez la câmp ca o negresă! Nu poți să mă silești! Gândește-te, dacă ar ști prietenii noștri și dacă... dacă ar afla domnul Kennedy. Oh, dacă mama ar vedea toate astea...

— Mai pomeneste încă o dată de mama, Suellen, și te pocnesc de nu te vezi, strigă Scarlett. Mama lucra mai mult decât orice negru de pe plantație, și o știi foarte bine, domnișoară care îți dai aere.

— Nu-i adevărat! În orice caz, nu lucra la câmp și n-ai să mă silești nici pe mine. Voi spune tatii ce faci și el n-are să mă lase să lucrez.

— Nu te apuca să-l plictisești pe tata cu poveștile tale, țipă Scarlett cu inima împărțită între indignare și teama de Gerald.

— Am să te ajut eu, surioară, interveni cu drăgălășenie Carreen. Am să muncesc pentru două. Înțelegi, Sue nu s-a făcut încă bine și nu poate sta mult la soare.

— Mulțumesc, bombonico, îi zise Scarlett recunoscătoare, dar în același timp își privi sora mai mică cu o privire îngrijorată.

Carreen, al cărei ten avusese întotdeauna prospețimea roză și albă a florilor din livadă, nu mai avea nici o singură urmă de roz în obraji, dar chipul ei serios păstra încă o grație de boboc înflorit. Fusesse foarte tăcută și puțin stranie de când, recăpătându-și cunoștința, își dăduse seama că Ellen murise, că Scarlett se transformase în tiran, că lumea se schimbase și că singurul lucru la ordinea zilei era munca înversunată. Firea delicată a lui Carreen nu era făcută să se adapteze schimbărilor. Nu ajungea să înțeleagă ce se întâmplase; umbla ca o somnambulă și făcea tot ce i se cerea. Părea foarte plâpândă și chiar și era, dar arăta multă bunăvoință și căuta să fie totodată ascultătoare și serviabilă. Când Scarlett o lăsa puțin să răsuflă, își petrecea vremea numărând mătaniile și rugându-se pentru maică-sa și pentru Brent Tarleton. Scarlett nu-și închipuia că soră-sa pusese atât de mult la inimă moartea lui Brent și că durerea ei era departe de a fi alinată. Pentru ea Carreen era tot "mica surioară", mult prea tânără pentru o aventură sentimentală serioasă.

În picioare, sub soarele fierbinte, printre șirurile de bumbac, cu spatele frânt de atâtea îndoiri, cu mâinile bătătorite de semințele uscate, Scarlett regreta că nu are o soră care să unească energia lui Suellen cu firea blândă a lui Carreen. Într-adevăr, Carreen își lua lucrul în serios și muncea pe rupe, dar după o oră de eforturi sărea în ochi că ea, mai degrabă decât Suellen, nu era făcută pentru asemenea muncă. Scarlett fu silită s-o trimită și pe Carreen acasă.

Între lungile șiruri de tufe de bumbac nu mai rămăseseră acum decât ea, Dilcey și Prissy. Prissy lucra când avea chef, își pierdea vremea și se plângea întruna ba că o dor picioarele, ba nu știu unde înăuntru, că era sleită, până când punea mâna maică-sa pe o vergea și o croia de începea să țipe. Pe urmă lucra ceva mai bine, având mare grijă să nu fie aproape de Dilcey.

Dilcey muncea fără contenire, tăcută, ca o mașină, încât Scarlett, cu spatele îndurerat, cu umerii juliți tot ducând sacul în care zvârlea bumbac, își zicea că Dilcey era neprețuită.

— Dilcey, spuse ea într-o zi, când vor reveni zilele bune, n-am să uit ce-ai făcut. Ai fost la înălțime.

Femeia nu începu să suradă sau să se legene pe picioare cum făceau ceilalți negri când li se adresau laude. Întoarse spre Scarlett un obraz nemișcat și spuse pe un ton demn:

— Mulțumesc, domnișoară Sca'lett. Da' domnu' Ge'ald și cu domnișoara Ellen au fost atât de buni cu mine. Domnu' Ge'ald a cumpărat-o pe mica mea

P'issy ca să nu sufă', și asta n-o uit. Sunt pe jumătate indiană și indienii nu uită pe cei ca'e sunt buni cu ei. Îmi pa'e 'ău că P'issy nu se poa'tă bine. E o adevă'ată neg'esă, ca tatăl ei. Tatăl ei e'a foa'te ușu'atic.

Cu toate că-i determina atât de greu pe ceilalți să muncească și cu toate că se epuiza lucrând ea însăși, pe măsură ce bumbacul, adus încet de la câmp, umplea bordeiele, curajul îi revenea. Din bumbac se desprindea ceva care dădea siguranță, care o făcea să se simtă mai puternică. Bumbacul făcuse bogăția Tarei, ca și a întregului Sud, și Scarlett, ca o adevărată sudistă, se gândea că din ogoarele roșii va veni scăparea Tarei și a Sudului.

Bineînțeles, puținul bumbac pe care-l culesese nu reprezenta mare lucru; totuși, însemna ceva. Va aduce ceva bani în bilete ale Confederației, și această mică sumă o va ajuta să țină în rezervă biletele verzi și aurul din portofelul yankeului, până când vor trebui să apeleze și la ei. În primăvara viitoare va încerca să obțină de la guvernul confederat să-i fie înapoiat Sam cel mare și ceilalți negri rechiziționați și, în cazul când guvernul va refuza, va folosi banii yankeului ca să închirieze sclavi de la vecini. La primăvară va semăna aici și va semăna dincolo... Își îndreptă spatele obosit și, privind ogoarele ruginii, văzu crescând, deasă și verde, recolta anului viitor.

La primăvară! Poate că războiul se va termina până atunci și vremurile bune vor reveni. Fie că va învinge Confederația, fie că va pierde, timpurile vor fi în orice caz mai bune. Orice era mai bine decât să fie expusă la invazia uneia sau a celeilalte armate. Când războiul se va sfârși, o plantație îți va îngădui să-ți câștigi cinstiția viața. Oh, numai de s-ar sfârși războiul! Ai putea semăna atunci cu siguranța că vei culege recolta.

Acum putea nădăjdui. Războiul nu va dura la nesfârșit. Scarlett avea ceva bumbac, avea ce să mănânce, avea un cal și o mică comoară. Da, greul trecuse.

Capitolul XXVII

Pe la mijlocul lui noiembrie, la prânz, erau strânși cu toții în jurul mesei și sfârșeau de mâncat desertul, pe care Mammy îl preparase amestecând afine uscate cu făină de porumb și cu sorg, spre a îndulci gustul. Un suflu rece trecea prin aer, amintind apropierea iernii, și Pork, în picioare în spatele scaunului lui Scarlett, își freca mâinile de plăcere în timp ce întreba:

— O să fie în cu'ând v'emea de tăiat po'cul, domnișoa'ă Sca'lett?

— Îți și lasă gura apă? întrebă Scarlett cu un surâs. Ei bine, recunosc că și mie mi-e poftă. Dacă timpul se mai menține câteva zile, vom...

Melanie o întrerupse, cu lingura la jumătatea drumului între farfurie și gură:

— Ascultă, draga mea. Vine cineva!

— Cineva, strigă Pork neliniștit.

Aerul limpede lăsa să se audă distinct zgomotul surd al unui cal care izbea pământul cu lovituri precipitate, ca bătăile unei inimi speriate, și un glas de femeie care striga: "Scarlett! Scarlett!" Toți se priviră, înainte de a-și împinge scaunele și de a se ridica dintr-un salt. Cu toate că era speriată, recunoscuseră cu toții vocea lui Sally Fontaine care, cu o oră mai devreme, se oprise la Tara să stea puțin de vorbă înainte de a merge la Jonesboro. În timp ce se repezeau buluc spre ușa de la intrare, o văzură pe tânăra femeie suind alea ca o furtună, pe calul acoperit de spumă. Părul îi flutura pe spate, pălăria nu i se ținea decât în panglici. Nu strânse hățurile, ci se repezi ca o nebună asupra micului grup, cu brațul întins spre spate, în direcția de unde venea:

— Vin yankeii! I-am văzut! Mai încolo, pe drum. Yankeii...

Trase sălbatic de hățuri tocmai la timp, spre a opri calul să urce treptele verandei. Cărmi brusc, trecu în trei salturi peste o brazdă mare și sări un gard ca și cum ar fi fost la vânătoare.

Se auzi calul tropăind prin curte, coborând apoi pe drumul îngust dintre bordeie și tăind îndată peste câmp spre a ajunge la Mimosa.

O clipă rămaseră toți paralizați, apoi Suellen și Carreen începură să plângă, strângându-se una în alta. Tremurând, incapabil să scoată o vorbă, micul Wade nu se mișcase. Ceea ce îl înspăimânta din noaptea în care părăsise Atlanta avea să se întâmple. Yankeii soseau ca să-l ia.

— Yankeii? făcu Gerald cu o intonație nesigură. Dar yankeii au mai fost la noi...

— Sfântă Fecioară! exclamă Scarlett întâlnind privirea speriată a Melaniei.

Un scurt moment retrăi ororile ultimei nopți la Atlanta, revăzu ruinele din tot comitatul, își aminti de toate poveștile cu violuri, torturi și omoruri. Evocă imaginea soldatului yankeu în hol, cu cutia de lucru a lui Ellen în mână, și-și zise: "O să mor, o să mor. Credeam că se sfârșise cu toate astea. O să mor. N-o să am puterea să îndur încă o încercare de felul ăsta."

Atunci ochii i se opriră asupra calului înșeuat, care aștepta ca Pork să meargă la Tarleton-i. Calul ei! Unicul ei cal! Yankeii îl vor lua, și vor lua și vaca, și vițelul. Și scroafa, și purceii... oh, câte ceasuri de chin până prinseseră scroafa și purceii atât de iuți la picior! și vor lua și cocoșul, găinile ouătoare și rațele pe care li-i dăduseră Fontaine-ii. Și merele, și ignamii din cămară. Și făina, și orezul, și mazărea uscată. Și banii din portofelul yankeului. Vor lua totul și îi vor lăsa să flămânzească.

— Nu le vor avea! strigă ea.

Toți o priviră mirați și se temură o clipă că mintea ei nu rezistase la această nouă încercare.

— Nu vreau să mai mor de foame. N-au să-i ia!

— Ce e, Scarlett? Ce s-a întâmplat?

— Calul! Vaca! Porcii! N-o să pună mâna pe ei! N-o să-i las să-i ia!

Se întoarse iute către cei patru negri, strânși unul în altul la intrare, ale căror chipuri negre deveniseră cenușii.

— La baltă! zise ea.

— Ce baltă?

— La malul râului, nătarăilor. Duceți porcii la baltă. Hai, toți, repede. Pork, tu și cu Prissy intrați în țarc și scoateți porcii. Suellen, tu și cu Carreen puneți în coșuri ce provizii puteți și mergeți să vă ascundeți în pădure. Mammy, bagă din nou argintăria în fântână. Și tu, Pork, ascultă, nu mai sta așa înțepenit. Ia-l pe tata cu tine și duceți-vă undeva. Nu mă întreba unde! oriunde! Du-te cu Pork, papa. Așa, fii înțeleghător!

Cu toată emoția și furia, își dădea seama ce putea să însemne vederea unei uniforme yankee pentru mintea zdruncinată a lui Gerald. Se opri și-și frânse mâinile.

Sughițurile speriate ale micuțului Wade, care se agăța de fustele Melaniei, îi măriră panica.

— Ce trebuie să fac eu, Scarlett?

În mijlocul gemetelor, al plânsurilor și al alergăturilor înnebunite, Melanie își păstra calmul. Deși era albă ca varul și deși tot corpul îi tremura, calmul vocii ei o liniști pe Scarlett și îi arătă că toți așteptau ordine și sfaturi de la ea.

— Vaca și vițelul, răspunse ea de îndată. Sunt în vechea livadă. Ia calul și du-i pe toți la baltă și... Înainte de a sfârși fraza, Melanie se descotorosise de Wade și coborâse scările. Apoi, suflecându-și rochia, o luă la fugă spre cal.

Scarlett abia avu vreme să vadă două picioare slabe, un val de fuste și jupoane, că Melanie și încălecaser, stând ca vai de ea pe șaua ale cărei scări erau așezate mult prea jos pentru ea. Scutură hățurile și lovi cu călcăiele burta animalului, apoi îl opri brusc, cu fața schimonosită de groază.

— Copilașul meu! strigă ea. Oh, copilașul meu! Yankeii îl vor omorî. Dă-mi-l!

Cu mâna pe marginea șei, era gata să sară la pământ, când Scarlett îi strigă cât o ținea gura:

— Pleacă! Pleacă! Ia vaca! Am eu grijă de copil. Pleacă, îți spun! Îți închipui că am să le îngădui să se atingă de copilul lui Ashley? Pleacă!

Melly aruncă o privire disperată în urma ei, totuși lovi cu călcăiele în burta calului și, într-o improșcătură de pietriș, coborî în goană alea care ducea la pășune.

"Nu m-aș fi așteptat niciodată s-o văd pe Melly Hamilton încălecând ca un bărbat", se gândi Scarlett în timp ce se repezea în casă. Wade se ținea de ea plângând, silindu-se să prindă un colț de fustă. Urcând în goană scara, le zări pe Suellen și pe Carreen care, cu câte un coș de provizii sub fiecare braț, se repezeau spre cămară. Îl zări de asemenea pe Pork, care-l trăgea pe Gerald de braț fără multe menajamente. Gerald nu înceta să bombăne, împotrivindu-se ca un copil. Din curte auzi vocea stridentă a lui Mammy:

— Hai, P'issy, int'ă în ța'c și scoate po'cii! Știi bine că sunt p'ea g'asă ca să mă st'eco' înt'e șipcile astea. Dilcey, vino aici și fă-o să se miște pe blestemata asta de șt'engă'iță ca'e nu-i bună de nimic...

"Și când te gândești că eram așa de mândră că băgasem porcii înăuntru ca nimeni să nu-i poată fura", își zise Scarlett repezindu-se în odaia ei. "Oh, de ce nu le-am făcut un țarc în baltă?"

Trase brutal primul sertar al scrinului și scotoci prin rufăria ei până găsi portofelul yankeului. Din cutia de lucru unde le ascunsese, luă solitarul și cerceii, pe care-i băgă în portofel. Dar unde să-l ascundă? În saltele? În sobă? În fântână? Să-l bage în sân? Nu, mai ales acolo nu. Portofelul s-ar fi observat ușor, și dacă yankeii l-ar zări, n-ar sta la îndoială s-o dezbrace ca s-o cerceteze.

"Și aș muri!" își zise ea cu disperare.

Jos, era un iad de alergături și de țipete. Scarlett ar fi vrut s-o aibă pe Melanie lângă ea! Melly, cu vocea ei liniștită, care se arătase atât de vitează în ziua când îl omorâse pe yankeu. Melly făcea cât trei. Melly... dar ce spusese oare Melly? Ah, da, copilul!

Ținând strâns portofelul, Scarlett traversă holul în fugă și intră în odaia în care micul Beau dormea în leagăn. Îl ridică fără prea multe menajamente și-l luă în brațe, în timp ce, trezindu-se, copilașul își mușca pumnișorii și, somnoros, lăsa să-i curgă scuipat pe bărbie.

O auzi pe Suellen strigând:

— Vino, Carreen, vino! Am luat destul. Hai, surioară, grăbește-te!

Din curte se auzeau guițaturi și grohăituri, precum și proteste furioase. Scarlett alergă la fereastră și-o văzu pe Mammy trecând greoi peste câmp, cu câte un purcel zbatându-se sub fiecare braț. În urma ei venea Pork, care purta și el doi purci și-l împingea ușurel pe Gerald în fața lui.

Gerald umbla cu mare greutate printre brazde, gesticulând cu bastonul.

Aplecată pe fereastră, Scarlett striga din toate puterile:

— Ia scroafa, Dilcey! Spune-i lui Prissy s-o scoată. Și-apoi, gonește-o peste câmp.

Dilcey ridică spre Scarlett o privire obosită. În șorțul ei se îngrămădeau tacâmuri de argint. Arătă spre țarc:

— Sc'oafa a mușcat-o pe P'issy și n-o mai lasă să iasă din ța'c.

"Bravo pentru scroafă!" gândi Scarlett și, întorcându-se la scrin, scoase din ascunzătoare brățările, broșa, miniatura și păhărelul luate de la yankeu. Dar unde să le ascundă pe toate? Nu putea să-l țină pe Beau într-o mână, și portofelul și bijuteriile în alta. Se pregăti să-l așeze pe copilaș în pat, dar simțind că-l lăsa, Beau scoase un scâncet și Scarlett avu o idee minunată. Ce ascunzătoare mai bună decât scutecele unui copil? Îl culcă îndată pe micuț pe burtă, îi desfăcu puțin scutecele și băgă portofelul la spate. Copilul începu să plângă mai tare, dar Scarlett nu ținu seamă și strânse mai tare scutecul între piciorușele lui Beau. "Acum", își zise ea scoțând un suspin adânc, "hai la baltă!"

Luând cu un braț copilașul care urla, strângând cu mâna liberă bijuteriile, traversă coridorul de la etaj. Deodată se opri în plină fugă, simțind că i se taie picioarele de frică. Ce tăcută era casa! Îngrozitor de liniștită! Plecaseră cu toții. Plecaseră cu toții și o lăsaseră singură? N-o așteptase nimeni? Pe timpurile astea se putea întâmpla orice unei femei singure, și cu yankeii care veneau...

Un zgomot ușor o făcu să tresară. Se întoarse și-l văzu, ghemuit lângă scară, pe fiul ei, cu ochii măriți de groază, încercând să spună ceva: gâtlejul i se mișca, dar nu se auzea nici un sunet.

— Scoală-te, Wade Hampton, îi porunci Scarlett. Scoală-te și vino cu mine. Mama nu poate să te ducă în brațe.

Copilul se repezi la Scarlett ca un animal speriat și, prinzându-i fusta largă, își ascunse fața. Prin faldurile rochiei, Scarlett îi simți mânuțele căutându-i picioarele. Începu să coboare scara. Fiecare pas îi era însă îngreuiat de Wade, care se agăța de ea:

— Lasă-mă, Wade! îi spuse ea furioasă. Lasă-mă și umblă singur!

Dar copilul nu făcea decât să se agațe și mai strâns.

Ajunsă la parter, i se păru că toată această parte a casei îi adresa o mută rugămintă. Mobilele la care ținea atâta păreau că-i murmură:

"Adio! Adio!" Un suspin i se urcă în gât. Ușa camerei în care Ellen petrecuse atâtea ceasuri lucrând era deschisă, și Scarlett putea să zărească un colț al biroului ei. Mai era și sufrageria, cu scaunele în dezordine și cu farfuriile încă pline. Pe jos erau așternute covorașe pe care Ellen le țesuse și le vopsise ea însăși. Pe perete era agățat portretul bunicii Robillard, cu decolteul ei frumos, cu părul pieptănat în sus, cu nasul ascuțit, ca și când artistul ar fi vrut să dea pentru totdeauna chipului ei un aer ironic și distins. Tot ce se lega de primele amintiri ale lui Scarlett, tot ce avea rădăcini atât de adânci în ea părea să-i spună: "Adio! Adio, Scarlett O'Hara!"

Yankeii vor arde toate astea... tot!

Era ultima imagine a căminului ei, ultima în afară de aceea pe care o va vedea când, ascunsă în pădure sau în baltă, va privi hornurile înalte pline de fum și acoperișul prăbușindu-se în mijlocul incendiului.

"Nu pot să te părăsesc", gândi ea, și dinții îi clănțăniră de frică. "Nu pot să te părăsesc. Tata nu te-ar fi părăsit. A spus yankeilor să-l ardă împreună cu tine. Vei arde odată cu mine, căci nici eu nu pot să te părăsesc. Ești tot ce mi-a mai rămas!"

Această hotărâre îi goni în parte temerile și nu mai simți decât un frig puternic în coșul pieptului, ca și când toate speranțele și toate temerile ei ar fi înghețat deodată. Atunci, în timp ce stătea nemișcată, auzi venind de pe alee zgomot de cai și clinchet de bidoane și de săbii în teacă. O voce aspră comandă: "Descălecați!"

Scarlett se aplecă iute spre copilul strâns lângă ea și, cu o voce sigură, dar straniu de dulce, îi zise:

— Dă-mi drumul, Wade, micuțul meu. Coboară repede scările,

traversează curtea și du-te spre baltă. Vei găsi pe Mammy și pe mătușa Melly. Du-te repede, drăguțul meu, și nu-ți fie frică!

Surprins de schimbarea din tonul mamei sale, copilul înălță capul și Scarlett fu înspăimântată de expresia ochilor lui, care te făcea să te gândești la un iepure zbatându-se în laț. "Oh, Sfântă Fecioară!" se rugă Scarlett. "Fă să nu-l apuce convulsiile! Nu... nu în fața yankeilor. Nu trebuie să știe că ne e teamă!" Și cum copilul se ghemuia și mai tare în ea, vorbi dinstinct:

— Fii un adevărat bărbat, Wade! Nu-i decât o bandă de yankei blestemați! Și coborî treptele ca să iasă în întâmpinarea lor.

Sherman mărșăluia de-a curmezișul Georgiei, de la Atlanta spre mare. Lăsa în spate ruinele fumegânde ale orașului, căruia îi dăduse foc atunci când îl părăseau trupele albastre. În față avea trei sute de mile de teritoriu virtualmente neapărat, cu excepția câtorva milițieni, a bă-trânilor și a tinerilor din garda locală.

Acest stat bogat și roditor era plin de plantații care adăposteau femei și copii, oameni foarte bătrâni și negri. Pe o lățime de optzeci de mile, yankeii prădau și incendiau. Sute de case erau pradă flăcărilor, sute de locuințe răsunau de zgomotul pașilor lor. Însă pentru Scarlett, care se uita cum soldații în tunici albastre năvăleau în hol, nu era vorba de o chestiune care privea întreaga țară. Nu, era o chestiune strict personală, era vorba de răufăcători care urmăreau distrugerea ei și alor săi.

Stătea acolo la picioarele scării, cu copilul în brațe, cu Wade ghemuit lângă ea care-și înfundase capul în fuste, în timp ce yankeii se răspândeau prin casă, o înghionteau ca să urce, trăgeau mobilele pe verandă, străpungeau scaunele cu lovituri de cuțit sau de baionetă ca să vadă dacă n-au fost ascunse obiecte de preț. Sus, desfăceau saltelele și pernele, încât scara se umplea de fulgi care se așezau încet pe capul lui Scarlett. O ură neputincioasă îi înăbușea ultimele temeri, dar nu putea face altceva decât să-i privească pe yankei jefuind, furând și distrugând.

Sergentul care comanda detașamentul era un omuleț cu picioarele strâmbe, cu barba cenușie și cu un obraz deformat de tutunul pe care-l mesteca.

Se apropie primul de Scarlett și, scuipând pe jos și pe rochia tinerei femei, zise:

— Dă-mi ce ai în mână, cucoană.

Scarlett uitase de fleacurile de bijuterii pe care voise să le ascundă și, cu un surâs disprețuitor care – nădăjduia ea – avea aceeași expresie ca a bunicii Robillard, le azvârli pe jos și se veseli aproape văzând înghesuiala lacomă care urmă.

— Va trebui să te deranjez și pentru inel și cercei.

Scarlett puse pruncul sub braț și, în timp ce copilașul, cu capul în jos, devenea stacojiu și urla, scoase cerceii cu rubine pe care Gerald îi dăruise lui Ellen la nuntă. Apoi scoase din deget solitarul de safir care fusese inelul de logodnă dat de Charles.

— Nu le azvârli pe jos. Dă-mi-le mie, spuse sergentul întinzând mâinile. Golanii ăștia au luat destul! Mai ai și altceva?

Și ochii se ațintiră asupra corsajului ei.

O clipă crezu că o să leșine. Simțea deja mâinile lui brutale vărându-i-se în sân sau urcând spre jartieră.

— Asta-i tot, dar îmi închipui că aveți obiceiul să vă dezbrăcați victimele.

— Oh, te cred pe cuvânt! zise sergentul bine-dispus.

Apoi scuipă din nou pe jos și îi întoarse spatele. Cu mâna așezată pe scutec, în locul unde ascunsese portofelul, Scarlett luă iarăși copilul în brațe și încercă să-l liniștească, tot mulțumind lui Dumnezeu că Melanie avea un

copil și că acest copil avea un scutec.

Sus auzea tropăitul greoi al cizmelor, scârțâitul mobilelor târate pe parchet, zgomotul vaselor și al oglinzilor sparte, înjurăturile soldaților când nu găseau nimic prețios. Din curte se auzeau țipete: "Tăiați-le gâtul! Nu le lăsați să fugă!" și cotcodăcitul înnebunit al găinilor, întovărășit de măcăitul altor orătării. Un guițat deznădăjduit, întrerupt brusc de un foc de revolver, îi îngheță oasele și Scarlett înțelese că scroafa fusese omorâtă. Blestemata de Prissy! Fugise și o lăsase în țarc! Măcar purceii de-ar fi în siguranță! Măcar ai ei de-ar fi ajuns cu bine la baltă! Dar nu avea cum să afle.

Stătea în hol, calmă, în timp ce soldații, ocărând și înjurând, mișunau peste tot. Micul Wade, îngrozit, nu dădea drumul fustei. Îl simțea tremurând, din cap până-n picioare, dar n-avea puterea să-i spună ceva ca să-l liniștească. N-avea puterea să spună nici yankeilor un singur cuvânt, fie spre a-i ruga, fie spre a protesta, fie spre a-și exprima supărarea. Îi rămăsese numai puterea de a mulțumi lui Dumnezeu că o mai țineau picioarele, că gâtul îi mai îngăduia să-și țină capul drept. Dar când văzu o ceată de bărboși coborând greoi scara sub povara lucrurilor furate și recunoscă sabia lui Charles, scoase un țipăt puternic.

Sabia aceasta era a lui Wade. Apartinuse tatălui și bunicului lui, și Scarlett i-o dăruise băiețașului la ultima lui aniversare. Fusese o întreagă ceremonie, Melanie plânsese de mândrie și durere, îl sărutase pe Wade și-i spusese că trebuie să crească mare ca să devină soldat ca tatăl și bunicul lui. Wade era foarte mândru de sabie și se urca adesea pe măsuta deasupra căreia era atârnată, ca s-o mângâie. Scarlett ar fi îndurat să vadă propriile ei lucruri luate de mâinile acestora străine atât de detestate", dar nu... nu mândria băiețașului ei!

Wade, auzind strigătul mamei sale, trase cu ochiul din ascunzătoare și, cu un sughiț de plâns, își regăsi limba și curajul.

— E a mea!

— Nu puteți să luați asta! zise Scarlett, întinzând la rândul ei mâna.

— Nu pot, hai? răspunse micul soldat care ținea sabia și izbucni într-un râs obraznic: Ba am s-o iau! E sabia unui rebel!

— Nu... nu-i adevărat! E o sabie din războiul mexican. N-o puteți lua. E a băiețașului meu. Era sabia tatălui lui. O, domnule căpitan, exclamă ea întorcându-se către sergent, vă rog, spuneți-i să mi-o dea înapoi!

Încântat de avansare, sergentul se apropie câțiva pași.

— Dă să văd sabia, Bob, zise el.

Soldatul i-o dădu cu părere de rău:

— Are un mâner de aur masiv, spuse el.

Sergentul învârti sabia în mâini și așeză mânerul în lumină, ca să poată citi inscripția gravată. "Colonelului William R. Hamilton", descifră el. "Din partea ofițerilor săi, pentru bravură. Buena Vista. 1847."

— Ehei, cucoană, exclamă el, și eu am fost la Buena Vista.

— Da? vorbi Scarlett rece.

— Și încă cum! Au fost ceva lupte atunci. N-am văzut în războiul ăsta lupte ca în celălalt. Zici că sabia e a bunicului băiețașului?

— Da.

— Ei bine, s-o păstreze, zise sergentul, care era destul de încântat de bijuteriile și fleacurile din basmaua sa.

— Dar are un mâner de aur masiv, stăruie micul soldat.

— O să i-o lăsăm ca să-și aducă aminte de noi, zise sergentul râzând.

Scarlett luă sabia, fără să-i mulțumească măcar. De ce-ar mulțumi hoților ăștia, fiindcă-i lăsau ce-i aparținea? Strânse sabia la piept, în timp ce cavaleristul discuta și se certa cu sergentul său.

— Dumnezeu, am să le dau atunci eu ceva scârboșilor ăștia de rebeli ca să mă ție minte! sfârși prin a striga soldatul, după ce sergentul se-nfierbântase și-l trimisese la dracu.

Omulețul fugi spre fundul casei și Scarlett se simți în largul ei. Yankeii nu pomeniseră de foc. Poate... poate... Oamenii care coborau de la etaj și cei ce ieșeau din celelalte camere de la parter se regrupau unul câte unul în hol.

— Ați găsit ceva? întrebă sergentul.

— Un porc, găini și rațe.

— Puțin porumb, ceva ignami și fasole. Vrăjitoarea aia pe care am văzut-o călare a dat probabil alarma.

— Atunci, plecăm?

— Nu e mare lucru pe-aici, don' sergent. Bine că am găsit bijuterii. S-o ștergem înainte ca întreg comitatul să afle că venim.

— Ați scotocit sub afumătoare? De obicei acolo își îngroapă ei lucrurile.

— Nu mai e afumătoare.

— Ai căutat prin bordeiele negrilor?

— Nu era decât bumbac. I-am dat foc.

O clipă Scarlett își aminti de lungile zile dogoritoare de trudă pe ogoarele de bumbac, și simți din nou groaznică durere în spate, usturimea de pe umeri. Toate degeaba. Nu mai era bumbac.

— De fapt, n-aveți mare lucru, cucoană.

— Armata voastră a trecut pe-aici, răspunse Scarlett scurt.

— Cam așa e. Am mai venit prin părțile astea în septembrie, spuse unul din oameni învârtind un obiect între degete. Uitasem.

Scarlett recunoscuse degetarul de aur al lui Ellen. De câte ori nu-i surprinsese strălucirea când Ellen broda sau cosea! Vederea degetarului îi aminti, cu o săgetare de durere, de mâna fină a aceleia care purtase acest degetar, aflat acum în palma murdară și bătătorită a unui străin. Și va ajunge undeva în Nord să împodobească degetul vreunei femei yankee, care va fi mândră să arate un obiect furat. Degetarul lui Ellen!

Scarlett plecă repede capul, pentru ca dușmanii să n-o vadă plângând și lacrimile îi căzură una câte una pe capul copilășului. Printre lacrimi văzu că oamenii se îndreptau spre ușă. Îl auzi pe sergent dând ordine cu o voce aspră și puternică. Plecau, și Tara era salvată, dar abia mai putea să se bucure, atât de dureroasă era amintirea lui Ellen.

Zăngănitul săbiilor, tropotul cailor nu-i aduseră decât o slabă mulțumire și, prinsă de o bruscă slăbiciune, cu nervii zdrobiți, rămase nemișcată în timp ce yankeii coborau aleea încărcăți de pradă, de pături, haine și tablouri, și luând în sacii lor găinile, rațele și scroafa.

Atunci, un miros înecăcios ajunse până la ea. Prea sleită ca să-și mai bată capul din pricina bumbacului care ardea, se întoarse și, prin ferestrele deschise ale sufrageriei, văzu valuri de fum ieșind din bordeiele negrilor. Așa se prăpădea bumbacul și, odată cu el, se risipeau în vânt banii pentru plătit impozitele și o parte din banii care i-ar fi ajutat pe cei din Tara să treacă iarna. Nu era nimic de făcut decât să stai și să te uiți. Scarlett mai văzuse arzând bumbac și știa cât de greu era să-l stingi, chiar când aveai mulți oameni la îndemână. Slavă Domnului, bordeiele erau departe de casă! Slavă Domnului, vântul nu sufla în ziua aceea, așa să nu puteau să cadă scânteii pe acoperișul Tarei.

Deodată Scarlett se întoarse, înțepeni ca un câine la pândă și ochii ei îngroziți se ațintiră la marginea holului, în fundul galeriei acoperite care ducea spre bucătărie. De acolo venea un nor de fum!

Așeză repede copilul jos, într-un colț, îl puse pe Wade lângă perete, desprinzându-și fusta, apoi se repezi spre bucătăria plină de fum. Dar, tușind

și plângând, fu silită să bată în retragere. Ridică o poală a rochiei la nas și reveni la atac.

Odaia, luminată numai de un geam îngust, era întunecoasă și atât de plină de fum, încât Scarlett nu văzu nimic; putea să audă însă șuierând flăcările. Cu mâna streășină la ochi, sfârși prin a zări limbile de foc care se pelingeau pe jos apropiindu-se de pereți. Cineva răspândise în toată odaia lemnele care ardeau în sobă, și podeaua de brad, uscată ca iasca, sorbea flăcările, se îmbiba de ele ca și când ar fi fost apă.

Scarlett se întoarse, năvăli în sufragerie și luă un covoraș, nu fără a răsturna două scaune.

"N-am să ajung niciodată să sting focul... niciodată! O, Doamne Dumnezeule, de-aș avea pe cineva ca să mă ajute! Tara e pierdută... pierdută. O, Doamne Dumnezeule! Stârpitura aia a făcut-o! Mă amenințase că-mi va lăsa ceva de care să-mi aduc aminte. Trebuia să-i fi dat sabia!"

În hol trecu prin fața fiului ei care zăcea lângă perete, cu sabia la piept. Avea ochii închiși și pe chip o expresie împăcată, de pace cerească.

"Dumnezeule, a murit! L-au speriat atât încât a murit!" gândi Scarlett în culmea deznădejdiei. Dar își urmă drumul și se repezi spre găleata cu apă de băut, care era întotdeauna lăsată pe galerie, lângă ușa bucătăriei.

Muie covorașul în căldare și, umplându-și bine plămânii cu aer, se repezi din nou în odaia plină de fum, închizând ușa după ea. Timp de o veșnicie se repezi în dreapta și în stânga și, tușind și înecându-se, nu înceta să dea lovituri cu covorașul în limbile de foc care-i scăpau. În două rânduri fusta ei lungă luă foc și fu silită să se lovească cu putere ca s-o stingă. Își pierdu spelcile, părul îi căzu desfăcut pe spate și simți mirosul scârbos de păr părilit. Flăcările îi scăpau întruna, ajungeau la pereți, se-nvârteau, ridicau capul ca șerpilor. Epuizată, Scarlett își dădea seama de deșertăciunea eforturilor ei.

Atunci ușa se deschise, curentul înteți flăcările, o mână o împinse brutal și, în mijlocul norilor de fum, Scarlett, pe jumătate orbită, o zări pe Melanie izbind flăcările și fluturând un obiect întunecat și greu. O văzu clătinându-se, o auzi tușind, îi zări într-o străfulgerare chipul palid și trupul micuț încordat, în timp ce învârtea într-o parte și într-alta preșul cu care se înarmase.

Timp de o altă veșnicie, cele două tinere femei luptară cot la cot, și Scarlett sfârși prin a-și da seama că flăcările scădeau. Deodată, Melanie se-ntoarse spre ea și, scoțând un strigăt, îi dădu din toate puterile o lovitură peste spate. Totul se întunecă în jurul lui Scarlett, care se prăbuși într-un vârtej de fum.

Când deschise ochii, era întinsă pe veranda din spate. Capul îi odihnea confortabil în poala Melaniei și soarele de după-amiază o izbea în plină față. Arsurile de pe mâini, de pe față și umeri o usturau cumplit. Fumul continua să iasă din bordeie în nori groși și mirosul de bumbac ars era încă foarte puternic. Scarlett văzu câteva șuvițe subțiri de fum ieșind din bucătărie și se zbatu frenetic să se ridice.

Dar Melanie o reținu și-i spuse cu o voce blândă:

— Stai liniștită, draga mea. Focul e stins.

Rămase nemișcată o clipă, închise ochii și scoase un suspin de ușurare. Lângă ea copilul scâncea zgomotos și, ușurată, auzi și sughițul lui Wade. Deci nu murise, slavă Domnului! Deschise iar ochii și se uită la Melanie. Părul îi era puțin părilit, fața neagră de funingine, dar ochii îi străluceau și surâdeau.

— Parc-ai fi o negresă, murmură Scarlett, apăsându-și mai tare capul în poala Melaniei.

— Și tu parcă ai fi o sperietoare, i-o întoarse Melanie.

— De ce m-ai lovit?

— Fiindcă aveai spatele în flăcări, draga mea. N-am crezut că o să leșini.

Totuși, numai Dumnezeu știe că ți s-au întâmplat azi destule din care ți se putea trage moartea... M-am întors îndată după ce am ascuns vitele în pădure. Eram îngrijorată de moarte gândindu-mă că erai singură cu copilașul. Spune... yankeii nu ți-au făcut nimic?

— Dacă vrei să spui că m-au violat, ei bine, nu, zise Scarlett.

Vru să se așeze, dar scoase un geamăt. Genunchii Melaniei erau moi, dar scândurile verandei erau departe de a fi confortabile.

— Dar ne-au luat tot, tot, reluă ea. Am pierdut tot... nu văd de ce arăți atât de încântată...

— Am rămas amândouă în viță, avem copiii, și un acoperiș deasupra capului, spuse Melanie cu o voce radioasă. E tot ceea ce ne putem dori pentru moment... Dumnezeule mare! Beau s-a udat! Cred că yankeii au furat și scutecele de schimb. El... Scarlett, ce dracu e în scutecul lui?

Melanie strecură o mână îngrijorată în spatele copilului și scoase portofelul. O clipă, păru că nu-l mai văzuse niciodată înainte, apoi izbucni în râs, un râs adevărat care n-avea nimic nervos în el.

— Numai tu te poți gândi la lucruri din astea, exclamă ea și, azvârlindu-și brațele în jurul gâtului lui Scarlett, o sărută. Așa soră n-am avut niciodată!

Scarlett o lăsă s-o sărute fiindcă era prea slăbită ca să se apere, fiindcă laudele Melaniei o ungeau pe inimă și fiindcă, în sfârșit, în bucătăria plină de fum luase naștere în sufletul ei mai mult respect, un sentiment mai strâns de camaraderie pentru cumnata ei. "Trebuie să recunosc ce-i al ei", își spuse ea fără entuziasm. "E întotdeauna lângă tine când ai nevoie de ea."

Capitolul XXVIII

Vremea rece veni deodată, aducând un ger năprasnic. Vântul înghețat suiera pe sub uși și zgâlțâia ferestrele cu un vâjâit monoton. Ultimele frunze cădeau din copacii despuiați și singuri pinii, întunecați și uzi sub cerul palid, își păstrasera podoaba. Drumurile, cu făgașurile roșii, erau înghețate și tari ca fierul. Vântul rece semăna foamea în Georgia.

Scarlett își aducea aminte cu amărăciune de conversația cu bunica Fontaine. În după-amiaza aceea – erau două luni de atunci, două luni care-i păreau ani – spusese bătrânei doamne că greul trecuse și își exprimase astfel adâncă ei convingere. Acum spusele acelea sunau ca o exagerare de școlăriță. Înainte ca oamenii lui Sherman să fi trecut a doua oară pe la Tara, avea o mică comoară în bani și în provizii, avea vecini care stăteau mai bine decât ea și mai avea și destul bumbac ca să-i îngăduie să aștepte primăvara. Acum, nu mai avea nici bumbac, nici provizii. Bani nu-i mai serveau la nimic, căci nu era nimic de cumpărat, și vecinii ei erau într-o situație și mai rea ca a ei. Ea cel puțin avea o vacă și un vițel, câțiva porci și un cal, în timp ce vecinilor nu le rămăsese decât puținul pe care reușiseră să-l ascundă în pădure sau să-l îngroape în pământ.

Fairhill, reședința Tarleton-ilor, fusese arsă până la temelii, și doamna Tarleton și cele patru fiice ale ei stăteau în casa vechilului. Casa Munroe-ilor, de lângă Lovejoy, fusese și ea arsă până la pământ. La Mimosa, aripa construită din lemn arsese, și singur stucul rezistent din corpul principal al casei și eforturile disperate ale doamnelor Fontaine și ale sclavilor lor, înarmați cu pături ude, salvaseră casa. Datorită intervenției lui Hilton, vechilul yankeu, plantația Calvert fusese din nou cruțată; dar nu se mai găsea nici un cap de vită, nici o pasăre, nici un știulete de porumb.

La Tara, și în tot comitatul, problema hranei trecea înaintea tuturor celorlalte. Cele mai multe familii nu mai aveau nimic, în afară de ceea ce le

rămăsese din recolta de ignami, de alune și de ceea ce reușeau să vâneze în păduri. Și, la fel ca în timpurile îmbelșugate, fiecare împărțea ce avea cu vecinul în nevoie, dar în curând veni ziua când nu se mai găsi nimic de împărțit.

La Tara mâncau iepure, oposum și pește când norocul îi surâdea lui Pork. În celelalte zile trebuiau să se mulțumească cu puțin lapte, cu nuci de hickori, cu ghindă prăjită și ignami. Foamea nu era niciodată potolită. Oriîncotro se întorcea, Scarlett avea impresia că vede mâini întinzându-se spre ea, priviri implorând-o. Îi era teamă să nu înnebunească, căci îi era tot atât de foame ca și celorlalți.

Porunci să fie tăiat vițelul pentru că bea prea mult din prețiosul lapte și, în seara aceea, fiecare mănca atâta vițel proaspăt încât toată lumea se îmbolnăvi. Scarlett știa că trebuia să taie unul din porci, dar amana zi de zi, în nădejdea că porcii vor atinge o greutate mai mare. Erau atât de mici încă! Ar da prea puțină carne dacă ar fi tăiați acum, așa că trebuiau să mai aștepte cu toții. Seara, discuta cu Melanie dacă n-ar fi bine să-l trimită pe Pork călare cu câteva bancnote verzi, spre a încerca să cumpere ceva de mâncare. Le reținea însă teama că vor rămâne și fără cal și fără bani. Nu știau unde se găsesc yankeii. Puteau fi tot atât de bine la o mie de mile depărtare, sau pur și simplu de cealaltă parte a râului. Într-o zi, Scarlett, nemaiputând răbda, se pregăti să plece ea însăși să caute ceva provizii, dar văicărelile întregii familii și groaza de yankei o siliră să renunțe la planul ei.

Pork se ducea în fiecare zi mai departe, lipsea uneori toată noaptea și, la întoarcere, Scarlett nu-l întreba unde fusese. Câteodată venea cu vânat, câteodată cu câțiva coceni de porumb sau cu un sac de mazăre uscată. Într-o zi se întoarce cu un cocoș, pe care se jură că-l găsisese în pădure. Întreaga familie se ospătă, dar se simțiră cu toții oarecum vinovați, căci știau sigur ca Pork îl furase, cum furase și porumbul și mazărea. La puțin timp după această ispravă, într-o noapte când toți în casă dormeau de mult, Pork veni să bată la ușa lui Scarlett, arătându-i stingherit piciorul găurit de alice. În timp ce stăpâna sa îl pansa, explică incurcat că fusese prins pe când încerca să intre într-un coteț la Fayetteville. Scarlett nu-l întrebă al cui era cotețul dar, cu lacrimi în ochi, îi dădu o mică palmă prietenească pe umăr. Negrii erau câteodată exasperanți, proști și leneși, dar erau capabili de o credință cum rar întâlnești și se simțeau atât de legați de stăpânii lor albi, încât erau una cu ei. Și asta îi făcea să-și riște și viața, ca să aducă ceva de mâncare.

În alte vremuri, furțișagurile lui Pork ar fi fost privite foarte grav și i-ar fi adus biciuirea. În alte vremuri, Scarlett s-ar fi văzut silită cel puțin să-l certe sever. "Adu-ți întotdeauna aminte, draga mea", spusese Ellen, "că răspunzi atât de sănătatea morală cât și de cea fizică a negrilor pe care Dumnezeu i-a încredințat îngrijirilor tale. Trebuie să înțelegi bine că sunt ca niște copii și, ca pe niște copii trebuie să-i păzești de ei înșiși. De aceea, trebuie să le dai întotdeauna un exemplu bun."

Dar, pentru moment, Scarlett goni aceste muștrări în fundul minții ei. Nu mai considera deloc ca o problemă de conștiință faptul că încuraja furtul și că-l încuraja, poate, în paguba unor oameni într-o situație și mai rea ca a ei. Aspectul moral al chestiunii n-o preocupa deloc. În loc de a pedepsi sau de a face reproșuri, regretă numai că Pork fusese împușcat în picior.

— Trebuie să fii mai prudent, Pork. Nu vreau să te pierdem. Ce-o să ne facem fără tine? Ai fost foarte bun și credincios. Când o să avem din nou bani, o să-ți cumpăr un ceas mare de aur și o să pun să-ți graveze ceva din Biblie, ca de pildă:

"Mulțumesc, slujitor bun și credincios!" Pork era încântat și-și freca cu băgare de seamă piciorul bandajat.

— A'fi g'ozav, domnișoa'ă Sca'lett. Și când c'edeți că o să aveți bani?

— Habar n-am, Pork, dar într-o zi o să am bani, și zicând asta aținti asupra lui o privire atât de plină de amărăciune, încât Pork fu jenat. Într-una din zilele astea, când războiul se va sfârși, o să am o mulțime de bani și n-o să-mi mai fie niciodată nici foame, nici frig. Nici unuia din noi nu-i va mai fi niciodată nici foame, nici frig. Vom purta toți haine frumoase, vom mânca în fiecare zi pui fripți și...

Se opri. Regula cea mai strictă de la Tara, pe care ea însăși o stabilise și pe care o aplica cu rigurozitate, era ca nimeni să nu pomenească vreodată de mesele bune de odinioară, sau de mesele bune pe care le-ar mânca acum dacă ar avea prilejul.

Pork ieși din cameră, în timp ce Scarlett rămase cu ochii pierduți, privind cu tristețe în depărtare. În vremurile bune, care pieriseră definitiv, viața fusese atât de complexă, atât de plină de probleme încurcate... Era problema de a câștiga dragostea lui Ashley, încercând în același timp să păstreze o duzină de alți adoratori nefericiți. Erau micile escapade care trebuiau ascunse de părinți, fete geloase de ironizat sau de împăcat, rochii și stoffe de ales, coafuri de încercat și atâtea alte chestiuni de rezolvat. Acum, viața era de o simplitate surprinzătoare. Singurul lucru care avea însemnătate acum era să ai destulă mâncare ca să nu mori de foame, haine ca să nu îngheți de frig și un acoperiș deasupra capului ca să nu te ude ploaia.

În cursul nopților care urmau, Scarlett avu de mai multe ori coșmarul care avea s-o urmărească ani de zile. Era întotdeauna același vis, cu aceleași amănunte, dar teroarea pe care i-o inspira creștea de fiecă dată, și teama de a-l mai avea o dată o urmărea chiar și când era trează. Își aducea atât de bine aminte întâmplările zilei când avusese pentru întâia oară coșmarul!

Zile întregi căzuse o ploaie rece și casa era friguroasă, umedă și parcă neprietenoasă. În sobă lemnele ude scoteau mult fum, dar nu dădeau aproape deloc căldură. De la micul dejun nu fusese nimic de mâncare, în afară de lapte, și Pork își întinsese în zadar capcanele și cârligele. Dacă voiau să aibă ceva de mâncare a doua zi, trebuiau să taie unul din porci. Scarlett vedea în jurul ei fețele, albe și negre, trase de foame, cerându-i tăcute să găsească hrană. Trebuia să riște pierderea calului și să trimită pe Pork să cumpere ceva de mâncare. În sfârșit, adevărată culme a nenorocirii, Wade căzuse bolnav, cu dureri în gât și febră mare, și nu erau nici doctori, nici medicamente pentru el.

Înfometată, epuizată tot veghind copilul, Scarlett îl încredință Melaniei și se duse să se culce puțin în camera ei. Cu picioarele înghețate, neputând să adoarmă, zdrobită de teamă și de deznădejde, se tot răsucea, spunându-și tot timpul: "Ce voi face? Încotro să mă îndrept? Nu e oare nimeni pe lume care să mă ajute?" Unde era oare tot ce constituia siguranța în viață? De ce oare nu există cineva puternic și chibzuit, care s-o descarce de povara ei? Nu era făcută pentru o povară atât de mare. Nu știa cum s-o poarte. Și atunci, se cufundă încet-încet într-un somn agitat.

Se găsea parcă într-un loc straniu, în care ceața forma vârtejuri atât de dese încât nu-și putea vedea mâna. Pământul îi fugea de sub picioare. Era un loc vrăjit, în care domnea o liniște îngrozitoare, și ea era pierdută, pierdută și înspăimântată ca un copil în noapte. Frigul și foamea o chinuiau și-i era atât de teamă de ceea ce se ascundea în spatele perdelei de ceață, încât încerca să strige, dar nu era în stare. Ceva se mișca în ceață, degete se întindeau ca s-o apuce de rochie, s-o atragă într-o crăpătură a pământului care se căsca lângă ea, mâini tăcute, nemiloase, mâini de stafii. Atunci, ghici că dincolo de întunericul opac era un adăpost, un ajutor, o oază în care va fi în siguranță, unde va fi cald. Dar unde era? Va putea să ajungă acolo înainte ca mâinile acelea s-o apuce și s-o târască spre nisipurile mișcătoare?

Deodată începu să fugă, să fugă ca o nebună în ceață. Plângea, țipa, întindea brațele înainte, apucând doar vântul și ceața umedă. Unde era adăpostul acela? Nu izbutea să-l descopere, dar era aici, exista, era ascuns undeva. De-ar ajunge, numai, la el – ar fi salvată! Dar teama îi tăia picioarele și era aproape să leșine de foame. Scoase un strigăt de deznădejde și se deșteaptă, în timp ce Melanie, aplecată asupra ei, cu chipul îngrijorat, o scutura ca s-o trezească.

Visul acesta revenea ori de câte ori se culca cu stomacul gol. Și asta se întâmpla destul de des. O speria atât de tare, încât îi era teamă să doarmă, cu toate că nu înceta să-și repete că nu era nimic de speriat într-un vis. Nu, nimic... și totuși era atât de speriată la gândul că se va regăsi în locurile acelea pline de ceață, încât luă obiceiul să doarmă cu Melanie, rugând-o s-o trezească când gemetele și zvârcolirile ei arătau că e din nou pradă coșmarului.

Trăia într-o asemenea tensiune nervoasă, încât începu să slăbească și să se facă pe zi ce trecea mai palidă. Rotunjimile fermecătoare ale obrazilor ei dispărură și umerii obrazilor îi ieșeau acum, accentuând forma migdalată a ochilor verzi, dându-i un aer de pisică înfometată umblând după ceva de furat. "Și așa ziua e un coșmar, ca să-mi mai trebuiască cel din timpul nopții!" își zicea ea cu disperare și începu să-și păstreze rația de mâncare ca s-o mănânce înainte de culcare.

De Crăciun sosi la Tara un mic detașament de soldați de la intendență, în frunte cu Frank Kennedy, în nădejdea deșartă de a rechiziționa cereale și vite pentru armată. Erau toți în zdrențe și ar fi putut fi luați drept niște hoți la drumul mare. Călăreau niște gloabe nenorocite, care se vedea că nu mai putuseră fi folosite pentru serviciul activ. Ca și caii, oamenii fuseseră trimiși într-un serviciu sedentar din cauza rănilor, și tuturor în afară de Frank le lipsea ba un braț, ba un ochi. Cei mai mulți dintre ei purtau mantale albastre luate de la yankei și, o clipă, îngroziți, cei de la Tara își închipuiră că s-au întors oamenii lui Sherman.

Petrecură noaptea la plantație, culcați pe jos în salon, încântați să se întindă pe covorul de catifea, căci de săptămâni de zile nu mai dormiseră sub un acoperiș, culcându-se noaptea pe ace de pin sau pe pământul tare. Cu toate bărbile lor murdare și zdrențele îmbrăcămînții, erau oameni bine-crescuți, care povesteau anecdote amuzante, făceau glume, împărțeau complimente și-și arătau sus și tare bucuria de a petrece ajunul Crăciunului într-o casă mare, înconjurați de femei frumoase, așa cum erau obișnuiți odinioară. Refuzară să vorbească serios despre război, mințiră sfruntat ca să le facă pe doamne să râdă și aduseră în casa goală și pustie o notă de veselie și de sărbătoare, pe care n-o mai cunoscuse de atâta vreme.

— E aproape ca altădată când dădeam petreceri, nu-i așa? murmură fericită Suellen către Scarlett.

Suellen era în culmea încântării pentru că avea, în fine, un adorator, și nu-l mai pierdea pe Frank din ochi. Scarlett rămase uimită văzând că Suellen era aproape frumoasă, cu toată slăbiciunea pe care i-o lăsase boala. Avea obraji îmbujorați și în ochi o privire dulce și luminoasă.

"Probabil că ține la el cu adevărat", își zise Scarlett cu dispreț. "Pariez că ar fi aproape drăguță dacă și-ar găsi un bărbat, chiar dacă ar fi vorba de bătrânul și chițibușarul ăsta de Frank."

Carren arăta mai bine și nu mai avea aerul unei somnambule. Descoperise că unul din oameni fusese camarad cu Brent Tarleton și că stătuse alături de el în ziua când fusese omorât și abia aștepta să stea mai

mult de vorbă cu el.

La cină Melanie îi surprinse pe toți, silindu-se să-și uite timiditatea și arătându-se aproape veselă. Râse și glumi și aproape flirtă cu un soldat fără un ochi, care-i răspunse prin complimente exagerate. Scarlett știa ce efort fizic și moral însemna asta din partea Melaniei, pentru care prezența bărbaților era întotdeauna un chin. De altfel, era departe de a fi sănătoasă. Degeaba pretindea că e voinică și muncea mai mult ca Dilcey – Scarlett își dădea seama că era bolnavă. Când ridica ceva, fața ei se făcea albă ca varul și, după orice efort mai mare, se așeza brusc ca și când picioarele n-o mai țineau. Dar în seara asta, la fel ca Suellen și Carreen, făcea tot ce-i era cu putință pentru ca soldații să petreacă un ajun de Crăciun plăcut. Numai lui Scarlett musafirii nu-i făceau nici o plăcere.

Soldații adăugaseră rațiile lor de porumb uscat și de carne, mazării uscate, merelor coapte și alunelor pe care Mammy le așezase în fața lor și, de acord cu toții, declarară că era cea mai bună masă pe care o luaseră de luni de zile. Scarlett îi privea mâncând, fără pic de bucurie. Nu numai că-i părea rău de fiecare înghițitură, dar mai stătea și pe cărbuni de teamă ca oamenii să nu descopere că Pork tăiasse unul din porci în ajun. Carnea era acum în cămară și Scarlett îi amenințase pe toți din casă că-i va scoate ochii celui sau celeia care va vorbi musafirilor de porcul tăiat, sau de purceii puși la adăpost într-un țarc din mijlocul bălților. Oamenii ăștia erau atât de infometați încât puteau să mănânce tot porcul la o singură masă și, dacă aflau de existența celorlalți, i-ar fi putut rechiziționa pentru armată. Scarlett era îngrijorată și din pricina vacii și a calului, și ar fi vrut să-i știe ascunși în baltă, în loc să fie legați în pădure, la capătul pășunii. Dacă intendența le lua vaca și calul, le va fi cu neputință să treacă iarna, căci vitele luate nu vor putea fi înlocuite. Cât despre ce mâncau cei din armată, Scarlett nu-și bătea capul. Armata să hrănească armata... să se descurce cum putea. Scarlett avea destule greutăți și așa, abia izbutind să-i hrănească pe ai săi.

La desert, oamenii scoaseră din ranița lor câțiva "biscuiți de vergea ", și pentru întâia dată Scarlett văzu acest produs alimentar confederat, despre care existau tot atâtea glume ca și despre păduchi. După toate aparențele, erau bucățele de lemn ars, învărtite în spirală. Oamenii îi dădură să guste, dar când încercă să mănânce, văzu că sub coaja înnegrită de fum se ascundea un fel de mămăligă fără sare. Soldații își înmuiau rația de mălai, adăugau sare când găseau, ungeau vergeaua puștii cu această pastă groasă și o frigeau la focurile de bivouac. Era tare ca piatra și n-avea mai mult gust decât rumegușul de lemn. După ce măncă o bucată, Scarlett se grăbi să dea înapoi soldatului "biscuitul", în mijlocul hohotelor de răs. Privirea ei o întâlni pe a Melaniei, și același gând se putu citi pe fața celor două tinere femei: "Cum pot să lupte dacă n-au decât asta de mâncat?"

Masa fu destul de veselă, și până și Gerald, care prezida cu un aer absent în capul mesei, se căzni să scoată din memoria sa întunecată manierele de stăpân al casei și un surâs nesigur. Bărbații vorbeau, femeile surâdeau și-i lăudau pe soldați. Dar Scarlett, întorcându-se deodată spre Frank Kennedy ca să-l întrebe dacă știa ceva despre domnișoara Pittypat, surprinse pe fața lui o expresie care o făcu să uite ceea ce voia să spună.

Ochii lui Frank nu o mai priveau pe Suellen, ci rătăceau prin odaie. Se aținteau rând pe rând asupra lui Gerald, care avea aerul unui copil mirat, asupra podelei fără covoare, pe scaunele străpunse de yankei cu lovituri de baionetă, pe pereți, unde dreptunghiuri mai vii colorate de tapet arătau locul tablourilor luate de jefuitori. Ochii lui se aținteau asupra mesei sărăcăcios servite, asupra rochiilor curate dar ponosite și cârpite ale femeilor, asupra sacului de făină din care se făcuse un fel de costumaș pentru Wade.

Frank își amintea de Tara, așa cum o cunoscuse înainte de începerea războiului, și chipul lui exprima totodată părere de rău și furie neputincioasă. O iubea pe Suellen, ținea la surorile ei, îl respecta pe Gerald și socotea că nu există o plantație mai frumoasă pe lume. De când Sherman trecuse ca un uragan prin Georgia, Frank văzuse multe urme îngrozitoare, tot parcurgând statul spre a încerca să găsească hrană, dar nimic nu-l tulburase cum îl tulbura Tara în acest moment. Ar fi vrut să facă ceva pentru familia O'Hara, mai ales pentru Suellen, dar nu putea nimic. Când Scarlett îi surprinse privirea, tocmai clătina din cap, impresionat, și fără să știe, gura i se contractase. Văzu lucind în ochii lui Scarlett o flacără de mândrie indignată și, jenat, își băgă nasul în farfurie.

Femeile mureau de nerăbdare să afle știri. De la căderea Atlantei, adică de mai bine de patru luni, serviciul poștal nu mai funcționa și ele habar n-aveau unde se află yankeii, ce face armata confederată, ce deveniseră Atlanta și vechii lor prieteni. Frank, pe care funcțiunile sale îl obligau să parcurgă statul în lung și-n lat, prețuia mai mult chiar decât o gazetă, căci avea foarte multe rude și cunoștințe între Macon și Atlanta, așa că putea să povestească amănunte pe care presa le trecea de obicei sub tăcere. Spre a-și ascunde încurcătura de a fi fost surprins de Scarlett, se amestecă îndată în conversație.

— Confederații, declară el, au ocupat din nou Atlanta după plecarea lui Sherman, dar a fost o cucerire fără valoare, căci generalul yankeu a ars orașul până la temelii.

— Dar credeam că Atlanta a ars în noaptea plecării noastre, strigă Scarlett mirată. Credeam că ai noștri îi dăduseră foc.

— O, nu, domnișoară Scarlett, protestă Frank, indignat. Noi n-am dat foc nici unuia din orașele noastre, atâta vreme cât mai erau compatrioți acolo. Ceea ce ați văzut arzând erau antrepozitele, pe care nu voiam să le lăsăm yankeilor, topitoriile și depozitele de muniții. Dar aici s-a oprit totul. Când Sherman a cucerit orașul, magazinele și casele erau întregi și el și-a cantonat acolo oamenii.

— Dar ce au devenit locuitorii? Oare... oare i-a omorât?

— A omorât câțiva... dar nu cu gloanțe, spuse ironic soldatul cu un singur ochi. Cum a intrat în Atlanta, a cerut primarului ca toți locuitorii să evacueze orașul. Și erau o mulțime de oameni bătrâni, incapabili să îndure călătoria, și bolnavi care nu puteau să fie mișcați din loc, și femei care... În sfârșit, doamne care nu erau nici ele în stare să se deplaseze. I-a forțat totuși să plece, cu sutele și cu sutele, în cea mai groaznică ploaie ce s-a văzut vreodată. I-a mânat pe toți în păduri, lângă Rough and Ready, și a cerut în scris generalului Hood să vină să-i ia. O mulțime din ei au murit de pneumonie sau de alte urmări ale acestui tratament.

— O, dar de ce a făcut asta? Doar bieții de ei n-ar fi putut să-i facă vreun rău, exclamă Melanie.

— A spus că are nevoie de oraș ca să-și poată odihni oamenii și caii, răspunse Frank. Și într-adevăr, i-a lăsat să se odihnească până la mijlocul lui noiembrie, când a pornit mai departe. Plecând, a dat foc peste tot, și a ars tot ce putea să ardă!

— O, sigur că nu tot! strigară tinerele femei, consternate.

Nu reușeau să-și închipuie că orașul pe care-l cunoscuseră – atât de populat și forfotind de soldați – nu mai exista. Toate casele acelea frumoase umbrite de arbori, toate prăvăliile mari, toate hotelurile frumoase... toate acestea nu puteau, fără îndoială, să fi fost distruse! Melanie părea gata să izbucnească în plâns, căci acolo fusese crescută și n-avea alt cămin. Inima lui Scarlett se strânse, căci după Tara, era locul pe care-l iubea cel mai mult.

— În sfârșit, a ars aproape tot, se grăbi să spună Frank, mișcat de expresia celor două femei.

Se sili să adopte un ton vesel, căci nu-i plăcea să pricinuiască supărări doamnelor. În fața unei femei tulburate se zăpăcea cu totul, de aceea nu simțea nici o poftă să povestească gazdelor grozăviile pe care le văzuse. N-aveau decât să găsească pe altcineva dacă voiau să afle ce se mai întâmplase.

Nu putea să le spună că văzuse Atlanta când armata reintrase în ea, cu sutele ei de hornuri înnegrite ridicându-se din cenușă, cu mulțimea de dărâmături pe jumătate arse, cu arborii bătrâni cărora incendiul le dăduse lovitura de grație și cărora vântul rece le împrăștia ramurile carbonizate. Își amintea de impresia îngrozitoare pe care i-o pricinuiseră acest spectacol, auzea încă înjurăturile confederaților când văzuseră ce mai rămăsese din oraș. Nădăjduia că doamnele nu vor auzi niciodată de oroarea profanării cimitirului, căci ar fi fost prea mult pentru ele. Charlie Hamilton, și mama, și tatăl Melaniei erau îngropați acolo. Amintirea cimitirului profanat continua să-i provoace coșmaruri lui Frank. În speranța că vor găsi bijuterii asupra morților, soldații yankei forțaseră cavourile și deschiseseră mormintele. Despuiaseră cadavrele, spărseseră sicriile ca să ia plăcile de aur și de argint, ornamentele și mânerile de argint. Scheletele și cadavrele, azvârlite unele peste altele printre sfărâmurile coșciugelor, rămăseseră expuse tuturor vânturilor.

Și Frank nu putea să vorbească nici de câini și nici de pisici. Doamnele țineau atât de mult la aceste animale! Dar vederea miilor de animale înfometate, rămase fără adăpost după evacuarea atât de brutală a stăpânilor, îl afectase aproape tot atât de mult ca și aceea a cimitirului, căci Frank iubea pisicile și câinii. Animalele rățăceau sperioase, ude, înfometate, aproape tot atât de sălbătice ca fiarele pădurilor. Cei puternici atacau pe cei slabi, cei slabi pândeau moartea celor și mai slabi, ca să-i poată mânca. Și, pe deasupra orașului în ruine, corbii siniștri brăzdau cerul de iarnă cu zborul lor neîncetat.

Frank se strădui să-și amintească de detalii care să atenueze efectul produs și să liniștească doamnele.

— Mai sunt și câteva case în picioare, spuse el, din acelea mai izolate, pe care focul nu le-a putut atinge. Bisericele și loja masonică au rămas și ele neatinsse. Sunt și câteva prăvălii. Dar tot cartierul comercial, tot cartierul de lângă calea ferată... Îmi pare rău, doamnelor, dar acea parte a orașului e la pământ.

— Atunci, exclamă Scarlett cu amărăciune, antrepozitul de lângă calea ferată pe care mi l-a lăsat Charlie e distrus și el?

— Dacă era acolo, nu poate să mai existe, dar..., și Frank surâse, regretând că nu-și amintise mai înainte: Capul sus, doamnelor! Casa mătușii Pitty e tot în picioare. Are câteva stricăciuni, dar a rezistat.

— O, cum a scăpat de incendiu?

— Păi, e o casă de cărămidă și fiind aproape singura din Atlanta acoperită cu țiglă, nu s-a aprins. Cel puțin, asta-i părerea mea. Și pe urmă, e una din ultimele construite înspre nord, și incendiul n-a făcut atâtea ravagii în cartierul acela. Bineînțeles, yankeii cantonați în casă au făcut tot felul de stricăciuni. Au ars chiar balustrada de mahon a scării ca să facă foc, dar n-are a face! Casa e încă în perfectă stare! Când am văzut-o pe domnișoara Pitty săptămâna trecută la Macoft...

— Ai văzut-o? Cum îi merge?

— Admirabil. Admirabil. Când i-am spus că locuința ei e neatinsă, s-a hotărât să se întoarcă de îndată. Adică... dacă negrul ăla bătrân, Peter, o va lăsa să plece. O mulțime de oameni din Atlanta s-au întors acasă, căci începuseră să fie neliniștiți de soarta Maconului. Sherman n-a luat Maconul,

dar toată lumea se teme să nu dea Wilson o raită, și ăsta e încă mai rău ca Sherman.

— Dar e o prostie să se întoarcă în Atlanta, dacă nu mai sunt case! Unde să stea?

— Domnișoară Scarlett, stau și ei în corturi, în bordeie, în cabane de bârne. Se îngrămădesc câte șase sau șapte familii în cele câteva locuințe care au rămas. Și încearcă să reconstruiască. Să nu spui că-i o prostie, domnișoară Scarlett. Cunoști lumea din Atlanta tot atât de bine ca și mine. Sunt legați de oraș, la fel cum sunt legați cei din Charleston de al lor, și ar trebui mai mult decât niște yankei și un incendiu ca să-i gonească de tot. Oamenii din Atlanta sunt, cu tot respectul ce vi-l port, domnișoară Melly, încăpățânați ca niște catări când e vorba de orașul lor. Nu văd de ce, fiindcă mi s-a părut întotdeauna un oraș insolent, grăbit să parvină. Dar eu sunt de la țară și nu iubesc orașele. În orice caz, vă rog să mă credeți că cei ce revin primii sunt cei mai deștepți. Cei ce vor veni ultimii nu vor mai găsi nici o bucată de lemn, nici o piatră, nici o cărămidă din casa lor, căci toată lumea strânge ce poate ca să-și reclădească locuințele. Iată, nu mai departe decât alaltăieri am văzut-o pe doamna Merriwether, pe domnișoara Maybelle și pe bătrâna lor negresă încercând cărămizi într-o roabă. Și doamna Meade mi-a spus că speră să construiască o cabană de bârne când doctorul va fi înapoi ca s-o ajute. Mi-a povestit că a mai stat într-o cabană de bârne, pe vremea când Atlanta se numea încă Marthasville, și că n-ar deranja-o deloc să reînceapă. Bineînțeles, vorbea în glumă, dar, în sfârșit, asta arată mentalitatea oamenilor.

— Găsesc că nu le lipsește curajul, declară Melanie cu mândrie. Nu-i așa, Scarlett?

Scarlett aprobă din cap. Era mulțumită și mândră de orașul ei adoptiv. Cum spunea Frank, era un oraș insolent, grăbit să parvină. De aceea îl iubea. Nu mirosea a mucegai, lumea nu era plină de prejudecăți ca în vechile orașe, și oamenii aveau o exuberanță și o impertinență care se potrivea cu a ei. "Sunt ca Atlanta", gândi ea, "îmi trebuie mai mult decât niște yankei și un incendiu ca să mă doboare!"

— Dacă mătușa Pitty revine la Atlanta, am face mai bine să ne întoarcem și noi, Scarlett, zise Melanie, întrerupând cursul gândurilor cumnatei ei. Singură o să moară de frică.

— Cum pot să părăsesc Tara, Melly? întrebă Scarlett, cu puțină supărare în voce. Dacă ai atâta poftă să te întorci, du-te. Eu nu te rețin.

— O, n-am vrut să spun asta, draga mea, strigă Melanie înroșindu-se. Cât sunt de zăpăcită! Firește că tu nu poți părăsi Tara și... și cred că unchiul Peter și bucătăreasa vor putea să aibă grijă de mătușa Pitty.

— Nimic nu te împiedică să pleci, zise Scarlett scurt.

— Știi bine că n-am să te las, răspunse Melanie. Și eu.... fără tine, aș muri de frică.

— Cum vrei! De altfel, oricum nu m-aș reîntoarce la Atlanta. Cum se vor fi reconstruite câteva case, Sherman va reveni și va arde din nou totul.

— Nu va reveni, declară Frank și, cu toate eforturile sale, se văzu că era deprimat. A traversat tot statul până la mare. Săptămâna asta a căzut Savannah și se zice că yankeii au intrat în Carolina de Sud.

— A căzut Savannah?

— Da. Dar să știți că nu se putea altfel. Orașul n-avea destui oameni ca să-l apere, deși fuseseră chemați sub arme toți cei care mai erau încă în stare să stea în picioare. Știți că atunci când yankeii înaintau spre Milledgeville, au fost înarmați toți elevii academiilor militare, fără să se țină seama de vârstă, și a fost deschisă chiar închisoarea, ca să mai facă rost de trupe? Da, au fost eliberați toți pușcăriașii care voiau să se bată și li s-a promis grațierea dacă

scapă. Mi se făcea părul măciucă văzându-i pe puștii aceia de la academia militară în rând cu hoții și criminalii.

— Au fost eliberați pușcăriași? Dar vor veni să ne atace!

— Nu vă alarmați, doamnă. Asta se întâmplă foarte departe de aici, și de altfel oamenii aceia sunt excelenți soldați. După părerea mea, nimic nu împiedică un hoț să devină un soldat bun, nu-i așa?

— Găsesc că asta-i minunat, zise Melanie cu o voce dulce.

— Ei bine, eu nu, ripostă Scarlett. Sunt și așa destui hoți care umblă prin țară. Yankei și... se opri la timp, dar oamenii începură să râdă.

— Yankei și soldații intendenței? terminară ei fraza în locul lui Scarlett, și ea roși până în vârful urechilor.

— Dar unde-i armata generalului Hood? se grăbi să intervină Melanie. El ar fi apărut Savannah.

— Vai, domnișoară Melanie! protestă Frank pe un ton de reproș.

Generalul Hood n-a coborât niciodată înspre partea aceea. Se luptă sus în Tennessee, spre a încerca să-i facă pe yankei să iasă din Georgia.

— Și grozav i-a mai reușit planul! exclamă Scarlett. Să numai vorbim. Le-a îngăduit blestemaților de yankei să ne ocupe țara, lăsându-ne ca să ne apere doar școlari, pușcăriași și milițieni din garda locală.

— Fiica mea, zise deodată Gerald ieșind din amorteala sa, folosești vorbe grele. Ellen o să se supere.

— Niște yankei blestemați, asta sunt. Nu-i voi numi niciodată altfel.

Scarlett era dezlănțuită. Auzind pronunțându-se numele lui Ellen, fiecare resimți o senzație stranie și conversația încetă deodată. Și din nou Melanie fu aceea care rupse tăcerea:

— Când erați la Macon, ați văzut pe India și pe Honey Wilkes? N-au cumva... n-au cumva știri de la Ashley?

— Vai de mine, domnișoară Melanie, știi bine că dacă aș fi avut vești despre Ashley, aș fi venit îndată de la Macon să ți le spun. Nu, nu știu nimic... Hai, nu-ți face griji pentru Ashley. Știu, e multă vreme de când n-ai mai auzit nimic despre el, dar cum să afli ceva despre un om când e la închisoare? Și în închisorile yankee viața nu-i atât de aspră ca într-ale noastre. În definitiv, yankeii au hrană din belșug și nu le lipsesc nici păturile, nici doctoriile. Nu-i ca la noi.

Nici noi nu mâncăm pe săturate, atunci, înțelegeți că prizonierii noștri...

— Da, yankeii au tot ce le trebuie, exclamă Melanie pe un ton patetic, dar nu dau nimic prizonierilor. O știi foarte bine, domnule Kennedy. Spui asta ca să mă liniștești. Știi foarte bine că bărbații noștri mor de foame și de frig acolo, că mor fără doctori și fără doctorii, numai fiindcă yankeii ne urăsc atâta. O, dacă am putea descotorosi pământul de yankei! O, știu că Ashley a...

— Nu spune asta! strigă Scarlett cu inima strânsă. Atâta timp cât nimeni nu spunea că Ashley a murit, va păstra în fundul sufletului o slabă nădejde că trăia, dar își închipuia că dacă ar auzi pronunțându-se cuvântul fatal, Ashley va muri în aceeași clipă.

— Doamnă Wilkes, nu vă necăjiți pentru soțul dumneavoastră, interveni soldatul cu un ochi. Eu am fost făcut prizonier după prima bătălie de la Manassas și am intrat în primul schimb de prizonieri. Când eram în pușcărie, mi se dădea tot ce era mai bun: pui fripți, prăjituri...

— Am impresia că minți, zise Melanie cu un surâs slab. Ce zici?

Era prima oară când Scarlett o vedea pe Melanie vorbind astfel cu un bărbat.

— Și eu am această impresie, recunosc soldatul, izbucnind în râs și pocnindu-se peste coapse.

— Dacă vreți să treceți toți în salon, am să vă cânt colinde de Crăciun,

zise Melanie ca să schimbe subiectul. Yankeii n-au putut lua pianul. E grozav de dezacordat, nu-i așa, Suellen?

— Groaznic! răspunse Suellen care privea spre Frank surâzând.

Însă, în timp ce musafirii părăseau sufrageria, Frank rămase în urmă și o reținu pe Scarlett de mânecă.

— Pot să schimb o vorbă cu dumneata?

Scarlett începu să tremure, temându-se ca Frank să nu-i vorbească de vitele ei și se pregăti să-i trântască o minciună frumoasă.

Când nu mai rămase nimeni în odaie, Frank și Scarlett se apropiară de foc. Toată veselia prefăcută care înviorase fața lui Frank în prezența celorlalți dispăru, și Scarlett își dădu seama că arăta bătrân. Pielea îi era uscată și înnegrită ca frunzele purtate de vânt.

Favoriții lui, de un blond roșiatic, erau presărați cu peri albi. Absent, începu să se tragă de unul din ei și, înainte de a lua cuvântul, își dresе glasul.

— Îmi pare foarte rău de mama dumitale, domnișoară Scarlett.

— Te rog, nu vorbi de asta.

— Și tatăl dumitale... e așa de când...

— Da... el... nu mai e el, după cum poți să-ți dai seama.

— Ținea mult la ea, nu-i așa?

— Oh, domnule Kennedy, să nu mai vorbim...

— Iartă-mă, domnișoară Scarlett, și începu să se legene stingherit de pe un picior pe altul. Voiam să supun un proiect tatălui dumitale, dar acum văd că ar fi osteneală zadarnică.

— Pot să te ajut cumva, domnule Kennedy? Înțelegi... acum eu conduc casa.

— Ei bine... eu, începu Frank, continuând, de emoție să se tragă de unul din favoriți. La drept vorbind, eu... ei bine, domnișoară Scarlett, aveam de gând să cer tatălui dumitale mâna domnișoarei Suellen.

— Cum, vrei să spui că n-ai cerut încă tatei mâna lui Suellen? exclamă Scarlett, totodată mirată și înveselită. Și îi faci curte de ani de zile!

Frank se înroși și surâse stingherit, cu aerul unui băiat foarte timid și cam nătărău.

— Ei bine... eu... nu știam dacă mă voia. Sunt mult mai în vârstă ca ea și... și erau atâția tineri frumoși care se învârteau la Tara...

"Hm!" gândi Scarlett. "Se-nvârteau în jurul meu, nu în jurul lui Suellen."

— Și nici nu știu încă dacă mă va accepta. N-am întrebat-o niciodată, dar cred că trebuie să-mi cunoască sentimentele. Eu... cred că trebuie să cer permisiunea domnului O'Hara și să-i spun adevărul. Domnișoară Scarlett, în momentul acesta n-am nici o lăscăie. Pe vremuri, iartă-mă că o spun, aveam mulți bani dar acum nu mai am decât calul și hainele de pe mine. Înțelegi, când m-am angajat, am vândut cele mai multe din pământurile mele și mi-am investit banii în obligații confederate. Știi ce valorează acum. Mai puțin decât hârtia pe care sunt imprimate. Și apoi, nici nu le mai am, căci au ars odată cu casa soră-mi. Știu că trebuie să par îndrăzneț cerând mâna domnișoarei Suellen acum când nu mai am un ban, dar... asta e. De altfel, am impresia că nu putem ști ce va ieși din acest război. Îmi pare că e sfârșitul lumii. Nu poți să te întemeiezi pe nimic... și m-am gândit că ar fi o mare mângâiere pentru mine și, poate, pentru domnișoara Suellen, dacă am fi logodiți. Ar fi ceva sigur. Nu-i voi cere să ne căsătorim atâta timp cât nu voi avea din ce s-o țin, domnișoară Scarlett, și nu știu când se va întâmpla asta. Dar, în sfârșit, dacă iubirea sinceră are vreun preț, ei bine, poți fi sigură că dinspre partea asta, dacă nu din alt punct de vedere, domnișoara Suellen va fi bogată.

Pronunță aceste ultime cuvinte cu o demnitate simplă care o emoționă pe Scarlett, deși o și distră foarte mult. Faptul că cineva putea s-o iubească pe

Suellen o depășea. Sora ei îi apărea ca un monstru de egoism, care nu știa decât să plictisească pe ceilalți și-și petrecea vremea văicărindu-se.

— Bine, domnule Kennedy, spuse ea pe un ton amabil, cred că lucrurile sunt limpezi. Sunt sigură că am dreptul să vorbesc în numele tatei. A avut întotdeauna multă stimă pentru dumneata și a socotit întotdeauna că Suellen se va căsători într-o zi cu dumneata.

— Adevărat? exclamă Frank radios.

— Adevărat, răspunse Scarlett, stăpânindu-și pofta de a râde, căci își amintea de felul zeflemist cum o întreba Gerald odinioară pe Suellen de la un cap la celălalt al mesei: "Ei, domnișorică, nu s-a pronunțat încă înflăcăratul tău adorator? Va trebui oare să-i cer să-și precizeze intențiile?"

— Am să-i fac declarația chiar în seara asta, zise Frank cu un tremur în obraji și luă mâna lui Scarlett, strângându-i-o. Ești atât de bună, domnișoară Scarlett!

— Am să ți-o trimit pe Suellen, rosti Scarlett îndreptându-se spre salon cu un surâs pe buze.

Melanie începuse să cânte. Pianul era groaznic de dezacordat, dar reuși să-i facă pe ceilalți să cânte: "Ascultați, îngerii vestesc nașterea!"

Auzind acest vechi și fermecător colind de Crăciun, Scarlett se opri brusc. I se părea cu neputință ca războiul să fi trecut de două ori pe aici, ca ea să trăiască cu ai ei într-o țară pustiiată, abia având ce să mănânce. Se întoarse brusc spre Frank.

— Ce voiai să spui zicând că ți se pare că e sfârșitul lumii?

— Am să-ți vorbesc deschis, zise el încet. Dar n-aș vrea să le alarmezi pe celelalte doamne repetându-le cuvintele mele. Războiul nu va mai putea dura mult. Nu mai sunt oameni care să întregească rândurile, și numărul dezertorilor crește întruna. Înțelegi, oamenii nu pot răbda să fie despărțiți de familiile lor, când știu că ai lor mor de foame. Atunci, se întorc acasă pentru a încerca să facă rost de hrană. Nu pot să le fac o vină din asta, dar armata slăbește. Și-apoi, soldații nu pot să lupte fără să mănânce și nu-i nimic de mâncare. O știu fiindcă meseria mea e să strâng provizii. De când am ocupat din nou Atlanta, am parcurs această regiune în lung și-n lat și n-am găsit nici cât să hrănesc o pasăre. Și e același lucru până la Savannah, trei sute de mile spre sud. Oamenii mor de foame, cai ferate nu mai există, nu sunt puști, munițiile sunt pe sfârșite, nu mai e piele pentru ghete... Așadar, sfârșitul e aproape.

Dar șansele slabe ale Confederației cântăreau mult mai puțin în ochii lui Scarlett, decât observațiile lui Frank asupra lipsei alimentelor. Avusese intenția să-i încredințeze lui Pork monedele ei de aur și bancnotele Statelor Unite și să-l trimită cu calul și căruța să caute provizii și ceva de-ale îmbrăcămînții. Dar dacă ceea ce spunea Frank e adevărat...

Maconul însă nu căzuse! Trebuiau să fie provizii la Macon. Îndată ce trupele intendenței vor fi destul de departe, îl va trimite pe Pork la Macon, cu riscul de a-și vedea prețiosul cal rechiziționat de armată.

— Hai să nu mai vorbim de lucruri atât de triste în seara asta, domnule Kennedy, zise Scarlett. Du-te în micul birou al mamei și am să ți-o trimit pe Suellen. Așa vei putea... În sfârșit, veți putea fi singuri.

Surzând, înroșindu-se, Frank se strecură afară din odaie și Scarlett îl privi îndepărtându-se. "Ce păcat că n-o poate lua acuma", își zise ea. "Ar fi o gură mai puțin de hrănit."

Capitolul XXIX

Când sosi luna aprilie, generalul Johnston, căruia i se dăduse înapoi

comanda împușinatei sale armate, se predă inamicului, în Carolina de Nord, și războiul luă sfârșit. Însă știrea nu ajunsese la Tara decât după două săptămâni. Erau prea multe de făcut la Tara ca să-și piardă cineva vremea cu vizite și cu palavre și, cum vecinii erau și ei foarte ocupați, știrile se răspândeau încet.

Arăturile de primăvară erau în toi și se semăna bumbacul și semințele pe care Pork le adusese de la Macon. Pork era atât de mândru că revenise cu bine de la Macon cu căruța plină de haine, semințe, păsări, șunci, carne și făină, încât la drept vrbind nu mai făcea nimic. Mereu și mereu povestea cum scăpase de atâtea ori ca prin urechile acului, apoi despre drumuri lăturalnice și potecile și făgașele pe care revenise la Tara, drumuri pe care nimeni altul în afară de el nu le cunoștea. Timp de cinci săptămâni cât durase lipsa lui, Scarlett fusese chinuită de griji, dar la întoarcere nu putu să-l certe. Era prea fericită că reușise în misiunea lui și că-i adusese înapoi atâția bani din suma pe care i-o încredințase. De altfel, îl bănuia că nu cumpăraseră nici păsările, nici carnea, ceea ce lămuria economiile făcute. De fapt, Pork nu și-ar fi iertat dacă ar fi cheltuit banii stăpânei sale, atunci când de-a lungul drumului erau cotețe nepăzite cu găini, și atâtea afumătoare care parcă îl așteptau.

Acum că aveau puțină hrană, fiecare la Tara se silea să redea vieții un aspect normal. Era de lucru pentru fiecare – prea multă muncă, muncă de fiecă clipă. Trebuiau curățate ogoarele de tulpinile uscate de bumbac de anul trecut, spre a face loc recoltei viitoare, și calul, neobișnuit să tragă plugul, se târa cu greu pe ogoare. Trebuia plivită grădina de zarzavat de buruieni, trebuiau semănate semințele, tăiate lemne pentru foc; trebuiau făcute țarcuri și ridicate mile întregi de garduri din care yankeii arseseră cu atâta ușurință. De două ori pe zi trebuiau cercetate capcanele pentru iepuri ale lui Pork și puse undițe. Trebuia dereticat, măturat, gătit, spălat vasele, dat de mâncare porcilor și puilor, strâns ouăle. Trebuia mulsă vaca, dusă la pășune și la baltă și, de teamă ca yankeii sau oamenii lui Frank Kennedy să nu revină, trebuia ca cineva s-o păzească toată ziua. Până și micul Wade avea treabă. În fiecare dimineață, cu un coș sub braț, pleca cu un aer important să strângă bucățele de lemn sau surcele pentru aprins focul.

Băieții Fontaine, primii din comitat care s-au reîntors la căminurile lor, fură cei care aduseră știrea capitulării. Alex, care mai avea cizme, mergea pe jos, în timp ce Tony, cu picioarele goale, călărea fără șa pe spatele unui catâr. Tony se aranja întotdeauna să fie profitorul familiei. După patru ani de viață în aer liber, erau mai arși de soare, mai subțiri, mai uscățivi și, cu lungile lor bărbi negre cu care se întorceau din război, cu greu îi puteai recunoaște.

Grăbiți să ajungă la Mimosa, trecură pe la Tara, dar nu se opriră decât o clipă, spre a le saluta pe tinerele femei și a le anunța capitularea. Totul se sfârșise, se terminase, spuneau ei, dar nu păreau să dea faptului multă importanță. Singurul lucru care-i interesa era să știe dacă Mimosa arsese. Pe drumul de întoarcere nu văzuseră decât hornuri înnegrite, acolo unde altădată se ridicau locuințe ale prietenilor lor, și nu mai îndrăzneau să spere că a lor fusese cruțată. Scoaseră un suspin de ușurare aflând că Mimosa era încă în picioare și începură să râdă, încântați, aflând de goana nebună a lui Sally și cât de frumos sărise gardul.

— E o fată curajoasă, declară Tony. Ce ghinion pe ea că Joe a fost omorât. Ai din întâmplare tutun de mestecat, Scarlett?

— Nu, nu mai avem decât tutun din foi de porumb. Tata asta fumează.

— N-am ajuns încă atât de rău, zise Tony, dar probabil că va veni și asta.

— Ce face Dimity Munroe? întrebă Alex puțin jenat, și Scarlett își aminti că-i făcuse puțină curte surorii mai mici a lui Sally.

— Bine. Stă acum la mătușa ei, la Fayetteville. Știi, casa lor din Lovejoy a ars. Restul familiei e la Macon.

— De fapt, el a vrut să întrebe dacă Dimity nu s-a măritat cumva cu vreunul din eroicii colonei ai gărzii locale, se amestecă ironic Tony, căruia Alex îi azvârli o privire furioasă.

— Bineînțeles că nu s-a măritat, răspunse Scarlett, amuzată.

— Ar fi fost poate mai bine pentru ea, declară Alex întunecat. Cum naiba... iartă-mă, Scarlett, dar cum vrei ca un bărbat să-i ceară unei fete să se mărite cu el, când toți sclavii i-au fugit, toate vitele i-au dispărut și nu mai are o lăscaie în buzunar?

— Știi bine că i-ar fi totuna lui Dimity, răspunse Scarlett.

Își putea permite luxul de a fi mărinimoasă cu Dimity și de a o vorbi de bine, căci Alex Fontaine nu fusese niciodată unul dintre adoratorii ei.

— Fir-ar să fie... oh, îți cer încă o dată iertare. Va trebui să nu mai înjur, căci altfel bunica îmi va trage cu siguranță o papară. Nu-i pot cere unei fete tinere să se căsătorească cu un golan. Ei i-ar fi poate totuna, dar mie nu.

În timp ce Scarlett pălăvrăgea cu tinerii pe verandă, Melanie, Suellen și Carreen intraseră pe tăcute în casă, după ce aflaseră știrea capitulării. Când Fontaine-ii plecară, Scarlett intră la rândul ei în casă și le auzi plângând pe canapeaua din biroul lui Ellen. Totul se sfârșise! Era sfârșitul frumosului vis pentru care trăiseră, sfârșitul acelei cauze care le răpise prietenii, iubiții, soții, care le sărăcise familiile. Cauza pe care o crezuseră de neînvincis era pentru totdeauna pierdută.

Numai lui Scarlett nu-i venea să plângă. Aflând știrea, își zisese: "Slavă Domnului! Nu mai e primejdie să ni se fure vaca. Și nici calul. Vom putea scoate argintăria din fântână și toată lumea va avea cuțit și furculiță. N-are să-mi mai fie teamă să străbat regiunea în căutare de ceva de-ale mâncării."

Ce ușurare! Niciodată nu va mai tresări de frică auzind pasul unui cal. Niciodată nu se va mai deștepta noaptea, reținându-și răsuflarea ca să audă mai bine, întrebându-se dacă visa sau dacă nu era zăngănit de bidoane, sforăit de cai, vocile aspre ale yankeilor care se auzeau în curte. Și, mai ales, Tara era salvată! De acum înainte nu se va mai teme că se va trezi într-o zi în mijlocul peluzei, privind vârtejuri de fum ieșind din casa pe care o iubea atâta, și că va auzi prăbușindu-se acoperișul în flăcări.

Da, cauza era pierdută, dar războiul îi păruse întotdeauna un lucru nebunesc, și pacea valora mai mult. Nu se înflăcărase niciodată în fața stindardului confederat și nu se înfiorase niciodată de entuziasm auzind imnul "Dixie". Credința disperată în triumful cauzei, fanatismul care le susținuse pe celelalte femei n-o ajutaseră să rabde lipsurile, să-și îndeplinească scârboasele îndatoriri de infirmieră, să îndure temerile în timpul asediului, foamea din ultimele luni. Totul se sfârșise, se sfârșise de-a binelea, și nu va plânge pentru asta!

Totul se sfârșise. Războiul care părea că nu se va sfârși niciodată, acest război pe care nu-l dorise, care-i tăiase viața în două părți atât de deosebite una de alta, încât își amintea cu greu de zilele fără griji de odinioară. Putea să se plece asupra trecutului și să privească fără emoție la frumoasa Scarlett, cu pantofii ei delicați de piele verde și cu volanele ei mirosind a levănțică, dar se întreba dacă mai putea fi aceeași ființă. Da, ea, Scarlett O'Hara, ea care avusese tot comitatul la picioare, care dispusese de o sută de sclavi gata să sară la cel mai mic gest al ei, care se sprijinise de bogățiile Tarei ca de un parapet, ai cărei părinți iubitori nu se gândiseră decât să-i facă plăcere, ea, frumoasa Scarlett, răsfățată, curtată, nepăsătoare, ale cărei dorințe se împliniseră toate, în afară de cele privitoare la Ashley.

Undeva, pe lunga panglică a drumului care șerpua de-a curmezișul celor patru ani, tânăra fată parfumată, încălțată cu pantofi de dans dispăruse, și în locul ei apăruse o femeie cu ochii verzi și aspri care-și număra banii și nu

pregeta să muncească cu mâinile, o femeie căreia uraganul nu-i lăsase nimic în afară de indestructibilul pământ roșu pe care trăia.

Stând în hol și ascultând plânsul celorlalte, mintea ei nu înceta să făurească planuri. "Vom semăna mult mai mult bumbac. Măine îl voi trimite pe Pork la Macon să mai cumpere semințe. De acum încolo yankeii nu-mi vor mai arde bumbacul și trupele noastre nu-l vor mai rechiziționa. Dumnezeu! Dar prețul bumbacului ar trebui să se urce nebunește la toamnă!"

Intră în birou și, fără o privire pentru fetele care plângeau pe canapea, se-așeză la masa de scris și luă o pană de găscă, începând să calculeze ce-i va rămâne după ce va mai cumpăra semințe de bumbac.

"Războiul s-a sfârșit!" își zise ea. Și deodată, cuprinsă de un val de fericire, așeză pana. Războiul se sfârșise, și Ashley... dacă era încă în viață... Ashley va reveni! Se întrebă dacă Melanie, în mijlocul durerii ei pentru cauza pierdută, se gândise la asta. "În curând va sosi o scrisoare... nu, nu scrisoare. Nu există încă poștă. Dar în curând... Într-un fel sau altul, ne va da un semn de viață!"

Dar zilele și săptămânile treceau fără știri de la Ashley. În Sud, serviciul poștal funcționa într-un fel nesigur și, la țară, nu exista nici ridicare, nici distribuire de scrisori. Câteodată, un călător din Atlanta aducea un bilețel disperat de la mătușa Pitty, care ruga pe tinerele femei să se întoarcă, dar de la Ashley nu sosea nici o știre.

După capitulare, un conflict, de altfel prezent și până atunci, izbucni între Scarlett și Suellen în legătură cu calul. Acum că yankeii nu mai erau de temut, Suellen voia să facă vizite vecinilor. Se simțea singură și avea nostalgia agreabilei vieți mondene de odinioară. Avea chef să-și vadă prietenele și voia de asemenea să se asigure că și în restul comitatului se trăia la fel de prost ca la Tara. Dar Scarlett rămânea de neclintit. Calul servea la adusul lemnului din pădure, la trasul plugului, lui Pork ca să se ducă după provizii, iar duminica își câștiga dreptul să pască în liniște și să se odihnească. Dacă Suellen voia să facă vizite, n-avea decât să meargă pe jos.

Până în urmă cu un an, Suellen nu făcuse niciodată mai mult de o sută de pași pe jos, și această perspectivă nu-i surâdea deloc. Rămase deci acasă plictisindu-se, văicărindu-se și repetând: "Oh, de-ar fi mama aici!" Până la urmă Scarlett îi dădu palma pe care i-o făgăduise de mult și o lovi chiar atât de tare, încât Suellen se prăbuși plângând pe patul ei, ceea ce pricinui o mare consternare în toată casa. Totuși, Suellen puse capăt văicărelilor, cel puțin în fața lui Scarlett.

Scarlett nu mințea când spunea că voia să lase calul să se odihnească duminica; dar, de fapt, nu era decât pe jumătate adevărat. În cursul lunii care urmasă capitulării, făcuse câteva vizite prin comitat și vederea vechilor ei prieteni și a plantațiilor lor îi zdruncinase curajul mai mult decât voia să recunoască.

Tot Fontaine-ii, datorită tenacității lui Sally, erau cei mai favorizați, dar situația lor părea înfloritoare numai în comparație cu situația tragică a celorlalți vecini. Bunica Fontaine nu-și mai revenise niciodată cu totul de pe urma crizei de inimă pe care o avusese în ziua când ajutase la stingerea focului și la salvarea casei. Bătrânul doctor Fontaine se refăcea încet după amputarea brațului. Alex și Tony mânuiău fără nici o îndemânare sapa și plugul. Când Scarlett veni în vizită, se aplecară pe deasupra unui gard ca să-i strângă mâna și, cu privirea amară, își bătură joc de căruța ei hodorogită, știind că-și bat joc și de ei înșiși. Le ceru să-i vândă semințe de porumb, și ei îi făgăduiră, și toți trei începură să discute probleme legate de plantație. Fon-

taine-ii aveau doisprezece pui, două vaci, cinci porci și catârul pe care-l aduseseră din război. Unul din porci murise și se temeau să nu-i piardă și pe ceilalți. Auzind-i vorbind cu atâta seriozitate despre porci pe acești foști filfizoni, care odinioară nu se preocupau decât care cravată era mai elegantă, Scarlett fu și ea cuprinsă de un râs amar.

La Mimosa toți o primiseră cu brațele deschise și stăruiseră să-i dea, nu să-i vândă, porumbul de sămânță. Când pusese o bancnotă verde pe masă, firea iute a Fontaine-ilor se inflăcăraseră și prietenii ei refuzară categoric să ia banii. Scarlett luă semințele și strecură pe ascuns o bancnotă de un dolar în mâna lui Sally. De la prima vizită a lui Scarlett, cu opt luni în urmă, Sally se schimbaseră mult. La acea epocă, deși era palidă și tristă, o simțea încă foarte optimistă, dar acum acel optimism dispăruse, ca și cum capitularea armatei i-ar fi zdrobit ultimele nădejdi.

— Scarlett, murmură ea strângând în mâini hârtia, la ce au folosit toate astea? De ce ne-am luptat? Oh, bietul meu Joe! O, bietul meu băiețuș!

— Nu știu de ce ne-am luptat și nici nu vreau s-o știu, zise Scarlett. Nu mă interesează. Nu m-a interesat niciodată. Războiul e treaba bărbaților, nu a femeilor. Acum tot ce mă interesează e să am o recoltă bună de bumbac. Hai, Sally, ia dolarul ăsta și cumpără-i o hăinuță micului Joe. Are nevoie. Nu vreau să profit de politețea lui Alex și a lui Tony ca să vă despoi de porumbul vostru.

Tinerii o întovărășiră până la căruță și o ajutară să se urce. Oameni de lume, în ciuda zdrențelor, păstrau încă veselia și curtenia Fontaine-ilor, dar îndepărtându-se de Mimosa, Scarlett nu-și putu opri un fior, la gândul decăderii lor. Era sătulă până peste cap de sărăcie și de lipsuri. Ce plăcut ar fi să cunoști oameni bogați, pentru care mâncarea nu e o problemă.

Cade Calvert era acasă, la Pine Bloom, și urcând scările vechii case în care dansase de atâtea ori în zile mai fericite, Scarlett văzu moartea întipărită pe trăsăturile tânărului. Avea obraji scofâlciți și, întins la soare pe un fotoliu, cu un șal pe genunchi, tușea neconținut. Totuși, când o văzu pe Scarlett, fața i se luminează. Numai o mică răceală care i se lăsase în piept, explică el, încercând să se ridice spre a-i ura bun venit. Dormise prea des în ploaie. Dar îi va trece și când va fi pe picioare, va putea să se apuce iarăși de lucru.

Cathleen Calvert ieși din casă și Scarlett, întâlnindu-i privirea pe deasupra capului fratelui ei, putu să-i citească în ochi o durere adâncă. Cade nu știa poate în ce stare se află, dar Cathleen nu-și făcea iluzii. Năpădită de buruieni, plantația părea părăginită. În mijlocul ogoarelor începuseră să crească puieti de pin și în casa prost întreținută domnea dezordinea. Cathleen era slabă și nervoasă.

Cathleen și fratele ei trăiau în casa tăcută, în tovărășia mamei lor vitrege, care era yankee, a celor patru surori vitrege și a lui Hilton, vicleanul yankeu. Scarlett nu-l simpatizase niciodată pe Hilton, cum nu-l putuse suferi nici pe Jonas Wilkerson, fostul vechil al Tarei, și simți și mai puțină simpatie pentru el când se apropie de ea cu un aer detașat, tratând-o de la egal la egal. Pe vremuri se purta cu același amestec de slugărnicie și obrăznicie ca și Wilkerson, dar acum, când domnul Calvert și Raiford muriseră în război și Cade era bolnav, toată umilința lui dispăruse. A doua doamnă Calvert nu știuse niciodată să se impună servitorilor ei negri, și deci nimeni nu se putea aștepta să se facă respectată de un alb.

— Domnul Hilton a fost atât de bun că nu ne-a părăsit în aceste clipe grele, zise doamna Calvert intimidată, aruncând priviri furișe fiicei ei vitrege. Da, atât de bun! Nădăjduiesc că ați aflat cum ne-a salvat în două rânduri casa când Sherman a trecut pe-aici. Mă întreb ce ne-am fi făcut fără el.

O roșeață bruscă acoperi fața palidă a lui Cade, și Cathleen închise ochii mângâiți de gene lungi și-și strânse buzele. Scarlett ghicea că cei doi sufereau

chinurile iadului fiindcă erau îndatorați vechilului yankeu. Doamna Calvert păru gata să plângă. Fără să-și dea seama, iar făcuse o gafă. Tot timpul făcea gafe. Cu toate că trăia de vreo douăzeci de ani în Georgia, nu ajungea să-i înțeleagă pe sudiști. Nu știa niciodată pe ce ton să se adreseze copiilor bărbatului ei, care totuși erau întotdeauna de o fermecătoare politețe cu ea. În fundul sufletului dorea să se întoarcă în Nord, să-și ia copiii și să-i părăsească pentru totdeauna pe acești străini rigizi și atât de greu de înțeles.

După aceste vizite, Scarlett nu mai simți nici o dorință să meargă să-i vadă pe Tarleton-i. Acum, când cei patru băieți nu mai erau, când plantația arsese și restul familiei se îngrămădea în mica locuință a vechilului, nu se putea hotărî să meargă să-i vadă. Dar Suellen și Carreen o rugară atât de mult, și Melanie declară că n-ar fi frumos să nu-i viziteze acum când domnul Tarleton se întorsese din război, încât într-o duminică o porniră toate patru.

Fu încercarea cea mai grea.

În timp ce căruța suia alea și trecea prin fața ruinelor casei, fetele o zăriră pe Beatrice Tarleton. Îmbrăcată într-un vechi costum de amazoană, cu cravașa sub braț, era cocoțată pe gardul din jurul padocului, privind tristă în gol. Alături de ea, cu aerul tot atât de trist ca și al stăpânei sale, era așezat micul negru cu picioarele strâmbe care-i dresase toți caii.

Padocul, odinioară plin de mânji zburdalnici și de iepe blânde, nu mai adăpostea decât un catâr, acela cu care domnul Tarleton revenise din război.

— Vă jur că nu știu ce să mă mai fac acum când drăguții mei s-au dus, declară doamna Tarleton, lăsându-se să alunece jos, pe pământ.

Auzind-o, ai fi crezut că face aluzie la cei patru fii morți, dar tinerele știau foarte bine că nu se gândea decât la caii ei.

— Toți frumoșii mei cai au murit. Și biata mea Nellie! Ah, de-aș avea-o măcar pe Nellie! Ei bine, nu mi-a mai rămas decât un blestemat de catâr. Da, un blestemat de catâr îndrăcit, repetă ea aruncând o privire indignată dobitocului cu pielea julită. E o insultă adusă memoriei scumpilor mei pur-sânge să țin un catâr în padocul lor. Catării nu sunt decât niște bastarzi, și creșterea lor ar trebui interzisă.

De nerecunoscut sub barba lui stufoasă, Jim Tarleton ieși din casa vechilului spre a veni să le salute; apoi cele patru fiice ale doamnei Tarleton, toate cu părul roșu și toate îmbrăcate cu rochii peticite, ieșiră la rândul lor, strigând la vreo duzină de câini mari, negri și roșcați, care auzind voci străine începuseră să latre. Familia avea un aer de veselie artificială și studiată, care pe Scarlett o îngheță mai mult decât amărăciunea Fontaine-ilor la Mimosa și teama lui Cathleen la Pine Bloom.

Tarleton-ii stăruiră ca tinerele să rămână la masă. Primeau atât de puține vizite, încât voiau să profite ca să mai afle vești noi. Scarlett era grăbită să plece, atât o apăsa atmosfera casei, dar Melanie și cu surorile ei mai mici țineau să mai rămână, și toate patru mâncară, dar nu pe săturate, câteva bucățele de carne și puțină mazăre uscată care se serviră la masă.

De altfel, masa sărăcăcioasă fu prilej de glume, și buna dispoziție spori când micile Tarleton descrieră, ca și cum ar fi fost vorba de glume amuzante, expediente la care recurgeau ca să se îmbrace. Melanie le urmă pilda și o surprinse pe Scarlett povestind cu o vioiciune neașteptată de zilele grele de la Tara, râzând de lipsurile pe care le îndurau. Scarlett de-abia avea curajul să vorbească. Odaia îi părea atât de goală fără cei patru băieți Tarleton, cu aerele lor elegante, cu țigările și ironiile lor. Și dacă odaia îi părea goală ei, ce trebuiau să simtă Tarleton-ii care arătau vecinilor lor chipuri surâzătoare!

Carreen nu vorbise prea mult în timpul mesei, dar la sfârșit se strecură lângă doamna Tarleton și-i șopti câteva cuvinte la ureche. Chipul doamnei Tarleton se întunecă, surâsul i se stinse și înconjură cu brațul ei talia subțire

a lui Carreen. Amândouă ieșiră, și Scarlett, care nu mai putea sta locului, le urmă. Traversară grădina și Scarlett își dădu seama că se-ndreptau spre cimitirul familiei. Nu le mai putea părași acum. Ar fi fost prea nepolitic să meargă să-i regăsească pe ceilalți. Dar de ce Dumnezeu o țara Carreen pe doamna Tarleton la mormântul fiilor ei, când Beatrice își dădea atâta silință să rămână vitează?

Sub cedrii întunecoși, între cele patru ziduri de cărămidă ale cimitirului, se zăreau două monumente de marmură noi, atât de noi încât ploaia nu avusese timpul să le stropească cu praf roșu.

— Le avem de săptămâna trecută, vorbi cu mândrie doamna Tarleton. Domnul Tarleton s-a dus la Macon și le-a adus cu căruța.

Monumente! Cât trebuie să fi costat! Deodată, situația Tarleton-ilor nu mai inspiră aceeași durere lui Scarlett ca la început. Oamenii în stare să-și risipească banii pe pietre funerare, atunci când mâncarea costa prețuri bune, nu meritau să te interesezi de nenorocirile lor. Și, colac peste pupăză, pe fiecare din monumente erau gravate mai multe rânduri de inscripții. Cu cât erau mai multe inscripții, cu atât costa mai scump. Își pierduseră probabil toți capul! Și trebuie să fi costat scump să aducă și trupurile celor trei frați... da, numai a trei dintre ei, căci niciodată nu fusese găsită nici cea mai mică urmă din Boyd.

Între mormintele lui Brent și Stuart se ridica un monument pe care se citea: "Frumoși și fermecători în viață, n-au fost despărțiți nici în moarte"; pe celălalt monument erau săpate numele lui Boyd și Tom, și ceva în latinește, care începea cu *Dulce et...*, dar Scarlett nu înțelese nimic fiindcă pe vremea când fusese la Institutul pentru domnișoare din Fayetteville reușise să scape de latină!

Atâția bani pentru monumente! Fără îndoială că erau scrântiți. Scarlett era tot atât de furioasă ca și când ar fi risipit propriii ei bani.

Ochii lui Carreen străluceau de un foc straniu:

— Găsesc că e foarte frumos, șopti ea arătând spre primul monument.

Evident, Carreen găsea că era foarte frumos, căci tot ce era cât de cât sentimental o emoționa.

— Da, zise doamna Tarleton cu o voce dulce, ne-am gândit că ar fi foarte bine așa... au murit aproape în același timp. Stuart a fost omorât primul. Brent a ridicat steagul, pe care fratele lui l-a lăsat să cadă, și a fost ucis la rândul său...

În timp ce tinerele femei se întorceau la Tara în căruță, Scarlett începu să se gândească la tot ceea ce văzuse la vecinii ei și nu se putu împiedica să evoce vechile timpuri de glorie ale comitatului, când casele spațioase erau pline de invitați și când banii curgeau gărlă, când bordeiele erau pline de negri și pe ogoarele bine lucrate creștea mândru bumbacul.

"Încă un an, și toate ogoarele vor fi pline de puieți de pini", își zise ea; și plimbând o privire asupra pădurilor din jur, se înfioră. "Fără negri, abia de ne vom putea duce viața. Fără negri, nimeni nu poate pune pe picioare o mare plantație. O mulțime de ogoare vor rămâne părăginite și pădurile vor recâștiga teren. Nimeni nu va putea cultiva mult bumbac, și atunci ce vom deveni? Ce vor deveni oamenii de la țară? La oraș te descurci mai ușor. Lumea în orașe s-a descurcat întotdeauna. Dar noi, oamenii de la țară, ne vom întoarce cu o sută de ani în urmă, pe timpul când pionierii stăteau în cabane de lemn, zgâria cu plugul câțiva acri de pământ și trăiau ca văi de ei."

"Nu!" își zise cu îndârjire Scarlett. "La Tara nu se vor petrece așa lucrurile, chiar de va trebui să împing eu însămi la plug. Comitatul ăsta, statul ăsta întreg, n-au decât să se lase recucerite de păduri dacă au poftă, dar eu nu voi lăsa Tara. N-am nici un chef să-mi risipesc banii pe monumente

funerare, sau să-mi trec timpul bocind din cauza nenorocirilor aduse de război. Voi găsi un mijloc să ieșim din încurcătură. Știu bine că ar fi ușor dacă toți bărbații n-ar fi murit în război. Pierderea negrilor nu-i răul cel mai mare; răul cel mai mare e pierderea tuturor bărbaților, a tuturor bărbaților noștri tineri. Scarlett se gândi din nou la cei patru Tarleton-i, la Joe Fontaine, la Raiford Calvert, la frații Munroe, la toți tinerii din Fayetteville și din Jonesboro ale căror nume le citise pe listele morților. "Dacă ar fi rămas destui, am fi putut încă să încercăm ceva..."

Un gând nou îi trecu prin minte... dacă ar avea chef să se remărite vreodată? Bineînțeles că nu ținea. O dată – era de ajuns. De altfel, singurul bărbat pe care l-a dorit vreodată era Ashley, și Ashley era însurat, admitând că ar mai fi încă în viață. Dar, în fine, dacă ar apuca-o fantezia să se remărite? Pe cine ar putea să ia? Mai bine să nu se mai gândească, era îngrozitor...

— Melly, zise ea, ce vor deveni fetele din Sud?

— Ce vrei să spui?

— Exact ce am spus. Ce vor deveni? Nu mai e nimeni să le ia în căsătorie. Melly, cu miile astea de morți, vor fi mii de femei în tot Sudul care vor muri fete bătrâne.

— Și care nu vor avea niciodată copii, adăugă Melanie, pentru care asta era principalul.

Firește că Suellen, care era așezată la spatele căruței, se gândise la asta și altă dată, căci începu deodată să plângă. De la Crăciun nu mai primise nici o știre de la Frank Kennedy. Nu știa dacă era din cauza serviciului poștal neregulat, sau pur și simplu Frank își bătuse joc de sentimentele ei și o uitase. Sau poate că fusese omorât în ultimele zile ale războiului! Ar fi fost mai bine decât s-o fi părăsit. Era cel puțin ceva demn într-o iubire sfârșită din cauza morții, ca în cazul lui Carreen și al Indiei Wilkes, dar să fii părăsită de logodnic!...

— O, pentru numele lui Dumnezeu, taci! zise Scarlett.

— Ce-ți pasă ție, sughiță Suellen. Cel puțin tu ai fost măritată, și ai un copil, și apoi toată lumea știe că și alți bărbați s-au învârtit în jurul tău. Dar eu! Și mai ești și răutăcioasă cu mine, și-mi reproșezi că nu mă mărit, parcă ar fi vina mea. Ești groaznică!

— O, taci! Știi bine că mi-e lehamite de oamenii care se vaită întruna. Știi foarte bine că bătrânul tău adorator cu favoriți n-a murit și că se va întoarce și o să vă căsătoriți. Totul se va aranja. Dar, dacă aș fi în locul tău, mai bine aș rămâne fată bătrână decât să mă mărit cu el.

Liniștea se restabili în căruță și Carreen o consolă pe sora ei, mângâind-o ușor, dar cu gândul în altă parte. Se revedea cu trei ani în urmă, călărind pe câmp alături de Brent Tarleton. Ochii ei strălucitori îi trădau exaltarea.

— Ah, zise Melanie cu tristețe, cum va arăta Sudul nostru fără frumoșii lui tineri? Ce-ar fi devenit Sudul dacă ei ar fi trăit? Ce bine ne-ar prinde acum curajul lor, energia și inteligența lor! Scarlett, noi care avem băieți, trebuie să-i creștem ca să înlocuiască într-o zi pe bărbații care au pierit, să fie viteji ca ei!

— Nu vor mai fi niciodată bărbați ca ei, zise Carreen cu o voce dulce. Nimeni nu-i va putea înlocui.

Tinerele femei făcură restul drumului în tăcere.

Într-o zi, Cathleen Calvert sosi la Tara pe la apusul soarelui. Pusese șaua pe cel mai nenorocit catâr pe care-l văzuse Scarlett vreodată, un dobitoc amărât, șchiop și bleg. Cathleen, de altfel, nu arăta mai atrăgătoare. Era îmbrăcată cu o rochie de stambă spălăcită, din acelea pe care le purtau odinioară slujnicele negrese, iar pălăria îi era prinsă sub bărbie cu o bucată de

sfoară. Se opri în fața scării, dar rămase călare pe catâr. Scarlett și Melanie, care stăteau pe verandă admirând apusul soarelui, coborâră scările și înaintară până la ea. Cathleen era tot atât de palidă și de trasă la față ca și Cade în ziua vizitei lui Scarlett, albă și fragilă de părea că s-ar sparge în bucăți dacă ar vorbi. Totuși, se ținea dreaptă și-și salută cu capul sus prietenele.

Deodată, Scarlett își aminti de ziua picnicului de la Wilkes-i, când ea și cu Cathleen vorbiseră în șoaptă despre Rhett Butler. Ce frumoasă și sănătoasă fusese Cathleen, îmbrăcată cu rochia de organdi bleu, cu trandafiri parfumați la cingătoare, și pantofiori de catifea neagră legați cu șnur în jurul gleznelor fine! Și acum, nu mai rămăsese nici urmă din fata aceea în persoana stând țeapănă pe catâr.

— Nu, mulțumesc, nu cobor, zise ea. Veneam numai să vă spun că mă mărit.

— Ce?

— Cu cine?

— Caty, e minunat!

— Când?

— Măine, răspunse Cathleen foarte calmă, și la sunetul vocii ei surâsul celor două femei îngheță pe buze. Da, am venit să vă spun că mă mărit mâine la Jonesboro... și că nu vă invit să asistați la ceremonie.

Scarlett și cu Melanie, surprinse, primiră aceste cuvinte fără să spună nimic. Apoi Melanie întrebă:

— E cineva pe care-l cunoaștem, draga mea?

— Da, zise Cathleen. E domnul Hilton.

— Domnul Hilton?

— Da, domnul Hilton, vechilul nostru.

Scarlett nu fu măcar în stare să spună "Oh!", dar Cathleen, ațintind ochii asupra Melaniei, zise pe un ton îndârjit:

— Dacă plângi, Melly, va fi prea mult pentru mine. Am să mor!

Melanie plecă încet capul și-i mângâie piciorul, încălțat cu un pantof făcut în casă, care ieșea din scară.

— Și nu mă mângâia. N-aș putea să rabd nici asta!

Melanie lăsă să-i cadă mâna.

— Ei, trebuie să plec. Venisem numai să vă spun. Și Cathleen își reluă masca palidă, dureroasă. Trase de hățuri.

— Cum îi mai e lui Cade? întrebă Scarlett, neștiind ce să spună ca să rupă cumplita tăcere care se lăsase.

— Moare, răspunse Cathleen cu voce tristă. Și voi face tot ce-mi stă în putință ca să moară liniștit, fără să se chinuiască pentru viitorul meu.

Înțelegeți, mama mea vitregă și copiii pleacă mâine în Nord, unde vor rămâne definitiv. Ei, trebuie să plec.

Melanie își înălță capul și întâlni privirea îndârjită a lui Cathleen. Ochii Melaniei erau plini de lacrimi și se putea citi în ei că înțelege. Cathleen schiță un fel de surâs, sau mai bine zis o schimonositură asemănătoare celei pe care o fac copiii curajoși care nu vor să plângă. Scarlett, uluită, nu ajungea să priceapă că vecina lor se va căsători cu un vechil... Cathleen, fiica unui plantator bogat, Cathleen care, în afară de ea, avusese mai mulți adoratori ca oricare altă fată din comitat.

Cathleen se aplecă, și Melanie se înălță în vârful picioarelor. Se îmbrățișară. Apoi Cathleen trase de hățuri și catârul o porni.

Cu fața în lacrimi, Melanie o privi îndepărtându-se. Scarlett, mirată, făcu la fel.

— E oare nebună, Melly? Nu-i cu putință să fie îndrăgostită de el.

— Îndrăgostită? O, Scarlett, cum poți să insinuezi o asemenea grozăvie?

O, biata Cathleen! Bietul Cade!

— Aiurea! strigă Scarlett care începuse să-și piardă răbdarea.

Până la urmă era plictisitor să vezi că Melanie înțelegea totul mai bine decât ea. Situația lui Cathleen îi părea mai mult curioasă decât tragică. Bineînțeles, nu era deloc plăcut să te măriți cu un golan yankeu, dar la urma-urmei o fată nu putea să conducă singură o plantație. Trebuia să aibă un soț care s-o ajute.

— Melly, e ceea ce spuneam eu deunăzi. Nu mai e nimeni cu care să se poată căsători fetele, și totuși au nevoie de un bărbat.

— Oh, nu pot să se lipsească! Nu-i nimic rușinos să fii fată bătrână. Gândește-te la mătușa Pitty. Aș prefera s-o văd pe Cathleen moartă! Știu bine că și Cade ar prefera. E sfârșitul Calvert-ilor. Gândește-te la ce vor fi... da, la ce vor fi copiii ei. O, Scarlett, spune-i repede lui Pork să pună șaua pe cal. Fugi după Cathleen și spune-i să vină să stea la noi.

— Dumnezeu! exclamă Scarlett, izbită de îndrăzneala cu care Melanie oferea adăpost la Tara.

Scarlett nu ținea deloc să aibă o gură în plus de hrănit. Era gata să i-o spună, când ceva pe chipul frământat al Melaniei o opri.

— Nu va voi să vină, Melly, se mulțumi ea să spună. O știi bine. E prea mândră și și-ar închipui că-i dăm de pomană.

— E adevărat, e adevărat, șopti Melanie cu un aer pierdut, privind la micul nor de pulbere roșie care dispărea în josul drumului.

"Iată-te aci de luni de zile", gândi Scarlett cu ochii ațintiți la cumnata sa, "și nu ți-a venit niciodată în minte că trăiești pe spinarea noastră. De altfel, pun rămășag că nu-ți va veni niciodată în minte. Ești dintre cei pe care războiul nu i-a schimbat și-ți urmezi calea ca și cum am fi încă niște bogătași, ca și când am avea provizii de n-am mai ști ce să facem cu ele și un musafir mai mult n-ar însemna nimic. Cred că te voi duce toată viața în spinare, dar nu vreau să o mai am în plus și pe Cathleen."

Capitolul XXX

În timpul verii calde care urmă încheierii păcii, Tara fu scoasă brusc din izolare. Luni de zile, un adevărat val de sperietori – oameni bărboși, cu picioarele rănite, zdrențăroși și infometați – urcă cu greu colina roșie. Căutau cu toții puțină odihnă. Se așezau pe scările umbrite ale verandei și cereau de mâncare și adăpost pentru o noapte. Erau soldați confederați care se întorceau la căminele lor. Trenurile aduseseră din Carolina de Nord la Atlanta rămășițele armatei lui Johnston, și de acolo soldații începuseră pe jos lungul lor pelerinaj. După ce trecu valul oamenilor lui Johnston, sosiră veteranii sleiți de puteri ai armatei din Virginia, apoi combatanții de pe frontul de vest. Se îndreptau toți spre sud, spre a-și regăsi casele, care poate nu mai existau, și pe ai lor, care erau poate morți ori împrăștiați. Cei mai mulți mergeau pe jos. Câte unii, mai norocoși, veneau pe cai sau pe catări scheletici pe care convenția de capitulare le îngăduia să-i păstreze; animale lugubre, despre care chiar și un necunoscător ar fi spus că nu vor ajunge niciodată în îndepărtata Floridă sau în sudul Georgiei.

Acasă! Acasă! Soldații n-aveau decât acest gând în cap. Unii erau triști și tăcuți, alții veseli, râzând de suferințele îndurate, dar gândul că totul se sfârșise și că reveneau acasă era singurul lucru care îi ajuta să continue drumul. Erau prea puțini cei care-și arătau regretele. Lăsau asta pe seama nevestelor sau a bătrânilor. Luptaseră cu vitejie, fuseseră învinși și singura lor dorință era să fie lăsați în pace să muncească iarăși, sub drapelul pe care-l

combătuseră.

Acasă! Acasă! N-aveau alt subiect de discuție. Nu vorbeau nici de bătăliile la care luaseră parte, nici de rănilor primite, nici de zilele nesfârșite de captivitate, nici de viitor. Mai târziu își vor aminti de lupte și vor povesti copiilor și nepoților despre cursele pe care le întinseseră inamicului, le vor vorbi de atacurile neașteptate, de șarje, de marșuri forțate, de răni. Unora le lipsea un braț, ori un picior, ori un ochi. Mulți căpătaseră răni care-i vor face să sufere pe vreme ploioasă, chiar de-ar trăi până la șaptezeci de ani, dar toate astea păreau foarte puțin lucru pentru moment. Mai târziu va fi altfel.

Tineri ori bătrâni, vorbăreți ori tăcuți, plantatori bogați ori țărani săraci, toți aveau în comun păduchii și dizenteria. Soldatul confederat era atât de obișnuit cu păduchii, încât nici nu se mai gândea la ei și se scărpină chiar în prezența doamnelor. Cât privește dizenteria – "scurgerea sanguină", cum ziceau doamnele delicate – părea că nu cruțase pe nimeni, de la simplu soldat la general. Patru ani de subalimentare, patru ani de alimente crude sau pe jumătate putrezite își îndepliniseră opera și toți soldații care se opreau la Tara fie abia se sculasera după dizenterie, fie mai erau încă bolnavi.

— Nimeni în a'mata confede'ată n-a'e mațe sănătoase, obișnuia să zică Mammy stând aplecată asupra sobei, cu fața nădușită, și fierbând ceaiul amar de rădăcină de dud, remediul suveran al lui Ellen împotriva acestei boli. Eu zic că nu yankeii i-au bătut pe domnii noștri, ci ceea ce au în bu'tă. Domnii nu pot să se bată când mațele li se p'efac în apă.

Tuturor, fără excepție, Mammy le dădu ceaiul ei, fără să-și piardă vremea întrebându-i dacă sunt bolnavi sau nu; și toți, fără excepție, se supuneau umiliți, strâmbându-se și amintindu-și poate de alte chipuri negre și severe, din locuri depărtate, de alte mâini negre întinzându-le, neîndurătoare linguri cu doctorie.

Mammy nu admitea discuție nici în chestiunea "chiriașilor". Nici un soldat cu păduchi nu putea intra la Tara. Îi conducea în spatele unui tufiș, le lua uniforme, le dădea un lighean cu apă, o bucată bună de săpun cu leșie ca să se frece și le mai dădea perne și pături ca să-și ascundă goliciunea, în timp ce ea le fierbea efectele în cazanul de rufe. Degeaba îi demonstrau tinerele femei că "o atare atitudine umilea pe soldați", Mammy le răspundea că ele însele ar fi încă și mai umilite descoperind păduchi pe corpul lor.

Când soldații începură să sosească aproape zilnic, Mammy se arăta indignată că li se îngăduia să se culce în camerele de dormit. Tremura la gândul că un păduche ar fi putut scăpa carantinei ei. Renunțând să mai discute, Scarlett transformă în dormitor marele salon cu covorul de catifea roșie. Mammy începu să țipe, declarând că era un sacrilegiu să lași soldații să doarmă pe covorul lui Ellen, dar Scarlett rămase intransigentă. Trebuia doar ca oamenii să se culce undeva. Numai că nu trecură prea multe luni după capitulare, și catifeaua groasă și moale începu să dea semne de oboseală, iar acolo unde oameni mai neglijenți își frecaseră tocurile și pintenii, se vedea urzeala de sfoară groasă.

Fiecărui soldat, Scarlett și Melanie îi cereau știri despre Ashley. Cât despre Suellen, se alătura și ea interesându-se cu un aer afectat de soarta domnului Kennedy. Dar nici unul din soldați nu auziseră de ei, sau nu păreau dispuși să vorbească de absenți. Era de ajuns că ei înșiși rămăseseră în viață și nu țineau să-și amintească de miile de camarazi îngropați în morminte anonime, care nu se vor întoarce niciodată acasă.

La fiecare nouă deziluzie, întreaga familie se trudea să ridice moralul Melaniei. Era limpede că Ashley nu murise în închisoare, căci ar fi primit o scrisoare de la vreun preot yankeu. Va reveni, dar locul unde fusese închis era atât de departe de Tara! Chiar cu trenul trebuiau zile întregi ca să faci

călătoria, și dacă Ashley venea pe jos, ca toți acești oameni? De ce nu scrisese? Ei bine, draga mea, știi bine cum funcționează poșta în vremurile astea... Dar presupune... presupune că ar fi murit pe drumul întoarcerii! Păi bine, Melanie, am fi fost înștiințați de vreo femeie yankee... Femeile yankee?! Da... Melly, sunt și unele cumsecade. Ba da! Dumnezeu n-ar fi putut crea o națiune și fără câteva suflete bune! Scarlett, îți amintești, am cunoscut pe vremuri o femeie yankee foarte drăguță la Saratoga, ultima oară când... Scarlett, povestește-i lui Melly.

— Grozav de drăguță, într-adevăr, replică Scarlett. M-a întrebat câți câini ținem ca să alerge după negrii noștri. Sunt de părerea lui Melly. Nici printre bărbați, nici printre femeile yankee, nu se află persoane drăguțe. Dar nu plânge, Melly. Ashley va reveni. Are atâta drum de făcut și poate... poate n-are cizme.

Atunci, la gândul că poate Ashley umblă în picioare goale, lui Scarlett îi veni să plângă. Ceilalți soldați n-aveau decât să se târască în zdrențe, cu picioarele învelite în saci sau în bucăți de covor, dar Ashley nu. Va reveni călare pe un cal superb, îmbrăcat într-o uniformă frumoasă, cu cizme de lac și până la pălărie. Pentru ea, ar fi fost culmea degradării dacă Ashley s-ar fi întors în același hal ca acești soldați mizerabili.

Într-o după-amiază de iunie, când toți cei de la Tara erau adunați pe veranda care domina curtea și priveau cu atenție la Pork tăind primul pepene, se auzi tropot de cal pe alea presărată cu pietriș. Prissy se duse fără să se grăbească să deschidă ușa de la intrare, lăsându-i pe ceilalți să discute aprig dacă pepenele trebuia ascuns sau păstrat pentru masă, în cazul când vizitatorul ar fi un soldat.

Melanie și Carreen propuseră sfios ca soldatul să primească o felie, dar Scarlett, susținută de Suellen și de Mammy, porunci lui Pork să ascundă pepenele.

— Nu fiți așa de proaste, fetelor! Nu-i de ajuns nici măcar pentru noi, și dacă sunt doi sau trei soldați înfometați, nu ne va rămâne nici măcar ca să gustăm, zise Scarlett.

În timp ce Pork, neștiind ce să facă, ținea pepenele lipit de piept, Prissy strigă din toate puterile:

— Sfinte Dumnezeule, domnișoa'ă Sca'lett! Domni-șoa'ă Melly! Veniți 'epede!

— Ce s-a întâmplat? exclamă Scarlett, ridicându-se dintr-o dată și traversând holul în goană, urmată de Melly și de ceilalți.

"Ashley!" gândi ea. "O, poate..."

— E unchiul Pete! Unchiul Pete' al domnișoa'ei Pittypat!

Se repeziră toți pe verandă și-l văzură pe bătrânul și cărunțul despot al mătușii Pittypat coborând de pe o mârtoagă pe care înșeuase o pernă. Pe fața lui largă și neagră demnitatea obișnuită și bucuria de a-i revedea se luptau aprig, așa că, deși încruntând din sprâncene și încrețindu-și fruntea, deschidea o gură mare, fără dinți, ca un câine bătrân fericit.

Toată lumea coborî în goană scările spre a-i ieși înainte. Negri și albi de-a valma îi strânseseră mâna și-l asaltară cu întrebări, dar vocea Melaniei sfârși prin a domina tumultul.

— Mătușica nu-i bolnavă, sper?

— Nu, domnișoa'ă Melly! Mulțumesc lui Dumnezeu, e sănătoasă, răspunse Peter, aruncând o privire atât de severă Melaniei și apoi lui Scarlett, încât cele două tinere femei se simțiră deodată vinovate fără să știe de ce. E foa'te bine, da' fă'ă dumneavoa'ă sufe'ă cumplit și, dacă v'eți să știți tot, ei bine, și eu sufă'!

— Stai, unchiule Peter! Cum crezi...

— Nu a'e 'ost să vă scuzați. Că doa' domnișoa'a Pitty v-a sc'is să veniți acasă. Am văzut-o plângând când i-ați 'ăspuns că aveți p'ea multă t'eabă la fe'ma asta veche ca să veniți.

— Dar, unchiule Peter...

— Cum puteți s-o lăsați pe domnișoa'a Pitty singu'ă, când știți ce fica îi e? Știți tot așa de bine ca și mine că domnișoa'a Pitty n-a t'ăit niciodată singu'ă și că-și pet'ece timpul t'emu'ând, de când s-a înto's de la Macon. Mi-a spus să vă spun așa, în față, că nu poate să înțeleagă de ce ați pă'ăsit-o când a'e nevoie de dumneavoașt'ă.

— Ia mai taci! zise Mammy pe un ton aprig, căci fusese jignită când Peter tratase Tara drept "fermă veche" – negrii ăștia neștiutori de la orașe nu erau nici măcar în stare să facă deosebirea între o fermă și o plantație. Și noi? Noi n-avem nevoie de domnișoa'ra Sca'lett și de domnișoa'a Melly? Ba avem g'ozavă nevoie! Cum se face că domnișoa'a Pitty nu ce'e ajuto'ul f'atelui ei? N-a'e nevoie de el?

Unchiul Peter o fulgeră cu o privire.

— Noi n-am avut de-a face cu domnu' Hen'y de ani de zile și acum suntem p'ea băț'âni ca să începem, zise el întorcându-se către tinerele femei, care cu greu își stăpâneau râsul. Dumneavoașt'ă a' t'ebui să vă fie'ușine să lăsați pe biata domnișoa'ă Pitty singu'ă, cu jumătate din p'ietenii ei mo'ți, cu cealaltă jumătate la Macon și cu Atlanta plină de soldați yankei și de neg'i scâ'boși elibe'ați.

Cele două tinere femei ascultaseră fără să clipească discursul lui Peter, dar la gândul că mătușa Pitty le trimisese pe bătrânul tiran ca să le facă morală și să le aducă pe nepusă masă la Atlanta, se simțiră incapabile să-și păstreze mai mult timp seriozitatea. Izbucniră în râs, sprijinindu-se una de alta ca să nu cadă. Cum era și firească, Pork, Dilcey și Mammy izbucniră și ei în hohote zgomotoase, bucurându-se că Peter nu era lăsat să-și bată joc de Tara lor mult iubită. Suellen și Carreen chicotiră și ele, și Gerald însuși schiță un zâmbet vag. Toată lumea se prăpădea de râs, în afară de Peter care se legăna pe picioarele lui mari, în timp ce indignarea lui creștea.

— Ce-ți veni, neg'ule? întrebă Mammy schimonosindu-se. Ești p'ea băț'ân acum ca să-ți ape'i stăpâna?

Peter era indignat.

— P'ea băț'ân! Eu, p'ea băț'ân! Ba pot foa' te bine s-o apă' pe domnișoa'a Pitty, cum am apă'at-o întotdeauna. Pa'că n-am apă'at-o tot eu când ne-am 'efugiat la Macon? N-am apă'at-o și când au venit yankeii la Macon și când de fică leșina tot timpu'? Și nu am descoperit tot eu calu' ăsta ca s-o aduc înapoi la Atlanta și am avu t g'ijă de ea tot d'umul, și de a'gintă'ia tatălui ei?

Peter era acum demnitatea personificată:

— Și pe u'mă, nu vo'besc de apă'at, vo'besc de ce zice lumea.

— De ce zice lumea...

— Da, de ce zice lumea când vede că domnișoa'a Pitty locuiește singu'ă. Oamenii spun luc'u'i u'âte, despre domnișoa'ele nemă'itate ca'e t'ăiesc singu'e, urmă Peter și nu încăpea îndoială pentru auditorii săi că, în ochii lui, Pittypat era încă o fetiță vioaie și drăguță de șaisprezece ani, care trebuia apărată împotriva gurilor rele. Și eu nu pot să 'abd să se vo'bească de 'ău de domnișoa'a Pitty. Nu... și nu pot s-o las să ia pe o'șicine ca să-i ție tovă'ășie. I-am spus așa: N-o să iei pe nimeni altu', atâta timp cât t'ăiește cineva ca'e e ca'ne din ca'nea dumatăle și sânge din sângele dumatăle. Da, așa i-am spus. Și acum, ca'ne din ca'nea și sânge din sângele ei se face că n-o cunoaște! Domnișoa'a Pitty nu-i decât un copil și...

Scarlett și Melanie nu mai puteau de râs și trebuiră să se așeze pe treptele scării. În sfârșit, Melly își șterse ochii.

— Bietul unchiul Peter! Iartă-mă că am răs! Adevărat! Hai, iartă-mă! Domnișoara Scarlett și cu mine nu ne putem întoarce acasă în acest moment. Voi veni poate în septembrie, după culesul bumbacului. Dar mătușa Pitty te-a trimis să faci tot drumul ăsta numai ca să ne aduci la ea pe sacul ăsta de oase?

La această întrebare Peter rămase cu gura căscată, cu remușcarea și consternarea întipărite pe fața-i brăzdată de cute. Buza de jos îi reveni la normal, repede, așa cum o broască țestoasă își retrage capul sub carapace.

— Domnișoa'ă Melly, sfârși el prin a bolborosi, cred că îmbăt'ânesc. Uitasem cu totul de ce m-a t'imis domnișoa'a Pitty, și e g'ozav de impo'tant. Am o sc'isoa'e pent'u dumneata. Domnișoa'a Pitty n-a v'ut s-o înc'edințeze poștei și nimănuî altuia decât mie și...

— O scrisoare? Pentru mine? De la cine?

— Ei bine, domnișoa'ă, este... domnișoa'a Pitty mi-a spus așa: Tu, Pete', îi dai asta cu multă g'ijă doamnișoa'ei Melly și eu am zis...

Melly se sculă de pe treapta pe care era așezată și-și duse mâna la inimă.

— Ashley! Ashley! A murit Ashley!

— Nu, domnișoa'ă! Nu, domnișoa'ă! strigă Peter cu voce stridentă, scotocind în buzunarul interior al hainei sale zdrențuite. T'ăiește! E o sc'isoa'e de la el! Vine acasă. El... Dumnezeule Atotpute'nic, ține-o, Mammy. Lasă-mă...

— N-o atinge, dobitoc băt'ân! îl certă Mammy, care o prinsese pe Melanie leșinată în brațele ei. Maimuță băt'ână, auzi, "să-i dai asta cu multă g'ijă!" G'ozavă g'ijă! Tu, Po'k, ia-o de picioa'e. Domnișoa'ă Ca'een, ține-i capu'. Hai s-o întindem pe canapeaua din salon.

Toată lumea, în afară de Scarlett, se îngrămădi în jurul Melaniei. Se înghesuiau, se văicăreau, se repezeau înăuntru după apă și perne și, o clipă mai târziu, Scarlett și cu unchiul Peter rămaseră singuri pe alee. Țintuită locului, incapabilă să se miște, Scarlett privea fix la moșneagul care flutura o scrisoare, fără pic de demnitate, și având pe fața lui tuciurie expresia uni copil certat de maică-sa.

Cu toate că o voce nu înceta să-i răsune în minte: "N-a murit! Va reveni!" Scarlett nu resimțea nici bucurie, nici emoție. Era zdrobită, împietrită. Îl auzi ca din depărtare vorbind pe unchiul Peter, pe un ton plângăreț și umilit:

— Domnu' Willie Bu' de la Macon, ca'e e 'udă cu dumneavoast'ă, a adus domnișoa'ei Pitty sc'isoa'ea. Dom-nu' Willie a fost în același lagă' de p'izonie'i cu domnu' Ashley. Domnu' Willie a avut un cal și de-aia a venit mai 'epede, da domnu' Ashley n-a'e decât picioa'ele lui și...

Scarlett smulse scrisoarea din mâna unchiului Peter. Pe plic era scris numele lui Melly, caligrafiat de mâna domnișoarei Pitty, dar Scarlett nu stătu o clipă la îndoială. Rupse plicul, și bilețelul mătușii Pitty căzu jos. În plic mai era o bucată de hârtie împăturită, slinoasă, mototolită și ruptă la colțuri. Ashley însuși scrisese numele destinatarei: "Doamnei George Ashley Wilkes. La domnișoara Sarah Jane Hamilton – Atlanta, sau la Doisprezece Stejari – Jonesboro – Georgia."

Cu degete tremurânde, Scarlett desfăcu hârtia și citi:

"Iubita mea, revin lângă tine..."

Lacrimile începură să-i curgă pe față. Nu putea să citească mai departe. Inima sta gata să-i plesnească și crezu că nu va putea să îndure această fericire. Strângând scrisoarea la piept, urcă scara ca o săgeată, traversă holul, trecu prin fața salonului unde toți își făceau de lucru pe lângă Melanie, leșinată, și pătrunse în micul birou al lui Ellen. Trase ușa după ea, răsuci cheia în broască și, plângând, râzând, sărutând scrisoarea, se trânti pe sofa

cea veche.

"Iubita mea", șopti ea, "revin lângă tine."

În afară de cazul în care lui Ashley i-ar fi crescut aripi, bunul-simț arăta că îi vor trebui săptămâni, dacă nu chiar luni, ca să ajungă din Illinois în Georgia; dar la Tara, ori de câte ori un soldat se ivera pe aleea de cedri, inimile băteau să se spargă. Oricare dintre acești bărboși putea foarte bine să fie Ashley. Și dacă nu era el, soldatul care venea putea avea știri de la el, sau aducea vreo scrisoare de la mătușa Pitty cu vești despre el. Albi și negri, se repezeau cu toții pe verandă ori de câte ori auzeau zgomot de pași. Era de ajuns vederea unei uniforme, pentru ca toată lumea să părăsească grămada de lemne, livada sau ogorul de bumbac. Timp de o lună după sosirea scrisorii, treburile fură lăsate deoparte. Nimeni nu voia să piardă sosirea lui Ashley, Scarlett mai puțin ca oricare altul, și-i venea foarte greu să ceară celorlalți să-și facă datoria când ea însăși și-o neglija pe a sa.

Dar când săptămânile trecură fără știri de la Ashley, viața își reluă mersul obișnuit. Inimile răbdătoare abia aveau puterea să îndure o așteptare atât de lungă. Teama și neliniștea se strecurară încet în sufletul lui Scarlett. Se temea să nu i se fi întâmplat ceva pe drum. Rock Island era atât de departe și Ashley era probabil tare slăbit, dacă nu chiar bolnav, căci abia ieșise din închisoare! Și apoi, n-avea bani și trebuia să treacă prin regiuni în care confederații erau detestați. De-ar ști numai unde se află, i-ar trimite bani ca să ia trenul și să vină mai repede, i-ar trimite și ultimul ban, chiar de-ar lăsa întreaga casă să moară de foame!

"Iubita mea, revin lângă tine!"

În primul moment, bucuria îi fusese atât de mare, încât își închipuise că Ashley revenea lângă ea. Dar când mintea nu-i mai fu atât de înfierbântată, își dădu seama că revenea lângă Melanie, ale cărei cântece umpleau acum casa. Câteodată Scarlett se întreba cu amărăciune de ce Melanie nu murise la naștere. S-ar fi aranjat atât de bine lucrurile! După perioada de timp cuvenită, s-ar fi măritat cu Ashley și ar fi devenit o foarte bună mamă vitregă pentru micul Beau. Când se întâmpla să-i vină astfel de gânduri, nu se mai grăbea să se roage lui Dumnezeu, zicând că gândurile îi veneau fără voia ei. Dumnezeu n-o mai înfricoșa deloc.

Soldații continuau să sosească – unul câte unul, sau câte doi, sau cu zecile, și le era întotdeauna foame. Scarlett era disperată și ar fi preferat să se abată asupra Tarei un nor de lăcuste. Blestema regulile ospitalității care înfloriseră într-o epocă de belșug, și care nu îngăduiau ca un călător, fie el om de vază sau fermierul cel mai sărac, să-și urmeze drumul fără să-i fie oferite cu cea mai mare curtenie locuință pentru noapte și mâncare pentru el și calul său. Scarlett știa că epoca aceasta trecuse pentru totdeauna, dar ceilalți locuitori ai Tarei n-o știau, cum n-o știau nici soldații, și fiecare nou venit era primit cu brațele deschise ca un oaspete de mult așteptat.

Pe măsură ce nesfârșitul cortegiu se lungea, inima lui Scarlett se împietrea. Oamenii aceștia mâncau proviziile destinate să hrănească pe cei de la Tara, legumele pe care ea însăși le îngrijise rupându-și șalele, alimente pentru care străbătuse mile întregi ca să le găsească. Era atât de greu să faci rost de mâncare, și banii yankeului nu vor dura o veșnicie. Nu-i mai rămăseseră decât câteva hârtii verzi și cele două monezi de aur. De ce era ea oare silită să hrănească această liotă de oameni înfomețați? Războiul se terminase. Niciodată nu-i vor mai face pavază cu trupurile lor. Sfârși prin a-i

porunci lui Pork să servească mai puține bucate de câte ori vor fi soldați la masă. Consemnul se execută, până când Scarlett își dădu seama că Melanie, care de la nașterea lui Beau nu fusese niciodată prea voinică, îi spusese lui Pork să-i servească porții mai mici și să dea partea ei soldaților.

— Îmi vei face plăcerea să încetezi cu jocul ăsta, Melanie, îi spuse Scarlett. Ești încă bolnavă și mănânci și așa prea puțin. Rezultatul va fi că într-o bună zi vei cădea iar la pat și va trebui să te îngrijim noi. Lasă-i pe oamenii ăștia să plece fără să se fi săturat. Sunt destul de puternici. Urmează regimul ăsta de patru ani și n-o să le strice dacă-l vor mai urma puțin.

Melanie se întoarse spre ea și, pentru întâia oară, Scarlett surprinse în ochii ei senini o emoție pe care nu căuta s-o ascundă.

— O, Scarlett, nu mă certa! Lasă-mă să fac cum vreau. Nu știi ce bine îmi face. De câte ori dau partea mea unuia dintre acești nenorociți, simt că poate undeva prin Nord o femeie yankee e pe cale să-i dea lui Ashley al meu o parte din mâncarea ei și că asta-l ajută s-o pornească din nou la drum ca să ajungă acasă.

"Ashley al meu!"

"Iubita mea, revin lângă tine..."

Scarlett se îndepărtă fără să poată scoate un cuvânt, dar după această discuție, Melanie observă că masa era mai bine servită când erau musafiri, deși Scarlett tot se uita cu părere de rău după fiecare îmbucătură.

Când soldații erau prea bolnavi ca să pornească imediat la drum – și asta se-ntâmpla des – Scarlett se vedea silită să le dea adăpost mai mult timp. Fiecare bolnav însemna o gură în plus de hrănit. Trebuia ca cineva să aibă grijă de el, și asta însemna un lucrător mai puțin care să ridice gardurile, să dea cu sapa, să semene, să împingă la plug.

Un soldat călare, în drum spre Fayetteville, lăsă într-o zi pe verandă un băiat tânăr, cu obrazul acoperit de tulleie bălaie. Îl găsisse leșinat pe marginea drumului, îl luase pe cal și-l adusese până la casa cea mai apropiată – la Tara. Tinerele femei își ziseră că făcuse parte, probabil, dintre cadeții recrutați în școlile militare, când Sherman se apropiase de Milledgeville, dar n-o știură precis niciodată. Băiatul muri fără să-și fi recăpătat cunoștința și cercetarea buzunarelor sale nu dădu nici o informație. Era un băiat frumos, fără îndoială dintr-o familie bună, și undeva în Sud o femeie cerceta drumul cu privirea și se întreba unde era și când se va întoarce acasă, la fel cum Scarlett și Melanie, cu speranța în inimi, pândeau fiecare siluetă de bărbat ce urca aleea spre Tara. Cadetul fu înmormântat în cimitirul familiei, lângă cei trei băieți O'Hara și, în timp ce Pork arunca pământ în groapă, Melanie izbucni în plâns întrebându-se dacă nu cumva și trupul înalt a lui Ashley era pe cale să fie acoperit cu pământ de niște necunoscuți.

Ca și tânărul cadet, un alt soldat, pe nume Will Benteen, sosi leșinat pe șaua unui cal, adus de un camarad. Era foarte bolnav. Avea pneumonie, și când tinerele femei îl culcară, se gândiră cu teamă că nu va întârzia să-l urmeze pe cadet în cimitir.

Avea fața osoasă a țăranilor din sudul Georgiei pe care-i roade malaria, părul de un roșu foarte palid, iar ochii albaștri, spălăciți păstrau o expresie resemnată și blândă, chiar când delira. Unul din picioare îi era tăiat dedesubtul genunchiului și de el fusese prins un ciot de lemn cioplit grosolan. Nu te puteai înșela – era un țăran, după cum cadetul trebuie să fi fost fiu de plantator. Tinerele femei le-ar fi venit foarte greu să spună de ce erau convinse de asta. Fără îndoială, Will nu era nici mai murdar, nici mai bărbos, nici n-avea mai puțini păduchi ca mulți dintre domnii care se opriseră la Tara.

Expresiile care-i scăpau în timpul delirului nu erau, fără îndoială, mai puțin gramaticale decât acelea ale gemenilor Tarleton. Dar instinctul le spunea tinerelor femei că Will nu aparținea clasei lor, tot așa cum știau să deosebească un pur-sânge de un alt cal. Totuși, aceasta nu le împiedica să facă tot ce era omeneste posibil ca să-l scape.

Slăbit de un an de captivitate la yankei, epuizat de lungul marș făcut pe ciotul de lemn prost ajustat, nu-i mai rămăneau multe puteri ca să lupte împotriva pneumoniei, și zile întregi, gemând, zvârcolindu-se, retrăind bătăliile la care luase parte, zăcu în pat. Nici o singură dată nu strigă o soție, o mamă, o soră sau o logodnică, și asta o preocupa pe Carreen.

"Fiecare are vreo rudă", zicea ea, "dar s-ar părea că el nu are nici un suflet pe lume."

Cu toată slăbiciunea lui, omul era robust și bunele îngrijiri îl ajutară să învingă boala. Sosi și ziua când, perfect conștient de ceea ce-l înconjură, își aținti ochii albaștri asupra lui Carreen. Tânăra fată era așezată la căpătâiul lui și, în timp ce murmură o rugăciune, soarele matinal se juca în părul ei auriu.

— Așadar, nu erai un vis, zise el cu o voce fără nici un fel de intonație. Sper că nu v-am făcut prea multe necazuri, doamnă.

Convalescența lui dură multă vreme; stătea întins, liniștit, privind prin fereastră magnoliile. Nu supăra pe nimeni cu vreo rugămintă. Carreen îi aprecia tăcerile, pe care nu încerca să le tulbure. De-a lungul lungilor și calde- lor după-amiezi, stătea lângă el și-i făcea vânt fără să spună o vorbă.

Plăpândă și delicată, Carreen pleca și venea, asemenea unei umbre. Nu avea mare lucru de spus celorlalți și-și vedea încet de treburile pe care puterile ei i le îngăduiau. Se ruga mult. Când Scarlett intra în odaia ei fără să bată la ușă, o găsea întotdeauna ingenunchiată în fața patului. Acest spectacol o enerva întotdeauna, căci socotea că timpul rugăciunilor trecuse. Dacă Dumnezeu socotise că era bine să-i pedepsească pe oameni, n-veau ce face cu rugăciunile. Pentru Scarlett, religia fusese întotdeauna un fel de afacere. Îi făgăduia lui Dumnezeu să se poarte bine, și El trebuia s-o răsplătească. Or, după părerea ei, Dumnezeu își călcase în nenumărate rânduri obligațiile, și Scarlett găsea că, de acum înainte, nu-i mai datora nimic. De aceea, de câte ori o surprindea pe Carreen în genunchi atunci când ar fi trebuit să-și facă siesta sau să cârpească rufe, avea impresia că sora ei se sustrăgea de la o parte din sarcini.

Într-o după-amiază, când Will Benteen părăsise în sfârșit patul pentru un fotoliu, Scarlett îi împărtăși părerile ei și rămase foarte mirată când Will îi răspunse cu tonul lui plat:

— Lăsați-o, domnișoară Scarlett. Asta-i mângâierea ei.

— Mângâierea ei?

— Da, se roagă pentru mama dumitale și pentru el.

— Care el?

Will o privi fără mirare cu ochii lui albaștri spălăciți, marginiri de gene de culoarea nisipului. Nimic nu părea să-l surprindă sau să-l emoționeze. Poate pentru că văzuse prea multe lucruri neașteptate ca să mai fie în stare să se mire. Nu-i părea deloc neobișnuit ca Scarlett să nu știe ce se petrecea în sufletul surorii ei. Găsea lucrul acesta tot atât de firesc ca și faptul că tăcuta Carreen i se spovedise lui, un străin.

— Ei bine, adoratorul ei, acel Brent care a fost ucis la Gettysburg.

— Adoratorul ei? zise Scarlett scurt. Haida-de! El și cu fratele lui îmi făceau mie curte.

— Da, mi-a spus-o. S-ar zice că aproape toți băieții din comitat aveau o slăbiciune pentru dumneata, domnișoară Scarlett. Dar asta nu l-a împiedicat să-i facă ei curte când dumneata i-ai întors spatele. Iar când a revenit acasă în

ultima permisie, s-au logodit. Mi-a spus că e singurul băiat pe care l-a iubit vreodată. Și o mângâie puțin să se roage pentru el.

— Aiurea! șopti Scarlett, cu un pic de gelozie în suflet.

Aruncă o privire curioasă spre acest bărbat slab, cu umerii ascuțiți și încovoiați, cu părul roșcat, cu ochii liniștiți. Așadar, era la curent cu evenimentele familiei, pe care ea nici măcar nu-și dăduse osteneala să le cunoască. De aceea era întotdeauna Carreen cu gândurile duse și se ruga tot timpul. O să-i treacă! O mulțime de fete sfârșiseră prin a-și uita logodnicii morți, da, și chiar și soții. Ea însăși îl uitase pe Charles.

Cunoștea de asemeni o femeie din Atlanta pe care războiul o făcuse de trei ori văduvă și care mai era în stare să se uite la bărbați. Povesti asta lui Will, dar el clătină din cap.

— Nu domnișoara Carreen, zise el hotărât.

Era foarte plăcut să stai de vorbă cu Will, fiindcă vorbea puțin și înțelegea tot. Scarlett îl puse la curent cu problemele în legătură cu semințele și cu plantatul bumbacului, cu îngrășatul porcilor, cu creșterea vacilor, iar el îi dădea întotdeauna sfaturi bune, căci avusese odinioară o mică fermă și doi negri, undeva în sudul Georgiei. Aflase că negrii lui fuseseră eliberați și că pe pământul lui nu mai creșteau decât bălării și puieti de pin. Sora lui, singura-i rudă, își urmase bărbatul în Texas cu mulți ani în urmă, și acum era singur pe lume. Și totuși, nu se frământa pentru nimic din toate astea, cum nu se frământa nici pentru piciorul pe care-l lăsase undeva în Virginia.

Da, când negrii bombăneau puțin cam prea mult, când Suellen țipa și miorlăia puțin cam prea mult, când Gerald întreba prea des unde era Ellen, Scarlett venea să se liniștească lângă Will. Îi putea spune tot. Îi mărturisi chiar că omorâse un yankeu, și ochii ei străluciră de mândrie când Will comentă evenimentul cu un scurt: "Bună treabă!"

Până la urmă, toată familia sfârși prin a cunoaște drumul spre odaia lui Will, căruia fiecare venea să-i spună micile lui necazuri... chiar și Mammy, care-i arătase la început o oarecare răceală fiindcă nu era un domn și fiindcă nu avusese decât doi sclavi.

Când fu în stare să șchioapete prin casă, începu să îndeplinească tot felul de coșuri pentru provizii și să dreagă mobilele stricate de yankei. Era foarte priceput și Wade stătea tot timpul lângă el, căci îi cioplea jucării, singurele pe care le avea copilul. Wade și cei doi copii mici puteau fi lăsați fără teamă acasă în grija lui Will, iar ceilalți să plece să lucreze la câmp. Will știa să îngrijească de copii tot atât de bine ca Mammy, și doar Melly reușea poate mai bine decât el să-i liniștească pe cei doi copilași – cel alb și cel negru – când începeau să țipe.

— Ai fost foarte bună cu mine, domnișoară Scarlett, zise el într-o zi. Și nu sunt decât un străin, care nu înseamnă nimic pentru dumneata. V-am adus tuturor o mulțime de griji și de necazuri, dar dacă n-aveți nimic împotriva, voi rămâne aici, să vă ajut și să lucrez până când vă voi despăgubi de toată osteneala. De altfel, nu cred că voi putea vreodată răsplăti, căci nimeni nu poate plăti celor care i-au salvat viața.

Așadar, Will rămase și, încet-încet, fără ostentație, o mare parte din povara Tarei trecu de pe umerii lui Scarlett pe umerii slabi ai lui Will Benteen.

Era în septembrie și momentul culesului bumbacului sosise. Soarele după-amiezii încălzea plăcut treptele verandei, pe care Will Benteen se așezase la picioarele lui Scarlett. Cu vocea lui blândă și monotonă, vorbea de prețurile exorbitante care se cereau pentru egrenat bumbacul la noua fabrică de lângă Fayetteville. Totuși, aflase în aceeași zi la Fayetteville că s-ar putea reduce cu

un sfert cheltuielile, dacă s-ar lăsa calul și căruța timp de două săptămâni proprietarului fabricii. În orice caz, nu voise să încheie târgul fără să fi vorbit înainte cu Scarlett.

Ea se uita la omul acesta uscățiv, care mesteca un fir de pai. Fără îndoială, așa cum o declarase Mammy, Will era un dar de la Dumnezeu și Scarlett se întrebase în mai multe rânduri ce-ar fi devenit Tara fără el în cursul ultimelor luni. Vorbea foarte puțin, nu părea să fie grozav de energic, nu părea să se intereseze niciodată de ceea ce se petrecea în jurul lui, și totuși era la curent cu tot ce interesa lumea din Tara. Și atunci se apuca de treabă. Pe tăcute, cu răbdare, cu pricepere. Deși n-avea decât un singur picior, lucra mai repede decât Pork. Ajungea chiar să-l facă să muncească până și pe Pork, și Scarlett considera asta un miracol. Când vaca fu apucată de dureri la pânțe, iar calul fu atins de o meteahnă misterioasă care era gata să-l omoare, Will își petrecu nopțile îngrijindu-i și-i lecui. Simțul afacerilor îi aduse respectul lui Scarlett. Pleca de dimineață cu una sau două banițe de mere, de ignami sau legume și se întorcea cu semințe, cu postav, cu făină sau alte articole necesare. Degeaba se pricepea și Scarlett foarte bine în afaceri, știa că n-ar fi obținut niciodată aceleași rezultate ca el.

Încet-încet, devenise un fel de membru al familiei și i se dădu camera de lângă cea a lui Gerald. Nu vorbea despre plecare și, de teamă, Scarlett ocolea cu grijă această chestiune. Câteodată își zicea că dacă ar fi cineva, s-ar reîntoarce la el acasă, dar asta n-o împiedica să dorească din toate puterile să se statornicească la Tara. Era așa de bine să ai un bărbat în casă!

Scarlett își zicea de asemenea că dacă proasta de Carreen ar avea puțină minte, și-ar da seama că Will ține la ea. Scarlett i-ar fi fost etern recunoscătoare lui Will dacă i-ar fi cerut mâna lui Carreen. Bineînțeles, înainte de război Will n-ar fi fost socotit niciodată o partidă potrivită. Nu era din clasa plantatorilor, dar nu făcea parte nici din categoria albilor săraci. Nu era decât un țăran, un mic fermier cu prea puțină instrucție, gata să comită grave erori gramaticale și lipsit de toate frumoasele maniere pe care fetele din familia O'Hara erau obișnuite să le întâlnească la un domn. De fapt, Scarlett se întreba dacă putea fi socotit un domn și ajunsese la concluzia că era cu neputință. Melanie îi lua cu căldură partea și declara că oricine avea inimă atât de bună ca a lui Will și se gândea atât la alții, era de familie bună. Scarlett știa că Ellen ar fi leșinat la gândul că una din fetele ei s-ar fi putut mărita cu un astfel de om, dar nevoia o dusesse pe Scarlett prea departe de preceptele lui Ellen ca să se mai oprească la atât. Bărbații erau rari, fetele trebuiau să se mărite și Tara avea nevoie de un bărbat. Însă, din ce în ce mai cufundată în cărțile ei de rugăciuni, Carreen pierdea tot mai mult contactul cu realitatea și se purta cu Will tot atât de drăguț ca și cu un frate, și se obișnuise cu el ca și cu Pork.

"Dacă în inima lui Carreen ar fi cât de puțină recunoștință pentru ceea ce am făcut pentru ea, l-ar lua de bărbat și nu l-ar lăsa să plece de aici", își zicea Scarlett cu indignare. "Dar nu, ea trebuie să-și piardă vremea visând la un prostănac, care fără îndoială că nu s-a gândit niciodată serios la ea."

Will rămase deci la Tara. Scarlett nu înțelegea de ce nu pleca, dar îi era totuna. Îl aprecia și-i plăcea felul cum o trata. Părea s-o considere ca pe un bărbat și discuta totul cu ea. Se arăta grav și respectuos față de Gerald, totuși se adresa întotdeauna lui Scarlett, ca adevăratului stăpân al casei.

Scarlett aprobă proiectul lui de a închiria calul, cu toate că asta însemna ca o vreme să se lipsească de mijloace de transport. Suellen mai ales va fi teribil de nemulțumită. Cea mai mare plăcere a ei era să-l întovărășească pe Will la Jonesboro sau la Fayetteville când mergea după treburi. Îmbrăcată cu cele mai frumoase rochii ce se mai găseau în casă, făcea vizite prietenelor ei,

asculta cu luare aminte bârfelile din comitat și se simțea din nou o domnișoară O'Hara de la Tara. Suellen nu pierdea niciodată prilejul să plece de acasă și să meargă să se împăuneze în fața unor oameni care nu știau că lucra în grădină și că făcea paturile.

"Domnișoara Uitați-vă-la-mine va fi deci silită să-și întrerupă plimbările timp de două săptămâni", își zise Scarlett, "și noi vom fi siliți să-i ascultăm țipetele și cicălelele."

Melanie veni să se așeze pe verandă, cu copilul în brațe. Întinse pe jos o cuvertură veche și-l lăsă pe micul Beau să se târască în voie. De la scrisoarea lui Ashley, Melanie își împărțea vremea între cântece de bucurie și văicăreli pline de neliniște. Dar, fericită sau abătută, era încă prea palidă și prea slabă. Își făcea treaba fără să se plângă, dar nu-i era bine. Bătrânul doctor Fontaine spusese ceva despre o boală femeiască și, la fel ca și doctorul Meade, declară că Melanie n-ar fi trebuit niciodată să aibă un copil. În sfârșit, nu uită să spună că o altă sarcină ar omorâ-o.

— Când eram azi la Fayetteville, zise Will, am găsit ceva foarte frumos. Am crezut că vă va interesa și pe dumneavoastră și l-am adus.

Scotoci prin buzunarele pantalonilor și scoase portofelul pe care i-l făcuse Carreen din pânză și din scoarță. Îl deschise și luă dinăuntru un bilet de bancă confederat.

— Dacă găsești asta frumos, vreau să spun banii confederați, ei bine, Will, nu sunt de părerea dumitale, declară Scarlett care spumega de furie ori de câte ori vedea bani confederați. Sunt vreo trei mii de dolari din ăștia în casa de bani a tatei, și Mammy mă bate tot timpul la cap să-i dau ei biletele. Vrea să astupe cu ele găurile de la mansarde, ca să nu mai treacă vântul. Cred că am să-i dau. Vor servi cel puțin la ceva.

— "Mândru Cezar, prefăcut de moarte în argilă..." recită Melanie cu un surâs trist. Nu face asta, Scarlett, păstrează bancnotele pentru Wade, va fi mândru de ele într-o zi.

— Nu știu ce vreți să spuneți cu mândrul vostru Cezar, declară Will, dar ceea ce am aici seamănă cu ce spui dumneata, domnișoară Melly, în legătură cu Wade. E o poezie, lipită pe dosul acestui bilet. Știu că domnișoara Scarlett nu se prea prăpădește după poezii, dar am crezut că poate o va interesa.

Întoarse bancnota. Pe dosul ei era lipită o bucată de hârtie de împachetat, acoperită cu litere scrise cu cerneală palidă, decolorată. Will își dresе vocea și începu să citească încet.

— Se cheamă "Versuri pe dosul unui bilet confederat", zise el, apoi contiună:

*Nimic nu mai înseamnă pe-acest pământ ce Domnul
Ni l-a fost dat, nimica în apele ce-l scaldă...
Semn viu al unei nații îngenunchiate-n moarte –
Păstrează-l, drag prieten, și-arată-l mai departe.*

*Arată-l celor care vor vrea să mai asculte.
Din mărunțișu-acesta povestea libertății
— Ce patrioții-au scris-o, sfânt rod atâtor vise –
A unei nații smulse din leagăn și ucise.*

— O, cât e de frumos! Cât e de mișcător! exclamă Melanie. Scarlett, să nu-i dai lui Mammy dolarii tăi ca să astupe găurile mansardelor. E mai mult decât hârtie... este, cum spune poezia, "semn viu al unei nații îngenunchiate-n moarte".

— O, Melly, nu mai fi atât de sentimentală! Hârtia nu-i decât hârtie și

n-avem prea multă. Și-apoi, m-am săturat până peste cap tot auzind-o pe Mammy plângându-se de crăpăturile din pereții mansardelor. Nădăjduiesc ca atunci când Wade va fi mare, o să am o mulțime de bilete verzi să-i dau, în loc de marfa asta confederată.

Will, care în timpul discuției se jucase cu micul Beau, ridică deodată capul și, cu mâna streășină la ochi, privi spre alee.

— Avem oaspeți, zise el. Un soldat.

Scarlett se uită și ea și zări un spectacol familiar: un bărbat bărbos, îmbrăcat în zdrențe cenușii și albastre, urca încet aleea de cedri. Își ținea plecat capul, cu un aer obosit, și-și târa picioarele.

— Și eu care credeam că am cam terminat cu soldații, zise Scarlett. Nădăjduiesc că ăstuia nu-i va fi prea foame.

— Ba da, îi va fi foame, declară Will laconic.

Melanie se ridică.

— Mă duc să-i spun lui Dilcey să mai pună o farfurie, zise ea, și s-o rog pe Mammy să nu-l descotorosească prea brusc pe bietul om de haine, și...

Se opri atât de brusc, încât Scarlett se întoarse spre ea. Melanie își duse mâna fină la piept, ca și când i-ar fi venit rău. Sub pielea ei albă se vedeau vinele bătând precipitat. Chipul îi deveni și mai palid ca de obicei, ochii i se măriră nemăsurat de mult.

"O să leșine", gândi Scarlett, ridicându-se dintr-un salt și prinzând-o de braț:.

Dar, cât ai clipi din ochi, Melanie își trase brațul și se repezi pe scară în jos. Cu brațele întinse, cu rochia spălăcită fluturând în urma ei, coborî fugind aleea de pietriș, cu ușurința unei păsărele. Atunci, ca o izbitură violentă în piept, Scarlett înțelese. Făcu un pas înapoi și se sprijini de un stâlp al verandei. Omul își arătă fața, năpădită de o barbă blondă și murdară. Se opri și privi înspre casă, ca și cum ar fi fost prea sleit ca să facă un pas mai mult. Inima lui Scarlett zvâcni, se strânse, își reluă bătăile.

Scoțând strigăte nearticulate, Melly se aruncă în brațele soldatului, al cărui cap se aplecă spre acela al tinerei femei. Înnebunită de bucurie, Scarlett voi să se repeadă, dar Will o prinse de fustă și o reținu.

— Nu le strica această clipă, spuse el pe un ton liniștit.

— Lasă-mă, nătărăule! Lasă-mă! E Ashley!

Dar Will nu-i dădu drumul.

— La urma-urmei, e bărbatul ei, nu-i așa? zise el calm.

Și Scarlett, beată de fericire și furioasă totodată, își coborî privirea asupra lui Will și citi, în adâncurile liniștite ale ochilor lui, înțelegere și milă.

PARTEA A PATRA

Capitolul XXXI

Într-o rece după-amiază a lunii ianuarie 1866, Scarlett era așezată la birou și scria mătușii Pitty o scrisoare în care-i explica amănunțit, pentru a zecea oară, de ce nici ea, nici Melanie, nici Ashley nu puteau veni să locuiască la ea, în Atlanta. Era prost-dispusă fiindcă știa că mătușa Pitty nu va citi mai mult de primele rânduri și-i va răspunde de îndată pe un ton plângăreț: "Dar mi-e frică să stau singură!"

Avea mâinile înghețate. Se opri o clipă ca să le frece una de alta și ca să-și

înfunde mai adânc picioarele în bucăţica de plapumă veche în care le înfăşurase. Pantofii ei, practic vorbind, nu mai aveau tălpi şi ceea ce rămăsese din ei era întărit cu bucăţi de covor. Deşi covorul o apăra de atingerea cu podeaua, nu ţinea de cald. În dimineaţa, aceea Will se dusese la Jonesboro să potcovească calul. Scarlett se gândi cu amărăciune că trăia în vremuri foarte grele, în care caii aveau potcoave iar oamenii umblau cu picioarele goale.

Îşi relua pana ca să-şi cîntinuie scrisoarea, dar o lăsa din nou auzindu-l pe Will că intră pe poarta din dos. Stătu să asculte bocănitul piciorului său de lemn pe podeaua holului. Will se opri în faţa uşii biroului. Scarlett aşteptă şi, văzând că nu intră, îl strigă. Omul intră cu urechile înroşite de frig, cu părul în dezordine şi cu un mic surâs pe buze.

— Domnişoară Scarlett, câţi bani v-au mai rămas exact în casă?

— Nu cumva vrei să mă iei în căsătorie pentru banii mei? întrebă Scarlett puţin supărată.

— Nu, domnişoară Scarlett, dar aş vrea să ştiu.

Scarlett îl privi întrebătoare. Will nu părea serios, dar era întotdeauna aşa şi Scarlett ghici că se petrece ceva.

— Am zece dolari în aur. E tot ceea ce a rămas din banii yankeului.

— Ei bine, n-o să ajungă.

— N-o să ajungă pentru ce?

— Pentru impozite, răspunse el şi, şchiopătând până la sobă, se plecă şi-şi întinse spre flăcări mâinile înroşite.

— Impozite!? repetă Scarlett. Ei, fir-ar să fie, dar ştiu că am plătit impozitele.

— Adevărat, dar se pare că n-ai plătit de ajuns. Am auzit vorbindu-se de asta azi la Jonesboro.

— Dar, Will, nu înţeleg. Ce vrei să spui?

— Domnişoară Scarlett, îmi pare rău să-ţi pricinuiesc noi griji, când ai avut, slavă Domnului, destule, dar situaţia e foarte serioasă. Se zice că ar fi trebuit să plăteşti mult mai multe impozite decât ai plătit. Sunt pe cale să fixeze cota imobiliară a Tarei la o sumă foarte ridicată...pun rămăşag că dumneata vei fi cel mai greu impusă din întreg comitatul.

— Dar nu mă pot sili să plătesc noi impozite – dacă le-am plătit.

— Domnişoară Scarlett, nu mergi prea des la Jonesboro, şi-mi pare bine pentru dumneata. Pe vremurile astea nu-i un loc potrivit pentru o doamnă. Dar dacă ai merge atât de des ca mine, ai şti că, de curând, o bandă scârboasă de scallawag-i, republicani şi carpetbagger-i au pus mâna pe conducerea treburilor oraşului. Te apucă nebunia. Se pot vedea şi negri înghiontind pe albi, silindu-i să le lase trotuarul şi...

— Ce-are a face asta cu impozitele?

— Îndată, domnişoară Scarlett, îndată. Din cine ştie ce motiv canaliile astea au impus Tara ca şi când ar fi o plantaţie în stare să dea o mie de baloturi de bumbac pe an. Cum am auzit de asta, m-am dus de-am dat o raită prin cafenele ca să aud ce se vorbeşte şi am aflat că dacă nu vei putea plăti impozitele, există cineva dispus să cumpere Tara, aproape pe degeaba, când şeriful o va vinde la licitaţie. Or, toată lumea ştie foarte bine că nu vei putea plăti. Nu ştiu încă cine vrea s-o cumpere. N-am putut afla. Dar cred că fricosul acela de Hilton, care s-a căsătorit cu domnişoara Cathleen, ştie despre ce-i vorba, căci a rânjit când am încercat să-l trag de limbă.

Will se așeză pe sofa şi începu să-şi frece ciotul. Când vremea era rece, piciorul amputat îl durea, şi piciorul de lemn, prost căptuşit, nu prea era moale. Înnebunită, Scarlett se uită la el – părea că nu-l emoţionează deloc să anunţe sfârşitul Tarei. Tara vândută la licitaţie? Şi unde se vor duce toţi? Tara în mâinile altuia! Nu, era de neînchipuit!

Scarlett fusese atât de preocupată de planul de a face ca Tara să producă mult, încât nu dăduse atenție la ceea ce se petrecea în afară. Acum, când îi avea pe Will și pe Ashley să se ocupe de treburile de la Jonesboro sau Fayetteville, pleca rar de pe plantație. Și după cum refuzase întotdeauna să asculte pe tatăl ei în zilele dinaintea războiului, tot așa se făcea că n-aude când seara, în jurul mesei, Will și Ashley discutau despre felul cum se făcea Reconstrucția.

Firește, era la curent cu faptele oamenilor acestora cărora li se zicea scallawag-i, acești sudiști trecuți, spre marele lor folos, de partea republicanilor, și al acestor carpetbagger-i, yankei care după capitulare se repeziseră asupra Sudului ca niște corbi, având drept singur bagaj câte un biet geamantănaș. Avusese de asemenea câteva încurcături cu Biroul Eliberaților și auzise că unii dintre negrii eliberați deveniseră foarte obraznici. Asta nu-i prea venea să creadă, în viața ei nu întâlnise un singur negru obraznic.

Erau însă o mulțime de lucruri pe care Will și Ashley se înțeleseseră să i le ascundă. După grozăvia războiului urmase o grozăvie și mai mare – aceea a Reconstrucției. Dar cei doi bărbați căzuseră de acord să ocolească amănuntele cele mai alarmante, ori de câte ori vorbeau acasă despre acest subiect. Și când Scarlett își dădea osteneala să-i asculte cât de cât, cea mai mare parte din ceea ce spuneau îi intra pe o ureche și-i ieșea pe cealaltă.

Auzise pe Ashley spunând că Sudul era tratat ca o țară cucerită, și că politica învingătorilor urmărea mai ales răzbunarea. Dar acest fel de afirmații o lăsa pe Scarlett cu totul rece. Politica era treaba bărbaților. Îl auzise pe Will spunând că, după părerea lui, Nordul n-avea de gând să lase Sudul să se refacă. "Bărbații trebuie să-și facă întotdeauna griji pentru prostii", gândise Scarlett. În ceea ce o privea pe ea, yankeii n-o răpuseseră și n-aveau s-o răpună nici acum. Singurul lucru pe care trebuia să-l faci era să muncești pe brânci și să nu te ocupi de guvernul yankeu. La urma-urmei, războiul se sfârșise.

Scarlett nu-și dădea seama că regulile jocului se schimbaseră și că o muncă cinstită nu-și mai putea găsi o dreaptă răsplată. La drept vorbind, Georgia trăia sub legea marțială. Soldați yankei erau cantonați în întreaga țară și Biroul Eliberaților conducea absolut totul, după bunul său plac.

Creat de guvernul federal spre a avea grijă de foștii sclavi care rătăceau, întăritați, de colo-colo fără lucru, acest birou atrăgea cu miile pe negrii de pe plantații și-i aduna în sate și în orașe. Îi hrănea pe toți acești trândavi care nu făceau nimic și îi întărita împotriva vechilor lor stăpâni. Jonas Wilkerson, fostul administrator al lui Gerald, conducea biroul local și avea drept ajutor pe Hilton, bărbatul lui Cathleen Calvert. Aceștia doi răspândeau zvonul că sudiștii și democrații pândeau momentul propice să restabilească sclavajul, lăsând să se înțeleagă că, pentru negri, singura speranță era să se pună sub protecția biroului și a partidului republican.

Wilkerson și Hilton mergeau până la a le spune negrilor că erau egalii albilor din toate punctele de vedere și că, în consecință, nu numai că se vor permite căsătoriile între albi și negri, dar că se vor împărți pământurile foștilor săpâni și fiecare negru va primi patruzeci de acri și un catâr în deplină proprietate. Îi țineau pe negri într-o stare de tensiune punând în circulație zvonuri despre atrocitățile albilor și, într-o regiune de multă vreme vestită pentru buna înțelegere care domnea între sclavi și stăpânii lor, ura și neîncrederea începeau să crească.

Biroul era susținut de militari și aceștia întocmiseră o mulțime de regulamente contradictorii cu privire la purtarea învinșilor. Puteai fi oricând arestat, dacă vreun funcționar al biroului te acuza că l-ai sfidat. Ordonanțele

militare reglementau totul: învățământul în școli, igiena, nasturii pe care aveai dreptul să-i porți, vânzarea produselor celor mai obișnuite, într-un cuvânt totul. Wilkerson și Hilton aveau puterea de a interveni în toate operațiile comerciale pe care le făcea Scarlett și de a fixa prețul pentru tot ceea ce vindea sau schimba.

Din fericire Scarlett nu avusese a face cu ei, fiindcă Will o convinsese să-l lase pe el să trateze afacerile, în timp ce ea va administra plantația. Datorită felului său de a fi, Will aplanase unele greutăți, fără a i le împărtăși lui Scarlett. La nevoie Will ajungea să se înțeleagă cu carpetbagger-ii și cu yankeii. Însă problema care se înfățișa acum era mai presus de puterile lui. Scarlett trebuia pusă la curent fără întârziere asupra suplimentului de impozite pe care-l avea de plătit și asupra pericolului care o amenința, acela de a pierde Tara.

Se uită la Will cu ochii scânteind de furie.

— O, blestemații de yankei! Nu le ajunge că ne-au zdrobit și că ne-au adus la sapă de lemn? Vor să asmută acum canaliile asupra noastră!

Războiul se sfârșise. Pacea fusese încheiată, dar yankeii urmăreau încă s-o despoaie, s-o înfometeze, s-o gonească din casa ei. Și ce proastă fusese! Crezuse luni și luni de zile că dacă va rezista până în primăvară, totul va fi salvat. Această știre zdrobitoare, venind după un an de muncă nimicitoare și de speranțe neconținut prelungite, era picătura de apă care face să se reverse paharul.

— O, Will, și când te gândești că am crezut că necazurile noastre se vor termina odată cu sfârșitul războiului.

— Nu, domnișoară Scarlett, necazurile noastre de-abia încep, zise Will, ridicând capul său de țăran cu obrajii scofâlciți și ațintind asupra lui Scarlett o privire lungă.

— Ce supliment de impozite vor să ne facă să plătim?

— Trei sute de dolari.

O clipă Scarlett amuți. Trei sute de dolari! De ce nu trei milioane?

— Atunci, bolborosi ea, atunci... atunci va trebui să găsim acești trei sute de dolari.

— Da, domnișoară Scarlett... și apoi va trebui să le dăm curcubeul sau luna.

— O, Will! Nu pot să vândă Tara!

În ochii blânzi și spălăciți ai lui Will, Scarlett citi mai multă ură și amărăciune decât și-ar fi putut închipui că simțea el.

— Crezi că nu? Ba da, pot s-o vândă, și o vor vinde, și au mare chef s-o vândă. Domnișoară Scarlett, țara asta s-a dus de răpă. Acești carpetbagger-i și scallawag-i au drept de vot, care nouă, democraților, și aproape tuturor ne e refuzat. În situația de acum nici un democrat nu poate vota dacă în 1865 a fost înscris în rolurile de impozite cu un venit mai mare decât două mii de dolari. Asta înlătură oameni ca tatăl dumitale și ca domul Tarleton, sau ca băieții McRae și Fontaine. De asemenea, nu poate vota cine a avut grad de colonel sau un grad superior în timpul războiului și, domnișoară Scarlett, pariez că statul ăsta a dat mai mulți colonei decât oricare alt stat al Confederației. Nu pot vota nici cei care au exercitat vreo funcție publică sub guvernul confederat, și asta înlătură pe toată lumea, de la notari până la magistrați. Pădurile sunt pline de oameni ca aceștia. De fapt, dat fiind felul cum au alcătuit yankeii jurământul de amnistie, toți cei care erau cineva înainte de război au pierdut dreptul de vot. Și tipii deștepți, și oamenii de neam, și bogătașii. Eu aș putea vota dacă aș depune afurisitul ăsta de jurământ. N-aveam nici un ban în '65 și în mod cert n-am fost colonel în timpul războiului, și nici nimic altceva. Dar n-am poftă să depun jurământ. A,

nu! Dacă yankeii s-ar fi purtat cum trebuie, aş fi depus jurământul de credinţă, dar aşa nu. N-am să depun jurământ chiar dacă n-am să mai votez niciodată. Dar toate scârbele, ca Hilton, de pildă, votează. Secături ca Jonas Wilkerson, golani albi ca Slaterry-ii, nişte nimica toată ca Macintosh-ii votează şi ei. Sunt la putere acum. Şi dacă-i apuca cheful să te facă să plăteşti supliment de impozite, pot s-o facă – de douăsprezece ori dacă vor. Ca şi negrii. Pot foarte bine omorî un alb, fără să fie spânzuraţi. Pot...

Se opri jenat, amândoi gândindu-se în acelaşi timp la ceea ce i se întâmplase unei femei albe care trăia singură într-o fermă izolată înspre Lovejoy.

— Negrii ăştia pot să facă tot ce vor. Or să aibă întotdeauna în spatele lor Biroul Eliberaţilor, militarii şi tunurile, iar noi nu vom avea nici măcar dreptul de vot spre a ne apăra.

— Votul! sfragă Scarlett. Votul! Ce dracu' are a face votul cu toată treaba asta, Will? Vorbeam de impozite... Will, toată lumea ştie că Tara e o plantaţie bună. Am putea s-o ipotecăm şi să ne plătim impozitele dacă va fi nevoie.

— Domnişoară Scarlett, ştiu că ai minte, dar câteodată vorbeşti de parcă n-ai avea. Cine are bani ca să-ţi dea cu împrumut, chiar dacă ai vrea să-ţi ipotechezi proprietatea? Cine, în afară de carpetbagger-i, care asta şi vor – să-ţi ia Tara? Toţi au pământ. Toţi îl lucrează. Pământul n-ai voie să-l trădezi.

— Will, am cerceii aceia cu diamante pe care i-am luat yankeului. Am putea să-i vindem.

— Domnişoară Scarlett, să fim serioşi. Cunoşti pe cineva pe-aici care să aibă destui bani să cumpere cercei? Oamenii n-au nici măcar cu ce să cumpere carne, necum podoabe. De altfel, dacă ai zece dolari de aur, îţi jur că ai mai mult decât oricine. Tăcură, şi Scarlett avu impresia că se loveşte cu capul de un zid de piatră. Se lovise de atâtea ziduri de piatră în cursul anului trecut...

— Ce vom face, domnişoară Scarlett?

— Nu ştiu, răspunse Scarlett plictisită, de parcă nici nu i-ar fi păsat.

În faţa acestui nou zid se simţi atât de obosită, încât o dureau până şi oasele. La ce bun să munceşti, să te zbaţi, să te speteşti? Părea că la sfârşitul fiecărei lupte o aşteaptă, ca o bătaie de joc, doar înfrângerea.

— Nu ştiu, repetă ea, dar nu-i spune tatei. S-ar putea să-l tulbure prea tare.

— N-am să-i spun.

— Ai mai vorbit cu cineva?

— Nu, am venit direct la dumneata.

"Da", îşi zise ea, "toată lumea vine la mine să-mi anunţe ştirile proaste." Se cam săturase.

— Unde-i domnul Wilkes? Poate ne va da el vreo idee.

Will o privi şi, ca şi în ziua întoarcerii lui Ashley. Scarlett citi în ochii lui că ştie.

— E în livadă. Ciopleşte pari. Am auzit zgomotul toporului, când duceam calul la grajd. Dar n-are mai mulţi bani ca dumneata ori ca mine.

— Dacă am chef să-i vorbesc, cred că pot! zise Scarlett tăios, ridicându-se şi descotorosindu-se de bucata sa de plapumă.

Will nu păru supărat şi continuă să-şi frece liniştit mâinile în faţa focului.

— Ar trebui să-ţi iei şalul, domnişoară Scarlett. E răcoare afară.

Totuşi Scarlett ieşi fără şal, căci ar fi trebuit să urce la etaj ca să-l ia, şi nevoia de a-l vedea pe Ashley şi de a-i împărtăşi necazurile ei o grăbeau către el.

Ce noroc ar fi să-l găsească singur! De la întoarcerea lui nu izbutise niciodată să fie singură cu el. Era întotdeauna cineva alături. Melanie nu-l

slăbea un pas și-l prindea din când în când de mânecă, de parcă ar fi vrut să se asigure că era acolo. Vederea acestui gest de fericită posesiune deșteptase în Scarlett toată gelozia și animozitatea care amărâseră în lunile cât crezuse că Ashley era mort. Acum era hotărâtă să-l vadă singur și de astădată nu va lăsa pe nimeni să se așeze între ea și el.

Scarlett o porni prin livada plină de pomi cu crengile despuiate. Iarba era umedă, și tânăra femeie își udă picioarele. Auzea pe Ashley tăind cu lovituri de topor buturugile de lemn ce fuseseră aduse din baltă. Să refaci gardurile pe care le arsaseră cu atâta ușurință yankeii era o treabă lungă și grea.

"Totul nu-i decât muncă, o muncă aspră nesfârșită", își zise Scarlett obosită, sătulă până peste cap de această viață atât de grea. Dacă Ashley ar fi fost bărbatul ei și nu al Melaniei, și-ar fi culcat capul pe umărul lui și ar fi plâns în voie, trecând asupra-i toate greutățile și lăsându-l pe el să se descurce.

Ocoli un desiș de pomi căroră vântul rece le scutura crengile dezgolite și-l zări, în sfârșit, pe Ashley. Sprijinit de topor, își ștergea fruntea cu podul palmei. Purta un vechi pantalon militar în zdrențe și o cămașă de-a lui Gerald, prea scurtă pentru el; o cămașă frumoasă cu jabou, pe care în timpuri mai bune vechiul ei stăpân o îmbrăca în zilele de sărbătoare și la picnicuri. Își agățase haina de o creangă fiindcă se încălzise și, în timp ce Scarlett se apropia, rămase nemișcat să se odihnească.

La vederea lui Ashley, în zdrențe și cu un topor în mână, Scarlett simți crescând în ea un val de dragoste și în același timp de turbare împotriva soartei. Ashley, în zdrențe, muncind ca un rândaș, frumosul ei Ashley, întotdeauna impecabil – era prea mult pentru ea! Măinile lui nu erau făcute pentru muncă, trupul lui nu era făcut să poarte altceva decât stofă sau rufărie fină. Dumnezeu îl făcuse pentru o viață luxoasă într-o casă bogată, să stea de vorbă cu oameni plăcuți, să cânte la pian și să scrie lucruri care sunau frumos dar care nu spuneau nimic. N-o impresiona deloc să-și vadă băiatul îmbrăcat cu șorturi croite din saci, sau surorile plimbându-se în rochii vechi de stambă; n-o impresiona nici să-l vadă pe Will muncind mai greu decât orice țăran – dar Ashley era altceva. Era prea delicat pentru o astfel de viață și Scarlett ținea prea mult la el. Ar fi preferat să cioplească ea pari decât să sufere văzându-l pe el făcând asemenea treabă.

— Se zice că Abe Lincoln a început prin a ciopli pari, zise el când Scarlett ajunsese în dreptul lui. Gândește-te ce sus am să ajung și eu!

Scarlett încruntă sprâncenele. Ashley adopta întotdeauna un ton glumeț când vorbea de suferințele ce le îndurau la Tara. Pentru ea, dimpotrivă, erau probleme de viață și de moarte, și câteodată observațiile lui Ashley aveau darul s-o scoată din sărite.

Fără nici o introducere, îi comunică știrea pe care i-o adusese Will. Vorbea scurt, laconic și, pe măsură ce vorbea, se simțea mai ușurată. Ashley îi va da cu siguranță un sfat folositor. El nu spusese nimic, dar observând că Scarlett tremura, luă haina și i-o puse pe umeri.

— Ashley, zise ea la sfârșit, nu crezi că va trebui să găsim banii ăștia undeva?

— Da, dar unde?

— Tocmai asta te întreb și eu, răspunse ea enervată.

Sentimentul de ușurare îi dispăru. Chiar dacă Ashley nu putea face nimic, de ce nu-i spunea cel puțin ceva liniștitor, măcar că-i pare rău?

El surâse.

— De luni de zile de când m-am întors acasă, zise el, n-am auzit

vorbindu-se decât de o singură persoană care ar avea bani: Rhett Butler.

Mătușa Pittypat scrisese Melaniei săptămâna trecută cu Rhett Butler revenise la Atlanta, cu o trăsură, doi cai frumoși și cu buzunarele pline de bilete verzi. Lăsa însă să se înțeleagă că nu dobândise banii aceștia pe căi cinstite. Mătușa Pitty avea o teorie pe care o împărtășea o bună parte din lumea din Atlanta. După ea, Rhett izbutise să fugă cu milioanele imagine ale tezaurului Confederației.

— Să nu vorbim de el, vorbi Scarlett pe un ton categoric. E o canalie cum n-a mai fost alta vreodată. Ce vom deveni cu toții?

Ashley lăsa toporul la pământ, privi în depărtare și ochii lui părură că se pierd într-o regiune inaccesibilă, în care Scarlett nu-l putea urma.

— Mă întreb și eu, zise el. Da, mă întreb nu numai ce vom deveni, noi aceștia de la Tara, dar ce vor deveni toți oamenii din Sud?

Scarlett avu poftă să trântască un: "Dă-i dracului pe toți oamenii din Sud! E vorba de noi!" Dar tăcu, căci se simțea mai descurajată ca oricând. Își dădu seama că nu va găsi cel mai mic ajutor la Ashley.

— La urma-urmei, se va întâmpla ceea ce s-a întâmplat ori de câte ori s-a prăbușit o civilizație. Oamenii cu minte, și cu curaj vor rămâne deasupra, iar ceilalți vor fi eliminați. În orice caz e interesant, chiar dacă nu e reconfortant, să asistăm la un Gotterdammerung.

— La un ce?

— La un amurg al zeilor. Din nenorocire, noi sudiștii, ne-am crezut niște zei.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ashley Wilkes! Termină cu prostiile astea acum când suntem pe cale să fim aruncați pe drumuri!

Ceva din descurajarea și exasperarea lui Scarlett își găsi ecou în sufletul lui, chemându-l înapoi din sferele îndepărtate în care rătăcea. Cu un gest plin de duioșie luă mâinile lui Scarlett, le întoarse și-i examina palmele bătătorite.

— Sunt cele mai frumoase mâini pe care le cunosc, zise el, și sărută ușor fiecare palmă. Sunt frumoase fiindcă sunt puternice. Fiecare bătătură e o medalie, Scarlett, fiecare zgârietură un brevet de curaj și de altruism. S-au bătătorit pentru noi toți, pentru tatăl tău, pentru fete, pentru Melanie, pentru copilaș, pentru negri și pentru mine. Draga mea, știu la ce te gândești. Știu ce ești pe cale să-ți spui: "I-auzi-l pe acest incapabil, pe aces visător, pe acest nebun vorbind prostii despre zei morți, când ființele vii sunt în pericol!" Nu-i adevărat?

Scarlett dădu din cap. Ar fi vrut ca Ashley să-i țină mereu mâinile în mâinile lui, dar el le lăsa să cadă.

— Și ai venit la mine cu speranța că aș putea să te ajut. Ei bine, nu pot!

Aruncă toporului și grâmezii de lemne o privire plină de amărăciune.

— Nu mai am cămin, și toată averea pe care credeam c-o am a fost pierdută. Nu mai sunt bun de nimic pe lumea asta, fiindcă lumea căreia i-am aparținut a dispărut. Singurul fel în care pot să-ți vin în ajutor, Scarlett, e să învăț, cu cea mai mare bunăvoință posibilă, să devin un fermier stângaci. Dar asta nu te va ajuta să păstrezi Tara. Crezi oare că nu înțeleg cât de penibilă e situația noastră? Trăim aici pe spinarea ta... da, Scarlett, pe spinarea ta. Niciodată n-am să pot să plătesc ce-ai făcut pentru mine și pentru ai mei – numai din bunătate. În fiecare zi îmi dau seama cu tot mai multă intensitate. În fiecare zi mă sor tot mai bine incapacitatea mea de a fi la înălțimea a tot ce s-a abătut asupra noastră, a tuturor... În fiecare zi, blestematul meu obicei de a mă sustrage realității mă împiedică puțin mai mult de a înfrunța viața așa cum e. Înțelegi ce vreau să spun?

Scarlett înclină capul în semn de aprobare. N-avea o idee prea clară de ceea ce voia el să spună, dar îl asculta cu respirația tăiată. Era prima dată

când îi împărtășea din gândurile lui, gândurile acelea care-l țineau mereu atât de departe de ea. Se simțea emoționată, intuind că era pe cale să descopere ceva.

— E un blestem această neputință de a privi în față adevărul gol. Până la război viața n-a fost pentru mine mult mai reală decât umbrele chinezești proiectate pe un ecran. Și o preferam astfel. Nu-mi plac contururile prea clare. Îmi plac cele ușor estompate, puțin vagi.

Se opri, surâse și se înfioră sub vântul rece care trecea prin cămașa subțire.

— Cu alte cuvinte, Scarlett, sunt un laș.

Scarlett nu înțelese nimic din vorbele lui despre umbre chinezești și contururi estompate, dar ultima frază a lui Ashley era pe înțelesul ei. Nu era adevărat. Ashley nu era un laș. Totul în el amintea de atâtea și atâtea generații de oameni viteji și curajoși, și Scarlett știa pe dinafară actele lui de bravură din timpul războiului.

— Nu-i adevărat! S-ar fi urcat oare un laș pe un tun la Gettysburg ca să-și adune oamenii? Generalul ar fi scris oare el însuși Melaniei despre un laș? Și...

— Asta nu-i curaj, zise Ashley pe un ton obosit. Lupta e ca șampania. Ea îmbată pe lași tot atât de repede ca și pe eroi. Orice imbecil poate face acte de bravură pe câmpul de bătaie, unde n-ai de ales între curaj și moarte. Vorbesc de altceva. Genul meu de lașitate e mult mai grav decât dacă aș fi luat-o la goană atunci când am auzit pentru întâia oară tunul.

Ashley vorbea încet și cu greu, ca și când fiecare cuvânt i-ar fi pricinuit o suferință. Părea că se retrăsese cu câțiva pași și contempla cu un ochi îndurerat ceea ce spunea. Dacă un alt bărbat i-ar fi vorbit astfel, Scarlett l-ar fi copleșit cu disprețul ei și ar fi luat aceste declarații drept falsă modestie și un fel deghizat de a-și atrage complimente. Dar Ashley părea sincer și privirea lui exprima un sentiment pe care nu ajungea să-l înțeleagă. Nu era nici teamă, nici remușcare, ci reflexul eforturilor pe care le făcea ca să reziste unui curent ce-l târa irezistibil. Vântul de iarnă îngheța gleznele lui Scarlett și tânăra femeie se înfioră din nou, dar tremurul ei se datora mai puțin vântului rece, cât fricii pe care o deșteptau în sufletul ei cuvintele lui Ashley.

— Dar, Ashley, de ce ți-e frică?

— O, de lucruri fără nume, care par stupide când încerci să le definești prin cuvinte. Mi-e frică mai ales ca viața să nu ia deodată un aspect prea real, mi-e frică să nu am de înfruntat personal, prea personal, una din realitățile simple ale existenței. Mi-e egal că stau aici ciopling lemne în noroi, dar nu pot să rămân indiferent la ceea ce înseamnă asta. Regret frumusețea pierdută a vieții de altădată pe care o iubeam. Scarlett, înainte de război viața era frumoasă. Avea un farmec, o perfecțiune, o împlinire și o simetrie care aminteau de arta greacă. Poate că toată lumea nu gândea ca mine, îmi dau seama acum, dar pentru mine, care trăiam la Doisprezece Stejari, viața era într-adevăr frumoasă. Eram făcut pentru viața aceea, eram integrat în ea. Și acum, când viața aceea a dispărut, nu mai sunt la locul meu în viața pe care o ducem azi – și mi-e frică. Știu că altădată asistam la o reprezentație de umbre chinezești, evitam tot ce nu era joc de umbre, ocoleam oamenii și situațiile prea reale, prea aproape de viață. Îmi displăcea amestecul lor în viața mea. Am încercat de asemenea să te evit pe tine, Scarlett. Era prea mult clocot de viață, prea multă realitate în tine și am fost destul de laș ca să prefer umbrele și visele.

— Dar... dar... Melly?

— Melanie este un vis gingaș, unul dintre visurile mele. Și dacă nu izbucnea războiul, aș fi trăit zile fericite, înmormântat la Doisprezece Stejari, și

aș fi privit cu plăcere la viața care s-ar fi scurs, fără să mă amestec niciodată în ea. Dar când a izbucnit războiul, viața, așa cum e ea, s-a năpustit asupra mea. Când am primit botezul focului – era la Bull Run, îți amintești? – am văzut prieteni din copilărie făcuți bucăți, cai zvârcolindu-se de moarte, și am simțit greață și dezgust văzând cum se frângeau de durere și vărsau sânge oameni asupra cărora trăsesem. Dar nu asta a fost cel mai mare rău al războiului. Răul cel mare, Scarlett, au fost oamenii cu care am fost silit să trăiesc. Toată viața mă apăsasem de ceilalți. Îmi alesesem prietenii cu grijă, dar războiul mi-a arătat că-mi creasem o lume aparte, populată de ființe ideale. Războiul m-a învățat ce erau oamenii cu adevărat, dar nu m-a învățat cum trebuie să mă port cu ei. Și mi-e teamă că n-o voi învăța niciodată. Azi știu că pentru ca soția și copilul meu să poată trăi, voi fi silit să-mi croiesc un drum prin mijlocul oamenilor cu care n-am nimic de-a face. Tu, Scarlett, iei viața de coarne și o supui voinței tale. Dar eu nu știu cum să trăiesc în lumea asta. Îți spun că mi-e frică.

Vorbea încet, cu o dezolare pe care Scarlett nu ajungea s-o înțeleagă. Ici-colo, prindea câte un cuvânt și se silea să-i pătrundă sensul. Dar cuvintele îi scăpau ca niște păsări speriate. Ashley era chinuit, frământat, dar Scarlett nu înțelegea ce se petrece cu el.

— Scarlett, nu știu exact când mi-a apărut trista realitate, când am înțeles pentru întâia oară că n-am să-mi mai dau niciodată reprezentații la teatrul meu de umbre. Asta s-a întâmplat poate în primele cinci minute ale bătăliei de la Bull Run, când am văzut căzând primul om pe care-l omorâsem. Am știut că se sfârșise, că nu mai puteam fi spectator. M-am trezit brusc pe scenă. Eu eram acum acela care jucam, mișcându-mă și gesticulând fără rost. Mica mea lume interioară nu mai exista. Era invadată de o mulțime de oameni, ale căror acte îmi erau tot atât de străine ca acelea ale unui hotentot. Cu bocancii lor plini de noroi, încălcau lumea mea, fără să-mi mai lase nici un loc în care să mă refugiez. În închisoare îmi ziceam: "Când războiul se va sfârși, voi putea reveni la vechea mea viață și la vechile mele visuri, voi vedea din nou umbrele jucând." Dar, Scarlett, nu există întoarcere. Și ceea ce ne așteaptă pe toți de acum înainte e mai rău decât războiul, mai rău decât închisoarea și, pentru mine, mai rău decât moartea... Așadar, Scarlett, sunt pedepsit fiindcă mi-e frică.

— Dar, începu Scarlett, dezorientată, să nu-ți fie frică, Ashley, că o să murim de foame... O, Ashley, vom găsi mijlocul să ieșim din încurcătură. Sunt sigură.

O clipă se uită la ea cu ochii lui mari, de cristal cenușiu, în care se citea un sentiment de admirație. Apoi, brusc, își reluă expresia de detașare, și Scarlett, cu inima strânsă, înțelese că Ashley se gândise la altceva, că nu-i era frică să nu moară de foame. Erau întotdeauna ca două persoane care vorbeau două limbi diferite. Totuși, îl iubea atât de mult încât când se depărta de ea, ca acum, resimțea aceeași impresie ca și când soarele cald ar fi apus, lăsând-o în rouă rece a amurgului. Ar fi vrut să-l ia de umeri, să-l atragă spre ea, să-l silească să înțeleagă că e o ființă vie adevărată și nu un personaj desprins din unul din romanele sau din visurile lui.

O, dacă ar putea avea iarăși simțământul că e una cu el, după care tânjise din ziua aceea îndepărtată când el, întors din Europa, se uitase la ea zâmbind, de pe treptele Tarei!

— Să mori de foame nu-i deloc plăcut, zise el. O știu din experiență, dar nu de asta mi-e frică. Ceea ce mă sperie e să înfrunt o viață despuiață de frumusețea lină a lumii noastre de altădată.

Scarlett era deznădăjduită și-și zicea că Melly ar înțelege cu siguranță ce voia Ashley să spună. Melly și cu el nu încetau să tot vorbească prostii de felul

ăsta, poezie, cărți, vise, raze de lună și pulbere de stele. Ashley nu împărtășea deloc temerile ei; lui nu-i era frică nici de revolta unui stomac torturat de foame, nici de mușcătura crivățului, nici de pierderea Tarei. Îi era teamă de ceva pe care ea nu-l știa și pe care nu și-l putea închipui. În sfârșit, Dumnezeuule, ce era de temut în naufragiul acesta al unei lumi – în afară de foame, de frig și de pierderea casei?

Și când te gândești că sperase să găsească răspuns la Ashley dacă el o va asculta cu atenție!

— Oh! zise ea pe un ton dezamăgit, ca un copil care după ce a desfăcut un pachet minunat ambalat vede că e gol.

Ashley surâse trist.

— Iartă-mă, Scarlett, că vorbesc fără noimă. N-o să te fac niciodată să înțelegi ce simt, pentru că nu știi ce e frica. Ai o inimă de leu și-ți lipsește cu totul imaginația. Mărturisesc că te invidiez pentru amândouă aceste calități. Tu nu vei șovăi niciodată să înfrunți realitățile și nu vei voi niciodată să le eviți, să fugi de ele, ca mine.

— Să fug!

S-ar fi zis că era singurul cuvânt inteligibil pe care-l rostise. La fel ca și ea, Ashley era obosit de luptă și voia să fugă! Începu să răsufle mai repede.

— O, Ashley, strigă ea, te înșeli! Și eu aș vrea să fug. Și eu m-am săturat de toate astea.

Ashley ridică sprâncenele, ca și cum n-ar fi crezut-o. Scarlett îi puse mâna pe braț, o mână febrilă, insistentă.

— Ascultă-mă, începu ea vorbind repede. Îți spun că m-am săturat. M-am săturat până-n gât și sunt sfârșită. Am luptat ca să fac rost de hrană și bani. Am plivit, am mânuit sapa, am cules bumbacul. Am împins chiar la plug până când n-am mai putut. Ți-o spun, Ashley, Sudul e mort. E mort! E în mâna yankeilor, a negrilor eliberați și a carpet-bagger-ilor și nu mai rămâne nimic pentru noi. Ashley, hai să fugim!

Plecându-și capul ca să-i vadă mai bine chipul, care se colorase sub imperiul emoției, Ashley o învălui pe Scarlett într-o privire pătrunzătoare.

— Da, hai să fugim, urmă ea, să-i părăsim pe toți! M-am săturat să lucrez pentru alții. Se va ocupa cineva de ei. Se găsește întotdeauna cineva care să se ocupe de oamenii care nu se pot descurca singuri. O, Ashley, hai să fugim, tu și cu mine. Putem să mergem în Mexic... armata mexicană are nevoie de ofițeri. Am putea fi atât de fericiți acolo! Voi munci pentru tine, Ashley. Aș face orice pentru tine. Știi bine că n-o iubești pe Melanie...

Speriat, Ashley vru să spună ceva, dar Scarlett avea prea multe de spus ca să-l lase.

— În ziua aceea mi-ai spus că mă iubești mai mult decât pe ea... O, îți amintești de ziua aceea? Și știu că nu te-ai schimbat. Știu bine că nu te-ai schimbat. Ai spus chiar acum că ea nu e decât un vis... O, Ashley, să plecăm de aici. Aș ști să te fac atât de fericit! În orice caz, adăugă ea veninoasă, Melanie nu poate să te facă fericit... Doctorul Fontaine a spus că nu mai poate avea copii, în timp ce eu aș putea să-ți dau.

Ashley o apucă de umeri și o strânse atât de tare că-i făcu rău. Ea se opri fără răsufle.

— Era vorba să uităm ce s-a întâmplat la Doisprezece Stejari.

— Crezi că voi putea să uit vreodată? Tu ai uitat? Cinstit, poți să spui că nu mă iubești?

Cu un oftat, el răspunse repede:

— Nu, nu te iubesc!

— E o minciună!

— Chiar dacă-i o minciună, zise Ashley cu o voce straniu de calmă, nu e

ceva care să poată fi discutat.

— Vrei să spui că...

— Crezi că aş putea să plec şi s-o părăsesc pe Melanie şi copilul, chiar dacă i-aş urî? Crezi că aş putea zdrobi inima Melaniei? Crezi că aş putea să-i las în grija unor prieteni? Eşti nebună, Scarlett? Ai pierdut oare orice simţ moral? De altfel, n-ai putea să-ţi părăseşti nici tu tatăl şi surorile. Ai o datorie faţă de ei, aşa cum am şi eu una faţă de Melanie şi de Beau, şi fie că te-ai săturat sau nu, ei sunt aici şi trebuie să ai grijă de ei.

— Ba da, aş putea să-i părăsesc... m-am săturat de ei... mi-e silă până peste cap...

Ashley se aplecă spre ea şi, o clipă, Scarlett, cu inima bătându-i, crezu că o va lua în braţe. Dar în loc de asta, îi dădu o mică palmă drăgăstoasă pe braţ şi începu să-i vorbească de parcă ar fi fost un copil pe care vrei să-l mângâi.

— Da, ştiu că eşti sătulă până peste cap, că eşti obosită. De aceea vorbeşti cum vorbeşti. Ai dus o povară cât trei bărbaţi. Dar am să te ajut... n-am să fiu întotdeauna atât de stângaci cu mâinile mele...

— N-ai decât un singur fel de a mă ajuta, zise Scarlett pierdută. Să mă duci departe de-aici, să-mi refac viaţa cu tine oriunde, să încercăm să fim fericiţi împreună. Nimic nu ne reţine aici.

— Nu, nimic, răspunse liniştit Ashley, nimic... decât onoarea!

Înşelată în aşteptarea ei, îl privi şi văzu, pentru întâia oară, că genele lui aveau aproape culoarea caldă-aurie a grâului copt. Observă ce mândru i se înălţa capul pe gâtul gol şi câtă rasă şi nobleţe păstra trupul lui drept, subţire, cu toate zdrenţele caraghioase care-l acopereau. Ochii ei îi întâlneau pe ai lui. Ochii lui Scarlett – grăitori, rugători, ochii lui Ashley – depărtaţi ca nişte lacuri de munte sub un cer cenuşiu. Citi în ei condamnarea visurilor şi a dorinţelor ei nebuneşti.

Durerea şi descurajarea o năpădiră. Îşi îngropă capul în mâini şi începu să plângă. Ashley n-o văzuse niciodată plângând. Nu-i venise niciodată în minte că femeii atât de tari ca Scarlett ar putea să plângă, şi fu cuprins de un mare elan de duioşie pentru ea, în care se amesteca remuşcarea. Se apropie îndată de ea şi, luând-o în braţe, începu să o lege ca pe un copil, apăsându-i capul de piept şi şoptin-du-i:

— Draga mea! Fetiţa mea curajoasă...nu, nu! Nu trebuie să plângi!

Abia o atrase lângă el şi o simţi transformându-se în îmbrăţişarea lui. Era ceva magic în trupul subţire pe care-l ţinea. În ochii verzi care îl priveau se aprinse o lumină plină de duioşie. Dintr-o dată, trista iarnă nu mai exista. Pentru Ashley era din nou primăvară, acea primăvară înmiresmată a cărei amintire aproape că o uitase, acea primăvară plină de murmure şi de foşnetul frunzelor verzi. Retrăia zilele fără griji de altădată, în vremuri când dorinţele tinereţii sale nu-şi pierduseră căldura. Uită anii de amărăciuni pe care-i cunoscuse de atunci şi, văzând cum freamătă buzele roşii care se ridicau spre el, o sărută.

Scarlett simţi un zgomot surd şi straniu, ca şi când ar fi dus la ureche o scoică şi-şi dădu seama, confuz, că erau bătăile înăbuşite ale inimii ei înnebunite. I se părea că trupul i se topeşte în acela al lui Ashley. Pierzând orice noţiune a timpului, rămaseră astfel lipiţi unul de altul, Ashley sărutându-i lacom buzele, ca şi cum nu s-ar putea sătura niciodată.

Când o lăsă, Scarlett avu impresia că-şi va pierde echilibrul şi se sprijini de gard. Ridică spre Ashley ochii strălucind de dragoste şi de triumf.

— Mă iubeşti! Mă iubeşti! Spune-mi-o... spune-o!

Mâinile lui o apucară din nou de umeri. Le simţi tremurând şi-i plăcu fiorul care le străbătea. Se lipi de el arzătoare, dar el o respinse şi o privi, cu ochii cuprinşi de panică, chinuiţi de disperare şi de lupta ce se dădea în el.

— Nu! zise el. Nu! Dacă te apropii de mine, o să fii a mea aici, îndată.

Ea îi răspunse printr-un surâs radios, arătând că pentru ea clipa, locul, toate dispăruseră, în afară de amintirea buzelor lui Ashley pe buzele ei.

Deodată, el începu s-o scuture până ce vâlul negru al părului ei se desfăcu și i se răspândi pe umeri; o scutura cuprins parcă de un acces de turbare furioasă împotriva ei și... împotriva lui.

— N-avem dreptul să facem asta! strigă el. Îți spun că n-avem dreptul!

Crezu că i se va frânge gâtul dacă va reîncepe s-o scuture. Părul o orbea, atitudinea lui Ashley o înmărmurea. Se smulse dintr-o smucitură, se dădu îndărăt și se uită fix la Ashley. Mici picături de sudoare îi străluceau pe frunte. Strângea pumnii ca și când i-ar fi fost rău. Se uita la ea ținută, și ochii lui cenușii o străpungeau.

— E vina mea, zise el... N-ai să-ți reproșezi nimic și n-o să se mai repete, fiindcă voi pleca cu Melanie și cu copilul...

— Să pleci? strigă ea, înnebunită. Nu!

— Ba da! Pe Dumnezeu! Pe Dumnezeu! Îți închipui că pot să mai rămân aici după cele ce s-au petrecut... când poate să ni se mai întâmple...

— Dar, Ashley, nu poți pleca. Unde să te duci? Mă iubești...

— Ții să ți-o spun? Ei bine, ți-o spun. Te iubesc.

Se aplecă spre ea atât de tare, încât aproape că o turti de gard.

— Te iubesc. Îți iubesc curajul, încăpățănarea, focul care e în tine, totala ta lipsă de milă. Cât te iubesc? Ei bine, te iubesc atât de mult încât, acum o clipă, era să profanez ospitalitatea acestei case care ne-a adăpostit, pe mine și pe ai mei. Era să uit pe cea mai bună dintre soții pe care a avut-o vreodată un bărbat... da, te iubesc destul spre a te face să fii a mea aici, în noroi, ca o...

Scarlett se zbătea în mijlocul unui haos de gânduri și inima îi era înghețată, ca și când ar fi fost străpunsă de un ac de gheață.

Spuse cu râsuflarea tăiată:

— Dacă simți asta... și totuși n-ai făcut-o... înseamnă că nu mă iubești.

— N-am să reușesc niciodată să te fac să înțelegi.

Tăcură și rămaseră privindu-se. Deodată, Scarlett se-nfioră și-și dădu seama, ca la întoarcerea dintr-o lungă călătorie, că era iarnă, că ogoarele erau pustii și că-i era foarte frig. Își dădu seama că și chipul lui Ashley își reluase expresia pierdută pe care o cunoștea atât de bine și că, pentru el de asemenea, iarna revenise aducând remușcări și umilință.

Dacă n-ar fi fost prea obosită ca să se miște, ar fi plecat; l-ar fi lăsat pe Ashley singur și ar fi plecat să-și ascundă durerea în casă, dar îi era greu chiar să și vorbească.

— Nu-mi mai rămâne nimic, zise ea în sfârșit. Nimic! Nimic de iubit, nimic de apărut. Te-am pierdut și voi pierde și Tara.

O privi lung, în tăcere, apoi se plecă și luă de jos o mică bucată de argilă roșie.

— Ba da, îți mai rămâne ceva, zise el, și pe buze îi rătăci umbra surâsului ironic de odinioară. Un lucru pe care-l iubești mai mult decât pe mine. Deși poate n-o știi. N-ai pierdut încă Tara.

Îi luă mâna moale, îi puse în palmă bucata de argilă umedă și-i închise degetele, și Scarlett simți că mâinile nu-i mai erau fierbinți. Ale ei erau de asemenea reci. Privi bucata de pământ roșu, care nu însemna nimic pentru ea; apoi îl privi pe Ashley și ghici că sufletul lui alcătuia un bloc pe care nici mâinile ei iubitoare, nici alte mâini nu vor reuși să-l fărâmițeze.

Chiar dacă asta l-ar ucide, n-o va părăsi niciodată pe Melanie. Chiar de s-ar prăpădi de dragoste pentru Scarlett până la sfârșitul zilelor, nu va fi niciodată a lui și va lupta ca s-o țină la distanță. Niciodată nu va mai reuși să străbată prin armura care îl apăra. Pentru el cuvintele ospitalitate, loialitate,

onoare aveau mai mult sens decât pentru ea. Bucata de argilă era rece. O privi din nou.

— Da, zise ea, mi-a mai rămas asta.

Pentru moment, aceste cuvinte nu deșteptară nimic în ea, și bucata de argilă rămase un bulgăre de pământ roșu. Apoi, fără să fi făcut nimic, revăzu în gând oceanul roșu de noroi care înconjura Tara și-și aminti cât ținea la el și cât luptase ca să-l păstreze, cât de grea va fi lupta pe care va trebui s-o poarte ca să nu i-l ia alții. Se uită din nou la Ashley și se întrebă unde se topise valul arzător care-o ridicase cu o clipă mai înainte. Era în stare să judece, dar nu mai resimțea nimic, nici pentru el, nici pentru Tara. Era golită de orice emoție.

— N-ai nevoie să pleci, zise ea cu o voce clară. N-am deloc intenția să vă las să muriți cu toții de foame, fiindcă m-am azvârlit în brațele tale. N-o să se mai întâmple.

Îi întoarse spatele și o porni spre casă strângându-și părul pe ceafă. Ashley o privi îndepărtându-se și o văzu ridicându-și umerii plăpânzi. Și acest gest găsi mai repede drumul spre inima lui, decât toate cuvintele pe care i le spusese.

Capitolul XXXII

Când urcă scările verandei, Scarlett ținea încă bulgărele de pământ roșu în palmă. Ocolise prudentă casa, fiindcă dacă ar fi trecut prin fața bucătăriei, Mammy, cu ochii ei ageri, ar fi observat imediat că se întâmplase ceva serios. De altfel, Scarlett nu ținea s-o vadă nici pe Mammy, nici pe nimeni. Simțea că n-ar putea să suporte să vadă pe cineva sau să vorbească cu cineva. Nu mai simțea nici rușine, nici decepție, nici pică, dar avea picioarele tăiate și inima pustiită. Strânse atât de tare bulgărele de argilă în mână, încât pământul îi țâșni printre degete. Atunci începu să repete ca un papagal:

— Da, mi-a mai rămas asta... Da, mi-a mai rămas asta...

Nu mai avea nimic, nimic în afară de acest pământ roșu, de care cu câteva minute mai înainte s-ar fi descotorosit cu plăcere, cum te descotorosești de o batistă ruptă în bucăți. Acum simțea din nou cât de legată era de acest pământ și se întrebă ce nebunie o apucase când îi dăduse atât de puțină însemnătate. Dacă Ashley ar fi cedat, ar fi plecat cu el și i-ar fi părăsit pe ai săi fără să-și întoarcă măcar capul. Și totuși, cu tot golul din mintea ei, știa ce-ar fi costat-o să părăsească aceste coline roșii pe care le iubea, cu râpe spălate de ploii și cu pini negri și piperniciți. Până în ziua morții s-ar fi gândit la pământul acesta. Ashley, nici măcar Ashley n-ar fi reușit să umple golul lăsat de Tara în sufletul ei.

Cât de înțelept era Ashley și ce bine o cunoștea! Nu trebuise decât să-i pună o bucată de pământ în palmă, ca s-o facă să-și revină în fire.

Tocmai era să închidă ușa de la intrare, când auzi zgomotul unei trăsurii. Împinsă de curiozitate, privi înspre alee. O vizită în clipele astea! Era prea mult! Se va urca repede în odaia ei și va pretexta o durere de cap.

Totuși, când trăsura se apropie, mirarea o țintui locului, oprind-o în prag. Era o trăsură nouă, strălucind toată. Hamurile, ținuite cu cuie de alamă, erau noi și ele. Străini, fără îndoială! Scarlett nu cunoștea pe nimeni destul de bogat ca să se plimbe într-un astfel de echipaj.

Rămase în prag să privească. Vântul rece îi lîpsea fustele de picioarele ude. În fine, trăsura se opri lângă casă, și Jonas Wilkerson coborî. La vederea fostului administrator al Tarei, îmbrăcat într-un palton atât de somptuos, conducând un echipaj atât de luxos, Scarlett fu atât de surprinsă încât nu-și crezu ochilor. Will îi povestise totuși că Jonas părea să fi ajuns la o situație

înfloritoare de când obținuse postul acela la Biroul Eliberaților. Will îi explicase că trebuie să fi câștigat multe parale escrocând rând pe rând guvernul sau pe negri, sau confiscând recoltele de bumbac ale oamenilor, sub pretext că aparțineau statului. Ținând seama de vremurile grele prin care treceau, nu putuse să câștige toți acești bani pe căi cinstite.

Și iată-l dându-se jos dintr-o trăsură elegantă și ajutând să coboare o femeie îmbrăcată cu cea mai mare îngrijire. De la prima ochire, Scarlett își dădu seama că toaleta necunoscutei era prea ți pătoare, aproape vulgară, dar studie totuși toate detaliile cu lăcomie. Era atâta vreme de când nu mai văzuse toalete elegante. "Ia te uită! Se poartă deci crinoline mai puțin largi anul acesta!" își zise ea examinând fusta în carouri roșii. "Ce scurte sunt jachetele", își urmă ea monologul, cu ochii ațintiți asupra jachetei de catifea neagră. "Și ce pălărie cochetă! Probabil că nu se mai poartă bonetele." Într-adevăr, capul femeii era acoperit cu o pălărie turtită de catifea roșie, cocoțată în vârful capului, ca o clătită țepăună; panglicile nu se legau sub bărbie ca la bonete, ci erau legate la spate sub un concii gros, buclat. Scarlett nu se putu împiedica să nu observe că buclele nu erau de aceeași culoare cu restul părului.

După ce puse un picior jos, femeia se uită spre casă și Scarlett își dădu seama că mai văzuse undeva obrazul ăsta speriat, de iepure, și năclăit de pudră albă.

— Dar e Emmie Slaterry! zise ea cu glas tare, atât fu de surprinsă.

— Da, conită, eu îs, răspunse Emmie cu un surâs mios și se îndreptă spre scară.

Emmie Slaterry! Stricata aia mică cu părul ca cânepa, căreia Ellen îi botezase copilul din flori. Emmie care o omorăse pe Ellen molipsind-o de tifoidă. Și golanca asta nerușinată, cu îmbrăcămintea ei ți pătoare, avea îndrăzneala să urce scările Tarei, legănându-se și făcând fasoane ca și când ar fi fost la ea acasă. Scarlett se gândi la Ellen și o furie oarbă o năpădi atât de brusc, încât începu să tremure ca într-un acces de friguri.

— Pleacă de-aici, golanco! Ieși din casa asta! Ieși!

Emmie rămase cu gura căscată și se întoarse spre Jonas, care sosea cu sprâncenele încruntate. Cu toată supărarea lui, omul se stăpâni ca să-și poată păstra demnitatea.

— N-ar trebui să vorbești astfel cu soția mea, zise el.

— Soția dumitale! ripostă Scarlett, izbucnind într-un râs disprețuitor. Era și timpul să ți-o faci nevastă. Cine v-a botezat ceilalți prunci de când ați omorât-o pe mama?

— Oh! exclamă Emmie și coborî repede scările, pornind spre trăsură, dar Jonas, prinzând-o de braț, o opri.

— Venisem să vă facem o vizită... o vizită amicală, zise el pe un ton acru. Da, voiam să vorbim puțin de afaceri ca niște vechi prieteni...

— Prieteni?! – și vocea lui Scarlett plesni ca o lovitură de cravașă. Când am fost prieteni cu oameni ca voi? Slattelry-ii trăiau pe spinarea noastră și ne-au plătit binefacerile omorând-o pe mama... și dumneata... dumneata – tata te-a dat afară fiindcă îi făcuseși un copil lui Emmie. O știți foarte bine. Prieteni? Ștergeți-o de aci până nu chem pe domnul Benteen și pe domnul Wilkes.

Auzind aceste cuvinte, Emmie se smulse din strânsoarea bărbatului ei și fugi spre trăsură; se urcă în ea atât de repede, încât se văzură ghețele de lac cu carâmbi și ciucuri roșii.

Acum Jonas era tot atât de furios ca și Scarlett, și chipul lui gălbejit se făcuse roșu ca moțul unui curcan infuriat.

— Tot mai faci pe grozava? Ai tot aerele dumitale mari. Nu-ți da osteneala, știu care îți e situația. Știu că n-aveți nici măcar ghețe să vă puneți

în picioare. Știu că tatăl dumitale s-a ramolit...

— Ștergeți-o de aci!

— O, n-ai să-mi cânti cântecul ăsta multă vreme. Știu că sunteți pe drojdie. Știu că nu vă puteți plăti măcar impozitele. Venisem să vă propun să cumpăr proprietatea asta... aveam de gând să vă ofer un preț foarte bun. Emmie are poftă să vie să stea aici. Dar acum, să mă bată Dumnezeu dacă vă mai dau un ban. Irlandeză sărăcită și fudulă, ai să vezi cine poruncește aici când fiscul îți va vinde pământurile. Și eu voi fi acela care va cumpăra tot ce-i la voi în casă, cu mobilă cu tot și voi veni să mă instalez aci.

Așadar, Jonas Wilkerson era acela care voia să pună mâna pe Tara... Jonas și Emmie care se gândeau să răzbune, pe o cale ocolită, jignirile din trecut, venind să locuiască acolo unde fuseseră desconsiderați. Nervii lui Scarlett vibrau de ură, așa cum vibraseră în ziua când, ținându-și pistolul asupra yankeului bărbos, trăsese. Regretă că n-avea o armă la ea.

— Voi dărâma casa asta piatră cu piatră, voi da foc, voi pune sare peste tot, pe toate ogoarele, înainte să călcați pragul ei. Plecați de-aici! Plecați de aici!

Ochii lui Jonas zvârleau fulgere. Fostul administrator se pregăti să răspundă, apoi se răzgândi și se îndreptă spre trăsura. Se așeză lângă nevastă-sa, care se smiorcăia, și dădu bice cailor. În timp ce Jonas și Emmie se depărtau, lui Scarlett îi veni să scuipe înspre ei, și într-adevăr scuipă. Știa că era un gest vulgar și copilăros, dar îi făcu bine. Îi păru rău că nu-l făcuse când Jonas și cu Emmie ar fi putut s-o vadă.

Blestemații ăștia de apărători ai negrilor, să vină aici s-o sfideze, să-și bată joc de sărăcia ei! Animalul ăla n-a avut niciodată intenția să vină să-i fac o ofertă pentru Tara. Se folosisse de pretext spre a veni să se fâlească în fața ei, el și cu nevastă-sa. Acești scallawag-i murdari, golani ăștia albi mizerabili, să aibă pretenția să se instaleze la Tara!

Atunci o spaimă bruscă o cuprinse și supărarea îi dispăru. Dumnezeu! Da, vor veni să se instaleze aici. Nu putea face nimic ca să-i împiedice să cumpere Tara, nimic ca să-i împiedice să devină proprietarii tuturor oglinzilor, ai tuturor meselor, paturilor, mobilelor de mahon și palisandru care aparținuseră lui Ellen și la care Scarlett ținea atât, cu toate stricăciunile pe care le făcuseră yankeii. Și argintăria Robillard-ilor, de asemenea. "Nu, nu-i voi lăsa", își zise Scarlett pătimașă. "Nu, chiar de-aș da eu însămi foc casei, Emmie Slaterry nu va călca niciodată pe o singură bucățică de parchet pe care a umblat mama."

Închise ușa, se sprijini de ea, și-i fu tare frică, mai mult decât în ziua când oamenii lui Sherman jefuiseră casa. În ziua aceea, cel mai rău lucru de care se temea era ca Tara să fie arsă, și ea împreună cu Tara. Dar acum o amenința o nenorocire și mai mare. Mojicii ăștia să locuiască în casa ei, să se laude față de prieteni de teapa lor cum îi dăduseră afară pe mândrii O'Hara! Poate că vor merge până acolo, încât îi vor invita pe negri la masă, sau să rămână peste noapte. Will îi povestise că Jonas se lăuda cu prietenia lui cu negrii, că mănâncă cu ei, că le face vizite, că-i plimbă în trăsura lui, că se au ca frații.

Când se gândi la posibilitatea ca și această ultimă jignire să-i fie pregătită Tarei, inima începu să-i bată atât de tare încât abia mai putea să respire. Încercă să privească problema sub toate aspectele; se sili să găsească un mijloc ca să iasă din încurcătură, dar de câte ori încerca să vadă limpede, era același lucru, furia și teama o făceau să tremure din cap până-n picioare. Trebuia totuși să existe un mijloc de scăpare, cineva care să aibă bani și de la care să poată împrumuta. Banii nu zburaseră doar. Trebuia să mai fie cineva care să aibă bani. Atunci își aduse aminte de cuvintele pe care Ashley le

pronunțase râzând:

"O singură ființă, Rhett Butler – are bani!"

Rhett Butler! Scarlett se îndreptă spre salon și închise cu grijă ușa în urma ei. Obloanele erau coborâte, noaptea de iarnă era aproape, întunericul o învăluia. Nimănui nu-i va veni în minte să vină s-o caute aici, și voia să aibă timp să gândească, netulburată. Ideea care-i venise era atât de simplă, încât se întrebă cum de nu se gândise mai devreme la ea.

"Voi căpăta banii ăștia de la Rhett. Am să-i vând cerceii, sau voi lua banii cu împrumut de la el și va păstra cerceii ca zălog până ce voi putea plăti datoria."

O clipă se simți atât de ușurată, încât aproape i se făcu rău. Da, își va plăti impozitele și va avea plăcerea să-i râdă în nas lui Jonas Wilkerson. Dar acest gând plăcut făcu loc necruțătorului adevăr. "Nu numai anul ăsta voi avea nevoie de bani ca să-mi plătesc impozitele. Povestea va reîncepe la anul, și așa mai departe, în toți anii până la sfârșitul zilelor mele. Dacă izbutesc să plătesc de astă-dată, data viitoare îmi vor majora impozitele până mă vor da afară. Dacă o să am o recoltă bună de bumbac, îmi vor fixa asemenea impozite, încât nu-mi va mai rămâne nimic, sau mi-l vor confisca sub pretext că e bumbac confederat. Yankeii și canaliile care s-au aliat cu ei vor sfârși prin a mă face să ajung acolo unde vor ei. Toată viața voi trăi cu frica să nu-și ajungă, într-un fel sau altul, scopul. Toată viața mă voi zbate ca să fac rost de bani, mă voi speti muncind, și toate astea pentru nimic, pentru a vedea cum mi se fură bumbacul. Un împrumut de trei sute de dolari ca să-mi plătesc impozitele nu e altceva decât o amânare. Ceea ce vreau e să ies odată pentru totdeauna la liman – vreau să adorm seara fără să mă gândesc cu teamă la ceea ce mi se va întâmpla mâine, luna viitoare sau la anul."

Mintea ei funcționa fără nici o piedică. Rece, logică, o idee creștea în ea. Se gândea la Rhett, revedea un șir de dinți albi strălucitori, o piele bronzată, niște ochi negri și batjocoritori a căror privire o dezmiarda. Își aducea aminte de noaptea fierbinte din Atlanta. Asediul era pe sfârșite. Era așezată pe veranda mătușii Pitty. Întunericul o ascundea pe jumătate. Simțea din nou căldura mâinii lui când o luase de braț și-i spusese: "Te doresc mai mult decât am dorit vreă altă femeie – și te-am așteptat mai mult decât am așteptat vreă altă femeie."

"Mă voi căsători cu el", își zise ea cu calm. "Așa nu voi mai avea niciodată griji bănești."

O, gând binecuvântat, mai dulce ca o speranță trimisă de Cer! Să nu mai aibă griji bănești, să știe că Tara e salvată, că toți ai ei au ce să mănânce și cu ce să se îmbrace, că ea însăși nu se va mai izbi niciodată cu capul de un zid de piatră.

Se simți deodată foarte bătrână. Evenimentele din după-amiaza aceea îi răpiseră orice capacitate de a se mai emoționa: întâi, știrea privitoare la impozite, apoi Ashley și, în cele din urmă, furia cumplită pricinuită de Jonas Wilkerson. Nu, nu mai putea simți nici o emoție. Dacă toată capacitatea ei de a simți nu s-ar fi epuizat, ceva s-ar fi revoltat în ea împotriva planului care i se închea în minte, căci îl detesta pe Rhett mai mult decât pe oricare altă ființă din lume. Dar nimic n-o mai putea emoționa. Nu mai avea decât puterea de a gândi, și gândurile ei erau extrem de practice.

"I-am spus câteva lucruri îngrozitoare în noaptea când ne-a părăsit în mijlocul drumului, dar pot să-l fac să le uite", gândi ea, sigură de puterea farmecului ei. "Am să găsesc eu cuvinte care să-l lingusească. Îi voi spune că l-am iubit întotdeauna și că, dacă i-am vorbit așa, e fiindcă eram nebună de spaimă. Ah, bărbații sunt atât de orgolioși, încât cred tot ce-i flatează. Pentru nimic în lume nu va trebui să-l las să bănuiască în ce greutăți ne zbatem. Nu,

până când nu-l voi fi câștigat de partea mea, nu trebuie s-o știe. Dacă și-ar închipui vreodată în ce hal de mizerie suntem, ar ghici îndată că umblu după banii lui, nu după el. De altfel, nu văd de ce să știe în ce situație ne aflăm. Nici mătușa Pitty însăși nu știe tot. Când mă voi fi căsătorit cu el, va trebui să ne ajute pe toți. Nu va putea să lase să moară de foame neamurile soției sale."

Soția lui! doamna Rhett Butler! Simți în fundul sufletului ei cum se aprinde și se stinge imediat un sentiment de repulsie. Își aminti întâmplările jenante și scârboase din scurta ei lună de miere cu Charles. Măinile cercetătoare ale bărbatului ei, stângăcia lui, emoțiile lui de neînțeles și... Wade Hampton.

"Să nu mă gândesc la asta acum. Voi avea destulă vreme când mă voi fi măritat cu el."

Când se va fi măritat cu el! O altă amintire îi apărui. Un fior rece îi trecu prin spate. Evocă din nou noaptea aceea de pe veranda mătușii Pitty. Își aminti că-l întrebase pe Rhett dacă avea de gând să se căsătorească cu ea, și auzi hohotul lui de râs disprețuitor când îi răspunsese: "Draga mea, nu sunt făcut pentru căsătorie."

Și dacă într-adevăr nu va voi să se căsătorească cu ea? Și dacă, cu toate farmecele ei, ar refuza s-o ia de nevastă? Și, mai cumplit, dacă a uitat-o cu totul și aleargă după altă femeie? "Te doresc mai mult decât am dorit vreo altă femeie..."

Scarlett strânse pumnii și unghiile i se înfipseră în carne. "Dacă m-a uitat, îl voi sili să-și aducă aminte de mine. Îl voi face eu să mă dorească din nou".

Și apoi, presupunând că n-ar voi să se căsătorească cu ea dar tot o mai dorea, cunoștea un mijloc să capete bani de la el. La urma-urmei, îi ceruse odată să fie amanta lui.

În semiîntinericul salonului, dădu o luptă rapidă și decisivă cu cele mai puternice trei legături alesufletului ei: amintirea lui Ellen, principiile religioase și dragostea pentru Ashley. Știa că, din raiul fericit unde cu siguranță se afla, Ellen va privi cu groază la ceea ce țesea ea în mintea ei. Știa că păcatul trupesc e un păcat de moarte și știa, de asemenea, că iubind pe Ashley cum îl iubea, planul ei era o îndoită prostituare.

Dar toate scrupulele acestea se prăbușeau în fața logicii raționamentului ei și a deznădejdiei. Ellen murise și poate că moartea te ajută să înțelegi totul. Religia interzicea păcatul trupesc sub pedeapsa focului gheenei, dar dacă biserica își închipuia că nu va folosi toate mijloacele spre a salva Tara și a nu-i lăsa pe ai ei să moară de foame... ei bine, cu atât mai rău pentru biserică! Și Ashley – Ashley n-o dorea. Ba da, o dorea. Amintirea buzelor lui arzătoare i-o spunea de ajuns, dar nu va fugi niciodată cu ea. Ce curios! Să fugi cu Ashley nu părea un păcat, pe când cu Rhett...

În seara aceasta de iarnă, Scarlett ajunse la capătul lungului drum care începuse în noaptea căderii Atlantei. Când o pornise la drum, nu era decât o tânără răsfățată, egoistă, fără experiență, emotivă și vibrând de tinerețe, în stare să mai găsească încă în viață o mulțime de subiecte de mirare. Acum, din acea tânără femeie nu mai rămăsese nimic. Foamea, munca epuizantă, frica, nervii ei în permanență încordați, teroarea războiului și a Reconstrucției îi luaseră tot ce însemna tandrețe, tinerețe și gingășie. În jurul inimii ei se formase o crustă tare, care încet-încet, strat după strat, se îngroșase de-a lungul atâtor luni nesfârșite.

Totuși, până azi, două nădejdi o susținuseră. Nădăjduse că, odată războiul sfârșit, viața își va relua puțin câte puțin cursul de odinioară. Nădăjduse de asemenea că întoarcerea lui Ashley va da o nouă rațiune de a fi vieții ei. Acum, amândouă aceste speranțe se spulberaseră. Prezența lui Jonas

Wilkerson pe alea centrală a Tarei o făcu să înțeleagă că, pentru ea și pentru întreg Sudul, războiul nu va lua niciodată sfârșit. Lupta cea mai aprigă, epoca celor mai crunte răzbunări de-abia începea. Iar Ashley rămânea pe veci prizonierul unor vorbe mai rezistente decât orice temniță.

În aceeași zi îi fusese dat să afle că nu se putea bizui nici pe pace, nici pe Ashley, și crusta din jurul inimii ei mai adăugase un strat. Scarlett devenise ceea ce bunica Fontaine o sfătuisese să nu devină niciodată – o femeie care cunoscuse tot ce putea fi mai rău și care nu se mai temea de nimic. Nu mai avea să se teamă nici de viață, nici de maică-sa, nici de pierderea dragostei, nici de părerea celorlalți. Numai două lucruri o mai înspăimântau: foamea și coșmarul ei care o năpădea de fiecare dată când se culca cu stomacul gol.

Acum, când reușise să-și oțelească sufletul împotriva a tot ce o lega de trecut și de Scarlett cea de altădată, se simți ciudat de liberă și de ușoară. Luase o hotărâre și, slavă Domnului, nu-i era frică. N-avea nimic de pierdut și era pregătită pentru orice.

Dacă ar izbuti să-l facă pe Rhett să se căsătorească cu ea, totul ar fi cum nu se poate mai bine! Dacă nu – ei bine, va avea totuși banii lui. O clipă se întrebă cu multă curiozitate ce i se cerea unei amante. Oare Rhett o va întreține la Atlanta, cum spunea lumea că o întreține pe femeia aceea Watling? Dacă o va sili să locuiască la Atlanta, va trebui s-o plătească bine – să plătească destul ca să compenseze ceea ce va pierde plecând de la Tara. Scarlett nu știa mai nimic despre latura ascunsă a vieții bărbaților și n-avea nici un mijloc să știe ce anume ar comporta un aranjament între ea și Rhett. Se întrebă de asemenea dacă va avea un copil. Asta ar fi chiar îngrozitor.

"Să nu mă gândesc acum. O să mă gândesc mai târziu", și goni gândul supărător în fundul conștiinței, de frică să nu-i clatine hotărârea. Își propuse să anunțe chiar în seara aceea că pleacă la Atlanta, spre a încerca să împrumute bani sau să ipotecheze proprietatea, dacă va fi necesar. Nici nu era nevoie să afle mai mult, până în ziua când vor descoperi că era vorba de altceva.

Hotărâtă să acționeze, ridică brusc capul și-și îndreptă umerii. Știa că nu va fi ușor. Pe vremuri Rhett îi ceruse favorurile, și ea fusese aceea care avusese putința de a i le acorda sau nu. Acum, ea venea ca cerșetoare, o cerșetoare care nu era în situația de a pune condiții!

"Nu, n-am să mă duc la el ca o cerșetoare. Mă voi duce ca o regină care acordă grații. Nu va afla niciodată realitatea."

Se apropie de oglinda lungă zidită în perete și se privi de sus în jos. Oglinda, cu cadrul ei aurit, îi trimise înapoi chipul unei necunoscute. Era parcă prima dată de un an când se vedea cu adevărat. În fiecare dimineață, după ce-și termina toaleta, se privea în oglindă ca să-și dea seama dacă se spălase bine și dacă părul îi era bine pieptănat. Avusese însă întotdeauna prea multe lucruri de făcut ca să se vadă cu adevărat. Și acum, vedea o necunoscută! Femeia asta cu umerii obrajilor ascuțiți – cu siguranță nu putea fi Scarlett O'Hara. Scarlett O'Hara avea o față drăguță, cochetă, vioaie. Chipul pe care-l vedea nu era deloc frumos și nu avea nici unul din farmece pe care și le amintea atât de bine. Era palid și tras, iar sprâncenele negre, urmărind linia piezișă a ochilor verzi, se desenau ciudat pe pielea albă, ca aripile unei păsări speriate. Chipul acesta avea o expresie aspră, ca a unei ființe urmărite. "Nu sunt destul de frumoasă ca să-l pot cuceri...", își zise Scarlett, pe care o cuprinse din nou disperarea. "Sunt slabă... sunt grozav de slabă."

Își mângâie obrajii, apoi își pipăi nervoasă oasele umerilor pe care le simțea ieșindu-i prin rochie. Și sânii ei erau atât de mici, aproape tot atât de mici ca ai Melaniei. Va trebui să-și umple corsajul cu volane, ca să pară mai mari. Și când te gândești că-și bătuse întotdeauna joc de fetele care recurgeau

la asemenea artificii! Să-și umple corsajul cu volane! Asta o făcu să se gândească la altceva. În ce o să se îmbrace? Se uită la rochia ei și-i desfăcu faldurile peticite. Lui Rhett îi plăceau femeile bine îmbrăcate. Își aminti cu regret de rochia verde cu volane pe care și-o făcuse când ieșise din doliu, și pe care o purta cu pălăria cu pană verde pe care i-o adusese el, și-și aminti de complimentele pe care i le făcuse. Își aminti cu ură și cu invidie de rochia ecosez, de ghetele cu carâmbi și ciucuri și de pălăria în formă de clătită purtată de Emmie Slattery. Erau țișătoare, dar noi și la modă, și atrăgeau privirile. O, cât ar fi vrut să atragă privirile! Mai ales pe ale lui Rhett Butler. Dacă ar vedea-o îmbrăcată cu vechiturile astea peticite, ar înțelege că o duc rău la Tara. Și asta nu trebuie să afle.

Proastă trebuie să fie ca să-și închipuie că Rhett o va cere în căsătorie – cu gâtul ei slab, cu ochii de pisică înfometată și cu rochiile în zdrențe! Dacă nu reușise să-i stoarcă o cerere în căsătorie când fusese în culmea frumuseții și a eleganței, cum va reuși acum când era urâtă și îmbrăcată ca o sărăntocă! Dacă ceea ce spusese mătușa Pitty era adevărat, Rhett trebuie să fie omul cel mai bogat din Atlanta și probabil că n-avea decât să aleagă printre toate femeile frumoase, femeile de lume ca și celelalte. "Lasă", gândi Scarlett, "am ceva pe care cele mai multe dintre femeile frumoase nu-l au... și anume știu ce vreau. De-aș avea numai o rochie frumoasă.

Nu era nici o rochie bună la Tara, nici o singură rochie care să nu fi fost întoarsă și răsintoarsă și cârpită. "Asta-i situația!" își zise Scarlett. Era nemângâiată și-și păstra ochii ațintiți cu încăpățănare la pământ. Vedea covorul verde ca mușchiul, frumosul covor al lui Ellen, uzat, pătat, rupt de nenumărații bărbați care dormiseră pe el, și această priveliște o deprimă încă și mai mult, căci își dădea seama că Tara era într-o stare tot atât de prăpădită ca și ea. Întunericul din încăpere începu s-o apese. Se îndreptă spre fereastră, o deschise, ridică obloanele și lăsă să pătrundă în odaie lumina difuză a amurgului de iarnă. Închise fereastra și-și sprijini capul de perdelele de catifea. Dincolo de pășunea întinsă, privirea ei întâlni cedrii întunecați din cimitirul familiei.

Simți pe obraji dulcea mângâiere a perdelelor de catifea verde, și-și frecă obrazul de ele ca o pisică. Deodată, se uită țintă la ele.

O clipă mai târziu, fugi până la masa grea acoperită cu o placă de marmură și începu s-o împingă spre fereastră. Rotitele de la cele patru picioare ale mesei scârțâiau parcă în semn de protest, dar Scarlett izbuti s-o aducă până sub fereastră. Își suflecă fustele, se sui pe masă și, ridicată pe vârfurile picioarelor, încercă să dea jos galeria groasă care susținea perdelele. Nu era destul de înaltă ca să ajungă până la ea, dar de câteva ori reuși s-o atingă și sfârși prin a smulge cuiele, iar galeria și suporturile se rostogoliră pe jos cu zgomot.

Ca prin farmec, ușa salonului se deschise, și fața mare și neagră a lui Mammy se arătă în ușă. Cea mai vie curiozitate i se citea pe față. Aruncă o privire dezaprobată către Scarlett care, cu fustele sumese până pe deasupra genunchilor, se pregătea să sară jos. Expresia de triumf de pe chipul lui Scarlett o făcu pe Mammy să devină bănuitoare.

— Ce faci acolo cu pe'delele domnișoa'ei Ellen? întrebă ea.

— De ce ascuți pe la uși? îi întoarse Scarlett întrebarea, sărind jos ușoară și luând în amândouă mâinile una din perdelele pline de praf.

— Eu nu ascult niciodată la uși, răspunse Mammy, gata să angajeze lupta. Da' nu înțeleg ce v'ei să faci cu pe'delele domnișoa'ei Ellen. De ce-ai t'as gale'ia și-ai lăsat pe'delele să cadă jos, în p'af? Domnișoa'a Ellen ținea la ele și n-am să te las să le st'ici!

Scarlett aținti asupra lui Mammy ochii-i verzi, strălucind de plăcere, ca pe

vremuri când reușea, fetiță răutăcioasă, s-o scoată din sărite.

— Suie fuga în pod și adu-mi cutia mea cu modele, exclamă Scarlett dând un ghionț ușor lui Mammy. Am să-mi fac o rochie nouă.

Mammy era indignată numai la gândul de a se sui fuga în pod cu suta ei de kilograme și, în același timp, o bănuială cumplită îi încolți în minte. Cu un gest rapid smulse perdeaua pe care o ținea Scarlett și-o strânse la pieptul ei monumental, ca și când ar fi fost vorba de niște moaște sfinte.

— N-ai să scoți de-aici pe'delele domnișoa'ei Ellen ca să-ți faci o 'ochie nouă, dacă ăsta ți-e gândul. Nu, n-ai s-o faci, atâta timp cât voi mai avea o 'ăsufla'e în mine.

Încăpățânarea întipărită pe chipul tinerei ei stăpâne dispăru într-o clipă, făcând loc unui surâs, căruia bătrâna îi rezista cu greu. Totuși Mammy nu se lăsă păcălită. Știa că Scarlett surâdea numai ca s-o înduplece și, de astă-dată, n-avea de gând să cedeze.

— Mammy, fii drăguță, vreau să mă duc la Atlanta ca să fac rost de bani și am nevoie de o rochie nouă.

— N-ai deloc nevoie de o 'ochie nouă. Nici celelalte doamne n-au 'ochii noi. Își poa'tă vechitu'ile și sunt mând'e. Copilu' domnișoa'ei Ellen poate foa'te bine să se plimbe și în zd'ențe, dacă-i face place'e, și toată lumea o va 'especta ca și când a' fi îmb'ăcată în mătase.

Încet-încet, Scarlett se încruntă și încăpățânarea reveni la suprafață.

"Doamne", gândi Mammy, "cum odată cu t'ee'ea anilo' domnișoa'a Sca'lett seamănă, din ce în ce mai mult lu' domnu' Ge'ald și din ce în ce mai puțin lu' domnișoa'a Ellen."

— Hai, Mammy! Știi că mătușa Pitty ne-a scris că Fanny Elsing se mărită săptămâna viitoare și, firește, voi merge la nunta ei. Am nevoie de o rochie nouă pentru nuntă.

— Asta pe ca'e o po'ți acum va fi tot așa de f'umoasă ca și 'ochia de mi'easă alu' domnișoa'a Fanny. Domnișoa'a Pitty a sc'is că Elsing-ii sunt foa'te să'aci.

— Dar îmi trebuie o rochie nouă, Mammy! Nu știi cât de mult avem nevoie de bani! Impozitele...

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, am auzit desp'e impozite, da'...

— Ai auzit?

— Păi, domnișoa'ă Sca'lett, Dumnezeu mi-a dat u'echi și nu sunt înfundate, mai ales când domnu' Will nu-și dă osteneala să închidă ușa.

Exista oare o singură conversație pe care Mammy să n-o fi surprins? Scarlett se întrebă cum se făcea că trupul ăsta mare, care zguduia podeaua, se putea mișca cu atâta discreție când Mammy voia să asculte pe la uși.

— Ei bine, dacă ai auzit tot, înseamnă că știi și că Jonas Wilkerson și Emmie...

— Da, domnișoa'a Sca'lett, făcu Mammy cu ochii scânteind.

— Atunci, nu fă pe catârul, Mammy. Nu înțelegi că trebuie să mă duc la Atlanta ca să găsesc bani să plătesc impozitele? Trebuie neapărat să găsesc bani. Trebuie! Pentru numele lui Dumnezeu, Mammy, nu înțelegi că o să ne dea afară? Și atunci, unde ne vom duce? Stai și te certă cu mine pentru niște perdele, când golanca aia de Emmie Slattey, care a omorât-o pe mama, se pregătește să se mute aci și să vină să doarmă în patul mamei?

Mammy se legăna de pe un picior pe celălalt, cu expresia unui elefant încăpățânat, dar Scarlett avea impresia vagă că va sfârși prin a ceda.

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett, nu țin să văd pe golani ăștia în casa domnișoa'ei Ellen și pe noi dați afa'ă, începu ea, dar se uită la Scarlett cu o privire bănuitoare. De la cine v'ei să împ'umuți banii ăștia, de ai nevoie de o 'ochie nouă?

— Asta-i treaba mea, răspunse Scarlett, luată pe neașteptate. Mammy se uită la ea scrutător, cum făcea când Scarlett era mică și încerca fără succes să se dezvinovățească cu vreo minciună plauzibilă. Părea că îi citește gândurile și Scarlett plecă fără să vrea ochii în jos: era prima dată când avea un sentiment de vinovăție la gândul a ceea ceplănuise să facă.

— Va să zică, ai nevoie de o 'ochie f'umoasă și nouă ca să împ'umuți bani? Isto'ia asta nu-mi place. Și n-ai spus de unde ai să găsești banii ăștia!

— N-am nimic de spus, declară Scarlett indignată. Asta mă privește numai pe mine. Vrei sau nu să-mi dai perdeaua și să mă ajuți să-mi fac din ea o rochie?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, răspunse Mammy, capitulând cu o repeziciune care deșteptă bănuielile lui Scarlett. Am să te ajut să-ți faci 'ochia și spe' că ai să-ți c'oiești un jupon din căptușeala de satin a pe'delei și niște pantalonași din pe'deluțele de dantelă.

Întinse perdeaua lui Scarlett și un surâs viclean îi lumină fața.

— Domnișoa'ă Melly me'ge și ea la Atlanta, domnișoa'ă Sca'lett?

— Nu, răspunse Scarlett răstită, începând să ghicească ce va urma. Mă duc singură.

— Asta s-o c'ezi dumneata, declară Mammy cu hotărâre. O să me'g eu cu dumneata și cu 'ochia nouă. Da, domnișoa'ă Sca'lett, nu te slăbesc un pas.

Scarlett încercă să-și închipuie călătoria ei la Atlanta și conversația cu Rhett Butler sub ochiul ocrotitor al lui Mammy, care va sta după perdeaua ca un mare Cerber negru. Surâse din nou și o luă pe Mammy pe după umeri.

— Mammy dragă, ești foarte drăguță că vrei să vii cu mine, dar cum se vor descurca aici fără tine? Știi bine că, în fond, tu conduci Tara.

— Oho! făcu Mammy. Să nu te gândești că o să-ți folosească la ceva vo'bele astea f'umoase. Te cunosc de când te-am înfășat p'ima dată. Am spus că o să me'g la Atlanta cu dumneata, și o să me'g. Domnișoa'a Ellen s-a' suci în mo'mânt la gândul că me'gi singu'ă la Atlanta, în o'așul ăla plin de yankei, de neg'i elibe'ați și de tot felul de secătu'i.

— Dar o să stau la mătușa Pittypat, vorbi Scarlett, la capătul argumentelor.

— Domnișoa'a Pittypat e o femeie foa'te bine, ca'e-și închipuie că vede tot, da' nu vede nimic, spuse Mammy încheind discuția.

Apoi se întoarse maiestuoasă pe călcâie și trecu în vestibul, ale cărui podele se cutremurară. Acolo, cu glasul ei tunător, strigă:

— P'issy, fetițo, suie sus în pod și adu cutia cu modele a domnișoa'ei Sca'lett. Și vezi de găsește și foa'fecele înainte de mâine dimineață.

"Grozavă treabă", gândi Scarlett descurajată. "Mai bine aș avea un câine polițist pe urma mea."

După ce strânse masa, Scarlett și Mammy întinseră tiparele pe masa din sufragerie, în timp ce Suellen și Carreen desprindeau căptușeala de satin a perdelelor și Melanie peria catifeaua cu o perie de cap, care fusese curățată pentru acest prilej. Gerald, Will și cu Ashley așezați pe scaune, fumau și se distrau de toată această agitație feminină. O emoție plăcută, a cărei cauză n-o înțelegea nimeni, părea că emana din Scarlett și se comunica tuturor. Fața îi era îmbujorată și ochii îi străluceau. Râdea mult și râsul ei bucura pe toată lumea, căci nu mai râsesse cu adevărat de luni de zile. Râsul ei făcea mai ales plăcere lui Gerald, care avea privirea mai puțin vagă ca de obicei. Urmărea toate mișcările fiicei sale și o mângâia încântat ori de câte ori trecea pe lângă el. Tinerele femei erau tot atât de ațâțate ca și când ar fi trebuit să meargă la un bal, și croiau, luau măsuri ca și când și-ar fi făcut fiecare câte o rochie de

seară.

Scarlett pleca la Atlanta să împrumute bani sau, la nevoie, chiar să ipotecheze Tara. Dar, în definitiv, în ce consta o ipotecă? Scarlett pretindea că vor putea plăti ușor ipoteca datorită viitoarei recolte de bumbac și adăuga că va mai rămâne încă o sumă de pus deoparte. Era atât de categorică în declarațiile ei, încât nimeni nu se gândi să-i pună întrebări. Când o întrebară de la cine avea de gând să împrumute, răspunse: "s-o găsi cineva" – cu atâta haz, încât toți izbucniră în râs și glumiră pe tema cunoștințelor ei cu bani.

— Trebuie să fie căpitanul Butler, zise Melanie, nu fără viclenie, și râsul începu și mai tare la auzul acestei absurdități, căci toți știau că Scarlett îl ura și ori de câte ori venea vorba de el, nu pierdea prilejul să spună: "ticălosul de Rhett Butler."

Dar Scarlett nu râse cu ceilalți, și Ashley se opri brusc surprinzând privirea bănuitoare pe care Mammy o azvârli stăpânei sale.

Într-un elan de generozitate datorat probabil atmosferei care se instăpânise, Suellen aduse gulerul ei de dantelă de Irlanda, tot frumos, deși puțin cam uzat, iar Carreen stăruia ca Scarlett să ia pantofii ei, mai puțin scâlțiați decât alții. Melanie o rugă pe Mammy să-i lase puțină catifea și ei, ca să-și garnisească vechea pălărie, și ridică o furtună de râsete anunțând că dacă singurul lor cocoș n-o va lua la goană, va trebui să se despartă de superba lui coadă verde.

Scarlett, care urmărea cu privirea degetele pricepute ale femeilor, auzind râsete se uită în jur cu o privire amară și disprețuitoare.

"Habar n-au ce mă așteaptă cu adevărat, habar n-au de ceea ce-i așteaptă pe ei înșiși și tot Sudul. Își închipuie că n-o să li se întâmple nimic cu adevărat groaznic fiindcă îi cheamă O'Hara, Wilkes sau Hamilton. Chiar și negrii le împărtășesc credința. O, ce proști sunt! Nu-și vor da niciodată seama de nimic. Vor continua să gândească și să trăiască la fel ca întotdeauna și nimic nu-i va schimba. Melly poate să poarte zdrențe, să adune bumbac sau chiar să mă ajute să omor un om, dar nu se va schimba. Va rămâne întotdeauna perfecta doamnă Wilkes, femeia de lume desăvârșită. Iar Ashley poate vedea moartea și războiul de aproape, poate fi rănit, poate zăcea în închisoare, se poate întoarce acasă mai sărac ca Iov, dar va rămâne întotdeauna omul de lume care are la spate toată plantația Doisprezece Stejari. Will e altfel. El știe despre ce e vorba, dar n-a avut niciodată mare lucru de pierdut. Cât privește pe Suellen și pe Carreen, își închipuie că toate acestea nu vor dura. Nu vor să se schimbe ca să se adapteze noilor condiții de viață, fiindcă sunt convinse că se va termina în curând. Își închipuie că Dumnezeu va face o minune special pentru ele. Dar nu va face nimic. Singura minune care se va face este aceea pe care o voi face eu cu Rhett Butler. Nu, nu se vor schimba. Poate că nu se pot schimba. Sunt singura care m-am schimbat – și n-aș fi făcut-o dacă aș fi putut."

După un timp, Mammy îi dădu pe bărbați afară spre a putea începe probele. Pork îl ajută pe Gerald să urce sus ca să se culce. Ashley și cu Will rămaseră singuri în holul luminat de o lampă. Rămaseră un moment fără să schimbe o vorbă. Will își mesteca tutunul ca un pașnic rumegător. Dar chipul lui blând îi trăda tulburarea.

— Nu-mi prea place călătoria asta la Atlanta, zise el în sfârșit cu o voce înceată. Nu, nu-mi place deloc.

Ashley se uită la Will, apoi întoarse privirea. Nu răspunse nimic, dar se întrebă dacă Will nutrea aceeași oribilă bănuială care-l rodea pe el. Dar era imposibil. Will nu știa ce se petrecuse în livadă în aceeași după-amiază. N-avea de unde să știe că poate Scarlett fusese împinsă să ia o hotărâre disperată. Will nu putuse observa expresia lui Mammy când fusese pronunțat

numele lui Rhett Butler; de altfel, Will nu știa nimic despre averea lui Rhett sau despre proasta lui reputație. Cel puțin așa își închipuia Ashley. Totuși, de când se întorsese la Tara, își dădea seama că, la fel ca Mammy, Will părea informat de o mulțime de lucruri ce nu-i fuseseră aduse la cunoștință și că i se întâmpla să presimtă evenimente înainte de realizarea lor.

Plutea parcă o amenințare în aer. Dar care? Ashley n-ar fi putut s-o spună, însă ceea ce știa era că nu știa cum s-o scape pe Scarlett de ea. Nici o singură dată în decursul serii, ochii ei nu-i întâlniseră pe ai lui, și veselia pe care o arăta îl speria. Îndoielile care-l sfâșiau erau prea înspăimântătoare spre a fi traduse în cuvinte. De altfel, nu-și recunoștea dreptul de a o întreba pe Scarlett dacă erau întemeiate. Strânse pumnii. În această după-amiază pierduse pentru totdeauna dreptul de a controla purtarea lui Scarlett. Nu putea nici să-i vină într-ajutor. Nimeni nu putea. Dar amintindu-și de expresia hotărâtă a lui Mammy pe când croia perdeaua, se simți puțin mai liniștit. Fie că Scarlett va voi sau nu, Mammy va veghea asupra ei.

"Eu sunt vinovat de toate astea", își zise el în culmea disperării. "Eu am silit-o pe Scarlett la asta."

Își aminti cum își ridicase umerii plăpânzi când plecase de lângă el azi după-amiază și cu câtă înverșunare înălțase capul. Inima începu să-i bată pentru ea. O admira și în același timp era zdrobit de sentimentul propriei sale neputințe. Știa că Scarlett n-avea loc în vocabularul ei pentru cuvântul eroism, știa că ar fi deschis ochii mari dacă i-ar fi zis că nu cunoștea suflet mai eroic ca al ei. Știa că nu ar fi înțeles cât de frumos se gândea la ea, și cât de bravă o socotea. Știa că lua viața așa cum era, că opunea tuturor piedicilor o voință tare ca inima stejarului, că lupta cu o încăpățănare care nu știa ce-i înfrângerea, că va continua să lupte chiar dacă înfrângerea era inevitabilă.

Și totuși, timp de patru ani, văzuse și alți oameni care nu voiau să se lase doborâți, care înfruntau nepăsători primejdia numai fiindcă erau viteji. Și, totuși, cunoscuseră și aceia înfrângerea.

În holul întunecat, se uită la Will și se gândi că nu văzuse niciodată un eroism care să se poată asemui cu acela al lui Scarlett O'Hara plecând să cucerească lumea cu o rochie croită din perdelele de catifea ale mamei sale și cu penele unui cocoș bătrân.

Capitolul XXXIII

A doua zi după-amiază, când Scarlett și Mammy coborâră din tren la Atlanta, sufla un vânt rece care gonia norii cenușii ca ardezia. De la incendierea orașului, gara nu fusese încă reclădită și trenul se oprise destul de departe de ruinele ei înnegrite. Cele două femei fură silite să-și croiască drum printre bălți de noroi și grămezi de zgură. Împinsă de puterea obișnuinței, Scarlett îl căută din ochi pe unchiul Peter, care venise întotdeauna s-o primească cu trăsura mătușii Pitty când venea de la Tara la Atlanta. Brusc însă își dădu seama că totul se schimbase și ridică din umeri. Firește, unchiul Peter nu putea veni deoarece nici măcar nu o anunțase pe mătușa Pitty de sosire și, pe de altă parte, își aminti că într-una din scrisorile ei, bătrâna domnișoară descrisese pe un ton jalnic moartea bietului cal pe care unchiul Peter îl "procurase" la Macon, ca să-și aducă stăpâna înapoi la Atlanta, după capitulare.

Privirea ei rătăci pe locul viran plin de noroi și de gropi din jurul gării și încercă să descopere trăsura vreunei cunoștințe sau a vreunor prieteni care s-o ducă la mătușa Pitty, dar nu zări nici una. Vechii ei prieteni nu mai aveau probabil trăsuri, după câte spunea mătușa Pitty. Timpurile erau atât de grele,

încât era la fel de anevoios să găsești adăpost și hrană pentru oameni ca și pentru animale. Cei mai mulți dintre prietenii mătușii Pitty făceau probabil ca ea – umblau pe jos.

Se vedeau câteva camioane încărcând vagoane de mărfuri, și mai multe șarete conduse de necunoscuți cu mutre necioplite, dar nu erau decât două trăsuri particulare. Una din ele era închisă, dar cealaltă era deschisă și în ea se vedea o femeie elegantă și un ofițer yankeu. Cu toate că mătușa Pitty le scrisese că trupele yankee erau în garnizoană la Atlanta și că străzile erau pline de soldați, Scarlett nu-și putu stăpâni o tresărire de spaimă văzând uniforma albastră. Cu greu își aminti că războiul se sfârșise și că omul acesta n-o va urmări ca s-o prade sau s-o jignească. Pustiul din gară îi aminti de dimineața aceea a anului 1862, când, tânără văduvă, sosise atât de plictisită la Atlanta, înfășurată în vălurile ei de doliu. Își aduse aminte ce animație era atunci în fața gării, câte camioane, trăsuri și ambulanțe erau și câtă larmă făceau vizitii înjurând și strigând cât îi ținea gura, și toți oamenii veniți să-și întâmpine prietenii. Oftă, regretând entuziasmul ușuratic ce domnea în timpul războiului și oftă iarăși la gândul că va trebui să meargă pe jos până la casa mătușii Pitty. Spera însă că până acolo va întâlni poate pe cineva care să le ia cu trăsura.

În timp ce stătea acolo și privea în fața ei, un negru bătrân de culoarea ciocolatei se apropie cu un cupeu și se aplecă de pe capră, întrebând-o:

— O t'ăsu'ă, doamnă? Două băncuțe ca să me'geți unde v'eți în Atlanta! Mammy îl fulgeră cu privirea.

— O t'ăsu'ă de piață, murmură ea. Ia spune, neg'ule, d'ept cine ne iei?

Mammy trăia la țară, dar stătuse pe vremuri la oraș și știa că o femeie cinstită nu lua niciodată o trăsură de piață, cu atât mai puțin un cupeu, fără să fie însoțită de un reprezentant masculin al familiei. Chiar prezența unei slujnice negrese nu ar fi fost destul spre a asigura respectarea bunelor obiceiuri. Se încruntă la Scarlett, văzând că se uita cu jind la cupeu.

— Vino încoace, domnișoa'ă Sca'lett! O t'ăsu'ă de piață și un neg'u elibe'at! G'ozavă pot'iveală!

— Nu sunt un neg'u elibe'at! declară negrul mânios. Sunt în se'viciul băt'ânei domnișoa'e Talbot și asta-i t'ăsu'a ei și eu înce'c să câștig ceva pa'ale pent'u ea.

— Care domnișoară Talbot?

— Domnișoa'a Suzannah Talbot din Milledgeville. Am venit să stăm aici după ce băt'ănu' domn a fost omo'ât.

— O cunoști, domnișoa'ă Sca'lett?

— Nu, zise cu regret Scarlett. Cunosc atât de puțină lume din Milledgeville.

— Atunci, hai pe jos, declară Mammy aspru. Mână de-aici, neg'ule.

Luă geamantanul, care conținea rochia cea nouă a lui Scarlett, pălăria și cămașa de noapte, și trecându-și sub braț legătura în care-și pusese lucrurile ei, sili pe tână să stăpână să traverseze în urma ei piața plină de zgură. Scarlett nu protestă, căci nu ținea deloc să se certe cu Mammy. Din clipa în care o surprinsese desfăcând perdelele, în privirea ei rămăsese întipărită o expresie bănuitoare care nu-i plăcea deloc lui Scarlett. Nu-i va fi ușor să scape de supravegherea ei, și Scarlett nu voia să deștepte instinctele bătaioase ale lui Mammy atunci când nu era nevoie.

În timp ce cele două femei pășeau pe trotuarul strâmt spre Strada Piersicului, Scarlett se simți tristă și descurajată. Atlanta părea atât de pustie, atât de deosebită de orașul pe care-l știa. Trecură pe lângă zidurile înnegrite ale hotelului Atlanta, singurele urme ale elegantului hotel în care locuiseră Rhett și unchiul Henry. Antrepozitele, care se întindeau odinioară pe

o lungime de mai mult de jumătate de milă de-a lungul căii ferate și care conținuseră tone de alimente pentru armată, nu mai fuseseră reconstruite, și temeliiile lor păreau lugubre sub cerul întunecat. Fără șirul de clădiri, de o parte și de alta, și cu depoul distrus, calea ferată apărea jalnic de pustie. Undeva, în mijlocul ruinelor, Scarlett ar fi putut regăsi locul antrepozitului pe care i-l lăsase moștenire Charles. Anul trecut, unchiul Henry plătitise impozitele pentru ea. Era o sumă pe care va trebui să i-o înapoieze într-o zi. Încă o grijă în perspectivă!

Când cele două femei cotiră în Strada Piersicului, Scarlett privi înspre Five Points și nu-și putu reține o exclamație de mirare. Cu tot ce-i povestise Frank, nu-și închipuise niciodată în ce hal putea fi distrusă Atlanta. În memoria ei orașul pe care-l iubea atâta era plin de case și clădiri mândre. Or, Strada Piersicului ce i se oferea privirilor suferise atâta, era atât de schimbată, încât n-o recunoscuse. Strada asta plină de noroi, pe care o parcursese în trăsură de mii de ori în timpul războiului, unde alergase cu capul plecat când schije explodau în jurul ei în timpul asediului, strada asta pe care o văzuse ultima dată în graba și spaima zilei când se retrăgeau, îi păru atât de străină, încât îi veni să plângă.

Deși din ziua când Sherman părăsise orașul în flăcări se ridicaseră o mulțime de construcții, erau încă multe locuri virane în jurul pieții Five Points, unde mormane de cărămizi sparte zăceau printre moloz și tot felul de gunoaie. Ziduri dărăpănate pe care nu le mai încorona nici un acoperiș, ferestre căscate larg, hornuri singuratice – iată ce mai rămăsese din casele pe care Scarlett le cunoscuse. Ici-colo, privirea îi descoperea câte un magazin care supraviețuise incendiului și obuzelor și ale cărui ziduri de culoarea funinginei scoteau în relief culoarea roșie a cărămizilor noi. Pe fațadele noilor magazine, pe ferestrele noilor birouri, citi cu plăcere nume cunoscute, dar în majoritatea cazurilor nu recunoștea nici unul, mai ales când era vorba de nume de medici, avocați sau negustori de bumbac. Odinioară, cunoscuse aproape pe toată lumea la Atlanta, și vederea atâtor nume străine o deprima. Din fericire o reconforta priveliștea clădirilor noi ce se ridicau de fiecare parte a străzii.

Erau cu zecile, și multe dintre ele aveau chiar două etaje! Se construia peste tot. În timp ce Scarlett privea la dreapta și la stânga și se silea să se obișnuiască cu noua Atlantă, auzea sunetul vesel al ciocanelor și al fierăstraielelor, observa schelele care se înălțau, vedea oameni suind scările cu cărămizi în spate. Străbătu cu privirea strada pe care o iubea atâta și ochii i se umeziră.

"Ți-au dat foc", gândi ea, "te-au ras până la pământ, dar nu te-au înfrânt. N-au putut. Vei fi iar frumoasă și cochetă cum ai fost!"

Urcând pe Strada Piersicului urmată de Mammy care se legăna, Scarlett își dădu seama că trotuarele erau tot atât de aglomerate ca și în timpul războiului. Din orașul care renăștea se degaja aceeași atmosferă de activitate și de afaceri care o încântase când venise pentru întâia oară la mătușa Pitty. Erau tot atâtea vehicule ca odinioară, hurducându-se din groapă în groapă, tot atâția catări și cai opriți în fața obloanelor de lemn ale prăvăliilor, dar ambulante ale confederaților nu mai erau. Scarlett observă o mulțime de figuri străine, noi-veniți, bărbați cu aere suspecte și femei îmbrăcate ținător. Străzile erau pline de negri hoinărind fără nici o treabă, sprijinind zidurile sau stând pe marginea trotuarului, privind la trăsurile care treceau, cu curiozitatea naivă a copiilor duși la circ.

— Ță'ănoi neg'i elibe'ați, rânji Mammy. N-au văzut în viața lo' o t'ăsu'ă. Și ia te uită ce ae'e ob'aznice au!

Și într-adevăr erau obrazici, negrii ăștia care o priveau cu nerușinare, dar îi uită repede la vederea uniformelor albastre. Orașul era plin de soldați

yankei, pe jos, călare sau în trăsuri militare. Hoinăreau pe străzi și ieșeau clătinându-se din baruri.

"Nu mă voi putea obișnui niciodată să-i văd", își zise Scarlett strângând pumnii. "Niciodată!"

Și, întorcându-se, spuse tare peste umăr:

— Grăbește-te, Mammy, să ieșim mai repede din mulțimea asta.

— Of, cum aș v'ea să-i alung din calea mea pe golanii ăștia, răspunse Mammy cu glas tare, lovind cu geamantanul un negru care mergea agale în fața ei, făcându-l să sară de-o parte. Nu-mi place o'așul ăsta, domnișoa'ă Sca'lett. E p'ea plin de yankei și neg'i elibe'ați.

— Numai să scăpăm de înghesuială. Când o să trecem de Five Points, o să fie mai ușor.

O porniră amândouă pe pietrele lunecoase ca să traverseze fluviul de noroi al străzii, apoi continuară să urce pe Strada Piersicului, bucurându-se că mulțimea se rărea.

Ajungând în dreptul capelei wesleyene, pe treptele căreia se așezase Scarlett ca să-și recapete respirația în ziua aceea a anului 1864 când fugise după doctorul Meade, tânăra femeie izbucni într-un râs ironic. Mammy îi azvârli o privire bănuitoare și întrebătoare, dar rămase cu curiozitatea nesatisfăcută. Scarlett râdea de ea însăși la amintirea groazei pe care o resimțise în acea zi. Frica făcuse din ea o cârpă. Era îngrozită de yankei, îngrozită de apropierea nașterii lui Beau. Acum se întreba cum de putuse dărdăi de frică ca un copil speriat de un zgomot. Ce copil fusese să-și închipuie că yankeii, focul, înfrângerea erau cel mai rău lucru ce i se putea întâmpla. Ce fleacuri erau toate astea pe lângă moartea lui Ellen, ramolirea lui Gerald, pe lângă suferințele aduse de foame, frig, munca istovitoare și coșmarul vieții în nesiguranță. Ce ușor i-ar veni acum să se arate vitează în fața unei armate de năvălitori, dar cât de greu îi era să facă față primejdiei care amenința Tara! Nu, de acum înainte nu se va mai teme niciodată de nimic, decât de sărăcie.

Un cupeu urca strada, și Scarlett se apropie repede de marginea trotuarului spre a vedea dacă nu cumva cunoștea persoana dinăuntru. Casa mătușii Pitty mai era încă destul de departe. Când trăsură ajunsese în dreptul lor, Mammy și tânăra ei stăpână se aplecară înainte și Scarlett, cu surâsul pe buze, era gata să dea drumul unui strigăt vesel, când capul unei femei se ivi în ferestruică, un cap cu părul roșu sub o căciulită de blană. Scarlett se dădu un pas înapoi. Cele două femei se recunoscuseră. Era Belle Watling și, înainte ca aceasta din urmă să se fi tras în fundul cupeului, Scarlett avu vreme să strâmbe din nas. Era totuși ciudat ca Belle să fie primul chip cunoscut pe care îl întâlnea.

— Cine-i? întrebă Mammy, ca întotdeauna bănuitoare. Te-a 'ecunoscut, da' nu te-a salutat. N-am văzut niciodată așa culoa'e de pă', nici maca' la Ta'leton-i. C'ed că e vopsit.

— Așa-i, răspunse Scarlett iuțind pasul.

— Va să zică, cunoști o femeie cu pă'ul vopsit? Cine-i?

— O femeie stricată, răspunse Scarlett scurt. Îți dau cuvântul meu că n-o cunosc. Hai, și taci.

— Dumnezeule Atotpute'nic! suspină Mammy cu gura căscată, privind după trăsură ce se îndepărta.

De când plecase din Savannah, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, în tovărășia lui Ellen, nu mai văzuse o femeie de moravuri ușoare și regreta amar că nu o examinase mai îndeaproape pe Belle.

— Da' ce toaletă fumoasă a'e, și ce t'ăsu'ă, și ce vizitiu, bombăni ea. Nu știu la ce se gândește Domnul de lasă femei 'ele ca astea să se îng'așe, când

noi aștilalți, oameni cumsecade, mu'im de foame și umblăm cu picioarele goale.

— E multă vreme de când Dumnezeu nu se mai gândește la noi, zise Scarlett pe un ton aprig. Și nu te apuca să-mi spui că mama s-ar zvârcoli în mormânt dacă m-ar auzi vorbind așa.

Scarlett ar fi vrut să se simtă mai bună și mai virtuoasă decât Belle, dar nu putea. Dacă proiectele îi reușeau, s-ar putea să ajungă la fel ca Belle, întreținută de același bărbat. Deși nu regreta hotărârea luată, îi veni greu să privească adevărul în față. "Nu mă voi gândi acum la asta", își zise ea și grăbi pasul.

Trecură prin fața fostei locuințe a familiei Meade, din care nu mai rămăseseră decât două trepte părăsite, la capătul unei alei care nu ducea nicăieri. Pe locul casei Whiting-ilor nu mai rămăsese nimic decât un maidan. Nu mai erau nici măcar temelii de piatră, și nici hornurile de cărămidă: se mai vedeau doar urmele roților de căruțe care încărcaseră dărâmurile. Casa de cărămidă a Elsing-ilor era încă în picioare. Etajul fusese reconstruit și acoperișul refăcut. Casa Bonnell-ilor, reparată ca vai de ea și acoperită, în loc de șindrilă, cu scânduri prost date la rindea, părea încă locuibilă, cu tot aspectul ei dărăpănat. Dar la nici una din aceste case nu văzu vreun chip cunoscut în spatele ferestrelor, sau siluete pe verandă, și Scarlett se bucură. Pentru moment, n-avea chef să vorbească cu nimeni.

În sfârșit, casa mătușii Pitty apărură – cu acoperișul ei nou de țiglă și cu zidurile de cărămidă roșie. Inima lui Scarlett începu să bată mai tare. Ce bun e Domnul că n-a îngăduit să fie dărâmate! Cu un coș de provizii sub braț, unchiul Peter ieșea tocmai din grădină și, recunoscând pe Scarlett și pe Mammy, pe fața-i neagră se lăți un surâs neîncrezător.

"Sunt atât de fericită să-l văd pe nerodul ăsta bătrân, încât îmi vine să-l sărut", gândi Scarlett, și strigă din toate puterile:

— Du-te de caută sticla cu săruri a mătușii, Peter! Sunt chiar eu!

În seara aceea se servi la masa mătușii Pitty inevitabila fiertură de porumb, însoțită de invitabila mazăre uscată și, în timp ce mânca, Scarlett se jură că aceste două feluri nu vor mai fi aduse niciodată pe masa ei după ce va redeveni bogată. Și va redeveni bogată, cu orice preț, și va avea mai mulți bani decât îi trebuiau ca să plătească impozitele Tarei. Da, într-o zi va avea mulți bani, chiar de-ar trebui să ucidă pe cineva pentru asta. La lumina gălbuie a lămpii din sufragerie, începu s-o întrebe pe mătușa Pitty despre starea finanțelor ei, nădăjduind, împotriva oricărei speranțe, că familia lui Charles va fi poate în măsură să-i împrumute banii de care avea nevoie. Întrebările pe care le puneau nu erau exprimate prea delicat, dar mătușa Pitty, prea fericită să poată pălăvrăgi cu cineva din familia ei, nici nu observa lipsa de discreție cu care Scarlett conducea conversația. Cu ochii plini de lacrimi, se porni să-și povestească cu de-amănuntul toate nenorocirile. Nu-și dădea seama unde dispăruseră toate fermele, imobilele pe care le avea în oraș și banii ei, dar totul fusese înghițit. Cel puțin așa-i spusese fratele ei, Henry, care nu putuse să plătească fiscoiului impozitele ei. Totul dispăruse, în afară de casa în care locuia, care era, de fapt, coproprietatea lui Scarlett și a Melaniei. Fratele ei Henry, care abia reușea să plătească impozitele pe această casă, îi vărsa în fiecare lună o mică sumă, pe care era silită s-o primească, oricât o lovea în amorul ei propriu.

— Fratele meu Henry pretinde că nu știe cum va izbuti s-o scoată la capăt, cu toate angaralele pe care le are și cu sporirea impozitelor. Dar, firește că nu spune adevărul și sunt sigură că are o mulțime de bani, deși nu-mi dă

aproape nimic.

Scarlett ştia prea bine că unchiul Henry nu minţea. Cele câteva scrisori pe care i le scrisese cu privire la averea lăsată de Charles o lămuriseră îndeajuns.

Bătrânul se străduia cu înverşunare să salveze casa şi terenul unde se înălţau odinioară antrepozitele, pentru ca Wade şi Scarlett să poată rămâne cu ceva. Scarlett ştia ce sacrificii făcea ca să plătească impozitele pe casă şi teren.

"Bineînţeles că n-are bani", gândi Scarlett. "Aşadar, îl şterg de pe listă, împreună cu mătuşa Pitty. Nu mai rămâne decât Rhett. Trebuie s-o fac. Trebuie. Dar mă voi gândi mai târziu... Trebuie să aduc vorba despre Rhett, şi așa, fără să am aerul, să-i sugerez mătuşii Pitty să-l invite mâine pe-aici."

Surâse şi strânse mâinile grăsuţe ale mătuşii sale.

— Dragă mătuşica, zise ea, să nu mai vorbim de lucruri triste. Să uităm toate astea şi să ne gândim la un subiect puţin mai vesel. Hai, dă-mi ştiri despre toţi vechii noştri prieteni. Ce fac doamna Merriwether şi Maybelle? Am auzit că micul creol a lui Maybelle s-a întors acasă sănătos. Şi Elsing-ii? Dar doctorul şi doamna Meade?

Chipul de copil al mătuşii Pittypat se luminează şi lacrimile îi secară. Începu să povestească cu plăcere ce făceau şi ce ziceau foştii ei vecini, ce mâncau, cu ce se îmbrăcau. Povesti cu accente îngrozite că, înainte de întoarcerea lui Rene Picard, doamna Merriwether şi fiica ei reuşiseră s-o scoată la capăt făcând pateuri pe care le vindeau soldaţilor yankei. Să nu-ţi vină să crezi! Câteodată vedeai o mulţime de yankei aşteptând în curte la familia Merriwether, ca să fie scoase pateurile din cuptor. Acum, când Rene s-a întors, se duce el în fiecare zi în tabăra yankee cu o căruţă hodorogită şi vinde soldaţilor prăjituri, pateuri şi biscuiţi. Doamna Merriwether spune că, îndată ce va pune puţini bani deoparte, va deschide o cofetărie în oraş. Pitty nu voia s-o critice, totuşi... În ceea ce o priveşte, ar prefera să moară de foame decât să facă negoţ cu yankeii. Se simţea datoră să privească de sus pe toţi soldaţii yankei pe care-i întâlnea şi, în mod ostentativ, traversa pe celălalt trotuar, cu toate că era destul de greu pe timp de ploaie. Scarlett deduse deci că, după părerea domnişoarei Pitty, nici un sacrificiu nu era prea mare ca să te arăţi credincioasă Confederaţiei, nici chiar acela de a-ţi murdări pantofii de noroi.

Doamna Meade şi doctorul nu mai aveau casă de când yankeii dăduseră foc oraşului, şi fără să mai vorbim de strâmtorarea în care se aflau, nu mai aveau curajul s-o reclădească, acum când Phil şi Darcy muriseră. Doamna Meade spunea că nu mai vrea casă; căci la ce-i trebuia casă, dacă n-avea copii şi nepoţi? Meade-ii trăiau foarte retraşi şi locuiau la familia Elsing, care-şi reparase casa. Domnul şi doamna Whiting locuiau de asemenea la ei, într-o singură cameră, şi doamna Bonnell voia să se mute şi ea acolo, dacă va avea norocul să-şi închirieze casa unui ofiţer yankeu şi familiei sale.

— Dar cum pot trăi atât de îngrămădiţi? exclamă Scarlett. E doamna Elsing, şi Fanny, şi Hugh...

— Doamna Elsing şi cu Fanny dorm în salon, şi Hugh în pod, explică Pitty, care era la curent cu toate aranjamentele domestice ale prietenilor ei. Draga mea, sunt dezolată că trebuie să ţi-o spun, dar... Într-un cuvânt doamna Elsing îi consideră "musafiri cu plată". Ca să spun lucrurilor pe nume, doamna Elsing ţine o pensiune! Nu-i îngrozitor!?

— Găsesc că e minunat, spuse Scarlett pe un ton sec. Regret numai că n-am avut şi eu "musafiri cu plată" la Tara anul trecut, în loc de a avea invitaţi. N-am fi poate atât de săraci astăzi.

— Scarlett! Cum poţi spune așa ceva? Biata maică-ta s-ar răsuci în mormânt la gândul că ai putea cere plată pentru ospitalitatea pe care o oferi la Tara! Bineînţeles, doamna Elsing n-a putut face altfel. Degeaba cosea rochii, şi

Fanny picta farfurii de porțelan, iar Hugh vindea lemne de foc – nu izbuteau să iasă la capăt. Închipuie-ți, frumosul Hugh silit să vândă lemne de foc! Și când te gândești că se pregătea să devină un strălucit avocat! Îmi vine să plâng când mă gândesc ce au ajuns tinerii noștri.

Scarlett se gândi la ogoarele de bumbac de la Tara, cu șirurile de tulpini întinzându-se la nesfârșit sub un cer de foc, și la suferințele pe care le îndurase în timpul culesului. Simțea încă pe palmele ei bătătorite lemnul aspru al plugului, pe care îl mânua cu o mână stângace, și socoti că Hugh Elsing nu merita să te înduioșezi atâta de soarta lui. Cu toate ruinele îngrămădite în jurul ei, Pitty nu se schimbase, rămânând la fel de inocentă și de naivă.

— Dacă nu-i place să vândă lemne, de ce nu-și exercită meseria de avocat? Oare nu se mai pledează la Atlanta?

— O, ba da, draga mea! Dimpotrivă, se pledează întruna. Pe timpurile astea aproape toată lumea se judecă. Gândește-te că toate actele au ars și nimeni nu se mai descurcă. Dar poți să te judeci oricât, nu obții niciodată o despăgubire, căci nimeni n-are bani. De aceea Hugh continuă să vândă lemne... O, era să uit! Nu ți-am scris? Fanny Elsing se mărită mâine și, firește, trebuie să vii la nuntă. Doamna Elsing va fi încântată să te invite când va afla că ești aici. Sper că mai ai și altă rochie să-ți pui. Nu, nu că asta n-ar fi foarte frumoasă, draga mea, dar... În sfârșit, pare puțin uzată. O, ai o rochie nouă! Sunt atât de mulțumită, fiindcă va fi prima nuntă adevărată pe care o vom avea de la căderea orașului. Vor fi prăjituri, vin și dans. Totuși, mă întreb cum de le dă mâna Elsing-ilor, care sunt atât de săraci!

— Cu cine se mărită Fanny? Credeam că după moartea lui Dallas McLure la Gettysburg...

— Dragă, nu trebuie s-o acuzi pe Fanny. Toată lumea nu-i atât de credincioasă memoriei morților, cum ești tu bietului Charlie. Cum îl cheamă? N-ajung niciodată să-mi amintesc numele... Tom, și nu mai știu cum. Am cunoscut-o foarte bine pe mama lui. Am fost împreună la pensionul din LaGrange. Ea era o Tomlinson din LaGrange, și mama ei o... Perkins? Sau Parkins? Parkinson! Asta-i! O Parkinson din Sparta... Familie foarte bună, totuși... n-ar trebui s-o spun, dar nu văd cum Fanny s-a putut hotărî să-l ia.

— E bețiv, sau...?

— O, Doamne! Nu, nu bea. E un gentleman ireproșabil, dar, înțelegi, a fost grav rănit de o schijă de obuz și picioarele lui... are picioarele... ei bine, nu-mi plac cuvintele astea, dar are picioarele crăcănate și asta-l face să aibă un mers foarte vulgar. În sfârșit, nu-i prea frumos la vedere. Nu înțeleg cum de se mărită cu el.

— Trebuie totuși ca fetele să sfârșească prin a se mărita cu cineva.

— Ba deloc, zise Pitty luând un aer ofensat. Eu cum nu m-am măritat?

— Mătușică dragă, nu făceam aluzie la dumneata. Toată lumea știe că ai avut multe succese și că mai ai încă. Iată, bătrânul judecător Carlton care nu te slăbea din ochi până ce...

— Te rog să taci, Scarlett! Nebunul bătrân! răsă mătușa Pitty, a cărei bună dispoziție reveni. Dar, la urma-urmei, Fanny avea atâtea succese încât ar fi putut face o "partidă" mult mai bună și, de altfel, nu cred că-l iubește pe acel Tom – și-nu-mai-știu-cum... Nu cred că s-a consolat de moartea lui Dallas McLure, dar nu-i ca tine, draga mea. Tu ai rămas credincioasă bietului Charles, deși te-ai fi putut mărita de zece ori. Melly și cu mine am spus de multe ori cât de credincioasă i-ai rămas, atunci când toată lumea pretindea că nu ești decât o cochetă fără inimă.

Scarlett trecu peste această destăinuire indiscretă și, cu multă îndemânare, o determină pe Pitty să treacă în revistă toate cunoștințele lor.

Totuși, deși ardea de dorința să aducă vorba despre Rhett, nu îndrăzni să întrebe de el, mai ales că abia sosise. Ar risca s-o îndrume pe bătrâna domnișoară pe cărări pe care mai bine le lăsa neatinse. Bănuielile mătușii Pitty vor fi destul de curând deșteptate, dacă Rhett refuza să se căsătorească cu Scarlett.

Mătușa Pitty pălăvrăgea înainte veselă, încântată ca un copil că are pe cineva s-o asculte. Povesti că mașinațiile ticăloase ale republicanilor aduseseră Atlanta într-o situație îngrozitoare. Nu vedea cum se va schimba situația și, după ea, cel mai rău lucru era faptul că politicienii îi ațâtau pe negri.

— Draga mea, vor să-i lase pe negri să voteze. Ai auzit vreodată mai mare prostie? Și totuși, când mă gândesc, unchiul Peter are mult mai mult bun-simț decât orice republican și are și maniere mai frumoase, dar firește, unchiul Peter e prea bine-crescut ca să aibă poftă să voteze. Cu toate astea, asemenea ideii i-au zăpăcit pe negri. Și-apoi, devin de o obrăznicie! Noaptea, străzile nu mai sunt sigure și chiar în plină zi se văd negri silind doamnele să coboare de pe trotuar și să umble prin noroi. Dacă vreun domn protestează, e arestat și... draga mea, ți-am spus că Rhett Butler e la închisoare?

— Rhett Butler?

Cu toate că era o știre proastă, Scarlett se simți mulțumită că nu pronunțase ea prima numele lui Rhett.

— Da, e adevărat! și chipul mătușii Pitty se învioră, obrazii i se înroșiră și bătrâna domnișoară se așază mai bine în scaun. În clipa asta e în închisoare fiindcă a omorât un negru, și poate că va fi spânzurat! Îți închipui una ca asta! Căpitanul Butler spânzurat!

Scarlett simți că i se taie răsuflarea și nu putu decât să privească cu ochi mari pe grăsuța domnișoară bătrână, vizibil încântată de efectul produs de spusele ei.

— Nu există probe împotriva lui, totuși cineva trebuie să-l fi omorât pe negrul acela care insultase o femeie albă. Yankeeii sunt înnebuniți fiindcă în ultimul timp destul de mulți negri au fost omorâți în aceleași condițiuni. Cum ziceam, nu există probe împotriva căpitanului Butler, dar după cum spune doctorul Meade, yankeii vor să dea un exemplu. Doctorul zice că, dacă l-ar spânzura, va fi primul lucru bun pe care l-au făcut ei, dar drept să-ți spun nu știu ce să spun. Și când te gândești că Rhett Butler a fost aici acum o săptămână! A venit să-mi ofere cea mai frumoasă prepeliță pe care am văzut-o vreodată și mi-a cerut vești despre tine. Mi-a spus că-i era teamă să nu te fi ofensat în timpul asediului și că nu-l vei ierta niciodată.

— Cât timp o să stea la închisoare?

— Nimeni nu știe. Va rămâne poate până ce va fi spânzurat. Pe de altă parte, poate că nu vor izbuti să aducă dovada că el l-a omorât. În orice caz, pe yankei nu pare să-i deranjeze prea mult dacă ești vinovat sau nu, în cazul că vor să te spânzure. Sunt înnebuniți... și Pitty se grăbi să plece capul cu un aer misterios... da, din cauza Ku Klux Klan-ului. Aveți vreo secțiune a Klan-ului în comitatul vostru? Sunt sigură că aveți și că Ashley știe, dar nu vă spune fiindcă sunteți femei. Membrii Klan-ului nu trebuie să vorbească. Se îmbracă în alb ca niște fantome și se duc noaptea călare să bată pe la ferestrele carpetbagger-ilor care au jefuit prea mult, și ale negrilor care fac pe grozavii. Câteodată se mulțumesc să-i sperie și să le poruncească să plece din Atlanta, dar când oameniiăștia întrec măsura, îi biciuiesc și câteodată chiar... (și Pitty coborî și mai mult glasul)... câteodată chiar îi omoară și, după ce le pun cartea de vizită a Ku Klux Klan-ului, îi lasă acolo unde pot fi ușor găsiți. Și yankeii sunt grozav de furioși de toate astea. Vor să dea un exemplu. Dar Hugh Elsing mi-a spus că, după părerea lui, nu-l vor spânzura pe căpitanul Butler, fiindcă yankeii își închipuie că știe unde sunt banii și nu vrea să spună. Acum se

străduiesc să-l facă să vorbească.

— Care bani?

— Cum, nu știi? Nu ți-am scris? După cum văd, draga mea, erai complet înmormântată la Tara. Tot orașul a fost întors cu susul în jos când căpitanul Butler a revenit aici cu un cal frumos, o trăsură și cu buzunarele pline de bani, în timp ce noi ceilalți nu știam ce vom mânca a doua zi. Toată lumea era furioasă că un fost speculant, care spunea întotdeauna grozăvii despre Confederație, are atâtea parale, pe când noi toți eram atât de săraci. Fiecare își muncea creierul ca să afle cum făcuse să-și păstreze averea, dar nimeni n-a avut curajul să-l întrebe... În afară de mine, și el s-a mulțumit să-mi răspundă râzând: "Nu prin mijloace cinstite, puteți fi sigură." Știi cât e de greu să înțelegi ceva de la el.

— Dar a câștigat banii de pe urma blocadei...

— Da, desigur, drăguța mea, dar nu-i vorba numai de asta. Comparat cu ceea ce posedă omul ăsta, nu-i decât o picătură de apă în mare. Toată lumea e convinsă, chiar și yankeii, că a pus mâna pe milioanele de dolari în aur ale guvernului confederat și că le-a ascuns undeva.

— Milioane...în aur?

— Păi, draga mea, unde s-a dus tot aurul nostru confederat? Au fost câțiva care au pus mâna pe el, fără îndoială, și căpitanul Butler trebuie să fie unul dintre ei. Yankeii își închipuiau că președintele Davis l-a luat cu el când a plecat din Richmond, dar când l-au prins și-au dat seama că sârmanul om n-avea un ban. La sfârșitul războiului tezaurul era gol, și toată lumea crede că au pus mâna pe el unii dintre cei care forțau blocada, păstrând acum bine secretul.

— Milioane în aur! Dar cum...

— N-a dus oare căpitanul Butler mii de baloturi de bumbac în Anglia și la Nassau, spre a le vinde în contul guvernului confederat? zise Pitty cu un aer triumfător. Și-apoi, n-a vândut numai bumbac confederat, a vândut și bumbac care-i aparținea. Știi cum se vindea bumbacul în Anglia în timpul războiului. Puteai să ceri cât voiai pe el! Guvernul îi dăduse mână liberă, cu condiția să vândă bumbac și să cumpere în schimb tunuri, aducându-le la loc sigur. Ei bine, când blocada a devenit mai severă, a trebuit să renunțe să mai cumpere tunuri, fiindcă nu le mai putea debarca. Și cum, pe de altă parte, din bumbacul vândut n-a cheltuit cu siguranță mai mult de a suta parte, se presupune deci că a depus la băncile engleze milioane de dolari așteptând să se ridice blocada. Și să nu-mi spui că a depus banii ăștia pe numele Confederației. I-a depus pur și simplu pe numele lui, și așa au rămas și azi. Toată lumea nu vorbește decât de asta de la capitulare încoace, și cei ce forțau blocada sunt criticați cu asprime. Când yankeii l-au arestat pe căpitanul Butler pentru asasinarea negrului aceuia, trebuie să fi auzit ceva despre povestea asta, căci de când au pus mâna pe el încearcă să-l facă să spună unde sunt banii. Înțelegi, toate fondurile Confederației aparțin acum yankeilor...cel puțin așa susțin ei. Însă căpitanul Butler declară că nu știe nimic... Doctorul Meade e de părere că, în orice caz, ar trebui să-l spânzure, cu toate că spânzurătoarea e încă o moarte prea dulce pentru un hoț și un profitor. Doamne, cum te-ai schimbat la față! Nu te simți bine? Te-a impresionat ce ți-am povestit? Știu că Rhett Butler ți-a făcut pe vremuri curte, dar credeam că asta-i poveste veche. În ceea ce mă privește, nu mi-a plăcut niciodată. E o secătură care...

— Nici mie nu mi-e simpatic, zise Scarlett, vorbind cu greutate. Ne-am certat în timpul asediului, după ce-ai plecat la Macon. Unde... unde îl țin?

— La cazarma pompierilor, de lângă piață.

— La cazarma pompierilor?

Mătușa Pitty pufni în răs.

— Da, la cazarma pompierilor. Yankeii au transformat-o în închisoare militară. S-au instalat în barăci, jur-împrejurul primăriei, și cazarma pompierilor e tocmai în partea ceea, în josul străzii. Acolo se găsește căpitanul Butler. O, Scarlett, ieri am auzit povestindu-se o istorie foarte comică despre căpitanul Butler. Nu știi cine mi-a spus-o. Știi că era întotdeauna foarte elegant. Da, un adevărat dandy... ei bine, cum nu-l lăsau să facă baie, a stăruit în fiecare zi, până când, plictisiți, au sfârșit prin a-l scoate din celulă și l-au dus în mijlocul pieții, unde era o troacă mare de adăpat caii, în care se bălăcise tot regimentul. Când i-au spus să se spele acolo, a refuzat, zicând că preferă murdăria lui sudistă murdăriei yankeilor și...

Mătușa Pitty continua să sporovăiască, dar Scarlett, deși o auzea, nu mai dădea nici o atenție spuselor ei. În mintea ei nu era loc decât pentru două idei: Rhett era mai bogat decât ar fi îndrăznit să spere, și se găsea în pușcărie. Faptul că era închis și că risca să fie spânzurat schimba puțin fața lucrurilor și deschidea chiar perspective strălucite. Puțin îi păsa dacă Rhett urma să fie spânzurat. Avea prea mare nevoie de bani ca să-i pese de soarta care-l aștepta. În afară de asta, împărtășea în oarecare măsură părerea doctorului Meade și găsea că spânzurătoarea e încă o moarte prea dulce pentru el. Un bărbat în stare să părăsească în plină noapte o femeie, între două armate, spre a zbura în ajutorul unei cauze pierdute, merita să fie spânzurat. Dacă reușea să se căsătorească cu el cât timp era în închisoare, toate milioanele astea i-ar rămâne ei, i-ar aparține, cu condiția ca Rhett să fie executat. Și dacă nu izbutea să se căsătorească cu el, poate că va putea împrumuta bani de la el, făgăduindu-i... o, făgăduindu-i orice! Și dacă l-ar spânzura, n-ar mai fi nevoie să-și țină făgăduiala.

Un moment imaginația ei se înfierbântă la gândul că ar putea deveni văduvă prin binevoitoarea intervenție a guvernului yankeu. Milioane în aur! Ar pune pe picioare Tara, ar tocmi muncitori agricoli, ar planta mile întregi de bumbac. Și-apoi, ar avea rochii frumoase și ar mânca tot ce i-ar place. Nu le-ar uita nici pe Suellen, nici pe Carreen. Cât despre Wade, l-ar îndopa până ce i s-ar bucala obrăjorii palizi, și i-ar face haine calde, și i-ar lua o guvernantă, și mai târziu l-ar da la Universitate...în sfârșit, n-ar rămâne un biet golan desculț. Ar aduce un doctor bun pentru Gerald, și cât despre Ashley...oh, ce n-ar face ea pentru Ashley?

Monologul mătușii Pitty se întrerupse brusc cu un: "Da, Mammy?" întrebător, și atunci Scarlett, smulsă din visarea ei, o zări pe Mammy nemișcată în pragul ușii, cu mâinile sub șorț, cu privirea vioaie și pătrunzătoare. Se întrebă de câtă vreme asculta Mammy acolo și ce oare înțelesese. Judecând după strălucirea ochilor ei, auzise probabil tot.

— Domnișoa'a Sca'lett pa'e g'ozav de obosită. A' fi mai bine să mea'gă să se culce.

— Da, mă simt obosită, zise Scarlett ridicându-se și uitându-se la Mammy cu o privire de copil care are nevoie de ajutor, și mi-e teamă că am prins și un guturai. N-o să te superi, mătușă Pitty, dacă stau în pat mâine și nu merg să fac vizite cu dumneata? O să fie timp să te întovărășesc altă dată la prietenii noștri, și am o poftă atât de mare să asist mâine seară la nunta lui Fanny. Înțelegi, dacă guturaiul mi se agravează, n-o să pot merge. Și o zi la pat va fi chiar o plăcere pentru mine.

Mammy pipăi mâna lui Scarlett cu o expresie preocupată. Da, părea să nu-i fie bine. Toată enervarea ei dispăruse brusc, lăsând-o palidă și tremurândă.

— Mâna dumitale e 'ece ca o bucată de gheață, copilașul meu. Vino să te culci. Am să-ți fac un ceai de tei și am să încălzesc o că'ămidă ca să asuzi.

— Unde mi-e capul! exclamă bătrâna domnișoară sărind jos de pe scaunul ei și mângâind brațul lui Scarlett. M-am apucat să pălăvrălesc și am uitat cât de obosită ești. Draga mea, vei sta în pat mâine toată ziua și vom putea trăncăni... O, Dumnezeu! Nu! E imposibil! Am făgăduit doamnei Bonnell să-mi petrec ziua lângă ea. E în pat, bolnavă de gripă, și bucătăreasa ei la fel. Mammy, sunt așa de mulțumită că ești aici. O să poți veni cu mine mâine dimineață să-mi dai o mână de ajutor.

Mammy o grăbi pe Scarlett să urce sus pe scara întunecată, bombănind furioasă despre mâini reci și încălțăminte cu talpa subțire. Scarlett arborase un aer supus și era încântată de întorsătura pe care o lua lucrurile. De-ar putea numai să adoarmă complet bănuielele lui Mammy și să găsească mijlocul de a o face să plece de acasă în cursul dimineții – totul ar merge strună. Se va duce să-l vadă pe Rhett la închisoare. În timp ce urca scara, bubuitul surd al tunetului începu să se audă și Scarlett se gândi cât de mult semăna cu zgomotul obuzelor din timpul asediului. Bubuitul tunetului îi va aduce întotdeauna aminte de tunuri și de război.

Capitolul XXXIV

A doua zi dimineață, soarele apărea din când în când printre norii pe care vântul îi gonia pe cer, sfâșiindu-i; cercevelele și lemnăria casei, zgâlțâite de răbufnirile vântului, scârțâiau și gemeau. Scarlett mulțumi lui Dumnezeu că oprise ploaia care căzuse toată noaptea, gândindu-se ce s-ar fi ales din rochia ei de catifea și pălăria cea nouă. Acum, când surprindea fugare petece de cer albastru, moralul i se ridică. Se chinui să stea în pat, prefăcându-se bolnavă, icnind și văitându-se, până ce mătușa Pitty, Mammy și unchiul Peter plecară spre doamna Bonnell. Când auzi, în sfârșit, închizându-se poarta și se găsi singură în casă, în afară de bucătăreasă care cânta undeva prin odăile din spate, sări jos din pat și-și scoase hainele noi din dulap.

Somnul o odihni și o întări și, din străfundurile sufletului ei împietrit, trase curajul de care avea nevoie. Perspectiva de a se măsura cu un bărbat, cu orice bărbat, era ceva care-i stimula energia și, după luni și luni de zile de luptă cu atâtea greutăți, la gândul de a înfrunta în sfârșit un adversar precis, pe care va reuși poate să-l învingă, simțea o senzație de plăcere.

Nu-i fu prea ușor să se gătească singură, totuși reuși și, după ce-și puse pălăria cu penele cochete, se repezi în odaia mătușii Pitty spre a se controla în fața oglinzii celei mari. Ce frumoasă era! Penele de cocoș îi dădeau un aer puțin obraznic și catifeaua verde a pălăriei îi scotea în relief strălucirea ochilor, care căpătau aproape culoarea smaraldului. Cât despre rochie, era luxoasă, elegantă și în același timp impunătoare. Era minunat să ai iar o rochie frumoasă. Era atât de plăcut să te simți frumoasă și dorită. Scarlett se plecă înainte, își sărută chipul în oglindă, apoi râse de gestul ei copilăresc. Puse șalul de cașmir al lui Ellen și-l potrivă în jurul ei, dar culorile cam veștede, care nu se potiveau cu verdele rochiei, îi dădeau un aer sărăcăcios. Deschise dulapul mătușii Pitty, scoase o pelerină neagră de stofă, pe care Pitty n-o purta decât duminică, și și-o puse pe umeri. Își prinse în urechi cerceii de diamante pe care-i adusese de la Tara și-și mișcă puțin capul ca să judece efectul produs. Cerceii scoaseră un clinchet plăcut și Scarlett își zise că în prezența lui Rhett nu va trebui să uite să-și miște cât mai des capul. Clinchetul cerceilor place întotdeauna bărbaților și dă femeilor un aer vioi.

Ce păcat că mătușa Pitty n-avea alte mânuși decât acelea pe care le luase cu ea! Fără mânuși, o femeie nu se putea simți distinsă, dar Scarlett nu mai avusese mânuși de când plecase din Atlanta. Și muncile grele de la Tara îi

aspriseră atâta mâinile, încât într-adevăr nu erau frumoase la vedere. Nu putea însă face nimic. Va lua micul manșon de lutru al mătușii Pitty și-și va ascunde mâinile. Scarlett socoti că manșonul va da ultima notă de eleganță ținutei ei. Văzând-o, nimeni n-ar putea să-și închipuie cât de încolțită de sărăcie și nevoi era.

Important era ca Rhett să nu bănuiască nimic. Trebuia, cu orice preț, să-l facă să creadă că vizita ei fusese determinată numai de simțăminte afectuoase.

Scarlett coborî scara în vârful picioarelor și ieși din casă fără a fi observată de bucătăreasă, care continua să cânte. Spre a scăpa de privirile vecinilor, coti pe o străduță lăturalnică și se așeză o clipă pe o piatră în fața unei case în ruine, cu speranța că o trăsură sau o căruță binevoitoare o va duce până la ținta expediției ei.

Soarele se juca de-a v-ați ascunselea cu norii, trimițându-și strălucirea înșelătoare, în timp ce vântul înfiora dantela pantalonașilor lui Scarlett, făcând-o să tremure. Își strânse cu un gest nerăbdător pelerina mătușii Pitty în jurul umerilor și, în clipa când era gata s-o pornească resemnată pe jos spre cazarma yankee, văzu apropiindu-se o căruță hodorogită trasă de un catâr leneș. Pe capră era așezată o bătrână care priza tutun pe nas, cu pielea tăbăcită de vânt și ploi. Se ducea înspre primărie și o primi fără prea mult chef pe Scarlett să se așeze lângă ea. Se vedea că toaleta tinerei femei, pălăria ei, manșonul, nu-i erau pe plac.

"Mă ia drept o târfă", gândi Scarlett, "și poate că nu greșește."

Când căruța ajunsese în sfârșit în piață și apărură clădirea înaltă și albă cu cupolă a primăriei, Scarlett mulțumi, coborî și privi cum se îndepărtează bătrâna. Apoi, după ce se asigură că n-o vedea nimeni, se ciupi de obraji ca să le dea mai multă culoare și-și mușcă buzele ca să le facă mai roșii. Își aranjă pălăria, își netezi părul și-și plimbă ochii în jur. Primăria de cărămidă roșie scăpase de incendiu dar, sub cerul cenușiu, părea părăsită. Jur-împrejurul clădirii și pe tot cuprinsul grădinilor din jurul pieții, se înșirau barăci militare murdare, pline de noroi. Soldați yankei hoinăreau peste tot și Scarlett simți cum o parte din curaj o părăsește. Cum va reuși să-l găsească pe Rhett în mijlocul acestei tabere dușmane?

Privi înspre cazarma pompierilor și observă că porțile înalte și boltite erau închise și aveau gratii groase. În fața clădirii, două santinele se plimbau în sus și în jos. Rhett era acolo. Dar ce să spună soldaților yankei? Și ei – ce-or să-i spună? Ridică din umeri. Când ai avut curajul să omori un yankeu, n-avea rost să te sperii pentru că trebuia să vorbești cu altul.

Scarlett traversă cum putu strada noroioasă și merse drept înainte, până ce fu oprită de o santinelă în manta albastră.

— Ce doriți, doamnă?

Vorbea pe nas, într-un fel curios, ca oamenii din vestul mijlociu, dar era politicos și respectuos.

— Aș vrea să văd un om care-i aici – e deținut.

— Păi, să vedeți, începu santinela, scărpinându-se în cap, sunt cam severi în privința vizitelor și...

Se opri deodată.

— Dumnezeuule, conită! Nu trebuie să plângeți! Mergeți la postul de comandă și cereți voie ofițerilor. Pun prinsoare c-or să vă lase.

Scarlett care n-avea deloc poftă să plângă, adresă soldatului un surâs radios. Acesta se întoarse către o altă santinelă și-i strigă:

— Ei, Bill. Fă-te încoa'!

A doua santinelă, un om voinic cu niște oribile mustăți negre ivindu-se din gulerul ridicat al mantalei albastre, se apropie călcând prin băltoacele noroioase.

— Condu pe doamna la postul de comandă.

Scarlett mulțumi și-și urmă călăuza.

— Băgați de seamă să nu vă scrântiți glezna pe pietroaiele astea, zise soldatul luând-o de braț. Și-apoi, ați face bine să vă suflecați puțin rochia din cauza noroiului. Vorbea tot pe nas, dar părea foarte amabil și respectuos. Așadar, yankeii nu erau chiar niște monștri!

— E o vreme foarte păcătoasă de umblat pe-afară pentru o cucoană, zise santinela. Veniți de departe?

— O, da, din celălalt capăt al orașului, răspunse Scarlett, încântată de amabilitatea omului.

— Nu-i vreme de plimbare, insistă soldatul, cu gripa asta care umblă prin oraș. Iată-ne ajunși la postul de comandă... Ce s-a întâmplat?

— Casa asta... aici e postul de comandă?

Scarlett se uită la încântătoarea și vechea clădire ce dădea spre piață și-i veni să plângă. Fusese la atâtea petreceri aici în timpul războiului! Se petrecea atât de bine odinioară în casa asta, unde se vedea acum fâlfâind un mare drapel al Statelor Unite.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic... numai... numai că-i cunoșteam pe cei ce stăteau aici.

— Ei, ce să-i faci... Cred că nu s-ar mai descurca acum. Totul e cu susul în jos înăuntru. Pofțiți, doamnă, intrați și întrebați de căpitan.

Scarlett urcă scara, mângâind rampa albă, și deschise ușa. În vestibul era frig și întuneric ca într-un cavou. O santinelă înghețată era de pază în fața ușii unei camere care servise odinioară de sufragerie.

— Aș dori să-l văd pe domnul căpitan, zise Scarlett.

Santinela deschise ușa și Scarlett intră, cu inima bătând, cu obrazul roșu de jenă și de emoție.

Înăuntru mirosea a aer închis, a fum, tutun, piei, uniforme de lână ude și trupuri nespălate. Scarlett deosebi vag niște pereți goi cu tapetele rupte, șiruri de mantale albastre și de pălării de păslă agățate în cuie, o masă lungă acoperită cu hârtii și câțiva ofițeri în tunici albastre cu nasturi de alamă.

Înghiți în sec și-și drese glasul. Nu voia să arate acestor yankei că-i era frică, și ținea în același timp să producă cea mai bună impresie posibilă.

— Domnul căpitan?

— Eu sunt unul din căpitani, răspunse un om grasuț, cu tunica descheiată.

— Aș vrea să văd un deținut, pe căpitanul Rhett Butler.

— Iarăși Butler ăsta? Da' știu că are succese... vorbi căpitanul, care scoase din gură o țigară morfolită și începu să râdă. Sunteți rudă cu el, doamnă?

— Da... sora lui.

Ofițerul râse din nou.

— Are o mulțime de surori... Și ieri a venit una.

Scarlett roși. Era vorba, fără îndoială, de una din ființele acelea cu care era prieten Rhett, acea Belle Watling, fără îndoială. Și yankeii ăștia își vor închipui cine știe ce despre ea. Nu mai putea rămâne. Chiar dacă era vorba de salvarea Tarei – nu mai putea să se lase insultată nici un minut în plus! Se retrase spre ușă și puse mâna pe clanță cu un gest furios, când un alt ofițer se apropie de ea. Tânăr, ras proaspăt, avea un aer amabil și vesel.

— Un minut, doamnă. Nu voiți să luați loc lângă sobă ca să vă încălziți? Mă duc să văd ce pot face pentru dumneavoastră. Cum vă numiți? Înțelegeți, deținutul a refuzat să primească pe...pe doamna care a venit ieri.

Scarlett se așeză pe scaunul ce i se oferea, aruncă o privire căpitanului gras care păru jenat, și-și spuse numele. Ofițerul cel tânăr și amabil își trase

mantaua pe el și ieși, în timp ce ceilalți camarazi ai săi se retraseră în celălalt colț al odăii, unde începură să discute încet, tot foșnind niște hârtii. Scarlett își întinse picioarele spre foc ca să le încălzească, dându-și seama abia acum ce reci erau și regretând că nu pusese o bucățică de carton ca să astupe găurile din tălpi.

După un timp se auzi murmur de voci în spatele ușii și Scarlett recunoscuse râsul lui Rhett. Ușa se deschise, un curent de aer rece năvăli în odaie și Rhett apărură, cu capul gol, cu o manta lungă aruncată neglijent pe umeri. Era murdar și neras. Nu purta cravată dar, cu toată ținuta lui neîngrijită, avea încă aerul său cuceritor și ochii îi scânteiară de bucurie când o zări pe Scarlett.

— Scarlett!

Îi luă mâinile într-ale lui și, ca întotdeauna, simți cum din mâinile lui se degaja căldură, vitalitate și emoție. Înainte ca Scarlett să aibă timp să-și dea seama ce face, se aplecă spre ea și o sărută pe obraz. Fiindcă instinctiv ea se feri dându-se înapoi, o luă de umeri și exclamă rânjind: "Surioara mea dragă!", în fața neputinței ei de a rezista la mângâierea lui. Scarlett nu se putu împiedica să suradă. Ce canalie! Închisoarea nu-l schimbase deloc.

— E cu totul contra regulamentului, mormăi căpitanul cel gras adresându-se tânărului ofițer. N-ar fi trebuit să fie scos din cazarmă. Cunoști consemnul.

— O, Henry, te rog. Doamna ar muri de frig în magazia aceea.

— Bine, bine. Îți iei răspunderea?

— Credeți-mă, domnitor, zise Rhett întorcându-se spre ofițeri, dar fără să-și ia brațul de pe umerii lui Scarlett, sora mea nu mi-a adus nici ferăstraie, nici pile, ca să mă ajute să evadhez.

Toți începură să râdă. Scarlett aruncă o privire speriată în jurul ei. Cerule! Va fi oare silită să vorbească cu Rhett în prezența a șase ofițeri yankei? Era oare atât de primejdios, încât nu voiau să-l piardă din ochi o singură clipă? Tânărul și amabilul ofițer îi ghici temerile. Deschise o ușă și șopti câteva cuvinte unor soldați, care se sculară să-l salute. Aceștia își luară puștile și trecură în vestibul, după ce închiseră ușa în urma lor.

— Dacă voiți, puteți să mergeți să stați în camera aceea, zise tânărul căpitan. Numai să nu încercați să fugiți. Oamenii mei fac de gardă afară.

— Vezi, Scarlett, ce reputație am, zise Rhett. Mulțumesc, domnule căpitan. E foarte amabil din partea dumitale.

Se înclină cu multă grație și, luând-o pe Scarlett de braț, o conduse în odaia de alături. Scarlett n-avea să-și amintească niciodată cel mai mic amănunt din această odaie, în afară de faptul că era mică, întunecoasă și destul de friguroasă, că pe pereți erau agățate niște ordonanțe scrise de mână și că scaunele erau desfundate.

După ce închise ușa, Rhett se apropie de Scarlett și se aplecă spre ea. Ghicind ceea ce dorea, tânăra femeie întoarse repede capul, dar cu coada ochiului îi aruncă un surâs provocator.

— Chiar n-am dreptul să te sărut?

— Da, pe frunte, ca un frate bun.

— Mulțumesc! Prefer să aștept ceva mai bun.

Ochii lui Rhett se îndreptară către buzele ei și se opriră o clipă.

— Ce bună ești că ai venit să mă vezi, Scarlett! Ești prima persoană onorabilă care a cerut să mă vadă de când m-au închis, și te asigur că ajungi să prețuiești prietenia când ești la închisoare. Când ai sosit în Atlanta?

— Ieri după-amiază.

— Și ai venit chiar azi-dimineață! Dar, draga mea, asta e mai mult decât bunătate.

Surâse uitându-se la ea, și pentru prima oară citi pe chipul lui expresia unei bucurii sincere. Scarlett zâmbi în sinea ei și-și plecă puțin capul, ca și când ar fi fost jenată.

— Bineînțeles că am venit imediat. Mătușa Pitty mi-a vorbit de dumneata ieri seară și... și n-am putut închide ochii toată noaptea, gândindu-mă ce groaznic e tot ce s-a întâmplat. Rhett, sunt atât de mâhnită!

— Serios, Scarlett?

Vocea lui suna mângâietor, cu vibrații stranii. Ridică ochii asupra lui și se miră că nu mai vede nici urmă de scepticism, din acea ironie biciuitoare pe care o cunoștea atât de bine. De astă dată se simți jenată de-a binelea. Lucrurile luau o întorsătură mai bună decât se așteptase.

— Face să fiu închis numai ca să te revăd și să te aud spunând astfel de lucruri. Când mi s-a spus cine mă caută, nu-mi venea să-mi cred urechilor. Înțelegi, nu speram că-mi vei ierta patriotismul din noaptea aceea, pe drumul spre Rough and Ready. Trebuie oare să interpretez această vizită ca un semn de iertare?

La amintirea acelei întâmplări, deși îndepărtată, Scarlett simți că o cuprinde furia, dar se stăpâni. Clătină capul, de la stânga la dreapta, până ce auzi clinchetul cerceilor.

— Nu, nu te-am iertat, zise ea prefăcându-se bosumflată.

— Încă o speranță care se năruie! Și când te gândești că am vrut să mă jertfesc pentru patrie, că am luptat cu picioarele goale în zăpadă la Franklin și că, în schimbul suferințelor mele, m-am ales cu cea mai groaznică dizenterie posibilă.

— Nu țin să aud vorbindu-se de suferințele tale, zise ea continuând să rămână bosumflată, dar ochii ei migdalați îi surâdeau. Mai cred și acum că ai fost odios în noaptea aceea și nu intenționez să te iert vreodată. Să mă lași singură, când putea să mi se întâmple orice.

— Dar nu ți s-a întâmplat nimic. Vezi bine că încrederea mea în tine era justificată. Știam că vei ajunge acasă neatinsă și că ar fi fost vai și amar de yankeul care ar fi încercat să te oprească!

— Rhett, pentru ce ai făcut prostia aceea? Să te înrolezi în ultima clipă, când știai că vom fi învinși. După toate câte le spuseseși despre imbecilii care se duceau să moară!

— Scarlett, ai milă! De câte ori mă gândesc, mă simt zdrobit de rușine.

— În fine, îmi pare bine că ți-e rușine de felul cum te-ai purtat cu mine.

— Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun, dar nu mi-a părut rău nici o clipă că te-am părăsit atunci. E vorba de înrolarea mea... când mă gândesc că am sosit la regiment cu cizme de lac și cu haine de olandă albă, doar cu două pistoale de duel; când mă gândesc la lungile marșuri pe care le-am făcut prin zăpadă, după ce cizmele mele deveniseră inutilizabile; da, și când mă gândesc că n-aveam manta, că n-aveam nimic de mâncare... ei bine, nu izbutesc să înțeleg cum de n-am dezertat. Toate astea erau curată nebunie. Dar ce vrei, aveam asta în sânge. Sudiștii nu pot rezista niciodată la chemarea unei cauze pierdute. În sfârșit, nu asta are importanță. Îmi ajunge că sunt iertat.

— Nu ești! Găsesc și acum că te-ai purtat ca un ticălos. Scarlett întârzie însă atât de mult pe acest ultim cu vânt, îl pronunță cu o voce atât de mângâietoare, că sună aproape ca un cuvânt de dragoste.

— Nu încerca să mă păcălești. M-ai iertat. Femeile tinere n-au obiceiul să înfrunte santinele yankee ca să meargă să vadă un deținut numai din milă creștinească – și, în acest caz, nu poartă nici rochie de catifea, nici pene, nici manșon de lutru. Scarlett, ce frumoasă ești! Mulțumesc lui Dumnezeu că nu ești nici în zdrențe, nici în doliu. Mi-e lehamite de femeile prost îmbrăcate, cu rochiile lor vechi și cu eternele lor vâluri de doliu. Tu mă faci să mă gândesc la

"Rue de la Paix". Întoarce-te, draga mea, lasă-mă să te văd.

Așadar, îi observase rochia. Firește, n-ar fi Rhett dacă n-ar observa lucrurile astea. Scarlett râse, se-nvârti pe călcâie, întinse brațele, ridică cercurile crinolinei ca să-și descopere marginea pantalonașilor cu garnitură de dantelă. Nici un detaliu al toaletei nu scăpă privirii lui Rhett, acea privire obraznică care părea că dezbracă femeile și o înfiora întotdeauna pe Scarlett.

— Arăți înfloritoare și foarte, foarte elegantă. Te-aș mânca, de n-ar fi yankeii de cealaltă parte a ușii... dar ești în siguranță, draga mea. Așază-te. N-ai grijă, n-am să mă port ca ultima dată când te-am văzut.

Își frecă obrazul, prefăcându-se că încă îl mai dureau.

— Spune drept, Scarlett, nu găsești că ai fost puțin cam egoistă în noaptea aceea? Gândește-te la tot ce făcusem pentru tine, gândește-te că mi-am riscat viața furând un cal! Și încă ce cal! Și-apoi, nu zburam în ajutorul glorioasei noastre cauze? Ce-am obținut pentru osteneala mea? Câteva cuvinte aspre și o palmă.

Scarlett se așeză. Conversația nu urma exact calea pe care o dorise. Rhett se arătase atât de drăguț la început, atât de sincer fericit că o vede! Părea aproape o ființă omenească, nu individul pervers pe care-l cunoștea atât de bine.

— Trebuie întotdeauna să capeți ceva pentru osteneala pe care ți-o dai?

— Desigur! Sunt un monstru de egoism, cum ar trebui să știi. Când dau ceva, am întotdeauna speranța că voi primi ceva în loc.

Scarlett simți cum o străbate un mic fior, dar se stăpâni, mulțumindu-se să-și scuture cerceii.

— O, nu ești chiar atât de rău, Rhett. Vrei numai să pari.

— Pe cuvântul meu că te-ai schimbat, zise el surâzând. Cine a făcut din tine o creștină? Mulțumită domnișoarei Pittypat, am avut vești despre tine, dar nu mi-a dat niciodată de înțeles că ai fi devenit atât de dulce. Vorbește-mi ceva mai mult despre tine, Scarlett. Ce-ai făcut de când nu ne-am mai văzut?

Scarlett simți deșteptându-se în ea vechea îndârjire împotriva lui Rhett și ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte usturătoare, dar în loc de asta, surâse, și o gropiță îi apărură în obraz. Rhett trăsese un scaun lângă ea. Se aplecă înainte și, fără să pară că știe ce face, îi puse afectuos mâna pe braț.

— O, o duc foarte bine, și la Tara acum toate lucrurile s-au aranjat. Bineînțeles, am cunoscut clipe îngrozitoare când a trecut Sherman pe la noi, dar la urma-urmei casa n-a ars și negrii au salvat aproape toate vitele, dându-le drumul în baltă. Și-apoi, am avut o recoltă bună în toamna asta, douăzeci de baloturi. O, firește, practic vorbind nu-i aproape nimic în raport cu ceea ce poate produce Tara, dar ducem lipsă de mână de lucru. Papa zice că vom reuși mai bine la anul. Dar, Rhett, ne plictisim atât de mult la țară acum! Închipuie-ți că nu mai sunt nici baluri, nici picnicuri și că oamenii nu mai știu să vorbească decât despre vremurile astea grele! Dumnezeuule, sunt sătulă până peste cap! Săptămâna trecută mă simțeam atât de plictisită, încât papa m-a sfătuit să fac o călătorie ca să mă distrez puțin. Așa că am venit aici, ca să-mi comand câteva rochii și apoi mă voi duce la Charleston, la mătușa mea. Va fi atât de plăcut să merg din nou la baluri.

"Ei", își spuse Scarlett cu mândrie, "i-am servit istorioara mea așa cum trebuie, fără să mă fac nici prea bogată, nici prea săracă."

— Ești încântătoare în rochie de bal, draga mea, și o știi, asta-i nenorocirea. După mine, adevăratul motiv al călătoriei tale e că i-ai dat gata pe toți adoratorii tăi din comitat și ai venit să vânezi în alte ținuturi.

Scarlett se gândi mulțumită că Rhett nu venise decât de foarte puțină vreme la Atlanta după o lipsă de mai multe luni; altfel, n-ar fi emis niciodată o ipoteză atât de ridicolă. Îi trecu în revistă repede pe curtezanii din comitat,

micii Fontaine-i zdrențăroși și amărâți, băieții Munroe care nu mai erau decât niște sărântoci, tinerii din Jonesboro și din Fayetteville atât de ocupați cu aratul, cu tăiatul lemnelor, cu îngrijitul vitelor bătrâne și bolnave, încât pierduseră amintirea balurilor și a flirturilor agreabile. Dar Scarlett goni această amintire și chicoti cu un aer satisfăcut, ca și când ar fi recunoscut ca întemeiate afirmațiile lui Rhett.

— Oh, da' de unde! îl contrazise ea.

— N-ai inimă, Scarlett, dar poate că asta face în parte farmecul tău.

Rhett surâse ca altădată, cu un rânj batjocoritor în colțul gurii, dar Scarlett înțelese totuși că îi făcuse un compliment.

— Firește, urmă el, știi că ai mai mult farmec decât ar trebui să fie îngăduit. Eu însumi, cât sunt de împietrit, i-am simțit efectele. M-am întrebat de multe ori de ce nu izbuteam să te uit. În fine, am cunoscut destule femei mai frumoase ca tine și, cu siguranță, mai deștepte, fără să mai vorbesc de superioritatea lor morală incontestabilă. Dar, orice fac, gândurile mele revin întruna la tine. Iată, după capitulare, mă găseam în Franța și în Anglia, nu te văzusem de mult, n-aveam nici o știre de la tine, și întrețineam relații foarte agreabile cu o mulțime de femei frumoase – ei bine, totuși mă gândeam întruna la tine și mă întrebam ce deveniseși.

O clipă, Scarlett se simți indignată. Cum îndrăzneă să spună că alte femei erau mai frumoase, mai deștepte sau mai bune ca ea? Totuși, momentul de furie fu compensat de plăcerea pe care o simțea constatând că Rhett n-o uitase. Asta-i va ușura sarcina. Și se purta atât de drăguț în această împrejurare, aproape ca un om de lume. Acum nu-i mai rămânea lui Scarlett decât să îndrepte conversația spre Rhett, să-l lase să înțeleagă că nici ea nu-l uitase, și atunci...

Îl apucă cu drăgălășenie de braț și o nouă gropiță îi apăru în obraz.

— Oh, Rhett, cum poți să tachinezi o biată țărăncuță ca mine! Știi sigur că nu te-ai gândit o singură clipă la mine după ce m-ai părăsit în noaptea aceea. Nu te apuca să-mi spui că te-ai gândit la mine printre atâtea englezoaice și franțuzoaice frumoase. Însă, n-am venit aici ca să aud complimentele tale. Am venit...am venit...fiindcă...

— Fiindcă ce?

— O, Rhett, sunt atât de îngrijorată! Mi-e atât de frică pentru tine. Când or să te lase să ieși din această îngrozitoare închisoare?

Rhett imobiliză mâna lui Scarlett într-a lui și o ținu strâns.

— Grija ta îți face cinste. Cine știe când or să mă lase să plec! Poate numai după ce vor fi lungit frânghia.

— Frânghia?

— Da, mă aștept să ies de aici la capătul unei frânghii.

— Bine, dar nu te vor spânzura!

— Ba da, dacă vor reuși să găsească mai multe probe împotriva mea.

— O, Rhett! exclamă Scarlett cu mâna pe inimă.

— Ți-ar părea rău? Dacă îți pare foarte rău, nu te voi uita în testamentul meu.

Îi zâmbi cu ochii lui negri și-i strânse și mai tare mâna.

Testamentul lui! Scarlett își plecă repede ochii, ca să nu se trădeze, dar nu destul de repede, căci în privirea lui Rhett se aprinse deodată o scânteie de curiozitate.

— După yankei, ar trebui să am un testament frumos! În momentul acesta, se pare că toată lumea se interesează grozav de finanțele mele. În fiecare zi sunt târât de la o comisie de anchetă la alta, hărțuit cu întrebări ridicole. Umblă zvonul că am șters-o cu așa-zisul tezaur al Confe-dederației.

— E adevărat?

— Asta, cel puțin, e o întrebare directă! Doar știi tot atât de bine ca și mine că Confederația tipărea bilete în loc să fabrice monede de aur.

— Dar de unde ai scos atâția bani? Din speculații? Mătușa Pitty zice...

— Pentru ce mă întrebi toate astea?

Să-l ia dracu! Desigur că avea banii Confederației. Era atât de agitată, încât îi venea greu să-i vorbească pe un ton amabil.

— Rhett, sunt atât de neliniștită să te știu aici. Crezi că ai vreo șansă să ieși de aici?

— Nihil desperandum – e deviza mea.

— Și ce înseamnă?

— Asta înseamnă "poate", fermecătoarea mea ignorantă.

Scarlett clipi des din genele-i lungi, privi pe Rhett, apoi plecă din nou ochii.

— Ești prea deștept ca să te lași prins. Ai să găsești mijlocul să-i păcălești într-un fel pe yankei și să ieși de aici. Și când vei fi liber...

— Și când voi fi liber? Întrebă el cu o voce dulce, apropiindu-se și mai mult de ea.

— Ei bine, eu...

Scarlett reuși să pară încurcată și chiar să roșească. Nu-i fu prea greu, căci i se tăiasă respirația și inima-i bătea ca o tobă.

— Rhett, regret atât de mult ce ți-am... ce-am spus în noaptea aceea...știi... lângă Rough and Ready. Mi-era... mi-era atât de frică, eram atât de îngrozită și tu, tu erai atât de...

Se uită în jos și, zărind mâna brună a lui Rhett ținând-o strâns pe a ei, urmă:

— Și... credeam că n-am să te iert niciodată, niciodată! Dar ieri, când mătușa Pitty mi-a spus că riști să fii spânzurat... am simțit deodată ceva în mine, și eu... eu...

Se uită la el cu o privire rugătoare, în care s-ar fi putut citi toate suferințele unei inimi chinuite.

— O, Rhett! Dacă te spânzură, voi muri! N-aș putea să-mi revin! Vezi, eu... și cum nu mai avea puterea să înfrunte strălucirea arzătoare a ochilor lui Rhett, își plecă pleoapele.

"Într-o clipă voi plânge", își zise ea în culmea mirării și a tulburării. Trebuie să-mi rețin lacrimile? Sau voi părea mai naturală dacă plâng?"

— Dumnezeu, Scarlett, zise Rhett, nu cumva vrei să înțelegi prin asta că...?

Și strânse atât de tare mâinile tinerei femei, încât o duru.

Cu genele strânse, se sili să plângă, fără să uite să-și întoarcă ușor capul, ca Rhett s-o poată săruta. Da, o va săruta pe gură, va simți buzele lui stăruitoare, de care-și aminti deodată cu o intensitate tulburătoare. Dar Rhett n-o sărută. Decepționată, întredeschise ochii și-l privi pe ascuns. Capul lui brun era aplecat pe mâinile ei și, în timp ce-l observa, duse una din ele la buze, apoi o ridică pe cealaltă și o apăsă o clipă pe obraz. Scarlett, care se așteptase la un gest violent, în fața unei asemenea manifestări de duioșie, rămase zăpăcită. Ar fi vrut totuși să-i vadă chipul, dar trebui să renunțe, căci Rhett ținea întruna capul plecat.

Închise ochii, de teamă ca Rhett, ridicându-se brusc, să nu surprindă la ea o expresie de triumf prea vizibilă. O va cere în căsătorie, sau cel puțin îi va spune că o iubește, și apoi... Cum se uita în jos cu genele întredeschise, îl văzu întorcându-i mâna ca să-i sărute podul palmei, și deodată îl auzi scoțând un oftat scurt. Atunci, pentru prima oară de un an, Scarlett își văzu podul palmei așa cum era, și încremeni. Era mâna altcuiva, nu mâna dulce și albă a lui Scarlett O'Hara. Munca i-o bătătorise, soarele i-o arsese, o umpluse de

pistrui. Ungھیile îi erau rupte și palma aspră. O tăietură pe jumătate cicatrizată îi însemna degetul mare. Arsura pe care și-o făcuse luna trecută cu grăsimе fierbinte era hidoasă. O privi îngrozită și, fără să-și dea seama ce face, strânse repede pumnul.

Rhett tot nu ridică privirea. Scarlett nu putea să-i vadă fața. Și deodată el îi desfăcu pumnul cu un gest nemilos, îi luă și cealaltă mână și le cercetă pe amândouă în tăcere.

— Uită-te la mine, zise el în sfârșit, cu un ton foarte calm, îndreptându-se. Și termină cu mutra asta de mironosiță.

Vrând-nevrând, se întoarse spre el și-i arătă o față provocatoare și tulburată. Rhett se uită la ea cu sprâncenele încruntate și cu ochii lui negri scânteietori.

— Așadar, totul merge de minune la Tara? Ați recoltat atâta bumbac încât poți să și voiajezi. Dar cu mâinile ce-ai făcut? Ai împins la plug?

Scarlett încercă să se degajeze, dar Rhett o ținea strâns.

— Astea nu-s mâinile unei doamne, zise el, lăsându-le deodată.

— Oh, taci din gură! exclamă Scarlett, care simți o clipă ușurarea de a-și putea exprima sentimentele. Ce te privește ce fac cu mâinile mele?

"Oh, ce proastă sunt!" își zise ea într-un acces de turbare împotriva ei înseși. "Ar fi trebuit să împrumut, sau să fur mânușile mătușii Pitty. Dar nu-mi dădeam seama că mâinile mele sunt în halul ăsta. Și, bineînțeles, Rhett nu putea să nu observe. Și iată că m-am infuriat și poate că am stricat totul. Să mi se întâmple asta tocmai în momentul când era gata să-mi facă o declarație."

— Evident că nu mă privește, declară Rhett calm, sprijinindu-se alene de speteaza scaunului, pe față cu o expresie de indiferență.

Va să zică, face pe încăpățânatul. Ei bine, dacă ținea să transforme această înfrângere în victorie, va trebui să fie blândă ca un miel, oricât ar costa-o. Poate că vorbindu-i frumos...

— Nu ești deloc amabil cu bietele mele mâini. Toate astea fiindcă am călărit săptămâna trecută fără mânuși, și...

— Ai călărit, pe dracu'! zise el tot atât de calm. Ai muncit ca o negresă cu mâinile astea. Ce ai de spus? De ce m-ai mințit că toate merg bine la Tara?

— Rhett, te rog...

— Ce-ar fi să-mi spui adevărul? Care-i adevăratul scop al vizitei tale? Văzându-te aici, am fost gata o clipă să cred că ai puțină simpatie pentru mine și că ești îngrijorată pentru soarta mea.

— Oh, sigur că sunt îngrijorată. Știi...

— Nu, nu-i adevărat! Puțin îți pasă dacă m-ar spânzura. Ți se vede pe față tot atât de limpede cum se văd pe mâini urmele muncii grele pe care ai făcut-o. Voiai să capeți ceva de la mine, ceva de care aveai atât de mare nevoie, încât ai montat toată această comedie. De ce n-ai venit să-mi spui deschis despre ce e vorba? Ai fi avut mult mai multe șanse să obții, căci dacă există o calitate pe care o apreciez la femei, e sinceritatea. Dar nu, a trebuit să vii aici să-ți scuturi cerceii și să te fâțâi ca o târfă.

Pronunță ultimul cuvânt fără să ridice măcar vocea, și totuși el șuieră în urechile lui Scarlett ca o lovitură de bici. Era ruina tuturor speranțelor ei. După asta, n-o va mai cere în căsătorie. Dacă s-ar fi infuriat sau, ca orice alt bărbat, i-ar fi făcut reproșuri, ar fi știut cum să-l ia. Dar calmul îngrozitor al vocii lui o speria și-i răpea orice posibilitate de-a mai acționa. Deși era arestat, și yankeii erau în camera vecină, Scarlett își dădea seama că era periculos să-ți bați joc de un om ca Rhett Butler.

— Îmi închipui că memoria mi-a jucat un renghi. Ar fi trebuit să-mi reamintesc că-mi semeni și că nu întreprinzi niciodată nimic fără să ai un

motiv. Ia să vedem, ce idee puteai să ai în cap, doamnă Hamilton? Oare să te fi înșelat într-un asemenea hal încât să-ți închipui că te voi cere în căsătorie?

Scarlett se-nroși până în vârful urechilor și nu răspunse.

— Ți-am repetat totuși destul de des că nu sunt făcut pentru căsătorie.

Nu se poate să fi uitat!

În fața muțeniei ei, spuse cu o bruscă violență:

— Ai uitat? Răspunde-mi.

— Nu, n-am uitat, bolborosi Scarlett jalnic.

— Ce jucătoare pasionată ești, Scarlett! zise el batjocoritor. Ți-ai făcut socoteala că sunt deținut, că n-am mai văzut de mult femei, și că mă voi rezezi deci asupra ta ca un pește la momeală.

"Și așa ai și făcut", gândi Scarlett furioasă. "De n-ar fi fost mâinile mele..."

— Acum cunoaștem aproape adevărul întreg, ne lipsește numai motivul care te-a îndemnat. Hai, spune-mi exact, pentru ce voiai să mă prinzi în lanțurile căsătoriei?

Era o notă alintătoare și glumeață în vocea lui Rhett, și Scarlett recăpătă curaj. În definitiv, poate că totul nu era pierdut. Firește, nu mai era vorba de căsătorie, dar în disperarea ei, era bucuroasă chiar de asta. Era ceva în omul acesta atât de calm care o speria, așa încât gândul de a se mărita cu el o înspăimânta. Dar cu tact și făcând apel la sentimentele lui, poate că va reuși să obțină de la el un împrumut.

— O, Rhett, zise ea luând o expresie copilărească, ai putea să mă ajuți atât de mult... numai dacă ai vrea să fii drăguț.

— Nimic nu-mi place mai mult decât să fiu... drăguț.

— Rhett, în numele vechii noastre prietenii, aș vrea să-mi faci un mare bine.

— În sfârșit, doamna cu mâinile bătătorite ajunge la scopul vizitei sale. Mi-era teamă că rolul ăsta de suflet bun nu ți se prea potrivește. Ce dorești? Bani?

Întrebarea aceasta directă distruse în Scarlett orice speranță de a-și atinge scopul cu ajutorul subterfugiilor sau al argumentelor de ordin sentimental.

— Nu fi rău, Rhett, spuse ea pe un ton lingușitor. Am nevoie de bani. Aș vrea să-mi împrumuți trei sute de dolari.

— În sfârșit, adevărul. Spui cuvinte de dragoste și te gândești la bani. Câte de femeiesc! Ai mare nevoie de acești bani?

— O da... adică nu grozav, dar îmi sunt necesari.

— Trei sute de dolari! E o sumă importantă! Ce să faci cu ei?

— Să plătesc impozitele Tarei.

— Așadar, vrei să împrumuți bani de la mine. Ei bine, fiindcă ești femeie de afaceri, am să mă arăt și eu om de afaceri. Ce garanții îmi oferi?

— Ce anume?

— Garanții. Ce-mi oferi pentru banii mei? E firesc. Nu țin să pierd toți banii ăștia.

Glasul lui era suspect de dulce, dar ea nu observă. Poate că, până la urmă, totul se va aranja.

— Cerceii mei.

— Nu mă interesează.

— Atunci, o ipotecă asupra Tarei.

— Ce să fac cu o moșie?

— Ai putea... ai putea... e o plantație bună. N-ai pierde nimic. De altfel, ți-aș plăti datoria la recolta viitoare.

— Nu sunt prea sigur, zise el lăsându-se pe spate și înfundându-și mâinile în buzunare. Cursul bumbacului scade. Timpurile sunt grele și banul

e scump.

— Oh, Rhett, nu mă necăji! Știi bine că ai milioane.

Ochii lui Rhett scânteiară batjocoritori.

— Așadar, totul merge admirabil la voi și n-ai prea mare nevoie de acești bani. Ei bine, îmi face plăcere. Îmi place să aflu că le merge bine vechilor mei prieteni.

— Rhett, pentru numele lui Dumnezeu..., începu Scarlett cu disperare, pierzându-și curajul și controlul.

— Mai încet, te rog. Sper că nu vrei să te audă yankeii. Nu ți s-a spus niciodată că ai ochi de pisică, de pisică în întuneric?

— Rhett, te rog! Am să-ți spun tot! Am mare nevoie de acești bani... Te-am ...te-am mințit povestindu-ți că toate merg bine! Lucrurile merg cât se poate de rău. Tata nu mai e el însuși. De la moartea mamei, a devenit ciudat și nu mai mi-e de nici un ajutor. E ca un copil. N-avem pe nimeni care să lucreze bumbacul și suntem atâtea guri de hrănit, treisprezece la masă în fiecare zi. Și impozitele... sunt atât de ridicate. Rhett, am să-ți spun totul. Timp de un an de zile am fost gata să murim de foame. O, nu știi, nu poți să știi! Nu ne săturăm niciodată și e îngrozitor să te scoli sau să te culci cu stomacul gol. N-avem nimic călduros de îmbrăcat. Copiilor le e întotdeauna frig, sunt întruna bolnavi și...

— De unde ai găsit rochia asta frumoasă?

— Am croit-o dintr-una din perdelele din salonul mamei, răspunse Scarlett, prea disperată ca să-i mai fie rușine de această mărturisire. Puteam să rezist de foame și de frig, dar acum... acum carpetbagger-ii ne-au mărit impozitele. Trebuie să plătim, nu se poate altfel, și nu am decât o monedă de cinci dolari în aur. Îmi trebuie banii de impozite! Nu înțelegi? Dacă nu plătesc impozitele, eu... noi pierdem Tara. Nu se poate. Nu pot să las ca Tara să fie vândută.

— De ce nu mi-ai spus de la început, în loc să atentezi la inima mea sensibilă, întotdeauna atât de slabă când e vorba de o femeie frumoasă? Nu, Scarlett, nu plânge. Ai folosit toate vicleșugurile în afară de asta. N-aș putea să mai suport. Sunt prea îndurerat constatând că ai venit după banii mei și nu după încântătoarea mea persoană.

Scarlett își aminti că Rhett spunea adesea adevărul când părea că-și bate joc de el însuși sau de alții, și se uită repede la el. Îl jignise oare cu adevărat în sentimentele lui? Avea într-adevăr un sentiment pentru ea? Fusesse pe punctul de a o cere în căsătorie? Sau avusese pur și simplu intenția de a-i repeta propunerea scârboasă pe care i-o mai făcuse de două ori? Dacă ținea la ea, poate va găsi mijlocul să-l îmblânzească. Dar ochii negri ai lui Rhett o cercetau nu cu expresia unui îndrăgostit, și-l auzi râzând încetișor.

— Genul ăsta de garanție nu-mi place. Nu sunt plantator. Ce ai să-mi oferi altceva?

În fine, sosise momentul! Scarlett scoase un oftat adânc și-l privi pe Rhett drept în față: toată cochetăria și fasoanele erau uitate, acum când trebuia să înfrunte lucrul de care se temea cel mai mult.

— Pe mine însămi!

— Da?

Scarlett strânse dinții și ochii ei luară culoarea smaraldului.

— Îți amintești de noaptea aceea de pe veranda mătușii Pitty? Era în timpul asediului. Mi-ai spus... mi-ai spus că mă doreai.

Rhett se lăsă alene pe spate și, impasibil, studie fața încordată a lui Scarlett. În fundul ochilor lui licări o mică flacără, dar nu spuse nimic.

— Mi-ai spus că... n-ai dorit niciodată o femeie atât de mult ca pe mine. Dacă mă vrei încă, poți să mă iei. Rhett, voi face tot ce vei voi, dar, pentru

numele lui Dumnezeu, dă-mi o poliță! Cred că ai încredere în mine. Jur că-ți voi înapoia banii. Îți dau și în scris.

Continua s-o privească într-un fel straniu. Fața lui rămânea de nepătruns și Scarlett, tot vorbindu-i, se întrebă dacă-l amuza sau dacă-l scârbea. De-ar spune numai ceva, orice. Simți că i se aprind obraji.

— Am nevoie de banii aceștia cât de curând, Rhett. Vor să ne dea afară, și blestematul ăla de administrator al tatei va pune mâna pe plantație și...

— Un minut! Ce te face să crezi că te mai doresc încă? Ce te face să crezi că prețuiești trei sute de dolari? Cele mai multe femei n-au astfel de pretenții.

Scarlett roși până la rădăcina părului. Umilirea ei era completă.

— De ce faci asta? De ce nu renunți la plantație și nu mergi să trăiești la domnișoara Pittypat? Jumătate din casă e a ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, exclamă Scarlett, ai înnebunit? Nu pot să renunț la Tara. E căminul meu. Nu mă voi despărți de ea atâta cât voi trăi.

— Irlandezii, zise Rhett scoțându-și mâinile din buzunare, sunt unul dintre neamurile cele mai păcătoase. Dau importanță unor lucruri care nu merită. Pământul, de pildă. Orice bucată de pământ face cât oricare alta. Acum, să punem lucrurile la punct, Scarlett. Ai venit să-mi propui o afacere. Bine. Îți voi da trei sute de dolari, și vei deveni amanta mea.

— Da!

Acum, când cuvintele respingătoare fuseseră rostite, se simțea mai la largul ei și speranța-i revenea. Îi spusese: "Îți voi da". Dar era în ochii lui o lucire diabolică, ca și când ceva l-ar fi amuzat foarte mult.

— Și când te gândești că atunci când am avut neobrăzarea să-și fac aceeași propunere, m-ai dat pe ușă afară. Mi-ai trântit în față o mulțime de ocări, fără să uiți să adaugi că nu ții să "ai o droaie de plozi." Nu, draga mea, nu vreau să-ți scot acum pe nas vorbele astea. Ceea ce mă interesează sunt ciudățeniile minții tale. Nu voiai să-mi fii amantă de plăcere, dar accepti de nevoie. Asta mă întărește în părerea mea că virtutea nu-i decât o chestiune de preț.

— O, Rhett, cum poți vorbi așa! Dacă vrei să mă jignești, jignește-mă, însă dă-mi banii.

Răsufla mai ușurată acum. Așa cum îl știa pe Rhett, se aștepta să o jignească; să o chinuie cât mai mult ca să se răzbune pentru vechile jigniri și pentru recenta încercare de a-l trage pe sfoară. Ei bine, va suporta. Va suporta orice. O clipă i se păru că e vară și cerul de după-amiază e albastru și ea stă culcată în trifoiul de pe pajiștea Tarei, cu ochii pierduți urmărind norii schimbători, cu mireasma florilor albe în nări și cu zumzetul albinelor harnice în urechi. Timp de o clipă intensă trăi o după-amiază liniștită de la Tara, tulburată doar de zgomotul depărtat al carelor care se întorceau de pe ogoarele roșii. Da, Tara merita orice, și chiar mai mult.

Își ridică deodată capul.

— Îmi dai banii?

Rhett o privi și, cu o voce totodată dulce și brutală, spuse:

— Nu, nu-ți dau!

O clipă Scarlett nu-i înțelese răspunsul.

— Chiar dacă aș voi, n-aș putea să-ți dau. N-am nici o lescaie la mine. Nici un ban la Atlanta. Am bani, e adevărat, dar nu aici. Și n-am poftă să spun nici unde sunt, nici cât am. Iar dacă aș încerca să-ți dau o poliță asupra sumelor depuse pe numele meu, yankeii ar sări ca o rață asupra unui gândac și nici tu, nici eu, n-am putea pune mâna pe bani. Ce zici de asta?

Scarlett se îngălbeni, se înverzi, pe nas îi apărură pistruii, și gura i se strâmbă ca a lui Gerald când avea un acces de furie turbată. Sări în sus și scoase un strigăt nearticulat, care întrerupse brusc murmurul vocilor din

odaia alăturată. Iute ca o panteră, Rhett sări asupra lui Scarlett, îi apăsă mâna grea pe gură și-i trecu brațul în jurul mijlocului. Ea se zbatu ca o nebună, încercă să-l muște, să-l lovească cu picioarele, să urle de turbare, de disperare, de ură și de amor propriu rănit de moarte. Se frânse în două, încercă să scape prin toate mijloacele din brațul de fier care o strângea. Inima-i stătea gata să se spargă, corsetul îi tăia respirația. Rhett o strângea atât de tare, atât de brutal, încât o durea, iar mâna lui care-i apăsa gura îi chinuia bărbia.

Rhett pălise sub tenul lui bronzat. Cu privirea aspră și îngrijorată, o ridică pe Scarlett de pe pământ, o lipi de pieptul lui, se așeză pe scaun și o ținu pe genunchii lui pe tână femeie care continua să se zbată.

— Draga mea, pentru numele lui Dumnezeu! Oprește-te! Taci! Nu striga! Dacă te aud, vor veni aici. Calmează-te. Vrei ca yankeii să te vadă în halul ăsta?

Lui Scarlett puțin îi păsa dacă era văzută de yankei ori nu. Nu mai simțea decât o dorință feroce să-l omoare pe Rhett, dar capul începea să i se învâртеască. Nu mai putea respira. Mâna lui Rhett o înăbușea. Corsetul o strângea din ce în ce mai tare. Degeaba se zbătea, brațul lui Rhett o paraliza. Atunci totul deveni tulbure, se pierdu într-o umbră din ce în ce mai deasă, și nu mai văzu nimic.

Când își reveni, se simțea frântă, moartă de oboseală. Era din nou așezată pe scaun, cu capul gol și Rhett, cu ochii îngrijorați ațintiți asupra ei, o bătea peste mâini. Căpitanul cel tânăr și amabil o silea să înghită puțin coniac, din care i se vărsase și pe gât. Ceilalți ofițeri se învâртеau în jurul ei, gesticulând și șușotind.

— Cred... cred că am leșinat, zise ea și sunetul vocii i se păru că vine de atât de departe, încât se sperie.

— Bea asta, zise Rhett luând paharul și lipindu-i-l de buze.

Își aminti vag ce se petrecuse, și ochii ei se aprinseră când îl recunoscă pe Rhett, dar era prea slabă ca să se înfurie din nou.

— Te rog, bea asta pentru mine.

Bău câteva picături, se înecă, începu să tușească, dar Rhett nu se dădu bătut și continuă să insiste. Bău o înghițitură bună și lichidul arzător îi aprinse brusc gâtul.

— Cred că-i va fi mai bine, domnilor, zise Rhett. Vă mulțumesc foarte mult. Când a aflat că voi fi executat, n-a putu îndura.

Ofițerii părăură foarte jenați și sfârșiră prin a se retrage. Tânărul căpitan se opri pe pragul odăii.

— Dacă mai pot face ceva...

— Nu, mulțumesc.

Închise ușa în urma lui.

— Mai bea puțin, zise Rhett.

— Nu.

— Bea.

Scarlett mai bău o înghițitură, care o încălzi și dădu puteri picioarelor ei tremurânde. Respinse paharul și încercă să se ridice, dar Rhett o rează cu sila.

— Nu mă atinge. Plec.

— Nu încă. Așteaptă o clipă. Ai putea leșina din nou.

— Prefer să leșin în mijlocul străzii decât să mai stau aici cu tine.

— N-am să te las totuși să leșini în mijlocul străzii.

— Lasă-mă să plec. Te urăsc.

Rhett surâse ușor.

— Asta, asta-ți seamănă mai mult. Cred că te simți mai bine.

Scarlett rămase liniștită câteva minute. Încercă să se înfurie din nou, dar se simțea prea sfârșită, prea slăbită ca să urască sau să-i pese de ceva. Jucase tot, și pierduse. Nu-i mai rămăsese nici măcar mândria. Era ruina ultimei ei speranțe. Era sfârșitul Tarei, sfârșitul lor al tuturor. O clipă destul de lungă rămase astfel, sprijinită de spătarul scaunului. Închise ochii. Alături de ea, auzea respirația sacadată a lui Rhett. Puțin câte puțin, coniacul îi dădu putere și o căldură artificială. Când deschise în sfârșit ochii și-l zări pe Rhett în fața ei, simți din nou că o cuprinde furia. Fruntea i se încreți, încruntă din sprâncene, dar Rhett surâse ca pe vremuri.

— Ei, judecând după felul cum te încrunți, cred că te simți mai bine.

— Firește că mă simt mai bine. Rhett Butler, ești odios, ești o ființă nedemnă, ești ultimul dintre ticăloși. Cum am deschis gura, știai foarte bine ce voi spune și știai și că ai să-mi refuzi banii. Și m-ai lăsat să vorbesc. Ai fi putut să mă cruți.

— Să te cruț și să pierd ocazia de a auzi tot ce mi-ai spus? Niciodată. Am atât de puține distracții aici. Nu-mi aduc aminte să fi trăit o scenă mai amuzantă.

Și izbucni în obișnuitul lui râs batjocoritor. Scarlett sări în picioare și puse mâna pe pălărie. Rhett o prinse brusc de umeri.

— N-am sfârșit încă. Te simți destul de bine ca să vorbești rezonabil?

— Dă-mi drumul.

— O să-ți dau drumul, dar răspunde-mi mai întâi! Eram singura ta posibilitate?

N-o slăbea pe Scarlett din ochi și-i pândea cea mai mică schimbare de expresie.

— Ce vrei să spui?

— Eram singurul bărbat căruia te-ai gândit să-i joci această mică comedie?

— Ce te interesează?

— Mă interesează mai mult decât îți închipui. Ai și alți bărbați în vedere? Spune-mi.

— Nu.

— De necrezut! Nu, nu, nu pot să cred că n-ai cinci sau șase asupra cărora ți-ai aruncat ochii. Și unul din ei nu se poate să nu accepte interesanta ta ofertă. Sunt atât de convins, încât vreau să-ți dau un mic sfat.

— N-am nevoie de sfaturile tale.

— Totuși am să-ți dau. Se pare că în acest moment nu pot să-ți dau decât sfaturi. Ascultă-l pe ăsta, pentru că e un sfat bun. Când încerci să capeți ceva de la un bărbat, nu-ți descoperi bateriile dintr-o dată, cum ai făcut cu mine. Fii mai subtilă, mai învăluitoare. Vei obține rezultate mai bune. Pe vremuri erai desăvârșită din acest punct de vedere. Dar azi, când mi-ai oferit garanția aceea... ai fost aspră ca o gheară. Am mai văzut ochi ca ai tăi, la douăzeci de pași de mine, într-un duel cu pistolul, și nu-i o priveriște prea înveselitoare. Nu trezesc nici o ardoare în pieptul unui bărbat. Nu trebuie să te porți așa cu bărbații, draga mea. Pe vremuri păraai să promiți mai mult.

— N-am să primesc sfaturi de la tine cum trebuie să mă port, zise Scarlett punându-și pălăria cu un gest obosit.

Se întreba cum de putea Rhett să glumească – cu ștreangul de gât și văzând jalnica ei situație. Nu băgă de seamă că avea mâinile în buzunare și n-avea de unde să știe că strângea pumnii, furios de propria-i neputință.

— Curaj, îi zise el lui Scarlett, în timp ce ea-și înnodea panglicile pălăriei. Vei putea să asisti la execuția mea. Te va face să te simți mult mai bine. Vei lichida dintr-o dată toate vechile tale socoteli cu mine... chiar și asta de azi. Și n-am să te uit în testamentul meu.

— Mulțumesc, dar s-ar putea să te spânzure când va fi prea târziu ca să-mi plătesc impozitele, răspunse Scarlett cu o ironie egală cu a lui Rhett, exprimând, în fond, adevăratul ei gând.

Capitolul XXXV

Când Scarlett părăsi închisoarea, ploua și cerul avea o culoare plumburie. Soldații din piață se refugiaseră în barăci. Străzile erau pustii. Nu se vedea nicăieri nici un vehicul, și Scarlett înțelese că va trebui să facă pe jos tot drumul acela lung până acasă.

Pe măsură ce înainta, focul aprins în ea de coniac se stingea. Tremura sub mușcătura vântului rece. Picăturile de ploaie o izbeau pișcându-i obrazul ca niște înțepături de ac. Pelerina subțire a mătușii Pitty se muie repede, atârănând acum în falduri umede. Scarlett știa că rochia de catifea va fi complet stricată. Cât despre penele de cocoș de la pălărie, păreau la fel de puțin glorioase ca în zilele ploioase de la Tara când fostul lor posesor se plimba prin ogradă. Trotuarul era desfundat și, pe mari intervale, intrai în noroi până la glezne. Din când în când Scarlett își pierdeă câte un pantof în noroi și, de câte ori se apleca să-l scoată, tivul rochiei se murdărea mai mult. Nici nu încercă măcar să ocolească băltoacele. Intra în ele, trăgând după ea fustele îngreunate. Juponul îi era ud, pantalonașii de dantelă se udaseră și ei și îi înghețau picioarele, dar puțin îi păsa de distrugerea toaletei pe care mizase atât. Leoarcă de apă, disperată, nu mai avea nici un curaj.

Cum se putea întoarce la Tara, când plecase atât de sigură pe ea? Cum le va putea spune tuturor celor de la Tara că trebuiau să plece? Și cum va putea să părăsească ogoarele roșii, pinii uriași, bălțile, cimitirul familiei în care, sub umbra deasă a cedrilor, odihnea Ellen?

Ura împotriva lui Rhett Butler îi ardea inima. Ce nemernic! Nădăjduia că-l vor spânzura și că nu va mai avea niciodată de-a face cu acest om, care o văzuse umilindu-se și degradându-se. Firește, dacă ar fi vrut i-ar fi putut face rost de bani. Oh, spânzurătoarea era încă o moarte prea dulce pentru el. Slavă Domnului că n-o putea vedea acum, cu hainele leoarcă, cu părul atârănându-i, cu dinții care-i clănțăneau. Ce hidoasă trebuie să fie, și cum și-ar bate joc de ea!

Negrii pe care-i întâlnea se întorceau rânjind obraznic și o priveau cum se poticnea sau aluneca în noroi, cum iuțea pasul sau se oprea ca să-și recapete răsuflarea sau să-și pună pantofii. Cum îndrăzneau să râdă gorilele astea negre? Cum îndrăzneau să-și bată joc de ea, de Scarlett O'Hara de la Tara? I-ar fi plăcut să dea ordin să fie biciuiți până la sânge. Numai bestiile de yankei erau de vină că i-au eliberat și le îngăduiau să-i insulte pe albi.

Ajunsă în strada Washington, priveștea care i se oferi ochilor deveni tot atât de lugubră ca și propriile ei gânduri. Nu văzu nimic din animația și viața care o izbiseră pe Strada Piersicului. Pe vremuri, aici se ridicau numeroase case particulare, dar nu fuseseră reconstruite decât foarte puține din aceste frumoase locuințe. Nu se vedeau decât temelii înnegrite de fum și hornuri golașe, pe care oamenii le botezaseră "santinelele lui Sherman". Alei năpădite de bălării duceau spre maidane unde înainte fuseseră case; grădinile erau părăginite; nu se vedeau nicăieri echipaje, iar stâlpii de care se legau odinioară frâiele cailor, păreau atât de inutili! Peste tot stăpâneau doar vântul rece și ploaia, noroiul și arborii golași, tăcerea și dezolarea. Ce ude îi erau picioarele și ce departe era casa mătușii Pitty!

Scarlett auzi în urma ei tropăit de copite și se feri cât putu pe trotuarul îngust, spre a apăra pelerina mătușii Pitty de alți stropi de noroi. O brișcă

venea încet pe stradă. Hotărâtă să ceară ajutorul vizitiului dacă era un alb, Scarlett se întoarse. Ploaia o împiedica să vadă cine era, dar când brișca ajunsese în dreptul ei, deosebi un om care o privea. Scarlett avu impresia că mai văzuse chipul acesta undeva. Coborî de pe trotuar ca să vadă mai bine, și atunci omul tuși cu un mic aer jenat și exclamă cu o mirare plină de bucurie:

— Dumnezeu, nu se poate să fie domnișoara Scarlett!

— O, domnule Kennedy! strigă ea apropiindu-se și sprijinindu-se de roata plină de noroi, fără să-i pese că-și murdărește rochia, n-am fost niciodată atât de fericită să întâlnesc pe cineva!

Frank Kennedy se înroși de plăcere auzind aceste cuvinte, a căror sinceritate nu putea fi pusă la îndoială, apoi, după ce se întoarse ca să arunce o scuipătură îngălbenită de tutun, sări jos din brișcă. Scutură mâinile tinerei femei cu entuziasm, ridică prelată și o ajută pe Scarlett să se urce.

— Ce faci, domnișoară Scarlett, singură în cartierul ăsta? Nu știi că e primejdios? Și ești udă din cap până-n picioare. Ține, învelește-ți picioarele cu pătura asta!

În timp ce Frank se agita în jurul ei și cârâia ca o găină, Scarlett se lăsa cu plăcere răsfățată. Era așa de bine să fii certată și răzgâiată de un bărbat, chiar când nu era vorba decât de o fată bătrână în pantaloni, ca Frank Kennedy. Ce binefăcător contrast față de tratamentul brutal la care o supusese Rhett! Și ce plăcere să vezi pe cineva din comitatul tău, când ești atât de departe de casă! Scarlett observă că Frank era bine îmbrăcat și că brișca era nouă. Calul părea tânăr și bine îngrijit, dar Frank arăta mult mai bătrân decât era. Cu figura obosită, cu ochii umezi și băgați în fundul unui fel de buzunar de carne fleșcăită, slăbise și îmbătrânise mult din acel ajun de Crăciun când venise la Tara cu oamenii lui. Barba de un blond roșiatic era rară și parcă zdrențuită, ca și când n-ar fi încetat să se tot tragă de ea. Totuși, în comparație cu oamenii triști și preocupați pe care-i întâlnea peste tot, Frank avea un aer de prosperitate și de bună dispoziție.

— Ce plăcere să te văd, zise el cu căldură. Nu știam că ești în oraș. Am văzut-o pe domnișoara Pittypat săptămâna trecută, dar nu mi-a spus că o să vii. Te-a... te-a însoțit cineva de la Tara?

Se gândea la Suellen, dobitocul bătrân!

— Nu, răspunse Scarlett învelindu-se cu pătura caldă. Am venit singură. Și n-o anunțasem pe mătușa Pitty de sosirea mea.

Frank șuieră și calul o porni din nou.

— Toată lumea e bine la Tara?

— Oh, da, mai mult sau mai puțin.

Trebuia neapărat să găsească un subiect de conversație, dar îi venea așa de greu să spună ceva. Mintea îi era ca de plumb, acum după înfrângere, și Scarlett nu dorea altceva decât să stea la căldură, sub pătură, și să nu se gândească la nimic. Nu voia să se gândească la Tara acum. O s-o facă mai târziu, când gândul pierderii Tarei n-o s-o mai chinuiască atâta. De-ar putea să găsească un subiect de conversație, care să-l ocupe pe Frank tot drumul, n-ar avea decât să murmure din când în când: "Ce bine!" și: "Ești, desigur, foarte priceput."

— Domnule Kennedy, sunt atât de surprinsă că te văd. Știu că n-a fost frumos din partea mea să întrerup legăturile cu vechii noștri prieteni, dar nu credeam că ești la Atlanta. Îmi pare chiar că am auzit că ești la Marietta.

— Fac afaceri la Marietta, o mulțime de afaceri. Domnișoara Suellen nu ți-a spus că m-am stabilit la Atlanta? Nu ți-a vorbit de magazinul meu?

Scarlett își aminti vag că o auzise pe Suellen vorbind de Frank și de un magazin, dar nu dădea niciodată prea mare atenție la ce spunea Suellen. Îi ajungea să știe că Frank era în viață și că o va scăpa într-o zi de soră-sa.

— Nu, nu mi-a spus nici un cuvânt. Ai un magazin? Înseamnă că ești foarte capabil.

Frank păru puțin jignit aflând că Suellen nu trâmbițase știrea la toți, dar complimentul lui Scarlett îi merse la inimă.

— Da, am un magazin, și – pe Dumnezeuul meu! – un magazin frumos. Lumea spune că am simțul afacerilor.

Încântat de el însuși, răsă cu râsul său înăbușit pe care Scarlett îl găsea atât de enervant.

"Un bătrân nebun și încrezut", își zise ea.

— O, domnule Kennedy, am impresia că reușești în tot ce faci. Dar cum de ai izbutit să deschizi un magazin? Când te-am văzut acum doi ani, de Crăciun, mi-ai spus că n-aveai nici o lescaie.

Frank își dresă glasul, se trase de favoriți și surăsă timid.

— E o poveste lungă, domnișoară Scarlett.

"Slavă Domnului", gândi tânăra femeie. "O să dureze până ajung acasă". Și spuse tare:

— Te rog, spune-mi-o.

— Îți amintești ultima oară când am venit la Atlanta ca să rechiziționăm hrană? Ei bine, la scurt timp după aceea am intrat în serviciul activ. Vreau să spun că am făcut războiul cu adevărat. Adio, intendență! Ce vrei, nu mai era nevoie de intendență, fiindcă nu se mai găsea aproape nimic care să poată fi rechiziționat, și m-am gândit că un om sănătos își avea firesc locul în linia întâi. Atunci am luptat un timp în rândurile cavaleriei, până ce am primit un glonte în umăr.

Frank părea foarte mândru, și Scarlett exclamă:

— Groaznic!

— O, n-a fost prea grav, urmă el pe un ton condescendent, doar o rană superficială. M-au trimis într-un spital în Sud și tocmai când urma să ies, au sosit trupele yankee. Pe Dumnezeuul meu, ce-a fost! Totul a fost atât de neașteptat, și oricine era în stare să umble a ajutat la mutatul antrepozitelor militare și al spitalului. Am dus totul la gară. Încărcasem un tren, când yankeii au intrat printr-o parte a orașului. Nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să fugim cât mai repede prin cealaltă parte. Doamne, ce groaznic a fost să stai pe acoperișul unui vagon și să privești cum yankeii ardeau ceea ce fuseserăm siliți să lăsăm în gară! Gândește-te, domnișoară Scarlett, că au ars tot ce îngrămădisem acolo – pe mai bine de o jumătate de milă – iar noi, abia am scăpat!

— Groaznic!

— Da, groaznic! Țasta-i adevărul! După ce ai noștri au ocupat iar Atlanta, trenul în care eram a fost expedit aici. Înțelegi, domnișoară Scarlett, asta se petrecea cu puțină vreme înainte de sfârșitul războiului, și...înțelegi, erau o mulțime de vase, paturi, saltele și pături, pe care nimeni nu le cerea. De drept, cred că aparțineau yankeilor. În sensul acesta sunt termenii capitulării, nu-i așa?

— Hm... hm..., răspunse Scarlett absentă.

Se încălzise și i se făcuse somn.

— Nu știu nici acum dacă am făcut bine ori nu, urmă Frank oarecum belicos, dar mi-am zis că yankeii n-or să aibă ce să facă cu toate mărfurile astea. Oricum, le-ar fi dat foc. Or, noi le plătisem cu bani grei și mi-am zis că, în fond, reveneau de drept Confederației sau confederaților. Înțelegi ce vreau să spun?

— Da...

— Sunt fericit că ești de părerea mea, domnișoară Scarlett. Într-un anumit sens, n-am conștiința împăcată. O mulțime de lume mi-a spus: "O, nu

te mai gândi la asta, Frank", dar n-am ce face. Crezi că am avut dreptate?

— Desigur, răspunse Scarlett, întrebându-se ce oare îi spusese nebunul ăsta bătrân.

Se pare că era vorba de un conflict cu conștiința lui. Când un bărbat a ajuns la vârsta lui Frank, ar trebui să știe că nu trebuie să-și bată capul cu lucruri fără importanță. Dar așa era el – nervos și tipicar ca o fată bătrână.

— Sunt fericit că te aud spunând-o. După capitulare, aveam circa zece dolari de argint. Era tot ce posedam pe lume. Ai aflat ce au făcut yankeii la Jonesboro cu casa și cu prăvălia mea. Nu știam ce să fac. Atunci, cu cei zece dolari ai mei, am pus acoperiș la o prăvălie veche de lângă Five Points, am dus acolo materialele spitalului și am început să le vând. Toată lumea avea nevoie de vase, de paturi și de saltele. Vindeam ieftin, pentru că aveam impresia că toate mărfurile astea aparțineau aproape tot atât de mult celorlalți ca și mie. Totuși, am reușit să pun niște bani deoparte. Am cumpărat alte mărfuri, și am făcut treabă bună. Dacă se-ndreaptă lucrurile, cred că voi câștiga bani mulți.

Auzind cuvântul "bani", Scarlett ciuli urechile și se scutură din toropeală.

— Spui că ai câștigat bani?

Frank era încântat de interesul pe care i-l arăta Scarlett. În afară de Suellen, prea puține femei îi acordaseră altceva decât o atenție de moment și era foarte măgulit să vadă pe fosta frumusețe a comitatului sorbindu-i cuvintele. Lăsa hăturile să atârne astfel încât calul să meargă mai încet și să-și poată sfârși povestea înainte de a ajunge la destinație.

— Nu sunt milionar, domnișoară Scarlett, și în comparație cu ce aveam altădată, ceea ce am acum e foarte puțin. Dar anul acesta am câștigat totuși o mie de dolari. Firește, am întrebuințat jumătate ca să repar magazinul, să mai cumpăr mărfuri și să plătesc chiria. Totuși, am realizat un beneficiu net de cinci sute de dolari și, cum vremurile par să se îndrepte, la anul cred că o să am un beneficiu net de două mii de dolari. Și știu ce-am să fac cu ei, căci mai am încă un plan.

Întorsătura pe care o luă conversația deșteptă brusc curiozitatea lui Scarlett. Clipi din gene și se apropie de Frank.

— Ce înțelegi prin asta, domnule Kennedy?

Omul râse și scutură hăturile.

— Pariez că te plictisești să mă auzi vorbind de afaceri, domnișoară Scarlett. O femeie frumoasă nu trebuie să se priceapă la afaceri.

"Ce bătrân prost!"

— O, știu că nu mă pricep, dar mă interesează atâta! Povestește-mi, te rog, tot și explică-mi dacă nu înțeleg.

— Ei bine, e vorba de un gater.

— Un ce?

— Un fel de fabrică de cherestea în care se taie butucii și se fac scânduri. Nu l-am cumpărat încă, dar asta nu va întârzia. Proprietarul lui, unul Johnson, care stă mai sus de Strada Piersicului, vrea să-l vândă. Are mare nevoie de bani lichizi. Dacă vom face afacerea, va conduce gaterul în locul meu și-l voi plăti cu săptămâna. E unul din singurele gatere care au mai rămas în picioare, domnișoară Scarlett. Yankeii le-au distrus aproape pe toate. Un gater e o mină de aur. Poți vinde scândurile la orice preț. Yankeii au ars atâtea case, încât lumea n-are unde să stea. Oamenii par a fi cuprinși de nebunia reconstrucției. Nimeni n-are destule scânduri și toți ard de nerăbdare să-și facă rost. Populația Atlantei crește văzând cu ochii. Oamenii de la țară nu se pot descurca singuri, acum când nu mai au negri și când yankeii și carpetbagger-ii care mișună prin țară încearcă să ne despoaie. Atunci, vin cu toții aici. În scurtă vreme Atlanta va deveni un mare oraș. Și va fi mare nevoie de lemn la construirea caselor. De aceea voi cumpăra gaterul îndată

ce...îndată ce mi se vor achita câteva din polițele care mi se datorează. La anul, pe vremea asta, voi fi mai în largul meu. Sper...nădăjduiesc că știi de ce țin atâta să câștig bani.

Roși și începu să se bâlbâie. "Iată-l că se gândește la Suellen", își zise Scarlett cu dezgust.

O clipă îi trecu prin cap să-i ceară s-o împrumute cu trei sute de dolari, dar alungă repede gândul. Va fi jenat, se va bâlbâi, se va pierde în scuze, dar nu-i va împrumuta. Muncise din greu ca să pună banii ăștia deoparte, în nădejdea că se va căsători cu Suellen la primăvară și, dacă-i împrumuta ei, înseamnă să amâne iar căsătoria. Chiar dacă i-ar făgădui după ce ea i-ar trezi compătimirea și i-ar arăta că e o datorie față de viitoarea lui familie, știa că Suellen s-ar împotrivi. Prea se temea să nu rămână fată bătrână, așa că s-ar lupta ca o leoaică dacă cineva ar încerca să întârzie nunta.

Ce găsea oare la morocănoasa și plângăreața de Suellen nebunul ăsta bătrân, încât nu se gândea decât cum să-i ofere un cămin? Suellen nu merita nici să aibă un bărbat iubitor, nici să împartă cu el câștigurile unei prăvălii și ale unui gater. Din clipa în care Suellen va avea ceva bani, va deveni de nesuferit și în nici un caz nu va ajuta Tara. Dacă ar avea toalete și i s-ar spune "doamnă" – puțin i-ar păsa dacă Tara ar fi vândută de fisc sau distrusă.

În timp ce se gândea la viața liniștită ce o aștepta pe Suellen, pe lângă existența precară pe care ar trebui s-o ducă ea, Scarlett simți cum se înfurie împotriva nedreptății destinului. Repede își întoarse capul, de teamă ca Frank să nu-i surprindă expresia. Era pe cale să piardă tot ce avea, în timp ce Sue... și deodată luă o hotărâre.

Suellen nu-l va avea nici pe Frank, nici prăvălia, nici gaterul!

Suellen nu le merita. Le va avea ea! Se gândi la Tara și-l revăzu pe Jonas Wilkerson, veninos ca un șarpe, în josul scării, și simți că trebuie să se agațe de ultima epavă a naufragiului vieții ei. Rhett fusese o decepție, dar Dumnezeu i-l trimisese pe Frank.

Dar cum să-și ajungă scopul? Absentă, privi cum cădea ploaia și strânse pumnii. "Voi ajunge oare să-l fac s-o uite pe Sue și să mă ia pe mine? Dacă era cât pe ce să reușesc cu Rhett, nu văd de ce n-aș reuși cu Frank." Clipi din gene și-și aminti privirea asupra însoțitorului ei. "Fără îndoială, nu-i frumos", își zise ea, calm. "Are dinții stricați, gura îi miroase urât și e destul de bătrân ca să-mi fie tată. În plus, e nehotărât, timid, și bine intenționat. Nu cunosc defecte mai mari la un bărbat. În orice caz, e un gentleman, și cred c-o să mă înțeleg mai bine cu el decât cu Rhett. Sigur că voi putea să-l manevrez mai ușor decât pe Rhett. Și-apoi, cerșetorii n-au de ales."

Gândul că Frank era logodnicul lui Suellen nu trezi nici o remușcare. După totala prăbușire morală care-o adusese la Atlanta și la Rhett, să fure bărbatul făgăduit surorii ei i se părea o chestiune minoră, de care n-ar avea rost să se încurce.

Odată cu această nouă speranță, încrederea îi reveni și uită că-i era frig la picioare. Se uită la Frank atât de stăruitor, încât acesta manifestă o oarecare emoție. Dar deodată Scarlett își plecă repede ochii, amintindu-și de cuvintele lui Rhett: "Am văzut ochi ca ai tăi într-un duel cu pistolul... Nu trezesc nici o ardoare în pieptul unui bărbat."

— Ce e, domnișoară Scarlett? Ți-e frig?

— Da, răspunse ea la întâmplare, și adăugă: Te-ar supăra dacă aș pune mâna în buzunarul paltonului dumitale? E atât de frig, și manșonul meu e ud pe dinăuntru.

— Vai de mine... Cum de nu! Și n-ai mânuși. Ce dobitoc sunt! Vorbesc verzi și uscate, când dumneata probabil că ești înghețată și ai nevoie de un foc bun. Hii, Sally! De fapt, domnișoară Scarlett, aveam capul atât de plin de

poveștile mele, că nici nu te-am întrebat ce făceai în acest cartier la ora asta târzie?

— Am fost la postul de comandă al yankeilor, răspunse ea fără să se gândească.

Surprins, Frank își ridică sprâncenele de culoarea nisipului.

— Dar bine, domnișoară Scarlett! Soldații... De ce...?

"Sfântă Fecioară, fă să găsesc o minciună!" se rugă ea în grabă. Nu trebuia pentru nimic în lume ca Frank să bănuiască măcar că se dusesese să-l vadă pe Rhett. Frank îl considera un ticălos și socotea primejdios pentru o femeie cinstită să-i adreseze cuvântul.

— Am fost... am fost acolo ca să văd dacă... dacă nu cumva ofițerii ar putea cumpăra niște broderii ca să le trimită soțiilor lor. Brodez foarte bine.

Frank se lăsă pe spate, îngrozit. Era uluit. Perplexitatea și indignarea se luptau în el.

— Te-ai dus la yankei... păi bine... domnișoară Scarlett, n-ar fi trebuit. Tatăl dumitale desigur că habar n-are. Domnișoara Pittypat...

— O, am să mor dacă o să spui mătușii Pitty! strigă Scarlett care, cu adevărat îngrijorată, începu să plângă.

Lacrimile îi curgeau ușor, căci îi era frig și se simțea nenorocită; totuși, efectul fu surprinzător. Frank n-ar fi fost nici mai jenat, nici mai încurcat dacă Scarlett s-ar fi apucat deodată să-și scoată rochia. De mai multe ori plescăi din limbă și șopti "Vai de mine, vai de mine!", făcând mari gesturi inutile. Un gând îndrăzneț îi trecu prin minte: Ce-ar fi să atragă capul lui Scarlett pe umărul lui și să-l mângâie? Dar cum nu făcuse asta niciodată cu nici o femeie, nu știa cum să înceapă. Scarlett O'Hara, atât de frumoasă, atât de veselă, plângând în trăsura lui! Scarlett O'Hara, cea mai mândră dintre fetele cele mai mândre, încercând să vândă broderii yankeilor! I se rupea inima...

Scarlett plângea întruna. Din când în când lăsa să-i scape câteva cuvinte, și Frank începu să înțeleagă că totul nu mergea prea bine la Tara. Domnul O'Hara continua să nu mai fie deloc "el însuși". Nu era destulă mâncare pentru atâtea guri. Trebuie să vină la Atlanta ca să încerce să câștige niște bani, pentru ea și fiul ei. Frank plescăi din nou din limbă, și deodată își dădu seama că Scarlett își sprijinea capul pe umărul lui. Nu știa prea bine cum se întâmplase. Ce știa era că nu el o atrăsese pe Scarlett, dar capul era acolo și tânăra femeie plângea cu hohote, lipită de pieptul lui, senzație nouă și tulburătoare pentru el. Se mulțumi la început să atingă ușor umărul lui Scarlett, apoi deveni mai îndrăzneț, și o mângâie cu o mână sigură. Ce delicioasă era această biată femeiușcă fără sprijin! Ce nebunie și ce curaj să încerce să câștige niște bani vânzând broderii. Dar să ai de-a face cu yankei... asta depășea orice limită.

— Nu voi spune nimic domnișoarei Pittypat, dar trebuie să-mi făgăduiești, domnișoară Scarlett, că n-ai să reîncepi. Gândul că fiica domnului Gerald...

Ochii verzi și plini de lacrimi ai lui Scarlett erau ațintiți cu disperare asupra ochilor lui.

— Dar, domnule Kennedy, trebuie totuși să fac ceva. Trebuie să-mi hrănesc băiețașul. Nu mai e nimeni care să se ocupe de noi acum.

— Ești o femeie curajoasă, dar nu vreau să faci astfel de lucruri. Familia dumitale ar muri de rușine.

— Atunci, ce trebuie să fac?

Ochii verzi, plini de lacrimi, îl priveau ca și cum Scarlett ar fi fost convinsă că el ar deține remediul tuturor relelor.

— Ei bine, nu știu încă ce să-ți spun, dar voi încerca să găsesc ceva...

— O, știu că ai să găsești! Ești atât de priceput...Frank!

Niciodată mai înainte Scarlett nu-i spusese pe nume, și asta fu pentru el

o surpriză agreabilă. Biata fetiță era fără îndoială atât de tulburată, încât nici nu observase greșeala. Frank era plin de bunăvoință pentru ea și simțea că misiunea lui este s-o protejeze. Va face tot ce-i va sta în putință pentru sora lui Suellen O'Hara. Scoase din buzunar o batistă roșie și i-o întinse lui Scarlett, care-și șterse ochii cu ea și surâse cu buze tremurătoare.

— Sunt o găsculiță proastă, zise ea ca să se scuze. Te rog, iartă-mă.

— Nu ești deloc o găsculiță proastă. Ești o femeie foarte curajoasă, care încearcă să ducă o povară prea grea pentru umerii ei. Mi-e teamă că domnișoara Pittypat nu ți-e de prea mare ajutor. Am auzit spunându-se că a pierdut cea mai mare parte din avere. Cât despre domnul Henry Hamilton, nici el nu-i într-o situație prea fericită. Mi-ar place atât de mult să am un cămin, ca să-ți pot oferi ospitalitatea. Dar, domnișoară Scarlett, să nu uiți că după ce mă voi căsători cu domnișoara Suellen, în casa noastră va fi întotdeauna un loc pentru dumneata și pentru Wade Hampton. Acum era momentul! Sfinții și îngerii din cer vegheau asupra ei dacă-i dădeau un astfel de prilej. Simulă mirare și jenă, deschise gura ca pentru a spune ceva, apoi o închise de îndată.

— Nu-mi spune că nu știai că-ți voi deveni cumnat primăvara viitoare, zise Frank cu o voluptate care ascundea greu nervozitatea.

Zărind însă ochii lui Scarlett umplându-se de lacrimi, întrebă cu o voce plină de îngrijorare:

— Ce s-a întâmplat? Nu cumva domnișoara Sue e bolnavă?

— O, nu! O, nu!

— Dar atunci ce s-a întâmplat? Trebuie să-mi spui.

— O, nu pot! Nu știam! Eram convinsă că ți-a scris... o, cum a putut!

— Domnișoară Scarlett, despre ce-i vorba?

— O, Frank, nu voiam să-ți spun, dar bineînțeles credeam că ești la curent... Credeam că ți-a scris.

— Că mi-a scris ce?

Frank tremura.

— O, să facă asta unui bărbat ca dumneata!

— Ce-a făcut?

— Nu ți-a scris? Cred că i-a fost prea rușine. Merită să-i fie rușine. O, să ai o soră atât de nedemnă!

Frank o lăsă să vorbească, nemaiaivând măcar puterea s-o întrebe. Cu figura descompusă, privea țintă la Scarlett. Hățurile îi spânzurau moale în mână.

— Se mărită cu Tony Fontaine luna viitoare. O, îmi pare rău, Frank. Îmi pare atât de rău că ți-am spus. Ce vrei, se săturase de așteptat și s-a temut să nu rămână fată bătrână.

Mammy era pe verandă când Frank o ajută pe Scarlett să coboare din brișcă. După toate aparențele, stătea acolo de mai multă vreme, căci rochia îi era udă și șalul de asemenea. Fața zbârcită exprima supărarea și îngrijorarea, iar buza de jos îi ieșea înainte cum n-o văzuse niciodată Scarlett. Aruncă o privire fulgerătoare lui Frank, dar, când îl recunosc, își schimbă îndată atitudinea. Coborî treptele, se îndreptă spre el legănându-se și surâzând și îi făcu o plecăciune adâncă.

— E așa bine să vezi oameni din ținutul tău, zise ea. Ce mai faceți, domnu' F'ank? A'ătați foa'te bine! Dacă aș fi știut că domnișoa'a Sca'lett a ieșit cu dumneavost'ă, nu mi-aș fi bătut atât capu'. Când am venit acasă și n-am găsit-o, m-am simțit ca un pui de găină cu gātu' tăiat. Când mă gândeam că umblă singu'ă în o'aș, cu toți scă'boșii ăia de neg'i elibe'ați pe st'ăzi! De ce nu mi-ai spus că o să ieși în o'aș, d'ăguța mea? Și văd că ai 'ăcit!

Scarlett îi aruncă pe furiș o privire lui Frank și acesta, deși îndurerat din cauza știrilor auzite, surâse și-i făcu cu ochiul, în semn de complicitate.

— Suie repede și caută-mi niște haine uscate, și fă-mi un ceai fierbinte, Mammy, zise Scarlett.

— Dumnezeule, cum a'ată 'ochia cea nouă, bombăni Mammy. O să t'ebuiască să-mi pie'd o mulțime de v'eme ca s-o usuc și s-o pe'ii, ca s-o poți pune la nuntă disea'ă.

Intră în casă, și Scarlett, lipindu-se strâns de Frank, îi șopti:

— Te rog, vino să iei masa cu noi astă-seară. Suntem atât de singure... Pe urmă o să mergem cu toții la nuntă. Te rog, vino cu noi. Și, mai ales, nici un cuvânt mătușii Pitty despre Suellen. Ar fi cumplit pentru ea și nu vreau să știe că sora mea...

— O, nu voi spune nimic, nimic! se grăbi să declare Frank, și se înfioră la gândul nenorocirii ce i se întâmpla.

— Ai fost atât de drăguț cu mine astăzi. Mi-ai făcut atâta bine. Datorită dumitale mă simt iarăși curajoasă. Îi strânse lung mâna și îndreptă asupra lui întreaga baterie a privirilor ei.

Mammy, care o aștepta în spatele ușii, se uită la Scarlett cu o privire de nepătruns și urcă găfâind după ea în camera de culcare. Fără să spună nici un cuvânt, o ajută să se dezbrace de hainele ude, pe care le întinse pe scaune, și o băgă în pat. Când aduse o ceașcă de ceai fierbinte și o cărămidă caldă învelită într-o bucată de flanelă, se aplecă asupra lui Scarlett și-i spuse cu o umilință pe care tânăra femeie nu i-o cunoștea:

— Mielușeaua mea, de ce nu i-ai spus lu' Mammy a ta ce aveai în cap? Atunci, n-aș fi făcut toată călătoria asta până la Atlanta. Sunt p'ea băt'ână și p'ea g'asă ca să mă mai mișc de-acasă.

— Ce vrei să spui?

— Pisicuța mea, n-a'e 'ost să înce'ci să mă păcălești. Te cunosc eu. Și am văzut și mut'a lu' domnu' F'ank și mut'a dumitale și pot să-ți citesc pe față cum citește popa în Evanghelie. Și am auzit ce-i spuneai încet desp'e domni-șoa'a Suellen. Dacă aș fi știut că e'a vo'ba de domnu' F'ank, aș fi 'ămas acasă și n-aș mai fi făcut tot d'umu' ăsta...

— Ei bine, zise Scarlett ghemuindu-se sub pături și recunoscând că era cu neputință s-o păcălească pe Mammy, la ce te-ai gândit?

— Copilu' meu, nu știam ce voiai să faci, da' nu-mi plăcea p'ea mult mut'a dumitale ie'i. Și-mi aminteam că domnișoa'a Pittypat îi sc'isese domnișoa'ei Melly că secātu'a aia de Butle' a'e o mulțime de pa'ale, și eu nu uit ce aud. Da' domnu' F'ank, el e un domn adevă'at, chia' dacă nu e p'ea f'umos.

Scarlett îi aruncă lui Mammy o privire pătrunzătoare, pe care bătrâna negresă i-o întoarse cu calmul unei persoane care știe ce vorbește.

— Și ce vrei să faci? Să te duci să-i spui tot lui Suellen?

— Ba am să fac tot ce pot ca să te ajut pe lângă domnu' F'ank, răspunse Mammy învelind-o pe Scarlett.

Scarlett rămase liniștită o vreme, în timp ce Mammy umbla' de colo-colo prin odaie. Era încântată că totul se petrecuse între ele două, fără cuvinte inutile, fără explicații, fără reproșuri. Mammy înțelegea și tăcea. Scarlett întâlnise în Mammy o realistă mai intransigentă încă decât ea. Ochii plini de înțelepciune ai bătrânei negrese vedeau clar și precis, ca aceia ai unui sălbatic sau ai unui copil, nelăsându-se tulburată de conștiință dacă vreo primejdie amenința pe preferata sa. Scarlett era copilul ei și, ceea ce dorea copilul ei, chiar dacă aparținea altcuiva, Mammy o va ajuta să obțină. Pentru ea, drepturile lui Suellen și ale lui Frank Kennedy nici nu intrau în discuție. Scarlett avea necazuri și căuta să se descurce, și Scarlett era fiica domnișoarei Ellen. Mammy îi lua parte fără umbra unei ezitări.

Scarlett ghici aprobarea tacită a negresei și, cum cărămida pe care o avea la picioare îi transmitea căldura, mica lumină tremurătoare care se aprinsese

în ea în timpul întoarcerii se prefăcu într-o frumoasă flacăra de nădejde. Puterile îi reveneau, întovărășite de o exaltare care-i deschidea pofta să rădă. "Nu, nu sunt încă bătută", își zise ea cu bucurie.

— Dă-mi oglinda, Mammy.

— Nu-ți descope'i ume'ii, zise Mammy întinzând lui Scarlett oglinda, cu un surâs pe buzele groase.

Scarlett se privi în oglindă.

— Sunt galbenă ca ceara și părul meu pare o coadă de cal.

— Nu ești chia' așa f'umoasă cum a' t'ebui.

— Hm... Plouă foarte tare?

— Știi bine că toa'nă cu găleata.

— Cu atât mai rău, va trebui totuși să te duci până în oraș.

— Nu, pe ploaia asta nu mă duc.

— Ba o să te duci. Dacă nu, mă duc eu.

— Ce-ai de făcut ca'e nu poate să sufe'e aștepta'e? C'ed că ai făcut destule pent'u astăzi.

— Vreau o sticlă de apă de colonie, declară Scarlett cercetându-se cu atenție în oglindă. O să mă speli pe cap și o să-mi faci o frecție cu apă de colonie. Și o să-mi cumperi un borcan cu jeleu de semințe de gutui ca să-mi țină părul bine lipit.

— Ba n-am să te spăl pe cap pe timpu' ăsta și nici n-ai să-ți pui colonie în cap ca o femeie st'icată. Nu, n-ai s-o faci, atât cât mai 'ămâne un pic de viață în mine.

— Ba da, am s-o fac. Caută-mi punga, ia moneda aceea de cinci dolari de aur și du-te în oraș. Și-apoi... Mammy... dacă te duci în oraș, cumpără-mi și... și un borcănaș de roșu.

— Ce-i aia? întrebă Mammy cu un aer bănuitor.

— N-are importanță. N-ai decât să ceri un borcan de roșu.

— Nu cumpă' nimic până nu știu ce-i aia.

— Ei bine, e fard, dacă ești așa de curioasă. Fard care se pune pe față. Și nu te mai umfla ca o broască. Du-te!

— Fa'd! se indignă Mammy. Fa'd pent'u față! Nu, nu ești încă destul de ma'e ca să nu te bat! În viața mea n-am fost așa de supă'ată. Ți-ai pie'dut capu' . Domnișoa'a Ellen s-a' 'ăsuci în mo'mânt! Auzi, să-ți vopsești fața ca o...

— Știi foarte bine că bunica Robillard se farda și că...

— Da, domnișo'ă Sca'lett, și nu pu'ta decât un jupon, și e'a așa subți'e că se vedea fo'ma picioa'elo', da' asta nu înseamnă că o să faci la fel. Când băt'âna domnișo'ă e'a tână'ă, lumea ducea o viață mai libe'ă, da' timpu'ile s-au schimbat și...

— Pentru Dumnezeu! exclamă Scarlett pierzându-și răbdarea și dădu păturile la o parte. N-ai decât să te întorci la Tara!

— Nu poți să mă t'imiți înapoi la Ta'a dacă n-am poftă. Sunt libe'ă! declară Mammy înfierbântându-se. Și n-am să plec de aici. U'că-te în pat imediat. V'ei poate să capeți ap'inde'e de plămâni? Lasă co'setu' ăla în pace! Lasă-l, pisicuța mea! Of, domnișo'ă Sca'lett, doa' n-ai de gând să ieși pe timpu' ăsta! Dumnezeule! Pa'că ai fi domnu' Ge'ald. Hai, u'că-te în pat... Nu pot să cumpă' fa'd. Aș mu'i de 'ușine! Toată lumea o să știe că e pent'u copilu' meu. Domnișo'ă Sca'lett, ești așa d'ăguță, așa de f'umoasă că n-ai nevoie de fa'd. Pisicuțo, numai femeile st'icate pun fa'd.

— Și obțin rezultate, nu-i așa?

— Isuse, ascult-o! Mielușeaua mea, nu spune un luc'u așa de cumplit! Lasă cio'apii ăștia uzi! N-o să te duci nicăie'i. Domnișoa'a Ellen m-a' chinui în fiecă'e noapte dacă te las. U'că-te în pat! Mă duc eu! Am să găsesc poate o p'ăvălie unde să nu ne cunoască.

În seara aceea, la doamna Elsing, după ce nunta lui Fanny fu celebrată și bătrânul Levi și ceilalți muzicanți își acordară instrumentele, Scarlett plimbă o privire veselă în jurul ei. Era așa de plăcut să fii din nou la o reuniune mondenă! O încântase și primirea călduroasă ce i se făcuse. Când intrase la brațul lui Frank, toată lumea se repezise la ea cu strigăte de bucurie ca s-o sărute, să-i strângă mâna, să-i spună că fusese grozav de regretată și că nu trebuia să mai plece niciodată la Tara. Galanți, bărbații păreau să uite că încercase odinioară să le sucească mințile, și fetele păreau a nu-și mai aminti că făcuse totul ca să le fure curtezanii.

Doamna Merriwether, doamna Whiting și doamna Meade, ca și toate celelalte femei bătrâne care o trataseră cu atâta răceală spre sfârșitul războiului, uitară și ele purtarea ei ușuratică și-și aminteau numai cât avuseseră de suferit de pe urma înfrângerii comune și că era nepoata lui Pitty și văduva lui Charles. O îmbrățișară și, cu lacrimi în ochi, îi vorbiră drăguț de iubita ei mamă și o întrebă de o mulțime de lucruri despre tatăl și surorile ei. Fiecare o întrebă de Melanie și de Ashley și voi să afle de ce nu veniseră și ei la Atlanta.

Cu toată plăcerea pe care i-o făcea această primire, Scarlett simțea o ușoară jenă, pe care se sili s-o ascundă, datorită rochiei ei de catifea. Era încă udă la genunchi și mai avea câteva pete care rezistaseră eforturilor disperate ale lui Mammy și ale bucătăresei, înarmate cu apă fierbinte, care o aburiseră și o periaseră în fața unui foc bun.

Scarlett se temea ca totuși cineva să nu observe lipsa de prospețime a toaletei ei și să nu tragă concluzia că era singura rochie elegantă pe care o avea. Se consolă însă văzând că cele mai multe femei purtau rochii mult mai ponosite ca a ei. Toate rochiile erau atât de vechi, și fuseseră cu atâta grijă țesute și călcate! A ei, cel puțin, era nouă și neatinsă și, de altfel, în afară de rochia de mireasă de satin alb a lui Fanny, era singura toaletă nouă la reuniune.

Își aminti ce-i spusese mătușa Pitty despre situația financiară a Elsing-ilor și se întrebă de unde găsiseră bani pentru rochia de satin, pentru tratații, flori și muzicanți. Trebuie să-i fi costat destul de mult. Fără îndoială se împrumutaseră. Afară de cazul în care întregul trib al Elsing-ilor ar fi contribuit, ca să-i ofere lui Fanny această costisitoare nuntă. Ținând seama de vremurile grele pe care le trăiau, Scarlett considera nunta o extravaganță asemănătoare celei a Tarleton-ilor pentru mormintele băieților și resimți o indignare ca aceea pe care o simțise cu ocazia vizitei sale la cimitirul familiei Tarleton. Nu mai era timpul de azvârlit banii pe fereastră. De ce se încăpățâneau toți oamenii ăștia să se poarte ca în vremurile bune, când vremurile acelea dispăruseră?

Însă Scarlett alungă această iritare trecătoare. Nu era vorba de banii ei și nu ținea să-și strice seara din cauza neroziei celorlalți.

Descoperi că-l cunoștea foarte bine pe mire. Era Tommy Wellburn, din Sparta, și-l îngrijise în 1863 când fusese rănit la umăr. Pe atunci era un băiat frumos, înalt, care-și părăsise studiile de medicină spre a intra în cavalerie. Acum arăta ca un moșneguț – rana de la coapsă îl rupsese parcă-n două. Umbla greu și, așa cum observase mătușa Pitty, într-un fel vulgar. Totuși, părea că nu-și dă seama de starea lui, sau nu-i păsa, căci se purta ca un om care n-are ce să invidieze la alți bărbați. Renunțând să-și continue studiile de medicină, devenise antreprenor și conducea o echipă de zidari irlandezi care construiau noul hotel. Scarlett se întrebă cum de reușea să muncească în situația lui, dar nu căută să afle, căci începea să-și dea seama că orice era

posibil.

Tommy și cu Hugh Elsing și cu micul René Picard, care semăna cu o maimuță, veniră să stea de vorbă cu ea, în timp ce scaunele și mobilele erau împinse la perete spre a se face loc pentru dans. Hugh nu se schimbase de când îl văzuse ultima oară în 1862. Era același băiat subțire cu aceeași meșă castanie pe frunte și aceleași mâini palide ce păreau să nu fie bune de nimic. Dimpotrivă, René se schimbase de când se căsătorise cu Maybelle Merriwether, în cursul ultimei sale permisi. Avea aceeași sclipire galică în ochii-i negri și-și păstrase pofta de viață specifică creolilor, dar chipul său căpătase ceva aspru pe care nu-l avea la începutul războiului. În sfârșit, nu mai avea nimic din mândra eleganță care-l caracteriza sub strălucita uniformă de zuav.

— Obraji de trandafir, ochi de smarald, zise el sărutând mâna lui Scarlett. Ești tot atât de frumoasă ca atunci când te-am văzut întâia oară, la balul de binefacere. Ți aduci aminte? N-am să uit niciodată felul cum ți-ai aruncat verigheta în coșul meu. O, ce gest curajos! Dar n-aș fi crezut niciodată că vei aștepta atâta vreme fără să porți altă verighetă.

Ochii lui scânteiau de ironie și-i făcu cu ochiul lui Hugh.

— Și eu, René Picard, n-aș fi crezut niciodată că vei vinde pateuri într-un cărucior.

În loc să roșească de rușine la această aluzie la meseria lui nu prea strălucită, René Picard păru încântat și, râzând în hohote, îi dădu o palmă zdravănă lui Hugh.

— Touché! exclamă el. Soacră-mea, doamna Merriwether, m-a făcut să lucrez pentru prima oară în viață, pe mine, René Picard, care trebuia să-mi împart vremea între creșterea cailor și plăcerile viorii. Acum, îmi conduc căruciorul cu pateuri și-mi place. Soacră-mea e în stare să facă orice bărbat să muncească. Dacă ar fi fost general, am fi câștigat războiul, nu-i așa, Tommy?

"Asta-i prea de tot, gândi Scarlett. "Să ajungă să-i placă să umble cu căruciorul, când ai lui aveau o proprietate care se întindea zece mile pe malul Mississippi-ului și o casă mare la New Orleans!"

— Dacă le-am fi avut pe soacrele noastre cu noi, i-am fi bătut pe yankei în opt zile, aprobă Tommy privind înspre silueta subțire și țeapănă a noii lui soacre. Singurul motiv pentru care am rezistat atât, e fiindcă doamnele pe care le lăsasem în spatele frontului nu voiau să se dea bătute.

— Nu vor voi niciodată să se dea bătute, îl corectă Hugh cu o strâmbătură. Nu-i nici o cucoană aici care să se fi dat bătută, chiar dacă noi, bărbații, am capitulat la Appomattox. E mai rău decât a fost vreodată pentru noi. Noi, cel puțin, am capitulat luptând.

— ...Si ele clocindu-și ura, termină Tommy. Ce zici, Scarlett? Pe cucoane le supără situația în care au ajuns bărbații din familiilor lor, mai mult decât ne supără pe noi. Hugh trebuia să fie magistrat, Rene să cânte la vioară în fața capetelor încoronate din Europa... și zicând asta, plecă repede capul ca să se ferească de o lovitură pe care voia să i-o dea Rene. Iar eu trebuia să fiu medic și acum...

— Dați-ne timp, strigă René. Eu am să devin regele pateurilor din Sud! Hugh va fi regele lemnului de foc și tu, dragă Tommy, vei avea sclavi irlandezi în loc să ai sclavi negri. Ce schimbări... O să petrecem bine! Și dumneavoastră, domnișoară Scarlett, ce faceți? Mulgeți vacile? Culegeți bumbac?

— Dumnezeule mare. Nu! Nu! răspunse Scarlett care nu era în stare să înțeleagă buna dispoziție cu care Rene își primea soarta. Negrii noștri se ocupă de asta.

— Am auzit că domnișoara Melly și-a botezat copilul Beauregard. S-o feliciți din partea mea și să-i spui că după numele de Isus, nu-i altul mai

frumos.

Și ochii îi străluceau de mândrie la amintirea viteazului erou al Louisianei.

— Mai e și acela de Robert Edward Lee, observă Tommy, și deși nu vreau să aduc vreo jignire reputației viteazului Beauregard, primul meu fiu se va chema totuși Bob Lee Wellburn.

Rene râse și ridică din umeri.

— O să-ți povestesc o istorie care pare o glumă, dar care totuși s-a întâmplat. Ai să vezi ce cred creolii de viteazul nostru Beauregard și de Lee al vostru. În tren, nu departe de New Orleans, un om din Virginia, un soldat al generalului Lee, cunoaște un creol care servise sub Beauregard. Virginianul vorbește întruna de Lee. "Generalul Lee a făcut asta, generalul Lee a spus asta." Creolul ia un aer politicoș, își încrețește fruntea ca și când ar voi să-și amintească de ceva, și deodată surâde și exclamă: "Generalul Lee! A, da! Acum știu! Generalul Lee! Omul despre care generalul Beauregard are o părere bună!"

Scarlett încercă în mod politicoș să ia parte la ilaritatea generală, dar nu vedea nimic de râs în toată povestea asta, în afară de faptul că creolii erau la fel de încrezuți ca și cei din Charleston și Savannah. În plus, în ceea ce-o privea, socotise întotdeauna că fiul lui Ashely ar fi trebuit să poarte numele tatălui său.

După ce-și acordară instrumentele, muzicanții începură să cânte Balada lui Dan Tucker, și Tommy se întoarse spre Scarlett.

— Vrei să dansezi, Scarlett? Eu nu pot să te invit, dar Hugh sau Rene...

— Nu, îți mulțumesc, sunt în doliu după mama. Dar nu vreau să-i rețin, se grăbi ea să adauge.

În timp ce cei trei bărbați se depărtau, căută din ochi pe Frank Kennedy și, când îl descoperi lângă doamna Elsing, îi făcu semn să vină lângă ea.

— Dacă ai vrea să-mi aduci ceva răcoritor, aș merge să mă așez acolo în nișă, îi zise ea, și să putem discuta liniștiți.

În timp ce Frank se grăbea să se ducă după un pahar de vin și o felie subțire de prăjitură, Scarlett se îndreptă spre canapeaua de la capătul salonului, aranjându-și cu grijă rochia, așa ca să nu se vadă petele cele mai mari. Era prea fericită că vede lume și că ascultă muzică, spre a se mai gândi la umilința pe care o suferise în cursul dimineții. Măine se va gândi la purtarea lui Rhett, la rușinea de care se acoperise. Măine se va întreba dacă făcuse vreo impresie asupra inimii îndurerate și speriate a lui Frank. În seara aceasta se simțea trăind până în vârful unghiilor, plină de speranță și cu ochii strălucitori.

Își plimbă privirea asupra salonului vast, urmărindu-i pe dansatori. Își aduse aminte cât de frumoasă era această încăpere când venise pentru întâia oară la Atlanta, în timpul războiului. Pe atunci parchetul lucea ca o oglindă și candelabrul, cu nenumărații țurțuri de cristal, reflecta cu sclipiri de diamant, de flăcări și safire, cea mai mică scânteiere a lumânărilor. Vechile portrete de pe pereți aveau un aspect demn și fermecător și păreau să suradă musafirilor. Canapelele de palisandru, cu perne moi, invitau la odihnă și una din ele, cea mai mare, ocupa locul de onoare în fundul aceleiași nișe unde se afla acum Scarlett. Fusesse întotdeauna locul ei preferat. De acolo putea vedea salonul și sufrageria, masa ovală de mahon în jurul căreia puteau sta comod douăzeci de invitați, cele douăzeci de scaune delicate așezate cochet de-a lungul pereților, bufetul și servanta, masive, încărcate cu argintărie grea, cu sfeșnice cu multe brațe, cu cești, carafe, sticle și pahare strălucitoare. Scarlett se așezase de atâtea ori pe această canapea. În timpul primilor ani de război, în tovărășia vreunui ofițer frumos, spre a asculta cântându-se la vioară, contrabas,

armonică sau banjo, ori numai spre a privi alunecarea amețitoare a dansatorilor pe parchetul ceruit.

Acum candelabrul era stins. Atârna strâmb, și cei mai mulți ținuturi erau spărți, ca și când yankeii care dormiseră în casă s-ar fi distrat aruncând în ei cu cizmele. Odaia era luminată numai de o lampă cu gaz și de câteva lumânări, cel mai important izvor de lumină fiind însă focul care duduia în cămin. Reflexul nestatornic al flăcărilor îngăduia să se vadă mai bine tăieturile și zgârieturile de pe parchet. Dreptunghiuri mai întunecate detașându-se pe tapetul decolorat al pereților arătau locul unde atârnaseră portretele de familie, iar crăpături lungi aminteau că în timpul asediului o bombă explodase deasupra casei, smulgându-i acoperișul și distrugându-i catul de sus. Masa grea de mahon, pe care fuseseră aranjate prăjiturile și băuturile, continua să troneze în mijlocul sufrageriei, dar era hodorogită și picioarele ei purtau urma reparațiilor grosolan făcute. Bufetul, argintăria și scaunele frumos arcuite dispăruseră. Perdelele de damasc, de culoarea aurului, care atârnaseră la ferestrele cele înalte, nu mai existau; rămăseseră doar bucăți din perdeluțele de dantelă, foarte curate, dar cârpite.

O bancă, foarte puțin confortabilă, înlocuise canapeaua preferată a lui Scarlett. Se așeză cu grație, regretând că starea rochiei nu-i permitea să danseze. Ce mult i-ar fi plăcut să danseze. Dar avea mult mai multe șanse să-și atingă scopul cu Frank în acest colț retras, unde-l va putea manevra în voie, decât dansând cu el un dans săltăreț; îl va asculta, părănd fermecată de conversația lui, și va putea încuraja elanurile lui pline de ardoare. Dar muzica era atât de îmbietoare. Din vârful pantofului, Scarlett bătea cu nerăbdare tactul, ca și bătrânul Levi care anunța figurile dansului ciupind coardele unui banjo strident. Dansatorii, pe două rânduri, se apropiau, se depărtau, se-nvârteau, picioarele alunecau cu zgomot ușor și loveau apoi podeaua.

*Dan Tucker iarăși s-a-mbătat
(Legănați-vă, doamnelor!)
Zace-n șanț și strigă-ntruna.
(Săltați iute, doamnelor!)*

După lunile mohorâte și istovitoare de la Tara, era plăcut să asculți din nou muzică și să auzi pasul ritmat al dansatorilor, să vezi surâzând chipurile familiare ale prietenilor tăi la lumina nesigură a lumânărilor, să-i auzi tachinându-se sau schimbând glume vechi cât lumea, veselindu-se și cochetând. Parcă renăscuse la viață. Scarlett avea impresia că vremurile de altădată reveniseră. Închizând ochii ca să nu vadă rochiile uzate, cizmele și încălțăminte tocită, și încercând să nu-și amintească de cei care nu mai puteau lua parte la cadril, Scarlett ajungea aproape să-și închipuie că nimic nu se schimbă. Dar, privind înspre bătrânii strânși în jurul carafei, sau înspre cucoanele alinate la perete, agitându-și mâinile obișnuite odinioară cu jocul evantaiului, ori urmărind cu privirea mișcările tinerilor dansatori, simți deodată un fior înghețat și înțelese înspăimântată că, dimpotrivă, totul se schimbă și că aceste siluete familiare nu erau decât niște stafii.

Toți oamenii aceștia păreau a fi aceiași, și totuși erau diferiți. De ce oare? Numai din cauză că aveau cinci ani mai mult? Nu, nu era numai trecerea vremii. Pierduseră ceva, universul lor pierduse unul din elementele sale. Cu cinci ani în urmă se mișcau într-o atmosferă de securitate care le îngăduia să evolueze în toată liniștea, fără măcar să-i simtă prezența, atât era de subtilă. Acum însă această atmosferă nu mai exista și, odată cu ea, dispăruse ardoarea de mai înainte, senzația că la cotitura drumului te aștepta ceva fermecător și îmbătător, farmecul vieții de odinioară a acestor oameni.

Scarlett știa prea bine că și ea se schimbaseră, dar nu se schimbaseră la fel ca ei, și asta o mira. Îi observa de la locul ei și se simțea o străină printre ei. Se simțea tot atât de străină, de singură, ca și când ar fi venit din alt continent și n-ar fi înțeles limba lor. Și deodată își dădu seama că era un sentiment asemănător cu acela pe care-l avea lângă Ashley. Lângă el și lângă cei asemenea lui – și aceștia formau în cea mai mare parte mediul ei – i se părea că e ținută departe de ceva pe care nu-l putea înțelege.

Fețele vechilor ei prieteni nu se schimbaseră mult și manierele lor deloc, dar Scarlett avea impresia că era tot ce le rămăsese. Erau plini de demnitate și până la moarte își vor păstra eleganța, dar în același timp vor lua cu ei în mormânt o amărăciune de neșters, o amărăciune prea adâncă spre a fi exprimată în cuvinte. Oamenii aceștia amabili erau un popor mândru pe care înfrângerea îl sleise, dar care nu voia să o accepte. Fuseseră siliți să muște pământul și totuși ridicau capul. Cetățeni ai provinciilor cucerite, erau reduși la neputință. Vedeau inamicul căl-când în picioare statul pe care-l iubeau, vedeau ticăloși bătându-și joc de lege, pe foștii lor sclavi devenind o amenințare, în timp ce bărbații lor erau lipsiți de drepturi și femeile lor insultate. Și mai aveau și amintirea morților lor.

Tot ceea ce fusese lumea lor se schimbaseră. Numai formele rămăseseră. Continuau să se conformeze obiceiurilor de altădată, și trebuiau s-o facă fiindcă nu le mai rămăsese decât asta. Rămăneau strâns legați de lucrurile pe care le cunoscuseră și le iubiseră în trecut: manierele elegante, curtenia, o agreabilă dezinvoltură în raporturile cu alții și, mai ales, atitudinea protectoare a bărbaților față de femei. Credincioși tradiției în care fuseseră crescuți, bărbații se arătau galanți și afectuoși și ajungeau aproape să creeze în jurul femeilor o atmosferă care le pune la adăpost de tot ce ar fi putu să le șocheze. Or, tocmai asta, gândea Scarlett, era culmea absurdității, căci de cinci ani de zile nu existau încercări pe care femeia cea mai retrasă să nu le fi îndurat. Femeile îngrijiseră răniți, închiseseră ochii morților; înduraseră războiul, focul, devastarea; cunoscuseră frica, exodul și chinurile foamei.

Dar, cu tot ceea ce văzuseră, cu toate muncile grele pe care le făcuseră sau le vor mai avea de făcut, rămăneau oameni și femei de lume, regi și regine în exil. Erau dârji, rezervați, indiferenți, amabili și tot atât de strălucitori și de fragili ca și cristalele candelabrului de deasupra capetelor lor. Timpurile bune de odinioară nu mai existau, dar acești oameni continuau să trăiască la fel ca înainte – fermecători, pierzându-și vremea, hotărâți să nu se îngheșuie ca yankeii, să nu alerge după bani ca ei, și de asemenea să nu renunțe la nici unul din vechile lor obiceiuri.

Scarlett știa că și ea se schimbaseră mult; fără asta, n-ar fi putut face ce făcuse din ziua în care fugise din Atlanta și nici n-ar fi elaborat planul a cărui reușită o dorea cu atâta disperare. Dar exista o deosebire între înăsprirea ei și a lor, deși n-ar fi putut spune pentru moment în ce consta. Poate fiindcă ea se simțea în stare de orice, în timp ce existau o mulțime de lucruri pe care acești oameni nu ar fi consimțit să le facă nici sub amenințarea morții. Poate fiindcă pierduseră orice iluzie, dar continuau totuși să suradă vieții, lăsând-o, grațioși, să treacă pe lângă ei. Iar asta Scarlett nu putea s-o facă.

Îi era cu neputință să nu privească realitatea în față. Viața pe care trebuia s-o ducă era prea brutală, prea dușmănoasă, ca să încerce să suradă măcar. Scarlett nu înțelegea nimic din blândețea, din curajul și din mândria neînfrânată a prietenilor săi. Nu vedea în ei decât oameni intransigenți, care se mulțumesc să observe faptele surâzând, dar care refuză să le privească în față.

Tot urmărindu-i pe dansatorii încălziiți de dans, se întrebă dacă evenimentele îi schimbaseră ca pe ea. Moartea unui iubit, un bărbat invalid, copii înfometați, domenii îmbucătățite, cămine profanate de străini – ce

înăruiere avuseseră toate acestea asupra lor? Bineînțeles că suferiseră și ei la fel ca toată lumea. Viața lor nu avea secrete pentru Scarlett. Pierderile lor fuseseră și ale ei de asemenea privațiunile și problemele pe care le avuseseră de rezolvat. Totuși, nu reacționaseră ca ea. Chipurile pe care le vedea în jurul ei erau măști, pe care nici o mână nu le va da jos niciodată.

Dar dacă oamenii aceștia sufereau ca și ea din cauza vremurilor – și cu siguranță că sufereau – cum reușeau să-și păstreze buna dispoziție? Și de ce încercau s-o facă? Asta era ceea ce întrecea puterea de înțelegere a lui Scarlett și-i pricinuia o surdă iritare. Nu putea să fie ca ei. Îi era imposibil să asiste nepăsătoare la prăbușirea unei lumi. Era ca o vulpe încolțită care, cu răsuflarea tăiată, caută să ajungă la vizuină înainte de a fi prinsă de câini.

Deodată începu să-i urască pe toți fiindcă erau deosebiți de ea, fiindcă luau în fața vitregiei soartei o atitudine pe care ea n-o va putea imita niciodată, pe care nu va căuta niciodată s-o imite. Cum îi detesta pe oamenii aceștia surzătorii, pe proștii aceștia vanitoși care păreau că se mândresc cu pierderile pe care le suferiseră! Chiar dacă se înjoseau făcând munci servile, și cu toate că nu știau când își vor putea face o rochie nouă, toate aceste femei își păstrau aerele de doamne. Erau niște adevărate doamne. Cu toată rochia ei de catifea și părul parfumat, cu tot orgoliul pe care-l trăgea din originea ei și din averea pe care o stăpânise odinioară, Scarlett nu izbutea să se simtă o adevărată doamnă. În contactul aspru cu pământul roșu al Tarei, își pierduse toate bunele maniere, și știa că nu se va mai considera din nou o doamnă, o femeie de lume, decât în ziua când, pe masa ei, vor străluci argintăria și cristalele și vor aburi mâncăruri alese; decât în ziua când, în șoproanele și în grajdurile ei, va avea trăsuri și cai; decât în ziua când negrii, și nu albi, vor cultiva ogoarele cu bumbac ale Tarei.

"Ah", își zise ea mândioasă, "iată în ce constă deosebirea. Cu toate că sunt în mizerie, se simt încă femei de lume, dar eu nu! Bietele proaste! Nu-și dau oare seama că fără bani nu poți fi o adevărată doamnă?"

Și totuși, cu toată judecata asta pripită, Scarlett înțelegea că atitudinea acestor femei, sub aparențele ei ridicole, era singura bună. Ellen ar fi făcut la fel. Aceasta o tulbură. Știa că ar fi trebuit să împărtășească sentimentele acestor femei, dar îi era cu neputință. Știa că după pilda lor, ar fi trebuit să creadă cu tărie că o doamnă rămâne întotdeauna o doamnă, chiar dacă ajunge să trăiască în sărăcie. Ea, însă, nu reușea să se convingă de acest lucru.

Toată viața văzuse cum erau priviți cu dispreț yankeii fiindcă pretențiile lor de distincție se întemeiau pe avere și nu pe naștere. Acum însă, oricât ar fi fost de erezie, nu putea să se împiedice de a crede că yankeii aveau dreptate în această privință, chiar dacă greșeau în toate celelalte. Îți trebuiau bani ca să fii femeie de lume. Știa că Ellen ar fi leșinat auzind-o pe fiica sa făcând o astfel de profesiune de credință. În cea mai neagră mizerie, Ellen n-ar fi simțit niciodată nici cea mai mică rușine. Rușine! Iată ce simțea Scarlett! Îi era rușine că era săracă, că trăia din expediente, că făcea o muncă pe care ar fi trebuit s-o facă negrii.

Ridică din umeri cu un gest iritat. Oamenii aceștia poate că aveau dreptate, și ea era aceea care greșea, dar totuși imbecilii aceștia vanitoși n-aveau ochii ațintiți asupra viitorului ca ea. Nu ei erau aceia care, cu toate fibrele încordate, se sileau să recâștige ceea ce pierduseră, cu riscul chiar de a-și sacrifica onoarea și reputația. Mulți dintre ei socoteau sub demnitatea lor să lupte în această junglă care era acum viața. Vremurile erau grele, trebuia să te lupți cu înverșunare ca să ajungi deasupra. Scarlett știa că tradițiile de familie vor împiedica pe mulți dintre acești oameni să se arunce în viltoarea al cărei scop recunoscut era să câștige bani. Toți considerau un lucru extrem de vulgar să câștige bani sau chiar să vorbești despre bani. Bineînțeles, existau

exceptii. Doamna Merriwether făcea pateuri, pe care René se ducea să le vândă cu căruciorul său. Hugh Elsing tăia lemne și făcea negoț cu ele. Tommy era antreprenor, Frank avusese îndrăzneala să deschidă o prăvălie. Dar ceilalți? Majoritatea? Plantatorii vor trăi de azi pe mâine pe câțiva acri de pământ. Avocații și doctorii vor reîncepe să-și exercite profesiunea, și vor aștepta clienți care nu vor veni niciodată. În ceea ce privește restul, cei care trăiau altădată din veniturile lor, aceștia ce vor deveni?

Ea, însă, ea n-avea intenția să rămână săracă toată viața. N-avea de gând să stea jos și să aștepte cu răbdare o minune. Ea se va arunca în vîltoare și va scoate ce va putea. Tatăl ei începuse ca un tânăr emigrant fără o para chioară și sfârșise prin a pune mâna pe vastul domeniu al Tarei. Ceea ce făcuse el va face și fiica lui. Ea nu era asemenea celor ce mizaseră totul pe o cauză și cărora le ajungea orgoliul de a fi pierdut, deoarece cauza era demnă de toate sacrificiile.

Ei își luau curajul din trecut. Ea și-l va lua pe al ei din viitor. Acum, Frank Kennedy era viitorul ei. Dacă reușea să se căsătorească cu el și să pună mâna pe banii lui, ar fi un an câștigat pentru Tara. Apoi va trebui ca Frank să cumpere gaterul. Putea și ea să-și dea seama în ce ritm se construia orașul. Oricine va face o afacere cu lemne în această clipă când nu axista concurență, va avea o mină de aur.

Atunci, din străfundurile memoriei ei, îi reveni o frază pe care i-o spusese Rhett la începutul războiului, în ziua când îi vorbise de banii pe care-i câștigase grație blocadei. Atunci nu încercase să înțeleagă, dar acum fraza aceea îi apărea extrem de clară și se întreba dacă era numai tinerețea sau stupiditatea ei care o împiedicaseră să-i aprecieze sensul: "Se pot câștiga tot atâția bani din distrugerea unei civilizații ca și din clădirea uneia noi."

"Iată distrugerea pe care-o prevăzuse", gândi ea, "și avea dreptate. Mai sunt încă mulți bani de câștigat pentru cine nu se teme să muncească sau... să înhațe!"

Îl zări pe Frank traversând salonul cu un pahar de vin într-o mână, și o bucățică de prăjitură pe o farfurie în cealaltă, și-și compuse o figură surâzătoare. Nu-i veni nici măcar în minte să se întrebe dacă Tara făcea să se căsătorească cu Frank.

Era sigură de asta.

Îi surâse lui Frank în timp ce-și bea vinul cu înghițituri mici. Știa că obraji ei erau mai trandafirii și mai atrăgători ca ai oricărei dansatoare. Își aranjă fusta ca să-i facă loc lui Frank lângă ea și-și fâlfâi alene batista, pentru ca Frank să poată simți mireasma de colonie care se degaja din ea. Era mândră de parfumul ei, căci nici o altă femeie de acolo nu era parfumată, și Frank observase. Într-o clipă de îndrăzneală, îi murmurase la ureche că avea culoarea și parfumul unui trandafir.

Numai de n-ar fi atât de sfios! O făcea să se gândească la un iepure bătrân și speriat. De-ar avea galanteria și ardoarea băieților Tarleton, sau chiar neobrăzarea grosolană a lui Rhett Butler. Dar, dacă ar fi avut aceste calități, ar fi avut fără îndoială destulă subtilitate ca să-și dea seama de disperarea ce i se citea în fundul ochilor. Necunoscând femeile, nici nu bănuia măcar ce urzea Scarlett. Era norocul ei, dar asta nu făcea să-i crească respectul pe care-l avea pentru Frank.

Capitolul XXXVI

După două săptămâni de curte rapidă, Scarlett, înroșindu-se toată, îi mărturisi lui Frank Kennedy că nu mai avea puterea să se opună dorinței lui

arzătoare, și se căsători cu el.

Frank nu știa că în timpul acestor două săptămâni, Scarlett își petrecuse nopțile plimbându-se prin camera ei, furioasă că Frank înțelegea atât de greu aluziile și încurajările ei și rugându-se lui Dumnezeu ca vreo scrisoare inoportună a lui Suellen să nu vină să-i ruineze planurile. Mulțumea Cerului că soră-sa era atât de leneșă la scris, plăcându-i doar să primească scrisori, dar nu să și răspundă. Tot plimbându-se înapoi și-ncolo pe podeaua rece, cu șalul uzat al lui Ellen aruncat peste cămașa de noapte, Scarlett își zicea că era de ajuns o întâmplare ca să se ducă totul de răpă. Frank nu știa nici că Will îi scrisese încunoștințându-o că Jonas Wilkerson venise pentru a doua oară la Tara și că, furios de absența lui Scarlett, nu încetase să vocifereze până ce Will și Ashley îl dăduseră afară. Scrisoarea lui Will nu făcuse decât să-i reamintească cu cruzime ceea ce știa prea bine. Timpul trecea, și ziua când trebuia să plătească impozitele se apropia cu pași mari. Pe măsură ce zilele se scurgeau, disperarea ei creștea.

Totuși, își ascunse atât de bine sentimentele, își jucă atât de bine rolul, încât Frank nu bănuia nimic. Nu văzu în ea decât pe frumoasa văduvă fără apărare a lui Charles Hamilton, pe biata femeie care-l primea în fiecare seară în salonul domnișoarei Pittypat și, plină de admirație, îl asculta povestindu-și proiectele în legătură cu prăvălia și făcându-și calculul câștigurilor pe care le va scoate din exploatarea gaterului, după ce-l va cumpăra. Duioasa înțelegere a lui Scarlett, ochii ei care se aprindeau la cele mai neînsemnate cuvinte erau un balsam peste rana pe care i-o făcuse presupusa trădare a lui Suellen. Suferea și se mira de purtarea ei, iar amorul său propriu, timidul și sensibilul orgoliu de flăcău bătrân care știe că nu place femeilor era adânc rănit. Îi era cu neputință să-i scrie lui Suellen ca să-i reproșeze lipsa de credință. Numai gândul acesta îl înfiora. Dar simțea o adevărată ușurare când vorbea despre ea cu Scarlett. Fără să spună nimic nepotrivit despre sora ei, Scarlett găsea mijlocul să-i arate lui Frank cât o îndurera situația lui și cât ar merita să aibă lângă el o femeie care să știe într-adevăr să-l aprecieze.

Micuța doamnă Hamilton, cu obrajii ei trandafirii, avea atâta farmec! Trecea rând pe rând de la melancolie la un râs vesel și muzical ca sunetul unui clopoțel de argint, după cum se gândea la soarta ei tristă sau făcea haz de glumele nevinovate pe care i le spunea Frank ca s-o înveselească. Rochia ei verde, acum iar frumoasă prin grija lui Mammy, îi scotea în relief silueta grațioasă și mijlocul subțire, și cât de îmbătător era parfumul ușor al batistei și al părului ei! Ce păcat ca o femeie atât de drăguță să fie singură și fără apărare într-o lume atât de crudă încât ea nici nu-i putea bănuia cruzimea. Nici bărbat, nici frate, nici măcar un tată ca s-o apere. Frank socotea că viața e prea grea pentru o femeie singură și, din acest punct de vedere, Scarlett era cu totul de părerea lui.

Frank venea în vizită în fiecare seară, fiindcă atmosfera din casa mătușii Pitty era plăcută și reconfortantă. În prag, Mammy îl primea cu surâsul rezervat persoanelor de condiție bună, Pitty îi servea cafea cu coniac și îl înconjură cu tot felul de atenții, iar Scarlett îi sorbea cuvintele. Câteodată, după-amiaza, o lua pe Scarlett în trăsură, când avea de tratat vreo afacere prin împrejurimi. Aceste plimbări erau adevărate petreceri pentru el, atâtea întrebări absurde îi puneă tovarășa lui. "Minte de femeie!" nu înceta el să-și spună. Nu se putea totuși stăpâni să-și bată joc de ignoranța ei în materie de afaceri, și Scarlett râdea și ea din toată inima spunând: "Firește, cum ar putea o femeiușcă proastă ca mine să se priceapă la treburi de bărbat."

Începea să creadă, pentru prima dată în viața lui de holtei, că Dumnezeu făcuse din el un om excepțional, turnat dintr-un metal mai curat ca semenii săi, ca să apere femeile neajutorate.

Când sosi, în sfârșit, clipa căsătoriei și când Scarlett, cu ochii plecați, își puse mânuța încrezătoare în mâna lui, nu știa încă cum se petrecuseră toate astea. Știa numai că pentru întâia oară în viața lui, el, Frank Kennedy, făcuse ceva romantic și pasionant. Era un simțământ îmbătător. Nici prieteni, nici rude n-au asistat la cununia lor. Martori au fost străini întâlniți în stradă. Scarlett ținuse morțiș să fie așa, și Frank cedase, deși i-ar fi plăcut să aibă alături de el pe sora și pe cumnatul său din Jonesboro. I-ar fi făcut, de asemenea, plăcere să dea o recepție la domnișoara Pitty acasă și să audă cum lumea închina în cinstea miresei, în mijlocul unei mulțimi de prieteni. Dar Scarlett nu voise nici măcar ca mătușa Pitty să fie de față. "Numai noi doi, Frank", se rugase ea strângându-i brațul. "Ca într-o răpire. Am dorit întotdeauna să fiu răpită și să mă căsătoresc pe urmă! Te rog, fă asta pentru mine, dragul meu!"

Acest "dragul meu", atât de nou pentru urechile lui, și ochii verzi, plini de lacrimi ai lui Scarlett, îi biruiră împotrivirea. La urma-urmei, un bărbat trebuia să facă unele concesii miresei sale, mai ales când era vorba de nunta lor. Femeile dau atâta importanță acestor chestiuni de ordin sentimental!

Și Frank se trezi însurat, înainte chiar de a ști ce i se întâmplă.

Cedând duioaselor insistențe ale lui Scarlett, Frank îi dădu cei trei sute de dolari. La început să lăsase rugat, căci nu-i prea venea să renunțe pentru moment la cumpărarea gaterului, dar nu putea lăsa pe drumuri familia soției sale. De altfel, dezamăgirea lui nu dură multă vreme, în fața fericirii radioase a lui Scarlett și a îngrijirilor drăgăstoase cu care-l învălui, ca mulțumire pentru generozitatea sa. Frank nu fusese niciodată răsfățat de o femeie și ajunsese să-și spună că, în definitiv, banii săi nu fuseseră atât de rău întrebuințați.

Scarlett expedie îndată pe Mammy la Tara, cu triplul scop de a da banii lui Will, de a anunța căsătoria ei, și de a-l aduce pe Wade la Atlanta. Două zile mai târziu, primi de la Will un bilet scurt, pe care-l citi și-l reciti cu o bucurie din ce în ce mai mare. Will îi scria că impozitele fuseseră plătite și că, aflând vestea, Jonas Wilkerson făcuse "o mutră acră" dar că nu mai rostise nici o nouă amenințare. Will sfârșea urând lui Scarlett fericire, o formulă destul de laconică. Știa totuși că Will îi înțelegea gestul și motivele care o determinaseră să-l facă și era convinsă că, deși nu o lăuda pentru ceea ce făcuse, nici nu o condamna. "Dar ce trebuia să creadă Ashley?" se întrebă ea neliniștită. "Ce trebuia să creadă despre mine, după cele ce i-am spus atunci, în livada din Tara?"

Primi o scrisoare și de la Suellen, plină de greșeli de ortografie, violentă, jignitoare, pătată de lacrimi, o scrisoare atât de plină de venin și de observații exacte asupra caracterului ei, încât Scarlett n-avea s-o uite niciodată și nici s-o ierte pe cea care o expediase. Totuși, nici scrisoarea lui Suellen nu reuși să umbrească fericirea pe care o simțea la gândul că Tara era salvată, cel puțin pentru un timp.

Lui Scarlett îi venea greu să creadă că, de acum înainte, căminul ei nu mai era la Tara, ci la Atlanta. În dorința de a găsi bani pentru plata impozitelor, n-a avusese decât un gând în minte, să salveze Tara și, chiar în clipa nunții ei, nu-și dăduse seama că, salvându-și proprietatea, se condamna la exil permanent. Acum însă lucrul era limpede, și Scarlett suferea din cauza asta. Dar se găsea în fața faptului împlinit și, cum încheiase un fel de târg, înțelegea să-i respecte condițiile. Pe de altă parte, era atât de recunoscătoare lui Frank că salvase Tara, încât simțea o vie afecțiune pentru el și era hotărâtă să nu-l facă să regreta niciodată că o luase de nevastă.

Doamnele din Atlanta cunoșteau aproape tot atât de bine situația vecinilor lor ca și pe a lor însăși, și o priveau chiar cu mai mult interes. Toate știau că, de ani de zile, Frank Kennedy și Suellen O'Hara erau "înțeleși". De

altfel, Frank anunțase, cam sfios, că se va însura la primăvară. Așa că vâlva pe care o pricinui căsătoria, fără surle și tobe, n-o surprinse pe Scarlett. Fiecare făcu tot felul de presupuneri și toată lumea primi evenimentul cu cea mai adâncă neîncredere. Doamna Merriwether, care nu-și putea stăpâni curiozitatea, îl întrebă de la obraz pe Frank ce înseamnă asta – să te căsătorești cu o soră, când erai logodit cu cealaltă. Îi povesti apoi doamnei Elsing că nu primise drept răspuns decât o privire zăpăcită. Cât despre Scarlett, nici măcar doamna Merriwether, de obicei atât de îndrăzneată, nu avu curajul să-i pună o întrebare. Cu toate că afișa un aer dulce și plin de modestie, ochii ei aveau o expresie de mulțumire de sine care enerva lumea și, în afară de asta, nu dădea deloc impresia că se va lăsa călcată pe coadă.

Știa că orașul vorbește pe socoteala ei, dar puțin îi păsa. În definitiv, nu era nimic imoral în faptul de a te căsători cu un bărbat. Tara era salvată. Lumea n-avea decât să bârfească.

Avea destule în cap. Înainte de toate, trebuia, cu mult tact, să-l facă pe Frank să înțeleagă că prăvălia lui trebuia să-i aducă un venit mai mare. După spaima pe care o trăsese din cauza lui Jonas Wilkerson, nu va fi liniștită decât atunci când ea și cu Frank vor avea bani puși deoparte. Ba mai mult, fără a mai vorbi de cine știe ce întâmplări neprevăzute, era neapărat necesar ca Frank să câștige mai mult, ca să poată plăti impozitele pe anul viitor. De altfel, Scarlett sucea și învârtea întruna în cap ceea ce îi spusese bărbatul ei cu privire la gater. Cumpărând un gater, Frank putea câștiga o avere. Cu prețurile nebune pe care le atinsese chereșteaua, oricine putea să se îmbogățească. În fundul sufletului, Scarlett era furioasă că Frank nu avusese destui bani ca să plătească și impozitele Tarei, și să cumpere gaterul. Hotărî că, într-un fel sau altul, va trebui să câștige mai mulți bani de pe prăvălie, și asta cât mai curând, pentru ca să poată cumpăra gaterul cât mai era de vânzare. Își dădea bine seama că era un chilipir.

Dacă ar fi fost bărbat, ar fi cumpărat gaterul chiar dacă ar fi trebuit să ipotecheze prăvălia ca să găsească banii necesari. Dar când propuse cu mult tact această soluție lui Frank, a doua zi după căsătoria lor, acesta zâmbi și-i spuse să nu-și bată frumosul ei căpșor cu chestiuni de afaceri.

Fusese foarte surprins să constate că nevastă-sa știe ce este o ipotecă și, pentru moment, asta-l amuzase. Dar amuzamentul dispăru repede, înlocuit de jenă, și această senzație se întări cu fiecă zi mai mult. Într-un rând, cam imprudent, îi povestise lui Scarlett că "unii oameni" (avea grijă să nu spună niciodată nume) îi datorau bani pe care nu-i puteau plăti, dar bineînțeles nu putea să-și execute prietenii și, în general, oamenii din lumea lui. Pe urmă regretă că îi vorbise de asta, deoarece de mai multe ori ea îi reaminti de problema acestor datornici. Îl întreba cu aerul cel mai copilăresc posibil și susținea că voia numai să știe cine-i datora bani și câți. Frank rămânea evaziv, tușea nervos, dădea din mâini și iar o sfătuia să nu-și bată frumosul ei căpșor cu astfel de chestiuni.

Nu întârzie să descopere că acest căpșor frumos se pricepea foarte bine la socoteli, chiar mai bine decât el, ceea ce nu era deloc amuzant. Îngheță când descoperi că Scarlett putea face repede în cap o lungă adunare, pe când lui îi trebuiau creion și hârtie când avea numere cu mai mult de trei cifre de adunat. În ceea ce privește fracțiunile, acestea nu prezentau nici o greutate pentru ea. Frank simțea că nu-i stă bine unei femei să se priceapă la afaceri. După părerea lui, când o femeie avea nenorocirea să aibă un dar atât de puțin distins, n-ar trebui să se laude cu el. Acum îl enerva să vorbească despre afaceri cu Scarlett, pe cât îi plăcuse înainte de căsătorie. Pe atunci credea că aceste probleme erau prea complicate pentru ea și fusese o încântare pentru el să încerce să i le explice. Acum observa, dimpotrivă, că înțelegea totul mult

mai bine decât el și, ca toți bărbații, se indigna de duplicitatea femeilor. De asemenea, ca toți bărbații, se simți dezamăgit când constată că soția lui era deșteaptă.

Nimeni nu știu vreodată cât de curând află Frank de comedia pe care i-o jucase Scarlett ca să se căsătorească cu el. Adevărul începu poate să mijească în el când Tony Fontaine, evident liber de orice legătură sentimentală, sosi pentru afaceri la Atlanta. Poate că scrisorile pe care sora lui, indignată de această căsătorie, i le trimise din Jonesboro, îi deschiseră ochii. În orice caz, nu de la Suellen află adevărul. Ea nu-i scrisese niciodată și, bineînțeles, el nu putea să intre în corespondență cu ea ca să se dezvinovățească. De altfel, la ce i-ar fi slujit să se mai explice, acum când era căsătorit? Suferea la gândul că Suellen nu va ști niciodată adevărul și-l va învinui întotdeauna că a părăsit-o fără motiv. Probabil că toată lumea îi reproșa purtarea, și asta-l pune într-o situație îngrozitoare. N-avea nici un mijloc să-și dovedească nevinovăția, căci un bărbat nu putea să recunoască singur că o femeie îi sucise capul... și un gentleman nu putea nici să spună tuturor că nevastă-sa îl prinsese în capcană printr-o minciună.

Scarlett era soția lui, și o soție are dreptul să se bizuie pe lealitatea bărbatului ei. De altfel, îi era cu neputință să-și închipuie că Scarlett îl luase fără să simtă pentru el cea mai mică afecțiune. Vanitatea lui masculină nu i-ar fi îngăduit să nutrească multă vreme un astfel de gând. Era mult mai plăcut să creadă că Scarlett se îndrăgostise de el atât de brusc, încât mințise cu bună știință spre a-și atinge scopul. Dar toate astea rămâneau totuși foarte tulburătoare. Știa că nu era un bărbat atrăgător, mai ales pentru o femeie frumoasă, de două ori mai tânără ca el și, în plus, deșteaptă. Dar Frank era gentleman și-și păstră tulburarea pentru el. Scarlett era soția lui și nu putea s-o ofenseze punându-i întrebări jenante care, de altfel, nici n-ar fi îndreptat lucrurile.

De fapt, Frank nici nu ținea prea mult să îndrepte lucrurile, deoarece căsnicia lui se anunța bine. Scarlett era cea mai fermecătoare, cea mai cuceritoare dintre soții și o făcea desăvârșită în toate privințele, în afară de încăpățănare. Atâta timp cât Scarlett putea face ce voia, viața era foarte agreabilă, dar când i te împotriveai... Căsnicia îl învăța repede acest adevăr pe Frank. Când era lăsată să facă ce vrea, Scarlett era veselă ca un copil. Râdea mult, făcea o mulțime de nebunii, se așeza pe genunchii bărbatului ei și-l trăgea de barbă, până ce Frank se simțea întinerit cu douăzeci de ani. Avea față de el atenții delicioase, îi încălzea papucii în fața focului când venea seara acasă, îl răsfața, îngrijea nesfârșitele lui guturaiuri, își amintea că-i plăcea pipota de pui și că-i trebuiau trei lingurițe de zahăr în cafea. Da, atâta timp cât o lăsa să facă ce vrea, viața era delicioasă alături de Scarlett.

La două săptămâni după nuntă, Frank se îmbolnăvi de gripă și doctorul Meade îi porunci să stea la pat. În timpul primului an de război, Frank zăcuse două luni la spital bolnav de pneumonie și, de atunci, trăia cu frica-n sân. Așa că se simți încântat să rămână în pat și să asude sub trei pături și să bea ceaiurile fierbinți pe care i le aduceau în fiecare oră Mammy și mătușa Pitty.

Boala se prelungi și, pe măsură ce timpul trecea, Frank își făcea din ce în ce mai multe griji în privința prăvăliei. Încredințase conducerea vânzătorului său care, în fiecare seară, venea să-i dea socoteală de operațiunile din timpul zilei, dar asta nu-l mulțumea. Începu să fie din ce în ce mai îngrijorat, până ce Scarlett, care pândea ocazia, îi puse mâna ei rece pe frunte și-i spuse: "Lasă, dragul meu, nu te mai necăji atât. Mă duc eu în oraș să văd ce se petrece la prăvălie."

Și se duse. În timpul primelor trei săptămâni ale noii ei căsnicii, arsese de dorința să arunce o privire în registrele bărbatului ei, ca să-și dea seama de situația lui financiară. Ce noroc că Frank trebuia să stea la pat!

Prăvălia era situată nu departe de Five Points. Acoperișul ei nou strălucea deasupra vechilor ziduri înnegrite de fum. Un umbrar de scânduri se întindea peste trotuar până în stradă. Era susținut de stâlpi prinși între ei prin bare de fier, de care erau legați cai și catări. Dobitoacele, cu pături rupte sau cu bucăți de pernă pe spate, stăteau cu capul plecat, încercând să se apere de ceața înghețată. Înăuntru te-ai fi crezut la Bullard în Jonesboro, doar că lipseau toți acei gură-cască care, așezați în fața sobei fierbinți, se dondăneau, mestecau tutun și scuipau în lădițele cu nisip. Prăvălia lui Frank era și mai mare și mai întunecată decât aceea a lui Bullard. Umbrarul de scânduri oprea aproape toată lumina zilei și numai câteva geamuri strâmte, tăiate în zidurile laterale și murdărite de muște, lăsau să pătrundă puțină lumină difuză. Podeaua era acoperită cu rumeguș de lemn. Peste tot numai praf și murdărie. În fața se-ngrămădeau pe rafturi baloturi de stofă țipătoare, porțelanuri, vase de bucătărie și diferite alte obiecte într-o aparență de ordine, dar în odaia din spate era un adevărat haos.

Obiectele cele mai diferite se îngrămădeau acolo, claie peste grămadă, pe pământul bătătorit. Scarlett deosebi în semiîntunericul din odaie cutii și baloturi de mărfuri, pluguri și hamuri, șei și coșciuge de brad. Mobile de ocazie din lemn ordinar, dar și altele de mahon sau lemn de trandafir se îngrămădeau în umbră, de unde licărea câteodată reflexul unei mobile tapisate cu o catifea bogată sau cu brocart lucios. Vase de noapte, câni și lighene erau răspândite pe jos. Pe lângă pereți se înșirau lăzi mari, dar era atât de întuneric, încât Scarlett trebui să apropie o lampă ca să-și dea seama că erau pline de semințe, de cuie, de lacăte și de unelte de tâmplărie.

"Aș fi crezut că un bărbat atât de pisălog și de tipicar ca o fată bătrână are mai mult simțul ordinii", gândi ea ștergându-și mâinile murdare cu batista. "Parcă ar fi o cocină de porci. Așa se ține o prăvălie? De și-ar de osteneala să le curețe puțin și să le expună acolo unde le-ar putea vedea lumea, le-ar putea vinde mult mai repede. Judecând după ce văd, cine știe în ce hal o să-i găsesc registrele. Hai să aruncăm o privire asupra socotelilor!"

Și Scarlett luă lampa și trecu în celălalt colț al prăvăliei. Willie, vânzătorul, îi dădu fără nici un chef registrul gros și murdar. Era evident că, cu toată tinerețea lui, împărtășea părerea lui Frank că femeile n-au ce căuta în afaceri. Dar Scarlett îl puse la locul lui cu câteva vorbe mai aspre și-l trimise să-și ia masa. Când vânzătorul părăsi prăvălia, se simți mai la largul ei, căci atitudinea lui o enerva. Apropie de soba care duduia un scaun cu fundul crăpat, își ghemui un picior sub ea și puse registrul pe genunchi. Era ora mesei și străzile erau pustii. Nu se va ivi nici un client care s-o deranjeze.

Întoarse încet paginile, purecând șirurile de nume și coloanele de cifre scrise cu caligrafia neciteată dar ordonată a lui Frank. Era întocmai cum își închipuisese. Încruntă din sprâncene, descoperind o nouă dovadă a lipsei de spirit comercial a soțului ei. În dreptul numelor pe care le cunoștea atât de bine, ca Merriwether ori Elsing, figurau sume al căror total se ridica la cel puțin cinci sute de dolari. Cinci sute de dolari împrumutați, datorii vechi câteodată de mai multe luni! Judecând după spusele lui Frank asupra sumelor datorate de "unii", Scarlett crezuse că era vorba de mult mai puțin. Dar chiar atât!

"Dacă nu pot plăti, de ce continuă să mai cumpere?" își zise ea indignată. "Și dacă el știe că nu pot plăti, de ce continuă să le dea pe datorie? Cei mai mulți dintre ei ar putea plăti dacă Frank ar ști cum să procedeze. Elsing-ii ar putea cu siguranță, de vreme ce au putut oferi lui Fanny o rochie de satin și o

nuntă atât de costisitoare. Frank are suflet prea bun, și oamenii profită. De-ar încasa măcar jumătate din bani, ar putea cumpăra gaterul și nu s-ar mai lăsa rugat atâta, ca să-mi dea banii pentru impozite."

Și deodată se simți și mai indignată: "Când mă gândese că are pretenția să conducă un gater, Doamne Sfinte! Dacă transformă prăvălia în societate filantropică, oare cum își închipuie că o să câștige bani vânzând cherestea? N-ar trece nici o lună și portăreii i-ar scoate gaterul la vânzare. Aș conduce gaterul mult mai bine ca el și, oricât nu m-aș pricepe în materie de cherestea, fac rămășag că aș ști să pun pe roate gaterul mai bine ca el."

Era un gând cel puțin surprinzător. O femeie mai pricepută în afaceri ca un bărbat! Gând revoluționar pentru Scarlett, care fusese crescută în tradiția că bărbații erau pricepuți, iar femeile nu prea deștepte. Bineînțeles, își dăduse seama că lucrul nu era prea adevărat, dar prejudecata stăruia încă. Niciodată până acum, nu i se întâmplase să dea glas acestei idei atât de extraordinare. Nemișcată, cu registrul gros pe genunchi, cu gura rămasă deschisă de uimire, se gândea că în cursul lunilor de foamete făcuse la Tara o muncă de bărbat, și munca ei dăduse roade frumoase. Din copilărie i se băgase în cap că o femeie singură nu poate face nimic, și totuși până la sosirea lui Will condusesese plantația fără ajutorul vreunui bărbat. "Ia te uită", își zise ea, "am impresia că o femeie ar putea face orice fără ajutorul unui bărbat...în afară de copii, și numai Dumnezeu știe că nici o femeie cu mintea întreagă n-ar face copii."

La gândul că era tot atât de capabilă ca un bărbat, simți că o năpădește un val de mândrie și fu cuprinsă de o dorință puternică să dovedească ce poate, să câștige bani singură, cum câștigau bărbații. Da, bani care i-ar aparține numai ei, pentru care n-ar avea de dat socoteală nici unui bărbat.

— Aș vrea să am destui bani ca să cumpăr eu singură gaterul, zise ea tare, și apoi oftă. "Sunt sigură că l-aș face să meargă strună și nimeni n-ar obține de la mine nici o așchie pe datorie."

Oftă din nou. N-avea de unde face rost de bani. Așadar, nici vorbă de cumpărat gaterul. Frank n-avea altceva de făcut decât să încerce să-și recapete banii și să cumpere gaterul. În definitiv, era un mijloc destul de sigur de a obține bani și, când va fi proprietarul gaterului, va găsi ea mijlocul să-l facă un om de afaceri mai destoinic decât fusese cu treburile prăvăliei.

Scarlett rupse una din ultimele foi ale registrului și începu să copieze lista datornicilor care nu plătiseră de mai multe luni. Îndată ce se va întoarce acasă, va deschide discuția cu Frank asupra acestei chestiuni. Îl va face să înțeleagă că oamenii aceia trebuie să-și plătească datoriile, chiar dacă îi sunt prieteni și chiar dacă îi vine greu să le ceară. Frank va fi probabil tulburat, căci era sfios și voia cu orice preț să se bucure de stima vecinilor săi. Era atât de sensibil, încât prefera să piardă bani, decât să ceară achitarea datoriilor.

Va declara fără îndoială că nimeni n-are bani cu care să-și plătească datoriile. La urma-urmei, era poate adevărat, dar aproape toată lumea mai avea puțină argintărie sau bijuterii, sau chiar pământ. Frank se putea mulțumi cu ele în loc de bani.

Scarlett își închipuia ce-i va răspunde soțul ei când îi va propune un asemenea lucru. Să ia bijuteriile sau proprietățile prietenilor săi! "Ei bine, n-are decât să se vaiete cât o vrea", se gândi ea ridicând din umeri. "O să-i spun că n-are decât să rămână sărac ca să le facă pe plac prietenilor săi, dar că eu nu țin să rămân săracă. Frank n-o să reușească niciodată dacă n-are puțin mai mult simț practic. Și trebuie să reușească! Trebuie să câștige bani, chiar dacă va cânta găina în casa lui!"

Cu fața încordată, cu limba între dinți, scria de zor, când ușa de la intrare se deschise și un curent puternic de aer rece năvăli în prăvălie. Un bărbat înalt intră în odaia murdară, cu pas ușor ca un indian. Scarlett ridică ochii și-l

văzu pe Rhett Butler. Era îmbrăcat elegant, în haine noi; avea un palton lung și o pelerină elegantă pe umerii săi masivi. Își scoase pălăria și o salută adânc, cu o mână pe plastronul plisat al cămășii scrobite. Dinții lui albi străluceau surprinzător pe fața oacheșă, iar ochii o priveau cu îndrăzneală.

— Scumpă doamnă Kennedy, spuse el apropiindu-se de ea. Prea scumpă doamnă Kennedy și izbucni într-un hohot de râs.

O clipă, Scarlett se simți tot atât de speriată ca și când ar fi văzut o stafie, apoi scoțând repede piciorul pe care-l adusese sub ea, se ridică și îi aruncă lui Rhett o privire glacială.

— Ce cauți aici?

— M-am dus să fac o vizită domnișoarei Pittypat și, aflând că te-ai căsătorit, m-am grăbit să vin să-ți prezint felicitările mele.

Amintindu-și de umilința pe care o suferise din pricina lui Rhett, obrajii i se înroșiră de rușine.

— Nu înțeleg cum ai îndrăzneala să mă privești în față! strigă ea.

— Ba dimpotrivă! Cum ai tu îndrăzneala să mă privești în față?

— O, ești cel mai...

— Ce-ar fi să facem pace? întrebă el cu un surâs larg, în care nu era nici rușine pentru purtarea lui, nici dezaprobare pentru a ei.

Scarlett surâse la rândul ei, dar era un zâmbet silit, jenat.

— Ce păcat că nu te-au spânzurat!

— Mi-e teamă că și alții împărtășesc aceleași sentimente. Hai, Scarlett, descrețește-ți fruntea. S-ar zice că ai înghițit o sabie. Nu-ți șade bine. Ai avut desigur vreme să savurezi... hm... mica mea glumă.

— Glumă? N-am s-o uit niciodată.

— Ba da, ai s-o uiți! Îți iei mutra asta indignată, numai fiindcă crezi că așa se cade și că-ți dă un aer respectabil. Pot să stau jos?

— Nu!

Rhett se așeză totuși pe un scaun lângă Scarlett și rânji spre ea.

— Am auzit că n-ai putut să mă aștepti nici măcar două săptămâni, zise el prefăcându-se că oftează. Ce nestatornice sunt femeile!

Cum ea nu răspunse nimic, Rhett urmă:

— Spune-mi, Scarlett, între noi fie vorba, fiindcă suntem prieteni atât de vechi și de buni, n-ar fi fost mai cuminte să aștepti să ies din pușcărie? Sau viața conjugală cu bătrânul Frank Kennedy are mai mult farmec decât niște legături vinovate cu mine?

Ca întotdeauna când își bătea joc de ea, Scarlett simți cum îi crește mânia, dar în același timp îi era greu să nu râdă de neobrăzarea lui.

— Nu fi absurd.

— N-o să te superi dacă o să-mi satisfaci curiozitatea asupra unui punct care m-a chinuit o vreme? Spune, n-ai simțit o repulsie feminină, delicatețea ta n-a fost supusă unei încercări prea grele, prin faptul că te-ai măritat nu cu unul, ci cu doi bărbați pentru care n-aveai nici dragoste, nici afecțiune? Sau am fost greșit informat asupra pudorii femeilor sudiste?

— Rhett!

— Asta-i, am răspunsul. Am bănuiră întotdeauna că femeile au o tărie și o putere de rezistență necunoscute bărbaților, deși în copilărie mi se băgase în cap că sunt ființe firave, duioase și simțitoare. Dar, la urma-urmei, după codul manierelor din Europa, nu e nevoie de dragoste între soț și soție. Se pare că e de prost gust! Am socotit întotdeauna că europenii au dreptate în această chestiune. Te căsătorești din interes și iubești de plăcere. Sistem foarte comod, nu-i așa? Ești mai aproape de patria strămoșilor tăi decât credeam.

Ce plăcut ar fi fost să-i poată spune: "Nu m-am căsătorit din interes!" – dar din păcate Rhett îi cunoștea secretul și orice protest ar fi dezlănțuit un alt

nor de săgeți veninoase.

— Dă-i înainte! zise ea calm, dar, dornică să schimbe subiectul, adăugă: Cum ai reușit să ieși din închisoare?

— O, zise el schițând un mic gest cu mâna, n-a fost prea greu. M-am eliberat azi-dimineață. Am șantajat puțin pe unul din prietenii mei de la Washington, care ocupă un post înalt în guvernul federal. Un tip formidabil... Unul din stâlpii Uniunii. De la el cumpăram puștile și crinolinelor pentru Confederație. Când i s-au deschis ochii așa cum trebuie asupra situației mele tragice, s-a grăbit să folosească în favoarea mea trecerea de care se bucură, și așa mi-au dat drumul. Relațiile sunt totul! Scarlett, amintește-ți când vei fi arestată, numai relațiile contează. Pe lângă ele, vina sau inocența nu sunt decât chestiuni de pură formă.

— Aș pune mâna în foc că nu erai nevinovat.

— Nu, acum când am ieșit din închisoare, recunosc cinstit că sunt tot atât de vinovat ca și Cain. L-am omorât pe negrul acela. Insultase o doamnă. Ce putea face altceva un gentleman sudist? Și, fiindcă tot am început să mă spovedesc, recunosc că am omorât și un cavalerist yankeu într-un bar în urma unei certe. Nu m-au acuzat pentru acest fleac – și cine știe ce biet pârlit a fost poate de mult spânzurat în locul meu.

Vorbea cu atâta nepăsare de oamenii pe care-i ucisese, încât pe Scarlett o trecu un fior. Era cât pe ce să protesteze în numele moralei, când își aduse deodată aminte de yankeul care zăcea sub ulmul din Tara. Moartea lui nu apăsase mai greu pe conștiința ei decât aceea a unui vierme pe care l-ar fi strivit din neatenție. N-avea dreptul să-l judece pe Rhett, când era tot atât de vinovată ca și el.

— În sfârșit, fiindcă am apucat pe calea mărturisirilor, îți voi spune, cu condiția să-mi vei păstra secretul (asta înseamnă să nu-i spui nimic domnișoarei Pittypat) că banii sunt în siguranță într-o bancă din Liverpool.

— Banii?

— Da, banii care-i interesau atâta pe yankei. Scarlett, ți-am refuzat banii de care aveai nevoie nu din meschinărie. Dacă ți-aș fi semnat o poliță, ei ar fi urmărit filiera și mă îndoiesc dacă ai fi obținut vreun ban. Singura mea șansă era să nu fac nici o mișcare. Știam că banii erau totuși în siguranță, fiindcă, luând cazul cel mai rău, adică dacă ar fi descoperit ascunzătoarea, aș fi denunțat pe toți patrioții yankei care mi-au vândut muniții și material de război. Ce scandal ar fi ieșit! Fiindcă unii dintre ei sunt azi personalități importante la Washington și, de fapt, numai teama că-mi voi descărca conștiința în privința lor m-a ajutat să ies din închisoare.

— Vrei să spui că... deții într-adevăr aurul Confederației?

— Nu tot! Dumnezeuule, nu! Trebuie să fie cel puțin vreo cincizeci dintre cei care au forțat blocada și care au pus destui bani deoparte la Nassau, ori în Anglia, ori în Canada. Nu vom fi prea bine văzuți de confederații care n-au fost atât de abili ca noi. Eu dețin aproape o jumătate de milion. Gândește-te, Scarlett, o jumătate de milion de dolari! Dacă ți-ai fi stăpânit natura impetuoasă! Dacă nu te-ai fi azvârlit din nou în lanțurile căsătoriei!

O jumătate de milion de dolari! La gândul unei atari sume, Scarlett simți ca un fel de durere fizică. Cuvintele ironice ale lui Rhett n-o atingeau. Nici măcar nu le auzea, își închipuia cu greu că există atâția bani în această lume sărăcită în care trăia. Atâția bani în mâinile cuiva care-i obținuse așa de ușor și care nici măcar n-avea nevoie de ei. Și când te gândești că ea, spre a se apăra împotriva unei lumi dușmănoase, n-avea decât un soț bolnav și bătrân și prăvălioara asta scârboasă! Era nedrept ca un netrebnic ca Rhett Butler să aibă atâția bani și ca ea, a cărei povară era atât de grea, să aibă atât de puțin! Simți să-l urăște, că eleganța lui o scârbește. În orice caz, nu ea va fi aceea

care-l va felicita pentru abilitatea lui! Căută cu răutate cuvinte care-l puteau jigni.

— Crezi fără îndoială că e cinstit să păstrezi banii Confederației. Ei bine, eu nu. Țasta-i furt curat. O știi, de altfel. N-aș vrea să am asta pe conștiință.

— Măi, măi! Strugurii sunt prea acri astăzi! exclamă Rhett cu o strâmbătură. Vrei să-mi spui exact pe cine fur?

Scarlett rămase tăcută, întrebându-se pe cine fura Rhett, de fapt. La urma-urmei, Frank făcuse la fel, dar pe o scară mai mică.

— Jumătate din banii ăștia sunt de drept ai mei, urmă el. I-am câștigat cinstit, cu concursul unor cinstiți patrioți ai Uniunii, dispuși să-și vândă patria pentru un câștig de sută la sută. O altă parte provine din plasamentele mele. La începutul războiului am cumpărat bumbac ieftin și l-am vândut cu doi dolari kilogramul, când țesătoriile englezești plângeau după el. O altă parte provine din speculațiile asupra alimentelor. De ce să-i las pe yankei să culeagă roadele muncii mele? Restul, însă, aparține Confederației. Da, acest rest provine din bumbacul confederat pe care am reușit să-l scot din țară și pe care l-am vândut la Liverpool, cu prețuri astronomice. Mi se dăduse acest bumbac pe încredere, ca să cumpăr în schimb hamuri și șei, puști și tunuri. Și am înțeles să-mi îndeplinesc cu bună credință misiunea. Aveam ordin să depun aurul pe numele meu la băncile engleze, ca să pot avea credit. Îți amintești că atunci când blocada s-a înăsprit, n-am putut să mai fac să intre sau să iasă vreun vas din vreun port confederat. Așa s-a făcut că banii au rămas în Anglia. Ce trebuia să fac? Să fi retras ca un dobitoc tot acest aur din băncile engleze și să fi încercat să-l repatriez prin Wilmington, pentru ca yankeii să pună mâna pe el? Din vina mea a devenit oare blocada mai strictă? Din vina mea n-a triumfat oare cauza noastră? Banii aparțineau Confederației. Ei bine, nu mai există Confederație acum... deși nu ți-ai da seama de asta auzindu-i pe unii cum vorbesc. Cui ar trebui să dau banii? Guvernului yankeu? Mi-ar displace teribil să mă ia oamenii drept hoț!

Uitându-se la Scarlett ca și când ar fi așteptat cu îngrijorare părerea ei, scoase un port-țigaret de piele din buzunar și luă o țigară lungă, a cărei aromă o respiră cu aerul unui cunoscător.

"Lua-l-ar naiba!" gândi Scarlett. "Îmi taie întruna craca de sub picioare. E întotdeauna ceva putred în argumentele lui, dar nu izbutesc niciodată să știu ce anume."

— Ar trebui să împărți acești bani celor în nevoie, declară ea cu demnitate. Confederația nu mai există, dar au mai rămas o mulțime de confederați care mor de foame cu familiile lor.

Rhett își dădu capul pe spate și răsă cu insolență.

— Nu ești niciodată mai delicioasă și mai absurdă decât atunci când spui o ipocrizie. Spune întotdeauna adevărul, Scarlett. Tu nu știi să minți. Irlandezii mint foarte prost. Hai, fii sinceră. Puțin îți pasă de sărmana Confederație, și-ți pasă și mai puțin de confederații care mor de foame. Ai protesta în gura mare dacă aș manifesta intenția de a împărți acești bani, fără a începe prin a-ți da ție partea leului.

— N-am nevoie de banii tăi, începu ea, încercând să-și păstreze calmul și demnitatea.

— A, nu! Ba te mănâncă palmele. Dacă ți-aș arăta o monedă, te-ai repezi la ea.

— Dacă ai venit aici ca să mă insulti și ca să-ți bați joc de sărăcia mea, prefer să-ți spun imediat la revedere, zise ea încercând să se descotorosească de registrul greu, spre a se putea ridica și a da mai multă greutate cuvintelor ei.

Cât ai clipi din ochi, Rhett o prinse de mână și, aplecat asupra ei, o sili,

râzând, să se așeze.

— Când vei înceta să te superi de câte ori ți se spune adevărul? Nu te jenează să spui oamenilor ce crezi despre ei – atunci de ce te jenează când îi auzi spunând ce cred ei despre tine? Nu te insult. Cred că, de fapt, cupiditatea este o calitate.

Scarlett nu era prea sigură ce înseamnă cupiditate, dar văzând că el o considera o calitate, tăcu din gură.

— De altfel, urmă Rhett, n-am venit aici ca să-mi bat joc de sărăcia ta, ci să-ți urez viață lungă și noroc în căsătorie. Apropo, ce spune Suellen de festa pe care i-ai jucat-o?

— Care festă?

— Felul cum i l-ai șterpelit pe Frank de sub nas.

— Nu l-am...

— Hai, nu căuta să schimbi vorba. Ce-a spus?

— Nimic! declară Scarlett.

Ochii lui Rhett scânteiară de ironie.

— Ce inimă bună are! Ei, să vorbim acum de sărăcia ta. După mica vizită pe care mi-ai făcut-o la închisoare, nu-i atât de mult de atunci, am fără îndoială dreptul să fiu ținut la curent. Poate că Frank n-a avut atâtea bani cât sperai.

Nu era chip să scapi de el. De altfel, nu-i rămăsese altceva de făcut lui Scarlett decât sau să înghită obrăznicile lui Rhett, sau să-l poftească să plece. Dar n-avea poftă ca el să plece. O înțepa cu săgeți ascuțite, dar ceea ce spunea era adevărat. Știa ce făcuse. Îi cunoștea purtarea, și cunoștea și motivele care o îndemnaseră, totuși nu părea să aibă o părere prea rea despre ea. Cu toate că întrebările lui erau de o dezagreabilă brutalitate, păreau să izvorască dintr-un interes prietenesc. Era singura ființă căreia îi putea spune adevărul. Ce ușurare ar fi! Era atâta vreme de când nu mai vorbise deschis. De câte ori își exprima sincer părerile, lumea avea aerul jenat. O conversație cu Rhett nu putea fi comparată decât cu un singur lucru: cu impresia de confort și de bunăstare pe care ți-o dau niște papuci vechi după ce ai dansat în pantofi prea strâmți.

— N-ai făcut rost de bani ca să-ți plătești impozitele? Să nu-mi spui că lucrurile nu s-au aranjat încă la Tara.

Vocea lui luase acum o intonație diferită.

Scarlett ridică repede capul și întâlni privirea lui Rhett, surprinzând o expresie care o miră și o nedumeri în primul moment, apoi îi aduse pe buze un surâs dulce și fermecător, foarte rar pe chipul ei în vremurile acelea: Era o mare secătură Rhett, dar cât putea fi de drăguț când voia să-și dea osteneala. Știa că nu venise s-o vadă ca s-o necăjească doar, ci ca să se asigure că găsisese banii de care avea atâta nevoie. Știa de asemenea că se grăbise să vină la ea de cum fusese eliberat, ca să-i împrumute acei bani dacă ar fi avut încă nevoie. Și totuși, o chinuia spunându-i cuvinte jignitoare și ar fi negat că pentru asta venise, dacă ea i-ar fi spus-o. Cu el nu trebuia să cauți să înțelegi. Ținea oare la ea mai mult decât era dispus s-o recunoască, sau avea alte motive? Această a doua ipoteză era, fără îndoială, mai plauzibilă. Dar cine ar fi putut spune! I se întâmpla câteodată să facă lucruri atât de stranii!

— Ba da, zise ea, acum totul merge bine la Tara. Am... am găsit banii.

— Dar, pariez, nu fără greutate... Ai reușit să te prefaci până când ai avut inelul în deget?

Încercă să nu zâmbească la această descriere precisă a purtării ei, dar nu putu împiedica o gropiță să-i apară în obraji. Rhett se așeză iarăși și-și întinse confortabil picioarele lungi.

— Hai, vorbește-mi puțin de sărăcia ta. Bruta asta de Frank te-a înșelat

asupra șanselor lui de reușită? Ar merita o bătaie bună fiindcă a abuzat de o femeie fără apărare. Hai, Scarlett, povestește-mi tot. N-ar trebui să ai secrete față de mine. Nu te-am văzut oare în lumina cea mai rea?

— O, Rhett, ești cel mai ticălos dintre... Ei bine, nu știu... Nu, la drept vorbind, nu m-a înșelat, dar...

Deodată Scarlett simți o imensă plăcere să-și descarce sufletul.

— Vezi, Rhett, dacă Frank și-ar da osteneala să încaseze banii ce i se datorează, aș scăpa de toate grijile. Dar mai mult de cincizeci de persoane îi datorează bani și nu vrea să le ceară. E atât de bine-crescut! Susține că un gentleman nu poate face asta unui alt gentleman. Va trebui să așteptăm poate luni întregi, sau chiar viața întreagă, înainte de a-și recăpăta banii.

— Ei, și ce-i cu asta? N-ai ce mânca până atunci?

— Ba da, dar... de fapt, dacă aș avea niște bani în momentul ăsta, aș găsi repede cum să-i întrebuițez...

Ochii îi străluciră gândindu-se la gater. Poate că...

— Pentru ce? Impozite noi?

— De ce te interesează?

— Fiindcă ești cât p-aci să-mi ceri să te împrumut! O, îți cunosc toate șmecheriile! Și, ceea ce-i mai nostim, e că sunt dispus să-ți împrumut bani, fără să-ți pretind măcar, scumpă doamnă Kennedy; acea fermecătoare garanție pe care mi-ai oferit-o de curând. Bineînțeles, numai dacă nu insiști.

— Ești ființa cea mai...

— Deloc. Voiam numai să-ți liniștesc temerile. Știam că e un punct care te încurca. Nu prea mult, dar, în sfârșit, destul. Da, sunt dispus să-ți împrumut bani, dar vreau să știu ce ai de gând să faci cu ei. Cred că e dreptul meu. Dacă vrei să-ți cumperi rochii frumoase sau o trăsură, ia banii împreună cu binecuvântarea mea. Numai că, dacă-i vorba să cumperi o pereche de pantaloni noi lui Ashley Wilkes, mi-e tare teamă că voi fi silit să te refuz.

Cuprinsă de un brusc val de mânie, Scarlett se bâlbâi până ce-i veniră cuvintele:

— Ashley Wilkes n-a primit niciodată nimic de la mine! Și nu va accepta nimic, chiar de-ar fi să moară de foame! Nu-l înțelegi! Nu știi cât e de cinstit, cât e de mândru! Dar, firește, nu-l poți înțelege, dat fiind ceea ce ești...

— Să lăsăm deoparte epitetele injurioase. Aș putea să-ți spun unele cu nimic mai prejos decât cele pe care le-ai găsi tu. Uți că, datorită domnișoarei Pittypat, sunt la curent cu faptele tale și că biata domnișoară n-are secrete pentru cine știe s-o asculte cu o ureche atentă. Știu că Ashley stă la Tara de când s-a întors de la Rock Island. Știu că te-ai resemnat chiar s-o găzduiești și pe nevasta lui, ceea ce nu trebuie să-ți fi venit prea ușor.

— Ashley e...

— O, da, zise Rhett făcând un gest neglijent, Ashley e prea sublim, el scapă înțelegerii mele grosolane. Dar nu uita, te rog, că am urmărit cu mult interes scena de dragoste pe care ai avut-o cu el la Doisprezece Stejari și am impresia că nu s-a schimbat prea mult de atunci. Nici tu, de altfel. Dacă amintirile mele sunt exacte, făcea o figură cam jalnică atunci și n-avea nimic sublim în ziua aceea... Nu cred că face figură mai bună nici acum. De ce nu-și ia familia și nu-și caută de lucru undeva? De ce se agață de Tara? Recunosc, e un capriciu al meu, dar n-am deloc intenția să-ți împrumut o lescaie ca să continui să-l întreții la Tara. Între bărbați ne folosim de un nume urât spre a vorbi de cei ce se lasă întreținuți de femei.

— Cum îndrăznești să spui astfel de lucruri? Ashley muncește ca un sclav!

Cu toată furia ei, Scarlett simți cum i se moaie inima la amintirea lui Ashley reparând gardurile.

— Și îndrăznesc să spun că nu-și are pereche. Grozav trebuie să se priceapă la îngrășămintele și...

— El...

— Da, știu. Hai să zicem că-și dă toată silința, dar nu cred să fie de prea mare ajutor. N-o să faci niciodată dintr-un Wilkes un muncitor agricol... n-are să știe niciodată să facă ceva folositor. E o rasă pur decorativă. Acum, încearcă să nu te mai înfurii și uită observațiile mele ordinare asupra mândrului și onorabilului Ashely. Curios ce tenace e acest gen de iluzii chiar la femei ca tine, care au capul solid. Câți bani vrei și ce ai să faci cu ei?

Cum Scarlett nu răspundea nimic, Rhett stăruie:

— Ce-ai să faci cu acești bani? Încearcă să-mi spui adevărul. E tot atât de bine ca și când ai minți. De fapt, e mai bine, căci dacă minți voi sfârși cu siguranță prin a-ți descoperi înșelătoria și gândește-te ce greu îți va veni. Adu-ți întruina aminte de un lucru, Scarlett: pot să îndur totul de la tine, dar nu o minciună! Antipatia ta față de mine, furiile tale, toate vicleniile tale, dar nu o minciună. Hai, spune-mi, de ce ai nevoie de acești bani?

Scoasă din sărite de atacul împotri va lui Ashley, Scarlett ar fi dat orice ca să-l scuie în obraz pe Rhett și să respingă cu mândrie propunerea lui. O clipă, era gata să se lase cuprinsă de furie, dar bunul simț o opri. Își înăbuși cu greu supărarea și se sili să găsească o expresie totodată demnă și amabilă. Rhett se lăsă pe speteaza scaunului, își întinse talpa ghetelor spre sobă și zise:

— Nimic nu mă distrează mai mult ca spectacolul frământărilor tale sufletești, când unul dintre principiile tale intră în conflict cu o chestiune practică, ca de pildă chestiunea banilor. Bineînțeles, știu că la tine partea practică va triumfa întotdeauna, dar continui să urmăresc spre a vedea dacă, într-o bună zi, partea bună din tine nu va sfârși prin a triumfa. În ziua aceea îmi fac bagajele și părăsesc Atlanta pentru totdeauna. Prea sunt multe femeile în care partea bună din ele triumfă. Dar, să revenim la oile noastre. Cât vrei, și pentru ce?

— Nu știu exact de cât am nevoie, răspunse Scarlett pe un ton morocănos, dar aș vrea să cumpăr un gater și cred că aș putea să-l iau ieftin. Dacă-l cumpăr, îmi vor mai trebui două căruțe și doi catâri buni. Aș avea de asemenea nevoie de un cal și de o trăsurică pentru folosința mea.

— Un gater?

— Da, și dacă-mi împrumuți bani, am să-ți dau jumătate din câștig.

— Ce dracu să fac cu un gater?

— Să câștigi bani. Putem câștiga o groază de bani. Sau, dacă nu, o să-ți plătesc dobândă... adică ce se înțelege printr-o dobândă rezonabilă.

— Cincizeci la sută e foarte bine.

— Cincizeci?... Oh, glumești! Încetează să râzi, diavole! Vorbesc serios.

— De asta și râd. Mă întreb dacă, în afară de mine, își mai dă cineva seama ce se petrece în spatele chipului ăstuia înșelător și fermecător.

— Pe cine-ar interesa? Ascultă-mă, Rhett, și spune-mi dacă nu ți se pare că ar fi o afacere bună. Frank mi-a vorbit de un om care are un gater, mai sus de Strada Piersicului, și care vrea să-l vândă. Are nevoie urgentă de bani lichizi și l-ar vinde ieftin. Nu sunt prea multe gatere pe aici și cum lumea reconstruiește... am putea vinde lemn de construcție la prețuri fabuloase. Omul ar continua să conducă gaterul, pentru un salariu fix. Dacă Frank ar avea bani, ar cumpăra el însuși gaterul. Cred că intenționa să-l cumpere cu banii pe care mi i-a dat să plătesc impozitele.

— Bietul Frank! Ce-o să spună când va afla că i l-ai suflat? Și-apoi, cum o să-i explici că ți-am împrumutat bani, fără să-ți compromiți reputația?

Scarlett nu se gândise la asta, preocupată doar de gândul la câștigul pe care i-l va aduce gaterul.

— Ei bine, e simplu! N-am să-i spun nimic.
— Va ști totuși că n-ai găsit banii pe drum.
— Îi voi spune... da, îi voi spune că am vândut cerceii mei cu diamante.
Tot am intenția să ți-i dau. Asta va fi garanția mea.
— N-aș vrea să-ți iau cerceii.
— Dar n-am nevoie de ei. Nu-mi plac. De altfel, nici nu sunt de fapt ai mei.

— Dar ai cui sunt?

Scarlett revăzu în gând cadavrul yankeului, în uniformă albastră, întins în holul de la Tara.

— Mi-au fost lăsați de cineva care a murit. Așa că sunt ai mei. Ia-i! Mi-e totuna! Prefer banii în locul lor.

— Dumnezeu, exclamă Rhett pierzându-și răbdarea, nu te gândești niciodată la nimic altceva decât la bani?

— Nu, răspunse ea cu sinceritate, ațintindu-și asupra lui ochii ei verzi și duri. Dacă ai fi trecut prin ce am trecut eu, ai face la fel. Mi-am dat seama că banii sunt lucrul cel mai însemnat în lume și, martor mi-e Dumnezeu, sunt hotărâtă să nu-mi mai lipsească niciodată.

Își reaminti de ziua aceea arzătoare și de pământul roșu și moale care-i servise drept pernă, atunci, în spatele ruinelor de la Doisprezece Stejari. Își aminti de refrenul pe care inima ei nu încetase să-l repete: "N-o să mai am niciodată burta goală. N-o să mai am niciodată burta goală."

— Într-o zi voi avea bani, mulți bani, ca să mănânc tot ce-mi va place. Niciodată n-o să mai fie pe masa mea fiertură de proumb sau mazăre uscată. Voi avea haine frumoase. Vor fi toate de mătase...

— Toate?

— Da, toate, răspunse Scarlett fără să-și dea osteneala măcar de a roși din cauza aluziei. Voi avea destui bani pentru ca yankeii să nu-mi poată lua niciodată Tara. Voi pune un acoperiș nou pe casa de la Tara, voi reconstrui magazia, voi avea catări frumoși pentru arat, și am să scot mai mult bumbac decât ai văzut vreodată. Wade va avea, în sfârșit, tot ce-i trebuie. Îi voi da ce-și va dori. Ai mei nu vor mai avea niciodată stomacul gol. O să vezi. Mă voi ține de cuvânt. Firește, nu mă poți înțelege. Ești atât de egoist. Și-apoi, tu n-ai avut niciodată să te temi că vei fi dat afară din casa ta de un carpetbagger. Nu ți-a fost niciodată frig, n-ai umblat niciodată în zdrențe, n-ai fost niciodată silit să muncești ca un ocnaș ca să nu mori de foame.

— Am stat opt luni în armata confederată, zise Rhett calm. Nu cunosc un loc mai bun ca să înveți să mori de foame.

— În armată! Dar n-ai cules niciodată bumbac, nici n-ai semănat porumb. N-ai... a, nu, nu-ți bate joc de mine!

Rhett îi luă mâinile.

— Nu-mi bat joc de tine. Râdeam constatând deosebirea ce există între ceea ce pari și ceea ce ești cu adevărat. Îmi aminteam de asemenea de întâia oară când te-am văzut la picnicul Wilkes-ilor. Purta o rochie verde și pantofi de aceeași culoare. Toți bărbații se-nvârteau în jurul tău și erai plină de tine. Aș pune rămașag că pe atunci nu știai nici câți penny sunt într-un dolar. În ziua aceea n-aveai decât o singură idee în cap, nu te gândeai decât cum să-l cucerești pe Ashley.

Scarlett își trase cu un gest brusc mâinile din ale lui.

— Rhett, dacă vrei să rămânem prieteni, nu-mi mai vorbi niciodată de Ashely Wilkes. Va fi întotdeauna un subiect de ceartă între noi, fiindcă nu-l poți înțelege.

— Pe când tu probabil că citești în el ca într-o carte, declară Rhett ironic. Nu, Scarlett, dacă-ți împrumut bani, țin să-mi rezerv dreptul de a putea vorbi

despre Ashley Wilkes cum voi crede de cuviință. Renunț la dreptul de a-ți cere dobânzi, dar la asta nu. De altfel, sunt o seamă de lucruri pe care aș vrea să le cunosc despre acest tânăr.

— Nu sunt obligată să le discut cu tine, zise ea scurt.

— Ba da. Eu sunt cel care am banii, n-o uita. Când vei fi bogată, vei putea face același lucru cu ceilalți... E limpede că-l iubești încă.

— Nu-l iubesc.

— Oh, se vede chiar și numai după felul cum îi iei apărarea.

— Nu voi tolera ca prietenii mei să fie obiect de batjocură.

— Vom vedea asta mai târziu. Hai, spune-mi, el te mai iubește, sau închisoarea l-a făcut să-și schimbe sentimentele față de tine? Ori, poate, o fi înțeles ce comoară are în persoana soției lui?

Gândul la Melanie o făcu pe Scarlett să tresară. Se stăpâni cu greu să nu-i spună totul lui Rhett, explicându-i că numai onoarea îl reținea pe Ashley lângă nevastă-sa. Deschise gura ca să vorbească, dar o închise îndată.

— Am înțeles! N-are încă destul bun-simț ca s-o aprecieze pe doamna Wilkes. Și viața aspră din închisoare nu i-a stins focul pentru tine.

— Nu văd de ce am mai discuta chestiunea asta.

— Ba, eu văd și, pe Dumnezeuul meu, sper că-mi vei răspunde, afirmă Rhett pe un ton sever, cu atât mai puțin agreabil lui Scarlett cu cât nu-i înțelegea rostul.

— Așadar, te iubește încă? reluă Rhett.

— Și dacă? strigă Scarlett scoasă din sărite. N-am nici un chef să vorbesc despre Ashley cu tine. Nu ești în stare să-l înțelegi nici pe el, nici felul lui de a iubi. Singurul fel pe care-l cunoști este... este felul acela de dragoste pe care-l simți pentru ființe ca femeia aceea, Watling.

— Oh! exclamă Rhett moale. Așadar, nu sunt în stare să simt decât poftele cărnii.

— Știi bine că-i adevărat.

— Înțeleg acum de ce refuzi să discuți această chestiune cu mine. Mâinile și buzele mele necurate ar întina curățenia dragostei lui.

— Ei bine, da! Cam așa ceva.

— Grozav mă interesează această dragoste curată...

— Nu fi neobrăzat, Rhett Butler. Dacă ești destul de mârșav ca să crezi că a fost ceva rău între noi...

— O, gândul ăsta nici nu mi-a trecut prin cap, ți-o jur! De aceea mă interesează atât de mult toată chestiunea. Tocmai, aș voi să știu de ce n-a fost niciodată ceva rău între voi?

— Dacă îți inchipui că Ashley ar fi...

— Ia te uită! Va să zică Ashley e acela care a rezistat în numele moralei? Într-adevăr, Scarlett, n-ar trebui să te trădezi așa de ușor.

Încurcată și indignată, Scarlett aruncă o privire furioasă lui Rhett, al cărui chip liniștit era de nepătruns.

— Oprește-te, n-am nevoie de banii tăi. În condițiile astea, ieși afară!

— Ba da, ai nevoie de banii mei, și fiindcă am ajuns până aici, de ce să ne oprim? Nu pierde nimeni nimic dacă vom continua să vorbim despre o idilă atât de castă... În care nu s-a întâmplat nimic rău. Așadar, Ashley te iubește pentru mintea ta, pentru sufletul tău și pentru noblețea caracterului tău?

Scarlett se înfioră când auzi aceste cuvinte. Bineînțeles, de aceea o iubea Ashley. Numai această certitudine îi îngăduia să îndure existența, această certitudine că Ashley, rob al onoarei, o iubea și o respecta pentru toate lucrurile frumoase închise în străfundul ei și pe care el singur le putea vedea. Numai că toate acestea pierdeau din frumusețea lor când Rhett era cel care le puneă în lumină, mai ales vorbind cu tonul lui dulceag sub care străbătea

batjocura.

— Îmi revin toate idealurile tinereții, aflând că mai poate exista o astfel de dragoste în acest veac al imoralității, urmă Rhett. Așadar, simțurile nu au nici un amestec în dragostea lui pentru tine? Dragostea lui ar fi aceeași dacă ai fi urâtă și dacă n-ai avea pielea asta atât de albă? Dacă n-ai avea ochii ăștia verzi care îndeamnă pe orice bărbat să se întrebe ce-ai face dacă te-ar lua în brațe? Ori, dacă nu ți-ai mișca șoldurile în felul ăsta care constituie o provocare pentru orice bărbat sub nouăzeci de ani? Și aceste buze care... Hai, să nu las ca poftele mele să biruie. Atunci, Ashley nu vede nimic din toate astea? Sau, dacă le zărește, nu-l impresionează deloc?

Scarlett nu se putu împiedica de a-și aminti de ziua aceea din livadă, când Ashley o strânsese în brațele lui tremurătoare, când gura lui caldă o strivea pe a ei, de parcă n-ar fi vrut să-i mai dea drumul niciodată. Amintirea îi îmbujoră obrajii și aceasta nu-i scăpă lui Rhett.

— Așa! Va să zică te iubește pentru sufletul tău, zise Rhett cu vocea vibrând de supărare.

Cum de îndrăzne să atingă cu mâna lui murdară singurul lucru frumos și sfânt în viața ei? Scotocea în ungherele cele mai ascunse ale vieții ei cu cruzime și cu răceală, și Scarlett era gata să-i spună ceea ce dorea să afle.

— Da, exclamă ea căutând să gonească amintirea buzelor lui Ashley, mă iubește pentru sufletul meu.

— Dar, draga mea, el nici nu știe măcar că ai suflet. Dacă l-ar atrage sufletul, n-ar avea nevoie să lupte împotriva ta, cum a fost silit s-o facă, spre a păstra dragostei sale caracterul ei... să-i zicem "sfânt". Ar putea să doarmă liniștit, căci la urma-urmei un bărbat poate foarte bine să admire mintea și sufletul unei femei, rămânând totuși un gentleman credincios soției sale. Totuși, trebuie să-i vină foarte greu să împace onoarea Wilkes-ilor cu dorința pe care i-o trezește trupul tău.

— Îl judeci pe ceilalți după tine, care ești o ființă josnică!

— O, n-am spus niciodată că nu te doresc, dacă asta vrei să spui. Dar, slavă Domnului, chestiunile de onoare nu m-au încurcat niciodată. Ceea ce doresc iau cum pot. În felul ăsta n-am de luptat nici cu îngerii, nici cu demonii. Probabil că ai prefăcut viața lui Ashley într-un mic iad. Aproape că mi-e milă de el.

— Eu... eu să fac un iad din viața lui?

— Da, tu! Ești o permanentă ispită pentru el, dar nu cedează fiindcă, la fel ca toți cei de felul lui, sacrifică dragostea pentru ceea ce numim onoare. Și am impresia că această atitudine nu-i aduce nenorocitului nici dragoste, nici onoare!

— Ba da, îi aduce dragoste!... Vreau să spun, mă iubește!

— Zău? Atunci, răspunde la întrebarea pe care ți-o voi pune și va fi de-ajuns pentru astăzi. Pe urmă, vei putea lua banii mei ca să-i arunci în râu. Și-așa nu țin la ei!

Rhett se sculă și-și zvârli țigara pe jumătate fumată în scui pătoare. Gesturile lui aveau aceeași grație păgână, aceeași putere stăpânită pe care le observase Scarlett în noaptea căderii Atlantei. Era în el ceva sinistru, care inspira oarecum teamă.

— Dacă te iubește, de ce dracu' te-a lăsat să vii la Atlanta ca să cauți bani de impozite? Înainte ca să las o femeie pe care o iubesc să facă un lucru ca ăsta, așa...

— Nu știa! Habar n-avea că eu...

— Nu crezi că ar fi trebuit să știe? strigă Rhett cu o violență abia ascunsă. Iubindu-te cum zici că te iubește, ar fi trebuit să ghicească ce-ai putea face la disperare. Ar fi trebuit să te omoare mai degrabă decât să te lase

să vii aici... și să te lase să te adresezi... cui? Mie! Dumnezeu!

— Dar nu știa!

— Dacă nu și-a dat seama, înseamnă că n-are să te cunoască niciodată, nici pe tine și nici prețiosul tău suflet.

Ce nedrept era Rhett! Ca și când Ashley ar fi avut darul să citească în suflete! Ca și când Ashley ar fi putut s-o oprească, chiar dacă ar fi știut despre ce e vorba. Deodată, însă, Scarlett înțelese că Ashley ar fi putut foarte bine s-o împiedice să recurgă la o soluție disperată. În ziua aceea, în livadă, dacă ar fi făcut cea mai mică aluzie la posibilitatea unui alt viitor, ea nu s-ar fi gândit niciodată să vină să-l caute pe Rhett. Un cuvânt, un gest duios în clipa în care se urcase în tren, și n-ar mai fi plecat. Dar nu făcuse decât să vorbească de onoare. Totuși... Avea oare Rhett dreptate? Ar fi trebuit Ashley să-i ghicească planul? Goni pe loc acest gând neleal. Bineînțeles că nu bănuise nimic. Nu putea s-o creadă măcar în stare de un asemenea gest imoral. Era prea nobil pentru asta. Rhett încerca numai să-i întineze dragostea. Încerca să distrugă tot ce avea ea mai prețios. "Într-o zi", își zise ea, "când prăvălia și gaterul vor merge bine și când voi avea bani, Rhett îmi va plăti toate suferințele și toate umilințele pe care mi le-a pricinuit."

Rhett o domina pe Scarlett de la înălțimea lui și o privea cu un surâs amuzat. Nu mai păstra nici urmă din emoția care-l cuprinsese o clipă.

— De altfel, ce te privește? întrebă Scarlett. E treaba lui Ashley și a mea. Nu-i treaba ta.

Rhett ridică din umeri.

— Încă un cuvânt, Scarlett. Am pentru energia ta o admirație tot atât de mare pe cât de dezinteresată, și mi-e dezagreabil văzând că târai prea multe ghiulele de picior. Ai Tara. Ar fi destul spre a ocupa un bărbat. La asta se adaugă tatăl tău. E bolnav și nu-ți va mai fi niciodată de vreun ajutor. Apoi surorile tale, și negrii. În sfârșit, acum ai și un bărbat, și probabil o ai în grijă și pe domnișoara Pittypat. Și așa ai destule poveri fără să mai trebuiască să-l întreții pe Ashley și familia lui.

— Nu-l întrețin pe Ashley. Mă ajută...

— O, pentru numele lui Dumnezeu, i-o reteză Rhett nerăbdător. Să nu mai începem iar. Nu, nu ți-e de nici un ajutor. Îl porți în cârcă și-l vei purta până la moarte, de n-o cădea în spinarea altcuiva. În ceea ce mă privește, am început să mă satur de acest subiect de conversație... Câți bani vrei?

Scarlett simți cum îi vin pe buze vorbe de ocară. După ce o jignise și după ce întinase tot ce avea ea mai scump pe lume, își închipuia oare că-i va primi banii? Dar cuvintele i se opriră pe buze. Ce bine ar fi să-i poată respinge oferta cu dispreț și să-l dea pe ușă afară! Din păcate, numai bogații își puteau permite acest lux. Atâta timp cât va fi săracă, va trebui să îndure scene ca aceasta. Dar când va avea bani – ce gând mângâietor! – când va fi bogată, nu va răbda decât ce-i va place, nu-și va refuza nimic din ceea ce va pofti, nu va fi politicoasă decât cu oamenii pe care-i va găsi simpatici. "Pe ceilalți", își zise ea, "îi voi da pe toți dracului, cu Rhett Butler în cap."

Plăcerea pe care i-o pricinui acest gând aprinse o scânteie în ochii ei verzi și-i aduse un surâs pe buze. Rhett surâse la rândul său.

— Ești încântătoare, Scarlett, exclamă el, mai ales când pregătești vreo răutate. Numai spre a-ți vedea gropița asta în obraz, îți voi cumpăra o duzină de catâri, dacă-ți dorește inima.

Ușa de la intrare se deschisese și vânzătorul își făcu apariția, cu o scobitoare în gură. Scarlett se ridică, își strânse șalul și-și legă sub bărbie panglicile pălăriei. Hotărârea ei era luată.

— Ești ocupat azi după-amiază? Poți să vii cu mine acum?

— Unde?

— Aș vrea să mă însoțești în trăsură până la gater. I-am făgăduit lui Frank să nu umblu singură cu trăsura dacă ies din oraș.

— La gater pe ploaia asta?

— Da, vreau să cumpăr gaterul acum, înainte să-ți schimbi părerea.

Rhett izbucni într-un hohot de râs atât de zgomotos, încât vânzătorul tresări în spatele tejghelei și aruncă o privire mirată acestui domn pe care nu-l cunoștea.

— Uiți că ești măritată? Doamna Kennedy nu poate fi văzută plimbându-se în trăsură la țară cu ticălosul de Butler, pe care oamenii cumsecade nu-l primesc la ei acasă. Nu te mai gândești la reputația ta?

— Reputația mea! Vreau să cumpăr gaterul înainte să-ți schimbi părerea, sau înainte ca Frank să descopere că eu sunt cumpărătoarea. Hai, Rhett, nu te lăsa rugat. Și ce dacă plouă? Hai, să ne grăbim.

Gaterul! De câte ori se gândea la el, Frank gemea și blestema ziua în care îi vorbise de el soției sale. Destul de rău că vânduse căpitanului Butler (tocmai lui!) cerceii și cumpăraseră gaterul fără să-și fi întrebat bărbatul, dar ceea ce era mai rău e că înțelegea să-l și conducă singură. Era îngrozitor! S-ar fi zis că Scarlett n-are încredere nici în el, nici în judecata lui.

La fel ca toți bărbații pe care îi cunoștea, Frank socotea că o femeie trebuie să-și urmeze orbește bărbatul și să n-aibă nici o părere personală. Plecând de la adevăr, era dispus să recunoască celor mai multe dintre femei dreptul de a face ce le trăsnea prin cap. Femeile sunt niște ființe atât de bizare, încât nu e rău să le satisfaci micile lor capricii. Înzestrat cu un caracter blând și amabil, nu era în firea lui să refuze ceva unei femei. Ar fi fost încântat să tolereze capriciile unei tovarășe plăcute, chiar dacă pe urmă ar certa-o respectuos pentru prostia și extravaganța ei. Dar ideile pe care Scarlett și le băgase în cap erau de neconceput.

Gaterul acesta, de pildă! Ce scandalizat fusese când, răspunzând întrebărilor sale, Scarlett îi declarase cu un surâs angelic că avea de gând să-l conducă ea însăși. "Vreau să fac eu singură negoț de cherestea." Da, așa se exprimase. Frank nu va uita niciodată grozăvia acelei clipe. Să facă ea singură negoț de cherestea! Era de neînchipuit. Nu exista nici o femeie în Atlanta care să facă afaceri. De fapt, Frank nu auzise niciodată despre vreo femeie care să se ocupe cu afaceri. Dacă femeile aveau nenorocirea să fie silite de greutatea vremurilor să câștige ceva bani spre a-și ajuta familiile, o făceau discret, ca niște adevărate doamne. Făceau prăjituri ca doamna Merriwether, pictau farfurii, coseau, primeau în pensiune ca doamna Elsing și Fanny, erau institutoare ca doamna Meade, sau dădeau lecții de muzică asemenea doamnei Bonnell. Aceste doamne câștigau bani, dar stăteau acasă, așa cum se cuvine unei femei.

Dar ca o femeie să părăsească adăpostul căminului său, să se aventureze în lumea brutală a bărbaților, să concureze cu ei pe teren comercial, să fie expusă jignirilor și bârfelilor, mai ales când nimic n-o silea și când avea un bărbat în stare să-i asigure tot ce avea nevoie!

Frank nădărduse că Scarlett voia numai să-l necăjească sau să-i facă o farsă de prost gust, dar nu întârzie să-și dea seama că nu era deloc vorba de asta. Scarlett conducea efectiv gaterul. Se trezea înaintea lui, și pleca cu trăsura în sus pe Stada Piersicului, în afara orașului, și adeseori se întorcea mult după ce închidea el prăvălia și venea la mătușa Pitty la masă. În fiecare zi făcea drumul lung de câteva mile, cu unchiul Peter drept singur apărător. Bătrânul vizitiu avea misiunea s-o protejeze, misiune pe care o îndeplinea cu multă neplăcere, căci pădurile erau pline de negri eliberați și de golani yankei.

Reținut la prăvălie, Frank nu putea merge la gater cu ea și, când încercă să protesteze, ea îl puse la punct:

— Dacă nu-l țin din scurt pe ticălosul de Johnson, va fura chereștea, o va vinde și va băga banii în buzunar. Când voi găsi omul care-mi trebuie, îl voi lăsa să conducă gaterul în locul meu și nu voi fi silită să mă duc atât de des. Atunci însă îmi voi petrece timpul în oraș, vânzând chereștea.

Să vândă chereștea! Asta era culmea! Adeseori Scarlett pleca de la gater câte o zi întreagă ducând chereștea clienților. În acele ocazii, Frank ar fi vrut să se poată băga în fundul prăvăliei și să nu vadă pe nimeni.

Și cum vorbea lumea despre ea! Fără îndoială că vorbea și despre el și-i reproșa că o lasă să se poarte într-un fel atât de puțin potrivit pentru o femeie. Era foarte jenat când câte un client îi spunea rezemându-se de teighea: "Acum câteva minute am văzut-o pe doamna Kennedy la..." Fiecăruia, de altfel, parcă-i făcea plăcere să-l țină la curent cu deplasările soției sale. Toată lumea vorbea de ceea ce se întâmplase pe șantierul noului hotel în construcție. Scarlett sosise tocmai în clipa când Tommy Wellburn dădea o comandă de lemn de construcție unui alt negustor. Sărise din trăsucă în fața zidarilor irlandezi și-i spusese pe șleau lui Tommy că făcea o afacere proastă. Îi demonstrase că lemnul ei era mai bun și mai ieftin și, spre a-și întări spusele, adunase din memorie o lungă coloană de cifre care-i îngădui să stabilească pe loc un deviz.

Așadar, nu se mulțumea să se amestece printre lucrătorii aceia străini, dar mai dăduse și o dovadă a cunoștințelor ei matematice. Lucrul acesta era inadmisibil pentru o femeie. După ce Tommy îi acceptase devizul și-i dăduse ei comanda, nici n-avusese măcar tactul să se retragă imediat, discret, ci rămăsese să pălăvrăgească cu contramaistrul irlandezilor, un fel de pitic care avea o reputație foarte proastă. Orașul comentase evenimentul săptămâni întregi.

Colac peste pupăză, Scarlett câștiga foarte mulți bani cu gaterul și nici un bărbat nu putea vedea cu ochi buni pe soția sa reușind într-un domeniu atât de puțin feminin. Frank era cu atât mai jignit cu cât Scarlett nu-i dădea nici un ban spre a-l ajuta la prăvălie. Folosea aproape tot ce câștiga pentru Tara și scria nesfârșite scrisori lui Will Benteen, explicându-i amănunțit ce să facă cu sumele pe care i le trimitea. În afară de asta, îl anunțase pe Frank că atunci când Tara va fi complet reparată, avea de gând să dea bani cu împrumut pe ipotecă.

"Dumnezeule!" gemea Frank de câte ori se gândea la asta. "O femeie n-ar trebui nici măcar să știe ce e o ipotecă."

Pe vremea aceea Scarlett nutrea nenumărate proiecte pe care Frank le socotea mai îndrăznețe unele ca altele. Spunea chiar că va deschide un restaurant pe locul fostului antrepozit ars de soldații lui Sherman. Frank nu era membru al vreunei societăți de abstenență, dar se ridică cu înverșunare împotriva ideii. Să fii proprietarul unui restaurant era aproape tot atât de imoral ca și când ai face din căminul tău o casă de toleranță. De ce? Îi venea foarte greu să explice soției sale, care se mărginea să răspundă slabelor lui argumente print-un singur cuvânt: "Mofturi!"

— Patronii de restaurante sunt întotdeauna excelenți chiriași, îi declară ea. E părerea unchiului Henry. Plătesc regulat chiriile și-apoi, ascultă-mă, Frank, pot să construiesc restaurantul dintr-un lot de lemn de proastă calitate de care nu pot scăpa și, odată construit, aş găsi să-l închiriez cu preț bun. Cu banii de pe chirie, cu ceea ce scot de la gater și cu ceea ce mi-ar aduce împrumuturile mele ipotecare, aş putea să mai cumpăr câteva gater.

— La ce-ți trebuie alte gater, fetița mea? strigă Frank speriat. Dimpotrivă, dacă ai fi rezonabilă, ar trebui să-l vinzi pe cel pe care-l ai. Munca

asta te dă gata și știi ce greu îți vine să obții un randament bun de la negrii eliberați pe care-i folosești și...

— Într-adevăr, negrii eliberați nu sunt buni de nimic, încuviință Scarlett, trecând peste aluzia lui Frank cu privire la vânzarea gaterului. Domnul Johnson pretinde că nu știe niciodată dimineața dacă va avea o echipă completă. Nu te mai poți bizui pe negri. Lucrează o zi sau două și apoi se odihnesc până ce-și mănâncă salariul. Oricând te poți aștepta ca întreaga echipă să lase lucrul baltă și să plece. Cu cât îmi dau mai mult seama de efectele emancipării, cu atât mai mult constat că s-a comis o adevărată crimă. E pur și simplu distrugerea negrilor. Sunt mii și mii care stau degeaba, iar cei pe care-i avem la gater sunt atât de leneși, atât de incapabili, încât mai bine te lipsești de ei. Dacă mai ai și nenorocul să-i ocărăști ori să le dai câte un ghiont, firește spre binele lor, îți vine pe cap Biroul Eliberaților.

— Fetița mea, n-ar trebui să-l lași pe domnul Johnson să-i bată pe acești...

— Nu, bineînțeles că nu, replică nerăbdătoare Scarlett. Nu ți-am spus chiar acum că yankeii m-ar băga la răcoare dacă l-aș lăsa să-și facă de cap?

— Pariez că în toată viața lui, tatăl tău n-a bătut niciodată un negru.

— Ba da, unul singur. Un băiat de la grajd care nu-i țeșălase calul după o zi de vânătoare. Dar, Frank, pe vremea aceea era altfel. Cu eliberării nu-i același lucru, și un bici bun n-ar strica unora dintre ei.

Frank nu era surprins numai de vederile și de proiectele soției sale, ci și de felul cum se schimbaseră în cele câteva luni de la nuntă. Scarlett nu mai era mica ființă blândă și fermecătoare pe care o luase de soție. În scurtă perioadă cât îi făcuse curte, crezuse că nu văzuse niciodată femeie mai adorabilă în reacțiile ei față de viață, mai neștiutoare, mai sfioasă, mai neajutorată. Acum, toate direcțiile ei erau bărbătești. Deși avea obraji trandafirii, gropițe și surâdea fermecător, vorbea și se purta ca un bărbat. Tonul ei era precis și poruncitor și era în stare să ia o hotărâre imediat, fără toate micile tergiversări caracteristice femeilor. Știa ce voia și, ca un bărbat, o lua pe drumul cel mai scurt spre a-și ajunge ținta, nu pe căi lăturalnice și ascunse cum fac de obicei femeile.

Frank mai întâlnise și înainte femei autoritare. Ca toate orașele Sudului, Atlanta avea un contingent serios de femei în vârstă care nu înțelegeau să se lase duse. Nimeni nu putea fi mai despotică decât voinica doamnă Merriwether, mai poruncitoare decât plăpânda doamnă Elsing, mai abilă când era vorba să obțină ce voia decât doamna Whiting, cu tot părul ei alb și vocea dulce. Dar oricare ar fi fost mijloacele folosite de aceste doamne spre a-și atinge scopurile, rămâneau totuși mijloace demne de o femeie. Se plecau respectuos în fața părerii bărbaților, chiar dacă făceau apoi ce le tăia capul. Aveau tactul să pară că se lasă conduse de bărbați, și asta avea multă însemnătate. Dar Scarlett nu se lăsa dusă de nimeni și-și conducea atât de bine treburile, la fel ca un bărbat, încât tot orașul o vorbea de rău.

"Și", zice Frank, nenorocit, "probabil că mă vorbesc și pe mine de rău, fiindcă îi dau voie să se poarte în felul acesta."

Și-apoi, mai era și acel Butler. Desele lui vizite în casa mătușii Pitty erau cea mai mare umilință. Lui Frank îi fusese întotdeauna antipatic, chiar când făcuse afaceri cu el înainte de război. Blestema adeseori ziua când îl adusese pe Rhett la Doisprezece Stejari și-l prezentase prietenilor săi. Îl disprețuia pentru cinismul cu care speculase în timpul războiului și-l condamna pentru că nu se înrolase. Numai Scarlett știa de cele opt luni pe care Rhett le petrecuse în rândurile armatei confederate, căci Rhett o rugase cu prefăcută spaimă să nu vorbească niciodată de această "rușine", oricui ar fi. În sfârșit, Frank îl disprețuia mai ales pentru că păstrase aurul Confederației, pe când

oamenii cinstiți, ca amiralul Bulloch și mulți alții, care se aflaseră în aceeași situație, restituiseră mii de dolari tezaurului federal. Însă lui Rhett puțin îi păsa de antipatia lui Frank și nu-și rărea vizitele în casa bătrânei domnișoare.

În mod ostentativ, domnișoara Pitty era aceea pe care Rhett venea s-o vadă, și biata femeie o credea și se fudulea cu vizitele lui. Dar Frank avea impresia foarte dezagreabilă că nu domnișoara Pitty îl atrăgea. Micul Wade ținea și el foarte mult la Rhett, cu toate că se arăta sperios cu cei mai mulți, și mergea până acolo încât îl striga "unchiul Rhett", spre marele necaz al lui Frank. El nu putea să uite că Rhett îi făcuse curte lui Scarlett în timpul războiului și că relațiile lor fuseseră comentate în oraș. Ce trebuie să spună lumea, acum când Scarlett se remăritase! Nici unul din prietenii lui Frank n-avea cuajul să discute cu el acest subiect, deși nimeni nu se jena să comenteze în fața lui felul cum Scarlett conducea gaterul.

Totuși, Frank nu putea să nu observe că nevastă-sa și cu el erau din ce în ce mai rar invitați la mese sau la petreceri și că vizitele ce li se făceau erau din ce în ce mai puține. Scarlett nu-i putea suferi pe cei mai mulți dintre vecinii lor și avea prea mult de lucru ca să vadă pe cei la care ținea, de aceea această rărire a vizitelor n-o supăra deloc. Dimpotrivă, pe Frank îl durea.

Toată viața, Frank fusese stăpânit de gândul: "Ce vor zice vecinii?" și era dezarmat în fața permanentei indiferențe pe care o arăta soția lui pentru respectarea conveniențelor. Avea impresia că toată lumea o critica pe Scarlett și că-l ținea de rău pe el fiindcă o lăsa "să-și piardă feminitatea". Făcea atâtea lucruri pe care un bărbat n-ar fi trebuit să i le îngăduie – dar dacă i se întâmpla să-i spună să înceteze, sau discuta cu ea ori îi făcea reproșuri, o furtună îngrozitoare se abătea asupra lui.

"Dumnezeule!" se gândea el disperat, "se înfurie mai repede și rămâne mai multă vreme supărată decât oricare dintre femeile pe care le-am cunoscut."

Chiar atunci când toate mergeau bine, era surprinzător să vezi cu câtă repeziciune soția glumeață și drăgăstoasă care umbla cântând prin casă se putea transforma într-o ființă cu totul deosebită. Frank n-avea decât să zică: "Fetița mea, în locul tău, eu aș..." și furtuna se dezlănțuia.

Sprâncenele ei negre se apropiu în unghi drept și, imediat, Frank începea să tremure de frică. Scarlett avea furii și accese de turbare ca o pisică sălbatică. În clipele acelea parcă nu-i păsa nici de ce spune, și nici de răul pe care-l puteau face cuvintele ei. După o astfel de scenă, un nor negru apăsă o vreme asupra casei. Frank pleca devreme la prăvălie și se întorcea târziu. Pitty se ascundea în odaia ei, ca un iepure în fundul culcușului. Wade și cu unchiul Peter se retrăgeau în grajd și bucătăreasa nu-și mai părăsea plitele, ferindu-se să cânte prea tare. Numai Mammy îndura cu calm supărările lui Scarlett, căci Mammy era obișnuită de ani de zile cu Gerald O'Hara și cu furiile lui.

Totuși, Scarlett ar fi vrut să nu fie irascibilă. Ținea cu adevărat să-l facă pe Frank fericit. Îi era foarte drag și îi era recunoscătoare fiindcă salvase Tara, dar Frank o scotea din sărite.

Îi era cu neputință să respecte un bărbat care îi permitea să-l domine, iar atitudinea timidă și șovăielnică pe care o lua față de ea sau de alții atunci când se încurcau lucrurile o supăra cel mai mult. Ar fi putu încă trece cu vederea toate aceste lucruri și ar fi fost chiar fericită – acum când rezolvase unele chestiuni bănești – dacă Frank nu i-ar fi întreținut întruna exasperarea, dovedind în fiecare clipă că habar n-are să facă afaceri și nevrând s-o lase nici pe ea să fie un bun om de afaceri.

După cum se aștepta, refuzase să treacă la încasarea datoriilor neplătite, până când izbutise să-l silească, și chiar și atunci o făcea neconvins și cerându-și scuze. Aceasta îi dovedise lui Scarlett că familia Kennedy nu va

duce decât o existență mediocră, atâta timp cât ea însăși nu va câștiga banii pe care era hotărâtă să-i aibă. Știa că Frank se va mulțumi să vegeteze toată viața în prăvălioara lui îmbâcsită. Părea că nu înțelege cât de nesigură era situația lor, nici cât era de necesar să câștige bani în aceste vremuri tulburi, când banul era singura garanție împotriva altor nenorociri.

Înainte de război, când viața era ușoară, Frank fusese poate un excelent om de afaceri, dar acum Scarlett găsea că era nesuferit de demodat și că se încapățâna prea mult să aplice metodele vremurilor bune de altădată, atunci când acele vremi nu mai existau. Îi lipsea cu totul spiritul combativ atât de necesar într-o epocă tulbure. Ei bine, fiindcă ea cel puțin era combativă, va acționa ea, fără să-l mai întrebe pe Frank dacă-i place sau nu. Aveau nevoie de bani și ea începuse să câștige bine, deși nu era o treabă ușoară. Tot ce avea Frank de făcut era, după părerea ei, să nu se amestece în planurile ei, care erau pe cale de a da rezultate bune.

Scarlett n-avea experiență, și conducerea unui gater nu era lucru ușor. În plus, concurența devenise mult mai aprigă, și când se întorcea seara acasă era în general obosită, preocupată și prost-dispusă. Dacă Frank tușea și îndrăzneala să spună: "Fetițo, eu asta n-aș face-o", sau: "În locul tău, n-aș face așa", își stăpânea cu greu supărarea și deseori i se întâmpla să nu și-o stăpânească. De ce găsea întruna să-i reproșeze ceva, el care n-avea măcar energia să se apuce să câștige bani? Și o cicălea pentru lucruri atât de neînsemnate! Ce importanță avea în timpuri ca acestea dacă nu se comporta cum îi sta bine unei femei? Mai ales când gaterul aducea bani, de care ea, familia ei și Tara aveau atâta nevoie, și chiar și Frank.

Frank tânjea după odihnă și liniște. Războiul pe care-l făcuse cu atâta conștiinciozitate îi zdruncinase sănătatea, îi distrusese averea și-l îmbătrânise. Nu regreta nimic, dar după patru ani de război tot ceea ce cerea vieții era liniște și bunătate, chipuri afectuase în jur și aprobarea prietenilor săi. Își dădu curând seama că liniștea căminului trebuia plătită și că, spre a o avea, trebuia s-o lase pe Scarlett să facă ce-o tăia capul. De aceea, fiindcă era obosit, cumpăra pacea în condițiile fixate de soția sa. Câteodată socotea că n-o cumpărase prea scump când, întorcându-se acasă în serile reci, Scarlett îi deschidea surâzând ușa, îi săruta vârful nasului sau al urechii, ori când, în patul lor cald, înainte de a adormi, o simțea rezemându-și capul de umărul său. Viața de familie putea fi atât de plăcută când Scarlett era lăsată să-și vadă de-ale ei! Totuși pacea asta nu era decât aparentă, căci sacrificându-și toate iluziile despre căsătorie, vedea că încheiase un târg în care fusese păcălit.

"O femeie ar trebui să se ocupe mai mult de căminul ei și de familie în loc să umble hai-hui ca un bărbat", își zicea el. "De-ar avea un copil..."

Acest gând îl făcea să suradă și rămânea foarte des visând la un copil. Scarlett refuzase categoric să aibă copii, dar copiii așteaptă rar să fie poftiți. Frank știa că multe femei susțin că nu vor să aibă copii, dar n-o spun decât din prostie sau de frică. Dacă Scarlett ar avea un copil, l-ar iubi și ar sta acasă să se ocupe de el, ca toate celelalte femei. Atunci ar fi silită să vândă gaterul și necazurile lui ar lua sfârșit. Spre a fi cu totul fericite, toate femeile au nevoie de un copil, și Frank știa că Scarlett nu era fericită. Cu toată ignoranța lui în materie de femei, nu era orb ca să nu-și dea seama că uneori era nefericită. Din când în când se trezea în mijlocul nopții și o surprindea plângând înăbușit în pernă. Prima oară când se trezise simțind cum tremură patul de suspinele ei, o întrebase pe un ton îngrijorat: "Fetițo, ce s-a întâmplat?" și ea îl respinsese cu o exclamație supărată: "O, lasă-mă în pace!"

Da, un copil ar face-o fericită și ar împiedica-o să se gândească la lucruri care n-ar trebui s-o intereseze. Câteodată, Frank ofta și se gândea că prinsese

o pasăre exotică de culoarea focului și a nestematelor, când i-ar fi convenit tot atât de mult o vrabie. De fapt, chiar mai mult.

Capitolul XXXVII

Era într-o noapte ploioasă și rece de aprilie, când Tony Fontaine, venind de la Jonesboro pe un cal alb de spumă și pe jumătate mort de oboseală, bătu la ușa lor, deșteptându-i din somn și sperându-i de moarte.

Atunci, pentru a doua oară în patru luni, Scarlett măsură toate consecințele Reconstrucției. Înțelese exact la ce făcuse aluzie Will când spusese: "Necazurile noastre abia încep", și recunoscuse adevărul cuvintelor dureroase rostite de Ashley la Tara, în livada bătută de vânt: "Ce ne așteaptă pe toți e mai rău ca războiul, mai rău ca închisoarea, mai rău ca moartea."

Primul ei contact cu Reconstrucția avusese loc în ziua în care aflase că Jonas Wilkerson putea s-o dea afară din Tara cu ajutorul yankeilor. Dar, de astădată, sosirea lui Tony îi deschise ochii într-un fel mult mai îngrozitor. Era întuneric și ploua cu găleata. Tony intră și, câteva minute mai târziu, se pierdea pentru totdeauna în noapte. Dar, în cursul acestui scurt interval, avu timpul să ridice cortina asupra unei noi scene de groază, și Scarlett simți că ea nu va mai cădea niciodată.

În noaptea aceea, după ce auzise bătăi în ușă, Scarlett, strângându-și rochia de casă în jurul trupului, se aplecă asupra scării și întrezări fața negricioasă și încruntată a lui Tony, înainte ca acesta să sufle în lumânarea pe care Frank o ținea în mână. Coborî în grabă scările spre a merge să-i strângă mâna rece și umedă și-l auzi șoptind: "Mă caută... Fug în Texas... calul meu nu mai poate... mor de foame... Ashley mi-a spus că voi... N-aprindeți lumânarea... Nu deșteptați pe negri. Nu veau să vă atrag neplăceri..."

După ce obloanele bucătăriei fură închise și storurile trase până jos, îngădui în sfârșit să se facă puțină lumină și începu să-i vorbească lui Frank, în fraze scurte, nervoase, în timp ce Scarlett încerca să-i improvizeze o masă.

N-avea palton și era ud până la piele. N-avea nici pălărie, și părul lui negru stătea lipit pe capul îngust. Totuși, în ochii vioi, ochii băieților Fontaine, lucea o mică flacără veselă, care în noaptea aceea o făcu să se înfioare. Scarlett îl privea cum înghițea cu sorbituri lungi whisky-ul pe care i-l adusese și mulțumi Cerului că mătușa Pitty sforăia liniștită în camera ei. Desigur că ar fi leșinat în fața acestei arătări.

— O bestie de scallawag mai puțin, zise el întinzând paharul ca să-i fie umplut din nou. Am riscat și, ca să-mi scap pielea, trebuie s-o șterg repede. Nu-i nimic, frate! Am să încerc să ajung în Texas și să mă fac uitat. Ashley era la Jonesboro cu mine și m-a sfătuit să vin la voi. Încearcă să-mi faci rost de un cal și de niște bani, Frank. Calul meu e mort de oboseală. Am gonit nebunește și, ca un dobitoc, am plecat de-acasă fără manta, fără pălărie și fără un ban. Nu-i vorbă, nici nu prea aveam ce lua de acasă.

Râse și mușcă lacom dintr-o bucată de turtă de mălai, înghițind din mâncarea sleită de gulii.

— Poți să iei calul meu, zise Frank, calm. Am zece dolari la mine, dar dacă poți să aștepti până mâine dimineață...

— Să fiu al dracului dacă pot să aștept! declară Tony categoric, dar fără să-și piardă buna dispoziție. Cred că sunt pe urmele mele, n-am un avans prea mare. Fără Ashley, care m-a luat de ceafă și m-a făcut s-o șterg călare, aș fi rămas pe loc ca un tâmpit, și la ora asta m-aș legăna probabil la capătul unei frânghii. Bun băiat, Ashley!

Așadar, Ashley era amestecat în această înfricoșătoare încurcătură! Lui

Scarlett îi stătu inima-n loc. Duse mâna la piept. Nu cumva puseseră yankeii mâna pe Ashley? De ce nu cerea Frank explicații? De ce privea lucrurile cu atâta sânge rece, ca și când ar fi ceva normal?

— Ce... cine... se bâlbâi ea.

— Fostul vostru administrator... blestematul ăla de Jonas Wilkerson.

— L-ai... omort?

— Ce Dumnezeu, Scarlett O'Hara! exclamă Tony arțăgos. N-ai fi vrând totuși să mă mulțumesc să zgării doar pe cineva cu cuțitul, când mi-am pus în gând să lichidez socotelile cu el. Nu! L-am ciopârțit în bucăți!

— Bine ai făcut, zise Frank. Nu mi-a plăcut niciodată individul ăla.

Scarlett își privi bărbatul. Nu mai era sfiosul și fricosul Frank pe care-l cunoștea, care se trăgea tot timpul de barbă și o lăsa să-l terorizeze. Era în el ceva tare și hotărât și nu părea dispus să se încurce în cuvinte de prisos. Era un bărbat. Tony era un bărbat și el, și în această împrejurare în care intervenea violența, o femeie n-avea ce să caute.

— Dar Ashley... Oare...

— Nu. Voia el să-l omoare, dar i-am spus că asta-mi revine de drept, fiindcă Sally e cumnata mea. A sfârșit prin a fi de părerea mea. A mers cu mine până la Jonesboro, spre a fi acolo dacă Wilkerson m-ar fi doborât. Nu cred ca Ashley să aibă neplăceri. Sper că nu... N-ai puțină dulceață ca să pun pe turta asta? Și nu poți să-mi dai ceva să iau cu mine?

— O să am o criză de nervi dacă nu-mi povestești tot.

— Așteaptă să plec mai întâi, și pe urmă n-ai decât, dacă ai chef. Îți voi povesti tot, în timp ce Frank va înșeuca calul. Bestia de Wilkerson a făcut și așa destul rău. Știi cum a procedat când a fost vorba să plătești impozitele, și asta nu-i decât una din ticăloșiile sale. Dar ceea ce era mai rău era modul cum îi ațâța pe negri. Dacă cineva mi-ar fi spus că într-o zi îi voi urî pe negri, nu l-aș fi crezut niciodată! Lua-le-ar dracu sufletele lor negre! Iau drept literă de evanghelie tot ce le spun canaliile astea și uită tot ce-am făcut pentru ei. Acum yankeii spun că au să le dea drept de vot și nouă o să ni-l refuze. În comitat numai câțiva democrați nu sunt șterși de pe listele electorale, acum când yankeii au înlăturat pe toți cei care au luptat în rândurile armatei confederate. Dacă-i lasă să voteze pe negri, s-a zis cu noi! Totuși, asta-i statul nostru, ce naiba! Nu aparține yankeilor! E inadmisibil! Trebuie să facem ceva, chiar de-ar trebui să începem un nou război. În curând vom avea judecători negri, legislatori negri...

— Repede... te rog! Ce-ai făcut?

— Mai dă-mi încă o bucățică de turtă. Ei bine, începuse să umble zvonul că Wilkerson merge cam prea departe cu principiile lui de egalitate. Ce vrei, își petrecea ore întregi pălăvrăgind cu tonții de negri. Pe scurt, a avut îndrăzneala să pretindă că negrii au aceleași drepturi ca și albi când... când e vorba de femeile albe.

— O, Tony, nu!

— Ba da! Ce te uiți așa uluită? Dar, ce naiba, trebuie să fi auzit de asta! Yankeii au spus-o și negrilor din Atlanta.

— Eu... eu n-am știut!

— Atunci, probabil că Frank n-a vrut să-ți spună. În orice caz, în urma acestui fapt, am hotărât să mergem să-i facem o mică vizită noaptea domnului Wilkerson și să ne ocupăm de el. Dar înainte de a putea traduce proiectul nostru în viață... Îți amintești de găliganul ăla mare, negru, Eustis, fostul nostru logofăt?

— Da.

— Ei bine, chiar azi a intrat în bucătărie în timp ce Sally gătea... și nu știu ce i-a spus. De altfel, cred că nu voi ști niciodată. Oricum, i-a spus ceva și

am auzit-o pe Sally scoțând un țipăt. M-am repezit în bucătărie și l-am văzut pe Eustis beat ca un porc... scuză-mă, Scarlett, mi-a scăpat...

— Mai departe?

— L-am doborât cu un foc, și imediat a intrat mama să vadă ce-i cu Sally, și atunci am sărit în șa și am pornit-o spre Jonesboro în căutarea lui Wilkerson. El era vinovatul. Fără el, nenorocitul acela de negru nu s-ar fi gândit niciodată la așa ceva. Înspre Tara l-am întâlnit pe Ashley. Firește, a venit cu mine. Mi-a spus că, după cele ce voise să facă Wilkerson la Tara, voia să lichideze el însuși această poveste. I-am răspuns că mă privește, fiindcă Sally era soția fratelui meu mort în război și am discutat tot lungul drumului. Când am ajuns în oraș, mă crezi, Scarlett, mi-am dat seama că nu-mi luasem pistolul. Îl lăsasem în grajd. Eram atât de furios, încât l-am uitat.

Se opri și mușcă cu poftă din bucata de turtă. Scarlett se înfioră. Furiile ucigășe ale Fontaine-ilor deveniseră legendare în comitat cu mult înaintea acestor întâmplări.

— Am fost deci silit să-i dau o lovitură de cuțit. L-am găsit la bar. L-am înghesuit într-un colț, în timp ce Ashley îi ținea pe ceilalți la respect și, înainte de a-l ucide, am avut vreme să-i explic de ce voiam să-l curăț. A fost gata înainte să-mi dau seama, declară Tony cu un aer gânditor. După asta nu-mi mai aduc aminte mare lucru, afară numai că Ashley m-a suit pe cal și mi-a spus să vin la voi. Ashley e neprețuit în cazuri de-astea. Își păstrează sângele rece.

Frank reveni cu paltonul său pe braț și i-l întinse lui Tony. Era singura lui haină groasă, dar Scarlett nu protestă. Sensul acestei întâmplări, care îi privea numai pe bărbați, părea că o depășește.

— Dar, Tony... au nevoie de tine acasă. Sigur că dacă te-ai întoarce și ai explica...

— Frank, te-ai însurat cu o proastă! spuse Tony, cu o strâmbătură, în timp ce-și punea mantaua. Își închipuie că yankeii vor recompensa un om fiindcă a apărat o femeie din familia lui de asalturile unui negru. În loc de recompensă, curtea marțială și un frumos capăt de ștreang. Sărută-mă, Scarlett. Frank nu se va supăra. Și... poate că n-o să vă mai revăd niciodată. Texasul e departe. Să spuneți alor mei că sunt în siguranță.

Scarlett îl lăsă pe Tony să o sărute. Cei doi bărbați ieșiră și rămaseră un moment de vorbă pe veranda din spate. Apoi se auzi un cal pornind în galop. Tony plecase. Scarlett crăpă ușa și-l zări pe Frank ducând un cal obosit la grajd. Închise ușa și se așeză, cu genunchii tremurând.

Acum știa ce înseamnă Reconstrucția, o știa tot atât de bine ca și când casa ar fi fost înconjurată de o bandă de sălbatici pe jumătate goi. O mulțime de amintiri îi reveneau. Își amintea o mulțime de lucruri pe care abia le observase în ultimul timp, conversații pe care le auzise dar pe care nu le urmărise, discuții ale bărbaților oprite brusc la sosirea ei, mici incidente cărora nu le acordase nici o importanță pe atunci, avertismentele pe care Frank i le repeta degeaba spre a o pune în gardă împotriva primejdiilor de a merge la gater numai cu bătrânul Peter. Acum toate aceste amintiri formau o singură imagine oribilă.

Negrii făceau ce voiau, sub protecția baionetelor yankee. Putea fi omorâtă, violată, și probabil că nimeni nu va pedepsi pe vinovat. Și oricine ar căuta s-o răzbune ar fi spânzurat de yankei, fără a fi măcar judecat. Ofițerii yankei, care habar n-aveau de legi, se sinchiseau cu atât mai puțin de circumstanțele crimei; și nici unul din ei nu se va jena să lege o frânghie de gâtul unui sudist, fără nici un proces.

"Ce putem face?" se gândi ea frângându-și mâinile de disperare. "Ce putem face cu diavolii ăștia care n-ar ezita să spânzure un băiat bun ca Tony

Fontaine, fiindcă a apărat o femeie din familia lui împotriva unui negru beat și a unei canalii de scallawag?" "E inadmisibil!" strigase Tony, și avea dreptate. Dar ce puteau face sudiștii, reduși la neputință, decât să-și plece spinarea? Scarlett începu să tremure de frică și, pentru prima oară în viață, înțelese că oamenii și evenimentele existau în afară de ea și că Scarlett O'Hara nu era singura ființă care conta. În tot Sudul erau mii de femei ca ea, mii de femei înfricoșate și fără apărare. Erau și mii de bărbați care, după ce depuseseră armele la Appomattox, le reluasera și erau gata să-și riște în fiecare clipă viața spre a apăra aceste femei.

Surprinsese pe chipul lui Tony ceva care se reflectase și pe chipul lui Frank, o expresie pe care o observase și pe fața altor bărbați din Atlanta, dar pe care nu-și dăduse osteneala s-o analizeze. Era o expresie diferită de aceea morocânoasă și adânc descurajată pe care o văzuse la bărbații ce se întorceau la casele lor după capitulare. Bărbații aceia nu se gândeau atunci decât să-și regăsească căminurile; acum, însă, aveau din nou un scop, ieșeau din toropeală, vechea flacără se aprindea din nou. Calmi și hotărâți, gândeau ca Tony: "Este inadmisibil!"

Scarlett văzuse destui din acești bărbați ai Sudului, amabili dar primejdioși înainte de război, curajoși și aspri în ultimele zile ale disperatei bătălii. Totuși, pe fața acestor doi bărbați, în privirile pe care le schimbaseră la lumina tremurătoare a lumânării, era ceva deosebit, ceva care o reconfortase și o înspăimântase în același timp: o furie ce nu se putea traduce prin cuvinte, o voință pe care nimic n-o putea clinti.

Pentru prima oară simți că o leagă ceva de oamenii care o înconjurau, simți că împărtășește temerile, amărăciunile lor; că are aceeași voință! Nu, era inadmisibil! Sudul era prea frumos spre a fi lăsat să dispară fără luptă, spre a fi strivit de cizma yankeilor. Sudul era o patrie prea iubită ca să fie dată pradă unor negri ignoranți, îmbătați de whisky și de libertate.

Gândindu-se la venirea bruscă a lui Tony, la plecarea lui precipitată, Scarlett se simți legată de el. Își reaminti cum fugise tatăl ei din Irlanda, noaptea, în urma unui omor pe care nici el, nici familia lui nu-l considerau ca atare. Sângele fierbinte al lui Gerald curgea în vinele ei. Își reaminti bucuria pe care o resimțise omorând pe dezertorul yankeu. Același sânge fierbinte curgea în vinele tuturor acestor bărbați a căror aparență curtenitoare ascundea violența gata să izbucnească. Toți acești bărbați, toți cei pe care-i cunoștea, se asemănau, chiar Ashley cel visător, chiar Frank care tremura pentru orice fleac – toți erau violenți și gata să ucidă dacă se ivea nevoia. Până și Rhett, deși o canalie nerușinată, doborâse totuși un negru fiindcă "insultase o femeie".

Când Frank se întoarse tușind, udat de ploaie, Scarlett se ridică și-l întrebă:

- Frank, cât va mai dura asta?
- Cât timp yankeii ne vor urî, fetița mea.
- Deci nu-i nimic de făcut?

Frank își trecu obosit mâna prin barba udă.

- Ba da, facem și noi ce putem.
- Ce?

— De ce să mai vorbim de asta? N-am realizat încă nimic. Va dura poate ani de zile. Poate... poate că Sudul va rămâne întotdeauna așa.

- O, nu!
- Hai la culcare, fetiço. Văd că ți-e frig și tremuri.
- Când oare se vor sfârși toate astea?
- Când ne vor da din nou dreptul de vot, fetița mea. Când toți cei ce s-au luptat pentru Sud vor putea strecura în urnă un buletin de vot cu numele

unui sudist sau al unui democrat.

— Un buletin de vot! exclamă Scarlett. La ce servește un buletin de vot, când negrii au înnebunit și yankeii i-au ridicat împotriva noastră?

Frank începu să-i explice cum stau lucrurile, cu încetineala sa obișnuită. Dar ideea că buletinele de vot ar putea pune capăt tuturor acestor rele era prea complicată pentru ea. Se gândea mulțumită că Jonas Wilkerson nu va mai fi niciodată o amenințare pentru Tara, și se gândea și la Tony.

— Oh, bieții Fontaine-i! exclamă ea. N-a mai rămas decât Alex, și sunt atâtea de făcut la Mimosa! De ce oare nu s-a gândit Tony să-l omoare noaptea, când nimeni n-ar fi putut ști cine era? Ar fi fost mai folositor la el acasă în timpul arăturilor de primăvară decât în Texas.

Frank își luă nevasta de mijloc. De obicei, asta nu se întâmpla fără teamă de partea lui, căci se aștepta întotdeauna să fie respins, dar în noaptea aceea brațul său era hotărât.

— În acest moment există lucruri mai importante decât arăturile, fetita mea. Trebuie, pentru început, să băgăm frica în negri și să dăm o lecție scallawag-ilor. Atâta timp cât vor mai rămâne băieți curajoși ca Tony, nu trebuie să ne fie teamă pentru soarta Sudului. Hai să te culci.

— Dar, Frank...

— Dacă suntem uniți și nu cedăm yankeilor, cred că într-o bună zi vom obține victoria. Nu te îngriji de asta, micuța mea. Ai încredere în bărbații din jur. Poate că noi nu vom mai apuca ziua aceea, dar ea va veni. Yankeii vor sfârși prin a se plictisi să ne persecute, când vor vedea că nu reușesc măcar să ne clinească rezistență. Atunci vom putea trăi și ne vom putea crește copiii onorabil.

Scarlett se gândi la Wade și la taina pe care o păstra de mai multe zile. Nu, nu voia să-și crească copiii în acest iad de ură, de nesiguranță, de violență și de sărăcie. Pentru nimic în lume nu voia să cunoască copiii ei ceea ce cunoscuse ea. Dorea pentru ei o lume ferită de nesiguranță, o lume în care să domnească ordinea, în care ea ar putea să privească înainte și să știe că îi așteaptă un viitor sigur, o lume în care copiii ei vor avea parte numai de blândete și căldură, de hrană bună și îmbrăcăminte frumoasă.

Frank își închipuia că dreptul de vot va rezolva toate astea? Dreptul de vot? La ce ar folosi? Nu era decât un singur lucru care îți îngăduia să rezisti într-o oarecare măsură loviturilor soartei: banul. Se gândi cu înfrigurare că trebuia să facă rost de bani, de bani mulți, care să-i ferească de dezastru.

Și, dintr-o dată, spuse bărbatului ei că va avea un copil.

Săptămâni întregi după fuga lui Tony, detașamente yankee percheziționară de nenumărate ori casa mătușii Pitty. Soseau fără să anunțe, la orice oră, și se răspândeau prin odăi, puneau o mulțime de întrebări, deschideau dulapuri, înțepau coșuri cu rufe, se uitau sub pat. Autoritățile militare auziseră că Tony fusese sfătuit să se ducă la mătușa Pitty și yankeii erau convinși că se ascundea încă acolo sau undeva prin vecini. Neștiind niciodată dacă nu va năvăli în odaie un ofițer cu un detașament de soldați, mătușa Pitty era tot timpul "în alarmă", după expresia unchiului Peter. Nici Frank, nici Scarlett nu-i pomeniseră de scurta vizită a lui Tony, așa că era de bună-credință când declara protestând că nu-l văzuse pe Tony Fontaine decât o singură dată în viața ei, în 1862, de Crăciun.

— Și să știți, adăuga ea cu o voce întretăiată din cauza emoției, că era beat turtă.

Scarlett, care îndura cu greu sarcina, simțea o ură cruntă împotriva uniformelor albastre care veneau când voiau și plecau luând câte un bibelou

care le plăcuse, și în același timp teamă ca nu cumva Tony să fie prins și să povestească rolul jucat de prietenii săi. Închisorile erau pline de oameni arestați pentru mult mai puțin decât atât. Știa că dacă yankeii ar avea cea mai mică urmă de dovadă împotriva lor, ea și cu Frank ar fi închiși, și de asemenea nevinovata Pitty.

O bucată de vreme se vorbise mult la Washington de confiscarea tuturor averilor "rebelilor", spre a se plăti datoriile de război ale Statelor Unite, și Scarlett trăia cu frica-n sân. Pe de altă parte, umbla zvonul la Atlanta că bunurile acelora care încălcau legile militare vor fi sechestrate, și Scarlett tremura la gândul că ea și cu Frank riscau nu numai să-și piardă libertatea, ci și casa, prăvălia și gaterul. Și chiar dacă averea lor nu ar fi confiscată, era ca și pierdută dacă ea și Frank ar fi închiși; cine ar vedea de afaceri în lipsa lor?

Era furioasă pe Tony că atrăsese toate necazurile acestea asupra capului lor. Cum putuse face una ca asta unor prieteni? Cum putuse Ashley să-l sfătuiască să vină la ei? Nu va mai ajuta niciodată pe nimeni. Nu ținea deloc să vadă din nou pe yankei repezindu-se asupra ei ca un roi de viespi. Nu, va închide ușa și n-o va deschide nimănui care ar cere ajutor – în afară de Ashley, bineînțeles. Săptămâni de zile după scurta vizită a lui Tony, nu dormi decât iepurește. La cel mai mic zgomot în stradă se temea să nu fie Ashley care încerca și el să fugă în Texas. Nu știa deloc cum se descurcase Tony, căci nu îndrăznea în scrisori să vorbească despre vizita lui nocturnă. Yankeii puteau să intercepteze scrisorile și să le facă rău și celor din Tara. Totuși, săptămânile se scurseră fără să aducă vești rele, și Scarlett ghici că Ashley scăpase cu fața curată. Apoi, în cele din urmă, yankeii îi lăsară în pace.

Dar nici această ușurare nu eliberă pe Scarlett de teama în care trăia din noaptea când Tony bătuse la ușa ei, teamă mai rea ca obuzele din timpul asediului, mai rea ca teroarea pe care i-o inspiraseră oamenii lui Sherman în ultimele zile ale războiului. S-ar fi zis că sosirea lui Tony în plină noapte, în timp ce furtuna bântuia cu furie, i-ar fi deschis ochii și ar fi silit-o să înțeleagă cât de șubrede erau liniștea și existența sa.

În această friguroasă primăvară a anului 1866, Scarlett n-avea decât să-și plimbe privirea în jur spre a vedea primejdiile care o amenințau pe ea și întregul Sud. Degeaba făcea proiecte și planuri, degeaba muncea mai greu decât trudiseră sclavii ei vreodată, degeaba biruia toate piedicile și rezolva, grație energiei ei, probleme cu care educația primită n-o familiarizaseră. În ciuda sacrificiilor făcute, risca să se trezească despuiată dintr-o clipă într-alta de rodul eforturilor ei. Și dacă asta s-ar întâmpla, nu avea nici o cale legală, nici o posibilitate de reparație legală, în afară de puterea arbitrară a tribunalelor militare despre care Tony vorbise cu atâta amărăciune, presupunând că ar binevoi s-o asculte. Pe vremurile acelear, singuri negrii beneficiau de toate drepturile lor. Yankeii îngenuncheaseră Sudul, și intenționau să-l păstreze așa. Sudul părea că se pleacă sub o mână uriașă și crudă și cei care avuseseră odinioară vreo putere erau acum mai dezarmați decât fuseseră vreodată foștii lor sclavi.

Însemnate forțe militare staționau în Georgia, și Atlanta avea mai multe decât îi trebuia. Comandanții trupelor yankee în diferite orașe aveau puteri depline, chiar dreptul de viață și de moarte asupra populației civile, și uzau de acest drept. Puteau băga la închisoare cetățeni sub orice motiv, sau chiar fără motiv. Le puteau confisca bunurile, îi puteau spânzura, puteau să le facă viața imposibilă prin dispoziții contradictorii privind operațiunile comerciale, lefurile servitorilor, ceea ce era permis să se spună în public sau în particular, ori ceea ce se putea scrie în ziare. Reglementau ora și locul unde se puteau deșerta lăzile cu gunoi și hotărau ce fel de cântece aveau dreptul să cânte soțiile și fetele foștilor confederați. Oricine fredona "Dixie" sau "Frumosul Drapel

Albastru", se făcea vinovat de un delict aproape tot atât de grav ca acela de înaltă trădare. Unii șefi militari mergeau atât de departe, încât proclamau că nu poți pune o scrisoare la poștă dacă n-ai prestat "jurământul de oțel" și, câteodată, împiedicau chiar celebrarea căsătoriilor acelor care nu depuseseră acest blestemat jurământ.

Ziarele erau atât de ținute în frâu, încât nimeni nu putea protesta public împotriva nedreptăților sau a jafurilor comise de soldați și orice protest individual era pasibil de pedeapsă cu închisoarea. Închisorile erau pline de cetățeni de vază care mucezeau în celule așteptând în zadar să fie judecați. Curțile cu juri și garanțiile constituționale erau, practic vorbind, desființate. Tribunalele civile mai funcționau încă, dar erau supuse bunului plac al autorităților militare, care schimbau sentințele, așa că cetățenii erau la cheremul lor. Oamenii erau arestați pentru te-miri-ce. Dacă erai bănuț că ai vorbit de rău guvernul sau că ai legături cu Ku Klux Klan-ul, erai azvârlit în închisoare sau, spre a avea aceeași soartă, era de-ajuns să fii acuzat de un negru că ai fost nepoliticos cu el. Autoritățile nu cereau nici probe, nici martori. Se mulțumeau cu un simplu denunț și, datorită ațâțărilor Biroului Eliberaților, găseai întotdeauna negri gata să denunțe pe oricine.

Negrii nu obținuseră încă dreptul de vot, dar Nordul era hotărât să li-l acorde și să manevreze cu voturile lor. În această situație, tot ce se făcea era în favoarea negrilor. Militarii yankei îi susțineau în orice ocazie și cel mai sigur mijloc ca un alb să-și atragă neplăceri era să depună o plângere contra unui negru.

Foștii sclavi erau acum cei ce dictau și, cu ajutorul yankeilor, cei mai răi și mai ignoranți ajungeau în frunte. Cei mai buni dintre ei își băteau joc de emancipare și sufereau ca și stăpânii lor albi. Mii de sevitori negri, care formau cea mai înaltă castă printre sclavi, rămăseseră credincioși stăpânilor și se înjoseau făcând unele munci pe care odinioară le-ar fi considerat nedemne de ei. Mulți dintre negrii care munciseră pe ogoare refuzau de asemenea să se folosească de libertate; totuși din rândurile lor se recrutau cetele de "secături emancipate" care produceau cele mai multe tulburări. Pe timpul sclaviei, servitorii și meseriașii disprețuiau pe acești negri din categoriile inferioare. În tot Sudul, multe soții de plantatori făcuseră ca și Ellen, punându-i pe tinerii negri să urmeze la școli, spre a alege pe cei mai capabili dintre ei și a le încredința posturi de răspundere. Ceilalți, cei folosiți la munca pe ogoare, erau cei mai leneși sau lipsiți de însușiri pentru învățătură, cei mai puțin energici sau mai puțin cinstiți, cei mai vicioși sau mai abrutizați. Și acum, tocmai această clasă de negri, socotită cea mai de jos, făcea în tot Sudul viața imposibilă.

Ajutați de aventurierii fără scrupule din Biroul Eliberaților, ațâțați de nordiști plini de un fanatism aproape religios, foștii muncitori agricoli negri fuseseră ridicați dintr-o dată la rangul celor ce dețineau puterea. Bineînțeles, se purtau cum era de așteptat din partea unor ființe destul de reduse. Ca niște maimuțe sau copii lăsați liberi în mijlocul unor obiecte a căror valoare n-o înțelegeau, se dedau la tot felul de excese, fie din plăcerea de a distruge, fie din simplă inconștiență.

Cu toate acestea, trebuie recunoscut spre cinstea negrilor, chiar a celor mai ignoranți, că foarte puțini erau mânai de răutate și că aceștia puțini fuseseră socotiți "de soi rău" chiar pe vremea sclaviei. Dar toți acești negri eliberați aveau o mentalitate copilăroasă și se lăsau foarte ușor manevrați. În afară de asta, fuseseră obișnuiți să asculte de stăpânii albi, iar acum aveau alți stăpâni, Biroul și carpetbagger-ii, care le dădeau ordine de acest fel: "Sunteți egali cu albi, purtați-vă deci în consecință. Îndată ce veți vota pentru republicani veți pune mâna pe bunurile albilor. E ca și cum v-ar și aparține.

Luați-le dacă puteți!"

Toate aceste povești le suceau capul. Libertatea devenea astfel pentru ei o sărbătoare continuă, un carnaval de lene, de hoții și de obraznicii. Negrii de la țară năvăleau în orașe, lăsau regiunile agricole fără mână de lucru. Atlanta era plină de negri din aceștia care continuau să vină cu sutele spre a se transforma, sub efectul noilor doctrine, în niște ființe leneșe și periculoase. Îngrămădiți în cocioabe infecte, în curând se îmbolnăviră de vărsat, tifoidă, tuberculoză. Obişnuți să fie îngrijiți de stăpânele lor, nu ştiau să lupte împotriva bolilor. Pe vremea sclaviei, stăpânii erau cei care-i îngrijeau pe copiii mici și pe bătrâni, așa că ei nu-și dădeau deloc seama de datoriile pe care le aveau față de toți cei lipsiți de apărare. Biroul Eliberaților se ocupa mult prea mult de aspectul politic al lucrurilor, ca să mai facă negrilor și serviciile pe care le făceau foștii plantatori.

Copii negri, părăsiți de părinții lor, umblau prin tot orașul ca niște animale speriate, până ce albi miloși le deschideau ușile bucătăriilor și îi luau să-i crească. Bătrânii țărani negri, părăsiți de copiii lor, înnebuniți de forfota marelui oraș, se așezau pe marginea trotuarului și se rugau de cucoanele ce treceau: "Coană, sc'îți lu' stăpănu' meu ăla vechi, în comitatu' Fayette, că sunt aici. Să vină să ia pe băț'ânul neg'u acasă. O, Doamne, sunt sătul până peste cap de libe'tatea asta!"

Biroul Eliberaților, nemaiputând face față numărului solicitanților, își dădea seama prea târziu de unele greșeli și se silea să trimită pe toți acești negri înapoi la foștii lor stăpâni. Li se spunea că, dacă se reîntorc la țară, vor fi tratați ca muncitori liberi și protejați prin contracte scrise, care le vor garanta plata cu ziua. Bătrânii ascultau bucuroși și se întorceau la țară, îngreunând povara plantatorilor care, deși sărăciți, nu aveau totuși inima să-i respingă. Tinerii rămâneau la Atlanta. Nu voiau să audă de muncă. De ce să muncești când ți-e burta plină?

Pentru prima oară în viața lor, negrii aveau putința să bea whisky după pofta inimii. Odinioară nu beau decât de Crăciun, când fiecare primea câte o "picătură" în același timp cu darul ce i se cuvenea. Acum, n-aveau numai pe agitatorii de la Biroul Eliberaților și pe carpetbagger-i ca să-i ațâțe, dar și solide porții de whisky. Actele de violență deveneau astfel inevitabile. Nici viața, nici bunurile cetățenilor nu erau în siguranță, și albi pe care legea nu-i mai apăra erau terorizați. Bărbații erau înjurați în plină stradă de negri beți. Noaptea se dădea foc la șoproane și case, ziua în amiaza mare se furau cai, vite și păsări. O mulțime de crime erau comise și, în cele mai multe cazuri, autorii lor rămâneau nepedepsiți.

Dar infamiile acestea nu însemnau nimic pe lângă primejdiile la care erau expuse femeile albe, dintre care multe, lipsite din cauza războiului de protectorii lor firești, locuiau izolate la țară, sau pe drumuri pustii. Mulțimea violențelor comise împotriva femeilor și dorința de a scăpa soțiile și ficele lor de această primejdie, exasperaseră pe bărbații din Sud și-i hotărâseră să întemeieze Ku Klux Klan-ul. Ziarele din Nord dezlănțuiră campanii întregi împotriva acestei organizații care opera noaptea, fără să-și dea niciodată seama de tragica necesitate care dusesese la întemeierea ei. Nordul cerea ca toți membrii Ku Klux Klan-ului să fie urmăriți și spânzurați, fiindcă îndrăzneau să pedepsească singuri crimele, într-o vreme în care legile și ordinea publică erau călcate în picioare de invadatori.

Era un spectacol straniu să vezi o națiune din care jumătate se silea să impună celeilalte jumătăți, cu vârful baionetelor, dominația negrilor. Nordul voia să acorde drept de vot acestor negri care, de multe ori, nu părăsiseră decât abia de o generație jungla africană, refuzându-l însă foștilor stăpâni. Nordul înțelegea să mențină Sudul sub cizma lui. Luându-le albilor drepturile,

îi împiedica să renască. Cei mai mulți dintre bărbații care luptaseră în rândurile armatelor confederate, sau care ocupaseră o funcție publică pe vremea Confederației, n-aveau nici dreptul de a vota, nici dreptul de a alege în funcții publice, și erau cu totul sub stăpânire străină. Mulți dintre ei, urmând pilda generalului Lee, doreau să depună jurământul de credință, să redevină ceățeni și să uite trecutul – dar nu li se îngăduia. Ceilalți, cărora li se îngăduia să depună jurământul, refuzau cu îndârjire, declarând că nu voiau să jure credință unui regim care-i supunea voit la tot felul de cruzimi și umilințe.

"Aș fi depus afurisitul acela de jurământ imediat după capitulare, dacă s-ar fi purtat omenește cu noi. Pot să fac parte din Uniune, dar Reconstrucția n-o pot accepta", erau cuvinte pe care Scarlett le auzise de atâtea ori încât o scoteau din sărite.

Zi și noapte, teama și îngrijorarea o rodeau pe Scarlett. Amenințarea permanentă a negrilor pe care nu-i oprea nici o lege, și frica de militarii yankei, primejdia de a-și vedea bunurile confiscate o urmăreau tot timpul până și în vis, pe lângă spaima de lucruri mai rele. Degeaba repeta întruna fraza pe care Tony Fontaine o pronunțase cu atâta putere: "Scarlett, e inadmisibil! Și nu va fi îngăduit!" – îi venea greu să lupte împotriva descurajării care o cuprindea când constata neputința ei, aceea a prietenilor ei și a întregului Sud.

Cu tot războiul, incendiul și Reconstrucția, Atlanta redevenise un oraș care se dezvolta repede. În multe privințe reamintea de orașul tânăr și activ din primele zile ale Confederației. Din nenorocire, soldații răspândiți pe străzi nu purtau uniforma iubită, banii nu erau în mâna celor care ar fi trebuit, și negrii petreceau în timp ce foștii lor stăpâni munceau din greu și mureau de foame.

Cu toată mizeria și frica, Atlanta dădea impresia unui oraș prosper care se ridica repede din ruine. Oricare ar fi fost împrejurările, Atlanta părea întotdeauna să se grăbească. Savannah, Charleston, Augusta, Richmond și New Orleans nu, ele erau orașe care nu se vor grăbi niciodată. Nu era de bun-gust să te agiți, era într-adevăr prea yankeu; dar la acea epocă, Atlanta era mai prost-crescută și mai yankee decât fusese sau decât va fi vreodată. Din cauza "oamenilor noi" care soseau din toate părțile, de dimineață până seara, străzile erau aglomerate și zgomotoase. Echipajele strălucite ale soțiilor ofițerilor yankei sau ale carpetbagger-ilor improșcau cu noroi, când treceau, trăsurile hodorogite ale localnicilor, și casele noi ale străinilor bogați se ridicau tipătoare printre locuințele discrete ale vechilor locuitori ai orașului.

Războiul consacrase definitiv importanța Atlantei în Sud, și renumele orașului, până acum obscur, se întindea departe. Căile ferate, pentru care Sherman luptase o vară întreagă trimițând la moarte mii de oameni, aduceau din nou viață în orașul pe care îl creaseră. Atlanta redevenise centrul economic al unei vaste regiuni și primea un val însemnat de noi cetățeni, și buni și răi.

Carpetbagger-ii își stabiliseră cartierul general la Atlanta, unde se întâlneau pe străzi cu reprezentanții celor mai vechi familii din Sud, care erau și ei nou-veniți în Atlanta. Plantatorii ale căror proprietăți fuseseră incendiate în timpul marșului lui Sherman își părăseau ogoarele de bumbac, pe care nu le mai puteau cultiva fără sclavi, și veneau să locuiască la Atlanta. În fiecare zi soseau noi emigranți, care fugeau din Tennessee și din cele două Caroline unde Reconstrucția era și mai aprigă decât în Georgia. Un mare număr de irlandezi și germani, foști mercenari ai armatelor Uniunii, se stabiliseră la Atlanta după demobilizare. Femeile și familiile yankeilor cantonați în oraș, împinse de curiozitate să cunoască Sudul după patru ani de război, veneau să

îngroașe numărul locuitorilor. Aventurieri de toate felurile năvăleau în nădejdea de a face avere, și negrii de la țară continuau să sosească cu sutele.

Deschis tuturor noilor-veniți ca un oraș de graniță, Atlanta nu căuta deloc să-și ascundă viciile și păcatele. Cărciumile făceau afaceri de aur. În unele părți erau câte două-trei, poartă în poartă. Seara, străzile erau pline de bețivi, negri și albi, care se împleticeau de-a lungul trotuarelor. Criminali, hoți de buzunare, prostituate mișunau prin fundăturile neluminate sau pe străzile întunecoase. În tripouri se juca din gros. Nu era noapte fără încăierări cu cuțitul sau cu revolverul. Cetățenii respectabili erau scandalizați că în Atlanta exista un cartier rău famat mai întins și mai prosper ca în timpul războiului. Toată noaptea, din spatele perdelelor trase se auzeau cântece, râsete și cuplete vulgare, adeseori întovărășite de urlete și de focuri de revolver. Pensionarele acestor localuri erau și mai îndrăznețe decât prostituatele din timpul războiului și, aplecate fără rușine pe fereastră, chemau pe trecători. Duminica după-masă, cupeurile elegante ale patroanelor acestor case străbăteau străzile principale ale orașului, încărcate cu fete ieșite la plimbare în spatele perdelelor de mătase, îmbrăcate cu rochiile cele mai frumoase.

Belle Watling era cea mai celebră dintre aceste patroane. Construisese o casă mare cu etaj, care întrecea în lux pe toate celelalte din cartier. La parter era o sală lungă care servea drept bar, cu pereții bogat împodobiți cu picturi în ulei, și în fiecare seară concentra o orchestră de negri. Odăile de la etaj, zicea lumea, erau împodobite cu mobile elegante îmbrăcate cu pluș, cu perdele de dantelă și cu oglinzi încadrate în rame aurite. Cele douăsprezece tinere pensionare ale casei erau foarte frumoase, deși prea fardate, și se purtau cu mult mai multă decență decât pensionarele celorlalte localuri. Rareori se întâmpla ca poliția să intervină la Belle.

Despre această casă, matroanele Atlantei nu vorbeau decât în șoaptă, iar preoții, de la înălțimea amvonului, o înfierau în termeni ocoliți, descriind-o ca pe un loc de pierzanie, o rușine și un blestem al lui Dumnezeu. Toată lumea știa că o femeie ca Belle nu putea să aibă atâția bani spre a putea deschide un stabiliment atât de luxos. Trebuia să aibă un comanditar, și încă unul foarte bogat. Dat fiind că Rhett n-avusese niciodată bunul-simț să-și ascundă relațiile cu ea, era evident că el trebuia să fie comanditarul. De altfel, n-aveai decât s-o zărești pe Belle în cupeul ei condus de un negru arogant, ca să-ți dai seama cât era de bogată. Când trecea trăsura ei, trasă de doi cai superbi, băiețașii care reușeau să scape de sub supravegherea mamelor se repezeau s-o vadă și șopteau emoționați: "Ea e! E Belle! I-am văzut părul roșu!"

Alături de casele care suferiseră de pe urma războiului, reparate, de bine de rău, cu scânduri vechi și cărămizi înnegrite de fum, se înălțau locuințele somptuoase ale carpetbagger-ilor și ale profitorilor de război, cu acoperișuri mansardate, frontoane și turnulețe, vitrouri și peluze întinse. Noapte de noapte se vedeau lucind ferestrele acestor case luminate cu gaz aerian și se auzea muzică și zgomot de dans. Femei îmbrăcate în mătăsuri grele de culori strălucitoare se plimbau pe verande întovărășite de bărbați în ținută de seară. Dopurile sticlelor de șampanie pocneau, pe fețele de masă de dantelă se serveau cine compuse din șapte feluri, iar musafirii se îndopau cu șuncă fiartă în vin, rață îndopată, "pâté de foie gras" și fructe rare, servite din belșug.

În casele vechi domneau sărăcia și foamea. Viața era cu atât mai amară, cu atât mai penibilă, cu cât fiecare lupta eroinic spre a-și păstra demnitatea și a arăta o mândră indiferență față de chestiunile de ordin material. Doctorul Meade putea povesti multe despre familiile acestea care, gonite din locuințele lor, se refugiaseră în pensiuni și pe urmă ajunseseră să locuiască în camere întunecoase pe străzi dosnice. Avea prea multe pacienți suferind de "insuficiență cardiacă" sau "anemie". Ca și paciențele înseși, știa că doar lipsurile

erau cauza tuturor bolilor lor. Ar fi putut cita cazuri de familii întregi lovite de tuberculoză. Pelagra, pe care înainte de război n-o întâlneai decât la albi cei mai săraci, își făcea apariția în cele mai bune familii din Atlanta. Și-apoi erau copilașii rahitici și mamele care nu-i puteau alăpta. Pe vremuri, bătrânul medic avea obiceiul să mulțumească Domnului ori de câte ori aducea un copil pe lume. Acum nu mai considera viața ca o mare binefacere. Copilașii veneau cu greu pe lume, și atât de mulți mureau în primele luni!

În casele mari și arătoase, vin și lumină, dans și muzică de viori, catifea și dantelă, iar alături frig și o lentă inaniție. Aroganța și cruzimea învingătorilor de o parte, răbdarea și ura învinșilor, de cealaltă parte.

Capitolul XXXVIII

Scarlett vedea toate acestea, se gândea la ele zi și noapte și trăia cu groaza zilei de mâine. Știa că ea și cu bărbatul ei erau pe listele negre ale yankeilor din cauza lui Tony și că dezastrul putea să se abată asupra lor dintr-o clipă în alta. Și totuși, acum mai puțin ca oricând, nu putea să piardă tot ce agonisise cu atâta trudă, acum când aștepta un al doilea copil, când gaterul de-abia începea să aducă beneficii, când trebuia să mai susțină până la toamnă Tara, la viitoarea recoltă de bumbac. O, când se gândea că ar putea să piardă totul! Și că s-ar putea să trebuiască să ia totul de la început, cu bietele arme pe care le avea împotriva acestei lumi înnebunite! Să pornească iar lupta împotriva yankeilor și a tot ceea ce reprezentau! Obosită și înspăimântată, simțea că ar prefera să se omoare decât s-o ia de la capăt.

În mijlocul ruinelor și haosului care domneau în această primăvară a anului 1866, Scarlett își încordă toată energia ca să câștige cât mai mult cu gaterul. Lumea din Atlanta avea bani. Valul de construcții îi dădea ocazia pe care o visase și știa că putea câștiga bani, dacă reușea să nu ajungă la închisoare. Spre a-și păstra libertatea, n-avea decât să plece spinarea în fața insultelor, să îndure nedreptățile, să evite orice conflict, fie cu albi, fie cu negrii, care i-ar putea face rău. Cu toate că nu putea să sufere pe eliberați, cu toate că era cuprinsă de furie ori de câte ori întâlnea negri obraznici, ori îi auzea râzând sau glumind, niciodată nu le arunca cea mai mică privire de dispreț. Cu toate că-i ura pe toți acei carpetbagger-i și scalawag-i care strângeau peste noapte averi uriașe, în timp ce ea muncea din greu, niciodată nu lăsa să-i scape cea mai mică observație rău-voitoare asupra lor. Nimeni din Atlanta nu simțea o mai mare scârbă de yankei decât ea, și numai vederea unei uniforme albastre o făcea să turbeze. Dar chiar în intimitate se ferea să-i vorbească de rău.

"Am să-mi țin gura", își zicea ea cu încăpățănare. "Ceilalți n-au decât să-și piardă vremea văitându-se și regretând timpurile bune de odinioară și pe bărbații care nu se vor mai reîntoarce niciodată. Ceilalți n-au decât să scoată foc pe nări împotriva yankeilor, n-au decât să protesteze că li s-a luat dreptul de a vota, n-au decât să meargă la închisoare fiindcă își spun părerile sus și tare, n-au decât să fie spânzurați fiindcă fac parte din Ku Klux Klan (acest nume insipra aproape tot atâta *groază* lui Scarlett ca și negrilor); celelalte femei n-au decât să fie mândre că bărbații lor sunt membri ai Klanu-ului (slavă Domnului, Frank nu fusese niciodată amestecat în poveștile astea!) da, ceilalți n-au decât să se înfurie, să tune și să fulgere, să complateze și să conspire după pofta inimii, ca să schimbe lucruri pe care nu le pot schimba. Și-apoi, la ce te duce această credință față de trecut, când prezentul e atât de îngrijorător și viitorul atât de nesigur? La ce bun toate poveștile astea cu votatul, când înainte de toate e vorba să ai un acoperiș deasupra capului, și

pâine la masă, și să nu fii aruncat la închisoare? O, Dumnezeu, te rog, fă să pot rezista până în iunie!"

Numai până în iunie! Scarlett știa că la acea epocă va fi silită să se închidă în casă și să aștepte să nască. Chiar și acum unii se uitau strâmb văzând-o că umblă în starea în care era. Nici o femeie cumsecade nu iese când e însărcinată. Frank și Pitty o rugau să-i scutească și pe ei și pe ea însăși de această nouă rușine, așa că le făgăduise să nu mai lucreze decât până în iunie.

Numai până în iunie! În iunie gaterul va merge destul de bine ca să se poată lipsi de ea. În iunie va avea destui bani ca să privească viitorul cu mai multă încredere. Dar avea încă atâtea lucruri de făcut, și dispunea de atât de puțină vreme! Ar fi vrut ca zilele să fie mai lungi și număra cu înfrigurare clipele. Trebuia să câștige bani, cât mai mulți bani, și cu orice preț.

Tot îmboldindu-l pe Frank, reușise să-l scoată puțin din timiditatea lui. Obținuse să i se achite unele dintre facturi și prăvălia mergea mai bine. Totuși, nădejdlile ei cele mai mari se întemeiau pe gater. Pe vremea aceea Atlanta era ca un arbore uriaș al cărui trunchi ar fi fost retezat, dar care a început să crească din nou cu mai multă vigoare, cu un frunziș mai des, cu ramuri mai multe. Negustorii de materiale de construcție n-ajungeau să-i satisfacă pe clienți. Prețurile lemnului de construcție, ale cărămizii și pietrei creșteau, și gaterul funcționa fără încetare din zori până-n noapte.

Scarlett își petrecea o parte din zi la gater. Își băga nasul peste tot și, convinsă că o furau, încerca să pună capăt acestei stări de lucruri. Totuși, cea mai mare parte a timpului o petrecea în oraș, împărțindu-și timpul între constructori, antreprenori și tâmplari. Mergea chiar pe la persoane necunoscute despre care auzise că au de gând să construiască ceva. Avea un cuvânt amabil pentru fiecare și nu pleca decât după ce obținuse o comandă sau făgăduiala de a nu cumpăra decât de la ea.

În curând deveni o figură cunoscută pe străzile Atlantei. Înfofolită într-o cuvertură, cu mâinile ei mici înmănușate, încrucișate pe genunchi, trecea cu trăsura, alături de bătrânul Peter, foarte demn și foarte nemulțumit de rolul său. Mătușa Pitty îi cususe nepoatei sale o frumoasă pelerină verde care îi ascundea silueta îngroșată și-i confecționase o pălărioară de aceeași culoare, care se potrivea cu culoarea ochilor ei. Toaleta îi venea de minune și o purta întotdeauna când făcea vizite clienților săi. Un pic de fard pe obraz, un parfum subtil de apă de colonie răspândit în jurul ei o făceau să ofere o imagine delicioasă atâta timp cât nu era silită să coboare și să-și arate silueta. De altfel, i se întâmpla rar să coboare din trăsura. De cele mai multe ori era suficient un surâs sau un mic gest prietenos spre a-i atrage pe clienți la trăsura ei și erau chiar unii care stăteau cu capul gol în ploaie discutând afaceri cu ea.

Nu era singura care întrevăzuse posibilitatea de a câștiga bani cu lemnul de construcție, dar nu se temea de concurenții săi. Își dădea seama, cu mândrie, că făcea cât oricare din ei. Era demna fiică a lui Gerald și împrejurările nu făceau decât să ascută instinctul pentru negoț pe care-l moștenise de la tatăl său.

La început, ceilalți negustori de lemn râseseră la gândul că o femeie se putea lansa în afaceri, dar acum trebuiau să-și schimbe părerea. De câte ori o vedeau trecând pe Scarlett, injurau printre dinți. Faptul că era femeie era adesea în favoarea ei, cu atât mai mult cu cât știa să arboreze un aer atât de neajutorat și de rugător, încât inimile se muiau. Reușea fără cea mai mică greutate să înșele lumea asupra adevăratei ei firi. Era considerată o femeie curajoasă, dar timidă, constrânsă de împrejurări să exercite o meserie neplăcută pentru o femeie de lume, fără apărare, care ar muri probabil de

foame dacă clienții nu i-ar cumpăra lemnul. Numai că atunci când femeia de lume nu obținea rezultatele dorite, redevenea foarte repede femeia de afaceri care nu șovăia să vândă în pagubă numai ca să pună mâna pe un nou client. Nu se dădea în lături să vândă și câte un lot de lemn de proastă calitate cu același preț ca un lot de calitate superioară, când era sigură că escrocheria nu va fi descoperită, și-și vorbea de rău concurenții fără nici un scrupul.

Prefăcându-se că îi vine foarte greu să spună tristul adevăr, suspina și declara viitorilor ei clienți că lemnul celorlalți negustori era nu numai mult mai scump, dar și umed, plin de noduri, într-un cuvânt de foarte proastă calitate.

Prima oară când spuse o asemenea minciună, Scarlett se simți în același timp încurcată și vinovată. Încurcată din cauza spontaneității și ușurinței cu care mințise, vinovată din cauză că, brusc, îi venise în minte: "Ce-ar fi zis mama?"

Ceea ce Ellen ar fi zis fiicei sale, care spunea minciuni și recurgea la mijloace necinstite, nu era greu de ghicit. Uimită și nevenindu-i să creadă, i-ar fi spus cu cuvinte afectuoase lucruri care dor, i-ar fi vorbit de onoare, de cinste, de lealitate și de datoria față de semenii ei. Pentru moment Scarlett se înfioră, gândindu-se la privirea mamei sale, apoi imaginea se estompa, se ștergea sub influența hotărârii fără scrupule, a lăcomiei care se dezvoltase în ea ca o a doua natură pe vremurile tragice de la Tara. Scarlett străbătu astfel această nouă etapă cum le străbătuse și pe celelalte, suspinând într-un fel pe care Ellen nu l-ar fi aprobat, ridicând din umeri și repetând formula magică ce nu dădea greș: "Mă voi gândi la asta mai târziu."

Și amintirea lui Ellen nu-i mai revenea când era vorba de operațiuni comerciale și nu mai simțea remușcări întrebându-și mijloace necinstite ca să-i atragă pe clienți, îndepărtându-i de ceilalți negustori de chereștea. Știa de altfel că n-avea de ce să se teamă mințind. Spiritul cavaleresc al sudiștilor îi servea de garanție. În Sud o femeie de lume putea spune orice despre un bărbat, în timp ce un bărbat care se respectă nu putea spune nimic despre o doamnă – și, mai ales, n-o putea declara mincinoasă. Așa că ceilalți negustori de lemn nu le rămânea altceva de făcut decât s-o blesteme pe Scarlett în sinea lor și să spună furioși, în sânul familiei, că ar da orice ca doamna Kennedy să se transforme în bărbat, măcar pentru cinci minute.

Un alb mai sărac, care avea un gater pe strada Decatur, încercă s-o combată pe Scarlett cu propriile ei arme, susținând deschis că era o mincinoasă și o escroacă. Dar lucrurile se întoarseră împotriva lui. Toată lumea fu îngrozită auzind pe un alb sărac că spune despre o doamnă de familie bună lucruri atât de jignitoare, chiar dacă purtarea ei era atât de puțin feminină. Scarlett nu răspunse la insinuările lui, rămase foarte demnă, dar încet-încet se strădui să-i ia toată clientela: vându la prețuri mai mici ca el și, deși gema în sinea ei, livră lemn de calitate atât de bună spre a dovedi probitatea ei comercială, încât în curând acest negustor dădu faliment. Atunci, spre marea indignare a lui Frank, îi cumpără gaterul la prețul fixat de ea.

Odată stăpână pe acest al doilea gater, trebui să rezolve delicata problemă de a găsi un om de încredere spre a-l conduce. Nu voia să audă vorbindu-se de un alt Johnson.

Știa bine că, deși îl supraveghea, acesta continua să-i vândă lemnul pe ascuns, însă își închipui că nu-i va fi greu să găsească omul potrivit. Nu erau oare toți săraci lipiți? Nu erau oare străzile pline de șomeri, din care unii fuseseră putrezi de bogați? Nu trecea o zi fără ca Frank să nu dea de pomană vreunui fost militar mort de foame, sau ca Pitty și bucătăreasa să nu dea de mâncare vreunui cerșetor în zdrențe.

Dar Scarlett nu ținea să angajeze pe vreunul din acești oameni; "Nu vreau oameni care de un an de zile n-au găsit nimic de făcut", își zicea ea. "Dacă

n-au știut să se descurce, e semn rău. Și-apoi, par muritori de foame, ca niște câini bătuți. Nu-mi plac astfel de oameni. Mie îmi trebuie cineva inteligent și energic ca René sau Tommy Wellburn ori Kells Whiting, sau vreunul din băieții Simmons sau... În sfârșit, cineva în genul lor. N-au aerul acela de "puțin îmi pasă" pe care-l aveau soldații îndată după capitulare. Ei, cel puțin, au aerul că vor să facă ceva în viață, să ajungă undeva."

Dar pe Scarlett o aștepta o surpriză. Băieții Simmons care puseseră pe roate o cărămidărie, și Kells Whiting care vindea o loțiune pentru păr, preparată de mama lui în bucătărie, o loțiune care avea darul să descrețească părul cel mai creț, zâmbiră politicos, mulțumiră și refuzară propunerea ei. Același lucru se întâmplă cu vreo zece alți bărbați. În disperarea ei, Scarlett mări salariul pe care-l oferea, dar tot fără succes. Unul din nepoții doamnei Merriwether spuse, plin de insolență, că prefera să fie căruțaș pe cont propriu decât să lucreze pentru Scarlett.

Într-o după-amiază, Scarlett își opri trăsurica lângă căruciorul cu pateuri al lui René Picard și-l întrebă pe acesta, care îl conducea acasă pe prietenul său Tommy Wellburn:

— Ascultă, René, de ce nu vii să lucrezi la mine? Recunoaște că e mai demn să conduci un gater decât să vinzi pateuri într-un cărucior. În locul tău, mi-ar fi rușine!

— Eu nu știu ce-i rușinea! zise René surâzând. Poți să-mi vorbești întruna de demnitate, nu-mi ține nici de cald, nici de rece. Am dus o viață demnă până când războiul m-a eliberat, la fel ca pe negri. Acum s-a isprăvit și n-am să-mi fac sânge rău pentru atâta lucru. Îmi iubesc căruciorul cu pateuri. Îmi iubesc catărul. Îi iubesc pe scumpii yankei care cumpără pateurile soacrei mele. Nu, micuța mea Scarlett, vreau să devin regele pateurilor. Țasta-i destinul meu! Îmi urmez steaua, ca Napoleon.

Și își flutură biciul, dramatic.

— Dar nu ești făcut să vinzi pateuri, după cum nici Tommy nu-i făcut să se ciorovăiască cu o ceată de zidari irlandezi. Ceea ce fac eu e mai...

— Iar tu ai fost făcută să conduci un gater, da? i-o reteză Tommy, cu un zâmbet amar în colțul gurii. Da, parc-o văd pe mica Scarlett repetându-și lecția pe genunchii mamei ei: "Să nu vinzi niciodată lemn bun când poți să vinzi lemn prost la un preț mai ridicat."

René izbucni în râs. Ochii lui mici de maimuță străluceau de ironie. Dădu un ghiont lui Tommy.

— Nu fi obraznic, zise Scarlett înțepată, deoarece nu vedea ce era de râs în remarca lui Tommy. Firește, nu eram făcută să conduc un gater.

— N-am vrut să fiu obraznic. Dar, fie că ai fost sau nu crescută pentru asta, fapt e că tu conduci un gater, și nu te descurci prea rău. În orice caz, judecând după ceea ce văd în jurul meu, nici unul din noi nu face pentru moment ce era sortit să facă. De ce nu angajezi pe unul din carpetbagger-ii aceștia atât de descurcăreți? Pădurile sunt pline de ei!

— Nu vreau un carpetbagger. Țștia nu muncesc, șterpelesc tot ce le cade sub mână. Dacă ar fi buni de ceva, ar sta la ei acasă și n-ar veni aici ca să ne despoaie. Ceea ce vreau e un bărbat cinstit, dintr-o familie bună, cineva inteligent, energic și...

— Nu ești pretențioasă, dar n-ai să găsești această pasăre rară la salariul pe care-l oferi. În afară de marii mutilați, toți oamenii cu calitățile de care spui și-au găsit un rost. Poate că nu sunt făcuți pentru locurile pe care le ocupă, dar asta n-are importanță. Muncesc pe cont propriu și, fără îndoială, preferă asta decât să lucreze pentru o femeie.

— Bărbații nu sunt prea descurcăreți când au ajuns în mizerie.

— Se poate, în orice caz sunt foarte mândri.

— Mândri! Mândria e foarte bună, mai ales când n-o susține nimic, răspunse Scarlett ironică.

Cei doi bărbați râseră cam în silă, și Scarlett avu impresia că se apropiau unul de altul, ca spre a-și manifesta dezaprobare. Ceea ce spune Tommy e adevărat, gândi ea trecând în revistă pe toți bărbații cărora le oferise sau avea de gând să le ofere conducerea gaterului. Aveau toți câte un post. Munceau din greu, mult mai greu decât ar fi crezut că se poate munci înainte de război. Poate că munca pe care o făceau nu le plăcea, sau nu era ușoară, sau nu erau pregătiți pentru ea, dar făceau ceva. Timpurile erau prea grele ca să-ți alegi meseria. Și dacă-și plângeau speranțele pierdute, dacă regretau viața ușoară de altădată, numai ei o știau. Dădeau o nouă luptă, o luptă mai grea ca cealaltă. Le era sete de viață, erau însuflețiți de aceeași ardoare ca pe vremea când războiul nu le tăia încă viața în două.

— Scarlett, zise Tommy cu un aer jenat, nu-mi place să-ți cer o favoare, mai ales după ce ți-am spus lucruri dezagreabile. Totuși, am să încerc. Poate, dealtfel, că-ți voi face un serviciu. Cumnatul meu Hugh Elsing nu reușește prea bine cu negoțul său de lemne de foc. În afară de yankei, fiecare își face rost singur de lemne de foc. Știu, pe de altă parte, că Elsing-ilor nu le prea merge bine. Eu... eu fac ce pot, dar înțelegi, o am pe nevastă-mea, și trebuie de asemenea să-mi ajut mama și cele două surori care sunt văduve și stau la Sparta. Hugh e foarte cumsecade și tu cauți un om cumsecade. E de familie bună, după cum știi, și e cinstit.

— Dar nu pare să fie un om practic, altfel ar fi găsit mijlocul să iasă din încurcătură.

Tommy ridică din umeri.

— Ești dură, Scarlett, în aprecierile tale, zise el. Îți închipui că Hugh e un om sfârșit. Totuși, ai putea nimeri ceva mai rău. Am impresia că bunăvoința și cinstea ar compensa pe larg lipsa lui de spirit practic. Scarlett nu răspunse nimic, nevrând să fie nepoliticoasă. Pentru ea nu existau calități care să poată fi puse în cumpănă cu spiritul practic.

După ce căută în zadar în tot orașul și după ce respinse ofertele făcute de o mulțime de carpetbagger-i, sfârși prin a fi de părerea lui Tommy și se adresă lui Hugh Elsing. În timpul războiului, acesta fusese un ofițer plin de curaj, dar două răni grave și patru ani de campanie păreau să-i fi stors toată energia, lăsându-l să înfrunte greutățile epocii de pace dezorientat ca un copil. Umbla de colo-colo, vânzându-și lemnele de foc cu un aer de câine bătut, un lucru pe care Scarlett nu-l putea suferi – într-un cuvânt nu era deloc omul pe care sperase să-l găsească.

"E prost", își zicea ea. "Habar n-ar de afaceri și pun rămășag că nu știe și nici n-are să învețe niciodată cât fac doi și cu doi. În orice caz e cinstit și n-are să mă înșele."

Pe vremea aceea, deși lui Scarlett puțin îi păsa dacă e cinstită sau nu, ținea foarte mult ca ceilalți să fie cinstiți. "Ce păcat că Johnnie Gallagher e legat prin contract cu Tommy Wellburn", gândea ea. "E exact felul de om care mi-ar trebui. Nu știe ce e mila, e viclean ca o vulpe, și sunt sigură că, dacă l-aș plăti cum trebuie, n-ar încerca să mă înșele. Ne-am înțelege foarte bine amândoi și am putea face bune afaceri împreună. Când hotelul va fi gata, poate că va veni la mine. Până atunci, voi fi silită să mă mulțumesc cu Hugh și cu domnul Johnson. Dacă încredințez gaterul cel nou lui Hugh și dacă-l las pe Johnson la cel vechi, mă voi putea ocupa de vânzările în oraș. Până îl voi lua pe Johnie, aș risca să fiu jefuită de Johnson, dacă stau în oraș tot timpul. Ce păcat că e atât de hoț! Cred că voi face un depozit de cherestea pe jumătate din terenul pe care mi l-a lăsat Charles. De n-ar face Frank atâtea mofturi, aș putea construi o cârciumă pe cealaltă jumătate! N-are decât să spună ce vrea,

dar îndată ce voi avea destui bani puși deoparte, voi deschide cârciuma. Dacă Frank n-ar fi atât de susceptibil! O, Doamne, de ce am nimerit tocmai acest moment ca să fac un copil? În curând voi fi atât de umflată încât nu voi mai putea ieși. O, Doamne, dacă n-aș fi fost însărcinată! O, Doamne, dacă m-ar lăsa în pace blestemații ăștia de yankei! Dacă..."

Dacă! Dacă! Erau prea mulți dacă în viață. Nu erai niciodată sigur de nimic. N-aveai nici un sentiment de securitate, ți-era întotdeauna teamă că o să pierzi tot ce ai, teamă că va trebui să înduri din nou frigul și foamea. Firește, Frank câștiga destul de bine acum, dar era mereu răcit și, adesea, era silit să stea în pat zile întregi. Și dacă nu se va mai putea mișca? Nu putea conta pe Frank prea mult. Nu, Scarlett nu putea conta pe nimeni și pe nimic în afară de ea însăși. Și ceea ce câștiga părea atât de puțin! Ce va face dacă yankeii îi vor lua tot ce stăpânea? Dacă! Dacă!

În fiecare lună, Scarlett trimitea jumătate din ce câștiga, la Tara. Din cealaltă jumătate plătea o parte din ce datora lui Rhett și punea restul deoparte. Nici un avar nu-și număra aurul mai des ca ea. Nici un avar nu se temea mai mult ca ea că l-ar putea pierde. Nu voia să-și depună banii la bancă, de teamă ca banca să nu dea faliment sau ca yankeii să nu-i confiște. Purta asupra ei cât putea mai mulți bani, ascunși în corset. Ascundea mici teancuri de bani în toate colțurile casei, sub o cărămidă scoasă din zid, în cutia cu cârpe, între paginile Bibliei. Pe măsură ce săptămânile treceau, devenea din ce în ce mai supărăcioasă, deoarece fiecare dolar agonisit ar fi fost un dolar pierdut dacă se producea catastrofa.

Frank, Pitty și sevitorii îndurau accesele ei de furie cu o răbdare îngerească și, fără să ghicească adevărata cauză, le atribuiau sarcinii. Frank știa că femeile însărcinate trebuiesc menajate și, lăsând orice mândrie la o parte, nu mai reproșa nevastei sale nici conducerea celor două gateri, nici faptul că umbla prin oraș în starea în care se afla – un lucru pe care nici o doamnă nu l-ar face. Purtarea ei îl puneă tot timpul în încurcătură, dar îndura cu răbdare. Știa că după nașterea copilului Scarlett va redeveni femeia dulce și fermecătoare pe care o curtase. Însă, deși încerca în tot felul s-o potolească, ea continua să aibă toane și accese de furie, încât uneori credea că Scarlett nu era în toate mințile.

Nimeni nu părea să-și dea seama că ceea ce o îndemna să se poarte ca o nebună era dorința ei de a-și pune afacerile în ordine, înainte de a se închide între patru pereți. Voia să înalțe un zid solid în fața urii din ce în ce mai mari a yankeilor. Îi trebuiau bani, bani tot mai mulți, în cazul când potopul s-ar revărsa asupra ei. Era obsedată de bani. Când se gândea la copilul ce va veni, îi era ciudă că vine într-o vreme atât de nepotrivită.

"Moartea, impozitele și copiii! Vin întotdeauna când nu trebuie!"

Atlanta fusese destul de scandalizată când Scarlett, o femeie, se apucase să conducă un gater; dar acum toată lumea socotea că întrecea limitele îngăduite. Lipsa ei de scrupule în afaceri era revoltătoare, mai ales când te gândeaai că biata ei mamă era o Robillard. Iar faptul că umbla prin oraș când lumea știa că e însărcinată era într-adevăr o indecență. Începând din clipa când se putea bănuși că e însărcinată, nici o femeie albă cinstită nu mai ieșea din casă, și chiar și negresele care călcau această regulă erau o excepție. Doamna Merriwether declară cu indignare că dacă Scarlett continua așa, va naște pe stradă.

Însă, toate criticile aduse purtării ei de până acum erau un fleac față de zvonurile ce începură să circule pe socoteala ei. Nu numai că Scarlett avea afaceri cu yankeii, dar dădea chiar impresia că o face cu plăcere!

Doamna Merriwether și mulți alți sudiști încheiau și ei afaceri cu noii-veniți din Nord, dar diferența consta în aceea că toți arătau clar că o făceau de nevoie. Pe când Scarlett!... Când te gândești că Scarlett lua chiar ceaiul cu nevestele ofițerilor yankei, la ele acasă! Doar că nu le primise la ea acasă, și lumea spunea că, de n-ar fi fost mătușa Pitty și Frank, ar fi făcut-o și pe-asta.

Scarlett știa foarte bine că orașul o vorbea de rău, dar nu-i păsa deloc. Nu putea să-și permită să-i pese. Nutrea împotriva yankeilor o ură tot atât de cruntă ca în ziua în care încercaseră să dea foc Tarei, dar știa să-și ascundă această ură. Știa că, spre a câștiga bani, trebuie să lucreze cu yankeii și învățase că cel mai sigur mijloc să și-i facă clienți era să-i farmece cu surâsuri și cu cuvinte amabile.

Într-o zi, când va fi foarte bogată și când banii ei vor fi în siguranță într-un loc de unde yankeii nu-i vor putea lua, atunci, ei bine, atunci le va spune exact ceea ce gândea despre ei, le va arăta cât îi urăște și cât îi disprețuiește. Ce bucurie va fi pentru ea! Dar, deocamdată, bunul-simț îi poruncea să se înțeleagă cu ei. Și dacă asta se cheamă ipocrizie, păcat că lumea din Atlanta nu-i urma pilda.

Scarlett descoperi că era extrem de ușor să-ți faci relații printre ofițerii yankei. Exilați într-o țară dușmană, se simțeau stingheri și mulți dintre ei doreau să cunoască femeile de lume. Când treceau pe stradă, femeile cinstite își strângeau fustele și-i priveau ca și cum ar fi fost gata să-i scuie în obraz. Numai femeile ușoare și negresele se purtau drăguț cu ei. Deși Scarlett făcea o meserie de bărbat, era totuși femeie de lume și ofițerii yankei tresăreau de bucurie când le arunca un surâs frumos sau când o licărire amabilă trecea prin ochii ei verzi.

Adeseori, Scarlett își oprea trăsurica spre a sta de vorbă cu ei, dar, în timp ce făcea gropițe, scârba ei pentru acești oameni era atât de puternică, încât cu greu se stăpânea să nu-i ocărăască. Totuși, se stăpânea și-și dădea seama că-i manevra pe yankei cu aceeași ușurință cu care-i manevrase odinioară, spre a se distra, pe tinerii sudiști. Numai că, de astă-dată, nu era vorba de distracție, ci de afaceri foarte serioase. Rolul pe care și-l impunea era acela al unei femei fermecătoare și rafinate din Sud, căzută în mizerie. Datorită aerului ei demn și rezervat, știa să-și țină victimele la distanță respectuoasă, dar avea totuși în felul ei de a fi un farmec care încălzea inimile ofițerilor yankei atunci când se gândeau la doamna Kennedy.

Această amabilitate a ei era folositoare, și pe ea conta Scarlett. Mulți ofițeri din garnizoană, neștiind câtă vreme vor rămâne la Atlanta, își aduseseră nevestele și copiii. Dat fiind că hotelurile și pensiunile erau pline, unii dintre ei își construiau case. Erau deci încântați să cumpere lemnul necesar de la grațioasa doamnă Kennedy, care le arăta mai multă amabilitate decât oricine. Carpetbagger-ii și scallawag-ii, care își clădeau locuințe frumoase, hoteluri și prăvălii, cu averile făcute peste noapte, preferau și ei să aibă de-a face cu Scarlett decât cu foștii militari confederați, care, deși curtenitori, se purtau cu o răceală mai rea decât o dușmănie fâțișă.

Așadar, fiindcă era frumoasă și fermecătoare și fiindcă știa să ia câteodată un aer nenorocit sau disperat, Scarlett îi făcea pe yankei să simtă că e datoria lor să vină în ajutorul unei femei curajoase, al cărei bărbat nu era la înălțimea ei, și deveneau cu plăcere clienții ei și în același timp ai lui Frank. Și Scarlett, văzând că negoțul ei lua proporții serioase, își zicea nu numai că salva prezentul datorită banilor yankei, dar și că-și asigura viitorul, mulțumită prietenilor yankei.

Scarlett constata că-i era mai ușor decât își închipuise să mențină relațiile cu ofițerii yankei pe planul pe care-l dorise, căci ei păreau a avea o

teamă cumplită de doamnele sudiste; în schimb, raporturile ei cu soțiile lor nu întârziară să devină pentru ea o problemă pe care n-o prevăzuse. Nu dorise să aibă legături cu femeile yankee. Ar fi vrut să le evite, dar era cu neputință. Femeile ofițerilor erau hotărâte s-o cunoască. Ardeau de dorința de a face mai îndeaproape cunoștință cu Sudul și cu femeile Sudului și, pentru prima oară, Scarlett le oferea un mijloc de a-și satisface această curiozitate. Celelalte doamne din Atlanta nu țineau deloc să le vadă și refuzau chiar să le salute la biserică; de aceea, când Scarlett venea la ele să trateze o afacere, o primeau ca pe Mesia. Adeseori, când își oprea trăsura în fața unei locuințe yankee și începea să discute cu stăpânul casei calitățile lemnului, soția acestuia ieșea să ia parte la conversație sau o invita pe Scarlett să intre la o ceașcă de ceai. Deși o făcea în silă, Scarlett primea de cele mai multe ori invitația, căci spera să câștige astfel o nouă clientă lui Frank. Însă întrebările prea personale ale acestor doamne și atitudinea lor condescendentă și disprețuitoare față de tot ceea ce privea Sudul îi puneau răbdarea la grea încercare.

Considerând că, după Biblie, "Coliba unchiului Tom" era singura carte demnă de crezare, femeile yankee voiau să afle toate detaliile în legătură cu câinii cruzi pe care-i creștea fiecare sudist spre a vâna pe sclavii fugari. N-o credeau niciodată pe Scarlett când le spunea că nu văzuse niciodată în jurul ei decât câini blânzi ca mieii. Doreau de asemenea să afle cum marcau plantatorii cu fierul roșu fețele sclavilor lor și cum îi omorau în băți cu biciul. În sfârșit, manifestau un interes de oameni prost-crescuți pentru problema concubinajului la sclavi. Aceasta o supăra cu atât mai mult, cu cât numărul copiilor mulatri în Atlanta crescuse foarte mult de când se stabiliseră atâția yankei aici.

Oricare altă doamnă din Atlanta s-ar fi înfuriat în fața unor astfel de manifestări de ignoranță crasă, dar Scarlett reușea, totuși, să se stăpânească, găsind de altfel că asemenea cuvinte meritau mai mult disprețul decât mânia. La urma-urmei, femeile astea erau yankee și nu te puteai aștepta la altceva din partea lor. Jignirile repetate ale patriei ei, ale poporului ei și ale moravurilor lui n-o atingeau pe Scarlett și nu trezeau în ea decât un dispreț ascuns cu grijă. Aceasta dură până în ziua când un incident veni să slobozească toată furia tinerei femei și-i îngădui să măsoare cât de adâncă era prăpastia care despărțea Nordul de Sud, prăpastie peste care nu exista nici o punte de legătură. Într-o după-amiază, revenind acasă în trăsura cu unchiul Peter, trecu prin fața unei case în care locuiau, îngrămădite, familiile a trei ofițeri yankei. Toți aceștia așteptau să se termine construcția caselor lor, cu lemnul cumpărat de la Scarlett. În momentul acela cele trei soții ale ofițerilor yankei se aflau în mijlocul șoselei. Zărind-o pe Scarlett, îi făcură semn să se oprească; se apropiară de trăsura, și o salutară pe Scarlett cu accentul din Nord, care o făcea întotdeauna să-și spună că le-ar putea ierta yankeilor orice, în afară de vocile lor.

— Ești tocmai persoana pe care voiam s-o întâlnesc, doamnă Kennedy, declară una din ele, o femeie înaltă și slabă, originară din Maine. Aș dori să capăt câteva informațiuni privitoare la acest oraș înapoiat.

Scarlett înghiți insulta adusă Atlantei cu disprețul cuvenit, și se sili să suradă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Bridget, guvernanta copiilor mei, s-a întors în Nord. Mi-a spus că nu mai vrea să rămână o zi în mijlocul "cioroilor" ăstora, cum le spune ea... Și copiii mă înnebunesc! Te rog, spune-mi ce trebuie să fac ca să găsesc o altă guvernantă. Nu știu cui să mă adresez.

— Nu e prea greu, zise Scarlett zâmbind. Dacă reușești să pui mâna pe o negresă de la țară, care n-a fost încă influențată de Biroul Eliberaților, vei avea

o guvernantă ideală. N-ai decât să stai în fața porții dumitale, și să întrebi negresele care trec; sunt sigură că...

Cele trei femei o întrerupseră prin strigăte de indignare.

— Îți închipui că-mi voi încredința copiii unei negrese? exclamă doamna din Maine. Vreau o irlandeză, o fată cumsecade!

— Mi-e teamă că nu vei găsi o servitoare irlandeză în Atlanta, răspunse Scarlett cu oarecare răceală. În ceea ce mă privește, n-am văzut niciodată sevitori albi și nici n-aș voi să-i am la mine acasă. Oricum, adăugă ea cu o ușoară ironie, te asigur că negrii nu sunt canibali și că poți avea deplină încredere în ei.

— Dumnezeu! Nu-i vreau sub acoperișul meu! Ce idei! Să las ca o negresă să pună mâna pe copiii mei! Asta nu!

Scarlett se gândi la mâinile bune și noduroase ale lui Mammy, care munciseră atâta pentru Ellen, pentru ea și pentru Wade. Cu ce drept vorbeau astfel străinele acestea? Nici nu știau cât puteau fi de duioase aceste mâini negre, aceste mâini făcute să liniștească, să consoleze, să mângâie.

— Mă mir că vorbiți astfel, zise Scarlett și zâmbi. Doar dumneavoastră i-ați dezrobit pe negri!...

— Dumnezeu! Eu nu, draga mea, zise doamna din Maine râzând. Nu văzusem niciodată un negru înainte de a veni aici luna trecută, și bucuroasă m-aș lipsi să-i văd. Mi-e silă de ei. Nu-mi inspiră nici o încredere.

De câteva clipe Scarlett își dădea seama că unchiul Peter râsufla greu și stătea foarte țeapăn, privind fix la urechile calului.

— Ia uitați-vă la cioroiul ăsta bătrân! exclamă deodată doamna din Maine, arătând pe unchiul Peter tovarășelor sale. E umflat ca o broască. Pariez că e răsfățatul dumitale, adăugă ea întorcându-se spre Scarlett. Voi, sudiștii, nu știți să vă purtați cu negrii! Îi răsfățați prea mult.

Unchiul Peter râsuflă adânc, fruntea i se încreți, dar își păstră impasibilitatea. Să fie făcut "cioroi" de către un alb! Nu i se întâmplase asta niciodată! Să i se spună "răsfățat", la vârsta lui, el care ținea atât la propria-i demnitate, el care era atât de mândru de a fi de ani de zile sprijinul familiei Hamilton!

Scarlett nu îndrăzni să-l privească în față, dar ghici că bărbia îi tremura sub ofensa adusă amorului său propriu. Se simți cuprinsă de o furie sălbatică. Ascultase cu calm cum femeile yankee își băteau joc de armata confederată, întinând reputația lui Jeff Davis și acuzându-i pe sudiști că își asasinează și că își chinuiesc sclavii. Ar fi tolerat chiar să-i fie criticată virtutea și cinstea, dacă ar fi tras vreun folos tăcând, dar la gândul că aceste femei jigniseră prin observațiile lor stupide pe bătrânul și credinciosul servitor, luă foc ca un butoi de pulbere în care s-ar fi aruncat un chibrit. Ochii i se ațintiră asupra pistolului mare, înfipt la brâul lui Peter, și mâna aproape că i se întinse spre el. Da, acești cuceritori ignoranți și obraznici ar merita să fie culcați la pământ ca niște câini! Se stăpâni însă, strânse din dinți până ce i se văzură mușchii obrazilor și-și aminti la timp că nu sosise încă momentul de a spune yankeilor ceea ce gândea despre ei. Într-o zi le va trânti adevărul în față, dar nu acum!

— Unchiul Peter face parte din familie, zise ea cu o voce tremurândă. La revedere. Mână înainte, unchiule Peter!

Bătrânul negru dădu bici calului atât de brusc, încât animalul, surpins, se cabră și trăsura făcu un salt. Scarlett avu totuși timpul să audă pe doamna din Maine întrebându-și prietenele:

— Face parte din familie?! Totuși parcă nu sunt rude – ce credeți? E atât de negru!

"Să-i ia dracu pe toți! Ar merita să fie șterși de pe fața pământului. Dacă voi fi vreodată destul de bogată, am să-i scuip în obraz, am să..."

Scarlett se uită la Peter și zări o lacrimă curgându-i de-a lungul nasului. De îndată, ochii i se umplură de lacrimi. Simți o imensă duioșie pentru bătrânul negru, o imensă durere pentru umiliința pe care o suferise. Femeile acestea îl jigniseră pe unchiul Peter – pe unchiul Peter care făcuse tot războiul Mexicului cu bătrânul colonel Hamilton, care-și ținuse stăpânul în brațe când acesta își dăduse sufletul, care crescuse pe Melly și pe Charles și veghease asupra bieteii Pittypat, având grijă de ea în timpul refugiului și făcând apoi rost de un cal ca s-o readucă de la Macon printr-o regiune devastată de război. Și femeile acelea pretindeau că nu puteau avea încredere în negri!

— Unchiule Peter, zise Scarlett cu glas tremurat, punând mâna pe brațul subțire al bătrânului vizitiu. Mi-e rușine când te văd plângând. Nu trebuie să iei în seamă ce spun. Nu sunt decât niște scârbe de femei yankee!

— Au vo'bit în fața mea ca și cum aș fi fost un cată' ca'e nu le putea înțelege... ca și cum aș fi fost un african și nu puteam să știu ce spuneau, declară unchiul Peter, suflându-și zgomotos nasul. Și mi-au spus "cio'oi", și mie nu mi-au spus niciodată albii "cio'oi", și mi-au spus și "'ăsfă-țat" și au spus că nu poți avea înc'ede'e în neg'i! Să n-ai înc'ede'e în mine! Când bă'tânul colonel e'a să moa'ă, mi-a spus: "Tu, Pete', să ai g'ijă de copii. Să veghezi asup'a domnișoa'eii Pittypat", a zis el, "fiindcă n-a'e minte nici cât o păsă'ică." Și eu, de atunci, am vegheat me'eu asup'a ei...

— Numai Arhanghelul Gabriel ar fi putut face mai mult, îi spuse Scarlett ca să-l liniștească. Mă întreb ce am fi devenit toți fără tine.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, mulțumesc, sunteți foa'te d'ăguță. Eu știu, și dumneavoaș'tă știți, da' yankeii nu știu, și nici nu vo' să știe! Da' de ce se amestecă în t'ebu'ile noast'e, domnișoa'ă Sca'lett? Ei nu ne înțeleg pe noi, confede'ații!

Scarlett nu răspunse nimic, fiindcă era încă prea stăpânită de furia pe care nu o lăsase să izbucnească în fața femeilor yankee. Bătrânul vizitiu și Scarlett își urmară drumul în tăcere. Unchiul Peter nu mai ofta, dar buza de jos îi atârna în afară, într-un mod îngrijorător. Indignarea lui creștea, cu cât se gândea mai mult la lovitura pe care o primise.

"Ce ciudați sunt blestemații ăștia de yankei!" se gândea Scarlett. "Femeile astea își închipuie că dacă Peter e negru n-are urechi să le audă! Yankeii nu știu că negrii sunt ca niște copii, că trebuie să-i iei cu binișorul; să-i îndrumi, să le faci complimente, să-i mângâi, să-i cerți. Yankeii nu-i înțeleg nici pe negri, nici natura raporturilor care existau între ei și foștii lor stăpâni. Asta nu i-a împiedicat să se lupte ca să-i alibereze. Acum, când i-au eliberat, nu vor să mai audă vorbindu-se de ei, decât spre a-i teroriza pe sudiști. Nu-i iubesc, n-au încredere în ei, nu-i înțeleg și, totuși, nu conțin să strige în gura mare că sudiștii n-au știut să se poarte cu ei."

Să n-ai încredere în negri! Scarlett avea mai mare încredere în negri decât în majoritatea albilor și, în orice caz, avea mai mare încredere în ei decât în orice yankeu. Găseai la negri o lealitate, o credință fără margini, o dragoste pe care nimic n-o putea perverti, pe care nici o sumă de bani n-o putea cumpăra. Scarlett se gândi la negrii care rămăseseră la Tara în momentul invaziei yankeilor, atunci când ar fi putut atât de ușor să fugă și să ducă o viață de trândăvie sub protecția yankeilor. Se gândi la Dilcey, muncind pe ogoarele de bumbac alături de ea; la Pork, riscându-și viața ca să fure o găină pentru ca ei să nu moară de foame; la Mammy, însoțind-o la Atlanta spre a o împiedica să facă vreo faptă necugetată. Se gândi la sevitorii vecinilor ei, care rămăseseră cerdincioși protejându-și stăpânele în timp ce bărbații erau la război, însoțindu-le în refugiu în mijlocul primejdiilor războiului, îngrijind de răniți, înmormântând morții, mângâind pe cei în suferință, muncind din greu, cerșind sau furând ca să hrănească familii întregi. Și chiar acum, când Biroul

Eliberaților le făgăduia marea cu sarea, rămâneau lângă foștii lor stăpâni și munceau mai greu decât munciseră vreodată în timpul sclaviei. Dar yankeii nu înțelegeau lucrurile astea și nu le vor înțelege niciodată.

— Totuși, ți-au dat libertatea, zise Scarlett tare.

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett! Nu mi-au dat libe'tatea! Nu v'eam nici o libe'tate de la ticăloșii ăștia! declară Peter cu indignare. Fac pa'te și acum din casa domnișoa'ei Pitty și când o să mo', o să mă îng'oape în cimiti'ul Hamiltonilo', unde-mi am locu'... Oh, ce-o să-și mai iasă din fi'e domnișoa'a mea când o să-i spun că ați lăsat să mă jignească femeile alea yankee.

— Nu-i adevărat! strigă Scarlett surprinsă.

— Ba da, domnișoa'ă Sca'lett, e adevă'at, zise Peter, cu buza mai amenințătoare ca oricând. Vezi că dacă n-am fi avut t'eabă cu yankeii, n-a' fi putut să mă jignească. Dacă nu le-ați fi vo'bit, nu m-a' fi t'atat ca pe un cată' sau ca pe un african. Și pe u'mă, nici nu mi-ați luat apă'a'ea!

— Ba da! protestă Scarlett, ofensată de această observație. Nu le-am spus că faci parte din familie?

— Asta nu înseamnă că mi-ați luat apă'a'ea, fiindcă asta-i un fapt cunoscut. Domnișoa'ă Sca'lett, n-aveți nevoie să faceți negoț cu yankeii. Nici o altă cucoană nu face. Domnișoa'a Pitty nici nu s-a' uita maca' la v'eunu' din ei. Și n-o să-i placă deloc când o să afle ce-au spus de mine.

Reproșurile lui Peter erau mult mai dureroase decât orice i-ar fi putut spune Frank, mătușa Pitty sau vecinii, și Scarlett, ofensată, se stăpâni ca să nu tragă o papară bătrânului vizitiu. Peter avea dreptate, dar o irita să primească observații de la un negru, și mai ales de la un negru care o servea. Nu era nimic mai umilitor pentru un sudist decât să piardă stima servitorilor săi.

— " 'ăsfățat", mormăi Peter. C'ed că după asta, domnișoa'a Pitty n-o să mai v'ea să vă conduc. Nu, domnișoa'ă Sca'lett!

— Aș vrea s-o văd și pe-asta! Deocamdată, te rog să taci.

— O să am junghiu'i în spate, anunță Peter pe un ton jalnic. Spatele mă doa'e de pe acum așa de 'ău, că abia de mai pot să stau d'ept. Dacă mă doa'e, domnișoa'a Pitty n-o să mă mai lase să mân calu'... Domnișoa'ă Sca'lett, n-o să vă folosească la nimic să vă aveți bine cu yankeii și cu secătu'ile albe, dacă nu vă aveți bine cu familia.

Nici nu se putea rezuma situația în termeni mai preciși, și Scarlett căzu din nou într-o tăcere furioasă.

Da, avea aprobarea cuceritorilor, dar rudele și prietenii ei o criticau. Știa tot ce se spunea despre ea, și iată că însuși Peter o dezaproba atât de mult, încât nu mai voia să se arate în public alături de ea. Constatarea aceasta era picătura care face să se reverse paharul.

Până atunci își bătuse joc de gura lumii, dar cuvintele lui Peter aprinseră în ea o ură aprigă împotriva vecinilor, o ură tot atât de mare ca și aceea pe care o nutrea pentru yankei.

"Ce le pasă ce fac eu?" gândi ea. "Își închipuie poate că mă amuză să am de-a face cu yankei și să muncesc ca o roabă? Atitudinea lor îmi face viața și mai grea. N-au decât să creadă ce vor. Mi-e perfect egal. N-am timp să mă opresc la asemenea fleacuri. Dar mai târziu... mai târziu..."

Mai târziu, când lumea ei își va fi regăsit calmul, va putea să-și încrucișeze brațele și să fie iar o doamnă, cum fusese Ellen. Se va arăta neajutorată și lipsită de apărare, va duce o viață liniștită și toată lumea o va stima. Ce nu va face când va fi bogată! Își va putea îngădui să fie atât de bună și de amabilă ca și Ellen; se va gândi la ceilalți, va ține seama de conveniențe. Nu va mai tremura întruna de frică. Viața se va scurge fără ciocniri violente. Va avea timp să se joace cu copiii și să asiste la lecțiile lor. Prietenele ei vor

veni să-și petreacă după-amiaza la ea. În foșnetul rochiilor de mătase și în fâlfăirea evantaielor din frunze de palmier, va servi ceai, sandvișuri și prăjituri. Va pălăvrăgi ceasuri întregi. Va fi miloasă față de cei în suferință. Va duce săracilor coșuri cu tot felul de lucruri, supe și compoturi bolnavilor, și va plimba cu trăsura ei pe cei lipsiți de mijloace. Va fi astfel o adevărată doamnă, în sensul sudist al cuvântului. Atunci, toată lumea o va iubi, așa cum o iubise pe Ellen; toată lumea va lăuda altruismul ei și va fi numită "Doamna cea bună!"

Nimic nu-i strica plăcerea pe care i-o produceau aceste viziuni ale viitorului. Nu-și dădea seama că, în fond, n-avea deloc chef să devină bună sau miloasă. Dorea numai să vadă că i se atribuie aceste calități. Dar mintea ei nu era în stare să înțeleagă astfel de nuanțe. Îi ajungea să viseze că într-o zi, când va fi bogată, toată lumea o va stima.

Într-o zi! Da, într-o zi, dar nu acum. Acum n-avea timp să fie o doamnă.

Peter își ținu cuvântul. Mătușa Pitty își pierdu cumpătul și junghiurile lui Peter luară proporții atât de mari într-o singură noapte, încât nu mai mână trăsura niciodată. Scarlett fu silită să mâne ea însăși, și bătăturile care începuseră să dispară îi apăărură din nou pe degete.

Astfel trecu primăvara. În mai, luna frunzelor verzi și a miresmelor, vremea frumoasă urmă ploilor răcoroase din aprilie. Fiecare săptămână aducea lui Scarlett, din ce în ce mai jenată de sarcină, noi griji și o muncă tot mai grea. Foștii ei prieteni se purtau rece cu ea. Dimpotrivă, în familia ei, toată lumea era plină de atenții față de ea, și cu toții înțelegeau din ce în ce mai puțin ce o îndemna să muncească din greu. În timpul acestor zile de griji și de strădanie, nu era decât o singură ființă pe lume care o înțelegea și pe care se putea bizui – Rhett Butler.

Scarlett se mira cu atât mai mult de această schimbare, fiindcă până atunci Rhett fusese neastâmpărat ca argintul viu și răutăcios ca un diavol de curând ieșit din iad. Dar el îi arăta că o înțelege, un lucru pe care nu i-l arătase nimeni până acum și la care nu se așteptase din partea lui.

Se ducea adesea la New Orleans, fără să explice niciodată cauza acestor misterioase călătorii, dar Scarlett era convinsă, nu fără să resimtă o anumită gelozie, că se ducea să vadă o femeie, sau poate mai multe. După ce însă unchiul Peter refuzase să mai mâne calul, Rhett rămase din ce în ce mai mult la Atlanta.

Când era în oraș, Rhett își petrecea cea mai mare parte din timp fie într-un tripou deasupra cârciumii, fie la barul pe care-l ținea Belle Watling, unde bea cu cei mai bogați yankei și carpetbagger-i, punând la cale tot felul de afaceri, ceea ce-i făcea pe oamenii din Atlanta să-l urască mai mult chiar decât pe tovarășii lui de băutură. Nu mai venea la mătușa Pitty, fără îndoială din cauza sentimentelor lui Frank și ale bătrânei domnișoare, care ar fi fost scandalizați să primească vizita unui bărbat, când Scarlett se afla într-o situație delicată. Totuși, nu trecea o zi fără ca Rhett să n-o întâlnească din întâmplare pe tânăra femeie. Scarlett îl vedea apropiindu-se călare de trăsura ei, în timp ce trecea pe drumurile pustii care duceau la unul din cele două gateri. Se oprea întotdeauna ca să-i vorbească și, câteodată, își lega calul în spatele trăsorii, și lua el hățurile. În acele zile Scarlett începea să obosească mai repede decât voia să admită și era recunoscătoare lui Rhett că mână în locul ei. Avea grijă s-o părăsească înainte de a intra în oraș, dar toată Atlanta era la curent cu întâlnirile lor, și gurile rele nu se sfiau să sublinieze această nouă încălcare a regulilor de bunăcuviință.

Scarlett se întreba din când în când dacă aceste întâlniri se datorau

într-adevăr numai întâmplării. Deveneau din ce în ce mai dese, pe măsură ce se scurgeau săptămânile și se înmulțeau atacurile negrilor. Dar de ce-i căuta tocmai acum tovărășia, când ea arăta atât de prost? Ce urmărea? Să aibă cu ea o aventură? Era imposibil, și – la drept vorbind – se gândise oare vreodată la așa ceva? Scarlett începea să se îndoiască. Se îplineau luni de zile de când nu mai făcuse cea mai mică aluzie la scena ce avusese loc între ei la închisoarea yankee. Nu mai vorbea deloc despre Ashley, nici despre dragostea ei pentru el. Nu mai făcea observații vulgare asupra "poftelor pe care i le inspira". Gândind că e mai bine să nu-l zgândăre, nu căuta să lămurească motivele acestor dese întâlniri. De altfel, ajunsese să creadă că Rhett, neavând mare lucru de făcut în afară de a juca cărți, și necunoscând multă lume interesantă la Atlanta, îi căuta tovărășia numai ca să aibă cu cine sta de vorbă.

Oricare ar fi fost motivele lui Rhett, tovărășia lui era binevenită. O asculta când se plângea de pierderea unui client sau de cei care erau răi platnici, de felul cum o escroca Johnson, sau de nepriceperea lui Hugh. O felicita pentru succesele ei, în timp ce Frank se mulțumea s-o privească cu un mic zâmbet indulgent, iar Pitty să exclame: "Doamne! Doamne!" cu un aer zăpăcit. Degeaba nega el că nu-i făcea servicii; era convinsă că o ajuta adesea să încheie afaceri profitabile, deoarece-i cunoștea pe toți yankeii și carpetbagger-ii bogați. Scarlett avea o părere proastă despre el și niciodată nu credea ce spunea, dar ori de câte ori îl vedea ieșind dintr-un drum plin de umbră, pe calul său mare și negru, buna-dispoziție îi revenea. În timp ce Rhett îi lua hățurile din mână și se suia în trăsurică, făcând cine-știe-ce remarcă insolentă, Scarlett se simțea din nou tânără și atrăgătoare, în ciuda sarcinii și a vieții pline de griji pe care o ducea. Îi spunea aproape tot ce-i trecea prin cap, fără să aibă grijă să-și ascundă adevăratele păreri, și întotdeauna avea ceva de spus, nu cum i se întâmpla cu Frank – sau chiar cu Ashley, dacă voia să fie sinceră cu ea însăși. Firește, în conversațiile ei cu Ashley erau atâtea lucruri pe care onoarea o împiedica să le spună, și de altfel erau și lucruri prea grave. Era agreabil să ai un prieten ca Rhett acum când, nu se știe de ce, el se hotărâse să se poarte frumos cu ea. Da, era foarte agreabil, foarte reconfortant. Avea atât de puțini prieteni acum!

— Rhett, îl întrebă ea într-o zi, enervată după ultimatum-ul unchiului Peter. De ce oamenii din orașul ăsta se poartă atât de urât cu mine și mă vorbesc de rău? Nici de carpetbagger-i nu vorbesc mai urât! Doar mi-am văzut de treabă și n-am făcut nimănui nici un rău și...

— N-ai făcut nici un rău, fiindcă n-ai avut ocazia! Poate că își dau totuși vag seama de asta.

— O, fii serios! Toate astea mă înfurie peste măsură. Am căutat doar să câștig ceva bani...

— Ai căutat să faci tot ce nu fac alte femei și n-ai reușit prea rău. Cum ți-am mai spus-o și altă dată, societății nu-i place să te singularizezi. E singurul păcat pe care nu-l iartă. Cum te deosebești de ceilalți, te stigmatizează. Și-apoi, Scarlett, numai faptul că gaterul tău merge bine e o insultă adusă oricărui bărbat ale cărui afaceri merg prost. Adu-ți aminte că o femeie bine-crescută trebuie să stea la căminul ei și să nu știe ce se petrece în lumea brutală a afacerilor.

— Dar, dacă aș fi stat acasă, de multă vreme n-aș mai fi avut un cămin.

— Ar fi trebuit totuși să stai și să fii mândră că mori de foame, într-un chip atât de distins.

— Mofturi! Uită-te la doamna Merriwether, cum vinde pateuri yankeilor. Ceea ce face ea e mai umilitor decât să conduci un gater. Doamna Elsing face croitorie și ține o pensiune. Fanny pictează niște porțelanuri oribile, pe care

nu le vrea nimeni, dar toată lumea i le cumpără ca s-o ajute, și...

— Tot nu înțelegi, scumpa mea! Cucoanele acestea nu reușesc în afaceri și, prin urmare, nu lovesc în orgoliul sudist al bărbaților lor. Ei pot încă să-și spună: "Săracele, câtă osteneală își dau! Să le lăsăm să creadă că ne sunt de ajutor." Apoi, acestor cucoane pe care le-ai pomenit nu le place deloc să fie silite să muncească. Ele fac în așa fel, încât să se știe că nu lucrează decât din nevoie și provizoriu, așteptând ziua în care un bărbat va veni să le descarce de povara care nu-i făcută pentru umerii lor plâpânzi. Astfel, fiecare le deplânge soarta. Ție, dimpotrivă, îți place sincer munca și nu pari dispusă să lași pe vreun bărbat să se ocupe de afacerile pe care le conduci. Cum vrei ca lumii să-i fie milă de tine? Atlanta nu ți-o va ierta niciodată. E atât de plăcut să-ți fie milă de alții!...

— Aș vrea să fii serios, câteodată.

— N-ai auzit niciodată acest proverb oriental: "Câinii latră, dar caravana trece"? Lasă-i să latre, Scarlett. Sunt sigur că nimic nu-ți va opri caravana.

— Și deoarece câștig ceva bani, e un motiv să mă vorbească de rău?

— Nu poți să ai totul, Scarlett. Continuă să câștigi bani ca un bărbat și vei întâlni peste tot chipuri morocănoase, sau rămâi săracă și fermecătoare și vei avea o mulțime de prieteni. Și cred că tu ai făcut de mult alegerea!...

— Nu vreau să rămân săracă, se grăbi să declare Scarlett. Dar... am ales calea cea bună, nu-i așa?

— Da, dacă ții la bani mai mult ca la orice.

— Exact. Vreu să am bani, mai mult decât orice pe lume.

— Atunci, ai ales bine. Însă, pentru alegerea ta trebuie să plătești, după cum toate-n viață se plătesc. De data asta, plata e singurătatea.

Scarlett tăcu o clipă. Era adevărat. Când se oprea să cugete puțin, se simțea puțin singură; îi lipsea tovărășia femeilor. În timpul războiului, când era prost-dispusă, se ducea la Ellen. După moartea lui Ellen, o avusese pe Melanie, cu toate că Melanie și ea n-aveau nimic comun, decât grijile și munca grea de la Tara. Acum nu mai avea pe nimeni, căci în afară de pălăvrăgeală și bârfeli, mătușa Pitty nu avea nimic de oferit.

— Cred..., începu Scarlett cu o voce șovăielnică, că am fost întotdeauna lipsită de tovărășie feminină. Nu numai faptul că muncesc îmi atrage antipatia femeilor din Atlanta. Nu m-au iubit niciodată. În afară de mama, nici o femeie n-a avut, într-adevăr, afecțiune pentru mine. Nici chiar surorile mele. Nu știu din ce cauză, dar chiar înainte de război, chiar înainte de a mă căsători cu Charles, femeilor nu le-a plăcut niciodată nimic din ce fac...

— Ai uitat-o pe doamna Wilkes, o întrerupse Rhett, ai cărui ochi străluciră plini de ironie. Te-a susținut întotdeauna împotriva oricui și va continua să te susțină, afară doar dacă ai comite vreun omor.

"M-a aprobat și când am comis unul!" își zise Scarlett în sine ea.

— O, Melly! exclamă ea tare, râzând disprețuitor. Nu prea îmi face onoare că Melly e singura care mă aprobă. N-are minte nici cât o păsărică! De-ar avea cât de puțin bun-simț...

Se opri brusc...

— De-ar avea cât de puțin bun-simț, și-ar da seama de unele lucruri pe care nu le-ar aproba deloc, îi sfârși fraza Rhett. De fapt, știi probabil mai multe ca mine în legătură cu asta.

— Să te ia dracu' cu memoria și cu bădărănia ta.

— Iar eu voi trece sub tăcere grosolănia ta nejustificată de acum și voi reveni la chestiunea pe care o discutăm mai înainte. Bagă-ți bine în cap că, dacă te ambiționezi să rămâi complet diferită de ceilalți, vei fi ținută la distanță nu numai de cei de vârsta ta, dar și de cei din generația părinților tăi și chiar și de cei din generația copiilor tăi. Nu te vor înțelege niciodată și îi va

șoca tot ce vei face. Doar bunicii tăi ar fi fost mândri de tine și ar fi zis poate: "Sângele apă nu se face!" Iar nepoții tăi vor suspina de invidie și vor declara: "Ce poamnă trebuie să fi fost bunica!..." – și, bineînțeles, vor încerca să te imite.

Scarlett râse cu poftă.

— Câteodată o nimerești! Iată, bunica mea Robillard. Când nu mă purtam cum trebuie, Mammy nu uita niciodată să pomenească de ea. Era rece ca gheața și te asigur că nu glumea cu bunele maniere. Asta n-a împiedicat-o să se mărite de trei ori, și o mulțime de bărbați s-au bătut în duel pentru ea. Se farda, purta rochii scandalos de decoltate și sub aceste rochii n-avea... n-avea mare lucru.

— Și nu mai puteai de admirație pentru ea, în timp ce căutai să-i semeni totuși mamei tale! Știi, am avut și eu un bunic pirat, din partea tatei.

— Nu mai spune! Dintr-aceia care îi legau la ochi pe prizonieri și îi împingeau în mare?

— Probabil că i se întâmpla să recurgă și la această măsură extremă, dacă trebuia să pună mâna pe niște bani. În orice caz, a câștigat destui bani ca să lase tatălui meu o avere frumoasă. Familia avea întotdeauna grijă să spună, când era vorba de el, "căpitanul de mare". A fost omorât într-o tavernă, cu prilejul unei încăierări. De prisos să spun că moartea lui a adus o mare ușurare copiilor, căci bătrânul era aproape tot timpul beat și, când o lua razna, începea să povestească amintiri de li se făcea oamenilor părul măciucă. Totuși, eu l-am admirat și am căutat mult mai mult să-l imit pe el decât pe tatăl meu. Tata e un domn fermecător, îndopat cu principii religioase și cu principii morale. Înțelege cam cum vine. Sunt convins, Scarlett, că nici copiii tăi nu-ți vor aproba purtarea, cum nu ți-o aprobă nici doamna Merriwether, doamna Elsing și progeniturile lor. Copiii tăi vor fi, probabil, niște ființe blânde și liniștite, cum sunt de obicei copiii celor cu caracter hotărât. Ceea ce va fi mai rău pentru ei e că, la fel ca celelalte mame, vei căuta și tu să-i ferești de încercările prin care ai trecut. Păcat. Încercările, greutățile formează pe oameni sau îi zdrobesc. Vei fi deci silită să aștepti aprobarea nepoților tăi.

— Mă întreb cum vor arăta nepoții noștri?

— Vrei să spui prin acești "ai noștri", că tu și cu mine vom avea nepoți comuni? Vai, doamnă Kennedy!

Scarlett își dădu seama de felul greșit în care se exprimase, și obrajii i se înroșiră. Dar rușinea ei provenea mai ales din faptul că gluma lui Rhett o adusesse brusc la realitate și la starea în care era. Nici ea, nici Rhett nu făcuseră niciodată nici cea mai mică aluzie la starea ei. În tovărășia lui avusese întotdeauna grijă să-și țină cuvertura strânsă sub brațe, chiar în zilele cele mai calde, crezând că astfel nu se observă nimic. Dar acum, la gândul că era însărcinată și că Rhett știa acest lucru, un sentiment de furie și de rușine puse stăpânire pe ea.

— Dă-te jos din trăsură, nerușinatule! strigă ea cu o voce tremurătoare.

— Nici nu mă gândesc, răspunse Rhett cu calmul său obișnuit. Se va înnopta înainte să ajungi acasă și mi s-a spus că o nouă colonie de negri s-a așezat pe aici, sub corturi și în colibe. Se pare că nu sunt dintre cei prea cumsecade, și nu vād de ce le-ai da ocazie înfierbântaților membri ai Ku Klux Klan-ului să-și pună cămașa de noapte și să facă la noapte o plimbare.

— Dă-te jos, strigă Scarlett, încercând să-i smulgă hățurile, dar deodată fu apucată de grețuri.

Rhett opri îndată calul, îi întinse lui Scarlett două batiste curate și-i susținu capul, în timp ce ea se pleca în afara trăsurii. Câteva clipe, Scarlett avu impresia că soarele ce apunea și ale cărui raze piezișe se jucau printre frunzele tinere se îneca într-un vârtej de culori. Când îi trecu răul, își înfundă capul în mâini și începu să plângă umilită. Nu numai pentru că vărsase în fața

unui bărbat, ceea ce pentru o femeie era cea mai grea dintre umilințe, dar în același timp și pentru că făcuse dovada sarcinei sale. Avea impresia că nu-l va mai putea privi niciodată în față pe Rhett. Să i se întâmple asta tocmai cu el, cu acest Rhett care n-avea respect pentru nici o femeie! În timp ce plângea, se aștepta să audă o glumă grosolană, pe care nu va izbuti s-o uite niciodată.

— Nu fi proastă, îi spuse Rhett, liniștit. Ești o proastă dacă plângi de rușine. Haide, Scarlett, nu fi copil. Ar fi trebuit să știi că nu sunt orb și că-mi dau seama că ești însărcinată.

Scarlett scoase un "Oh!" cu o voce înspăimântată și-și strânse cu amândouă mâinile fața roșie. Chiar și numai cuvântul o îngrozi. Frank vorbea numai despre "starea ei". Gerald întrebuițase întotdeauna o formulă plină de tact spre a defini acest gen de lucruri, zicând: "e pe cale de a-și mări familia". Cât despre celelalte doamne, foloseau expresia de "situație delicată".

— Ești un copil dacă-ți închipui că nu știi nimic fiindcă te ascunzi sub o cuvertură. Desigur că știam. De ce crezi că aș fi...

Se opri brusc și tăcerea se așternu între ei. Rhett reluă hățurile și, cu o mică plescăitură din limbă, porni calul. Apoi începu să vorbească din nou, și vocea lui târăgănată nu era neplăcută urechilor lui Scarlett și, încet-încet, fața ei își reluă culorile naturale.

— Nu te credeam atât de rușinoasă, Scarlett. Credeam că ești o ființă rezonabilă și m-ai dezamăgit. Să fi rămas oare atâta pudoare în tine? Mi-e teamă că nu m-am purtat ca un gentleman. De altfel, știu că nu sunt un gentleman, deoarece vederea femeilor însărcinate nu mă jenează deloc. Socotesc că nu-i nici un motiv ca să nu le tratez ca pe niște ființe normale și nu văd de ce ochii mei ar contempla cerul sau pământul sau orice alt punct al universului, dar n-ar trebui niciodată să se ațintească asupra taliei lor. Nu văd iarăși de ce le-aș arunca doar niște priviri fugitive, care mi-au părut întotdeauna culmea indecenței. De ce toate fasoanele astea? E o stare perfect normală. În această chestiune, europenii sunt mult mai deștepți decât noi. Ei felicită pe viitoarele mame. N-aș recomanda să se meargă până acolo, dar în sfârșit, e o atitudine mult mai firească decât să te prefaci că nu știi nimic. Ți-o repet că-i o stare normală, și femeile ar trebui să fie mândre, în loc să se încuie în casă ca și când ar fi săvârșit o crimă.

— Mândre! strigă Scarlett cu o voce sugrumată. Mândre...Vai!

— Nu ești mândră la gândul că vei avea un copil?

— O, nu! Nu-mi plac copiii.

— Vrei să spui... copiii lui Frank?

— Nu... copiii oricui.

O clipă, Scarlett se simți jenată din cauza acestei noi greșeli de exprimare, dar Rhett continuă să vorbească liniștit, ca și cum n-ar fi observat nimic.

— Atunci, nu semănăm. Mie îmi plac copiii.

— Îți plac? exclamă Scarlett, atât de surprinsă de această declarație încât își uită de jenă. Ce mincinos ești!

— Îmi plac pruncii și copiii mici până la vârsta când, începând să crească, încep să gândească și să mintă ca oamenii mari; într-un cuvânt, până ce mintea nu le e pervertită. Asta nu-i o noutate pentru tine. Știi că țin mult la Wade Hampton, deși poate că nu e cum mi-ar place să fie un băiat.

"E adevărat", gândi Scarlett, mirată. "S-ar zice că-i place că se joacă cu Wade, și-i aduce des cadouri."

— Acum, că am lămurit această jenantă chestiune și că recunoști că vei fi mamă într-un viitor nu prea îndepărtat, am să-ți spun ceva de care voiam să-ți vorbesc de mai multe săptămâni. De fapt, e vorba de două lucruri. Primul e că faci rău că umbli singură, și periculos. De altfel, o știi și tu. Ți s-a spus

destul de des. În cazul că ți-e egal dacă vei fi violată sau nu, ar trebui totuși să ții seama de consecințe. Încăpățânarea ta riscă să te pună într-o atare situație, încât eroicii tăi concetățeni se vor vedea siliți să te răzbune, spânzurând câțiva negri. Bineînțeles, yankeii se vor amesteca și, la rândul lor, vor spânzura pe vreun om cumsecade. Nu ți-a venit niciodată în minte că unul din motivele pentru care cucoanele din Atlanta nu te iubesc este că purtarea ta e o primejdie pentru fiii și soții lor? Pe de altă parte, dacă Ku Klux Klan-ul va continua să se ocupe de negri, yankeii vor strânge șurubul la Atlanta în așa fel, încât oamenii vor spune că, în comparație cu ei, Sherman s-a purtat ca un înger. Știu ce spun, fiindcă am legături cu yankeii. Oricât de trist ar fi, mă consideră ca pe unul de-ai lor și nu se jenează să vorbească fără sfială în fața mea. Sunt hotărâți să distrugă Ku Klux Klan-ul, chiar de-ar fi să ardă întreg orașul și să spânzure un bărbat din zece. Nu ți-ar conveni, Scarlett, și ai risca să pierzi și bani. Și-apoi, nu știi niciodată unde se oprește focul, odată ce a izbucnit. Confiscări, măriri de impozite, amenzi pentru femeile suspecte... I-am auzit discutând toate aceste chestiuni. Ku Klux Klan-ul...

— Cunoști pe cineva care face parte din el? Oare Tommy Wellburn, sau Hugh, sau...

Rhett ridică din umeri cu un gest nerăbdător.

— Cum aș ști? Sunt un renegat, un scallawag. Pot să știu eu lucrurile astea? Dar cunosc oameni suspectați de yankei. La cea mai mică mișcare greșită, îi așteaptă spânzurătoarea. Deși știu că n-ai simți nici un regret să-ți trimiți aproapele la spânzurătoare, cred că nu ți-ar face plăcere să pierzi cele două gatere. Văd după mutra ta încăpățânată că nu mă crezi și că vorbele mele cad în deșert. De aceea mă mulțumesc să-ți spun atât: să ai întotdeauna pistolul ăsta la îndemână... și, când voi fi la Atlanta, am să fac așa încât să te întovărășesc în drumurile tale.

— Rhett, într-adevăr... ca să mă aperi...

— Da, draga mea, binecunoscutul meu spirit cavaleresc mă îndeamnă să te apăr.

Mica flacăra batjocoritoare reîncepu să lucească în ochii lui și chipul își pierdu seriozitatea.

— Și știi de ce? Din cauza dragostei adânci pe care o nutresc pentru tine, doamnă Kennedy. Da, te-am adorat în tăcere, din depărtare și te-am dorit, dar fiind un om cinstit ca domnul Ashley Wilkes, nu ți-am mărturisit nimic. Din nenorocire, ești soția lui Frank, și onoarea m-a împiedicat să-ți vorbesc. Însă, la fel ca și onoarea domnului Wilkes, care se clatină câteodată, onoarea mea se clatină în această clipă, și-ți destăinuiesc pasiunea mea secretă și...

— O, pentru numele lui Dumnezeu, taci! îl întrerupse Scarlett, enervată, ca de obicei când o lua peste picior; și apoi, nu ținea deloc ca Ashley și onoarea lui să fie obiect de discuție. Care-i celălalt lucru pe care voiai să mi-l spui?

— Cum? Schimbi vorba tocmai în momentul când îți deschid inima mea chinuită, debordând de dragoste? Perfect, iată despre ce e vorba.

Mica flacăra ironică se stinse și chipul lui Rhett redeveni serios și posomorât.

— Ar trebui să fii atentă când mâni calul ăsta. E încăpățânat și are gura tare ca fierul. Te obosește să-l mâni, nu-i așa? Dacă i-o veni chef s-o ia la goană, nu vei fi în stare să-l oprești. Dacă te răstoarnă în șanț, accidentul ăsta poate să omoare și copilul și pe tine. Ar trebui să-i pui o zăbală mai mare, afară doar dacă-mi vei da voie să ți-l schimb cu un cal blând, cu gura mai simțitoare.

Scarlett se uită la Rhett și, văzând aerul său calm și blând, enervarea ei dispăru deodată, cum îi dispăruse jena după ce îi vorbise despre sarcină.

Găsise mijlocul s-o facă să se simtă bine atunci când Scarlett ar fi dorit să moară, și acum dădea dovadă de și mai multă gentilețe. Simți un val de recunoștință și se întrebă de ce oare nu e întotdeauna așa de drăguț.

— Da, calul ăsta e greu de condus, încuviință ea cu blândețe. Câteodată, din cauza hăturilor, mă dor brațele toată noaptea. Ei bine, Rhett, fă ce crezi că e mai bine!

— Ia te uită, asta sună drăguț și parcă mai feminin! Nu mai ai aerele tale autoritare. Cine știe cum să te ia te face mlădioasă ca o trestie, declară ironic Rhett.

Scarlett încruntă din sprâncene și iar se supără.

— De astă-dată, îmi vei face plăcerea să cobori, altfel îți voi da o lovitură de bici. Nu știu de ce te suport... de ce încerc să fiu drăguță cu tine. N-ai maniere, nici caracter. Nu ești decât un... Dă-te jos! Nu glumesc.

Dar, după ce Rhett se dădu jos și-și dezlegă calul de la spatele trăsurii, rămânând în mijlocul drumului în lumina amurgului, uitându-se la ea cu zâmbetul cel mai provocator, Scarlett își descreți sprâncenele și surâse la rândul ei, în timp ce trăsură se depărta.

Da, Rhett era grosolan, era șiret și era mai bine să n-ai de-a face cu el, căci nu știai niciodată dacă arma inofensivă pe care i-o dădeai în mână într-o clipă de neatenție nu se va transforma în mâinile lui într-o spadă dintre cele mai tăioase. Dar, la urma-urmei, te stimula, te ațâța. Conversația lui avea același efect ca un pahar de coniac înghițit pe furiș.

Lui Scarlett începuse să-i placă coniacul în cursul ultimelor luni. Când sosea acasă, learcă de ploaie, moartă de oboseală, cu oasele îndurerate de un drum prea lung cu trăsură, numai gândul sticlei de coniac din sertarul biroului ei, ascunsă de ochii lui Mammy, îi dădea curaj. Doctorul Meade nu se gândise să-i spună că o femeie însărcinată nu trebuie să bea, dar doctorului nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că o femeie decentă ar putea bea altceva decât vin de mure. Femeile aveau dreptul la un pahar de șampanie, cu ocazia vreunei nunți, sau la un grog fierbinte când erau răcite. Evident, existau și nenorocite care beau, după cum existau nebune care divorțau sau care credeau ca domnișoara Susan B. Anthony, că femeile trebuie să aibă dreptul de vot. Însă, oricât de rău o judeca doctorul pe Scarlett, n-ar fi bănuț niciodată că bea.

Scarlett constata că o dușcă bună de coniac, înainte de masă, îi făcea foarte bine, și după aceea mesteca boabe de cafea sau își clătea gura cu apă de colonie, ca să dispară mirosul. De ce vorbea lumea de rău pe femeile care beau, când bărbații nu se sfiau să se îmbete oricând aveau chef? Câteodată, când Frank sforăia lângă ea și nu reușea să adoarmă, sucindu-se în pat când pe o parte când pe alta, chinuită de teama de sărăcie și de groaza yankeilor, de dorul Tarei și al lui Ashley, își zicea că fără sticla de coniac ar fi înnebunit de mult. Și când căldura obișnuită și binefăcătoare începea să i se răspândească în vine, toate necazurile păleau încet-încet. După două, trei păhărele găsea puterea să-și spună: "Mă voi gândi la toate astea mâine, când le voi putea îndura."

Dar, în unele nopți, nici coniacul nu mai izbutea să-i liniștească durerea din suflet – mai puternică decât teama de a pierde gaterul – durerea de a nu mai fi la Tara. Atlanta, cu zgomotul său, cu locuințele noi, cu chipurile străine, cu străzile strâmte, pline de cai, de trăsură și de o mulțime grăbită, o ajuta să uite câteodată răul care o rodea. Iubea Atlanta, dar... O, ce bine ar fi să regăsească pacea încântătoare, calmul pastoral al Tarei, ogoarele roșii, mărginite de pini întunecați! O, să revină la Tara, oricât de grea ar fi viața acolo! Să fie lângă Ashley, să-l revadă, să-l audă vorbind, să fie susținută de certitudinea dragostei lui! Fiecare scrisoare a Melaniei, în care-i spunea că

erau toți sănătoși, fiecare bilețel al lui Will, dându-i socoteală de progresul arăturilor și al semănăturilor sau de starea bumbacului, îi aprindeau mai tare dorința de a se întoarce acasă.

"Mă voi duce la Tara în iunie. Începând de atunci nu voi mai putea face nimic aici. Voi merge să stau două luni acasă", – și la acest gând, inima i se umplea de bucurie.

Se duse acasă în iunie, dar nu după cum sperase, căci la începutul lunii sosi un scurt bilet de la Will, anunțându-i moartea lui Gerald.

Capitolul XXXIX

Trenul avea mare întârziere, și lungul amurg de iunie începuse să învăluie câmpia cu culorile lui întunecate, când Scarlett coborî în gară la Jonesboro. Ici-colo, lumini gălbui luceau la ferestrele caselor și ale prăvăliilor pe care războiul le ocolise, dar erau foarte puține. De fiecare parte a străzii principale, spații goale arătau locul clădirilor distruse de foc sau de obuze. Tăcute și întunecate, case cu acoperișuri găurite, cu ziduri aproape prăbușite priveau ostile. Câțiva cai de călărie, câțiva catări înhâmați la căruțe, erau legați în fața prăvăliei lui Bullard. Strada, prăfuită și roșie, era deșartă. Câteodată, dintr-o cârciumă așezată la celălalt capăt al orașului, se auzea câte un strigăt sau râsul vreunui bețiv, singurele zgomote ce veneau să tulbure pacea amurgului.

Gara, arsă în cursul luptelor, nu fusese reconstruită și, pe locul ei, se înălțase un fel de șopron de scânduri, deschis tuturor vânturilor. Scarlett intră sub acest șopron și se așeză pe unul din butoiașele goale ce păreau puse acolo tocmai pentru asta. De mai multe ori cercetă cu privirea strada, în speranța că-l va vedea pe Will Benteen. Trebuia să vină s-o ia de la gară. Ar fi trebuit să-și închipuie că, după ce primise biletul lui prin care-i vestea moartea lui Gerald, va sări în primul tren.

Plecase din Atlanta într-o grabă atât de mare, încât trusa ei de călătorie nu conținea decât o cămașă de noapte, o perie de dinți și nici o rufă de schimb. Nu se simțea bine în rochia neagră, prea strâmtă, pe care trebuise s-o împrumute de la doamna Meade, căci n-avusese vreme să-și facă haine de doliu. Doamna Meade slăbise foarte mult în ultima vreme și cum sarcina lui Scarlett era destul de înaintată, rochia era incomodă. Cu toată durerea pe care i-o pricinuia moartea lui Gerald, Scarlett era conștientă de felul cum arăta și se cerceta cu dezgust. Își pierduse complet silueta, și fața și gleznele îi erau umflate. Până acum nu se preocupase prea mult de asta, dar gândindu-se că avea să dea ochi cu Ashley, se simțea nenorocită. Se înfioră la gândul că va trebui să apară în fața lui însărcinată cu copilul altuia. Îl iubea pe Ashley, și Ashley o iubea, și copilul acesta, pe care nu-l dorise, îi părea a fi o dovadă de trădare a dragostei ei. Dar, oricât o costa să apară în fața lui Ashley cu talia îngroșată și cu mersul îngreuiat, trebuia să se resemneze. Nerăbdătoare, Scarlett bătu din picior. Will ar fi trebuit să vină. Firește, putea să se ducă la Bullard să întrebe dacă nu fusese văzut, sau să roage pe cineva s-o conducă până la Tara, în cazul că totuși, Will ar fi fost împiedicat să vină. Dar nu voia să se ducă la Bullard. Era duminică și fără îndoială că jumătate din bărbații din comitat erau adunați acolo. Nu ținea deloc să se arate în rochia aceea prost croită, care o făcea să pară și mai diformă decât era. Nu ținea nici să audă condoleanțele pentru moartea lui Gerald. N-avea ce face cu compătimirea oamenilor. Îi era teamă să nu înceapă să plângă auzind numele tatălui ei. Nu voia să plângă. Știa că dacă începe să plângă, va fi ca în noaptea aceea îngrozitoare când Atlanta căzuse și Rhett o părăsise în mijlocul

drumului, noaptea aceea cumplită când nu putuse stăvili torentul de lacrimi ce-i sfâșiau inima.

Nu, nu va plânge! Simți din nou că i se ridică un nod în gât, cum i se mai ridicase de atâtea ori de când aflase știrea – dar la ce i-ar folosi să plângă? Lacrimile nu vor face decât să-i mărească durerea și să-i slăbească puterile. De ce, oh, de ce nu-i scrisese Will, sau Melanie, sau surorile ei că Gerald era suferind? Ar fi luat primul tren pentru Tara, ar fi venit la căpătâiul lui, i-ar fi adus un doctor din Atlanta. Ce imbecili! Nu puteau face nimic fără ea! Totuși, nu putea fi peste tot deodată! Și numai Dumnezeu știa cât munea pentru ei, la Atlanta!

Așteptarea se prelungea și ea devenea din ce în ce mai nervoasă. Ce făcea Will? Unde era? Atunci auzi zgomot de pași în spatele ei, se întoarse și-l zări pe Alex Fontaine, care traversa șinele și se îndrepta spre o căruță, cu un sac de ovăz în spate.

— Dumnezeu! Tu ești, Scarlett? exclamă el.

Se descotorosi îndată de sac și, cu bucuria întipărită pe fața lui negricioasă și tristă, se repezi cu mâna întinsă spre tânăra femeie.

— Sunt atât de fericit că te văd. L-am întâlnit pe Will la fierărie. Își potcovea calul. Trenul avea întârziere și zicea că avea timp. Să fug după el?

— Da, dacă vrei, Alex, zise Scarlett, surâzând cu toată durerea ei.

Era atât de bine să revezi pe cineva pe care-l cunoșteai din copilărie!

— Știi... știi... Scarlett, începu Alex fără să-i lase mâna, îmi pare tare rău de tatăl tău.

— Mulțumesc, răspunse ea, regretând însă că el adusese vorba de Gerald, a cărui figură și voce se materializară parcă deodată în fața ei.

— Dacă asta poate să te consoleze, Scarlett, să știi că suntem tare mândri de el aici, urmă Alex, lăsându-i în sfârșit mâna. El... el... În sfârșit, socotim că a murit ca un soldat și pentru o cauză demnă de un soldat.

"Ce vrea să spună?" se gândi Scarlett mirată. "Ca soldat? A fost omorât? Sau s-a bătut cu niște scallawag-i, cum făcuse și Tony?" Dar nu voia să audă mai mult. Dacă va continua să-i vorbească despre Gerald, va începe să plângă și nu voia să plângă înainte de a fi cu Will, în câmp, unde nu putea s-o vadă nimeni. În fața lui Will putea să plângă. Will era ca un frate pentru ea.

— Alex, zise ea, nu vreau să vorbesc despre asta.

— Ai dreptate, Scarlett, declară Alex, și fața i se înroși de mânie. Dacă ar fi sora mea, aș... ei bine, Scarlett, n-am vorbit niciodată de rău o femeie, dar dinspre partea mea, cred că cineva ar trebui să-i tragă o bătaie lui Suellen.

"Dar ce l-a apucat acum pe Alex?" se întrebă Scarlett. "Ce caută Suellen în toată afacerea asta?"

— Îmi pare rău să ți-o spun, dar pe aici toată lumea împărtășește felul meu de a vedea lucrurile. Will e singurul care-i ia apărarea... și, bineînțeles, doamna Melanie, dar ea e o sfântă, care nu vede răul nicăieri și...

— Ți-am mai spus că nu vreau să vorbesc de asta, zise Scarlett pe un ton rece, dar Alex nu se arătă jignit, ba chiar păru că înțelege asprimea ei – ceea ce o cam enervă.

Nu-i plăcea să audă un străin bârfind pe cineva din familie și nici nu ținea să arate că nu era la curent cu ceea ce se întâmplase. De ce nu-i comunicase Will toate amănuntele?

Ar fi vrut ca Alex să n-o privească cu atâta insistență. Ghicea că-și dădea seama de starea ei și asta o jena. Totuși, Alex se gândea la cu totul altceva. O găsea pe Scarlett atât de schimbată, încât se întreba cum de o recunoscuse. Poate că schimbarea se datora faptului că aștepta un copil. Femeile se urăteau groaznic când erau însărcinate, și apoi desigur că era îndurerată de moartea bătrânului O'Hara. Fusese fiica lui preferată.

Dar nu, schimbarea asta ținea de ceva mai adânc. De fapt, arăta mai bine decât ultima dată când o văzuse. Îți dădea impresia că mânca pe săturate, de cel puțin patru ori pe zi. Și aproape că nu mai avea aerul acela de fiară hărțuită. Nu mai avea privirea aceea înspăimântată; privirea ei era acum aspră. Chiar când surâdea, păstra un aer autoritar și hotărât. Probabil că-i făcea zile fripte bătrânului Frank! Da, se schimbase. Era, cu siguranță, o femeie frumoasă, dar chipul ei își pierduse tot farmecul și toată dulceața. În sfârșit, nu mai avea felul acela măgulitor de a privi bărbații, ca pe niște zei atotștiutori.

Dar parcă nu se schimbaseră toți? Alex se uită la hainele lui grosolane și chipul său își relua expresia amară. Noaptea, când nu dormea și când se întreba cum să facă spre a-și opera mama, spre a da o educație îngrijită fiului bietului Joe, spre a găsi bani pentru a cumpăra un alt catâr, ajungea să regrete că războiul se sfârșise! În timpul războiului oamenii nu-și dădeau seama cât de fericiți erau. Pe atunci aveai întotdeauna ceva de înfulecat, chiar când nu era decât o bucată de turtă, se găsea întotdeauna cineva căruia să-i dai ordine; nu-ți spărgai capul ca să rezolvi probleme insolubile; nu, în armată n-aveai alte griji decât aceea de a nu fi omorât. Și-apoi, mai era și Dimity Munroe. Alex ar fi vrut s-o ia de soție, dar știa că avea și așa prea multe ființe în cârcă pentru a mai putea să se și căsătorească. O iubea de atâta vreme, și acum obraji ei trandafirii se ofileau și ochii ei își pierdeau strălucirea de odinioară. Dacă Tony n-ar fi fost silit să fugă în Texas! Un bărbat în plus acasă ar fi schimbat totul. Dragul de Tony, era într-adevăr iute la mânie, dar când te gândești că era fără nici o lescaie, undeva, în vest! Da, toți se schimbaseră. Și de ce să nu se schimbe? Alex scoase un oftat adânc.

— Nu ți-am mulțumit pentru tot ce tu și cu Frank ați făcut pentru Tony. Voi l-ați ajutat să fugă, nu-i așa? Ce drăguț din partea voastră. Am aflat, indirect, că e sănătos în Texas. N-am îndrăznit să vă scriu ca să vă întreb, dar poate că tu și cu Frank i-ați dat ceva bani. Aș vrea să vi-i înapoiez.

— O, Alex, te rog, nu vorbi de asta. Nu acum, exclamă Scarlett.

În clipa asta, într-adevăr, banii nu însemnau nimic pentru ea.

— Mă duc să-l caut pe Will, spuse Alex după câteva momente de tăcere. Măine vom veni cu toții la înmormântare.

Așeză din nou sacul de ovăz pe umăr, dar, în clipa când era s-o pornească, o căruță hodorogită apăru dintr-o stradă laterală și se îndreptă scârțâind spre gară.

— Mi-e teamă că am întârziat, Scarlett! strigă Will de pe capră. După ce se dădu cu greu jos din căruță, Will se apropie șchiopătând, se aplecă s-o sărută pe Scarlett pe obraz. Will n-o sărutase încă niciodată și nu-i spusese altfel decât "domnișoară Scarlett", dar cu toată mirarea ei, acest gest îi încălzi inima și-i făcu plăcere. O ajută să pună piciorul pe roată, apoi să se urce în căruță și Scarlett își dădu seama că-i aceeași căruță hodorogită cu care fugise din Atlanta. Cum de durase atât? Will trebuie să fi avut mare grijă de ea. Amintindu-și de noaptea aceea tragică, aproape că i se făcu rău. "Chiar de-ar fi să umblu în picioarele goale, chiar de va trebui să ne mai restrângem puțin la mătușa Pitty, voi face în așa fel încât să cumpăr o căruță nouă la Tara, iar pe asta am s-o pun pe foc."

La început, Will nu vorbi deloc, și Scarlett îi fu recunoscătoare. Își zvârli vechea lui pălărie de pai în fundul căruței, plescăi din limbă și calul o porni. Will era același – uscățiv, roșcat, cu ochii blânzi, cu aerul pașnic și resemnat al unei vite de povară.

Ieșiră din Jonesboro și o luară pe drumul roșu care ducea la Tara. Amurgul mai colora puțin zărilor, iar norii, mari, negri și zburliți păstrau încă reflexe aurii-verzui. Liniștea amurgului de țară cobora asupra lor,

mângâietoare ca o rugăciune. Scarlett se întreba cum putuse să se lipsească atâta vreme de mireasma proaspătă a câmpului, de privescerea ogoarelor arate, de dulceața nopților de vară. Pământul roșu și umed mirosea atât de bine; era un prieten atât de credincios, încât i-ar fi plăcut să coboare și să ia o mână de țărână. De fiecare parte a drumului, din caprifoiul care creștea pe margine, se ridica un parfum pătrunzător, ca întotdeauna după ploaie, cel mai dulce parfum din lume. Deasupra capetelor, rândunici iuți zburau ca niște săgeți și, din când în când, un iepure speriat tăia drumul, scuturându-și codița albă ca de puf. Trecând pe lângă ogoarele în care se aliniau arbuști viguroși, Scarlett văzu încântată că bumbacul creștea bine. Ce frumos era totul! Aburul ușor de deasupra bălților, pământul roșu, bumbacul și pinii întunecați care se ridicau în fund, ca un zid. Cum de putuse rămâne atâta vreme la Atlanta!

— Scarlett, înainte de a-ți vorbi de domnul O'Hara – și am intenția să-ți povestesc totul înainte de a ajunge acasă – aș vrea să am părerea dumitale asupra unei anumite chestiuni. Am impresia că acum dumneata ești șeful familiei.

— Despre ce-i vorba, Will?

O clipă, aținti asupra ei privirea lui calmă și blândă.

— Aș vrea să știu dacă ești de acord să mă căsătoresc cu Suellen.

Scarlett fu atât de surprinsă, încât fu cât pe ce să cadă jos. Will s-o ia pe Suellen! De când i-l suflase pe Frank, își închipuise că nimeni n-o mai vrea pe sora ei.

— Dumnezeu, Will!

— Așadar, nu te opui?

— Să mă opun? Nu, dar... Ce să-ți spun, Will, mi-ai tăiat răsuflarea! Dumneata s-o iei pe Suellen! Și eu care credeam că ții la Carreen.

Will scutură hățurile, fără să slăbească din ochi calul. Fața lui rămase neschimbată, dar Scarlett avu impresia că oftase ușor.

— Da, poate, recunosc el.

— Ei bine, și nu te vrea?

— N-am întrebat-o niciodată.

— O, Will, ești un prost. Întreab-o repede. E de două ori mai bună ca Suellen.

— Scarlett, nu ești deloc la curent cu multe lucruri care s-au petrecut la Tara. Nu ne-ai dat prea multă atenție în ultimele luni.

— O, nu! zise Scarlett, brusc supărată. Ce credeai că fac la Atlanta? Credeai poate că nu mă mai dădeam jos din trăsură, și că mergeam în fiecare seară la bal? Nu v-am trimis bani în fiecare lună? Nu eu am plătit impozitele, am reparat acoperișul, am cumpărat plugul cel nou și catării?

— Hai, nu te supăra, o întrerupse Will, fără să pară prea impresionat. Dacă e ceva care știe ce-ai făcut, eu sunt acela. Ai muncit ca doi bărbați.

— Atunci, ce vrei să spui? întrebă Scarlett ceva mai potolită.

— E drept că ai avut grijă de casă și că ne-ai trimis bani ca să avem ce mânca, dar nu te-ai ocupat prea mult de nevoile noastre mai puțin materiale. Nu-ți fac un reproș, Scarlett. Așa ești făcută. Nu te-ai interesat niciodată prea mult de ceea ce se petrece în capetele altora. Dar ceea ce vreau să-ți explic, e că n-am întrebat-o pe domnișoara Carrigen dacă mă iubește, fiindcă n-ar fi slujit la nimic. A fost ca o soră mai mică pentru mine și sunt sigur că n-a povestit nimănui tot ce mi-a povestit mie. Dar nu și-a revenit niciodată de la moartea băiatului aceleuia, și nu-și va reveni niciodată. Și, prefer să ți-o spun imediat, se gândește să intre la mănăstire, la Charleston.

— Glumești?

— Știam că n-o să-ți placă, dar ceea ce vreau să te rog, Scarlett, e să nu discuți cu ea, să n-o cerți și, mai ales, să nu-ți bați joc de ea. Las-o să plece. E

singura ei dorință. Are inima zdrobită.

— Ei, asta-mi place! O mulțime de oameni au avut inima zdrobită și nu s-au dus la mănăstire pentru asta. Uită-te la mine, care mi-am pierdut bărbatul.

— Dar asta nu ți-a zdrobit inima, răspunse Will placid și, luând un fir de pai de pe podeaua căruței, îl băgă în gură și începu să-l morfolească încet.

Această observație o împietri pe Scarlett. Ca întotdeauna când auzea spunându-i-se un adevăr, oricât de neplăcut ar fi fost pentru urechile ei, un fel de onestitate elementară o silea să-l recunoască. Tăcu o clipă, încercând să și-o închipuie pe Carreen călugăriță.

— Făgăduiește-mi că n-o vei cicăli cu asta.

— Bine, îți făgăduiesc, zise Scarlett.

Apoi se uită la Will cu oarecare mirare. Will o iubise pe Carreen și, chiar și acum, mai ținea la ea dacă o ajuta să plece la mănăstire. Și totuși, voia să se căsătorească cu Suellen!

— Ce înseamnă toate astea, Will? N-o iubești pe Suellen, nu-i așa?

— Ba da, o iubesc într-un fel, zise el scoțându-și firul de pai din gură și examinându-l, ca și cum ar fi fost ceva grozav de interesant. Suellen nu-i atât de rea pe cât crezi, Scarlett. Cred că ne vom înțelege bine amândoi. Ceea ce-i trebuie lui Suellen e un soț și copii, adică ceea ce-i trebuie oricărei femei.

Will și Scarlett tăcură din nou, în timp ce căruța îi hurduca pe drumul plin de gropi. Scarlett încerca să înțeleagă. Trebuia să fie altceva, ceva mai adânc, mai important, spre a îndemna un bărbat liniștit și rezervat ca Will să ia de nevastă o scorpie ca Suellen, care-și petrecea vremea văitându-se și cicălind pe toți.

— Nu mi-ai spus adevărata cauză, Will. Sunt capul familiei, așa că am dreptul să știu.

— E adevărat, răspunse Will. Cred, de altfel, că vei înțelege. Nu pot să părăsesc Tara. E căminul meu, Scarlett, singurul cămin pe care l-am avut vreodată, și mă simt legat de el. Am muncit aici ca și când ar fi fost căminul meu. Și când îți dai osteneala pentru ceva, începi să-l iubești. Înțelegi ce vreau să spun, nu-i așa?

Da, înțelegea și simți un val de duioșie pentru acest om care, și el, iubea ceea ce iubea și ea cel mai mult.

— Iată cum m-am gândit, reluă el. După moartea tatălui dumitale și plecarea lui Carreen la mănăstire, nu vor mai rămâne la Tara decât Suellen și cu mine și, firește, nu pot continua să trăiesc la Tara dacă nu mă căsătoresc cu Suellen. Știi cum e gura lumii.

— Dar... Will, mai sunt Melanie și Ashley...

La numele lui Ashley, se întoarse spre ea și o privi cu ochii lui palizi și de nepătruns. Ca și odinioară, ghici că Will știe adevărul despre ea și Ashley. Avea intuiția că Will înțelege totul, fără să condamne, nici să aprobe.

— Ei vor pleca în curând.

— Să plece? Unde? Tara e căminul lor cum e și al dumitale.

— Nu, nu e căminul lor. Tocmai asta îl roade pe Ashley. Nu se simte acasă și are impresia că nu face destulă treabă spre a plăti întreținerea lui și a familiei. Nu se pricepe la munca câmpului și știe lucrul acesta. Numai Dumnezeu știe cât se trudește, dar nu-i făcut ca să fie fermier. O știi tot atât de bine ca și mine. Când se apucă să spargă lemne, riscă totdeauna să-și taie piciorul. Nu știe să țină plugul mai drept decât micul Beau, și ai umple o carte cu tot ce nu știe despre munca câmpului. Nu-i vina lui. N-a fost deprins cu asta. Și îl enervează gândul că, deși e bărbat, trăiește la Tara din mila unei femei, fără să-i dea mare lucru în schimb.

— Din milă? A spus el asta vreodată?

— Nu, n-a spus niciodată un cuvânt. Îl cunoști pe Ashley. Dar știi. Iată, ieri seară, în timp ce vegheam la căpătâiul tatălui dumitale, i-am spus că o cerusem pe Suellen de nevastă și că ea a răspuns afirmativ. Ashely mi-a spus atunci că vestea asta îl liniștea, fiindcă-și făcea mult sânge rău la gândul că va trebuie să rămână la Tara. Înțelegi, știa că doamna Melly și cu el ar fi trebuit să rămână, acum că domnul O'Hara murise, numai spre a împiedica lumea să ne vorbească de rău, pe Suellen și pe mine. Atunci mi-a spus că avea intenția să plece de la Tara și să găsească de lucru.

— De lucru? Ce fel de lucru? Și unde?

— Nu știi precis ce va face, dar mi-a spus că va merge în Nord. Are un prieten yankeu la New York, care i-a scris că-i va găsi o slujbă într-o bancă, acolo.

— O, nu! strigă Scarlett din fundul inimii, și Will, auzind acest strigăt, îi aruncă aceeași privire ca și înainte.

— La urma-urmei, ar fi poate mai bine să meargă în Nord.

— Nu! Nu! Nu cred...

Mintea ei începu să lucreze febril. Ashley nu putea pleca în Nord! Nu-l va mai revedea niciodată. Deși nu-l văzuse de luni de zile, deși nu-i mai adresase o vorbă de la scena hotărâtoare din livadă, nu trecuse o zi fără să nu se gândească la el, fără să nu se bucure că îl adăpostește sub acoperișul casei ei. Nu trimisese un singur dolar lui Will fără să nu se bucure la gândul că, în felul acesta, viața lui Ashley va fi mai ușoară. Evident că el nu se pricepea la muncile agricole. Ashely a fost crescut ca să facă altceva, își zise ea cu mândrie. A fost sortit să trăiască într-o casă mare, să călărească pe cai frumoși, să citească poezii și să dea porunci negrilor. Deși nu mai avea nici casă, nici cai, nici negri, nici cărți, asta nu schimba nimic. Ashley nu era făcut să țină coarnele plugului sau să spargă lemne. Nu era de mirare că voia să plece de la Tara.

Totuși, nu-l putea lăsa să părăsească Georgia. La nevoie, îl va pisa pe Frank până-i va găsi de lucru în prăvălia lui, chiar de-ar trebui să-l dea afară pe vânzătorul pe care îl are acum. Dar nu, locul lui Ashley nu era nici în spatele unei tejghele, nici la coarnele plugului. Un Wilkes negustor! O, niciodată! Trebuia totuși să existe o soluție... Dar, stai... gaterul! Această idee îi aduse atâta ușurare, încât surâse. Dar va accepta oare o propunere venită din partea ei? Nu va considera oare și propunerea asta ca o pomană? Scarlett va căuta să i-o facă în așa fel, încât să creadă că el îi face un serviciu acceptând. Îl va da afară pe Johnson, Ashley îi va lua locul, iar Hugh va conduce gaterul cel nou. Va explica lui Ashley că sănătatea șubredă a lui Frank și ocupațiile lui la prăvălie îl împiedicau s-o ajute și va pomeni și de starea ei, ca un motiv în plus ca s-o scoată din încurcătură.

Va reuși, fără îndoială, să-l facă să înțeleagă că, în acest moment, nu se putea lipsi de sprijinul său. Și, dacă accepta, îi va da jumătate din beneficiile gaterului... I-ar da orice spre a-l avea lângă ea, orice spre a vedea surâsul grațios ce îi lumina fața, orice spre a surprinde în privirea lui o scânteie care să-i arate că încă o iubea. Dar, își promise sieși, n-o să-l mai provoace niciodată să-i spună cuvinte de dragoste, n-o să-l mai silească niciodată să uite de caraghioasa de onoare pe care o prețuia mai mult decât dragostea. Trebuia să găsească neapărat mijlocul de a-i face cunoscute, cu tact, noile ei hotărâri. Altfel, ar fi fost în stare să-i refuze oferta, de teamă de a vedea repetându-se scena aceea sfâșietoare dintre ei.

— Pot să-i găsesc o slujbă la Atlanta, spuse ea tare.

— Asta vă privește pe voi doi, răspunse Will, reîncepând să morfolească firul de pai. Dii, Sherman... Acum, Scarlett, mai vreau să te rog ceva, înainte de a-ți vorbi de tatăl dumitale. Aș vrea să n-o cerți pe Suellen. Ceea ce a făcut,

a făcut, și dacă-i vei trage o bătaie, nu-l vei învia pe domnul O'Hara. De altfel, credea cinstit că face cum e mai bine.

— Tocmai voiam să te întreb, Will, ce s-a întâmplat cu Suellen? Alex mi-a vorbit în enigme și pretindea că Suellen ar merita să fie bătută cu biciul. Ce-a făcut?

— Da, știu că toți sunt împotriva ei. Toți cei pe care i-am întâlnit azi la Jonesboro au hotărât să n-o mai salute când o vor vedea – dar le va trece. Acum, făgăduiește-mi că n-ai să te repezi în ea. Nu vreau certuri astă-seară, când domnul O'Hara zace mort în salon.

"El nu vrea certuri!" gândi Scarlett indignată. "Vorbește ca și când Tara ar fi deja a lui!"

Atunci se gândi la Gerald, zăcând fără viață în salon, și deodată izbucni în plâns. Will o cuprinse cu brațul, o lipi de el și nu zise nimic.

În timp ce căruța îi hurduca pe drumul tot mai întunecos, Scarlett, cu capul pe umărul lui Will și cu pălăria strâmbă, îl uitase pe Gerald din ultimii doi ani, pe bătrânelul cu ochii pierduți care privea neconținut la uși, cu speranța de a vedea apărând o femeie care n-avea să mai vină niciodată. Își amintea doar de bătrânul încă energic și plin de viață, cu părul alb buclat, cu verva comunicativă, cu mersul lui zgomotos, cu glumele lui nesărate și cu generozitatea lui. Își aducea aminte cum, copilă fiind, îl admira pe acest tată care o ținea în șa în fața lui când sărea gardurile, care-i ridica rochița și o bătea cu biciul când făcea vreo prostie, și care, pe urmă, țipa tot atât de tare ca ea, până în clipa când o ierta ca să aibă liniște. Îl revedea revenind de la Charleston sau de la Atlanta cu brațele încărcate de daruri, întotdeauna prost alese. Surâzând printre lacrimi, îl mai revedea venind în zori de la recepția din Jonesboro, beat criță, sărind gardurile și cântând cu voce răgușită "Purtând culoarea verde". Și a doua zi, ce rușinat era în fața lui Ellen! Acum, în fine, era lângă ea!

— De ce nu mi-ai scris că era bolnav? Aș fi venit imediat...

— N-a fost bolnav nici o clipă. Ține, draga mea, ia batista asta. Am să-ți povestesc tot.

Scarlett își suflă nasul în batista lui colorată, fiindcă venise de la Atlanta și fără batiste; apoi se rezemă iar de umărul lui. Ce drăguț era Will. Niciodată nu-și pierde cumpătul.

— Iată cum s-a întâmplat, Scarlett. Cu banii pe care mi i-ai trimis, Ashley și cu mine am plătit impozitele și am cumpărat catârul, semințe, o mulțime de mărunțișuri trebuitoare, câțiva porci și pui. Doamna Melanie a făcut minuni cu găinile. E o femeie admirabilă, să știi. Pe scurt, după ce-am cumpărat tot ce trebuia pentru Tara, n-a mai rămas mare lucru pentru rochii, dar nimeni nu s-a plâns, în afară de Suellen. Doamna Melanie și domnișoara Carreen stau acasă și-și poartă rochiile vechi, dar o cunoști pe Suellen. Nu s-a obișnuit niciodată cu lipsurile. Era un chin pentru ea să poarte aceleași rochii vechi de câte ori o duceam cu căruța la Jonesboro sau la Fayetteville, și cu atât mai mult cu cât nevestele carpetbagger-ilor umblă foarte gătite. Dacă ai vedea cum se împopoțonează nevestele blestemăților ăstora de yankei care conduc Biroul Eliberaților! Doamnele din comitat poartă dinadins, când se duc în oraș, cele mai vechi rochii ca să arate că puțin le pasă sau chiar că sunt mândre de zdrențele lor. Dar nu Suellen. Și-apoi, ar fi vrut să aibă un cal și o trăsură. Tot timpul ne scotea ochii că dumneata ai.

— Nu-i o trăsură, e o brișcă veche, declară Scarlett indignată.

— N-are importanță, dar vreau numai să te previn. Suellen nu te-a iertat niciodată fiindcă te-ai căsătorit cu Frank, și nu știu dacă n-are dreptate. I-ai jucat o festă urâtă, mai ales că era vorba de sora dumitale.

Scarlett se desprinsese de lângă el, furioasă ca un șarpe gata să muște.

— Festă urâtă! Te rog să fii politicos, Will Benteen. E vina mea dacă m-a preferat lui Suellen?

— Ești o femeie deșteaptă, Scarlett, și-mi închipui că l-ai ajutat puțin să te prefere. Toate fetele se pricep la asta. Cred că l-ai convins singură. Când vrei un lucru, știi cum să-l capeți. Totuși, era adoratorul lui Suellen. Cu o săptămână înainte de plecarea dumitale la Atlanta, primise o scrisoare de la el, plină de tot felul de lucruri drăguțe. Îi spunea că se vor căsători îndată ce va pune puțin bani de o parte. O știi, fiindcă mi-a arătat scrisoarea.

Scarlett tăcu. Știa că Will spune adevărul și nu găsi nimic de răspuns. Nu s-ar fi gândit niciodată că, într-o zi, Will o va judeca. În afară de asta, minciuna pe care i-o spusese lui Frank nu apăsase niciodată prea mult pe conștiința ei. Când o fată nu știe să-și țină un adorator merită să-l piardă.

— Will, nu fi răutăcios, protestă ea. Dacă s-ar fi măritat Suellen cu el, crezi că ar fi cheltuit vreodată un ban pentru Tara?

— Ți-am mai spus că, atunci când vrei un lucru, știi cum să-l capeți, zise Will, întorcându-se spre ea și zâmbind calm. Nu, nu cred că am fi văzut un ban de la Frank, dar oricum, nu văd cum ai putea să te scuzi, i-ai făcut o figură urâtă. De atunci Suellen a fost ca o furie. Nu cred că ținea mult la bătrânul Frank, dar ai jignit-o în amorul ei propriu, și își petrecea toată vremea spunându-ne că porți rochii frumoase, că ai o trăsură și că trăiești la Atlanta, pe când ea stă înmormântată aici, la Tara. O știi: nu mai poate după vizite și vrea să meargă la petreceri. Se prăpădește și după rochii frumoase. N-o critic. Așa-s femeile!

Ei bine, acum o lună am luat-o cu mine la Jonesboro. Cum aveam treabă, am lăsat-o singură și ea s-a dus să facă niște vizite. La întoarcere, era mută ca un pește, dar într-un așa hal de enervare, încât m-a speriat. Am crezut că aflase că cineva aștepta... În fine, că auzise ceva interesant și nu m-am ocupat prea mult de ea. O săptămână a rămas în starea asta. Nu deschidea gura. Apoi s-a dus s-o vadă pe domnișoara Cathleen Calvert. Scarlett, ai plânge dacă ai vedea-o pe domnișoara Cathleen. Săraca, mai bine ar fi murit decât să-l ia pe Hilton, yankeul ăsta fricos. Știi că a ipotecat plantația, a pierdut tot și vor trebui să plece?

— Nu, n-o știam și nici nu țin s-o știu. Vreau să-mi povestești despre tata.

— Ajung și la asta, zise Will, calm. Când Suellen s-a întors de la domnișoara Cathleen, ne-a declarat tuturor că ne-am înșelat asupra lui Hilton. Îi spunea "domnul Hilton", și se silea să ne convingă că-i un om foarte bine, dar ne-am bătut toți joc de ea. Pe urmă, a început să-l ia pe tatăl dumitale, după-amiaza, să facă lungi plimbări și, de multe ori, i-am văzut așezați amândoi pe micul zid din jurul cimitirului. Suellen vorbea întotdeauna foarte agitată și făcea gesturi mari. Domnul Gerald părea foarte încurcat și tot timpul clătina din cap. Știi cum era, Scarlett. Ei bine, în ultimul timp, părea a trăi din ce în ce mai mult într-o lume a lui. S-ar fi zis că nu mai știe unde e aici pe pământ și nu mai recunoștea nimic. O dată am văzut-o pe Suellen arătându-i mormântul mamei dumitale și domnul Gerald a început să plângă. În ziua aceea, revenind acasă, Suellen era foarte emoționată și părea radioasă. Am lut-o deoparte și i-am făcut morală. "Domnișoară Suellen", i-am zis "de ce îl tot chinuiești pe bietul dumitale tată și-i vorbești de mama dumitale? Aproape că a uitat că a murit și iată că-i răsucești cuțitul în rană." Atunci a ridicat capul și cu o privire disprețuitoare mi-a răspuns: "Nu te băga unde nu te privește. Într-una din zilele astea ai să fii foarte mulțumit de ceea ce sunt pe cale să fac." Doamna Melanie mi-a spus ieri seară că Suellen o pusese la curent cu planurile ei, dar că nu putea crede că Suellen vorbea serios. A zis că nu ne-a povestit nimic, fiindcă însăși această idee o tulburase.

— Ce idee? Vrei să-mi spui odată ce s-a întâmplat? Am făcut jumătate din drum și nu mi-ai spus încă nimic despre tata.

— Încerc să-ți explic totul cum trebuie, zise Will. Am ajuns atât de aproape de Tara, încât mi-e teamă că nu voi avea timp să sfârșesc. Prefer să ne oprim.

Trase de hățuri și calul se opri, sforăind. Will oprise căruța lângă un gard viu, care mărginea proprietatea Macintosh-ilor. Scarlett aruncă o privire pe sub copacii întunecați și deosebi coșurile înalte care, ca niște stafii, păzeau ruinele tăcute. Regretă că Will nu alesese alt loc ca să oprească.

— Ei bine, pe scurt, Suellen își pusese în minte să-i facă pe yankei să plătească bumbacul pe care-l arseseră, vitele pe care le luaseră, gardurile și șurele pe care le dărmaseră.

— Pe yankei?

— N-ai auzit vorbindu-se de asta? Guvernul yankeu i-a despăgubit pe toți proprietarii sudiști care erau simpatizanți ai Uniunii.

— Sigur că am auzit vorbindu-se, zise Scarlett. Dar ce ne privește asta pe noi?

— După părerea lui Suellen, ne privește foarte mult. În ziua când am dus-o la Jonesboro, a întâlnit-o pe doamna Macintosh și, cât au stat de vorbă, Suellen a observat hainele frumoase ale doamnei Macintosh. Firește că a întrebat-o de unde le are și cealaltă i-a povestit, luându-și aere grozave, cum soțul ei, un credincios partizan al Uniunii, care nu dăduse niciodată, sub nici o formă, ajutor sau asistență confederaților, făcuse o cerere guvernului federal ca să fie despăgubit pentru distrugerea averii sale.

— N-au ajutat niciodată pe nimeni, adăugă Scarlett. Niște golani pe jumătate irlandezi, pe jumătate scoțieni.

— Poate-i adevărat. Nu-i cunosc. În orice caz, guvernul le-a dat nu știu câte mii de dolari. În sfârșit, o sumă destul de bună, crede-mă. Suellen a sărit în sus auzind asta. Timp de o săptămână s-a tot gândit, fără să ne spună nimic, fiindcă știa că ne-am fi bătut joc de ea. Dar cum nu se putea stăpâni să nu vorbească cu cineva, s-a dus la domnișoara Cathleen, și secătura aia blestemată de Hilton i-a băgat o mulțime de idei noi în minte. I-a spus că tatăl dumitale nu s-a născut în țară, că nu luptase în timpul războiului, că n-avusese nici un fiu în armata confederată și că nu ocupase niciodată vreo funcție publică sub Confederație. I-a spus că ar putea să garanteze el pentru simpatia pe care domnul O'Hara o nutrește pentru Uniune. Într-un cuvânt, a convins-o și, cum s-a întors acasă, a început să se dea bine pe lângă domnul O'Hara și să-l influențeze. Scarlett, sunt sigură că, de fapt, tatăl dumitale habar n-avea despre ce-i vorbea. De altfel, pe asta conta și Suellen când spera că va depune jurământul de credință, fără ca măcar să știe c-o face.

— Tata să depună jurământul de credință! exclamă Scarlett.

— În ultima vreme avea mintea foarte slăbită. Da, desigur că pe asta conta Suellen. Nici unul dintre noi nu ne dădeam seama de nimic. Știam că plănuia ceva, dar nici nu ne trecea prin minte că făcea apel la amintirea mamei dumitale spre a-i reproșa că își lăsa fetele să umble în zdrențe, când ar putea scoate o sută cincizeci de mii de dolari de la yankei.

— O sută cincizeci de mii de dolari! șopti Scarlett și parcă oroarea ei pentru jurământul de credință se atenuă.

Ce de bani! Și ca să-i ai, ajungea doar să depui jurământul de credință guvernului Statelor Unite, să-ți semnezi numele în josul unei formule declarând că nu ai ajutat și nu ai susținut niciodată pe inamicii Uniunii. O sută cincizeci de mii de dolari! Atâta bănet pentru o minciună atât de mică! Nu putea să fie supărată pe Suellen pentru asta. Dumnezeu mare! De ce spunea Alex că trebuia să primească o bătaie bună? De ce voiau s-o boicoteze toți în

comitat? Niște proști! Ce n-ar putea face cu toți banii ăștia! La urma-urmei, o minciună mai mult sau mai puțin! Singurul lucru pe care-l puteai obține de la yankei erau banii. Atunci, ce însemnătate aveau mijloacele folosite?

— Ieri, pe la ora prânzului, în timp ce Ashley și cu mine eram ocupați cu tăiatul lemnului, Suellen l-a urcat pe tatăl dumitale în căruță și s-au dus la oraș, fără să spună nimănui nimic. Doamna Melly știa ceva, dar spera că Suellen nu va merge până la capăt și n-a vrut să ne alarmeze. Spune că nu credea că Suellen putea să facă așa ceva.

Astăzi am aflat, în sfârșit, tot ce s-a petrecut. Hilton, canalia aia, are relații cu alți scallawag-i și republicani, și Suellen se înțelesese să le cedeze lor o parte din ce va încasa – nu știu cât – cu condiția ca ei să certifice că domnul O'Hara fusese întotdeauna, în fond, partizan al Uniunii; că se născuse în Irlanda, că nu făcuse războiul și așa mai departe. Tot ce trebuia tatăl dumitale să facă era să semneze, și dosarul urma să fie expediat la Washington.

Când a venit, i s-a citit repede formula jurământului. N-a zis nici o vorbă și totul a mers bine până i-au cerut să semneze. În clipa aceea, domnul Gerald a părut că se trezește și a clătinat din cap. Nu cred că a știut exact despre ce era vorba, dar părea că nu-i place, și apoi, ce vrei, Suellen n-a știut niciodată cum să-l ia.

Firește, după toate silințele pe care și le dăduse, era cât pe-acum să aibă o criză de nervi. L-a luat pe tatăl dumitale de braț și l-a scos din birou. S-au urcat din nou în căruță și Suellen i-a spus că mama dumitale îl ceartă din mormânt că-și lasă copiii să sufere, când ar putea să facă ceva pentru ei. Mi s-a spus că tatăl dumitale zăcea prăbușit în căruță și că plângea ca un copil, cum făcea întotdeauna când auzea numele ei. I-a văzut toată lumea, și Alex Fontaine s-a apropiat ca să vadă ce se întâmplă, dar Suellen i-a spus să-și vadă de treabă, așa că acesta a plecat furios.

Nu știu cum i-a venit ideea, dar în cursul după-amiezii a cumpărat o sticlă de coniac, apoi l-a dus pe domnul O'Hara din nou la birou și a început să-i dea să bea. Scarlett, de un an n-am mai avut alcool la Tara, în afară de puțin vin de mure pe care-l face Dilcey, și domnul O'Hara era dezobișnuit. S-a îmbătat imediat și, după două ore de discuții cu Suellen, a sfârșit prin a declara că va semna tot ce i se va cere. Yankeii au scos din nou formularul de jurământ și, în clipa când domnul O'Hara era să semneze hârtia, Suellen a făcut o gafă. A spus: "Acum sper că Slattery-ii și Macintosh-ii n-or să-și mai dea aere față de noi!" Înțelegi, Scarlett, Slattery-ii ceruseră o sumă importantă pentru coliba lor infectă pe care yankeii o arseseră, și datorită bărbatului lui Emmie, reușiseră s-o obțină.

Mi s-a spus că auzind pronunțându-se aceste nume, tatăl dumitale și-a îndreptat spatele și a aruncat lui Suellen o privire cumplită. Nu mai avea deloc aerul lui pierdut. A spus: "Oare Slattery-ii și Macintosh-ii au semnat și ei așa ceva?" Suellen s-a zăpăcit, a bâlbâit și n-a răspuns nici da, nici nu. Atunci, tatăl dumitale a strigat tare: "Spune-mi, blestematul ăla de orangist și blestematul ăla de coate-goale au semnat și ei?" Hilton a vrut să împace lucrurile și i-a răspuns: "Da, domnule, au semnat, și au încasat sume importante, cum veți încasa și dumneavoastră."

Atunci domnul Gerald a scos un muget ca de taur. Alex Fontaine, care era la cârciuma din josul străzii, susține că l-a auzit. Apoi a strigat cu un accent irlandez grozav: "Asta-i culmea! Vă închipuiți cumva că un O'Hara de la Tara va călca pe urmele împruțite ale unui blestemat de orangist și ale unui blestemat și coate-goale?" Apoi a rupt în bucăți hârtia și a azvârlit-o în obrazul lui Suellen, urlând: "Nu ești fiica mea!" și a ieșit din birou înainte ca cineva să-i fi putut spune o vorbă.

Alex mi-a zis că l-a văzut năvălind în stradă, ca un taur. Mi-a spus că,

pentru prima oară de la moartea mamei dumitale, domnul Gerald părea să-și fi revenit. Umbla clătinându-se și înjura cât îl ținea gura. Alex mi-a spus că n-a auzit niciodată o colecție mai grozavă de înjurături. Calul lui Alex era acolo și tatăl dumitale l-a încălecat și a pornit în galop, într-un nor de praf roșu, înăbușitor, înjurând întruna.

Spre sfârșitul zilei, Ashley și cu mine eram așezați pe scările verandei, cercetând drumul îngrijorați. Doamna Melly plângea culcată în pat, dar nu voia să ne spună nimic. Deodată s-a auzit apropiindu-se un cal în galop și cineva strigând ca la vânătoarea de vulpi. Ashley mi-a spus: "Curios! Îmi amintește de domnul O'Hara când venea să ne vadă, înainte de război!"

Atunci l-am zărit în josul pășunii. Sărise probabil peste gard. Urca dealul nebunește și cânta cât îl ținea gura, ca un om fără griji. Nu știam că tatăl dumitale avea un glas atât de frumos. Cânta "Peg se plimbă în trăsură". Își îndemna calul lovindu-l cu pălăria și calul galopa nebunește. Când a ajuns în vârful dealului, n-a încetinit, și am înțeles că voia să sară gardul spre casă. Ședeam ca împietriți, morți de frică. Atunci a strigat din toate puterile: "Privește, Ellen! Uită-te la mine cum îl iau pe ăsta!" Dar, din nenorocire, calul s-a oprit brusc și tatăl dumitale a fost proiectat peste capul calului. N-a suferit deloc! Era mort când am ajuns lângă el. Cred că și-a frânt gâtul.

Will așteptă un minut ca Scarlett să spună ceva, dar fiindcă ea tăcea întruna, apucă hățurile.

— Di, di, Sherman! zise el, și calul porni spre casă.

Capitolul XL

Scarlett dormi puțin în noaptea aceea. Când se iviră zorile, iar soarele începu să se ridice deasupra pinilor întunecați de pe dealurile de la răsărit, își părăsi patul răvășit, apropie un scaun de fereastră și se așeză. Punându-și capul pe brațul îndoit, privi șura, apoi livada și ochii i se ațintiră, în sfârșit, pe ogoarele de bumbac.

Totul era proaspăt și umed de rouă, totul era verde și liniștit. La vederea ogoarelor de bumbac, simți în inima ei îndurerată un balsam binefăcător. La răsăritul soarelui, deși stăpânul ei murise, Tara făcea impresia unei plantații îngrijite cu dragoste, îți da iluzia unui pământ unde domnea pacea. Bârnelor cotețelor, lipite cu argilă ca să împiedice șobolanii și dihorii să se strecoare înăuntru, fuseseră văruiate și grajdul era și el dat cu var. Grădina de legume cu șirurile ei de porumb, de praz, de napi și de dovleci, era plivită de bălării și împrejmuțată de un gard. Sub șirurile de pomi din livadă creșteau margarete. Razele soarelui mângâiau parcă merele și piersicile pe jumătate ascunse sub frunzișul verde. Mai departe, arbuștii de bumbac se înșirau nemișcați în lumina aurie a răsăritului. Rățoii mândri și puii sperioși se grăbeau spre ogoare, căci, sub arbuști și pe pământul arat, știau că vor găsi viermi și râme.

Inima lui Scarlett se umplu de duioșie și de recunoștință față de Will, care făcuse toate acestea. Cu toată admirația ei pentru Ashley, nu putea crede că el contribuise cu mult la această prosperitate. Renașterea Tarei nu era opera unui plantator aristocrat, ci aceea a unui fermier, muncitor și harnic, care-și iubea pământul. Firește, Tara nu mai era decât o simplă fermă în comparație cu superba plantație de altădată, când pășunile erau pline de catâri și cai de rasă, când lanurile de porumb și de bumbac se întindeau cât vedeai cu ochii. Dar totul era bine întreținut și, când vor veni vremuri mai bune, ogoarele lăsate în paragină vor fi din nou cultivate – și vor fi și mai mănoase după o lungă odihnă.

Will nu se mărginise să cultive doar câțiva acri. Dusesese o luptă grea cu

cei doi inamici ai plantatorilor georgieni: rădăcinile de pini și tufele de mure. Nu le îngăduise să se întindă pe nesimțite în grădină, pe pășune, pe ogoarele de bumbac sau pe peluză; nu lăsase tufele să se urce obraznice până pe verandă, ca în nenumărate plantații din Georgia.

Scarlett se înfioră la gândul că Tara fusese cât pe ce să se sălbăticească. Will și cu ea făcuseră treabă bună. Dejucaseră încercările yankeilor și ale carpetbagger-ilor și chiar și pe cele ale naturii. Și-apoi, Will îi spusese că, la toamnă, când recolta de bumbac va fi culeasă, nu va trebui să-i mai trimită bani, în afară de cazul, bineînțeles, când un alt carpetbagger n-ar râvni la Tara și n-ar pune o vorbă să fie mărite impozitele. Scarlett știa că Will va putea cu greu să se lipsească de ajutorul ei, dar admira și respecta spiritul lui de independență. Atât timp cât se găsisese în situația cuiva căruia i se plăteau serviciile, acceptase banii ei, dar acum, când urma să devină cumnatul ei, și deci capul familiei, nu mai voia să conteze decât pe munca sa. Da, Will fusese trimis de Dumnezeu.

Cu o seară înainte, Pork săpase mormântul lui Gerald, alături de al lui Ellen. Cu hârlețul în mână, stătea acum în fața grămezii de argilă roșie-umedă, pe care nu va întârzia s-o pună la loc. La spatele lui, nemișcată, în umbra unui cedru cu ramurile joase și noduroase, Scarlett se silea să nu privească groapa roșie. Înaintând cu greu pe aleea ce cobora dinspre casă, Jim Tarleton, micul Hugh Munroe, Alex Fontaine și cel mai tânăr dintre nepoții lui moș McRae, duceau pe un fel de targă coșciugul lui Gerald. În urma lor, la o distanță respectuoasă, se înșira în neorânduială o lungă procesiune de vecini și prieteni, prost îmbrăcați, tăcuți. În timp ce cortegiul traversa grădina plină de soare, Pork își sprijini capul pe coada hârlețului și începu să plângă. Scarlett văzu că părul lui creț, care strălucea încă negru ca pana corbului când plecase la Atlanta cu câteva luni înainte, era acum sur.

Mulțumi lui Dumnezeu că plânsese toată noaptea, putând acum să-și păstreze ochii uscați și capul drept. Hohotele de plâns ale lui Suellen, drept în spatele ei, o iritau atât de mult încât trebui să strângă pumnii ca să nu se întoarcă și să nu plesnească obrazul umflat al surorii ei. Suellen era cauza morții lui Gerald, chiar dacă n-o voise, și ar fi trebuit să-și țină firea în fața vecinilor ostili. Nimeni nu-i adresase un singur cuvânt în dimineața aceea; nimeni n-avusese pentru ea cea mai mică privire de compătimire. O sărutaseră pe Scarlett discret, îi strânseseră mâna, șoptiseră câteva cuvinte lui Carreen și chiar lui Pork, dar toată lumea se făcuse că nu bagă în seamă prezența lui Suellen.

În ochii tuturor oamenilor acestora, ea făcuse mai mult decât să-și ucidă tatăl! Încercase să-l facă să trădeze Sudul și, pentru această comunitate atât de intransigentă, de strâns unită, era ca și cum ar fi atins onoarea fiecăruia. Spărsese frontul solid pe care comitatul îl înfățișa în fața lumii. Încercând să scoată bani de la guvernul yankeu, se înjosise să ajungă în rând cu carpetbagger-ii și scallawag-ii, ființele acelea mai odioase chiar decât soldații yankei. Ea, care aparținea unei vechi familii confederate, ea, fiica unui plantator credincios cauzei, trecuse la inamic și, în același timp, acoperise de rușine toate familiile din comitat.

Toți cei care urmau convoiul funebru erau indignați și zdrobiți de durere, dar mai ales trei dintre ei: moș McRae, legat de Gerald de la sosirea acestuia în regiune, bătrâna bunică Fontaine care-l iubise fiindcă fusese bărbatul lui Ellen, și doamna Tarleton, care avusese pentru el mai multă simpatie decât pentru ceilalți vecini, fiindcă așa cum o spunea adesea, era singurul om din comitat care știa să deosebească un armăsar de un cal jugănit.

Vederea acestor trei chipuri întunecate, în salonul în care odihnea trupul lui Gerald înainte de înmormântare, îi îngrijorase pe Ashley și Will, care se retrăseseră în micul birou al lui Ellen spre a se sfătui.

— Sunt unii care au de gând să spună ceva despre Suellen, zise brusc Will, tăind cu o mușcătură firul de pai pe care-l morfolea. Își închipuie că e de datoria lor să vorbească. Se poate. N-am să judec eu de partea cui e dreptatea. În orice caz, Ashley, fie că au sau nu dreptul să vorbească, vom fi siliți să luăm apărarea lui Suellen, fiindcă suntem bărbații din familie; vom avea scandal, deci. Nu poți să-i scoți ceva din cap bătrânului McRae; e complet surd și nu va auzi pe cei care vor încerca să-l facă să tacă. Pe de altă parte, știi că nimeni n-a putut-o opri pe bunica Fontaine când și-a pus în cap să le spună oamenilor adevărul în față. În sfârșit, doamna Tarleton – ai văzut ce ochi făcea ori de câte ori se uita la Suellen? Se stăpânește cu greu. Dacă spun ceva, va trebui să intervenim, deși avem și așa destule încurcături la Tara, ca să nu ne mai punem rău și cu vecinii.

Ashley oftă neliniștit. Cunoștea mai bine decât Will pe vecinii săi și își amintea că, înainte de război, mai mult de jumătate din certuri, dintre care unele se sfârșiseră cu gloanțe, avuseseră la origine câteva cuvinte rostite lângă sicriul vreunui vecin, așa cum era obiceiul ținutului. În general, aceste cuvinte erau foarte elogioase, dar, din când în când, se întâmpla și contrariul. Se întâmpla ca niște vorbe, rostite cu cele mai bune intenții, să fie greșit înțelese de o familie enervată și, abia căzuți ultimii bulgări de pământ în mormânt, că scandalul și izbucnea.

În lipsa unui preot catolic, Ashley urma să facă slujba religioasă, ajutându-se de cartea de rugăciuni a lui Carreen, asistența unor pastori metodiști și baptiști de la Jonesboro și de la Fayetteville fiind refuzată cu tact. Catolică mai zeloasă decât surorile ei, Carreen fusese adânc îndurerată că Scarlett nu se gândise să aducă un preot de la Atlanta, dar se consolă puțin la gândul că preotul ce va veni să cunune pe Will și pe Suellen va putea face și slujba morților pe mormântul lui Gerald. Ea fusese aceea care refuzase asistența pastorilor protestanți din vecinătate și ceruse lui Ashley să țină locul preotului, însemnând în cartea ei de rugăciuni pasajele ce trebuiau citite. Sprijinindu-se cu spatele de vechiul birou al lui Ellen, Ashley își dădea seama că avea răspunderea să vegheze ca ceremonia să se desfășoare în liniște și, știind ce firi iuți aveau oamenii din comitat, se chinuia să găsească un mijloc de a menține ordinea.

— Nu-i nimic de făcut, Will, zise el, trecându-și mâinile prin păr. Doar nu pot s-o iau la bătaie pe bunica Fontaine și nici pe bătrânul McRae; nu pot nici să-i închid gura doamnei Tarleton. Și vei vedea că lucrul cel mai blând pe care-l vor spune e că Suellen e o ucigașă și o trădătoare, și că, fără ea, domnul O'Hara ar fi încă în viață. Ce blestemat obicei de a vorbi al înmormântări! E o barbarie!

— Ascultă, Ashley, zise Will vorbind rar. N-am deloc de gând să las pe nimeni să spună ceva despre Suellen, orice părere ar avea. Ai încredere în mine. Când vei sfârși de citit slujba și de recitat rugăciunile, vei spune: "Vrea cineva să spună câteva cuvinte?" și, în acea clipă, te vei întoarce spre mine ca să pot vorbi eu primul.

Dar Scarlett, în timp ce se uita cum cei care purtau sicriul se sileau să treacă povara prin poarta strâmtă a micului cimitir, nu-și dădea seama de furtuna amenințătoare ce plutea în aer. Cu inima zdrobită, se gândea că, îngropând pe Gerald, îngropa una din ultimele verigi ale lanțului ce o lega de zilele fericite și lipsite de răspundere de altădată.

În sfârșit, procesiunea ajunsese lângă groapă și sicriul fu lăsat jos. Ashley, Melanie și Will se așezară în spatele fetelor O'Hara. Toți cei ce putură încăpea

se strânseseră în spatele lor, iar restul rămase în afara zidului de cărămidă. Scarlett se simți surprinsă și totodată emoționată văzând ce multă lume venise. Mijloace de transport erau foarte puține, așa că fusese foarte drăguț din partea lor să vină. Erau vreo cincizeci sau șaiszeci de oameni, dintre care unii locuiau atât de departe, încât Scarlett se întreba cum de putuseră afla știrea la timp ca să vină. Erau familii întregi din Jonesboro, din Fayetteville și din Lovejoy, și veniseră și câțiva servitori negri. O mulțime de mici fermieri care locuiau peste râu erau prezenți; de asemeni, albi nevoiași și o mână de oameni care trăiau în mijlocul bălților, cu pușca sub braț și cu bucata de tutun în colțul gurii. Aceștia din urmă, niște uriași slabi și bărboși, purtau haine de postav grosolan țesut în casă și căciuli din piele de popândău. Erau însoțiți de nevestele lor, ale căror picioare goale se înfundau în pământul moale și roșu și ale căror buze erau negre de tutunul pe care-l mestecau. Chipurile de sub pălării erau marcate de griji și de malarie, dar altfel străluceau de curățenie, și rochiile lor, proaspăt călcate, luceau de scrobeală.

Vecinii apropiați se aflau adunați cu toții. Bunica Fontaine, uscată, zbârcită și galbenă ca o găină jumulită, se sprijinea în baston. În spatele ei, Sally Munroe Fontaine și tânăra doamnă Fontaine, o trăgeau întruna de rochie, rugând-o încet să se așeze pe zidul de cărămidă. Bătrânul doctor, soțul bunicii, nu mai era; murise cu două luni mai înainte și de atunci toată veselie dispăruse din ochii bătrânei doamne. Cathleen Calvert Hilton se ținea de o parte cum se cădea unei femei al cărei bărbat fusese amestecat în această dramă. Avea capul plecat și pălăria decolorată îi ascundea fața. Scarlett observă cu mirare că rochia ei de percal era plină de pete de grăsime și că mâinile ei, acoperite cu pistrui, erau murdare, și unghiile la fel. Cathleen nu mai avea nimic distins, semănând cu oricare altă femeie nevoiașă. "N-o să întârzie să mestece tutun, dacă n-a început chiar de acum", gândi Scarlett, îngrozită. "Dumnezeule, ce decădere!"

Se înfioră, dându-și seama cât de mică era distanța care separa persoanele distinse de nevoiași.

"Fără îndrăzneala mea, aș fi fost poate și eu ca ea", își zise Scarlett și, amintindu-și că după capitulare ea și cu Cathleen se găsiseră în aceeași situație, simți cum o cuprinde un val de mândrie.

"Nu m-am descurcat prea rău", își zise ea, ridicând bărbia, și un zâmbet îi apărui pe buze. Dar surâsul îi îngheță deodată. Doamna Tarleton, cu ochii înroșiți de lacrimi, o privea cu un aer indignat; apoi își întoarse privirea spre Suellen, o privire cumplită, plină de mânie, care nu prevestea nimic bun. În spatele doamnei Tarleton și al soțului ei erau înșirate cele patru fete, ale căror bucle roșcate dădeau o notă discordantă în atmosfera aceea funebră, iar ochii lor căprui luceau ca ochii unor animale tinere și pline de viață.

Deodată, toată lumea rămase nemișcată, foșnetul crinolinelor se liniști, bărbații se descoperiră, mâinile se împreunară pentru rugăciune și Ashley făcu un pas înainte, cu cartea de rugăciuni a lui Carreen în mână. Se opri, plecă fruntea și rămase nemișcat. Părul lui auriu strălucea în soare. O liniște adâncă coborî asupra mulțimii, atât de adâncă încât se auzea vântul trecând prin frunzele de magnolii. În depărtare, o pasăre repeta obsedant nota ei gravă și tristă, mereu aceeași. Ashley începu să citească rugăciunile și toate frunțile se plecară, în timp ce, cu vocea lui caldă și cu modulații admirabile, pronunța cuvintele scurte și demne.

"O", se gândi Scarlett cu inima strânsă, "ce voce frumoasă are! Dacă tot trebuia cineva să citească slujba, îmi pare bine că o face Ashley. Da, îl prefer unui preot. Prefer ca un om drag, cineva din familie, să înmormânteze pe tata, decât un străin."

Când ajunse la pasajul în care era vorba despre sufletele destinate

purgatoriului, pe care Carreen avusese grija să-l însemne, Ashley închise brusc cartea. Singură Carreen observă omisiunea și ridică o privire mirată spre Ashley, care începu însă să recite "Tatăl Nostru". Știa că jumătate din cei de față nu auziseră despre purgatoriu și că cealaltă jumătate ar fi indignată auzind spunându-se, chiar într-o rugăciune, că un om atât de cumsecade ca domnul O'Hara n-a mers drept în rai. Așadar, din cauza opiniei publice, evită orice aluzie la purgatoriu. Oamenii roșiră cu convingere după el "Tatăl Nostru", dar părură oarecum încurcați când Ashley începu "Ave Maria". Nimeni nu auzise de această rugăciune și toți se uitară pe furiș unii la alții când fetele O'Hara, Melanie și servitorii din Tara dădură răspunsurile: "Roagă-te pentru noi, acum și în ceasul morții noastre. Amin."

Atunci Ashley ridică deodată capul, dar păru să șovăie. Toată lumea avea privirile ațintite asupra lui, așteptând ca slujba să continue, căci nimeni nu-și închipuia că rugăciunile catolice se limitau la atâta. În comitat înmormântările durau întotdeauna mult. Pastorii bapțiști și metodiști nu erau legați de un ritual precis; ei lungeau lucrurile, după cum o cereau împrejurările, și rareori se opreau înainte ca toți cei de față să aibă lacrimi în ochi și femeile din familia defunctului să nu jelească cu glas tare. Ashley își dădu seama că dacă slujba se va mărgini doar la aceste scurte rugăciuni, pronunțate în fața sicriului în care se afla prietenul lor iubit, vecinii se vor indigna, supărați de această lipsă de considerație. Săptămâni întregi se va comenta evenimentul, și tot comitatul va fi de părere că fetele O'Hara n-au arătat tatălui lor respectul pe care i-l datorau.

După ce aruncă o scurtă privire lui Carreen, ca pentru a-i cere iertare, plecă din nou capul și începu să recite, din memorie, rugăciunile episcopale pentru morți, pe care le citise de atâtea ori la Doisprezece Stejari, la înmormântările sclavilor.

"Eu sunt Învierea și Viața... și oricine crede în Mine, nu va muri!"

Își amintea cu greu cuvintele și le rostea încet, oprindu-se câteodată spre a-și căuta frazele. Încetineala cu care le rostea dădea însă mai multă putere cuvintelor, și toți cei de față, care avuseseră până atunci ochii uscați, începură să-și scoată batistele. Dar fiindcă erau toți bapțiști sau metodiști, își închipuiau că Ashley urma scrupulos rânduiala slujbei catolice și își ziseră că liturghia catolică era mult mai puțin rece decât își închipuiau. Scarlett și Suellen, tot atât de neștiutoare ca și vecinii lor, găsiră că rugăciunea era splendidă și reconfortantă. Numai Melanie și Carreen își dădură seama că un catolic fervent era îngropat după ritualul anglican. Și Carreen se simțea prea zdrobită de suferință și prea îndurerată de trădarea lui Ashley ca să intervină.

Când sfârși, Ashley deschise iarăși ochii lui mari, cenușii și triști și privi mulțimea. După o clipă, privirea lui o întâlni pe aceea a lui Will, și atunci zise:

— Dorește cineva să spună câteva cuvinte?

Doamna Tarleton dădu imediat semne de agitație dar, mai iute ca ea, Will înaintă șchiopătând și veni să se așeze în fața sicriului.

— Prieteni, începu el cu vocea lui ștearsă, vă închipuiți poate că e o îndrăzneală din partea mea să vorbesc primul, eu care acum un an nu-l cunoșteam încă pe domnul O'Hara, pe când dumneavoastră îl cunoașteți de cel puțin douăzeci de ani. Dar iată, scuza mea e aceasta: dacă ar mai fi trăit încă o lună, aș fi avut dreptul să-l numesc tată.

O undă de mirare păru să agite adunarea. Oamenii erau prea bine-crescuți ca să șoptească între ei, dar toți începură să se miște de pe un picior pe celălalt și priviră la Carreen, care își plecă ușor capul. Fiecare știa cât ținea Will la ea. Dar Will, văzând încotro se îndreaptă privirile, urmă ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic:

— Dat fiind că mă voi căsători cu domnișoara Suellen, îndată ce va veni

un preot de la Atlanta, am crezut că asta îmi dădea, poate, dreptul să vorbesc primul.

Ultima parte a cuvântării lui se pierdu într-un murmur confuz, care semăna cu bâzâitul unui roi de albine. Era în același timp un murmur de indignare și de decepție. Toată lumea îl simpatiza pe Will. Toată lumea îl respecta pentru ceea ce făcuse la Tara. Toată lumea știa că o iubea pe Carreen, de aceea anunțarea căsătoriei lui cu Suellen, care ajunsese pentru ei o paria a comitatului, produse o mirare vecină cu supărarea. Băiatul ăsta cumsecade s-o ia pe scârba, pe javra de Suellen O'Hara!

O clipă, atmosfera rămase foarte încordată. Doamna Tarleton clipea furios din gene și buzele îi tremurau ca și când ar fi fost gata să vorbească. În mijlocul tăcerii generale, se putu auzi distinct cum moș McRae îi cerea nepotului său să-i explice ce se întâmplă. În fața asistentei, Will își păstra expresia liniștită, dar în ochii lui albaștri era ceva care opri pe oricine să spună vreo vorbă împotriva viitoarei sale soții. Un moment, balanța oscilă între afecțiunea sinceră pe care fiecare o nutrea pentru Will și disprețul pentru Suellen. Și Will birui. După care el continuă ca și când pauza sa ar fi fost voită.

— Nu l-am cunoscut pe domnul O'Hara în toată puterea vârstei, cum îl știți dumneavoastră. Când l-am cunoscut eu, nu mai era decât un domn foarte bătrân, cu mintea puțin rătăcită. Dar v-am auzit de multe ori povestind cum a fost altădată. Și tocmai despre acest domn O'Hara aș vrea să vorbesc acum. Era un irlandez plin de curaj, un adevărat gentleman din Sud și, dată a fost vreun om legat de Confederație, acela a fost el. Și nu vom mai vedea mulți ca el, fiindcă a dispărut și timpul când se nășteau astfel de oameni. S-a născut în altă țară, dar cel pe care-l înmormântăm astăzi a fost mai georgian decât noi care-l jelim. A împărtășit viața noastră. A iubit țara noastră și, pentru a spune faptelor pe nume, putem afirma că a murit pentru cauza noastră, ca un soldat. Era de-ai noștri, avea defectele și calitățile noastre, era puternic ca noi și împărtășea slăbiciunile noastre. Avea calitățile noastre, în sensul că nimic și nimeni nu-l putea opri când hotăra ceva. Nimic din ceea ce venea din afară nu putea să-l abată de la ce-și punea în gând să săvârșească.

Când guvernul englez îl căuta ca să-l spânzure, nu i-a fost frică. Și-a luat liniștit legătura și a plecat din țară. Nu i-a fost teamă să debarce fără o lescaie în această țară. S-a pus pe muncă și a câștigat bani. Nu i-a fost teamă să se instaleze în această regiune, din care abia fuseseră izgoniți indienii și care era încă pe jumătate sălbatică. A deștelenit locurile acestea părăginite și a creat o mare plantație. Când a izbucnit războiul și a văzut cum i se topesc banii, nu i-a fost teamă că va fi din nou sărac. Când yankeii au trecut pe la Tara, ar fi putut să-i incendieze casa sau să-l omoare, dar el nu s-a lăsat. Iată de ce spun că avea calitățile noastre. Nimic din ceea ce vine din afară, nimic nu ne poate abate.

Dar avea de asemeni slăbiciunile noastre, căci era vulnerabil sufletește. Vreau să zic că, deși lumea întreagă nu putea face nimic împotriva lui, inima lui era slabă, plâpândă. Când doamna O'Hara a murit, inima lui a murit și ea, și atunci a fost înfrânt. Omul pe care l-am văzut cu toții în ultimul timp nu mai era el.

Will se opri și, cu privirea lui liniștită, examinează chipurile din jurul lui. Mulțimea stătea nemișcată, sub soarele arzător, și uitase de supărarea împotriva lui Suellen. Ochii lui Will se ațintiră o clipă asupra lui Scarlett și parcă-i zâmbiră, ca spre a-i da curaj. Și Scarlett, care lupta să-și stăpânească lacrimile, simți într-adevăr că-i revine curajul. În loc să rostească o mulțime de absurdități, în loc să vorbească de o revedere într-o lume mai bună și de supunerea în fața voinței lui Dumnezeu, Will spunea lucruri pline de bun-simț. Și

Scarlett găsisese întotdeauna putere și consolare în bunul-simț.

— N-aș vrea să aveți o părere mai puțin bună despre el, fiindcă a fost înfrânt. Toți suntem expuși la asta. Suntem supuși acelorași slăbiciuni și acelorași rătăcirii. Nimic din ceea ce se vede nu are vreo influență asupra noastră: nici yankeii, nici carpetbagger-ii, nici viața grea, nici impozitele prea mari, nici chiar lipsa de hrană. Dar, putem fi măturați într-o clipă de slăbiciunea pe care o avem în noi. Poate că acest lucru nu ni se întâmplă întotdeauna când pierdem pe cineva, cum i s-a întâmplat domnului O'Hara. Fiecare reacționează în felul său. Și iată ce aș vrea să vă spun: cei al căror resort sufletesc e stricat fac bine că mor. În vremurile astea și în lumea asta, nu mai e loc și pentru ei. Sunt mai fericiți în mormânt. Iată de ce vă spun tuturor să nu vă întristați pentru domnul O'Hara. Da, trebuia să vă întristați când a venit Sherman și când a murit doamna O'Hara. Acum, când o va regăsi pe aceea pe care o iubea, nu văd de ce ne-am întrista, doar de-am fi grozav de egoiști – și asta v-o spun eu, care l-am iubit ca pe propriul meu tată... Dacă n-aveți nimic împotriva, nu vor mai fi și alte discursuri. Membrii familiei sunt prea îndurerați ca să mai asculte și nu e nevoie să le mărim durerea.

Will se opri și, aplecându-se spre doamna Tarleton, îi spuse cu vocea scăzută:

— Pot îndrăzni să vă rog, doamnă, să o conduceți pe Scarlett acasă? Nu-i face bine să stea în picioare, în plin soare, atât de mult. Și bunica Fontaine nu pare a arăta prea bine, cu tot respectul pe care i-l datorez.

Scarlett se înroși până la urechi, surprinsă de cuvintele neașteptate ale lui Will, care părăsise fără tranziție elogiul funebru al tatălui ei spre a se ocupa de ea. Încurcătura ei crescuse și mai mult, văzând cum toate privirile se îndreptau spre ea. De ce aducea Will la cunoștința întregii lumi că era însărcinată? Îi aruncă o privire indignată, dar Will nu-și părăsi calmul și o sili chiar să-și plece ochii.

"Te rog", avea el aerul să spună, "știu ce fac!"

Devenise deodată bărbatul, capul familiei, și Scarlett vrând să evite o scenă penibilă se întoarse spre doamna Tarleton. Așa cum sperase Will, aceasta o uită pe Suellen, cu gândul la subiectul care o interesase întotdeauna – înmulțirea, fie că era vorba de animale, fie de oameni –, supărarea îi dispăru și, luând pe Scarlett de braț, îi spuse blând:

— Hai acasă, draga mea.

Chipul ei luă o expresie de bunătate și Scarlett se lăsă dusă prin mijlocul mulțimii care se dădu la o parte, în timp ce un murmur de simpatie se ridica din rândurile lor și câțiva îi strânseră mâna, în trecere. Când ajunse în dreptul buncii Fontaine, bătrâna doamnă întinse o gheară uscată și șopti:

— Dă-mi brațul, copila mea, adăugând apoi, cu o privire cruntă către Sally și Doamna Tânără: Nu, voi nu veniți, n-am nevoie de voi.

Cele trei femei își deschiseră încet drum prin mulțimea ce se regrupa în urma lor, apoi o luară pe aleea umbroasă care ducea spre casă. Doamna Tarleton o susținea pe Scarlett cu o mână atât de fermă, încât aceasta avea impresia, la fiecare pas, că e ridicată de la pământ.

— Pentru ce a făcut Will asta? exclamă Scarlett, când fu sigură că nimeni n-o putea auzi. E ca și cum ar fi spus: "Priviți-o! Va avea un copil!"

— Ce naiba, doar e adevărat, nu? zise doamna Tarleton. Will a făcut bine. Era o nebunie să stai așa, în soare. Puteai să leșini și să pierzi copilul.

— Nu de asta îi era teamă lui Will, zise bunica, gâfâind puțin din cauza urcușului. Will cunoaște oamenii, urmă ea cu un zâmbet subțire. Nu voia ca dumneata, Beatrice, sau eu, să ne apropiem de mormânt. Îi era teamă să nu vorbim și a găsit singurul mijloc de a se descotorosi de noi... Și mai e încă ceva: nu voia ca Scarlett să audă bulgării de pământ căzând pe sicriu. Are

dreptate. Adu-ți bine aminte de asta, Scarlett: atâta timp cât n-ai auzit acest sunet, nu crezi că cineva a murit. Dar odată ce l-ai auzit... nu există pe lume un sunet mai îngrozitor. Iată-ne ajunși... ajută-mă să urc scara, copila mea. Dă-mi mâna, Beatrice! Scarlett n-are nevoie de brațul dumitale cum n-are nevoie nici de cârje și, după cum bine a observat Will, nu prea arăt bine. Scarlett, Will știe că erai preferata tatălui tău, și de aceea n-a vrut să te supună la această nouă încercare. Și-a zis că n-are să fie atât de greu pentru surorile tale. Pe Suellen are s-o susțină rușinea pentru ce-a făcut, iar pe Carreen, Dumnezeu. Dar tu, n-ai pe nimeni care să te susțină, nu-i așa, copila mea?

— Nu, răspunse Scarlett, ajutând-o pe bătrâna doamnă să urce scările, vag surprinsă de adevărul acestor cuvinte. Nu, n-am avut niciodată pe nimeni care să mă susțină...în afară de mama.

— Dar când ai pierdut-o, ți-ai dat seama că ești destul de puternică spre a te lipsi de sprijin, nu-i așa? Ei bine, sunt oameni care nu pot. Will are dreptate, tatăl tău era unul din aceștia! Gerald nu se putea lipsi de Ellen și e mai fericit acolo unde e, la fel cum voi fi și eu când îl voi regăsi pe bătrânul doctor.

Vorbea fără dorința de a deștepta compătimire și Scarlett și cu doamna Tarleton se abținură de la orice comentariu. Vorbea tot atât de degajat și de firesc, ca și când soțul ei s-ar fi dus până la Jonesboro, și ar fi fost de-ajuns să facă o mică plimbare în docar, spre a-l regăsi. Bunica era prea bătrână și văzuse prea multe lucruri, ca să se mai teamă de moarte.

— Dar... nu poți să trăiești singur, spuse Scarlett.

Bătrâna îi aruncă o privire pătrunzătoare.

— Ba da. Dar uneori e foarte greu.

— Ascultă, bunico, n-ar trebui să spui lucrurile astea lui Scarlett, interveni doamna Tarleton. E destul de tulburată și așa. Călătoria pe care a făcut-o, rochia asta care o strânge, durerea ei, și căldura – și-așa e prea mult pentru ea. Dacă pe deasupra îi mai bagi și idei negre în cap, unde ajungem?

— Ei, aș! exclamă Scarlett enervată. Nu sunt tulburată deloc. Și-apoi, nu sunt dintre femeile acelea bolnăvicioase care avortează pentru te miri ce.

— Nu se știe niciodată, profetiză doamna Tarleton, cu un aer atotștiutor. La prima mea sarcină, am pierdut copilul văzând pe unul din sclavii noștri luat în coarne de un taur. Și...îți amintești de iapa mea roaibă, Nellie? Nu exista animal mai sănătos, dar era de o nervozitate excesivă și, dacă n-aș fi băgat de seamă, ar fi...

— Taci odată, Beatrice, o întrerupse bunica. Scarlett n-o să piardă copilul numai ca să-ți dea dumitale dreptate. Să ne așezăm aici, în hol. E răcoare. Simt o adiere foarte plăcută. Ce-ar fi, Beatrice, să te duci să-mi aduci un pahar de lapte bătut de la bucătărie? Nu, mai bine vezi în cămară dacă nu-i puțin vin. Aș bea cu plăcere un păhărel. Vom sta aici pe scaun, până vine lumea să-și ia rămas bun.

— Scarlett ar face mai bine să se culce, stărui doamna Tarleton, după ce plimbă asupra ei o privire de cunoscătoare, ca o persoană în stare să-și dea seama precis de starea unei sarcini.

— Hai, du-te! zise bunica, dând o ușoară lovitură de baston doamnei Tarleton, care se îndreptă spre bucătărie, zvârlindu-și neglijent pălăria pe un bufet și trecându-și mâna prin părul roșu, ud de sudoare.

Scarlett se lăsă pe speteaza scaunului și-și desfăcu primii doi nasturi ai corsajului prea strâmt. Era bine în holul mare, întunecos, în care simțeai o răcoare atât de plăcută după soarele arzător de afară. Scarlett aruncă o privire furișă în salonul în care zăcuse trupul neînsuflețit al lui Gerald, dar se hotărî să se stăpânească, să nu se mai gândească la tatăl ei. Și privi la portretul

bunicii Robillard, pe care baionetele yankee nu-l respectaseră deși era agățat foarte sus, deasupra șemineului. Vederea bunicii, cu conciul ei înalt, cu decolteul mare, cu aerul ei insolent, avea întotdeauna asupra lui Scarlett un efect tonic.

— Nu știu ce a îndurerat-o mai mult pe Beatrice Tarleton, pierderea fiilor sau a cailor săi, zise bunica Fontaine. Jim și cu fetele n-au contat niciodată prea mult pentru ea. Face parte din categoria aceea de oameni de care vorbea Will. Resortul ei sufletesc e stricat, l-au distrus evenimentele. Mă întreb câteodată dacă nu va călca pe urmele tatălui tău. Singura ei plăcere era să vadă crescând și înmulțindu-se în jurul ei caii și oamenii, dar cum fetele ei nu s-au măritat și n-au nici o șansă să descopere vreun bărbat în comitatul nostru, nu văd ce ar putea să o preocupe iarăși. Dacă n-ar fi, în fond, o adevărată doamnă, ar putea părea ordinară... E adevărat ce a spus Will despre căsătoria lui cu Suellen?

— Da, răspunse Scarlett, privind-o pe bătrâna doamnă drept în față.

Dumnezeule! Își aminti de vremea când murea de frica bunicii Fontaine! Ei, mai crescuse de atunci și se simțea în stare s-o pună la locul ei dacă se amesteca în treburile Tarei.

— Ar fi putut găsi o fată mai bună! vorbi bunica, cu un aer candid.

— Credeți? zise Scarlett, arogantă.

— Nu-ți da aerele astea grozave, fetiço, o sfătui bătrâna, acru. N-am să mă ating de scumpa ta soră, cu toate că aș fi făcut-o bucuros dacă rămâneam la cimitir. Nu. Ceea ce voiam să spun este că, dată fiind marea lipsă de bărbați în comitatul nostru, Will ar fi putut lua pe oricine ar fi vrut. Sunt cele patru pisici sălbatice al lui Beatrice, micile Munroe, fetele McRae...

— Dar o ia pe Suellen!

— Suellen are noroc.

— Tara, de asemenea.

— Ți-e dragă Tara, nu-i așa?

— Da.

— O iubești atât de mult, încât ți-e totuna dacă sora ta face o mezialianță, numai ca să ai un bărbat aici, care să se ocupe de Tara!...

— O mezialianță? întrebă Scarlett, mirată de această idee. Cine se mai gândește acum la asta, când important e ca o fată să găsească un bărbat care să aibă grijă de ea.

— Rămâne de văzut, zise bătrâna doamnă. Unii te-ar aproba, alții ar zice că greșești dărâmând bariere care n-ar fi trebuit să fie coborâte nici măcar cu un deget. Will nu-i de familie, pe când unii dintre ai tăi erau.

Și bătrâna doamnă aruncă o privire semnificativă spre portretul bunicii Robillard.

Scarlett se gândi la Will, la băiatul ăsta calm, deșirat și blând, care morfolea întruna un fir de pai și care, asemenea celor mai mulți dintre țăranii georgieni, părea să aibă atât de puțină energie. N-avea în urma lui un lung șir de strămoși bogați ori de neam. Primul din familia lui Will venit să se stabilească în Georgia făcuse parte probabil dintr-o colonie de săraci, sau fusese chiar un emigrant ce se răscumpăraseră. Will nu fusese niciodată la vreun colegiu. Urmase timp de patru ani o școală de țară – și la asta se mărginea toată educația lui. Dar era cinstit și drept, răbdător și harnic, deși cu siguranță nu era dintr-o familie bună, și Robillard-ii ar fi spus că Suellen făcea o mezialianță.

— Așadar, ești mulțumită că Will intră în familia ta.

— Da, răspunse Scarlett răstit, gata s-o repeadă pe bătrâna doamnă dacă ar fi început s-o condamne.

— Hai, vino și sărută-mă, zise bunica, surâzând în chipul cel mai

neașteptat. Până azi, Scarlett, n-am avut prea multă simpatie pentru tine. Ai fost întotdeauna dură, chiar când erai copil, și nu-mi plac femeile dure, în afară de mine. Dar îmi place cum știi să înfrunți evenimentele. Nu-ți smulgi părul din cap ținând atunci când vezi că nu se poate face nimic, chiar dacă nu-ți convine. Îmi place cum te descurci.

Scarlett nu știa dacă trebuia să suradă și ea. În orice caz, ascultă și sărută din vârful buzelor obrazul zbârcit pe care i-l întindea bunica.

— Deși toată lumea îl iubește pe Will, reluă bunica, mulți vor spune, poate, că n-ar fi trebuit să o lași pe Suellen să se căsătorească cu un țăran. Deși oamenii îl laudă pe Will, vor spune că e cumplit ca o fată din familia O'Hara să ia pe unul de neam prost. Dar, lasă-i să vorbească, nu te îngriji de ce vor spune!

— Nu m-am îngrijit niciodată de ce spune lumea.

— Am auzit, observă bunica, nu fără ironie. Oricum, lasă lumea să vorbească, va fi poate o căsnicie fericită. Bineînțeles, Will va avea mereu aerul său de țăran și căsătoria nu-l va împiedica să facă greșeli de gramatică. Și-apoi, chiar de va câștiga o avere, nu va da niciodată Tarei strălucirea pe care i-o dăduse domnul O'Hara. Totuși, Will are inima unui gentleman. Gândește din instinct cum trebuie. Numai un gentleman ar fi știut exact ce anume trebuia să spună azi, la înmormântare. Nimic în lumea asta nu ne poate distruge, dar ne putem distruge singuri tânjind mereu după lucrurile pe care nu le mai avem – și gândindu-ne tot timpul la ele. Da, căsătoria asta e un noroc pentru Suellen și pentru Tara!

— Atunci, mă aprobați că mi-am dat consimțământul?

— Dumnezeule mare, nu! exclamă bătrâna doamnă cu o voce răgușită dar încă viguroasă. Să aprob ca un țăran să intre într-o veche familie! Crezi că aș vedea cu ochi buni încrucișarea unui cal pur-sânge cu o gloabă bună doar să tragă la căruță? Știu bine că țăranii sunt oameni cumsecade, serioși și cinstiți, dar...

— Dar, spuneți adineauri că o să fie o căsnicie fericită! exclamă Scarlett, complet zăpăcită.

— Cred că-i foarte bine pentru Suellen să se căsătorească cu Will, cu oricine, de fapt, căci are mare nevoie de un bărbat! Și unde ar fi putut găsi unul? Unde ar fi putut găsi pe cineva mai potrivit care să conducă Tara? Dar să nu tragi de aici concluzia că-mi place această căsătorie, cum nu-ți place nici ție.

"Ba mie îmi place", își zise Scarlett în sinea ei, silindu-se să înțeleagă ce voia să spună bătrâna doamnă. "Sunt încântată că Will o ia pe Suellen. De ce să nu-mi placă, numai fiindcă nu-i place nici ei?"

Scarlett se simțea încurcată și puțin rușinată, ca întotdeauna când oamenii își închipuiau că simte și gândește la fel ca ei.

Bunica își făcu vânt cu evantaiul ei din frunze de palmier și urmă:

— Nu aprob căsătoria asta, după cum n-o aprobi nici tu, dar am spirit practic, și tu la fel. Când se întâmplă un eveniment neplăcut, în fața căruia nu poți face nimic, nu vād de ce aș țipa și m-aș împotrivi. Nu așa se face față necazurilor pe care ți le rezervă viața. Ți vorbesc în cunoștință de cauză, fiindcă familia mea și cea a bătrânului doctor au trecut prin multe. Dacă aș fi avut o deviză, ar putea să sune astfel: "Nu-ți face sânge rău – surăde și așteaptă." În felul ăsta am trecut printr-o serie întreagă de încercări, cu surâsul pe buze, și am devenit experți în arta de a cădea în picioare. A trebuit să o facem căci ne-au silit împrejurările. Am fost izgoniți din Franța cu hughenoții, izgoniți din Anglia cu partizanii Stuartilor, din Scoția cu partizanii regelui Charles, din Haiti de negri, și acum ne-au venit de hac yankeii. Dar, după un timp, am ieșit întotdeauna la liman. Știi de ce?

Bunica ridică încet capul și Scarlett găsi că semăna, mai mult ca oricând, cu un bătrân papagal dresat.

— Nu, nu știu, răspunse ea politicos, gândindu-se că această conversație o plictisea, cum o plictisise și în ziua când bunica îi înșirase amintirile ei despre răscoala indienilor Creek.

— Ei bine, iată de ce: ne plecăm în fața inevitabilului. Nu suntem spice de grâu, ci spice de hrișcă. Când vine o furtună, aceasta culcă la pământ spicele de grâu coapte, fiindcă sunt uscate și nu se mlădie după vânt. Dar spicele de hrișcă sunt pline de sevă și se pleacă doar. După ce trece furtuna, ele se ridică și sunt aproape tot atât de drepte ca și înainte. Noi nu suntem încăpățânați. Când bate vântul ne mlădiem, fiindcă știm că-i întotdeauna mai bine să te îndoii odată cu vântul. Când vin vremuri grele ne plecăm în fața inevitabilului, fără să ne plângem, și apoi muncim, surădem și așteptăm. Ne întovărășim cu oameni mai prejos de noi și scoatem de la ei ce putem. Iar când redevenim din nou puternici, dăm deoparte pe cei de care ne-am sprijinit. Asta-i secretul celor ce vor să supraviețuiască.

Și, după o pauză, adăugă:

— Ți-l încredințez.

Bătrâna chicoti, ca și când spusele ei ar fi distrat-o, cu tot veninul din ele. Avea, de asemenea, aerul că așteaptă răspuns, dar Scarlett, care nu prea înțelesese ce voia să spună, rămase tăcută.

— Vezi, fetița mea, vorbi tot bătrâna doamnă, cei din neamul nostru se pleacă, dar ridică întotdeauna capul. Păcat că nu pot spune același lucru despre o mulțime de vecini de-ai noștri. Iat-o pe Cathleen Calvert. Ce a devenit? O epavă. A căzut și mai jos decât bărbatul cu care s-a măritat. Sau familia McRae? La pământ, incapabili să se ridice. Nu știu cum să se descurce, nu știu să facă nimic. N-au nici măcar curajul să încerce ceva. Își trec vremea plângând după vremurile bune de altădată. Și așa face toată lumea din comitat, în afară de Alex al meu și de mica mea Sally, de tine, de Jim Tarleton, de fetele lui și de alții câțiva. Restul s-a prăbușit! Ce vrei, n-au sevă, n-au destulă îndrăzneală să ridice capul. Oamenii ăștia, fără banii și negrii lor, nu însemnau nimic. Acum, când și-au pierdut averea și sclavii, nu mai sunt nimic. Încă o generație, și vor fi niște țărani.

— I-ați uitat pe Wilkes-i.

— Nu, nu i-am uitat. Dacă n-am vorbit despre ei, am făcut-o din politețe, căci Ashley și ai lui sunt oaspeții acestei case. Dar dacă ai adus vorba despre ei, privește-i! După câte am auzit, India arată ca o fată bătrână zbârcită, dându-și aere de văduvă, fiindcă Stu Tarleton a murit, și nu face nimic ca să-l uite și nici nu caută să pună mâna pe alt bărbat. Bineînțeles, nu mai e prea tânără, dar dacă ar vrea să-și dea osteneală, ar sfârși prin a descoperi vreun văduv cu copii. Și biata Honey, numai Dumnezeu știe cât voia să se mărite, dar cu capul ei de găsculiță, va fi greu! Iar Ashley, uită-te la el!

— Ashley e un bărbat minunat, începu Scarlett cu căldură.

— N-am zis niciodată altfel, dar are aerul tot atât de neajutorat ca o broască țestoasă răsturnată. Dacă familia Wilkes izbutește vreodată să iasă din încurcătură, asta va fi, fără îndoială, datorită lui Melly, și nicidecum lui Ashley.

— Melly! Asta-i bună! Cum puteți să spuneți așa ceva! Am trăit destul lângă Melly, ca să știu că abia se ține pe picioare și că-i e frică de orice.

— Chiar dacă-i așa, te rog să mă crezi că, dacă cea mai mică primejdie l-ar amenința pe Ashley al ei sau pe fiul lor, nimic, nici guvernul yankeu n-ar face-o să dea înapoi. Felul ei de a fi nu-i ca al tău, Scarlett, ori ca al meu. Melly se poartă cum s-ar fi purtat mama ta, dacă ar fi trăit. Da, Melly îmi amintește de maică-ta când era tânără... Și poate că ea va pune pe picioare

familia Wilkes.

— O, Melly e o proastă mică plină de intenții bune, dar sunteți foarte nedreaptă cu Ashley. El este...

— S-o spui la alții, fetiço. În afară de cărțile lui, Ashley nu-i bun de nimic. Cărțile nu ajută un om în momentele astea, nu-i arată cum să iasă la liman. Din câte am auzit, e cel mai nepriceput plugar din tot comitatul. Vezi deosebiră față de Alex al meu! Înainte de război, Alex era un om de nimic. Nu se gândea decât să-și cumpere cravate, să se îmbete, să se bată, sau să alerge după fete care nu făceau mai multe parale decât el. Dar, privește-l acum. A învățat cum se lucrează pământul, fiindcă așa i-a dictat nevoia. Altfel ar fi murit de foame, și noi împreună cu el. Astăzi, însă, el scoate cel mai bun bumbac din tot comitatul – da, da, așa-i, e mai bun chiar decât bumbacul de aici de la Tara – a învățat, de asemeni, să îngrijească porcii și puii. E un băiat admirabil, cu tot caracterul lui violent. Își așteaptă ceasul. Știe să se adapteze circumstanțelor și, când se va sfârși cu această nenorocită de Reconstrucție, vei vedea că va fi tot atât de bogat ca și tatăl sau bunicul său. Dar Ashley...

Scarlett, furioasă de lipsa de considerație față de Ashley, spuse rece:

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Păcat, zise bunica Fontaine, aruncându-i o privire răutăcioasă. Da, e păcat și chiar mă surprinde, fiindcă, în definitiv, ce altceva ai făcut tu de când ai plecat la Atlanta? O, da, am auzit cum te descurci, deși suntem îngropați la țară. Te-ai adaptat și tu circumstanțelor... Am auzit cum îi lingusești pe yankei, pe carpetbagger-ii de curând îmbogățiți ca să scoți bani de la ei. După câte aud, știi să te dai pe lângă ei. E perfect. Scoate de la ei tot ce poți. Dar când vei avea destui bani, dă-le un picior. Caută să te descotorosești de ei, fiindcă cei de teapa lor nu pot să-ți facă decât rău.

Scarlett se uita la bătrâna doamnă, cu sprâncenele încruntate. Nu ajungea încă să pătrundă sensul vorbelor ei și, în afară de asta, era supărată că-l asemuise pe Ashley cu o broască țestoasă răsturnată pe spate.

— Cred că vă înșelați asupra lui Ashley, zise ea brusc.

— Scarlett, nu ești prea deșteaptă, draga mea.

— Asta e părerea dumneavoastră, zvârli Scarlett, regretând că nu-i putea trage o palmă.

— Știu, știu, ești destul de deșteaptă când e vorba de bani. Ai un fel de deșteptăciune care seamănă mai mult cu aceea a unui bărbat, dar ești lipsită de subtilitate feminină. Nu te pricepi la oameni.

Ochii lui Scarlett aruncau scânteii și-și încleșta și-și descleșta întruna mâinile.

— Acum ești furioasă, constată bunica cu un surâs. Chiar asta voiam.

— Adevărat? Și de ce, mă rog?

— Pentru o mulțime de motive.

Bunica Fontaine se sprijini de speteaza scaunului și Scarlett își dădu deodată seama că părea foarte obosită și nespus de bătrână. Strângea evantaiul cu mâna ei mică, descărnată ca o gheară galbenă, ca mâna unei moarte. Simți cum i se duce supărarea. Se plecă înainte și luă una din mâinile bătrânei doamne într-ale ei.

— Ce drăguță sunteți, zise ea. Nu credeți nici un cuvânt din cele ce mi-ați spus, dar mi-ați povestit toate astea ca să-mi luați gândul de la tata, nu-i așa?

— Nu încerca să faci pe deșteaptă cu mine, o sfătui bunica, trăgându-și mâna. Da, ți-am vorbit așa și din cauza asta, dar în parte și pentru că voiam să-ți spun câteva adevăruri, deși ești prea proastă ca să înțelegi.

Surâdea însă și pronunță ultimele cuvinte fără răutate. Scarlett nu mai era supărată că îl vorbise pe Ashley de rău. Era plăcut să știi că bunica nu vorbise serios!

— Totuși, vă mulțumesc! A fost drăguț din partea dumneavoastră că ați stat de vorbă cu mine... și sunt fericită că sunteți de părerea mea în ce privește pe Will și Suellen, chiar dacă... chiar dacă alții nu sunt de acord.

Doamna Tarleton reveni cu două pahare de lapte bătut. Nu se pricepea deloc la gospodărie, și laptele se vărsase din pahare.

— A trebuit să mă duc până în beci, declară ea. Beți-l repede, căci oamenii au început să se întorcă de la cimitir. Spune-mi, Scarlett, chiar ai s-o lași pe Suellen să-l ia pe Will? Nu că n-ar fi destul de bun pentru ea, dar, în sfârșit, Will nu-i decât un țaran și...

Privirile lui Scarlett și ale bunicii se întâlneau, și aceeași licărire ironică li se aprinse amândurora în fundul ochilor.

Capitolul XLI

Când ultimul rămas-bun fu rostit și ultimul huruit de roți și tropot de copite se stinse în depărtare, Scarlett se duse la masa de scris a lui Ellen și scoase un lucru strălucitor, pe care îl ascunsese noaptea între hârtiile îngălbenite ce se aflau în nenumăratele ei sertărașe. Auzindu-l pe Pork smiorcăind în sufragerie pe când pune masa pentru cină, îl strigă. El veni, cu fața-i neagră și tristă, ca a unui câine pierdut și fără stăpân.

— Pork, zise ea severă, dacă mai plângi, am să... am să plâng și eu. Încetează odată.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. Am să-nce'c. Da' de fieca'e dată când înce'c, mă gândesc la domnu' Ge'ald și...

— Nu te mai gânde. Pot să suport lacrimile celorlalți, dar nu pe ale tale. Poftim, zise ea, începând să plângă, vezi? Nu pot să te văd plângând, fiindcă știu cât l-ai iubit. Suflă-ți nasul, Pork. Am un cadou pentru tine.

În ochii lui Pork se aprinse o flacără pe când își sufla nasul, dar era mai degrabă politețe, decât interes.

— Îți amintești de noaptea când ai fost împușcat în picior fiindcă ai furat găini dintr-un coteț?

— Doamne sfinte, domnișoa'ă Sca'lett! Niciodată n-am...

— Ba da, așa că nu mai minți după atâta vreme! Îți aduci aminte că ți-am spus că o să-ți dăruiesc un ceas pentru credința ta?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, mi-amintesc. Da' c'edeam c-ați uitat.

— N-am uitat. Poftim!

Și-i întinse un ceas masiv de aur, frumos lucrat, în relief, de care atârna un lanț cu brelocuri.

— Domnișoa'ă Sca'lett! strigă Pork. Da' e ceasu' lu' domnu' Ge'ald! l-am văzut uitându-se la el de un milion de o'i!

— Da, e ceasul tatii, Pork, și ți-l dau ție. Ia-l!

— O, nu, domnișoa'ă Sca'lett! și Pork se dădu înapoi îngrozit. E ceasu' unui domn și a fost al lui domnu' Ge'ald. De ce să mi-l dați mie, domnișoa'ă Sca'lett? Ceasu' t'ebuie să fie al micului Wade Hampton!

— E al tău. Ce-a făcut Wade Hampton pentru tata? L-a îngrijit când era bolnav și slăbit? L-a spălat și l-a îmbrăcat și l-a ras? L-a apărat când au venit yankeii? A furat pentru el? Nu fi prost, Pork. Tu meriți ceasul și tata m-ar aproba. Ia-l!

Luă mâna lui neagră și îi puse ceasul în palmă. Pork îl privi respectuos și, încet-încet, încântarea i se răspândi pe față.

— Pent'u mine, domnișoa'ă Sca'lett?

— Da.

— Atunci, vă mulțumesc.

— Vrei să-l iau la Atlanta, să-l graveze?

— Ce-nseamnă să-l "g'aveze"?

Vocea lui Pork sună bănuitoare.

— Adică să pun să scrie ceva pe capac... de pildă: "Lui Pork, bun și credincios servitor, de la familia O'Hara..."

— Nu, mulțumesc, domnișoa'ă Sca'lett. Nu e nevoie de "g'ava'e". Pork se retrase cu un pas, ținând strâns în mână ceasul dăruit.

Scarlett surâse puțin.

— Ce-i, Pork? Ți-e teamă că nu ți l-aș aduce înapoi?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. Mi-e fică. Poate vă schimbați gândul.

— N-aș face așa ceva.

— Atunci, poate l-ați vinde. T'ebuie să fie scump.

— Crezi că aș vinde ceasul tatii?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, dacă ați avea nevoie de bani.

— Ar trebui să te bat pentru cuvintele astea, Pork. Ai merita să-ți iau ceasul înapoi.

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett, și primul surâs din ziua aceea apăru pe fața îndurerată a lui Pork. Vă cunosc... și, domnișoa'ă Sca'lett...

— Da, Pork...

— Dac'ați fi numai pe jumătate atât de d'ăguță cu albi cum sunteți cu neg'ii, lumea s-a' pu'ta mai fumos cu dumneavoaș'ă.

— Se poartă destul de bine, zise ea. Acum, du-te de-l caută pe domnul Ashley și spune-i să vină la mine numaidecât.

Când Ashley intră, se așeză în scaunul lui Ellen, și scaunul păru deodată foarte fragil. Scarlett îi oferă să fie tovarăș cu ea la gater. Ochii lui Ashley nu-i căutară pe ai ei și nici nu încercă s-o întrerupă. Ședea și se uita la mâinile lui; le răsucea încet, cercetând mai întâi palmele, apoi partea de sus, parcă nu le-ar fi văzut până atunci. Cu toată munca pe care o făcuseră, erau încă subțiri, nervoase și foarte bine îngrijite pentru niște mâini de fermier.

Capul aplecat și muțenia lui o tulburau puțin, și Scarlett se strădui să-i prezinte afacerea cât mai atrăgătoare. Își folosi tot farmecul surâsului și al privirilor, dar în zadar, fiindcă el nu-și ridica ochii. Numai dacă s-ar uita la ea! Nu-i spuse nimic despre ceea ce aflase de la Will, adică despre hotărârea lui de a se duce în Nord, și căută să vorbească cât mai firesc, ca și cum ar fi fost sigură că el e de acord cu propunerea ei. Ashley, însă, continua să tacă și, în sfârșit, tăcu și ea. Linia umerilor lui exprima un fel de hotărâre care o neliniștea. Nu se putea să refuze! Ce motiv ar avea ca să refuze?

— Ashley, începu ea din nou, dar tăcu iarăși.

N-avusese de gând să folosească sarcina ei ca argument; o chinuia chiar și gândul că Ashley o vedea urâtă și diformă. Cum însă celelalte argumente nu făcuseră nici o impresie asupra lui, se hotărî să-l folosească și pe acesta, ca pe o ultimă carte.

— Trebuie să vii la Atlanta. Acum am mare nevoie de ajutorul tău, fiindcă nu mă pot ocupa de gatere. Luni de zile n-am să pot, fiindcă, vezi... fiindcă...

— Te rog, zise el contrariat. Doamne Sfinte, Scarlett!

Se ridică și se duse la fereastră. Rămase așa, cu spatele spre ea, privind șirul de rațe care treceau prin ogradă, în pas solemn de paradă.

— De aceea, de aceea nu vrei să te uiți la mine? îl întrebă ea cu o voce jalnică. Știu că arăt...

El se întoarse deodată, și ochii lui cenușii îi întâlniră pe ai ei, privind-o cu o intensitate care o făcu să-și ducă mâinile la gât.

— Nu-mi pasă cum arăți, zise el violent. Știi că pentru mine ești întotdeauna frumoasă.

Fericirea o copleși atât de tare, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— Ce drăguț din partea ta să-mi spui asta! Mi-era atât de rușine să mă vezi...

— Îți era rușine? De ce să-ți fie rușine? Mie ar trebui să-mi fie rușine. Și-mi este! Numai prostia mea te-a dus în încurcătura asta și te-a făcut să te măriți cu Frank. N-ar fi trebuit să te las să pleci de la Tara, iarna trecută. O, ce prost am fost! Ar fi trebuit să te cunosc, să știu că erai disperată, atât de disperată, încât ar... ar fi trebuit... ar fi trebuit...

Se uita la ea cu o privire rătăcită, și inima lui Scarlett bătea nebunește. Va să zică, regreta că nu fugise cu ea!

— Trebuia să fi plecat și să fi făcut tâlhărie la drumul mare, sau să fi ucis ca să fac rost de bani pentru impozite, pentru tine, care ne-ai primit la Tara ca pe niște pomanagii. Oh, pe toate le-am încurcat!

Inima ei se strânse, dezamăgită; își pierdu chiar puțin din fericirea pe care o simțea, fiindcă nu astea erau cuvintele pe care nădăjduse să le audă.

— Aș fi plecat în orice caz, zise ea obosită. Nu te-aș fi lăsat să faci un astfel de lucru. Și, în tot cazul, n-are rost să mai vorbim acum despre trecut.

— Da, acum e prea târziu, zise el încet, cu amărăciune. Nu m-ai fi lăsat să fac ceva necinstit, dar tu te-ai vândut măritându-te cu un om pe care nu-l iubeai, și acum îi porți copilul, pentru ca eu și ai mei să nu murim de foame! Ce bună ai fost că m-ai ajutat la nevoie.

Glasul lui trăda o rană încă nevindecată, care îi sfâșia sufletul, și cuvintele lui o făcură să se rușineze. El observă repede lucrul acesta și chipul lui se umplu de blândețe.

— Să nu crezi că te condamn! Doamne, Scarlett! Nu. Ești cea mai curajoasă femeie pe care am cunoscut-o. Pe mine mă condamn.

Se întoarse și se uită pe fereastră; umerii pe care îi vedea acum Scarlett nu mai păreau deloc hotărâți. Ea aștepta în tăcere, sperând că Ashley se va întoarce la starea sufletească pe care o avusese când îi vorbise de frumusețea ei. Nădăjduia că-i va mai spune și alte cuvinte pe care ea le va păstra ca pe o comoară. Nu-l văzuse de mult și trăise doar cu amintiri care deveniseră acum destul de vagi. Știa că o mai iubea. Faptul era evident, se vedea în expresia lui, în fiecare cuvânt amar de auto-învinuire, în resentimentul lui pentru ea, pentru copilul lui Frank. Dorea atât de mult să-l audă exprimând toate astea în cuvinte, dorea să rostească și ea cuvinte care să provoace o mărturisire, dar nu îndrăzne. Își amintea de făgăduiala făcută în livadă, iarna trecută, de a nu i se mai arunca niciodată de gât. Simțea cu tristețe că trebuie să-și respecte făgăduiala, dacă voia ca Ashley să rămână lângă ea. Un singur strigăt de dragoste și de dor din partea ei, o singură privire care ar cerși căldura brațelor lui – și toate s-ar năruî pentru totdeauna. Ashley ar pleca la New York... Și nu trebuia să plece.

— O, Ashley, nu te condamna! Cum ar putea să fie vina ta? Ai să vii la Atlanta să mă ajuți, nu-i așa?

— Nu!

— Dar bine, Ashley, și vocea ei se frânse de îngrijorare și deznădejde, contam pe tine! Am atâta nevoie de tine. Frank nu mă poate ajuta. E ocupat cu prăvălia și, dacă nu vrei să vii, nu știu unde să găsesc pe cineva. Oamenii mai pricepuți din Atlanta sunt ocupați cu treburile lor, și ceilalți sunt așa de nepricepuți și...

— Degeaba insiști, Scarlett.

— Preferi să te duci la New York și să trăiești printre yankei, decât să vii la Atlanta?

— Cine ți-a spus?

Se întoarse spre ea și o vagă enervare îi încreți fruntea.

— Will.

— Da, m-am hotărât să mă duc în Nord. Un vechi prieten de-al meu, care a fost cu mine în Europa înainte de război, mi-a oferit un loc la banca tatălui său. E mai bine așa, Scarlett. Nu te-aș putea ajuta. Nu mă pricep deloc la chereștea.

— Dar te pricepi mai puțin la treburile de bancă și îți va fi mai greu. Și, oricum, eu ți-aș ierta mai ușor decât yankeii lipsa de experiență.

Ashley tresări și ea înțelese că făcuse o greșeală spunând asta. Din nou el se întoarse și rămase uitându-se pe fereastră.

— Nu vreau să-mi ierți nimic. Vreau să fiu independent și să câștig atâta cât merit. Ce-am făcut până acum în viață? E timpul să fac ceva, sau, dacă nu pot altfel, să mă prăbușesc prin propriile mele greșeli. Am fost prea mult timp în grija ta.

— Dar îți ofer jumătate din câștigul pe care îl va da gaterul condus de tine, Ashley! O să fii independent, pentru că... pentru că afacerea ți-ar aparține.

— Ar fi cam același lucru. Nu pot să cumpăr partea mea din asociație. Aș primi-o în dar. Și am primit până acum prea multe daruri de la tine, Scarlett: hrana, adăpost și chiar haine pentru mine, pentru Melanie și copil. Și nu ți-am dat nimic în schimb.

— O, ba da! Will n-ar fi putut...

— Firește, știu să tai foarte bine surcele pentru aprins focul.

— O, Ashley! exclamă ea disperată, și lacrimile îi țâșniră din ochi auzindu-i vorbele sarcastice. Ce ți s-a întâmplat de când am plecat? Pari atât de dur și de plin de amărăciune! Nu erai așa înainte.

— Ce s-a întâmplat? Un lucru foarte însemnat, Scarlett. M-am gândit mult. Mi se pare că din momentul întoarcerii și până ai plecat de aici, nu m-am gândit la nimic. Am fost într-o stare de prostrație și mi-a fost de-ajuns că am avut ce să mănânc și unde să dorm. Când ai plecat însă la Atlanta, luând asupra ta ca un bărbat întreaga povară, am văzut că sunt mai puțin decât un bărbat, chiar mult mai puțin decât o femeie. Asemenea gânduri, Scarlett, nu-ți fac viața plăcută și nu mai doresc, nu mai pot să mai trăiesc cu ele. Alți bărbați au ieșit din război cu mai puțin ca mine, și privește-i acum!... Înțelegi, așadar, de ce plec la New York?

— Dar... nu, nu înțeleg! Dacă vrei să muncești, de ce n-ar fi Atlanta tot atât de bună ca New York-ul? Și gaterul meu...

— Nu, Scarlett. Acum e momentul să plec, e ultima mea șansă. Mă duc în Nord. Dacă vin la Atlanta și muncesc pentru tine, sunt pierdut pe veci.

Cuvântul "pierdut"... "pierdut"... "pierdut"... răsună în inima ei, sperînd-o ca un clopot de moarte. Ochii ei îi căutară repede pe ai lui, dar ochii lui Ashley, mari și cenușii, străvezii ca cristalul, priveau prin ea, dincolo de ea, un destin pe care ea nu-l putea vedea, o soartă pe care ea nu o putea înțelege.

— Pierdut? Vrei să spui... că ai făcut ceva pentru care yankeii din Atlanta te-ar putea urmări? Pentru că l-ai ajutat pe Tony să scape... sau, sau... O, Ashley, faci cumva parte din Ku Klux Klan?

Privirea lui pierdută se întoarse repede spre ea și zâmbi puțin, un zâmbet care nu ajunsese însă să-i îmblânzească ochii.

— Uitasem cât de concret vezi tu lucrurile, Scarlett. Nu, nu de yankei mi-e teamă. Voiam să spun că, dacă merg la Atlanta și primesc iar să mă ajuți, îngrop orice nădejde de a fi vreodată independent.

— O, oftă ea ușurată, dacă e numai asta!

— Da, zise el, surâzând din nou, cu un zâmbat mai rece decât înainte. Numai asta. Numai mândria mea bărbătească, numai demnitatea mea și, dacă vrei să-i spui așa, numai sufletul meu nemuritor!

— Dar ai putea, se încăpățână Scarlett recurgând la o altă tactică, să

cumperi gaterul, să-ți faci treptat-treptat o situație, și atunci...

— Scarlett, o întrerupse el violent, ți-am spus: nu! Mai am și alte motive.

— Care motive?

— Le cunoști mai bine decât oricine altul.

— O... acelea? Dar nu e nimic, îl asigură ea, cu nepăsare. Știi că ți-am făgăduit, în livadă, iarna trecută și am să-mi țin făgăduiala.

— Atunci, ești mai sigură de tine decât sunt eu. Mie mi-e teamă că nu voi putea ține o asemenea făgăduială. N-ar fi trebuit să-ți spun, dar sunt obligat să te fac să înțelegi. Scarlett, n-am să-ți mai vorbesc de asta. S-a sfârșit. Când Will și Suellen se vor căsători, voi pleca la New York.

Ochii lui mari și plini de tulburare îi întâlneau, o clipă, pe ai ei. Apoi Ashley porni repede spre ușă, gata să iasă. Mâna îi era pe clanță. Scarlett se uită disperată la el. Întrevederea se sfârșise, și ea pierduse. Deodată, slăbită de efortul și de tristețea ultimei zile, la care se adăugase și decepția de acum, nu mai putu să reziste – nervii îi cedară și scoase un țipăt: "Oh, Ashley!" Trântindu-se pe canapeaua joasă, izbucni într-un plâns amar.

Auzi pașii lui nesiguri apropiindu-se de ea și vocea lui tristă rostindu-i de câteva ori numele. Apoi, alți pași iuți venind în fugă prin hol, din bucătărie. Melanie intră în odaie, cu ochii mari de spaimă.

— Scarlett... copilul...?

Scarlett își ascunse capul în tapițeria plină de praf continuând să plângă, și vorbi printre suspine:

— Ashley e atât de răutăcios! Atât de groaznic de răutăcios și de urăcios!

— O, Ashley, ce i-ai făcut? întrebă Melanie, și se trânti jos, lângă canapea, luând-o pe Scarlett în brațe. Ce-ai spus? Cum ai putut? Ai fi putut să faci rău copilului! Haide, draga mea, pune-ți capul pe umărul Melaniei! Ce s-a întâmplat?

— Ashley... e... e așa de încăpățânat și de urăcios.

— Ashley, mă mir de tine! Cum ai putut s-o superi când e în starea asta și când domnul O'Hara abia a fost coborât în mormânt?

— Nu-l certa, exclamă Scarlett, contrazicându-se singură.

Își ridică brusc capul de pe umărul Melaniei, arătându-și fața udă de lacrimi și părul despletit și afirmă:

— Are voie să facă ce vrea!

— Melanie, zise Ashley cu fața palidă, să-ți explic ce s-a întâmplat.

Scarlett a avut bunătatea să-mi propună un post la Atlanta, ca supraveghetor al unuia din gaterile ei.

— Supraveghetor! strigă Scarlett indignată. I-am oferit jumătate din câștig și el...

— Și eu i-am spus că am aranjat ca noi să mergem în Nord, și atunci ea...

— O, strigă Scarlett, începând din nou să suspine. I-am spus, i-am repetat că am mare nevoie de el, că nu găsesc pe nimeni să conducă gaterul, că o să am un copil – și a refuzat să vină! Și acum, acum va trebui să vând gaterul, deși sunt sigură că n-am să capăt un preț bun pe el, și o să pierd bani și poate vom muri de foame, dar lui nu-i pasă. E așa de răutăcios!

Își ascunse din nou capul la umărul slăbuț al Melaniei, și teama începu parcă să i se risipească, odată cu o licărire de speranță ce se trezi în ea. Simțea că în sufletul credincios al Melaniei va găsi un aliat, simțea că Melanie era indignată că cineva, și anume chiar prea-iubitul ei soț, putea s-o facă pe Scarlett să plângă. Melanie se repezi la Ashley ca o porumbiță furioasă și, pentru prima oară în viața ei, îl certă.

— Ashley, cum ai putut s-o refuzi? Și asta, după tot ce a făcut pentru noi! Ce nerecunoscători suntem... Mai ales acum, când are nevoie de ajutor din cauza cop... Ce puțin cavalier ești! Ne-a ajutat când am avut nevoie, și acum tu

o refuzi când la rândul ei îți cere ajutorul!

Scarlett se uită pe furiș la Ashley și văzu clar uimirea și nedumerirea așternându-i-se pe față, în timp ce se uita în ochii plini de indignare ai Melaniei. Scarlett era la rândul ei mirată de vehemența atacului Melaniei, fiindcă știa cât respect îi purta ea lui Ashley, hotărârile lui având pentru ea putere de lege.

— Melanie..., începu el și întinse brațele, neajutorat.

— Ashley, cum poți șovăi? Gândește-te la ce-a făcut Scarlett pentru noi, pentru mine. Aș fi murit la Atlanta când s-a născut Beau, dacă ea nu m-ar fi ajutat. Și a... a omorât un yankeu, apărându-ne. Știai asta? Pentru noi a omorât un om. Și a muncit ca o roabă pentru noi, înainte ca Will și cu tine să vă fi întors acasă, numai ca să aibă ce să ne dea de mâncare. Și când mă gândesc cum ara și cum culegea bumbacul, îmi vine să... o, draga mea!

Și Melanie își înclină capul, sărutând părul ciufulit al lui Scarlett, în semn de devotament...

— Și acum e prima oară când ne cere să facem ceva pentru ea...

— Nu e nevoie să-mi spui tot ce a făcut pentru noi.

— Ashley, te rog, gândește-te! Pe lângă faptul că ai s-o ajuți, va fi mult mai bine dacă o să stăm la Atlanta, printre oameni pe care-i cunoaștem, și nu printre yankei! O să fim cu mătușa Pitty și cu unchiul Henry, cu toți prietenii noștri, și Beau va avea o mulțime de tovarăși de joacă și va merge la școală. Dacă am merge la New York, nu l-am putea da la școală și nu l-am putea lăsa să se împrietenească cu copiii yankei! Ar trebui să aibă o guvernantă, și nu vād cum ne-ar da mâna...

— Melanie, zise Ashley, și vocea lui suna teribil de calmă, vrei într-adevăr atât de mult să mergem la Atlanta? Nu mi-ai spus niciodată când vorbeam să mergem la New York. Nu mi-ai dat nici măcar de înțeles...

— O, dar când vorbeam să mergem la New York, nu știam că ai putea să găsești de lucru la Atlanta, și de altfel nu era treaba mea. Datoria unei soții e să meargă unde se duce soțul ei. Acum însă, când Scarlett are nevoie de noi și îți oferă o slujbă pe care numai tu ai putea s-o faci, putem să mergem la noi acasă! Acasă! și vocea îi răsună plină de bucurie, în timp ce o strângea în brațe pe Scarlett. Am să vād din nou Five Points, și Strada Piersicului și... Oh, ce dor mi-a fost de toate! Și poate vom putea avea un cămin al nostru! Puțin mi-ar păsa dacă ar fi mic și strâmt, doar să fie căminul nostru!

Ochii ei străluceau de entuziasm și fericire și cei doi se uitară uimiți la ea. Ashley, cu o privire încremenită, iar Scarlett, cu mirare amestecată cu rușine. Niciodată nu-și dăduse seama cât îi fusese de dor Melaniei de Atlanta, cât dorise să se întoarcă acasă și să aibă căminul ei. Păruse atât de mulțumită la Tara, încât Scarlett simți ca o lovitură faptul că îi era dor de Atlanta.

— O, Scarlett, ce bună ești că te-ai gândit la noi! Știai ce dor îmi era de-acasă!

Scarlett se simți rușinată dar și iritată, așa cum făcea întotdeauna când o vedea pe Melanie atribuindu-i motive dezinteresate, atunci când nu era cazul. Deodată nu mai putu privi nici în ochii lui Ashley, nici în ai Melaniei.

— Am putea găsi o casă numai pentru noi. Ți dai seama că suntem căsătoriți de cinci ani și n-am avut încă până azi casa noastră?

— Puteți sta cu noi la mătușa Pitty, e doar casa voastră, murmură Scarlett, jucându-se cu o pernuță și ținând ochii în jos, ca să ascundă expresia de triumf ce se reflecta în ei, acum când simțea că lucrurile merg bine.

— Nu, dar mulțumesc în orice caz, draga mea. Am fi prea înghesuiți. O să găsim noi o casă... O, Ashley, spune da!

— Scarlett, zise Ashley cu o voce surdă. Uită-te la mine!

Înfiorată, ea își ridică privirea și-i văzu ochii cenușii, plini de amărăciune și de un sentiment de zădărnici obosită.

— Scarlett, am să vin la Atlanta... Nu mă pot lupta cu amândouă.

Le întoarse spatele și ieși din odaie.

Sentimentul de triumf din sufletul lui Scarlett fu întunecat de teamă. Privirea din ochii lui, atunci când îi vorbise, fusese identică cu aceea când îi spusese că era pierdut pentru vecie dacă venea la Atlanta.

După ce Suellen și Will se căsătoriră, și Carreen plecă la Charleston la o mănăstire, Ashley, Melanie și Beau veniră la Atlanta, aducând-o cu ei pe Dilcey să le fie bucătăreasă și guvernantă. Prissy și Pork fură lăsați la Tara, până când Will va putea găsi alți negri care să-l ajute la munca câmpului, și apoi urmau să vină și ei la oraș.

Căsuța de cărămidă roșie, pe care Ashley o închirie pentru familia lui, se găsea pe Strada Iederei, chiar în dosul casei mătușii Pitty, și cele două curți se învecinau, despărțite doar de un gard neîngrijit, de lemn câinesc. Melanie o alesese anume pentru acest motiv. În prima dimineață a întoarcerii ei la Atlanta, spusese râzând și plângând și îmbrățișând-o pe Scarlett și pe mătușa Pitty că fusese atâta vreme despărțită de cei care îi erau dragi, încât niciodată nu va socoti că stă destul de aproape de ei.

Casa avusese mai înainte și un etaj, dar fusese distrus de obuze în timpul asediului, iar proprietarul, când se întorsese după înfrângere, nu avusese bani ca să-l ridice din nou. Se mulțumise să pună un acoperiș plat peste parter. Clădirea avea astfel o înfățișare turtită, disproporționată, ca o casă de păpuși făcută din cutii de pantofi. Fusese ridicată peste o pivniță mare, și treptele largi care duceau spre ea o făceau să pară puțin ridicolă. Dar înfățișarea turtită și plată a casei era în parte compensată de cei doi stejari bătrâni și falnici care o umbreau, și de magnolia cu frunze prăfuite, plină de flori albe, care creștea lângă scara din față. Peluza era largă și verde, acoperită cu trifoi des, iar la margine străjuia un gard rar și neîngrijit, printre ostrețele căruia se împleteau tulpinile caprifoiului parfumat. Ici-colo, prin iarbă, răsăreau din tufele de trandafiri striviți tulpini noi, iar florile albe și roz ale mirtului înfloreau ca și cum războiul nu trecuse peste ele și caii yankeilor nu le roseseră ramurile.

Scarlett își zicea că era cea mai urâtă locuință pe care o văzuse vreodată, dar pentru Melanie nici casa de la Doisprezece Stejari, în toată grandoarea ei, nu fusese mai frumoasă. Casa asta era căminul ei și, în sfârșit, aici se afla singură cu Ashley și cu Beau.

India Wilkes se întoarse de la Macon, unde stătuse din 1864 împreună cu Honey, și se instalează la fratele ei, înghesuindu-i pe locatarii căsuței. Ashley și Melanie o primiră însă cu drag. Timpurile se schimbaseră, banii lipseau, dar nimic nu alterase principiul vieții din Sud care cerea ca familiile să găzduiască cu plăcere rudele sărace sau fetele bătrâne din neamul lor.

Honey se măritase și, după spusele Indiei, luase pe cineva de rang inferior, un om grosolan din Mississippi, care se stabilise la Macon. Avea față roșie, glasul puternic și maniere vesele. Indiei nu-i plăcuse această căsătorie și, din cauza aceasta, nu fusese fericită în casa cumnatului ei. Fu foarte bucuroasă când auzi că Ashley își avea acum căminul lui, așa că putu să plece dintr-o casă în care nu se simțea bine, ca să n-o mai vadă nici pe sora ei, atât de fericită cu un bărbat nedemn de ea.

Restul familiei credea în taină că Honey cea prostuță și hlizită nimerise mai bine decât era de așteptat, și toți se minunau că reușise să găsească un bărbat. Soțul ei era un gentleman și un om cu oarecare stare; pentru India,

însă, născută în Georgia și crescută în tradițiile Virginiei, oricine nu era de pe coasta răsăriteană, era un moji și un barbar. Probabil că bărbatul lui Honey era și el fericit că scapă de ea, fiindcă acum nu era prea ușor să trăiești cu India.

Era cu adevărat o fată bătrână. Avea douăzeci și cinci de ani și își arăta vârsta, așa că nu mai avea nevoie să încerce a părea frumoasă. Ochii ei incolori și fără gene se uitau direct și intransigent la toată lumea, iar buzele subțiri și le strângea într-o expresie de îngâmfare fudulă. Avea un aer de demnitate și mândrie, care, lucru ciudat, îi ședea mai bine decât dulceața hotărâtă și tinerească din vremurile când trăia la Doisprezece Stejari. Avea oarecum poziția unei văduve. Toată lumea știa că Stuart Tarleton s-ar fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi fost ucis la Gettysburg, și astfel i se acorda respectul cuvenit unei femei care fusese dorită, chiar dacă nu se măritase.

Cele șase camere ale căsuței din strada Iederei fură curând mobilate cu tot felul de mobile ieftine de brad și de stejar din magazinul lui Frank. Deoarece Ashley n-avea un ban și era silit să cumpere pe datorie, refuzase tot ce nu era foarte ieftin și cumpăraseră strictul necesar. Acest lucru îl jenase pe Frank care ținea la Ashley, și o îndurerase pe Scarlett. Și ea și Frank ar fi dat cu plăcere, și fără plată, cea mai frumoasă mobilă de mahon ori de lemn de trandafir din magazin, dar Wilkes-ii refuzau cu încăpățănare. Casa era dureros de urâtă și de goală, și Scarlett suferea văzându-l pe Ashley stând într-o casă fără covoare și fără perdele. Ashley însă parcă nu observa nimic din tot ce-l înconjură, iar Melanie, care pentru prima dată de la căsătorie își avea casa ei, era mândră de ea. Scarlett s-ar fi simțit umilită dacă prietenii ei ar fi venit în casa ei și ar fi găsit-o fără draperii și covoare, fără pernuțe și numărul cuvenit de scaune, ori fără cești și lingurițe. Melanie însă făcea onorurile casei ca și cum ar fi avut perdele de pluș și canapele de brocart.

Cu toată fericirea ei evidentă, Melanie nu se simțea bine. Își pierduse sănătatea născându-l pe micul Beau, și munca grea pe care o făcuse la Tara după nașterea lui îi slăbise și mai mult puterile. Era atât de slăbuță, încât oasele ei mici păreau că-i vor ieși prin pielea de un alb mat. Văzută de departe, jucându-se cu Beau în curtea din dos a casei, părea o fetiță, deoarece avea talia neînchipuit de subțire, tot trupul fiindu-i de altfel redus la proporții miniaturale. N-avea piept, și șoldurile-i erau tot atât de înguste ca ale micului Beau. Cum nu era nici cochetă și n-avea pic de bun-simț (gândea Scarlett) ca să-și coasă niște volănașe sub corsajul rochiilor sau să-și prindă pernuțe sub corset, slăbiciunea trupului ei era foarte vizibilă. Și fața îi era prea slabă și prea palidă, iar sprâncenele mătăsoase, delicat arcuite, formau un contrast prea mare cu tenul ei lipsit de culoare. Pe chipul mic, ochii erau prea mari ca să fie frumoși, cearcănele făcându-i să pară enormi; dar expresia lor nu se schimbase deloc din zilele fericitei ei copilării. Războiul, suferințele, munca grea nu izbutiseră să altereze dulcea lor seninătate. Erau ochii unei femei fericite, ai unei femei în jurul căreia puteau să se dezlănțuie furtuni, fără să-i tulbure liniștea lăuntrică a ființei.

Cum oare își păstrează privirea asta? se întreba Scarlett uitându-se la ea cu invidie. Știa că, în ceea ce o privește, ochii ei aveau uneori privirea unei pisici flămânde. Ce spusese Rhett odată despre ochii Melaniei? O prostie – că erau ca niște lumânări? O, da, ca două fapte bune într-o lume rea. Da, erau ca două lumânări, ca două lumânări ferite de toate vânturile, două lumini dulci lucind de fericirea de-a fi iarăși acasă, printre prieteni.

Căsuța lor era întotdeauna plină de musafiri. Melanie fusese foarte iubită încă de când era copil, și orașul se înghesui să-i ureze bun-venit acasă. Toată lumea îi aducea daruri pentru casă, începând de la mobile și bibelouri vechi, tablouri, câteva lingurițe de argint, până la fețe de pernă de olandă, șervete,

ori covorașe – tot felul de lucruri care scăpaseră oamenilor lui Sherman, fiind păstrate cu sfințenie, dar despre care se jurau că le prisosesc.

Bătrânii care făcuseră războiul din Mexic împreună cu tatăl ei veniră să o vadă, aducându-și și prietenii ca s-o cunoască pe "drăgălașa fiică a bătrânului colonel Hamilton". Vechile prietene ale mamei ei se îngrămădeau în jurul Melaniei, fiindcă se purta cu multă deferență față de cei mai în vârstă, lucru grozav de plăcut pentru doamnele bătrâne în acele zile când tineretul parcă uitase să se poarte cuviincios.

Cele de-o vârstă cu ea, tinerele soții, mamele și văduvele o iubeau fiindcă îndurase suferința lor comună fără să devină acră și fiindcă le asculta întotdeauna necazurile. Tineretul venea în casa ei așa cum vine întotdeauna acolo unde se petrece bine, și fiecare își revedea prietenii pe care dorea cu adevărat să-i întâlnească.

Împrejurul persoanei pline de tact și de modestie a Melaniei se formă curând un cerc de tineri și bătrâni care reprezentau tot ce rămăsese din societatea cea mai aleasă a Atlantei dinainte de război. Toți aceștia, cu genealogii diferite, erau săraci dar mândri de familiile lor. Lumea bună din Atlanta, risipită și decimată de război, uluită de schimbările survenite într-un interval de timp atât de scurt, își găsisese în sfârșit un nucleu în jurul căruia se putuse regropa.

Melanie era tânără, dar poseda toate calitățile pe care acest grup de oameni îndârjiți le aprecia – sărăcie mândră, curaj stoic, voioșie, amabilitate, bunătate și, mai presus de toate, o credință oarbă, neștirbită în vechile tradiții. Melanie refuza să se schimbe, refuza chiar să admită că există un motiv de schimbare într-o lume care se schimbase cu totul. Sub acoperișul casei ei, vechile vremuri păreau că se întorseseră, și lumea prindea curaj, și izbutea chiar să privească cu dispreț viața destrăbălată și marile petreceri ale carpetbagger-ilor și ale republicanilor îmbogățiți de curând.

Când priveau chipul ei tânăr și citeau în el credința față de vremurile vechi, cu toții puteau uita o clipă pe trădătorii propriei lor clase sociale, care îi umpleau de furie, de teamă și de deznădejde. Și erau mulți din aceștia. Erau oameni de familie bună, împinși la disperare de sărăcie, care trecuseră de partea învingătorilor, deveniseră republicani și acceptaseră situații de la yankei, pentru ca familiile lor să nu moară de foame. Erau foștii militari cărora le lipsea curajul să înfrunte anii lungi care aveau să treacă până să-și refacă averile. Aceștia, urmând exemplul lui Rhett Butler, se înhăitau cu carpetbagger-ii și câștigau bani prin mijloace necinstite.

Dar mai rău chiar decât trădătorii, erau privite unele fete din familiile cele mai bune din Atlanta, care crescuseră mari după capitulare și nu păstrasera decât amintiri vagi despre război, nesimțind amărăciunea celor vârstnici. Nu pierduseră nici soți, nici logodnici. Aveau puține amintiri despre bogăția și splendoarea trecutului, iar ofițerii yankei erau atât de frumoși, atât de bine îmbrăcați și atât de lipsiți de griji! Și dădeau baluri atât de frumoase, și aveau cai atât de frumoși, și pur și simplu le adorați pe fetele din Sud! Le tratau ca pe niște regine și se străduiau atâta să nu le jignească mândria și susceptibilitatea. În fața acestor măgulitoare atenții, ce oare le-ar fi putut opri să nu se împrietenească cu ei? Erau mult mai atrăgători decât tinerii serioși din Atlanta, care se îmbrăcau sărăcăcios și munceau atât de greu încât n-aveau timp de distracții. Ca urmare, unele fete fugiseră cu ofițeri yankei, ceea ce sfâșie inimile familiilor din Atlanta. Se întâmpla ca mulți frați să se întâlnească pe stradă cu surorile lor și să nu le vorbească, și unii părinți nu mai pomeneau niciodată numele fiicelor lor. Amintindu-și de tragediile acestea, o groază de moarte se strecura în sufletele acelor care aveau deviza: "Nu ne predăm!" – o groază acută, statornică, pe care numai fața blândă dar

hotărâtă a Melaniei o mai risipea. După cum spuneau doamnele bătrâne, Melanie era o pildă excelentă și binefăcătoare pentru tinerele fete din Atlanta. Și fiindcă nu făcea paradă de virtuțile ei, fetele tinere nu o antipatizau. Melanie nu-și dădea seama că devenise un fel de președintă a noii societăți. Își zicea doar că oamenii erau drăguți și veneau s-o vadă și o poșteau la micile lor cercuri de lucru de mână, la cluburile de dans și la seratele muzicale. Societatea din Atlanta avusese întotdeauna aptitudini muzicale, fiind și iubitoare de muzică bună, în ciuda tuturor comentariilor ironice ale celorlalte orașe surori din Sud în legătură cu lipsa de cultură a orașului. Acum avea loc o entuziastă reînviere, care se întârea pe măsură ce vremurile deveneau mai grele și mai încordate. Ascultând muzică, era mai ușor să uiți obraznicele chipuri negre de pe străzi și uniforme albastre ale garnizoanei.

Melanie se simți oarecum jeanată când se pomeni în fruntea cercului muzical de sâmbătă seară, de curând creat. Nu vedea de ce ar merita să fie aleasă pentru această distincție, decât prin faptul că putea acompania pe oricine la pian, și chiar pe domnișoarele McLure care, deși surde complet, tot mai cântau duete.

Adevărul era că Melanie reușise să afilieze cu dibăcie la cercul muzical de sâmbătă seară clubul harpistelor, corul bărbătesc, clubul tinerelor mandoliniste și cercul ghitariștilor, așa că Atlanta avea acum o muzică demnă de-a fi ascultată. De fapt, se spunea că executarea unei piese ca "Țiganca" de către membrii cercului a fost mult superioară reprezentațiilor auzite la New York și New Orleans. De fapt, după atragerea harpistelor în asociație a propus doamna Merriwether doamnei Meade și doamnei Whiting s-o facă pe Melanie președinta cercului. Dacă se putuse înțelege cu harpistele, afirma doamna Merriwether, înseamnă că se va putea înțelege cu oricine. Ea însăși cânta la orgă pentru corul bisericii metodiste și, ca organistă, n-avea prea mult respect pentru harpe și harpiste.

Melanie fusese de asemenea numită secretara "Asociației pentru înfrumusețarea mormintelor glorioșilor noștri eroi" și a "Cercului de lucru al văduvelor și orfanilor Confederației". Această nouă cinste îi reveni după o entuziastă adunare comună a celor două societăți, care amenințase să se sfârșească la un moment dat cu violență și cu ruperea unor prietenii vechi. Se pusese întrebarea dacă trebuiau plivite și buruienile de pe mormintele soldaților Uniunii, ce se aflau lângă cele ale soldaților confederați. Înfățișarea săracăcioasă a mormintelor yankee descuraja toate silințele pe care și ie dădeau doamnele pentru a le înfrumuseța pe acelea ale morților lor. Imediat, focul care părea înăbușit în suflete izbucni cu furie, și cele două organizații se despărțiră pline de ostilitate. Cercul de lucru era pentru plivirea buruienilor, dar doamnele din Asociația pentru înfrumusețarea mormintelor erau categoric împotriva.

Doamna Meade exprimă părerea acestei ultime grupări zicând:

— Să plivim buruienile de pe mormintele yankee? Mai bine i-am scoate pe toți yankeii din morminte și i-am arunca la groapa cu gunoaie!

La aceste cuvinte scandaloase, membrele celor două asociații se sculară, și fiecare doamnă își dădu părerea fără ca nimeni să mai asculte. Adunarea se ținea în salonul doamnei Merriwether, și bunicul Merriwether, care fusese alungat în bucătărie, povestea mai târziu că gălăgia din salon i-a amintit de începerea atacului la bătălia de la Franklin. Și, adăugă el, te-ai fi crezut mai în siguranță la bătălia de la Franklin decât la adunarea respectivelor cucoane.

Melanie își făcu loc până ajunse în mijlocul femeilor surescitate și reuși să le facă să-i asculte vocea cu un timbru atât de calm și de dulce. Era foarte emoționată de îndrăzneala ei de a vorbi adunării indignate, dar deși glasul îi tremura, continuă să spună: "Doamnelor, vă rog!" până când zarva se potoli.

— Aș dori să vă spun... adică, m-am gândit de mult la asta... că nu numai că ar trebui să plivim mormintele, dar ar fi omenesc să semănăm și flori pe ele. Orice ați face dumneavoastră, să știți că de câte ori duc flori pe mormântul scumpului nostru Charlie, pun câteva și pe mormântul unui yankeu necunoscut de alături. E atât de... părăsit!

Indignarea izbucni din nou, în cuvinte rostite mai puternic, și de astă dată ambele asociații se contopiră exprimându-și aceeași părere:

— Pe mormintele yankee!... O, Melly, cum ai putut!... Și ei l-au omorât pe Charlie!... Și aproape că te-au omorât și pe tine!... Yankeii l-ar fi putut omorî și pe Beau, după ce s-a născut!... Au încercat doar să dea foc Tarei!

Melanie se rezemă de speteaza scaunului, ca să nu cadă, aproape strivită de dezaprobarea generală pe care n-o cunoscuse până acum.

— O, doamnelor! strigă ea cu voce rugătoare. Vă rog, lăsați-mă să termin! Știu că n-am dreptul să vorbesc în această chestiune, fiindcă nici unul din cei care-mi sunt dragi n-au fost omorâți în afară de Charlie... și, mulțumesc lui Dumnezeu, știu unde-i este mormântul! Dar sunt atâtea dintre noi care nu știu unde sunt îngropați fiii, soții, frații lor și...

Se opri, cu glasul sugrumat, și se așternu o tăcere mormântală.

Ochii scânteietori ai doamnei Meade se întunecară. Făcuse o lungă călătorie la Gettysburg, după terminarea crâncenei lupte, în nădejdea de a putea aduce trupul lui Darcy, dar nimeni nu i-a putut arăta unde era îngropat. Zăcea desigur undeva într-un șanț săpat în grabă în țara dușmană. Și buzele doamnei Allan începură să-i tremure. Soțul și fratele ei fuseseră în acea nenorocită incursiune făcută de Morgan în Ohio, și ultimele știri despre soarta lor spuneau că fuseseră uciși pe malul râului, tocmai când cavaleria yankee se apropia în goană. Nu știa nici acum unde zăceau. Fiul doamnei Allison murise într-un lagăr de prizonieri din Nord și ea, fiind atât de săracă, nu putea să-i aducă trupul acasă. Altele citiseră în listele de dispăruți următoarea informație laconică: "Dispărut – probabil mort". Și din aceste cuvinte aflaseră ultimele știri despre oamenii dragi pe care îi văzuseră plecând la război.

Se uitară toate spre Melanie, și privirea lor parcă zicea: "De ce redeschizi aceste răni? Sunt răni care nu se vindecă niciodată – să nu știi unde zac cei care-ți sunt dragi."

Glasul Melaniei prinse puteri în tăcerea din odaie.

— Mormintele lor sunt undeva, în țara yankeilor, așa cum mormintele yankee sunt aici. O, ce îngrozitor ar fi dacă am afla că o femeie yankee ar spune să fie scoși și...

Doamna Meade scoase din gât un țipăt de spaimă.

— Ce bine ar fi însă dacă am ști că o femeie yankee bună – și cred că trebuie să fie și femei bune printre ele fiindcă, împotriva celor ce spune lumea, nu se poate să fie toate rele! – ce bine ar fi, zic, să știm că au plivit buruienile de pe mormintele bărbaților noștri și că au pus flori pe ele, deși le-au fost dușmani. Dacă Charlie ar fi murit în Nord, ar fi fost o mângâiere pentru mine să știu că cineva... și nu-mi pasă, doamnelor, ce credeți despre mine – (aici vocea i se frânse) – să știți că mă retrag din ambele asociații și am să... am să plivesc buruienile de pe toate mormintele yankee pe care le voi găsi, și am să semăn și flori pe ele... și aș vrea să văd dacă o să îndrăzniți să mă împiedicați.

După această ultimă provocare, Melanie izbucni în lacrimi și o porni spre ușă.

La un ceas după aceasta, bunicul Merriwether, simțindu-se în siguranță în mediul masculin al cafenelei "La Frumoasa Zilei", îi povesti unchiului Henry Hamilton că, după aceste cuvinte, toate cucoanele începuseră să plângă, s-o îmbrățișeze pe Melanie și că totul se terminase într-o atmosferă de înțelegere

plină de tandrețe, Melanie fiind numită secretara ambelor organizații.

— Și au să plivească buruienile! Ba chiar culmea e că Dolly a zis s-o ajut și eu, fiindcă n-am altceva de făcut! N-am nimic împotriva yankeilor, și cred că domnișoara Melly avea toată dreptatea, față de celelalte doamne care erau ca niște pisici turbate fără să aibă vreun motiv serios. Dar să plivesc buruieni la vârsta mea, cu junghiurile mele?

Melanie făcea parte și din comitetul doamnelor care conduceau "Azilul de orfani" și ajuta la strângerea cărților pentru noua "Asociație de lectură a tinerilor". Chiar și "Thespienii", care dădeau reprezentații teatrale de amatori o dată pe lună, o chemară printre ei. Era prea timidă ca să apară pe scenă, dar știa să confecționeze costume din pânză de sac, fiindcă era singurul material pe care-l aveau la dispoziție. Hotărî, în ultimă instanță, la "Cercul de lectură Shakespeare", că după operele bardului trebuiesc citite neapărat și acelea ale domnului Dickens, precum și ale domnului Bulwer-Lytton, și nu poemele lordului Byron, cum propusese un membru tânăr și necăsătorit, socotit de Melanie că ar avea păreri prea libere.

În serile de la sfârșitul verii, căsuța ei prost luminată era întotdeauna plină de oaspeți. Nu erau niciodată destule scaune pentru toți și, de multe ori, doamnele ședeau pe treptele verandei din față, iar bărbații se așezau pe balustradă, pe lăzi sau chiar pe peluză. Uneori, când Scarlett îi vedea pe musafiri așezați pe iarbă și bând ceai, singura tratație pe care și-o puteau permite Wilkes-ii, se întreba cum îi venea Melaniei să-și arate sărăcia așa, fără rușine. Până când Scarlett nu va mobila casa mătușii Pitty așa cum fusese înainte de război și nu va putea să le servească musafirilor vin bun, lichior, șuncă și vânat rece, n-avea de gând să poftească lume la ea acasă – mai ales lume bună, așa cum venea la Melanie.

Generalul John B. Gordon, marele erou al Georgiei, venea la Melanie de multe ori, împreună cu familia. Părintele Ryan, preotul-poet al Confederației, nu uita să-i facă o vizită de câte ori venea la Atlanta. Spiritul lui ales fermeca aceste reuniuni și rareori era nevoie de insistență ca să-l facă să recite "Sabia lui Lee" sau nemuritorul său poem "Drapelul cucerit", care impresiona totdeauna pe doamne, făcându-le să plângă. Alex Stephens, fostul vicepreședinte al Confederației, venea la ea de câte ori era în oraș și, când se zvonea că se află la Melanie, casa se umplea de lume, și oamenii rămâneau ceasuri întregi, vrăjiți de vocea răsunătoare a plăpândului infirm. De obicei se afla acolo și câte o duzină de copii pe jumătate adormiți în brațele părinților, fiindcă trecuse de mult ora culcării. Nici o familie nu voia ca scumpii lor copii să nu poată spune mai târziu că fuseseră sărutați de marele vicepreședinte sau că strânseseră mâna unuia dintre cei care conduseseră Confederația. Fiecare persoană însemnată care venea în oraș se abătea și pe la Willkes-i, și uneori rămânea și peste noapte acolo. Astfel, căsuța cu acoperișul turtit era totdeauna plină. India dormea pe un pat de campanie, în firida ce servea de cameră lui Beau. De câte ori se ivea câte un musafir neașteptat, India o trimitea repede pe Dilecey să treacă gardul ca să împrumute ouă pentru micul dejun de la bucătăreasa mătușii Pitty, dar Melanie se purta cu toți cu amabilitatea unei castelane.

Nu, Melanie nu-și dădea seama că lumea se strângea în jurul ei ca în jurul unui steag zdrențuit, dar iubit! Se simți jenată și mirată când doctorul Meade, după o seară plăcută pe care o petrecuse în casa ei, și în timpul căreia citise cu mult succes rolul lui Macbeth, îi sărută mâna și făcu unele observații, cu tonul pe care îl lua odinioară când vorbea de "cauza noastră glorioasă."

— Scumpă domnișoară Melly, e o cinste și o fericire să vin în casa dumitale, căci dumneata și celelalte doamne ca dumneata reprezentați forța

noastră a tuturor, sunteți tot ce ne-a mai rămas. Toată floarea tinereții nostru a fost nimicită, tot răsul tinerelor noastre fete a fost înăbușit. Sănătatea ne-a fost distrusă, am fost dezrădăcinați, obiceiurile ne-au fost tulburate. Am fost sărăciți, dați înapoi cu cincizeci de ani, și umerii fiilor noștri și ai bătrânilor noștri au fost încărcăți cu o povară prea grea pentru ei. Ai fiilor noștri care ar trebui să meargă încă la școală, și ai bătrânilor noștri care ar trebui acum să-și încălzească la soare trupurile obosite! Vom reclădi însă totul la loc, fiindcă ne-au mai rămas suflete ca ale dumneavoastră, pe care ne vom putea sprijini. Și cât timp vom mai avea astfel de suflete, yankeii pot să ne ia restul!

Atâta vreme cât marele șal negru al mătușii Pitty reușea să mai ascundă situația lui Scarlett, ea și cu Frank se strecurau adesea prin gardul viu din dosul casei spre a se duce la adunările ce se țineau în serile de vară, pe verandă, la Melanie. Scarlett se așeza întotdeauna mai la întuneric, în umbra ocrotitoare unde, nebăgată în seamă, putea să privească pe furiș chipul lui Ashley.

O atrăgea la Melanie numai Ashley, deoarece tot ce se vorbea acolo o plictisea și o indispucea. Conversația urma după o rânduială stabilită: mai întâi despre vremurile grele, apoi despre situația politică, ca în cele din urmă să se vorbească, bineînțeles, despre război. Cucoanele se văitau de scumpete și întrebau pe domni dacă nu cred că vremurile bune se vor întoarce. Atotștiutorii domni răspundeau că sigur se vor întoarce. Că trebuie, numai să treacă câtva timp. Că vremurile grele nu pot să țină mult. Cucoanele știau că domnii mint și domnii știau, la rândul lor, că ele știu că mint. Dar continuau să mintă bucuroși, iar cucoanele se făceau că-i cred. Toată lumea știa că vremurile grele n-or să se termine atât de curând.

După ce terminau cu vremurile grele, cucoanele vorbeau de neobrăzarea crescândă a negrilor, despre îndrăzneala carpetbagger-ilor și despre înjosirea de-a vedea peste tot soldați yankei pierzându-și vremea pe la colțuri de stradă. Socoteau domnii că yankeii vor sfârși o dată cu Reconstrucția? Încurajatori, domnii socoteau că vor sfârși curând: adică, atunci când democrații vor putea din nou să voteze. Cucoanele aveau bunul-gust de a nu mai întreba când se va întâmpla asta. Și, sfârșind cu politica, începeau să vorbească despre război.

De câte ori se întâlneau doi foști confederați, acesta era singurul subiect de conversație, iar când se adunau ceva mai mulți, se înțelege de la sine că războiul urma să fie rețrăit în toată desfășurarea lui. Și, întotdeauna, cuvântul "dacă" avea locul de frunte în discuție.

"Dacă Anglia ne-ar fi recunoscut..." "Dacă Jeff Davis ar fi rechiziționat tot bumbacul și l-ar fi trimis în Anglia înainte de instituirea blocadei..." "Dacă Longstreet ar fi executat ordinele la Gettysburg..." "Dacă Jeb Stuart n-ar fi fost plecat în recunoaștere tocmai când Marse Bob avea nevoie de el..." "Dacă nu l-am fi pierdut pe Stonewall Jackson..." "Dacă Vicksburg n-ar fi căzut..." "Dacă am mai fi putut rezista încă un an..." Și mai ales: "Dacă nu l-ar fi înlocuit pe Johnston cu Hood..." sau "Dacă la Dalton i s-ar fi dat comanda lui Hood în loc de Johnston..."

Dacă! Dacă! În seara liniștită, tot mai întunecoasă, glasurile domoale și târăgănate se înviorau ca pe vremuri – și toți, infanteriști, cavaleriști și tunari, își aminteau de zilele când viața era o continuă încordare, evocând în mohorâta iarnă a vieții lor pierdută arșița a verii.

"Nu sunt în stare să vorbească despre altceva", se gândea Scarlett. "Numai și numai despre război. Totdeauna își vor aduce aminte de acest război. Și niciodată n-au să vorbească despre altceva. Până la sfârșitul vieții."

Privea împrejur și vedea copiii ghemuiți în brațele părinților, cu răsuflarea tăiată, cu ochi strălucitori, ascultând povestiri despre atacuri de noapte, despre cumplite șarje de cavalerie și despre steaguri înfipite pe metereze dușmane. Auzeau tobele, goarneau și strigătul rebelilor; vedeau oameni târându-și prin ploaie picioarele betege, sub drapelele zdrențuite.

"Nici copiii aceștia n-au să vorbească vreodată despre altceva. Au să creadă că a fost ceva minunat, sublim să lupți cu yankeii și să te întorci acasă orb și schilod, sau chiar să nu te mai întorci deloc. Tuturor le place să-și amintească de război și să vorbească despre el. Dar mie nu. Nici nu vreau să mă gândesc la el. L-aș uita cu totul, dac-aș putea – ah, numai de-aș putea!"

Scarlett o asculta înfiorată pe Melanie povestind despre cele întâmplate la Tara, făcând din Scarlett o eroină, pentru că ținuse piept năvălitorilor și salvase sabia lui Charles, sau istorisind cu patos cum stinsese ea focul. Toate acestea nu-i făceau nici o plăcere și nu credea că trebuie să se mândrească cu aceste amintiri. Nici nu voia să se gândească la ele.

"Oh, de ce nu pot să uite? De ce nu pot să privească înainte și nu înapoi? Am fost niște nebuni că am luptat în războiul ăsta. Și, cu cât l-am uita mai curând, cu atât ar fi mai bine."

Dar nici unul nu voia să uite, nici unul, pare-se, în afară de ea, așa încât Scarlett fu bucuroasă când putu spune Melaniei că se simțea jenată să se mai arate în lume, chiar pe întuneric. Explicația avea să fie bine primită de către Melanie, care era foarte sensibilă la tot ce era în legătură cu maternitatea. Ea ar fi dorit foarte mult să mai aibă un copil, însă doctorul Meade și doctorul Fontaine îi spusese că un alt copil ar costa-o viața. Așa încât, resemnată, își petrecea cea mai mare parte din timp cu Scarlett, bucurându-se de o sarcină care nu era a ei. Pentru Scarlett, care nu ținea prea mult la copilul așteptat și pe care venirea lui inoportună o irita, această atitudine era culmea sentimentalityi prostești. Avea însă un simțământ de plăcere vinovată la gândul că diagnosticul doctorilor făcea cu neputință orice adevărată intimitate între Ashley și nevastă-sa.

Acum, Scarlett îl vedea de multe ori pe Ashley, dar niciodată singur. În fiecare seară trecea pe la ei, în drumul de la gater către casă, însă Frank și Pitty erau de obicei de față sau, și mai rău, Melanie și India. Nu putea decât să-l întrebe de treburi, să-i dea sfaturi și să-i spună: "E drăguț din partea ta c-ai trecut pe la noi. Noapte bună."

De n-ar fi fost copilul! Ce fericită ar fi fost să se ducă în fiecare dimineață la gater cu el, prin pădurea pustie, departe de privirile pânditoare, și și-ar fi putut amândoi închipui că sunt cu ani în urmă, în comitat, în zilele liniștite dinainte de război.

Nu, nu va încerca să-l facă să-i spună un singur cuvânt de dragoste! N-ar vrea în nici un chip să aducă vorba de dragoste. Își făgăduise că n-are s-o mai facă niciodată. Dar, dac-ar fi rămas singură cu el, măcar o dată, poate că el și-ar fi scos o clipă de pe față masca de politețe impersonală pe care o purta de când venise la Atlanta. Poate că ar fi putut fi cel de altădată, acel Ashley pe care-l cunoscuse înainte de picnicul de la Doisprezece Stejari, înainte ca vreun cuvânt de dragoste să fi fost rostit între ei. Dacă nu putea să fie dragoste între ei, ar fi rămas cel puțin prietenia, iar ea și-ar fi putut încălzi inima înghețată și pustie la vâpaia molcomă a prieteniei lui.

"Dac-aș naște odată copilul", se gândea ea cu nerăbdare, "aș putea să mă duc cu el în fiecare zi, și atunci am sta de vorbă..."

Nu numai dorința de a fi cu el o făcea să se enerveze și să-și piardă răbdarea. Gaterile aveau nevoie de ea. Gaterile începuseră să lucreze în pierdere de când se retrăsese de la supravegherea activă, lăsându-le în grija lui Hugh și a lui Ashley.

Hugh era tare nepriceput, deși lucra din răspuseri. Era prost negustor, și șef și mai prost. Oricine putea să-l înșele la prețuri. De câte ori avea de-a face cu câte un antreprenor șmecher, care spunea că marfa era de calitate inferioară și că nu valora prețul cerut, Hugh socotea că nu poate face altceva, ca gentleman, decât să ceară scuze și să scadă prețul. Când Scarlett auzea de prețul pe care Hugh îl primise pentru câte o sută cincizeci de stânjeni de cherestea, începea să plângă de ciudă. Erau cele mai bune scânduri produse, și el le dădea pe nimica toată! Și nici măcar nu știa să-și strunească lucrătorii. Negrii cereau să fie plătiți zilnic și adesea se îmbătau cu banii luați și nu mai veneau la lucru în dimineața următoare. În asemenea cazuri, Hugh era silit să alerge după alți lucrători și gaterul începea lucrul târziu. Zile de-a rândul se lupta cu astfel de greutăți, și din cauza asta nu se putea duce la oraș ca să vândă marfa.

Când vedea cum îi scapă lui Hugh câștigul printre degete, Scarlett se înfuria de neputința ei de a-l ajuta, ca și de prostia lui. După ce se va naște copilul și ea se va putea întoarce la lucru, îl va da afară pe Hugh și va angaja pe altcineva. Oricine ar fi mai bun. Și niciodată n-avea să se încurce cu negri eliberați. Cum putea cineva să lucreze cu negri eliberați, când fugeau mereu de la treabă?

— Frank, spuse ea după o discuție furtunoasă cu Hugh în legătură cu lucrătorii care lipseau mereu, sunt aproape hotărâtă să tocmesc deținuți ca să lucreze la gater. Am vorbit o dată cu Johnnie Gallegher, vechilul lui Tommy Wellburn, despre greutățile pe care le avem lucrând cu negri, și el m-a întrebat de ce nu iau deținuți. Mi se pare o idee bună. Spunea că-i pot tocmi aproape pe degeaba și să-i hrănesc cu nimica toată. Și mai spunea că-i pot pune la orice treabă, fără ca Biroul Eliberaților să-și vâre nasul peste tot. De îndată ce-i va expira contractul lui Johnnie Gallegher cu Tommy, am să-l angajez să conducă gaterul în locul lui Hugh. Un om ca el, care e în stare să scoată ceva din irlandezii sălbatici pe care-i conduce, desigur că poate face ceva și cu deținuți.

Deținuți! Frank rămase înlemnit. Să tocmească deținuți era desigur cea mai urâtă dintre ideile nebunești pe care le avusese vreodată Scarlett, mai urâtă chiar decât aceea de a deschide o cârciumă.

Cel puțin așa i se părea lui Frank, ca și cercului tradiționalist în care se mișca. Noul sistem de a folosi deținuți luase ființă după război, din cauza sărăciei statului. Incapabil să-i hrănească pe deținuți, statul îi închiria celor care aveau nevoie de echipe mari de lucrători, pentru construcția căilor ferate, în exploatarea de păduri, pentru extragerea terebentinei, ca și la alte exploatare. Deși Frank, la fel ca și alții dintre blajinii și bisericășii săi prieteni, își dădea seama de necesitatea acestui sistem, îl găsea totuși deplorabil. Mulți dintre ei nu admiseseră niciodată sclavia și găseau că sistemul acesta de lucru e mai rău decât însăși sclavia.

Iar Scarlett voia să închirieze deținuți! Frank simțea că, dacă va face asta, el n-ar mai putea scoate capul în lume niciodată. Ar fi fost ceva mult mai grav decât faptul că se ocupa singura de gater, mai grav decât tot ceea ce făcuse ea până atunci. Obiecțiile lui, până acum, fuseseră întotdeauna însoțite de întrebarea: "Ce-o să zică lumea?" Dar acum – acum era ceva mai grav decât teama de opinia publică. Simțea că era ceva ca traficul de carne vie, ca prostituția, un păcat care i-ar fi stat pe suflet dacă i-ar îngădui lui Scarlett să-și aducă gândul la îndeplinire.

Cu această convingere nestrămutată, Frank avu destul curaj ca să-i interzică lui Scarlett să angajeze deținuți, și o făcu în așa chip, încât ea, speriată, fu redusă la tăcere. Ca să-l împace, spuse cu blândețe că, de fapt, nici nu avusese de gând s-o facă. Era atât de plictisită din cauza lui Hugh și a

negrilor, încât își pierduse cumpătul. În sinea ei, totuși, ideea n-o părăsi și se gândea adesea la ea cu jind. Munca cu deținuți ar fi rezolvat una din cele mai grele probleme pentru ea; dar, de vreme ce Frank era așa de pornit...

Oftă. Dacă măcar unul din gateri ar fi adus un câștig, Scarlett ar fi putut să mai rabde. Dar nici lui Ashley nu-i mergea mai bine decât lui Hugh.

La început, Scarlett fusese înciudată și dezamăgită văzând că Ashley nu era în stare să conducă întreprinderea în așa chip încât să aducă de două ori mai mult câștig decât sub conducerea ei. Era un om atât de deștept și citise atâtea cărți, încât nu înțelegea de ce n-ar fi reușit strălucit și n-ar fi câștigat parale bune. Dar nu reușea mai bine decât Hugh. Lipsa lui de experiență, greșelile lui, faptul că n-avea nici un pic de simț al afacerilor, precum și scrupulele sale în tranzacții, erau aceleași ca ale lui Hugh.

Dragostea lui Scarlett îi găsi însă repede scuze și nu-i mai privi pe amândoi în aceeași lumină. Hugh era categoric un prost, pe câtă vreme Ashley era nou în afaceri, și atâta tot. Totuși, fără să vrea, îi veni în minte gândul că Ashley nu va fi niciodată în stare să facă repede o socoteală în gând și să ofere prețul cel mai bun, așa cum putea ea. Ba se întreba uneori dacă va fi în stare vreodată să învețe să deosebească scândurile pentru dușumele de cele de lem-nărie. Și pentru că era gentleman și om de cuvânt, avea încredere în toți pungașii ce-i ieșeau în cale, iar de câteva ori ar fi făcut-o să piardă bani dacă n-ar fi intervenit ea cu tact. Iar când îi plăcea cineva – și-i plăcea atâta lume! – dădea marfă pe credit, fără să caute să afle dacă clientul are bani la bancă sau avere. În privința asta, era tot așa de rău ca și Frank.

Dar, desigur, avea să învețe! Și până să învețe, ea privea cu îngăduință și cu răbdare maternă greșelile lui. În fiecare seară când trecea pe la ei, obosit și descurajat, nu contenea să-i dea sfaturi folositoare și pline de tact. Dar, cu toată încurajarea și indemnul ei, privirea lui rămânea ciudat de stinsă. Nu putea să-l înțeleagă, și asta o înspăimânta. Era altul, cu totul alt om de cum fusese înainte. Dacă ar fi putut, cel puțin, să-l vadă singur... ar fi descoperit poate cauza.

Situația aceasta îi dădea multe nopți de nesomn. Era necăjită din cauza lui Ashley, pentru că știa că era nefericit și fiindcă mai știa că nefericirea lui nu-l va face să devină un bun negustor. Era un chin să-și vadă întreprinderile pe mâna a doi oameni ca Hugh și Ashley, care aveau așa de puțin simțul afacerilor; i se rupea inima când vedea pe concurenți luându-i clienții cei mai buni, după ce ea muncise din greu și-și făcuse cu atâta grijă planuri pentru lunile acestea când nu se va putea ocupa de nimic. Oh, de-ar putea să se întoarcă la lucru! I-ar arăta lui Ashley cum să procedeze, și atunci desigur că va învăța. Johnnie Gallegher ar putea să conducă celălalt gater; ea s-ar ocupa de vânzare, și treburile ar merge strună. Cât despre Hugh, va putea să livreze marfa conducând camionul, dacă va mai voi să lucreze pentru ea. Era singurul lucru de care era în stare.

Firește, Gallegher trecea drept un om lipsit de scrupule, în ciuda priceperii sale – dar pe cine ar fi putut să angajeze? De ce atâția oameni deștepti și cinstiți făcuseră atâtea mofturi când le ceruse să lucreze pentru ea? Dacă unul dintre ei ar lucra acum în locul lui Hugh, n-ar mai avea atâtea griji...

Tommy Wellburn, deși umbla cocârjat, era cel mai harnic antreprenor din oraș și câștiga bani buni – așa cel puțin se spunea. Doamna Merriwether și René făceau afaceri bune, și acum deschiseseră o brutărie. René o conducea cu o hărnicie cu adevărat franțuzească, iar bunicul Merriwether, bucuros să mai plece de la gura sobei, preluase căruciorul lui René. Băieții Simmons aveau atâta treabă, încât le trebuiau trei rânduri de lucrători pe zi la cuptorul de cărămizi. Iar Kells Whiting câștiga și el bine cu loțiunea lui care descreșea

părul, pentru că le spusese negrilor că nu vor avea niciodată voie să voteze dacă mai aveau părul creț.

Așa erau toți băieții deștepți pe care îi cunoștea: doctorii, avocații, negustorii. Apatia ce-i cuprinsese îndată după război dispăruse cu desăvârșire, și acum erau prea ocupați făcând avere, ca s-o mai ajute pe Scarlett să câștige ceva. Cei care nu erau prea ocupați, erau de tipul lui Hugh – sau al lui Ashley.

Ce greu era să vrei să faci afaceri, și să trebuiască să aștepti până naști!

"N-o să mai am niciodată altul", hotărî ea. "N-am să fac ca celelalte femei, care nasc în fiecare an. O, Doamne, ar însemna ca șase luni pe an să nu pot merge la gater! Și îmi dau seama acum că nu pot să lipsesc de la treabă măcar o zi. Am să-i spun lui Frank pur și simplu că nu mai vreau copii."

Frank dorea o familie mare, dar avea să-l potolească ea într-un fel. Hotărârea ei era luată. Acesta era ultimul copil. Pentru ea, gaterul era un lucru mult mai însemnat.

Capitolul XLII

Scarlett născu o fetiță, un nod mic și chel, urâtă ca o maimuță pleșuvă și semănând absurd de mult cu Frank. Nimeni, în afară de tatăl ei iubitor, n-o găsea frumoasă, dar vecinii fură destul de mărinimoși ca să spună că toți copiii mici sunt urâți și că se fac frumoși mai târziu. O botezară Ella Lorena; Ella, după bunica ei Ellen, iar Lorena fiindcă pe vremea aceea era numele cel mai la modă pentru fete, după cum Robert E. Lee și Stonewall Jackson erau la modă pentru băieți, iar Abraham Lincoln și Emancipation pentru copiii negrilor.

Se născu în mijlocul unei săptămâni când Atlanta se afla cuprinsă de agitație și atmosfera era plină de încordare, ca în așteptarea unui dezastru. Un negru, care se lăudase că săvârșise un viol, fusese arestat, dar înainte să fi fost adus înaintea justiției, Ku Klux Klan-ul făcu o incursiune la închisoare și negrul fu spânzurat. Klan-ul o făcuse pentru a cruța victima violului, al cărei nume nu se cunoștea și care, altfel, ar fi fost silită să apară în fața tribunalului. Tatăl și fratele ei ar fi preferat s-o împuște decât s-o lase să-și dea la iveală rușinea în fața publicului, iar linșarea negrului părea pentru populația orașului cea mai bună soluție – de fapt, singura soluție cu putință. Dar autoritățile militare erau furioase. Nu vedeau motivul pentru care fata n-ar voi să depună mărturie în public.

Armata făcea arestări pe capete, jurând că va șterge Klan-ul de pe suprafața pământului, chiar dacă va fi silită, pentru aceasta, să trimită la închisoare pe toți albi din Atlanta. Negrii, speriați și morocănoși, șopteau că vor da foc caselor, drept răzbunare. Atmosfera deveni și mai încărcată când yankeii răspândiră zvonul că vor spânzura oameni în masă până când vor găsi pe vinovați, iar pe de altă parte se vorbea de un complot al negrilor care urmau să se răscoale împotriva albilor. Oamenii stăteau în casele lor, cu ușile încuiate și obloanele lăsate, bărbații temându-se să plece la lucru și să-și lase femeile și copiii fără apărare.

Scarlett zăcea în pat istovită, și mulțumea lui Dumnezeu că Ashley avea prea mult bun-simț ca să fi aderat la Klan și că Frank era prea în vârstă și sărac cu duhul ca să participe la o asemenea mișcare. Ar fi fost îngrozitor să știe că în orice clipă puteau să vină yankeii și să-i aresteze! De ce nu voiau zănaticii aceia din Klan să lase lucrurile așa cum erau, în loc să-i mai întărească pe yankei? Poate că, în definitiv, fata nici nu fusese violată. Probabil că se speriasse doar, ca o proastă, și acum din cauza ei trebuiau să moară o grămadă

de oameni.

În această atmosferă de încordare, ca atunci când stai să urmărești un fitil care arde încet alături de un butoi cu praf de pușcă, Scarlett se întremă destul de repede. Puterea și sănătatea, care o ajutaseră să treacă prin zilele grele de la Tara, o susțineau și acum, așa că, la două săptămâni după nașterea Ellei Lorena, se simțea destul de bine, plângându-se că trebuie să stea culcată și să nu facă nimic. Peste trei săptămâni se sculă din pat, spunând că trebuie să meargă la gater. Acestea nu mai lucrau, pentru să Hugh și Ashley se temeau să-i lase pe ai lor singuri toată ziua.

Atunci căzu trăsnetul.

Frank, plin de mândria de a fi tată, fu destul de cutezător spre a interzice lui Scarlett să plece de acasă, cât timp situația era încă primejdioasă. Dar ea n-ar fi luat deloc în seamă poruncile sale și și-ar fi văzut frumușel de treabă, dacă el n-ar fi încuiat în șopron brișca și calul, cu ordinul strict să nu-i fie deschis decât lui și nimănui altuia. Mai rău chiar, el și cu Mammy răscoliseră toată casa și găsiseră banii ascunși de Scarlett. Frank îi depusese la bancă pe numele său, așa încât nici nu putea măcar să închirieze alt vehicul.

Scarlett se înfurie pe Frank și pe Mammy, apoi începu să se roage de ei și, în sfârșit, plânse o dimineată întreagă, ca un copil mânios pentru că nu i se face pe plac. Ca răspuns, n-auzea decât același lucru: "Liniștește-te, drăguța mea! Nu ești altceva decât o fetiță bolnavă." Sau: "Domnișo'ă Sca'lett, dacă nu te astâmpe'i, o să ți se ac'ească laptele și o să-l doa'ă bu'tica pe copil."

Furioasă la culme, Scarlett fugi pe poarta din dos până la Melanie, unde-și dădu drumul, tipând din răputeri că era hotărâtă să se ducă pe jos la gater și că avea să spună la toți, în Atlanta, ce ticălos era bărbatul ei și că nu mai voia să fie socotită ca un copil rău și tâmpit. O să umble cu revolverul în buzunar, împușcând pe oricine o amenința. Mai împușcase ea pe unul și i-ar place – da, i-ar place – să împuște încă unul. O să...

Melanie, care se temea să iasă și până-n poartă, fu uluită de amenințările ei.

— Vai, nu trebuie să-ți riști viața! Aș muri dacă ți s-ar întâmpla ceva ! Te rog...

— Ba da, am să mă duc! Mă duc pe jos...

Melanie o privi și-și dădu seama că nu erau simple manifestări isterice din partea unei femei slăbite de naștere. Vedea în expresia lui Scarlett aceeași hotărâre primejdioasă și impetuoasă pe care o văzuse de atâtea ori pe fața lui Gerald O'Hara, când își punea în cap să facă ceva. O luă de mijloc, ținând-o strâns cu brațele.

— E vina mea, pentru că nu sunt curajoasă ca tine și l-am ținut pe Ashley acasă, tot timpul, în loc să-l trimit la gater. Oh, Doamne, ce proastă sunt! Draga mea, am să-i spun lui Ashley că nu mai mi-e frică deloc și am să vin să stau cu tine și cu mătușa Pitty, iar el o să se poată întoarce la treabă, și...

Dar Scarlett, care nu voia să recunoască nici în sinea ei că Ashley nu se putea descurca singur, strigă:

— N-ai să faci asta! Ce fel de treabă ar face Ashley dac-ar fi mereu îngrijorat de soarta ta? Toată lumea-i împotriva mea! Nici unchiul Peter nu mai vrea să iasă cu mine! Dar puțin îmi pasă! Mă duc singură. Am să merg pe jos tot drumul și am să găsesc eu pe undeva niște lucrători negri...

— Oh, nu! Să nu faci una ca asta! Ți s-ar putea întâmpla ceva groaznic. Se spune că la Shantytown, pe șoseaua spre Decatur, se află o colonie de negri care se țin numai de rele și va trebui să treci chiar pe-acolo. Stai să mă gândesc... Draga mea, făgăduiește-mi că n-ai să faci nimic astăzi, și am să găsesc eu o soluție. Făgăduiește-mi că te duci acasă și te culci. Arăți istovită.

Făgăduiește-mi.

Fiind într-adevăr prea istovită de furia ei ca să mai facă altceva, Scarlett făgădui, morocănoasă, și se întoarse acasă, refuzând însă să se împace cu ai ei.

În aceeași după-amiază, un străin care șchiopăta trecu prin gardul viu și prin curtea din dos venind de la Melanie. Desigur, era unul dintre aceia despre care Mammy și Dilcey spuneau: "De'bedei pe ca'e-i adună domnișoa'a Melly de pe st'adă și-i lasă să doa'mă în pivniță."

În subsolul casei Melaniei erau într-adevăr trei încăperi, care serviseră mai înainte de camere pentru servitori și de pivniță de vinuri. Într-una din ele stătea acum Dilcey, iar celelalte două erau mereu ocupate de tot felul de nenorociți în zdrențe în trecere prin oraș. Doar Melanie știa de unde veneau și unde se duceau, și nimeni nu înțelegea de unde-i aduna. Poate că negrii aveau dreptate când spuneau că-i aduna de pe stradă. Oricum, așa cum oamenii cu stare și cei de o seamă cu ea aveau acces în micul ei salon, la fel sărmanii găseau deschisă ușa pivniței ei, unde erau hrăniți, culcați și de unde plecau cu merinde. De obicei, ocupanții camerelor erau foști luptători confederați, oameni de rând, fără cămin, care băteau drumurile în nădejdea că vor găsi ceva de lucru.

Câteodată, femei palide și sfrijite, înconjurate de o droaie de copii tăcuți, cu păr blond spălăcit, își petreceau noaptea acolo, văduve de război cărora li se luaseră fermele și care-și căutau rudele risipite prin țară sau cărora le pierduseră urma. Vecinii erau scandalizați de prezența acestor străini, care vorbeau prost sau aproape deloc englezește, și care fuseseră atrași spre Sud de zvonul că poți să te îmbogățești ușor. O dată a dormit acolo și un republican. Cel puțin așa spusese Mammy, stăruind că ea-i recunoaște pe republicani așa cum calul recunoaște, după miros, un șarpe cu clopoței; dar nimeni n-a crezut-o fiindcă până și mărinimia Melaniei trebuia să aibă o limită. Așa cel puțin nădăjduiau toți.

Da, se gândi Scarlett șezând pe veranda din spate, cu copilul în brațe, în soarele palid de noiembrie, trebuie să fie unul dintre "câinii schilozi" ai Melaniei. Și era într-adevăr schilod!

Omul care pășea prin curtea din dos mergea greoi, căci avea, ca și Will Benteen, un picior de lemn. Era un bătrân înalt, slab și cu o chelie strălucitoare, trandafirie dar cam murdară, și cu o barbă căruntă până la brâu. Judecând după fața lui brăzdată de riduri, părea să aibă peste șaizeci de ani, însă corpul lui nu arăta oboseala pe care o aduce vârsta. Era uscățiv și călca strâmb, dar, în ciuda piciorului de lemn, se mișca cu o repeziciune de șarpe.

Sui scara, venind înspre ea; înainte să-l fi auzit vorbind și să-și dea seama de accentul și felul neobișnuit cum pronunța pe "r", Scarlett ghici că e muntean. În ciuda hainelor murdare, și zdrențuite, avea, ca toți muntenii, acel aer de mândrie aprigă și tăcută, care nu permitea nici un gest sau vorbă ușuratică. Barba îi era pătată de tutun și obrazu-i părea deformat din cauza unei bucăți de tutun de mestecat pe care o avea în gură. Nasul era subțire și neregulat, sprâncenele stufoase, iar tufele de păr ce creșteau în urechi dădeau acestora aparența unor urechi de linx. De sub frunte, dintr-una din orbite, care era goală, pornea o cicatrice care-i brăzda fața până la barbă. Celălalt ochi era mic, palid și rece, un ochi ce nu clipea niciodată, cu o privire necruțătoare. La centură avea un pistol mare, fără toc, iar din carâmbul ghetei rupte apărea mânerul unui cuțit din acelea mari, cu două tăișuri.

Răspunse privirii mirate a lui Scarlett cu o uitătură rece și, înainte de a vorbi, scuipea peste balustrada scării. Singurul lui ochi avea o expresie de dispreț, nu față de persoana de față, dar pentru întreg sexul din care făcea

parte.

— M-a trimis doamna Wilkes să lucrez pentru dumneavoastră, spuse el scurt; vorbea răgușit și vorbele îi veneau rar și cu greu, ca la un om care nu e obișnuit să vorbească. Mă cheamă Archie.

— Îmi pare rău, dar n-am ce să-ți dau de lucru, domnule Archie.

— Archie e numele meu de botez.

— Iartă-mă. Care e celălalt nume?

Omul scuipă din nou.

— Asta mă privește pe mine, spuse el. Ajunge dacă-mi ziceți Archie.

— Nu-mi pasă care-i numele dumitale! N-am de lucru pentru dumneata.

— Ba cred că aveți. Doamna Wilkes era supărată că vreți să umblați singură ca o nebună și m-a trimis ca să vă duc cu brișca.

— Serios? exclamă Scarlett, mâniată de obraznicia omului și de faptul că Melly se amestecase în treburile ei.

Ochiul lui o privi cu o ostilitate impersonală.

— Da. Femeile nu trebuie să-și supere bărbații când aceștia vor să le poarte de grijă. Dacă țineți neapărat să vă plimbați, vă duc eu. Îi urăsc pe negri – și pe yankei, de altfel.

Își mută tutunul dintr-o parte în cealaltă o obrazului și, fără să aștepte să fie poftit, se așeză pe treapta de sus.

— Nu zic că-mi place să mă plimb de colo-colo cu femeile, dar doamna Wilkes a fost bună cu mine că m-a lăsat să dorm la ea în pivniță, și m-a trimis aici să vă duc cu brișca.

— Bine, dar..., începu Scarlett zăpăcită, apoi tăcu și se uită la el.

Peste o clipă, zâmbi. Nu prea îi plăcea mutra acestui bătrân "desperado", dar prezența lui avea să simplifice lucrurile. Cu el alături va putea să se ducă în oraș, la gatere, și să viziteze clienții. Nimeni nu va mai putea spune că n-ar fi în siguranță alături de el, căci numai înfățișarea lui era de-ajuns ca să pună capăt oricărui bârfeli.

— Bine, mă-nvoiesc, spuse ea. Firește, dacă soțul meu e de acord.

După ce stătu de vorbă cu Archie, Frank își dădu șovăitor consimțământul, apoi îngădui să se scoată calul și brișca. Era jignit și dezamăgit de faptul că maternitatea nu o schimbase pe Scarlett, așa cum nădăjduise, dar văzând-o atât de hotărâtă să se întoarcă la blestematele ei de gatere, își spuse că venirea lui Archie era în împrejurările de față o fericire.

Și în acest chip începură raporturile de colaborare dintre cei doi, care surprinseră, la început, întreaga Atlantă. Archie și cu Scarlett alcătuiau o pereche ciudată; bătrânul fioros și murdar, cu piciorul de lemn așezat țeapăn pe scândura din față a briștii, și femeia tânără, drăguță și bine îmbrăcată, cu sprâncenele încruntate. Puteau fi văzuți la orice oră și în orice loc din Atlanta sau afară din oraș, dar stând rareori de vorbă. Era vădit că nu se plăceau deloc unul pe altul, dar că erau legați de nevoile lor respective: el avea nevoie de bani, ea de ocrotire. În orice caz, spuneau cucoanele din oraș, e mai bine așa decât să se plimbe cu nerușinare cu Butler... Se întrebau, pline de curiozitate, ce devenise Rhett, care părăsise orașul pe neașteptate cu trei luni în urmă, și nimeni, nici Scarlett măcar nu știa unde se află.

Archie era un om tăcut, care nu vorbea decât când era întrebat, și atunci răspundea de obicei cu mormăieli. În fiecare dimineață ieșea din pivnița Melaniei și se așeza pe scările casei mătușii Pitty, mestecând tutun și scuipând până venea Scarlett, și unchiul Peter scotea brișca din șopron. Unchiul Peter, numai de dracu' și de Ku Klux Klan se temea mai rău decât de Archie, iar Mammy pășea tăcută și plină de frică pe lângă el. Archie îi ura pe negri și aceștia o știau și se temeau de el. Pe lângă cuțitul și pistolul cu care venise își mai făcuse rost de încă un pistol, așa încât renumele lui se întinse

prin toată populația neagră. Niciodată n-avea nevoie să scoată pistolul, nici măcar să ducă mâna la brâu. Efectul moral era de ajuns. Negrii nu îndrăzneau nici să râdă când Archie era prin apropiere.

Într-o zi Scarlett îl întrebă de ce-i ura pe negri, și fu surprinsă de răspunsul său, care de astă-dată nu fu obișnuitul: "asta mă privește".

— Îi urăsc așa cum îi urăsc toți muntenii. Niciodată nu ne-au plăcut și niciodată nu i-am folosit. Negrii au început războiul. Îi urăsc și pentru asta.

— Dar ai luptat și dumneata în război.

— Păi, ăsta e privilegiul bărbaților. Îi urăsc și pe yankei, mai rău decât pe negri. Aproape că-i urăsc tot atâta ca pe femeile prea vorbărețe.

Asemenea moșiciei o scoteau din sărite pe Scarlett, care începu să se gândească cum să scape de el. Dar cum s-ar fi putut lipsi de el? Cum ar fi putut avea altfel posibilitatea de a circula peste tot? Archie era moșic, și murdar, și adesea mirosea foarte urât, dar îi era foarte util. O ducea la gatere și înapoi, și pe la diferiți clienți, scuipând și privind în gol în timp ce ea vorbea și dădea ordine. Când Scarlett cobora din brișcă, cobora și el urmând-o pas cu pas. Iar când se afla în mijlocul unui grup de muncitori, de soldați yankei sau de negri, îl simțea tot timpul în spatele ei.

În curând Atlanta se obișnuie s-o vadă pe Scarlett însoțită mereu de garda ei personală, și, cu timpul, cucoanele începuseră s-o invidieze pentru libertatea ei. De când cu incidentul Ku Klux Klan-ului, cucoanele erau practic întemnițate în casă, neieșind în oraș după târguiești decât în grupuri de câte șase-șapte. Fiind însă sociabile din fire, se plictisiră repede și, lăsând la o parte mândria, o rugară pe Scarlett să le împrumute pe Archie. Și Scarlett, de câte ori se putea lipsi de el, binevoia să-l trimită să le servească de păzitor.

În curând Archie deveni un fel de instituție publică și cucoanele se luau la întrecere ca să-l folosească în momentele lui libere. Aproape în fiecare dimineață sosea câte un puști sau un servitor negru cu un bilețel: "Dacă n-ai nevoie de Archie azi după-amiază, te rog trimite-mi-l mie; aș vrea să duc la cimitir niște flori...", sau "Trebuie să mă duc la croitoreasă...", sau "Aș dori ca Archie s-o scoată la plimbare pe mătușa Nelly", sau "Trebuie să fac o vizită în strada Peters și bunicul nu se simte destul de bine ca să mă însoțească. N-ar putea cumva Archie..."

Și Archie le conducea pe toate; fete, femei măritate sau văduve, și tuturor le arăta același neîndoios dispreț. Era vădit că nu-i plăceau femeile, cu excepția Melaniei, mai mult decât negrii sau yankeii. Cucoanele fură scandalizate la început de moșicia lui, dar se învățară până la urmă cu el; în timp ce le conducea, tăcut, scuipând din când în când zeamă de tutun, femeile se simțeau tot atât de sigure de el ca și de caii pe care acesta-i mână, și uitau chiar cu totul de prezența lui. Astfel, doamna Merriwether îi povesti cu lux de amănunte doamnei Meade cum născuse nepoata ei, și de-abia după aceea își aminti de prezența lui Archie pe capră.

Numai vremurile acelea făcuseră cu puțință o asemenea situație. Înainte de război, Archie n-ar fi fost primit nici măcar în bucătăria vreunei cucoane. I s-ar fi dat de mâncare prin ușa din dos și apoi ar fi fost trimis să-și vadă de drum. Dar acum, prezența lui ocrotitoare era bine-venită. Moșic, incult și murdar, el era zidul de apărare ce se interpunea între doamnele de la oraș și grozăviile Reconstrucției. Nu era nici prieten, nici servitor. Servea pur și simplu ca o gardă plătită, ocrotind femeile ziua, în timp ce bărbații lor erau la treburi, sau noaptea când aceștia plecau de acasă.

Scarlett avu impresia că, de când venise Archie, Frank lipsea cam des serile. El spunea că trebuie să-și facă bilanțul și că ziua n-avea timp să se ocupe de asta, având prea multă treabă. Apoi, mai erau niște prieteni bolnavi pe care trebuia să se ducă să-i vadă. Altă dată era Organizația Democraților,

care se aduna în fiecare miercuri seara pentru a găsi un mijloc de a recăpăta dreptul de vot, și Frank nu lipsea de la nici o întrunire. Scarlett găsea că organizația aceasta nu făcea altceva decât să-l laude pe generalul John B. Gordon, în dauna celorlalți generali, exceptând pe generalul Lee, și să discute despre război. În privința recăștigării dreptului de vot, nu se făcea nici un progres. Dar probabil că Frank se distra la aceste întruniri, căci se întorcea la ore târzii.

Și Ashley se ducea să vadă prieteni bolnavi, și avea tot felul de întruniri, lipsind de acasă cam în aceleași seri în care pleca Frank. În aceste ocazii Archie o însoțea pe Pitty, pe Scarlett, pe Wade și pe mica Ella, care, ieșind prin curtea din dos, se duceau să petreacă seara cu Melanie. Cucoanele coseau, în timp ce Archie se întindea pe canapea cât era de lung și, la fiecare sforăitură, i se mișca mustața căruntă. Nimeni nu-l poftise să ia loc pe canapea, și cum era mobila cea mai bună din casă, cucoanele oftau de câte ori se trântea pe ea, punându-și gheata pe stofa cea nouă. Dar nimeni n-avea curajul să-i facă observații; mai ales după ce declarase că, spre norocul lui, adoarme foarte ușor, căci altfel pălăvrăgeala femeilor l-ar fi scos din sărite.

Scarlett nu știa de unde venise Archie și ce fel de viață dusese înainte de a nimeri în pivnița Melaniei. Nu-l întrebase niciodată. Fața lui morocănoasă, cu un singur ochi, avea ceva ce descuraja orice curiozitate. Știa doar că vorbea ca muntenii de la miazănoapte, că luptase în armata regulată și că-și pierduse în război și ochiul și piciorul. Dar, într-o clipă de mânie împotriva lui Hugh Elsing, Scarlett rosti anumite cuvinte care-l făcură pe Archie să-și destăi-nuiască trecutul.

Într-o dimineață, când o dusese la gaterul pe care-l conducea Hugh, Scarlett îl găsi pustiu, negrii plecați, iar pe Hugh șezând amărât sub un pom. Echipa de lucrători nici nu se arătase în dimineața aceea și el nu știa ce să facă. Scarlett se înfurie cumplit și nu șovăi să-și descarce mânia pe Hugh, căci tocmai primise o comandă pentru o mare cantitate de lemne, iar comanda era urgentă. Se tocmise mult și-și pusese în joc tot farmecul și toată energia pentru a căpăta comanda, iar acum iată că gaterul nu lucra.

— Du-mă la celălalt gater, porunci ea lui Archie. Da, știu că e departe și că vom rămâne astăzi fără masa de prânz, dar la urma urmei pentru asta te plătesc. Trebuie să-i spun domnului Wilkes să oprească totul și să se ocupe el de comanda asta. Parcă văd că nici lucrătorii lui nu fac nimic, să-i ia dracu! N-am mai văzut un papă-lapte ca Hugh Elsing! Dar o să scap eu de el, după ce o termina Johnnie Gallegher cu prăvăliile pe care le clădește. Ce-mi pasă mie că Gallegher a fost în armata yankeilor? Cel puțin muncește. Până acum n-am văzut încă un irlandez puturos. Am terminat cu negrii eliberați. Nu te poți bizui pe ei. Am să-l angajez pe Johnnie Gallegher și am să tocmesc deținuți. Are să-i facă el să muncească. Are să...

Archie întoarse spre ea o privire răuvoitoare, iar când vorbi, glasul său răgușit era plin de mânie.

— În ziua când o să tocmiți deținuți, am să vă părăsesc.

— Și de ce, mă rog? întrebă Scarlett, surprinsă.

— Știu eu cum e cu deținuții. E o adevărată crimă. Cumpărați oameni ca și cum ar fi animale. Vă purtați cu ei mai rău decât cu vitele – îi bateți, îi lăsați să moară de foame, îi ucideți. Și cine se sinchisește? Statului nici nu-i pasă. El știe doar să încaseze banii pentru ei. Iar cei pentru care lucrează deținuții au alte griji. Tot ce vor e să le dea cât mai puțină mâncare și să scoată cât mai mult de la ei. Las-o păcatelor, cucoană. Niciodată n-am avut o părere prea bună despre femei, și acum am o părere și mai proastă.

— Dar ce te privește asta pe dumneata?

— Uite că mă privește, spuse Archie laconic și, după o scurtă pauză,

adăuga: Am fost și eu deținut aproape patruzeci de ani.

Scarlett amuți și, o clipă, se rezemă de pernele trăsorii. Aceasta era deci taina lui Archie; de aceea refuza să-și spună numele de familie, locul nașterii, ori să dea amănunte despre trecutul lui; așa se explică greutatea cu care se exprima și ura sa aprigă împotriva întregii lumi. Patruzeci de ani! Trebuie să fi fost tânăr când a intrat la închisoare. Patruzeci de ani! O fi fost condamnat pe viață... Și astfel de oameni...

— Ai fost condamnat pentru... crimă?

— Da, răspunse Archie scurt, smucind hățurile... Nevastă-mea.

Scarlett, înspăimântată, clipi din ochi repede.

Pe sub mustață, gura lui păru că se mișcă, ca și cum ar fi zâmbit de frica ei. "N-am să te omor, cucoană; pesemne, de asta ți-e teamă. Numai dintr-o singură pricină poți ucide o femeie."

— Ți-ai ucis nevasta!

— S-a culcat cu frate-meu. El a scăpat. Nu-mi pare rău c-am ucis-o.

Femeile stricate trebuiesc omorâte. Legea n-are dreptul să trimeată un om la închisoare pentru asta, dar pe mine m-a trimis.

— Și... cum ai scăpat? Ai fugit? Ai fost grațiat?

— M-au iertat, și sprâncenele-i cărunte și dese se strânseseră, ca și cum efortul pentru a-și aduna cuvintele ar fi fost prea mare. Atunci, în șaiszeci și patru, când a venit Sherman, eram în închisoarea din Milledgeville, de aproape patruzeci de ani. Și a venit gardianul și ne-a chemat pe toți deținuții, ca să ne spuie că vin yankeii să dea foc și să omoare tot ce le stă în drum. Și există pe lume un lucru pe care-l urăsc mai rău decât pe negri și pe femei: yankeii.

— De ce? Ai avut... Ai cunoscut mulți yankei?

— Nu, doamnă. Dar am auzit vorbindu-se de ei. Am auzit că se bagă unde nu le fierbe oala. Nu pot suferi oamenii care se amestecă în treburile altora. Ce-au căutat în Georgia, să dea drumul la negri, să ne ardă casele și să ne omoare vitele? Cum spuneam, a venit gardianul și ne-a spus că era mare nevoie de soldați în armată și că oricare dintre noi, care se va înrola, va fi liber la sfârșitul războiului... dacă scapă teafăr. Dar de noi, condamnații pe viață, ucigașii, spunea gardianul, nu aveau nevoie. Pe noi aveau să ne trimită la altă închisoare. Am spus atunci gardianului că eu nu sunt la fel cu ceilalți condamnați. Că fusesem închis fiindcă-mi omorâsem nevasta, și că a trebuit s-o omor. Și că voiam să mă bat cu yankeii. Atunci a văzut și gardianul că aveam dreptate și mi-a dat drumul odată cu ceilalți.

Se opri, și o vreme mormăi cuvinte neînțelese.

— Hm! A fost hazliu. M-au băgat la închisoare pentru că uciseseam, și pe urmă mi-au dat drumul cu o pușcă în mână ca să omor din nou. Ce bine a fost când m-am văzut om liber, cu pușca în mână! Băieții noștri din Milledgeville s-au luptat bine și au ucis o groază de dușmani – dar mulți dintre ei au fost împușcați. Nu știu de nici unul care să fi dezertat. Și când a venit capitularea, m-am pomenit liber. Mi-am pierdut piciorul ăsta și un ochi. Dar nu-mi pare rău.

— O! făcu Scarlett încet.

Încercă să-și amintească de tot ce auzise pe atunci despre eliberarea deținuților din Milledgeville, când se făcuse efortul acea deznădăjduită de a opri armatele lui Sherman. Frank îi vorbise despre asta de Crăciun, în 1864. Dar amintirile ei de atunci erau tulburi. Simți iarăși groaza nebună a acelor zile, și parcă auzea tunurile asediatorilor și vedea șirul de căruțe din care picura sânge pe șosea, gărzile locale plecând în marș, cu toți cadetii, și copii ca Phil Meade, și bătrânii ca unchiul Henry și bunicul Merriwether. Atunci ieșiseră și deținuții, ca să moară în acel amurg al Confederației, ca să înghețe în zăpada și nămeții ultimei campanii din Tennessee.

O clipă, se gândi cât de nebun fusese acest bătrân, luptându-se pentru un stat care-i răpise patruzeci de ani din viață. Georgia îi luase tinerețea și maturitatea din pricina unei crime pe care el n-o socotise crimă; totuși, își lăsase de bună voie un picior și un ochi în serviciul Geor-giei. Își aminti de cuvintele amare rostite de Rhett în primele zile ale războiului, când acesta spusese că nu va lupta niciodată pentru o societate care făcuse din el un proscris. Dar, când înțeleșese că e nevoie de el, plecase să se lupte pentru aceeași societate, așa cum se dusese și Archie. I se părea că toți oamenii din Sud sunt niște proști sentimentali, care țin mai mult la anumite cuvinte lipsite de sens, decât la pielea lor.

Se uită la mâinile bătrâne și noduroase ale lui Archie, la pistoale și la cuțitul său, și o cuprinse din nou frica. Oare mai erau mulți foști deținuți, ca Archie, în libertate? Criminali, hoți, deznădăjduiți cărora li se iertaseră crimele în numele Confederației? Orice străin întâlnit pe stradă putea fi un asasin! Dacă Frank ar afla vreodată adevărul despre Archie, ar avea de furcă cu el. Sau dacă mătușa Pitty... dar lovitura ar omorâ-o pe mătușa Pitty! Cât despre Melanie, Scarlett ar fi dorit aproape să-i spună adevărul. Așa-i trebuia; căci ea era aceea care-i aduna pe toți de pe stradă, trimițându-i apoi pe la prietenii și rudele ei.

— Mă... mă bucur că mi-ai spus, Archie. N-am... n-am să spun nimănui. Ar fi o lovitură prea mare pentru doamna Wilkes și celelalte cucoane dac-ar afla.

— Păi, doamna Wilkes știe. I-am spus din prima seară când m-a lăsat să dorm în pivniță la dânsa. Doar nu puteam să las o cucoană bună ca dânsa să mă ia în casă fără să-i spun cine sunt.

— Sfinte Dumnezeule! strigă Scarlett uluită.

Melanie știa deci că acest om era un criminal, care-și ucisese nevasta, și nu-l dăduse afară din casa ei! Îi încredințase pe fiul ei, pe mătușa și pe cumnată-sa, și pe toți prietenii ei. Ea însăși, cea mai fricoasă dintre femei, nu se temuse să rămână singură cu el în casă.

— Doamna Wilkes, deși e femeie, are cap. Nu s-a speriat de mine. A zis că un mincinos minte întotdeauna, și un hoț fură de câte ori poate, dar că nimeni nu ucide de două ori în viață. Și a zis că oricine a luptat pentru Confederație și-a șters toate păcatele. Totuși nu cred că am făcut ceva rău când mi-am omorât nevasta... Da, doamna Wilkes e foarte înțeleaptă pentru o femeie... Oricum, să știți că, în ziua în care o să luați deținuți, o să plec.

Scarlett nu răspunse, dar se gândi:

"Cu cât mă părăsește mai curând, cu atât voi fi mai mulțumită. Un ucigaș!"

Cum putuse Melly să fie atât de... de... Nu găsea cuvinte să califice fapta Melaniei, care i-l trimisese pe ticălosul ăsta bătrân fără să-i spună că e pușcăriaș. Va să zică serviciul în armată ștergea toate păcatele! Melanie confunda seviceiul militar cu botezul! De altfel, Melly se prostea de-a binelea când era vorba de Confederație, de veteranii ei sau de orice lucru în legătură cu ea. Scarlett blestemă în sinea ei pe yankei. Ei erau răspunzători pentru starea asta de lucruri care silea o femeie să țină alături de ea un ucigaș ca s-o ocrotească.

Pe când se întorcea acasă cu Archie, în amurgul rece, Scarlett văzu în fața unei cârciumi o mulțime de cai, briști și camioane. Ashley, care era călare, avea o privire încordată și oarecum neliniștită; băieții Simmons se aplecau peste marginea briștii și gesticulau, iar Hugh Elsing, cu o șuviță de păr căzându-i în ochi, făcea și el semne cu mâinile. Căruciorul cu pateuri al bunicului Merriwether se afla în mijlocul mulțimii, iar când se apropie văzu că Tommy Wellburn și unchiul Hamilton ședeau amândoi înghesuiți pe capră.

"Tare mi-ar place să nu-l mai văd pe unchiul Henry cu căruța aceea", se gândi Scarlett supărată. "Cum de nu i-o fi rușine să se arate în lume într-însa? Parcă n-ar avea și el calul său. Asta o face doar ca să se ducă cu bătrânul la cârciumă, în fiecare seară."

În clipa când se apropie de mulțime, Scarlett simți, în ciuda nepăsării ei obișnuite, ceva din încordarea ce domnea acolo, și o cuprinse deodată teama.

"Oh, de n-ar fi iarăși vreo violență", se gândi ea. "Dacă Ku Klux Klan-ul mai linșează un negru, yankeii ne distrug!"

Apoi strigă către Archie:

— Oprește! S-a petrecut ceva aici.

— Doar n-ați vrea să vă opriți în fața unei cârciumi, spuse Archie.

— Ai auzit ce-am spus? Oprește... Bună seara la toți. Ashley, unchiule Henry... ce s-a întâmplat! Arătați toți așa de...

Cei din mulțime întoarseră privirile spre ea, zâmbind și ridicând pălăriile ca s-o salute; dar ochii le erau plini de îngrijorare.

— S-a întâmplat ceva care e și rău și bine, spuse unchiul Henry. Depinde cum privești lucrurile. După părerea mea, deputații nu puteau face altfel.

Deputații? se gândi Scarlett cu un simțământ de ușurare. Nu o prea interesa politica, ba simțea chiar că întâmplările în legătură cu ea n-o puteau atinge. Doar gândul că yankeii ar putea porni iarăși împotriva lor o speria.

— Dar ce-au mai făcut deputații?

— Au refuzat să ratifice amendamentul, răspunse bunicul Merriwether cu mândrie în glas. Le arătăm noi, yankeilor.

— Dar o s-o plătim al dracului de scump... iartă-mă, Scarlett, spuse Ashley.

— A, amendamentul? făcu Scarlett căutând să pară că pricepe ceva.

Nu înțelegea nimic din politică și nu prea-și pierdea timpul cu ea. Mai de mult, se ratificase un al treisprezecelea amendament, sau poate că fusese al șaisprezecelea, dar habar n-avea ce se înțelege prin ratificare. Bărbații se agitaau întotdeauna pentru lucrurile astea. Ignoranța ei era atât de vizibilă, încât Ashley zâmbi.

— Știi, e vorba de amendamentul care le dă drept de vot negrilor, explică el. Problema a fost supusă deputaților și ei au refuzat s-o ratifice.

— Ce prostie! Știi bine că yankeii or să ne silească!

— Asta am și vrut să înțeleg când am zis că o să plătim al dracului de scump, spuse Ashley.

— Sunt mândru de deputații noștri, mândru de îndrăzneala lor! strigă unchiul Henry. Yankeii nu ne pot sili să primim ce nu vrem.

— Ba pot, și o vor face, răsună glasul lui Ashley, liniștit, dar ochii îi trădau nervozitatea. Și are să fie și mai rău pentru noi.

— Oh, Ashley, nu cred! Lucrurile nu pot fi mai rele de cum sunt acum!

— Ba da, situația se poate înrăutăți. Ia gândește-te, dacă am avea deputați negri? Un guvernator negru? Dacă am avea legi mai drastice decât acum?

Ochii lui Scarlett se măriră, umplându-se de frică, pe măsură ce începea să priceapă.

— M-am gândit mult, căutând cea mai bună soluție pentru Georgia, pentru noi toți, spuse Ashley, și Scarlett văzu cât de trasă îi era fața. Este oare mai bine să ne împotrivim, așa cum au făcut deputații noștri întârâtând tot Nordul, până ce vor veni yankeii, și ne vor sili să acceptăm votul negrilor, sau să lăsăm mândria la o parte și să ne supunem, căutând să trecem cât mai senin peste acest incident? În ambele cazuri, sfârșitul va fi același. N-avem încotro. Suntem siliți să înghițim doctoria pe care ne-au prescris-o. Și poate că ar fi mai bine dacă am lua-o fără să ne împotrivim. Scarlett abia dacă-i auzi

cuvintele, și înțelesul lor nu-l prinse deloc. Știa că Ashley vede, ca de obicei, ambele fețe ale chestiunii. Ea vedea însă o singură față: în ce măsură o putea afecta pe ea această palmă dată yankeilor.

— Vrei să te faci radical și să votezi cu republicanii, Ashley? zise disprețuitor bunicul Merriwether.

Se lăsă o tăcere grea. Scarlett zări mâna lui Archie îndreptându-se către pistol și oprindu-se. Archie socotea, și deseori o și spunea, că bunicul Merriwether era un nătărău, și n-avea chef să-l lase să-l insulte pe soțul Melaniei, deși acesta spunea prostii.

Nedumerirea se șterse repede de pe fața lui Ashley, înlocuită fiind prin mânie. Dar, înainte de-a putea rosti un cuvânt, unchiul Henry se și repezi la bunicul Merriwether.

— Fir-ai... Lua-te-ar... iartă-mă, Scarlett... Ramolitule, măgarule, cum poți vorbi așa cu Ashley!

— Ashley știe să se apere și singur, n-are nevoie de tine, spuse bătrânul cu răceală. Și, de altfel, vorbește ca un scallawag. Să ne supunem, auzi. Drace! Iartă-mă, Scarlett.

— N-am fost niciodată pentru secesiune, spuse Ashley cu glasul tremurând de mânie, dar când Georgia s-a despărțit, am mers cu ea. Nu eram nici pentru război, dar când a început războiul, m-am înrolat și nu cred că e bine să întărităm mai mult pe yankei împotriva noastră. Dar dacă deputații au hotărât astfel, primesc hotărârea lor. Cred totuși...

— Archie, întrerupse unchiul Henry, du pe doamna Scarlett acasă. Nu e locul ei aici. Politica nu interesează pe femei și, de altfel, prevăd că în curând vom începe să ne înjurăm. Dă-i drumul, Archie. Noapte bună, Scarlett.

Pe când înaintau pe Strada Piersicului, lui Scarlett începu să-i bată inima. Oare isprava aceasta stupidă a deputaților ar putea să-i primejduiască situația? Dacă s-ar înfuria, yankeii ar putea oare să-i ia gaterile?

— Ei drăcie, mormăi Archie, am mai auzit eu de iepuri care sar în nasul ogarului, dar până acum n-o văzusem. Deputații ar fi putut tot atât de bine să strige "Trăiască Jeff Davis și Confederația Sudului", căci tot atâta rău fac – și lor și nouă. Va să zică yankeii ăia, care îndrăgesc atâta pe negri, s-au hotărât să-i facă stăpânii noștri. Dar n-ai ce-i face, trebuie să admiri îndrăzneala deputaților!

— Să admir? Pentru Dumnezeu! Să admir? Ar trebui împușcați! Asta are să-i ridice pe yankei împotriva noastră, și au să ne facă praf. De ce n-au...radi... rati... ori cum îi mai zice la chestia aia, ca să-i îmblânzească pe yankei în loc să-i ațâțe iarăși împotriva noastră. Au să ne pună cu botul pe labe, și era mai bine s-o facem de pe acum de bună voie.

Archie o privi chiorăș.

— Să ne supunem fără bătaie? Muierile n-au mândrie nici cât caprele.

Din ziua când Scarlett tocmi zece deținuți, câte cinci de fiecare gater, Archie se ținu de cuvânt și nu mai voi să aibă de-a face cu ea. Nici stăruințele Melaniei și nici făgăduielile de a i se urca leafa, făcute de Frank, nu-l hotărâră să ia din nou hățurile în mână. Conducea prin oraș pe Melanie, pe Pitty, pe India și pe prietenele lor, dar pe Scarlett nu. Ba nici pe celelalte nu mai voia să le plimbe cu trăsura, dacă venea și Scarlett. Era o situație destul de plicticoasă să-l ai pe bătrânul acela nebun drept stăpân, dar încă mai supărător era faptul că familia și prietenii ei dădeau dreptate bătrânului.

Frank stărui din nou pe lângă ea să renunțe la deținuți. Ashley refuză și el la început să lucreze cu deținuți, și fu convins s-o facă, împotriva voinței sale, abia după o scenă cu lacrimi, rugăminți și făgăduiala că, atunci când

lucrurile vor merge mai bine, va folosi din nou negri eliberați.

Vecinii erau așa de categorici în dezaprobarea lor, încât Frank, Pitty și Melanie se simțeau umiliți. Chiar și Peter și Mammy declarară că folosirea deținuților îi va aduce ghinion. Toată lumea găsea că e o faptă rea să profiți de nefericirea și mizeria altora.

— Dar nu spuneți nimic când foloseați sclavi! exclamă Scarlett mâniată.

Ah, dar asta era altceva. Sclavii nu erau nici nefericiți și nici în mizerie. Negrii avuseseră pe vremea sclaviei o situație mult mai bună decât acum, când erau liberi, iar dacă n-o credea, n-avea decât să se uite în jurul ei. Dar, ca de obicei, împotrivirea avea asupra lui Scarlett efectul de-a o îndârji și mai mult. Îl îndepărta pe Hugh de la conducerea gaterului, dându-i să mâne un camion de transport, și grăbi angajarea lui Johnnie Gallegher.

Johnnie părea să fie singura persoană care era de acord cu folosirea deținuților. Dădu din capul său lunguiet și spuse că foarte bine face. Privind pe fostul jokeu, cum stătea înfipt pe picioarele sale crăcănate, cu fața lui de pitic pe care se citea asprimea și iscusința în afaceri, Scarlett își spuse: "Cine-l pune să-i încalece caii nu cred că ținea prea mult la ei! Nu l-aș lăsa nici să se apropie de vreun cal de-al meu."

Dar n-avu nici o remușcare să-i încredințeze echipa de deținuți.

— Și am mână liberă în ce privește deținuții? întrebă el, în timp ce ochii îi sticleau ca niște agate cenușii.

— Da. Tot ce-ți cer este să ții gaterul în funcțiune și să-mi livrezi marfa atunci când ți-o cer și în cantitatea în care ți-o cer.

— Ne-am înțeles, spuse Johnnie. Am să-i spun domnului Wellburn că-l părăsesc.

În timp ce omul se îndepărta printre ceilalți zidari, tâmplari și cărămidari, Scarlett se simți ușurată și plină de nădejde. Într-devăr, Johnnie era omul ei. Era dârș și aspru, iar cu un om ca el nu se glumea. "Un prăpădit de irlandez care vrea să parvină", spusese Frank disprețuitor despre el, dar tocmai de aceea Scarlett îl prețuia. Ea își dădea seama că un irlandez hotărât să întreprindă ceva era un om de preț, indiferent de celelalte însușiri sau defecte ale sale. Și se simți mai apropiată de el decât de mulți oameni din clasa ei, fiindcă Johnnie știa să prețuiască banul.

În prima săptămână după ce luă în primire gaterul, el îndreptăți toate nădejtile, scoțând de la deținuți mai mult decât izbutise să facă vreodată Hugh de la echipa sa de zece negri eliberați. Ba mai mult, îi dădu lui Scarlett posibilitatea să fie mai liberă decât fusese vreodată de când venise la Atlanta, cu un an în urmă, deoarece nu-i plăcea s-o vadă la gater, și i-o spuse deschis:

— Eu zic să vă vedeți de vânzare și mă ocup eu de lucrul la gater. O tabără de deținuți nu e locul cel mai potrivit pentru o cucoană, și dacă nu v-a spus-o nimeni până acum, v-o spune Johnny Gallegher. Trebuie să vă livrez cheresteaua, nu-i așa? Ei bine, n-am nici un chef să fiu sâcâit toată ziua ca domnul Wilkes. El are nevoie să fie sâcâit. Eu nu.

Așa încât Scarlett trebui să-l lase în pace pe Johnnie, temându-se că, dacă ar veni prea des, l-ar face să plece, iar așa ceva însemna pentru ea dezastrul. Observația lui că Ashley avea nevoie să fie împins la treabă o duru, căci simțea aici mai mult adevăr decât îi plăcea să recunoască. Ashley lucra puțin mai bine cu deținuții de cum o făcuse cu muncitorii liberi, cu toate că el nu-și dădea seama de ce. Pe deasupra, părea că îi e rușine să lucreze cu deținuți, așa încât în răstimpul acela venea rar să stea de vorbă cu ea.

Scarlett era necăjită de schimbarea ce se petrecea în el. Îi apăruseră fire de păr alb, iar umerii i se lăsau. Surâdea rar, acum. Nu mai semăna cu acel Ashley plin de însuflețire, care o cucerise cu câțiva ani mai înainte. Părea un om ros pe dinăuntru de o suferință grea de îndurat, iar în colțurile gurii i se

citea o expresie de amărăciune crispată, care pe Scarlett o surprindea și o durea. Cât ar fi vrut să-i apuce cu o mână hotărâtă capul și să i-l pună pe umărul ei, să-i mângâie părul încăruntit și să-i spună: "Povestește-mi tot ce te necăjește! Rezolv eu. Aranjez eu lucrurile cum trebuie."

Dar aerul lui politicos și rece o ținea la distanță.

Capitolul XLIII

Era una din acele rare zile de decembrie în care soarele e aproape tot atât de cald ca într-o vară târzie. În curtea mătușii Pitty, de crengile stejarului, mai atârnavă frunze roșii și uscate, și iarba ofilită păstra o culoare galbenă-verzuie. Scarlett, cu copilul în brațe, ieși din casă pe veranda laterală și se așeză într-un balansoar, la soare. Purta o rochie nouă, de stofă verde, garnisită cu metri întregi de șiret negru cusut în zigzag, precum și o bonetă nouă de dantelă pe care i-o făcuse mătușa Pitty. Amândouă îi ședeau bine, iar ea o știa și se bucura. Ce plăcut să te simți din nou frumoasă, după ce luni de-a rândul ai arătat atât de prost!

În timp ce stătea în balansoar legănând copilul și fredonând, auzi zgomot de copite apropiindu-se, și uitându-se curioasă prin desigurul de viță al verandei, îl zări pe Rhett Butler îndreptându-se spre casa lor.

Plecaser din Atlanta de luni întregi, îndată după moartea lui Gerald, cu mult înainte de nașterea Ellei Lorena. Scarlett îi simțise lipsa, dar acum tare ar fi vrut să găsească un mijloc să-l evite. La drept vorbind, chipul lui întunecat trezea în ea un simțământ de vinovată îngrijorare. Conștiința îi era apăsată de amintirea unui lucru legat de Ashley, dar nu voia să discute lucrul acela cu Rhett, deși știa că el o s-o silească la aceasta, indiferent dacă avea chef sau nu.

Rhett se opri la poartă și sări ușor de pe cal, în timp ce ei îi trecea prin minte, privindu-l cu neliniște, că seamănă cu o ilustrație dintr-o carte pe care Wade i-o tot dădea ca să-i citească cu glas tare.

"Nu-i lipsesc decât cerceii și un cuțit între dinți", se gândi ea. "În sfârșit, pirat ori nu, n-are să-mi taie gâtul dacă o să știu cum să-l iau."

În timp ce Rhett se apropia, ea îi ură bun-sosit, însoțindu-l cu cel mai plăcut dintre surâsuri. Ce bine că îmbrăcase rochia cea nouă și-și pusese boneta care-i stătea atât de bine! Văzându-i privirea cum coboară încetitor de-a lungul trupului ei, Scarlett își dădu seama că și el o găsește frumoasă.

— Alt copil! Vai de mine, Scarlett, ce surpriză! pufni el în răs, aplecându-se spre a dezveli puțin fața mică și urâtă a Ellei Lorena.

— Nu fi prost, răspunse ea roșind. Ce mai faci, Rhett? Ai lipsit multă vreme.

— Adevărat. Lasă-mă să iau copilul în brațe, Scarlett. Mă pricep cum să țin copiii. Am o mulțime de însușiri nebănuite. Ei, seamănă cu Frank. Nu-i lipsesc decât mustățile, dar au să vină și ele.

— Sper că nu. E fată.

— Fată? Și mai bine. Băieții sunt atât de plicticoși. Să nu mai ai niciodată băieți, Scarlett.

Îi stătea pe buze să-i spună că nu mai avea de gând să aibă nici un fel de copii, băieți ori fete, dar se opri la timp și zâmbi, căutând în grabă un subiect de conversație care să mai amâne puțin momentul neplăcut, în clipa când chestiunea de care avea atâta teamă va fi atacată.

— Cum a fost călătoria, Rhett? Pe unde ai umblat de data asta?

— Oh, prin Cuba... New Orleans... și alte locuri. Uite, Scarlett, ține fetița. N-am cum să-mi scot batista din buzunar, ca s-o șterg la gură. E un copil

bun, sunt sigur, dar nu vreau să-mi ude pieptul cămășii.

Scarlett luă fetița îndărăt, iar Rhett se instalează cu mișcări lente pe balustrada de la intrare, scoțând o țigară din tabachera sa de argint.

— Mergi întruna la New Orleans, exclamă ea făcând pe supărata, și niciodată nu vrei să-mi spui ce faci acolo.

— Sunt un om care muncește din greu, dragă Scarlett, și poate că afacerile mele mă împing într-acolo.

— Muncești din greu? Tu? râse ea provocator. N-ai muncit niciodată. Ești prea leneș. Tot ce știi e să finanțezi afacerile carpetbagger-ilor, să păstrezi jumătate din câștig și să mituiești pe funcționarii yankei ca să te lase să ne jefuiești pe noi, contribuabili.

Rhett se lăsă pe spate și pufni în râs.

— Ce ți-ar mai place și ție să ai bani destui ca să poți mitui pe funcționari!

— Cum poți să... începu ea mâniată.

— Dar poate că o să câștigi și tu destul ca să începi într-o bună zi să mituiești pe o scară mai mare. Nu e exclus să te îmbogățești de pe urma deținuților.

— Oh, zise ea nițel încurcată, cum de-ai și aflat despre echipa mea?

— Am sosit aseară și mi-am petrecut seara la cafenea, unde afli toate știrile din oraș. E o bursă a bârfelii. Se bârfește acolo mai bine decât într-un cerc de cucoane. Toți mi-au spus că ai angajat deținuți și că ai pus pe ticălosul de Gallegher cu biciul pe ei, ca să-i facă să muncească până or crăpa.

— Nu-i adevărat, se supără ea. N-are să-i omoare. Am eu grijă de asta.

— Crezi?

— Sigur că da! Cum poți insinua astfel de lucruri?

— Oh, vă rog să mă iertați, doamnă Kennedy! Știu foarte bine că motivele dumneavoastră sunt întotdeauna cele mai nobile. Oricum, Johnnie Gallegher e o mică bestie. Ai face bine să-l supraveghezi, ca să nu dai de belea în ziua în care-ți vine vreo inspecție.

— Tu vezi-ți de treburile tale, că-mi văd eu de ale mele, făcu ea revoltată. Și să nu mai vorbim despre deținuți. Toată lumea m-a plictisit cu chestiunea asta. E echipa mea de muncitori, și mă privește... De altfel, nu mi-ai spus încă ce faci la New Orleans. Te duci acolo atât de des încât toată lumea spune...

Se opri. Nu voise să spună atât de mult.

— Ce spune lumea?

— Păi... se zice că ai o iubită acolo. Că ai de gând să te însori. E adevărat, Rhett?

O rodea de atâta timp curiozitatea, încât nu se putu stăpâni să nu pună întrebarea. Simțea o ușoară gelozie la gândul că Rhett avea să se însoare, dar nu pricepea nici ea de ce.

Ochii lui care o priveau amabili se aprinseră dintr-o dată, privind țintă către ea și făcând-o în cele din urmă să roșească ușor.

— Te-ar supăra?

— În sfârșit, mi-ar părea rău să pierd prietenia ta, spuse ea afectat și, căutând să pară indiferentă, se aplecă să învelească mai bine copilașul.

Rhett râse deodată, scurt, și spuse:

— Uită-te la mine, Scarlett.

Îl privi fără voia ei, roșindu-se și mai tare.

— Poți să spui prea curioșilor tăi prieteni că, dacă o să mă însor vreodată, o voi face pentru că n-am putut avea altfel pe femeia pe care o doream. Și până acum n-am dorit încă atât de mult o femeie ca să mă însor cu ea.

Scarlett se simți foarte încurcată, deoarece își aminti de seara aceea în care, chiar pe această verandă, în timpul asediului, Rhett îi spusese: "Nu sunt

un om care se însoară", și-i propusese să-i fie amantă; își mai aminti, de asemenea, de ziua aceea îngrozitoare când Rhett era la închisoare – și se rușină. Un zâmbet malițios trecu peste fața lui, căci îi citea totul în priviri.

— Dar îți voi satisface curiozitatea, deoarece pui între bări atât de directe. Nu mă duc la New Orleans pentru o amantă. Mă duc pentru un copil. Un băiețel.

— Un băiețel!

Uluirea pricinuită de această știre neașteptată o făcu să-și uite jena.

— Da, sunt tutorele lui și răspund de el. E la o școală în New Orleans. Mă duc deseori să-l văd.

— Și-i duci daruri?

Apoi se gândi: "De asta știe așa de bine ce fel de daruri să-i aducă lui Wade!"

— Da, răspunse el, scurt și morocănos.

— Ei, la asta nu m-aș fi gândit! E frumos?

— Prea frumos, ca să fie spre binele lui.

— Și e un băiețel cuminte?

— Nu. E un drac și jumătate. Mai bine nu se naștea. Cu băieții îți găsești întotdeauna beleaua. Mai vrei să afli și altceva?

Părea supărat și o privi încruntat, ca și cum i-ar fi părut rău de tot ce îi spusese.

— Nu mă interesează ceea ce nu vrei să-mi spui, făcu ea cu mândrie, deși ardea de curiozitate să mai afle câte ceva. Dar nu te văd deloc în rolul de tutore, urmă ea râzând, în nădejdea că-l va pune în încurcătură.

— Cred și eu că nu mă vezi. Orizontul tău e destul de mărginit.

Rhett nu mai spuse nimic și câteva clipe își fumă țigara în tăcere. Scarlett căută un răspuns, cam tot atât de brutal cum fusese al lui, dar nu găsi.

— Mi-ar plăcea să nu vorbești despre acest lucru cu nimeni, zise el în cele din urmă. Deși sunt încredințat că, atunci când ceri unei femei să-și țină gura, ceri un lucru imposibil.

— Știu să păstrez un secret, făcu ea jignită.

— Da? E plăcut când afli lucruri nebănuite despre prieteni vechi. Nu mai face mutra asta, Scarlett. Regret c-am fost răutăcios cu tine, dar o meritați, ca pedeapsă pentru curiozitatea ta. Haide, râzi puțin, și să fim iar prieteni buni, măcar până trecem la un subiect neplăcut.

"Vai de mine", se gândi ea, "acum o să vorbească despre Ashley și despre gater!" și se grăbi să zâmbească făcând gropițe, în nădejdea că-i va schimba ideile.

— Și pe unde ai mai fost? Că doar n-ai stat tot timpul la New Orleans!

— Nu, în ultima lună am fost la Charleston. A murit tata.

— Oh, îmi pare rău.

— N-ai de ce. Sunt sigur că nici lui nu i-a părut rău că moare, și nici mie.

— Rhett, cum poți să spui așa ceva!

— Ar fi mult mai rău dacă m-aș preface, nu crezi? N-a existat niciodată prea multă afecțiune între el și mine. Nu-mi amintesc de nici o clipă în care bătrânul să nu-mi fi găsit vreun cusur. Semănă prea mult cu tatăl lui, și nu-l prețuia deloc. Iar pe măsură ce creșteam, dezaprobarea tatei, în ce mă privea, s-a transformat în antipatie; și trebuie să recunosc că n-am făcut nimic pentru a-i schimba simțămintele. Tata mă puneă întotdeauna să fac numai lucruri plicticoase! În cele din urmă m-a gonit în lume fără un ban și fără nici un fel de pregătire decât ca să fiu un gentleman din Charleston care trăgea bine cu pistolul și juca pocher excelent. Pe urmă a socotit drept ofensă personală faptul că n-am murit de foame și că, dimpotrivă, mă întrețineam minunat cu pocherul. Era așa de ofensat la gândul că un Butler poate fi de

meserie jucător de cărți, încât prima oară când am venit acasă, i-a interzis mamei să mă vadă. Și tot timpul războiului, pe când forțam aici blocada, mama a fost silită să mintă și să vină să mă vadă pe ascuns. Firește, asta nu m-a făcut să-l iubesc mai mult.

— Oh, dar nu știam toate astea!

— Era ceea ce se înțelege printr-un bătrân gentleman de școală veche, ceea ce înseamnă că era ignorant, încăpățânat, neîngăduitor și incapabil să gândească altfel de cum gândeau toți ceilalți gentlemen de școală veche. Toată lumea îl admira pentru că mă dăduse afară și mă socotea mort. "Dacă ochiul tău drept te supără, scoate-l!" Eu eram ochiul lui drept, fiul său cel mai mare, și s-a răzbunat scoțându-mă din circulație.

Zâmbi puțin, dar ochii săi aveau o privire aspră care părea să vadă fantome ale trecutului.

— La urma-urmei, pentru asta l-aș fi iertat, dar nu-l pot ierta pentru ceea ce le-a făcut mamei și surorii mele, de la sfârșitul războiului. Au fost pur și simplu ruinați. Casa de pe plantație a ars, și lanurile de orez au redevenit simple mlaștini. Casa de la oraș au pierdut-o din cauza impozitelor neplătite, și s-au mutat în două camere care, chiar pentru negri, ar fi fost prea sărăcăcioase. Am trimis bani mamei, dar tata mi i-a trimis îndărăt... bani murdari, înțelegi!... și de câteva ori m-am dus la Charleston spre a da surorii mele bani, pe furie. Dar tata descoperirea întotdeauna șmecheria și-i făcea atâta scandal, încât biata fată spunea că nu mai e de trăit acolo. Și iarăși primeam banii înapoi. Nu știu cum au trăit... Ba da, știu. Fratele meu le-a dat cât a putut, deși nu are nici el prea mult și nu vrea să ia bani de la mine... banii câștigați prin speculă aduc nenoroc, știi! Și au prieteni care-și mai fac pomană cu ei. Mătușa ta Eulalie a fost foarte bună cu ei. E una din cele mai bune prietene ale mamei. Le-a dat haine și... Oh, Doamne, mama să trăiască din pomana altora!

Rareori îl văzuse așa, fără mască, cu o expresie de adevărată ură față de tatăl său și deznădejde pentru maică-sa.

— Mătușa Lalie! Vai de mine, Rhett, dar nici ea n-are mult mai mult decât ce-i trimit eu!

— Ah, care va să zică de la tine avea! Ce urât din partea ta să te lauzi așa în fața umilinței mele. Îmi vei da voie să-ți restitui totul!

— Cu plăcere, spuse Scarlett zâmbind deodată, și zâmbi și Rhett.

— Ah, Scarlett, cum îți sclipesc ochii când auzi vorbindu-se de bani! Ești sigură că n-ai puțin sânge scoțian sau chiar evreiesc în tine, pe lângă cel irlandez?

— Nu fi urăcios! N-am vrut să-ți dau peste nas cu mătușa Lalie. Dar să știi că ea mă crede plină de bani. Mereu îmi scrie să-i trimit, și Dumnezeu știe că am destule pe cap aici, fără să mai trebuiască să întrețin tot Charleston-ul. De ce a murit tatăl tău?

— De foame, dar demn, cred – cel puțin așa nădăjduiesc. Așa-i trebuie. Era dispus, să le lase pe mama și pe Rosemary să moară de foame alături de el. Acum, că e mort, pot să le dau și eu un ajutor. Le-am cumpărat o casă pe Battery și au și servitori care să le îngrijească. Dar firește că nu vor să se știe că banii vin de la mine.

— De ce?

— Draga mea, nu cunoști Charleston-ul? Ai fost și tu acolo. Familia mea, oricât de săracă ar fi, trebuie să-și păstreze rangul. Și nu și l-ar putea păstra dacă s-ar afla că sunt întreținuți cu bani câștigați la cărți, prin tot felul de speculații și de la carpetbagger-i. Nu, au lansat zvonul că tata a făcut o asigurare pe viață, că trăise prost și răbdase de foame până la moarte ca să aibă ele din ce să trăiască după moartea lui. Și acum el e privit cu și mai

multă admirație decât înainte... E un adevărat martir al familiei. Mi-ar place să știu că se răsucesce în groapă văzând că mama și Rosemary trăiesc mai bine azi, în ciuda eforturilor sale... Într-un fel, îmi pare rău că a murit! Pentru că dorea prea mult să moară... era fericit că moare.

— De ce?

— Oh, de fapt a murit când s-a predat generalul Lee. Cunoști genul de om. Niciodată nu s-a putut adapta timpurilor noi, și nu făcea decât să vorbească despre vremurile de demult.

— Rhett, oare toți bătrânii sunt așa?

Spunând asta se gândea la Gerald și la ce spusese Will despre el.

— Da' de unde! Uită-te la unchiul Henry și la nebunul acela de bătrân, domnul Merriwether, ca să-ți citez doar doi. Au făcut un nou contract cu viața atunci când au plecat la război, și am impresia că de atunci au întinerit și s-au făcut mai energici. Azi-dimineață l-am întâlnit pe bunicul Merriwether, care mîna căruțul cu pateuri al lui Rene și înjura calul ca un vizitiu de rând. Mi-a spus că se simțea cu zece ani mai tânăr de când a scăpat de acasă și de cocoloșele nurorii sale, și de când s-a apucat să facă pe vizitiul. Și unchiul tău Henry se bucură grozav când poate să-i înfrunte pe yankei și să apere vădulele și orfanii – pe gratis, bănuiesc – împotriva carpetbagger-ilor. Dacă n-ar fi fost războiul, s-ar fi retras de mult să-și vadă de reumatisme. Au întinerit amândoi, pentru că pot fi de folos altora și văd că lumea are nevoie de ei. Și le place această viață nouă, care oferă noi prilejuri bătrânilor. Dar sunt mulți oameni, chiar tineri, care se simt la fel cum se simțeau tatăl meu și al tău. Nu pot și nu vor să se adapteze, și tocmai aceasta mă aduce la subiectul neplăcut pe care trebuie să-l discut cu tine, Scarlett.

Schimbarea aceasta neașteptată o zăpăci într-atât încât se bâlbâi: "Ce...ce...", și în sinea ei gemu: "Oh, Doamne! Acum s-a sfârșit. Mă întreb dacă-l voi putea îmbuna."

— De când te cunosc, n-am așteptat niciodată de la tine nici să-mi spui adevărul, nici să fii corectă cu mine. Dar, ca un prost, am avut încredere în tine.

— Nu știu ce vrei să spui.

— Ba cred că știi. În orice caz, ai un aer vinovat. Pe când treceam adineauri călare, pe Strada Iederei, venind spre tine, cine crezi că m-a strigat de după gard? Doamna Ashley Wilkes! Bineînțeles, m-am oprit și am stat de vorbă cu ea.

— Da?

— Da, și am avut o convorbire foarte plăcută. Mi-a mărturisit că de mult ar fi vrut să-mi spună cât de viteaz m-a găsit atunci când am luptat în numele Confederației, deși am făcut-o în ultima clipă.

— Oh, fleacuri! Melly e o proastă. În noaptea aceea ar fi putut să moară fiindcă te-ai purtat așa de eroic.

— Dar socotea, probabil, că murea pentru o cauză bună. Și când am întrebat-o ce caută în Atlanta, s-a mirat că nu știu nimic. Mi-a explicat că ei locuiesc aici și că tu ai fost atât de bună încât să iei pe domnul Wilkes ca tovarăș în întreprinderea ta.

— Ei și? întrebă Scarlett scurt.

— Când ți-am împrumutat banii ca să cumperi gaterul, ți-am pus o condiție pe care ai acceptat-o – să nu ajuți cu banii mei pe Ashley Wilkes.

— Dar știi că mă jignești? La urma-urmei, ți-am dat banii înapoi, și gaterul îmi aparține. Mă privește ce fac cu el.

— N-ai vrea să-mi spui și mie cum ai câștigat banii cu care mi-ai plătit datoria?

— Vânzând cherestea, cum era firesc.

— Dar cu banii pe care ți i-am împrumutat eu ca să poți începe. Asta voiai să spui. Și te folosești de banii mei ca să-l ajuți pe Ashley. Ești o femeie lipsită de onoare și, dacă nu mi-ai fi plătit datoria, mi-ar fi făcut mare plăcere să te scot la vânzare acum, în cazul că n-ai avea de unde să-mi dai banii.

Vorbea pe un ton ușuratic, dar ochii săi sclipeau de mânie.

Scarlett porni îndată ofensiva pe teritoriul dușman.

— De ce-l urăști atâta pe Ashley? Probabil că ești gelos.

Dar, după ce rosti cuvintele, ar fi vrut să-și muște limba, căci Rhett dădu capul pe spate și râse până ce Scarlett se făcu roșie de ciudă.

— Lipsei tale de onoare poți să-i adaugi și aroganța, spuse el. O să te crezi întotdeauna fata cea mai frumoasă din comitat, nu? Întotdeauna o să-ți închipui că ești cea mai reușită femeie de pe lume și că toți bărbații pe care-i întâlnești sunt morți după tine?

— Nicidecum! răspunse ea, înfierbântată. Dar nu înțeleg de ce-l urăști pe Ashley, și nu văd altă explicație.

— Ei, caută altă explicație, frumoasă vrăjitoare, căci asta nu-i bună. Cât despre Ashley... nici nu-l urăsc și nici nu-l iubesc. De fapt, nu resimt față de el și de oamenii ca el decât milă.

— Milă?

— Da, și puțin dispreț. Și acum, înfierbântează-te și spune-mi că Ashley face cât o mie de pungași ca mine și că n-ar trebui să îndrăznesc să am simțăminte de milă sau de dispreț față de el. Când ai să sfârșești, am să-ți spun ce cred și eu, dacă te interesează.

— Nu mă interesează.

— Totuși am să ți-o spun, căci nu vreau să-ți las plăcuta iluzie cu privire la gelozia mea. Mi-e milă de el, pentru că ar trebui să fie mort, și nu este. Și-l disprețuiesc pentru că nu știe ce să facă, acum, că lumea lui a pierit.

Ideea pe care o exprimase i se păru cunoscută lui Scarlett. Avea impresia că mai auzise aceste cuvinte, dar nu-și putea aminti unde și când. Nu se trudi să caute, căci fierbea de mânie.

— Dacă lucrurile s-ar petrece după voia ta, atunci toți oamenii cumsecade din Sud ar fi acum morți!

— Și dacă s-ar petrece după voia lor, sunt sigur că toți oamenii ca Ashley ar prefera să fie morți. Morți, sub o piatră șlefuită pe care să scrie: "Aici odihnește un soldat al Confederației, mort pentru patrie", sau "Dulce et decorum est..." ori vreun alt epitaf dintr-astea.

— Nu văd de ce!

— Tu nu vezi decât ceea ce stă scris cu litere de-o șchioapă chiar sub nasul tău, nu-i așa? Dacă ar fi morți, n-ar mai avea necazuri; n-ar avea de luptat cu tot soiul de probleme, și încă probleme care n-au soluție. Pe de altă parte, familiile lor s-ar mândri cu ei de-a lungul mai multor generații. De altfel, am auzit că morții sunt fericiți. Ți închipui că Ashley Wilkes e fericit?

— Dar, bineînțeles..., începu ea, apoi își aminti de privirea pe care o zărise în ochii lui Ashley cu câțva timp în urmă, și se opri.

— Crezi că e fericit? Dar Hugh Elsing, sau doctorul Meade? Crezi că sunt mai fericiți decât era tatăl meu sau al tău?

— Păi, poate că nu sunt atât de fericiți pe cât ar putea fi, pentru că și-au pierdut toți banii.

Rhett râse.

— Nu e vorba de bani, draguțo. Ți spun eu, a pierit lumea lor... lumea în care au fost crescuți. Sunt ca peștii pe uscat, sau ca niște pisici cu aripi. Fiecare din ei a fost crescut ca să fie cineva, să facă anumite lucruri, să ocupe o anumită poziție. Și toate acele persoane, lucruri și poziții au pierit pe vecie în clipa când generalul Lee s-a predat la Appomattox. Oh, Scarlett, nu mă privi

așa protestește! Ce mai poate să facă Ashley Wilkes, acum că nu mai are casă, că i s-a vândut pentru impozite plantația și că gentlemenii nu mai fac doi bani? Poate să muncească cu mâinile, sau cu capul? Mă prind că ai pierdut o grămadă de bani de când ai dat gaterul pe mâna lui.

— Nu-i adevărat.

— Foarte frumos! Îmi dai voie să-ți controlez registrele într-o seară de duminică, dacă ai vreme?

— Îți dau voie să te duci dracului, și nu numai când o să ai vreme, ci chiar acum, dinspre partea mea.

— Drăguț, am mai fost la dracu', și e un individ destul de puțin interesant. N-am să mai merg acolo, nici chiar pentru tine... Mi-ai luat banii când aveai mare nevoie de ei, și i-ai folosit. Ne învoisem asupra felului cum trebuiau să fie folosiți, și ai călcat învoiala. Gândește-te, scumpa mea escroacă, la ziua când vei fi iarăși silită să-mi ceri bani. Ai să-mi ceri să te împrumut cu o dobândă ridicolă, ca să mai cumperi gatere, catări, ori să mai deschizi cârciumi. Și atunci, va trebui să-ți pui pofta în cui.

— Când voi avea nevoie de bani, mă voi împrumuta de la bancă, îți mulțumesc, făcu ea cu răceală, dar de furie abia mai putea răsufla.

— Da? Încearcă. Multe din acțiunile băncii sunt ale mele.

— Nu mai spune!

— Da, mă interesează și afacerile cinstite.

— Mai sunt și alte bănci...

— Bineînțeles. Și dacă-mi dau puțină osteneală, n-ai să capeți nici o para de la nici una dintre ele. Poți să te duci la cămătarii carpetbagger-i, dacă ai nevoie de bani.

— Mă duc la ei cu plăcere.

— Te vei duce, dar fără nici o plăcere, atunci când vei auzi ce dobânzi cer. Drăguț, în lumea afacerilor există pedepse pentru cei necinstiți. De ce n-ai fost sinceră cu mine?

— Frumos îți șade, ce să zic! Ești bogat și puternic și hărțuiești pe cei năpăstuiți, ca Ashley și ca mine!

— Nu te pune în rând cu el. Nu ești năpăstuită. Nimic nu te poate distruge pe tine. El însă este distrus și așa va rămâne, dacă nu se ivește un om energic care să-l călăuzească și să-i poarte de grijă toată viața. Iar eu n-am de gând să-mi folosesc banii în slujba unui om ca Ashley.

— Dar nu te-ai codit să mă ajuti când eram distrusă, și...

— Ofereai un plasament bun, draga mea, un plasament interesant. De ce? Pentru că nu te-ai dus la rudele tale să te vaiți și să plângi vremurile de altădată. Te-ai apucat de treabă și acum averea ți-e bine întemeiată pe bani luați din punga unui mort și pe alții furați de la Confederație. Ai la activul tău o crimă, o încercare de adulter, un soț suflat de la sora ta și tot felul de minciuni și afaceri necinstite ce n-ar suporta o cercetare mai amănunțită. Foarte frumoase lucruri, toate! Și astfel te-ai arătat a fi o persoană energică și hotărâtă, deci un plasament bun pentru bani. E amuzant și plăcut să ajuti pe cineva care se ajută singur. Și acelei matroane romane, doamnei Merriwether, i-aș împrumuta zece mii de dolari, fără chitanță. A pornit cu un coș de pateuri și uită-te acum la ea! Are o brutărie în care lucrează șase oameni, bunicul e fericit cu căruțul lui cu care livrează marfa, iar creolul acela mic și leneș de René lucrează, și-i place chiar... Sau nenorocitul acela de Tommy Wellburn, care muncește cât doi, deși are numai o jumătate de trup de om, și lucrează bine... sau... ei, lasă, nu vreau să te mai plictisesc.

— Sigur că mă plictisești. Ba chiar mă scoți din sărite, spuse Scarlett cu răceală, nădăjduind că-l va depărta astfel de subiectul acela neplăcut care era Ashley. Dar el răsă doar, refuzând să-i facă pe plac.

— Face să ajuți astfel de oameni. Dar Ashley Wilkes... bah! Cei de teapa lui nu sunt buni de nimic într-o lume ca a noastră, întoarsă cu susul în jos. De câte ori se întoarce lumea cu susul în jos, aceștia sunt primii care pier. Și de ce nu? Nici nu merită să supraviețuiască, pentru că nu vor să lupte – nu știu să lupte. Acum nu e prima oară că lucrurile s-au întors cu susul în jos, și nici nu va fi ultima. S-a mai întâmplat și o să se mai întâmple. Și atunci când se va mai întâmpla, toată lumea o să piardă totul, și vom fi cu toții la fel. Și atunci va trebui s-o luăm iarăși de la capăt, fără nimic. Vreau să spun fără nimic, în afară de agerimea minții și puterea mâinilor noastre. Dar unii oameni, ca Ashley, n-au nici agerime în minte, nici putere în mâini, sau dacă le au, își fac scrupule ca să se folosească de ele. Și astfel pier, și așa le trebuie. Este o lege firească – lumea nu are nevoie de astfel de oameni. Dar sunt întotdeauna câțiva inși dârji care pot rezista greutăților, și cu timpul să revină la pozițiile pe care le-au ocupat înainte de-a se întoarce lumea pe dos.

— Și tu ai fost sărac! Adineauri doar mi-ai spus că tatăl tău te-a dat afară fără nici un sfanț!... făcu Scarlett mâniată. Cred că ai putea avea înțelegere și compasiune pentru Ashley!

— Înțeleg foarte bine, te asigur, răspunse Rhett, dar să fiu al dracului dacă-l compățimesc. Ashley avea desigur mai mulți bani după capitulare, decât am avut eu când m-a dat tata afară. Cel puțin avea prieteni care să-l ajute, pe când eu am avut soarta unui paria. Și ce-a făcut Ashley?

— Cum poți să te compari cu Ashley, înfumuratule! Doară nu-i ca tine, slavă Domnului! Nu s-ar înjosi să facă afacerile murdare pe care le faci tu cu carpetbagger-i cu scallawag-i și cu yankei. E un om cinstit și are conștiință.

— Dar nu prea cinstit dacă acceptă bani și ajutor de la o femeie.

— Ce putea face altceva?

— Asta nu pot să ți-o spun eu. Știu numai ce am făcut eu când am fost dat afară, și ce fac acum. Știu ce au făcut alții. Am văzut cu toții în prăbușirea civilizației un prilej de îmbogățire, și am căutat să profităm cât mai bine de el, unii în mod cinstit, alții prin înșelăciuni, și continuăm să profităm cât putem. Și toți cei ca Ashley au aceleași șanse ca noi, dar nu știu să se folosească de ele. Nu sunt capabili, Scarlett, și numai cei capabili merită să supraviețuiască.

Scarlett nu prea auzea ce spunea, fiindcă își reaminti de ceea ce îi venise în minte când începuse Rhett să vorbească – de vântul rece care bătea în livada de la Tara când Ashley se rezemase de gardul dărăpănat și privise dincolo de ea. Și spusese... ce spusese oare? Rostise un nume străin, ciudat, și vorbise despre sfârșitul lumii. Nu-și dăduse seama atunci ce voise să spună, dar acum începea să priceapă, iar aceasta-i trezi o senzație de silă și oboseală.

— Bine, dar și Ashley spunea...

— Ce?

— Spunea, odată, la Tara, ceva despre... un... un amurg al zeilor și despre sfârșitul lumii, sau așa ceva.

— Ah, Gotterdammerung! și privirea lui Rhett se înflăcăra, plină de interes. Și ce-a mai spus?

— Oh, nu-mi amintesc prea bine. N-am dat prea multă atenție. Dar... a, da... ceva despre reușita celor tari și înfrângerea celor slabi.

— Ah, care va să zică își dă seama! Asta-i îngreunează și mai mult situația. Cei mai mulți n-o știu și n-o vor ști niciodată. Se vor întreba, tot restul vieții lor, unde a pierit tot farmecul vieții. Și se vor mulțumi să sufere în tăcere neputincioasă, păstrându-și aerul lor mândru. Dar el înțelege. Știe că e înfrânt.

— Ba nu e înfrânt! Și nici nu va fi, atâta timp cât mai am eu suflet în trup.

O privi liniștit, iar fața lui oacheșă era plină de blândețe.

— Scarlett, cum l-ai făcut să vină la Atlanta și să se ocupe de gater? S-a împotrivit mult?

Lui Scarlett îi verii îndată în minte scena cu Ashley, după înmormântarea lui Gerald – dar o goni din minte.

— Da' de unde! răspunse ea revoltată. Când i-am spus că am nevoie de ajutorul lui, pentru că n-aveam încredere în derbedeul care se ocupa de gater, și că Frank are prea multă treabă, și că eu sunt... În sfârșit, era și Ella Lorena la mijloc, înțelegi? – a fost foarte bucuros că-mi poate da un ajutor.

— La ce scopuri frumoase servește câteodată maternitatea. Va să zică, cu asta l-ai îmbrobodit. Ei bine, acum l-ai adus acolo unde ai vrut; e tot atât de legat de tine, prin obligațiile pe care și le-a creat, pe cât sunt de legați deținuții tăi de lanțurile lor. Vă urez bucurie amândurora! Dar, după cum ți-am mai spus la începutul discuției, de la mine n-ai să mai vezi un ban, pentru afacerile tale necurate, doamna mea cu două fețe.

Scarlett fierbea de furie și de deznădejde. Plănuise să mai facă un împrumut de la Rhett, ca să-și cumpere un teren și să facă un depozit de lemne acolo.

— Mă pot lipsi de banii tăi, strigă ea. Câștig destul cu gaterul de care vede Johnnie Gallegher, de când nu mai folosesc negri eliberați. Mai am bani în niște ipoteci și mai scot ceva și de la prăvălie cu mărfurile pe care le obțin la bursa neagră.

— Da, am auzit. Ce drăguț din partea ta să scoți câștiguri pe spinarea văduvelor și a orfanilor! Dar, dacă e vorba să furi, de ce nu furi de la cei bogați și puternici? Furtul acesta a fost privit întotdeauna drept ceva moral și cinstit, încă de pe vremea lui Robin Hood.

— Pentru că, răspunse Scarlett scurt, e mai ușor și mai sigur să furi... cum spui tu... de la săraci.

Rhett râse încet, în timp ce umerii i se cutremurau.

— Ești o pungășoaică grozavă, Scarlett!

Pungășoaică! Ciudat, cuvântul acesta o duru. "Nu sunt o pungășoaică", își spuse ea în sine. În orice caz, nu voia să fie. Voia să fie o adevărată doamnă. O clipă, mintea ei se întoarse în trecut și o văzu pe mama ei cum se mișca de colo-colo cu foșnet de fuste, împrăștiind în jur un parfum ușor, cu mâinile mici, neobosite, lucrând mereu pentru alții, o femeie stimată, iubită, îndrăgită de toți. Scarlett avu o strângere de inimă.

— Degeaba cauți să mă înfurii, spuse ea cu oboseală în glas. Știu că nu sunt atât de... scrupuloasă pe cât ar trebui să fiu. Nu sunt nici destul de bună și drăguță, cum am fost crescută să fiu. Dar nu pot să fiu altfel, Rhett. Crede-mă, nu pot. Ce era să fac? Ce s-ar fi întâmplat cu mine, cu Wade, cu Tara și cu noi toți când au venit yankeii, dacă aș fi fost... blândă? Aș fi fost o... dar nici nu vreau să mă gândesc la asta. Sau dacă aș fi fost amabilă și drăguță când Jonas Wilkerson era gata să ne ia casa... gândește-te! Unde am fi cu toții acum? Și dacă aș fi fost blândă și ascultătoare cu Frank și nu l-aș fi cicălit în legătură cu anumite datorii, am fi... În sfârșit, poate că sunt o pungășoaică, dar n-am să fiu întotdeauna, Rhett. Oricum, în anii aceștia din urmă... și chiar și acum, ce puteam face? Eram ca un marinăr care se trudea să ducă la țarm, pe o mare furtunoasă, o barcă prea încărcată. Mi-era greu chiar să mă mențin la suprafață, să nu mă duc la fund – încât nu mai puteam să mă încarc cu mărunțișuri, lucruri la care puteam renunța fără să le simt lipsa, ca de pildă, atitudinile nobile și... În sfârșit, lucruri dintr-astea. Mă temeam atât de mult să nu se scufunde barca, încât am aruncat peste bord lucrurile de mai puțină însemnătate.

— Adică mândria, onoarea, adevărul, virtutea și bunătatea, completă el ironic. Ai dreptate, Scarlett. Sunt lucruri neînsemnate atunci când se

scufundă barca. Dar uită-te împrejur, la prietenii tăi. Dacă nu reușesc să-și ducă barca la țărm în bună stare și cu întreaga încărcătură, preferă să se înece și ei, cu barcă cu tot.

— Sunt cu toții niște proști, făcu ea. Fiecare lucru la timpul său. Când voi avea bani destui, voi fi și eu generoasă, așa cum îți place ție. Am să fiu un inger. Atunci când îmi va da mâna.

— Când îți va da mâna... dar n-ai să fii. E greu să salvezi o încărcătură căzută în mare, și chiar dacă reușești s-o faci, ea este de obicei ireparabil stricată. Tare mă tem că în clipa când vei putea să aduci la suprafață onoarea și virtutea pe care le-ai azvârlit peste bord, le vei găsi alterate.

Și zicând acestea se ridică, luându-și pălăria.

— Pleci?

— Da. Nu te bucuri? Te las cu conștiința ta, câtă-ți mai rămâne.

Se opri o clipă și, plecând privirea spre copil, îi întinse un deget ca să i-l apuce.

— Îmi închipui că Frank nu mai poate de mândrie.

— Oh, bineînțeles.

— Și are, probabil, tot felul de proiecte pentru viitorul copilului.

— O, știi ce caraghioși sunt bărbații când e vorba de copiii lor.

— Atunci, spune-i, zise Rhett, și se opri deodată, cu o privire stranie în ochi, spune-i că dacă vrea să-și împlinească visul, ar face bine să mai stea pe acasă, serile.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic altceva decât ce am spus. Zi-i să mai stea pe acasă.

— Ești dezgustător, Rhett! Cum poți să insinuezi că Frank...

— Oh, păcatele mele, exclamă Rhett și-l pufni râsul. N-am vrut să spun că Frank aleargă după femei! Frank! Oh, păcatele mele.

Și coborî scările, râzând cu poftă.

Capitolul XLIV

În după-amiaza aceea de martie vremea era răcoroasă și bătea vântul, și Scarlett, îndreptându-se cu trăsura pe șoseaua Decatur spre gaterul lui Johnnie Gallegger, își trase pledul până sus de tot, la subțiori. Știa că e destul de primejdios să umble singură, mai primejdios ca oricând, căci acum negrii scăpaseră de sub orice fel de control. După cum spusese Ashley, refuzul de a ratifica amendamentul îi costa scump. Nordul primise o palmă, și acum se răzbuna crunt. Nordul hotărâse să le impună cu de-a sila votul negrilor, așa că Georgia fu declarată în stare de răzvrătire și pusă sub domnia legilor militare celor mai draconice. Georgia nu mai era socotită ca stat, ci devenise, odată cu Florida și Alabama, "districtul militar numărul trei", sub comanda unui general federal.

Viața era acum mult mai nesigură și mai înspăimântătoare ca înainte. Ordonanțele militare de anul trecut, care păruseră atât de cumplite, erau blânde în comparație cu cele noi date de generalul Pope. Viitorul, cu perspectiva de a fi conduși de negri, se arăta sumbru și disperat, și bieții sudiști se frământau neputincioși. Cât despre negri, deveniseră înfumurați din cauza importanței ce li se dădea și, conștienți de faptul că erau sprijiniți de armata yankee, ajunseseră mai obraznici și mai periculoși ca oricând. Nimeni nu era apărat împotriva nelegiuirilor lor.

În vremurile acestea furtunoase și pline de primejdii, Scarlett începu să se simtă fricoasă – fricoasă dar hotărâtă – și umbla peste tot singură, cu pistolul lui Frank vârât între pernele briștii, blestemându-i în gând pe cei

vinovați de această stare de lucruri. La ce folosise atitudinea plină de demnitate pe care toți o socoteau o mare viteză? Doar să agraveze situația.

Când se apropie de drumul ce cobora printre șirurile de pomi dezgoliți în valea unde se afla așezarea Shantytown, Scarlett zori calul. Nu prea se simțea la largul ei când trecea pe lângă îngrămădeala aceea de corturi militare scoase din uz și colibe de lemn. Dintre toate locurile din jurul Atlantei, acesta avea reputația cea mai proastă, fiindcă aici locuiau în murdărie și înghesuială negri hoinari, negrese prostituate și câțiva albi nenorociți de cea mai joasă speță. Se spunea că aici se refugiau criminalii negri și albi; aici veneau și soldații yankei când căutau vreun răufăcător. Asasinatul, cu cuțitul sau cu pistolul, era un lucru atât de obișnuit, încât autoritățile nici nu se mai sinchiseau și lăsau în genere pe localnici să-și facă singuri dreptate. În fundul pădurii se afla o mică distilerie, unde se fabrica whisky de proastă calitate, iar noaptea colibe din vale răsunau de strigătele și înjurăturile bețivilor.

Chiar și yankeii găseau că e un focar de stricăciune care trebuia distrus, dar nu se lua nici o măsură în această privință. Locuitorii din Atlanta și Decatur care erau siliți să meargă pe acest drum ca să ajungă dintr-un oraș în celălalt erau revoltați. Bărbații treceau prin Shantytown cu pistoalele la îndemână, iar femeile, dacă erau de familie bună, se codeau să treacă pe acolo chiar însoțite de bărbații lor, căci drumul era de obicei presărat cu negri beți care le strigau înjurături și cuvinte grosolane.

Cât timp îl avusese pe Archie alături de ea, Scarlett nu se sinchisise de Shantytown, deoarece nici cea mai obraznică negresă nu îndrăznea să râdă în fața ei. Dar, de când era silită să umble singură, avusese tot felul de incidente penibile și supărătoare. Prostituatele negrese păreau să se ia la întrecere în grosolăniile de câte ori trecea ea pe acolo. N-avea altă alternativă decât să nu le bage în seamă și să fiarbă de mânie în sinea ei. Nici măcar nu se putea văita la prieteni și rude, deoarece cu toții ar fi spus triumfători: "Te așteptai oare la altceva?" Și familia ar lua iarăși tot felul de măsuri, căutând s-o oprească de la treabă. Ea însă n-avea nicidecum intenția să renunțe la drumurile pe care le făcea.

Astăzi, slavă Domnului, nu erau negrese zdrențăroase pe marginea șoselei! Trecând pe lângă poteca ce ducea la așezare, Scarlett privi cu scârbă la colibe din vale, luminate de o rază tristă de soare. Sufla un vânt rece și, pe când trecea, o izbi mirosul fumului de lemne, de carne de porc friptă și de latrine necurățate. Întorcând capul, dădu bici calului, zorindu-l ca să treacă mai repede pe după cotul șoselei. Tocmai când începea să râsufle ușurată, îi zvâcni deodată inima în piept, căci un negru uriaș se ivi în tăcere de după un stejar. Se sperie, dar nu-și pierdu cumpătul, ci opri calul, cu pistolul lui Frank în mână.

— Ce vrei? strigă ea cât putu mai sever.

Negrul cel uriaș se piti din nou după copac și glasul îi sună plin de teamă.

— Vai de mine, domnișoa'ă Sca'lett, doa' n-o să t'ageți în Sam cel ma'e!

Sam cel mare! O clipă îi fu greu să priceapă ce auzise. Sam cel mare, supraveghetorul de la Tara, pe care-l văzuse pentru ultima oară în timpul asediului. Dar, ce Dumnezeu...

— Vino-ncoa' să văd dacă ești într-adevăr Sam!

Omul ieși, șovăitor, din ascunzișul său: un uriaș zdrențăros, în picioarele goale, îmbrăcat cu niște pantaloni de doc și cu o tunică militară mult prea scurtă și strâmtă pentru statura lui. Când văzu că era într-adevăr Sam cel mare, Scarlett vârî pistolul la loc sub perna de pe capră și zâmbi, bucuroasă.

— Oh, Sam! Ce plăcere-mi face să te revăd!

Sam alergă până la brișcă și ochii i se roteau în cap de bucurie, iar dinții

albi îi scânteiau. Cu mâinile sale negre și mari ca niște șunci, apucă mâna întinsă a lui Scarlett. Scotea limba, roșie ca miezul unui pepene verde, întregul său trup se zvârcolea, iar fâstâcelile sale de bucurie erau tot atât de ridicole ca și gudurăturile unui dulău.

— Of, Doamne, ce bine e să mai vezi pe cineva din familie! strigă el, strângându-i mâna până când Scarlett simți că-i trosnesc oasele. Da' cum de scoateți numaidecât pisto-lu', domnișoa'ă Sca'lett?

— Sunt atâția oameni răi în ziua de azi, că trebuie să mă apăr. Dar ce Dumnezeu faci într-un loc atât de urât, la Shantytown, tu, un negru așa de cumsecade? Și de ce n-ai venit la oraș să mă vezi?

— Of, Doamne, domnișo'ă Sca'lett, eu nu stau în Shantytown. Am venit aici numai pent'u câteva zile. N-aș sta aici nici să mă tai. N-am văzut de când sunt așa neg'i scâ'boși. Și nu știam că sunteți la Atlanta. C'edeam că sunteți încă la Ta'a. V'oiam să mă duc la Ta'a de îndată ce aș fi putut...

— Ai mai fost la Atlanta, de când cu asediul?

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett. Am călăto'it.

Dădu drumul mâinii, și Scarlett îndoi degetele, ca să se încredințeze că oasele îi erau în bună stare.

— Țineți minte când m-ați văzut ultima dată?

Scarlett își aminti de ziua aceea toridă, dinaintea asediului, când se afla în trăsură cu Rhett, iar ceata de negri cu Sam în frunte, se îndrepta spre fortificații, pe strada prăfuită, cântând "Coboară, Moise". Dădu din cap.

— Ei, am muncit ca un câine, săpând la t'anșee și umplând saci cu nisip, până când confede'ații au plecat din Atlanta. Căpitanul meu a fost ucis, și atunci n-a mai fost nimeni ca să-mi spună ce să fac, așa că am 'ămas pe d'umu'i. Mă gândeam să mă-nto'c la Ta'a, da' atunci am auzit că tot ținutul din ju'ul Ta'ei a fost incendiat și că nu mai 'ămăsese nimica. Nici nu p'ea aveam cum să mă-nto'c acolo și mă temeam să nu mă a'esteze pat'uleie, că n-aveam pe'mis. Pe u'mă au venit yankeii și un colonel yankeu, ca'e spunea că-i place de mine, m-a luat cu el ca să-i îng'ijesc calul și să-i lust'uiesc cizmele.

Da, domnișoa'ă Sca'lett! Și mă simțeam și eu g'ozav, că e'am se'vito' de casă cum e'a Po'k, când eu sunt doa' muncito' la câmp. N-am spus colonelului că e'am muncito' la câmp... Ei, domnișoa'ă Sca'lett, yankeii sunt foa'te neștiuto'i. Nu știu să facă deosebi'ea. Așa că am 'ămas cu dânsu' și m-am dus la Savannah, când s-a dus și gene'alul She'man acolo; și să mă bată Dumnezeu, domnișoa'ă Sca'lett, dacă am văzut în viața mea așa g'ozăvii ca acolo și în d'um spre Savannah! Hoții și incendii... oa'e au dat foc și Ta'ei?

— I-au dat foc, dar l-am stins noi.

— Ei, domnișoa'ă, mă bucu' să aud asta. Ta'a este căminul meu și mă gândesc să mă înto'c acolo, înt'o zi. Și când s-a sfâ'șit 'ăzboiul mi-a zis colonelu': "Sam, tu să vii cu mine în No'd. Îți dau leafă bună." Și să vedeți, domnișoa'ă Sca'lett, eu, ca toți neg'ii, am v'ut și eu să-mi dobân-desc libe'tatea, înainte de-a mă întoa'ce acasă, așa că m-am dus în No'd cu colonelu'. Da, ne-am dus la Washington și la New Yo'k și apoi la Boston, unde șade colonelu'. Sunt un neg'u foa'te călăto'it! Domnișoa'ă Sca'lett, sunt așa de mulți cai și atâtea t'ăsu'i pe st'ăzile alea ale yankeilo', cum nu vă puteți închipui! Mi-a fost me'eu fică să nu mă calce!

— Ți-a plăcut acolo, în Nord, Sam?

Sam își scărpină părul lănos.

— Mi-a plăcut, și nu mi-a plăcut. Colonelu', el e'a om de t'eabă, și se p'icepea la neg'i. Da' nevastă-sa, e'a altfel. Păi, nevastă-sa mi-a zis "Dom'le", de cum m-a văzut. Da, domnișoa'ă Sca'lett, așa a făcut, și mie nu-mi plăcea defel când zicea așa. Colonelu' i-a spus să-mi zică pe nume, "Sam", și atunci așa

mi-a zis și dânsa. Da' toți yankeii ăia, când mă vedeau p'ima dată, îmi ziceau "dom'le O'Ha'a". Și mă poșteau să stau jos pe scaun, ca și cum aș fi fost de seama lo'. Și știți, eu n-am stat jos niciodată în 'ața albilor', și acum sunt p'ea bățân ca să învăț. Ei se pu'tau ca și cum aș fi fost de seama lo', domnișoa'ă Sca'lett, da' în inimile lo' tot nu mă iubeau – ei nu iubesc pe neg'i. Și le e'a fică de mine fiindcă sunt așa de ma'e. Și mă tot înt'ebau de câinii cu ca'e e'am u'mă'it și de bățiile pe ca'e le-am p'imit. Și Dumnezeu știe, domnișoa'ă Sca'lett, că n-am mâncat bătaie niciodată. Știți și dumneavoastră că domnu' Ge'ald nu lăsa pe nimeni să bată un neg'u ca mine!

Când le-am spus asta, și ce bună era domnișoa'a Ellen cu neg'ii și cum a stat o săptămână la căpătâiul meu când am avut ap'inde'e de plămâni, nu m-au c'ezut. Și mi s-a făcut așa do' de domnișoa'a Ellen și de Ta'a, încât n-am mai putut să îndu', așa că înt'-o noapte am plecat sp'e casă, călătore'ind până la Atlanta în vagoanele de ma'fă. Dacă-mi cumpă'ați un bilet până la Ta'a, domnișoa'ă Sca'lett, aș fi bucu'os să mă pot duce acasă. Și ta'e aș v'ea să văd pe domnișoa'a Ellen și pe domnu' Ge'ald. M-am sătu'at de libe'tate. Mie-mi t'ebuie cineva ca'e să mă h'ănească bine, să-mi spună ce t'ebuie să fac și ce nu t'ebuie, și să mă îng'ijească atunci când sunt bolnav. Dacă mă îmbolnăvesc din nou de ap'inde'e de plămâni? C'edeți că m-a' îng'iji cucoana aceea yankee? Da' de unde! O să-mi zică "dom'le O'Ha'a", da' n-a'e să mă îng'ijească. Da' domnișoa'a Ellen, dânsa a'e să vadă de mine dacă mă îmbolnăvesc, și... da' ce aveți, domnișoa'ă Sca'lett?

— Tata și mama au murit, Sam.

— Au mu'it? Veți să 'adeți de mine, domnișoa'ă Sca'lett? Nu-i f'umos să vă bateți joc de mine!

— Nu glumesc deloc. E adevărat. Mama a murit când a trecut armata lui Sherman prin Tara și tata... anul trecut în iunie. Oh, Sam, nu plânge. Te rog! Dacă plângi, am să plâng și eu. Sam, încetează! Nu pot să îndur. Să vorbim despre altceva. Am să-ți povestesc totul altădată... Domnișoara Suellen e la Tara și s-a măritat cu un om foarte bine, Will Benteen. Iar domnișoara Carreen... (cum să-l facă pe acest uriaș plângăreț să priceapă ce este o mănăstire?) domnișoara Carreen stă acum la Charleston. Dar Pork și Prissy sunt la Tara... Uite, Sam, șterge-ți ochii. Vrei cu adevărat să te întorci acasă?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, da' n-o să mai fie la fel, așa cum c'edeam, acum când domnișoa'a Ellen și...

— Sam, nu ți-ar place să rămâi în Atlanta și să lucrezi cu mine? Am nevoie de un vizitiu, de fapt am mare nevoie, acum că peste tot sunt tot felul de ticăloși și...

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. Sigu' că aveți nevoie de cineva. Chia' voiam să vă spun că nu t'ebuie să umblați așa singu'ă peste tot, domnișoa'ă Sca'lett. Nici nu știți ce ticăloși pot fi unii neg'i în ziua de azi, mai ales ăștia din Shantytown. Nu sunteți deloc în sigu'anță. Sunt numai de două zile în Shantytown, da' i-am auzit vo'bind de dumneavoastră. Și ie'i, când ați t'ecut pe aici și au țipat la dumneavoastră femeile alea u'âcioase, eu v-am 'ecunoscut, da' ați t'ecut așa de 'epede că nu v-am putut ajunge. Da' le-am tăbăcit eu pielea neg'eselo' alea, pe u'mă! C'edeți-mă. N-ați văzut că astăzi nu mai e nici una pe șosea?

— Am văzut și-ți mulțumesc din inimă, Sam. Ei, ți-ar place să fii vizitiul meu?

— Păi, vă mulțumesc, domnișoa'ă Sca'lett, da' poate a' fi mai bine să mă duc la Ta'a.

Negrul cel uriaș plecă privirile, iar cu degetul mare de la picior trase câteva linii în praful de pe șosea. Părea cam neliniștit.

— Dar de ce? Am să-ți dau leafă bună. Trebuie să rămâi cu mine.

Pe fața mare, neagră și stupidă a lui Sam, pe care se putea citi ca pe aceea a unui copil, era întipărită frica. Se apropie și, plecându-se peste marginea briștii, șopti:

— Domnișoa'ă Sca'lett, a' fi mai bine s-o ște'g din Atlanta. Mai bine mă duc la Ta' a, unde n-au să mă găsească. Am... am omo'ât pe cineva.

— Un negru?

— Nu, domnișoa'ă Sca'lett, un soldat yankeu alb, și acum mă u'mă'esc. Din cauza asta sunt aici, la Shantytown.

— Dar cum s-a întâmplat?

— E'a beat și a spus un luc'u pe ca'e n-am putut să-l înghit și i-am pus mâna-n be'egată și... n-am v'ut să-l omo', domnișoa'ă Sca'lett, da' am mâna g'ea și, fă'ă să-mi dau seama, până să 'idic mâna, e'a mo't. Și m-am spe'iat așa de 'ău, că nu știam ce să fac! Așa că am venit aici ca să mă ascund. Când v-am văzut t'ecând ie'i, mi-am zis: "Slavă Domnului! Uite pe domnișoa'a Sca'lett. O să aibă ea g'ijă de mine și o să mă t'imită la Ta'a, ca să nu mă p'indă yankeii."

— Zici că te urmăresc? Au aflat că l-ai omorât?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. Sunt așa de ma'e că nu poate avea nimeni v'eo îndoială asup'a mea. C'ed că sunt cel mai ma'e neg'u din Atlanta. Au și venit aici după mine asea'ă, da' o neg'esă m-a ascuns înt'-o colibă, în pădu'e, până au plecat.

Câteva clipe, Scarlett rămase pe gânduri, încruntată. N-o speria deloc faptul că Sam ucisese pe cineva, o supăra numai că nu-l putea avea drept vizitiu. Un negru mare ca Sam putea fi un paznic tot atât de bun ca și Archie. Oricum, trebuia să-l trimită la Tara, căci nu voia să-l lase să fie prins de autorități. Era un om prea folositor ca să fie spânzurat. Cel mai bun supraveghetor pe care-l avuseseră vreodată la Tara! Nu-i dădu prin minte că Sam era liber. Îl socotea încă proprietatea ei, ca și pe Pork ori pe Mammy, pe Peter, pe bucătăreasă și pe Prissy. Făcea parte din familie și, ca atare, trebuia ocrotit.

— Te trimit la Tara chiar astă-seară, spuse ea în cele din urmă. Sam, eu trebuie să-mi văd acum de drum, dar am să mă întorc înainte de apusul soarelui. Așteaptă-mă aici. Nu spune nimănui unde te duci și, dacă ai o pălărie, ia-o cu tine, ca să-ți ascunzi obrazul la nevoie.

— N-am pălă'ie.

— Atunci, ține banii ăștia. Cumpără-ți o pălărie de la unul din negrii din colibe și să fii aici când mă-ntorc.

— Da, domnișoa'ă Sca'lett.

Fața i se luminează de bucurie, căci dăduse din nou peste cineva care să-i spună ce trebuie să facă.

Scarlett își continuă drumul, gânditoare. Desigur că Will avea să fie bucuros că va primi ajutorul unui bun muncitor la câmp. Pork nu era și n-avea să fie niciodată un lucrător bun la câmp. Dacă se ducea Sam la Tara, atunci Pork putea să vină la Atlanta, unde o va regăsi pe Dilcey, după cum îi făgăduise Scarlett la moartea lui Gerald.

Când ajunse la gater, soarele începuse să asfințească. Lui Scarlett nu-i plăcea să fie pe drum atât de târziu. În ușa barăcii sărăcicioase, ce servea de bucătărie pentru oamenii de la gater, ședea Johnnie Gallegher. Pe o buturugă dinaintea barăcii folosite ca dormitor, stăteau patru dintre cei cinci deținuți care lucrau aici. Uniformele de deținuți erau murdare și miroseau a sudoare: lanțurile zăngăneau la picioarele lor când se mișcau cu gesturi obosite, iar întreaga lor înfățișare exprima apatie și deznădejde. O mână de oameni slabi și vlăguiți, se gândi Scarlett aruncându-le o privire pătrunzătoare. Când îi tocmise, cu câțva timp în urmă, erau niște oameni atât de voinici! Nici nu

ridică privirile spre ea când coborî din brișcă. Doar Johnnie se întoarce, scoțându-și pălăria din cap cu un gest nepăsător. Fața lui mică și negricioasă avea o expresie aspră, când îi dădu bună ziua.

— Nu-mi place deloc cum arată oamenii, spuse ea, brusc. Par bolnavi. Unde e al cincilea?

— Zice că-i bolnav, răspunse Johnnie, laconic. E în casă.

— Dar ce-i cu el?

— Cred că-i bolnav de lene.

— Mă duc să-l văd.

— Nu vă duceți. Trebuie să fie gol. Am eu grijă de el. Măine o să fie iarăși la lucru.

Scarlett șovăi, apoi zări pe unul dintre deținuți ridicând cu oboseală capul și aruncând lui Johnnie o privire încărcată de ură, înainte de-a se uita din nou în pământ.

— Ai biciuit oamenii?

— Vă rog să mă iertați, doamnă Kennedy, dar cine conduce gaterul, dumneavoastră sau eu? Mi l-ați dat pe mână, spunându-mi să mă ocup de el. Mi-ați spus că am mână liberă în toate. N-aveți de ce să vă plângeți, nu-i așa? Produce de două ori mai mult decât pe vremea domnului Elsing.

— Așa-i, spuse Scarlett, dar o trecu un fior, care o făcu să se cutremure.

Curtea gaterului, cu barăcile urâte, avea o înfățișare sinistă, pe care n-o avusese pe vremea lui Hugh Elsing. O atmosferă de singurătate, de pustietate, care o făcu să se înfioare. Deținuții erau atât de izolați aici, fiind cu totul la cheremul lui Johnnie Gallegher, încât acesta îi putea biciui sau chinui după bunul lui plac, fără ca ea să afle nimic. Și deținuții se codeau probabil să se vaitete, de teamă să nu fie și mai aspru pedepsiți după plecarea ei.

— Sunt cam slabi oamenii. Le dai destul de mâncare? Numai Dumnezeu știe cât cheltuiesc cu hrana lor și ar putea fi grași ca niște porci. Numai făina și carnea de porc m-au costat treizeci de dolari, luna trecută. Ce le dai la cină?

Intră în bucătărie și privi înăuntru. O femeie grasă, o mulătră, aplecată peste o mașină de gătit, veche și ruginită, schiță un fel de reverență când o văzu pe Scarlett, apoi continuă să mestece într-o oală în care fierbea niște mazăre uscată. Scarlett știa că Johnnie trăiește cu această femeie, dar găsea că e mai bine dacă se preface că nu știe nimic. Văzu că, în afară de mazăre și un fel de turte, nu se pregătea nici un fel de mâncare.

— Nu mai ai altceva de mâncare pentru oameni?

— Nu, conită.

— N-ai pus și puțină carne în mazărea asta?

— Nu, conită.

— N-ai fiert slănină împreună cu mazărea? Dar mazărea asta nu face doi bani dacă nu-i pui slănină. Nu e hrănitoare. De ce n-ai pus slănină?

— Domnul Johnnie a zis că nu e nevoie să mai punem carne.

— Ai să faci bine să adaugi și slănină. Unde sunt proviziile?

Mulatra roti ochii, speriată, și arată spre mica încăpere ce servea de cămară, iar Scarlett deschise ușa brusc. Văzu un butoi desfăcut, cu mălai, un săculeț de făină, vreo jumătate de kilogram de cafea, puțin zahăr, două șunci și o cană de patru kilograme cu sirop de sorg. Una dintre șunci fusese de curând fiartă, dar se tăiaseră numai vreo două felii din ea. Scarlett se întoarce mâniașă către Johnnie Gallegher, înfruntând privirea lui rece și supărată.

— Unde sunt cei cinci saci de făină albă pe care i-am trimis săptămâna trecută? Și sacul de zahăr, și cafeaua? Ți-am trimis cinci șunci și cinci kilograme de carne pentru supă, și Dumnezeu știe câte banițe de ignami și cartofi. Unde-i totul? Nu puteai să termini proviziile chiar dacă dădeai oamenilor câte cinci mese pe zi. Le-ai vândut! Asta ai făcut cu ele, pungașule!

Ai vândut proviziile, ai băgat banii în buzunar și-i hrănești pe oameni cu mazăre uscată și mălai. Nu e de mirare că sunt așa de slabi. Dă-te la o parte!

Se repezi la ușă, trecând pe lângă el ca o vijelie.

— Ascultă, dumneata, da, cel de la capăt... da, dumneata! Vino-ncoa'!

Omul se ridică și păși cu greu spre ea, cu lanțurile zăngănind, iar Scarlett văzu că gleznele îi erau roșii și rănite de frecarea fiarelor.

— Când ai mâncat ultima oară șuncă?

Omul privi în pământ.

— Vorbește!

Omul rămase mut și cu capul plecat. În cele din urmă ridică ochii și, după ce o privi în față pe Scarlett cu un aer rugător, coborî din nou privirea.

— Ți-e frică să vorbești, hai? Du-te în cămară și ia șunca de pe raft, Rebecca, dă-mi cuțitul. Du șunca afară la oameni și împarte-le-o. Și fă niște pesmeți și cafea, și servește chiar acum oamenii, să văd și eu.

— Dar asta-i cafeaua și făina lu' domnu' Johnnie, mormăi Rebecca supărată.

— Nu mai spune! Probabil că și șunca e a lui! Fă ceea ce-ți spun. Hai, dă-i drumul. Iar dumneata, Johnnie Gallegher, vino cu mine până la brișcă.

Scarlett trecu prin curte cu pași mari și se sui în brișcă. Observând cu satisfacție cum se repezeau oamenii la șuncă și cum vârau cu lăcomie bucăți mari în gură. Păreau că vor s-o mănânce repede, până nu vine cineva să le-o ia.

— Ești un ticălos! strigă ea mâniată către Johnnie, care stătea lângă roata trăsurii, încruntat și cu pălăria dată pe ceafă. Și ar trebui să-mi dai banii de pe urma proviziilor pe care le-ai vândut. Pe viitor voi aduce provizii în fiecare zi, în loc să le comand pentru o lună de zile. Așa, nu vei mai putea să mă tragi pe sfoară.

— Pe viitor n-am să mai fiu aici, răspunse Johnnie Gallegher.

— Vrei să spui că pleci!

O clipă, îi stătu pe limbă să-i strige: "Du-te învărtindu-te!" dar se opri la timp. Ce se făcea dacă pleca Johnnie? De când venise el, câștigurile se dublaseră. Și tocmai acum avea o comandă însemnată, cea mai mare pe care-o avusese, și era urgentă. Trebuia neapărat să livreze cheresteaua. Dacă pleca Johnnie, pe cine o să pună în locul lui?

— Da, plec. Mi-ați dat gaterul pe mână, spunându-mi că nu vreți decât să-l fac să producă o cantitate cât mai mare de cherestea. Atunci nu mi-ați spus în ce fel să-l conduc, și nu primesc să veniți să-mi dați ordine. Cum fac să produc atâta, nu vă privește. Nu puteți spune că n-am făcut față făgăduielii. V-am făcut să câștigați parale bune, am avut și eu leafa mea – și ce-am mai putut ciupi pe de lături. Și acum veniți aici, peste mine, vă amestecați în toate, puneți întrebări și-mi știrbiți autoritatea față de oameni. Cum mai pot păstra disciplina după asta? Ce are a face dacă-i mai mângâi din când în când cu biciul? Ar merita mai rău, puturoșii. Și ce-i dacă nu sunt hrăniți bine? Nu merită mai mult decât ce le dau. Mai bine vedeți-vă de treaba dumneavoastră și lăsați-mă în pace, altfel plec chiar astă-seară.

Fața lui rece părea de gheață, și Scarlett șovăi. Ce-avea să se facă, dacă-l lăsa să plece astă-seară? Nu putea să stea toată noaptea acolo să-i păzească pe deținuți!

Îndoiala i se citi în ochi, căci expresia lui Johnnie se schimbă deodată, pierzând ceva din asprimea de la început. Glasul său avu o intonație mai plăcută, când vorbi.

— Se face târziu, doamnă Kennedy, și ar fi mai bine să vă duceți acasă. N-o să ne certăm noi pentru un fleac, nu-i așa? Opriți-mi zece dolari din leafă, și suntem chit.

Ochii lui Scarlett se îndreptară fără voia ei spre nenorociții care mâncau lacomi șunca, și se gândi la cel bonav, care stătea culcat în baraca prin care bătea vântul. Ar trebui să-l dea afară pe Johnnie Gallegher. Era un pungaș și o brută. Nici nu voia să se gândească la ce păteau deținuții în lipsa ei. Dar, pe de altă parte, Johnnie era energic, și Dumnezeu știe câtă nevoie avea ea de un om energic. Acum nu se putea lipsi de el. Prin el câștiga bani. Pe viitor avea să aibă grijă ca deținuții să-și capete rația zilnică.

— Am să-ți opresc douăzeci de dolari din leafă, spuse ea scurt, și vin mâine dimineață să mai discutăm.

Scarlett apucă hățurile. Știa însă foarte bine că n-o să mai aibă loc nici o discuție. Era sigură că lucrurile aveau să se sfârșească așa, și-și dădu seama că și Johnnie știe asta.

Pe când cobora spre șoseaua Decatur, în conștiința ei setea de câștig se lupta cu simțul omeniei. Știa că n-avea voie să-i expună pe oamenii aceia cruzimilor lui Johnnie. Dacă murea vreunul din ei, ea ar fi fost tot atât de vinovată ca și el, deoarece îl lăsase să conducă gaterul mai departe după ce constatase brutalitatea lui. Dar, pe de altă parte... ei, pe de altă parte, treaba lor dacă ajunseseră deținuți! Dacă au călcat legea și s-au lăsat prinși, n-aveau decât ceea ce meritau! Gândul acesta îi mai liniști conștiința; totuși, pe când înainta pe șosea, fețele triste și palide ale deținuților i se iveau mereu înaintea ochilor.

"Oh, am să mă gândesc mai târziu la soarta lor" hotărî ea, închizând gândul acesta într-o cameră dosnică a minții și trântind ușa.

Când ajunse la cotitura de lângă Shantytown, soarele asfințise de-a binelea și copacii din jur se înălțau întunecoși. Odată cu dispariția soarelui, se lăsase și un frig aprig; un vânt rece sufla din pădure, făcând să trosnească ramurile desfrunzite și să foșnească frunzele uscate. Nu întârzi-ase niciodată atâta și-i era urât; ar fi vrut să fie acasă.

Sam cel mare nu se vedea nicăieri și, când se opri să-l aștepte, începu să se teamă ca nu cumva yankeii să-l fi înhățat. Apoi auzi niște pași pe poteca ce urca dinspre sat și oftă ușurată. O să-l certe că o făcuse să aștepte.

Dar omul care se ivi după cotitură nu era Sam.

Era un alb înalt și zdrențaros, însoțit de un negru scund, cu umeri și brațe de gorilă. Scarlett trase iute de hățuri și puse mâna pe pistol. Calul o porni la trap, dar se sperie în clipa când albul ridică mâna înaintea lui.

— Cucoană, spuse el, dați-mi un ban. Mi-e foame.

— Dă-te la o parte, răspunse ea stăpânindu-și glasul pe cât putu. N-am bani. Diiei.

Cu o mișcare bruscă, omul apucă deodată calul de frâu.

— Pune mâna pe ea! strigă el negrului. Cred că-și ține banii în sân!

Ce se petrecu după aceea îi păru lui Scarlett un coșmar cumplit. Totul se desfășură fulgerător de repede. Ea ridică pistolul în grabă, dar instinctul o făcu să nu tragă în alb, de frică să nu împuște calul. Și cum negrul, cu un rânjet pe față, se repezea la brișcă, trase în el. Nu-și dădu seama dacă-l nimerise, dar în clipa următoare pistolul îi fu smuls din mână, cu o smucitură care-i rupse aproape încheietura. Negrul era atât de aproape, încât îi simțea mirosul greu în timp ce încerca s-o tragă jos din brișcă. Cu mâna ce-i rămăsese liberă se lupta din răzputeri, lovindu-l și zgâriindu-i fața, apoi simți o mână la gât și peste o clipă corsajul îi fu rupt, de sus până la brâu, cu un fâșăit puternic. Mâna cea neagră începu s-o caute între sâni. Atunci o cuprinse o groază și o scârbă cum nu mai simțise niciodată, și începu să țipe ca o nebună.

— Astupă-i gura! Dă-o jos! strigă albul, și mâna negrului se ridică înspre gura lui Scarlett.

Ea mușcă mâna cât putu mai tare, apoi țipă din nou, iar printre țipete îl auzea pe alb înjurând, și-și dădu seama deodată că mai era un al treilea om pe șosea. Mâna cea neagră se îndepărtă, și negrul sări la o parte în clipa în care Sam cel uriaș se repezi la el.

— Fugiți, domnișoa'ă Sca'lett, strigă Sam luându-l în primire pe negru.

Iar Scarlett, țipând și tremurând, apucă hățurile și dădu bici calului. Acesta porni cu un salt, și Scarlett simți cum roțile treceau peste ceva moale, un obstacol destul de mare. Era albul care zăcea în drum, acolo unde-l trântise Sam.

Îneebunită de groază, Scarlett dădea mereu bici calului, care o porni în galop gata să răstoarne brișca. Cu toată groaza ei, Scarlett auzi zgomot de pași alergând în spatele ei, și atunci îndemnă calul să meargă și mai repede. Mai bine să moară, decât să lase maimuța aceea neagră să mai pună o dată mâna pe ea.

Un glas strigă în urma ei:

— Domnișoa'ă Sca'lett, op'îți!

Fără să încetinească, privi îndărăt peste umăr și-l văzu pe Sam alergând pe șosea, cu picioarele-i lungi mișcându-se ca niște pistoane. Opri, și Sam sări în brișcă, dând-o la o parte cu trupul lui voinic. Gâfâia, iar pe față îi curgea sudoare și sânge.

— Sunteți lovită? V-au făcut v'eun 'ău?

Scarlett nu putea să vorbească, dar văzând în ce direcție priveau ochii lui Sam și cu ce repeziciune întorsese capul, își dădu seama că-i era desfăcut până la brâu corsajul și că i se vedea corsetul și sânii dezgoliți. Cu mâna tremurătoare apucă de marginile corsajului și, plecând capul, începu să plângă în hohote.

— Dați-mi hățu'ile, făcu Sam, smucindu-i-le din mâini. Dii, calule!

Biciul pocni, iar calul, speriat, porni într-un galop nebunesc, ce amenința să răstoarne brișcă în șanț.

— Spe' că n-am omo'ât pe maimuța aia neag'ă. N-am stat să văd, gâfâi Sam. Da' dacă v-a făcut v'eun 'ău, mai bine mă-nto'c să-l dau gata.

— Nu, nu... dă-i drumul mai repede, hohoti ea.

Capitolul XLV

În seara aceea, când Frank o duse împreună cu mătușa Pitty și cu copiii la Melanie, și apoi se duse în oraș cu Ashley, Scarlett se mânie și se simți jignită. Cum putea Frank să plece la o întrunire politică într-o seară ca asta? Întrunire politică? Chiar în seara când ea fusese atacată, când i s-ar fi putut întâmpla cine știe ce! Era egoist și nesimțitor! De altfel, o enervase și calmul cu care primise știrea când o adusese Sam acasă, plângând și cu corsajul rupt. Nu păruse defel tulburat, în timp ce ea îi povestise, hohotind, toată întâmplarea. O întrebase doar, liniștit:

— Draga mea, ești rănită cumva... sau ești numai speriată?

Nu putuse să răspundă, de ciudă și din cauza plânsului, dar Sam răspunsese pentru ea că era doar speriată.

— Am ajuns înainte ca ei să-i fi putut face altceva decât să-i 'upă 'ochia.

— Ești un băiat bun, Sam, și n-am să uit niciodată ce ai făcut. Dacă pot să fac ceva pentru tine...

— Da, domnule, aș v'ea să mă t'îmiteți la Ta'a, și cât mai cu'ând cu putință. Mă u'mă'esc yankeii.

Frank primi și această afirmație în liniște, fără să pună nici o întrebare. Arăta la fel ca în seara când bătuse Tony la ușa lor; avea aerul că privește chestiunea drept ceva ce trebuie lămurit numai de bărbați, cu cât mai puține cuvinte și cât mai puțină emoție.

— Suie-te în brișcă. O să te ducă Peter până la Rough and Ready astă-seară, și te poți ascunde în pădure până dimineața, ca să iei apoi trenul pentru Jonesboro. E mai sigur... Haide, draga mea, nu mai plânge. Ți-a trecut, și nici măcar n-ai fost rănită. Domnișoară Pitty, vrei să-mi dai sărurile? Mammy, adu un pahar cu vin pentru doamna Scarlett.

Scarlett izbucni din nou în plâns; de astă-dată însă erau lacrimi de mânie. Voia ca lumea s-o mângâie, să se arate indignată și s-o răzbune. Ar fi preferat ca Frank s-o certe, să-i spună că așa-i trebuie, că o prevenise ce avea să se întâmple, în sfârșit, orice mai bine decât indiferența cu care privea primejdia prin care trecuse, ca și cum ar fi fost un fleac. Frank se purta cu blândețe, firește, dar avea un aer distrat, de parcă îl preocupa ceva mult mai important.

Și lucrul acela atât de important era o mică întrunire politică!

Nici nu-i veni să-și creadă urechilor când Frank îi spuse să-și schimbe rochia, ca s-o poată conduce la Melanie. Ar trebui să știe cât de mult o tulburase întâmplarea și că nu ținea deloc să-și petreacă seara la Melanie, în timp ce trupul ei obosit și nervii zguduiți râvneau după căldura liniștitoare a patului și a plapumii – după o cărămidă caldă care să-i încălzească picioarele și un grog fierbinte să-i aline nervii. Dacă ar iubi-o cu adevărat, în seara aceasta n-ar fi plecat de lângă ea. Ar fi stat acasă și, ținând-o de mână, i-ar fi repetat de nenumărate ori că ar muri dacă i s-ar întâmpla ceva. Da, când se va întoarce diseară acasă, are să i-o spună.

Salonașul Melaniei arăta tot atât de senin ca de obicei, în serile când, Frank și cu Ashley fiind plecați, femeile se adunau acolo să mai schimbe o vorbă și să coasă. În cameră era cald și focul din sobă pâlpâia vesel. Lampa de pe masă își trimitea lumina blândă peste cele patru capete aplecate deasupra lucrului de mână, peste cele patru fuste înfoiate și opt piciorușe grațios așezate pe pernițe. Respirația liniștită a copiilor se auzea prin ușa deschisă. Archie ședea, cu obrazul umflat din cauza tutunului din gură, pe un scăunel lângă sobă, cu spatele la foc, ciopind de zor o bucată de lemn. Contrastul dintre bătrânul murdar și păros și cele patru femei drăguțe și elegante era tot atât de mare ca și deosebirea dintre un câine de pază bătrân și cărunt și patru pisicuțe.

Melanie, cu glasul ei blând, povestea indignată, despre ieșirea nestăpânită a harpistelor. Neputând să cadă de acord cu corul bărbătesc asupra programului viitorului concert, harpistele o vizitaseră pe Melanie, în după-amiaza aceleiași zile, înștiințând-o că au de gând să-și dea demisia din asociație. Melanie trebuise să-și pună la contribuție toată diplomația, pentru a le face să revină asupra hotărârii.

Scarlett, scoasă din minți, ar fi vrut să strige: "Ah, mai dă-le dracului de harpiste!" Ar fi vrut să le povestească întâmplarea ei înspăimântătoare. Avea o dorință nebună să le spună totul amănunțit ca, văzându-le speriate, să se liniștească. Voia să le arate ce vitează fusese, ca să se asigure, auzindu-și propriile cuvinte, că fusese într-adevăr vitează. Dar, de câte ori încerca să aducă vorba despre aceasta, Melanie schimba cu multă iscusință subiectul conversației, vorbind despre alte lucruri, mai nevinovate. Aceasta o enervă cumplit pe Scarlett. Femeile astea erau tot atât de nesuferite ca și Frank!

Cum puteau fi liniștite și nepăsătoare, când ea tocmai scăpase ca prin urechile acului de o soartă atât de îngrozitoare? Nici măcar n-aveau destulă considerație pentru ea, căci altfel ar fi lăsat-o să le povestească despre cele

întâmplare, dându-i astfel prilejul să-și aline nervii.

Întâmplările din ziua aceea o zguduiseră mai mult chiar decât ar fi vrut să recunoască. De câte ori îi apărea fața negrului, privind-o din umbra pădurii de lângă șosea, începea să tremure. Când se gândea la mâna aceea neagră ce-i umblase prin sân și la lucrul îngrozitor ce ar fi urmat dacă n-ar fi sărit Sam în ajutor, lăsa capul în jos și închidea ochii. Pe măsură ce stătea acolo, tăcută, trudindu-se să coasă și ascultând vocea Melaniei, nervii ei se încordau din ce în ce mai tare. Dintr-o clipă într-alta se aștepta ca aceștia să plesnească, întocmai ca strunele unui banjo, cu un țuiut ascuțit.

Zgomotul pe care-l făcea Archie cioplinind bucata de lemn o enerva, și se încruntă la el. Deodată, i se păru ciudat faptul că ședea acolo, lucrând la o bucată de lemn. De obicei, Archie se trântea pe canapea, în serile când stătea de pază, și sforăia atât de tare încât barba lungă i se ridica în sus la fiecare răsufare. Și, mai ciudat era faptul că nici Melanie, nici India nu-i spusese să pună un ziar pe jos, ca să nu murdărească podeaua cu strujituri de lemn. Preșul din fața sobei se și murdărise, dar nimeni nu părea să fi observat.

Pe când îl privea, Archie se întoarse deodată spre foc și scuipă cu atâta putere încât India, Melanie și Pitty săriră în sus, ca și cum ar fi explodat o bombă.

— Trebuie să faci atâta zgomot când scuipi? strigă India cu o voce în care se simțea încordarea.

Scarlett o privi surprinsă, căci India era întotdeauna stăpânită. Archie se uită urât la ea.

— Așa-mi place mie, răspunse el cu răceală și scuipă din nou.

Melanie îi aruncă Indiei o scurtă privire încruntată.

— Întotdeauna mi-a părut bine că tata nu mesteca tutun, începu Pitty, dar Melanie, încruntându-se și mai mult, o repezi cu asprime, cum n-o mai auzise Scarlett niciodată:

— Ah, taci din gură, mătușă! Ești așa de lipsită de tact.

— Oh, draga mea, începu Pitty, lăsând lucrul, îmbufnată. Zău, nu știu ce-i cu voi astă-seară. Tu și cu India sunteți atât de sperioase și arțăgoase, cum nu v-am mai văzut.

Nu-i răspunse nimeni. Melanie nici măcar nu se scuză pentru ieșirea ei, ci-și reluă lucrul cu oarecare violență.

— Faci puncte mult prea mari, spuse Pitty cu satisfacție. O să trebuiască să desfăci totul. Ce-i cu tine?

Melanie nu răspunse nimic.

Dar ce aveau, în definitiv? – se întrebă Scarlett. Oare nu observase ea nimic, fiind prea preocupată de ale ei? Da, e drept că, în ciuda eforturilor Melaniei de-a face ca seara aceasta să pară la fel cu atâtea alte seri petrecute împreună, era ceva în atmosferă, o nervozitate generală ce nu putea fi pricinuită de cele ce se petrecuseră în timpul după-amiezii. Scarlett aruncă o scurtă privire fiecăreia și întâlni privirea Indiei. Această privire o neliniști, pentru că o măsura lung și conținea, în răceala ei adâncă, ceva mai mult decât ură, ceva mai insultător decât dispreț.

"Ca și cum aș fi eu de vină pentru ceea ce s-a petrecut", se gândi Scarlett indignată.

India se întoarse spre Archie și, izgonind orice supărare, se uită la el întrebătoare și îngrijorată. Dar el nu se uita la ea. Își întorsese ochii spre Scarlett, măsurând-o cu aceeași privire aspră și rece ca și a Indiei.

Melanie nu mai încercă să susțină conversația, astfel încât tăcerea se lăsă din nou, și Scarlett auzi cum creștea vântul afară. Seara i se păru deodată foarte neplăcută. Simțea acum încordarea din atmosferă și se întrebă dacă așa fusese de la început și ea nu observase, ocupată cu grijile ei. Archie avea aerul

că așteaptă ceva, și urechile lui păroase și ascuțite păreau ciulite ca ale unui linx. Melanie și India era neliniștite și ridicau capul de câte ori se auzea zgomot de copite pe drum, ori trosnetul crengilor uscate mișcate de vânt, ori foșnetul frunzelor purtate peste peluză. Tresăreau la cea mai ușoară pocnitură a lemnului din vatră, ca și cum ar fi auzit pași misterioși.

Se întâmplase cu siguranță ceva, și Scarlett se întreba ce putea să fie. Se pregătea ceva, parcă, și ea nu știa ce. Privind fața îmbufnată, grasă și nevinovată a mătușii Pitty, se încredința îndată că nici ea nu știa nimic. Archie, India și Melanie, însă știau. În mijlocul tăcerii, simțea aproape cum se învârtteau gândurile în capul Melaniei și al Indiei, ca niște veverițe într-o colivie. Era limpede că ele știau ceva, așteptau ceva, în ciuda eforturilor pe care le făceau pentru ca lucrurile să pară ca de obicei. Și neliniștea lor ascunsă se transmise lui Scarlett, care simți cum îi crește enervarea. Mănuind acul fără îndemânare, se înțepă deodată, și scoase un țipăt de durere și supărare, făcându-le pe celelalte să tresară, apoi își strivi degetul până se ivi o picătură roșie ca focul.

— Sunt prea nervoasă ca să mai cos, declară ea aruncând lucrul pe jos. Sunt atât de nervoasă, încât îmi vine să țip. Vreau să mă duc acasă să mă culc. Frank știe asta, și n-ar fi trebuit să iasă. Vorbește și vorbește mereu despre cum trebuie să ocrotească femeile împotriva negrilor și a carpetbagger-ilor, și când vine momentul să ocrotească pe cineva, unde e? Acasă, îngrijindu-mă? Da' de unde, își pierde vremea cu alți bărbați, care nu fac altceva decât să vorbească și...

Ochii i se opriră deodată pe fața Indiei, și atunci tăcu.

India râsufla repede, iar ochii ei palizi și fără gene fixau obrazul lui Scarlett cu o răceală de moarte.

— Dacă nu te superi, India, făcu Scarlett ironică, ți-aș fi foarte recunoscătoare să-mi spui de ce te zgâiești la mine tot timpul. M-am schimbat la față, m-am făcut verde, sau ce?

— Nu mă supăr și am să-ți spun cu plăcere, răspunse India cu ochii sclipitori. Nu-mi place când te aud vorbind disprețuitor de un om atât de drăguț ca domnul Kennedy, mai ales dac-ai ști...

— India! o preveni Melanie, încleștându-și mâinile asupra lucrului.

— Cred că-mi cunosc mai bine bărbatul decât tine, o puse la punct Scarlett.

Perspectiva unei certe, a celei dintâi certe deschise cu India, o însufleți, făcând-o să-și învingă neliniștea. Privirea Melaniei se întâlnește cu a Indiei, și aceasta își închise, nu de bună-voie, gura. Dar o clipă mai târziu vorbi din nou, și glasul ei era plin de mânie.

— Îmi faci silă, Scarlett O'Hara, când te aud vorbind despre nevoia de a fi apărată! Nu-ți pasă de nici un fel de apărare! Altfel nu te-ai expune, așa cum ai făcut-o în ultimele luni, plimbându-te singură prin oraș, arătându-te la toți bărbații în nădejdea că te vor admira! Și azi după-amiază nu ți s-a întâmplat decât ceea ce meriți și, dacă există o dreptate, trebuia să ți se întâmple și mai rău.

— Oh, India, taci! strigă Melanie.

— Las-o să vorbească, făcu Scarlett. Îmi face mare plăcere. Știam că mă urăște și că a fost întotdeauna prea ipocrită ca să mi-o arate. Dacă ar fi sigură că ar admira-o cineva, ar fi în stare să se plimbe de dimineața până seara în pielea goală.

India sări în picioare, și trupul ei slab tremura de ciudă.

— Da, te urăsc, spuse ea cu glas limpede, deși tremurător. Dar dacă am tăcut, n-a fost din ipocrizie. E un lucru pe care nu-l poți înțelege, pentru că nu știi... nu știi să te porți, și n-ai nici un fel de maniere. Știam că, dacă nu

suntem solidari unii cu alții, înăbușind micile noastre antipatii personale, n-o să-i putem înfrânge pe yankei. Dar tu... tu... ai făcut tot ce-ai putut ca să lovești în prestigiul oamenilor de bine; te-ai apucat de afaceri, făcând de râs un soț atât de bun, dând astfel prilej yankeilor și tuturor derbedeilor să râdă de noi și să facă observații insultătoare cu privire la manierele noastre. Yankeii n-au de unde să știe că tu nu faci parte din lumea noastră și că n-ai fost niciodată dintre ai noștri. Sunt prea proști ca să-și dea seama că n-ai nici un fel de demnitate. Iar când ai umblat singură prin pădure, expunându-te la tot ce-i mai rău, ai expus pe toate femeile din oraș, deschizând poftele negrilor și ale albilor de speța cea mai joasă. Și ai primejduit și viețile bărbaților noștri. Pentru că ei trebuie acum...

— Oh, India, pentru numele lui Dumnezeu! strigă Melanie, și Scarlett se miră auzind-o cum ia numele Domnului în deșert. Taci din gură! Ea nu știe și nu... așa că mai bine taci! Ai făgăduit...

— Vai, fetelor! le rugă domnișoara Pitty, cu buzele tremurânde.

— Ce nu știi?

Scarlett se ridică deodată în picioare, mâniată, și înfruntă privirea rece a Indiei ca și pe cea rugătoare a Melaniei.

— Parcă sunteți niște găini, făcu Archie deodată, cu dispreț în glas.

Dar înainte de a-l fi putut pune cineva la locul lui, el ciuli deodată urechile și se sculă repede în picioare.

— Vine cineva pe potecă. Nu este domnul Wilkes. Încetați cotcodăcitul.

Vorbise cu autoritate masculină, așa încât femeile tăcură deodată, iar supărarea le pieri repede de pe chipuri, în timp ce Archie se îndrepta cu pași grei spre ușă.

— Cine-i acolo? întrebă el înainte să fi bătut cineva.

— Căpitanul Butler. Deschide!

Melanie se sculă atât de repede de pe scaun, încât cercurile rochiei i se ridicară descoperindu-i pantalonașii până la genunchi, și deschise ușa larg, înaintea ca Archie să fi pus mâna pe clanță. Rhett Butler stătea în ușă, cu pălăria-i neagră trasă peste ochi, în timp ce vântul îi înfășură și mai tare în jurul trupului cutele pelerinei fâlfâinde. Pentru prima oară lăsase la o parte manierele frumoase. Nu-și scoase pălăria și nici nu le salută pe celelalte persoane din încăpere. Nu se uită decât la Melanie și-i vorbi de-a dreptul, fără să mai dea bună seara.

— Unde-au plecat? Spune-mi repede. E chestiune de viață și de moarte.

Scarlett și cu Pitty, speriate și uluite, se uitară una la alta, cu mirare în ochi, în timp ce India, ca o pisică bătrână și costelivă, se strecură alături de Melanie.

— Nu-i spune nimic, vorbi ea repede. E un spion, un scallawag.

Rhett nu-i acordă nici măcar o privire.

— Repede, doamnă Wilkes! Poate că mai este timp.

Melanie părea paralizată de groză și nu putea decât să-l privească fix.

— Dar despre ce... începu Scarlett.

— Taci din gură, porunci Archie, scurt. Să nu spui nimic, doamnă Melly. Iar dumneata, du-te dracului de aici, afurisitul.

— Nu, Archie, nu! strigă Melanie, apucând brațul lui Rhett cu o mână tremurândă, ca să-l apere de Archie. Ce s-a întâmplat? De unde... de unde știi?

Pe figura lui Rhett, politețea se lupta cu nerăbdarea.

— Oh, doamnă Wilkes, știți doar că erau cu toții bănuți de la început... dar au fost foarte circumspecți... până astă-seară! De unde știi? Jucam pocher astă-seară cu doi yankei beți, și mi-au spus totul. Yankeii știau că are să se petreacă ceva astă-seară și sunt pregătiți. Dobitocii aceia au căzut într-o

cursă.

O clipă, Melanie se clătină, ca și cum ar fi izbit-o cineva, și Rhett o apucă de mijloc ca s-o susțină.

— Nu-i spune nimic! E o cursă! strigă India, holbând ochii la Rhett. Nu vezi c-a stat toată seara cu ofițeri yankei?

Nici acum Rhett nu se uită la ea. Ochii lui priveau insistent fața palidă a Melaniei.

— Spune-mi. Unde s-au dus? Aveau un loc de întâlnire?

Cu toată groaza ei, și deși nu înțelegea ce se întâmplă, Scarlett își zise, uitându-se la Rhett, că nu văzuse niciodată o față mai lipsită de expresie, dar probabil că Melanie vedea ceva, ceva care-i dădu încredere. Își îndreptă trupul mic, înlăturând brațul ce-o susținea și răspunse liniștită, dar cu glas tremurat:

— Pe șoseaua Decatur, lângă Shantytown. Se întâlnesc în pivnița plantației Sullivan – aceea care a fost arsă pe jumătate.

— Mulțumesc. O să merg în galop până acolo. Dacă vin yankeii aici, vă faceți că nu știți absolut nimic.

Plecă atât de repede, cu pelerina-i neagră topindu-se în noapte, încât parcă nici n-ar fi fost, dacă nu s-ar fi auzit zgomotul pașilor pe pietriș și tropotul calului pornind în galop.

— Yankeii vin încoace? strigă Pitty și, cu picioarele muiate deodată, se lăsă grămadă pe divan, prea speriată pentru a mai plânge.

— Despre ce-i vorba? Ce-a vrut să spună? Dacă nu-mi spuneți nimic, o să înnebunesc! Și Scarlett o apucă pe Melanie, scuturând-o cu putere, ca și cum prin violență ar fi putut s-o facă să vorbească.

— Ce-a vrut să spună? Că ai pricinuit probabil moartea lui Ashley și a domnului Kennedy. Asta a vrut să spună!

Cu toată spaima, vocea Indiei avea în ea o notă triumfătoare.

— Și n-o mai scutura pe Melly. O să leșine.

— Nu leșin deloc, șopti Melanie, proptindu-se de spătarul unui scaun.

— Oh, Doamne, Dumnezeule! Dar nu înțeleg nimic! Am omorât pe Ashley? Vă rog, spuneți-mi careva...

Vocea lui Archie, hârâită, o întrerupse pe Scarlett.

— Șezi jos, porunci el. Ridică-ți lucrul de jos. Și coase mai departe, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. De fapt, nu putem ști dacă yankeii nu stau la pândă în jurul casei încă de la apusul soarelui. Ședeți jos toate, vă spun, și coaseți.

Femeile îl ascultară, tremurând; chiar și Pitty își luă ciorapul în mână, cu degete tremurânde, în timp ce ochii ei, larg deschiși ca ai unui copil, se rotiră de la una la alta, cerând o explicație.

— Unde e Ashley? Ce s-a întâmplat cu el, Melly? strigă Scarlett.

— Dar unde ți-e bărbatul? Asta nu te interesează?

Ochii palizi ai Indiei scăpărau de răutate, în timp ce netezea prosopul rupt pe care-l cârpea.

— India, te rog! zise Melanie cu glasul stăpânit, dar fața ei albă și privirea chinuită vădeau încordarea cu care se lupta. Scarlett, poate că ar fi trebuit să-ți spunem... dar... dar... ai trecut prin atâtea azi după-amiază, încât ne-am gândit... că Frank n-ar voi... de altfel, ai privit întotdeauna cu ostilitate Klan-ul...

— Klan-ul...

Scarlett pronunță cuvântul ca și cum l-ar fi auzit pentru prima oară și nu i-ar fi priceput sensul, apoi izbucni:

— Klan-ul! Nu cumva Ashley face parte din Klan? Frank nu poate fi acolo...! Oh, doar mi-a făgăduit!

— Firește că domnul Kennedy este în Klan, și Ashley la fel, și toți bărbații pe care-i cunoaștem, spuse India. Doar sunt bărbați, nu? Și sunt albi, și oameni din Sud. Ar fi trebuit să fii mândră de el, în loc să-l cicălești ca să nu facă parte din Klan, ca și cum ar fi un lucru de rușine, și...

— Ați știut toate lucrul ăsta, și eu n-am știut nimic...

— Ne-a fost teamă că te va supăra prea rău, spuse Melanie cu tristețe.

— Va să zică, acolo se duceau când spuneau că au întrunire politică? Oh, și-mi făgăduise! Acum au să vină yankeii să-mi ia gaterile și tot, și au să-l bage la închisoare... Oh, dar ce tot spunea Rhett Butler?

Ochii Indiei întâlneau privirea înspăimântată a Melaniei. Scarlett se ridică, azvârlindu-și lucrul.

— Dacă nu-mi spuneți, mă duc în oraș ca să aflu. Am să întreb pe toți oamenii pe care-i întâlnesc, până când...

— Stai jos, spuse Archie, fixând-o cu singurul lui ochi. Am să-ți spun. Fiindcă ai umblat prin pădure azi după-amiază, ai pricinuit toată încurcătura, și atunci domnul Wilkes, domnul Kennedy și ceilalți au pornit ca să omoare pe negrul și pe albul care te-au atacat, dacă pot pune mâna pe ei, și să distrugă întreaga așezare de la Shantytown. Și dacă e adevărat ce spunea scallawag-ul care-a fost adineauri aici, yankeii bănuiesc ceva, sau poate au fost înștiințați, și acum trimit trupe ca să le vie de hac. În cazul acesta, oamenii noștri au căzut într-o cursă. Iar dacă nu-i adevărat ce spunea Butler, atunci e un spion și s-a dus chiar acum să-i pârască yankeilor, și iarăși or să fie omorâți cu toții. Și dacă-i aduce pe yankei, atunci mă duc să-l ucid, chiar dacă va trebui să plătesc pentru asta cu viața. Va fi ultima mea ispravă. Și chiar dacă n-or să fie omorâți, tot vor trebui să plece toți de aici în Texas, să trăiască ascunși în gaură de șarpe, și poate că nu vor putea niciodată să se întoarcă acasă. Și toate astea din vina dumitale, și ai acum mâinile mânjite de sângele lor.

Expresia de teamă pieri de pe fața Melaniei, făcând loc supărării; vedea că Scarlett începuse să priceapă, căci groaza se întipărea pe obrazul ei. Se ridică și-și așază mâna pe umărul lui Scarlett.

— Dacă mai spui încă un singur cuvânt, Archie, te dau afară, spuse ea cu severitate. Nu e vina ei. A făcut așa cum... cum a crezut de cuviință. Iar bărbații noștri au făcut, la rândul lor, ceea ce simțeau că trebuie să facă. Toți oamenii fac ceea ce cred că trebuie să facă. Nu gândim și nu făptuim toți la fel și nu e drept să... să judecăm pe alții după noi înșine. Cum puteți vorbi cu atâta cruzime, dumneata și cu India, când știți că bărbații noștri... poate că sunt... că sunt...

— Liniște, întrerupse Archie, încet. Stați jos, doamnă. Se aud niște cai.

Melanie se așază pe un scaun, ridică o cămașă de-a lui Ashley și, aplecându-și capul deasupra ei, începu în chip inconștient să rupă marginea în fâșii înguste.

Pe măsură ce caii se apropiau de casă, zgomotul copitelor se auzea tot mai puternic. Se distingeau clinchet de zăbale, scârțâit de hamuri și zgomot de glasuri. Când se opriră înaintea casei, un glas mai puternic le acoperi pe celelalte, dând o poruncă, și cei din casă auziră niște pași trecând prin curte și îndreptându-se către ușa dindărăt.

Simțeau nenumărate priviri dușmănoase îndreptate asupra lor, prin fereastra din față care n-avea perdea, iar cele patru femei, cu groaza în suflet, plecară capetele, cosând de zor. În sinea ei, Scarlett striga: "L-am ucis pe Ashley! L-am ucis!" În clipa aceea nici nu se gândi că, poate, îl ucisese și pe Frank. În mintea ei nu era loc pentru altcineva decât pentru Ashley, pe care-l vedea întins la picioarele cavaleriștilor yankei, cu părul său blond plin de sânge.

Când se auzi bătaia în ușă, Scarlett se uită la Melanie și văzu cum pe fața

ei se ivise o expresie nouă, tot atât de indiferentă ca aceea pe care o avusese Rhett Butler adineauri; expresia nepăsătoare a unui jucător de pocher care face o cacialma.

— Archie, deschide ușa, spuse ea liniștită.

Archie vâri cuțitul în cizmă și scose piedica pistolului, apoi se îndreptă greoi spre ușă și o dădu de perete. Pitty scoase un mic țipăt, ca un șoarece prins în cursă, văzând un căpitan yankeu și un pluton de soldați îngrămădiți în ușă. Celelalte femei nu spuseră nimic. Scarlett își dădu seama, cu un vag simțământ de ușurare, că-l cunoștea pe ofițer. Era căpitanul Tom Jaffery, unul dintre prietenii lui Rhett. Îi vânduse chereștea pentru casa lui. Știa că e un om cumsecade. Așa că poate n-o să le ducă la închisoare. El o recunoscuse îndată și scoțându-și pălăria, salută puțin încurcat.

— Bună seara, doamnă Kennedy. Care dintre dumneavoastră este doamna Wilkes?

— Eu sunt doamna Wilkes, răspunse Melanie ridicându-se plină de demnitate, cu toată statura ei mică. Ce doriți?

Ochii ofițerului se plimbară repede prin cameră, oprindu-se o clipă pe fiecare dintre fețe, privind apoi la masă și spre cuier, în căutarea vreunui semn care să trădeze prezența bărbaților.

— Aș dori să vorbesc cu domnul Wilkes și cu domnul Kennedy, vă rog.

— Nu sunt aici, răspunse Melanie, cu un fior în glasul ei dulce.

— Sunteți sigură?

— Ia nu mai pune la îndoială cuvântul doamnei Wilkes, spuse Archie, zbârlindu-se.

— Scuzați-mă, doamnă Wilkes. N-am vrut să vă jignesc. Dacă-mi dați cuvântul dumneavoastră, n-am să mai percheziționez casa.

— Vă dau cuvântul meu. Dar, dacă vreți, puteți căuta prin casă. Ei sunt la o întrunire în oraș, la prăvălia domnului Kennedy.

— Nu sunt la prăvălie. N-a fost nici o întrunire astă-seară, spuse căpitanul, întunecat. Îi vom aștepta afară până se întorc.

Salută scurt și ieși, trăgând ușa după el. Cei din casă auziră o poruncă dată cu glas hotărât, estompat de zgomotul vântului: "Înconjurați casa. Un om la fiecare ușă și la fiecare fereastră." Se auzi apoi un tropăit de pași. Scarlett, își reținu o tresărire de teamă, zărind câteva fețe bărboase la ferestre. Melanie se așeză și, cu o mână calmă, luă o carte de pe masă. O carte destul de ruptă, un exemplar din *Les Misérables*, acest roman care captivase pe soldații Confederației. O citiseră la lumina focului din tabără și făcuseră un joc de cuvinte asupra titlului, numindu-l "Lee's Miserables", adică nenorociții lui Lee. Melanie o deschise la mijloc și începu să citească un glas limpede și monoton.

— Coaseți, porunci Archie, șoptind răgușit, iar cele trei femei, stimulate de vocea liniștită a Melaniei, se porniră din nou pe cusut, cu capetele plecate.

Scarlett nu-și dădu seama cât timp continuă Melanie să citească, în mijlocul aceluia cerc de ochi pânditori dar i se păru că trecuseră câteva ceasuri. Nu auzi nici un cuvânt din ce citea Melanie. Acum începu să se gândească la Frank. Va să zică, așa se explica liniștea aparentă ce domnise toată seara! Frank îi făgăduise că nu va avea nimic de-a face cu Klan-ul. Oh, și chiar de asta se temuse ea! Și toată munca ei din anul din urmă avea să fie zădărnicită. Degeaba se zbatuse atâta, prin ploaie și frig. Cine s-ar fi gândit că blegul de Frank avea să ia parte la faptele nebunești ale Klanului? Chiar în clipa aceasta poate că era mort. Și dacă nu era mort, aveau să-l prindă yankeii și să-l spânzure. Și pe Ashley la fel!

Își înfipse unghiile în palme, până când îi intrară în carne. Cum putea Melanie să citească atât de liniștită, când Ashley era pe punctul să fie spânzurat? Sau poate că era mort? Dar glasul acela dulce și liniștit, care citea

despre aventurile lui Jean Valjean, o alina oarecum, împiedicând-o să sară în picioare și să țipe.

Își aminti de seara în care sosise la ei Tony Fontaine, urmărit, istovit și fără un ban. Dacă n-ar fi ajuns la timp în casa lor, primind bani și alt cal, ar fi fost demult spânzurat și el. Dacă Frank și Ashley nu erau încă morți, se aflau în situația lui Tony, ba chiar mai rău. Casa fiind înconjurată de soldați, nu puteau veni să ia bani și haine fără să fie prinși. Și probabil că toate casele din vecinătate erau la fel de păzite de yankei, încât nici nu se puteau duce la prieteni să ceară ajutor. Chiar în clipa de față, poate că goneau călare, prin noapte, spre Texas.

Dar Rhett... poate că Rhett sosise la timp. Rhett avea întotdeauna bani mulți la el. Poate că le dăduse destul ca să poată scăpa. Era totuși ciudat. Ce-i păsa lui Rhett de Ashley? Era vădit că n-avea simpatie pentru el, că-l disprețuia. Atunci, de ce?... Dar enigma aceasta rămase nelămurită, căci gândurile i se îndreptară iarăși, cu teamă, spre Ashley și Frank.

"Oh, e vina mea!" se tângui în sinea ei. "India și Archie au dreptate. E numai vina mea. Dar n-am bănuț niciodată că pot fi atât de nebuni încât să facă parte din Klan! Și nici n-am crezut serios că mi s-ar putea întâmpla ceva. Dar nu puteam să fac altfel. Melly a spus adevărul. Oamenii fac ceea ce cred de cuviință. Trebuia să fac gaterile să meargă. Aveam nevoie de bani. Și acum probabil cu voi pierde totul, într-un fel numai din vina mea."

În sfârșit, după multă vreme, glasul Melaniei șovăi, slăbi și apoi tăcu. Întoarse capul spre fereastră, privind pe geam ca și cum n-ar fi fost nimeni dincolo. Celelalte ridicară și ele capul, îndemnate de tăcerea Melaniei, și traseră cu urechea.

Se auzea tropot de cai și glasuri care cântau; sunetele, deși slabe din cauza ușilor și ferestrelor închise, și a vântului care le acoperea, se distingeau totuși clar. Era cântecul cel mai nesuferit dintre toate, cântecul oamenilor lui Sherman, "Mărșăluind prin Georgia", și cel care-l cânta era Rhett Bulter.

Vocea de-abia sfârși de cântat primele strofe, că alte două glasuri, ca de oameni beți și furioși, i se alăturară, cântând încurcat și împleticit. Apoi, o scurtă poruncă dată de căpitanul Jaffery la ușa din față, și niște pași grăbiți. Femeile se uitară una la alta, uluite. Căci vocile de bețivi, care se certau cu Rhett, erau cele ale lui Ashley și Hugh Elsing.

Alte voci se auziră mai lămurit în fața casei – cea a căpitanului Jaffery, laconic întrebătoare, râsul ascuțit și stupid al lui Hugh, strigătele nepăsătoare ale lui Rhett, și altele ciudate, ireale, ale lui Ashley care tot întreba: "Dar ce dracu'... ce dracu'!"

"Nu poate fi Ashley!" se gândi Scarlett înnebunită. "Nu se îmbată niciodată! Și Rhett, când se îmbată, e mai liniștit ca oricând, nu gălăgios ca acum".

Melanie se ridică și, odată cu ea, se ridică și Archie. Auziră glasul hotărât al căpitanului:

— Acești doi oameni sunt arestați!

Mâna lui Archie se încheșta pe pistol.

— Nu, șopti Melanie cu hotărâre. Nu. Lasă-mă pe mine.

Melanie avea aceeași expresie ca în ziua aceea, la Tara, când stătuse în capul scării, privind jos la yankeul mort, și ținând în mâna ei slabă sabia grea... un suflet bun și sfios, oțelit de împrejurări, care dobândește deodată înțelepciunea și mânia unui tigru. Melanie deschise larg ușa de la intrare.

— Adu-l în casă, domnule Butler, strigă ea cu glas limpede și înțepat. Se vede că l-ai îmbătat din nou. Adu-l încoace.

Din întuneric, de pe poteca bătută de vânt, vorbi căpitanul yankeilor:

— Îmi pare rău, doamnă Wilkes, dar soțul dumneavoastră și cu domnul

Elsing sunt arestați.

— Arestați? Pentru ce? Pentru beție? Dacă s-ar face arestări de câte ori se îmbată un om în Atlanta, atunci toată garnizoana yankee ar fi la închisoare. Ei, adu-l în casă, domnule Butler... dacă, bineînțeles, ești în stare să mergi...

Mintea lui Scarlett nu funcționa prea repede, și pe moment nu pricepu nimic. Știa foarte bine că nici Rhett, nici Ashley nu erau beți și că Melanie știa și ea că nu sunt beți. Și totuși, Melanie, atât de blândă și bine-crescută de obicei, le striga acum, ca o mahalagioaică, de față cu yankeii, că sunt prea beți ca să umble.

Avu loc o scurtă discuție mormăită, întreruptă de înjurături, apoi niște pași nesiguri urcară scara. În ușă se ivi Ashley, cu fața lividă, cu capul lăsat pe o parte, cu părul vâlvoi, înfășurat de sus până jos în pelerina neagră a lui Rhett. Hugh Elsing și cu Rhett, clătinându-se și ei, îl susțineau din ambele părți și se vedea limpede că, dacă nu l-ar fi ajutat, ar fi căzut jos. În spatele lor se arătă căpitanul yankeilor, având pe față o expresie bănuitoare, deși amuzată. Stătea în ușă, iar oamenii priveau curioși peste umărul lui, în timp ce vântul sufla în casă.

Scarlett, speriată, zăpăcită, se uită la Melanie, apoi din nou la Ashley, și atunci începu să înțeleagă. Dădu să strige: "Dar nu poate fi beat!" și-și mușcă buzele, înghițind cuvintele. Își dădu seama că asista la o comedie, una de a cărei reușită atârnavu viețile lor. Știa că nici ea, nici Pitty n-aveau nici un rol în piesă, dar că ceilalți jucau cu toții teatru și-și suflau unii altora replicile, ca actorii într-o piesă ades repetată. Nu pricepea decât pe jumătate, dar destul ca să păstreze tăcerea.

— Așează-l pe scaun, strigă Melanie, revoltată. Și dumneata, domnule Butler, părăsește îndată casa! Nu ți-e rușine să mai stai aici, după ce l-ai adus iarăși în halul ăsta?

Cei doi oameni îl așezară pe Ashley pe fotoliu, iar Rhett, clătinându-se, apucă spătarul scaunului ca să-și păstreze echilibrul și se adresă căpitanului, cu glas jignit.

— Frumoasă răsplată, nu? Îl apăr de poliție, îl aduc acasă beat, înjurând și voind să dea în mine, și asta-i răsplata!

— Și dumneata, Hugh Elsing, m-ai făcut de rușine! strigă Melanie. Ce-are să spună biata dumitale mamă? Bețivule... te duci în oraș cu un scallawag ca Butler, care-i prietenul yankeilor! Vai, domnule Wilkes, cum ai putut să faci așa ceva?

— Melly, nu sunt chiar așa de beat, mormăi Ashley, prăvălindu-se în același timp cu capul pe masă și cu mâinile întinse.

— Archie, du-l în odaia lui și culcă-l în pat, ca de obicei, porunci Melanie. Mătușă Pitty, te rog du-te și fă-i patul, și... oooh, izbucni ea deodată în plâns, oh, cum a putut? După ce-mi făgăduise...!

Archie îl apucase pe Ashley de subțiori, iar Pitty, speriată și nesigură, se ridică în picioare, când deodată căpitanul interveni.

— Dați-i drumul. E arestat. Sergent!

În clipa când sergentul intră în cameră cu pușca în mână, Rhett, căutând în mod evident să-și păstreze echilibrul, puse mâna pe brațul căpitanului, reușind cu greu să-și fixeze privirea.

— Tom, de ce-l arestezi? Nu e chiar așa de beat. L-am văzut și mai beat.

— Dar mai dă-o dracului de beție! strigă căpitanul. În ce mă privește, poate să cadă și în șanț de beat. Nu sunt polițist. El și cu domnul Elsing sunt arestați pentru complicitate într-un atac al Klan-ului, care a avut loc astă-seară la Shantytown. Au omorât un negru și un alb. Domnul Wilkes era conducătorul.

— Astă-seară?

Rhett începu să râdă. Și râse atât de tare, încât trebui să se așeze pe divan, sprijinindu-și capul în mâini.

— Nu astă-seară, Tom, spuse el când se mai liniști, putând iarăși să vorbească. Băieții ăștia au fost cu mine toată seara – de la ora opt, când ar fi trebuit să fie la întrunire.

— Cu tine, Rhett? Dar..., și încruntându-se, căpitanul privi cu neîncredere la Ashley, care sforăia pe masă, și la nevastă-sa, care plângea. Dar tu – unde ai fost?

— N-aș vrea să spun, răspunse Rhett cu o privire șireată către Melanie.

— Ai face mai bine să spui!

— Hai afară la ușă, că-ți spun unde-am fost.

— Ba ai să mi-o spui chiar aici.

— Dar nu pot să spun de față cu doamnele. Doamnelor, poate sunteți atât de bune să ieșiți o clipă...

— Nu vreau să ies, strigă Melanie, tamponându-și furioasă ochii cu batista. Am și eu dreptul să știu. Unde a fost bărbatul meu?

— La Belle Watling, spuse Rhett, cu un aer rușinat. Erau acolo Ashley, Hugh, Frank Kennedy, doctorul Meade și... mulți alții. A fost o petrecere. O mare petrecere, șampanie... fete...

— La... la Belle Watling...?

Glasul Melaniei sună atât de îndurerat, încât se întoarseră cu toții, privind-o cu ochi speriați. Mâna ei i se încheștă pe piept și, mai înainte ca s-o poată prinde Archie, leșinase. Se produse o mare înghesuială. Archie o ridică, India alergă la bucătărie după apă, Pitty și cu Scarlett îi făceau vânt și-i fricționau încheieturile mâinilor, iar Hugh Elsing striga întruna:

— O făcurăți! O făcurăți!

— Acum are să afle tot orașul, făcu Rhett mânios. Cred că ești mulțumit, Tom. Măine nici o femeie din Atlanta n-o să mai vorbească cu soțul ei.

— Rhett, habar n-aveam... se scuză căpitanul, și se vedea că nădușise, deși vântul rece îl bătea din spate. Ascultă, juri că oamenii ăștia au fost la... ăă... la Belle?

— Drace, sigur că da, mormăi Rhett. Du-te de-o întreabă pe Belle, dacă nu mă crezi. Acum, lasă-mă s-o duc pe doamna Wilkes în camera ei. Dă-mi-o mie, Archie, pot s-o duc singur. Domnișoară Pitty, ia-o înainte cu lampa.

Luă cu ușurință din brațele lui Archie trupul sfârșit al Melaniei.

— Archie, du-te de culcă pe domnul Wilkes. Nu vreau să-l mai ating, nici să-l mai văd după noaptea de azi.

Mâna lui Pitty tremura în așa hal încât lampa amenința să dea foc casei; în cele din urmă Pitty se stăpâni și păși înainte, înspre dormitorul neluminat. Archie, bodogănind, apucă de mijloc pe Ashley, și-l ridică.

— Dar... am ordin să arestez pe oamenii aceștia!

Rhett întoarse capul în coridorul neluminat.

— Atunci arestează-i mâine dimineată. Nu vezi că nu sunt în stare să fugă, în halul în care sunt...? Iar în ce mă privește, n-am știut niciodată că e un lucru ilegal să te îmbeți într-un bordel. Doamne, Tom dragă, există cel puțin cincizeci de martori care să poată dovedi că au fost la Belle.

— Există întotdeauna cincizeci de martori care să poată dovedi că unul din Sud a fost undeva, fără să fi fost acolo, spuse morocănos căpitanul. Te rog să vii cu mine, domnule Elsing. Las pe domnul Wilkes pe garanția lui...

— Eu sunt sora domnului Wilkes. Răspund de el, spuse India cu răceală. Acum, sunteți așa de bun să plecați? Ne-ați făcut destul târaboii, pentru o singură seară.

— Îmi pare foarte rău, și căpitanul schiță un salut stângaci. Singurul lucru pe care-l nădăjduiesc e că vor fi în stare să-și dovedească prezența în

casa... ăă... doamnei... doamnei Watling. Fiți bună și spuneți fratelui dumneavoastră să se prezinte la anchetă mâine dimineață, în fața procurorului militar.

India, încuviință cu răceală și, cu mâna pe clanța ușii, îi arată, fără cuvinte, dorința de a-l vedea cât mai curând plecat din casă. Căpitanul și sergentul se retraseră de-a-ndăratelea, împreună cu Hugh Elsing, iar India trânti ușa în urma lor. Fără să se uite măcar la Scarlett, ea se îndreptă în grabă spre fiecare fereastră, trăgând storurile. Scarlett, cu picioarele tremurânde, se prinse de fotoliul în care șezuse Ashley. Și deodată, văzu pe speteaza fotoliului o pată negricioasă și umedă, cât mâna de mare. Surprinsă, dădu cu mâna peste pată și, spre groaza ei, palma i se umplu cu ceva roșu și lipicios.

— India, șopti ea. India, Ashley... e rănit.

— Proasto! Credeai că era beat cu-adevărat?

India smuci ultimul stor și porni alergând spre dormitor, iar Scarlett, cu inima cât un purice, o urmă. Trupul mare al lui Rhett ocupa toată ușa, dar peste umărul lui, Scarlett îl văzu pe Ashley culcat în pat, alb și nemișcat. Melanie, ciudat de vioaie pentru o persoană care leșinase cu câteva minute mai înainte, tăia cu foarfeca cămașa udă de sânge. Archie ținea lampa deasupra patului, ca să lumineze, iar unul din degetele sale noduroase se afla pe încheietura lui Ashley.

— E mort? întrebă Scarlett și India în același timp.

— Nu, a leșinat din cauza pierderii de sânge. E lovit la umăr, spuse Rhett.

— De ce l-ai adus aici, smintitule? strigă India... Lasă-mă să mă apropii de el! Lasă-mă să trec! De ce l-ai adus aici ca să fie arestat?

— Era prea slăbit ca să fugă mai departe. Și n-aveam unde să-l duc, domnișoară Wilkes. De altfel... cred că n-ați vrea să-l știți exilat, ca Tony Fontaine? V-ar plăcea ca toți vecinii să trăiască tot restul vieții lor în Texas, sub nume fals? Poate că avem norocul să-i scăpăm pe toți, dacă Belle...

— Lasă-mă să trec!

— Nu, domnișoară Wilkes. Aveți ceva de făcut. Trebuie să vă duceți după doctor... dar nu după doctorul Meade. El este implicat în această afacere și probabil că, chiar în momentul ăsta, dă explicații yankeilor. Aduceți alt doctor. Vă e teamă să umblați singură noaptea?

— Nu, răspunse India, iar ochii ei palizi sclipiră. Nu mi-e teamă.

Luă din cuierul de pe sală pelerina cu glugă a Melaniei și se apropie iar zicând:

— Mă duc după doctorul Dean. Îmi pare rău, urmă ea, făcând un efort ca să-și stăpânească glasul și să vorbească liniștit, că te-am făcut spion și lichea. Nu înțelesesem. Îți sunt adânc recunoscătoare pentru tot ce-ai făcut pentru Ashley... și totuși te disprețuiesc.

— Apreciez mult sinceritatea... de aceea vă mulțumesc, spuse Rhett înclinându-se, iar gura i se arcui într-un surâs amuzat. Acum, duceți-vă repede pe străzi dosnice, iar la întoarcere, nu intrați în casă dacă vedeți că sunt soldați primprejur.

India mai aruncă o privire iute și îngrijorată către Ashley și, înfășurându-se în pelerină, alergă cu pași ușori pe sală, până la ușa din dos, apoi ieși binișor în noapte.

Scarlett, privind pe lângă Rhett, simți cum îi bate inima în clipa când Ashley deschise ochii. Melanie apucă un prosop de pe spălător, și-l apăsă pe umărul însângerat al lui Ashley, care-o privi zâmbind ușor și liniștitor. Scarlett simți ochii aspri și pătrunzători ai lui Rhett ațintiți asupra ei, și-și dădu seama că simțămintele îi erau întipărite pe față, dar nu-i păsa. Ashley sângera, poate de moarte, iar rana din umăr ea i-o pricinuisese. Ar fi vrut să alerge lângă pat,

să îngenuncheze și să-l strângă la pieptul ei, dar genunchii îi tremurau atât de tare, încât nu se putu nici mișca din loc. Cu mâna la gură, privi pe Melanie cum apăsă un prosop curat pe umărul lui Ashley, ca și cum ar fi vrut să-i împingă sângele înapoi, în trup. Dar prosopul se înroșea.

Cum poate un om să sângereze atât, și totuși să trăiască? Slavă Domnului, n-avea spumă înroșită pe buze – oh, spuma aceea roșie, prevestitoare de moarte, pe care o știa atât de bine din ziua îngrozitoare a bătăliei de la Gârla Piersicului, când răniții mureau cu guri sângerânde pe pa-jiștea mătușii Pitty.

— Curaj, spuse Rhett, cu un glas ușor batjocoritor. N-o să moară. Du-te de ia lampa și ține-o, ca să vadă doamna Wilkes. Am nevoie de Archie, să-l trimit undeva.

Archie privi pe Rhett peste lampă.

— Nu primesc porunci de la dumneata, spuse el scurt, mutându-și tutunul în partea cealaltă a obrazului.

— Ai să faci cum îți spune dânsul, spuse Melanie cu severitate. Și grăbește-te. Să faci tot ce-ți spune căpitanul Butler. Scarlett, ține lampa.

Scarlett înaintă și luă lampa, ținând-o cu amândouă mâinile, de frică să n-o scape. Ochii lui Ashley se închiseseră din nou. Pieptu-i gol se ridica cu greutate și recădea înapoi, iar sângele se prelingea printre degetele mici și încheștate ale Melaniei. Scarlett îl auzi nelămurit pe Archie pășind către Rhett și cuvintele acestuia șoptite și repezi. Mintea ei era atât de preocupată de Ashley, încât din vorbele lui Rhett nu prinse decât:

— Ia calul meu... legat afară... du-te ca vântul.

Archie mormăi o întrebare și Scarlett auzi răspunsul lui Rhett:

— Plantația Sullivan. Ai să găsești robele în hornul cel mare. Arde-le.

— Hmm, mormăi Archie.

— Și mai sunt doi... inși în pivniță. Pune-i pe cal cum te pricepi mai bine și du-i pe terenul viran din dosul casei lui Belle, cel dintre casa ei și calea ferată. Fii prevăzător. Dacă te prinde cineva, te cureți, ca și noi toți. Lasă oamenii acolo și pune-le în mână revolvere. Uite, ia-le pe-ale mele.

Scarlett îl zări pe Rhett scoțând de sub haină două revolvere, pe care Archie le luă și le vârî la brâu.

— Trage câte un foc din fiecare. Trebuie să se creadă că a fost o încăierare. Mă înțelegi?

Archie încuviință din cap, de parcă ar fi înțeles pe deplin, iar o licărire de respect i se ivi aproape fără voie pe față. Dar Scarlett tot nu înțelegea. Ultima jumătate de oră fusese un adevărat coșmar pentru ea, astfel încât simțea că lucrurile n-au să mai fie niciodată limpezi pentru ea. Totuși, Rhett părea să stăpânească situația, iar aceasta o mai liniștea puțin.

Archie dădu să plece, apoi se întoarse și privi întrebător pe Rhett.

— El?

— Da.

Archie mormăi ceva și scuipe pe jos.

— O s-o plătim scump, spuse, și o luă greoi către ușa din dos.

Ceva în ultimul schimb de cuvinte trezi o nouă teamă și bănuială în mintea lui Scarlett, care simțea că e gata să înnebunească. Atunci strigă:

— Dar unde-i Frank?

Rhett străbătu repede odaia până la pat, pășind ușor și fără zgomot ca o pisică.

— Totul e în regulă, spuse el, schițând un surâs. Ține bine lampa, Scarlett. Sper că nu vrei să dai foc doamnei Wilkes. Domnișoară Melly...

Melanie îl privi, întocmai ca un soldat conștiincios care așteaptă comanda, iar împrejurarea era atât de dramatică încât nu-și dădu seama că

era pentru întâia oară când Rhett i se adresa cu numele mic, așa cum obișnuiau doar cei din familie și vechii prieteni.

— Iertați-mă, vă rog, vreau să spun doamnă Wilkes...

— Vai, domnule Butler, nu-mi mai cere iertare! M-aș simți onorată să-mi spui Melly, pur și simplu. Ești pentru mine ca un frate... sau... sau ca un văr. Ce generos și iscusit ești! Cum am să-ți mulțumesc îndeajuns, vreodată?

— Eu îți mulțumesc, spuse Rhett, părând încurcat o clipă. N-aș fi îndrăznit niciodată, dar, domnișoară Melly – și parcă își cerea scuze – mi-a părut foarte rău că am fost silit să spun că domnul Wilkes a fost la Belle Watling. Sunt mâhnit că i-am implicat, pe dânsul și pe ceilalți, într-o astfel de... Dar trebuia să mă hotărâsc în grabă, plecând de aici, iar aceasta a fost singura combinație care mi-a trecut prin minte. Știam că am să fiu crezut pe cuvânt, căci am mulți prieteni printre ofițerii yankei. Ei îmi fac cinstea, discutabilă, să mă considere unul de-ai lor, întrucât au aflat despre – să-i zicem lipsa mea de popularitate – despre felul cum sunt privit de concetățenii mei. Și am jucat pocher în localul acela, mai devreme în cursul serii. Lucrul acesta îl pot certifica cel puțin zece soldați yankei. Cât despre Belle și fetele de acolo, ele sunt oricând în stare să spună că domnul Wilkes și ceilalți au fost... sus, toată seara. Iar yankeii au s-o creadă. Yankeii sunt ciudați în privința asta. Nu le-ar trece prin minte că asemenea... femeii sunt în stare să aibă sentimente patriotice și generoase. Yankeii n-ar crede pe cuvânt pe nici una din doamnele din Atlanta, în ce privește alibiul celor bănuți că au participat la întrunirea de astă-seară, dar au să creadă pe cuvânt aceste... femeii ușoare. Am impresia că, datorită cuvântului de onoare al unui scallawag și al câtorva femeii ușoare, avem șanse să-i scăpăm.

La ultimele cuvinte, pe față i se ivi o expresie cinică, dar aceasta pieri de îndată ce Melanie îl privi plină de recunoștință.

— Domnule Butler, ești atât de bun! Nu m-aș supăra defel nici dacă ai spune că au fost în iad astă-seară, numai să-i scapi! Căci eu știu, și oricine o știe, că bărbatul meu n-a fost niciodată într-un local ca acela!

— De fapt... începu Rhett cu sfială, trebuie să-ți spun că a fost la Belle, astă-seară.

Melanie deveni dintr-o dată țeapănă.

— N-am să cred niciodată o asemenea minciună!

— Te rog, domnișoară Melly! Dă-mi voie să-ți explic. Când am ajuns astă-seară la plantația Sullivan, am găsit pe domnul Wilkes rănit, iar cu el se aflau Hugh Elsing, doctorul Meade și bătrânul Merriwether...

— Cum, bunicul Merriwether! exclamă Scarlett.

— Oamenii nu-s niciodată prea bătrâni ca să se smintească. Era și unchiul Henry al dumneavoastră...

— Vai de mine! strigă mătușa Pitty,

— Ceilalți se risipiseră după încăierarea cu armata, iar cei rămași veniseră la plantația Sullivan să-și ascundă robele în horn și să vadă cât de rănit e domnul Wilkes. Dacă n-ar fi fost rana aceasta, ei s-ar afla acum în drum spre Texas, cu toții. Dânsul însă nu putea sta pe cal și ceilalți nu voiau să-l lase. Era neapărată nevoie să dovedim că fuseseră în altă parte decât acolo unde au fost, așa că i-am dus pe furiș la Belle Watling.

— Oh..., înțeleg. Îți cer iertare pentru asprimea mea, domnule Butler. Îmi dau seama acum că erai obligat să-i duci acolo, dar... căpitane Butler, mă gândesc că v-a văzut lumea întrând acolo!

— Nu ne-a văzut nimeni. Am intrat printr-o ușă dosnică, ce dă spre calea ferată. Acolo e întotdeauna întuneric și ușa e veșnic încuiată.

— Atunci, cum...?

— Am o cheie, răspunse Rhett laconic, și ochii săi îi întâlneau pe ai

Melaniei.

Izbită de sensul acestor cuvinte rostite încet, Melanie se simți atât de încurcată, încât începu să umble la bandaj până ce acesta alunecă cu totul de pe rană.

— N-am vrut să fiu indiscretă... spuse ea cu un glas înăbușit, iar fața ei albă se înroși, în timp ce apăsa din nou prosopul pe rană.

— Îmi pare rău că sunt nevoit să spun asemenea lucruri unei doamne.

"Va să zică, e adevărat!" se gândi Scarlett, cu o ciudată strângere de inimă. "E adevărat că trăiește cu femeia aceea odioasă! Și casa e tot a lui!"

— Am văzut-o pe Belle și i-am explicat. I-am dat o listă a oamenilor care au ieșit astă-seară, iar ea și fetele vor declara că toți aceștia au fost în casa ei. Apoi, pentru ca ieșirea noastră de acolo să fie mai evidentă, i-a chemat pe cei doi hândrălăi care-i pun de obicei la punct pe scandalagii, de ne-au aruncat pe scări în jos și ne-au târât prin bar, azvârlindu-ne în stradă ca pe niște bețivi care tulburau liniștea.

Rhett rânji, amintindu-și scena.

— Doctorul Meade nu și-a jucat prea bine rolul de bețiv. Demnitatea lui suferea din cauza faptului că se afla într-un astfel de loc. Dar unchiul Henry și bătrânul Merriwether au fost la înălțime. Arta dramatică a pierdut doi actori remarcabili fiindcă aceștia doi n-au făcut teatru. De altfel, păreau că se distrează grozav de întreaga afacere. Mă tem că unchiul Henry s-a ales cu un ochi vânăt, din cauza zelului cu care și-a jucat rolul bătrânul Merriwether. El...

Ușa din dos se deschise larg și India intră, urmată de bătrânul doctor Dean, cu părul alb, lung și ciufulit și cu pelerina umflată din cauza genții de piele vechi și uzate pe care-o ținea dedesubt. El salută, scurt și fără cuvinte, pe cei prezenți, apoi ridică bandajul de pe umărul lui Ashley.

— E prea sus ca să fi fost lovit plămânul. Dacă nu i-a spart clavicula, nu e grav. Doamnelor, aduceți-mi prosoape multe, vată dacă aveți, și niște coniac.

Rhett luă lampa din mâna lui Scarlett și o așeză pe masă, în timp ce Melanie și India alergau de colo-colo, executând poruncile doctorului.

— N-ai ce face aici. Vino în salon lângă foc, zise el și o luă de braț, îndemnând-o să iasă din odaie; glasul și gestul lui aveau o blândețe neobișnuită. Ai avut o zi grea, nu-i așa?

Scarlett se lăsă condusă în odaia din față și, deși stătea pe preșul dinaintea focului, începu să tremure. Bănuiala din sufletul ei creștea acum din ce în ce mai tare. Era chiar mai mult decât o bănuială. Era aproape o certitudine, o certitudine înspăimântătoare. Privi fața nemișcată a lui Rhett și o clipă nu putu vorbi. Apoi întrebă:

— A fost și Frank la... Belle Watling?

— Nu.

Glasul lui Rhett era stins.

— Archie îl duce acum pe maidanul de lângă casa lui Belle. E mort. L-au împușcat la cap.

Capitolul XLVI

Puține familii din partea de nord a orașului dormiră în noaptea aceea, căci știrea despre dezastrul Klan-ului și stratagema lui Rhett se întinse cu repeziciune, pe măsură ce India Wilkes se strecura ca o umbră prin curți dosnice, șoptind în grabă prin ușa bucătăriei și pierind apoi din nou, în întuneric și vânt. Pe drumul ei semănase teama și o nădejde disperată.

De afară, casele arătau negre, tăcute și învăluite în somn, dar înăuntru

erau glasuri care toată noaptea până-n zori, șușotiră neliniștite. Nu numai cei implicați în incursiunea din acea noapte, dar toți membrii Klan-ului erau gata să fugă, și aproape în fiecare grajd din Strada Piersicului se găseau cai pregătiți, cu șeile pe ei, cu pistoale în tocuri și mâncare în desagi. Numai mesajul șoptit al Indiei împiedică un exod în masă: "Căpitanul Butler spune să nu fugiți. Drumurile sunt păzite. S-a înțeles cu femeia aceea... Watling..." Bărbații, în camere întunecoase, șopteau: "Dar cum o să mă încred în secătura aia de Butler? Poate că ne întinde o cursă". Iar vocile femeilor se rugau: "Nu fugiți! Dacă l-a salvat pe Ashley și pe Hugh, vă poate scăpa pe toți. Dacă Melanie și India au încredere într-însul..." Iar ei se încredeau pe jumătate, și rămâneau pe loc pentru că n-aveau încotro.

În aceeași noapte, mai devreme, soldații bătuseră la multe uși, iar cei ce nu putură să dea socoteală unde fuseseră în cursul serii fură arestați. René Picard și unul din nepoții doamnei Merriwether, băieții Simmons și Andy Bonnell își petrecură noaptea la închisoare. Luaseră parte la nefericitul acela de atac, dar se despărțiseră de ceilalți după luptă. Gonind către casă, fuseseră arestați înainte de-a fi aflat de planul lui Rhett. Din fericire toți răspunseseră la fel – cum că era treaba lor unde-și petrecuseră seara, și că asta nu-i privea pe yankei. Îi închiseseră pentru a-i supune la alt interogatoriu, dimineța. Bătrânul Merriwether și unchiul Henry Hamilton declaraseră, fără rușine, că fuseseră la Belle Watling, iar când căpitanul Jaffery observă, enervat, că erau prea bătrâni pentru astfel de aventuri, fuseseră gata să se ia la bătaie cu el.

Belle Watling răspunse în persoană somației căpitanului Jaffery, și chiar înainte ca acesta să-i comunice pentru ce venise, îi strigă că localul era închis. O ceată de bețivi scandalagii veniseră la ea, la începutul serii, și se luaseră la bătaie, întorseseră casa cu susul în jos și spărseseră oglinzile cele mai bune, sperînd într-atât pe domnișoarele ei încât orice activitate trebuise să înceteze în noaptea aceea. Dar dacă domnul căpitan Jaffery voia o băutură, barul era încă deschis...

Căpitanul Jaffery, surprinzând zâmbetele oamenilor săi și dându-și seama că se lupta cu fantomele, răspunse mândru că nu are nevoie nici de băutură, nici de domnișoarele ei, dar cerea ca Belle să-i spună numele clienților scandalagii. Pe aceștia, Belle îi știa. Erau clienții ei. Veneau în fiecare miercuri seară, și se intitula "Democrații de Miercuri", dar ea nu înțelegea și nici nu voia să știe ce înseamnă asta. Iar dacă n-or să plătească oglinzile sparte din salonul de sus, se va adresa justiției. Casa pe care o ținea era onorabilă...

Cine anume fusese? Fără șovăială, Belle înșiră numele a doisprezece dintre cei bănuți. Căpitanul Jaffery surâse acru.

— Ticăloșii ăștia de răsculați sunt la fel de bine organizați ca serviciul nostru secret. Dumneata și cu fetele dumitale să vă prezentați mâine în fața procurorului militar.

— Și o să-i pună procurorul să-mi plătească oglinzile?

— Dă-le dracului de oglinzi! Să ți le plătească Rhett Butler. El e proprietarul, nu-i așa?

Înainte de zorii zilei, fiecare familie de foști confederați aflase tot ce se întâmplase. Chiar și negrii, cărora nu li se spusese nimic, știau totul, datorită sistemului lor special de a-și transmite veștile, necunoscut albilor. Fiecare aflase amănuntele incursiunii, uciderea lui Frank Kennedy și a schilodului de Tommy Wellburn, ca și felul cum fusese rănit Ashley în timp ce ducea trupul lui Frank.

O parte din ura cruntă pe care o resimțeau femeile față de Scarlett, pentru răspunderea ce-o avea în cele întâmplate, era îndulcită de faptul că bărbatul ei murise, că ea o știa și că trebuia să se prefacă pe moment că n-o

știe și nici măcar n-avea consolarea de a putea cere trupul soțului ei. Înainte ca lumina zilei să dezvăluie cadavrele, și înainte ca autoritățile să-i comunice vestea, ea nu trebuia să știe nimic. Frank și Tommy, cu revolverele în mâinile lor înghețate, zăceau țepeni printre buruieni pe un maidan. Iar yankeii vor crede că se ucisese unul pe altul, într-o încăierare de bețivi, din pricina unei fete din localul lui Belle. Compătimirea pentru soția lui Tommy, Fanny, care tocmai născuse, era foarte vie, dar nimeni nu îndrăznea să se strecoare prin întuneric ca s-o vadă și s-o consoleze, deoarece o ceată de yankei înconjura casa, așteptând întoarcerea lui Tommy. Alții înconjuraseră casa mătușii Pitty, așteptându-l pe Frank.

Înainte zorilor se răspândise zvonul că, în cursul zilei, avea să se facă o anchetă. Locuitorii orașului, cu ochii grei de nesomn și așteptare îngrijorată, își dădeau seama că siguranța câtorva dintre concetățenii lor cei mai de seamă atârna de trei lucruri: ca Ashley Wilkes să se poată scula din pat și să se prezinte înaintea tribunalului militar, ca și cum n-ar avea nimic decât o durere de cap după cheful de aseară, ca Belle Watling să fie crezută pe cuvânt că acești oameni stătuseră în casa ei toată seara, și ca Rhett Butler să-i convingă pe yankei că fuseseră cu toții împreună.

Orașul se înfiora gândindu-se la aceștia doi din urmă. Belle Watling! Să-i datoreze ei viața concetățenilor săi! Era de necrezut! Femeile care treceau în chip ostentativ pe cealaltă parte a străzii, când o întâlneau pe Belle, se întrebau dacă nu cumva aceasta își reamintea gestul, și se temeau că da. Bărbații se simțeau mai puțin umiliți, văzând că viața lor depinde de ce va spune Belle, căci mulți dintre ei o socoteau o femeie de treabă. Dar, la rândul lor, bărbații sufereau la gândul că și-ar putea datora libertatea și viața lui Rhett Butler, care nu era decât un speculant și un scallawag. Belle și Rhett, cea mai cunoscută dintre femeile ușoare și cel mai antipatizat dintre cetățenii orașului! Iar acum, se trezeau îndatorați acestora.

Un alt gând, care le producea o mânie neputincioasă, era că yankeii și carpetbagger-ii aveau să-și bată joc de ei. O, ce haz or să facă! Să se afle că doisprezece dintre cei mai de vază cetățeni ai orașului erau clienți obișnuiți ai localului Bellei Watling! Doi dintre ei omorâți într-o încăierare pentru o femeie de stradă, alții dați afară pe brânci, ca fiind prea beți spre a rămâne chiar și la Belle, iar câțiva arestați, refuzând să spună că fuseseră acolo, când toată lumea știa că fuseseră!

Atlanta avea dreptate să se teamă că yankeii vor face haz. Prea multă vreme fuseseră umiliți de răceala și disprețul sudiștilor, pentru ca acum să nu izbucnească în răs. Ofițerii își trezeau camarazii și le povesteau cele întâmplare, cu lux de amănunte. Bărbații își trezeau în zori nevestele, spre a le istorisi atât cât se putea povesti unei femei. Iar acestea, îmbrăcându-se în grabă, băteau la ușile vecinilor, răspândind mai departe povestea. Nevestele yankeilor se desfătau și râdeau până la lacrimi. Va să zică, așa arăta cavalerismul și curtenia bărbaților din Sud! Poate că acum femeile acestea, care-și țineau capul sus și respingeau orice încercare de apropiere, n-or să mai fie atât de înfumurate, de vreme ce toată lumea știa unde-și petreceau timpul bărbații lor când spuneau că se duc la întruniri politice. Auzi – întruniri politice! Ce caraghios!

Dar, deși făceau haz, le părea rău de Scarlett și de nenorocirea ce i se întâmplase. La urma-urmelor, Scarlett era vrednică de toată stima, fiind una dintre puținele cucoane din Atlanta care se purtau drăguț cu yankeii. Le câștigase simpatia încă de la început, prin simplul fapt că se apucase de afaceri deoarece bărbatul ei nu era în stare sau nu voia s-o întrețină. Și chiar dacă bărbatul ei era un prăpădit, ce cumplit trebuia să fie pentru biata femeie să afle că-i fusese necredincios. Ba, lucrul era cu atât mai sfâșietor, cu cât

moartea coincidea cu dezvăluirea infidelității lui. La urma-urmei, un soț oarecare tot era mai bun decât nici unul, astfel încât nevestele yankeilor hotărârea să fie deosebit de drăguțe cu Scarlett. Dar celorlalte, doamnei Meade, doamnei Merriwether, doamnei Elsing, văduvei lui Tommy Wellburn și, mai ales, doamnei Ashley Wilkes, le vor râde în față, ori de câte ori or să le întâlnească. Asta le va învăța cum să se poarte.

O mare parte din discuțiile șoptite care avură loc în noaptea aceea, în odăile neluminate din nordul orașului, se purtară asupra aceluiași subiect. Doamnele din Atlanta afirmară cu tărie bărbaților lor că nu le pasă deloc de ce gândeau yankeii. Dar, în sinea lor, simțeau că ar fi preferat să treacă prin furcile caudine decât să înfrunte rânjetele yankeilor, fără să le poată spune adevărul cu privire la bărbații lor.

Doctorul Meade, jignit în demnitatea sa de situația în care îl vârâse Rhett împreună cu ceilalți, spuse doamnei Meade că, dacă n-ar ști că implică și pe alții, ar prefera să mărturisească totul și să fie spânzurat, decât să se spună că a fost în localul lui Belle.

— E o jignire adusă ție, doamnă Meade, spuse el.

— Dar toată lumea știe că n-ai fost acolo ca să...

— Yankeii nu vor ști. Ei trebuie s-o creadă, în cazul că vrem să ne salvăm pielea. Și au să-și bată joc de noi. Simplul gând că o vor crede cu toții și vor râde de noi mă scoate din sărite. Și e o insultă adusă ție, scumpa mea, căci ți-am fost întotdeauna credincios.

— Știu asta, spuse surâzând în întuneric doamna Meade, și își strecură mâna fină în mâna doctorului. Dar aș prefera să fie chiar adevărat, mai degrabă decât să știu că un singur fir de păr din cap ți-e în primejdie.

— Doamnă Meade, îți dai seama ce spui? exclamă doctorul, uluit de nebănuitul realism al soției sale.

— Da, știu. Am pierdut pe Darcy, am pierdut pe Phil, iar tu ești tot ce mi-a mai rămas. Decât să te pierd și pe tine, aș prefera să știu că te-ai mutat acolo de tot.

— Ești nebună! Nu-ți dai seama de ce spui.

— Ești un prost, spuse doamna Meade cu duioșie, lăsându-și capul pe brațul lui.

Doctorul Meade tăcu o clipă, îi mângâie obrazul și izbucni apoi din nou:

— Și să fiu îndatorat unui individ ca Butler! Mai bine m-ar fi spânzurat. Nu, nici chiar datorându-i viața, nu mă pot purta politicos cu el. Obrăznicia lui e fără margini și afacerile lui murdare mă indignează! Să-mi datorez viața unui ins care n-a fost niciodată în armată...

— Melly spune că s-a înrolat după căderea Atlantei.

— E o minciună. Doamna Melly e în stare să creadă orice secătură care știe să-i vorbească frumos. Și ce nu pot să înțeleg, este de ce face el toate astea, de ce-și dă atâta osteneală. Mi-e foarte greu s-o spun, dar... ei bine, s-a vorbit întotdeauna că ar fi ceva între el și doamna Ken-nedy. I-am văzut prea des anul acesta întorcându-se împreună cu trăsura. Cred că a făcut-o de hatârul ei.

— Dacă era pentru Scarlett, nu văd de ce și-ar fi dat osteneala. Mai curând ar fi fost încântat să-l vadă pe Frank Kennedy spânzurat. Am impresia că a făcut-o pentru Melly...

— Doamnă Meade, n-ai să spui că a fost vreodată ceva între ei!

— O, nu vorbi prostii! Dar ea a ținut întotdeauna inexplicabil de mult la el, din clipa când a încercat să obțină eliberarea lui Ashley, în timpul războiului. Și, trebuie să recunosc, când se află și ea de față, căpitanul Butler nu rânjește niciodată în felul acela echivoc; e cât se poate de agreabil și prevenitor – cu totul alt om. Te poți încredința, după felul cum se poartă cu

Melly, că ar fi în stare să fie un om cumsecade, dac-ar vrea. Părerea mea e că o face fiindcă... și se opri. Doctore, n-are să-ți placă ceea ce-ți spun.

— Nu-mi place nimic în toată afacerea asta.

— Ei bine, cred că a făcut-o în parte pentru Melly, dar mai ales pentru că s-a gândit să ne joace nouă o festă. Noi l-am urât prea mult, și nu i-am ascuns-o defel, iar acum ne-a pus într-o situație delicată: trebuie să alegeți – ori recunoașteți că ați fost în casa femeii aceleia Watling și vă compromiteți și pe voi și pe nevestele voastre în ochii yankeilor, ori spuneți adevărul și atunci veți fi spânzurați. El știe că îi vom fi cu toții îndatorați, și lui și... prietenei sale, și că aproape am prefera să ne spânzure decât să le fim obligați. Sunt sigură că se bucură de asta.

Doctorul oftă și mormăi:

— Părea că se distrează când ne urcam pe scări, în localul acela.

— Doctore, întrebă șovăitor doamna Meade, cum era acolo?

— Ce spui, doamnă Meade?

— Casa aceea. Are candelabre strălucitoare, și perdele de catifea roșie, și zeci de oglinzi mari cât peretele? Și fetele... erau dezbrăcate?

— Doamne Dumnezeule! exclamă doctorul înmărmurit, căci nu-i trecuse niciodată prin minte că o femeie cinstită poate fi devorată de o asemenea curiozitate în legătură cu surorile ei decăzute. Cum poți să pui întrebări atât de nerușinate? Nu te mai recunosc. Am să-ți administrez un calmant.

— N-am nevoie de calmant. Vreau să știu. Scumpul meu, gândește-te că e singurul meu prilej de-a afla cum arată un asemenea local, și tu nu vrei să-mi spui.

— N-am observat nimic. Te asigur că eram prea tulburat de faptul că mă aflam într-un astfel de loc, ca să mă mai uit împrejur, spuse doctorul cu răceală, mai supărat de lucrurile nebănuite pe care le aflase în caracterul soției sale, decât din pricina celor întâmplare în cursul serii. Dacă-mi dai voie, aș vrea să mă culc.

— Bine, culcă-te atunci, spuse ea cu dezamăgire în voce, dar, în timp ce doctorul se apleca să-și scoată ghețele, vorbi din întuneric, cu o nouă vioieșie în glas: Îmi închipui că Dolly a aflat totul de la bătrânul Merriwether, așa că are să-mi spună și mie.

— Dumnezeule, doamnă Meade, vrei să spui că femeile onorabile vorbesc despre asemenea lucruri între ele...

— O, culcă-te acum, spuse doamna Meade.

A doua zi ploua cu mazărice, dar pe măsură ce amurgul de iarnă se lăsa, mazărchea încetă și începu să sufle un vânt rece. Înfășurată în haina ei, Melanie cobora năucită poteca din fața casei, în urma unui vizitiu negru ciudat, care o poftise în chip misterios să vină până la un cupeu ce aștepta în fața casei. Când ajunse la cupeu, ușa se deschise, lăsând să se zărească în umbră o femeie.

Plecându-se mai mult și ațintindu-și privirea înăuntru, Melanie întrebă:

— Cine e? Nu vreți să poftiți în casă? E așa de frig afară...

— Vă rog, veniți înăuntru să stăm o clipă de vorbă, doamnă Wilkes, se auzi din fundul cupeului o voce prietenoasă, puțin încurcată.

— A, dumneata ești, domnișoară... doamnă Watling! zise Melanie. Țineam atât de mult să te văd! Trebuie să vii înăuntru.

— Dar nu pot face asta, doamnă Wilkes! vorbi Belle Watling surprinsă. Veniți aici, să stăm câteva clipe împreună.

Melanie intră în cupeu, iar vizitiul închise ușa în urma ei. Ea se așeză lângă Belle și-i luă mâna.

— Cum aş putea să-ţi mulţumesc vreodată pentru ce ai făcut astăzi?
Cum ar putea vreunul dintre noi să-ţi mulţumească îndeajuns.

— Doamnă Wilkes, n-ar fi trebuit să-mi trimiteţi bileţelul de azi-dimineaţă. Nu că n-aş fi fost mândră să primesc o scrisoare de la dumneavoastră, dar yankeii ar fi putut să pună mâna pe ea. Cât despre faptul că vreţi să-mi faceţi o vizită ca să-mi mulţumiţi... vai, doamnă Wilkes, mă tem că aţi spus-o fără să vă gândiţi! Ce idee! Am venit aici de îndată ce s-a făcut întuneric, ca să vă spun că nu trebuie să vă gândiţi la aşa ceva. Vai de mine... vă rog... n-ar fi deloc potrivit.

— Nu e potrivit să merg în vizită la o persoană atât de bună şi să-i mulţumesc că a salvat viaţa soţului meu?

— Fleacuri, doamnă Wilkes! Ştiţi dumneavoastră bine ce vreau să zic!

Melanie tăcu un moment, încurcată de aluzia făcută. Oricum, femeia aceasta frumoasă, îmbrăcată cuviincios, care stătea în întunericul cupeului, nu arăta şi nu vorbea în felul cum îşi închipuia ea că ar vorbi şi s-ar purta o femeie stricată, patroana unui bordel. Părea mai degrabă... ei bine, părea o femeiuşcă de rând, de la ţară, dar drăguţă şi inimoasă.

— Ai fost minunată azi în faţa procurorului militar, doamnă Watling! Dumneata şi... celelalte... domnişoare aţi salvat, fără îndoială, vieţile soţilor noştri.

— Ba domnul Wilkes a fost minunat. Nici nu-mi dau seama cum a putut să se țină pe picioare şi să-şi spună povestea, şi mai puţin cum putea fi atât de calm. Sângera ca un porc înjunghiat când l-am zărit în noaptea trecută. Credeţi că are să se facă bine, doamnă Wilkes?

— Da, îţi mulţumesc. Doctorul spune că e o rană uşoară, cu toate că a pierdut atât de mult sânge. Azi-dimineaţă era... ei bine, băuse multişor coniac, altfel n-ar fi putut să iasă cu faţa curată. Dar dumneata, doamnă Watling, ai fost aceea care i-ai salvat. Când te-ai infuriat şi ai început să vorbeşti despre oglinzile sparte, erai atât de... atât de convingătoare!

— Vă mulţumesc, doamnă. Dar... mă gândesc că şi căpitanul Butler a făcut treabă bună, spuse Belle cu o mândrie timidă în voce.

— O, a fost minunat! zise Melanie cu căldură. Yankeii nu puteau face nimic decât să-i accepte mărturia. A fost atât de dibaci în toată afacerea asta. N-am să-i pot mulţumi niciodată îndeajuns, şi nici dumitale! Ce bună şi generoasă eşti!

— Vă mulţumesc din toată inima, doamnă Wilkes. Mi-a făcut plăcere să vă pot servi. Sper că nu v-a supărat defel că am spus despre domnul Wilkes că e un client de-al meu. El niciodată nu... ştiţi...

— Da, ştiu. Nu mă supără defel. Îţi sunt atât de recunoscătoare!

— Nu cred însă că celelalte doamne îmi sunt recunoscătoare, spuse Belle înveninându-se deodată. Şi nici căpitanului Butler nu-i sunt recunoscătoare. Sunt incredinţată că îl urăsc şi mai mult acum. Şi că dumneavoastră sunteţi singura doamnă care s-a gândit să-mi mulţumească. Celelalte nici n-au să se uite la mine, când mă vor întâlni pe stradă. Dar nu-mi pasă. Nu mi-ar fi părut deloc rău dacă toţi bărbaţii lor ar fi fost spânzuraţi. Dar îmi părea rău de domnul Wilkes. Vedeţi, eu n-am uitat ce drăguţă aţi fost cu mine în timpul războiului când cu banii pentru spital. N-a existat nici o altă doamnă în oraşul nostru care să fie atât de atentă cu mine ca dumneavoastră, şi eu nu uit când cineva a fost bun cu mine. Şi atunci m-am gândit la dumneavoastră cum aţi rămâne văduvă şi cu un copilaş, dacă domnul Wilkes ar fi spânzurat şi... e atât de drăguţ copilaşul dumneavoastră, doamnă Wilkes. Şi eu am un băieţel, aşa că...

— Da, ai un băieţel? Locuieşte... ai... aici?

— O, nu, doamnă. Nu e aici, în Atlanta. N-a fost niciodată aici. E la o

școală, în altă parte. Nu l-am mai văzut de când era mititel. "Când...în sfârșit... când căpitanul Butler mi-a cerut să mint pentru domnii aceia, am vrut să știu despre cine era vorba, și când am auzit de domnul Wilkes, n-am mai șovăit. Am zis: "Fetelor, n-o să mai vedeți lumina zilei dacă nu vă băgați în cap să spuneți că domnul Wilkes a fost la voi toată seara!"

— O, spuse Melanie, și mai încurcată de aluzia clară făcută de Belle la "fetele" ei, a fost... foarte drăguț din partea dumitale... ca și dintr-a lor.

— Nu mai drăguț decât o meritați dumneavoastră, spuse Belle cu căldură. Dar n-aș fi făcut-o pentru nimeni altcineva. Dacă ar fi fost vorba numai de bărbatul doamnei Kennedy n-aș fi mișcat un deget, orice ar fi spus căpitanul Butler.

— De ce?

— Să vedeți, doamnă Wilkes, oameni ca mine știu o groază de lucruri. Multe doamne distinse s-ar minuna și s-ar indigna dacă ar afla câte știu despre ele. Iar doamna Kennedy nu e cumsecade, doamnă Wilkes. Și-a omorât bărbatul și pe tânărul acela drăguț, Welburn, ca și cum ar fi tras în ei. Ea e de vină pentru toate, că s-a foit prin Atlanta de una singură, ațâțând pe negri și pe toți derbedeii. Nici una dintre fetele mele...

— Nu trebuie să spuneți, vă rog, asemenea lucruri despre cumnata mea, interveni Melanie, rece.

Belle se grăbi să pună o mână liniștitoare pe brațul Melaniei, apoi o îndepărtă degrabă.

— Nu mă certați, doamnă Wilkes. N-aș putea îndura după ce ați fost atât de bună cu mine. Îmi pare rău și că bietul domn Kennedy s-a prăpădit. Era un domn de treabă. Cumpăram din când în când de la dânsul materiale pentru casa mea, și era întotdeauna drăguț cu mine. Dar doamna Kennedy... ce să zic, parcă n-ar fi din aceeași lume cu dumneavoastră, doamnă Wilkes. E o femeie care te îngheață, și nu mă pot împiedica să simt așa... Când îl înmormântează pe domnul Kennedy?

— Măine dimineată. Dar te înșeli în ceea ce privește pe doamna Kennedy. În clipa aceasta, chiar, e copleșită de suferință.

— Se poate, spuse Belle cu vădită neîncredere. Acum, trebuie să plec. Mă tem ca cineva să nu recunoască cupeul, dacă stau aici mai multă vreme, iar asta nu v-ar face nici un bine. Și, doamnă Wilkes, dacă mă-ntâlniți vreodată pe stradă, să nu... să nu vă simțiți obligată să vorbiți cu mine. Am să înțeleg.

— Ba am să fiu mândră să stau de vorbă cu dumneata. Sunt mândră să-ți fiu îndatorată. Nădăjduiesc... nădăjduiesc să ne mai întâlnim.

— Nu, spuse Belle. Nu s-ar cuveni. Bună seara.

Capitolul XLVII

Scarlett ședea în dormitor, ciugulind din tava pe care i-o pusese dinainte Mammy și ascultând vântul care urla afară, în noapte. Casa era înfricoșător de tăcută, mai liniștită chiar decât cu câteva ceasuri înăite, când trupul lui Frank zăcuse în salon. Atunci se putea auzi foșnet de pași și murmur de voci, bătăi discrete la ușa de la intrare, glasuri de vecini veniți să prezinte condoleanțe, sau plânsetele surorii lui Frank, care sosise de la Jonesboro pentru înmormântare.

Dar acum casa era învăluită în tăcere. Cu toate că ușa odăii era deschisă, Scarlett nu auzea nici un zgomot de jos. Wade și micuța Ella fuseseră trimiși la Melanie, din clipa când trupul lui Frank fusese adus acasă, iar acum ea își dădea seama că-i lipsea zgomotul pe care-l făceau pașii copilului și gunguritul Eliei. În bucătărie domnea pacea, nici un zgomot de gâlceavă neiscându-se

acolo între Peter, Mammy și bucătăreasă. Fină și mătușa Pitty, jos în bibliotecă, nu se mai legăna în balansoarul care scârțâia, respectând astfel durerea lui Scarlett.

Nimeni nu venea sus la ea, toți închipuindu-și că preferă să rămână singură, cu tristețea ei. Dar a rămâne singură era ultimul lucru pe care l-ar fi dorit Scarlett. Dacă ar fi fost vorba de o tristețe care să-i țină cu adevărat tovărășie, ar fi îndurat-o, la fel cum îndurase și alte lovituri. Dar alături de uluirea pricinuită de pierderea lui Frank, mai erau teama, remușcările și chinul unei conștiințe dintr-o dată trezite. Pentru întâia dată în viață, simțea părere de rău pentru lucrurile pe care le făcuse, regretându-le cu o teamă copleșitoare și superstițioasă, care o făcea să arunce priviri furișe spre patul în care dormise cu Frank.

Ea-l ucisese pe Frank. Îl ucisese la fel de neîndoios cum ar fi făcut-o apăsând pe trăgaci. El o rugase să nu mai umble singură, dar nu-l ascultase. Iar acum el era mort din pricina încăpățănării ei. Cel de Sus avea s-o pedepsească pentru asta. Dar în conștiința ei stăruia și un alt gând, mai apăsător și mai înspăimântător chiar decât faptul de-a fi pricinuit moartea lui – un gând care n-o tulburase niciodată până în clipa când îi privise fața de ceară. Ceva deznădăjduit și patetic în obrazul acela liniștit o acuza. Dumnezeu avea s-o pedepsească pentru că se măritase cu Frank, atunci când el o iubea de fapt pe Suellen. Ea va trebui să răspundă în ceasul Judecății de Apoi pentru minciuna pe care i-a spus-o atunci, când se întorcea din tabăra yankee, în brișca lui.

Zadarnic își spunea că scopul scuză mijloacele, că fusese silită să-l îmbrobodească pe Frank, că soarta prea multor oameni atârna de ea, ca să mai țină seamă de drepturile și fericirea lui Suellen. Adevărul i se înfățișa clar, oricât ar fi încercat să fugă de el. Se măritase cu el din calcul și profitase de el tot din calcul. Îl făcuse nefericit în timpul ultimelor șase luni, când l-ar fi putut face fericit. Dumnezeu o va pedepsi pentru felul cum îl terorizase și îl sâcăise, pentru crizele ei de nervi sau observațiile usturătoare făcute, pentru felul cum îl îndepărtase de prieteni și pentru felul cum îl făcuse de rușine ocupându-se singură de gaterile ei, și pentru că deschisese o cârciumă și angajase deținuți.

Îl făcuse foarte nefericit, o știa prea bine, în timp ce el îndurase totul ca un gentleman. Singurul lucru bun pe care-l făcuse și care fusese pentru el o fericire, fusese că-i dăruise pe Ella. Și știa bine că, dacă ar fi depins de ea, Ella nu s-ar fi născut niciodată.

Se înfioră, înspăimântată, regretând că Frank nu e în viață, ca să poată fi drăguță cu el, atât de drăguță ca să-și poată răscumpăra toate greșelile. O, dacă Dumnezeu n-ar fi atât de mânios și de răzbunător! Dacă timpul nu s-ar scurge atât de încet și locuința n-ar fi atât de tăcută! O, de n-ar fi așa de singură!

Dacă Melanie ar fi fost alături de ea, ar fi putut să-i liniștească temerile. Dar Melanie era acasă, îngrijindu-l pe Ashley. O clipă, îi trecu prin minte să o cheme pe Pittypat ca să fie cineva între ea și propria-i conștiință, dar renunță. Pitty avea să îngreueze și mai mult lucrurile, fiindcă îl regreta sincer pe Frank. Acesta fusese mai mult tovarășul ei, decât al lui Scarlett, și Pitty fusese foarte atașată de el. Frank răspunsese nevoii lui Pitty de-a avea "un bărbat în casă"; îi aducea mici daruri și-i povestea zvonuri inofensive, glume sau istorioare, îi citea seara ziarul lămurindu-i ce nu înțelegea, în timp ce ea îi cârpea ciorapii. Îl răsfătase, îi preparase mâncărurile preferate și-l îngrijise în timpul deselor lui răceli. Acum îi simțea stăruitor lipsa, exclamând întruna în timp ce-și ștergea ochii roșii și umflați: "De nu s-ar fi dus cu cei din Klan!"

O, dacă ar exista cineva care s-o poată mângâia, să-i potolească temerile,

să-i împrăştie frica aceasta nelămurită care-i apăsă atât de tare inima! Dacă Ashley... dar îndepărtă gândul acesta. Aproape că-l ucisese şi pe Ashley, aşa cum îl ucisese şi pe Frank. Iar dacă Ashley ar afla vreodată adevărul despre felul cum îl minţise pe Frank ca să pună mâna pe el, dacă ar şti cât de urât se purtase cu Frank, n-ar mai iubi-o. Ashley era atât de cinstit şi de sincer, atât de corect şi de bun la suflet, şi avea atâta ţinută! Dacă ar şti întreg adevărul, ar înţelege-o – da, ar înţelege-o prea bine – dar n-ar mai ţine la ea. Aşa încât nu-l va lăsa în nici un caz să afle adevărul, fiindcă trebuie să continue să o iubească. Cum ar mai putea trăi dacă ar seca izvorul acesta tainic al puterii ei – care era dragostea lui Ashley? Dar câtă uşurare ar resimţi să-şi poată pune capul pe umărul lui şi să plângă, uşurându-şi inima vinovată!

Casa tăcută, cu atmosfera de moarte din ea, apăsă asupra singurătăţii lui Scarlett, până ce simţi că nu mai poate îndura. Se ridică încetişor, închise uşa, apoi scotoci în sertarul de jos al biroului, sub rufele ei. Scoase "sticla pentru leşin" a mătuşii Pitty, plină cu coniac, pe care-o ascunsese acolo, şi o ridică până în dreptul lămpii. Era pe jumătate goală. Imposibil să fi băut atât de mult din noaptea trecută! Îşi turnă o porţie măricică în paharul de apă şi o dădu pe gât. Trebuia să pună sticla îndărăt în dulap până mâine dimineaţă, umplând-o până la vârf cu apă. Mammy o căutase peste tot înainte de înmormântare, când dricarii ceruseră ceva de băut, iar cu prilejul acela se şi crease o atmosferă de suspiciune între Mammy, bucătăreasă şi Peter.

Coniacul o arse cu o văpaie plăcută. Când aveai nevoie de aşa ceva, nu exista nimic mai bun decât coniacul. De fapt, coniacul era bun aproape oricând... mult mai bun decât vinul acela fad care se servea de obicei femeilor. De ce, la urma-urmei, era nepotrivit pentru o femeie să bea alcool în loc de vin? La înmormântare, doamna Merriwether şi doamna Meade simţiseră că răsuflarea îi mirosea a alcool, şi ea surprinsese privirile triumfătoare pe care le schimbaseră între ele. Scorpiile bătrâne!

Îşi turnă o nouă porţie. N-avea nici o importanţă dacă se ametea puţin astă seară, căci se culca devreme şi putea să-şi facă gargară cu colonie, mai înainte ca Mammy să vină s-o dezbrace. Ar fi dorit să se poată îmbăta cum se îmbăta Gerald în anumite zile de sărbătoare. Atunci poate că i-ar fi pierit din minte obrazul tras al lui Frank, acuzând-o că-i distrusese viaţa şi apoi îl ucisese.

Se întrebă dacă era cineva în oraş care să nu spună că ea îl ucisese. Fireşte, lumea se purtase rece cu ea la înmormântare. Singurele persoane care îi arătasera puţină căldură când îi prezentaseră condoleanţe fuseseră nevestele ofiţerilor yankei cu care avea relaţii de afaceri. Dar, în definitiv, nu-i păsa ce spunea oraşul despre ea. Ce lipsit de importanţă era totul, pe lângă faptul că avea să răspundă în faţa lui Dumnezeu!

La gândul acesta, Scarlett mai luă o înghiţitură, înfiorându-se când alcoolul tare îi arse gâtul. Îi era foarte cald acum, totuşi nu-l putea şterge din minte pe Frank. Ce proşti sunt oamenii când spun că băutura te face să uiţi! Atâta vreme cât nu se îmbătase până să nu simtă nimic, avea să vadă mereu înaintea ei faţa lui Frank, ca atunci când o rugase pentru ultima oară, cu o privire dojenitoare şi sfioasă, să nu umble singură cu trăsura.

La uşa din faţă se auzi o bătaie înfundată, făcând să răsunе casa tăcută. Scarlett ascultă paşii târşâiţi ai mătuşii Pitty străbătând salonul, şi apoi uşa deschizându-se. Urmă un murmur nedesluşit – probabil vreun vecin care venea să stea de vorbă despre înmormântare sau să aducă vreo prăjitură. Asta-i plăcea lui Pitty. Ea resimţea o profundă şi melancolică satisfacţie să stea de vorbă cu cei care veneau să prezinte condoleanţe.

Tocmai se întreba fără prea multă curiozitate cine putea să fie, când auzi vocea unui bărbat, răsunătoare şi târăgănată, înălţându-se peste şoaptele

jeluitoare ale lui Pitty, și-și dădu seama cine era. Fu cuprinsă de un simțământ de bucurie și ușurare. Era Rhett. Nu-l mai văzuse din clipa când îi adusesese știrea că Frank murise, iar acum își dădea seama, în adâncul sufletului ei, că era singura ființă care-i putea fi de folos în seara asta.

— Cred că pe mine mă va primi, se ridică vocea lui Rhett până la ea.

— Dar s-a culcat, domnule căpitan Butler, și nu vrea să vadă pe rumeni. Biata fată e cu totul copleșită. Ea...

— Cred că are să mă primească. Spuneți-i, vă rog, că plec mâine și că s-ar putea să lipsesc câțeva vreme. E ceva foarte important.

— Dar... încercă să spună mătușa Pitty.

Scarlett ieși repede pe sală, constatând cu oarecare uimire că genunchii îi tremurau, și se aplecă peste balustradă.

— Vin jos îndată, Rhett, strigă ea.

Zări o clipă, întoarsă în sus, fața durdulie a mătușii Pittypat, cu ochii ei de bufniță plini de uimire și dezaprobare. Acum are să afle tot orașul, se gândi Scarlett, că m-am purtat cât se poate de incorect în ziua înmormântării soțului meu. Se întoarse degrabă în odaie și începu să-și netezească părul. Își încheie corsajul negru până la gât și fixă gulerul cu broșa de doliu a lui Pittypat. Nu arăt prea bine, se gândi ea, aplecându-se spre oglindă; sunt prea albă și speriată. O clipă, mâna ei se îndreptă spre cutia în care ținea ascuns fardul de obraz, dar se răzgândi. Pittypat ar fi prea mândrită dac-ar vedea-o prea dichisită. Luă din sticla cu colonie o înghițitură bună și se clăti cu grijă în gură, apoi scuipă.

Coborî pe scări în jos, îndreptându-se spre cele două persoane care stăteau în hol, tot în picioare, întrucât Pittypat era prea supărată pe Scarlett, din pricina atitudinii ei, spre a mai pofti pe Rhett să stea jos. Rhett era îmbrăcat de circumstanță, în negru, cu o cămașă scrobită, cu volănașe, iar atitudinea lui era cea potrivită situației de vechi prieten care face o vizită de condoleanțe. La drept vorbind, atitudinea lui era atât de corectă, încât devenea burlescă, deși Pittypat nu-și dădea seama de asta. Își ceru scuze în chip politicos că o deranja pe Scarlett, și-și exprimă părerea de rău că, în graba de a-și pune la punct afacerile mai înainte de-a părăsi orașul, nu avusese timp să vină la înmormântare.

"Ce l-a apucat să vină?" se întrebă Scarlett. "Nu crede o iotă din ceea ce spune".

— Îmi pare nespus de rău că vă deranjez la o asemenea oră, dar am de discutat o afacere care nu poate aștepta. E vorba de ceva proiectat între mine și domnul Kennedy...

— Nu știam că dumneata și cu domnul Kennedy aveți afaceri comune, spuse mătușa Pittypat, aproape indignată că anumite acțiuni ale lui Frank îi rămăseseră tănuite.

— Domnul Kennedy era o persoană cu vaste preocupări, spuse respectuos Rhett. Nu vreți să mergem în salon?

— Nu, exclamă Scarlett, aruncând o privire spre ușile duble ale salonului.

I se părea că vede încă sicriul acolo. Nădăjduia să nu mai intre niciodată în încăperea aceea. Pentru prima oară, Pitty înțelese situația, deși nu cu prea multă bunăvoință.

— Duceți-vă în bibliotecă. Eu trebuie... trebuie să mă duc sus să-mi iau coșulețul de cusut. Nu mi-am mai văzut de lucru în săptămâna asta. Drept să spun...

Urcă scările, aruncând înapoi o privire muștrătoare, pe care nici Scarlett, nici Rhett n-o prinseră. El se dădu la o parte, spre a o lăsa pe ea să intre înaintea lui în bibliotecă.

— Ce afaceri aveai tu cu Frank? îl întrebă ea brusc.

Rhett se opri și șopti:

— Nici una. Voiam numai s-o îndepărtez pe domnișoara Pitty.

Se opri o clipă, după ce se aplecase asupra ei.

— Degeaba, Scarlett.

— Ce?

— Colonia.

— Habar n-am ce vrei să spui.

— Te asigur că știi foarte bine. Ai băut binișor astă-seară.

— Ei, și ce dac-am băut? Te privește pe tine?

— Ești politețea personificată chiar și când ești copleșită de jale. Nu bea singură, Scarlett. Întotdeauna ești descoperită, și-ți pierzi reputația. Și, de altfel, e un lucru rău să bei singură. Ce-i cu tine, draga mea?

O conduse la canapeaua din lemn de trandafir și Scarlett se așeză în tăcere.

— Pot să închid ușile?

Ea știa că, dacă închidea ușile, Mammy o să fie scandalizată și o să-i facă morală și o să bombăne zile de-a rândul, dar ar fi fost și mai rău dacă Mammy ar auzi discuția despre băutură, mai ales după ce descoperise lipsa sticlei cu coniac. Scarlett încuviință din cap, iar Rhett trase ușile glisante. Când se întoarse și se așeză lângă ea, și când ochii lui negri și ageri o priviră întrebător, atmosfera funebră pieri, gonită de vitalitatea care emana din el, iar odaia redeveni prietenoasă, și lumina trandafirie și caldă.

— Ce-i cu tine, draga mea?

Nimeni nu știa atât de bine ca Rhett să spună aceste cuvinte stupide de mângâiere, chiar și atunci când le spunea în glumă, dar acum nu părea că glumește. Ea îl privi cu ochi chinuți și găsi o oarecare mângâiere în expresia lui impenetrabilă. Nu înțelegea cum era cu puțință acest lucru, căci Rhett era un om atât de nesimțitor și de aspru! Poate pentru că erau atât de asemănători, cum spunea și el deseori. Câteodată i se părea că toți oamenii pe care-i cunoștea erau niște străini, în afară de Rhett.

— Nu poți să-mi spui? și-i luă mâna, cu o gingășie neobișnuită. Nu e numai faptul că bietul Frank te-a părăsit. Ai nevoie de bani?

— Bani? Oh, Doamne, nu! Rhett, mi-e așa de frică!

— Nu fi găscă, Scarlett. Nu ți-a fost frică în viața ta de ceva.

— Oh, Rhett, mi-e frică!

Cuvintele îi ieșeau din gură mai repede decât le putea rosti. Îi putea spune. Lui Rhett putea să-i spună orice. Era atât de păcătos, încât n-o s-o judece. Ce lucru minunat să cunoști un om rău și necinstit, ticălos și mincinos, atunci când lumea era plină de oameni care n-ar spune o minciună în ruptul capului și care prefereau să moară de foame decât să facă o faptă necinstită!

— Mă tem că o să mor și o să merg în iad!

Dacă va râde acum de ea, simțea că ar muri pe loc. Dar el nu râse.

— Ești destul de sănătoasă... și poate că nici nu există iad, la urma-urmei.

— O, ba da, Rhett, există! Știi foarte bine că există!

— Știu că există, dar aici, pe pământ. Nu după moarte. Nu mai e nimic după ce murim, Scarlett. Tu treci acum prin iad.

— Oh, Rhett, ceea ce spui e un sacrilegiu!

— Dar ciudat de mângâietor. Spune-mi, totuși, de ce crezi că o să te duci în iad?

Acum o tachina; vedea sclipirea din ochii lui, dar nu-i păsa. Măinile lui erau atât de calde și de puternice, încât era o mângâiere să te agăți de ele.

— Rhett, n-ar fi trebuit să mă mărit cu Frank. Am făcut rău. Era

curtezanul lui Suellen și pe ea o iubea, nu pe mine. Dar l-am mințit și i-am spus că ea se mărită cu Tony Fontaine. Oh, cum am putut să fac asta?

— Aha, va să zică așa s-au petrecut lucrurile! Mă întrebam adesea cum ai făcut.

— Și pe urmă l-am nenorocit. L-am pus să facă atâtea lucruri care nu erau în firea lui. L-am făcut să silească pe datornicii lui să-și plătească datoriile, chiar dacă n-aveau cu ce. Și l-a durut atâta când am început să mă ocup singură de gater și când am deschis cârciuma și am tocmit deținuții. Nici nu putea ține capul sus, de rușine. Rhett... eu l-am omorât. Da, l-am omorât! Nu știam că face parte din Klan. Nici nu mi-aș fi închipuit că are atâta energie. Dar ar fi trebuit să bănuiesc. Eu l-am ucis.

— "Oare apele oceanului vor putea spăla vreodată sângele de pe mâna mea?" cită Rhett.

— Ce zici?

— Nimic. Spune mai departe.

— Ce să mai spun? Asta-i tot. Nu-i de ajuns? M-am măritat cu el, l-am făcut nenorocit și pe urmă l-am ucis. Oh, Doamne! Nu înțeleg cum am putut face asta! L-am mințit și m-am măritat cu el. Când am făcut-o, mi se părea că așa trebuia să fac. Acum îmi dau seama că am greșit. Rhett, mi se pare că n-am făcut eu toate aceste lucruri. Am fost atât de rea cu el, și de fapt nu sunt o femeie rea. N-am fost crescută astfel. Mama...

Se opri și înghiți în sec. Căutase să nu se gândească la Ellen, în tot timpul zilei, dar acum nu mai putea șterge imaginea ei dinaintea ochilor.

— M-am întrebat adesea cum era. Am socotit întotdeauna că semeni cu tatăl tău.

— Mama era... Oh, Rhett, e prima dată când mă bucur s-o știu moartă, s-o știu că nu mă poate vedea. Ea nu m-a crescut ca să fiu atât de păcătoasă. Era atât de bună și de blândă cu toată lumea. Ar fi preferat să mă vadă murind de foame, decât să fac ce am făcut. Și tare aș fi vrut să fiu ca ea în toate privințele, dar nu sunt deloc așa. Nu mă gândisem la asta... au fost atâtea altele la care trebuia să mă gândesc... dar aș fi vrut să fiu ca ea. Nu vroiam să fiu ca tata. Îl iubeam, dar era atât de... de... nechibzuit. Rhett, m-am străduit din răspuțeri uneori să fiu bună cu oamenii și blândă cu Frank, dar atunci revenea coșmarul acela și mă speria în așa hal, încât eram în stare să mă reped la oameni și să le iau banii, fie că mi se cuveneau sau nu.

Lacrimile îi curgeau acum pe față, și-l apucase de mână așa de strâns, încât el simți cum îi intră unghiile ei în carne.

— Ce coșmar?

Glasul lui era liniștit și plin de mângâiere.

— Ah, uitasem că nu știi. Uite, de câte ori încercam să fiu bună cu alții și să mă conving că banii nu înseamnă totul, mă culcam seara și visam că sunt iarăși la Tara, după moartea mamei și după ce trecuseră yankeii pe acolo. Rhett, nu-ți poți închipui... mă înfior numai când mă gândesc. Văd cum stau toate arse și tăcute, și nu e nimic de mâncare. Oh, Rhett, mi se face foame în vis.

— Spune mai departe.

— Mi-e foame, mie și tuturor, și tatei, fetelor, negrilor, și toți mor de foame și repetă întruna: "Ne e foame", iar stomacul mi-e atât de gol, încât mă doare și mi se face frică. Și-mi spun mereu: "Dacă voi scăpa din situația asta, nu-mi va mai fi foame niciodată", și atunci visul se destramă într-o ceață cenușie, iar eu alerg, alerg, prin ceață, atât de repede încât simt că mi se sparge inima și parcă mă gonește ceva și nu pot să răsuflex, dar mă gândesc mereu că dacă pot ajunge într-un anumit punct, voi fi salvată. Dar nu știu niciodată care e punctul la care vreau să ajung. Și atunci mă trezesc, cuprinsă

de frig și de teamă, și simt că mi-e foame. Când mă trezesc din coșmarul ăsta, mi se pare că nici nu există destui bani pe lume ca să mă ferească de foame. Și pe urmă, Frank era atât de lipsit de voință și energie, încât mă scotea din sărite și mă făcea să-mi pierd cumpătul. Probabil că nu înțelegea, iar eu nu reușeam să-l fac să înțeleagă. Mă gândeam că am să mă răscumpăr față de el, într-o zi când voi avea destui bani și nu-mi va mai fi teamă de foame. Iar acum, a murit și e prea târziu. Ah, toate astea nu mi se păreau lucruri rele, când le făceam, dar văd acum cât am greșit. Dacă ar trebui s-o iau de la capăt, aș face lucrurile cu totul altfel.

— Hai, liniștește-te, spuse el, trăgându-și mâna din încleștarea ei sălbatică și scoțând o batistă curată din buzunar. Șterge-ți fața. N-are sens să te frământă în halul ăsta.

Scarlett luă batista și-și șterse obrajii umezi, simțindu-se puțin ușurată, ca și cum umerii lui lați ar fi luat asupra lor o parte din greutatea ce o apăsau. Rhett arăta atât de capabil și de liniștit! Chiar ușoara strâmbătură a gurii lui îi aducea parcă o mângâiere, ca și cum îi dovedea că toată frământarea și zburciunile ei erau lipsite de temei.

— Te simți mai bine acum? Atunci, haide să vedem cum stau lucrurile. Spui că, dacă ar trebui s-o iei de la capăt, ai face altfel. Crezi? Gândește-te bine. Crezi că ai face altfel?

— Păi...

— Nu. Tot așa ai face. De altfel, aveai vreo altă soluție?

— Nu.

— Atunci, de ce-ți pare rău?

— Am fost atât de păcătoasă, și acum el a murit.

— Și dacă nu murea, tot păcătoasă ai fi. După câte înțeleg, nu-ți pare rău că te-ai măritat cu Frank, că l-ai făcut să sufere și, în cele din urmă, i-ai pricinuit fără să vrei moartea. Îți pare rău pentru că ți-e frică să nu ajungi în iad. Nu-i așa?

— Nu știu... ce spui tu e extrem de încurcat.

— Și morala ta e extrem de încurcată. Te afli exact în situația unui hoț, care a fost prins asupra faptului și căruia nu-i pare rău că a furat, dar îi pare nespus de rău că trebuie să meargă la închisoare.

— Un hoț...

— Ei, n-o lua și tu chiar cum o spun! Cu alte cuvinte, dacă nu te-ar obseda gândul acesta prostesc, că ești condamnată la chinurile veșnice ale iadului, ai găsi că nu e rău că ai scăpat de Frank.

— O, Rhett!

— Haide, haide! Acum te spovedești, și e mai bine să mărturisești adevărul decât să umbli cu minciuni cuviincioase. Te mustra... conștiința, atunci când te-ai oferit să... te desparți – ca să spunem așa – de giuvaerul acela, care-ți era mai scump decât viața, pentru suma de trei sute de dolari?

Coniacul i se învărtea în cap, și se simțea cam amețită și oarecum nepăsătoare. La ce bun să-l mintă? Rhett părea că-i citește toate gândurile.

— E drept că pe atunci nu prea mă gândeam la Dumnezeu – nici la iad. Și chiar dacă mă gândeam, nădăjduiam că Dumnezeu va înțelege.

— Dar atunci, de ce nu crezi că Dumnezeu a înțeles de ce te-ai măritat cu Frank?

— Rhett, cum poți vorbi astfel despre Dumnezeu, când nici măcar nu crezi în existența lui?

— Da, dar tu crezi într-un Dumnezeu al răzbunării, și asta e important acum. De ce să nu te înțeleagă Dumnezeu? Îți pare rău că Tara e tot a ta și că nu aparține unor carpetbagger-i? Îți pare rău că nu ești flămândă și zdrențăroasă?

— Oh, nu!

— Ei, va să zică aveai altă alternativă decât pe aceea de-a te mărita cu Frank?

— Nu.

— El nu era silit să te ia, nu-i așa? Omul e liber să facă ce vrea. Și nici nu era silit să facă toate acele lucruri neplăcute pe care îl cicăleai să le facă. Nu-i așa?

— Păi...

— Scarlett, de ce să-ți mai faci sânge rău? Dacă ai lua-o de la început, ai fi din nou tentată să-l minți, iar el să se însoare cu tine. Ți-ai primejduit iarăși viața și el ar face iarăși ceva ca să te răzbune. Dacă s-ar fi însurat cu Sue, probabil că ea nu i-ar fi pricinuit moartea, dar pesemne că l-ar fi făcut mult mai nenorocit decât a fost cu tine. Nu se putea întâmpla altfel.

— Dar puteam să fiu mai drăguță cu el.

— Puteai să fii... dac-ai fi fost altcineva. Dar tu ești făcută ca să terorizezi pe oricine ți-o îngăduie. Cei puternici sunt făcuți să asuprească, iar cei slabi să se supună. În definitiv, e vina lui Frank că nu te-a bătut cu cravașa... Mă mir de tine, Scarlett, mă mir că-ți inventezi o conștiință, acum după atâția ani. Oportuniștii ca tine n-ar trebui să aibă conștiință.

— Ce este un opor... cum i-ai zis?

— O persoană care profită de orice ocazie.

— E rău să fii așa?

— Oportunismul a fost întotdeauna privit ca ceva urât – în special de cei care au avut aceleași ocazii și n-au profitat de ele.

— Oh, Rhett, glumești! Și eu credeam că vrei să fii drăguț cu mine!

— Dar sunt drăguț – pe cât pot fi eu. Scarlett, ești cam cherchelită. Asta este.

— Cum îndrăznești...

— Da, îndrăznesc. Ești pe punctul de-a fi ceea ce se numește în termeni vulgari "cu capsă pusă", așa că voi schimba vorba și te voi înveseli cu niște știri care te vor amuza. De fapt, asta este motivul pentru care am venit aici astă-seară – ca să te anunț că plec.

— Unde pleci?

— În Anglia, și poate că voi lipsi mai multe luni. Lasă-ți conștiința în pace, Scarlett. N-am intenția să mai discut despre mântuirea sufletului tău. Nu vrei să afli ce am de spus?

— Păi..., începu ea slab, apoi se opri.

Între efectul coniacului care netezea contururile aspre ale remușcărilor, pe de o parte, și cuvintele batjocoritoare dar mângâietoare ale lui Rhett, pe de alta, spectrul palid al lui Frank se retrăgea din ce în ce mai mult în umbră. Poate că Rhett avea dreptate. Poate că Dumnezeu înțelegea. Scarlett își reveni îndeajuns ca să înlătore gândul din minte și să hotărască: " Am să mă gândesc la asta mâine".

— Care e noutatea? spuse ea cu greutate, suflându-și nasul în batista lui și dându-și pe spate părul care începuse să-i cadă peste față.

— Noutatea mea este aceasta, răspunse el zâmbind. Tot te mai doresc așa cum n-am dorit nici o altă femeie, iar acum că Frank s-a dus, m-am gândit că lucrul te-ar putea interesa.

Scarlett își smulse mâinile din strânsoarea lui și sări în picioare.

— Te... Ești cel mai moșic om de pe lume, dacă îndrăznești să vii tocmai acum cu murdara ta... Trebuia să-mi dau seama că n-ai să te schimbi niciodată. Și Frank care abia a murit! Dac-ai avea puțină bună-cuviință... Te rog să părăsești...

— Potolește-te, dacă nu vrei să coboare îndată domnișoara Pittypat, zise

el ridicându-se dar prinzându-i mâinile și ținându-i-le strâns. Mă tem că nu mă înțelegi prea bine.

— Nu te înțeleg? Ba înțeleg totul foarte bine, și zicând asta se smuci din strânsoarea lui. Dă-mi drumul și ieși afară! Nu-mi puteam închipui ceva mai de prost-gust. Sunt...

— Taci, spuse el. Îți cer să te măriți cu mine. Dacă îngenunchez în fața ta, vei fi convinsă de asta?

Ea făcu un "Oh!" sugrumat și se lăsă să cadă pe canapea. Îl privi cu gura căscată, întrebându-se dacă nu cumva coniacul îi juca vreo festă și își aminti dintr-o dată ce-i spusese cândva: "Scumpa mea, nu sunt om de însurat!" Sau ea era beată, sau el smintit. Dar nu arăta smintit. Părea la fel de calm ca și cum ar fi discutat despre vreme, iar glasul lui tărăgănat îi suna în urechi la fel de nepăsător ca de obicei.

— Te-am dorit întotdeauna, Scarlett, din prima zi când te-am văzut la Doisprezece Stejari, atunci când ai aruncat cu vasul acela și ai înjurat, dovedind că nu ești o doamnă. Te-am dorit întotdeauna și mi-am zis că într-o zi, într-un fel sau altul, te voi avea. Dar întrucât Frank și cu tine ați făcut ceva avere, îmi dau seama că persoana mea nu te mai atrage pentru eventualitatea de a-ți împrumuta bani sau a-ți oferi garanții. Așa încât, îmi dau seama că va trebui să te iau în căsătorie.

— Rhett Butler, e vreuna din glumele tale mârșave?

— Eu îmi deschid inima și tu vii cu bănuieli! Nu, Scarlett, e o declarație de cea mai bună credință. Recunosc că nu e de cel mai bun-gust să vin tocmai acum, dar am o scuză foarte bună pentru lipsa mea de maniere. Plec mâine pentru mai mult timp și mă tem că, dacă aștept până mă întorc, te măriți între timp cu altcineva care are ceva bani. Așa încât mi-am spus: "De ce să nu mă ia pe mine împreună cu banii mei?" Zău, Scarlett, nu pot s-o duc așa toată viața, așteptând să te prind între doi soți.

Vorbea serios. Nu mai încăpea îndoială. Scarlett își simți gura uscată, dându-și seama de aceasta. Îl privi în ochi, încercând să găsească o lămurire acolo. Erau veseli. Dar mai era ceva în adâncul lor, un lucru pe care nu-l mai văzuse niciodată; o sclipire de nedeslușit. Ședea comod, liniștit, dar ea își dădu seama că o pândeă cu agerimea cu care ar păzi o pisică gaura unui șoarece. Stăruia o impresie de putere reținută, dincolo de calmul său, lucru care o făcu să se dea puțin îndărăt, speriată.

O cerea, realmente, în căsătorie; săvârșea acest lucru de necrezut. Cândva se gândise cum avea să-l chinuiască dacă-i va face această propunere. Se gândise atunci că, dacă-i va vorbi vreodată despre asemenea lucruri, va ști să-l umilească și să-l facă să-i simtă puterea, simțind o răutăcioasă plăcere. Acum el îi vorbea, iar gândul acela nici nu-i mai trecu prin minte, fiindcă nu-l simțea dominat de ea mai mult decât altădată. Ba, la drept vorbind, el stăpânea atât de bine situația, încât ea se fâstăci ca o fată la prima ei cerere în căsătorie, neputând decât să roșească și să se bâlbâie.

— Nu... n-am să mă mai mărit niciodată.

— Ba da, ai să te măriți! Ești născută să fii măritată. De ce nu cu mine?

— Dar, Rhett... eu nu te iubesc.

— Asta n-are mare însemnătate. Și nu țin minte să-i fi iubit prea mult pe ceilalți doi soți.

— O, cum poți spune asta? Știi bine că țineam mult la Frank.

El nu răspunse nimic.

— Da, da, așa e!

— Mă rog, să lăsăm asta. Ești dispusă să reflectezi la propunerea mea înainte de plecare?

— Rhett, nu-mi plac situațiile încurcate. Prefer să ți-o spun de pe acum.

Vreau să mă duc acasă la Tara, iar India Wilkes va rămâne cu mătușa Pittypat. Vreau să mă duc acasă pentru mai multă vreme și nu... nu vreau să mă mai mărit niciodată.

— Prostii. De ce?

— Oh, în fine... n-are importanță de ce. Nu-mi place să fiu măritată.

— Dar, sărmană copilă, n-ai fost niciodată măritată cu-adevărat. Cum poți să știi? Recunosc că n-ai avut noroc... o dată de ciudă, și o dată pentru bani. Dar te-ai gândit vreodată să te măriți... de plăcere?

— Plăcere! Nu vorbi prostii. Nu e nici o plăcere în măritiș.

— Nu? De ce nu?

Acum Scarlett se simțea liniștită și, odată cu aceasta, apărură și un anumit cinism pe care coniacul îl aduse la suprafață.

— E o plăcere pentru bărbați – deși, Dumnezeu știe de ce! Eu n-am putut să înțeleg niciodată. Pentru că o femeie nu se alege decât cu masa zilnică, multă treabă, obligația de a se acomoda ciudățeniilor unui bărbat – și un copil în fiecare an.

El răsă atât de tare încât casa tăcută răsună, iar Scarlett auzi deschizându-se ușa de la bucătărie.

— Tac! Mammy are un auz de iepure și e indecent să râzi atât de curând după... Oh, termină cu râsul. Știi și tu că-i adevărat. Plăcere! Aiurea!

— Ți-am spus că n-ai avut noroc, iar cele ce-mi istorisești nu fac decât s-o dovedească. Te-ai măritat mai întâi cu un băiețuș și pe urmă cu un bătrân. Și, pe deasupra, fac prinsoare că mama ta ți-a explicat că femeile trebuie să îndure "lucrurile acelea" pentru plăcerea de-a avea copii. Dar toate astea sunt greșite. De ce să nu te măriți cu un bărbat bine, care are un renume prost și experiența femeilor? Ar fi ceva foarte plăcut.

— Ești grosolan și înfumurat, și pe deasupra găsesc că am mers prea departe cu discuția astă-seară. E... e prea vulgar.

— Și în același timp foarte plăcut, nu-i așa? Pun prinsoare că n-ai discutat niciodată cu vreun bărbat, mai înainte, despre legăturile dintre soți. Nici chiar cu Charles sau Frank.

Se încruntă la el. Rhett știa prea multe. Se întreba de unde putea el cunoaște atâtea lucruri despre femei. Era chiar indecent.

— Nu te încrunta. Hai, fixează data, Scarlett. Nu te grăbesc cu nunta. Trebuie să salvăm aparențele. Vom aștepta cât cere buna-cuviință. Dar, fiindcă veni vorba, cam cât cere buna-cuviință să așteptăm?

— N-am spus deloc că mă mărit cu tine. Nu e potrivit nici măcar să vorbești despre asemenea lucruri în clipe ca aceasta.

— Ți-am spus de ce am deschis vorba. Plec mâine și sunt un îndrăgostit prea pătimaș ca să-mi mai înfrânez multă vreme pasiunea. Dar poate că nu ți-am făcut cum trebuie declarația.

Cu o repeziciune care o sperie, el alunecă de pe canapea, căzând în genunchi și, cu mâna delicat așezată pe inimă, începu să recite în grabă:

— Iartă-mă că te-am surprins cu impetuositatea sentimentelor mele, scumpă Scarlett – vreau să spun, scumpă doamnă Kennedy. N-a putut scăpa atenției dumneavoastră faptul că prietenia pe care o aveam de câțva timp pentru dumneavoastră s-a prefăcut, în inima mea, într-un simțământ mai adânc, un simțământ mai frumos, mai pur și mai nobil. Să îndrăznesc a-l numi? Dragostea e aceea care mă face atât de cutezător.

— Ridică-te, spuse ea. Ai un aer atât de caraghios, și ia închipuie-ți ce-ar spune Mammy dac-ar intra acum și te-ar vedea.

— Ar fi uluită. Și nu i-ar veni să creadă că-s adevărate dovezile acestea de bune maniere din partea mea, spuse Rhett ridicându-se sprinten. Haide, Scarlett, nu mai ești copil, o biată școlăriță, ca să mă amâni cu pretexte

ridicole în legătură cu buna-cuviință și așa mai departe. Spune-mi că te vei mărita cu mine când mă întorc, sau altfel, Dumnezeu mi-e martor, n-am să mai plec deloc. Am să rămân în oraș și am să vin sub fereastra ta în fiecare seară să-ți cânt serenade, compromițându-te definitiv, așa încât vei fi silită să te măriți spre a-ți salva reputația.

— Rhett, fii serios. Nu vreau să mă mărit cu nimeni.

— Adevărat? Dar de ce nu-mi spui adevăratul motiv? Nu poate fi vorba de o sfială feciorelnică. Ce este, atunci?

Deodată ea se gândi la Ashley, și-l văzu de parcă s-ar fi aflat alături de ea, cu părul lui auriu, cu ochii blânzi, plin de demnitate, atât de deosebit de Rhett. El era pricina adevărată pentru care nu mai voia să se mărite, cu toate că n-avea nimic împotriva lui Rhett, ba uneori îi plăcea chiar foarte mult. Dar ea îi aparținea lui Ashley, pentru totdeauna. Nu fusese niciodată a lui Charles ori a lui Frank. Și nu-i va putea aparține cu adevărat, vreodată, lui Rhett. Fiecare părticică din ființa ei, aproape tot ce făcuse până atunci, tot ce urmărise, tot ce obținuse, aparținea lui Ashley, fusese săvârșit pentru că-l iubea. Ashley și Tara – lor le aparținea. Surâsurile, veselia, îmbrățișările pe care le dăduse lui Charles și lui Frank erau ale lui Ashley, chiar dacă el nu le ceruse și nu avea să le ceară niciodată. Undeva, adânc în ființa ei, zăcea dorința de-a se păstra pentru el, deși știa bine că el n-avea s-o ia niciodată.

Nu-și dădea seama că fața i se schimbase, că reveria îi așternuse pe obraz o expresie de blândețe pe care Rhett n-o mai surprinsese înainte. El se uită în ochii ei verzi și prelungi, larg deschiși și încetoșați și la curba delicată a buzelor ei, și o clipă i se opri răsuflarea. Apoi, un colț al gurii se lăsă în jos și izbucni cu pătimașă nerăbdare:

— Scarlett O'Hara, ești smintită!

Mai înainte ca ea să-și poată rechema gândurile înapoi, brațele lui o cuprinseseră la fel de sigur și de puternic cum o făcuseră atunci, cu mult timp în urmă, pe drumul întunecos spre Tara. Ea-și simți din nou toată slăbiciunea, copleșită de consimțirea întregii ei ființe și de valul de căldură ce se ridica într-însa, istovind-o. Iar fața senină a lui Ashley Wilkes se tulbură și pieri în întuneric. Rhett îi plecă îndărăt capul peste brațul său și o sărută, la început încetșor, apoi cu o grăbită gradare a intensității, care o făcu să se agațe de el ca de singurul lucru stabil într-o lume amețitoare și instabilă. Gura lui stăruitoare îi desfăcea buzele tremurânde, transmițând un fior sălbatic nervilor ei, trezindu-i senzații de care ea nu știuse până atunci că le poate avea. Și mai înainte ca amețeala s-o prindă în vârtejul ei, își dădu seama că răspunde la sărutări.

— Lasă-mă... te rog, sunt sfârșită, șopti ea încercând să-și întoarcă puțin capul.

Rhett îi apăsă cu putere capul de urmărul lui, iar ea prinse, în vârtejul amețelii ei, o imagine fulgerătoare a chipului său. Ochii lui erau măriți, sclipind ciudat, iar tremurul brațelor lui o înfricoșa.

— Așa vreau, să fii sfârșită. Am să te fac să te simți sfârșită. Ai așteptat asta ani de zile. Nici unul dintre nenorociții pe care i-ai cunoscut înainte nu te-a sărutat așa. Nu-i adevărat? Scumpul tău Chales, ori Frank sau prostul de Ashley...

— Te rog...

— Am spus prostul de Ashley. Oameni distinși cu toții – ce știu ei despre femei? Ce știu ei despre tine? Eu însă te cunosc.

Gura lui i-o acoperea din nou pe-a ei, iar ea se supunea fără luptă, prea slabă, spre a-și mai întoarce măcar capul, lipsită fiind chiar de dorința s-o facă, tulburată de bătăile inimii și învăluită de teamă, în fața puterii lui și a slăbiciunii ei. Ce avea de gând să facă din ea? O să leșine dacă nu-i dădea

drumul. De s-ar opri odată – de nu s-ar mai opri deloc.

— Spune "da"! și gura lui întârzia deasupra buzelor ei, iar ochii îi erau atât de aproape încât păreau că umplu lumea. Spune "da", afurisito, sau...

Scarlett șopti "da" fără să se gândească. Era ca și cum el i-ar fi impus acest cuvânt și ea l-ar fi rostit fără voie. Dar cum îl rosti, o cuprinse deodată o mare liniște, amețeața îi trecu și chiar efectul coniacului începu s-o părăsească. Făgăduise că-l va lua de bărbat, când nici nu se gândea s-o facă. Nici nu-și dădea seama cum se întâmplase, dar nu-i părea rău. Acum i se părea foarte firesc că spusese da – ca și cum, prin intervenția divinității, o mână mai puternică decât a ei îi îndrumase viața, hotărând pentru ea.

El răsuflă o dată repede auzind-o, apoi se aplecă din nou ca și când ar fi vrut s-o sărute; ea închise ochii și-și lăsă capul pe spate. Dar el se retrase și Scarlett se simți ușor dezamăgită. I se părea ciudat să fie sărutată în felul acesta, și totuși era ceva care o atrăgea.

Rhett stătu foarte liniștit o clipă, cu capul ei lipit de umăr și, ca și când ar fi făcut o efortare, brațele încetară să-i tremure. Se îndepărtă de ea puțin și o privi. Scarlett deschise ochii și văzu că sclipirea înfricoșătoare din ochi îi pierise. Oricum, nu-l putu privi în față, și ochii i se plecară; se simțea grozav de încurcată.

Când vorbi, glasul lui era liniștit.

— Ai spus-o cu-adevărat? Nu retragi făgăduiala?

— Nu.

— Nu e numai pentru că ai fost... cum s-ar zice... transportată de... ardoarea mea?

Scarlett nu putu să răspundă, pentru că nu știa ce să-i spună, și nici nu putu să-l privească în ochi. Rhett o apucă de bărbie, ridicându-i obrazul.

— Ți-am spus o dată că aș îndura orice din partea ta, dar nu o minciună. Și acum vreau să-mi spui adevărul. De ce ai spus "da"?

Nu putea încă să vorbească; totuși, încet, își recăpătă puțin cumpătul și rămase cu privirea plecată, în timp ce colțurile buzelor i se ridicară într-un zâmbet ușor.

— Uită-te la mine. Pentru banii mei?

— Vai, Rhett! Ce întrebare!

— Uită-te la mine, și nu încerca să mă amăgești. Nu sunt nici Charles, nici Frank, și nici unul dintre curtezanii tăi din comitat, ca să mă las impresionat de tremurul pleoapelor tale. Mă iei pentru bani?

— Păi... în parte, da.

— În parte?

Rhett nu părea ofensat. Răsuflă adânc, și din privire îi pieri înfocarea pe care asentimentul ei o aprinsese, și pe care Scarlett nu o văzuse fiind prea zăpăcită.

— Știi..., începu ea cu stângăcie, banii sunt și ei buni la ceva, Rhett, și Dumnezeu știe că Frank n-a lăsat mare lucru. De altfel, Rhett... noi doi ne înțelegem, știi bine. Și ești singurul bărbat care înghite adevărul din partea unei femei, și poate că ar fi plăcut să am un soț care să nu mă creadă o tâmpită, așteptând numai minciuni de la mine și...în sfârșit... țin la tine.

— Ții la mine?

— În sfârșit, spuse ea agitându-se, dacă ți-aș spune că sunt nebună după tine, aș minți, și, de altfel, nici tu nu m-ai crede.

— Câteodată, iubito, cred că mergi prea departe cu adevărul. Nu crezi că acum ar fi potrivit să-mi spui "Rhett, te iubesc", chiar dacă nu e prea adevărat?

Unde voia să ajungă, se întrebă ea, din ce în ce mai încurcată. Arăta ciudat, într-un fel nerăbdător, ofensat și batjocoritor. Îl văzu că-și retrage

măinile, vârandu-le în buzunarele pantalonilor și-și încleștează pumnii.

"Chiar dacă prin asta pierd un soț, trebuie să-i spun adevărul", se gândi ea cu încăpățănare, ca întotdeauna când Rhett o necăjea.

— Rhett, ar fi o minciună, și de ce să ne spunem toate fleacurile ce se obișnuiesc? Țin la tine, după cum ți-am spus. Știi bine cum stau lucrurile. Mi-ai spus într-o zi că nu mă iubești, dar că avem multe lucruri în comun. Suntem amândoi ticăloși, după cum...

— Oh, Doamne! șopti el repede, întorcând capul. Sunt prins în propria-mi cursă!

— Ce spui?

— Nimic, și începu să râdă, dar nu era un râs prea plăcut. Ei, hotărăște ziua, draga mea, și răsă din nou, aplecându-se și sărutându-i mâinile.

Scarlett se simți ușurată văzând că-i revenise buna dispoziție, și zâmbi la rândul ei.

Rhett se jucă o clipă cu mâna ei, apoi o privi rânjind.

— Ai întâlnit vreodată într-un roman situația bine cunoscută a nevastei indifferente care se îndrăgostește de propriul ei soț?

— Știi bine că nu citesc romane, spuse ea și, gândindu-se că ar fi cazul să glumească și ea, continuă: De altfel, mi-ai spus odată că e de prost-gust ca soții să se iubească între ei.

— Am spus odată prea multe lucruri, dracul să le ia, replică el scurt, ridicându-se.

— Nu înjura.

— Va trebui să te obișnuiești, și chiar să înveți și tu să înjuri. Va trebui să te înveți cu toate obiceiurile mele cele rele. Cu asta vei plăti faptul că... ții la mine și că pui lăbuța pe banii mei.

— Ei, nu te repezi așa, tocmai pentru că nu te-am mințit și nu te-am făcut să te încrezi prea mult. Tu nu ești îndrăgostit de mine, nu-i așa? Atunci de ce vrei să fiu eu îndrăgostită de tine?

— Nu, draga mea, nu sunt îndrăgostit de tine, după cum nu ești nici tu, și chiar dac-aș fi, ești ultima persoană căreia i-aș spune-o. Dumnezeu să apere pe cel care s-ar îndrăgosti cu-adevărat de tine. I-ai sfărâma inima, pisicuță dulce, crudă și distrugătoare, atât de nepăsătoare și cu atâta încredere în tine, încât nici nu-ți dai osteneala să-ți ascunzi gheruțele.

O smuci, ridicând-o în picioare și o sărută din nou, dar de astă-dată buzele sale apăsă altfel, ca și cum nu-i păsa dacă o durea – părea că vrea cu tot dinadinsul să-i pricinuiască durere, s-o insulte. Buzele lui îi alunecară pe gât în jos și, în sfârșit, la apăsă pe mătasea ce-i acoperea pieptul, așa de tare încât răsuflarea lui fierbinte îi ardea pielea. Măinile ei se ridicară, încercând să-l dea la o parte ca să-i arate că se simte jignită.

— Te rog, nu! Cum îndrăznești!

— Ți bate inima ca unui iepuraș, spuse el batjocoritor. Prea iute pentru o simplă simpatie, aș crede dacă aș fi încrezut. Netezește-ți părul zbârlit. Și nu-ți mai da aere virginale. Spune-mi, ce să-ți aduc din Anglia? Un inel? Ce fel de inel ți-ar place?

Ea șovăi puțin, împărțită între interesul pe care i-l treziseră ultimele lui cuvinte, și dorința pur feminină de-a prelungi scena cu supărare și indignare.

— Oh, un inel cu briliant... și, Rhett, aș vrea să fie un briliant mare de tot.

— Ca să te poți fâli cu el înaintea prietenilor tăi sărăciți, spunând: "Uitați-vă pe ce-am pus mâna!" Foarte bine, vei avea un briliant mare, atât de mare încât prietenele tale mai puțin norocoase se vor consola spunând că e vulgar să porți o piatră atât de mare.

Și zicând asta, se întoarse brusc să plece, iar ea-l urmă, uluită, până la

ușa care era închisă.

— Ce s-a întâmplat? Unde te duci?

— Plec acasă, să-mi fac bagajul.

— Dar...

— Dar ce?

— Nimic. Îți doresc călătorie plăcută.

— Mulțumesc.

Rhett deschise ușa și păși în hol. Scarlett îl urma oarecum încurcată, nițel dezamăgită de schimbarea lui de dispoziție. El își îmbracă paltonul, luându-și mânușile și pălăria.

— Am să-ți scriu. Să mă înștiințezi dacă te răzgândești cumva.

— Dar, nu...

— Ei, ce e?

Părea acum nerăbdător să plece.

— Dar nu mă săruți la plecare? șopti ea cu teamă, să n-o audă cei din casă.

— Nu găsești că te-am sărutat destul pentru o seară? răspunse el zâmbindu-i. Ia gândește-te, o femeie tânără, bine-crescută, cuviincioasă... Ei, vezi, ți-am spus eu că o să ne distrăm, nu-i așa?

— Ești un nesuferit! exclamă ea mâniată, fără a se mai gândi dacă o auzea sau nu Mammy. Și nu-mi pasă dacă nu te mai întorci niciodată.

Se întoarse și se repezi pe scări în sus, așteptând să simtă mâna lui fierbinte pe brațul ei, oprind-o. Dar el se mărgini să deschidă ușa din față, iar un curent de aer rece pătrunse în încăpere.

— Am să mă întorc totuși, spuse el ieșind, în timp ce ea se opri pe treapta de sus și privea spre ușa închisă.

Inelul pe care i-l aduse Rhett din Anglia era într-adevăr mare, atât de mare, încât Scarlett se simțea jenată să-l poarte. Îi plăceau bijuteriile arătoase și costisitoare, dar de astă-dată avea un simțământ de neliniște la gândul că fiecare va spune, pe drept cuvânt, că bijuteria era vulgară. Piatra centrală era un briliant de patru carate, înconjurat de numeroase smaralde. Ajungea până la încheietura degetului și parcă-i trăgea mâna în jos. Scarlett bănuia că Rhett își dăduse mare osteneală ca să găsească un asemenea inel, dar din pură răutate, comandase o bijuterie atât de ostentativă.

Până nu se întoarse Rhett la Atlanta și n-avea inelul în deget, nu spusese nimănui, nici familiei, despre intențiile ei; dar când își anunță, în sfârșit, logodna cu Rhett, izbucni o furtună de bârfeli împotriva ei. De când cu afacerea Klan-ului, Scarlett și cu Rhett rămăseseră cei mai antipatizați cetățeni, în afară de yankei și de carpetbagger-i. Toată lumea o dezaprobase pe Scarlett încă din ziua aceea îndepărtată când renunțase să mai poarte doliu după Charlie Hamilton. Dezaprobarea lor crescuse din cauza purtării ei prea puțin feminine în afacerea cu gaterile, din cauza nepăsării cu care se plimbase prin oraș când fusese însărcinată, și din alte multe cauze. Iar când ajunsese să pricinuiască moartea lui Frank și a lui Tommy și să primejduiască viața multor altora, antipatia se transformă într-un sentiment general de condamnare.

Cât despre Rhett, se bucurase de ura cetățenilor de când cu speculațiile sale din timpul războiului; și nici legăturile sale cu republicanii nu-l făcuseră mai simpatic. Dar, lucru destul de ciudat, ceea ce provocase ura cea mai mare doamnelor din Atlanta fu faptul că Rhett salvase viețile câtorva dintre cei mai de seamă cetățeni ai orașului.

Nu că ar regreta că bărbații lor erau încă în viață; dar le era necaz că

datorau viețile lor unui om ca Rhett și unui șiretlic atât de jenant. Luni întregi trebuiră să îndure râsetele și batjocura yankeilor, și doamnele găsiră că dacă Rhett ar fi vrut cu adevărat să facă un bine membrilor Klan-ului, ar fi găsit un mijloc mai decent de-a aranja lucrurile. Ele spuneau că Rhett o amestecase dinadins pe Belle Watling în afacere, pentru a pune lumea distinsă a orașului într-o situație penibilă. Și astfel, el nu merita nici mulțumirile lor pentru că le scăpase viața, nici iertarea păcatelor lui din trecut.

Aceste femei, atât de blânde, de miloase, de neobosite pe timpuri grele, erau neîndurătoare față de oricine călca vreuna din normele codului lor nescris. Acest cod era simplu: respect față de Confederație, cinstirea bătrânilor, credință față de vechile tradiții, mândrie în sărăcie, generozitate față de prieteni și ură neștersă pentru yankei. Scarlett împreună cu Rhett călcaseră fiecare din aceste norme de conduită.

Oamenii ale căror vieți fuseseră salvate de Rhett încercară, dintr-un simțământ de bună-cuviință și recunoștință, să pună lacăt la gura soțiilor lor, dar nu avură nici un succes. Înainte de a fi anunțat că se vor căsători, cei doi fuseseră încă destul de antipatizați, dar lumea putea totuși să fie politicoasă cu ei, supunându-se conveniențelor. Acum nici politețea aceea rece nu mai era cu putință. Știrea logodnei lor veni ca o explozie, neașteptată și zguduitoare, cutremurând orașul, și chiar și cele mai potolite și blânde femei își exprimară, indignate, dezaprobarea. Auzi, să se mărite abia la un an după moartea lui Frank, când ea era aceea care l-a ucis! Și cu cine! Cu individul acela Butler, care avea un bordel și făcea tot felul de afaceri suspecte cu prietenii lui yankei și carpetbagger-i! Despărțiți, puteau fi suportați, dar combinația aceasta neobrăzată – Scarlett cu Rhett – era prea mult. Vulgari și vicleni amândoi! Ar trebui izgoniți din oraș!

Atlanta ar fi fost poate mai îngăduitoare față de cei doi, dacă vestea logodnei lor n-ar fi picat într-un moment când bunii amici ai lui Rhett, carpetbagger-ii și scallawag-ii se făcuseră mai odioși ca oricând în ochii cetățenilor respectabili. Ura generală împotriva yankeilor și a aliaților lor ajunsese la culme în clipa anunțării logodnei lor, căci tocmai atunci căzuse în mâinile yankeilor ultima citadelă ce mai rezistase în Georgia. Lunga campanie începută când Sherman o pornise spre sud de Dalton, cu patru ani în urmă, atinsese punctul culminant, iar umilirea statului era acum desăvârșită.

Trei ani de Reconstrucție se scurseseră de atunci, trei ani de teroare. Toată lumea crezuse că situația nu putea fi mai rea. Dar acum Georgia își dădea seama că grozăviile Reconstrucției abia începuseră.

De trei ani guvernul federal încercase să impună principii și legi străine în Georgia și, cu ajutorul armatei, reușise destul de bine. Dar numai puterea armată susținea noul regim. Statul era sub dominația yankeilor, însă nu de bună voie. Liderii Georgiei se luptaseră neconținut pentru dreptul statului de-a se guverna singur, după propriile sale principii. Se împotriviseră neîncetat încercărilor yankeilor de a-i pune cu botul pe labe și a socoti poruncile primite de la Washington ca legi proprii.

Oficial, conducătorii Georgiei nu capitulaseră niciodată, dar lupta fusese grea și zadarnică. De la început ea fusese sortită înfrângerii, dar cel puțin mai amânase inevitabilul. Alte state din Sud aveau de mult negri analfabeți în cele mai înalte funcții publice, și corpurile legiuitoare erau dominate de negri și carpetbagger-i. Georgia, însă, prin rezistența ei îndârjită, scăpase până acum de degradarea finală. În cea mai mare parte, de-a lungul a trei ani, corpurile legiuitoare ale statului rămăseseră sub controlul albilor și al democraților. Militarii yankei fiind peste tot, oficialitățile nu puteau face altceva decât să protesteze și să se împotrivească! Puterea lor era nominală, dar izbutiseră, cel puțin, să păstreze conducerea formală a statului în mâinile georgienilor.

Acum, chiar și această ultimă citadelă căzuse.

La fel cum, cu patru ani în urmă, Johnston și oamenii săi fuseseră împinși, pas cu pas, de la Dalton la Atlanta, așa fuseseră, încetul cu încetul, împinși înapoi începând din 1865 democrații georgieni. Puterea guvernului federal în ce privește treburile statului ori viețile cetățenilor săi, devenise tot mai mare. Măsurile autoritare plouaseră unele după altele, iar ordonanțele militare, din zi în zi mai numeroase, reduceau tot mai mult puterea autorităților civile. În cele din urmă, cu o Georgie având statut de provincie militară, dreptul de vot fu îngăduit negrilor, fie că legile statului o autorizai: sau nu.

Cu o săptămână mai înainte ca Scarlett și Rhett să-și anunțe logodna, avuseseră loc alegerile pentru funcția de guvernator. Democrații din Sud aveau candidat pe generalul John B. Gordon, unul dintre cetățenii georgieni cei mai iubiți și mai respectați. Candidatul potrivit era un republican numit Bullock. Alegerile ținuseră trei zile în loc de una. Trenuri înțesate de negri circulasera din oraș în oraș, negrii votând la fiecare secție din drum. Bineînțeles, fu ales Bullock.

Cucerirea Georgiei de către Sherman adusese o adâncă amărăciune, dar cucerirea de către carpetbagger-i, yankei și negri a conducerii statului pricinui o amărăciune așa cum georgienii nu mai cunoscuseră până atunci. Atlanta și Georgia fierbeau de furie.

Iar Rhett Butler era prieten cu odiosul acela de Bullock!

Scarlett, cu obișnuita ei nepăsare pentru toate lucrurile care nu se petreceau sub nasul ei, abia dacă aflase de alegerile ținute. Rhett nu luase parte la alegeri, iar legăturile lui cu yankeii rămăseseră aceleași ca mai înainte. Dar faptul era fapt: Rhett era un scallawag și prieten cu Bullock. Iar dacă o asemenea căsătorie avea loc, Scarlett trecea și ea în rândul scallawag-ilor. Atlanta nu era dispusă să fie mărinoasă cu cei din tabăra adversă, și cum vestea logodnei căzu tocmai în acele împrejurări, întregul oraș își aminti de toate lucrurile rele pe care le știa în legătură cu cei doi, uitându-le pe cele bune.

Scarlett știa că orașul fierbe, dar nu-și dădea seama cât de puternică era animozitatea generală, până ce doamna Merriwether, îndemnată de cercul ei parohial, nu se hotărî să-i vorbească, spre binele ei.

— Întrucât scumpa ta mamă nu mai este în viață, iar domnișoara Pitty nefiind măritată n-are autoritatea să... În fine, să-ți vorbească despre un asemenea lucru, simt că e de datoria mea, dragă Scarlett, s-o fac. Căpitanul Butler nu e omul pe care o femeie de familie bună poate să-l ia de soț. Este un...

— Bunicul Merriwether și nepotul dumneavoastră îi datorează viața.

Doamna Merriwether înghiți în sec. Abia cu o oră înainte avusese o discuție înfierbântată cu bătrânul. Acesta îi spusese că se pare că nu ținea prea mult la pielea lui, de vreme ce nu simțea recunoștință pentru Rhett Butler, chiar dacă tipul era o secătură și un netrebnic.

— A făcut-o doar ca să ne joace o festă murdară, Scarlett, ca să ne pună într-o situație penibilă în fața yankeilor, reluă doamna Merriwether. Știi la fel de bine ca și mine că omul acesta e un pungaș. Așa a fost întotdeauna, și acum e mai rău ca oricând. Într-un cuvânt, e un individ pe care oamenii cumsecade nu-l pot primi.

— Nu? Asta-i curios, doamnă Merriwether. Era în salonul dumneavoastră destul de des în timpul războiului. Și nu-i așa că i-a dăruit lui Maybelle rochia de mătase albă de nuntă, sau poate că mă înșel?

— Lucrurile erau cu totul diferite pe timpul războiului, și lumea bună primea multe persoane care nu erau tocmai... În fine, făceam totul pentru

cauză și așa se cuvenea. De bună seamă că nu te poți gândi serios să ieși în căsătorie un om care nu s-a înrolat și care și-a bătut joc de cei ce se duceau să lupte.

— Ba s-a înrolat și el. A fost în armată timp de opt luni. A participat la ultima campanie, s-a luptat la Franklin și era cu generalul Johnston când acesta s-a predat.

— N-am auzit de asta, spuse doamna Merriwether, părând cu totul neîncrezătoare. Dar n-a fost rănit, adăugă ea, triumfătoare.

— Mulți oameni n-au fost răniți.

— Toți bărbații bine s-au ales cu o rană. Eu, personal, nu cunosc pe nimeni care să nu fi fost rănit.

Scarlett își ieși din sărite.

— Atunci, am impresia că toți oamenii pe care-i cunoașteți sunt așa de proști, încât nu știu cum să se apere de o ploaie – sau de un potop de gloanțe. Dar, dați-mi voie să vă spun, doamnă Merriwether, și lucrul acesta puteți să-l transmiteți prietenilor dumneavoastră care își vâra nasul peste tot, că am să mă mărit cu căpitanul Butler și că nu mi-ar păsa nici dacă ar fi luptat de partea yankeilor.

Când matroana aceasta respectabilă ieși din casă, cu boneta fluturându-i belicos, Scarlett își dădu seama că avea acum un dușman fățiș, în locul unei prietene care s-o dezaprobe. Dar nu se sinchisea. Nimic din ce putea să spună doamna Merriwether n-avea cum s-o atingă. Nu-i păsa de părerea nimănui – cu excepția părerii lui Mammy. Scarlett suportase cu tărie leșinul lui Pitty, atunci când îi anunțase logodna, și-și împietrise inima ca să-l poată privi pe Ashley, care păru deodată bătrân, și-i ocoli privirea în timp ce o felicita. Fusesse înveselită și totodată mâniată de scrisorile primite de la mătușa Pauline și mătușa Eulalie din Charleston, care spuneau că sunt uluite de știrea aflată, interziceau formal căsătoria și o anunțau pe Scarlett că gestul ei avea nu numai să distrugă situația ei în societate, dar chiar s-o primejduiască pe a lor. Nu se putuse stăpâni să nu râdă auzind-o pe Melanie, care-i spunea deschis cu o încruntătură dezamăgită:

— Firește, căpitanul Butler e mult mai simpatic decât socotește multă lume, și s-a purtat teribil de dezinteresat și de iscusit când l-a salvat pe Ashley. În fond, el a luptat și pentru Confederație. Dar, Scarlett, nu crezi c-ai face bine să te mai gândești nițel?

Nu, nu-i păsa de nimeni, în afară de Mammy. Cuvintele lui Mammy fuseseră cele care o înfuriaseră cel mai mult și în același timp o îndureraseră.

— Te-am văzut făcând o g'ămadă de luc'u'i ca'e a' fi supă'at-o pe domnișoa'a Ellen, dacă a' fi t'ăit. Și pe mine m-au înt'istat mult. Da' ăsta-i cel mai 'ău dint'e toate. Te mă'iți cu o lichea! Da, domnișoa'ă Sca'lett, am zis lichea! Să nu-mi spui că e de neam bun. N-a'e a face. Lichelele ies și din neam 'ău, și din neam bun; și el e lichea! Da, domnișoa'ă Sca'lett, te-am văzut cum l-ai luat pe domnul' Cha'les de la domnișoa'a Honey, când nu țineai deloc la el. Și am văzut cum l-ai suflat pe domnu' F'ank chia' su'o'ii dumitale. Și mi-am ținut gu'a de multe o'i, când ai vândut lemne p'oaste zicând că-s bune, când te-ai plimbat de colo-colo singu'ă ațâțând pe neg'i și p'icinuind moa'tea domnului F'ank, și când lăsa'i pe bieții deținuți să moa'ă de foame. Mi-aș fi ținut gu'a chia' dacă domnișoa'a Ellen, din Ța'a Făgăduinței, nu mi-a' fi st'igat: "Mammy, Mammy, ai g'ijă de copilu' meu!" Da. Le-am înghițit pe toate, da' pe asta n-o s-o înghit, domnișoa'ă Sca'lett. Nu te poți mă'ita cu o lichea. Cât oi t'ai eu, nu te las.

— Mă mărit cu cine-mi place, spuse Scarlett cu răceală. Cred că nu-ți dai seama ce spui.

— Ba știu foa'te bine! Dacă nu-ți spun eu luc'uile astea, cine să ți le

spună?

— M-am gândit bine, Mammy, și am hotărât că lucrul cel mai bun pe care-l poți face e să te întorci la Tara. Am să-ți dau bani și...

Mammy se îndreptă, plină de demnitate.

— Sunt libe'ă, domnișoa'ă Sca'lett. Nu mă poți t'imite nicăie'i dacă eu nu v'eam să me'g. Și nu mă înto'c la Ta'a decât când vii și dumneata cu mine. N-am să pă'ăsesc eu pe copilu' domnișoa'ei Ellen, și nimeni pe lume nu mă poate sili să plec. Și n-am să las nici pe nepoții domnișoa'ei Ellen să fie c'escuți de o lichea de tată vit'eg. Sunt aici, și aici 'ămân!

— N-am să-ți îngădui să stai în casa mea și să te porți rău cu căpitanul Butler. Mă voi mărita cu el, și n-am nimic mai mult să-ți spun.

— Ba, a' mai fi multe de spus, replică Mammy încetișor, iar în ochii tulburi ai bătrânei se ivi o licărire bătaioasă. Da' niciodată nu m-am gândit să spun luc'u'ile astea cuiva din sângele domnișoa'ei Ellen. Ascultă-mă, domnișoa'ă Sca'lett. Ești ca un catâ' înhămat în locul unui cal. Poți să lust'uiiești copitele unui catâ', să-l țesali, să-i înzo'zonezi hamu' și să-l pui să t'agă la t'asu'ă, da' tot catâ' 'ămâne. Nu p'ostește pe nimeni. Așa și cu dumneata. Te îmb'aci în 'ochii de mătase, ai câteva gate'e, o p'ăvălie și ceva pa'ale și-ți dai ae'e de cal de 'asă da' tot catâ' 'ămâi. Și nici nu p'ostești pe nimeni. Cât desp'e Butle' ăla, e de neam bun și e țesălat ca un cal de cu'se, da' e și el tot un catâ' împodobit cu hamu'i.

Mammy aruncă stăpânei sale o privire pătrunzătoare, dar Scarlett rămânea mută, tremurând de jignirea adusă.

— Dacă ai apucat să zici că te mă'iți cu el, ai s-o faci, fiindcă ești încăpățanată'cum e'a și domnu' Ge'ald. Da' să ții minte ce-ți spun, domnișoa'ă Sca'lett, nu plec nicăie'i. Am să stau mai depa'te aici și am s-o văd și p-asta.

Fără să aștepte răspunsul, Mammy se întoarse și ieși din odaie, lăsând-o pe Scarlett furioasă și plină de presimțiri rele.

În timpul lunii de miere, pe care o petrecură la New Orleans, Scarlett îi povesti lui Rhett scena cu Mammy. Spre uimirea și indignarea ei, acesta râse de cuvintele, lui Mammy în legătură cu catării înhămați la trăsură.

— N-am auzit niciodată un adevăr atât de profund, exprimat în chip atât de succint, spuse el. Mammy e o bătrână foarte deșteaptă și unul dintre puținii oameni al căror respect și bună-voință aș voi să le câștig. Dar pentru că sunt un catâr, bănuiesc că n-am să obțin de la ea nici una, nici alta. N-a vrut să primească de la mine nici măcar moneda de aur de zece dolari pe care, în entuziasmul meu de mire, am voit să i-o dau după nuntă. Am întâlnit prea puțini oameni care să nu se moaie la vederea banilor. Dar ea m-a privit în ochi, mulțumindu-mi, și mi-a spus că nu era o negresă recent eliberată și că n-avea nevoie de banii mei.

— De ce s-o fi supărat? De ce mă bârfește toată lumea? E treaba mea dacă mă mărit și cât de des o fac. Mi-am văzut întotdeauna de treburile mele. De ce nu-și văd oamenii de ale lor?

— Drăguța mea, lumea iartă totul, afară de păcatul de a-ți vedea de treabă. Dar de ce miorlăi ca o pisică opărită? Ai spus întotdeauna că nu-ți pasă de bârfele oamenilor. De ce să n-o dovedești acum? Știi bine că te-ai expus adesea criticilor lor, când a fost vorba de lucruri mărunte; nu te poți aștepta să scapi de bârfeală într-o chestiune atât de importantă. Știi că o să se vorbească dacă te măriți cu un ticălos ca mine. Dacă aș fi o lichea de familie proastă, lumea n-ar fi așa de pornită contra mea. Dar un ticălos bogat și prosper, firește că nu poate fi iertat.

— Mi-ar place să fii câteodată serios!

— Dar sunt serios. Virtușilor nu le place să-i vadă pe păcătoși prosperând. Sus moralul, Scarlett! Nu mi-ai spus tu odată că principalul motiv

pentru care voiai să fii bogată e să poți trimite la dracu' pe oricine? Ai ocazia acum.

— Dar tu erai prima persoană pe care țineam s-o trimit la dracu', spuse Scarlett râzând.

— Mai dorești și acum să mă trimiți?

— De, mai puțin ca înainte.

— Trimite-mă oricând, dacă-ți face plăcere.

— Nu-mi face plăcere în mod special, spuse Scarlett și, aplecându-se, îl sărută cu o oarecare nepăsare.

Privirile lui întunecate îi cercetară repede obrazul, căutându-i în ochi ceva ce nu găsi. Râse scurt.

— Uită de Atlanta. Uită de scorpiile alea bătrâne. Te-am adus la New Orleans ca să te distrezi.

PARTEA A CINCEA

Capitolul XLVIII

Și Scarlett se distra cum nu se mai distrase din primăvara dinaintea războiului. New Orleans-ul era un oraș atât de ciudat și de captivant, și Scarlett profita de toate plăcerile ce i se ofereau, cu frenezia unuia care a fost eliberat după ce fusese condamnat la închisoare pe viață. Carpetbagger-ii jefuiau orașul, multe familii cumsecade erau alungate din casele lor și nu știau dacă vor avea ce mânca a doua zi, și un negru fusese ales locțiitor de guvernator. Dar orașul, așa cum i-l arăta Rhett, era locul cel mai vesel pe care-l cunoscuse ea vreodată. Oamenii cu care făcea cunoștință, lipsiți de griji, păreau să aibă buzunarele pline cu bani. Rhett îi prezentă o mulțime de femei frumoase, elegante, care aveau mâinile albe, fără urme de munci grele, femei care râdeau de orice și nu vorbeau niciodată de lucruri grave și plictisitoare sau de timpurile grele. Dar ce seducători erau bărbații pe care îi întâlnea! Ce deosebiți de bărbații din Atlanta – și cum se luau la întrecere ca să danseze cu ea, să-i facă cele mai extravagante complimente, ca unei fetișcane!

Ca și Rhett, bărbații aceștia aveau în ei ceva dur și îndrăzneț. Păreau să stea mereu la pândă, ca oamenii care au trăit prea mult printre primejdii ca să mai poată fi vreodată nepăsători. Păreau că n-au nici trecut, nici viitor, și de câte ori Scarlett, ca să întrețină conversația, îi întreba cu ce se ocupaseră înainte de a veni la New Orleans, schimbau vorba, discret și politicos. Era un lucru straniu, fiindcă la Atlanta fiecare nou venit, care era om cumsecade, se grăbea să-și prezinte "scrisorile de acreditare", povestind cu mândrie despre căminul și familia lui și parcurgând toată rețeaua încurcată a rudeniilor care se întindea în tot Sudul.

Oamenii aceștia erau tăcuți și vorbeau cu prudență. Uneori, când Rhett rămânea singur cu ei, și Scarlett era în camera vecină, auzea râsete și prindea frânturi de conversație pe care nu le înțelegea, cuvinte disparate și nume de locuri îndepărtate – Cuba și Nassau pe vremea blocadei, goana după aur, dezvoltarea afacerilor, trafic de arme, contrabandă, Nicaragua, William Walker și cum murise acesta la Truxillo, la zid... Într-o zi, intrarea bruscă a lui Scarlett curmă o conversație relativă la membrii bandei lui Quantrill, și atunci auzi ea numele lui Frank și Jessie James. Toți însă aveau maniere frumoase, și haine admirabil croite, și era neîndoielnic că toți o admirau mult pe Scarlett,

așa că puțin îi păsa dacă le plăcea să trăiască numai pentru prezent. Pentru ea, ei erau prietenii lui Rhett, aveau case mari și trăsuri elegante, o lua la plimbare cu bărbatul ei, îi invitau la masă și dădeau recepții în cinstea lor. Lui Scarlett oamenii aceștia îi plăceau foarte mult – iar pe Rhett lucrul îl amuza.

— Eram sigur că or să-ți placă, zise el râzând.

— Și de ce nu? întrebă ea, ca de obicei bănuitoare de câte ori îl vedea râzând.

— Fiindcă sunt cu toții de calitate proastă, declasați și ticăloși. Nu sunt decât aventurieri, ori fac parte din aristocrația carpetbagger-ilor. Și-au câștigat averile făcând speculă cu alimente, așa cum a făcut și scumpul tău soț, sau încheind contracte dubioase cu statul, sau traficând în diferite feluri suspecte pe care e mai bine să nu le cercetăm.

— Nu te cred. Vrei numai să mă necăjești. Sunt oameni cumsecade...

— Oamenii cumsecade din oraș mor de foame, zise Rhett, și stau în maghernițe, dar își păstrează demnitatea. Și mă îndoiesc că aș fi primit în maghernițele acelea. Vezi, draga mea, în timpul războiului am făcut aici câteva afaceri suspecte, și oamenii au memorie foarte bună! Știi, Scarlett, ești pentru mine un motiv de permanentă încântare, cum reușești să plăci oameni pe care n-ar trebui să-i bagi în seamă și să faci lucruri pe care n-ar trebui să le faci niciodată.

— Dar sunt prietenii tăi!

— Da, dar mie îmi plac ticăloșii! Mi-am petrecut primii ani ai tinereții jucând cărți pe un vapor care făcea curse pe Mississippi și-i înțeleg pe oamenii aceștia. Dar nu sunt orb. Știu ce le poate pielea. Pe când tu – și începu să râdă din nou – n-ai instinctul oamenilor, nu știi să-i deosebești pe cei buni de cei răi. Uneori îmi vine să cred că singurele adevărate doamne pe care le-ai cunoscut au fost mama ta și doamna Melly, dar mi-e teamă că nici una n-a putut avea vreo influență asupra ta.

— Melly! Dar e proastă și nu știe să se îmbrace, și n-are pic de personalitate.

— Cruță-mi o scenă de gelozie, doamnă. Frumusețea nu face dintr-o femeie o doamnă, și hainele nici atât.

— Crezi? Așteaptă puțin, Rhett Butler, și am să-ți arăt. Acum, când am... când avem bani, am de gând să fiu cea mai mare doamnă pe care ai văzut-o vreodată!

— Am să te urmăresc cu interes, zise el.

Ceea ce o pasiona mai mult decât oamenii cu care făcea cunoștință erau rochiile pe care i le cumpăra Rhett, alegând el singur culoarea, materialul și modelul. Acum nu se mai purtau crinolinel, și moda cea nouă era încântătoare, cu fusta trasă toată spre spate și încrețită pe o turnură împodobită cu flori, cu funde și cu valuri de dantelă. Se gândea la crinolinel pudice din timpul războiului și se simțea puțin jenată de fustele acestea care, fără îndoială, scoteau în relief linia pântecului. Și ce pălărioare drăguțe se purtau, care nu erau de fapt deloc pălării, doar niște tichii mici și turtite puse pe ochi și încărcate cu flori, fructe, pene jucăușe și panglici ce fluturau în bătaia vântului. (Numai dacă Rhett n-ar fi făcut prostia să arunce în foc buclele false pe care le cumpăraseră pentru a mări cocul, ca al indienelor, care se vedea de sub pălăriuță!) Și ce lenjerie delicată, lucrată la mânăstire! Ce frumoasă era! Cămășuțe de zi și cămăși de noapte, jupoane de olandă fină garnisite cu broderii delicate și cu cerculețe minuscule. Și pantofii de satin pe care îi cumpăraseră Rhett! Aveau tocuri înalte de cel puțin șase centimetri și cataramă de stras strălucitor. Și ciorapii de mătase – dintr-o duzină de perechi nici una n-avea partea de sus de bumbac! Ce lux!

Scarlett cumpără nenumărate daruri pentru toată familia: un cățeluș St.

Bernard, pufos, pentru Wade care întotdeauna își dorise unul; o pisicuță de Angora pentru Beau; o brățară de mărgean pentru mica Ella; un colier bogat de opale cu pandantiv pentru mătușa Pitty; operele complete ale lui Shakespeare pentru Melanie și Ashley; o livrea bogată pentru unchiul Peter, plus un joben cu pană cum poartă vizitii; material de rochii pentru Dilcey și bucătăreasă, în sfârșit tot felul de cadouri costisitoare pentru cei de la Tara.

— Dar ce i-ai cumpărat lui Mammy? întrebă Rhett examinând darurile împrăștiatpe patul din camera lor de hotel.

— Nimic. A fost prea urâcioasă. De ce să-i duc un cadou, când spune de noi că suntem niște catări?

— De ce te superi, drăguța mea, când ți se spune adevărul? Trebuie să-i duci și lui Mammy un cadou. Dacă n-ai face-o, i s-ar sfâșia inima... și inimi ca a ei sunt prea prețioase ca să le sfâșiem.

— Nu-i duc nimic. Nu merită.

— Atunci, îi cumpăr eu ceva. Îmi aduc aminte că Mammy a mea spunea că, atunci când va merge în cer, ar vrea să aibă un jupon de tafta, care să șadă atât de țeapăn și să foșnească atât de tare, încât Dumnezeu să creadă că e făcut din aripi de îngeri. Am să cumpăr tafta roșie și am să dau să facă un jupon pentru Mammy.

— N-o să-l primească. Mai bine moare decât să poarte ceva de la tine.

— Nici nu mă îndoiesc, dar n-are a face.

Prăvăliile din New Orleans erau așa de luxoase și pline de ispite, încât târguielile împreună cu Rhett erau o adevărată aventură pasionantă. Să cinezi cu el era tot atât de pasionant, chiar mai pasionant decât să faci cumpărături, fiindcă știa ce să comande și cum trebuiesc pregătite mâncărurile! Vinurile, lichiorurile și șampania din New Orleans erau niște experiențe noi și plăcute pentru Scarlett, care cunoștea numai vinul de casă făcut din mure și coniacul "pentru leșin" al mătușii Pitty. Și ce mâncăruri comanda Rhett! La New Orleans tot ce era mai bun era mâncarea. Amintindu-și de zilele când murea de foame la Tara și de lipsurile încă destul de recente, Scarlett simțea că niciodată nu se va putea sătura de mâncărurile acestea scumpe: crevete à la creole, porumbei în sos de vin, pateuri cu stridii și sos de smântână, ciuperci, momițe, ficat de curcan, ori pește la grătar. Pofta ei de mâncare nu pierdea niciodată, fiindcă de câte ori își amintea de eterna mazăre uscată și de cartofii care se serveau la Tara, simțea dorința să se îndoape cu mâncărurile cele mai suculente.

— Mănânci de parcă fiecare masă ar fi ultima, îi zise Rhett. Nu-ți curăța farfuria, Scarlett. Sunt sigur că se mai găsește mâncare la bucătărie. N-ai decât să ceri chelnerului să-ți mai aducă. Dacă mai continui să mănânci cu atâta lăcomie, ai să te îngrași ca femeile din Cuba și am să divorțez de tine.

Scarlett însă îi scotea limba și mai comanda o prăjitură de ciocolată.

Ce amuzant era să poți cheltui câți bani vrei, să nu-i numeri tot timpul și să te gândești că trebuie să faci economii, ca să plătești impozitele sau să cumperi catări! Ce amuzant să trăiești printre oameni veseli și bogați și nu printre săracii demni din Atlanta! Ce plăcere să porți rochii de brocart mătăsos, care îți subțiau talia și-ți scoteau în evidență brațele și gâtul, și chiar și pieptul! Ce plăcere să trezești admirația bărbaților! Ce plăcere să mănânci cât vrei, fără ca nimeni să-ți spună că nu te porți ca o femeie de lume! Și să bei șampanie până te saturi!

Prima oară, Scarlett bău prea mult, și a doua zi când se trezi avea o durere de cap îngrozitoare și amintirea neplăcută că se întorsese la hotel cântând în trăsura deschisă: "Frumosul Steag Albastru". Știa că o doamnă nu trebuie să se îmbete, și singura femeie beată pe care o văzuse fusese femeia aceea Watling, în ziua când căzuse Atlanta.

Nu-i venea nici să se uite în ochii lui Rhett, atât se simțea de umilită; pe el însă lucrul acesta părea că-l amuză. Tot ce făcea Scarlett părea că-l amuză, socotind-o un fel de pisicuță jucăușă și zburdalnică.

Era o adevărată plăcere să ieși cu Rhett și fiindcă era un bărbat atât de bine! Până acum nu se uitase cu atenție la el, și la Atlanta toată lumea era prea preocupată de faptele lui rele ca să se mai gândească la fizicul lui. Aici, însă, la New Orleans, Scarlett vedea cum toate femeile îl urmăresc cu privirea și cum se emoționează când le săruta mâna. Dându-și seama că bărbatul ei plăcea altor femei, care poate o pizmuiau, începu să se simtă mândră de-a se arăta în tovărășia lui.

"Suntem o pereche frumoasă", își zicea ea cu satisfacție.

Da, așa cum prevestise Rhett, căsătoria poate fi un lucru plăcut. Și nu numai plăcut, ci și instructiv, fiindcă Scarlett învăța multe lucruri. I se părea ciudat că mai putea învăța ceva, deoarece crezuse că viața nu mai avea nici o taină pentru ea. Se simțea ca un copil pentru care fiecare zi înseamnă o nouă descoperire.

Mai întâi, descoperi că viața conjugală cu Rhett era un lucru foarte deosebit de viața conjugală cu Charles sau cu Frank. Ei o respectaseră și se temuseră de mânia ei. Îi cerșiseră favorurile și ea nu le acordase nimic decât atunci când îi convenea. Rhett însă nu se temea de ea și nu o respecta prea mult, își zicea Scarlett adeseori. Făcea ce voia și, dacă ei nu-i plăcea, râdea de ea. Nu-l iubea dar, fără îndoială, viața cu el era interesantă. Mai pasionant era faptul că, până și în momentele lui cele mai pătimase, care uneori aveau o nuanță de cruzime sau de veselie ironică, părea întotdeauna stăpân pe sine și pe emoțiile lui.

"Asta probabil fiindcă, în fond, nu mă iubește", se gândea Scarlett, de altfel fără s-o regrete. "Nu mi-ar conveni să-și piardă capul".

Totuși, numai ideea că acest lucru ar fi posibil îi trezea curiozitatea și o tulbura. Crezuse că-l cunoaște foarte bine. Trăind însă cu Rhett, află despre el o mulțime de lucruri pe care înainte nu le știuse. Descoperi că glasul lui se putea face dulce, ca blana unei pisici, și o clipă mai târziu, când începea să injure, era numai asprime și brutalitate. Știa să povestească cu aparență de sinceritate și admirație peripeții întâmplare în locurile ciudate pe unde umblase – întâmplări de curaj, cinste, virtute și dragoste; ca imediat după aceea să urmeze povești fără perdea, pline de cinism. Scarlett știa că nici un bărbat n-ar trebui să istorisească asemenea lucruri soției sale, dar pe ea o amuzau și corespundeau unei trăsături ordinare și grosolane a firii ei. O clipă, putea fi un amant duios și atent, pentru a se schimba imediat într-un demon enervant, căruia îi plăcea s-o scoată din sărite ca să-i umărească apoi cu plăcere manifestările nestăpânite ale temperamentului ei. Scarlett află că trebuie să se ferească de complimentele lui cu două tăișuri și de expresiile lui afectuoase. De fapt, în cele două săptămâni petrecute la New Orleans, aflase totul despre el, afară de ceea ce era în realitate.

Uneori, dimineța, nu lăsa servitoarea să intre și îi aducea singur tava cu micul dejun, dându-i să mănânce ca unui copil. Sau îi lua peria din mână și îi peria părul lung și negru până începea să trosnească și să pâraie. Alteori, o trezea brutal dintr-un somn adânc, smulgând așternutul de pe ea și îi gâdila picioarele goale. Uneori, asculta cu interes și atenție amănuntele pe care i le povestea Scarlett în privința afacerilor ei, dând din cap în semn de aprobare când se arăta deșteaptă; alteori, spunea că operațiile ei financiare nu sunt decât hoții la drumul mare, ticăloșii și escrocherii. Când o ducea la teatru, o enerva șoptindu-i întruna la ureche că probabil lui Dumnezeu nu-i plăceau distracțiile de felul acesta, iar când o ducea la biserică, îi debita cu glas scăzut tot felul de obscenități, ca pe urmă să-i reproșeze că râde de ele. O încuraja să

spună tot ce-i trecea prin minte, să fie îndrăzneată și obraznică. De la el deprinse ea obiceiul de a întrebuința cuvinte usturătoare, fraze ironice și se învăța să folosească acest nou mod de a domina oamenii. Scarlett însă nu avea nici simțul umorului care mai îmblânzea ironia lui, nici surâsul cu care parcă își bătea joc de sine însuși, chiar când îi ironiza pe alții.

Rhett o făcea să se joace, pe ea care aproape uitase ce e joaca. Viața fusese ani de zile atât de serioasă și de grea. El știa să se joace, și elanul lui o antrena și pe ea. Însă nu se juca așa cum se joacă copiii, ci ca un bărbat, și asta ea nu o putea uita, orice ar fi făcut. Nu se putea uita la el de la înălțimea superiorității ei de femeie, surâzând cum fac întotdeauna femeile când văd cum se distrează bărbații care rămân cu suflet de copil.

Asta o cam plictisea de câte ori își aducea aminte. Ce plăcut ar fi să se simtă superioară lui Rhett! De toți ceilalți bărbați pe care-i cunoscuse putuse scăpa zicând pe jumătate disprețuitoare "Ce copil!" Tatăl ei, gemenii Tarleton cu obiceiul lor de a tachina și a păcăli lumea, băieții Fontaine cu furiile lor copilărești, Charles, Frank, toți cei ce-i făcuseră curte în timpul războiului – toți, în afară de Ashley. Numai pe Ashley și pe Rhett nu-i putea înțelege, scăpau de sub puterea ei, fiindcă amândoi erau bărbați în toată puterea cuvântului, fără cea mai mică urmă de copilărie.

Nu-l înțelegea pe Rhett și nici nu-și dădea osteneala să-l înțeleagă, deși din când în când era nedumerită de unele trăsături ale lui. De pildă, felul cum o privea uneori, când credea că ea nu-l vede. Când se întorcea brusc, îl surprindea observând-o, și ochii lui aveau o privire pătimasă și îngrijorată, ca și cum ar fi așteptat ceva.

— De ce te uiți așa la mine? îl întreabă ea într-o zi, enervată. Parcă ești o pisică la pândă în fața găurii unui șoarece.

Rhett își schimba însă imediat expresia și începea să râdă. Scarlett uită repede și nu-și mai bătu capul cu asta sau cu tot ce-l privea pe Rhett. De altfel, era greu să ajungi să-l înțelegi, și viața cu el era foarte plăcută... afară de momentele în care se gândea la Ashley.

Era prea ocupată cu Rhett în timpul zilei ca să se gândească la Ashley. Noaptea însă, când era obosită de atâta dans și când capul i se învătea de prea multă șampanie, gândul îi zbura la el. Adeseori, când se odihnea aproape adormită în brațele lui Rhett și luna scălda patul în lumina-i pală, se gândea cât de perfectă ar fi viața dacă ar ține-o Ashley atât de strâns în brațe, dacă Ashley și-ar îngropa capul în părul ei negru și și l-ar încolăci în jurul gâtului său.

Într-o noapte, pe când îi treceau prin minte asemenea gânduri, oftă și-și întoarse fața spre fereastră; după o clipă simți că brațul voinic de sub capul ei se întărește ca fierul, iar glasul lui Rhett se auzi în tăcerea camerei:

— Blestemat să-ți fie pe veci sufletul tău de femeie mincinoasă!

Apoi se sculă, se îmbracă și părăsi odaia fără să răspundă protestelor și întrebărilor ei mirate. Se întoarse a doua zi dimineața, tocmai când Scarlett își lua dejunul. Era beat, cu părul ciufulit, și în cea mai rea dispoziție, nu ceru scuze și nici nu explică unde fusese.

Scarlett nu-l întreabă nimic; rămase rece, așa cum se cuvenea să fie o soție jignită. Când sfârși de mâncat, se îmbracă sub privirile ochilor lui injectați și ieși să facă târguieli. La întoarcere, Rhett nu mai era acolo și nu-l revăzu decât seara, la cină.

Masa avu loc în tăcere. Scarlett se silea din răspuțeri să fie calmă, fiindcă era ultima ei seară la New Orleans și voia să savureze din plin langusta ce-i fusese servită, dar privirile lui o jenau. Totuși, mănca bine și bău multă șampanie. Poate că această combinație de langustă și șampanie îi provocă iarăși în noaptea aceea vechiul coșmar. Se trezi brusc, acoperită de o sudoare rece,

scuturată de hohote de plâns. Visase că era din nou la Tara și Tara era pustie, mama ei murise și odată cu ea toată tăria și înțelepciunea lumii. Nu mai avea pe nimeni, pe nimeni în care să se încreadă. O urmărea ceva îngrozitor și ea fugea întruna și inima parcă îi plesnea în piept; fugea într-o ceață deasă și moale, plângea și bâjbăia căutând un adăpost, un loc sigur, care se afla undeva în ceața dimprejurul ei.

Când se trezi, Rhett era aplecat asupra ei. Fără să rostească o vorbă, o luă în brațe ca pe un copil și o strânse lângă el, legănând-o, murmurându-i cuvinte mângâietoare și, încet-încet, Scarlett se potoli și hohotele de plâns încetară.

— O, Rhett, îmi era așa de frig și așa de foame! Eram obosită și nu puteam găsi. Fugeam prin ceață, dar nu găseam.

— Ce nu găseai, scumpa mea?

— Nu știu. Aș vrea și eu să știu.

— Tot vechiul tău vis?

— Oh, da!

O culcă binișor în pat și aprinse o lumânare. În lumină, ochii lui injectați și trăsăturile lui accentuate îi dădeau aspectul enigmatic al unei statui de piatră. Cămașa descheiată lăsa să i se vadă pieptul bronzat, acoperit de păr negru și des. Scarlett, deși încă tremurând de spaimă, se gândi ce puternic și rezistent era pieptul lui și murmură:

— Strânge-mă tare, Rhett.

— Scumpa mea! zise el încet și, luând-o din nou în brațe, se așeză într-un fotoliu mare, ținând-o cuibărită la pieptul lui.

— O, Rhett, e groaznic să-ți fie foame.

— Trebuie să ne groaznic să visezi că ți-e foame după ce ai înghițit o masă cu șapte feluri, între care langusta aceea imensă.

Surâdea, dar ochii lui aveau o expresie de bunătate.

— O, Rhett, alerg și alerg și caut și nu știu ce caut. E întotdeauna ascuns în ceață. Știu că dacă aș găsi ce caut, aș fi salvată pentru totdeauna și niciodată nu mi-ar mai fi foame sau frig.

— Cauți pe cineva sau ceva?

— Nu știu. Niciodată nu m-am gândit la asta. Rhett, crezi oare că într-o zi am să visez că găsesc ce caut și că sunt salvată?

— Nu, zise el mângâindu-i părul răvășit. Nu cred. Visele nu sunt așa. Sunt însă sigur că dacă n-are să-ți lipsească nimic, și are să-ți fie cald, și n-are să-ți mai fie foame niciodată, n-ai să mai visezi visul acesta. Și, Scarlett, am să mă îngrijesc să nu-ți lipsească nimic.

— Rhett, ești atât de drăguț!

— Mulțumesc pentru compliment. Scarlett, vreau ca în fiecare dimineață când te trezești, să-ți spui: n-are să-mi mai fie foame și nimic nu-mi poate face rău, atâta timp cât Rhett e aici și atâta timp cât ține guvernul Statelor Unite.

— Guvernul Statelor Unite? întrebă Scarlett intrigată, cu obrazul încă ud de lacrimi.

— Vechii bani confederați au devenit acum bani buni. I-am investit în obligațiuni de stat.

— Oh, Doamne! strigă Scarlett, așezându-se pe genunchii lui și uitându-și spaima. Vrei să spui că ai împrumutat banii tăi yankeilor?

— Cu un procent frumos.

— Nu-mi pasă, chiar de-ar fi cu sută la sută. Trebuie să-i vinzi imediat. Cum ți-a venit ideea să-i lași pe yankei să se folosească de banii tăi?

— Și ce-aș fi făcut cu ei? întrebă el surâzând, observând că ochii ei pierduseră expresia de groază.

— Stai... stai... ai putea cumpăra terenurile de la Five Points. Pariez că ai

putea cumpăra toate terenurile de acolo.

— Mulțumesc. Nu țin să le cumpăr. Acum, când guvernul carpetbagger-ilor a reușit să pună stăpânire pe Georgia, nu se știe ce se poate întâmpla. Și cu stolurile acestea de păsări de pradă care năvălesc din toate părțile asupra Georgiei, trebuie să fiu prudent. Ca bun scallawag, mă prefac că le sunt prieten, dar n-am încredere în ei. Nu-mi plasez banii în valori imobiliare, prefer obligațiunile. Pot fi ascunse. Terenurile sau imobilele se ascund greu.

— Crezi că..., începu să zică Scarlett, și se îngălbeni gândindu-se la gaterul și la prăvălia ei.

— Nu știi. Dar nu te speria, Scarlett. Guvernatorul nostru cel nou și simpatic e bun prieten cu mine. Numai că acum timpurile sunt nesigure și nu vreau să-mi imobilizez capitalul în terenuri.

O mută pe Scarlett pe unul din genunchi, se aplecă, luă o țigară și o aprinse. Cu picioarele goale atârănânde, Scarlett se uita cum joacă mușchii pe pieptul lui bronzat. Nu-i mai era frică.

— Și, fiindcă vorbim de terenuri, Scarlett, zise el, m-am gândit să-mi clădesc o casă. Dacă pe Frank l-ai convins să locuiască în casa mătușii Pitty, cu mine nu-ți merge. Nu cred că aș putea suporta s-o văd pe mătușa ta leșinând de trei ori pe zi, și, de altfel, cred că unchiul Peter m-ar ucide înainte de a mă lăsa să locuiesc sub acoperișul sacru al familiei Hamilton. Domnișoara Pitty poate lua pe domnișoara India Wilkes la dânsa, dacă se teme să stea singură. Când ne vom întoarce la Atlanta, vom sta la Hotel Național, în apartamentul pentru tinerii căsătoriți, până se termină construcția. Înainte de plecare am achiziționat un teren mare pe Strada Piersicului, lângă casa familiei Leyden. Știi care?

— O, Rhett, e splendid! Oh, cât doream să am casa mea! Aș vrea o casă mare de tot.

— Atunci, în sfârșit, suntem de acord într-o privință. Ți-ar place o casă în stuc alb, cu fier forjat, cum sunt casele creole de-aici?

— O, nu, Rhett! Nu vreau ceva demodat cum sunt casele din New Orleans. Știu exact ce vreau. Tot ce e mai nou: am văzut o fotografie în revista "Harper's Weekly". Era un model de chalet elvețian.

— Ce?

— Un chalet elvețian.

— Cum se scrie cuvântul ăsta?

Scarlett îi spuse.

— Oh, zise el mângâindu-și mustața.

— Era minunat. Avea un acoperiș foarte înalt, și în fiecare parte câte un fel de turnuleț. Ferestrele turnulețelor aveau geamuri roșii și albastre. Făcea un efect splendid.

— Avea și o verandă, cu o balustradă de lemn sculptată?

— Da.

— Și o vultă de lemn, chiar deasupra verandei, sub acoperiș?

— Da. Ai mai văzut probabil o casă ca asta?

— Am văzut, dar nu în Elveția. Elvețienii sunt un neam de oameni deștepți și cu mult gust în arhitectură. Vrei cu tot dinadinsul o casă ca aceea?

— Oh, da!

— Sperasem că lângă mine gusturile tale s-au schimbat în bine. De ce nu vrei o casă creolă, sau o casă în stil colonial cu șase coloane albe?

— Ți-am mai spus că nu vreau ceva învechit și demodat. Și înăuntru să punem tapete roșii și perdele de catifea roșie care să ascundă ușile glisante și... și mobilă scumpă de nuc, și covoare groase și moi și... o, Rhett, toată lumea va crăpa de invidie când ne va vedea casa.

— E oare nevoie neapărat să crape de invidie? Dar dacă vrei tu, o să-i facem să crape. Totuși, gândește-te, Scarlett, nu ți se pare lipsă de gust să faci atâta lux, când toată lumea e așa de săracă?

— Așa vreau să fie casa noastră, zise ea încăpățânată. Vreau ca toți cei care au fost răi cu mine să plesnească de necaz. Și vom da recepții atât de splendide, încât toată lumea are să regrete că m-a vorbit de rău.

— Dar cine are să vină la recepțiile noastre?

— Toată lumea, bineînțeles.

— Mă îndoiesc. Garda moare, dar nu se predă.

— O, Rhett, astea-s vorbe. Dacă ai bani, lumea te iubește.

— Nu sudiștii. Mai ușor va trece cămila prin urechea acului, decât va fi primit în saloanele din lumea bună cel ce a câștigat bani speculând. Cât despre scallawag-i – ca tine și ca mine, drăguț – să ne considerăm fericiți dacă lumea nu ne scuipă. Dacă însă vrei să încerci, am să te ajut, draga mea, și campania pe care o vei începe are să mă amuze. Și fiindcă vorbim de bani, trebuie să-ți spun un lucru. O să ai câți bani vrei pentru casă și pentru lux. Dacă-ți plac bijuteriile, am să ți le cumpăr eu, fiindcă tu ai un gust execrabil. Și o să capeți tot ce vrei pentru Wade sau pentru Ella. Și dacă Will Benteen are nevoie de bani ca să cultive mai mult bumbac, sunt gata să contribui la reușita acestui elefant alb al comitatului Clayton la care ții atâta. E destul de cinstit, nu?

— Sigur. Ești foarte generos.

— Dar un singur lucru să știi. Nici un ban pentru prăvălie și nici un ban pentru gaterile tale.

— Oh, zise Scarlett, și chipul i se schimbă brusc.

În tot timpul călătoriei de nuntă, se gândise cum să aducă vorba despre cei o mie de dolari ce-i trebuiau ca să cumpere terenul de care avea nevoie pentru a-și mări depozitul de cherestea.

— Parcă te laudai că ai concepții largi și că nu-ți pasă de ce spune lumea despre mine fiindcă sunt o femeie de afaceri, dar văd că ești la fel ca toți bărbații... ți-e teamă că lumea are să spună că în casa ta cântă găina.

— Nimeni n-are să spună că la mine în casă cântă găina, asta ți-o garantez, zise Rhett cu o voce domoală. Nu-mi pasă ce vorbesc nătărăii. De fapt, sunt destul de prost ca să mă mândresc că am o nevastă deșteaptă. Vreau să continui să te ocupi de prăvălie și de gateri. Sunt ale copiilor tăi. Când Wade o să se facă mare, poate n-o să-i placă să fie întreținut de tatăl său vitreg, și atunci poate să ia el conducerea. Dar nici un ban al meu n-are să intre în afacerile astea.

— De ce?

— Fiindcă nu vreau să contribui la întreținerea lui Ashley Wilkes.

— Iar începi?

— Nu. Dar tu ai vrut să-mi cunoști motivele și ți le-am spus. Și încă un lucru. Să nu crezi că o să poți să mă păcălești cu registrele și să mă minți asupra cheltuielilor pentru casă și toalete, și în realitate să cumperi cu banii mei catări sau un alt gater pentru Ashley. Am de gând să-ți controlez și să-ți supraveghez strict cheltuielile. Oh, nu face pe ofensata! Știu că ai fi în stare! Nu vreau să-ți dau ocazia s-o faci. Pentru că, atunci când e vorba de Tara sau Ashley, ești în stare de orice. De Tara nu-mi pasă. Dar Ashley... Îți dau frâu liber, drăguța mea, dar nu uita că am și zăbale și pinteni.

Capitolul XLIX

Doamna Elsing ciuli urechile. Auzind-o pe Melanie trecând prin hol spre

bucătărie, unde zgomotul de vase și clinchetul argintăriei vesteau că în curând se vor servi gustările, se întoarse și începu să vorbească încet cu doamnele așezate în cerc în salon, cu coșulețe de lucru pe genunchi.

— Dinspre partea mea, n-am de gând să-i fac nici o vizită lui Scarlett, spuse ea, și chipul ei distins era mai rece ca întotdeauna.

Celelalte doamne, membre ale cercului de croitorie pentru văduvele și orfanii Confederației, se grăbiră să-și lase acul și își apropiară scaunele. Toate mureau de nerăbdare să vorbească de Scarlett și de Rhett, dar prezența Melaniei le împiedicase s-o facă până acum. În ajun, perechea se întorsese din New Orleans și acum locuiau la Hotel Național, în apartamentul pentru tinerii căsătoriți.

— Hugh spune că trebuie să le fac o vizită de politețe din cauză că Butler i-a scăpat viața, urmă doamna Elsing. Și biata Fanny ține cu el și spune că se va duce și ea. I-am spus: "Fanny, dacă n-ar fi fost Scarlett, Tommy ar fi fost și astăzi în viață. Dacă te duci la ea, înseamnă că nu-i respecti memoria." Fanny însă n-a găsit ceva mai bun să-mi răspundă decât: "Mamă, nu mă duc la Scarlett. Mă duc la domnul Butler. El a încercat din toate puterile să-l scape pe Tommy, și nu din vina lui n-a reușit."

— Ce proști sunt tinerii! zise doamna Merriwether. Poftim, să le facă o vizită!

Și pieptul ei voluminos se umflă de indignare când își aminti ce mojiacă fusese Scarlett când se dusese s-o avertizeze că nu se cade să se mărite cu Rhett. Și urmă:

— Maybelle a mea e tot atât de proastă ca Fanny. Spune că și ea și René se vor duce la ei, fiindcă numai Rhett Butler l-a scăpat pe René de spânzurătoare. I-am răspuns că dacă Scarlett n-ar fi fost atât de îndrăzneță, René n-ar fi fost în primejdie. Și bunicul Merriwether se duce. A început să se ramolească. Spune că e recunoscător ticălosului de Rhett, chiar dacă eu nu sunt. De când a pus piciorul în casa ființei aceleia, Belle Watling, se poartă într-un mod nesuferit. Auzi, să le fac o vizită! Nici prin gând nu-mi trece! Scarlett s-a declarat prin căsătoria ei cu un asemenea om. E destul de rău că a speculat în timpul războiului și a câștigat bani în timp ce noi muream de foame, dar acum e mână în mână cu toți acești carpetbagger-i și scallawag-i, și prieten – da, prieten – cu acea sinistră canalie care se numește Bullock – da, guvernatorul! Auzi, să-i fac o vizită!

Doamna Bonnell oftă. Era o femeie brunetă și grasuță, cu fața veselă.

— N-o să-i fac decât o singură vizită, de politețe, Dolly. Nu sunt sigură dacă-i condamn. Am auzit că toți bărbații care au participat la expediția din seara aceea au de gând să-i facă o vizită, și cred că bine fac. Uneori, nu-mi vine să cred că Scarlett e fiica lui Ellen O'Hara. Am fost colegă de școală cu ea la Savannah și nu cred că a existat o fată mai drăguță ca ea și tare mai țineam la ea. Dacă tatăl ei nu s-ar fi opus căsătoriei cu vărul ei, Philippe Robillard! Nu puteai să-i reproșezi ceva prea grav băiatului; tineretul trebuie să-și facă de cap puțin... Ellen însă s-a grăbit și s-a măritat cu bătrânul O'Hara și a avut o fată ca Scarlett. Nu, zău, trebuie să mă duc o dată s-o văd, în amintirea mamei ei.

— Astea sunt fleacuri, sentimentalități, zise doamna Merriwether enervată. Kitty Bonnell, ai de gând să faci vizită unei femei care s-a măritat abia la un an după moartea bărbatului ei? O femeie...

— Și, de fapt, ea l-a omorât pe domnul Kennedy, o întrerupse India, calm, dar cu răutate; de câte ori vorbea de Scarlett, abia reușea să se exprime cuviincios, fiindcă nu-l putea uita pe Stuart Tarleton. De altfel, mi se pare că și înainte de moartea domnului Kennedy a fost, între ea și individul acela Butler, mai mult decât a bănuț lumea.

Înainte ca doamnele să-și fi revenit din mirarea pe care le-o pricinuisese o astfel de afirmație, și încă din partea unei femei nemăritate, Melanie era în ușă. Fuseseră atât de preocupate de bârfeala lor, încât nu auziseră pașii ușori ai gazdei. Acum erau ca niște școlărițe surprinse de profesoară pe când vorbeau. Văzând cât de schimbată era Melanie la față, rușinea li se transformă în spaimă. Era roșie de mânie, ochii ei blânzi scânteiau și nările îi fremătau. Nimeni nu o mai văzuse pe Melanie atât de supărată. Nici una din doamnele care erau de față nu o credea în stare să se mânie. Toate o iubeau, dar o credeau cea mai bună și mai docilă dintre femeile tinere, respectuoasă față de cei mai în vârstă, dar lipsită de personalitate.

— India, cum îndrăznești să spui așa ceva? întrebă ea cu glasul plin de mânie. Unde o să te ducă gelozia? Să-ți fie rușine!

India se îngălbeni, dar rămase cu capul sus.

— Nu retractez nimic din ceea ce am spus, zise ea laconic, dar în sinea ei fierbea.

"Să fiu oare geloasă?" se întrebă ea. Gândindu-se la Stuart Tarleton, la Honey și la Charles, cum să nu fie geloasă pe Scarlett? N-avea ea motive s-o urască, mai ales acum când bănuia că Scarlett îl acaparase și pe Ashley? Își zise în sinea ei: "Aș putea să spun multe lucruri despre Ashley și scumpa ta Scarlett". Suflul Indiei era împărțit între dorința de a-l acoperi pe Ashley prin tăcerea ei și aceea de a-l scăpa de Scarlett împărtășindu-i Melaniei și lumii întregi bănuielele ei. Așa, Scarlett ar fi silită să renunțe la el. Acum însă nu era momentul. Nu știa nimic precis, avea doar bănuieli.

— Nu retractez nimic, repetă ea.

— Atunci sunt încântată că nu mai locuiești sub același acoperiș cu mine, zise Melanie pe un ton rece.

India sări în sus, și sângele îi năvăli în obraji palizi.

— Melanie, tu... cumnata mea... ai vrea să te cerți cu mine pentru o stricăță ca...

— Scarlett e și ea cumnata mea, spus Melanie privind-o pe India drept în ochi ca și cum ar fi fost o străină. Și mi-e mai dragă ca o soră. Și dacă tu ai uitat ce a făcut pentru mine, eu n-am uitat. A stat cu mine în tot timpul asediului când s-ar fi putut duce acasă, și când chiar mătușa Pitty a fugit la Macon. Mi-a adus copilul pe lume, când yankeii erau aproape în Atlanta. Ne-a luat cu ea, pe Beau și pe mine, la Tara și s-a chinuit cu noi în călătoria aceea îngrozitoare, când m-ar fi putut lăsa la spital unde m-ar fi găsit yankeii. M-a îngrijit și m-a hrănit chiar când n-avea ce mânca. Fiindcă eram slăbită și bolnavă, mi-a dat cea mai bună saltea pe care o avea la Tara. Când am putut umbla, am purtat singura pereche de pantofi nerupți din toată casa. Tu, India, poți să uiți lucrurile acestea pe care le-a făcut pentru mine, dar eu nu. Și când Ashley s-a întors, bolnav, descurajat, fără casă, fără un ban în buzunar, l-a primit ca pe un frate. Și când am crezut că vom muri de durere pentru că trebuie să plecăm în Nord și să părăsim Georgia, Scarlett i-a dat să conducă gaterul. Și căpitanul Butler i-a scăpat viața lui Ashley, numai din bunătate, fiindcă n-avea nici o obligație față de el! Și eu sunt recunoscătoare lui Scarlett și căpitanului Butler! Dar tu, India, cum poți uita serviciile pe care Scarlett ni le-a făcut nouă, mie și lui Ashley? Nu ții deloc la viața fratelui tău, dacă poți batjocori un om care i-a salvat-o? Dacă te-ai pune în genunchi în fața lui Scarlett și a căpitanului Butler, tot n-ar fi destul.

— Haide, haide, Melly, zise doamna Merriwether care-și revenise mai repede, nu trebuie să-i vorbești așa Indiei.

— Am auzit și ce-ai spus dumneata despre Scarlett, zise Melanie întorcându-se brusc spre doamna bătrână și grasă, cu aerul unui duelist care după ce și-a dezarmat și învins unul dintre adversari, se întoarce turbat spre

al doilea. Și pe dumneata te-am auzit, doamnă Elsing. Puțin îmi pasă ce credeți despre dânsa în sufletele voastre mărunte; vă privește. Dar ce spuneți de ea aici, în casa mea, unde vă aud eu, mă privește pe mine. Cum puteți să gândiți lucruri atât de îngrozitoare, necum să le roștiți? Țineți atât de puțin la bărbații voștri încât nu vă pasă dacă trăiesc sau mor? Nu sunteți recunoscătoare omului care i-a scăpat cu riscul vieții lui? Yankeii l-ar fi putut lua și pe el drept membru al Klan-ului dacă s-ar fi aflat adevărul! L-ar fi spânzurat! Și-a riscat viața pentru bărbații voștri. Pentru socrul dumitale, doamnă Merriwether, și pentru ginerele și nepoții dumitale. Și pentru fratele dumitale, doamnă Bonnell, și pentru ginerele dumitale, doamnă Elsing. Sunteți niște ingrate, asta sunteți! Toate trebuie să-mi cereți scuze.

Doamna Elsing se sculă, înțepată, după ce-și vârî lucrul în cutie.

— Dacă cineva mi-ar fi spus că ai putea fi așa de rău-crescută, Melly... Nu, n-am să-ți cer scuze. India are dreptate. Scarlett e o femeie ușuratică și stricată. N-am să uit cum s-a purtat în timpul războiului. Și nu voi uita aroganța cu care se poartă de când are bani...

— Ce nu poți uita, o întrerupse Melanie strângându-și pumnii ei mici, e că l-a concediat pe Hugh fiindcă nu era în stare să conducă gaterul...

— Melly! gemu un cor de glasuri.

Doamna Elsing își ridică capul și porni spre ușă. Cu mâna pe clanță, se opri și se întoarse.

— Melly, zise ea cu vocea mai blândă. Scumpa mea, mi se rupe inima. Am fost cea mai bună prietenă a mamei tale și l-am ajutat pe doctorul Meade să te aducă pe lume. Te-am iubit ca pe copilul meu. Dacă ar fi vorba de vreun lucru însemnat, nu m-ar durea așa de mult să te aud vorbind astfel. Dar despre o femeie ca Scarlett O'Hara, care n-ar șovăi mult când ar fi să facă un rău unuia dintre noi... Ochii Melaniei se umplură de lacrimi la primele cuvinte ale doamnei Elsing; însă când aceasta sfârși de vorbit, expresia ei era iar dură.

— Vreau să se înțeleagă bine că cine nu se va duce să o viziteze pe Scarlett, nu mai are ce căuta la mine, zise Melanie.

Un murmur de voci se ridică după această afirmație, în timp ce toate doamnele se sculau în picioare, jenate. Doamna Elsing își scăpă cutia de lucru pe jos, și când se ridică, avea buclele false așezate strâmb.

— Nu, nu, nu se poate, strigă ea. Melly, nu ești în toate mințile. Nu-ți dai seama ce spui. Nu se poate să nu mai fim prietene. Nu vreau să ne certăm pentru asta.

Plângea și, fără să-și dea seama cum s-a întâmplat, Melly se trezi în brațele ei, hohotind de plâns dar afirmând printre suspine că nu retractează nimic din ce-a spus. Câteva dintre celelalte doamne izbucniră și ele în lacrimi; doamna Merriwether, după ce-și șterse nasul cu batista cu un zgomot de trâmbiță, îmbrățișă în același timp pe doamna Elsing și pe Melanie. Mătușa Pitty, care asistase la scenă împietrită, leșină cu adevărat de data aceasta și căzu jos. În mijlocul lacrimilor, al învălmășelii, al îmbrățișărilor și al alergăturilor după săruri de mirosit, și coniac, nu rămase decât o singură față calmă, o singură pereche de ochi care nu erau umezi. India Wilkes plecă fără să fie observată.

Bunicul Merriwether, întâlnindu-l pe unchiul Henry Hamilton câteva ceasuri mai târziu la cafenea, îi povesti ce se întâmplase în cursul după-amiezii. Îi povesti cu mult haz, fiindcă era încântat că cineva avusese curajul s-o înfrunte pe nora lui cea temută de toți. El nu avusese niciodată atâta curaj.

— Atunci, la ce hotărâre a ajuns cârdul acela de găște? întrebă unchiul Henry enervat.

— Să-ți spun drept, nu știu, zise bunicul, dar îmi pare că Melly a câștigat

bătălia. Pariez că or să se ducă toate la Scarlett, măcar o singură dată. Lumea ține la nepoata ta, Henry.

— Melly e o proastă, și cucoanele celelalte au dreptate. Scarlett e o femeie ușuratică și mă mir de ce Charlie a luat-o de nevastă, zise unchiul Henry posomorât. Într-un fel, însă Melly are și ea dreptate. E corect ca familiile celor pe care i-a scăpat Rhett Butler să-i facă vizite. De fapt, nu am prea multe să-i reproșez lui Butler. S-a purtat foarte frumos când ne-a scăpat pe toți, în seara aceea. Dar Scarlett mă enervează. E prea descurcăreață ca să o mai poți admira. În fine, oricum ar fi, e nepoata mea prin alianță, așa că o să mă duc s-o văd azi după-amiază.

— Merg și eu cu tine, Henry. Lui Dolly o să-i vină rău când o să afle. Stai să mai beau un pahar.

— Nu, o să ne dea Butler ceva de băut. Și, fie vorba între noi, se pricepe la băuturi.

Rhett spusese că garda moare dar nu se predă, și avusese dreptate. Știa ce puțin însemnau cele câteva vizite care li se făcură și știa și de ce fuseseră făcute. Familiile celor ce participaseră la nenorocita lovitură a Klan-ului se prezentaseră cele dintâi, însă după aceea își răriră vizitele și nu-i invitară pe Butler-i să le întoarcă vizitele.

Rhett spusese că n-ar fi venit nici aceștia dacă nu s-ar fi temut de represaliile Melaniei. Scarlett nu știa de unde-i venise lui Rhett ideea asta și afirmațiile bărbatului ei i se părură neserioase. Ce influență ar putea oare avea Melanie asupra unor ființe ca doamna Elsing și doamna Merriwether? Că nu mai veneau s-o vadă, nu o supăra deloc; de fapt, absența lor era abia observată, fiindcă apartamentul ei era plin de musafiri de alt soi. "Oamenii noi" le ziceau vechii locuitori ai Atlantei, când nu-i numeau într-un fel mai puțin politic.

Erau mulți "oamenii noi" la Hotel Național, care asemenea lui Rhett și lui Scarlett așteptau să li se termine construcția caselor. Erau oameni veseli și bogați, la fel ca prietenii lui Rhett din New Orleans; erau eleganți, cheltuiau mult, dar nu prea vorbeau de trecutul lor. Toți bărbații erau republicani și se aflau la Atlanta pentru treburi care priveau guvernul statului. Scarlett nu știa și nici nu se obosea să afle ce fel de treburi erau acestea.

Rhett i-ar fi putut spune despre ce era vorba: oamenii aceștia erau ca vulturii pe lângă animalele muribunde. Simțeau moartea de departe și veneau atrași de ea să se ghiftuiască. Nu mai exista un guvern al Georgiei format din georgieni, statul era lipsit de apărare și aventurierii veneau râuri-râuri.

Soțiile carpetbagger-ilor și scallawag-ilor care erau prieteni cu Rhett se înghesuiau în salonul lui Scarlett, împreună cu "oamenii noi" pe care-i cunoscuse vânzându-le lemn de construcție. Rhett îi spusese că, deoarece făcea afaceri cu ei, trebuia să-i primească, și după ce îi primi... se simți bine în tovărășia lor. Erau foarte frumos îmbrăcați, nu vorbeau niciodată de război sau de timpurile grele; se mărgineau să discute de modă, de scandalurile care izbucneau și de jocul de whist. Scarlett nu jucase cărți niciodată, dar se apucă de whist cu plăcere și în curând deveni o bună jucătoare.

De câte ori era la hotel, apartamentul era plin de o mulțime de jucători de whist. Numai că nu prea stătea la hotel, fiindcă era prea ocupată cu construcția casei celei noi, ca să se mai sinchisească de musafiri. În zilele acelea, nici nu-i păsa dacă avea sau nu musafiri. Voia să amâne activitatea mondenă până în ziua când va fi gata casa, când își va face intrarea în lume ca stăpâna celei mai mari case din Atlanta, și va organiza cele mai rafinate primiri din tot orașul.

În zilele calde de vară, se ducea să vadă cum se ridică încetul cu încetul casa de piatră roșie, care fu acoperită apoi cu șindrilă cenușie, și sfârși prin a întrece în înălțime toate celelalte case de pe Strada Piersicului. Uitând de prăvălie și de gatere, își petrecea timpul pe șantier, discutând cu dulgherii, certându-se cu zidarii și cicălindu-l pe antreprenor. Privind cum se înălțau zidurile, se gândea că va fi cea mai mare și mai frumoasă casă din oraș. Va fi chiar mai impunătoare decât locuința familiei James, care fusese cumpărată ca să slujească drept reședință oficială pentru guvernatorul Bullock.

Balustradele și streșinile casei guvernatorului erau împodobite cu lemnărie sculptată, dar ornamentația casei lui Scarlett le întrecea cu mult. Casa guvernatorului avea sală de bal, dar în comparație cu uriașul salon ce ocupa întreg catul al doilea din casa lui Scarlett, părea o masă de biliard. De fapt, casa cea nouă le eclipsă pe toate celelalte: nici una nu avea mai multe cupole, mai multe turnuri sau turnulețe, balcoane, paratrăsnete sau ferestre cu geamuri colorate.

O verandă înconjura toată casa și patru rânduri de scări duceau la ea, unul de fiecare parte a clădirii. Grădina era întinsă, plină de verdeață și împodobită cu bănci de fier... Era și un chioșc în cel mai pur stil gotic, și două statui mari de fier, una reprezentând un cerb și cealaltă un câine mare cât un ponei de Shetland. Pentru Wade și Ella, care erau puțin speriați de dimensiunile, splendoarea și aerul sumbru atât de "la modă" al noii locuințe, aceste două statui reprezentând animale aduceau singura notă de veselie.

În interior, casa fu mobilată cum dorise Scarlett. Covoare de mochetă groasă roșie acopereau toată podeaua, draperii de catifea roșie ascundeau ușile. Mobila, și ea după ultima modă, era de nuc negru, sculptat oriunde era un centimetru de lemn care putea fi cioplit. Scaunele erau atât de bine tapisate, încât doamnele trebuiau să se așeze cu grijă ca să nu alunece jos. Toți pereții erau plini de oglinzi în rame aurite sau zidite în perete; erau așa de multe, încât Rhett, cu glasul lui leneș, îi spuse că se putea crede la Belle Watling. Între oglinzi erau gravuri în rame masive, unele lungi de doi metri și jumătate, pe care Scarlett le comandase special de la New York. Pereții erau acoperiți cu tapete bogate de culoare închisă, camerele aveau tavane înalte și casa era întotdeauna întunecată, fiindcă ferestrele aveau draperii prea mari, de catifea de culoarea prunei, care nu lăsau să pătrundă lumina.

Pe scurt, era o locuință impresionantă, și Scarlett, călcând pe covoarele groase și trântindu-se pe paturile de puf, își aducea aminte de podelele reci și de saltelele de paie de la Tara și se simțea mulțumită. I se părea cea mai frumoasă și cea mai elegant mobilată casă pe care o văzuse vreodată. Rhett însă spunea că pentru el casa era un coșmar. Totuși, dacă ei îi plăcea, era bine.

— Un străin care nu ne-ar cunoaște, ar ști imediat că această casă a fost clădită cu bani câștigați necinstit, zise el? Știi, Scarlett, banii câștigați necinstit nu aduc nici un folos, și casa noastră ilustrează această axiomă. E tocmai casa pe care ar construi-o un parvenit.

Scarlett însă, plină de mândrie și de fericire, plină de planurile recepțiilor pe care le va da când va fi definitiv instalată, îl ciupea în glumă de ureche și zicea: "mofturi!"

Știa acum că lui Rhett îi plăcea să-i mai taie din avânt, să-i tulbure mulțumirea dacă putea; dar nu-i lua în serios ironiile. Dacă l-ar fi luat în serios, ar fi trebuit să se certe cu el, și Scarlett nu ținea să se certe, fiindcă totdeauna ieșea bătută. Așa că aproape nici nu asculta ce-i spunea și, când era silită să asculte, căuta să scape cu o glumă. Cel puțin așa făcea la început.

În timpul călătoriei de nuntă și cât stătuseră la Hotel Național, se înțeleseseră destul de bine. Îndată însă ce se mutară în casa nouă și când

Scarlett se înconjură de noii ei prieteni, certuri bruște și violente izbucniră între ei. Erau certuri de scurtă durată, fiindcă Scarlett nu-i putea ține piept lui Rhett, care primea insultele ei rece și indiferent și pândeau s-o înțepe acolo unde se aștepta ea mai puțin. Ea se certa; Rhett nu. El îi spunea doar părerea lui sinceră despre el, despre acțiunile ei, despre casa și prietenii ei cei noi. Unele din părerile lui erau însă de așa natură, încât ea nu se mai putea preface că nu le înțelege, sau că le consideră glume.

De pildă, când Scarlett hotărî să schimbe firma prăvăliei, din "Magazinul Universal Kennedy" în ceva mai răsunător, îl rugă pe Rhett să-i găsească ceva care să cuprindă și cuvântul "emporium". Rhett propuse "Caveat Emporium"¹, și o asigură pe soția lui că e o firmă potrivită calității de mărfuri care se vindeau acolo. Plăcându-i cum sună, Scarlett se grăbi să comande firma, și ar fi atârnat-o dacă Ashley Wilkes nu i-ar fi explicat, jenat, înțelesul celor două cuvinte. Rhett se prăpădi de râs în fața furiei care o cuprinsese pe Scarlett.

Emporium = magazin; Caveat emporium = ferește-te de magazin.

Și-apoi, purtarea lui față de Mammy! Mammy nu-și schimbase nici un pic părerea despre Rhett, care pentru ea era tot un catâr cu hamuri de cal. Era politicoasă, dar rece cu el. Și spunea Dom'le Căpitan – în loc de Dom'le Rhett. Când Rhett îi oferă juponul de tafta roșie, nu-i făcu nici măcar o reverență și nu-l îmbrăcă o singură dată. Îi ferea cât putea pe Wade și pe Ella de Rhett, deși băiatul îl adora pe "unchiul Rhett" și acesta îi arăta multă dragoste copilului. Însă în loc s-o concedieze pe Mammy sau s-o repeadă și să fie sever, Rhett se purta cu ea cu cea mai mare deferență, cu mult mai mult respect decât arăta doamnelor cu care se împrietenise Scarlett de curând. De fapt, se purta mai respectuos chiar decât cu Scarlett. Întotdeauna cerea voie lui Mammy să-l ia pe Wade la călărie și îi cerea părerea înainte de-a cumpăra păpuși pentru Ella. Și Mammy nu era nici măcar destul de politicoasă cu el.

Scarlett credea că Rhett ar trebui să fie aspru cu Mammy, așa cum se cuvenea unui șef al familiei. Rhett însă râdea și spunea că Mammy era adevăratul șef al familiei.

O scotea pe Scarlett din sărite spunându-i că peste câțiva ani, când republicanii nu vor mai stăpâni Georgia și democrații vor veni la putere, își va regreta purtarea.

— Când democrații vor alege ei guvernatorul și corpurile legiuitoare, toți noii tăi prieteni republicani vor fi dați la o parte și trimiși înapoi să țină baruri și să golească gălețile cu lături, așa cum le stă bine. Și ai să rămâi izolată, fără nici un prieten, fie democrat, fie republican. De ce nu te gândești deloc la viitor?

Scarlett râdea, convinsă de dreptatea ei, fiindcă în vremea aceea Bullock era bine instalat în locul de guvernator, douăzeci și șapte de negri fuseseră aleși în corpurile legiuitoare, și mii de democrați din Georgia erau lipsiți de dreptul de vot.

— Democrații nu vor reveni niciodată la putere. Nu fac decât să-i irite pe yankei și să-și compromită șansele de revenire. Nu fac decât să rostească vorbe sforăitoare și să organizeze expediții nocturne cu Klan-ul.

— Vor reveni. Îi cunosc bine pe sudiști. Îi cunosc pe georgieni. Sunt dârji și încăpățânați. Chiar de va trebui să mai facă un război, îl vor face. Dacă vor trebui să cumpere voturile negrilor așa cum fac yankeii, o vor face. Dacă vor trebui să pună zece mii de morți să voteze, cum au făcut yankeii, toate cadavrele din toate cimitirele din Georgia vor veni să voteze. Lucrurile or să meargă atât de rău sub blânda domnie a bunului nostru prieten Rufus Bullock, încât în curând toată Georgia are să-l vomite afară.

— Rhett, nu întrebuința cuvinte atât de vulgare, exclamă Scarlett. Vorbești de parcă nu m-aș bucura dacă democrații s-ar întoarce. Știi bine că da! M-aș bucura să-i văd iar la putere. Crezi că-mi place să văd soldați yankei peste tot, amintindu-mi că... crezi că-mi place... doar și eu sunt georgiană! Aș vrea să-i văd pe democrați iar la putere. Dar n-au să revină. Niciodată. Și chiar de-ar reveni, ce rău le-ar face prietenilor mei? Vor avea și atunci bani, nu-i așa?

— Dacă vor ști să-i păstreze. Mă îndoiesc însă că sunt în stare să și-i țină mai mult de cinci ani, după felul cum cheltuiesc. Cu cât câștigi mai ușor, cu atât cheltuiești mai repede. Banii lor nu au să le facă nici un bine. După cum nici ai mei nu ți-au făcut ție vreun bine. Nu te-au făcut din catâr, cal, frumoasa mea, nu-i așa?

Cearta care izbucni din aceste ultime cuvinte ale lui Rhett dură zile întregi. După ce Scarlett stătu bosumflată patru zile, lăsând să înțeleagă prin tăcerea ei că aștepta să i se ceară scuze, Rhett plecă la New Orleans, luându-l și pe Wade cu el, în ciuda rezistenței lui Mammy. Rămase acolo până când lui Scarlett îi trecură furiile. Ea însă nu-l iertă că nu-i ceruse scuze.

Când se întoarse de la New Orleans, rece și impenetrabil, Scarlett își înghiți ciuda cât putu mai bine; o împinse în fundul sufletului, ca s-o analizeze mai bine altădată. Acum nu voia să se supere. Voia să fie fericită fiindcă era ocupată cu gândul primei petreceri pe care o va da în casa cea nouă. Va fi o recepție grandioasă, cu plante verzi și orchestră, veranda va fi acoperită și se va servi un bufet de pomină – îi lăsa gura apă numai gândindu-se la el. Va pofti pe toți cunoscuții din Atlanta, pe toți vechii prieteni și pe noii ei prieteni fermecători pe care și-i făcuse după ce se întorsese din călătoria de nuntă. Frigurile pregătirilor alungară din mintea ei amintirea vorbelor înțepătoare ale lui Rhett. Era fericită, fericită cum nu fusese de ani de zile.

Ce bine e să fii bogată! Să dai recepții și să nu te gândești la cheltuieli! Să cumperi mobila, și rochiile, și mâncărurile cele mai scumpe și să nu te gândești la facturi. Ce minunat să poți trimite cecuri mătușii Pauline și mătușii Eulalie la Charleston, și lui Will la Tara! Și când te gândești că invidioșii spun că banul nu are nici o însemnătate! Și Rhett mai spune că banii nu i-au adus fericire! Ce om!

Scarlett trimise invitații tuturor prietenilor și cunoștințelor sale, și mai vechi și mai noi, chiar și celor pe care nu-i agreea. Nu făcu nici o excepție, nici chiar pentru doamna Merriwether care fusese aproape moică atunci când venise s-o viziteze la Hotel Național, nici chiar pentru doamna Elsing care fusese cu ea rece ca gheața. Invită și pe doamnele Meade și Whiting, care nu o simpatizau și pe care știa că le va pune în încurcătură, fiindcă nu aveau rochii potrivite pentru o recepție atât de elegantă. Inaugurarea casei lui Scarlett, sau "înghesuiala" cum se zicea la asemenea serate, jumătate bal și jumătate recepție, era fără îndoială cea mai splendidă care avusese loc vreodată în Atlanta.

În seara aceea, casa și veranda acoperită erau pline de musafiri care beau punch și șampanie, mâncau pateuri și stridii și dansau în sunetul orchestrei ascunse cu grijă după un perete de plante verzi. Dar nici unul dintre cei pe care Rhett îi numea "vechea gardă" nu era de față, în afară de Melanie și de Ashley, de mătușa Pitty și unchiul Henry, de doctorul și doamna Meade și de bunicul Merriwether.

Mulți dintre membrii "vechii gărzi" se hotărâseră, anevoie, să vină la petrecere. Unii acceptaseră din cauza atitudinii lui Melanie, alții fiindcă se simțeau obligați față de Rhett, care le scăpase viața lor și a rudelor lor. Dar, cu două zile înainte, se zvonise în Atlanta că guvernatorul Bullock fusese poftit și

el. Vechea gardă își manifestă dezaprobarea printr-un teanc de cărți de vizită în care-și exprima regretul de a nu putea accepta invitația lui Scarlett. Și micul grup de prieteni, care totuși venise, plecă jenat dar hotărât, de îndată ce guvernatorul intră în casa lui Scarlett.

Scarlett fu atât de mirată și de furioasă de acest afront, încât toată plăcerea petrecerii se spulberă. Serata ei cea elegantă! Se gândise cu atâta drag la ea, și ce puțini dintre vechii ei prieteni, și nici unul dintre dușmani, nu venise să vadă ce minunată era! Când, în zorii zilei, ultimul musafir plecă, ar fi vrut să plângă și să țipe dacă nu s-ar fi temut că Rhett va râde de ea, dacă nu s-ar fi temut că va citi un "Nu ți-am spus eu?" în ochii lui negri și scânteietori. Își stăpâni deci furia cât putu și făcu pe indiferentă.

A doua zi însă își permise luxul să izbucnească în fața Melaniei.

— Melly Wilkes, m-ai jignit și l-ai pus pe Ashley și pe ceilalți să facă același lucru. Știi bine că n-ar fi plecat atât de curând, dacă nu i-ai fi târât tu acasă. O, te-am văzut eu! Tocmai când îl căutam pe guvernator ca să ți-l prezint, ai fugit ca un iepure.

— N-am crezut... nu-mi venea să cred că are să fie într-adevăr acolo, răspunse Melanie nenorocită. Deși toată lumea spunea...

— Toată lumea? Așa? Va să zică toată lumea se leagă de mine și mă bârfește, nu? strigă Scarlett furioasă. Vrei să spui că dacă ai fi știut că guvernatorul o să fie prezent, n-ai fi venit nici tu?

— Nu, zise Melanie încet, lăsând ochii în jos. Draga mea, n-aș fi putut veni.

— Poftim! Și mi-ai făcut același afront ca și ceilalți.

— O, te rog, strigă Melly disperată. N-am vrut să te supăr. Pentru mine ești sora mea, draga mea, văduva scumpului meu Charlie, și...

Își puse sfioasă mâna pe brațul lui Scarlett, dar aceasta o respinse și regretă amarnic că nu putea țipa așa cum făcea Gerald când se înfură. Însă Melanie nu se dădu bătută; se uită în ochii verzi și furioși ai lui Scarlett, își îndreptă umerii ei înguști și luă o atitudine de demnitate, care contrasta straniu cu figura și trupul ei de copil.

— Îmi pare rău că ești supărată, draga mea, dar nu vreau să-l cunosc pe guvernatorul Bullock, și nici vreun republican sau scallawag. Nu vreau să-l întâlnesc nici la tine în casă, și nici în altă casă. Nu, nici chiar dacă trebuie, să... dacă trebuie să... Melanie căută expresia cea mai cumplită pe care o putea găsi... nici chiar dacă trebuie să fiu moșică.

— Va să zică, nu-ți plac prietenii mei?

— Nu, dragă. Dar sunt prietenii tăi, nu ai mei.

— Îmi reproșezi că l-am poftit pe guvernator?

Încolțită, Melanie rămase totuși cu capul sus, înfruntând fermă privirea lui Scarlett:

— Draga mea, când faci un lucru, știu că ai întotdeauna un motiv serios. Eu țin la tine, am încredere în tine și nu-ți fac nici un reproș. Nu permit nimănui să te critice în fața mea. Dar, Scarlett... și deodată cuvintele începură să curgă repede din gura Melaniei, cuvinte pătimase, iar glasul ei era plin de ură... ai uitat ce ne-au făcut oamenii ăștia? Ai uitat moartea lui Charlie, sănătatea distrusă a lui Ashley și casa de la Doisprezece Stejari arsă? O, Scarlett, cum l-ai putut uita pe individul acela îngrozitor pe care l-ai împușcat când ținea în mână cutia de lucru a mamei tale? Poți să uiți ce-au făcut soldații lui Sherman la Tara și cum ne-au furat până și rufăria? Și cum au încercat să ardă casa și-au îndrăznit să fure și sabia tatălui meu? O, Scarlett, la petrecerea ta ai poftit tocmai pe oamenii care ne-au prădat, ne-au torturat și ne-au lăsat muritori de foame. Pe oamenii care au făcut din negri stăpânii noștri, care ne fură acum și-i împiedică pe bărbații noștri să voteze. Eu nu pot

uita. Nu vreau să uit. N-am să-l las nici pe Beau al meu să uite și-am să-mi învăț și nepoții să-i urască pe oamenii aceștia... și pe nepoții nepoților mei, dacă Dumnezeu o să mă lase să trăiesc până atunci! Scarlett, cum ai putut uita?

Melanie se opri ca să răsuflă, și Scarlett rămase privind-o, uitându-și supărarea, atâta fusese de surprinsă de violența Melaniei.

— Mă crezi o proastă? o întrebă ea cu nerăbdare. Firește că mi-aduc aminte. Dar toate astea au trecut, Melly. Acum trebuie să facem ce putem, și asta încerc și eu. Guvernatorul Bullock și câțiva dintre republicanii cei mai cumsecade ne pot fi de folos, dacă știm cum să ne purtăm cu ei.

— Nu există republicani cumsecade, zise Melly, categorică. Și n-am de gând să fac ce pot... dacă e vorba să mă umilesc înaintea yankeilor.

— Doamne sfinte, Melly, de ce te superi?

— O, strigă Melanie deodată, apucată de remușcări. Am vorbit prea mult! Scarlett, n-am vrut să-ți fac vreun reproș sau să te jignesc. Fiecare crede ce vrea și fiecare are dreptul să-și aibă părerea lui. Eu te iubesc și tu știi că te iubesc și nimic nu mă poate face să mă schimb față de tine. Și mă iubești și tu, nu-i așa? Nu te-am făcut să mă urăști? Scarlett, nu știu ce-aș face dacă între noi ar interveni o... acum după ce am trecut prin atâtea împreună. Spune-mi că nu ești supărată pe mine!

— Haide, haide, Melly, nu-i decât o furtună într-un pahar cu apă, zise Scarlett bosumflată, dar fără s-o respingă pe Melly care o luase de talie.

— Acum ne-am împăcat, zise Melanie mulțumită, dar adăugă încet: Vreau să continuăm să ne vedem cum ne-am văzut întotdeauna, draga mea. Să-mi spui numai zilele când vin la tine republicani și scallawag-i și în zilele acelea am să stau acasă.

— Mi-e perfect egal dacă o să vii sau nu, zise Scarlett.

Își puse pălăria și plecă acasă furioasă. Expresia îndurerată a Melaniei îi mai potolise însă puțin amorul propriu jignit.

În cursul săptămânilor care urmau după prima ei serată, Scarlett izbuti doar cu greu să pară indiferentă față de opinia publică. Când vechii ei prieteni nu mai veniră pe la dânsa, în afară de Melanie, Pitty, unchiul Henry și Ashley, și când văzu că nu mai primește invitații la modestele lor petreceri, Scarlett începu să se simtă într-adevăr deconcertată și jignită. Nu făcuse doar ea primii pași spre o împăcare și nu le arătase oamenilor acestora că nu avea pică pe ei pentru că o bârfiseră? Ar fi trebuit să știe că nici ei nu-i plăcea guvernatorul Bullock, dar că era util să fii în relații bune cu el. Ce tâmpiți! Dacă toată lumea s-ar purta bine cu republicanii, Georgia ar scăpa repede de situația grea în care se afla.

Nu-și dădea seama că, dintr-o singură lovitură, rupsese pentru totdeauna legătura șubredă care o lega de trecut, de vechii ei prieteni. Nici Melanie, cu toată trecerea ei, nu putea țese la loc firul acela subțire ca de mătase. De altfel, Melanie, disperată, cu inima zdrobită, dar loială, nici nu încercase s-o facă. Chiar dacă Scarlett ar fi vrut să reia legătura cu trecutul și cu vechii ei prieteni, acum nu mai era cu putință. Tot orașul i se împotriva ca o stâncă de granit. Ura împotriva regimului Bullock era îndreptată acum și asupra ei, o ură care se manifesta puțin, dar era totuși neîmblânzită. Scarlett trecuse de partea dușmanului, și oricare ar fi fost legăturile ei de familie, era acum de partea negrilor, a trădătorilor, a republicanilor – într-un cuvânt o scallawagg.

După ce suferi un timp prefăcându-se indiferentă, Scarlett reuși chiar să nu-i mai pese și deveni cu adevărat nepăsătoare. Niciodată nu-și făcuse ea mult sânge rău din pricina schimbării de atitudine a oamenilor și nici nu se

văita întruna dacă îi mergea rău într-o anumită direcție. Curând nu-i mai păsa deloc ce credeau despre ea familiile Merriwether, Elsing, Whiting, Bonnell, Meade și alții. Important era că Melanie venea pe la ea și-l aducea și pe Ashley, și el era cel care conta. Și mai era lume în Atlanta care venea la recepțiile ei, o lume mult mai plăcută decât babele acelea cu mintea îngustă. De câte ori voia, putea să-și umple casa cu musafiri, și aceștia erau mai amuzanți, mai eleganți decât bătrânele înțepate și îmbrăcate ca vai de lume care îi criticau purtările.

Oamenii aceștia erau noi veniți la Atlanta. Unii dintre ei erau cunoștințe de-ale lui Rhett, alții aveau legături misterioase cu el, despre care zicea: "afaceri, drăguța mea". Mai erau și câteva familii pe care le cunoscuse Scarlett când stătuse la Hotel Național, iar alții erau funcționari numiți de guvernatorul Bullock.

Societatea în care evolua acum Scarlett era una dintre cele mai pestrițe. Printre noile ei cunoștințe se afla perechea Gelert, care locuise în nu știu câte state și le părăsise în grabă pe toate cum li se descopereau înșelătoriile; Connington-ii ale căror relații cu Biroul Eliberaților din alt stat le aduseseră o avere în dauna bieților negri, pe care chipurile îi apărau; Deal-ii care vânduseră atâta încălțăminte de carton guvernului confederat încât au trebuit să-și petreacă ultimul an de război în Europa; Hundon-ii care avuseseră de furcă cu poliția în multe orașe, totuși obțineau diferite contracte ale statului; Carahan-ii care își începuseră cariera ținând un tripou și care făceau acum escrocherii cu banii statului investiți în societăți fantomă pentru construcția unor căi ferate inexistente; Flaherty-ii care cumpăraseră sare cu doi cenți kilogramul în 1861, și câștigaseră o avere când prețul sării se urcase la un dolar în 1863, și perechea Bart care ținuse un bordel într-un mare oraș din Nord în timpul războiului și acum frecventa cele mai selecte cercuri ale societății de carpetbagger-i.

Astfel de oameni erau acum intimii lui Scarlett, dar cei ce veneau la recepțiile ei mai mari numărau printre ei oameni de oarecare cultură și distincție, și unii de familie foarte bună. Pe lângă aristocrația societății de carpetbagger-i, mai veneau din Nord și oameni foarte cumsecade, care se instalau în Atlanta atrași de intensă activitate comercială a orașului în această epocă de refacere și expansiune. Bogate familii yankee își trimiteau fiii în Sud să învețe să se descurce singuri, iar foștii ofițeri yankei veneau să se stabilească definitiv în orașul pe care-l cuceriseră cu atâta greutate. La început, străini într-un oraș străin, acceptau bucuroși invitații la petrecerile bogatei și primitoarei doamne Butler. Curând însă își răreau vizitele. Erau oameni distinși și, după un scurt contact cu carpetbagger-ii și cu felul lor de a fi, începeau să-i urască tot atât cât și georgienii. Mulți deveniră democrați și mai sudiști decât înșiși sudiștii.

Alții continuau să rămână în cercul lui Scarlett doar pentru că nu erau primiți în alte părți. Ar fi preferat fără îndoială saloanele liniștite ale vechii gărzi, dar vechea gardă nu voia să știe de ei. Printre ei erau profesori yankei care veniseră în Sud plini de dorința de a-i lumina pe negri, și unii scallawag-i care, deși crescuți în tradiția democrată, deveniseră republicani după înfrângere.

Era greu să spui care dintre ei erau mai urâți de vechii locuitori ai orașului: profesorii yankei, sau scallawag-ii, dar se pare că balanța înclina spre ultimii. Era mai ușor să-i ierți pe profesori, zicând: "Ce te poți aștepta din partea yankeilor astora iubitori de negri! Își închipuie că negrii sunt la fel cu ei!" Dar georgienii care deveniseră republicani din dorința de a câștiga, n-aveau nici o scuză.

"Dacă noi putem muri de foame, pot muri și ei", zicea vechea gardă. Mulți

dintre foștii militari din armata confederată se lăsaseră cuprinși de groaza de a-și vedea familiile murind de foame și se arătau mai toleranți față de vechii lor camarazi care-și schimbaseră culoarea politică în dorința de a-și salva familiile. Femeile, însă, rămăseseră neînduplecate și dominau societatea cu o putere de neînving. Le era mai scumpă cauza, acum când era pierdută, decât atunci când fusese în plină glorie. Acum devenise un fel de fetiș. Tot ce avea legătură cu ea era sfânt, mormintele bărbaților care muriseră pentru ea, câmpurile de luptă, drapelele sfâșiate, săbiile agățate în holurile caselor, scrisorile îngălbenite primite de pe front, veteranii. Deviza acestor femei era să nu ajute, să nu aibă nimic de-a face și să nu cruțe pe foștii dușmani, și acum Scarlett se număra printre dușmani.

În societatea corciturilor adunate laolaltă de exigențele situației politice, nu exista decât un singur element comun: banul. Și cum cei mai mulți dintre ei nu avuseseră în toată viața lor dinaintea războiului nici măcar douăzeci și cinci de dolari, acum o porniseră să cheltuiască într-un ritm nemaivăzut în Atlanta.

Odată cu venirea republicanilor la putere, orașul intră într-o eră de risipă și ostentație, în care tot luciul rafinementelor nu reușea să mascheze stricăciunea și vulgaritatea aflate la baza acestei vieți. Niciodată până atunci nu fusese mai adâncă prăpastia dintre săraci și bogați. Cei din vârful piramidei nu se gândeau la cei nenorociți – în afară de negri, bineînțeles. Negrii trebuiau să capete tot ce era mai bun. Pentru ei erau școlile, locuințele, hainele și distracțiile cele mai bune, căci ei reprezentau puterea politică, și votul fiecărui negru conta. Cât despre lumea sărăcită de război, ea putea muri de foame și crăpa fără ca republicanilor îmbogățiți să le pese cât de puțin.

De curând măritată, frumoasă și frapantă în toaletele ei elegante, sprijinindu-se pe averea lui Rhett, Scarlett se lăsa dusă de acest val de vulgaritate. Erau vremuri care îi conveneau – grosolane și arogante, brutale și ostentative, cu femei prea gătite, case prea încărcate cu mobilă, prea multe bijuterii, prea mulți cai, prea multă mâncare și prea mult whisky. Rareori, când Scarlett se gândea la lucrul acesta, își dădea seama că nici una din femeile din cercul ei nu s-ar fi putut numi femeie de lume, în înțelesul pe care îl dădea Ellen acestui cuvânt. Dar renunțase prea mult la concepțiile lui Ellen din ziua aceea îndepărtată când, în salonul din Tara, se hotărâse să devină amanta lui Rhett, și acum nu mai simțea prea des înțepăturile remușcărilor.

Poate că noii ei prieteni nu erau, la drept vorbind, femei și bărbați de lume, dar, asemenea prietenilor lui Rhett din New Orleans, erau plăcuți. Mult mai plăcuți decât vechii ei prieteni din Atlanta, atât de șterși, care nu știuseră să se distreze altfel decât mergând la biserică și citind pe Shakespeare. În afară de scurta ei călătorie de nuntă, nu se mai distrase de multă vreme așa de bine. Până acum, de altfel, nu avusese niciodată senzația de siguranță. Acum, când se simțea sigură pe sine, voia să danseze, să se joace, să facă nebunii, să mănânce bunătăți și să bea vinuri alese pe săturate, să se îmbrace numai în mătăsuri și să se desfete, stând pe paturi de puf sau pe canapele moi. Și-și făcea toate gusturile. Încurajată de toleranța lui Rhett, care se amuza privind-o, eliberată de constrângerile copilăriei, scăpată de teama sărăciei, își permitea tot luxul pe care-l visase adeseori – își permitea luxul de-a face tot ce voia și de-a trimite la dracu' pe oamenii cărora nu le convenea ce făcea ea.

Se deprinsese cu beția aceea plăcută pe care o simt oamenii a căror viață înseamnă o permanentă palmă dată societății organizate – ca de pildă: jucătorii, escrocii, aventurierele de mare clasă, toți cei ce reușesc grație îndrăzelii lor. Spunea și făcea tot ce voia și, într-un timp extrem de scurt, insolența ei nu mai cunoștea margini.

Chiar față de noii ei prieteni, republicani și scallawag-i, era foarte arogantă, dar cu nimeni nu era mai moșică și mai obraznică decât cu ofițerii yankei din garnizoană și cu familiile lor. Din toată masa eterogenă de oameni care năvăliseră în Atlanta, numai militarii yankei nu fură primiți sau tolerați de Scarlett. Își dădea chiar osteneala să fie cât mai moșică cu ei. Melanie nu era singura care nu putea uita ce înseamnă o uniformă albastră. Pentru Scarlett, uniforma albastră cu nasturii auriți însemna toată grozăvia asediului, toată spaima fugii, jafurile și incendiile, sărăcia neagră și munca zdrobitoare de la Tara. Acum când era bogată și apărată de prietenia guvernatorului și a multora dintre republicanii de vază, putea să-și permită să insulte pe toți militarii în uniforme albastre. Și o făcea din plin.

Într-o zi, Rhett îi atrase atenția, cu tonul lui leneș, că cei mai mulți dintre bărbații pe care îi primea purtaseră aceeași uniformă albastră, și asta nu demult. Ea îi răspunse însă că un yankeu nu pare yankeu decât când poartă o uniformă albastră. La care Rhett replică: "Consecvență, ești un giuvaer rar!" – și dădu din umeri.

Urându-i atât de mult, Scarlett era fericită de câte ori putea să-i jignească, cu atât mai mult cu cât de fiecare dată aceștia rămâneau foarte surprinși. Cei mai mulți dintre militari și familiile lor erau, pe drept cuvânt, surprinși, fiind în majoritatea cazurilor oameni liniștiți și bine-crescuți, izolați într-o țară străină, dornici să se întoarcă la ei în Nord, puțin rușinați de toate canaliile pe care trebuiau să le susțină la putere. Erau, de fapt, oameni mult superiori celor din cercul lui Scarlett. Firește, soțiile ofițerilor nu înțelegeau de ce frumoasa doamnă Butler se împrietenea cu femei atât de ordinare ca Bridget Flaherty, cea cu părul roșu, iar pe ele nu scăpa un prilej fără a le jigni.

Totuși, chiar și doamnele ce se împrieteniseră cu Scarlett trebuiau să rabde multe din partea ei. Răbdau însă bucuroase. Pentru ele, ea reprezenta nu numai bogăția și eleganța, ci și vechiul "regim", cu numele vechi, cu familiile vechi, cu vechile tradiții cu care doreau din tot sufletul să se identifice. Familiile vechi după care tânjeau o alungaseră pe Scarlett din sânul lor, dar doamnele din noua aristocrație nu știau lucrul acesta. Știau doar că tatăl ei fusese un mare proprietar de sclavi, că mama ei, de fel din Savannah, era născută Robillard și că bărbatul ei era Rhelt Butler din Charleston. Și asta le ajungea. Pentru ele, Scarlett era primul pas pe care-l făceau în societatea veche în care doreau să intre, și care le disprețuia, nu le întorcea vizitele, și la biserică le saluta glacial. De fapt, Scarlett reprezenta pentru ele mai mult decât primul pas în societate. Pentru ele, femei venite de cine știe unde, Scarlett reprezenta societatea însăși. Fiind false femei de lume, ele nu vedeau ceea ce era fals în atitudinea lui Scarlett; de altfel, nici Scarlett nu-și dădea seama că atitudinea ei era falsă. O lua ca atare și răbdau multe din partea ei: aerele, toanele, furiile, aroganța, moșicia și franchețea cu care le arăta ce greșeli făceau.

Veniseră atât de curând de cine știe unde și erau atât de puțin sigure pe ele, încât doreau cu atât mai mult să pară rafinate; și se fereau să-i răspundă cu aceeași monedă, de teamă că-și vor da arama pe față și nu vor fi considerate femei de lume. Cu orice preț voiau să fie femei de lume. Se prefăceau a fi foarte delicate, pudice și naive. Dacă le-ai fi auzit vorbind, ți-ai fi închipuit că sunt niște îngeri, și că nu știu nimic despre relele acestei lumi. Nimeni n-ar fi crezut că roșcata Bridget Flaherty, cea cu tenul atât de alb și cu un accent irlandez atât de pronunțat, furase economiile tatălui ei ca să fugă de acasă și să se angajeze cameristă într-un hotel din New York. Și dacă te-ai fi uitat la Sylvia Connington (fostă Sadie Belle) și la Mamie Bart, n-ai fi bănuțat că prima crescuse într-o cameră situată deasupra tavernei pe care o ținea tatăl ei în cartierul Bowery din New York și servise clienții în zilele de mare afinență,

iar a doua fusese pensionară chiar într-unul din bordelurile bărbatului ei. Nu, acum erau toate niște ființe delicate și respectabile.

Bărbații, care câștigaseră bani mulți, învățau cu mai puțină ușurință manierele frumoase, sau poate că se supuneau mai greu cerințelor noii aristocrații. La petrecerile date de Scarlett beau mult, poate prea mult, și, de obicei, după petreceri rămâneau câțiva musafiri adormiți care trebuiau culcați în odăile de oaspeți. Și nu beau așa cum beau bărbații pe care îi cunoscuse Scarlett în tinerețe. Se abrutizau, deveneau idioți, scârboși și obsceni. Dealtfel, oricât de multe scuipători puneă Scarlett la dispoziția musafirilor, a doua zi covoarele erau pline de scuipat de tutun.

În fond, Scarlett îi disprețuia pe oamenii aceștia, dar fiindcă o amuzau, îi poftea mereu. Cum însă îi disprețuia, îi trimitea la dracu' de câte ori o enervau. Ei însă nu se supărau.

Nu se supărau nici pe Rhett, ceea ce era mai greu, fiindcă pe Rhett nu-l puteau păcăli – și-și dădeau seama de lucrul ăsta. Le dădea jos masca de pe față; cu un singur cuvânt, chiar în casa lui, și întotdeauna în așa fel încât nu puteau să-i răspundă nimic. Rhett nu se rușina de felul cum făcuse avere; și prefăcându-se a crede că nici ei nu se rușinau de originea lor, rareori pierdea prilejul de-a vorbi de lucruri care, după părerea tuturor, ar fi trebuit lăsate în întuneric. Când nimeni nu se aștepta, la un pahar de punch, zicea pe un ton prietenos: "Ralph, dacă aș fi avut minte, în loc să forțez blocada aș fi câștigat bani vânzând acțiunile minelor de aur, văduvelor și orfanilor, așa cum ai făcut tu. Ar fi fost mult mai sigur." Sau: "Ei, Bill, văd că ai doi cai noi. Ai mai vândut câteva mii de acțiuni ale unor cai ferate inexistente? Bravo, băietel!" Ori: "Te felicit, Amos. Ai reușit să obții contractul acela cu statul. Păcat însă că a trebuit să dai atâta șperț pentru asta".

Doamnele nu-l puteau suferi și-l considerau vulgar. În spatele lui, bărbații spuneau că e o canalie și un mojiu. Noii locuitori ai Atlantei nu-l simpatizau pe Rhett mai mult ca cei vechi. Dar el nu-și dădea osteneala să-i câștige pe aceștia, cum nu încercase să-i câștige nici pe ceilalți. Își vedea de treabă – amuzat, disprețuitor, indiferent față de părerea celor din jur și atât de politicos, încât politețea lui era ea însăși o insultă. Pentru Scarlett firea lui constituia încă o enigmă, dar o enigmă pe care nu-și mai bătea capul s-o dezlege. Era sigură că nu-i place nimic și că nimic nu-i va face vreodată plăcere; sau că dorea un lucru pe care nu-l va căpăta niciodată; sau că niciodată nu dorise nimic, așa că toate îi erau indiferente. Râdea de tot ce făcea ea. O încuraja să fie extravagantă și insolentă, râdea de pretențiile ei și... plătea facturile.

Capitolul L

Rhett nu se abătea, nici în clipele de mare intimitate, de la atitudinea lui calmă și politicoasă. Scarlett însă avea mereu impresia că o pândește pe furiș; știa că, dacă ar întoarce brusc capul, ar surprinde în ochii lui expresia aceea ca de om ce așteaptă ceva, expresia aceea de răbdare aproape înspăimântătoare pe care ea nu o înțelegea.

Uneori era un tovarăș de viață foarte plăcut, deși nu permitea nimănui să mintă, să se prefacă sau să se laude în fața lui. O asculta când îi vorbea de prăvălie, de gater, de cârciuma ei, de deținuți și de banii pe care-i cheltuia cu hrana lor, și îi dădea întotdeauna sfaturi foarte înțelepte. Era neobosit la dans și la petrecerile care-i plăceau ei; avea o provizie nesfârșită de anecdote fără perdea, pe care i le povestea în dese seri pe care le petreceau singuri, cu o cafea și o sticlă de coniac în față. Scarlett știa că Rhett i-ar fi dat orice, i-ar fi

răspuns la orice întrebare, cu condiția să fie sinceră cu el, refuzându-i însă orice ar fi încercat să capete pe căi lăturalnice – prin aluzii sau stratageme femeiești. Avea obiceiul supărător de a-i înțelege jocul, ca să râdă apoi de ea.

Văzând cu câtă dulce nepăsare se purta în general, Scarlett se întreba uneori, dar fără să fie cu adevărat curioasă, de ce se însurase cu ea. Bărbații se însoară din dragoste sau ca să aibă cămin și copii – sau pentru avere, dar ea știa că nici unul din aceste motive nu-l împinsese pe Rhett să se căsătorească cu ea. Era convinsă că nu o iubea. Când venea vorba despre casa ei cea minunată, spunea că e o oroare arhitectonică și că preferă să locuiască într-un hotel bine ținut decât acasă. Niciodată nu făcea aluzii la copii, așa cum făcuseră Charlie și Frank. Într-o zi, încercând să fie cochetă, îl întreabă de ce o luase de nevastă, și se înfurie când el îi răspunse, cu o privire amuzată: "Te-am luat de nevastă ca să am cu cine să mă distrez, draga mea".

Nu, nu o luase de nevastă pentru nici unul dintre motivele pentru care se însoară bărbații. O luase numai fiindcă o dorea și nu o putuse avea prin alte mijloace. O recunoscuse în seara când o ceruse de nevastă. O dorise așa cum o dorise pe Belle Watling. Acesta nu era însă un gând prea plăcut pentru Scarlett, ci de fapt o adevărată jignire. Dar ea alunga aceste gânduri, așa cum alunga tot ce nu-i convenea. Făcuseră un târg și, dinspre partea ei, era mulțumită. Spera că și el e mulțumit, dar de fapt puțin îi păsa.

Dar, într-o dimineață, când se dusesse să-l consulte pe doctorul Meade în privința unei indigestii, află un lucru neplăcut, care o scoase cu totul din sărite. Cu ochii plini de adevărată ură, intră pe înserate în camera de culcare și-i spuse lui Rhett că o să aibă un copil.

Îmbrăcat într-un halat de mătase, Rhett, care ședea și visa învăluit într-un nor de fum, o privi cu ochi pătrunzători când Scarlett începu să-i vorbească. Nu zise nimic. Se uita tăcut la ea, dar stăpânit de o emoție pe care Scarlett nu o observă: Era atât de disperată și de indignată, încât nu vedea nimic.

— Știi că nu mai vreau copii! Niciodată n-am vrut. De câte ori îmi merge bine, trebuie să rămân însărcinată. Oh, nu mai sta acolo să-ți bați joc de mine! Nici tu nu vrei copii! Oh, Doamne Dumnezeule!

Rhett așteptase să audă ce spune Scarlett, dar nu acestea erau cuvintele pe care le dorise. Expresia feței lui deveni dură și ochii căpătară o privire complet inexpressivă.

— Atunci, dă-l doamnei Melly. Nu mi-ai spus tu că e așa de proastă, încât mai vrea un copil?

— Îmi vine să te omor. Nu vreau să-l am, nu vreau să-l am!

— Nu? Continuă, te rog!

— O, dar se poate face ceva! Nu mai sunt o țărancă proastă ca pe vremuri. Acum știu că o femeie poate să nu aibă copii dacă nu-i dorește. Sunt lucruri...

Rhett se ridică și o apucă de mână, și fața lui era plină de o spaimă nebună.

— Scarlett! Nebuno! Spune-mi drept, ai făcut ceva?

— Nu, n-am făcut, dar am să fac. Crezi că o să-mi stric iar silueta, tocmai când am reușit să slăbesc și când petrec așa de bine și...

— Unde ai auzit lucrurile astea? Cine ți-a spus așa ceva?

— Mamie Bart – ea...

— Evident, patroana unui bordel trebuie să cunoască astfel de lucruri. Femeia asta n-o să mai calce la noi, înțelegi? În definitiv, e casa mea, și sunt stăpân aici. N-o să mai vorbești niciodată cu ea.

— Am să fac ce vreau. Dă-mi drumul. Ce-ți pasă ție?

— Nu-mi pasă dacă ai un copil sau douăzeci de copii, dar nu vreau să

mori.

— Să mor? Eu?

— Da, să mori. Îmi închipui că Mamie Bart nu ți-a spus la ce se expune o femeie care face asemenea lucruri?

— Nu, recunosc Scarlett fără să vrea. Mi-a spus doar că totul va fi bine.

— Dumnezeuule, am s-o omor! strigă Rhett, cu fața neagră de furie.

Se uită la fața scăldată în lacrimi a lui Scarlett și mânia i se mai potoli puțin, dar fața îi rămase crispată. Deodată o luă în brațe și se așeză cu ea pe scaun, ținând-o strâns de tot, ca și cum s-ar fi temut că-i va scăpa.

— Ascultă, fetița mea scumpă, nu vreau să te joci cu viața ta. Nici eu nu țin să am copii, dar am cu ce să-i hrănesc. Nu mai vreau să te aud vorbind prostii. Și dacă vreodată o să încerci să... Scarlett, am văzut odată o femeie tânără murind din cauza asta. Nu era decât o... dar era o fată cumsecade. E o moarte foarte dureroasă. Eu...

— Rhett! exclamă Scarlett, pe care tremurul vocii lui o făcu să-și uite necazul; niciodată nu-l văzuse atât de mișcat. Unde... cine...

— La New Orleans... de mult. Eram tânăr și impresionabil.

Își plecă deodată capul și o sărută pe păr.

— Scarlett, o să ai copilul, chiar dacă va trebui să te prind de mine cu cătușe, în cele nouă luni care vor urma.

Scarlett se ridică și se uită la el cu o adevărată curiozitate. Sub privirea ei, fața lui deveni iar, ca prin farmec, calmă și inexpresivă. Își ridicase sprâncenele și colțurile gurii i se lăsaseră în jos.

— Ții atât de mult la mine? îl întrebă ea, clipind din ochi cu drăgălășenie.

Rhett îi aruncă o privire, parcă ar fi vrut să-și dea seama câtă cochetărie ascundea întrebarea ei. Și înțelegând adevăratul sens al atitudinii ei, îi răspunse nepăsător:

— O, da. Vezi, am investit prea mulți bani în tine și n-aș vrea să-i pierd.

Melanie ieși din camera lui Scarlett, obosită de efortul făcut, dar cu lacrimi de fericire în ochi: se născuse o fetiță. Rhett, nervos, așteptase în hol, înconjurat de mucuri de țigări, care arseseră și găuriseră covorul cel frumos.

— Poți să intri acum, domnule Butler, zise ea cu glas sfios.

Rhett trecu repede pe lângă ea, intră în odaie și, înainte ca doctorul Meade să închidă ușa, Melanie îl zări aplecat peste pruncul gol de pe genunchii lui Mammy. Melanie se lăsă într-un fotoliu, cu fața roșie de rușine, fiindcă fusese martoră fără voie la o scenă atât de intimă.

"Ah", gândi ea, "ce minunat! Ce îngrijorat a fost sărmanul! Și tot timpul asta n-a băut deloc. Ce drăguț din partea lui. Atâția bărbați se îmbată când nevestele lor nasc. Mă tem că trebuie să-i fie sete. Oare să-i ofer o băutură? Nu, ar fi o îndrăzneală prea mare din partea mea".

Se așeză mai bine în fotoliu. I se părea că spatele o să i se rupă în două, la mijloc, atâta o duruse în ultimele zile. Ce fericită trebuie să fie Scarlett că, în timp ce naștea, numai o ușă o despărțea de bărbatul ei! Dacă l-ar fi avut pe Ashley lângă ea în ziua aceea îngrozitoare când l-a născut pe Beau, n-ar fi suferit atâta! Ce bine era dacă fetița aceea mititică din odaie ar fi fost a ei, și nu a lui Scarlett! "Ce rea sunt", se gândi ea cu un sentiment de vinovăție! "O invidiez, și Scarlett a fost atât de bună cu mine. Iartă-mă, Doamne! N-aș vrea copilul lui Scarlett, dar... ce mult aș dori să am încă un copil!"

Își puse o pernă la spate, ca să-și mai aline durerea, și se gândi ce fericită ar fi să aibă o fetiță. Dar doctorul Meade nu-și schimbase părerea în privința asta și, deși era gata să-și riște viața ca să mai aibă un copil, Ashley nici nu voia să audă. O fetiță! Cât ar iubi-o Ashley!

O fetiță! Vai de mine! Se sculă alarmată. Nici nu i-am spus domnului Butler că e fată. Și el spera că va fi băiat! O, ce îngrozitor!

Melanie știa că, pentru o femeie, un copil, fie că e băiat, fie fată, e tot atât de binevenit, dar pentru un bărbat, mai ales pentru un bărbat atât de autoritar ca domnul Butler, o fată trebuie să fie o lovitură dată amorului său propriu. Slavă Domnului, singurul ei copil era băiat! Știa că dacă ar fi fost soția unui om atât de înfricoșător ca domnul Butler, ar fi preferat să moară la naștere, decât să fi avut o fată, în loc de băiat.

Dar Mammy ieși din odaie, legănându-se surâzătoare, și o liniști, făcând-o să se întrebe în același timp ce fel de om e în realitate domnul Butler.

— Când m-am apucat să scald copilu', zise Mammy, i-am spus lu' domnu' 'hett că-mi pa'e 'ău că nu-i băiat. Și știi ce mi-a spus, domnișoa'ă Melly? "Taci din gu'ă Mammy! Cine vrea băiat? Băieții n-au haz! Ți aduc numai necazu'i. Fetele sunt așa de d'ăguțe! N-aș da fetița asta pe zece băieți!" Pe u'mă a înce'cat să-mi ia copilu', așa gol cum e'a. I-am dat una peste mână și i-am zis: "Așteptați, dom'le 'hett! Să vedeți când o să aveți un băiat, am să mo' de 'ăs când o să vă aud plângând de bucu'ie!" A-nceput să 'adă și a dat din cap și a zis: "Mammy, nu știi ce vo'bești. Băieții nu-s buni la nimic. Nu mă vezi pe mine?" Da, domnișoa'ă Melly, s-a pu'tat ca un adevă'at gentleman, n-am ce zice.

Melanie își dădu seama că, prin purtarea lui, Rhett crescuse în ochii negresei.

— Poate că m-am înșelat puțin în p'ivința domnului 'hett. Azi e o zi ma'e pent'u mine, domnișoa'ă Melly. Am înfășat t'ei gene'ații de fete 'obilla'd, așa că e o zi ma'e pent'u mine!

— O, da, e o zi mare, Mammy. Când se naște un copil, e întotdeauna o zi mare.

Pentru o singură persoană din casă nu era însă zi mare. Wade se plimba amărât prin sufragerie – căci toată lumea îl repezise, și nimeni nu-l băgase în seamă. Dis-de-dimineată, Mammy îl trezise brusc, îl îmbrăcase în grabă și-l trimisese împreună cu Ella să ia micul dejun la mătușa Pitty. Singura explicație care i se dăduse era că mama e bolnavă și că joaca lui și gălăgia ar putea s-o tulbure. În casa mătușii Pitty era mare tărăboi. Când află că Scarlett e bolnavă, bătrânei domnișoare îi veni rău și se băgă în pat. Bucătăreasa trebuia deci să o îngrijească, iar dejunul, servit copiilor de unchiul Peter, fu cam sărac. Pe măsură ce trecea dimineata, Wade fu cuprins de teamă. Dacă mama lui murea? Și mamele altor copii muriseră! Văzuse dricuri plecând din unele case și auzise pe micii lui prieteni plângând cu hohote. Dacă mama va muri? Wade își iubea foarte mult mama, aproape tot atât cât se temea de ea, și la gândul că ar putea fi luată de un dric negru tras de cai negri, i se strângea inima.

Când veni ora prânzului și Peter era ocupat în bucătărie, Wade se strecură pe ușa din față și fugi acasă cât putu de repede. Unchiul Rhett, mătușa Melly sau Mammy îi vor spune cu singuranță adevărul. Dar unchiul Rhett și mătușa Melly nu erau de găsit, iar Mammy și Dilcey alergau în sus și în jos pe scările din dos, cărând prosoape și lighene cu apă caldă, și nici nu-l văzură măcar. De sus, de câte ori se deschidea o ușă, auzea glasul tăios al doctorului Meade. O dată o auzi pe mama lui gemând, și Wade izbucni într-un plâns cu sughituri. Știa că mama lui va muri. Căută puțină mângâiere lângă motanul cel galben, care ședea pe pervazul ferestrei și torcea. Dar Tom, bătrân și arțăgos când era deranjat, își ridică bătaios coada și scuipă.

În sfârșit, coborând scările din față cu șorțul mototolit și pătat, cu basmaua strâmbă, Mammy îl zări și se încruntă. Întotdeauna Mammy îl susținuse pe Wade, așa că văzând-o încruntată acum, începu să tremure.

— Ești cel mai 'ău băiat pe ca'e l-am cunoscut, zise ea. Nu te-am t'imis la domnișoa'a Pitty? Du-te înapoi!

— Mama are să... să moară?

— Ce copil nesufe'it! Să moa'ă? Nu, Doamne fe'ește! Ce copil pisălog! Nu înțeleg de ce Dumnezeu mai t'imite băieți pe lume. Hai, pleacă de-aici!

Dar Wade nu plecă. Se ascunse după draperiile din vestibul, nu prea convins de cuvintele lui Mammy. Îl ustura ce spusese Mammy despre băieți, fiindcă întotdeauna încercase să fie cuminte. O jumătate de ceas mai târziu, mătușa Melly coborî scările grăbită, palidă și obosită, dar zâmbitoare. Rămase încremenită când văzu, în umbra draperiilor, chipul lui îndurerat. De obicei, mătușa Melly avea întotdeauna timp de pierdut cu el. Niciodată nu făcea ca mama lui, care îi zicea: "Nu mă deranja acum! Sunt grăbită!" Sau: "Fugi de-aici, Wade, sunt ocupată!"

Totuși, acum i-a spus:

— Wade, nu ești cuminte. De ce n-ai rămas la mătușa Pitty?

— Mama are să moară?

— Doamne ferește, Wade, nu! Hai, nu fi prostuț, urmă ea cu o voce mai blândă. Doctorul Meade i-a adus chiar acum un copilăș frumos, o surioară dulce cu care o să te joci; dacă ești cuminte, o să ai voie s-o vezi diseară. Acum, du-te de te joacă și nu face gălăgie.

Wade se furișă în sufrageria tăcută, cu întreaga lui lume de copil prăbușită. În după-amiaza asta însoțită, când cei mari se purtau așa de ciudat, nu mai era oare loc pentru un băiețel de șapte ani, atât de necăjit! Se așeză pe pervazul ferestrei, rupse o frunză din planta care creștea într-o lădiță, la soare, și se apucă s-o ronțăie. Era așa de iute, încât începură să-l usture ochii, ca apoi să se pornească să plângă de-adevăratelea. Probabil că mama lui murea, și nimeni nu-i da vreo atenție, și toți fugeau încoace și încolo din cauza unui copil nou – a unei fetițe. Pe Wade îl interesau prea puțin copiii mici, cu atât mai puțin fetițele. Singura fetiță pe care o cunoștea bine era Ella, și până acum nu făcuse nimic ca să-i câștige simpatia sau respectul.

După multă vreme, doctorul Meade și unchiul Rhett coborâră scările și se opriră în vestibul discutând încet. Când ușa din față se închise după doctor, unchiul Rhett veni repede în sufragerie și, înainte de a-l vedea pe Wade, își turnă un pahar. Copilul încercă să se ascundă, temându-se să nu i se mai spună o dată că nu e cuminte și că trebuie să se ducă înapoi la mătușa Pitty. Dar, în loc de asta, unchiul Rhett zâmbi. Wade nu-l văzuse niciodată zâbind în felul acesta și nici părând atât de fericit, așa că, încurajat, sări de pe fereastră și alergă spre el.

— Ai căpătat o surioară, zise Rhett, strângându-l în brațe. Doamne, cel mai frumos copil din lume! Haide, haide, de ce plângi?

— Mama...

— Mama ta acum mănâncă pui, orez cu sos și bea cafea. Are să i se dea și înghețată și ai să capeți și tu două porții. Și am să ți-o arăt pe surioara ta.

Cu picioarele tăiate de veștile astea bune, Wade încercă să pară interesat de noua lui surioară, dar nu reuși. Toată lumea se interesa de fetița asta. Nimănui nu-i mai păsa de el, nici mătușii Melly, nici unchiului Rhett.

— Unchiule Rhett, începu el, de ce oamenilor le plac mai mult fetele decât băieții?

Rhett își lăsă paharul și se uită pătrunzător la băiețel. Înțelese de ce pusese copilul această întrebare.

— Ei, asta n-aș putea s-o spun, zise el grav, ca și cum ar fi meditat la chestiune. Numai că fetele aduc mai multe necazuri oamenilor și oamenii au întotdeauna mai multă grijă de cei ce le fac necazuri.

— Mammy spune că băieții sunt nesuferiți.

— Mammy e puțin tulburată. N-a vrut să spună asta.
— Unchiule Rhett, ai fi preferat să ai un băiețel în loc de o fetiță? întrebă Wade plin de nădejde.

— Nu, zise Rhett repede, dar, văzând cum se schimbă fața băiatului, continuă: De ce să mai vreau un băiat, când am unul?

— Ai unul? întrebă Wade cu gura căscată. Unde e?

— Chiar aici, răspunse Rhett și, luându-l pe copil, îl așeză pe genunchii lui. Îmi ajunge un băiat ca tine, fiule.

O clipă, senzația de securitate și fericirea de-a fi iubit fu atât de intensă, încât Wade era să plângă din nou.

— Nu ești tu băiatul meu?

— Pot să fiu... să fiu copilul a doi bărbați? îl întrebă Wade, în sufletul căruia se lupta credința față de un tată pe care nu-l cunoscuse, cu dragostea pentru omul care-l înțelegea atât de bine.

— Da, zise Rhett categoric. După cum ești și băiatul mamei tale și al mătușii Melly.

Wade acceptă această explicație. I se păru rațional și, surâzând, se cuibări în brațele lui Rhett.

— Unchiule Rhett, tu-i înțelegi pe băieții mici, nu-i așa?

Chipul întunecat al lui Rhett își reluă vechea lui expresie aspră.

— Da, zise el cu amărăciune, îi înțeleg pe băieții mici.

O clipă, temerile îi reveniră lui Wade, împreună cu un simțământ de gelozie. Unchiul Rhett nu se mai gândea la el, se gândea la altcineva.

— Nu cumva mai ai și alți băieți?

Rhett îl puse jos.

— Am să beau ceva, Wade, și tu de asemenea. Primul tău pahar ai să-l bei în sănătatea surioarei tale.

— Nu cumva ai și alt..., începu Wade, dar văzându-l pe Rhett luând carafa de vin, fu atât de emoționat că ia parte la această ceremonie pentru oameni mari, încât își uită temerile.

— O, dar nu pot, unchiule Rhett! Am promis mătușii Melly că nu voi bea până nu-mi termin universitatea, și are să-mi dăruiască un ceas dacă mă țin de cuvânt.

— Și eu am să-ți dau un lanț pentru el... uite, ăsta pe care îl port acum, dacă-ți place, zise Rhett zâmbind din nou. Mătușa Melly are dreptate. Dar vorbea de alcool, nu de vin. Trebuie să te deprinzi să bei vin, ca un adevărat gentleman, fiule, și acum e timpul să începi.

Rhett turnă peste vin apă din carafă, până când lichidul se decoloră, și apoi întinse paharul lui Wade. În clipa aceea Mammy intră în sufragerie. Se schimbase și-și pusese rochia neagră frumoasă de sărbătoare, iar șorțul și basmaua ei erau scrobite și frumos călcate. Mergea legă-nându-se și, sub fustele ei, se auzea foșnet de mătase. Fața ei nu mai avea o expresie îngrijorată, și zâmbea cu toată gura, arătându-și gingiile aproape știrbe.

— În sănătatea fetei, dom'le 'hett, zise ea.

Wade se opri, cu paharul la gură. Știa că Mammy nu-l putea suferi pe tatăl lui vitreg. Niciodată nu o auzise zicându-i decât "domnu' Butle" și se purtase întotdeauna demnă dar rece. Și acum o vedea surâzând, făcând grații și zicându-i "dom'le 'hett". Ce zil!

— Cred, Mammy, că ai prefera rom în loc de vin, zise Rhett, scoțând din bufet o sticlă pântecoasă. E un copil splendid, nu-i așa, Mammy?

— C'ed și eu, răspunse Mammy luând paharul și plescăind din buze.

— Ai văzut vreodată un copil mai frumos?

— Să știți, că și domnișoa'a Sca'lett e'a ap'oape tot atât de frumoasă, da' nu chia' așa.

— Mai ia un pahar, Mammy. Dar, Mammy, ia spune-mi – și glasul lui avea un ton sever deși ochii îi râdeau – ce foșnet se aude?

— Doamne, dom'le 'hett, nu e decât juponul meu de tafta 'oșie, și Mammy se porni să râdă așa de tare, încât tot trupul ei enorm se cutremura.

— Numai juponul? Nu te cred. Foșnește ca frunzele mișcate de vânt. Ia să văd. Ridică-ți fusta.

— Dom'le 'hett, dar nu se cade! O, Doamne!

Și Mammy, chicotind, se dădu înapoi câțiva pași și-și ridică pudică rochia un pic, ca să arate volanul juponului de tafta roșie.

— Ți-a trebuit mult timp ca să te hotărăști să-l porți, mormăi Rhett, dar privirea lui era plină de veselie.

— Da, mult, mult, dom'le 'hett.

Și atunci Rhett spuse ceva pe care Wade nu-l înțelese.

— Nu mai sunt un catâr înhămat cu hamuri de cal?

— O, dom'le 'hett, ce u'ât din pa'tea domnișoa'ei Sca'lett că v-a spus! Da' nu sunteți supă'at pe bă'tâna neg'esă, nu-i așa?

— Nu, nu sunt supărat. Voiam doar să știu. Hai, mai bea un pahar, Mammy. Ia toată sticla. Haide, Wade, golește-ți paharul! Repede, și fă o urare!

— În cinstea surioarei, strigă Wade dând paharul pe gât.

Se înecă și începu să tușească și să sughiță, iar cei doi, izbucnind în hohote de râs, începură să-l bată pe spate.

După nașterea fetei, purtarea lui Rhett începu să surprindă pe toți cei ce-l cunoșteau. Parcă nu se mai potrivea cu părerile pe care lumea și le făcuse despre el, păreri la care nici orașul, nici Scarlett nu voiau să renunțe. Cine și-ar fi închipuit că un om ca el putea să se arate atât de mândru de-a fi tată? Și încă, dacă țineai seama că primul lui născut nu era băiat, ci fată!

Și noutatea bucuriei de-a fi tată nu părea că va trece repede. Lucrul acesta inspiră o tainică invidie femeilor ai căror soți își pierdeau interesul pentru copiii lor chiar cu mult înainte de a-i boteza. Rhett oprea lumea pe stradă și povestea amănunțit ce progrese minunate făcea copilul, chiar fără să se ostenească a începe prin cuvinte politicoase. "Știu că toți părinții cred despre copilul lor că e deștept, dar..." Fetița i se părea o adevărată minune; nici vorbă să o compari cu alți țânci și lucrul acesta îl spunea la toată lumea. Când doica cea nouă îi dădu copilului să sugă o bucățică de carne de porc, provocându-i astfel primele colici, purtarea lui Rhett făcu pe toți părinții înțelepți să moară de râs. Trimise în grabă după doctorul Meade și după alți doi medici, și cu greu fu împiedicat să nu o bată cu cravașa pe nenorocita doică. Fu dată afară și după ea urmă o serie de doici care nu stăteau mai mult de o săptămână. Nici una nu era în stare să satisfacă pretențiile lui Rhett.

Și Mammy se uita urât la doicile care se perindau, fiindcă era geloasă pe orice negresă străină și nu înțelegea de ce nu putea îngriji ea de copil, supraveghind în același timp și pe Wade și pe Ella. Mammy însă începuse să îmbătrânească și reumatismele îi îngreuiau mersul. Rhett nu avea curajul să-i spună asta și o lămură doar că un om cu o poziție ca a lui nu putea ține doar o singură doică. Nu făcea impresie bună. Va angaja alte două să facă treburile cele grele, și ea va rămâne mai mare peste ele. Așa că Mammy acceptă. Și pentru ea era o cinste să aibă mai mulți servitori sub ordinele ei. Dar îi spuse categoric lui Rhett că nu va permite nici unei negrese eliberate, de neam prost, să intre în odaia fetei. Așa că Rhett trebuise să o aducă pe Prissy de la Tara. Știa că are defecte, totuși era din familie. Unchiul Peter aduse o strănepoată numită Lou, care aparținuse unei verișoare a domnișoarei Pitty.

Chiar înainte de a se da jos din pat, Scarlett își dădu seama cât de preocupat era Rhett de copil și se simți puțin jenată și chiar încurcată de felul cum își manifesta el mândria de-a fi tată în fața celor ce veneau s-o vadă. Era

bine ca un bărbat să țină la copii, dar i se părea că atâtea manifestări de dragoste nu i ședeau bine lui Rhett. Ar fi trebuit să fie ca ceilalți bărbați, mai nepăsător.

— Te faci de râs, fi zise ea enervată. Și nu văd de ce.

— Nu? Nici nu mă miră din partea ta. Vrei să știi de ce? Fiindcă e prima ființă care îmi aparține mie cu desăvârșire.

— Îmi aparține și mie.

— Nu, tu mai ai doi copii. Ea e a mea.

— Poftim! zise Scarlett. N-am făcut-o eu? De altfel, dragul meu, eu nu-ți aparțin?

Rhett o privi peste capul cu păr negru al copilului și zâmbi într-un fel ciudat.

— Crezi, draga mea?

Numai intrarea Melaniei împiedică una din acele certuri violente, care acum se iscau atât de des între ei. Scarlett își înghiți furia și se uită la Melanie, care luase copilul în brațe.

Căzuseră de acord să boteze fetița Eugenie Victoria, dar în după-amiaza aceea, Melanie o botează, fără să vrea, cu un nume care-i rămase, așa cum Pittypat ștersese din amintirea tuturor numele de Sarah Jane.

Rhett, aplecat peste fetiță, spusese:

— Ochii ei au să fie verzi ca marea.

— Nu-i adevărat, strigă Melanie indignată, uitând că ochii lui Scarlett aveau aproape aceeași culoare. Au să fie albaștri ca ai domnului O'Hara, albaștri ca frumosul drapel albastru¹.

— Bonnie Blue Butler, zise Rhett râzând și luă copilul în brațe, ca să se uite mai de aproape la ochisorii ei.

Și numele fetiței rămase Bonnie, și până și părinții uitară că fusese botezată după numele a două regine.

— -----

¹ în englezește – bonnie blue flag, cum i se spunea în mod obișnuit drapelului confederat.

— -----

Capitolul LI

Când, în sfârșit, Scarlett avu voie să iasă, îi ceru lui Lou să-i strângă corsetul cât putu de tare. Apoi își măsură talia. Cincizeci și unu de centimetri! Începu să se vaiete în gura mare. Poftim, ce înseamnă să faci copii! Ți se strică silueta! Acum, talia ei era tot atât de groasă ca a mătușii Pitty sau a lui Mammy.

— Strânge mai tare, Lou. Vezi dacă nu poți să mai strângi cu trei centimetri – altfel nu mă mai încap rochiile.

— Au să se 'upă și'etu'ile, zise Lou. Vi s-a îng'oșat talia, domnișoa'ă Sca'lett, și n-am ce să fac.

— Ba e ceva de făcut, zise Scarlett desfăcând cu furie cusăturile rochiei ca s-o mai lărgească. N-o să mai am copii.

Firește, Bonnie era frumoasă și îi făcea cinste, iar Rhett își adora copilul – totuși nu va mai avea copii. Cum va face, nu știa, fiindcă cu Rhett nu-i mergea cum îi mersese cu Frank, și Rhett nu se temea de ea. O să fie greu să-și atingă scopul, văzându-l ce mult ținea la Bonnie. Probabil că la anul va voi să aibă un fiu, deși spusese că va îneca cu mâinile lui pe toți băieții pe care îi va face Scarlett. Ei bine, n-are să facă nici băiat, nici fată. Trei copii îi ajungeau!

După ce aranjă rochia și o călcă, Lou o ajută pe Scarlett să se îmbrace.

Apoi porunci să se înhame caii la trăsură și o porni spre depozitul de cherestea. În drum își recăpătă buna dispoziție și uită de talia îngroșată, fiindcă se ducea să-l vadă pe Ashley și să controleze registrele împreună cu el. Dacă va avea noroc, îl va găsi singur.

Nu-l văzuse dinainte de nașterea lui Bonnie. Când sarcina începuse să fie prea vizibilă, nu mai voise să-l vadă. Simțea mult lipsa întrevederilor zilnice cu el, chiar dacă nu erau singuri. Simțise și lipsa activității în timpul cât rămăsese închisă în casă. Firește, acum nu mai avea nevoie să lucreze. Ar fi putut să vândă gaterile și să investească banii pentru Wade și Ella. Ar însemna însă să nu-l mai vadă pe Ashley decât în lume și înconjurată de o mulțime de persoane. Și cea mai mare plăcere a ei era să lucreze alături de Ashley.

Ajungând la depozit, văzu cu plăcere ce înalte erau grămezile de lemn de construcție și câți clienți discutau cu Hugh Elsing. Negrii încărcau șase căruțe la care erau înhămate șase perechi de catări. Șase căruțe, își zise Scarlett în sinea ei, plina de mândrie. Și toate le-am realizat singură.

Ashley veni în ușa micului birou, cu ochii plini de bucuria de-a o revedea; o ajută să coboare din trăsură și o pofti înăuntru ca pe o regină.

Bucuria lui Scarlett scăzu însă când începu să-i controleze registrele și când le compară cu ale lui Johnnie Gallegher. Ashley abia de reușea să acopere cheltuielile, pe când Johnnie avusese o sumă însemnată la activ. Nu zise nimic, dar Ashley înțelese după expresia feței.

— Scarlett, îmi pare rău. Nu pot să spun decât că, dacă mi-ai fi dat voie să angajez negri liberi în loc de deținuți, cred că mi-ar fi mers mai bine.

— Negri! Dar bine, lefurile lor ne-ar ruina. Pentru deținuți nu plătim aproape nimic. Dacă Johnnie poate câștiga atâta cu ei...

Ochii lui Ashley priveră departe, peste umărul ei, spre ceva ce ea nu putea vedea. Chipul lui își pierduse expresia de bucurie.

— Nu pot să-i fac pe deținuți să muncească așa cum face Johnnie Gallegher. Nu știu să mân oameni.

— Doamne sfinte, dar Johnnie face minuni! Ashley, ești prea milos. Ar trebui să-i silești să muncească mai mult. Johnnie mi-a spus că, de câte ori un chiulangiu vrea să scape de lucru, îți spune că e bolnav și tu îi dai o zi de odihnă. Doamne, Ashley! Nu se câștigă bani în felul ăsta. O bătaie bună vindecă cele mai multe dintre boli, în afară de un picior rupt...

— Scarlett! Scarlett! Te rog, încetează! Nu pot să sufăr să te aud vorbind așa, strigă Ashley, privind-o din nou cu o brutalitate care o făcu să tacă brusc. Nu-ți dai seama că și ei sunt oameni!... Sunt bolnavi, infometați, nenorociți și... O, scumpa mea, mă doare când văd cum te-a schimbat, pe tine care erai atât de blândă.

— Cine m-a schimbat?

— Trebuie să ți-o spun, deși n-am dreptul. Soțul tău – Rhett Butler. Tot ce atinge cu mâna lui, otrăvește. Și pe tine, care erai atât de blândă, de generoasă și de dulce, deși erai încâpățanată, te-a făcut dură, te-a făcut brutală trăind lângă el.

— Oh, oftă Scarlett, care se simțea vinovată, dar și plină de bucurie văzând că Ashley se gândea atât de mult la ea și o credea încă atât de blândă.

Slavă Domnului că îl consideră pe Rhett vinovat de lăcomia ei de bani. Evident, Rhett nu avuse nici o influență asupra ei în privința asta, și vina nu era decât a ei, dar o vină în plus nu putea să-i strice lui Rhett.

— Dacă ar fi fost oricare alt om, nu mi-ar păsa... dar Rhett Butler! Am văzut ce-a făcut din tine. Fără să-ți dai seama, te-a făcut să adopți părerile lui. O, da, știu că n-ar trebui să ți-o spun. Mi-a scăpat viața și îi sunt recunoscător, dar de ce trebuie să-i fiu recunoscător tocmai lui? Da, n-am dreptul să-ți vorbesc așa...

— O, ba da, Ashley, ai dreptul... numai tu ai acest drept!

— Îți spun că nu mai pot să suport văzând cum tot ce e mai frumos în tine devine brutal, cum toată frumusețea și farmecul tău sunt ale unui om care... când mă gândesc că te atinge...

"Acum o să mă sărute", gândi Scarlett extaziată. "Și n-o să fie vina mea". Se aplecă spre Ashley, dar el se retrase brusc, dându-și parcă seama că spusese prea mult... că spusese lucruri pe care nu avusese de gând să le spună.

— Îți cer umil scuze, Scarlett. Am insinuat că bărbatul tău nu e un gentleman, dar chiar cuvintele mele dovedesc că nici eu nu sunt un gentleman. Nimeni n-are dreptul să critice pe un bărbat în fața soției lui. N-am nici o scuză, decât că... decât că...

Începu să se bâlbâie, cu fața crispată, în timp ce Scarlett aștepta cu suflul la gură.

— N-am nici o scuză, încheie el.

Tot drumul spre casă, în trăsură, Scarlett nu-și putu stăvili gândurile. Nici o scuză decât că... decât că o iubește! Și numai la gândul că Rhett o poate lua în brațe îl cuprindea o furie de care ea nu-l crezuse în stare. De fapt, îl înțelegea. Dacă n-ar fi știut că relațiile lui Ashley cu Melanie erau ca acelea ale unui frate cu o soră, viața ei ar fi fost un chin. Mângâierile lui Rhett erau acelea care o pângăriseră, o înrăiseră! Dacă asta-l chinuia pe Ashley, se putea lipsi de mângâierile lui Rhett. Și se gândi ce romantic ar fi ca ei doi să fie trupește credincioși unul altuia, deși erau căsătoriți fiecare cu altcineva. Această idee puse stăpânire pe închipuirea ei și îi făcu plăcere să se gândească la ea. Și-apoi, își avea și latura practică. Ar însemna că n-ar mai face copii.

Când ajunse acasă și dădu drumul trăsurii, o parte din bucuria care o cuprinsese după cuvintele lui Ashley începu să pălească, în fața problemei de-a anunța lui Rhett că dorea să aibă camera ei de culcare și de a-l face să înțeleagă tot ce implica această dorință. Va fi greu. De altfel, cum îi va putea spune lui Ashley că-i ascultase dorința și că nu va mai aparține lui Rhett? La ce servea un sacrificiu, dacă nimeni nu știa de el? Ce greu e să fii pudică și delicată! Numai dacă ar putea vorbi cu Ashley tot atât de deschis cum vorbea cu Rhett! Ei, va găsi ea cum să-i dea să înțeleagă lui Ashley.

Sui scara și, deschizând camera copilului, îl găsi pe Rhett așezat lângă leagănul lui Bonnie. Ella ședea pe genunchii lui, iar Wade îi arăta ce avea în buzunare. Ce bine că Rhett iubea copiii și se ocupa de ei! Unii părinți vitregi sunt atât de răi cu copiii din alte căsătorii...

— Aș vrea să-ți vorbesc, îi zise ea și se duse în odaia lor de culcare.

Mai bine s-o facă acuma, cât era ferm decisă să nu mai aibă copii, și dragostea lui Ashley îi dădea curaj.

— Rhett, zise ea brusc, când acesta intră și închise ușa. M-am hotărât să nu mai am copii.

Chiar dacă această neașteptată declarație îl uimi, Rhett nu o arătă. Se îndreptă spre un scaun, se așeză în el și începu să se legene.

— Scumpa mea, ți-am mai spus și înainte de a se naște Bonnie, mi-e absolut indiferent dacă ai un copil sau douăzeci.

Cum știa să evite discuțiile! Parcă nu-și dădea seama ce anume se lega de nașterea copiilor.

— Cred că trei sunt de ajuns. N-am de gând să fac unul în fiecare an.

— Trei pare un număr potrivit.

— Înțelegi foarte bine..., începu ea cu obraji roșii de rușine, înțelegi bine ce vreau să spun?

— Sigur că da – îți dai seama că pot să divorțez de tine, întrucât refuzi să mă lași să-mi exercit drepturile conjugale?

— Numai tu poți să spui așa ceva, strigă ea, enervată că lucrurile nu luau întorsătura pe care o dorise. Dacă ai fi cavaler... ai fi drăguț ca... Gândește-te la Ashley Wilkes. Melanie nu are voie să aibă copii și el...

— Ashley e un mic gentleman, zise Rhett, și privirea lui căpătă o lucire stranie. Te rog, continuă-ți discursul.

Scarlett se înecă, fiindcă nu mai avea nimic de spus. Acum vedea ce proastă fusese să spere că va putea rezolva prin bună înțelegere o chestiune atât de gravă, și încă cu un monstru de egoism ca Rhett.

— Ai fost la depozitul de lemne, azi după-amiază, nu-i așa?

— Nu văd legătura.

— Scarlett, ce părere ai de oamenii care nu lasă pe alții să se bucure de ceea ce lor nu le folosește?

Era atât de furioasă, încât nu înțelese aluzia.

Rhett se sculă ușor, veni lângă ea și o apucă de bărbie.

— Ce copil ești! Ai fost măritată de trei ori și tot nu cunoști firea bărbaților. Îi crezi niște cucoane bătrâne trecute de mult de vârsta critică.

O ciupi în glumă de bărbie și lăsă să-i cadă mâna. Cu o sprânceană ridicată, se uită la ea încruntat.

— Scarlett, să-ți intre bine în cap că, dacă tu și patul tău ați avea vreun farmec pentru mine, nici ușa încuiată, nici rugămințile nu m-ar opri. Și n-aș avea nici o remușcare, fiindcă noi doi am încheiat un târg... un târg pe care eu l-am respectat, și tu îl calci acuma. Păstrează-ți culcușul cast, draga mea.

— Vrei să spui, strigă Scarlett indignată, că nu-ți pasă...

— Te-ai săturat de mine, așa-i? Și totuși bărbații se satură mai repede ca femeile. Bine, Scarlett, rămâi virtuoaasă. Eu n-am să sufăr din cauza asta. N-are nici o importanță, adăugă el și ridică din umeri, zâmbind. Din fericire, sunt mii de paturi în lume, și în cele mai multe dintre ele se află o femeie.

— Vrei să spui că ai fi în stare...

— Mititica mea neștiutoare! Bineînțeles. Mă mir că până acum nu m-am abătut de pe drumul cel drept. Pentru mine fidelitatea n-a fost niciodată o virtute.

— În fiecare seară am să mă încui.

— Nu te deranja. Dacă te-aș dori, degeaba te-ai încuia.

Rhett se întoarse și ieși din odaie, de parcă discuția ar fi fost încheiată. Scarlett îl auzi întorcându-se în camera copiilor, care-l primiră cu entuziasm. Se așeză brusc. Câștigase partida. Asta voise, și asta voise și Ashley. Dar nu era mulțumită. Vanitatea ei era rănită. O supăra faptul că Rhett acceptase așa de ușor hotărârea ei, că nu o mai dorea și că o socotea asemănătoare altor femei din alte paturi.

Ar fi vrut să găsească un mijloc delicat pentru a-i spune lui Ashley că ea și cu Rhett nu mai trăiau ca nevastă și bărbat. Știa însă că nu se poate. Acum totul i se părea foarte încurcat și aproape că regreta ce spusese. Îi vor lipsi lungile conversații în pat cu Rhett când, în întuneric, nu se vedea decât țigara lui aprinsă. Îi va lipsi mângâierea brațelor lui când se va trezi speriată din coșmarul în care se vedea alergând prin ceață.

Se simți deodată foarte nenorocită și, rezemându-și capul de brațul fotoliului, începu să plângă.

Capitolul LII

Într-o după-amiază ploioasă, cam la vreun an de la nașterea lui Bonnie, Wade umbla plictisit prin salon și, din când în când, se ducea la fereastră și-și lipea nasul de geamul pe care curgea apa șiroaie. Era un băiat subțirel, destul

de scund pentru cei opt ani ai lui, liniștit și aproape sfios, care nu vorbea decât dacă era întrebat. Se plictisea și nu știa ce să facă, căci Ella se juca într-un colț cu păpușile, Scarlett ședea la biroul ei și aduna în șoaptă o coloană lungă de cifre, iar Rhett, trântit pe jos, își legăna ceasul de lanț și-l trăgea înapoi de câte ori încerca Bonnie să-l ia.

După ce Wade se uită la câteva cărți pe care apoi le trânti cu zgomot și oftă din fundul sufletului, Scarlett se întoarse enervată spre el.

— Pentru Dumnezeu, Wade! Du-te afară și te joacă.

— Nu pot. Plouă.

— Da! Nu băgasem de seamă. Bine, atunci fă ceva. Mă enervezi tot învârtindu-te pe-aici fără nici un rost. Du-te și spune-i lui Pork să pună caii la trăsură și să te ducă la Beau, să te joci cu el.

— Nu-i acasă, zise Wade oftând. E invitat la Raoul Picard, de ziua lui de naștere.

Raoul era fiul lui Maybelle și al lui René Picard – un țănc nesuferit, zicea Scarlett, care semăna mai curând a maimuță decât a copil.

— Atunci, du-te la cine vrei. Spune-i lui Pork să te ducă.

— Nici unul dintre prietenii mei nu sunt acasă, răspunse Wade. Sunt toți la Raoul.

Deși Wade nu o pronunțase, propozițiunea "Toți, în afară de mine" plutea în cameră. Scarlett însă, prea ocupată de registrele ei, nu observă nimic.

Rhett se sculă și se așeză pe covor.

— De ce nu ești și tu la Raoul, băiatul meu? îl întreabă el.

Wade se apropie încetitor de tatăl lui vitreg, târându-și un picior și având aerul nenorocit.

— N-am fost invitat.

Rhett își lăsă ceasul în mâinile distrugătoare ale lui Bonnie și se sculă în picioare.

— Lasă blestematele alea de cifre, Scarlett. De ce n-a fost invitat Wade la Raoul Picard?

— Pentru Dumnezeu, Rhett! Nu mă deranja acum. Ashley a încurcat grozav socotelile astea! O... la Raoul! Cred că nu e un lucru extraordinar ca Wade să nu fie poftit și nici nu i-aș fi dat voie să se ducă, chiar dacă ar fi fost poftit. Nu uita că Raoul e nepotul doamnei Merriwether și că doamna Merriwether ar prefera să primească în salonul ei sacrosanct mai curând un negru eliberat, decât pe vreunul dintre noi.

Rhett se uită la Wade și îl văzu tresărind.

— Vino aici, băiatul meu, zise trăgându-l pe copil spre dânsul. Ai vrea să te duci la Raoul?

— Nu, zise Wade plin de curaj, dar lăsând ochii în jos.

— Hm. Ia spune-mi, Wade, ești invitat la Joe Whiting sau la Frank Bohnell sau...în sfârșit, la vreunul din tovarășii tăi de joacă?

— Nu. Pe mine nu mă invită.

— Wade, de ce minți? exclamă Scarlett întorcându-se spre el. N-ai fost poftit de trei ori săptămâna aceasta la petrecerea copiilor Bart, la copiii doamnei Gelert și ai doamnei Hundon?

— Cea mai splendidă colecție de catări cu hamuri de cai, zise Rhett, cu glasul intenționat trăgănat. Ai petrecut bine? Haide, spune-mi adevărul.

— Nu.

— De ce nu?

— Nu... nu știu. Mammy... Mammy spune că sunt niște golani.

— Am s-o rup în bătaie pe Mammy chiar acum! strigă Scarlett, sculându-se brusc. Cât despre tine, Wade, am să te învăț eu cum să vorbești de prietenele mamei tale...

— Băiatul are dreptate, și Mammy de asemenea, zise Rhett. Dar, natural, pe tine nu te-a interesat niciodată adevărul... Nu te mai necăji, băiatul meu. N-are să mai trebuiască să te duci la nimeni care nu-ți place. Poftim, și scoase un bilet de bancă din buzunar, poftim, spune-i lui Pork să pună caii la trăsură și să te ducă în oraș. Cumpără-ți bomboane... câte vrei, destule ca să te apuce apoi burta.

Wade, încântat, vârî banii în buzunar și se uită îngrijorat spre mama lui, ca pentru a-i cere aprobarea. Dar Scarlett se uita încruntată la Rhett. El o ridicase pe Bonnie de pe jos și, cu obrazul lipit de al ei, o legăna în brațe. Nu înțelegea expresia feței lui, dar în privire era ceva ca o vagă teamă și remușcări.

Wade, încurajat de generozitatea tatălui său vitreg, se apropie timid de el.

— Unchiule Rhett, pot să te întreb ceva?

— Bineînțeles, răspunse Rhett, care părea necăjit și absent, și o strângea tare pe Bonnie în brațe. Ce este, Wade?

— Unchiule Rhett, unde... tu te-ai luptat în timpul războiului?

Ochii lui Rhett se ațintiră asupra băiatului, dar glasul îi rămase neschimbat.

— De ce mă întrebi, băiatul meu?

— Fiindcă Joe Whiting mi-a spus că nu te-ai luptat, și tot așa mi-a spus și Frank Bonnell.

— A, zise Rhett. Și tu ce le-ai spus?

Wade păru jenat.

— Le-am... le-am spus că nu știu – și deodată explodează: Dar nu-mi pasă, și i-am bătut. Ai fost la război, unchiule Rhett?

— Da, zise Rhett cu o violență subită. Da, am fost la război. Am luptat opt luni de zile. Am luat parte la toate luptele, de la Lovejoy la Franklin, în Tennessee. Și eram cu Johnston când s-a predat.

Wade nu mai putea de mândrie, dar Scarlett începu să râdă.

— Credeam că ți-e rușine de vitejiile taie din timpul războiului, zise ea. Nu mi-ai spus să le ascund?

— Tac! zise el scurt. Ești mulțumit, Wade?

— O, da! Eram sigur că ai fost la război. Eram sigur că nu ți-a fost teamă, așa cum spuneau ei. Dar... dar de ce nu ai fost la un loc cu tații celorlalți băieți?

— Fiindcă tații celorlalți băieți erau niște proști și au fost trimiși la infanterie. Eu fusesem elev la West Point, așa că am fost la artilerie. Artilerie adevărată, Wade, nu aceea a gărzii locale. Trebuie să fii foarte priceput ca să fii la artilerie, Wade.

— Cred și eu, zise Wade zâmbind. Ai fost rănit, unchiule Rhett?

Rhett stătu la îndoială.

— Vorbește-i de dizenteria ta, zise Scarlett batjocoritoare.

Rhett puse binișor fetița jos, pe podea, apoi își trase cămașa din pantaloni:

— Vino încoace, Wade, să-ți arăt unde am fost rănit.

Wade se apropie emoționat și se uită la locul pe care i-l arătă Rhett cu degetul. O cicatrice lungă, verticală, brăzda pieptul bronzat și abdomenul musculos. Era o amintire rămasă de la o încăierare cu cuțitul pe terenurile aurifere din California. Wade însă nu știa asta și era fericit.

— Cred că ești aproape tot atât de viteaz ca și tatăl meu, unchiule Rhett.

— Aproape, dar nu chiar ca el, zise Rhett, vârându-și cămașa în pantaloni. Acum du-te de-ți cheltuiește dolarul și să-i snopești în bătaie pe cei ce ți-or spune că n-am făcut războiul.

Wade ieși sărind într-un picior și îl strigă pe Pork. Rhett o luă iar în brațe

pe fetiță.

— Ia spune-mi, de ce atâtea minciuni, viteazule? întrebă Scarlett.

— Un băiat trebuie să fie mândru de tatăl lui... sau de tatăl lui vitreg. Nu vreau să-i fie rușine în fața javrelor acelora mici. Ce cruzi sunt copiii!

— Mofturi!

— Nu-mi închipuiam că pentru Wade are vreo însemnătate, zise Rhett încet. Nu-mi închipuiam că suferă. Și nu vreau să fie la fel și pentru Bonnie.

— Cum la fel?

— Crezi că am s-o las pe Bonnie să-i fie rușine de tatăl ei? Să ajungă să nu fie invitată la nimeni la vârsta de nouă sau zece ani? Să fie umilită, ca Wade, pentru lucruri de care nu e ea vinovată, ci tu și cu mine?

— O, petreceri de copii!

— Petrecherile de copii sunt preludiul ieșirii unei fete în societate. Crezi că am să permit ca fiica mea să fie ținută departe de toate familiile cumsecade din Atlanta? Și n-am chef s-o trimit la școală și la vizite în Nord, fiindcă nu e primită de nimeni aici, ori la Charleston, ori la Savannah, ori la New Orleans. Nu vreau să ajungă să fie silită să se mărite cu un yankeu sau cu un străin, fiindcă n-ar fi acceptată ca noră de nici una din familiile bune din Sud... numai fiindcă mama ei a fost o nesăbuită și tatăl ei un ticălos.

Wade se întorsese și stătea la ușă, interesat dar puțin intrigat.

— Bonnie poate să se mărite cu Beau, unchiule Rhett.

Toată supărarea lui Rhett se topi când se întoarse spre băiat. Apoi începu să se gândească la cuvintele lui Wade cu o seriozitate prefăcută, așa cum făcea întotdeauna când avea de-a face cu copii.

— Ai dreptate, Wade. Bonnie se poate mărita cu Beau Wilkes, dar tu cu cine te însori?

— O, eu nu mă însor cu nimeni, îi mărturisi Wade, fericit de această discuție serioasă cu singura persoană care, în afară de Melly, nu-l certa niciodată, ci îl încuraja. O să merg la Harvard și o să ajung avocat ca tata, apoi o să fiu un soldat curajos, așa cum a fost el.

— Bine ar face Melly dacă ar mai tăcea din gură, zise Scarlett. Wade, n-ai să mergi la Harvard. E o universitate yankee și nu vreau să mergi la yankei. Ai să mergi la universitatea din Georgia și, după ce îți dai examenele, ai să conduci prăvălia în locul meu. Cât despre curajul tatălui tău...

— Taci, zise Rhett scurt, observând flacăra care se aprinsese în ochii lui Wade când vorbise de tatăl lui pe care nu-l cunoscuse. Să crești mare și să fii curajos cum a fost tatăl tău, Wade. Încearcă să-ajungi ca el, fiindcă a fost un erou, și să nu permiți nimănui să spună altfel. El s-a însurat cu mama ta, nu-i așa? Mai mare dovadă de eroism nici nu există. O să am grijă să fii trimis la Harvard și să ajungi avocat. Acum, fugi de-i spune lui Pork să te ducă în oraș.

— Te poftesc să mă lași să-mi cresc copiii cum înțeleg eu, zise Scarlett, când Wade, ascultător, ieși din cameră.

— Grozav te mai pricepi să-i crești. Ai compromis viitorul lui Wade și al Ellei, dar n-am să-ți dau voie să faci la fel cu Bonnie. Bonnie o să fie o mică prințesă și toată lumea o s-o privească cu dragă inimă. O să meargă unde o să vrea. Doamne sfinte, crezi că am s-o las să crească înconjurată de pleava asta care se îngheșuie la noi în casă?

— Pleava asta e destul de bună pentru tine...

— Și mult prea bună pentru tine, scumpa mea. Dar nu pentru Bonnie. Crezi că am să-i permit să se mărite cu una din haimanalele astea cu care îți petreci timpul? Irlandezi care ar face orice ca să parvină, yankei, golani, carpetbagger-i ajunși. Bonnie a mea, cu sânge Butler și din rasă Robillard în vine...

— Și O'Hara...

— Poate că mai demult un O'Hara ar fi putut ajunge rege al Irlandei, dar tatăl tău n-a fost decât un golan de irlandez ros de dorința să parvină. Și asta ești și tu. Dar și eu sunt de vină. Am trecut prin viață ca un demon scăpat din iad, fără să-mi pese de nimic, fiindcă pentru mine nimic nu avea vreo importanță. Dar Bonnie ocupă un loc prea mare în viața mea. Doamne, ce nesocotit am fost! Bonnie nu va fi primită de nimeni la Charleston, orice ar face mama mea, sau mătușile tale Eulalie și Pauline... și e vădit că nu va fi primită nici aici, dacă nu luăm imediat măsuri.

— O, Rhett, de ce iei în serios lucrul acesta! Cu averea noastră...

— Fir-ar să fie de avere! Cu toată averea noastră n-am putea cumpăra ce doresc eu pentru ea. Aș prefera ca Bonnie să fie poftită să mănânce pâine goală în maghernița nenorocită a lui Picard, sau în șopronul dărăpănat al doamnei Elsing, decât să fie aleasă regina unui bal republican. Scarlett, ai fost o nesocotită. De ani de zile ar fi trebuit să asiguri un loc în societate copiilor tăi. N-ai făcut-o însă. Nici măcar nu te-ai obosit să ți-l păstrezi pe al tău. Și e prea târziu să te schimbi acum. Ești prea dornică să câștigi bani și-ți place prea mult să terorizezi lumea.

— Toată chestiunea aceasta mi se pare o furtună într-un pahar cu apă, zise Scarlett rece, răsfoind hârtiile ca să arate că pentru dânsa discuția e încheiată.

— Nu o avem decât pe doamna Wilkes care ne poate ajuta, și tu faci tot posibilul să o jignești și să o îndepărtezi de noi. O, nu mă mai bate la cap cu sărăcia ei și cu rochiile ei demodate. E sufletul și centrul întregii societăți bune din Atlanta. Mulțumesc lui Dumnezeu că o avem pe ea. Are să mă ajute în ceea ce vreau să fac.

— Și ce vrei să faci?

— Ce vreau să fac? Am să le cultiv pe toate babele din vechea gardă a orașului ăstuia, mai ales pe doamna Merriwether, pe doamna Elsing, pe doamna Whiting și pe doamna Meade. Chiar dacă va trebui să mă târăsc în genunchi în fața acestor ciume bătrâne și grase care mă urăsc, am s-o fac. Am să mă umilesc și am să mă căiesc de greșelile din trecut. Am să dau bani pentru blestemele lor opere de binefacere și am să merg și la blestemele lor de biserici. Am să recunosc că am servit Confederația și am să mă laud cu asta și, dacă va fi nevoie, am să mă înscriu și în blestematul lor de Ku Klux Klan – deși Dumnezeu care e milos nu-mi va da o pedeapsă atât de grea. Și n-am să mă sfiesc să reamintesc dobitocilor pe care i-am scăpat că au o datorie față de mine. Și dumneata, cucoană, ai să te abții să mă torpilezi, executând ipotecile celor pe care vreau să-i cuceresc, sau vânzându-le lemn de calitate proastă, sau jignindu-i într-un fel sau altul. Și guvernatorul Bullock n-are să mai pună piciorul în casa asta, mă-nțelegi? Și nici unul din banda asta de escroci cu care ești prietenă. Dacă-i inviți, deși ți-am interzis-o, ai să te trezești într-o situație neplăcută, fiindcă stăpânul casei n-are să fie prezent. Dacă vin aici, am să mă duc să-mi petrec timpul la Belle Watling și am să spun tuturor că nu vreau să mai stau sub același acoperiș cu acești indivizi.

Scarlett râse scurt, atinsă de aceste cuvinte usturătoare.

— Așadar, omul care a jucat cărți pe un vapor pe Mississippi, și apoi a speculat în timpul războiului, vrea acum să devină cumsecade. Dar primul pas spre această schimbare ar trebui să fie vânzarea casei lui Belle Watling.

Fusese o lovitură dată la întâmplare. Scarlett nu știuse niciodată precis că Rhett era proprietarul acestei case. Rhett izbucni deodată în râs, ca și cum i-ar fi ghicit gândul.

— Mulțumesc pentru sfat.

Chiar dacă ar fi făcut-o dinadins, Rhett n-ar fi putut alege un moment mai greu decât acesta pentru a începe campania lui de reabilitare. Niciodată numele de scallawag și de republican nu inspiraseră atâta ură; acum corupția regimului carpetbagger-ilor era la apogeul ei. Și, de la înfrângere, numele lui Rhett era strâns legat de acela al yankeilor, al republicanilor și al scallawag-ilor.

În anul 1866, lumea din Atlanta își zicea cu furie neputincioasă că nimic nu putea fi mai cumplit ca severa lege marțială care îi ținea sub jug, dar acum, după venirea lui Bullock la putere, viața era și mai grea. Grație voturilor negrilor, republicanii și aliații lor erau bine întăriți pe poziții și chinuiau cât puteau minoritatea neputincioasă, care totuși protesta.

Printre negri fusese răspândit zvonul că în Biblie nu se pomenea decât de două partide – al republicanilor și al păcătoșilor. Nici un negru nu voia să se înscrie într-un partid compus numai din păcătoși, așa că se grăbeau să se înscrie la republicani. Noii lor stăpâni îi puneau să voteze neîncetat și să aleagă tot felul de scallawag-i și ticăloși albi pentru funcțiile publice, și chiar și câțiva negri. Acești negri luau parte la ședințele corpurilor legiuitoare, petrecându-și cea mai mare parte a timpului acolo, mâncând sau scoțându-și ghetele din picioare, neobișnuiți să umble încălțați. Foarte puțini dintre ei știau să scrie sau să citească. De curând sosiți de pe plantațiile de bumbac sau de trestie de zahăr, erau totuși investiți cu puterea de-a hotărî impozitele și împrumuturile, sau acordarea de conturi enorme pentru ei și pentru prietenii lor republicani. Și votau cu mare plăcere. Contribuabilii plăteau cu durere în inimă, fiindcă știau că o mare parte din sumele destinate treburilor publice își făceau drum în buzunarele profitorilor.

Peste tot roiau o mulțime de afaceriști, de speculanți, de amatori de contracte avantajoase și de tot felul de ticăloși veniți să profite de banii ce curgeau gârlă, și unii dintre ei deveneau nerușinat debogați. Nu întâmpinau nici o greutate să obțină banii statului pentru căi ferate fantomă, pentru vagoane și locomotive fictive, sau pentru clădiri publice care nu existau decât în închipuirea acestor profitori.

Se emiteau bonuri de tezaur cu milioanele. Majoritatea erau nelegale și frauduloase, dar tot erau emise. Vistiernicul statului, om cinstit, deși republican, protesta împotriva acestor procedee ilegale și refuza să le semneze, dar nici el, nici ceilalți care încercau să stăvilească valul de abuzuri nu puteau face nimic.

Rețeaua de căi ferate ce aparținea statului fusese odinioară o sursă de venituri; azi însă era în deficit și datoria se urca la milioane de dolari. Nu mai era o rețea de căi ferate, ci un uriaș sac fără fund, din care luau toți paraziții. Mulți slujitori la căile ferate erau numiți din considerente politice, neținându-se seama că nu cunosc nimic în legătură cu căile ferate, și numărul lor era de trei ori mai mare decât era nevoie. Republicanii călătoreau cu permise gratuite, vagoane întregi de negri călătoreau gratis în zilele când circulau veseli prin tot starul pentru a vota și a re-vota aceiași candidați.

Proasta administrare a căilor ferate ale statului îi scotea din sărite mai ales pe contribuabili, fiindcă din veniturile acestora ar fi trebuit să se clădească școlile gratuite. Nu existau însă venituri, ci numai datorii, așa că școlile gratuite nu existau. Puțini aveau bani ca să plătească taxele școlare ale copiilor, încât o generație întreagă se dezvolta în ignoranță și pregătea pentru viitor un mare număr de bărbați și de femei analfabeți.

Dar mai mult ca risipa, proasta administrație și corupția, pe georgieni îi înfuria cel mai mult lumina în care guvernatorul îi prezenta în fața autorităților din Nord. Când Georgia se indigna împotriva corupției, guvernato-

rul alerga în Nord și se ducea la Congres, unde vorbea membrilor Congresului de acțiunile albilor împotriva negrilor, de pregătirile Georgiei pentru o nouă rebeliune și de nevoia unei severe legi marțiale care să potolească spiritele. Nici un georgian nu voia să facă rău negrilor și toți căutau să evite tulburările. Nimeni nu mai dorea un război, și nimeni nu voia sau nu avea nevoie să fie terorizat de armată. Toată Georgia voia să fie lăsată în pace, pentru ca statul să revină la normal. Dar datorită sistemului guvernatorului de a pune în mișcare ceea ce se numea "fabrica de calomnii", Nordul se convinsese că Georgia e un stat rebel care are nevoie de o mână de fier, și Georgia avu această mână de fier pe grumaz.

Banda de ticăloși care sugruma Georgia se bucura. Toți căutau să se procopsească cât mai mult, și pretutindeni cinismul rece al ticăloșilor aflați în funcții înalte îți făcea rău. A protesta sau a încerca să te împotrivești nu ducea la nici un rezultat, fiindcă guvernul local era susținut de armata Statelor Unite.

Atlanta îl blestema pe Bullock, cu scallawag-ii și republicanii lui, ca și pe oricine avea legături cu ei. Și Rhett avea legături cu ei. Fusesse părtaș la combinațiile lor necinstite. Acum, însă, Rhett își schimbă poziția și caută să recâștige tot ce pierduse din stima lumii.

Își începu campania foarte încet, foarte subtil, ca să nu trezească bănuielile oamenilor din Atlanta, apărând ca lupul îmbrăcat în blană de oaie. Începu prin a-și evita prietenii dubioși și nu se mai arătă în tovărășia ofițerilor yankei, a scallawag-ilor și a republicanilor. Asistă la întrunirile partidului democrat și votă pe democrați în văzul întregii lumi. Renunță la jocul de cărți cu mize mari și se abținu chiar de la băutură. Când mai avea chef să meargă la Belle Watling, se ducea numai noaptea și pe furiș, așa cum făceau și alți cetățeni cumsecade, în loc să-și lase calul legat la ușa din față câte o după-amiază întreagă, parcă înadins pentru a arăta că se află acolo.

Și enoriașii bisericii episcopale erau să cadă din stranele lor când, într-o duminică, după începutul slujbei, Rhett intră în vârful pidoarelor, ținându-l pe Wade de mână. Rămaseră tot atât de mirați de apariția lui Wade ca și de-a lui Rhett, fiindcă își închipuiau că băiatul era catolic. În orice caz, Scarlett era catolică sau așa își închipuia lumea. Nu mai călcase în biserică de ani de zile, fiindcă renunțase la religie, așa cum renunțase la multe din lucrurile învățate de la Ellen. Toată lumea credea că neglijase educația religioasă a copilului, și Rhett crescuse în stima lor prin faptul că încerca să îndrepte lucrurile, chiar dacă îl ducea pe Wade la o biserică episcopală în loc de una catolică.

Rhett știa să fie grav și plăcut când voia să-și tină gura, și știa să privească altfel decât ironic. De ani de zile nu se mai purtase cu seriozitate, dar se arăta grav și plăcut, așa cum îmbrăcase și o jiletcă de culoare mai discretă. Nu era greu să câștigi simpatia unor oameni cărora le-ai scăpat viața. Aceștia și-ar fi arătat de mult recunoștința, dacă și-ar fi închipuit că lui îi păsa câtuși de puțin. Acum Hugh Elsing, René, băieții Simmons, Andy Bonnell și alții îl găseau plăcut, mai ales că nu încerca să se pună în valoare și părea jenat de câte ori i se pomenea de datoria de recunoștință pe care o aveau față de el.

— N-a fost nimic, protesta el. În locul meu, toți ați fi făcut la fel.

Se înscrise cu o sumă importantă pentru fondul reparării bisericii episcopale și oferise un obol generos, dar nu exagerat, ca să nu pară vulgar, Asociației pentru înfrumusețarea mormintelor glorioșilor noștri morți. Se adresă doamnei Elsing și o rugă să nu spună nimănui de unde venea această sumă, știind bine că era cel mai bun mijloc de-a împrăști vestea. Doamna Elsing ar fi vrut să refuze banii lui... banii unui speculant... dar Asociația avea atâta nevoie de bani...

— Nu înțeleg de ce tocmai dumneata ții să ne vii într-ajutor, zise ea înțepată.

Când Rhett îi declară, cu expresia demnă ce se impunea, că făcea acest gest în memoria atâtor vechi camarazi de arme care, mai puțin norocoși ca el, zăceau acum în morminte necunoscute, doamna Elsing rămase cu gura căscată, uitând să mai pară atât de aristocratică. Dolly Merriwether îi spusese că știa de la Scarlett că domnul Butler făcuse războiul, dar ea nu crezuse. Nimeni nu credea lucrul acesta.

— Ai făcut războiul? În ce regiment, în ce companie?

Rhett îi satisfăcu curiozitatea.

— O, la artilerie? Toți cei pe care îi cunoșteam au fost sau la cavalerie, sau la infanterie. Atunci, așa se explică...

Și se opri încurcată, temându-se de ironia privirii lui Rhett. Acesta însă se uita în jos și se juca cu lanțul de la ceasornic.

— Aș fi preferat să fiu la infanterie, zie el făcându-se că nu înțelege aluzia, dar când s-a aflat că fusesem la West Point... deși e drept că n-am terminat academia, din cauza unei pozne copilărești. Atunci m-au vărsat la artilerie – la artileria activă, nu la miliție. Era mare nevoie de oameni cu cunoștințe tehnice speciale în ultima campanie. Știți ce pierderi grele fuseseră, și câți artileriști au fost omorâți. Eram cam singur la artilerie – nici un om cunoscut. Mi se pare că n-am văzut un singur om din Atlanta în tot timpul cât am fost la război.

— Doamnel! zise doamna Elsing, încurcată.

Dacă Rhett fusese într-adevăr la război, atunci ea se înșelase. Începu să se simtă vinovată pentru faptul că vorbise cu atâta răutate de lașitatea lui.

— Și de ce n-ai spus nimănui că ai fost la război? S-ar zice că ți-e rușine.

Rhett o privi drept în ochi, cu o expresie impenetrabilă.

— Doamnă Elsing, zise el grav, vă rog să mă credeți când vă spun că sunt mai mândru de serviciile pe care le-am adus Confederației decât de tot ce am făcut sau de tot ce voi face în viața mea. Cred că... cred că...

— Atunci de ce te-ai ascuns?

— Mi-era rușine să vorbesc de asta, din cauza unora... unora din faptele mele din trecut.

Doamna Elsing o informă pe doamna Merriwether despre contribuția bănească a lui Rhett și îi poveste în mod amănunțit toată conversația.

— Și, Dolly, pe onoarea mea, atunci când spunea că îi era rușine, avea lacrimi în ochi! Da, lacrimi! Eram gata să plâng și eu.

— Ce prostie! exclamă doamna Merriwether, nevoind să creadă. Nu cred în lacrimile lui cum nu cred că a fost la război. Și am să controlez imediat. Dacă zice că a fost la artilerie, o să scriu colonelului Carleton, care e însurat cu fata uneia din surorile bunicului meu. El a fost șeful suprem al artileriei.

Doamna Merriwether scrise colonelului Carleton și, spre consternarea ei, primi un răspuns în care se aduceau laude lui Rhett într-o formă fără echivoc. Un artilerist înăscut, un soldat viteaz și un gentleman desăvârșit, un om modest care refuzase diploma ce-i fusese oferită.

— Poftim! zise doamna Merriwether arătând doamnei Elsing scrisoarea. Îmi vine să mor de necaz! Poate că ne-am înșelat când n-am crezut că secătura asta a fost la război. Poate că ar fi trebuit să le credem pe Scarlett și pe Melanie care ne-au spus că s-a înrolat în ziua când a căzut Atlanta. Totuși, e un scallawag și o canalie și nu pot să-l sufăr!

— Am impresia, zise doamna Elsing șovăind, am impresia că nu e chiar atât de rău. Un om care a luptat pentru Confederație nu poate fi un om rău. Cred că Scarlett e aceea care-l îndeamnă la rele. Să știi, Dolly, că-mi vine să cred că... ei, da, că îi e rușine de Scarlett, dar e prea bine-crescut ca s-o

spună.

— Lui, rușine! Fugi de-aici! Ce mi-e unul, ce mi-e altul! Cum poți să crezi o asemenea prostie?

— Nu-i o prostie, zise doamna Elsing, indignată. Ieri când ploua cu găleata, se plimba cu trăsura încoace și-ncolo pe Strada Piersicului, cu cei trei copii, chiar cu fetița cea mică; s-a oprit și m-a luat și pe mine până acasă. Și când l-am întrebat: "Domnule Butler, de ce ții copiii afară pe umezeala asta? De ce nu-i duci acasă?" s-a uitat jenat la mine, fără să spună o vorbă. Dar Mammy a răspuns în locul lui: "Casa e plină de golani albi și e mai bine pentru copii să fie afară, în ploaie, decât acasă".

— Și el ce-a zis?

— Ce să zică? S-a uitat urât la Mammy și n-a zis nimic. Știi că ieri după-amiază Scarlett avea invitați care veniseră să joace cărți, și erau o mulțime de femei ordinare la ea. Îmi închipui că domnul Butler nu voia ca ele să-i sărute fetița.

— Ei, asta-i! zise doamna Merriwether, mai nesigură, dar tot încăpățănată.

Săptămâna următoare, însă, capitulă și ea.

Rhett avea un birou la bancă. Ce anume făcea el acolo, n-ar fi putut-o spune nici chiar directorii băncii, care-l priveau uimiți; dar avea prea multe acțiuni ca să poată obiecta cineva împotriva prezenței lui acolo. În scurt timp, însă, uitară antipatia pe care o simțiseră pentru dânsul, fiindcă era un om liniștit și bine-crescut și se pricepea un pic la afacerile de bancă și la plasamente. În orice caz, ședea toată ziua la birou și dădea tuturor impresia că lucrează, fiindcă voia să fie pe picior de egalitate cu concetățenii lui cumsecade care munceau, și chiar din greu.

Dorind să-și mărească brutăria și cofetăria, doamna Merriwether încercase să împrumute două mii de dolari de la bancă, oferind casa ca garanție. Fusese însă refuzată, întrucât casa era de două ori ipotecată. Furioasă, bătrâna doamnă grasă ieși de la bancă tunând și fulgerând, când Rhett o opri, o întreabă ce necazuri are și zise cu un aer preocupat:

— Trebuie să fie o greșală, doamnă Merriwether, o mare greșală. Dumneavoastră să vi se ceară garanție!? Eu v-aș împrumuta banii doar pe cuvânt! Cineva care e în stare să pună pe picioare o afacere ca a dumneavoastră n-are nevoie de garanție. Banca e interesată să împrumute bani unor persoane ca dumneavoastră. Vă rog, luați loc pe scaun și așteptați puțin să mă interesez personal.

Curând se întoarse surâzând prietenos și o lămuri că se făcuse o greșală, așa cum își închipuise. Cele două mii de dolari erau la dispoziția ei.

Indignată, jignită, furioasă că trebuie să accepte o favoare de la un om pe care nu-l putea suferi și în care nu avea încredere, doamna Merriwether îi mulțumi cu foarte puțină căldură.

Rhett se prefăcu însă că nu observă. O conduse până la ușă și îi zise:

— Doamnă Merriwether, am avut întotdeauna mult respect pentru cunoștințele dumneavoastră, așa că v-aș ruga să-mi dați un sfat.

Doamna Merriwether dădu din cap cu atât de puțin entuziasm, încât penele de la pălărie abia i se mișcară.

— Ce-ați făcut când Maybelle a dumneavoastră era mică și își sugea degetul gros?

— Poftim?

— Mica mea Bonnie își suge degetul gros și nu știu cum s-o dezvăț de obiceiul ăsta.

— Trebuie s-o dezveți, zise doamna Merriwether energic. Are să-și deformeze gura.

— Știu, știu! Și are o gură așa de frumoasă. Dar nu știu ce să fac.
— Dar bine, Scarlett ar trebui să știe, zise doamna Merriwether tăios. A mai avut doi copii.

Rhett își privi vârful pantofilor și oftă:

— Am încercat să-i pun săpun sub unghie, zise el trecând peste observația cu privire la Scarlett.

— Săpun! Pff! Nu slujește la nimic săpunul. Eu am uns degetul lui Maybelle cu chinină și te asigur, domnule Butler, că am dezvățat-o imediat.

— Chinină! Nici prin minte nu mi-ar fi trecut! Nu știu cum să vă mulțumesc, doamnă Merriwether. Eram foarte necăjit.

Și-i adresă un surâs atât de binevoitor, atât de recunoscător, încât o clipă, doamna Merriwether rămase încurcată. Dar când își luă rămas bun de la Rhett, zâmbea și ea. Pentru nimic în lume n-ar fi recunoscut în fața doamnei Elsing că-l judecase greșit pe Rhett; era însă cinstită și mărturisă că un om care își iubea atât copilul nu poate fi cu desăvârșire rău. Ce păcat că Scarlett nu se interesa deloc de Bonnie, care era o fetiță atât de drăgălașă. Grija unui bărbat care încearcă să-și crească singur copilul face întotdeauna o impresie patetică. Rhett își dădea foarte bine seama cât de patetic era spectacolul pe care-l prezenta, iar dacă reputația lui Scarlett suferea de pe urma acestui lucru, nu-i păsa.

Îndată ce fetița putu să umble, începu s-o ia mereu cu el în trăsură, sau cocoțată în fața lui pe șă. După-masă, când se întorcea acasă de la bancă, o lua la plimbare pe Strada Piersicului, ținând-o de mână, micșorându-și pașii lui mari ca să-și potrivească mersul cu umbletul ei nesigur, și răspundea cu răbdare la miile ei de întrebări. Pe inserat, lumea avea obiceiul să stea pe verandă sau în grădina din fața casei și, deoarece Bonnie era un copil atât de drăguț și de prietenos, cu bucle bogate, negre și cu ochii de un albastru viu, puține persoane se abțineau de la plăcerea de a vorbi cu ea. Rhett nu se amesteca niciodată în conversațiile astea, ci stătea de o parte, plin de mândrie părintească și de recunoștință pentru faptul că fetița lui e băgată în seamă.

Locuitorii Atlantei aveau o memorie bună, erau bănuitori, și își schimbau cu greu părerile. Vremurile erau grele și cei ce întrețineau legături cu Bullock și cu oamenii lui erau rău priviți. Bonnie însă moștenise de la Scarlett și Rhett tot ce aveau ei mai bun în firea lor, și tatăl ei se sluji de ea ca să dărâme zidul de răceală pe care i-l opunea Atlanta.

Bonnie creștea repede, și în fiecare zi se accentua din ce în ce mai mult asemănarea cu bunicul ei Gerald O'Hara. Avea picioare scurte și voinice, ochii mari, albaștri ca ai irlandezilor și o bărbie mică și pătrată care arăta hotărârea de a face ce voia. De la Gerald moștenise accesele bruște de mânie întovărășite de țipete și urlete, care se potoleau de îndată ce i se îndeplineau dorințele. De câte ori era Rhett cu ea, dorințele ei erau imediat satisfăcute. Deși Scarlett și Mammy căutau să-l împiedice, Rhett o răsfăța, fiindcă îi plăcea tot ce făcea fetița lui. Un singur lucru îl îngrijora: frica ei de întuneric.

Până la vârsta de doi ani, Bonnie dormise în odaia copiilor împreună cu Wade și Ella – și adormea ușor. Apoi, fără nici un motiv, începuse să plângă îndată ce Mammy ieșea din cameră luând lampa cu ea. În curând situația se agravă, căci Bonnie se trezea noaptea, țipa de frică, speria pe ceilalți copii și alarma toată casa. O dată Rhett trimise chiar după doctorul Meade și se arătă nemulțumit când bătrânul medic puse diagnosticul "vis urât". De la fetiță nu se putea scoate decât un singur cuvânt – "întuneric".

Enervată, Scarlett sugera să i se dea o bătaie bună fetiței, și refuza să lase lampa aprinsă în camera copiilor, fiindcă Wade și Ella n-ar fi putut dormi.

Rhett era îngrijorat; dar calm, și, încercând să mai afle câte ceva de la fetița lui, afirmă că dacă e vorba de bătaie, atunci o va bate pe Scarlett și nu pe Bonnie.

Drept urmare, fetița fu mutată în camera pe care o ocupa acum Rhett singur. Pătucul ei își găsi loc lângă patul lui, și o lampă mică rămase aprinsă toată noaptea. Tot orașul află de această întâmplare și gurile rele se porniră să melițe. Faptul că o fetiță dormea în camera tatălui ei, chiar dacă avea numai doi ani, era oarecum jenant. Toți o bârfeau pe Scarlett – întâi pentru că avea cameră separată de a bărbatului ei, lucru destul de șocant, și apoi pentru că, dacă fetiței îi era frică să doarmă singură, locul ei era lângă mama ei. Scarlett nu putea să explice că nu poate să doarmă cu lumină, și nici că Rhett n-ar fi lăsat fetița să doarmă cu ea.

— Te-ai trezi numai când ar țipa, și atunci i-ai trage o palmă, zise el scurt.

Pe Scarlett o enerva importanța pe care o dădea Rhett temerilor nocturne ale lui Bonnie, dar se gândi că va găsi ea mijlocul să schimbe lucrurile și s-o mute la loc pe fetița în odaia copiilor. Toți copiii se tem de întuneric, și singurul remediu era severitatea. De altfel, tot ce făcea Rhett era numai din răutate, ca să arate lumii ce mamă rea e ea, ca s-o pedepsească că l-a alungat din camera ei.

Niciodată nu mai călcase în camera ei și nici nu încercase ușa, din ziua când l-a anunțat că nu va mai vrea copii. În afară de asta, până în ziua când începu să stea acasă din cauza temerilor lui Bonnie, cina de mai multe ori în oraș decât acasă. Uneori lipsise toată noaptea, și Scarlett, pândind din odaia ei până spre dimineață, se întreba unde putea fi. Își amintea de cuvintele lui: "Mai sunt și alte paturi, draga mea!" Deși gândul acesta o chinuia, n-avea ce face. Nu putea spune nimic fiindcă ar fi provocat un scandal care, fără îndoială, i-ar fi îngăduit lui Rhett să-i amintească de ușa ei încuiată și de rolul probabil al lui Ashley în toată chestiunea aceasta. Da, luând-o pe Bonnie să doarmă într-o odaie în care lăsa lumina aprinsă – în propria lui odaie – nu urmărea decât să se răzbune pe dânsa.

Nu-și dădu seama de importanța pe care Rhett o dădea temerilor lui Bonnie și nici de devotamentul lui pentru fetiță, decât într-o noapte îngrozitoare. Toată familia nu avea să uite niciodată noaptea aceea.

Rhett se întâlnise în ziua aceea cu un fost prieten al lui din timpul blocadei și avură multe să-și spună. Scarlett nu știa exact unde se duseseră să bea și să stea de vorbă, dar bănuia că la Belle Watling. Rhett nu veni acasă după-amiază, ca s-o ducă pe Bonnie la plimbare, și nici seara la cină. Fetița îl pândise nerăbdătoare toată după-amiaza de la fereastră, vrând să-i arate niște găze, dar până la urmă Lou o culcă, în ciuda văicărelilor și împotrivilor ei.

Fie că Lou uitase să aprindă lampa, fie că aceasta se stinsese singură – nimeni nu află exact ce s-a întâmplat – când Rhett se întoarse în sfârșit acasă, puțin cam amețit, toată casa era în picioare, trezită de țipetele lui Bonnie, pe care le auzi încă din grajd. Se trezise în întuneric și-l strigase pe tatăl ei, care nu era acolo. Grozăviile fără nume care-i populau închipuirea se năpustiseră asupra ei. Toate luminile frumoase și mângâietoare aduse de Scarlett și de servitori nu o putură potoli, și Rhett se repezi în sus pe scări, sărindu-le câte trei, speriat de moarte.

Când o luă în sfârșit în brațe, printre suspinele ei sfâșietoare nu putu deosebi decât cuvântul "întuneric". Se întoarse furios spre Scarlett și spre negresă.

— Cine a stins lumina? Cine a lăsat-o singură pe întuneric? Prissy, am să te spânzur de vie...

— Doamne sfinte, domn'le 'hett! Nu eu! Lou a...

— Dumnezeuule, dom'le 'hett, am...

— Destul. Știți ce-am poruncit. Îmi vine să... Ieși! Și să nu te mai întorci. Scarlett, să-i plătești și să nu o mai văd când voi coborî. Acuma, plecați toate!

Negresele dispărură, nenorocita de Lou plângând cu fața în șorț. Dar Scarlett nu plecă. Îi venea greu să-și vadă copilul preferat liniștindu-se în brațele lui Rhett, pe când în ale ei țipase atât de sfâșietor. Îi venea greu s-o vadă cum își trece brațele împrejurul gâtului lui Rhett ca să-i povestească cu vocea sugrumată de ce se speriasse, pe când ea, Scarlett, nu reușise să afle nimic.

— Și s-a așezat pe pieptul tău, zise Rhett încet. Era mare?

— O, da. Foarte mare! Avea și gheare.

— A, și gheare. Haide, haide. O să stau toată noaptea la pândă și, dacă se întoarce, o să-l împușc.

Rhett vorbea serios și glasul lui potoli suspinele lui Bonnie. Vocea ei deveni mai naturală și începu să-i descrie amănunțit cum era monstrul, într-un limbaj pe care numai el îl înțelegea. Pe Scarlett o enerva faptul că Rhett discuta cu fetița ca și cum era vorba de ceva real.

— Pentru Dumnezeu, Rhett...

El însă îi făcu semn să tacă.

În sfârșit, când Bonnie adormi, o culcă în patul ei și o acoperi cu cearceaful.

— Am s-o spânzur pe negresa aceea, zise el calm. E și vina ta. De ce n-ai venit până aici să vezi dacă lumina e aprinsă?

— Nu fi caraghios, Rhett, șopti Scarlett. Bonnie face așa fiindcă îi cauți în coarne. Multor copii le e frică de întuneric, dar le trece. Wade se temea și el, dar nu l-am răsfățat. Dacă ai lăsa-o să ție o noapte sau două...

— S-o las să ție! exclamă Rhett, și o clipă Scarlett crezu că are s-o bată. Ori ești o proastă, ori ești cea mai inumană femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Nu vreau să ajungă nervoasă și fricoasă.

— Fricoasă! Asta-i bună! Bonnie nu știe ce-i frica! Tu însă n-ai imaginație și nu poți să-ți dai seama cât suferă cei ce au... mai ales un copil. Dacă ceva cu gheare și cu coarne ar veni și s-ar așeza pe pieptul tău, i-ai spune să se ducă la dracu', da? Vorbă să fie! Nu uita, cucoană, că te-am văzut trezindu-te și ținând ca o pisică opărită, fiindcă visaseși că fugeai prin ceață. Și nu de mult încă...

Scarlett se simți încurcată, fiindcă nu-i plăcea să i se amintească de visul acesta. Ba mai mult, era jenată amintindu-și că Rhett o mângâiasse și o potolise ca pe Bonnie. Schimbă deci vorba căutând să-l atace în alt fel.

— O răsfeti și...

— Și am de gând să continui s-o răsfăț, și sunt sigur că o să-i treacă și o să uite.

— Atunci, zise Scarlett înțepată, dacă vrei să faci pe dădaca, ar trebui să încerci să vii seara mai devreme, și treaz dacă se poate.

— Am să mă întorc mai devreme, dar am să mă îmbăt turtă dacă așa-mi place.

După această întâmplare, începu să se întoarcă acasă devreme, cu mult înainte de ora de culcare a lui Bonnie. Ședea lângă ea, o ținea de mână până când adormea. Numai atunci cobora jos, în vârful picioarelor, și lăsa lampa aprinsă și ușa întredeschisă ca să poată auzi dacă se trezește și se sperie. Nu voia cu nici un preț să i se mai întâmple un acces de spaimă din cauza întunericului. Toată casa avea mare grijă de lampa aprinsă: Scarlett, Mammy, Prissy și Pork veneau deseori sus în vârful picioarelor, ca să controleze dacă arde.

Și venea acasă fără să fie băut, dar nu fiindcă i-o ceruse Scarlett. Luni de zile băuse mult, fără să fie însă niciodată beat mort. Dar iată că într-o seară, când duhnea a whisky, o luă în brațe pe Bonnie, o lipi de umărul lui și o întrebă:

— Îl săruți pe tăticul tău iubit?

Fetița își strâmbă nasul mititel și încercă să scape din brațele lui.

— Nu, zise ea sinceră. Urât.

— Cum urât?

— Miroși urât. Unchiul Ashley nu miroase urât.

— Să fiu al dracului, zise el încruntat, punând-o jos. Nu credeam că în casa mea am să găsesc pe cineva care să-mi vorbească de cumpătare.

De-atunci însă se mărgini să bea numai un pahar de vin după-masă. Bonnie, care avea voie să bea ultimele picături din paharul lui, nu mai zise că miroase urât. Ca urmare, obrații lui Rhett, care se buhăiseră, își recăpătară conturul, și cearcănele de sub ochii lui negri parcă se mai estompară. Cum lui Bonnie îi plăcea să se plimbe călare pe șa în fața lui, Rhett stătea acum mai mult pe-afară, și fața lui se pârla de soare și deveni și mai oacheșă. Părea mai sănătos, râdea mai mult și deveni iar bărbatul întreprinzător care făcuse o impresie atât de puternică la Atlanta la începutul războiului.

Oamenii cărora le fusese antipatic începură să-i suradă când îl vedeau trecând călare cu fetița. Femei care până acum crezuseră că nici una dintre ele nu era în siguranță lângă el începură să se oprească pe stradă, să-i vorbească și s-o admire pe Bonnie. Chiar și cucoanele bătrâne cele mai severe erau de părere că un bărbat care știe să discute cu atâta pricepere despre bolile și problemele de educație ale copiilor nu poate fi iremediabil rău.

Capitolul LIII

Era ziua de naștere a lui Ashley și, voind să-i facă o surpriză, Melanie se pregătise s-o sărbătorească, fără știrea lui. Toată lumea știa despre recepție, în afară de Ashley. Chiar Wade și micul Beau știau, dar fuseseră puși să jure că nu vor spune nimic, așa că nu-și mai încăpeau în piele de mândrie. Toată lumea bună din Atlanta fusese poftită și făgăduise să vină. Generalul Gordon și familia lui acceptaseră invitația cu plăcere, Alexander Stephens promisese să vină dacă sănătatea lui șubredă i-o va permite, și chiar și Bob Toombs, scandalagiul Confederației, era așteptat.

Toată dimineața Scarlett, Melanie, India și mătușa Pitty alergaseră de colo-colo prin casă, supraveghindu-i pe servitorii negri care puneau perdele curate la ferestre, frecau argintăria, ceruiau podeaua, făceau prăjituri, amestecau sau gustau răcoritoarele. Niciodată Scarlett n-o văzuse pe Melanie atât de emoționată și de fericită.

— Înțelegi, dragă, Ashley nu și-a mai sărbătorit aniversarea de când... de când...îți amintești de picnicul de la Doisprezece Stejari? În ziua în care am aflat că domnul Lincoln a chemat voluntarii sub arme. De atunci nu și-a mai serbat ziua de naștere. Și muncește așa de mult și e așa de obosit când vine seara acasă, încât a și uitat că azi e ziua lui. Și ce mirat o să fie când toată lumea va sosi după cină.

— Cum o să faceți ca domnul Ashley să nu observe lanternele celea de pe peluză când vine diseară la masă? întrebă Archie morocănos.

Toată ziua privise pregătirile pentru recepție, fără să admită că-l interesează. Niciodată nu avusese prilejul să asiste, din culise, la pregătirile pentru o recepție în lumea bună, și pentru el era ceva nou. Nu se jena să-și spună părerea despre femeile care alergau de parcă luase casa foc, numai

fiindcă urmau să vină musafiri, dar nimic nu l-ar fi putut convinge să plece de-acolo. Lanternele de hârtie colorată, pe care doamna Elsing și cu Fanny le făcuseră și le pictaseră pentru această ocazie, îl interesau în mod special, fiindcă nu văzuse niciodată "asemenea chestii". Fuseseră ascunse în odaia de la subsol în care locuia el, și le cercetase amănunțit.

— Of, Doamne, la asta nu m-am gândit! exclamă Melanie. Archie, ce bine că mi-ai spus. Vai de mine! Ce să mă fac! Trebuie să fie agățate în pom; să li se pună lumânări mici și să fie aprinse chiar în momentul când vor începe să sosească musafirii. Scarlett, îl trimiți tu pe Pork să facă treaba asta în timp ce cinăm?

— Doamnă Wilkes, aveți mai multă minte ca alte femei, dar vă zăpăciți prea repede, zise Archie. Ce să știe Pork, negrul acela idiot, despre chestiile astea? Le-ar da foc într-o clipă. Sunt... sunt chiar drăguțe, recunosc el. Am să le agăț eu, când dumneavoastră și domnul Wilkes veți sta la masă.

— O, Archie, ce drăguț din partea dumatăle! zise Melanie și se uită la el ca un copil, cu ochii plini de recunoștință și de încredere. Nu știu ce m-aș face fără dumneata. Crezi că ai putea pune lumânările înăuntru acum, ca să scăpăm de-o grijă?

— Da, poate că da, zise Archie, fără pic de bunăvoință, și se îndreptă șchiopătând spre pivniță.

— Vezi că muștele se prind cu miere, zise Melanie râzând, când bătrânul bărbos coborî jos pe scări. Țineam ca el să agațe lanternele, dar îl știu prea bine. Dacă-l rogi să facă un lucru, te refuză. Acum am scăpat de el puțin. Negrii se tem așa mult de el, că nu vor să muncească când îi urmărește de-aproape.

— Melly, în locul tău nu l-aș ține pe banditul ăsta bătrân la mine în casă, zise Scarlett supărată.

Îl ura pe Archie atât cât o ura și el pe dânsa și aproape că nu-și vorbeau. Chiar la Melanie în casă, Archie se uita la ea bănuitor și disprețuitor.

— Are să-ți facă necazuri, ai să vezi.

— O, e inofensiv dacă-l măgulești și-i arăți că ai nevoie de el, zise Melanie. Și e așa de devotat lui Ashley și lui Beau, încât mă simt mai liniștită când e aici.

— Vrei să spui că ți-e devotat ție, Melanie, zise India, a cărei față rece se luminează de un surâs blând, pe când o învăluia pe cumnata ei într-o privire afectuoasă. Cred că ești prima ființă pe care bătrânul bandit a iubit-o de când nevasta lui... de la nevasta lui. Îmi vine să cred că ar dori ca cineva să te jignească, ca să-l poată omorî spre a-ți dovedi respectul pe care ți-l poartă.

— Vai de mine, India, cum vorbești! zise Melanie roșind. Știi bine să mă consideră o găscă.

— Nu înțeleg de ce dați importanță părerii acestui bătrân morocănos care miroase urât, zise Scarlett brusc, căci nu-i ierta lui Archie felul cum vorbește de ea când se pusese problema muncii cu deținuți. Trebuie să plec acum. Mă duc să prânzesc, pe urmă mă duc la prăvălie să plătesc oamenii, apoi la depozit ca să-i plătesc pe căruțași și pe Hugh Elsing.

— Te duci la depozit? întrebă Melanie. Ashley se duce și el după-amiază să-l vadă pe Hugh Elsing. N-ai putea să-l reții acolo până la cinci? Dacă se întoarce mai devreme, o să ne găsească terminând o prăjitură sau făcând altceva, și atunci s-a dus surpriza.

Scarlett surâse în gând, regăsindu-și pe loc buna dispoziție.

— Da, am să-l rețin, zise ea.

În același moment, ochii spălăciți și fără gene ai Indiei se ațintiră asupra ei. "Se uită așa de ciudat la mine, de câte ori pomenesc de Ashley", gândi Scarlett.

— Atunci, reține-l cât poți mai mult după cinci, zise Melanie. Și apoi va veni India cu trăsură să-l ia... Scarlett, te rog să vii devreme, diseară. Nu vreau să pierzi nimic din recepție.

În drum spre casă, Scarlett se gândi îmbufnată: "Nu vrea să pierd nimic din recepție! Atunci, de ce nu mi-a propus s-o ajut să primească musafirii, cum le-a rugat pe India și pe mătușa Pitty?"

În general, Scarlett nu ținea s-o ajute pe Melanie să-și primească musafirii care veneau la petrecerile ei plictisitoare. Dar aceasta era cea mai mare recepție pe care o dădea Melanie și era și ziua lui Ashley, și Scarlett ar fi dorit mult să fie lângă el când. Își primea musafirii. Știa însă de ce nu fusese rugată. Chiar dacă n-ar fi știu-o, observația lui Rhett i-ar fi deschis în orice caz ochii.

"Să-i ceri unei scallawag să-ți ajute să-ți primești musafirii tocmai când printre ei vor fi toți foștii confederați de seamă și toți democrații? Ai niște idei cât se poate de nostime și de caraghioase. Și nu înțelegi că ești poftită numai grație faptului că doamna Melly ți-e atât de devotată".

Scarlett se găti cu mai multă grijă ca de obicei când se duse în după-amiaza aceea la prăvălie și la depozitul de cherestea. Purta o rochie nouă de tafta verde ca sticla, care făcea ape viorii când bătea lumina pe ea, și pălăria nouă verde-deschis cu garnitura de pene verzi. De ce nu-i dădea Rhett voie să poarte un breton ondulat pe frunte? Pălăria asta i-ar sta mult mai bine. O amenințase că o tunde dacă-și va ciopârți șuvițele din față. Și se purta atât de îngrozitor cu ea în zilele acestea, încât chiar era în stare s-o facă.

Era o după-amiază minunată, însorită dar nu prea caldă, luminoasă dar nu orbitoare, și adierea caldă care făcea să foșnească frunzele copacilor din lungul Străzii Piersicului mișca ușor penele pălăriei lui Scarlett. Inima îi bătea de fericire, așa cum se întâmpla ori de câte ori trebuia să-l vadă pe Ashley. Poate că dacă plătea repede căruțașii și pe Hugh Elsing, aceștia vor pleca și va rămâne singură cu Ashley în biroul mic din incinta depozitului. Ce rar avea acum prilejul să-l vadă pe Ashley singur! Și când te gândești că Melanie o rugase să-l rețină! Era cu adevărat nostim!

Cu inima plină de bucurie ajunse la prăvălie, plăti lui Willie și celorlalți slujbași, fără să mai întrebe dacă făcuseră treabă bună în ziua aceea. Era sâmbătă, cea mai grea zi a săptămânii pentru prăvălie, fiindcă în ziua aceea toți fermierii din împrejurimi veneau să-și facă cumpărăturile, dar Scarlett nu puse nici o întrebare.

În lungul drumului de la prăvălie la depozit, se opri de vreo zece ori spre a sta de vorbă cu nevestele unor carpetbagger-i în trăsură splendide – dar nu așa frumoase ca trăsură ei, își zise ea cu plăcere – și cu mulți bărbați care traversau praful roșiatic al șoselei ca să vină, cu pălăria în mână, să-i prezinte omagiile. Era o după-amiază minunată, și Scarlett se simțea fericită. Era frumoasă, și trecea ca o regină printre supușii ei. Dar deseori opriri o făcuseră să piardă timp și ajunse la depozit mai târziu decât intenționase; Hugh și căruțașii ședeau pe o grămadă de lemne și o așteptau.

— Ashley e aici?

— Da, e în birou, zise Hugh, al cărui chip în general posomorât se lumina văzând privirea ei fericită, scânteietoare. Încearcă să... adică verifică socotelile.

— Azi nu e nevoie să se obosească cu ele, zise ea și, coborând glasul, adăugă: Melly m-a trimis să-l rețin aici până pregătește totul pentru recepția de diseară.

Hugh zâmbi, căci și el era poftit. Îi plăceau petrecerile și, privind-o pe Scarlett, ghicea că și ea se bucura la gândul recepției din seara aceea. Scarlett plăti pe căruțași și pe Hugh și-i părăsi brusc îndreptându-se spre birou, lăsând să se înțeleagă astfel că vrea să fie singură. Ashley o întâmpină în

pragul ușii, și cum stătea așa, părul îi lucea în soare. O întrebă cu un surâs malițios:

— Dar, bine, Scarlett, ce faci în oraș la ora asta? De ce n-ai rămas la noi ca s-o ajuți pe Melanie să pregătească surpriza?

— Cum se poate, Ashley? exclamă ea indignată. Cum de-ai aflat? Melly are să fie foarte decepționată dacă n-ai să fii surprins.

— O, n-are să observe, nu-ți fie teamă. Am să fiu cel mai surprins om din toată Atlanta, zise Ashley făcând haz.

— Dar cine a fost secătura care ți-a spus?

— Aproape toți bărbații pe care i-a poftit Melly. Generalul Gordon a fost primul. Mi-a spus că, din proprie experiență, știe că ori de câte ori o femeie organizează o petrecere de felul acesta, de obicei nimerește exact în seara când soțul ei s-a hotărât să curețe și să lustruiască toate armele din casă. Apoi m-a prevenit bunicul Merriwether. Mi-a povestit că odată doamna Merriwether i-a organizat o surpriză din astea și a fost ea cea mai surprinsă, fiindcă bunicul își tratase pe furiș reumatismele cu o sticlă de whisky și era prea beat ca să se poată scula din pat și... ce să mai spun, toți bărbații cărora li s-a făcut o surpriză m-au prevenit.

— Ce secături! exclamă Scarlett, dar nu se putu stăpâni să nu râdă.

Când surâdea așa, Ashley semăna cu acela pe care îl cunoscuse pe vremuri la Doisprezece Stejari. Și ce rar i se întâmpla acum să zâmbescă! Aerul era călduț și soarele atât de blând! Fața lui Ashley era veselă și vorbele lui erau atât de pline de sinceritate, încât inima lui Scarlett tresări de fericire, i se umflă în piept până când începu aproape s-o doară, gata parcă să plesnească sub povara fericirii și a lacrimilor fierbinți care stăteau să se reverse. Se simțea iar de șaisprezece ani, și fericită ca atunci. Emoționată, respira din ce în ce mai repede. Simțea dorința nebună să-și smulgă pălăria de pe cap, s-o arunce în sus și să strige "Ura!" Apoi se gândi ce mutră ar face Ashley, și deodată izbucni în râs până când ochii i se umplură de lacrimi. Începu să râdă și el, cu capul lăsat pe spate ca și cum îi plăcea să râdă, crezând că motivul veseliei lui Scarlett era felul cum bărbații trădaseră secretul Melaniei.

— Intră, Scarlett. Tocmai controlam registrele.

Ea trecu în odăița plină de soarele după-amiezii și se așeză pe scaunul din fața biroului. Ashley o urmă, se așeză pe colțul mesei și începu să-și legene ușor picioarele-i lungi.

— O, să nu ne obosim cu registrele azi după-amiază, Ashley! N-am chef de ele. Când am o pălărie nouă, am impresia că toate cifrele mi-au fugit din cap.

— Și cu o pălărie așa de drăguță ca asta, cifrele cred că au dispărut de tot, zise el. Scarlett, te faci din ce în ce mai drăguță.

Și Ashley sări de pe masă și, râzând, o apucă de mâini și îi depărtă brațele ca să-i vadă rochia mai bine.

— Ce frumoasă ești! Cred că n-ai să îmbătrânești niciodată.

Când Ashley o atinse, Scarlett își dădu seama că, inconștient, dorise tot timpul lucrul acesta. Toată după-amiaza asta plină de fericire dorise căldura mâinilor lui, tandrețea ochilor lui, un cuvânt care să-i arate cât ținea la ea. Era prima oară când erau complet singuri, din ziua aceea înghețată, în livada de la Tara, și prima oară când ea îi da mâna altfel decât într-un gest de politețe. De luni de zile dorise să fie aproape de el. Dar acum...

Ce ciudat că atingerea mâinilor lui nu-i făcea o impresie deosebită. Altădată numai când se apropia de el începea să tremure. Acum nu simțea decât o senzație de plăcere și de căldură prietenească. Atingerea mâinilor lui nu o îmbăta și inima îi rămase liniștită și mulțumită. Această senzație o

intrigă și o încurcă puțin. Era tot Ashley al ei, Ashley cel frumos pe care ea-l iubea mai mult decât viața. Atunci, de ce...?

Dar goni aceste gânduri din minte. Ajungea că era lângă el, că o ținea de mâini și că surâdea ca un prieten, fără a fi stingherit sau emoționat. I se părea o minune un lucru ca acesta, când între ei erau atâtea lucruri nespuse.

Privirea lui era ațintită asupra ei, limpede și strălucitoare; zâmbea cu zâmbetul pe care Scarlett îl adora, zâmbea ca și cum între ei n-ar fi existat niciodată altceva în afară de fericire. Între ochii lor nu mai era nici o barieră; privirea lui Ashley nu mai era depărtată, pierdută. Scarlett începu să râdă.

— O, Ashley, am început să îmbătrânesc.

— Tu, să îmbătrânești! Nu, Scarlett, la șaiszeci de ani, pentru mine o să fii aceeași. O să te țin întotdeauna minte așa cum erai în ziua ultimului nostru picnic, așezată sub stejar cu vreo zece tineri împrejurul tău. Pot să-ți spun și cum erai îmbrăcată: într-o rochie albă cu floricele verzi și cu un șal alb de dantelă pe umeri. Aveai sandale verzi cu șireturi negre și o pălărie uriașă de pai, cu panglici lungi verzi. Cunosco rochia aceea pe dinafară, fiindcă atunci când eram în lagăr și-mi mergea rău, îmi chemam amintirile și le frunzăream cum ai frunzări o carte cu poze; și-mi aminteam de fiecare amănunt...

Se opri brusc și fața lui luminoasă se posomori. Dădu drumul binișor mâinilor ei, în timp ce Scarlett rămânea în așteptare, nerăbdătoare să-l audă vorbind.

— Ce mult drum am făcut amândoi din ziua aceea, nu-i așa, Scarlett? Am umblat pe drumuri la care nu ne-am fi așteptat. Tu ai înaintat repede, ușor, pe când eu încet și anevoie.

Se așază din nou pe birou, se uită la ea și iar începu să zâmbească. Nu mai era însă surâsul care o făcuse pe Scarlett atât de fericită cu puțin timp înainte. Era un surâs trist.

— Da, da, tu ai înaintat ușor, și m-ai târât după tine, legat de roțile trăsurii tale. Uneori mă întreb sincer: ce-aș fi ajuns fără tine?

Scarlett se grăbi să-l apere împotriva lui însuși, poate mai ales din cauză că, fără voia ei, își amintea de spusele lui Rhett.

— Dar n-am făcut niciodată nimic pentru tine, Ashley. Fără mine ai fi exact același. Într-o zi o să ajungi un om bogat, un om mare, așa cum ți se cuvine.

— Nu, Scarlett, eu nu sunt din soiul acelor din care se fac oamenii mari. Cred că, fără tine, aș fi căzut în uitare... cum s-a întâmplat cu sărmana Cathleen Calvert și cu atâția alții cu nume vechi și strălucite.

— O, Ashley, nu vorbi așa. Pari atât de trist.

— Nu sunt trist. Adică nu mai sunt trist. Mai de mult... da. Acum sunt numai...

Tăcu, și Scarlett înțelese la ce se gândea. Era prima oară că știa la ce se gândește Ashley când privirea lui limpede ca cristalul începea să se piardă în depărtări. Cât timp furia dragostei îi sfâșiase pieptul, gândurile lui îi rămâneau neînțelese. Acum, în atmosfera liniștită și prietenoasă care îi înconjură, putea pătrunde în sufletul lui, putea să-l înțeleagă puțin. Acum nu mai era trist. După înfrângere fusese trist, și tot așa când îl rugase să vină la Atlanta. Acum era numai resemnat.

— Nu-mi place să te aud vorbind așa, Ashley, zise ea cu vehemență. Vorbești ca Rhett. Mereu mă pisează cu lucruri ca astea și ceva în legătură cu supraviețuirea celor mai adaptabili, până când îmi vine să urlu de plictiseală.

Ashley zâmbi.

— Te-ai gândit vreodată, Scarlett, că în fond Rhett și cu mine suntem foarte asemănători?

— O, nu! Tu ești atât de distins și de cinstit, pe când el..., și tăcu

încurcată.

— Ba da. Ne tragem din familii asemănătoare, am fost crescuți în același fel și avem aceleași credințe. Dar la un moment dat am pornit pe drumuri diferite. Credem la fel, dar reacționăm altfel. De pildă, nici unul dintre noi n-a crezut în necesitatea războiului, dar eu m-am înrolat și am luptat, pe când el a stat deoparte până aproape de sfârșit. Amândoi știam că războiul e o greșeală. Amândoi știam că vom fi învinși. Dar eu eram dispus să lupt pentru o cauză pe care o știam pierdută, pe când Rhett nu. Uneori mi se pare că el a avut dreptate, dar pe urmă iar...

— O, Ashley, când o să încetezi să vezi amândouă fețele aceluiasi lucru? îl întreabă ea; nu mai vorbea enervată, cum ar fi făcut pe vremuri. Nu, nu ajungi nicăieri dacă vezi amândouă fețele unui lucru.

— E adevărat, dar... spune, Scarlett, tu unde vrei să ajungi? M-am întrebat de multe ori. Vezi, eu n-am vrut să ajung nicăieri. Am vrut doar să fiu eu însumi.

Unde voia ea să ajungă? Ce întrebare stupidă. Evident, să aibă bani și să se simtă în siguranță. Și totuși... Mintea ei se încurcă. Avea bani și se simțea în siguranță atâta cât e posibil într-o lume nesigură. Dar când se gândea mai bine, lucrurile acestea nu-i ajungeau. Își dădea seama că banii nu o făcuseră prea fericită, deși nu mai avea așa de multe griji și nu se mai temea de ziua de mâine. "Dacă aș avea bani, dacă aș putea să mă bucur de ei în siguranță și dacă te-aș avea pe tine, aș fi mulțumită", se gândi ea privindu-l cu regret. Se feri însă să-și exprime gândul, temându-se să nu strice vraja care îi învăluia pe amândoi, temându-se ca sufletul lui să nu se închidă iar.

— Vrei numai să fii tu însuți? zise ea râzând, cu puțină amărăciune. Ce-a fost greu pentru mine a fost să nu fiu eu însămi! Cât despre unde vreau să ajung, mi se pare că am ajuns. Am vrut să fiu bogată și să nu am griji și...

— Dar, Scarlett, nu ți-a trecut prin minte că mie nu-mi pasă dacă sunt sărac sau bogat?

Nu, nu-i trecuse prin minte că cineva n-ar dori să fie bogat.

— Atunci, ce vrei?

— Acum nu mai știu. Altădată știam, dar aproape că am uitat. Voiam mai ales să trăiesc în pace, să nu am de-a face cu oameni care nu-mi plac, să nu fiu silit să fac lucruri care nu-mi plac. Poate că... poate că aș vrea să se întoarcă vremurile de altădată, dar știu că nu se poate și sunt obsedat de amintirea lor și de năruirea lumii din jurul meu.

Scarlett tăcea cu obstinație. Nu că nu înțelegea ce spunea Ashley. Cuvintele și glasul lui evocau vremurile trecute cum nimeni n-ar fi putut izbuti, și făceau să-i bată inima mai tare. Nici ea nu uitase. Dar din ziua aceea când stătuse culcată, bolnavă și disperată, în grădina de la Doisprezece Stejari și-și spusese: "N-am să mă mai uit înapoi!" – din ziua aceea nu se mai gândise la trecut.

— Îmi place mai mult epoca de acum, zise ea fără să-l privească în ochi. Avem întotdeauna ceva interesant de făcut, sau petreceri, sau găsim altceva. Totul parcă strălucește. Înainte toate erau așa de plictisitoare...(O, zilele care se scurgeau domol în trecut, și amurgurile calde și liniștite de la țară! Răsetele răsunătoare și melodioase care se auzeau din bordeiele negrilor! Căldura aurită care învăluia atunci viața! Ce plăcut era să știi că ai ziua de mâine asigurată! Cum pot să reneg toate acestea?)

— Îmi place mai mult epoca de acum, repetă Scarlett, dar glasul îi tremura.

El lunecă de pe birou și începu să râdă încet, arătându-i că nu crede ce spune. O apucă de bărbie și o sili să-l privească.

— O, Scarlett, nu știi să minți! Da, acum viața are o strălucire... da, dar o

anumită strălucire. Și tocmai ăsta-i defectul ei. Vremurile acelea n-aveau strălucire, dar aveau farmec, frumusețe și un ritm calm și măsurat.

Cu sufletul împărțit, Scarlett lăsă ochii în jos. Sunetul glasului lui, atingerea mâinilor lui descuriau uși pe care ea le încuiase demult. În dosul lor se afla frumusețea timpurilor trecute și o cuprinse atât de tare dorul de ele, încât sufletul o durea. Știa însă că oricâtă frumusețe se ascundea în dosul lor, ușile trebuiau să rămână încuiate. Nimeni nu putea merge înainte împovărat de amintiri dureroase.

Ashley dădu drumul bărbiei ei și îi luă una din mâini, ținându-i-o cu duioșie.

— Îți amintești, zise el – dar Scarlett auzi un clopot de alarmă: "Nu privi înapoi, nu privi înapoi!"

Ea nu ținu seamă de clopotul de alarmă și se lăsă purtată de valul de fericire. În sfârșit, reușise să-l înțeleagă, în sfârșit sufletele lor se întâlneau! Clipa asta era prea prețioasă ca s-o poată pierde, oricâtă durere va urma după ea.

— Îți amintești, zise el – și sub vraja glasului său, pereții biroului mic dispărură și anii se dădură în lături. Era primăvară, și ei doi se plimbau călare pe o potecă îngustă de țară. Pe măsură ce vorbea, îi strângea mai tare mâna și vocea lui avea tristețea cântecelor vechi pe jumătate uitate. Scarlett auzea clinchetul vesel al clopoțelilor de la hamurile cailor când înaintau sub copacii înfloriți. Se duceau la un picnic la Tarleton-i și Scarlett se auzea pe sine râzând fericită, vedea lucind în soare părul auriu al lui Ashley și observa grația mândră a ținutei lui călare. Glasul lui era plin de muzica viorilor și a banjourilor în sunetul cărora dansaseră, în casa albă ce nu mai exista. Sau era toamnă, și câinii de vânătoare lătrau în depărtare, în mlaștinile întunecate sub luna rece. Ori de Crăciun, câinile cu vin fiert răspândeau o aromă atât de plăcută. Fețele albe și negre surădeau. Și vechii prieteni soseau cu toții, râzând ca și cum nu muriseră de atâția ani. Stuart și Brent, cu părul lor roșu, cu picioarele lor lungi și cu obișnuitele lor farse, Tom și Boyd, aprigi ca niște mânji, Joe Fontaine cu privirea lui aprinsă, și Cade și Raiford Calvert care se mișcau cu atâta grație elegantă. Apoi mai era John Wilkes, și Gerald, roșu la față din cauza coniacului, și Ellen ca o șoptă sau ca un parfum discret. Din toate ființele acelea, din toate lucrurile acelea se desprindea o senzație de securitate, o siguranță că a doua zi nu va aduce altceva decât aceeași fericire pe care o adusese și ziua de azi.

Ashley tăcu, și se uitară calm și îndelung unul în ochii celuilalt, și între ei plutea amintirea tinereții lor pierdute, pe care o trăiseră atât de aproape unul de altul.

"Acum știu de ce nu pot fi fericită", se gândi ea cu tristețe. "Până acum n-am înțeles. N-am înțeles nici de ce n-am fost fericită cu desăvârșire. Dar bine... vorbim ca niște oameni bătrâni!" se gândi ea cu o uimire dureroasă. "Ca niște oameni bătrâni care privesc spre întâmplări petrecute cu cincizeci de ani în urmă. Dar nu suntem bătrâni! Numai că s-au întâmplat atâtea! Toate s-au schimbat așa de mult, de parcă au trecut cincizeci de ani. Dar nu suntem bătrâni!"

Privindu-l însă pe Ashley, văzu că nu mai era tânăr și că nu mai avea strălucirea de altădată. Cu capul plecat, se uita distrat la mâna ei pe care încă o ținea în a lui, și văzu că părul ce odinioară fusese blond, era argintiu, argintiu ca razele de lună reflectate pe o apă liniștită. I se păru că frumusețea după-amiezii de aprilie se spulberase, așa cum se spulberase și din inima ei, iar trista dulceață a amintirilor era acum amară ca fierea.

"N-ar fi trebuit să-l las să mă facă să privesc înapoi", se gândi ea cu disperare. "Aveam dreptate când am spus că nu vreau să privesc înapoi. Te

doare prea mult, ți se sfâșie inima și nu mai poți după aceea decât să privești înapoi. Acesta e defectul lui Ashley. Nu poate privi înainte. Nu poate vedea prezentul, se teme de viitor, așa că se uită înapoi. Până acum nu înțelegeam. Până acum nu l-am înțeles pe Ashley. O, Ashley, iubitul meu, n-ar trebui să privești înapoi! La ce-ți servește? N-ar fi trebuit să cedezi ispitei de a vorbi de timpurile de demult. Așa se întâmplă când te uiți înapoi, la timpurile fericite de odinioară. Ți aduc numai durere și-ți zdrobesc inima".

Se sculă în picioare, cu mâna tot în a lui. Trebuia să plece. Nu mai putea sta aici, să se gândească la trecut și să vadă chipul obosit, trist și descurajat al lui Ashley.

— Dar am străbătut cale lungă de atunci, Ashley, zise ea, încercând să-și potolească tremurul din glas, încercând să-și stăpânească nodul ce i se ridicase în gât. Aveam principii frumoase, pe vremurile acelea, nu-i așa, Ashley?

Și deodată, pe nerăsuflăte:

— O, Ashley, nimic n-a fost cum am nădăjduit!

— Așa e întotdeauna, zise el. Viața nu se simte obligată să ne dea ce vrem. Luăm ce putem, și să fim mulțumiți că nu e mai rău.

Deodată inima ei se umplu de durere, de oboseală; se gândea la drumul lung pe care îl străbătuse de atunci. O revăzu pe tânăra Scarlett O'Hara, căreia îi plăcea să fie curtată și să poarte rochiile frumoase și care avea de gând să ajungă o adevărată doamnă, ca Ellen, într-o zi, când va avea timp.

Pe neașteptate, ochii i se umplură de lacrimi, care prinseră să i se rostogolească pe obraji. Se uita la el mută, ca un copil care suferă. Ashley nu zise un cuvânt, dar o luă ușor în brațe, îi rezemă capul de umărul lui și, aplecându-se spre ea, își lipi obrazul de al ei. Lacrimile ei se opriră. Îl cuprinse cu brațele. Bucuria de a-l cuprinde cu brațele îi uscă lacrimile. Ce bine era în brațele lui – fără patimă, calmă, ca în brațele unui prieten drag. Numai Ashley, care avea aceleași amintiri, care își trăise tinerețea odată cu ea, care-i cunoștea viața de la început până în prezent, numai el o înțelegea.

Auzi pași afară, dar nu le dădu atenție, crezând că erau căruțașii care plecau acasă. Asculta cum bate inima lui Ashley. Deodată, el se smulse de lângă ea. Uimită, de violența gestului, se uită la chipul lui, dar el nu o privea. Se uita înspre ușă, peste umerii ei.

Se întoarse și o văzu pe India, cu fața palidă, cu ochii spălăciți, care de data asta scânteiau, și pe Archie, cu aerul răutăcios al unui papagal chior. În dosul lor era doamna Elsing.

Scarlett n-avea să-și amintească niciodată cum ieșise din birou. Plecase însă imediat, repede, ascultând de porunca lui Ashley, și-l lăsase pe acesta în birou discutând aspru cu Archie; pe India și pe doamna Elsing le lăsase afară, cu spatele întors spre ea. Se întorsese direct acasă, copleșită de rușine și de teamă, și în mintea ei Archie cu barba lui de patriarh se transformase în îngerul răzbunător din paginile Vechiului Testament.

În amurgul de primăvară, casa era goală și tăcută. Toți servitorii plecaseră la o înmormântare, iar copiii se jucau în curtea din dosul casei Melaniei. Melanie...

Melanie! Scarlett îngheță gândindu-se la ea, pe când urca scara spre camera ei. Melanie va afla ce se întâmplase. India spusese că-i va povesti totul. O, India își va face o datorie din a-i povesti totul, fără să-i pese că va strica reputația lui Ashley, fără să-i pese că o va face pe Melanie să sufere, numai ca să-i facă rău lui Scarlett! Și doamna Elsing va vorbi, chiar dacă nu văzuse de fapt nimic, fiindcă era în spatele Indiei și a lui Archie, în ușa biroului. Cu toate

acestea, va vorbi. Până diseară, tot orașul va afla. Până mâine dimineață toată lumea, chiar negrii, vor ști. Și diseară la recepție, femeile se vor aduna prin colțuri și vor discuta în șoaptă cu o plăcere răutăcioasă. Scarlett Butler căzută de pe pedestalul ei! Și povestea va lua proporții. Nu era chip să oprești lucrul acesta. Nu se va vorbi numai de faptul în sine, așa cum era, cum o găsiseră plângând în brațele lui Ashley! Până diseară, lumea va vorbi de adulter. Și totul fusese atât de curat, atât de frumos! Scarlett se gândi disperată: "Dacă ne-ar fi prins atunci de Crăciun, când venise în permisie și l-am sărutat la plecare, sau dacă ne-ar fi prins în livadă, la Tara, când l-am implorat să fugă cu mine... O, dacă am fi fost prinși când eram vinovați într-adevăr, n-ar fi atât de dureros! Dar acum! Acum! Când mă ținea în brațe ca un prieten..."

Dar nimeni nu va crede. Nici o prietenă nu-i va lua apărarea. Nici un glas nu se va ridica să spună: "Nu cred că făceau ceva rău". Își jignise prea mult toate vechile prietene, ca să mai găsească o apărătoare printre ele. Prietenele ei cele noi, care-i răbdau în tăcere obrăznicile, vor profita cu plăcere de ocazia de-a o bârfi. Nu, toată lumea va crede orice despre ea, deși va regreta că un om atât de distins ca Ashley Wilkes e amestecat într-o poveste așa de urâtă. Ca de obicei, se va da toată vina pe femeie, și bărbatul va fi scuzat. Dar de data asta lumea va avea dreptate – ea i se aruncase în brațe.

O, ar putea suporta disprețul, insultele, zâmbetele ironice, orice ar spune lumea – dar nu Melanie! O, nu Melanie! Nu știa de ce îi păsa atât de mult dacă Melanie va afla. Era prea speriată și prea copleșită de conștiința vinovăției ei, ca să mai încerce să înțeleagă. Izbucni în lacrimi când se gândi care va fi privirea Melaniei, atunci când India îi va povesti că a prins-o pe Scarlett în brațele lui Ashley. Și ce va face Melanie când va afla? Îl va părăsi oare pe Ashley? Ce altceva ar putea face o femeie demnă? "Și atunci, ce voi face eu, și ce va face Ashley?" se gândi ea disperată, cu obrajii scăldați în lacrimi. "O, Ashley va muri de rușine și mă va urî fiindcă din cauza mea a ajuns aici". Deodată lacrimile îi secară și o teamă de moarte îi străbătu inima. Dar Rhett? Ce va face Rhett?

Poate că nu va afla. Cum era proverbul acela vechi și cinic – ce știe satul nu știe bărbatul. Poate că nimeni nu-i va spune. Numai un om foarte curajos i-ar putea povesti lui Rhett, fiindcă el avea reputația că întâi împușcă și pe urmă pune întrebări. "Doamne, te rog, fă ca nimeni să nu aibă curajul să-i spună!" Scarlett își aminti însă de chipul de piatră al lui Archie în biroul depozitului, de privirea lui rece și palidă, neîndurătoare, plină de ură pentru ea și pentru tot neamul femeiesc. Archie nu se temea nici de Dumnezeu, nici de oameni și ura femeile stricate. Le ura atâta, încât ușor ar fi făcut o crimă. Și el spusese că-i va povesti lui Rhett. Și o va face, cu toate că Ashley va încerca să-l convingă să tacă. În afară doar dacă Ashley nu-l va omorî, Archie îi va spune lui Rhett, socotind de datoria lui de creștin.

Scarlett se dezbracă și se culcă în pat. Gândurile i se învârtteau în cap într-o horă nebună. Dacă ar fi putut să încuie ușa și să rămână aici pentru totdeauna, și niciodată să nu mai vadă pe nimeni. Poate că Rhett nu va afla astăzi. Îi va spune că o doare capul și că nu putea să se ducă la recepție. Până mâine va găsi ea o scuză, își va pregăti apărarea.

"N-am să mă gândesc la asta acum", își zise ea disperată, îngropându-și fața în pernă. "N-am să mă gândesc la asta acum. Am să mă gândesc mai târziu, când am să mă simt în stare."

Când se înseră, îi auzi pe servitori întorcându-se acasă și i se păru că pregăteau cina mai liniștit ca de obicei. Sau era numai conștiința ei vinovată? Mammy veni la ușă și bătu, dar Scarlett o trimise înapoi spunându-i că nu vrea să mănânce. Timpul trecu și, în sfârșit, îl auzi pe Rhett urcând scările. Scarlett se înțepeni toată, își adună curajul să-l înfrunte, dar Rhett trecu pe

lângă odaia ei. Răsuflă ușurată. Nu aflase. Slavă Domnului că, din ziua când i-o ceruse, îi respecta dorința și nu-i mai călca în cameră. Dacă l-ar fi văzut, era sigură că s-ar fi trădat. Trebuie să-și facă curaj ca să-i anunțe că se simte prea rău ca să meargă la recepție. Avea timp să-și pregătească o atitudine. Avea însă timp? Din clipa aceea groaznică de azi după-amiază, viața păruse nesfârșită. Îl auzi pe Rhett mișcându-se în odaia lui, îl auzi vorbind cu Pork. Tot nu găsi curajul să-l cheme. Stătea nemișcată în întuneric și tremura.

După un timp destul de lung, Rhett bătui la ușa ei.

— Intră, zise ea încercând să-și stăpânească glasul.

— Sunt oare într-adevăr poftit în sanctuar? întrebă Rhett, deschizând ușa.

Era întuneric și nu i se vedea fața. Nici după glas nu se putea ghici nimic. Intră și închise ușa.

— Ești gata pentru recepție?

— Îmi pare foarte rău, dar mă doare capul. (Ce curios că vocea ei părea naturală. Slavă Domnului că e întuneric!) Nu cred că o să merg. Du-te tu, Rhett, și roag-o pe Melanie să mă ierte.

O pauză lungă, și apoi Rhett zise încet și batjocoritor:

— Ce târfă lașă ești!

Deci știa! Scarlett tremura, incapabilă să vorbească. Îl auzi pe Rhett bâjbâind în întuneric, aprinzând un chibrit, și odaia se umplu de lumină. Se apropie de pat și se uită la ea. Era în haine de seară.

— Scoală-te, zise el calm. Mergem la recepție. Trebuie să te grăbești.

— O, Rhett, nu pot. Vezi...

— Văd. Scoală-te.

— Rhett, a îndrăznit Archie...

— A îndrăznit. E un om curajos.

— Ar fi trebuit să-l omori fiindcă ți-a povestit minciuni.

— Nu omor oamenii care spun adevărul. Dar n-avem timp să discutăm. Scoală-te.

Scarlett se așeză pe pat și se înfășură în capot. Se uită la fața lui, care era însă posomorâtă și închisă.

— Nu merg, Rhett. Nu pot până nu se spulberă neînțelegerea asta.

— Dacă nu te arăți astă-seară, n-ai să te mai poți arăta niciodată în orașul ăsta, oricât ai trăi. Și dacă aș putea suporta ca nevasta mea să fie o târfă, n-aș putea suporta să fie o lașă. Ai să mergi chiar dacă toată lumea, chiar dacă Alex Stephens îți întoarce spatele, și chiar dacă doamna Wilkes ne roagă să părăsim casa ei.

— Rhett, dă-mi voie să-ți explic...

— Nu vreau să aud nimic. N-avem timp. Îmbracă-te.

— India, doamna Elsing și Archie s-au înșelat. Și mă urăsc. India mă urăște atâta, încât ar spune minciuni despre fratele ei ca să mă murdărească pe mine. Numai dacă m-ai lăsa să-ți explic...

"O, Maică Precistă", se gândi ea disperată, "dacă-mi spune: Poftim, explică-te! Ce-am să-i spun? Cum să-i explic?"

— Trebuie să fi povestit minciuni la toată lumea. Nu pot să merg astă-seară.

— Ba ai să mergi, zise el, chiar dacă va trebui să te târai până acolo ținându-te de gât și trăgându-ți picioare în frumosul tău fund.

Ochii lui Rhett aveau un luciul înghețat. Cu un ghiont o făcu să se scoale din pat, îi ridică corsetul de jos și i-l azvârli.

— Pune-l. Am să-ți strâng eu șireturile. O, mă pricep. Nu, n-am s-o chem pe Mammy să-ți ajute, fiindcă ai fi în stare să încui ușa și să stai aici ascunsă ca o lașă ce ești.

— Nu sunt lașă, strigă ea furioasă, uitând de temerile ei. Am...

— O, nu mai începe cu povestea cum ai omorât yankei și ai ținut piept soldaților lui Sherman. Ești lașă... pe lângă alte cusururi. Dacă nu mergi pentru tine, trebuie să mergi pentru Bonnie. N-ai să-i compromiți și mai mult viitorul! Pune-ți corsetul imediat.

Scarlett își scoase capotul și rămase numai în cămașă. Dacă s-ar uita la ea și ar vedea-o ce drăguță e în cămașă, poate că n-ar mai avea o privire atât de înspăimântătoare. De altfel, nu o mai văzuse de mult în cămașă. Dar Rhett nici nu se uită la ea. Deschisese dulapul și umbla printre rochiile ei. Scotoci și scoase o rochie nouă, de moar verde-jad, foarte decoltată în față și cu fusta drapată pe o turnură imensă – pe care era un buchet de trandafiri de catifea roz.

— Pune-o pe-asta, zise el, aruncând rochia pe pat și venind spre ea. Azi nu e momentul să porți culori potolite, cenușiu sau liliachiu, ca femeile serioase. Și mult fard pe obraji. Sunt sigur că femeia adulteră prinsă de farisei nu era așa de palidă ca tine. Întoarce-te.

Apucă șireturile corsetului și trase atât de tare, încât Scarlett țipă, speriată, umilită, jenată de un gest atât de brutal.

— Doare, hai? rânji Rhett. Păcat că șireturile nu sunt în jurul gâtului.

Casa Melaniei era luminată "a giorno" și muzica se auzea și din stradă. Când trăsura se opri în fața casei, auziră murmur vesel de voci. Casa era plină de oaspeți. Ședeau chiar și pe verande, sau pe băncile din curtea luminată de lanterne.

"Nu pot să intru... nu pot", se gândi Scarlett. "Nu pot. Nu vreau. Am să sar din trăsură și am să fug undeva, înapoi la Tara. De ce m-a silit Rhett să vin? Ce-are să facă lumea? Ce-are să facă Melanie? Cum are să arate? O, nu pot s-o văd. Am să fug."

Ca și cum i-ar fi ghicit gândul, Rhett o apucă așa de strâns de braț, încât era sigură că-i făcuse o vânătaie.

— N-am cunoscut irlandezi lași. Unde ți-e curajul cu care te lauzi atâta?

— Rhett, te rog, lasă-mă să mă întorc acasă și să-ți explic.

— Ai toată veșnicia ca să explici, dar n-ai decât o seară în care să faci pe martira în arenă. Haide, coboară, draga mea. Să văd cum te mănâncă leii. Haide, dă-te jos.

Scarlett sui aleea cum putu, căci brațul rigid al lui Rhett de care se ținea îi comunica puțin curaj. Simțea că va fi în stare să înfrunte lumea. Nu erau decât o bandă de javre geloase pe ea. O să le arate ea. Nu-i păsa ce credeau. Numai Melanie... numai Melanie...

Ajunseră pe verandă și Rhett saluta în dreapta și în stânga, cu pălăria în mână, cu glasul calm și blând. Când intrară în salon, muzica încetă și Scarlett, în emoția ei, avu impresia că mulțimea musafirilor se mărea deodată, se umfla și bubuia ca valurile ce se lovesc de țărm, apoi se micșora și se îndepărta cu un zgomot din ce în ce mai slab. Ei și! La naiba! Lasă-i să se uite urât. Își ridică sus capul, și cu colțurile ochilor încrețite, începu să zâmbească.

Înainte să fi putut schimba vreun cuvânt cu cei de lângă ușă, cineva veni spre ea străbătând mulțimea. O stranie tăcere cuprinse toată asistența. Inima lui Scarlett se strânse. Apoi, printre lume, Melanie se apropie de Scarlett cu pași mărunți. Se grăbea să fie prima care să-i vorbească. Își înălțase umerii ei înguști, bărbia împinsă înainte o făcea să pară indignată și, privind-o, ai fi zis că pentru ea singurul musafir important era cumnata ei. Se apropie de Scarlett și o luă de mijloc.

— Ce rochie minunată, scumpa mea, zise ea cu glasul ei subțire dar

limpede. India n-a putut veni astă-seară să mă ajute. Vrei să fii drăguță să mă ajuți să primim musafirii?

Capitolul LIV

Întoarsă în camera ei, Scarlett se simți iar în siguranță; se trânti pe pat, fără să se gândească la rochia ei de moar, la turnură și la trandafiri. Un timp rămase nemișcată, amintindu-și cum primise musafirii stând între Melanie și Ashley. Ce îngrozitor fusese! Mai degrabă i-ar înfrunța pe soldații lui Sherman încă o dată, decât să repete ceea ce făcuse în astă-seară. După o vreme se sculă din pat și începu să umble agitată prin odaie, scoțându-și hainele și aruncându-le pe jos.

După efortul făcut, începea reacția nervilor, și Scarlett fu apucată de un tremur. Spelcile de cap îi alunecau din mână și cădeau jos; când încercă să-și perie părul cum făcea în fiecare seară, se lovi la tâmplă cu dosul periei. De vreo zece ori se apropie de ușă în vârful picioarelor ca să audă zgomotele care veneau de jos; holul era însă tăcut și întunecat ca un mormânt.

Când recepția se sfârșise, Rhett o trimisese singură acasă cu trăsura. Scarlett râsuflase ușurată de această amânare. Rhett nu se întorsese încă. Da, slavă Domnului că nu era acolo! În astă-seară, rușinea, spaima și tremurul ei ar fi împiedicat-o să-l privească în față. Dar unde putea să fie? Probabil că la ființa aceea. Era prima oară când Scarlett se simți bucuroasă că există femei ca Belle Watling. Ce noroc că Rhett s-a dus în altă parte ca să-și verse toată furia. Evident, e rău că se bucura că bărbatul ei se ducea la o prostituată, dar ce să facă! Aproape că s-ar fi bucurat să-l știe mort pe Rhett, numai să nu-l vadă în noaptea asta.

Mâine... ei, mâine va fi altceva. Mâine va găsi o scuză, va găsi cu ce să-l atace ea pe el, va reuși într-un fel să-i găsească vreo vină lui Rhett. Mâine amintirea acestei nopți înspăimântătoare nu o va mai face să tremure. Mâine nu va mai fi obsedată de amintirea chipului lui Ashley, nu se va mai gândi că i-a distrus mândria și că l-a făcut de râsul lumii, când el avea atât de puțin să-și reproșeze. Oare Ashley, Ashley al ei atât de drag și de cinstit, o va urî fiindcă l-a făcut de râs? Firește că o va urî acum – acum când pe amândoi îi scăpase Melanie prin felul cum își înălțase umerii ei înguști, prin tonul afectuos și plin de încredere al glasului ei atunci când străbătuse podeaua lucioasă ca sticla ca să vină s-o ia pe Scarlett de braț și să înfrunte mulțimea curioasă, răutăcioasă, și, în ascuns, ostilă. Ce bine reușise Melanie să înăbușe scandalul! N-o părăsise o clipă pe Scarlett în tot cursul acelei seri îngrozitoare! Lumea fusese cam rece, uimită, dar politicoasă.

O, ce rușine! Să trebuiască să se ascundă după fusta Melaniei ca să se ferească de cei ce o urau, de cei ce ar fi rupt-o bucuros în bucăți cu bârfelile lor! Să trebuiască să se adăpostească în dosul încrederii oarbe a Melaniei, tocmai a Melaniei!

Scarlett se înfioră la acest gând. Dacă voia să doarmă, trebuia să bea ceva, ba chiar ceva mai mult. Își trecu rochia de casă peste cămașa de noapte și ieși repede în holul întunecos; tocurile papucilor ei răsunau tare în întuneric. Coborâse jumătate de scară, când, privind spre sufragerie, văzu o dungă subțire de lumină sub ușă. O clipă, inima i se opri. Fusese oare lumină în sufragerie când se întorsese acasă și, fiind prea tulburată, nu observase? Sau Rhett era acasă? Intrase poate prin ușa bucătăriei fără să facă zgomot. Dacă Rhett era acasă, atunci se va întoarce mai bine în camera ei în vârful picioarelor și se va lipsi de coniac, deși simțea mare nevoie să bea ceva. Așa, n-are să-l vadă pe Rhett. Cel puțin, în odaia ei se va simți în siguranță, fiindcă

va putea încuia ușa.

Se aplecă să-și scoată papucii ca să poată fugi înapoi fără să facă zgomot, când ușa sufrageriei se deschise brusc și, în lumina palidă a unei luminări, apăru silueta lui Rhett. Părea foarte mare, mult mai mare ca de obicei. Nu i se distingeau fața, și masa întunecată și înfricoșătoare a trupului său oscila puțin.

— Te rog să-mi ții de urât, doamnă Butler, zise el cu un glas puțin cleios.

Era beat și nu se ascundea. Până acum, oricât de mult ar fi băut, știuse să se domine. Scarlett se opri, neștiind ce să facă. Nu zise nimic, dar Rhett ridică brațul cu un gest poruncitor.

— Vino-ncoace, fir-ai să fii! zise el brutal.

"Trebuie să fie foarte beat", se gândi Scarlett tremurând. De obicei, cu cât bea mai mult, cu atât era mai politicos. Devenea mai ironic, vorbele lui erau mai mușcătoare, dar atitudinea îi rămânea întotdeauna corectă... prea corectă.

"Nu trebuie să-i arăt că mi-e frică de el", se gândi ea și, strângându-și rochia la gât, coborî scările cu capul sus, cu tocurele lovind zgomotos treptele.

Rhett se dădu la o parte ca s-o lase să treacă și se înclină cu o ironie care o făcu să se înfioare. Văzu că era fără haină, iar cravata îi atârna sub gulerul desfăcut. Cămașa deschisă lăsa să se vadă părul negru și des care îi acoperea pieptul. Părul îi era răvășit și ochii injectați și parcă micșorați. Pe masă ardea o lumânare, ca o mică flăcăruie ce proiecta umbre uriașe în odaia cu tavan înalt, făcând bufetele și servantele masive să pară niște monștri culcați. Văzu o tavă de argint cu o carafă destupată, înconjurată de pahare.

— Șezi jos, zise Rhett scurt, după ce intrase în odaie în urma ei.

Acum, un alt soi de spaimă începu să pună stăpânire pe Scarlett, față de care teama de a-l înfrunta părea neînsemnată. Rhett arăta, vorbea și se purta cu ea ca un străin. Niciodată nu se purtase atât de moșic. Niciodată, nici în momentele lor de mare intimitate, nu-și părăsise atitudinea nepăsătoare. Chiar la supărare era politicos și ironic, și băutura nu făcea decât să întărească aceste calități. La început, lucrul acesta o enervase și încercase să combată indiferența lui, dar apoi se obișnuise și această atitudine începuse să-i pară foarte comodă. Ani de zile crezuse că nimic nu avea importanță pentru Rhett, fiindcă socotea viața o glumă, și tot așa o socotea și pe ea. Acum însă, privindu-l peste masă, își zise cu inima strânsă de frică că, în sfârșit, exista ceva care avea importanță pentru el, și chiar foarte multă.

— Nu vād de ce n-ai bea un pahar înainte de culcare, chiar dacă am fost destul de prost-crescut să vin acasă, zise el. Să te servesc?

— Nu voiam să beau, zise Scarlett demnă. Am auzit zgomot și...

— N-ai auzit nimic. N-ai fi coborât dacă ai fi știut că sunt acasă. Te-am auzit umblând pe sus. Ai mare nevoie să bei ceva. Nu te jena.

— Eu nu...

Rhett apucă sticla și umplu un pahar, cu mâna nesigură.

— Ia-l, zise el întinzându-i lui Scarlătt paharul. Tremuri toată. O, nu-ți mai da aere. Știu că bei pe ascuns și știu și cât bei. De câțeva vreme voiam să-ți spun să nu mai umbli cu atâtea viclesuguri, și să bei pe față, dacă vrei. Crezi că-mi pasă dacă bei?

Scarlett luă paharul ud și îl înjură pe Rhett în gând. Îi cunoștea gândurile, deși era singurul bărbat de pe lume căruia ar fi vrut să-i ascundă adevăratele ei gânduri.

— Bea, îți spun.

Ridică paharul și-l goli dintr-o dată, cu o singură mișcare a brațului, fără să și-l îndoaie, așa cum făcea Gerald când bea whisky. Nu-și dădu seama că un asemenea gest, în afară de faptul că nu era elegant, dovedea o lungă deprindere. Rhett îl observă și colțurile gurii se lăsară în jos.

— Șezi! Să stăm de vorbă în familie despre eleganta recepție la care am

asistat.

— Ești beat, zise Scarlett pe un ton înghețat. Mă duc să mă culc.

— Sunt foarte beat și vreau să mă îmbăt și mai tare. Tu însă n-ai să te duci să te culci... nu încă... Stai jos.

Glasul lui mai păstră o urmă de calm și de răceală, dar sub cuvintele lui, Scarlett simțea că violența e gata să izbucnească și că o va lovi ca un bici.

Nu știa ce să facă. Deodată Rhett veni lângă ea și îi apucă brațul într-o strânsoare care o duru. O îmbrânci puțin și ea se așeză cu un mic țipăt de durere. Acum îi era frică. Niciodată nu-i fusese atât de frică. Când se aplecă spre ea, văzu că fața lui era roșie și întunecată și ochii nu-și pierduseră luciul înspăimântător. În fundul lor era ceva necunoscut, ceva neînțeles, ceva mai tare ca furia, mai tare ca durerea, care-i făcea să scânteieze ca doi cărbuni aprinși. Se uită lung la ea, atât de lung încât trebui să-și lase ochii în jos. Atunci Rhett se trânti într-un scaun în fața ei și-și turnă încă un pahar. Scarlett se folosi de acest răgaz ca să-și pregătească apărarea. Nu putea însă spune nimic, înainte de-a auzi ce va spune el, fiindcă nu știa ce fel de acuzație îi va aduce.

Rhett își sorbea coniacul încet, privind-o pe deasupra paharului, și Scarlett încercă să-și potolească tremurul. Un timp fața lui nu-și schimbă expresia; în sfârșit, începu să râdă, cu privirea tot ațintită asupra ei. Din nou Scarlett începu să tremure.

— Ce amuzantă comedie a fost în seara asta, nu-i așa?

Ea nu zise nimic. Încercă să nu mai tremure, încordându-se toată, până la degetele de la picioare.

— O comedie plăcută din care nu lipsea nici un personaj. Tot satul se adunase să arunce cu pietre în femeia vinovată, soțul batjocorit își apăra soția așa cum se cuvine să facă un gentleman, iar soția batjocorită, plină de bună-tate creștinească, acoperea toate cu mantaua reputației ei nepătate. Cât despre amant...

— Te rog.

— Nici un te rog. Astă-seară nu mă poți opri. E prea nostim. Cât despre amant, avea aerul unui dobitoc și ar fi vrut să i se deschidă pământul sub picioare și să-l înghită. Cum îți place, scumpa mea, să vezi cum femeia pe care o urăști te susține și-ți acoperă păcatele? Stai jos!

Scarlett se așeză din nou.

— Îmi închipui că asta nu te-a făcut s-o iubești mai mult. Te întrebi dacă știe ce s-a petrecut între tine și Ashley... te întrebi de ce-a făcut-o, dacă știe... dacă n-a făcut-o cumva ca să scape ea cu fața curată. Și crezi că e o proastă că a procedat astfel, chiar dacă te-a scăpat pe tine, dar...

— Nu vreau să ascult...

— Ba da, o să ascuți. Și-am să-ți mai spun ceva care să-ți deschidă puțin ochii. Doamna Melly e o proastă, dar nu cum îți închipui tu. E evident că cineva i-a spus, dar ea nu crede. Chiar dacă ar vedea, tot n-ar crede. E prea cinstită ca să creadă că o ființă pe care o iubește poate fi necinstită. Nu știu ce minciună i-o fi spus Ashley Wilkes... dar e sigur că minciuna, oricât ar fi fost de cusută cu ață albă, a prins ființă pe care o iubește pe Ashley și te iubește și pe tine. Nu înțeleg de ce te iubește, dar așa e. Asta să fie unul din chinurile tale.

— Dacă n-ai fi atât de beat și de mojit, ți-aș explica totul, zise Scarlett regăsind puțin din demnitatea ei. Dar acum...

— Explicațiile tale nu mă interesează. Cunosc adevărul mai bine ca tine. Și nu te mai scula din scaunul acela, că... Și ce mi se pare mai amuzant din toată comedia e că ai făcut pe virtuoasa și m-ai gonit din patul tău, dar tot timpul ai nutrit în suflet o dorință vinovată pentru Ashley. "Ai nutrit în suflet o dorință vinovată". Ce frază frumoasă, nu-i așa? Sunt multe fraze frumoase în

Cartea aceea, nu-i așa?

"Care carte? Care carte?" Minte ei se zăpăcise, și simțea că înnebunește; privea disperată împrejurul ei și nu vedea decât luciul argintăriei în întunericul neliniștitor din colțurile camerei.

— Și am fost respins fiindcă patima mea grosolană era prea nesuferită delicateții tale... fiindcă nu mai voiai copii. Cât a suferit atunci sufletul meu! Cât m-a durut! Dar mi-am căutat alte consolări, lăsându-te singură cu delicatețea ta. Iar tu ți-ai îndreptat între timp ardoarea asupra domnului Wilkes care se plictisea de mult. Dar, fir-ar să fie, ce are omul ăla? Nu poate fi credincios sufletește soției lui și nici să-i fie necredincios trupește. De ce nu se hotărăște? N-ai refuza să faci copii cu el, nu-i așa... și i-ai trece drept ai mei?

Scarlett se sculă brusc cu un țipăt și Rhett își părăsi scaunul și începu să râdă cu râsul acela încet care-i îngheța sângele în vine. Cu mâinile lui mari, brune, o sili să se așeze la loc și se aplecă peste ea.

— Uită-te la mâinile mele, draga mea, zise el, deschizându-le și închizându-le în fața ei. Cu ele te-aș putea sfârâma în bucăți fără cel mai mic efort, și aș face-o dacă așa ți l-aș putea scoate pe Ashley din minte. Dar ar fi degeaba. Așa că am să ți-l scot din minte altfel. Uite-așa. Am să-mi pun mâinile de o parte și de alta a capului tău și am să-ți zdrobesc țeasta ca pe o nucă – și am să ți-l alung din cap.

Îi pusese mâinile pe cap și degetele i le simțea cum o apăsau tare pe părul despletit. O sili să-și întoarcă fața spre el și atunci văzu un necunoscut, un străin cu glasul răgușit de alcool. Scarlett avusese întotdeauna curaj fizic și acum, în fața primejdiei, își reveni. Sângele ei începu să fiarbă, să năvălească în vine. Se înțepeni și își micșoră ochii.

— Bețivule, dobitocule, zise ea. Ia-ți mâinile de pe mine!

Spre mirarea ei, Rhett o ascultă. Se așeză pe marginea mesei și-și turnă încă un pahar.

— Întotdeauna ți-am admirat curajul, draga mea. Cu atât mai mult ți-l admir acum când ești încolțită.

Scarlett își strânse mai mult rochia de casă. O, dacă ar putea ajunge înapoi în odaia ei, să încuie ușa și să fie singură! Totuși, trebuie să-i țină piept și să-l domolească pe acest Rhett pe care nu-l mai văzuse până acum. Se sculă încet, deși genunchii îi tremurau, își strânse mai mult rochia peste solduri și își ridică șuvițele de păr care-i cădeau peste față.

— Nu sunt încolțită, zise ea tăios. Pe mine n-ai să ajungi să mă încolțești sau să mă sperii, Rhett Butler. Nu ești decât o brută și un bețiv. Ai umblat atâta pe la femei stricate, încât nu vezi peste tot decât rău. Pe Ashley și pe mine nu ne poți înțelege. Prea mult ai trăit în mocirlă și altceva nu cunoști. Ești gelos de un lucru pe care nu-l înțelegi. Noapte bună!

Se întoarse cât putu mai liniștită și o porni spre ușă, dar un hohot de râs o făcu să se oprească. Se răsuci și-l văzu pe Rhett care se apropia de ea clătinându-se. Doamne, dacă n-ar mai râde în felul acesta îngrozitor! Ce era de râs oare în toate astea? Când el se apropie, ea se retrase sprs ușă și se lovi de perete. Rhett o apucă cu mâinile de umeri și o ținut la perete.

— Încetează cu râsul.

— Râd fiindcă mi-e milă de tine.

— Ți-e milă... de mine? Mai degrabă să-ți fie milă de tine însuși.

— Da, serios, mi-e milă de tine, scumpa mea, scumpa mea mică și proastă. Te doare, nu-i așa? Nu-ți place nici râsul, nici mila mea, așa-i?

Încetă să mai râdă și se lăsă cu atâta greutate pe umerii ei, încât o duru. Expresia feței i se schimbă și se aplecă spre dânsa. Duhoarea de whisky a respirației lui o făcu să întoarcă capul.

— Eu, gelos? zise el. Și de ce nu, mă rog? O, da, sunt gelos pe Ashley

Wilkes. Și de ce nu? Nu încerca să-mi explici. Știu că, fizicește, mi-ai fost credincioasă. Asta ai vrut să-mi spui, mi se pare? O știu de ani de zile. De unde? O, îl cunosc pe Ashley Wilkes și pe cei ca el. Știu că e cinstit și că e un gentleman. Ceea ce n-aș putea spune despre tine – și nici despre mine, la urma-urmei. Noi nu suntem gentlemen și n-avem onoare, nu-i așa? De aceea ne merge bine în afaceri.

— Lasă-mă să plec. Nu mai vreau să stau aici să-ți ascult insultele.

— Nu te insult. Îți laud doar virtutea fizică. Dar să știi că pe mine nu m-ai păcălit. Prea crezi că bărbați sunt proști. Niciodată nu e bine să subestimezi forța sau inteligența adversarului. Eu nu sunt un dobitoc. Crezi că nu știam că în timp ce erai în brațele mele, te gândeai la Ashley și-ți închipuiai că e lângă tine?

Scarlett rămase cu gura căscată. Pe fața ei se citeau clar teama și uimirea.

— Frumos lucru, de altfel. De fapt, parcă ar fi fost vorba de stafii. Trei inși într-un pat, când nu trebuiau să fie decât doi.

Rhett o scutură puțin de umeri, sughiță și zâmbi.

— O, da, mi-ai fost credincioasă, fiindcă Ashley nu te-a vrut. Eu nu i-aș fi refuzat trupul tău. Știu cât de puțin înseamnă un trup... un trup de femeie. Dar nu vreau să-i dau inima și mintea ta, mintea ta dură, fără scrupule, și încăpățânată ca de catâr. El nu-ți dorește sufletul, și eu n-am nevoie de trupul tău. Pot să-mi cumpăr femei câte vreau. Dar cât aș vrea să-ți stăpânesc inima și sufletul! Știu că n-am să le am niciodată, așa cum n-ai să ai nici tu sufletul lui Ashley. Iată de ce mi-e milă de tine.

Cu toată teama și uimirea ei, Scarlett se simți jignită de cuvintele batjocoritoare ale lui Rhett.

— Ți-e milă de mine?

— Da, mi-e milă fiindcă ești atât de copilă, Scarlett. Ești ca un copil care plânge fiindcă vrea să i se dea luna. Ce-ar face un copil cu luna, chiar dacă ar căpăta-o? Și ce-ai face tu cu Ashley? Da, mi-e milă de tine, mi-e milă când te văd că îți arunci fericirea cu amândouă mâinile, și fugi după un lucru care nu te-ar face fericită. Mi-e milă de tine fiindcă ești proastă și nu înțelegi că nu poate exista fericire decât în unirea dintre două ființe asemănătoare. Dacă aș muri, și dacă ar muri și doamna Melly, și în sfârșit scumpul și neprețuitul tău iubit ar fi al tău, crezi că ai fi fericită? Nu, deloc. Niciodată n-ai reuși să-l cunoști, niciodată n-ai ști la ce se gândește, nu l-ai înțelege cum nu înțelegi muzica, poezia și cărțile și nimic în afară de bani. Pe când noi doi, scumpă soție a sufletului meu, noi am fi putut fi atât de fericiți, dacă ți-ai fi dat cât de puțină osteneală, fiindcă semănăm atât de mult. Amândoi suntem niște ticăloși, Scarlett, și nici un lucru nu e imposibil pentru noi atunci când ținem cu tot dinadinsul să-l căpătăm. Am fi putut fi fericiți fiindcă te iubeam, Scarlett, îți cunoșteam sufletul până în cele mai ascunse profunzimi, așa cum Ashley nu l-ar fi putut cunoaște niciodată. Și te-ar disprețui dacă te-ar cunoaște... Dar nu, tu trebuie să-ți petreci viața suspinând după un om pe care nu-l poți înțelege. Iar eu, draga mea, am să continui să suspin după târfe. Și cred că ne vom înțelege mai bine ca alte perechi.

Îi dădu brusc drumul și se îndreptă înapoi spre sticlă cu pași nesiguri. O clipă, Scarlett rămase ca ținută locului. În capul ei gândurile se învăteau atât de iute, încât nu putea opri nici unul ca să-l cerceteze. Rhett spusese că o iubea. Vorbea serios sau era beat? Sau era numai una din glumele lui îngrozitoare? Și Ashley... luna... să plângă ca să capete luna. Fugi repede în holul întunecos, ca și cum ar fi fost fugărită de demoni. O, dacă ar putea ajunge în odaia ei! Era să-și scrântească piciorul și unul dintre papuci îi alunecă din picior. Când se opri ca să-l arunce, Rhett, fugind cu iuțeala unui

indian, o ajunsese în întuneric. Răsuflarea lui îi ardea fața. Îi desfăcu rochia de casă și o luă în brațe brutal, cu mâinile pe pielea ei goală.

— M-ai alungat și m-ai făcut de râs în fața întregului oraș, fugind după el. Astă-seară însă n-or să fie decât doi inși în patul meu.

O ridică în brațe și începu să urce scările. Cu capul strivit de umărul lui, Scarlett îi auzea bătăile puternice ale inimii. Rhett o strângea prea tare și Scarlett începu să plângă înăbușit. Suia scările pe întuneric și ea era înnebunită de spaimă. Un necunoscut o ținea în brațe, un nebun. Se simțea pierdută într-o întunecime mai deasă ca moartea. Moartea o luase și o ducea, o strângea în brațe și o făcea să sufere. Țipă aproape înăbușită și el se opri brusc pe palier. Apoi, desfăcându-și strânsoarea, se aplecă peste Scarlett și o sărută cu atâta patimă, cu atâta uitare, încât pentru ea totul dispăru deodată, și nu mai rămase nimic în afară de întunericul care o învăluia din ce în ce mai mult și de buzele lui. Rhett tremura ca și cum l-ar fi scuturat un vânt puternic. Buzele lui părăsiră gura lui Scarlett și începură să rătăcească pe pielea ei dulce, acolo unde rochia i se desfăcuse. Murmura lucruri pe care ea nu le înțelegea. Buzele lui trezeau în ea senzații pe care nu le simțise niciodată. Ea era întunericul, și Rhett era tot întunericul, și nu existau decât întunericul și buzele lui pe trupul ei. Încercă să spună ceva, dar buzele lui îi acoperiră din nou gura. Deodată o străbătu un fior sălbatic, cum nu mai cunoscuse niciodată. Bucurie, teamă, nebunie? Se lăsa în voia brațelor prea puternice pentru ea. Se lăsă pradă gurii lui lacome, se lăsă târâtă de un destin prea năvalnic. Era prima dată în viața ei când întâlnea un lucru mai tare ca ea, cineva cu care nu se putea juca, cineva care o domina și o îmblânzea. Îi încolăci gâtul cu brațele. Buzele ei tresăriră sub ale lui. Își urmară înainte drumul prin întuneric, în întunericul dulce care îi ridica într-un vârtej și îi ducea cu sine.

A doua zi dimineată, când Scarlett se trezi, Rhett nu mai era lângă ea, și de n-ar fi găsit lângă ea perna răvășită, ar fi putut crede că toate întâmplările nopții trecute fuseseră doar un vis nebunesc. Se înroși amintindu-și ce se petrecuse și, trăgând așternutul până sus, sub bărbie, rămase culcată în lumina soarelui, căutând să pună puțină ordine în impresiile ei încurcate.

Două lucruri erau clare. Trăise ani de zile cu Rhett, dormise în același pat cu el, mâncase cu el, se certase cu el, îi făcuse un copil... și totuși nu-l cunoștea. Omul care suise scările în întuneric ducând-o în brațe, omul acesta era un străin despre a cărui existență nici nu visase. Și acum, deși încerca să-l urască, deși încerca să fie indignată, nu reușea. O umilise, o lovise, o brutalizase în tot cursul acestei nopți de nebunie, dar ea se simțea fericită.

O, ar trebui să-i fie rușine, ar trebui să alunge amintirea acelor clipe când întunericul părea că vrea s-o înghită! O doamnă, o femeie bine-crescută n-ar mai putea să ridice capul după o astfel de noapte. Dar amintirea acelor clipe de nebunie, de extaz și de totală dăruire era mai tare ca rușinea. Pentru prima dată în viață se simțise vibrând, străbătută de o patimă tot atât de primitivă ca și groaza din noaptea aceea când fugise din Atlanta, tot atât de amețitoare ca valul de ură care o făcuse să-l ucidă pe yankeu.

Rhett o iubea! I-o spusese. Ce straniu și ce tulburător, și cât de greu de crezut să fie iubită de acest necunoscut cu care până acum avusese legături atât de reci. Nu știa încă ce impresie îi face acesată revelație, dar îi veni în minte o idee care o făcu să izbucnească în râs. O iubea și, în sfârșit, îl avea în mână. Uitase aproape ce mult dorise să-l prindă în capcană, să-l facă s-o iubească pentru ca să-l poată juca așa cum voia ea. Acum, reușita planului ei îi dădea o mare mulțumire. O noapte o avusese la cheremul lui, dar acum ea îi

cunoștea slăbiciunea. De acum înainte știa cum să-l ia. O usturase multă vreme ironia lui batjocoritoare, dar acum îl va face să sară prin toate cercurile pe care i le va întinde. O să-l dreseze bine.

Când se gândi că-l va revedea pe Rhett la lumina zilei, Scarlett simți o jenă, care nu era însă neplăcută.

"Sunt emoționată ca o tânără căsătorită", se gândi ea, "și încă din cauza lui Rhett!" Lucrul acesta i se păru atât de charaghios, că începu să râdă prostește.

Rhett însă nu apărură la prânz, și nici la cină. Noaptea trecu, o noapte lungă în timpul căreia Scarlett rămase trează până-n zori, pândindu-l. Rhett însă nu se întoarse. Când trecu și a doua zi fără vreo veste din partea lui, Scarlett se simți dezamăgită și apoi îngrijorată. Se duse la bancă, însă Rhett nu era acolo. Se duse la prăvălie și fu severă cu toată lumea fiindcă de câte ori se deschidea ușa ca să intre un client, tresărea sperând că e Rhett. Se duse la depozitul de cherestea și-l teroriză pe Hugh atâta, încât acesta se ascunse după o grămadă de lemne. Rhett, însă, nu o căutase nici acolo.

Nu se putea umili să întrebe pe prieteni dacă nu-l văzuseră. Nu putea nici să se adreseze servitorilor, deși avea impresia că ei știau ceva. Negrii știu întotdeauna totul. În acele două zile, Mammy fu neobișnuit de liniștită. Se uita la Scarlett cu coada ochiului, dar nu spunea nimic. Când trecu și a doua noapte, Scarlett se hotărî să se adreseze poliției. Poate că i se întâmplase un accident și acum zăcea în nesimțire în vreun șanț. Poate că... o, ce gând îngrozitor!... poate că murise.

A doua zi, după ce-și luase micul dejun și-și punea pălăria, la ea în odaie, auzi pași repezi pe scară. Se așeză pe pat cu picioarele tăiate de emoție, și atund Rhett intră.

Era ras și tuns proaspăt, dichisit și se vedea că nu era beat, dar ochii îi erau injectați și obrajii buhăiți de beție. Făcu un gest cu mâna și-i zise:

— Bună dimineăta.

Oare cum putea spune un om: "Bună dimineăta", după ce a lipsit două zile, fără să dea vreo lămurire? Cum putea părea atât de indiferent, după noaptea pe care o petrecuseră împreună? Ar fi fost cu neputință dacă... și o idee îngrozitoare se ivi în mintea lui Scarlett... dacă nu e cumva obișnuit cu astfel de nopți? O clipă, nu putu spune nimic, și uită vorbele frumoase cu care plănuise să-l întâmpine. Nici măcar nu se apropie s-o sărute din vârful buzelor, așa cum făcea de obicei. Se uita la ea surâzând, în mână cu o țigară aprinsă.

— Unde... unde ai fost?

— Nu cumva vrei să zici că nu știi! Credeam că până acum a aflat tot orașul. Poate că știe toată lumea, în afară de tine. Cunoști doar vechea zicătoare: "Ce știe satul nu știe nevasta..."

— Ce vrei să spui?

— Credeam că după descinderea făcută alaltăieri seară de poliție la Belle...

— La Belle... la femeia aceea. Ai fost la...?

— Firește. Unde să mă duc? Sper că n-ai fost îngijorată pentru soarta mea?

— Ai plecat de la mine la... oh!

— Haide, haide, Scarlett! Nu mai fă pe soția înșelată. De mult trebuia să fi aflat tu despre Belle.

— Te-ai dus la ea de la mine... după... după...

— O, aceea! și făcu un gest neglijent. Uneori nu prea știu să mă port. Îți cer scuze pentru felul cum m-am purtat la ultima noastră întrevvedere. Eram beat, cum ai văzut bine, și farmecele tale m-au scos din minți.

Deodată Scarlett simți că vrea să plângă, să se trântescă în pat și să hohotească disperată. Rhett nu se schimbă, nimic nu se schimbă. Fusesse o proastă, o tâmpită, o idioată închipuindu-și că o iubește. Nu fusese decât una din glumele lui scârboase de bețiv. O luase și-și satisfăcuse pofta cu ea la betie, așa cum ar fi făcut cu oricare din pensionarele lui Belle. Acum se întorsese – ironic, distant, gata s-o jignească. Își înghiți lacrimile și se stăpâni. Pentru nimic în lume nu trebuie să afle ce crezuse ea. Ce-ar mai râde dacă ar ști! N-o să afle niciodată. Se uită drept în ochii lui și surprinse aceeași veche privire care o intrigase, acea expresie de pândă ca și cum ar spera... dar ce putea să spere? Să se facă de râs, să înceapă să plângă și să-i dea prilejul s-o batjocorească? Nu, asta n-o va face!

Sprâncenele ei oblice se încruntară. Își relua expresia de răceală.

— Firește că bănuiam ce fel de legături aveai cu ființa aceea.

— Bănuiai doar? De ce nu m-ai întrebat, ca să-ți satisfac curiozitatea? Ți-aș fi spus. Am trăit cu ea din ziua în care tu și Ashley Wilkes ați hotărât că nu trebuie să dormim în același pat.

— Și ai tupeul să te lauzi cu asta în fața mea, în fața soției tale?

— O, scutește-mă de indignarea ta. Puțin ți-a păsat ce-am făcut, atâta timp cât am plătit notele. Și știai bine că, în ultimul timp, n-am fost un sfânt. Cât despre faptul că ești soția mea... ai fost foarte puțin de la nașterea lui Bonnie, nu-i așa? Scarlett, ai fost un plasament prost. Belle e un plasament mai bun.

— Plasament? Vrei să spui că i-ai dat...?

— Da, am finanțat-o, asta e termenul exact, mi se pare. Belle e o femeie deșteaptă. Voiam s-o văd reușind în viață și îi trebuiau doar bani ca să-și deschidă o casă proprie. Ar trebui să știi ce minuni poate face o femeie când are bani. Tu, de pildă.

— Mă compari pe mine...

— Păi, sunteți amândouă femei de afaceri perseverente, și amândouă ați reușit. Firește, Belle face mai mult ca tine, fiindcă are un suflet bun și milos...

— Ieși afară!

El se îndreptă spre ușă fără să se grăbească, cu o sprânceană puțin ridicată. Cum o putea jigni așa, se gândi Scarlett cu furie și cu durere. Îl vedea cum se străduia să o rănească și să o umilească. Se cutremură când își aminti cu cât dor așteptase întoarcerea lui, în timp ce el era beat și se certa cu poliția într-o casă de prostituție.

— Ieși din odaia mea și să nu mai calci aici. Ți-am mai spus o dată că nu ești destul de fin ca să înțelegi. De acum înainte am să mă încui.

— Nu te mai osteni degeaba.

— Am să mă încui. După felul cum te-ai purtat alaltăieri noapte... beat... scârbos...

— Dă-i înainte, draguță! Dar se pare că nu chiar așa de scârbos!

— Ieși afară!

— Nu te supăra. Plec. Și îți făgăduiesc că n-am să te mai deranjez. Acum totul s-a sfârșit. Și m-am gândit să-ți spun că dacă n-o să mai poți îndura purtările mele infame, îți permit să divorțezi. Dă-mi-o pe Bonnie și n-am să mă opun.

— Nu țin să-mi fac familia de râs divorțând.

— Ai face-o repede de râs, dacă s-ar întâmpla să moară doamna Melly, nu? Mă apucă amețeala când mă gândesc ce repede ai divorța de mine.

— N-ai de gând să pleci?

— Ba da, plec. Tocmai asta venisem să-ți spun. Plec la Charleston și la New Orleans și... în sfârșit... o călătorie mai lungă. Plec astăzi.

— Așa?

— Și o iau și pe Bonnie. Spune-i toantei de Prissy să-și pregătească catrafusele. O iau cu mine.

— Îți interzic să-mi iei copilul.

— E și copilul meu, doamnă Butler. Nu cumva te deranjează dacă o duc la Charleston, la bunica ei?

— La bunica ei? Haida de! Crezi că o să-ți permit să iei fetița de aici, când știu că o să te îmbeți în fiecare seară și o s-o duci la case ca a lui Belle...

Rhett își aruncă violent țigara pe covor și mirosul acru de lână arsă umplu odaia. Într-o clipă se apropie de Scarlett cu fața palidă de furie.

— Dacă ai fi bărbat, ți-aș suci gâtul pentru vorbele astea. Fiindcă nu se poate, tot ce-ți cer e să-ți ții blestemata aia de gură. Crezi că nu o iubesc pe Bonnie, că aș duce-o într-o casă unde... pe fiica mea! Doamne, ce proastă ești! Și dacă e să vorbim de dragostea ta maternă, să-ți spun eu. O pisică e mai bună mamă ca tine! Ce-ai făcut tu pentru copii? Wade și Ella tremură de frica ta și, dacă n-ar avea-o pe Melanie Wilkes, n-ar fi știut ce înseamnă dușia. Dar Bonnie, Bonnie a mea? Crezi că nu o pot îngriji mai bine ca tine? Crezi că am să-ți dau voie să o terorizezi, să-i distrugi personalitatea așa cum ai făcut cu Wade și Ella? Află că nu! Să spui să-i pregătească lucrurile și să fie gata într-un ceas, ori de nu, te anunț că ce s-a petrecut alaltăieri seară va fi un fleac pe lângă ce se va petrece acum. Întotdeauna am crezut că o bătaie bună cu biciul ți-ar face bine.

Se întoarse și ieși afară din cameră, înainte ca Scarlett să-i poată răspunde ceva. Îl auzi traversând holul spre camera de joc a copiilor și deschizând ușa, fu primit de glasuri vesele și subțiri de copii, și Scarlett recunoscuse vocea ascuțită a lui Bonnie dominând-o pe a Ellei.

— Tăticule, unde ai fost?

— Am fost să vânez iepuri ca să fac o blană pentru mica mea Bonnie. Ia sărută tu pe cine iubești mai mult, Bonnie... și tu Ella.

Capitolul LV

— Draga mea, nu e nevoie să-mi explici și nu vreau să te mai ascult, zise Melanie cu hotărâre, punându-și încet mâna pe buzele chinuite ale lui Scarlett și făcând-o să tacă. Ar fi o jignire față de tine însăși, față de Ashley și față de mine dacă ai crede că între noi e nevoie de explicații. Dar bine, noi trei am fost ca... niște soldați. Ne-am bătut împotriva lumii cot la cot atâția ani, încât mi-e rușine de tine dacă-ți închipui că între noi ar putea avea loc bârfelile celor ce n-au nici o treabă. Îți închipui că aș crede că tu și Ashley al meu... Ce idee! Nu înțelegi că eu te cunosc mai bine ca oricine? Crezi că am uitat toate câte le-ai făcut pentru Ashley, pentru Beau și pentru mine, atâtea lucruri minunate, dezinteresate? Mi-ai salvat viața și ne-ai ajutat să nu murim de foame! Crezi că am uitat cum mergeai printre brazde după calul yankeului, aproape în picioarele goale și cu mâinile pline de bășici... numai pentru ca Beau și cu mine să avem ce mânca... și acum să cred lucruri atât de îngrozitoare despre tine? Nu vreau să aud un cuvânt din partea ta, Scarlett O'Hara. Nici un cuvânt.

— Dar..., bolborosi Scarlett și apoi tăcu.

Rhett plecase de un ceas, luând pe Bonnie și pe Prissy, și acum în sufletul lui Scarlett disperarea se adăugase rușinii și supărării. În plus, se simțea vinovată față de Ashley, și atitudinea generoasă a Melaniei o chinuia nespus de mult. Dacă Melanie ar fi crezut pe India și pe Archie, dacă ar fi evitat-o în seara recepției sau măcar ar fi primit-o rece, atunci și-ar fi putut ține capul sus și ar fi luptat cu toate armele de care dispunea. Acum însă,

văzând-o pe Melanie că încearcă să-i salveze reputația, că stă lângă ea ca o sabie strălucitoare, plină de încredere și gata să lupte pentru ea, i se părea că singurul lucru cinstit de făcut era să mărturisească. Da, să povestească totul, începând cu ziua aceea îndepărtată când soarele lumina veranda de la Tara.

Conștiința ei, deși de mult adormită, conștiința ei de catolică, se trezise și o îndemna să vorbească. "Mărturiseș-te-ți greșelile și ispășește-le cu sufletul plin de umilință și căință", îi spusese Ellen de o sută de ori și, în criza aceasta, educația religioasă primită de la Ellen revenea și o stăpânea. Va mărturisi... da, va mărturisi totul, toate privirile, toate cuvintele, puținele mângâieri, și Dumnezeu îi va alina suferința și îi va reda liniștea. Iar, drept ispășire, va vedea o transformare cumplită pe fața Melaniei, când groaza și repulsia vor lua locul dragostei și al încrederii! "E o pedeapsă prea crudă", se gândi ea cu durere. Să trebuiască să trăiască toată viața amintindu-și de fața Melaniei, știind că Melanie cunoaște toată josnicia, toată meschinăria, toată mișelia și ipocrizia sufletului ei.

Odinioară se îmbăta la gândul că i-ar spune totul Melaniei și ar vedea cum se spulberă iluziile cumnatei sale un gest pentru care făcea să riște. Dar acum, toate se schimbaseră dintr-o dată și nu era un lucru pe care să-l dorească mai puțin. De ce? Habar n-avea. În mintea ei se învălmășeau prea multe idei contradictorii și nu știa cum să le pună în ordine. Știa doar că voia cu orice preț să păstreze stima Melaniei, așa cum odinioară voia ca mama ei s-o creadă modestă, curată și bună. Știa doar că nu-i păsa ce crede lumea, sau Ashley, sau Rhett despre ea; Melanie însă nu trebuie să-și schimbe părerea.

Se temea să spună Melaniei adevărul, dar ascultând de unul din puținele ei instincte cinstite, un instinct care nu-i permitea să se prezinte sub o lumină falsă în fața femeii care se luptase pentru ea, se dusesse la Melanie chiar în dimineața asta, imediat după plecarea lui Rhett și a lui Bonnie.

Totuși, îndată ce pronunțase tremurând primele cuvinte: "Melly, trebuie să-ți explic ce s-a întâmplat în ziua aceea...", Melanie o oprise cu un gest poruncitor. Scarlett, rușinată, se uitase în ochii negri ai Melaniei, plini de dragoste și de mânie și, cu inima strânsă, înțelesese că nu va avea niciodată parte de liniștea și pacea sufletească ce urmează după o mărturisire. Prin cuvintele ei Melanie îi interzisese pentru totdeauna să facă acest gest. Emoționată cum nu fusese decât rareori de când nu mai era copil, Scarlett își dădea seama că a-și descărca sufletul ei chinuit ar fi fost un gest de un egoism îngrozitor. Ea ar scăpa de o povară, dar ar trece-o unei ființe cu suflet curat și credincios. Melanie îi luase apărarea. Era deci o datorie față de ea, pe care n-o putea plăti decât prin tăcere. Ar fi foarte crud din partea ei să vorbească. Ar distruge viața Melaniei aducându-i la cunoștință că bărbatul ei îi era necredincios și că prietena ei cea mai iubită era pătașă în această trădare.

"Nu-i pot spune", se gândi ea disperată. "Niciodată, chiar dacă conștiința mea m-ar distruge." Își aminti deodată ce-i spusese Rhett în noaptea aceea când fusese beat: "Ea nu poate concepe că cei pe care îi iubește sunt necinstiți... asta să fie unul din chinurile tale".

Da, până la moarte o va chinui lucrul acesta. Va trebui să-și ascundă durerea, să simtă cum îi roade sufletul și să nu spună nimic. La fiecare privire afectuoasă, la fiecare gest al Melaniei, va trebui să se stăpânească să nu strige: "Nu fi atât de bună! Nu mă apăra! Nu merit!"

"Dacă n-ar fi atât de proastă, atât de drăguță, de încrezătoare și de naivă, nu mi-ar fi așa de greu", își zise Scarlett nenorocită. "Multe poveri am dus eu în viața mea, dar aceasta are să fie cea mai grea, cea mai apăsătoare pe care am dus-o vreodată pe umeri".

Melanie ședea în fața ei pe un scăunel scund și-și proptise picioarele pe

un divan înalt, încât genunchii îi ieșeau în afară ca la copii – o poziție în care n-ar fi stat niciodată dacă n-ar fi fost atât de furioasă încât să uite de buna-cuviință.

Lucra la o broderie și își mișca acul cu atâta furie, încât părea un duelist ce-și mișcă spada.

Dacă Scarlett ar fi fost în locul ei, ar fi bătut din picior și ar fi țipat, cum făcea Gerald în vremurile lui bune când îl lua pe Dumnezeu martor de mișelia și ticăloșenia neamului omenesc și rostea amenințări de răzbunare ce-ți înghețau sângele. Numai scânteierea acului și sprâncenele ușor încruntate arătau că Melanie fierbea. Vocea îi era calmă și își alegea cuvintele cu mai multă grijă ca de obicei. Dar vorbele pe care le rostea aveau un sunet straniu în gura ei, căci rareori i se întâmpla să-și expună o părere personală și să scape vreun cuvânt răutăcios. Scarlett își dădu seama că accesele de furie ale Wilkes-ilor și ale Hamilton-ilor erau aproape tot atât de violente ca și ale celor din familia O'Hara, dacă nu mai violente.

— A început să mă plictisească să tot aud lumea bârfindu-te, draga mea, zise Melanie. De data asta însă au întrecut măsura și am de gând să pun lucrurile la punct. Toate s-au întâmplat fiindcă lumea te invidiază pentru inteligența ta și pentru faptul că ai reușit. Ai făcut lucruri pe care o mulțime de bărbați n-ar fi reușit să le facă. Nu te supăra, draga mea, că-ți spun asta. Nu vreau să spun că ți-ai pierdut calitățile tale de femeie, așa cum spune lumea; nu e adevărat. Lumea nu te înțelege. Ce vrei, lumea nu permite ca o femeie să fie deșteaptă. În orice caz, succesul și inteligența ta nu dă lumii dreptul să spună că tu și Ashley... ei, drăcia dracului!

În gura unui bărbat, această exclamație nevinovată ar fi sunat ca o înjurătură. Alarmată de această izbucnire de mânie neobișnuită la Melanie, Scarlett se uită la ea fix.

— Cât despre minciunile murdare pe care le-au inventat Archie și India și doamna Elsing! Cum de-au îndrăznit? Firește, doamna Elsing n-a venit la recepție. N-a avut curajul. Înțelege, draga mea, că întotdeauna te-a urât, fiindcă ai avut mai mult succes ca Fanny. Și-apoi, avea necaz pe tine fiindcă l-ai dat afară pe Hugh de la conducerea gaterului. Aveai însă dreptate, fiindcă e un prost, un leneș și un nepriceput'. (Iat-o deci pe Melanie renegându-și prietenul din copilărie și fostul ei adorator!) Cât despre Archie, eu sunt de vină. N-ar fi trebuit să-l primesc în casa mea pe bătrânul bandit. Toată lumea mi-a spus-o, dar n-am vrut să ascult. Nu te putea suferi din cauza deținuților, draga mea, dar ce drept are el să te critice? Un ucigaș, și încă ucigașul unei femei! Și după câte am făcut pentru el, are îndrăzneala să vină și să-mi spună... știi că nu mi-ar fi părut rău dacă Ashley l-ar fi împușcat. I-am spus să-și ia catrafusele și a plecat cu coada între picioare. A plecat din Atlanta... Cât despre India, e o scârbă! Dragă mea, am observat de prima dată când v-am văzut împreună că era geloasă pe tine și că te ura fiindcă erai mult mai drăguță ca ea și aveai mai multe succese. Și avea necaz pe tine mai ales din cauza lui Stuart Tarleton. S-a gândit atâta la Stuart Tarleton încât... vezi, mi-e greu să spun un lucru ca ăsta despre sora lui Ashley, dar cred că s-a cam scrântit din cauza asta. Altfel nu știu cum să înțeleg fapta ei... I-am spus să nu mai calce în casa mea și am adăugat că dacă va îndrăzni să mai insinueze ceva... am s-o fac mincinoasă în fața lumii!

Melanie se opri, și deodată fața ei își pierdu expresia de mânie și nu mai arăta decât durere. Avea spiritul de clan caracteristic georgienilor și numai gândul unei certe în familie îi zdrobea inima. O clipă, șovăi înainte de-a continua, dar Scarlett îi era cea mai dragă, Scarlett ocupa primul loc în inima ei.

— Întotdeauna a fost geloasă pe tine pentru că te iubesc mai mult, recunosc Melanie cinstit. N-are să mai calce în casa asta și eu n-am să mai

pun piciorul în casele celor ce o primesc. Ashley e de aceeași părere cu mine, dar i se rupe inima când o vede pe sora lui spunând astfel de lucruri...

Auzind numele lui Ashley, Scarlett nu se mai putu stăpâni și izbucni în lacrimi. Oare când va înceta ea să-l chinuiască pe Ashley? Dorința ei fusese să-l vadă fericit și mulțumit, dar de fiecare dată trebuia să-i facă rău. Îi distrusese viața, îl jignise în mândria și în demnitatea lui, îi năruise liniștea sufletească, liniștea aceea întemeiată pe sentimentul onoarei. Acum îl înstrăinase și de sora lui pe care o iubea așa de mult. Ca să salveze reputația ei, a lui Scarlett, și fericirea soției sale, trebuise s-o sacrifice pe India, s-o lase să apară mincinoasă, o fată bătrână invidioasă, pe jumătate nebună... tocmai pe India ale cărei bănuieli și acuzații erau perfect întemeiate. De câte ori Ashley se va uita în ochii Indiei, va vedea lucind în ei adevărul, va citi reproșul și disprețul rece pe care Wilkes-ii știu să-l arate.

Scarlett, care știa că Ashley ținea mai mult la onoare decât la viață, își închipuia prin ce chinuri trecea. Ca și ea, se vedea silit să se ascundă după Melanie. Scarlett își dădea seama de necesitatea acestui lucru, știa că ea era de vină pentru situația falsă în care se găsea Ashley, și totuși... totuși... Ca orice femeie, l-ar fi respectat mai mult dacă l-ar fi omorât pe Archie și apoi ar fi recunoscut totul în fața Melaniei și a lumii întregi. Știa bine că nu era frumos din partea ei să gândească astfel, era însă prea nenorocită acum ca să mai țină seama de detalii, își amintea de unele cuvinte usturătoare ale lui Rhett și se întreba dacă într-adevăr Ashley se purtase așa cum trebuie să se poarte un bărbat în toată încurcătura asta. Și, pentru prima dată, aureola strălucitoare cu care îl înconjurase din ziua când se îndrăgostise de el, începu să pălească puțin. Rușinea și sentimentul de vinovate pe care le simțea se răsfrângeau asupra lui Ashley. Se strădui să alunge gândul acesta, dar nu reuși decât să plângă mai tare.

— Te rog, te rog, nu plânge! zise Melanie, lăsând lucrul din mână și, trântindu-se pe sofa lângă Scarlett, îi puse capul pe umărul ei. N-ar fi trebuit să-ți vorbesc așa și să te fac să suferi. Înțeleg ce simți. Niciodată n-o să mai vorbim de asta. Nici noi două, nici cu nimeni altcineva. Să ne închipuim că nu s-a întâmplat. Dar, adăugă ea cu o furie stăpânită, am să le arăt eu Indiei și doamnei Elsing. Să nu creadă că pot să-și permită să împrăstie minciuni despre soțul și cumnata mea. Și am să fac așa, încât nu vor mai îndrăzni să ridice capul. Toți cei ce le vor crede și toți cei ce le vor primi vor fi dușmanii mei.

Scarlett, cu durere în suflet, își aținti privirile asupra viitorului și înțelese că va fi pricina unei certe care va împărți în două tabere tot orașul, și va dura multe generații.

Melanie se ținu de cuvânt. Niciodată nu mai pomeni de această chestiune, nici lui Scarlett, nici lui Ashley, și nu îngădui nimănui să mai discute ceva. Păstra o expresie de indiferență rece, care repede se putea transforma într-o politețe de gheață, de câte ori cineva îndrăznea să amintească de acest subiect. În cursul săptămânilor care urmară după recepție, pe când Rhett dispăruse în mod misterios, iar orașul întreg vorbea și se agita, ea nu primi pe nici unul din detractorii lui Scarlett, fie că erau vechi prieteni ai ei, fie că-i erau rude. Nu zise nimic, dar trecu la fapte.

Nu o slăbi pe Scarlett o clipă. O sili să meargă, ca de obicei, în fiecare dimineață la depozitul de cherestea și la prăvălie, întovărășind-o. Deși Scarlett nu ținea să se expună privirilor curioase ale concetățenilor săi, stăruia să iasă la plimbare în trăsură și mergea cu dânsa. O lua cu ea când se ducea să facă vizite și o introduse în saloane în care Scarlett nu călcase de mai bine de doi

ani, cu o expresie dărză care voia să însemne: "Cine mă iubește trebuie să iubească și pe cei pe care-i iubesc".

La aceste vizite ele veneau devreme și rămâneau până pleca ultimul musafir, lipsindu-le astfel pe cucoane de plăcerea de a bârfi și a face presupuneri, ceea ce le scotea din sărite pe acestea. Vizitele erau un adevărat chin pentru Scarlett, dar nu îndrăzneau s-o refuze pe Melanie. Și-i era extrem de neplăcut să se așeze printre cucoane care se întrebau în gând dacă într-adevăr fusese surprinsă în flagrant delict de adulter. Și era sigură că femeile acestea nu i-ar fi vorbit dacă n-ar fi iubit-o pe Melanie și nu s-ar fi temut să-i piardă prietenia. Scarlett însă știa că, odată primită de aceste femei, niciodată nu se vor mai putea preface că nu o cunosc.

Caracteristic pentru puțină stimă de care se bucura Scarlett era faptul că, apărând-o sau criticând-o, lumea ignora cu totul probitatea ei. Părerea generală era: "Nimic nu mă miră din partea ei". Scarlett își făcuse prea multe dușmăanii ca să mai aibă acum apărători. Vorbele și faptele ei jigniseră prea mulți oameni pentru ca lumea să mai țină seama de consecințele pe care le-ar putea avea acest scandal pentru ea. Nimeni însă nu voia să facă rău fie Indiei, fie Melaniei, și furtuna se dezlănțuia mai mult în jurul lor, decât al lui Scarlett, având la bază o singură întrebare: "Oare India mințise?"

Cei ce țineau partea Melaniei scoteau în evidență cu multă satisfacție faptul că aceasta nu o părăsea o clipă pe Scarlett. O femeie cu principii înalte ca Melanie ar putea oare să susțină cauza unei femei vinovate, mai ales când aceasta greșise cu propriul ei bărbat? Nu era cu putință! India era numai o fată bătrână țicnită, care o ura pe Scarlett și spunea minciuni pe socoteala ei și convinsese pe Archie și pe doamna Elsing s-o creadă.

Dar, întrebau partizanii Indiei, dacă Scarlett nu e vinovată, unde e domnul Butler? De ce nu e lângă soția lui, ocrotind-o și sprijinind-o? Era imposibil de răspuns la această întrebare și, pe măsură ce săptămânile treceau, zvonul că Scarlett e însărcinată se întindea. Cei ce o susțineau pe India dădeau din cap mulțumiți. Se zicea că nu putea fi copilul lui Rhett Butler. Se știa de prea multă vreme că Rhett și Scarlett nu mai trăiau împreună și tot orașul era scandalizat de faptul că aveau camere separate.

Gurile rele nu mai tăceau și orașul se împărțise în tabere, iar clanul atât de unit al Hamilton-ilor, al Wilkes-ilor, al Burr-ilor, al Whitman-ilor și al Winfield-ilor se dezbinase. Fiecare membru al familiei se vedea silit să ia atitudine. Teren neutru nu exista. De altfel, Melanie, cu demnitate rece, și India, cu amărăciune răutăcioasă, aveau grijă de asta. Dar oricare ar fi fost tabăra din care făceau parte rudele, toți o priveau cu resentiment pe Scarlett, fiindcă ea fusese pricina rupturii în familie. Și nici unul nu credea că merita să se certe din pricina ei. Și oricare ar fi fost părerea lor, toți deplângeau faptul că India își luase răspunderea de a spăla public rușele murdare ale familiei și de a-l amesteca pe Ashley într-o chestiune atât de dezonorantă. Acum însă, când India vorbește, mulți se grăbesc să-i ia apărarea împotriva lui Scarlett, tot așa cum alții, care o iubeau pe Melanie, erau de partea ei și a lui Scarlett.

Jumătate din Atlanta era, sau pretindea a fi, rudă cu Melanie și cu India. Legăturile de rudenie dintre veri, veri de-al doilea, veri prin alianță și așa mai departe erau atât de încurcate, încât numai un georgian de baștină putea să le descurce. Toți aveau însă spiritul de clan foarte dezvoltat, în momente grele erau uniți și, oricare ar fi fost părerea fiecăruia în privința celorlalți membri ai tribului, se prezentau în fața dușmanului într-un front pe care nimeni nu-l putea sparge. În afară de războiul de guerilă purtat de mătușa Pitty împotriva unchiului Henry, ale cărui episoade fuseseră ani de zile un motiv de glumă în familie, niciodată nu existase vreo breșă în acest front. Erau oameni bine-crescuți, liniștiți și rezervați și nici măcar nu li se întâmpla să se ia la

harță prietenește, așa cum făceau membrii celor mai multe dintre familiile din Atlanta.

Acum însă erau împărțiți, și orașul văzu cum veri de-al cincilea și de-al șaselea se înfruntau în cel mai impresionant scandal care se pomenise vreodată în Atlanta. Lucrul acesta puse la grea încercare tactul și răbdarea celeilalte jumătăți a orașului, care nu era rudă cu ei, cearta dintre Melanie și India tulburând toate cercurile din Atlanta. Amicii Thaliei, Cercul de lucru pentru văduvele și orfanii Confederației, Asociația pentru înfrumusețarea mormintelor glorioșilor noștri morți, Asociația muzicală de sâmbătă, Societatea reuniunilor dansante, Biblioteca tinerilor – toate aceste organizații suferiră de pe urma disensiunii create. Tot așa și cele patru biserici, împreună cu diferite societăți de ajutor și misionari. Trebuia manevrat cu multă grijă ca să eviți într-un comitet membri ai unor fracțiuni opuse.

În zilele de primire, doamnele din Atlanta erau foarte nervoase de la patru la șase după-amiaza, fiindcă se temeau ca Melanie și Scarlett să nu vină în vizită în același timp cu India și cu partizanii ei credincioși.

Din toată familia, biata mătușa Pitty suferea cel mai mult. Pitty, care nu dorea altceva decât să trăiască liniștită, înconjurată de dragostea rudelor ei, ar fi vrut să împace și capra și varza. Dar nici capra, nici varza nu-i dădeau voie să o facă.

India stătea în casa mătușii Pitty și, dacă Pitty ar fi ținut cu Melanie, așa cum voia, India ar fi părăsit-o. Și-atunci, ce s-ar fi făcut biata Pitty? Nu putea trăi singură. Ar fi trebuit să ia o străină să stea cu ea, sau să-și închidă casa și să se ducă să stea la Scarlett. Mătușa Pitty simțea însă vag că lucrul acesta nu i-ar fi făcut plăcere domnului Butler. Ori ar fi trebuit să se ducă la Melanie și să doarmă în cămăruța în care ședea Beau.

Pitty nu ținea prea mult la India, care o intimida cu felul ei de a fi, scrobit, uscat și cu părerile ei categorice. Dar, mulțumită ei, Pitty putea să continue a trăi confortabil și, cum era în general mai sensibilă la argumentele de acest fel decât la cele de ordin moral, India rămase.

Însă prezența ei în casă atrase o furtună asupra capului lui Pitty, fiindcă și Scarlett și Melanie traseră concluzia că ea ține cu India. Scarlett refuză categoric să mai contribuie la întreținerea mătușii Pitty, atâta timp cât India va locui în casa ei. Ashley trimitea bani în fiecare săptămână surorii lui și de fiecare dată India trimitea banii înapoi, spre marea spaimă și marele regret al bătrânei domnișoare. Fără intervenția unchiului Henry, situația financiară a casei de cărămidă roșie ar fi fost într-o stare deplorabilă, deși Pitty se simțea umilită să primească bani de la fratele ei.

Melanie era ființa pe care Pitty o iubea cel mai mult pe lume, în afară de ea însăși, și acum Melanie se purta cu ea rece și politicoasă ca și cum ar fi fost o străină. Deși locuia, ca să zicem așa, chiar în spatele casei mătușii Pitty, niciodată nu deschidea porțița din dos, cum făcea înainte de zece ori pe zi. Pitty venea la ea și îi mărturisea plângând cât ține la dânsa și cât îi e de devotată, dar Melanie refuza întotdeauna să stea de vorbă cu ea și să-i întoarcă vizitele.

Pitty știa foarte bine tot ce-i datora lui Scarlett – aproape însăși existența. În zilele negre care urmaseră după război, când Pitty avusese de ales între perspectiva de a sta cu fratele ei Henry și aceea de a muri de foame, Scarlett îi ținuse casa, o hrănise, o îmbrăcase și îi dăduse posibilitatea să-și păstreze rangul în societatea Atlantei. Iar când Scarlett se măritase și se mutase la casa ei, fusese extrem de generoasă cu ea; ca și căpitanul Butler, omul acela fascinant și seducător. Adeseori, după ce venea cu Scarlett s-o vadă, Pitty găsea pe consolă un portmoneu nou-nouț plin cu bilete de bancă, sau batiste de dantelă înnodate la colțuri, cu monede de aur, pe care o mână

îndemânatică știuse să le ascundă în cutie ei de lucru. Rhett se jura întotdeauna că habar nu are de ele și o acuza pe Pitty, într-un mod foarte puțin elegant, că are un adorator misterios, spunând că trebuie să fie bătrânul și mustăciosul Merriwether.

Da, Pitty era legată prin dragoste de Melanie și prin recunoștință de Scarlett – dar Indiei ce-i datora? Nimic, decât că prezența ei o scutea de nevoia de a renunța la obiceiurile ei comode și de a lua hotărâri. Toate lucrurile acestea erau foarte supărătoare, și Pitty, care toată viața ei nu luase nici o singură hotărâre, lăsă lucrurile să meargă așa și, ca urmare, petrecu ore întregi vărsând lacrimi pe care nimeni nu i le putea șterge.

La sfârșit, unii credeau din toată inima în nevinovăția lui Scarlett, nu din cauza virtuții ei, ci pentru că Melanie era convinsă de nevinovăția ei. Unii aveau oarecare rezerve în sinea lor, dar se arătau totuși foarte politicoși cu Scarlett, fiindcă o iubeau pe Melanie și voiau să-i păstreze afecțiunea. Partizanii Indiei o salutau cu răceală și unii chiar se făceau că n-o cunosc. Aceștia mai cu seamă o jenau și o înfuriau pe Scarlett, care își dădea seama că, fără apărarea Melaniei și fără atitudinea ei hotărâtă, tot orașul ar fi fost împotriva ei și n-ar mai fi fost primită în societate.

Capitolul LVI

Rhett lipsi trei luni și, în toată vremea asta, Scarlett nu primi un rând de la el. Nu știa nici unde se găsea, nici cât va lipsi. De fapt, habar n-avea dacă mai avea de gând să se întoarcă vreodată. În aceste trei luni, Scarlett își văzu de treabă cu capul sus și cu inima îndurerată. Nu se simțea bine dar, silită de Melanie, se ducea în fiecare zi la prăvălie și încerca să se intereseze de soarta gaterelor. Pentru prima dată prăvălia nu mai avea nici un farmec pentru ea și, deși afacerile îi aduseră un câștig de trei ori mai mare decât anul trecut și banii curgeau, acest lucru nu o interesa și se purta aspru și brutal cu oamenii de la gater. Gaterul lui Johnnie Gallegher mergea foarte bine și lemnele din depozit se vindeau repede, dar tot ce făcea sau spunea Johnnie îi displăcea. Irlandez ca și ea, Johnnie izbucni într-o zi, furios de pisălogelile ei, și amenință că va pleca, terminând o lungă cuvântare cu cuvintele: "Naiba să te ia, cucoană, și blestemul lui Cromwell să cadă asupra dumitale"... A trebuit să-l potolească cerându-i scuze.

Niciodată nu se mai duse la gaterul lui Ashley. Nu se ducea nici la biroul de la depozitul de cherestea când știa că el e acolo. Bănuia că o evită și că prezența ei permanentă în casa lui era un chin pentru el, dar Scarlett nu se putea eschiva de la invitațiile Melaniei. N-aveau însă prilejul să fie singuri și ea simțea nevoia să-i pună unele întrebări. Voia să afle dacă Ashley o urăște acum și ce anume îi spusese Melaniei; el o ținea însă la distanță și, prin atitudinea lui, îi dădea de înțeles că n-ar fi bine să vorbească. Chipul său îmbătrânit și chinuit de remușcări era o durere în plus pentru ea, iar faptul că gaterul condus de Ashley pierdea în fiecare săptămână bani era alt prilej de enervare de care nu putea vorbi.

Neputința lui Ashley de a face față situației o scotea din sărite. Nu vedea ce ar putea face el ca să schimbe lucrurile, dar simțea că trebuia totuși să facă ceva. În locul lui, Rhett ar fi găsit ceva de făcut. Întotdeauna Rhett făcea ceva, chiar dacă nu nimerea bine, și vrând-nevrând, îl respecta pentru asta.

Acum, când furia i se domolise, începea să simtă din ce în ce mai mult lipsa lui Rhett, pe măsură ce timpul trecea și nu primea nici o știre de la el. Din haosul de fericire, de furie, de durere și de mândrie jignită în care se zbatuse după plecarea lui Rhett, nu-i mai rămăsese decât un sentiment de

descurajare. Rhett îi lipsea; îi lipsea felul ironic și ușor în care îi povestea anecdote care o făceau să râdă în hohote, zâmbetul lui sarcastic care îi reducea necazurile la proporțiile lor exacte; îi lipseau chiar și ironiile lui care o atingeau și o făceau să-i răspundă enervată. Mai mult decât orice, ar fi vrut să-i poată povesti tot felul de întâmplări cotidiene. Din acest punct de vedere, Rhett era ideal. Putea să-i povestească fără a roși, și chiar fălindu-se, cum îi jupuia pe clienții ei, iar pe el acest lucru îl amuza. Dacă le-ar fi povestit altora, aceștia s-ar fi arătat indignați.

Îi era urât fără Rhett și fără Bonnie. Fetița îi lipsea mai mult decât și-ar fi închipuit. Obsedată de vorbele crude pe care Rhett i le aruncase în față despre Wade și Ella, încerca să-și petreacă ceasurile de răgaz cu ei. Degeaba. Spusele lui Rhett și reacțiile copiilor îi deschiseră ochii asupra unui adevăr surprinzător și exasperant. Atunci când copiii erau mici, fusese prea ocupată, prea necăjită de chestiunile bănești, prea nervoasă și iritabilă ca să poată câștiga iubirea și încrederea lor. Iar acum, fie că era prea târziu ca să pătrundă în sufletele lor mici și ascunse, fie că ea nu avea răbdarea și priceperea necesare.

Ella! Pe Scarlett o enerva faptul că trebuia să recunoască în sine ea că Ella nu e deșteaptă, dar așa era. Era incapabilă să se concentreze asupra lucrului pe care-l făcea, cum nici o pasăre nu poate sta mult pe aceeași ramură; chiar atunci când Scarlett îi spunea o poveste, atenția fetei scăpa și își întrerupea mama cu întrebări care n-aveau nici o legătură cu povestea, apoi uita ce întrebuse, înainte ca Scarlett să fi avut timp să-i explice. Cât despre Wade... aici Rhett avea poate dreptate. Poate că se temea de ea. Era un lucru ciudat, care îi făcea rău. De ce trebuia ca fiul ei, singurul ei fiu, să se teamă de ea? Când încerca să-l facă să vorbească, se uita la ea cu ochii câprui și blânzi pe care-i moștenise de la Charles și, încurcat, se sucea și se răsucea sau se legăna pe câte un picior. Cu Melanie însă nu mai contenea; vorbea întruna și îi arăta tot ce avea prin buzunare, de la viermii pe care-i strânsese pentru pescuit până la bucățile de sfoară veche.

Melanie știa cum să se poarte cu copiii. Nimeni nu-i putea nega acest merit. Micul ei Beau era cel mai bine-crescut și cel mai adorabil copil din Atlanta. Scarlett se înțelegea mai bine cu el decât cu fiul ei, fiindcă Beau nu se intimidă în fața oamenilor mari și, de câte ori o vedea, i se suia pe nepoftite pe genunchi. Ce frumos și ce blond era Beau! Și ce mult semăna cu Ashley! Dacă Wade ar fi fost ca Beau! Firește, pentru Melanie era ușor să se înțeleagă cu el, fiindcă avea doar un singur copil și n-avusese atâtea griji și atâtea treburi ca Scarlett. Cel puțin așa încerca Scarlett să se dezvinovățească, dar în fundul sufletului trebuia să admită că Melanie iubea copiii și i-ar fi plăcut să aibă și zece. Cum această bucurie îi era refuzată, dragostea ei se revărsa asupra lui Wade și asupra copiilor vecinilor.

Scarlett nu putea uita ce lovitură primise într-o zi când se dusesese cu trăsura la Melanie ca să-l ia pe Wade; pe când suia aleea principală, îl auzise pe fiul ei imitând cu măiestrie strigătul rebelilor – fiul ei care acasă era liniștit ca un șoarece. Și secundându-l curajos, Beau la rândul lui țipa și el cu glasul lui ascuțit. Când Scarlett intră în salon, îi găsi pe amândoi atacând canapeaua cu săbiile de lemn. La intrarea ei tăcură rușinați, iar Melanie, râzând și strângându-și acele de păr și buclele părului, se sculase din dosul canapelei unde se ascunsese.

— E bătălia de la Gettysburg, explicase ea. Eu fac pe yankeii și sunt într-o situație proastă. Și iată-l pe generalul Lee, urmase ea arătând spre Beau, și pe generalul Pickett, și pusese mâna pe umărul lui Wade.

Da, Melanie știa cum să se poarte cu copiii, și Scarlett nu va reuși niciodată să-i afle taina.

"Cel puțin", își zise ea, "Bonnie mă iubește și-i place să se joace cu mine". Dar se văzu silită să admită că lui Bonnie îi plăcea mai mult să se joace cu Rhett decât cu ea. Și poate că n-o va mai revedea niciodată pe Bonnie. După câte știa ea, Rhett trebuia să fie în Persia sau în Egipt, și avea de gând să rămână acolo pentru totdeauna.

Când doctorul Meade îi anunță că e însărcinată, Scarlett rămase foarte surprinsă, fiindcă se aștepta ca doctorul să-i spună că are ceva la ficat și că nervii îi sunt obosiți. Își aminti numaidecât de noaptea aceea pătimașă, și fața i se înroși la această amintire. Deci, din clipele acelea de extaz se va naște un copil! Ce urmasă după acele clipe nu avea nici o importanță. Era prima dată când se bucura că va avea un copil. Numai de-ar fi băiat! Un băiat voinic, și nu un molău ca Wade. Cât îl va iubi! Acum avea destul timp și destui bani ca să aibă grijă de el cum trebuie. Ce fericită va fi! Simți o dorință nebună să-i scrie lui Rhett, pe adresa mamei lui la Charleston, și să-i spună ce se întâmplase. Doamne, poate acum se va întoarce acasă! Dar dacă nu se va întoarce înainte de nașterea copilului? Nu va putea explica nimănui absența lui. Însă dacă i-ar scrie, ar crede că-i e dor de el, și asta l-ar amuza. Nu, Rhett nu trebuie să afle că-i e dor de el sau că-i simte nevoia.

Mai târziu fu bucuroasă că nu-i scrisese, fiindcă primele știri despre Rhett le căpătă într-o scrisoare de la mătușa Pauline din Charleston, de unde se vedea că Rhett era la mama lui. Ce bucurie fu pentru Scarlett să afle că era tot în Statele Unite, chiar dacă scrisoarea mătușii Pauline era enervantă. Rhett fusese în vizită la ea și la mătușa Eulalie, și scrisoarea era plină de laude la adresa fetei.

"Ce fetiță frumoasă! Când va fi mare o să fie o frumusețe. Dar, știi, îmi închipui că cel care îi va face curte o să aibă de furcă cu domnul Butler, căci niciodată n-am văzut un tată atât de devotat copilului său. Acum, draga mea, trebuie să-ți fac o mărturisire. Înainte de a-l cunoaște pe domnul Butler, credeam că ai făcut o mezelianță îngrozitoare, fiindcă, firește, nimeni din Charleston nu poate spune un cuvânt bun despre el și toată lumea îi plânge familia. De fapt, Eulalie și cu mine nu știam precis dacă să-l primim sau nu... dar, în definitiv, fetița e nepoțica noastră. Când a venit, am fost foarte surprinse, foarte agreabile surprinse, și ne-am dat seama ce puțin creștinesc e să dai crezare bârfelilor. Căpitanul Butler e un om încântător. E un bărbat fermecător și ni s-a părut foarte serios și politicos. Și ce mult ține la tine și la copil.

Acum, dragă, trebuie să-ți scriu despre ceva care a ajuns la urechile noastre – un lucru pe care Eulalie și cu mine n-am vrut să-l credem la început. Auzisem, firește, că uneori te ocupai puțin de prăvălia pe care ai moștenit-o de la domnul Kennedy. Auzisem unele zvonuri, evident, dar n-am vrut să le dăm crezare. Ne-am dat seama că în timpurile grele de după război, era poate necesar, dată fiind situația în care ne aflam. Dar acum nu mai e nevoie să continui, deoarece se știe că domnul Butler e un om cu stare, și de altfel ar fi perfect capabil să aibă grijă de afacerile și proprietățile tale. Trebuia să aflăm cum stau lucrurile cu adevărat, așa că ne-am văzut silite să punem căpitanului Butler unele întrebări care au fost penibile pentru toată lumea.

Cu multă părere de rău s-a văzut silit să ne spună că-ți petreci diminețile la prăvălie și că nu permiți nimănui să țină contabilitatea. A recunoscut de asemenea că ai investit bani într-un gater, sau în mai multe (n-am stăruit asupra acestui punct, deoarece această veste ne-a tulburat profund) și că ieși singură în trăsură, ori însoțită de un bandit care, ne-a spus căpitanul Butler, e un ucigaș. Ne-am dat seama cât de mult suferă din pricina asta și credem că trebuie să fie cât se poate de indulgent... de fapt e un soț prea indulgent.

Scarlett, situația aceasta trebuie să înceteze! Mama ta nu mai e aici să ți-o poruncească, dar eu o fac în locul ei. Gândește-te ce vor crede copiii tăi când vor crește mari și vor afla că te-ai ocupat cu negustoria! Ce jenați vor fi când vor afla că te expuneai insultelor oamenilor mojici și primejdiei de-a fi bârfită! O purtare atât de puțin feminină..."

Scarlett azvârli scrisoarea, fără să o termine. Își imaginează pe mătușa Pauline și pe mătușa Eulalie judecând purtarea ei în casa lor veche și dărăpănată din Charleston. Uitau probabil că ar muri de foame fără banii pe care îi trimitea Scarlett în fiecare lună. Purtare nefeminină? Dar fără această purtare nefeminină, mătușa Pauline și mătușa Eulalie n-ar fi avut un acoperiș deasupra capului. Și să-l ia dracu pe Rhett pentru că le-a vorbit de prăvălie, de contabilitate și de gaterie! Le-o spusese cu multă părere de rău?

Vorbă să fie! Scarlett știa bine ce plăcere îi făcuse să treacă în ochii doamnelor bătrâne ca un soț și un tată devotat. Cu câtă satisfacție le povestise viața nevestei lui și ocupațiile ei la prăvălie, la gaterie și la cârciumă. Ce bestie! De ce oare îi plăcea să facă lucruri atât de răutăcioase?

Curând însă, furia ei se transformă în apatie. De un timp, viața nu prea mai avea farmec pentru Scarlett. De-ar fi putut numai regăsi tot ce iubea la Ashley... sau dacă s-ar întoarce Rhett ca s-o facă să râdă!

Rhett și Bonnie se întoarseră pe neașteptate. Într-o zi, Scarlett auzi deodată zgomot de bagaje trântite în vestibul și vocea lui Bonnie strigând: "Mamă!"

Scarlett ieși repede din camera ei și se repezi spre capul scării, de unde o văzu pe fetița ei întinzându-și piciorușele scurte și grăsuțe ca să suie treptele. Strângea la piept un pisoi resemnat, cu blana vărgată.

— Bunica mi l-a dat, strigă ea veselă, ținându-l de ceafă.

Scarlett își luă fetița în brațe și o sărută, mulțumită că prezența copilului o împiedica să fie singură cu Rhett. Privind peste capul lui Bonnie, îl văzu jos, în vestibul, plătind birjarului. El ridică privirea în sus, o văzu și o salută scoțându-și pălăria cu un gest larg și înclinându-se. Întâlnind privirea ochilor lui negri, Scarlett tresări. Indiferent ce era, indiferent ce făcuse, acum se întorsese și ea era mulțumită.

— Unde-i Mammy? întrebă Bonnie, sucindu-i-se atâta în brațe, încât Scarlett trebui s-o pună jos.

N-avea să fie prea ușor să-l primească pe Rhett cu dezinvoltura care se impunea și să-l anunțe că va avea un copil. Se uită la fața lui pe când suia scările, la fața lui brună atât de enigmatică, atât de indiferentă. Nu, îi va spune mai târziu. Nu putea chiar acum. Și totuși, vești de acest fel trebuiau spuse mai întâi soțului. Soții se bucură întotdeauna când află astfel de lucruri. Scarlett însă avea impresia că Rhett nu se va bucura.

Rămase pe palier și se rezemă de balustradă, întrebându-se dacă o va săruta. El nu făcu însă nici un gest, doar spuse:

— Ești cam palidă, doamnă Butler. E lipsă de fard la Atlanta?

Nici nu pomeni că-i fusese dor de ea, chiar dacă n-ar fi spus-o decât din politețe. Ar fi putut s-o sărute în fața lui Mammy, care după ce făcu o mică reverență o luă pe Bonnie ca s-o ducă în odaia copiilor. Rhett rămase pe palier, lângă Scarlett, cercetând-o cu un aer indiferent.

— Paloarea asta nu înseamnă cumva că ți-am lipsit? întrebă el, și deși gura îi zâmbea, privirea îi era serioasă.

Deci, asta avea să fie atitudinea lui. Avea de gând să fie tot atât de urâcios ca de obicei. Deodată copilul pe care-l purta, a cărui venire se gândea că o să-i aducă atâta fericire, deveni o povară nesuferită și bărbatul din fața ei, care-și ținea nepăsător pălăria de Panama pe șold, deveni dușmanul ei cel mai

aprig, cauza tuturor supărărilor. Așa că, atunci când îi răspunse, în privirea ei nu era decât o expresie atât de precisă, încât zâmbetul dispăru de pe fața lui Rhett.

— Dacă sunt palidă, e vina ta și nu fiindcă mi-a fost dor de tine, îngâmfatule. Sunt palidă fiindcă...

O, nu așa voise ea să-i spună vestea, dar pe buze nu-i veneau repede decât cuvinte de mânie pe care i le aruncă în față, neținând seamă că o pot auzi servitorii...

— Fiindcă o să am un copil!

Lui Rhett i se tăie răsuflarea, și privirea lui o cercetă repede. Făcu un pas spre ea, voind parcă s-o atingă cu mâna, dar ea se feri și ochii ei exprimau atâta ură, încât fața lui Rhett se împietri.

— Zău! zise el rece. Și cine e fericitul tată? Ashley?

Scarlett se agăță de un stâlp al balustradei, până când urechile leului sculptat în lemn îi intrară în palmă făcând-o să sufere. Chiar ea, care-l cunoștea atât de bine, nu se așteptase la această insultă. Firește că glumea, dar unele glume sunt prea groaznice ca să fie tolerate. Ar fi vrut să-i zgârie ochii cu unghiile ascuțite, ca să stingă lumina stranie ce lucea în ei.

— Să te ia dracu'! zise ea cu glasul tremurând de furie. Știi doar... că e al tău. Și nici eu nu-l vreau, cum nu-l vrei nici tu. Nici o femeie n-ar vrea să aibă copii cu o bestie ca tine. Aș vrea... O, Doamne, aș vrea să-l fi avut cu oricine, numai cu tine nu!

Văzu cum fața lui bronzată se schimbă deodată sub imperiul mâniei și al unui alt sentiment, pe care ea nu-l putu analiza. Trăsăturile i se contractară, ca și cum l-ar fi înțepat.

"Na!" își zise ea cu satisfacție furioasă. "Na! L-am atins bine!"

Însă vechea mască de impasibilitate îi acoperi din nou fața, și Rhett se mulțumi să-și mângâie mustața.

— Curaj, zise el întorcându-i spatele și pornind să suie scara, poate avortezi.

O clipă, se gândi amețită la tot ce înseamnă o sarcină, la grețurile, la lunga așteptare, la îngroșarea taliei, la ceasurile de suferință, la toate lucrurile de care un bărbat nu-și poate da seama. Și Rhett îndrăznește să glumească! Ar fi vrut să-l zgârie. Numai când sângele va curge pe fața lui întunecată, își va putea astâmpăra chinul din suflet. Se repezi spre Rhett, iute ca o pisică, dar cu o mișcare suplă el se dădu la o parte, ridicându-și brațul ca s-o respingă. Cum stătea pe marginea primei trepte proaspăt ceruite, întreaga-i greutate urmă brațul care se întinse spre Rhett, și își pierdu echilibrul. Încercă să se agațe de balustradă, dar degeaba. Căzu pe spate și se rostogoli pe scări, simțind un junghi dureros într-o parte sub coaste. Prea amețită ca să se poată apuca de ceva, se rostogoli până jos.

Pentru prima dată, Scarlett era bolnavă, bineînțeles în afară de cele trei nașteri, care de fapt nu erau considerate boli. Când născuse nu se simțise atât de prăpădită și de speriată cum era acum, când slăbiciunea și durerile pe care le îndura o înspăimântau. Știa că era mai grav bolnavă decât i se spunea și-și dădea seama că poate să moară. De câte ori respira, coasta ruptă o înjunghia. Fața ei lovită și capul o dureau, și tot corpul îi era pradă demonilor care-i smulgeau carnea de pe trup cu un clește înroșit în foc sau o tăiau cu cuțite. Durerile nu o lăsau decât scurte intervale de timp, cu totul stoarsă de putere, și apoi iar începeau. Nu, nici o naștere nu fusese așa de grea. Fusese în stare să mănânce cu poftă la două ceasuri după nașterea lui Wade, a Ellei și a lui Bonnie, iar acum singurul lucru care nu-i provoca greață era apa rece.

Ce ușor e să ai un copil, și ce greu să nu-l ai!

Ce stranie fusese durerea pe care o simțise în mijlocul suferințelor ei, atunci când aflate că nu va mai avea copilul! I se părea cu atât mai stranie, fiindcă era primul copil pe care ținuse să-l aibă. Încercă să se gândească de ce ținea să-l aibă, dar mintea îi era prea obosită ca să se gândească la altceva decât la teama de moarte. Moartea o pândea în odaie și ea nu avea puterea să-i țină piept, s-o respingă. Îi era teamă. Ar fi vrut ca cineva puternic să fie lângă ea, cineva care s-o țină de mână și să se împotrivească morții în locul ei, până când își va recăpăta puterile ca să se lupte singură.

Durerea îi înăbușise furia și avea nevoie de Rhett. El însă nu era acolo, și Scarlett nu se putea hotărî să-l cheme.

Ultima amintire pe care o avea despre el era fața lui atunci când o ridicase de jos, din vestibul, fața lui palidă și descompusă de spaimă și glasul lui răgușit strigând-o pe Mammy. Apoi își amintea vag că o dusesese sus în brațe, înainte ca în mintea ei să se facă întuneric. Apoi durere și iar durere, și camera plină de murmure de voci, și suspinele mătușii Pittypat, și poruncile răstite ale doctorului Meade, și pași grăbiți pe scări și în coridor. Apoi deodată, ca într-un fulger orbitor, își dădu seama că va muri; teama o făcu să încerce să strige un nume, dar țipătul nu fu decât o șoaptă.

Totuși șoapta aceea disperată căpătase răspuns de undeva, din întunericul de lângă pat, și glasul blând al aceleia pe care o strigase răspuns ca un cântec de leagăn: "Sunt aici, dragă. Am fost tot timpul aici".

De câte ori Melanie îi lua mâna și și-o lipea de obrazul ei răcoros, teama și moartea se îndepărtau puțin. Scarlett încercă să întoarcă puțin capul ca s-o vadă, dar nu putu... Melly trebuia să nască, și yankeii soseau. Orașul era în flăcări și trebuia să se grăbească, să se grăbească. Dar Melly naștea și nu se putea grăbi. Trebuie să stea cu ea până va naște și să fie curajoasă, fiindcă Melanie avea nevoie de ajutorul lui Scarlett. Melly suferea atâta... și iar cleștii fierbinți o apucau, cuțitele tăiau în carnea ei și valurile de durere o copleșeau. Trebuia s-o țină pe Melly de mână.

Dar doctorul Meade era acolo, de fapt venise, deși soldații îngrămădiți în gară aveau nevoie de el. Îl auzea zicând: "Delirează. Unde e căpitanul Butler?"

Noapte. Întuneric. Apoi iar lumină. Uneori ea trebuia să nască, și uneori Melanie țipa de durere, dar tot timpul Melly era acolo și mâinile ei erau răcoroase și ea nu făcea gesturi de prisos și nu plângea în hohote ca mătușa Pitty. De câte ori Scarlett deschidea ochii zicea: "Melly?", și vocea ei răspundea. Și de obicei voia să șoptească: "Rhett...îl vreau pe Rhett", dar ca în vis își amintea că Rhett n-o voia pe ea, că fața lui Rhett era neagră ca a unui indian și că râdea arătându-și dinții albi. Ea îl voia, și el nu o voia pe ea.

O dată zise: "Melly?", și vocea lui Mammy răspunse: "Eu sunt, fetițo", și îi puse o compresă rece pe frunte; dar Scarlett strigă neliniștită: "Melly... Melanie", de mai multe ori. Totuși Melanie nu veni. Melanie ședea pe marginea patului lui Rhett, și Rhett, beat și trântit pe jos, plângea cu suspine cu capul pe genunchii ei.

De câte ori Melanie ieșise din camera lui Scarlett, îl văzuse șezând pe pat, cu ușa larg deschisă, cu ochii ațintiți asupra ușii din partea cealaltă a coridorului. Camera lui era în dezordine, cu podeaua acoperită de mucuri de țigări și cu farfuriile de mâncare neatinsă. Patul era răvășit și nefăcut și Rhett, neras și cu fața chinuită, ședea acolo fumând tot timpul. Când o vedea, nu întreba nimic. Întotdeauna ea rămânea o clipă în deschizătura ușii și-i spunea ultimele știri: "Sunt foarte necăjită, e mai rău", sau: "Nu, n-a întrebat încă de dumneata, delirează", sau: "Nu trebuie să pierzi speranța, domnule Butler. Să-ți aduc puțină cafea caldă și ceva de mâncare. Ai să te îmbolnăvești."

Melaniei îi era milă de el, deși era prea obosită și îi era prea somn ca să

mai simtă ceva. Cum putea lumea să spună lucruri urâte despre el... că e fără inimă, stricat și că o înșală pe Scarlett, când îl vedea cum slăbește, când vedea ce chinuită îi era fața. Deși era obosită, Melanie încerca să fie mai drăguță ca de obicei când îi spunea cum îi merge bolnavei. Rhett părea un suflet blestemat așteptând judecata... un copil pierdut într-o lume dușmănoasă. Pentru Melanie, însă, toți oamenii erau copii.

Când, în sfârșit, se duse plină de bucurie să-i anunțe că lui Scarlett îi e mai bine, nu bănuia ce-o aștepta. Pe masa de lângă pat era o sticlă de whisky pe jumătate goală și odaia duhnea a alcool. Rhett se uită la ea cu ochi sticloși și mușchii obrazilor îi tremurau, deși încerca să se stăpânească.

— A murit?

— O, nu. E mult mai bine.

Rhett zise "Doamne, Dumnezeule!" și se apucă de cap cu amândouă mâinile. Melanie văzu cum un fior nervos trecea prin umerii lui lați și, pe când îl privea cu ochii plini de milă, mila ei se schimbă în groază căci își dădu seama că plânge. Melanie nu văzuse niciodată un bărbat plângând, și Rhett, atât de amabil, de ironic și veșnic sigur pe el, era ultimul om pe care și-l închipuia în stare să plângă.

Plângea cu sughițuri, și zgomotul pe care-l făcea o înspăimânta. Era îngrozită la gândul că e beat, căci Melanie se temea de bețivi. Dar când Rhett ridică puțin capul sus și ea văzu privirea ochilor lui, intră repede în odaie, închise încet ușa și se apropie de el. Nu văzuse niciodată un bărbat plângând, dar ștersese lacrimile din ochii multor copii. Când îl atinse blând pe umăr, brațul lui Rhett îi înconjură mijlocul. Fără să-și dea seama ce i se întâmplă, Melanie se trezi așezată pe pat, cu Rhett jos de podea, punându-și capul în poala ei și agățându-se de ea cu atâta violență, încât o duru.

Ea îi mângâie încet părul negru, zicând cu blândețe:

— Haide, haide. Se va face bine.

Auzind cuvintele ei, Rhett se agăță mai strâns de ea și începu să vorbească repede, răgușit. Vorbea fără să se oprească, parcă și-ar fi încredințat secretele unui mormânt care nu-l va trăda niciodată. Pentru prima dată în viața lui, se arătă așa cum era. Fără a-i ascunde ceva, mărturisi totul despre sine Melaniei, care la început nu înțelese nimic și se purta cu el ca o mamă cu copilul său. Cu capul în poala ei, trăgea de cutele fustei și vorbea cu glasul sugrumat de emoție. Uneori se înăbușea, alteori cuvintele nici nu ajungeau clar la urechile Melaniei; erau cuvinte aspre, cuvinte amare de mărturisire și de umilință, cuvinte amintind de lucruri pe care nu le auzise pomenite nici de o femeie, lucruri tainice care o făceau să-i roșească obraji de rușine, mulțumind lui Dumnezeu că Rhett sta cu capul în jos și nu o vedea.

Îl mângâia pe cap așa cum făcea cu Beau și zicea:

— Taci, domnule Butler! Nu trebuie să-mi spui mie astfel de lucruri! Nu-ți dai seama ce spui! Taci!

El însă nu se oprea. Glasul lui continua, și vorbele îi curgeau ca o cascadă, și o ținea strâns de rochie ca și cum ar fi fost ultima lui șansă de scăpare.

Rhett se învinuia de fapte pe care ea nu le înțelegea; bolborosea numele lui Belle Watling și o scutura pe Melanie cu violență, strigând:

— Am omorât-o pe Scarlett! Am omorât-o. Dumneata nu înțelegi. N-a vrut să aibă un copil și...

— Nu mai vorbi așa! Nu-ți dai seama ce spui! Ea să nu vrea un copil! Dar bine, orice femeie vrea....

— Nu! Nu! Dumneata vrei copii, dar ea nu. Nu vrea să aibă copii cu mine!

— Te rog să taci!

— Nu poți să mă înțelegi. Nu voia să aibă copii, și eu am silit-o. Copilul

asta e... e din vina mea. Nu ne mai culcasem împreună...

— Taci, domnule Butler! Lucrurile astea nu se spun...

— Eram beat și nebun și voiam să-i fac rău... fiindcă și ea îmi făcuse rău. Voiam să o... și am reușit... dar ea nu mă voia. Niciodată n-a ținut la mine. Și eu, eu am făcut tot ce am putut și...

— O, te rog!

— Și n-am aflat despre copil decât în ziua când... când a căzut. Nu știa unde sunt ca să-mi scrie... dar nu mi-ar fi scris chiar de-ar fi știut. Îți spun... Îți spun că așa fi venit imediat acasă... numai dacă așa fi știut... chiar dacă nu m-ar fi vrut...

— O, da, știi că ai fi venit!

— Doamne, am fost nebun toate săptămânile astea, nebun și beat! Și când mi-a spus, acolo pe scară... ce-am făcut? Ce-am spus? Am râs și i-am zis: "Curaj. Poate o să avortezi". Și ea...

Deodată Melanie se făcu albă ca varul și ochii i se măriră de groază privind, așezat pe genunchii ei, capul acesta cu păr negru care nu-și găsea astâmpăr. Prin fereastra deschisă intra soarele după-amiezii, și Melanie observă pentru prima oară ce mari și brune și puternice erau mâinile lui, acoperite cu păr negru și des. Fără voia ei, se feri de ele. Păreau mâini făcute să fure, să strângă, mâini necruțătoare, și totuși, așa agățate de cutele fustei ei, păreau la fel de neputincioase ca două obiecte sfărâmate.

Era oare cu puțință ca Rhett să fi auzit și să fi crezut minciunile absurde care se spuneau în legătură cu Scarlett și cu Ashley? Era oare gelos? Adevărat că plecase din oraș imediat după izbucnirea scandalului, dar... Nu, nu se poate să fie asta! Domnul Butler pleca foarte des în călătorie pe neașteptate. Nu se putea să creadă bârfelile astea. Era un om cu prea multă judecată. Dacă asta a fost cauza, n-ar fi încercat să-l omoare pe Ashley? Ori ar fi cerut măcar o explicație...

Nu, nu se poate să fie asta. Era numai beat și bolnav de grijă și își ieșise din minți, ca un om în delir care vorbește lucruri fără șir. Bărbații nu știu să rabde necazurile așa de bine ca femeile. Firește, ceva tot se întâmplase. Avusese o mică ceartă cu Scarlett și acum în mintea lui aceasta luase proporții. Poate că o parte din lucrurile îngrozitoare pe care le spusese erau adevărate. Toate însă nu puteau fi adevărate. O, ultimul desigur că nu era adevărat! Nici un bărbat n-ar fi putut spune un astfel de lucru unei femei pe care o iubește cu atâta patimă, așa cum o iubește el pe Scarlett. Melanie nu văzuse niciodată răul în jurul ei. Nu știa ce e cruzimea, și acum, venind pentru întâia dată în contact cu aceste lucruri, i se păreau prea neverosimile ca să poată fi crezute. Rhett era beat și bolnav. Și copiii bolnavi trebuie să fie mângâiați.

— Haide, haide, zise ea cu o voce mângâietoare. Taci, acum. Înțeleg.

Rhett își ridică brusc capul și se uită la ea cu ochii lui injectați, împingându-i mâinile cu un gest sălbatic.

— Nu, nu înțelegi. Nu poți să înțelegi. Dumneata... dumneata ești prea bună ca să poți înțelege. Nu mă crezi, dar tot ce-am spus e adevărat, și sunt o brută. Știi de ce am făcut-o? Eram nebun de gelozie. Niciodată nu m-a iubit și credeam c-am s-o fac să mă iubească. Dar niciodată nu m-a iubit. Nu mă iubește... Ea îl iubește...

Privirea lui înflăcărată, privirea lui de bețiv o întâlni pe a ei, și atunci Rhett se opri, cu gura căscată, dându-și abia acum seama cu cine vorbește. Fața Melaniei era palidă și chinuită, dar ochii îi erau plini de milă, calmi și blânzi și arătau clar că nu crede vorbele lui. În ei plutea o seninătate luminoasă, și curățenia din profunzimile lor îl izbi pe Rhett ca o palmă în obraz, împrăștiind în parte efectul alcoolului care îi tulbura creierul și oprind

pe buze cuvintele nesăbuite pe care era gata să le rostească. Se încurcă, bolborosi, își lăsă ochii în jos, clipind des și căutând să-și regăsească stăpânirea de sine.

— Sunt o bestie, mormăi el, lăsând să-i cadă capul în poala Melaniei. Dar nu chiar până într-acolo. Și dacă ți-aș spune-o nu m-ai crede, așa-i? Ești prea bună ca să mă crezi. Înainte de a te cunoaște, nu întâlnisem o ființă cu adevărat bună. Nu mă crezi, nu-i așa?

— Nu, nu te cred, zise Melanie blând, începând din nou să-l mângâie pe păr. O să se facă bine! Haide, haide, domnule Butler! Nu plânge! O să se facă bine!

Capitolul LVII

O lună mai târziu, Rhett conducea la gară o femeie slabă și palidă. Wade și Ella, care trebuiau s-o întovărășească pe mama lor, erau tăcuți și se uitau mirați la fața palidă și împietrită a lui Scarlett. Se strângeau lângă Prissy, deoarece chiar și pentru mintea lor de copii, atmosfera rece și neutră dintre mama lor și tatăl lor vitreg li se părea înspăimântătoare.

Așa slăbită cum era, Scarlett se întorcea la Tara. Avea impresia că s-ar înăbuși dacă ar mai sta o singură zi la Atlanta. Mintea ei obosită nu mai putea să îndure mereu aceleași și aceleași gânduri, care îi arătau cât de fără rost era totul. Trupul îi era bolnav și mintea obosită; era ca un copil pierdut într-o țară de coșmar, în care nu găsea nici un punct de recunoaștere ca să se poată orienta.

Fugea din Atlanta, așa cum fugise altă dată din fața armatei năvălitorilor și își alunga grijile în fundul sufletului așa cum făcea de obicei când voia să se apere: "N-am să mă gândesc la asta acum. Dacă mă gândesc, nu rezist. Măine e altă zi". I se părea că dacă s-ar întoarce la liniștea și la câmpiile verzi de bumbac, toate necazurile vor dispărea și va putea să-și adune gândurile risipite.

Rhett urmări trenul cu ochii până nu se mai văzu, și pe fața lui apărură o expresie de amărăciune care nu era plăcută. Oftă, dădu drumul trăsurii și, încălecând, se îndreptă spre Strada Iederei, unde stătea Melanie.

Era o dimineață caldă, și Melanie ședea pe veranda umbrită de viță. Coșul ei de lucru era plin de ciorapi de cârpit. Încurcată și speriată, văzu cum Rhett descalecă și aruncă hățurile peste brațul negrului mic de fontă de lângă intrare. Nu-l văzuse singur din ziua aceea îngrozitoare când lui Scarlett îi fusese așa de rău și când el fusese atât de... atât de beat. Melanie nu putea suferi nici măcar cuvântul acesta. Îi mai vorbise numai întâmplător în timpul convalescenței lui Scarlett, și cu acele prilejuri îi venise greu să se uite în ochii lui. Cu toate acestea fusese tot atât de amabil ca de obicei și, nici prin priviri, nici prin cuvinte, nu arăta că o astfel de scenă se petrecuse între ei. Ashley îi spusese odată că adeseori bărbații uită ce-au spus și-au făcut la beție, și Melanie dorea din tot sufletul ca domnul Butler să fi pierdut amintirea celor întâmplare. Mai bine ar muri decât să afle că Rhett își aducea aminte de destăinuirile lui. Jenată și intimidată, cu obrajii îmbujorați, îl privea apropiindu-se pe alee. Poate că venise numai să-i ceară ca Beau să-și petreacă după-amiaza cu Bonnie. În orice caz, spera că nu va avea lipsa de tact să vină să-i mulțumească pentru ceea ce făcuse în ziua aceea!

Se sculă să-l întâmpine și, ca întotdeauna, observă cu uimire ce mers ușor avea pentru un bărbat atât de voinic.

— Scarlett a plecat?

— Da. Tara o să-i facă bine, zise el surâzând. Uneori mi se pare că e la fel

ca uriașul Anteu, a cărui putere creștea de câte ori atingea pământul. Lui Scarlett nu-i face bine să stea mult timp departe de acel petec de lut roșu pe care-l iubește. Când va vedea bumbacul cum crește, o să se simtă mai bine decât după toate tonicele doctorului Meade.

— Nu vrei să iei loc? spuse Melanie puțin încurcată.

Rhett era așa de voinic și de viril și, în apropierea oamenilor atât de plini de vigoare, ea se simțea întotdeauna stingherită. Părea că din ei iradiază o forță și o vitalitate care o făceau să se simtă mai mică și mai slabă. Era atât de oacheș și de voinic, și mușchii puternici ai umerilor i se reliefa prin haina de olandă albă într-un fel care o speria. I se părea cu neputință să fi văzut atâta putere și atâta îndrăzneală umilindu-se în fața ei. Și când te gândești că ținuse capul acesta brun pe genunchi!

"Doamne sfinte!", își zise ea în gând disperată, și iar se înroși.

— Doamnă Melly, zise el încet, prezența mea te supără? Ai prefera să plec? Te rog, spune-mi drept.

"O!", se gândi ea. "Își amintește! Și știe cât sunt de tulburată!"

Se uită la el cu o privire rugătoare, dar deodată toată jena și tulburarea îi dispărură. Ochii lui erau plini de atâta liniște, de atâta bunătate și de înțelegere, încât se întrebă cum de-a putut fi atât de proastă să se simtă încurcată. Fața lui părea obosită și, spre marea ei mirare, mai curând tristă. Cum și-a putut închipui că va fi destul de prost-crescut să aducă vorba de lucruri pe care amândoi doreau să le uite? "Săracul, ce îngrijorat a fost în privința lui Scarlett", se gândi ea, reușind să zâmbească, și zise:

— Te rog să șezi, domnule Butler.

Rhett se așeză greoi și o privi cum își reia lucrul.

— Doamnă Melly, am venit să-ți cer o mare favoare, spuse el cu un surâs care îi strâmbă gura. Vreau să te rog să mă ajuți să duc la bun sfârșit o înșelătorie care știu că are să-ți displacă.

— O... înșelătorie?

— Da. De fapt, am venit să-ți vorbesc de afaceri.

— Vai de mine. Atunci e mai bine să vorbești cu domnul Wilkes. În afaceri nu mă pricep deloc. Nu sunt deșteaptă ca Scarlett.

— Tare mi-e teamă că Scarlett e prea deșteaptă, și asta-i aduce multe necazuri. Tocmai de asta am venit să-ți vorbesc, zise el. Știi cât de... bolnavă a fost. Când se va întoarce de la Tara, are să se apuce iar să muncească din răspuțuri, ba la prăvălie, ba la gaterile ei, pe care aș vrea să le văd explodând într-o noapte. Mi-e teamă de sănătatea ei, doamnă Melly.

— Da, muncește prea mult. Trebuie s-o silești să înceteze și să se îngrijească.

Rhett începu să râdă.

— Știi cât de îndărătnică e. Nici nu încerc să discut cu ea. E ca un copil încăpățânat. Nu vrea să mă lase s-o ajut... nu vrea să lase pe nimeni s-o ajute. Am încercat s-o conving să-și vândă partea ei din gatere, dar nu vrea. Și acum, doamnă Melly, am ajuns la afaceri. Știu că Scarlett ar fi dispusă să-și vândă partea ei din gatere domnului Wilkes, dar numai lui, și aș dori ca domnul Wilkes să-i cumpere partea.

— Vai de mine! Ar fi foarte bine, dar...

Melanie se opri și-și mușcă buzele. Nu putea vorbi despre treburile bănești ale casei cu un străin. Ashley câștiga la gateri, deși i se părea și ei și lui că niciodată nu aveau destui bani. Îi părea rău că făceau atât de puține economii. Nu-și dădea seama unde se duc banii, dar când era nevoie de o cheltuială neprevăzută, se vedeau deseori strâmtorați. Bineînțeles, onorariul medicului era mare, iar cărțile și mobilele comandate de Ashley la New York costaseră destul. Hrăniseră și îmbrăcaseră mulți nenorociți pe care-i

adăposteau în pivnița lor. Și Ashley nu refuza să împrumute bani celor care fuseseră în armata confederată. Și...

— Doamnă Melly, vreau să vă împrumut cu bani, zise Rhett.

— E foarte frumos din partea dumitale, dar s-ar putea să nu fim niciodată în stare să-ți dăm banii înapoi.

— Nu vreau să mi-i dați înapoi. Nu te supăra, doamnă Melly! Te rog să mă asculți până la sfârșit. Am să fiu mulțumit dacă o să știu că Scarlett nu se mai extenuază ducându-se în fiecare zi la gateri. Prăvălia îi va ajunge ca să se simtă ocupată și fericită... Înțelegi ce vreau să spun?

— Da... da... zise Melanie nesigură.

— Ai dori ca băiatul dumitale să aibă un ponei, nu-i așa? Și vrei să-l trimiți la universitate, la Harvard, și apoi într-o călătorie în Europa?

— Firește că da, exclamă Melanie, a cărei față se luminează așa cum se întâmpla întotdeauna de câte ori era vorba de Beau. Vreau să aibă tot ce-i trebuie, dar... vezi, acum toată lumea e atât de săracă.

— Domnul Wilkes ar putea câștiga mulți bani din gateri, zise Rhett. Și așa vrea ca Beau să profite de toate avantajele pe care le merită.

— O, domnule Butler, ce șiret ești! strigă Melanie zâmbind. Faci apel la mândria mea de mamă. Cum îți ghicesc gândurile!

— Sper că nu, zise Rhett, și pentru prima dată o flacără licări în ochii lui. Atunci, îmi dai voie să vă împrumut bani?

— Dar ce e cu înșelătoria?

— Trebuie să conspirăm și să păcălim și pe Scarlett și pe domnul Wilkes.

— Vai de mine! N-am să pot una ca asta!

— Dacă Scarlett ar afla că am făcut ceva fără știrea ei, dar pentru binele ei... Îi cunoști firea! Și mă tem că domnul Wilkes ar refuza să primească un împrumut de la mine. Așa că nici unul dintre ei nu trebuie să afle de unde vin banii.

— O, dar sunt sigură că domnul Wilkes n-ar refuza, dacă i s-ar explica totul. Ține foarte mult la Scarlett.

— Da, e adevărat, zise Rhett blând. Totuși, ar refuza. Știi ce mândri sunt Wilkes-ii.

— Vai de mine! exclamă Melanie nenorocită. Aș vrea... zău, domnule Butler, n-aș vrea să-l mint pe bărbatul meu.

— Nici ca s-o ajuți pe Scarlett? întrebă Rhett părând jignit. Și ea ține atât de mult la dumneata.

Ochii Melaniei se umplură de lacrimi.

— Știi bine că aș face orice pentru ea. N-am să pot niciodată să-i plătesc nici jumătate din câte a făcut pentru mine. Asta o știi.

— Da, zise el scurt. Știu ce a făcut pentru dumneata. N-ai putea spune domnului Wilkes că ai moștenit banii de la vreo rudă?

— O, domnule Butler, n-am nici o rudă care să aibă o lescaie.

— Dar dacă aș trimite banii prin poșta domnului Wilkes, fără să știe de unde vin, vrei să faci așa ca să cumpere gaterile și să... să nu-i dăruiască foștilor confederați în mizerie?

La început Melanie păru jignită de ultimele lui cuvinte, ca și cum prin ele l-ar fi criticat pe Ashley, dar Rhett zâmbea și părea atât de înțelegător, încât zâmbi și ea.

— Îți promit.

— Deci, ne-am înțeles? Și vom păstra secretul între noi?

— Niciodată n-am ascuns ceva soțului meu.

— Sunt convinși de asta, doamnă Melly.

Privindu-l pe Rhett, Melanie se gândi ce bine îl înțelesese ea și ce rău îl judecase lumea. Se spunea că e brutal, ironic, rău, prost-crescut și chiar

necinstit. Acum însă mulți oameni cumsecade recunoșteau că se înșelaseră. De la început ea își dăduse seama că e un om admirabil. Se purtase întotdeauna amabil cu ea, fusese prevenitor, plin de respect și atât de înțelegător! Și cum o iubea pe Scarlett! Ce frumos din partea lui să caute modalitatea aceasta ocolită pentru a o cruța pe Scarlett de una din poverile pe care le purta!

Într-un elan de simpatie îi zise:

— Ce noroc are Scarlett să aibă un bărbat atât de drăguț cu ea!

— Crezi? Mi-e teamă că n-ar fi de aceeași părere, dacă te-ar auzi. În afară de asta, vreau să fiu drăguț și cu dumneata, doamnă Melly. Îți dau mai mult decât îi dau lui Scarlett.

— Mie? întrebă ea mirată. Lui Beau, vrei să spui?

Rhett își luă pălăria și se ridică. O clipă, se opri ca să se uite la fața lipsită de frumusețe a Melaniei, la fața ei în formă de inimă, cu fruntea îngustă pe care părul desena un "V", cu ochii ei negri și serioși. O față ireală, fața unui om care nu se poate apăra împotriva vieții.

— Nu, nu pentru Beau. Încerc să-ți dau ceva mai prețios ca Beau, dacă poți să-ți închipui așa ceva.

— Nu, nu pot, zise ea uimită. Pentru mine nu există nimic pe lume mai prețios ca Beau, afară de Ash... afară de domnul Wilkes.

Rhett tăcu și se uită la ea, cu fața nemișcată.

— Este într-adevăr foarte drăguț din partea dumitale, domnule Butler, că vrei să faci asta pentru mine, dar de fapt am prea mult noroc. Am tot ce-și poate dori o femeie.

— Perfect, zise Rhett, și se posomorî. Și am de gând să veghez ca să păstrezi tot ce ai.

Când Scarlett se întoarse de la Tara, fața ei își pierduse paloarea nesănătoasă, iar obrajii îi erau iar rotunzi și rumeni. Ochii ei verzi își recăpătaseră vioiciunea și strălucirea și izbucni în râs pentru prima oară de săptămâni întregi când văzu pe Rhett și pe Bonnie veniți la gară s-o ia pe ea, pe Wade și pe Ella. Râdea pe jumătate veselă, pe jumătate supărată. Rhett purta două pene de curcan la pălărie, iar Bonnie, îmbrăcată în rochia ei cea mai bună, arătând ca vai de ea, avea obrajii mânjiți și în părul cârlionțat o pană mare cât ea. Fără îndoială, tatăl și fata se jucau de-a indienii când sosise ora să meargă la gară și, după expresia rușinată a lui Rhett și aerul indignat al lui Mammy, ghici că Bonnie refuzase să-și schimbe toaleta chiar pentru a merge s-o întâmpine pe mama ei.

— Frumos arăți! zise Scarlett sărutându-și fetița și întinzând obrazul spre Rhett.

Era o mulțime de lume la gară, altfel nu s-ar fi lăsat sărutată. Cu toate că se simțea jenată de înfățișarea lui Bonnie, Scarlett își dădea seama că toate persoanele din gară nu se uitau cu ironie la Rhett și la fata lui, ci râdeau cu simpatie la spectacolul oferit de cei doi, care li se părea încântător. Toată lumea știa că fetița cea mică a lui Scarlett își ducea tatăl de nas și toți aprobau aceasta și râdeau. Marea dragoste a lui Rhett pentru fetița lui contribuise mult să-l ridice în stima populației din Atlanta.

În drum spre casă, Scarlett îi povesti o mulțime de lucruri în legătură cu comitatul. Timpul cald și secetos era favorabil bumbacului, care creștea văzând cu ochii. Will însă spunea că în toamnă prețurile vor fi mici. Suellen aștepta un alt copil – lucrul acesta i-l spuse în șoaptă, ca să nu înțeleagă copiii. Ella se arătase foarte curajoasă și o mușcase de ureche pe fata cea mai mare a lui Suellen. Nu era frumos din partea ei, dar Susie o merita fiindcă

avea exact firea mamei ei. Suellen, de altfel, se înfuriase, și cele două surori se certaseră ca în vremurile bune. Wade omo-răse singur un mocasin de apă. Randa și Camilla Tarleton erau profesoare. Ce nostim! Fetele Tarleton habar n-avuseseră pe vremuri de ortografie. Betsy Tarleton se măritase cu un bărbat gras și ciung din Lovejoy și amândoi cultivau bumbac la Fairhill, împreună cu Hetty și Jim Tarleton. Doamna Tarleton avea o iapă de rasă și un mânz și se simțea fericită de parcă ar fi avut un milion de dolari. În vechea casă Calvert locuiau o mulțime de negri, care o cumpăraseră la licitație publică.

Proprietatea era într-un hal fără de hal și-ți venea să plângi văzând-o. Nimeni nu știa unde se afla Cathleen și golanul ei de bărbat. Și Alex urma să se căsătorească cu Sally, văduva fratelui său. Închipuiește-ți, după ce locuiseră în aceeași casă atâția ani. Toată lumea spune că e căsătorie de conveniență, fiindcă oamenii începuseră să vorbească pe socoteala lor, de când bunica și Doamna Tânără muriseră. Dimity Munroe era să moară de durere, dar așa-i trebuie. Dacă ar fi avut mai multă minte, ar fi trebuit să-și găsească alt bărbat și să nu aștepte până ce Alex va avea destui bani ca s-o ia de nevastă.

Scarlett trâncănea înainte, dar erau multe lucruri pe care nu le spunea, lucruri care o dureau. Cutreierase comitatul împreună cu Will, încercând să nu-și amintească de vremurile când miile de acri de pământ fertil erau acoperite cu bumbac verde. Acum, rând pe rând, plantațiile se acopereau iar cu păduri. Grozama, stejarii pitici și pinii năpădiseră ruinele și vechile plantații de bumbac. Acolo unde pe vremuri se arau o sută de acri, acum se ara numai unul. Parcă treceai printr-o țară pustie.

"Regiunea asta n-o să-și revină decât peste cincizeci de ani... și încă asta rămâne de văzut", spusese Will. "Tara e cea mai bună fermă din tot comitatul, mulțumită ție și mie, Scarlett, e însă doar o fermă pe care se lucrează cu doi catări, nu o plantație. După Tara, vine proprietatea Fontaine-ilor, și apoi aceea a Tarleton-ilor. Nu câștigă ei prea multe parale, dar se descurcă și știu să muncească. Ceilalți oameni, celelalte ferme..."

Nu, Scarlett nu voia să-și amintească ce aspect avea comitatul pustiu. I se părea și mai lugubru când îl compara cu forfoteala și cu prosperitatea din Atlanta.

— Aici s-a întâmplat ceva? întrebă ea când ajunseră în sfârșit acasă și ședeau pe verandă.

Vorbise repede și fără să se oprească tot drumul spre casă, căci se temea să nu se aștearnă tăcerea între ea și Rhett. Din ziua aceea când căzuse pe scară, nu schimbase un cuvânt singură cu Rhett, și nici acum nu dorea să rămână numai cu el. Nu știa ce sentimente avea față de ea. În timpul nenorocitei ei convalescențe, fusese bunătatea însăși, dar bunătatea lui era ca aceea a unui străin. Îi prevenise toate dorințele, nu lăsase copiii s-o deranjeze și supraveghease prăvălia și gaterile. Dar nu-i spusese niciodată: "Îmi pare rău". Poate că nici nu-i părea rău. Poate tot credea că copilul care nu s-a născut nu era al lui. De unde să știe ea ce se petrece în sufletul lui? Totuși, pentru prima oară de la căsătoria lor, se arătase dispus să fie plin de atenție și-și manifestase dorința să trăiască ca și cum nu se întâmplase niciodată nimic neplăcut între ei... ca și cum, se gândi Scarlett tristă, nu se petrecuse niciodată nimic între ei. Ei, dacă asta dorea, va ști și ea să-și joace rolul.

— Toate merg bine? repetă. Ai avut grijă să se pună șite noi la prăvălie? Ai cumpărat alți catări? Pentru Dumnezeu, Rhett, scoate-ți penele alea de la pălărie. Ai un aer idiot și ești în stare să le uiți și să te plimbi cu ele prin oraș.

— Nu, zise Bonnie luând pălăria tatălui ei ca s-o apere.

— Totul a mers bine, răspunse Rhett. Bonnie și cu mine ne-am distrat foarte bine și cred că, de când ai plecat tu, n-a fost pieptănată nici o singură dată. Nu suge penele acelea, drăguță, sunt rele. Da, am pus șite noi și am

făcut o afacere bună cu catării. Nu, nu e nimic nou. Totul a fost liniștit.

Apoi, ca și cum și-ar fi adus aminte, adăugă:

— Onorabilul Ashley a fost pe-aici ieri seară. Voia să știe dacă ai fi dispusă să-i vinzi gaterul tău și partea ta din a lui.

Scarlett care se legăna în fotoliu și-și făcea vânt cu un evantai de pene, se opri brusc.

— Să-i vând? De unde naiba are Ashley bani? Știi bine că n-au o lescaie! Melanie cheltuiește toți banii pe care el îi câștigă.

Rhett dădu din umeri.

— Întotdeauna îmi închipuisem că doamna Melly e o femeie cumpătată, dar n-am cunoscut atât de bine ca tine amănuntele intime ale familiei Wilkes.

Această împunsătură o duru și o plictisi totodată pe Scarlett.

— Du-te de aici, drăguță, spuse ea lui Bonnie. Mama are de vorbit cu tata.

— Nu, zise Bonnie categorică și se sui pe genunchii lui Rhett.

Scarlett își încruntă sprâncenele, iar fetița se uită strâmb la ea, semănând atâta cu Gerald O'Hara, încât Scarlett era să pufnească în râs.

— Las-o să stea, zise Rhett. În privința banilor, se pare că i-au fost trimiși de un om pe care l-a îngrijit de variolă la Rock Island. Încep din nou să cred în bunătatea omenească, de câte ori văd că există recunoștință.

— Cine e omul acela? Îl cunoaștem?

— Scrisoarea nu era semnată și venea de la Washington. Ashley a încercat să ghicească cine i-a trimis-o. Dar oameni atât de dezinteresați ca Ashley fac atâtea fapte bune în lume, încât nu e de mirare că nu-și poate aminti de fiecare în parte.

Dacă Scarlett n-ar fi fost atât de uimită de norocul lui Ashley, ar fi răspuns obraznic acestor ironii, deși la Tara se hotărâse să nu se mai lase târâtă niciodată într-o ceartă cu Rhett în legătură cu Ashley. Terenul pe care se afla ea era prea nesigur și, înainte ca să înțeleagă în ce raporturi era cu acești doi bărbați, nu avea poftă să înceapă cearta.

— Și vrea să-mi cumpere gaterile?

— Da. Însă i-am spus, bineînțeles, că nu vrei să le vinzi.

— Ar fi mai bine dacă m-ai lăsa să mă ocup singură de treburile mele.

— Dar bine, știam că nu vrei să te despartă de gateri! I-am spus că știe tot atât de bine ca și mine că îți place să-ți vâri nasul în treburile altora și că, dacă i-ai vinde lui gaterile, n-ai mai putea să-l sfătuiești cum să-și conducă afacerile.

— Ai îndrăznit să-i spui asta despre mine?

— Și de ce nu? Nu-i adevărat? Îmi face impresia că era cu totul de părerea mea, dar bineînțeles e prea bine-crescut ca s-o spună.

— E o minciună! I le vând lui! strigă Scarlett furioasă.

Până în clipa asta, nu avusese de gând să se despartă de gateri, avea mai multe motive pentru a dori să le păstreze, valoarea lor bănească fiind cea mai puțin importantă. Ar fi putut să le vândă de mai multe ori în ultimii ani, dar refuzase toate ofertele. Gaterile erau dovada tangibilă a ceea ce reușise ea să facă fără ajutorul nimănui și în condiții atât de grele, și era mândră de ele și de ea însăși. Mai presus de toate nu voia să le vândă, fiindcă reprezentau singura cale care-i permitea să se apropie de Ashley. Dacă gaterile n-or să-i mai aparțină, însemna că-l va vedea rareori pe Ashley și că niciodată nu-l va mai vedea singur. Și avea nevoie să-l vadă singur. Nu mai putea continua în felul acesta, fără să știe ce sentimente nutrește pentru ea, întrebându-se dacă toată iubirea lui murise înăbușită de rușine din seara groaznicei recepții de la Melanie. În legăturile ei de afaceri cu Ashley, putea găsi prilejul să-i vorbească fără a da impresia că aleargă după el. Și, cu timpul, era sigură că va putea

recâștiga tot terenul pe care poate îl pierduse în inima lui. Dar dacă vindea gaterile...

Nu, nu voia să le vândă, dar întăritat de gândul că Rhett i-o descrisese lui Ashley într-o lumină atât de puțin măgulitoare, deși adevărată, se hotărî imediat. Ashley va avea gaterile, dar pe un preț atât de redus, încât va fi silit să observe ce generoasă e.

— Am să le vând! strigă ea furioasă. Ei, ce spui acum?

Rhett se aplecă să lege șiretul de la pantofiorul lui Bonnie și în ochii lui luci o mică scânteie de triumf.

— Cred că o să-ți pară rău, spuse el.

Deja Scarlett regreta cuvintele ce le spusese în pripă. Dacă le-ar fi rostit în fața oricui, în afară de Rhett, le-ar fi retractat fără rușine. De ce se mâniase așa? Se uită la Rhett încruntată și văzu că o observa cu vechea lui expresie de pisică stând la pândă. Văzându-i încruntarea, Rhett izbucni în râs, arătându-și dinții albi scânteietori. Scarlett avu impresia neplăcută că fusese trasă pe sfoară.

— Tu ce rol ai avut în chestiunea asta? întrebă ea răstit.

— Eu? și sprâncenele lui Rhett se ridicară în semn de mirare. Ar trebui să mă cunoști mai bine. Nu umblu prin lume făcând fapte bune, când nimic nu mă silește s-o fac...

Chiar în aceeași seară vându gaterile și toată partea ei lui Ashley. Nu pierdu nimic prin aceasta, fiindcă Ashley refuză să profite de prima ei ofertă la un preț prea scăzut și fixă el însuși prețul, după suma cea mare care fusese oferită altădată. După ce semnă actele, renunțând irevocabil la gateri, după ce Melanie începu să servească pământurile de vin lui Ashley și lui Rhett ca să sărbătorească vânzarea, Scarlett se simți depusată, ca și cum și-ar fi vândut unul dintre copii.

Ținuse la gaterile ei, fusese mândră de ele, căci reprezentau opera mâinilor ei mici și lacome. Începuse cu un mic gater în vremurile acelea grele când Atlanta se străduia să se ridice din ruine și din cenușă și când mizeria o privea drept în față. Luptase pentru ele, făcuse planuri și avusese grijă de ele în vremurile întunecate când exista pericolul confiscării, când banii erau rari și când bărbații cei mai deștepți nu izbuteau să facă nimic. Acum, când Atlanta își acoperea rănilor, când se clădea peste tot și când orașul se umplea de străini, avea două gateri mari, două depozite de cherestea, vreo zece căruțe cu catări și deținuți muncind aproape pe nimic. Luându-și rămas bun de la toate, însemna să se despartă pentru totdeauna de o parte a vieții ei, de un trecut amar și dureros, dar la care se gândea cu o nostalgică mulțumire.

Ea pusese afacerea pe roate, și acum o vânduse, și era chinuită de certitudinea că, fără ea, Ashley va strica totul – va strica tot ce clădise ea muncind din greu. Ashley avea încredere în toată lumea și nu ajunsese încă să facă deosebire între doi pe patru, și șase pe opt. Și, culmea, nu va putea niciodată să-i ajute cu sfaturile ei... numai fiindcă Rhett îi spusese că-i place să se amestece în treburile tuturor.

"Lua-l-ar dracu pe Rhett!" se gândi ea, având acum convingerea că el pusese afacerea asta la cale. Cum și de ce, nu știa. Rhett vorbea cu Ashley, și cuvintele lui o treziră brusc din gândurile ei.

— Îmi închipui că ai să renunți la deținuți imediat, zicea el.

Să renunțe la deținuți? De se să renunțe? Rhett știa foarte bine ce mult se câștigă cu mâna de lucru ieftină a deținuților. Și de ce vorbea Rhett cu atâta siguranță de actele viitoare ale lui Ashley? Ce știa el despre ele?

— Da, am să-i trimit înapoi imediat, răspunse Ashley, evitând privirea

mirată a lui Scarlett.

— Ți-ai pierdut mințile? strigă ea. Înseamnă să arunci pe gârlă toți banii pe care i-am dat când i-am angajat. Și-apoi, cu cine ai să muncești?

— Am să angajez negri eliberați, zise Ashley.

— Negri eliberați! Asta-i bună! Știi cât ar trebui să le plătești și, în afară de asta, toată ziua o să-i ai pe yankei pe cap, controlând dacă le dai mâncare de pui de trei ori pe zi și dacă îi învelești bine seara când se culcă. Și dacă-i dai unui negru puturos câteva după ceafă ca să-l mai scuturi puțin, yankeii încep să țipe de se aude până la Dalton și ai să ajungi la închisoare. Nu vezi că numai cu deținuții...

Melanie lăsase ochii în jos și se uita la mâinile ei încrucișate în poală. Ashley părea nenorocit, dar încăpățânat. Pe moment tăcu, dar apoi privirea i se îndreptă spre Rhett și s-ar fi zis că găsește înțelegere și încurajare în ochii lui; această privire nu-i scăpă lui Scarlett.

— Scarlett, n-am să lucrez cu deținuți, zise el domol.

— Auzi, domnule! exclamă Scarlett cu respirația tăiată. Și de ce nu, mă rog? Ți-e teamă că are să vorbească lumea de tine, așa cum au vorbit de mine? Ashley își înalță capul.

— Nu mă tem de gura lumii, dacă știu că am dreptate. Niciodată n-am crezut că e drept să lucrezi cu deținuți.

— Dar de ce...?

— Nu-mi place să câștig bani exploatând munca silnică și suferința altora.

— Dar ai avut sclavi!

— Nu erau nenorociți. Și, în afară de asta, i-aș fi eliberat după moartea tatei, chiar dacă războiul nu i-ar fi eliberat. Asta însă e altceva, Scarlett. Cu sistemul ăsta se fac prea multe abuzuri. Poate că tu nu știi, dar eu știu. Știu sigur că Johnnie Gallegher a omorât cel puțin un om în lagărul lui. Poate mai mulți... cui îi pasă de un deținut mai mult sau mai puțin? A zis că omul a fost ucis fiindcă a încercat să scape, dat am auzit altceva. Și știu că-i pune să muncească chiar când sunt bolnavi. Poți să zici că e o superstiție, dar nu cred că banii câștigați din suferința altora aduc fericire.

— Doamne sfinte! Vrei să spui... Ashley, doar nu ai înghițit toate predicile sforăitoare ale prea-sfințitului Wallace asupra banilor pătați!

— N-am avut nevoie să le înghit. Aveam părerea asta înainte să o fi predicat el.

— Atunci, probabil, crezi că toți banii mei sunt pătați, strigă Scarlett începând să se supere, fiindcă am lucrat cu deținuți și am ținut și un restaurant...

Scarlett se opri brusc. Cei doi Wilkes-i păreau jenați, iar Rhett râdea din toată inima. "Lua-l-ar dracul!", gândi Scarlett, furioasă. "I se pare că mă amestec unde nu-mi fierbe oala, și asta crede și Ashley. Aș vrea să pot să le sparg capul la amândoi!"

Își înghiți însă furia și încercă să ia o expresie indiferentă și plină de demnitate, dar nu reuși.

— Bineînțeles, mie mi-e complet indiferent, spuse ea.

— Scarlett, să nu crezi că vreau să te critic. Noi avem însă păreri deosebite și ce ți-a convenit ție, s-ar putea ca mie să nu-mi convină.

Deodată, Scarlett simți o dorință nebună să fie singură cu Ashley – cu Rhett și Melanie la o mie de kilometri depărtare – ca să-i poată spune: "Dar vreau să am aceeași părere ca tine! Spune-mi exact care sunt ideile tale, ca să le pot înțelege și ca să fiu ca tine!"

Dar în prezența Melaniei, pe care această scenă penibilă o tulbura, și a lui Rhett, care se uita la ea râzând, nu putu decât să spună cu un aer înțepat

și plin de răceală:

— Știu că te privește numai pe tine, Ashley, și departe de mine gândul să-ți dau sfaturi. Dar trebuie să recunosc că nu-ți înțeleg nici atitudinea, nici observațiile.

" O, dacă ar fi fost singuri, n-ar fi fost silită să-i spună lucruri atât de reci sau cuvinte care să-i facă rău!"

— Scarlett, te-am jignit și n-am vrut s-o fac. Trebuie să mă crezi și să mă ierți. În tot ce-am spus nu există nimic ascuns. Cred numai că banii câștigați în anumite feluri aduc doar rareori fericire.

— Dar n-ai dreptate! exclamă ea, incapabilă să se mai stăpânească. Gândește-te la mine, de pildă! Știi cum mi-am câștigat averea. Știi în ce situație mă aflu înaintea de a câștiga bani! Îți aduci aminte de iarna aceea de la Tara, când era atât de frig și ne făceam pantofi din bucăți de covor; n-aveam destul de mâncare și ne întrebam cum o să-i creștem pe Beau și pe Wade. Îți amin...

— Îmi amintesc, zise Ashley cu glasul obosit, dar aș prefera să uit.

— Atunci nici unul dintre noi nu eram fericiți, nu-i așa? Și acum, uită-te la noi! Ai o casă frumoasă, și viitorul ți se anunță strălucitor. Și nimeni nu are o casă mai frumoasă ca a mea, nimeni n-are toalete mai frumoase ca mine sau cai mai frumoși. Nimeni n-are o masă mai bine servită și nu dă recepții mai elegante ca mine; iar copiii mei au tot ce-și doresc. Și cum am câștigat banii necesari pentru toate astea? Așteptând să-mi cadă din cer? Nu! De pe urma deținuților și a unei cârciumi și...

— Și nu uita că ai omorât un yankeu, o întrerupse Rhett cu glas domol. De fapt, mulțumită lui ai putut începe.

Scarlett se întoarse furioasă spre el, gata să-i spună ceva insultător.

— Și banii te-au făcut foarte, foarte fericită, nu-i așa, scumpa mea? întrebă el cu o dulceață otrăvită.

Scarlett tăcu, cu gura căscată și se uită în jur. Melanie era gata să plângă de jenă. Ashley era palid și reținut, iar Rhett se uita la ea peste țigară și părea că se amuză. Scarlett era cât pe ce să exclame: "Dar, firește că m-au făcut fericită!" Cuvintele însă îi rămaseră în gât.

Capitolul LVIII

După boală, Scarlett observă la Rhett o schimbare de care nu știa dacă trebuie să se bucure sau nu. Rhett nu mai bea, era liniștit și părea îngândurat. Lua cina acasă mai des. Era mai binevoitor cu servitorii și mai drăgăstos cu Wade și Ella. Niciodată nu pomenea de trecut și îndemna parcă, pe tăcute, pe Scarlett să facă la fel. Nici Scarlett nu spunea nimic, fiindcă era mai comod așa, și viața se scurgea în aparență fără frecături. Rhett nu părăsise niciodată atitudinea aproape respectuoasă pe care o adoptase în timpul convalescenței ei, și nu-i mai arunca săgeți ascuțite. Scarlett își dădea seama că, dacă altădată Rhett o hărțuia cu observații răutăcioase care o scoteau din fire și o făceau să-i răspundă, era tocmai pentru că îi purta interes. Acum ajunsese să se întrebe dacă mai însemna ceva pentru el. Era politicos, dar rece și distant și lui Scarlett îi lipseau ciorovăielile și schimburile de cuvinte usturătoare de altădată.

Rhett era foarte drăguț cu ea, dar așa cum ești cu o străină; și așa cum pândea altădată toate mișcările ei, le pândea acum pe ale lui Bonnie. S-ar fi zis că tot șuvoiul vertiginos al vieții lui fusese abătut spre un canal îngust. Scarlett se gândea câteodată că alta i-ar fi fost poate viața, dacă Rhett ar fi avut pentru ea cel puțin jumătate din duioșia cu care o învăluia pe Bonnie.

Câteodată îi era destul de greu să se silească să suradă când auzea spunându-se: "Cum își adoră căpitanul Butler fetița!" Dacă n-ar fi surăs, oamenilor li s-ar fi părut ciudat, și Scarlett s-ar fi lăsat mai bine tăiată în bucăți decât să mărturisească cuiva sau chiar ei înseși că era geloasă pe o fetiță, și anume pe fetița ei cea mai iubită. Lui Scarlett îi plăcuse totdeauna să ocupe locul întâi în inima celor din jurul ei, și era limpede acum că Rhett și Bonnie vor fi totdeauna pe locul întâi unul pentru altul.

Rhett lipsea deseori seara de acasă, dar când se întorcea, nu era beat. Când pleca, Scarlett îl auzea adesea fluierând încetișor pe când trecea prin fața ușii ei. Câteodată se întorcea seara cu prieteni, cu care stătea de vorbă până târziu, cu o sticlă de coniac înainte. Oamenii aceștia nu semănau deloc cu cei cu care avusese de-a face în primul an al căsătoriei lor. Nu mai invita nici carpetbagger-i bogați, nici scallawag-i, nici republicani. Scarlett se furișa în vârful picioarelor până la capul scării și acolo, aplecată peste balustradă, asculta și recunoștea plină de mirare glasul lui René Picard, al lui Hugh Elsing, al fraților Simmons sau al lui Andy Bonnell. În orice caz, de la întâlnirile acestea nu lipseau niciodată bunicul Merriwether și unchiul Henry. Ba, într-o seară, Scarlett auzi înmărmurită chiar glasul doctorului Meade. Și când te gândești că odată toți oamenii aceștia credeau că spânzurătoarea ar fi fost o pedeapsă prea blândă pentru Rhett!

În mintea ei, acest mic grup era legat pentru vecie de moartea lui Frank, iar felul cum Rhett ședea treaz până noaptea târziu îi amintea de zilele dinainte de expediția Ku Klux Klan-ului în cursul căreia murise Frank. Își aducea aminte cu groază că Rhett spusese odată că ar fi în stare chiar să intre în blestematul lor de Klan, numai ca să ajungă om cumsecade, deși nădăjduia că Dumnezeu nu-i va da o pedeapsă atât de grea. Dacă și Rhett, urmând exemplul lui Frank...

Într-o noapte când se întoarse acasă mai târziu ca de obicei, Scarlett nu se mai putu stăpâni. Cum auzi scârțâind cheia în broasca ușii, își puse o rochie de casă pe ea și, ieșind în holul de sus, luminat de o lampă cu gaz, îl așteptă în capul scării. Rhett părea gânditor, dar când își văzu soția, se arătă mai ales mirat.

— Rhett, trebuie să știi. Trebuie să știi dacă tu...dacă Klan-ul... dacă de-asta vii noaptea așa de târziu? Faci parte din...

La lumina pâlpâindă a lămpii, Rhett o privi cu un aer indiferent și surâse.

— Ai rămas în urmă. Nu mai există nici un Klan la Atlanta și nici în toată Georgia. Ți-au împuiat capul prietenii tăi carpetbagger-i și scallawag-i cu povești despre Klan.

— Nu mai există Klan-ul? Nu cumva mă minți ca să mă liniștești?

— Când am mai încercat eu să te liniștesc, scumpa mea? Nu, Klan-ul nu mai există. Am găsit că făcea mai mult rău decât bine, pentru că îi zgândărea pe yankei și dădea apă la moara calomniilor excelenței sale domnului guvernator Bullock. Bullock știe foarte bine că n-o să mai poată rămâne la putere decât atâta timp cât o să poată convinge guvernul federal și jurnalele yankee că Georgia e un focar de revoltă și că în fiecare tufiș e tupilat un membru al Klan-ului. Luptă cu disperare să păstreze puterea și a acuzat Klan-ul de crime inexistente. A povestit că au fost spânzurați republicani fideli și linșați negri sub pretext că ar fi violat femei. Dar bietul om lovește cu sabia în apă, și o știe. Îți mulțumesc pentru grija ce mi-o porți, dar activitatea Klan-ului a încetat la puțină vreme după ce am devenit din scallawag un umil democrat.

Aproape tot ce-i spuse despre guvernatorul Bullock îi intră pe o ureche și îi ieși pe cealaltă, căci Scarlett nu se gândea decât la ușurarea pe care i-o dădea dispariția Klan-ului. Rhett n-o să fie ucis ca Frank. Nu va pierde

magazinul, nu va pierde banii lui Rhett. Cu toate acestea, un cuvânt spus de el îi rămăsese înfipit în minte. Spusese "noi", și prin asta se confundase cu cei pe care îi numise "vechea gardă".

— Rhett, întrebă deodată Scarlett, ai fost amestecat în dizolvarea Klan-ului?

Rhett se uită lung la Scarlett și în ochi i se aprinse o flacără ironică.

— Da, scumpa mea, Ashley Wilkes și cu mine suntem principalii autori ai acestei măsuri.

— Ashley... și cu tine?

— E banal, dar e adevărat: legi tovărășii ciudate când faci politică. Nici Ashley, nici eu nu ne topim de dragoste unul pentru altul... dar Ashley n-a fost niciodată un partizan al Klan-ului, pentru că nu poate suferi violența. Iar eu n-am fost partizan al Klan-ului pentru că nu pot suferi nebunia furioasă. Era cel mai bun mijloc să avem yankeii pe capul nostru până la Judecata de Apoi. Noi doi, Ashley și cu mine, i-am pisat pe cei mai înfocați și le-am dovedit că e mai bine să pândești, să aștepți și să muncești, decât să te plimbi în cămașă de noapte cu cruci de foc.

— Nu vei putea totuși să pretinzi că oamenii Klan-ului au adoptat părerea ta, atunci când tu nu ești decât...

— Un speculant, un scallawag, o unealtă a yankeilor? Uiti, doamnă Butler, că acum sunt un democrat de prima calitate, devotat până la ultima suflare iubitului nostru stat, pe care vreau să-l smulg din mâna celor care-l asupresc. Sfatul meu era bun, și de aceea a fost urmat. Sfatul meu e bun și în alte chestii politice. Astăzi avem în parlament o majoritate democratică, nu-i așa? În curând, scumpa mea, vom trimite la răcoare pe câțiva dintre excelenții noștri amici republicani. Sunt puțin cam prea lacomi și cam prea hrăpăreț.

— Tu să-i trimiți la răcoare? Dar sunt prietenii tăi! Nu te-au luat ei asociat în afacerea aceea cu căile ferate de pe urma căreia ai câștigat mii de dolari?

Rhett își regăsi deodată vechiul lui surâs batjocoritor.

— Desigur că nu le vreau răul. Dar acum sunt de partea cealaltă a baricadei și, dacă pot să fac să fie trimiși acolo unde e locul lor, nu voi ezita. Și, pe urmă, gândește-te ce bun mijloc de a câpăta iar stima lumii! Cunoscut destul de bine dedesubturile afacerilor lor, ca să pot face mari servicii când vor începe cercetările... și, așa cum se poate vedea după întorsătura pe care o iau evenimentele, nu mai e mult până atunci. Au să-l ancheteze și pe guvernator și, dacă vor putea, îl vor închide și pe el. Ai face bine să spui bunilor tăi amici, Gelert-ilor și Hundon-ilor, să fie gata s-o șteargă în orice clipă – dacă agață pe guvernator, îi agață și pe ei.

De prea multă vreme văzuse Scarlett cum, sprijiniți de armata yankee, republicanii făceau ce voiau, ca să poată crede vorbele lui Rhett, spuse parcă în glumă. Guvernatorul se întărise prea mult în postul său pentru ca orice corp legiuitor să fie în stare să se atingă de el, și cu atât mai puțin să-l trimită la închisoare.

— Doamne, cum îți merge gura, Rhett, observă ea.

— Chiar dacă nu va fi băgat la închisoare, în orice caz Bullock nu va mai fi reales. Data viitoare vom avea un guvern democrat. Ne trebuie o schimbare.

— Bănuiesc că ai și tu vreo legătură cu asta, nu-i așa? întrebă Scarlett pe un ton batjocoritor.

— Da, drăguță. Chiar de pe acum mă ocup de alegeri. De aceea mă întorc așa de târziu seara. Muncesc mai greu decât în timpul goanei după aur, când dădeam cu târnăcopul. Încerc să pregătesc bine alegerile. Și... știu că asta o să te supere, doamnă Butler, nu-mi precupețesc ajutorul material. Îți aduci aminte ce mi-ai spus într-o zi, în magazinul lui Frank... câți ani au trecut de

atunci!... că era necinstit din partea mea să păstrez aurul Confederației? Iată-mă în sfârșit de acord cu tine, și astăzi aurul Confederației circulă și servește ca să-i aducă înapoi la putere pe confederați.

— Arunci banii pe fereastră!

— Cum, asta-i părerea ta despre partidul democrat? zise Rhett cu privirea batjocoritoare, dar apoi ochii îi recăpătară o expresie indiferentă. În orice caz, fie că democrații ies învingători, fie că sunt înviși în alegeri, mie nu-mi pasă. Ceea ce vreau e ca toată lumea să știe că m-am zbatut și am cheltuit bani pentru alegeri. O să-și aducă aminte de asta mai târziu, și în viitor Bonnie va trage foloasele.

— Ascultându-te vorbind așa frumos, m-am temut să nu-ți fi schimbat năravul, dar văd că nici față de democrați nu ești mai sincer decât față de alții.

— Nu, nu mi-am schimbat năravul. Mi-am schimbat numai părul. Chiar dacă ai putea să scoți petele de pe blana unui leopard, el tot leopard rămâne.

Bonnie, trezită de zgomotul discuției, strigă cu un glas adormit, dar poruncitor: "Tăticule!", și Rhett o dădu la o parte pe Scarlett ca să poată trece.

— Așteaptă o clipă, Rhett. Mai am ceva să-ți spun. N-ar trebui s-o mai iei pe Bonnie după-amiezile la întruniri politice. Nu se face. Locul unei fete nu-i acolo! E caraghios! Niciodată n-aș fi crezut asta despre tine, dacă nu mi-ar fi spus unchiul Henry. Credea că știi, și...

Rhett se întoarse brusc spre Scarlett cu o privire aspră.

— Cum poți reproșa unui tată faptul că-și ține fetița pe genunchi când discută cu prietenii lui? N-are decât să ți se pară caraghios dacă ai poftă, dar nu-i caraghios deloc. Ani de-a rândul oamenii or să-și aducă aminte că Bonnie era așezată pe genunchii mei în vremea când îi ajutam pe democrați să alunge pe republicani din statul acesta. Ani de-a rândul oamenii or să-și aducă aminte...

Fața i se luminează, și o licărire, malițioasă îi străluci în ochi.

— Știai că de câte ori o întreabă cineva pe cine iubește mai mult, Bonnie răspunde: "Pe tăticu și pe demăcați". Și știi pe cine nu poate suferi? Bineînțeles că pe scallawag-i. Mulțumesc lui Dumnezeu că oamenii își vor aduce aminte de asta.

— Și probabil că nu uiți să-i spui că eu sunt o scallawag! exclamă furioasă Scarlett.

— Tăticule! strigă Bonnie cu glasul indignat, și Rhett traversă râzând holul, ca să se ducă spre fiica lui.

În anul acela, în luna octombrie, Bullock demisionă și fugi din Georgia. Hoțiile, risipa și corupția căpătaseră asemenea proporții sub administrația lui, încât întreaga construcție se prăbuși de la sine. Indignarea publică ajunsese atât de mare, încât până și partidul lui se scindă în două. Democrații aveau acum majoritatea, ceea ce însemna pentru Bullock că nu va mai trece mult până ce va începe o anchetă asupra activității lui. Fiindu-i frică să nu fie pus sub acuzare, nu mai așteptă, ci își făcu pregătirile și o șterse pe ascuns, după ce potrivise așa ca demisia lui să nu fie făcută publică, înainte ca el să fi ajuns în Nord, în siguranță.

Când fu anunțată, la o săptămână după plecarea lui grăbită, Atlanta fu cuprinsă de o bucurie nebună. Oamenii năvăliră în stradă. Bărbații râdeau și își strângeau mâinile felicitându-se, femeile se sărutau și plângeau. Toată lumea dădu petreceri în cinstea evenimentului, și pompierii avură de lucru stingând focurile de bucurie aprinse pe străzi de băiețași entuziaști.

Vremurile grele se apropiau de sfârșit. Epoca "reconstrucției" era pe sfârșite. Bineînțeles că cel care ținea locul guvernatorului era tot un

republican, dar în decembrie urmau să aibă loc alegerile și nimeni nu se îndoia de rezultatul lor. Și, la ziua hotărâtă, cu toate eforturile disperate ale republicanilor, Georgia avu iarăși un guvernator democrat.

Veselia și emoția cuprinseră orașul ca atunci când Bullock o ștersese, dar erau de altă calitate. Veselia era mai potolită, emoția mai adâncă. Oamenii erau cuprinși de un sentiment de recunoștință și bisericile erau neîncăpătoare când preoții făceau slujbe de mulțumire lui Dumnezeu pentru că statul fusese mântuit. Mândria se amesteca și ea cu bucuria și entuziasmul. Erau mândri că fiii Georgiei puseseră din nou stăpânire pe stat în ciuda încercărilor guvernului din Washington, în ciuda armatei, a carpetbagger-ilor, a scallawag-ilor și a republicanilor localnici.

De șapte ori votase Congresul legi draconice contra statului, menținându-l în stadiul de provincie cucerită. De trei ori fusese aplicată legea marțială. Negrii se umflaseră în pene la ședințele corpurilor legiuitoare, străini lacomi ocupaseră cele mai înalte funcții profitând cât mai mult de pe urma lor, tot felul de indivizi se îmbogățiseră furând din bunul statului. Georgia fusese cu mâinile legate. Fusese torturată, martirizată, târâtă în noroi. Dar acum, în ciuda tuturor suferințelor, era din nou stăpână pe soarta ei, și aceasta datorită strădaniilor făcute de georgienii înșiși.

Brusca prăbușire a republicanilor nu aduse în toate casele bucurie. În rândurile scallawag-ilor, ale carpetbagger-ilor și ale republicanilor domnea consternarea. Toți Gelert-ii, Hundon-ii și alții ca ei, preveniți de plecarea lui Bullock, înainte ca demisia să fi fost cunoscută oficial, dispăruseră peste noapte, căzând definitiv în uitarea din care ieșiseră doar pentru o clipă. Ceilalți carpetbagger-i și scallawag-i rămași în Atlanta erau îngrijorați și încercau să-și facă unul altuia curaj, deși le era teamă ca ancheta anunțată de corpurile legiuitoare să nu pună într-o lumină neplăcută afacerile pe care le făcuseră. Acum nu mai erau obraznici. Erau buimăciți, dezorientați, înfricoșați. Doamnele care veneau s-o vadă pe Scarlett repetau întruna:

— Dar cine ar fi crezut că lucrurile or să se întoarcă așa? Îl credeam pe guvernator atât de puternic. Credeam că are o situație atât de sigură. Credeam...

Cu toate că Rhett o prevenise, Scarlett era și ea dezorientată de schimbarea situației. Nu că i-ar fi părut rău de plecarea lui Bullock ori de revenirea democraților la putere. Deși nimeni n-ar fi crezut-o, simțea o bucurie amară la gândul că țara ei scuturase stăpânirea yankeilor. Îi era încă prea vie amintirea chinurilor din primele zile ale reconstrucției, a temerilor că-i va vedea pe soldați și pe carpetbagger-i confiscându-i banii și plantația. Își amintea de neputința ei și de groaza care o cuprindea când se gândea cât e de neputincioasă. Își amintea cât îi ura pe yankei pentru că impuseseră Sudului sistemul acesta odios, îi urase tot timpul. Dar încercând să facă față împrejurărilor nefericite, luptând pentru siguranța zilei de mâine, trecuse fără să-și dea seama de partea cuceritorilor. Oricât nu-i putea suferi, intrase în legături cu ei, se despărțise de vechii ei prieteni și de vechiul ei mod de viață. Și acum domnia învingătorilor se isprăvisese. Jucase ca la cărți, mizase pe regimul lui Bullock, pe care-l crezuse durabil, și pierduse.

Plimbându-și privirile în jurul ei acuma, de Crăciunul anului 1871, cel mai vesel Crăciun pe care-l cunoscuse statul de zece ani încoace, o cuprindea un fel de frică. Nu putea să nu vadă că Rhett, altădată omul cel mai urât din Atlanta, era acum unul din cei mai iubiți, pentru că se lepădase de ereziile republicane și își închinase Georgiei timpul, banii, munca și inteligența, ajutând-o să se ridice din nou. Când se plimba călare pe străzi, surâzător, atingând cu mâna borul pălăriei, cu Bonnie cocoțată ca o bocceluță albastră pe șa în fața lui, fiecare îi întorcea surâsul, vorbea de el cu entuziasm și se

uita cu drag la fetiță. Pe când ea, Scarlett...

Capitolul LIX

Nu mai încăpea îndoială că Bonnie Butler era pe cale să ajungă nesuferită și avea neapărat nevoie să fie condusă de o mână energică; dar cum toată lumea o adora, nimeni n-avea curajul să înceapă opera de îndreptare necesară, începuse să nu mai asculte de nimeni în timpul călătoriei de trei luni pe care o făcuse împreună cu tatăl ei. La New Orleans și la Charleston, Rhett îi îngăduise să se culce la orice oră și să adoarmă în brațele lui la teatru, la restaurant sau la mesele de joc. După asta, doar cu sila o mai puteai culca odată cu ascultătoarea Ella. În timpul călătoriei, Rhett îi dăduse voie să poarte orice rochie poftea, și de atunci o apuca o furie îngrozitoare de câte ori Mammy încerca s-o îmbrace cu o rochie de stambă sau cu un șorț, în loc de o rochie de tafta albastră cu guler de dantelă.

Părea că nu mai e nici un mijloc de a îndrepta răul făcut în timpul călătoriei, al bolii lui Scarlett și al convalescenței la Tara. Bonnie creștea și, deși Scarlett încerca s-o mai domolească puțin și s-o împiedice să ajungă un copil prea alintat și prea încăpățânat, toate strădaniile ei rămâneau aproape fără folos. Oricât de nebunești i-ar fi fost dorințele și oricât de extravagantă i-ar fi fost purtarea, Rhett îi lua totdeauna partea. O încuraja să spună tot ce-i trecea prin cap și se purta cu ea ca și cum ar fi fost o persoană mare. Când își dădea părerea, o asculta cu cea mai mare seriozitate aparentă și pretindea că se lasă condus de ea. Bonnie se amesteca în vorba celor mari, îl contrazicea și chiar îl repezea pe tatăl ei. Rhett se mulțumea să râdă și nu dădea voie lui Scarlett nici măcar s-o plesnească peste mână pe Bonnie, sau s-o certe.

"Dacă n-ar fi atât de drăgălașă, atât de încântătoare, ar fi nesuferită", își zicea Scarlett tristă, dându-și însă seama că fetița ei are voință. "Îl adoră pe Rhett și, dacă el ar vrea, ar putea s-o cumințească".

Dar Rhett nu dorea deloc s-o cumințească pe Bonnie. Tot ce făcea ea era bine, și dacă ar fi cerut luna, Rhett i-ar fi dat-o dacă ar fi putut s-o fure din cer. Era nebunește de mândru de frumusețea ei, de buclele ei, de gropițele ei, de gesturile ei grațioase. Îi plăceau vioiciunea, veselia și felul minunat și neobișnuit cum știa să-i arate dragostea. Deși alintată și autoritară, era totuși adorabilă, și pe Rhett nu-l lăsa inima să-i facă nici cea mai mică observație. Era Dumnezeu ei, centrul micului ei univers și el prețuia atât de mult toate astea, încât nu voia să riște să le piardă certând-o.

Bonnie se ținea de Rhett ca o umbră. Dimineța îl deștepta mai devreme decât ar fi avut poftă. La masă se așeza lângă el și mânca pe rând, când din farfuria lui, când dintr-a ei. Când călărea, se așeza în fața lui pe șa. Numai Rhett avea dreptul s-o dezbrace și s-o culce în pătuțul așezat lângă al lui.

Scarlett privea mișcată și amuzată cu ce mână de fier își conducea fetița tatăl. Cine ar fi crezut altădată că tocmai Rhett își va lua în serios rolul de tată? Uneori Scarlett simțea că o roade gelozia văzând că, la vârsta de patru ani, Bonnie îl înțelegea pe Rhett mai bine decât l-a înțeles ea vreodată și știa să-l manevreze mai bine decât știuse ea vreodată.

Când Bonnie împlini patru ani, Mammy începu să bombăne că nu se mai cădea să vezi o fată "călă'ind bă'bătește pe șaua lui tată-său, cu fustele în vânt". Rhett ascultă atent vorbele lui Mammy, cum făcea ori de câte ori Mammy dădea sfaturi pentru creșterea fetițelor. Până la urmă, vorbele astea aduseră un ponei negru cu alb, cu o coamă și o coadă lungă și mătăsoasă. Îi puseră în spate o șa mică de amazoană, bătută în argint. În teorie, poneiul era al tuturor celor trei copii, și Rhett cumpără o șa și pentru Wade, dar lui Wade

îi era mai drag câinele său St. Bernard, iar Ellei îi era frică de toate animalele. Poneiul ajunsese astfel proprietatea exclusivă a lui Bonnie, și fu botezat "Domnul Butler". La început lui Bonnie îi păru rău că nu mai putea călări bărbătește ca tatăl ei, și nu se lăsă convinsă decât când acesta o lămuri că e mai greu de călărit ca amazoană. Făcu repede progrese, și Rhett constata cu mândrie ce mână sigură are și ce bine se ține în șa.

"Așteptați să mai crească puțin", se lăuda el, "ca să poată călări la vânatoare. N-o s-o întreacă nimeni. Veți vedea când am s-o duc în Virginia. Numai acolo sunt vânători adevărați. Și am s-o duc și în Kentucky, unde oamenii se pricep la călărie".

Când a trebuit să-i comande un costum de amazoană, au lăsat-o ca întotdeauna, să aleagă culoarea după gustul ei, și, ca întotdeauna, a ales albastrul.

— Nu, drăguță, nu catifeaua asta albastră! Catifeaua albastră mi s-ar potrivi mie pentru o rochie de recepție, încercă s-o lămurească Scarlett râzând. O stofă neagră frumoasă, asta poartă fetițele.

Văzând că micile sprâncene negre se încruntă, Scarlett exclamă:

— Pentru Dumnezeu, Rhett, spune-i că nu i se potrivește și că o să fie tot timpul murdară!

— Ei, las-o să-și ia catifea albastră. Dacă se murdărește, o să-i facem alt costum, răspunse Rhett liniștit.

Astfel Bonnie căpătă un costum de catifea albastră, cu o trenă atât de lungă încât mătura coastele poneiului și, pentru că poveștile cu Jeb Stuart istorisite de mătușa Melly îi stârniseră imaginația, căpătă și o pălărie neagră cu pană roșie. Când vremea era frumoasă și senină, tatăl și fiica puteau fi văzuți călărind alături pe Strada Piersicului. Rhett își ținea în frâu calul său negru și îi potrivea pasul după acela al micului ponei rotofei. Câteodată porneau în galop pe câte o alee liniștită, sperind găinile, câinii și copiii. Bonnie, cu buclele în vânt, îl cravașa pe "Domnul Butler", în timp ce Rhett își strunea calul ca s-o facă să creadă că a câștigat cursa.

Când Rhett văzu că fetița știe să se țină bine în șa, că are mișcările sigure și că nu e deloc fricoasă, hotărî că a venit vremea ca Bonnie să învețe să sară peste obstacole potrivite pe măsura picioarelor scurte ale lui "Domnul Butler". Așa că puse să se ridice o mică barieră în grădină și dădu douăzeci și cinci de cenți pe zi lui Wash, un nepot al unchiului Peter, ca să antreneze pe "Domnul Butler". Începu cu o bară așezată la cinci centimetri de pământ, pe care o ridică încetul cu încetul până la treizeci.

Combinăția aceasta nu conveni nici unuia dintre cei trei interesați, adică lui Wash, "Domnului Butler" și lui Bonnie. Lui Wash îi era frică de cai, și numai suma princiară care îi fusese oferită îl hotărî să deprindă pe poneiul încăpățânat să sară de zeci de ori pe zi. "Domnul Butler" răbda cu seninătate de câte ori mica lui stăpână îl trăgea de coadă sau îi inspecta copitele, dar socotea că Dumnezeu poneilor nu i-a dăruit un trup rotofei ca să sară peste o bară. În sfârșit, Bonnie nu putea să sufere ca altcineva să încalce pe calul ei, și nu-și găsea locul ori de câte ori "Domnul Butler" era antrenat.

Când Rhett hotărî că poneiul e destul de dresat ca să i-o poată încredința pe Bonnie, încântarea fetiței fu nemărginită. Sări bine de prima dată și, ca urmare, nu mai găsi nici o plăcere în plimbările cu tatăl ei. Scarlett nu putea să se abțină să râdă de mândria și entuziasmul tatălui și al fetiței, dar spera că într-o zi Bonnie se va plictisi de ponei și va începe să se amuze cu jocuri mai puțin supărătoare pentru vecini. Bonnie însă continua să călărească cu aceeași plăcere. Drumul măcinat de copitele poneiului, care ducea de la chioșcul din fundul grădinii până la gard, răsuna în fiecare dimineață de strigăte asurzitoare. Bunicul Merriwether, care în 1849 făcuse o excursie în

toată țara, afirma că strigătele lui Bonnie semănau cu urletele indienilor când reușeau să scalpeze un dușman.

După o săptămână, Bonnie ceru să sară peste o bară mai înaltă, la cincizeci de centimetri de la pământ.

— Când o să îmi pliniști șase ani, îi spuse Rhett. Atunci o să fii destul de voinică pentru ca să sari mai sus, și am să-ți cumpăr un cal mai mare. "Domnul Butler" nu are picioarele destul de lungi ca să poată să sară peste o asemenea înălțime.

— Ba da! Le are destul de lungi! Am sărit peste trandafirii mătușii Melly, care sunt foarte înalți!

— Nu! Trebuie să aștepti! hotărî Rhett, în sfârșit energic.

Numai că hotărârea lui se topi încetul cu încetul, în fața asalturilor repetate ale lui Bonnie și a acceselor ei de furie.

— Bine, bine, ne-am înțeles, spuse în sfârșit într-o dimineață, ridicând mai sus mica bară. Dar dacă ai să cazi, să nu plângi și să nu vii să mă învinovățești pe mine!

— Mamă, strigă Bonnie repezindu-se spre camera lui Scarlett. Mamă, privește-mă! Tăticul a spus că am voie să sar.

Scarlett, care tocmai se pieptăna, se duse la fereastră și surâse privindu-și fetița care nu mai putea de bucurie și părea atât de nostimă în haina ei albastră, acum murdară.

"Tot o să trebuiască să-i fac alt costum", își zise Scarlett. "Dumnezeu știe cât de greu o să fie însă s-o conving să și-l schimbe pe ăsta".

— Privește, mamă!

— Te privesc, scumpa mea! strigă Scarlett surâzând.

În timp ce Rhett ridica fetița și o așeza pe ponei, ea simți un val de mândrie văzând spatele drept și mândrul port al capului fetiței.

— Ești tare drăguță, comoara mea, îi strigă ea.

— Și tu la fel, răspunse Bonnie generoasă.

Apoi, lovind cu călcâiul în coastele "Domnului Butler", se avântă de lângă chioșc și porni în galop spre barieră.

— Mamă, privește-mă cum o iau pe asta! strigă fetița ridicându-și cravașa.

Privește-mă cum o iau pe asta!

În fundul sufletului, Scarlett auzi sunând clopotul amintirii. Era ceva straniu în cuvintele acestea. Ce oare? De ce nu-și putea aminti? Își privi fetița, ușoară ca o pană pe spatele poneiului, cu sprâncenele încruntate, și un fior îi străbătu pieptul. Bonnie se repezea asupra obstacolului, cu buclele în vânt, și cu ochii albaștri strălucitori.

"Are ochii tatei", gândi Scarlett. "Ochi albaștri de irlandez. Seamănă cu tata în toate privințele".

Și cum se gândea la Gerald, amintirea pe care o căuta îi veni deodată, ca un fulger de vară a cărui lumină neașteptată te orbește și cuprinde o clipă întreaga câmpie într-o sclipire supranaturală. Auzi un glas irlandez cântând, auzi tropotul grăbit al unui cal prin livada de la Tara, și vocea avea exact îndrăzneala fetiței ei: "Ellen! Privește-mă cum o iau pe asta!"

— Nu! strigă Scarlett. Nu! Bonnie, oprește!

În clipa când se aplecă pe fereastră, bara de lemn se sfărâmă cu un zgomot înfricoșător. Rhett scoase un strigăt răgușit. Pe jos, patru copite se zbată în gol, într-o involburare de catifea albastră. Pe urmă "Domnul Butler" se ridică în picioare și se depărtă la trap, purtându-și șaua goală.

În a treia seară după moartea lui Bonnie, Mammy urcă greoi scările care

duceau la bucătăria Melaniei. Era îmbrăcată în negru, de la ghetele mari bărbătești, crăpate anume ca să dea libertate degetelor, până la basmaua de pe cap. Ochii ei de femeie bătrână erau injectați și încercânați. Tot trupul ei enorm își striga durerea. Fața boțită era năucă de tristețe, ca a unei maimuțe bătrâne, dar felul cum își scotea înainte bărbia vădea o mare hotărâre.

Spuse câteva cuvinte lui Dilcey, care dădu din cap cu bunăvoință, ca și cum un armistițiu tacit ar fi oprit vechea lor ceartă. Dilcey puse jos farfuria pe care o ținea în mână, trecu prin oficiu fără să se grăbească și se îndreptă spre sufragerie. După o clipă, Melanie intră în bucătărie cu șervetul în mână, cu fața plină de îngrijorare.

— Nu cumva Scarlett...

— Domnișoa'a Sca'lett, ca de obicei, nu se lasă dobo'ată, răspunse Mammy cu un aer abătut. Nu voiam să vă de'anjez în timpul mesei, domnișoa'a Melly. Mai pot să aștept ca să vă spun ce am pe suflet.

— Și masa poate să mai aștepte, spuse Melanie. Dilcey, servește mai departe. Mammy, vino cu mine.

Mammy o urmă cu mersul ei legănat, trecând prin hol și prin fața sufrageriei, unde Ashley era așezat în capul mesei cu micul Beau de o parte și cu cei doi copii ai lui Scarlett, care se luptau cu lingurile de supă, de cealaltă parte. Glasurile fericite ale lui Wade și Ella răsunau în cameră. Era o adevărată plăcere pentru ei să petreacă atâta vreme la mătușa Melly, care totdeauna era așa de bună și care acum era și mai bună. Moartea surioarei lor celei mici nu-i tulburase prea mult. Bonnie căzuse de pe ponei și mama plânsese mult, iar mătușa Melanie îi luase pe amândoi la ea ca să se joace în grădină cu Beau și să mănânce prăjituri de câte ori aveau poftă.

Melanie intră cea dintâi în salonul mic, cu pereții acoperiți de cărți, închise ușa și arătă lui Mammy canapeaua.

— Aveam de gând să mă duc acolo îndată după-masă. Acum, dacă a venit și mama căpitanului Butler, cred că se va face mâine înmormântarea.

— Înmo'mânta'ea, tocmai asta-i, spuse Mammy. Avem toți un ma'e necaz și am venit să vă 'og să ne ajutați. Ma'e necaz pe capul nost'u, ma'e necaz!

— A leșinat cumva Scarlett? întrebă Melanie îngrijorată. Abia am zărit-o de când Bonnie... Nici n-a ieșit din cameră, și căpitanul Butler era plecat...

Deodată lacrimile începură să curgă pe obrazul negru al lui Mammy. Melanie se așeză lângă bătrâna negresă și o mângâie de braț. Mammy își ridică un colț de rochie și își șterse lacrimile.

— T'ebuie să ne ajutați, domnișoa'ă Melly. Am făcut tot ce-am putut, da' n-am făcut nimic.

— Oare Scarlett...

Mammy își ridică capul.

— Domnișoa'ă Melly, o cunoașteți pe domnișoa'a Sca'lett cum o cunosc și eu. Când a'e o supă'a'e, îi dă bunul Dumnezeu pute'ea să o 'abde. Asta i-a zd'obit inima, da' poate să o 'abde. Am venit pent'u domnu' 'hett...

— Aș fi dorit tare mult să-l văd, dar de câte ori am fost acolo, sau era plecat în oraș, sau era închis în camera lui cu... Scarlett părea o fantomă și nu scotea un cuvânt... Spune repede, Mammy. Știi doar că am să fac tot ce-mi va sta în putință.

Mammy își șterse nasul cu dosul mâinii.

— Spun că domnișoa'a Sca'lett poate 'ăbda tot ce-i t'imite Dumnezeu, pent'u că multe a sufe'it în viață, da' domnu' 'hett... Domnișoa'ă Melly, dânsul n-a avut niciodată supă'ă'i când n-a voit să le aibă. Pent'u el am venit.

— Dar...

— Domnișoa'ă Melly, t'ebuie să veniți cu mine astă-sea'ă... și era ceva poruncitor în glasul lui Mammy. Domnu' 'hett poate că o să vă asculte.

Totdeauna a ținut seamă de pă'e'ile dumneavoast'ă.

— Dar ce se petrece, Mammy?

Mammy oftă.

— Domnișoa'ă Melly, domnu' 'hett... și-a pie'dut mințile. Nu v'ea să fie dusă mica domnișoa'ă.

— Și-a pierdut mințile? Dar bine, Mammy, nu se poate...

— Nu mint. E foa'te adevă'at. Nu v'ea să fie înmo'mântată fetița. Mi-a spus-o el singu' acum un ceas.

— Dar nu poate... doar nu-i...

— De asta spun și eu că și-a pie'dut mințile.

— Bine, dar...

— Domnișoa'ă Melly, am să vă povestesc totul. N-a' fi t'ebuit să spun asta nimănui, da' sunteți din familie și sunteți singu'a că'eia pot să-i spun. Știți cum o iubea pe fetița asta. N-am văzut niciodată un om alb sau neg'u iubindu-și copilul așa. Am c'ezut că o să înnebunească pe loc când docto'ul Meade i-a spus că biata mititică și-a fânt gâtul. A luat pușca, a ieșit și a împușcat poneiul și, zău! mi-a fost teamă să nu se omoa'e și el. Nu mai știam ce să fac cu domnișoa'a Sca'lett ca'e leșinase, și cu toți vecinii ca'e e'au acolo, și cu domnu' 'hett ca'e nu voia să dea fetița din b'ațe și ca'e nu voia să mă lase să-i spāl fețișoa'a acolo unde e'a tăiată. Și când domnișoa'a Sca'lett s-a t'ezit din leșin, mi-am zis: "Slavă Domnului, acum o să se îmbă'băteze unul pe altul".

Din nou prinseră să curgă lacrimile pe obrazul lui Mammy, care de data asta nici nu se mai osteni să le șteargă.

— Da' când s-a t'ezit, s-a dus pe ve'andă unde e'a domnu' 'hett cu domnișoa'a Bonnie în b'ațe și a spus: "Dă-mi fetița mea pe ca'e mi-ai ucis-o".

— O, nu! N-a spus așa!...

— Ba da, chia' așa a spus. "Tu ai ucis-o". Și mi-a fost așa de milă de domnu' 'hett, că am izbucnit în plâns când l-am văzut stând ca un câine bătut. Și am spus: "Dați copilul mamei sale. Eu nu v'eam ca astfel de cuvinte să se spună în fața micuței domnișoa'e". Și i-am luat fetița și am dus-o în came'ă să-i spāl fața. Și când i-am auzit cum își vo'beau și ce-și spuneau, mi-a înghețat sângele în vine. Domnișoa'a Sca'lett îl făcea asasin pent'u că a lăsat fetița să sa'ă așa sus, și el îi spunea că ea n-a iubit nici pe Bonnie nici pe vreunul din copii.

— Taci, Mammy! Nu-mi mai spune nimic. Nu se cuvine să-mi spui toate astea! strigă Melanie, care se străduia să-și alunge din minte indignarea stărnită de cuvintele lui Mammy.

— Știu bine că n-am d'eptul să vă spun toate astea, da' mi-e inima atât de g'ea, că nu mai știu ce t'ebuie și ce nu t'ebuie să spun. Atunci domnu' 'hett s-a dus singu' la omul ca'e face înmo'mântă'ile și apoi a pus din nou pe Bonnie în pătuțul ei din came'a lui. Și când domnișoa'a Sca'lett i-a spus că t'ebuie s-o pună în salon înt'-un sic'iu, mi-a fost teamă că domnu' 'hett o s-o lovească. A spus: "Nu iese din came'a mea!" și s-a înto's apoi sp'e mine și mi-a spus: "Mammy, păzește-o să nu iasă de-aici până mă înto'c!" și a plecat în goană și a încălecat pe cal și nu s-a înto's înainte de apusul soa'elui. Când a int'at, am văzut că băuse, că băuse mult, da' ca totdeauna ține la băutu'ă. A int'at în casă fă'ă să spună un cuvânt domnișoa'ei Sca'lett și dom-nișoa'ei Pitty sau celo'lalte doamne ca'e venise'ă și a u'cat să'ind t'eptele în came'a lui și m-a st'iga't. Am u'cat sca'a cât am putut de 'epede și când am ajuns, e'a lângă pat și e'a așa de întune'ic, încât abia puteam să-l văd, căci obloanele e'au închise.

Atunci mi-a spus de pa'că voia să mă sfâșie: "Deschide obloanele. E întune'ic". Le-am deschis, și când s-a uitat la mine, Sfinte Dumnezeu, domnișoa'ă Melly, mi-a fost fică să nu mi se taie picioa'ele, așa înfățișae

ciudată avea domnu' 'hett. Atunci mi-a spus: "Adă lumână'i... Multe lumână'i. Și ai g'ijă să nu se stingă. Doa' știi că domnișoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic".

Cu ochii măriți de groază, Melanie o privi pe Mammy care clătina din cap.

— Așa mi-a spus: "Domnișoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic".

Și Mammy se cutremură.

— Apoi, când am adus v'eo zece lumână'i, a spus: "Ieși!" și a închis ușa cu cheia și n-a deschis-o nici atunci când a venit domnișoa'a Sca'lett și a țipat în fata ușii. Și așa-i de două zile. Nu v'ea să audă de înmo'mânta'e și dimineața închide ușa cu cheia și pleacă de acasă căla'e. Vine sea'a beat tu'tă și ia' se închide și nu mănâncă și nu doa'me. Și-acum a venit de la Cha'leston doamna Butle', bătrâna, și de la Ta'a au venit domnișoa'a Suellen și domnu' Will, da' domnu' 'hett nici nu v'ea s-audă. Vai, domnișoa'ă Melly, ce neno'oci'e. Și o să fie și mai 'ău și lumea începe să spună că-i o 'ușine! Și atunci astă-sea'ă... și zicând asta, Mammy se opri și își șterse a doua oară nasul cu dosul palmei... astă-sea'ă domnișoa'a Sca'lett l-a p'ins în holul de la etaj și a int'at cu el în came'ă și i-a spus: "Măine e înmo'mânta'ea", și el a spus: "Dacă faci asta, te ucid mâine!"

— Dar bine, sigur că nu mai e în toate mințile!

— Asta e sigur'. Și au vo'bit așa de încet amândoi, că n-am auzit decât pe domnu' 'hett ca'e spunea că domnișoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic și că în mo'mânt e foa'te întune'ic. Și după o clipă, domnișoa'a Sca'lett i-a spus: "Ce bine îți stă să faci asta, după ce-ai ucis-o ca să-ți satisfaci mând'ia". Și el a spus: "Nu ți-e milă de mine?" și ea a spus: "Nu. Și nici copil nu mai am. Și nu pot să 'abd felul cum te po'ți de când a fost ucisă Bonnie. Tot o'așul e scandalizat. Ești veșnic beat și dacă îți închipui că nu știu unde stai tot timpul, ești un p'ost. Știu că ai fost la ticăloasa aia, la Belle Watling!"

— Oh, Mammy, nu se poate!

— Ba da, așa a spus. Și-apoi, chia' asta-i adevă'ul, domnișoa'ă Melly. Neg'ii află mult mai iute decât albii, așa că și eu știam ce se întâmpla, da' nu spuneam nimic. El nici n-a spus că nu-i așa. A spus: "Da, doamnă, acolo m-am dus și n-ai de ce să te înfu'ii, că nici nu-ți pasă. Un bo'del e un 'ai față de casa asta, ca'e e un iad. Și Belle a'e una din inimile cele mai bune din lume. Ea nu mă acuză că mi-am ucis copilul".

— Vai! oftă Melanie lovită drept în inimă.

Viața pe care o ducea era plăcută și liniștită, oamenii din jurul ei îi arătau atâta dragoste, încât ceea ce îi povestea Mammy i se părea de neînțeles. Nu-i venea s-o creadă pe bătrâna negresă, și totuși o amintire i se strecură în minte, o imagine veche pe care se grăbi s-o alunge, cum ar fi întors capul în fața unui om gol. Rhett îi vorbise de Belle Watling în ziua când plânsese cu capul pe genunchii ei. Dar o iubea pe Scarlett. În ziua aceea n-a putut să se înșele. Și bineînțeles că și Scarlett îl iubea. Ce se petrecuse între ei? Cum pot să se sfâșie unul pe altul cu atâta cruzime un bărbat și nevasta lui?

Mammy își reluă povestea cu glasul stins.

— După o v'eme domnișoa'a Sca'lett a ieșit, albă ca va'ul da' cu dinții încleștați, și m-a văzut și mi-a spus: "Măine e înmo'mânta'ea, Mammy!" și a t'ecut ca o fantomă. Atunci mi s-a op'it inima în piept, pent'u că domnișoa'a Sca'lett face întotdeauna ce spune, și domnu' 'hett la fel. Și el a spus că o va uide dacă face asta. Și mă simțeam și mai chinuită, domnișoa'ă Melly, pent'u că aveam ceva pe suflet, o piat'ă ma'e pe suflet. Domnișoa'ă Melly, eu am făcut-o pe fetiță să-i fie teamă de întune'ic.

— Dar bine, Mammy, asta n-are nici o importanță... acum.

— Ba da, fiindcă de aici vine tot 'ăul. Și m-am gândit atunci că-i mai bine să-i spun lu' domnu' 'hett, chia' dacă mă uide pe u'mă, pent'u că, vedeți,

aveam asta pe suflet. Atunci am int'at 'epede în came'ă, înainte de a fi apucat să închidă ușa cu cheia și i-am spus: "Domnule 'hett, vin să mă spovedesc". Atunci s-a înto's la mine ca un nebun și a țipat: "Ieși!" și zău dacă mi-a fost v'eodată mai fică decât atunci, da' am spus: "Vă 'og, domnu' 'hett, lăsați-mă să vo'besc. Dacă nu mă'tu'isesc, am să mo'. Eu am făcut să-i fie fică de întune'ic domnișoa'ei mici". Atunci, domnișoa'ă Melly, mi-am pus capul în piept și am așteptat să mă pocnească, da' nici nu s-a clintit. Și am spus atunci: "N-am făcut-o din 'ăutate, da' copilul ăsta, domnu' 'hett, n-avea teamă de nimic, să'ea din pat când toți do'meau și se plimba p'în toată casa în picioa'ele goale. Și mi-e'a fică să nu se îmbolnăvească. Atunci i-am spus că în întune'ic sunt stafii și st'igoi".

Știți ce-a făcut atunci, domnișoa'ă Melly? S-a făcut d'ăguț de tot și s-a ar'opiat de mine și mi-a pus mâna pe umă'. Întăia oa'ă făcea așa ceva. Și mi-a spus: "Nu-i așa că e'a cu'ajoasă? Numai de întune'ic se temea". Și când am început să plâng, mi-a spus: "Lasă, Mammy", și m-a mângâiat pe mână: "Lasă, Mammy, nu te mai amă'î. Îmi pa'e bine că i-ai spus asta. Știu că o iubești pe domnișoa'a Bonnie și, dacă o iubești, toate astea n-au nici o impo'tanță. Numai ce-i în inimă a'e p'eț". A fost foa'te d'ăguț din pa'tea lui să mă mângâie așa. Atunci mi-am luat cu'ajul și i-am spus: "Și cu înmo'mânta'ea ce facem, domnu' 'hett?" Atunci m-a p'ivit ca un sălbatic, cu ochi de foc, și mi-a spus: "Doamne sfinte, am c'ezut că cel puțin tu înțelegi, dacă ceilalți nu înțeleg. Cum îți închipui că am să-i las să-mi ducă fetița în întune'ic, când ei îi este așa de teamă de întune'ic? Aud încă țipetele ei când se ferea în întune'ic. Nu v'eam să-i fie fică!" Atunci am înțeles, domnișoa'ă Melly, că și-a pie'dut mințile. E beat, a'e nevoie să mănânce și să doa'mă puțin, da' asta nu-i tot. E nebun de-a binelea. M-a dat afa'ă și mi-a spus: "Ca'ă-te de-aici!"

Am cobo'ât și m-am gândit că n-o să ne lase să îng'opăm fetița mâine, și domnișoa'a Sca'lett a spus că mâine e înmo'mânta'ea și el a zis că o va ucide. Și casa e plină de neamu'i, și toți vecinii vo'besc deja v'ute și nev'ute și m-am gândit la dumneavoaș'ă, domnișoa'ă Melly. T'ebuie să veniți să ne ajutați.

— Dar bine, Mammy, nu pot să mă amestec în toate astea!

— Dacă dumneavoaș'ă nu puteți, atunci cine poate?

— Ce pot să fac eu, Mammy?

— Nu știi, domnișoa'ă Melly. Da' t'ebuie să faceți ceva. Să vă duceți să vo'biți cu domnu' 'hett și poate că o să vă asculte. Vă iubește foa'te mult, domnișoa'ă Melly. Poate că n-o știți, da' e adevă'at. L-am auzit de multe o'i spunând că sunteți singu'a adevă'ată doamnă pe ca'e a întâlnit-o în viață.

— Dar...

Melanie se ridică, tulburată, cu inima strânsă la gândul că îl va înfrunta pe Rhett, că va discuta cu un om înnebunit de durere, că va intra în camera puternic luminată unde zăcea trupul fetiței pe care-o iubea atât de mult. Ce-o să poată face? Ce-o să poată spune ca să-l consoleze puțin pe Rhett și să-l facă să-și vină în fire? Se gândi o clipă, neștiind ce să facă, și atunci prin ușa închisă pătrunseră hohotele de râs ascuțit ale băiatului ei. Ca o lovitură de cuțit o izbi gândul că în odaia de sus ar putea zăcea corpul țepăn și rece al lui Beau al ei, cu râsul lui vesel stins pentru totdeauna.

— Oh, strigă ea deodată speriată și, în gând, își strânse la piept copilul.

Îl înțelegea pe Rhett: Dacă ar muri Beau, cum ar putea să se despartă de el, să-l lase singur în vânt, în ploaie și întuneric?

— Bietul căpitan Butler, oftă ea, mă duc chiar acum la el.

Se întoarse în grabă în sufragerie, șopti câteva cuvinte la urechea lui Ashley și-l surprinse pe băiețelul ei cu felul cum îi sărută pasionat bucelele blonde, strângându-l în brațe.

Plecă fără pălărie. Nu lăsase nici șervetul din mână și mergea așa de

repede, încât bielele picioare bătrâne ale lui Mammy abia puteau să se țină după ea. Când ajunse la Scarlett, trecu prin fața bibliotecii și se înclină doar spre domnișoara Pittypat cu fața înlăcrimată, spre severa și bătrâna doamnă Butler, spre Suellen și bărbatul ei. Urcă scara într-un suflet, cu Mammy după ea care abia își trăgea sufletul. Se opri o clipă în fața ușii lui Scarlett, dar Mammy murmură:

— Nu, nu vă op'îți.

Melanie își urmă drumul cu un pas ceva mai încet, traversă holul și se opri în fața ușii lui Rhett. Ezită o clipă, ca și cum ar fi avut de gând să se întoarcă înapoi. Dar făcându-și curaj, ca un soldat care pleacă la asalt, bătut la ușă și spuse cu glasul blând:

— Te rog, lasă-mă să intru, domnule Butler. E doamna Wilkes. Vreau s-o văd pe Bonnie.

Ușa se deschise îndată și Mammy, ascunsă în umbră, văzu silueta mare și întunecată a lui Rhett apărând în lumina scânteietoare a lumânărilor. Se împleticea și duhnea a whisky. O privi pe Melanie, o luă de braț, o trase înăuntru și închise ușa.

Mammy aduse un scaun lângă ușă și își așeză în el corpul greoi. Rămase nemișcată și începu să se roage, plângând liniștit, fără zgomot. Din când în când, își ridica un colț al fustei și își ștergea lacrimile. Degeaba trăgea cu urechea, nu putea să audă nimic altceva decât un murmur surd.

După o așteptare care i se păru nesfârșită, ușa se crăpă puțin, și apărură chipul palid și răvășit al Melaniei.

— Adă-mi repede o cană cu cafea și câteva sandvișuri.

Când era nevoie, Mammy își regăsea vioiciunea de la șaisprezece ani și, împinsă de curiozitatea de a pătrunde în camera lui Rhett, se grăbi cât putu. Speranța ei fu însă zadarnică, fiindcă, atunci când voi să intre în cameră, Melanie se mulțumi să deschidă ușa și să-i ia tava din mână. Multă vreme, cu urechea lipită de ușă, Mammy nu putu distinge decât zăngănitul furculiței pe farfurie și vocea blândă și înăbușită a Melaniei. Apoi auzi patul scârțâind sub greutatea unui trup greu și, după o clipă, două cizme căzând pe podea. În sfârșit, Melanie ieși trăgând repede ușa după ea, și Mammy nu putu nici măcar să arunce o privire în cameră. Melanie părea frântă de oboseală, în ochi avea lacrimi, dar fața își recăpătase seninătatea.

— Du-te și spune-i lui Scarlett că domnul Butler este de acord ca înmormântarea să se facă mâine, murmură ea încetișor.

— Slavă Domnului! exclamă Mammy. Da' cum...

— Vorbește mai încet. S-a culcat acum. Mai spune-i, Mammy, lui Scarlett, că am să veghez toată noaptea aici, și fă-mi o cafea. Să mi-o aduci aici.

— Aici, în came'a asta?

— Da, am făgăduit căpitanului Butler să-i veghez fetița cât timp se odihnește. Hai, du-te și spune-i lui Scarlett să nu-și mai facă griji.

Mammy plecă, făcând să se cutremure podeaua holului sub pașii ei. Inima, ușurată, cânta un imn de mulțumire: Aleluia! Aleluia! Se opri gânditoare în fața ușii lui Scarlett. Recunoștința și curiozitatea se luptau în mintea ei.

"E de neînțeles ce a făcut domnișoa'a Melly. C'ed că o ajută înge'ii. Am să-i spun domnișoa'ei Sca'lett că mâine se face sigu' înmo'mânta'ea, da' c'ed că aș face mai bine să nu-i spun că domnișoa'a Melly e acolo sus cu domnișoa'a mică. Asta nu i-a' place domnișoa'ei Sca'lett."

Se petrecuse ceva în lume, un lucru rău, sinistru, înspăimântător, ceva ce învăluia totul într-o ceață întunecoasă, de nepătruns și care o cuprindea pe Scarlett din toate părțile. Era un rău mai cumplit chiar decât moartea lui Bonnie, căci prima durere, de neîndurat, se ștergea acum, făcând loc resemnării. Oricum, sinistra presimțire a unui dezastru viitor stăruia, de parcă cineva în mantie și glugă neagră ar fi stat chiar în spatele ei; de parcă pământul de sub picioarele ei se preschimba în nisip mișcător în clipa când pășea pe el.

Niciodată nu cunoscuse o teamă de acest fel. Toată viața avusese picioarele pe pământ, iar singurele lucruri care o speriau erau cele pe care le vedea sau le simțea: durerea fizică, foamea, sărăcia, pierderea dragostei lui Ashley. Deși n-avea obiceiul să analizeze situațiile, acum încerca totuși să priceapă, dar era zadarnic. Pierduse pe copilul ei cel mai drag, dar durerea aceasta o putuse îndura, așa cum îndurase și alte pierderi grele. Era sănătoasă, avea bani din belșug și-l avea încă pe Ashley, deși îl vedea din ce în ce mai rar. Nici răceala ce se ivise între ei, din ziua nefericitei recepții de la Melanie, n-o îngrijora prea mult, căci știa că o să treacă. Nu, nu se temea nici de durere, nici de foame, nici de pierderea dragostei. Temerile acestea n-o copleșiseră niciodată în felul în care-o copleșea presimțirea de acum – o groază, aidoma celei din coșmarul ei, ca o ceață deasă prin care alerga cu inima zvâcnind, ca un copil rătăcit căutând un adăpost pe care nu-l găsea.

Își amintea de felul cum o făcea întotdeauna Rhett să râdă, făcând-o să uite grijile. Își amintea de consolarea pe care pieptul lui lat și brațele-i puternice i-o aduceau. Astfel se întoarse spre el, cu ochi care-l vedeau acum cu adevărat pentru prima oară de câteva săptămâni încoace. Și schimbarea pe care o văzu la el o izbi. Omul acesta nu o va mai face să râdă și nu o va mai consola niciodată.

Câtăva vreme după moartea lui Bonnie, Scarlett fusese pornită împotriva lui, fiind prea prinsă de propria-i durere pentru a face mai mult decât să-i vorbească politicos în fața servitorilor. Fusese prea prinsă de amintirea lui Bonnie, tropăind cu piciorușele-i grăsuțe prin casă, de râsul ei copilăresc, ca să se mai poată gândi că și el, poate, își amintește, și că durerea lui e poate chiar mai adâncă decât a ei. În decursul acestor săptămâni se întâlniseră și vorbiseră politicos, ca doi străini care se văd întâmplător între zidurile neutre ale unui hotel, sub același acoperiș, la aceeași masă, dar fără a-și împărtăși unul altuia gândurile.

Acum însă, simțindu-se singură și înspăimântată, ar fi vrut să doboare, de-ar fi putut, bariera ce-i despărțea; dar el o ținea la distanță, refuzând parcă să înceapă cu ea vreo discuție care să răzbată mai adânc. Acum mânia îi trecuse și ar fi vrut să-i spună că nu-l mai socotește vinovat de moartea lui Bonnie. Ar fi vrut să plângă în brațele lui, mărturisind că și ea fusese mândră de talentele de călăreață ale fetei, prea îngăduitoare cu ea, și că o răsfățase prea mult. S-ar fi umilit bucuros, recunoscând că nu-l învinovățise decât din pricina durerii, nădăjduind că, lovindu-l pe el, își va ușura propria-i suferință. Dar Rhett o privea cu ochi negri, inexpressivi, care nu o invitau să vorbească. De altfel, o dată amânate, explicațiile sunt din ce în ce mai greau de dat până ce lucrul devine cu neputință.

De ce se întâmplă așa? se întrebă ea. Rhett era soțul ei, și între ei exista legătura indestructibilă dintre doi oameni care au împărțit același pat, au conceput și născut un copil, ce le-a fost răpit prea de timpuriu. Ea nu putea găsi mângâiere decât alături de părintele acelui copil, în schimbul de amintiri și de suferințe; ar fi fost dureros, la început, dar pe urmă rana avea să se vindece. Însă așa cum stăteau lucrurile, Scarlett ar fi putut tot atât de bine să

caute mân-gâiere în brațele unui străin.

Rhett nu era decât rareori acasă; iar când se întâmplă să rămână la masă, era de obicei beat. Băutura nu mai avea acum același efect asupra lui ca înainte, când se înveselea și spunea lucruri nostime, pline de haz, care o făceau fără voia ei să râdă. Acum avea o beție tăcută, ursuză, și pe măsură ce vremea trecea, Rhett devenea din ce în ce mai abrutizat de beție. Câteodată îl auzea sosind călare în zori și bătând la ușa locuinței servitorilor, pentru ca Pork să-l ajute să suie scara de serviciu și să-l culce. Să-l ajute să se culce! Pe Rhett, care înainte bea până ce cădeau toți sub masă și pe urmă tot el îi ducea la culcare.

Acum era neglijent în îmbrăcăminte, în timp ce înainte fusese atât de îngrijit, iar Pork trebuia să discute mult cu el ca să-l hotărască să-și schimbe măcar cămașa înainte de cină. Whisky-ul începea să-i lase urme pe față și linia viguroasă a bărbiei se ștergea sub o buhăială nesănătoasă, iar umflăturile se măreau sub ochii injectați. Trupul său voinic, cu mușchi tari și rotunzi, era acum moale și fleșcăit, iar mijlocul începea să i se îngroașe.

Adesea nu se întorcea deloc acasă și nici măcar nu trimitea vorbă că va lipsi toată noaptea. Poate că sforăia prin vreo cameră deasupra unei cârciumi; dar Scarlett era mai degrabă incredințată că, în asemenea cazuri, își petrecea noaptea la Belle Watling. O văzuse o dată, pe Belle, într-o prăvălie; o femeie comună, trecută, care-și pierduse frumusețea. În ciuda fardului și a hainelor țipătoare, era durdulie și avea un aer aproape matern. În loc să-și plece ochii sau să se uite obraznic, cum făceau alte femei ușoare când întâlneau femei de lume, Belle o privi fix, căutând să descifreze ceva pe fața ei, cu o uitătură plină de interes și, oarecum, de milă, ceea ce o făcu pe Scarlett să roșească.

Dar acum nu-l mai putea acuza de nimic; nu mai putea să-l certe, cerându-i să-i fie credincios sau încercând să-l facă de rușine, după cum nu se putea hotărî nici ea să-i ceară iertare pentru că-l învinovățise de moartea lui Bonnie. Scarlett era cuprinsă de o apatie neînțeleasă, de o nefericire pe care n-o pricepea, de o suferință mai adâncă decât tot ce resimțise până atunci. Îi era urât și nu-și amintea să se fi simțit vreodată atât de plictisită și de singură. Poate că până atunci nu avusese timp să se plictisească. Se simțea singură, înfricoșată și n-avea la cine să alerge, în afară de Melanie. Acum până și Mammy, singurul ei sprijin, se înapoiase la Tara. Plecase pentru totdeauna.

Mammy nu dăduse nici o explicație pentru plecarea ei. Ochii ei bătrâni și obosiți o priviseră trist pe Scarlett, când ceruse bani de tren ca să se ducă acasă. În clipa când Scarlett o rugase, plângând, să mai stea, Mammy răspunsese doar:

— Tot timpu' o aud pe domnișoa'a Ellen că-mi spune: "Mammy, vino acasă. Ți-ai făcut dato'ia". Așa că plec acasă.

Rhett, care ascultase convorbirea, îi dădu banii și o bătu pe umăr.

— Ai dreptate, Mammy. Doamna Ellen are dreptate. Nu mai ai ce face aici. Du-te acasă. Înștiințează-mă dacă ai nevoie de ceva.

Și cum Scarlett izbucni din nou, cu indignare, rugând-o să stea, el exclamă:

— Taci, nebuno! Las-o să plece! Cine-ar mai avea chef să stea în casa asta... acum?

Ochii lui sclipeau atât de sălbatic, încât Scarlett se depărtă speriată.

— Doctore, crezi că și-a... și-a pierdut mințile? întrebă ea mai târziu pe doctorul Meade, la care se dusesse pentru că nu mai știa ce să facă.

— Nu, spusese doctorul, dar bea de stinge, și o să se omoare, dac-o duce mai departe așa. Iubea mult fetița, dragă Scarlett, și cred că bea ca s-o uite. Sfatul meu este să-i faci alt copil, cât mai repede.

"Ha!" exclamă ea în gând cu amărăciune, părăsind cabinetul doctorului.

Era mai ușor de spus decât de făcut. I-ar fi făcut bucuroasă încă un copil, și chiar mai mulți, dac-ar putea astfel șterge privirea aceea din ochii lui Rhett și umple golul dureros din inima ei. Un băiat care să aibă frumusețea negricioasă a lui Rhett, și încă o fetiță. Ah, o fetiță drăguță, veselă și surâzătoare, nu ca proasta de Ella. De ce, ah, de ce nu luase Dumnezeu pe Ella, dacă trebuia neapărat să-i ia un copil? Ella nu era o mângâiere pentru ea, acum că o pierduse pe Bonnie. Dar se părea că Rhett nu mai voia să aibă copii. În orice caz, nu venea niciodată în dormitorul ei, deși ușa nu mai era încuiată, ba chiar rămânea crăpată, ca și cum l-ar fi invitat. Părea că nu-i mai pasă. Nu-i păsa de nimic decât de whisky și de femeia aceea grasă cu părul roșu.

Rhett era înăcrit, pe când înainte ironia lui fusese plăcută, și era de-a dreptul brutal, pe când înainte observațiile lui erau îndulcite de un anumit umor. După moartea lui Bonnie, câteva vecine cu inimă bună, pe care le câștigase prin felul cum se purtase cu fiica lui, se grăbiră să-i arate toată simpatia lor. Îl opreau pe stradă, sau vorbeau cu el peste gard, exprimându-și întreaga lor compasiune. Dar acum, când Bonnie, unica rațiune a bunelor sale purtări, nu mai era, dispărură și bunele purtări. Rhett răspundea scurt, tăind cu grosolanie vorbele de simpatie ale vecinilor.

Totuși, lucru ciudat, ele nu se simțiră ofensate. Pricepeau, sau credeau că pricep. Când se întorcea călare, spre casă, în amurg, atât de beat încât cu greu se ținea în șa și răspundea doar cu mormăieli celor care-i vorbeau, doamnele spuneau "Săracul!" și-și dădeau și mai multă osteneală să fie bune și blânde cu el. Le părea rău de el văzându-l atât de chinuit, cu inima zdrobită, și mergând spre casă unde nu găsea altă mângâiere decât pe Scarlett.

Toată lumea știa cât de rece și nesimțitoare era ea. Toată lumea era înmărmurită văzând ce ușor, în aparență, își revenise după moartea lui Bonnie, și nimeni nu-și dădea seama, nici nu încerca să ghicească, ce efortări mari se aflau îndărătul acestei aparente vindecări. Rhett câștigase simpatia și compătimirea întregului oraș, dar nici nu-i păsa. Iar Scarlett era privită cu dușmănie, tocmai acum când, pentru prima dată, ar fi avut nevoie de simpatia vechilor ei prieteni.

Acum, nici unul dintre vechii prieteni nu mai venea pe la ea, în afară de mătușa Pitty, de Melanie și de Ashley. Doar prietenii cei noi veneau în vizită, cu trăsurile lor luxoase, nerăbdători să-i arate cât o compătimesc, și s-o facă să-și uite necazul, povestindu-i nimicuri despre alți prieteni noi, care n-o interesau defel. Toți acești "oameni noi" erau niște străini! N-o cunoșteau. N-aveau s-o cunoască niciodată. Nu știau nimic despre viața pe care-o dusesese ea înainte de a-și fi câștigat noua situație înfloritoare în casa de pe Strada Piersicului. Nici ei nu țineau să-i vorbească despre viața lor dinainte de a fi ajuns să aibă mătăsurii scumpe și trăsuri luxoase cu cai de rasă. Nu știau nimic despre lupta ei, despre lipsurile pe care le îndurase, despre toate lucrurile care o făceau să aprecieze casa aceasta mare, rochiile frumoase, argintăria și recepțiile cele plăcute. Nu le păsa de nimic acestor oameni veniți de cine știe de unde, inși care păreau că trăiesc doar la suprafață, care nu aveau amintiri comune cu ea despre război, foamete și lupta pentru viață, care nu păreau să aibă rădăcini implantate în același pământ roșu.

Acum, în singurătatea ei, ar fi dorit să-și petreacă după-amiezile împreună cu Maybelle sau Fanny, cu doamna Elsing sau doamna Whiting, și chiar cu bătrâna aceea afurisită și bătaioasă care era doamna Merriwether. Ori cu doamna Bonnell, sau... sau cu oricare dintre prietenele ori vecinele ei din trecut. Ele știau. Ele cunoscuseră războiul, groaza și focul, îi văzuseră pe cei dragi căzând înainte de vreme, umblaseră flămânde și zdrențăroase, trăiseră cu lupul la ușă. Și își refăcuseră averile din ruine.

Ar fi fost o mângâiere să stea de vorbă cu Maybelle, mai ales că și Maybelle pierduse un copilaș, mort în goana nebună dinaintea armatei lui Sherman. Ar fi găsit consolare în prezența lui Fanny; și ea și Fanny își pierduseră bărbații, în zilele întunecoase ale, stării de asediu. Și ar fi făcut haz de necaz, amintindu-și împreună cu doamna Elsing cum trecuse aceasta biciuind calul în goană prin Five Points în ziua când căzuse Atlanta, și cum se rostogoleau din trăsură alimentele luate de la intendență. Ar fi fost plăcut să stea de vorbă cu doamna Merriwether – care acum ducea o viață asigurată din veniturile brutăriei – ar fi fost plăcut să-i spună: "Îți amintești ce mizerie era după căderea orașului? Îți amintești de timpul când nu știam cu ce să ne cumpărăm o pereche de pantofi? Și acum, uite ce situație bună avem!"

Da, ar fi plăcut. Acum pricepea ea de ce, când se întâlneau doi confederați, vorbeau cu atâta patimă despre război, cu atâta mândrie, cu atâta dor. Zilele acelea îi încercaseră din greu, dar trecuseră peste ele. Erau veterani. Era și ea o veterană, dar n-avea camarazi cu care să retrăiască luptele de odinioară. Ah, de-ar fi iarăși împreună cu ai ei, cu oamenii aceia care trecuseră prin aceleași greutăți ca și ea, care știau cât de dureroase erau acele lucruri – și cât de mult fac totuși parte din tine!

Dar oamenii aceia se depărtaseră de ea. Simțea că era din vina ei. Nu se sinchisisese până acum – până când Bonnie murise, și acum stătea singură și înfricoșată, privind peste masa ei sclipind de argintărie și nezărind decât un străin oacheș, beat turtă, care se distrugea sub ochii ei.

Capitolul LXI

Scarlett se afla în orașul Marietta când sosi telegrama urgentă de la Rhett. Peste zece minute pleca un tren spre Atlanta, și Scarlett îl luă, urcându-se în tren fără nici un bagaj, doar cu o geantă de mână, și lăsând pe Wade și pe Ella la hotel, cu Prissy.

Atlanta era doar la douăzeci de mile depărtare, dar trenul parcă se târa în după-amiaza aceea umedă de toamnă, oprindu-se la toate gărilor mici ca să ia călători. Cuprinsă de panică, în urma telegramei lui Rhett, și dorind să ajungă cât mai repede, lui Scarlett îi venea să țipe ori de câte ori trenul se oprea. Trenul se târa printre păduri cu funzișul ruginiu, trecea pe lângă coastele roșii ale dealurilor, brăzdate încă de liniile fortificațiilor, lăsa în urmă amplasamentele bateriilor de altădată și gropile de obuze acoperite de buruieni, îndreptându-se pe drumul retragerii dureroase a oastei lui Johnston, care luptaseră cedând cu greu fiecare palmă de pământ. Toate gărilor, toate încrucișările de drumuri pe care le anunța conductorul reprezentau numele unei bătălii, locul unei lupte. Altădată numele acestea ar fi copleșit-o pe Scarlett cu amintiri; dar acum gândul nu-i era la ele.

Înștiințarea lui Rhett fusese:

"Doamna Wilkes bolnavă. Vino imediat acasă".

Se lăsase amurgul în clipa când trenul intră în Atlanta și o ploaie ușoară și deasă întuneca orașul. Felinarele cu gaz licăreau mohorât, ca niște pete galbene în ceață. Rhett o aștepta la ieșire, cu trăsură. Expresia figurii sale o sperie mai mult încă decât telegrama. Nu-i văzuse niciodată fața atât de ștearsă.

— Spune-mi, nu-i așa că nu a...? exclamă ea.

— Nu. E încă în viață.

După ce o ajută să se urce în trăsură, Rhett porunci vizitiului:

— Mergi la doamna Wilkes acasă, cât de repede poți.

— Dar ce are? Nu știam că e bolnavă. Arăta foarte bine săptămâna

trecută. A avut un accident? Ah, Rhett, nu poate fi atât de grav cum...

— E pe moarte, spuse Rhett, iar vocea lui era tot atât de ștearsă ca și obrazul. Vrea să te vadă.

— Nu pot să cred! Oh, nu Melly! Ce i s-a întâmplat?

— Un avort.

— Un... un... av... Dar, Rhett, se bâlbâi Scarlett.

Vestea aceasta, venind peste toată grozăvia celeilalte, îi tăie răsuflarea.

— Ce, nu știai că aștepta un copil?

Scarlett nici nu putu să miște capul.

— Ei, atunci bănuiesc că nu știai. Nici nu cred c-a spus-o cuiva. Voia să fie o surpriză. Dar eu știam.

— Știai? Dar cum de ți-a spus ție?

— N-avea nevoie să mi-o spună. Știam. Era atât de... atât de fericită în ultimele două luni, încât știam că nu poate fi vorba de altceva.

— Dar, Rhett, doctorul spunea că nu poate suporta o a doua sarcină.

— Nici n-a suportat-o, spuse Rhett.

Se întoarse apoi către vizitiu:

— Pentru Dumnezeu, nu poți mâna mai repede?

— Dar, Rhett, e imposibil să moară! N-am... eu n-am... eu...

— Nu e ca tine, voinică. N-a fost niciodată voinică. N-a avut niciodată altceva decât inimă.

Trăsura se legănă și se opri în fața casei celei mici și turtite a Melaniei, iar Rhett o ajută pe Scarlett să coboare. Ea se agăță de brațul lui, tremurând speriată și simțind deodată că o învăluie singurătatea.

— Vii și tu, Rhett?

— Nu, spuse el urcându-se în trăsură.

Ea se avântă pe scări în sus, traversă veranda și deschise ușa. În lumina galbenă a lămpii zări pe Ashley, pe mătușa Pitty și pe India. Scarlett se gândi: "Ce caută India aici? Melanie i-a spus doar să nu mai calce în casa ei". Cei trei se ridicară la intrarea ei, mătușa Pitty mușcându-și buzele ca să nu tremure, iar India zgâindu-se la ea, îndurerată și fără ură. Ashley o privi prosteste, ca un somnambul, în timp ce venea spre ea și-i punea mâna pe braț, vorbindu-i tot ca un somnambul.

— A cerut să te vadă, spuse el. A cerut să te vadă.

— Pot să mă duc acum?

Și Scarlett se întoarse înspre ușa închisă a odăii Melaniei.

— Nu, doctorul Meade e înăuntru. Îmi pare bine c-ai venit, Scarlett.

— Am venit cât de repede am putut, vorbi Scarlett scoțându-și boneta și pelerina. Trenul... Dar nu e într-adevăr... Spune-mi, nu-i așa că-i mai bine, Ashley? Dar vorbește odată! Nu te uita așa la mine! Nu-i așa că nu...

— A cerut întruna să te vadă, spuse Ashley privind-o în ochi.

Și în privirea lui se văzu răspunsul la întrebarea ei. O clipă, inima încetă să-i bată, apoi o teamă ciudată, mai puternică decât îngrijorarea, mai puternică decât durerea, începu să-i zvâcnească în piept. "Nu poate fi adevărat", se răzvrăti ea, încercând să-și domolească spaima. "Medicii fac și ei greșeli. Nu pot să cred că-i adevărat. N-am să cred că-i adevărat. Aș urla, dac-ar fi s-o cred. Trebuie să caut să mă gândesc la altceva".

— Nu pot s-o cred! izbucni ea, privind fețele trase ale celor trei, ca și cum i-ar fi provocat s-o contrazică. Și de ce nu mi-a spus Melanie? N-aș fi plecat la Marietta dac-aș fi știut!

Ochii lui Ashley se treziră, și ea îi văzu privirea chinuită.

— N-a spus nimănui, Scarlett, și mai ales ție. Se temea să n-o cerți, dacă aflai. Voia să aștepte trei... adică până i s-ar fi părut că totul e bine, ca apoi să surprindă pe toți, să facă haz și să arate cât de neștiutori sunt doctorii. Și-i

părea atât de bine. Știi cât de mult îi plac copiii, cât de mult își dorea o fetiță. Și totul mergea atât de bine, până ce... și apoi dintr-o dată, fără nici un motiv...

Ușa de la odaia Melaniei se deschise încet, și doctorul Meade ieși în hol, închizând ușa după el. Stătu pe loc o clipă, cu barba-i căruntă în piept, și privi pe cei patru, înmărmuriți dintr-o dată. În cele din urmă privirea îi căzu asupra lui Scarlett. În timp ce se îndrepta spre ea, Scarlett își dădu seama că ochii lui erau îndurerați, și totodată plini de dispreț și antipatie față de ea, și asta o înspăimântă, făcând-o să se simtă vinovată.

— În sfârșit, ai venit, spuse el.

Mai înainte ca ea să poată răspunde ceva, Ashley dădu să se îndrepte către ușa închisă.

— Nu încă, spuse doctorul. Vrea să vorbească cu Scarlett.

— Doctore, spuse India, apucându-l de mânecă, și deși vocea îi era ștearsă, avea în ea ceva mai stăruitor decât vorbele pe care le rostea. Lasă-mă s-o văd o clipă. Sunt aici de azi-dimineață, așteptând, dar ea... lasă-mă s-o văd o clipă. Vreau să-i spun... trebuie să-i spun... că am greșit... odată...

Nu se uită nici la Ashley, nici la Scarlett în timp ce vorbea, dar doctorul Meade își lăsă privirea rece să cadă asupra lui Scarlett.

— Am să văd, domnișoară India, spuse el scurt. Dar numai dacă-mi dai cuvântul că n-ai s-o obosești spunându-i c-ai greșit. Ea știe că ai greșit, și n-ar face decât s-o mânănească văzându-te că-ți ceri iertare.

Pitty începu, cu timiditate:

— Te rog, doctore...

— Domnișoară Pitty, știi bine că ai să ții și ai să leșini.

Pitty își înălță trupul ei mic și îndesat, și privirea ei o înfruntă pe a doctorului. Ochii îi erau uscați, și toate trăsăturile ei exprimau demnitatea.

— Draga mea, nițel mai târziu, spuse doctorul cu oarecare blândețe. Vino, Scarlett.

Pășiră în vârful picioarelor, de-a lungul holului, îndreptându-se spre ușa închisă, unde doctorul își lăsă mâna, apăsând-o, pe umărul lui Scarlett.

— Bagă de seamă, șopti el fără ocolișuri, să nu faci scene și să nu începi cu mărturisiri, ca la patul de moarte al cuiva, că să știi că te strâng de gât! Nu te uita la mine cu aerul ăsta nevinovat. Știi bine ce vreau să spun. Melly trebuie să moară ușor, și nu-ți dau voie să-ți ușurezi conștiința spunându-i cine știe ce despre Ashley. N-am brutalizat niciodată o femeie, dar dacă te apuci să spui ceva, o să ai de-a face cu mine.

Deschise ușa și, mai înainte ca Scarlett să poată răspunde ceva, o împinse în odaie, închizând ușa în urma ei. Camera, cu mobila ei modestă de nuc, se afla în semiobscuritate, lampa fiind umbrită. Era o încăpere mică, în care domnea o rânduială de școlăriță; patul mic, strâmt și cu spătar scund, perdelele simple și strânse de o parte și de alta a ferestrei, scoarțele curate dar învechite de pe podea, contrastau cu luxul odăii de dormit a lui Scarlett, cu mobila ei sculptată, ca și cu draperiile de brocart roz, sau cu covoarele ei cu trandafiri.

Melanie zăcea în pat, cu trupul ei stors de vlagă, micuț ca al unei fetițe, ascuns sub plapumă. Cele două cozi negre îi încadrau obrazul, iar ochii închiși se adânciseră în orbite. Zărind-o, Scarlett rămase înmărmurită și se sprijini de ușă. Cu tot întunericul din odaie, își dădea seama că obrajii Melaniei erau galbeni ca ceara. Sângele pierise din ei, iar nasul se subțiasse cu totul. Până în clipa aceea, Scarlett mai nădăjduse că doctorul Meade se înșela. Dar acum știa. În spitale, în timpul războiului, văzuse prea multe chipuri cu nasul acela subțiat, spre a nu-și da seama ce prevestea.

Melanie era pe moarte. Dar sufletul lui Scarlett se împotrivi, o clipă, să

accepte acest gând. Melanie nu putea să moară. Era cu neputință să moară. Dumnezeu n-o va lăsa să moară, când ea, Scarlett avea atâta nevoie de ea. Niciodată, mai înainte, nu-și dăduse seama că avea nevoie de Melanie. Dar acum înțeluse adevărul, care pătrunse până în adâncurile cele mai ascunse ale sufletului ei. Se bizuise pe Melanie la fel de mult ca pe sine însăși, dar nu-și dăduse niciodată seama de asta. Acum Melanie dispărea, și Scarlett nu știa cum va putea trăi fără ea. În clipa asta, pe când pășea în vârful picioarelor spre trupul acela liniștit, cu spaima în suflet, își dădu seama că Melanie fusese scutul și sabia ei, mângâierea și tăria ei.

"Trebuie s-o păstrez! N-o pot lăsa să mă părăsească!" se gândi ea, lăsându-se jos lângă pat, cu foșnet de fuste. Apucă în grabă mâna moale ce zăcea pe plapumă și se îngrozi de răceala ei.

— Eu sunt, Melly, spuse ea.

Ochii Melaniei se deschiseră puțin, apoi, ca și cum ar fi fost mulțumită că era cu adevărat Scarlett, îi închise din nou. După o clipă, răsufală mai adânc și șopti:

— Îmi făgăduiești?

— Orice vrei!

— Băiatul... ai grijă de el.

Scarlett putu numai să încuviințeze din cap, cu un nod în gât, apoi strânse încetîșor, în semn de asentiment, mâna pe care o ținea într-a ei.

— Ți-l încredințez, și o urmă de surâs i se ivi pe față. Ți l-am mai încredințat o dată, înainte... ții minte?... înainte de-a se naște.

Dacă-și mai amintea? Putea oare să uite timpurile acelea? Ca și cum ziua aceea s-ar fi întors, simți căldura înăbușitoare a după-amiezii de septembrie, își aminti groaza lor de yankei, auzi tropotul trupelor care se retrăgeau, glasul Melaniei care o ruga să ia ea copilul dacă va muri... Își amintea și cât de mult o urâse pe Melanie în ziua aceea, și cum îi dorise moartea.

"Am ucis-o", se gândi ea, superstițioasă. "De atâtea ori i-am dorit moartea, încât Dumnezeu m-a auzit și acum mă pedepsește".

— Oh, Melly, nu vorbi așa. Știi bine că-ți vei reveni...

— Nu. Făgăduiește-mi.

Scarlett înghiți în sec.

— Știi bine că-ți făgăduiesc. Îl voi ține ca pe copilul meu.

— La colegiu? întrebă vocea stinsă a Melaniei.

— Oh, da! Și la universitatea Harvard, și în Europa, și unde-o vrea el... și... și... un cal... și lecții de muzică... Ah, Melly, încearcă! Fă o efortare!

Tăcerea coborî din nou, iar pe fața Melaniei se vedea că făcea un efort ca să mai poată vorbi.

— Ashley, spuse ea. Ashley și cu tine...

Glasul ei slăbi și tăcu.

Când auzi numele lui Ashley, inima lui Scarlett se opri, ca un bloc de granit în pieptul ei. Va să zică, Melanie știuse tot timpul! Scarlett își lăsă capul pe plapumă, și hohotul de plâns care nu voia să iasă îi strângea gâtul sufocând-o. Melanie știa. Scarlett nu mai simțea nici rușine acum – doar o remușcare nebună pentru că pricinuisse durere acestei ființe atât de blânde. Melanie știuse... și totuși fusese prietena ei cea mai bună. Ah, de-ar putea să retrăiască anii aceia! Nici nu s-ar mai uita vreodată la Ashley. "Oh, Doamne!" se rugă ea repede. "Te rog, las-o să trăiască! Am să mă răscumpăr față de ea. Am să fiu bună cu ea. N-am să mai vorbesc niciodată cu Ashley, cât voi trăi, dac-o lași să trăiască".

— Ashley, spuse Melanie slab, iar degetele ei se întinseră către capul aplecat al lui Scarlett.

Degetul mare și arătătorul o trăgeau de păr, fără putere, ca degetele unui

copil mic. Scarlett știa ce însemna asta: Melanie îi cerea să se uite la ea. Dar nu putea să-și ridice capul, nu putea să privească în ochi pe Melanie și să citească acolo adevărul.

— Ashley, șopti Melanie din nou, și Scarlett făcu o efortare.

În ziua Judecării de Apoi, când avea să privească pe Dumnezeu în ochi, citindu-și acolo sentința, n-avea să fie atât de greu cum era acum. Sufletul ei era mic, umilit. Dar capul și-l ridică.

Nu văzu decât aceiași ochi negri, iubitori, pe care moartea îi adâncea și-i înțeptoșă, aceeași gură blândă, obosită, care se lupta să vorbească. Nici o muștrare nu se citea acolo, nici o acuzare și nici o spaimă, doar teama că nu va mai avea putere să vorbească.

O clipă, Scarlett fu prea uluită ca să simtă vreo ușurare. Apoi, ținând mai strâns mâna Melaniei, o cuprinse un val de caldă recunoștință față de Dumnezeu și, pentru prima oară din copilărie, făcu și ea o rugăciune umilă, lipsită de egoism.

"Îți mulțumesc, Doamne. Nu sunt vrednică, dar îți mulțumesc că n-ai lăsat-o să știe".

— Ce-i cu Ashley, Melly?

— Ai să-l...îngrijești?

— Oh, da.

— Răcește... atât de ușor.

Urmă un răstimp de tăcere.

— Să ai grijă de... afacerile lui...înțelegi?

— Da, înțeleg. Voi avea grijă.

Melanie făcu o mare efortare.

— Ashley este atât de... nepractic!

Numai moartea o putea face pe Melanie să spună așa ceva despre bărbatul ei.

— Ai grijă de el, Scarlett... dar... să nu observe niciodată.

— Voi avea grijă de el și de afacerile lui, în așa fel încât să nu-și dea seama niciodată. Îi voi da sugestii și sfaturi.

Melanie încercă să zâmbescă, un zâmbet slab dar triumfător, când întâlni privirea lui Scarlett. Privirile lor stabiliră învoiala prin care ocrotirea lui Ashley Wilkes trecea de la o femeie la alta, fără ca mândria lui de bărbat să fie jignită.

Acum fața obosită a Melaniei nu mai era chinuită, ca și cum și-ar fi recăpătat liniștea, odată cu făgăduiala lui Scarlett.

— Ești așa de deșteaptă... și curajoasă... ai fost întotdeauna așa de bună cu mine...

Auzind vorbele ei, Scarlett simți iarăși un nod în gât și-și acoperi gura cu mâna, ca să oprească hohotul de plâns. Ar fi vrut să plângă ca un copil, strigând: "Am fost un diavol! Te-am nedreptățit! N-am făcut niciodată nimic pentru tine! Totul a fost pentru Ashley!"

Se ridică în grabă în picioare, mușcându-și degetul mare ca să-și recapete stăpânirea de sine. Își aminti de cuvintele lui Rhett: "Ea te iubește. Asta îți va fi crucea". Ei, acum crucea va fi și mai greu de dus. Destul de rău că încercase prin toate mijloacele să i-l ia pe Ashley. Acum însă era și mai dureros faptul că Melanie, care avusese întotdeauna o încredere oarbă în ea, îi arăta aceeași dragoste și încredere în ceasul morții. Nu, nu putea să vorbească. Nu putu nici măcar să spună: "Fă o efortare ca să trăiești". Trebuia s-o lase să moară ușor, fără luptă, fără lacrimi, fără durere.

Ușa se deschise puțin și doctorul Meade apără în prag, făcându-i semne autoritare. Scarlett se aplecă peste pat, înghițindu-și lacrimile și, luând mâna Melaniei, și-o puse pe obraz.

— Noapte bună, spuse ea, și vorbi mai liniștit decât sperase că va putea s-o facă.

— Făgăduiește-mi, se auzi ca o șoaptă și mai pierită.

— Orice, draga mea.

— Căpitanul Butler... să fii bună cu el. Te... iubește atât de mult!

"Rhett!" se gândi Scarlett uluită, și cuvântul acestea nu-i spunea nimic.

— Da, desigur, spuse ea mecanic și, sărutându-i ușor mâna, o așeză la loc pe pat.

— Spune doamnelor să vină numaidecât, șopti doctorul intrând în cameră.

Cu ochii împăienjeniți, văzu pe India și pe Pitty urmându-l pe doctor în odaie, ținându-și fustele lipite de trup ca să nu foșnească. Ușa se închise în urma lor și casa fu plină de tăcere. Ashley nu era pe nicăieri. Scarlett își lipi capul de perete, ca un copil rău pus la colț, și-și frecă gâtul care o durea.

Dincolo de ușa aceea Melanie se stingea, și odată cu ea pierea sprijinul pe care se bizuise ea atâția ani, fără să-și dea seama. De ce, ah, de ce nu-și dăduse seama mai înainte cât de mult o iubea pe Melanie și ce mare nevoie avea de ea? Dar cine s-ar fi gândit că în Melanie, atât de mică și de ștearsă, se afla un munte de putere? Melanie, care se sfia să plângă față de străini, care nu îndrăznea să ridice glasul ca să-și spună părerea, care se temea de dezaprobarea doamnelor mai în vârstă, Melanie care n-ar fi speriat un pui? Și totuși...

Mintea lui Scarlett răscoli trecutul până în amiaza aceea înăbușitoare de la Tara, când fumul cenușiu se ridicase deasupra unui trup în uniformă albastră și când Melanie stătuse în capul scării, cu sabia lui Charles în mână. Scarlett își aminti că gândise atunci: "Ce prostie! Melanie nici n-are puterea să ridice sabia!" Dar acum știa că, la nevoie, Melanie s-ar fi repezit pe scări în jos, și l-ar fi omorât pe yankeu... sau ar fi fost ea ucisă.

Da, Melanie stătuse acolo, în acea zi, cu sabia în mână, gata să se bată pentru ea. Iar acum, privind cu tristețe îndărăt, Scarlett își dădu seama că Melanie stătuse întotdeauna alături de ea cu sabia în mână, ștearsă ca și umbra ei, iubitoare, luptându-se pentru ea cu credință oarbă, pățimașă, înfruntând pe yankei, focul, foametea, sărăcia, opinia publică, înfruntând chiar și rudele ei dragi.

Scarlett simțea că-și pierde curajul și încrederea în sine, văzând că sabia, care stătuse între ea și restul lumii, reintră pentru totdeauna în teacă.

"Melly e singura prietenă pe care am avut-o vreodată", se gândi ea deznădăjduită, "singura femeie care m-a iubit cu adevărat, în afară de mama. E la fel ca mama. Oricine o cunoștea, se agăța de fustele ei, și n-o mai lăsa".

Și deodată i se păru că, dincolo de ușa aceea, se află Ellen, părăsind lumea pentru a doua oară. Apoi se văzu iarăși la Tara, cu zgomotele vieții în urechi, deznădăjduită la gândul că nu putea înfrunta viața fără puterea celor slabi, blânzi și cu inima bună.

Scarlett rămase în hol, nehotărâtă, speriată, și lumina puternică a focului din salon arunca umbre lungi și subțiri pe pereți. Casa era cumplit de tăcută, și tăcerea o străpungea ca o ploaie subțire și rece. Ashley! Unde era Ashley?

Se îndreptă spre salon, căutându-l, așa cum caută un animal înghețat focul. Dar nu era acolo. Trebuia să-l găsească. Descoperise puterea Melaniei și-și dădea seama că depindea de ea – și tocmai atunci o pierduse. Dar rămânea Ashley. Îi rămânea Ashley, care era puternic, înțelept și mângâietor. În Ashley și în dragostea lui va găsi puterea pe care să-și bizuie slăbiciunea, vagăsi curajul ca să-și domolească frica și să-și aline tristețea.

Trebuie să fie în odaia lui, se gândi ea și, trecând prin hol în vârful picioarelor, bătui la ușă. Nu primi nici un răspuns, așa că deschise ușa. Ashley

stătea în fața scrinului, și se uita la niște mănuși cârpite ale Melaniei. Mai întâi ridică una din ele și o privi, ca și cum n-o mai văzuse niciodată. Apoi o puse ușor jos, de parcă ar fi fost de sticlă, și o ridică pe cealaltă.

Scarlett îl strigă: "Ashley!", cu glasul tremurător, iar el se întoarse și o privi. Ceața și amorțeala pieriseră din ochii lui cenușii, care erau acum larg deschiși și fără mască. Și în ei Scarlett citi o spaimă asemenea spaimei ei, o slăbiciune mai mare decât a ei, o uluire mai adâncă decât ar putea ea cunoaște vreodată. Simțământul de groază care-o cuprinsese în hol se accentuă mai mult acum, văzându-l pe Ashley. Se îndreptă spre el.

— Mi-e frică, spuse ea. Oh, Ashley, susține-mă. Mi-e așa de frică!

Ashley nu făcu nici o mișcare înspre ea, dar se uită fix, strângând mânușa cu ambele mâini. Scarlett puse o mână pe brațul lui și șopti:

— Ce e?

Ochii lui o priviră stăruitori, căutând disperați ceva pe care nu-l puteau găsi. În sfârșit vorbi, și parcă nu era glasul lui.

— Aveam nevoie de tine, spuse el. Voiam să fug în căutarea ta... aș fi fugit ca un copil care caută mângâiere... și acum găsesc un alt copil, și mai speriat, venind spre mine.

— Tu, nu... nu se poate... ție nu poate să-ți fie frică, exclamă. Nimic nu te-a speriat vreodată. Dar eu.... Tu ai fost întotdeauna așa de tare...

— Dacă am fost vreodată tare, era din cauză că o aveam pe ea să mă susțină, spuse el, și vocea i se frânse și privi iarăși mânușa, mângâindu-i degetele. Și-acum... toată... puterea mea se duce odată cu ea.

Era atâta disperare în glasul lui șoptit, încât ea lăsă mâna în jos, și făcu un pas înapoi. Iar în tăcerea ce urmă, simți că-l înțelege cu adevărat, pentru prima oară în viața ei.

— Dar, spuse ea încet, dar, Ashley, o iubești, nu-i așa?

Ashley vorbi cu o sforțare.

— Ea este singurul vis care a trăit și a dăinuit fără să piară în fața realității.

"Vis!" se gândi ea cu o ușoară enervare, ca pe vremuri. "Numai la vise se gândește! Nici un pic de simț practic!"

Cu inima grea și înăcrită, spuse:

— Ai fost un prost, Ashley. Tu nu vedeai că ea face cât un milion de fete ca mine?

— Scarlett, te rog! Dac-ai ști prin ce-am trecut, de când doctorul a...

— Prin ce-ai trecut! Crezi că eu... Oh, Ashley, ar fi trebuit să știi, cu ani în urmă, că pe ea o iubeai, nu pe mine! De ce n-ai știut? Toate ar fi fost altfel, atât de... Ah, trebuia să-ți dai seama, în loc să-mi vorbești mereu despre onoare și sacrificiu! Dacă mi-ai fi spus-o mai de mult, aș fi... M-ar fi distrus, și totuși aș fi îndurat, cred. Ai așteptat până acum, când Melly e pe moarte, ca să descoperi asta, și acum e prea târziu ca să mai faci ceva. Oh, Ashley, se spune că bărbații își dau seama de lucrurile astea... nu femeile! Ar fi trebuit să-ți dai seama că o iubeai pe ea și că pe mine mă doreai așa cum... așa cum o dorește Rhett pe ființa aceea, Watling!

Ashley se crispă la auzul cuvintelor ei, dar ochii săi o priviră drept în față, rugători, cerând tăcere, mângâiere. Fiecare trăsătură a chipului său recunoștea adevărul spuselor ei. Chiar încovoierea umerilor dovedea că muștrarea de sine era mai cumplită decât a ei. Ashley rămase tăcut în fața ei, strângând mânușa de parcă ar fi fost o mână înțelegătoare, iar în tăcerea ce urmă, indignarea ei făcu loc milei, și disprețului față de sine. O muștra conștiința. Ea lovea acum într-un om lovit, care nu putea să se apere – și făgăduise Melaniei că o să aibă grijă de el.

"Și îndată după ce i-am făgăduit, am venit aici și i-am spus numai răutăți

jignitoare, când n-avea nici un rost să i le spun. El știe adevărul, și asta îl doboară", se gândi ea deznădăjduită. "Nu e un om matur. E un copil, ca și mine, și e cuprins de spaimă, fiindcă o pierde. Melly știa cum o să fie... Melly îl cunoaște mult mai bine ca mine. De aceea mi-a spus să am grijă de el și de Beau. Cum o să îndure Ashley moartea ei? Eu pot să îndur. Am trecut prin prea multe. Dar el – el nu poate face nimic fără ea".

— Iartă-mă, dragul meu, spuse ea cu blândețe, întinzându-i brațele. Știu că suferi. Dar nu uita că ea nu știe nimic... nici măcar n-a bănuț... Dumnezeu tot a fost bun cu noi.

Ashley se repezi spre ea, apucând-o orbește în brațe. Ea se ridică în vârful picioarelor, ca să-și apese obrazul cald peste obrazul lui, iar cu mâna îi netezi părul.

— Nu plânge, Ashley. Ea ar dori să fii curajos. O să te cheme peste o clipă, și atunci trebuie să fii tare. Nu trebuie să vadă că ai plâns. Ar mârni-o prea tare.

Ashley o ținea atât de strâns, încât Scarlett răsufila cu greutate, în timp ce glasul lui înecat îi șoptea în ureche.

— Ce-o să mă fac? Nu pot... nu pot trăi fără ea!

"Nici eu nu pot", se gândi ea, înfiorându-se la perspectiva viitorului fără Melanie. Dar deodată, cu o efortare, își recăpătă cumpătul. Ashley se bizuia pe ea, Melanie se bizuia pe ea. Așa cum făcuse altădată, într-o seară cu lună, la Tara, când era beată și sleită de puteri, se gândi: "Poverile sunt pentru umeri destul de tari ca să le ducă". Și umerii ei erau puternici, iar ai lui Ashley slabi. Scarlett își îndreptă trupul pentru a duce povara și, cu o seninătate pe care n-o simțea, îi sărută obrazul umed, fără patimă și fără dorință, doar cu o blândețe liniștită.

— Lasă, o să fie bine, spuse ea.

Deodată, în hol se deschise o ușă, cu o violență neașteptată, iar doctorul Meade strigă, pe un ton repezit:

— Ashley! Iute!

"O, Doamne! S-a dus!" se gândi Scarlett. "Și Ashley care nu și-a luat rămas bun! Dar poate că..."

— Grăbește-te! strigă ea tare, împingându-l, fiindcă el rămăsese ca trăsniț. Grăbește-te!

Deschise ușa și-l împinse afară. Electrizat de cuvintele ei, Ashley se repezi în hol, cu mânușa tot strânsă în mână. Scarlett îi auzi pașii grăbiții, apoi prinse zgomotul ușii care se închidea.

Exclamă din nou: "Oh, Doamne!" și, îndreptându-se către pat, se așeză acolo, cu capul în mâini. Se simțea deodată frântă, mai obosită de cum fusese vreodată în viața ei. Odată cu zgomotul ușii care se închidea, încordarea sub care stătuse, încordarea care-i dăduse puteri, se curmă dintr-o dată. Își simțea trupul istovit și sleit de emoții. Acum nu mai simțea nici mârnire, nici remușcări, nici teamă, nici uluire. Era ostenită de moarte, iar mintea ei ticăia proteste, mecanic, la fel cu ceasul de pe cămin.

În mijlocul deprimării, un gând i se ivi în minte. Ashley n-o iubea și n-o iubise niciodată cu adevărat – și gândul acesta n-o durea. Ar fi trebuit s-o doară. Ar fi trebuit să fie deznădăjduită, cu inima zdrobită, blestemându-și soarta. Se bizuise atâtea vreme pe dragostea lui! Dragostea aceasta o susținuse de atâtea ori în momentele grele ale vieții! Dar acesta era adevărul. El n-o iubea – și ei nu-i pasă. Nu-i păsa, fiindcă nici ea nu-l iubea. Nu-l iubea, așa încât nimic din ce putea face ori spune el nu izbutea s-o doară.

Se întinse pe pat, așezându-și capul obosit pe pernă. Era de prisos să încerce să se împotrivească gândului acestuia, era de prisos să-și spună: "Dar îl iubesc. L-am iubit ani de-a rândul. Dragostea nu se poate preface în

indiferență, dintr-o clipă în alta".

Dar se putea preface, și se prefăcuse într-adevăr.

"El n-a existat niciodată altundeva decât în închipuirea mea", își spuse ea, istovită. "Am iubit pe cineva plăsmuit de mine, cineva care e la fel de mort ca și Melly. Am croit un rând de haine frumoase și m-am îndrăgostit de o fantomă. Iar în clipa când s-a ivit Ashley, frumos și deosebit de ceilalți cum era, l-am îmbrăcat cu costumul acela, făcându-l să-l poarte, indiferent dacă-i venea ori nu. Și nu mi-am dat silința să văd cine era el cu adevărat. Am continuat să iubesc hainele frumoase – dar nu pe el".

Acum putea privi îndărăt, spre anii lungi care trecuseră, și se vedea îmbrăcată în rochia de creton verde înflorat, stând în soarele de la Tara, fermecată de călărețul cel tânăr, cu părul lui blond, și strălucitor ca un coif de argint. Vedea limpede de tot că nu fusese decât un capriciu al ei din tinerețe, nimic mai mult decât dorința ei de copil răsfățat de-a avea cerceii aceia verzi, pentru care îl sâcâise atâta pe Gerald. Căci, de îndată ce intrase în stăpânirea lor, cerceii își pierduseră farmecul, așa cum totul în afară de bani își pierdea farmecul, atunci când îi aparținea. Ashley, și el, și-ar fi pierdut din farmec dacă, în zilele acelea îndepărtate i-ar fi dat satisfacția să-i poată refuza cererea în căsătorie. Dacă l-ar fi văzut la picioarele ei, aprins, stăruitor, gelos, întristat, rugător, la fel cu ceilalți, înflăcărarea pătimașă care o cuprinsese s-ar fi stins, pierind la fel de ușor cum piere ceața în fața soarelui și a vântului, de îndată ce ar fi întâlnit un alt bărbat.

"Ce smintită am fost!" se gândi ea cu amărăciune. "Iar acum trebuie să plătesc pentru prostia mea. Am obținut ceea ce am dorit de atâtea ori să se întâmple. Am dorit moartea lui Melly, ca să-l pot avea pe el. Iar acum ea e moartă, el îmi aparține, dar nu-l mai vreau. Blestemata aceea de onoare a lui îl va face să mă întrebe dacă nu vreau să mă despart de Rhett și să mă mărit cu el. Să mă mărit cu el? Nu l-aș lua nici pe o tupsie de argint! Dar acum îmi stă agățat de gât, și are să-mi rămână așa o viață întreagă. Tot restul vieții mele va trebui să am grijă de el ca să nu moară de foame și să nu fie jignit de ceilalți. M-am ales cu încă un copil, care să stea prins de fustele mele. Mi-am pierdut iubitul și mă trezesc cu un copil. Dacă n-aș fi făgăduit lui Melly, așa... nu m-aș sinchisi, chiar dacă nu l-aș mai vedea niciodată".

Capitolul LXII

Scarlett auzi șoapte în sala din dos și, ducându-se la ușă, îi zări pe negri speriați, pe Dilcey ținând în brațe pe Beau care dormea, pe unchiul Peter plângând și pe bucătăreasă ștergându-și cu șorțul fața ei mare și plină. Toți trei o priviră, întrebând-o fără cuvinte ce le rămânea de făcut. Scarlett se uită spre salon și zări pe India și pe mătușa Pitty, amuțite, mână în mână, India uitând pentru prima oară să-și dea aere înțepate. Ca și negrii, ele o priveau rugător, așteptând un cuvânt de îmbărbătare. Scarlett intră în salon, iar cele două femei veniră lângă ea.

— Oh, Scarlett, ce..., începu mătușa Pitty, și gura ei grasă, copilăroasă tremura ușor.

— Dacă-mi spuneți un cuvânt, încep să țip, exclamă Scarlett.

Nervii ei, supuși la încercări prea mari, făcură ca vocea să-i sune aspru, în timp ce mâinile i se crispau. Ideea de a vorbi acum despre Melanie, de a lua măsurile inevitabile în asemenea împrejurări, o crispa toată.

— Nu vreau să aud nimic, de la nici una dintre voi.

În fața tonului ei autoritar, cele două femei se dădură îndărăt, îndurerate și deznădăjduite. "Nu trebuie să plâng în fața lor", se gândea ea. "Nu trebuie

să-mi dau drumul acum, fiindcă or să înceapă și ele să plângă, și pe urmă se pornesc și negrii, și înnebunim cu toții. Trebuie să mă stăpânesc. Am atâtea de făcut. Trebuie să văd de dricar, și să pregătesc înmormântarea, și să am grijă de curățenia din casă, și să fiu aici când o să vină lumea să plângă pe umărul meu. Ashley nu e în stare să facă lucrurile astea, și nici Pitty sau India. Eu trebuie să le fac. O, ce sarcină grea! Totdeauna sarcinile astea sunt grele, și totdeauna e altcineva care să le ia asupra-și!"

Se uită la fețele uluite, jignite în suferința lor, ale Indiei și mătușii Pitty, și o cuprinse remușcarea. Melaniei nu i-ar fi plăcut s-o vadă repezind pe ființele acelea care o iubeau.

— Îmi pare rău că am vorbit așa, spuse ea cu greutate. E doar pentru că... Îmi pare rău, mătușă. Mă duc puțin afară, pe verandă. Trebuie să fiu singură, puțin. Apoi mă întorc și vom...

O mângâie pe mătușa Pitty, apoi trecu repede spre ușa din față, știind că, dacă mai rămâne mult în odaie, nu se va putea stăpâni. Trebuia să fie singură. Și trebuia să plângă, altfel i se frângea inima.

Ieși pe veranda întunecată, închizând ușa îndărătul ei, și simți aerul umed de seară cum îi răcorea obrazii. Ploaia încetase și nu se auzea nici un sunet, în afară de picăturile de apă căzând de pe streășină. Lumea era învăluită într-o ceață deasă, o ceață rece, ce aducea cu boarea ei mirosul anului ce se sfârșea. Toate casele, de cealaltă parte a străzii, erau întunecate, în afară de una, de unde venea o rază de lumină, dintr-o lampă din fereastră, o rază ce se lupta cu ceața și se frângea în fire aurii plutind în lumină. Părea că întreg universul era învăluit într-o pătură nemișcată de fum negru. Și întreg universul era tăcut.

Scarlett își rezemă capul de un stâlp al verandei și încercă să plângă, dar nici o lacrimă nu veni. Jalea era prea mare ca să poată plânge. Tot trupul îi tremura. Auzea parcă prăbușindu-se în juru-i cele două citadele ale vieții ei. Stătu o clipă, încercând să-și spună ca de obicei: "Am să mă gândesc la toate astea mâine, când voi putea îndura". Dar formula magică își pierduse din tărie. Trebuia să se gândească la două lucruri acum: la Melanie, și cât de mult o iubea și avea nevoie de ea; la Ashley și la orbirea ei încăpățânată care o împiedicase să-l vadă așa cum era. Și știa că gândurile acestea aveau s-o doară tot atât de mult mâine, și apoi în fiecare zi a vieții ei.

"Nu mă pot întoarce acum, acolo, să vorbesc cu ele", se gândi ea. "Nu-l mai pot privi în față pe Ashley astă-seară, ca să-l consolez. Nu astă-seară! Mâine dimineață voi veni să fac tot ceea ce trebuie, să spun ceea ce trebuie pentru a-i consola. Astă-seară nu pot. Mă duc acasă."

Acasă, însemna la câteva minute depărtare. Nu mai voi să aștepte să-i înhame caii Peter, care plângea, ori pe domnul Meade, ca s-o conducă cu trăsura lui. Nu putea să îndure lacrimile unuia, nici muștrarea tăcută a celuilalt. Coborî în grabă treptele casei, pe întuneric, fără haină și fără bonetă, înfundându-se în noaptea cețoasă. O luă pe după colțul casei și o porni la deal spre Strada Piersicului, mergând printr-un univers tăcut și umed, unde pașii ei nu făceau nici un zgomot, ca în vis.

Pe când urca dealul, cu inima grea de lacrimi ce nu voiau să curgă, o cuprinse o senzație ciudată, ireală, de parcă ar mai fi fost odată prin locurile acestea întunecoase și reci, și în aceleași împrejurări; ba nu o dată, chiar de mai multe ori. "Ce prostie", se gândi ea neliniștită, iuțind pasul. Nervii îi jucau o festă. Dar senzația stăruia, cuprinzându-i pe nesimțite întreaga minte. Privi în jurul ei cu teamă, dar senzația creștea, stranie și totuși cunoscută. Scarlett înălță capul, ca un animal care simte primejdia. "Sunt foarte obosită, și atâta tot", căută ea să se liniștească. "Și noaptea e atât de cețoasă, atât de ciudată. N-am mai văzut în viața mea o ceață atât de deasă, în afară de... În afară de..."

Atunci, cu o strângere de inimă, înțelese. Știa. De atâtea ori, în vis, alergase printr-o ceață ca asta, printr-o țară bântuită de strigoi, plină de o ceață groasă, rece, de umbre care se întindeau s-o apuce. Visa oare din nou, sau visul se prefăcuse în realitate?

O clipă, simțul realității o părăsi și se simți pierdută. Cunoscuta senzație din visul ei de groază o cuprinse cu totul, mai puternică decât oricând, iar inima începu să-i bată cu putere. Se afla iarăși în regatul tăcerii și al morții, ca odinioară la Tara. Tot ce avea oarecare însemnătate pe lume – se dusesse. Viața nu mai era decât o ruină și spaima îi cuprinse sufletul ca un vânt înghețat. Grozăvia ceții și a celor aflate în ceață – toate încercau s-o învâluie. Începu să alerge. La fel cum alergase de sute de ori în vis, așa alerga acum, orbește, fără să știe încotro, gonită de o groază fără nume, în căutarea adăpostului ce se afla pe undeva în ceața cenușie.

Fugea mereu la deal, pe strada întunecoasă, cu capul plecat, cu inima bătându-i ca un ciocan, cu buzele umede de aerul nopții, în timp ce pomii se înălțau deasupra ei amenințători. Undeva, undeva în lumea asta sălbatică, de tăcere și ceață, se găsea un adăpost! Fugea la deal, cu răsuflarea tăiată, iar fustele ude i se înfășurau în jurul gleznelor; plămânii erau gata să se spargă și corsetul o strângea, apăsându-i coastele pe inimă.

Atunci, deodată, în fața ochilor ei se ivi o lumină, apoi un șir de lumini licărind slab, totuși lumini adevărate. În visul ei nu existaseră lumini, nimic decât ceață cenușie. Mintea i se încleștă asupra lor. Lumina însemna securitate, oameni, realitate. Deodată se opri din fugă, își prinse mâinile una într-alta și se strădui să-și sugrume spaima, privind stăruitor la șirul de felinare care-i arătau că se afla pe Strada Piersicului, în Atlanta, și nu în universul cenușiu de coșmar populat de strigoi.

Se așeză cu greutate pe o margine de zid, luptându-se cu nervii ei, ca și cum ar fi tras de niște sfori care-i alunecau printre degete.

"Alergam, alerгам... ca o nebună", se gândi ea, și tot trupul îi tremura, pe măsură ce teama o părăsea, iar bătăile inimii i se potoleau. "Dar încotro alerгам?"

Răsună mai ușor acum; șezu câțva timp, apăsându-și pieptul cu mâna și privi de-a lungul Străzii Piersicului. Acolo sus, la capătul străzii, era casa ei. Fiecare fereastră îi apărea luminată, iar luminile păreau că vor să străpungă ceața, care încerca să le micșoreze sclipirea. Acasă! Era casa ei! Se uită cu recunoștință, cu dor, spre apariția aceea solidă, îndepărtată și în suflet începu să i se pogoare liniștea.

Acasă! Acolo voise ea să se ducă. Într-acolo fugise. Acasă, la Rhett!

Când își dădu seama de acest adevăr, simți ca și cum i-ar fi căzut niște lanțuri, și o dată cu ele spaima care-o urmărise în vis din seara aceea în care se dusesse la Tara și găsisse întreaga lume prăbușită. La capătul drumului către Tara, simțise că nu mai exista nici adăpost, nici putere, înțelepciune, dragoste, înțelegere – nimic din toate lucrurile acelea care, întrupate în persoana lui Ellen, alcătuiseră temelia copilăriei sale. Și, deși obținuse între timp securitatea materială, totuși în vis era mai departe copilul speriat, pornit să caute securitatea pierdută a acelei lumi pierdute.

Acum știa care era adăpostul pe care-l căutase în vis, locul acela cald și sigur ce-i fusese ascuns în ceață. Nu era Ashley – nici vorbă de Ashley! În el nu găseai mai multă cădură decât într-o stafie, nici mai multă securitate decât în nisip. Era Rhett – Rhett, cu brațele lui puternice care s-o țină, cu pieptul lui lat pe care-și putea rezema capul obosit, și cu râsul lui batjocoritor care o făcea să vadă totul într-o lumină bună. Rhett, care avea pe deasupra și o înțelegere deplină, pentru că și el, ca și ea, vedea lucrurile așa cum sunt, fără să se încurce în idei nepractice, precum onoare, sacrificiu, sau o prea mare

încredere în firea omului. Și Rhett o iubea! De ce nu-și dăduse seama că o iubește, în ciuda spuselor lui? Melanie înțelesese adevărul și-i spusese, cu ultima ei răsuflare: "Fii bună cu el."

"Oh", se gândi Scarlett, "Ashley nu e singurul om orbit prosteste. Ar fi trebuit să văd".

Ani de zile întorsese spatele acelui zid de piatră care era dragostea lui Rhett, nesocotind-o în același fel cum nesocotise și dragostea Melaniei și lăudându-se că-și trăgea puterea din ea însăși și din nimeni altcineva. Dar la fel cum își dăduse seama, mai devreme, în seara aceea, că Melanie fusese alături de ea în amarnica luptă cu viața, acum își dădu seama că Rhett stătuse la spate, în tăcere, iubind-o, înțelegând-o și fiind oricând gata să-i dea ajutor. Îl vedea pe Rhett la bazar, citind nerăbdarea din ochii ei și invitând-o la dans, Rhett ajutând-o să scape de servitutea doliului, Rhett călăuzind-o prin foc și explozii în noaptea când căzuse Atlanta, Rhett împrumutându-i banii cu care pornise afacerile, Rhett consolând-o când se trezea țipând de groază din visul acela cumplit – nici un bărbat nu face asemenea lucruri dacă nu iubește la nebunie o femeie!

Din pomi cădeau picuri de apă pe ea, dar nu simțea nimic. Ceața o învăluia, dar nu băga de seamă. Căci în clipa când se gândi la Rhett, cu fața-i oacheșă, cu dinții sclipitori și cu ochii-i negri și ageri, se înfioră toată.

"Îl iubesc", se gândi ea și, ca de obicei, acceptă acest adevăr fără mirare, ca un copil care primește un dar. "Nu știu cât îl iubesc, dar acesta-i adevărul. Și dacă n-ar fi fost Ashley la mijloc, mi-aș fi dat seama de mult. Niciodată n-am putut privi lumea, pentru că Ashley îmi stătea în cale".

Îl iubea, așa lichea, escroc, lipsit de scrupule și de onoare cum era – adică lipsit de onoare în felul cum înțelegea Ashley onoarea. "Să-l ia dracu' pe Ashley cu onoarea lui!" își zise ea. "Onoarea lui Ashley m-a încurcat întotdeauna. Da, chiar de la început, când venea mereu să mă vadă, deși știa că familia lui ținea să se însoare cu Melanie. Rhett nu m-a părăsit niciodată, nici în seara aceea groaznică, la recepția Melaniei, când ar fi trebuit să-mi sucească gâtul. Chiar când m-a lăsat singură pe drum, în seara căderii Atlantei, știa că sunt în siguranță. Știa că mă voi descurca, într-un fel. Chiar când spunea că o să mă facă să plătesc scump faptul că venisem să-i cer bani când era la închisoare. N-avea intenția s-o facă. Mă puneă doar la încercare. M-a iubit întotdeauna și am fost atât de rea cu el! De nenumărate ori l-am jignit, dar era prea mândru ca să mi-o arate. Și când a murit Bonnie... Oh, cum de-am putut?"

Se ridică în picioare și privi drept la casa de pe deal. Cu o jumătate de oră în urmă crezuse că pierduse totul în lume, în afară de bani, că pierduse toate lucrurile care făceau ca viața să merite să fie trăită – Ellen, Gerald, Bonnie, Mammy, Melanie și Ashley. A trebuit să piardă totul, ca să-și dea seama că-l iubea pe Rhett – că-l dorea pentru că era puternic și lipsit de scrupule, pentru că era pătimaș și terestru, ca ea.

"O să-i spun totul", se gândi ea. "O să priceapă. A priceput întotdeauna. O să-i spun cât de proastă am fost și cât de mult îl iubesc, și o să-mi răscumpăr neghiobia".

Dintr-o dată se simți tare și fericită. Nu se mai temea de întuneric sau de ceață și știa, căci avea inima ușoară, că n-o să-i mai fie frică niciodată. Oricâtă ceață ar învălui-o în viitor, o să știe întotdeauna unde să găsească adăpost. O porni repede pe stradă către casă, și drumul i se păru foarte lung. Mult, mult prea lung. Își sumese fustele și începu să alerge cu pași ușori. Dar de astă-dată nu mai alerga de frică. Alerga pentru că la capătul străzii o așteptau brațele lui Rhett.

Ușa din față era întredeschisă, și Scarlett pătrunse alergând ușor, cu respirația tăiată, în hol, oprindu-se o clipă sub prismele candelabrului ce aruncau sclipiri de curcubeu. Deși casa era luminată, era plină de tăcere, nu o tăcere a somnului, dar una obosită, de veghe, care nu prevestea nimic bun. Văzu de îndată că Rhett nu se afla în salon, nici în birou, și inima i se strânse. Nu cumva ieșise să-și petreacă seara cu Belle, sau cine știe unde, ca în serile când nu apărea la ora mesei? La asta nu se gândise.

O porni pe scări în sus, ca să-l caute, când observă că ușa sufrageriei era închisă. Avu o strângere de inimă și privi cu remușcare spre ușa aceea închisă, amintindu-și de nenumăratele seri în care Rhett șezuse acolo singur, bând până nu mai putea, și venea Pork să-l ducă la culcare. Fusesse vina ei, dar avea să schimbe lucrurile, acum. Toate aveau să se schimbe de acum înainte – dar, oh, Doamne, fă să nu fie beat astă-seară! Dacă e prea beat, n-o să mă creadă, o să râdă de mine, și asta îmi va zdrobi inima.

Deschise ușa încetișor și aruncă o privire înăuntru. Rhett ședea în fața mesei scufundat în scaun și în fața lui se afla o sticlă plină, cu dopul pus și un pahar care nu fusese folosit. Slavă Domnului, nu era beat! Scarlett deschise ușa de-a binelea, reținându-se să nu alerge spre el. Dar când Rhett ridică ochii spre ea, ceva în privirea lui o făcu să rămână încremenită în prag, fără să poată rosti un cuvânt.

Rhett o privi fix, cu ochi întunecați și grei de oboseală, fără nici o sclipire în ei. Deși părul ei era despletit, iar respirația i se tăia și avea rochia stropită de noroi până la genunchi, expresia lui nu se schimbă, nici nu păru mirat sau batjocoritor. Și cum stătea în scaun, haina îi făcea cute dezordonate în jurul mijlocului îngroșat, toate liniile arătând ruina unui trup frumos și sănătos, ca și vulgaritatea unei fețe altădată viguroase. Băutura și depravarea lăsaseră urme pe profilul acela pur, ca de medalie; acum nu mai era efigia unui tânăr prinț păgân pe o monedă nouă de aur, ci un Cezar obosit, decadent, pe o monedă de aramă uzată. O privi cum stătea în ușă, cu mâna pe inimă, o privi liniștit, aproape cu blândețe, și asta o sperie.

— Vino și șezi jos, spuse el. A murit?

Scarlett încuviință dând din cap și înaintă șovăind spre el, căci noua expresie de pe fața lui o încurca. Fără să se ridice, Rhett împinse cu piciorul un scaun, pe care Scarlett se așeză. N-ar fi vrut să vorbească atât de curând despre Melanie. Nu voia să vorbească despre ea, nu voia să re trăiască clipele înspăimântătoare din ultimul ceas. Avea toată viața înaintea ei ca să vorbească despre Melanie. Acum era îmboldită de dorința pătimașă de-a striga: "Te iubesc", și i se părea că nu există decât seara aceasta, ora aceasta, pentru a-i spune lui tot ce avea pe suflet. Totuși, ceva de pe fața lui Rhett o opri, și se gândi deodată rușinată, că nu e momentul să vorbească de dragoste când Melanie de-abia murise.

— Ei, Dumnezeu s-o ierte, spuse el greoi. A fost singura ființă cu adevărat bună pe care am cunoscut-o.

— Oh, Rhett! strigă ea cu disperare, căci cuvintele lui îi amintiră, dintr-o dată, toate câte făcuse Melanie pentru ea. De ce n-ai venit cu mine? A fost cumplit... și aveam atâta nevoie de tine!

— N-aș fi putut îndura, spuse el simplu, și tăcu o clipă; apoi, cu o sforțare, spuse încet: Era o adevărată doamnă.

Privirea lui întunecată trecea prin ea și ochii lui avură aceeași expresie ca în seara căderii Atlantei, când, în lumina flăcărilor, îi spusese că pleacă cu armata ce se retrăgea – mirarea unui om care se cunoaște atât de bine, și

totuși descoperă în sine a sa sentimente de lealitate ca și emoții neașteptate, simțindu-se puțin ridicol.

Privirea lui posomorâtă trecu peste umărul ei, ca și cum ar fi zărit-o pe Melanie pășind prin odaie și îndreptându-se spre ușă. În privirea lui nu era nici mâhnire, nici durere, numai uluire, un zguduitor vârtej de emoții moarte încă din copilărie. Spuse din nou:

— Era o adevărată doamnă.

Scarlett se înfioră, iar căldura aceea plăcută, care-i învăluise inima și care o trimisese acasă zburând parcă, pieri dintr-însa. Înțelese pe jumătate ce se petrecea în mintea lui Rhett, pe când își lua rămas bun, în gând, de la singura ființă din lume pe care o respectase; și se simți din nou deznădăjduită, din pricina unei pierderi ce nu era numai a ei. Nu pricepea prea bine ce simțea în clipa aceea, dar i se păru și ei că fusese atinsă ușor de un foșnet de fuste, care-o mângâiau lin, pentru ultima dată. Prin ochii lui Rhett vedea cum se duce, nu o femeie, ci o legendă – femeile acelea blânde, bune, modeste dar tari ca oțelul, pe care se bizuise Sudul în război și în ale căror brațe, mândre și iubitoare, revenise după înfrângere.

Ochii lui se întoarseră din nou către ea și glasul își schimbă tonul. Acum vorbea cu sânge rece și fără greutate.

— Va să zică a murit. Ți convine, nu?

— Ah, cum poți să spui așa ceva! strigă ea jignită, și o podidiră lacrimile. Știi bine cât țineam la ea!

— Nu, nu știu deloc. E ceva cu totul neașteptat, și în orice caz o notă bună pentru tine, având în vedere gustul tău pentru lichele, dacă ai reușit în cele din urmă s-o prețuiești.

— Cum poți să vorbești așa? Desigur că o prețuiam! Tu nu știai s-o prețuiești. Tu n-ai cunoscut-o așa de bine ca mine! Nici nu ești în stare s-o înțelegi... să înțelegi cât de bună era...

— Crezi? Poate că ai dreptate.

— Se gândea la toți, numai la ea nu... și... ultimele ei cuvinte au fost despre tine.

Când întoarse repede privirea spre ea, ochii săi reflectau o adevărată emoție.

— Ce-a spus?

— Oh, Rhett, nu acum.

— Spune-mi.

Glasul lui era liniștit, dar mâna pe care o așeză pe încheietura mâinii ei o durea. N-ar fi vrut să-i spună: nu acesta era chipul în care ar fi vrut să ajungă la subiectul dragostei sale, dar mâna lui era autoritară.

— A spus... a spus... "Fii bună cu căpitanul Butler. Te iubește atât de mult!"

Se uită fix la ea, apoi dădu drumul mâinii. Pleoapele îi coborâră peste ochi, și fața îi rămase lipsită de orice expresie. Se ridică dintr-o dată și, mergând spre fereastră, dădu perdelele la o parte și privi afară cu interes, de parcă ar mai fi fost ceva de văzut în afară de ceață.

— A mai spus ceva? întrebă el fără a întoarce capul.

— M-a rugat să am grijă de Beau, și i-am făgăduit c-am s-o fac ca și cum ar fi copilul meu.

— Altceva?

— A spus... de Ashley... mi-a spus să am grijă de Ashley.

Rhett tăcu o clipă, apoi răsă încetșor.

— E plăcut să ai consimțământul primei soții, nu-i așa?

— Ce vrei să spui?

Rhett se întoarse și, deși foarte încurcată, Scarlett se miră văzând că fața

lui nu era batjocoritoare. Arăta ca un om care asistă, fără prea mult interes, la sfârșitul unei comedii ce n-a fost grozav de reușită.

— Cred că m-am exprimat destul de clar. Doamna Melly a murit. Ai destule dovezi împotriva mea ca să poți divorța, iar reputația ta nu e așa de imaculată încât să ți-o strici divorțând. Principii religioase nu ai, așa că nici chestiunea bisericii nu te supără. Și atunci... Ashley și toate visele tale prind viață, cu binecuvântarea doamnei Melly.

— Să divorțez? strigă ea. Nu! Nu!

Neștiind ce să facă, se repezi spre el și-l apucă de braț.

— Oh, greșești! Ești cu totul greșit. Nu vreau să divorțez... eu..., și se opri, căci nu găsea cuvintele.

El o apucă de bărbie, întorcându-i încet capul spre lumină, apoi o privi lung în ochi. Scarlett stătea cu ochii ridicați spre el, și toată inima-i era în ochi, iar buzele-i tremurau, încercând să vorbească. Dar nu putu scoate nici un cuvânt, căci se străduia să găsească pe fața lui un răspuns la emoția ei, o licărire de nădejde, de bucurie. Acum desigur că-și dădea seama și el! Dar ochii ei înnebuniți, cercetători, nu vedeau decât același chip inexpresiv care o derutase de atâtea ori. Rhett îi dădu drumul și, întorcându-se, se așeză iarăși pe scaun, întinzându-și picioarele cât erau de lungi, cu bărbia în piept, iar ochii săi o priveau pe sub sprâncenele negre într-un chip cu totul impersonal, cercetător.

Scarlett îl urmă și stătu în fața lui, frământându-și mâinile.

— Ești cu totul greșit, începu ea din nou, găsind în sfârșit cuvinte. Rhett, astă-seară când mi-am dat seama, am alergat tot drumul până acasă, pentru a-ți spune. Oh, dragul meu, te...

— Ești ostenită, spus el, privind-o mai departe cu atenție. Ai face mai bine să te duci la culcare.

— Dar trebuie să-ți spun!

— Scarlett, spuse el obosit, nu vreau să aud... nimic.

— Dar nu știi deloc ce vreau să spun!

— Drăguț, îți stă scris pe față. Ceva, sau cineva, ți-a deschis ochii asupra faptului că nefericitul de Wilkes este un hap prea mare de înghițit, chiar și pentru tine. Și, în același timp, ai început să mă privești într-o lumină nouă și atrăgătoare, spuse el oftând ușor. Nu e nevoie să mai vorbim despre asta.

Scarlett rămase cu gura căscată. Bineînțeles – îi ghicise întotdeauna gândurile. Până acum îi fusese ciudă, dar acum, după prima clipă de uimire, văzându-se atât de străvezie, i se umplu inima de bucurie și ușurare. Rhett știa, înțelegea, și astfel totul devenea mai ușor pentru ea. Nici nu era nevoie să-i mai spună! Desigur, era amărât pentru că-l neglijase atâta vreme, și firește că n-avea încredere în schimbarea asta prea bruscă. Trebuia să-l convingă prin bunătate, să-l câștige cu o caldă declarație de dragoste. Și cu ce plăcere avea s-o facă!

— Dragul meu, am să-ți spun tot, începu ea, punându-și mâinile pe brațele scaunului său și aplecându-se spre el. Am făcut atâtea greșeli, am fost așa de smintită.

— Scarlett, încetează cu asta. Nu te umili în fața mea. Nu pot îndura asta. Lasă-ne ceva demnitate, o anumită reticență de care să ne amintim din căsătoria noastră. Scutește-mă acum, la sfârșit.

Scarlett se îndreptă repede. Acum, la sfârșit? Ce voia să spună cu asta? "La sfârșit?" Care sfârșit? Dimpotrivă, acesta avea să fie doar începutul.

— Și totuși am să-ți spun, începu ea în grabă, temându-se să nu-i pună mâna pe gură și s-o silească să tacă. Oh, Rhett, te iubesc așa de mult, dragul meu! Cred că te iubesc de ani de zile, dar am fost atât de proastă încât nu

mi-am dat seama. Rhett, trebuie să mă crezi!

O privi, așa cum stătea în fața lui, și privirea lui lungă îi străpunse mintea. Vedea bine că o crede, iar că faptul acesta nu-i trezește interesul. Ah, nu cumva avea să fie rău cu ea, tocmai acum? S-o chinuiască, plătindu-i cu aceeași monedă?

— Oh, te cred, spuse el în cele din urmă. Dar ce te faci cu Ashley Wilkes?

— Ashley! spuse ea, cu un gest de nerăbdare. Cred... cred că nu-l mai iubesc pe Ashley de ani de zile. A fost... a fost doar așa, un fel de obișnuință pe care o păstrasem din copilărie. Rhett, nici nu mi-aș fi închipuit vreodată că-l iubesc, dac-aș fi știut cum este într-adevăr. E un om așa de neajutorat, de sărac cu duhul, și tot ce știe e să pălăvrăgească despre onoare și adevăr, și...

— Nu, spuse Rhett. Dacă vrei să-l vezi așa cum este, fii dreaptă cu el. Nu e altceva decât un gentleman într-o lume care nu e lumea lui, încercând să trăiască în ea după legile unei lumi care a pierit.

— Oh, Rhett, să nu mai vorbim de el! Ce ne mai pasă de el acum? Nu ești fericit să știi... vreau să spun, că eu, acum...

Când ochii lui obosiți îi întâlneau pe ai ei, Scarlett se întrerupse tulburată, ca o fată la prima ei dragoste. Doamne, de-ar ajuta-o puțin! De i-ar întinde brațele, i s-ar cuibări plină de recunoștință pe genunchi, punându-și capul pe pieptul lui. Sărutarea ei ar putea spune mult mai multe decât cuvintele acestea încâlcite. Dar când îl privi, înțelese că Rhett n-o ținea la distanță doar ca s-o necăjească. Arăta sfârșit, ca și cum cele spuse de ea n-aveau nici o însemnătate.

— Fericit? spuse el. Cândva, aș fi mulțumit lui Dumnezeu în genunchi, dacă mi-ai fi spus-o. Dar acum nu mai are importanță.

— Nu mai are importanță? Ce vrei să spui? Sigur că are. Rhett, ții la mine, nu? Trebuie să ții. Melly a spus că mă iubești.

— Da, avea dreptate, după câte știa ea. Dar, Scarlett, te-ai gândit vreodată că și cea mai puternică dragoste poate să sfârșească?

Îl privi înmărmurită, cu gura căscată.

— Dragostea mea s-a sfârșit, continuă el, în fața lui Ashley și a încăpățânării tale nebune, care te face să te agăți ca un bulldog de tot ce ți se pare că vrei... A mea s-a sfârșit.

— Dar dragostea nu poate să se sfârșească!

— Totuși a ta pentru Ashley s-a sfârșit.

— Dar eu nu l-am iubit cu adevărat pe Ashley!

— Atunci, te-ai prefăcut destul de bine – până astă-seară. Scarlett, nu te cert, nu te învinovățesc și nu-ți reproșez nimic. Vremurile acelea au trecut. Scutește-mă, te rog, de explicații și dezvinovățiri. Dacă ești în stare să ascuți câteva minute fără să mă întrerupi, pot să-ți explic ce vreau să spun. Deși, Dumnezeu știe că n-ar fi nevoie de explicații. Adevărul e așa de limpede!

Scarlett se așeză, și lumina rece a lămpii îi căzu pe fața albă, răvășită. Se uită în ochii pe care-i cunoștea atât de bine – și în fond atât de puțin – ascultând vocea lui calmă, spunând cuvinte ce la început nu aveau pentru ea nici un sens. Era prima oară că-i vorbea astfel, ca un om către alt om, așa cum vorbesc ceilalți, serios, fără bătaie de joc și fără enigme.

— Ți-ai dat seama vreodată că te-am iubit atât cât poate iubi un bărbat o femeie? Că te-am iubit ani de zile înainte de-a te avea? În timpul războiului plecam, căutând să te uit, dar nu reușeam și întotdeauna mă întorceam la tine. După război am riscat să fiu arestat, ca să mă întorc și să te găsesc. Te iubeam așa de mult, încât mă simțeam în stare să-l ucid pe Frank Kennedy, dacă nu murea atunci. Te iubeam, dar îmi dădeam seama că nu trebuie s-o știi. Tu ești atât de brutală, Scarlett, cu cei care te iubesc. Le primești dragostea și te folosești de ea împotriva lor, ca de un bici.

Ea nu înțelese din toate acestea decât că o iubea. Simțind o ușoară undă de pasiune în glasul lui, o cuprinse din nou bucuria și înfiorarea. Cu răsuflarea tăiată, asculta și aștepta.

— Știam că nu mă iubeai când m-am însurat cu tine. Vezi tu, eu știam de Ashley. Dar smintit cum eram, credeam că te pot face să ții la mine. Poți să râzi, dacă vrei, dar mă gândeam să am grijă de tine, să te răsfăț, să-ți dau tot ce voiai. Voiam să mă căsătoresc cu tine și să te ocrotesc, să te las să faci tot ce poțestești ca să fii fericită – așa cum am făcut cu Bonnie. Trecuseși prin atâtea, Scarlett. Nimeni nu știa mai bine ca mine prin câte ai trecut, și voiam să lupt eu în locul tău. Voiam să te joci ca un copil – pentru că erai un copil, un copil curajos, încăpățânat și neînțelegător.

Glasul lui era liniștit și obosit, dar ceva în tonul lui trezi în ea fantoma unei amintiri. Mai auzise ea odată un glas asemănător, la o răspântie a vieții ei. Când Dumnezeu fusese asta? Glasul unui om care se confruntă pe sine cu lumea, fără emoție, fără nădejde.

Ah... da... era Ashley, atunci în livada bătută de vântul iernii, la Tara; vorbise despre viață și o făcuse cu o seninătate mai expresivă decât orice amărăciune disperată. După cum atunci vocea lui Ashley o înspăimântase cu lucruri pe care ea nu le înțelegea, tot așa acum glasul lui Rhett îi lăsa un gol în inimă. Glasul, atitudinea lui, mai mult decât înțelesul vorbelor, o tulburară, făcând-o să-și dea seama că bucuria ei de adineauri fusese neîntemeiată. Ceva rău se întâmplase, ceva foarte rău. Nu-și dădu seama exact ce era, dar acum ascultă cu disperare, cu ochii ațintiți asupra feței lui oacheșe, nădăjduind să audă vorbe ce i-ar risipi teama.

— Era așa de limpede că eram făcuți unul pentru altul. Era limpede că eram singurul bărbat dintre toți cei din jurul tău care te putea iubi, cunoscându-te așa cum ești în realitate – dură, lacomă de bani și fără scrupule, ca mine. Te-am iubit și am riscat. Am crezut că Ashley o să se șteargă din mintea ta. Dar – și Rhett dădu din umeri – am încercat totul și nimic n-a folosit. Te-am iubit atât de mult, Scarlett! Dacă m-ai fi lăsat aș fi fost cu tine iubitor și apropiat cum e un bărbat când iubește o femeie. Dar nu puteam să-ți arăt dragostea mea, pentru că m-ai fi crezut slab și ai fi încercat s-o folosești împotriva mea. Și veșnic, veșnic, era Ashley la mijloc. Asta mă înnebunea. Era îngrozitor să stau în fiecare seară în fața ta, la masă, știind că ai fi vrut să fie Ashley în locul meu. Și seara, când te luam în brațe și știam că... În sfârșit, astăzi nu mai are importanță. Mă mir acum de durerea de atunci. Asta m-a împins spre Belle. Este și asta un fel de voluptate ieftină, să stai cu o femeie care te iubește și te respectă pentru că ești un gentleman desăvârșit – chiar dacă e o femeie incultă și ordinară. Îmi satisfăcea vanitatea. Tu nu m-ai măgulit niciodată prea mult, draga mea.

— Oh, Rhett..., începu ea, supărată că amintise de Belle, dar el îi făcu semn să tacă și vorbi mai departe:

— Și atunci, în seara aceea când te-am luat în brațe și te-am dus sus... m-am gândit... am sperat... am sperat atâtea, încât mi-a fost frică să te văd a doua zi dimineată, de teamă să nu fi greșit și să văd că nu mă iubești. Mi-era așa de frică să nu râzi de mine, încât am plecat și m-am îmbătat. Iar când m-am întors, tremuram tot și, dac-ai fi făcut atunci un pas spre mine, un semn măcar, cred că ți-aș fi sărutat picioarele. Dar n-ai făcut nimic.

— Ah, Rhett, te doream atunci, însă tu erai așa de răutăcios! Da, te doream! Cred că... da, cred că atunci mi-am dat seama pentru prima dată că te iubesc. Ashley... nu m-am mai gândit la Ashley după aceea, dar erai așa de nesuferit încât...

— Ei, ce să-i faci, spuse el. Se pare că am fost mereu în contratimp. Dar acum n-are importanță. Ți-am spus-o numai ca să nu ai vreodată nedumeriri.

Când ai fost bolnavă atunci din vina mea, am stat în fața ușii tale, sperând că mă vei chema, dar n-ai făcut-o, și am înțeles că sunt un dobitoc și că totul s-a sfârșit.

Tăcu și privi dincolo de ea, așa cum făcuse Ashley de atâtea ori, de parcă zărea lucruri pe care ea nu izbutea să le vadă. Scarlett nu putu decât să privească în tăcere chipul lui gânditor.

— Dar era și Bonnie, și mi-am zis că totul nu se sfârșise. Îmi plăcea să mă gândesc că tu ești Bonnie, o fetiță mică, înainte ca războiul și sărăcia să facă din tine ce făcuse. Bonnie semăna așa de mult cu tine, era autoritară, curajoasă, veselă și zglobie, și pe ea o puteam răsfăța și mângâia – așa cum aș fi vrut să te mângâi și pe tine. Dar ea nu era ca tine – ea mă iubea. Dragostea pe care tu n-o voiai, i-am dăruit-o ei... Și când s-a dus, s-a dus totul cu ea.

Deodată lui Scarlett îi fu milă de el, atât de milă încât își uită propria-i durere și nu-i mai fu frică de sensul cuvintelor lui. Era prima dată în viața ei că-i era milă de cineva, fără să resimtă în același timp dispreț; pentru prima oară înțelegea și ea o altă ființă omenească. Înțelegea reticența lui subtilă, atât de asemănătoare cu a ei, mândria încăpățânată care-l împiedicase să-și manifeste dragostea, de teamă să nu fie respins.

— Ah, dragul meu, spuse ea înaintând spre el și așteptând ca el să-i întindă brațele și s-o tragă pe genunchii lui. Dragul meu, îmi pare așa de rău! Dar am să mă răscumpăr față de tine! Putem fi atât de fericiți, acum că știm adevărul și... Rhett... uită-te la mine, Rhett! Mai... putem avea alți copii... nu ca Bonnie, dar...

— Mulțumesc, nu, spuse Rhett, ca și cum ar fi refuzat o bucată de pâine. Nu mai vreau să-mi pun inima în joc pentru a treia oară.

— Rhett, nu spune asta! Ah, ce-aș putea să fac ca să mă înțelegi? Ți-am spus cât de rău îmi pare și...

— Draga mea, ești ca un copil. Crezi că dacă spui "Îmi pare rău", toate greșelile și durerile din trecut s-au șters, s-au uitat, și toată otrava vechilor răni a dispărut... Ține batista, Scarlett. În momentele grave din viața ta, n-ai avut niciodată batistă.

Scarlett luă batista, își suflă nasul și se așeză. Acum era limpede că n-avea s-o mai ia în brațe. Începu să-și dea seama că toate cuvintele lui în legătură cu dragostea pentru ea nu însemnau nimic. Era o poveste din trecut, pe care el o privea cu răceală, ca și cum nici nu i s-ar fi întâmplat lui. Asta o înspăimânta. Rhett o privi cu blândețe și curiozitate.

— Câți ani ai, draga mea? Niciodată n-ai vrut să-mi spui.

— Douăzeci și opt, răspunse ea, cu nasul în batistă.

— Ești destul de tânără. La vârsta asta poți spune că ai câștigat întregul univers și că ți-ai pierdut sufletul, nu-i așa? Nu te uita atât de speriată. Nu e vorba de focul iadului pentru aventura ta cu Ashley. E doar o metaforă. De când te cunosc, știu că ai dorit două lucruri: pe Ashley și destui bani ca să poți trimite la dracu' pe toată lumea. Ei, acum ești destul de bogată, ai repezit destul toată lumea și, în sfârșit, îl ai pe Ashley, dacă-l mai vrei. Dar acum se pare că nu-ți ajunge nici asta.

Scarlett era înspăimântată, dar nu din cauza focului iadului. Își spunea în sine ea: "Dar Rhett e sufletul meu și acum îl pierd. Și dacă-l pierd, nimic nu mai are vreo importanță. Dacă l-aș avea pe el, nu mi-ar păsa nici să fiu din nou săracă, nici să sufăr de frig sau de foame. Dar nu se poate ca el să... nu, nu se poate!"

Își șterse ochii și spuse disperată:

— Rhett, dacă m-ai iubit odată așa de mult, trebuie să fi rămas ceva pentru mine!

— N-au mai rămas decât două lucruri pentru tine, tocmai lucrurile pe

care știu că le urăști: milă și un ciudat fel de bunătate.

Milă! Bunătate! "Oh, Dumnezeu!" se gândi ea deznădăjduită. Ar fi voit orice altceva, dar nu milă și bunătate. De câte ori avusese aceste sentimente față de altcineva, fuseseră întotdeauna întovărășite de dispreț. O disprețuia oare și el, acum? Ar fi preferat orice altceva. Chiar și cinismul din timpul războiului, beția nebună care-l îndemnase în seara aceea s-o ducă pe scară în brațe, cu degetele sale tari care-i zdrobeau trupul, ori cuvintele-i tăragănite, încălcite, care ascunseseră – acum își dădea seama de asta – ascunseseră o dragoste amară. Ar fi preferat orice, decât această bunătate impersonală ce-i stătea scrisă pe față.

— Atunci... atunci, vrei să spui că am stricat totul... că nu mă mai iubești deloc?

— Exact.

— Dar, continuă ea cu încăpățănare, ca un copil care știe că afirmarea unei dorinți înseamnă împlinirea ei, dar eu te iubesc!

— Cu atât mai rău pentru tine.

Îl privi repede, ce să vadă dacă nu cumva glumea, dar nu văzu nici urmă de glumă pe fața lui. Nu făcuse decât să afirme o stare de fapt. Dar Scarlett nu voia încă să creadă în adevărul acestui fapt – nu putea crede. Îl privi pieziș, cu ochii plini de o încăpățănare disperată, iar expresia ce se întipări pe obrazul ei catifelat era aceea a lui Gerald.

— Nu fi smintit, Rhett! Eu pot să...

Rhett ridică mâna, apărându-se parcă de ceva îngrozitor, și sprâncenele-i negre se ridicară la fel ca pe vremuri, într-o semilună sardonică.

— Nu mă privi cu atâta hotărâre, Scarlett! Mă sperii. Văd că ai intenția să transferi asupra mea afecțiunea ta furtunoasă pentru Ashley și încep să mă tem pentru libertatea și liniștea mea. Nu, Scarlett, nu vreau să fiu urmărit așa cum a fost urmărit bietul Ashley. De altfel, voi pleca.

Obrazul lui Scarlett tremură și trebui să-și încleșteze dinții ca să se liniștească. Nu, asta nu! Cum va putea trăi fără el? Toată lumea o părăsise, toți cei care-i erau dragi, în afară de Rhett. Nu se putea să plece și el. Dar cum să-l oprească? Se simțea neputincioasă în fața sângelui lui rece, în fața cuvintelor lui lipsite de căldură.

— Plec. Voiam să ți-o spun după ce te întorceai de la Marietta.

— Mă părăsești?

— Haide, nu face pe soția părăsită, Scarlett. Rolul ăsta nu te prinde.

După câte înțeleg, nu vrei să divorțezi, nu vrei să te desparti? Bine, atunci mă voi întoarce destul de des ca să închid gura lumii.

— Gura lumii! Dracu' s-o ia! spuse ea furioasă. Pe tine te vreau. Ia-mă cu tine!

— Nu, spuse el cu multă hotărâre în glas.

O clipă, Scarlett fu gata să izbucnească în plâns, ușurându-și inima în lacrimi bune, copilărești. Îi venea să se arunce pe jos, să blesteme, să țipe și să bată din picior. Dar îi mai rămăsese puțină mândrie, puțin bun-simț, și asta o opri. Se gândi că, orice ar face, el ar râde, sau ar privi-o doar cu indiferență. "Nu trebuie să mă vaiet; nu trebuie să cerșesc. Nu trebuie să fac nimic ce i-ar putea trezi disprețul. Trebuie să mă respecte... chiar dacă nu mă mai iubește".

Scarlett înălță capul și reuși să întrebe liniștit:

— Și unde vrei să pleci?

În ochii lui se ivi o ușoară expresie de admirație când răspunse:

— Poate în Anglia – sau la Paris. Poate că mă voi duce la Charleston, să mă împac cu ai mei.

— Dar îi urăști! Atât de des te-am auzit batjocorindu-i...

Rhett dădu din umeri.

— Râd și acum de ei, dar m-am săturat să mai rătăcesc așa, Scarlett. Am patruzeci și cinci de ani – o vârstă la care omul începe să prețuiască lucrurile pe care le-a disprețuit cu atâta ușurință în tinerețe: spiritul de clan, de familie, onoarea și securitatea, rădăcinile adânci... Oh, nu! Nu mă pocăiesc, nu regret nimic din tot ce-am făcut în viață. Am dus-o al dracului de bine, așa de bine încât am început să mă plictisesc, și acum doresc un alt fel de viață. Nu, n-am intenția să mă schimb decât la suprafață. Vreau aparența exterioară a acelor lucruri pe care le-am cunoscut odată, plictiseala desăvârșită a onorabilității – respectul celorlalți, drăguț, nu al meu – demnitatea calmă a vieții așa cum o trăiesc aristocrații, eleganța plăcută a timpurilor trecute. Când le-am trăit, pe vremuri, nu mi-am dat seama de farmecul lor liniștit...

Scarlett se simți din nou, cu ani în urmă, în livada de la Tara, și aceeași privire pe care o avusese atunci Ashley era acum în ochii lui Rhett. Își aminti limpede de cuvintele lui Ashley, și i se păru că vorbește Ashley, nu Rhett. Îi reveniră frânturi de fraze, și cită, ca un papagal: "O strălucire... o perfecțiune, o simetrie ca în arta greacă".

Rhett spuse iute:

— De ce spui asta? E tocmai ce voiam să spun eu.

— E un lucru pe care l-a spus... l-a spus Ashley odată, referindu-se la vremurile trecute.

Rhett ridică din umeri și ochii săi își pierdură luminozitatea.

— Mereu Ashley, spuse el, și tăcu o clipă. Scarlett, când vei avea patruzeci și cinci de ani, vei înțelege, poate, ce vorbesc acum și-ți va fi silă poate și ție de falsa lume bună, de manierele pretențioase și de emoțiile ieftine. Deși mă îndoiesc. Cred că vei fi întotdeauna atrasă mai mult de strălucire, decât de aurul veritabil. În sfârșit, nu pot aștepta până atunci ca să văd. Și nici nu doresc să aștept. Pur și simplu, nu mă interesează. Mă duc să rătăcesc prin orașe și țări vechi, unde se mai găsește ceva din viața din trecut. Mă simt sentimental. Atlanta e prea nouă, prea crudă pentru mine, acum.

— Stai, spuse ea brusc.

Nici nu auzise prea bine ce spusese el. Mintea ei nu prinsese nimic. Dar simțea că nu-i mai poate asculta glasul, acum când acesta era lipsit de dragoste.

Rhett tăcu și o privi întrebător.

— Cred că m-ai înțeles, nu? Întrebă el, ridicându-se în picioare.

Scarlett îi întinse mâinile, cu palmele în sus, ca în străvechiul gest de chemare, și inima-i stătu iarăși scrisă pe față.

— Nu, strigă ea. Tot ce știu este că nu mă mai iubești și că vrei să pleci! Ah, Rhett, ce-am să mă fac dacă pleci?

Rhett șovăi o clipă, întrebându-se dacă n-ar fi mai drăguț să-i spună o minciună amabilă, decât adevărul. Apoi ridică din umeri.

— Scarlett, nu mi-a plăcut niciodată să adun cioburile sparte și să le lipesc la loc, spunându-mi că vasul e nou. Ceea ce s-a spart, s-a spart; și prefer să-mi amintesc cu plăcere de vasul întreg, decât să-l am înaintea mea, și să-i văd crăpăturile, tot restul vieții mele. Poate, dac-aș fi mai tânăr... și oftă. Dar sunt prea bătrân ca să mai cred în mentalități stupide și în supă încălzită. Sunt prea bătrân ca să duc povara minciunilor neîncetate, care merg mână-n mână cu o viață de dezamăgiri. N-aș putea să trăiesc cu tine și să te mint, și n-aș putea să mă mint nici pe mine însumi. Nici acum nu pot să te mint. Aș vrea să mă pot sinchisi de ceea ce faci și unde te duci. Dar nu pot.

Răsuflă o dată și spuse, nepăsător, dar blând:

— Draga mea, puțin îmi pasă.

Îl privi în tăcere cum urca scara și nodul din gât era cumplit de dureros. Odată cu sunetul pașilor lui ce se stingeau în holul de sus, se ducea ultimul lucru care-o mai interesa în viață. Știa că nici un fel de sentimentalism și nici un fel de rațiune nu l-ar mai aduce pe Rhett înapoi. Știa că vorbise serios, că fiecare cuvânt, deși spus poate cu nepăsare, avea greutate. Știa, pentru că simțea într-însul ceva puternic, neîndurător, neînduplecat – toate însușirile pe care le dorise la Ashley și nu le găsisese.

Nu-i înțelesese niciodată pe nici unul din bărbații pe care-i iubise, și de aceea îi pierduse pe amândoi. Acum își dădu seama că, dacă l-ar fi înțeles pe Ashley, nu l-ar fi putut iubi, și dacă l-ar fi înțeles pe Rhett, nu l-ar fi putut pierde. Se întrebă dezamăgită dacă înțelesese vreodată pe cineva, în viața ei.

Acum mintea îi era cuprinsă de o dulce amorțeală, o amorțeală pe care o cunoștea din experiență și care avea în curând să se prefacă într-o durere cumplită; ca atunci când doctorul îți taie în carne, și ai un moment de insensibilitate înainte de a te copleși durerea cea mare.

"N-am să mă gândesc acum la asta", își zise ea îndârjită, folosind vechiul procedeu. "O să înnebunesc dacă mă gândesc că-l pierd. O să mă gândesc mâine".

"Bine, dar nu-l pot lăsa să plece!" strigă inima ei, dând la o parte vechiul procedeu și începând să simtă durerea. "Trebuie să existe o cale!"

— N-am să mă gândesc acum, spuse cu voce tare, încercând să-și sugrume durerea și căutând un sprijin împotriva valului de suferință ce-o cuprindea. O să... o să mă duc la Tara, mâine... și zicând asta, parcă mai căpătă puțin curaj.

Se mai dusesse o dată la Tara, speriată și înfrântă, și revenise de acolo plină de puteri și înarmată pentru victorie. Ceea ce făcuse odinioară, slavă Domnului, putea să facă și acum! Dar cum? Nu știa nici ea prea bine. Nici nu voia să se gândească. Nu dorea acum decât un colț liniștit, unde să plângă și să-și lingă rănilor, un adăpost în care să facă planul pentru campania următoare. Gândindu-se la Tara, simți parcă o mână blândă, răcoroasă, care-i mângâia inima. Vedea casa cea albă și strălucitoare urându-i bun venit, printre frunzele ruginite ale copacilor, toamna, auzea liniștea amurgului de țară coborând asupra ei ca o binecuvântare, simțea roua dimineții căzând pe nesfârșitele tufișuri verzi cu puf alb, vedea culoarea roșie a pământului, ca și frumusețea întunecată a pinilor de pe dealurile înconjurătoare.

Se simți puțin ușurată, înviorată de tabloul închipuit, și o parte din regretul ei disperat și dureros se alină puțin. Stătu o clipă, amintindu-și de toate amănuntele: aleea de cedri întunecoși ce ducea la Tara, tufișurile de iasomie, de un verde strident pe fundalul zidurilor albe, ca și de perdelele albe, fluturânde. Și Mammy avea să fie acolo. Dintr-o dată i se făcu un dor nebun de Mammy, ca pe vremea când era copil. Dorea pieptul ei lat, pe care să-și așeze capul, dorea mâna cea neagră și noduroasă pe capul ei, o voia pe Mammy, ultima ei legătură cu trecutul.

Ca toți ceilalți din neamul ei care nu voiau să recunoască înfrângerea, chiar când o aveau înaintea ochilor, Scarlett înălță capul. Avea să-l readucă pe Rhett înapoi. Știa foarte bine că era în stare s-o facă. Nu-i rezistase încă nici un bărbat, odată ce-și pusese mintea cu el.

"O să mă gândesc la asta mâine, la Tara. O să fiu mai liniștită atunci. Mâine voi face un plan ca să-l aduc înapoi. La urma-urmelor, e și mâine o zi".

— -----